

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

ANDOVER-HARVARD LIBRARY

AH 5I7Z 6

501

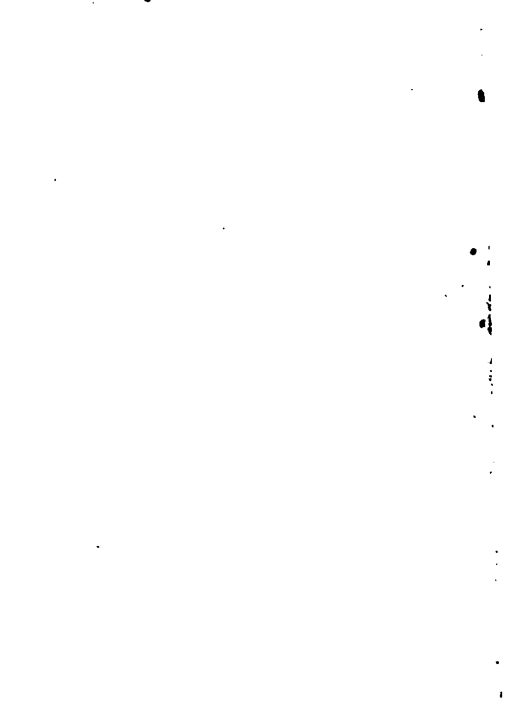
1829gk

HIERONYMUS

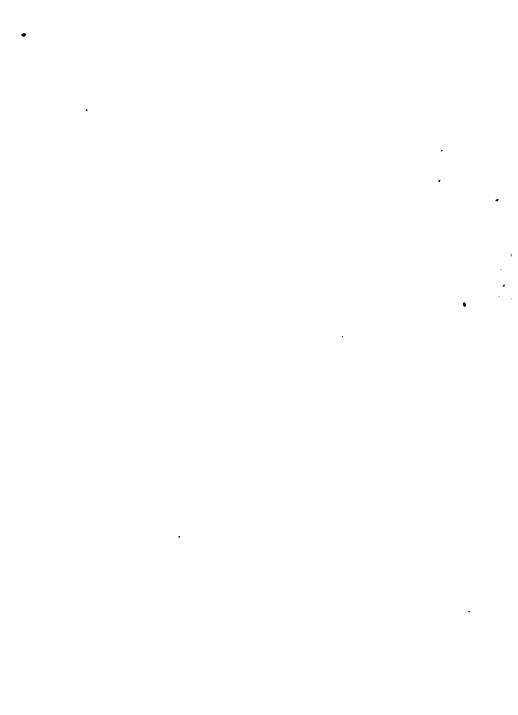

WARD
BRAY

The POLYMICRIAN EDITIONS are uniform in size and style.
The present is the First Volume.

1. The GREEK NEW TESTAMENT, *The Textus Receptus*, with the Various Readings of GRIESBACH's edition of 1805, the Themes of difficult words, the more important Elliptical words, with a great variety of Texts to illustrate Words and Phrases, 8s.
2. Greek and English LEXICON to the NEW TESTAMENT, 3s.
3. CONCORDANCE to the GREEK TESTAMENT, 6s.
4. The ENGLISH NEW TESTAMENT, with two Maps, and a copious selection of really parallel passages and Notes, 6s.
5. CONCORDANCE to the ENGLISH TESTAMENT, 3s.
6. The SPANISH NEW TESTAMENT, *P. Scio's translation*, 4s.
7. The FRENCH NEW TESTAMENT, *Ostervald's translation*, 4s.
8. The ITALIAN NEW TESTAMENT, *Diodati's translation*, 4s.

. The German, Latin, Portuguese, and other Languages to follow.

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ.

William B. Andrews

NOVUM TESTAMENTUM

AD

EXEMPLAR MILLIANUM,

CUM

EMENDATIONIBUS ET LECTIONIBUS GRIESBACHII,

PRÆCIPUIS VOCIBUS ELLIPTICIS,

THEMATIBUS OMNIUM VOCUM DIFFICILIORUM,

ATQUE LOCIS SCRIPTURÆ PARALLELIS.

Studio et Labore

GULIELMI GREENFIELD.

[Bible N.T. Greek 1829 Greenfield]

LONDINI:

SUMPTIBUS SAMUELIS BAGSTER,

In vico vulgo dicto Paternoster Row, ad Repositorium Bibliorum Sacrorum, &c. quæ in linguis antiquis et hodiernis edita sunt.

Multæ terricolis linguæ, celestibus una.

Πολλὰ μὲν θνητοῦ Γλωτταί, μίᾳ δ' Ἀθανασίῳ.

M. DCCC. XXIX.

ANDREWER-HARVARD
THEOLOGICAL LIBRARY
CAMBRIDGE, MASS

H76.074

Dec. 31, 1949

(General)

501
1829gr

PRÆFATIO.

Et si multæ Novi Testamenti Græci editiones in foris variis ac setis splendidæ jamdudum prodiere, atque indies prodeunt; nullæ tamen Lectiones Variantes, Themata Vocum difficiliorum, Voces Ellipticas, et Loca Scripturæ Parallela complectentes, studiosorum usui quam maximè accommodatæ, lucem videre. Hæc igitur editio, lector studioso, in formâ exiguâ ac idoneâ omnia hæc continet; et cum capotâ artis typographicæ accuratione et elegantia, quantum fieri potuit, excusa est.

Textus idem est ac ille vulgò vocatur Receptus, Lugduni Batavorum, A. D. 1624, ex officinâ Elsevirianâ proditus; atque ex editione Millianâ, Oxoniâ, A. D. 1707, folio, ut aiunt, signatâ, desumptus est. Lectionis vero Varietates, textûsque emendationes, quibus Griesbachius editionem suam, Lipsiæ, A. D. 1805, impressam, adornavit, his Siglis notatæ, in mediô paginæ collocantur.

S. Gries. nobis.

r. a. indicat lectiones illas, quas Griesbachius textui inseruit, lectiones receptas ad calcem paginæ ablegans.

† b. indicat lectiones a Griesbachio penitus rejectas.

⇒ ... c. indicat probabilem omissionem, neque tamen

PRÆFATIO.

adeo certam, ut nullus dubitationis locus supersit.

→ *d.* præfigitur vocabulis, quorum ommissio minus est probabilis.

om. *e.* indicat lectiones a quibusdam omissas, Griesbachii autem iudicio retinendas.

add. ... *f.* indicat additamenta quæ libris nonnullis in textum irrepsere, at sententiâ Griesbachii minime retinendas.

‡ *g.* indicat additamenta non omni quidem specie destituta, attamen Griesbachio haud satis perspecta.

∞ ... *h.* docet lectionem marginis supparem aut æqualem, immo forsitan præferendam esse receptæ lectioni.

∞ ... *i.* significat lectionem marginis non spernendam, quidem et ulteriore examine dignam, sententiâ autem Griesbachii, receptæ inferiorem esse.

r. ∞ k. } indicat lectiones a Griesbachio textui insertas; esse tamen nonnulla quæ specie aliquâ ad defectum lectiones receptæ queant.

r. ∞ l. } indicat lectiones a Griesbachio textui additas; extra omnem dubitationem potestatem esse.

r. ∞ m. } indicat lectiones quasdam, quibus Griesbachio ad nullum librum referri potest.

r. ∞ n. } indicat lectiones quasdam, quibus Griesbachio ad nullum librum referri potest.

r. ∞ o. } indicat lectiones quasdam, quibus Griesbachio ad nullum librum referri potest.

r. ∞ p. } indicat lectiones quasdam, quibus Griesbachio ad nullum librum referri potest.

r. ∞ q. } indicat lectiones quasdam, quibus Griesbachio ad nullum librum referri potest.

r. ∞ r. } indicat lectiones quasdam, quibus Griesbachio ad nullum librum referri potest.

r. ∞ s. } indicat lectiones quasdam, quibus Griesbachio ad nullum librum referri potest.

r. ∞ t. } indicat lectiones quasdam, quibus Griesbachio ad nullum librum referri potest.

PRÆFATIO.

Lectiones Variantes, quas non possumus in mediâ paginâ collocare, ad Appendicem relegantur.

His accedent Themata Omnium Vocum enormium ac difficiliorum in Novo Testamento, in more libelli qui a Carolo Hoole, A. D. 1674, editus est. At ab eò hâc ratione gravi differimus: quod opus suum ad Georgii Pasoris Lexicon, exceptione adhibitâ, accommodatur, quò omnia vocabula sub radicibus suis disponentur, hic liber noster ad Lexicos plerosque omnes, ex ordine literarum collocati, aptatur. Hoc modo in vocabulo *συνηγμένων*, lector non ad radicem *ἄγω* refertur, sed ad thema compositum *συνάγω*, quod in Lexicis hodiernis sub literâ *Σ* inveniat.

Quò etiam lectori arrideat magis hic sacer libellus, Præcipuas Voces Ellipticas a Lamberto Bosio, Christiano Schœttgenio, et M. Jo. Frid. Leisnero, paucas etiam ab aliis Interpretibus Novi Testamenti, tum antiquis tum recentioribus, notatas, in mediâ paginâ itidem breviter descripsimus.

His quoque, ut hunc librum utiliore faciamus, multa Loca Scripturæ Parallela, ad voces locutionesque Græcas illustranda, adiecit. Denique, lector benevole, ne quædam paucas contractiones, quæ in hâc editione prætermissæ sicuti solent, prætermissæ; et pro earum explicatione te rogamus te referre.

**PRÆCIPUARUM CONTRACTIONUM
EXPLICATIO.**

acc. accusativus casus.	i. e. id est.
al. alii.	i. q. idemque.
Alex. MS. Manuscriptum	lxx. versio Septuaginta Interpretum.
Alexandrinum	
Septuaginta Interpretum.	nom. . . . nominativus casus.
App. . . . Appendix.	q. s. . . . quod subaudi.
Att. . . . Atticè.	s. sive, vel subaudi.
c. ch. . . . caput.	sc. scilicet.
cf. confer.	v. vel.
conj. . . . conjectura.	v. ver. . . . versus.
Heb. . . . Hebraicè.	voc. vocativus casus.

PALESTINE.

CELE SYRIA

Scale of Miles
0 50 100

MEDITERRANEAN SEA

Upper Galilee
Tetrarchy of Philip
Tetrarchy of Herod Antipas
Galilee
Judea
Kingdom of Archelaus

Jerusalem
Bethlehem
Nazareth
Tiberias
Caesarea
Safad
Tyre
Sidon
Gaza
Ascalon
Beit Shean
Bethsaida
Tiberias
Golan Heights
Hama
Latakia
Tartus
Aleppo
Hama
Latakia
Tartus
Aleppo

Jerusalem
Bethlehem
Nazareth
Tiberias
Caesarea
Safad
Tyre
Sidon
Gaza
Ascalon
Beit Shean
Bethsaida
Tiberias
Golan Heights
Hama
Latakia
Tartus
Aleppo

Jerusalem
Bethlehem
Nazareth
Tiberias
Caesarea
Safad
Tyre
Sidon
Gaza
Ascalon
Beit Shean
Bethsaida
Tiberias
Golan Heights
Hama
Latakia
Tartus
Aleppo

35

32

31

H KAINH DIAΘHKH.

新 遺 詔 書

ΝΟΤ ΨΕΥΔΙΣΜΟΝ

Novum Testamentum.

ΔΓΙΛΑΤΑ ΕΡΕ.

Testament Neues.

Neue Testamente.

ΝΝΥ: ΔΝΝ::

Testament Newydd.

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ.

Novy Zákon.

ΝΝΥ: ΔΝΝ::

Il Nuovo Testamento.

नया ख्रिस्तीय प्रवचन.

ՅԱ ՇՅՈՉՅ ՈՉ ՆԱԿԻ:

Tiomadh Nuadh.

La Nueva Testamento.

O Novo Testamento.

Det Nieuwe Testament.

El Nuevo Testamento.

Das Neue Testament.

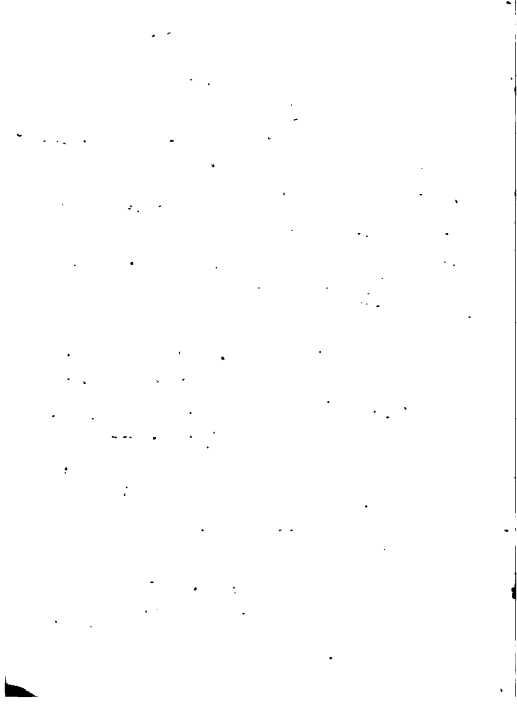
Det Nieuwe Testament.

Das Neue Testament.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη
 14
 کتاب عهد جدید
 العهد الجديد
 نوحى به
 نوحى به

فرجیعی بهار
 یانکی و میتی
 The New Testament
 नवीकरे मदीव
 Testamentitäk Terssa
 नवीसरतन
 Ten Kotwi Testament.
 Naujas Istatimas.
 नया करार.
 Das Neue Testament
 Le Nouveau Testament
 नवीन निर्दिष्टः
 Unden Testamentin
 Berrico Il Nief Testament.

Multa terricolis lingua, Coelestibus una.
 ΠΟΛΛΑΙ ΜΕΝ ΘΥΡΟΙΣ ΠΑΥΤΑΙ, ΜΙΑ ὁ Αἰθαιροίων.
 London: J. B. Nichols & Co. Printers

ΤΟ ΚΑΤΑ
ΜΑΤΘΑΙΟΝ ἍΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'.
ΒΙΒΛΟΣ ¹γενέσεως
²Ἰησοῦ ³Χριστοῦ, ⁴υἱοῦ
^{*}Δαβὶδ, ⁵υἱοῦ Ἀβραάμ.
² Ἀβραάμ ⁶ἐγέννησε
⁷τὸν Ἰσαάκ Ἰσαάκ δὲ
ἐγέννησε ⁸τὸν Ἰακώβ
Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε ⁹τὸν
Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελ-
φοὺς αὐτοῦ
³ Ἰούδας δὲ ⁶ἐγέννησε
τὸν Φαρές καὶ τὸν Ζαρά
ἐκ τῆς Θάμαρ Ἐφέσος δὲ
ἐγέννησε ¹⁰τὸν Ἐσρώμ
Ἐσρώμ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἀράμ
⁴ Ἀράμ δὲ ⁶ἐγέννησε
τὸν Ἀμιναδάβ Ἀμινα-
δάβ δὲ ἐγέννησε ¹¹τὸν
Ναασσιών Ναασσιών δὲ
ἐγέννησε τὸν Σαλιμών
⁵ Σαλιμών δὲ ⁶ἐγέν-
νησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς
¹²Ραχάβ Βοὸζ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς
¹¹Ράθ Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε
¹¹τὸν Ἰεσσαί
⁶ Ἰεσσαί δὲ ⁶ἐγέννησε
¹⁵τὸν Δαβὶδ τὸν βασι-
λέα Δαβὶδ δὲ ὁ βασι-
λεὺς ἐγέννησε τὸν ¹Σο-
λομώντα ἐκ τῆς ¹⁶τοῦ
Οὐρίου
⁷ Σολομών δὲ ⁶ἐγέν-

A. M. 4000.

1 Ge. 5. 1.
2 ver. 21.
Ac. 7. 45.
He. 4. 8.
3 Lu. 2. 26.
Jno. 1. 41.
4 ch. 9. 7.
* Δαυὶδ-ε.
ch. 9. 27.
He. 4. 7.
5 Ga. 3. 16.
6 γενέσεως.
7 Lu. 3. 34.
Ac. 7. 8.
8 Ro. 9. 10. 13
9 Lu. 3. 33. 34.
Ac. 7. 8.
He. 7. 14.
Ro. 7. 5.
10 Lu. 3. 33.
11 Lu. 3. 32.
† τὸν Ἰσα-
κείμ, ἢ τὸν
Ἰσακείμ
Ἰσακείμ
δὲ ἐγέν-
νησε-φ.
2Ki. 23. 34.
2Ch. 36. 4.
12 He. 11. 31.
13 ἢ τὸν ὄν-
τας.
14 ver. 17.
Ac. 7. 43.
15 Ac. 13. 22.
† Σολομῶ-
να-α.
ch. 6. 29.
Lu. 11. 31.
Ac. 3. 11.
16 ἢ οὐσίας
τῆς χήρας.

νησε τὸν Ῥοβοάμ Ῥο-
βοάμ δὲ ⁶ἐγέννησε τὸν
Ἀβιά Ἀβιά δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἀσά
⁸ Ἀσά δὲ ⁶ἐγέννησε
τὸν Ἰωσαφάτ Ἰωσαφάτ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ
Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ὀζίαν
⁹ Ὀζίας δὲ ⁶ἐγέννησε
τὸν Ἰωάθαμ Ἰωάθαμ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ
Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἐζεκίαν
¹⁰ Ἐζεκίας δὲ ⁶ἐγέν-
νησε τὸν Μανασσῆ Μα-
νασσήσ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἀμών Ἀμών δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἰωσίαν
¹¹ Ἰωσίας δὲ ⁶ἐγέννησε
† τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ¹³ἐπὶ
τῆς ¹⁴μετοικεσίας Βαβυ-
λῶνος.
¹² Μετὰ δὲ τὴν μετοικε-
σίαν Βαβυλῶνος, Ἰε-
χονίας ⁶ἐγέννησε τὸν
Σαλαθιήλ Σαλαθιήλ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ
¹³ Ζοροβάβελ δὲ ⁶ἐγέν-
νησε τὸν Ἀβιάδ Ἀβιάδ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλια-
κείμ Ἐλιακείμ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἀζόρ

14 Ἀζώρ δὲ ἔγέννησε Ἰὼν Σαδώκ· Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχειμ· Ἀχειμ δὲ ἐγέννησε Ἰὼν Ἐλιούδ·

15 Ἐλιούδ δὲ ἔγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Μαθθάν· Μαθθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ·

16 Ἰακώβ δὲ ἔγέννησε Ἰὼν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαβίδ, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβίδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τῆς Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.

18 Τῷ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γενεὴ οὕτως ἦν· Μνηστευθεὶς γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῇ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς, ἐνρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἕκ Πνεύματος ἁγίου.

19 Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν ἁρπαγευματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν.

20 Ταῦτα δὲ αὐτῷ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἔφανε αὐτῷ, λέγων· Ἰωσήφ υἱὸς Δαβίδ, μὴ φοβηθῆς

A. M. 4000.

- 1 γενεαί.
- 2 παραλαβάνου.
- 3 ch. 2. 13, 14.
- 4 s. εις αλφειαν.
- 5 τίατα.
- 6 s. Αβραάμ.
- 7 γένουαι.
- 8 ch. 2. 15. confer. Jno. 12. 38.
- 9 Is. 7. 14.
- 10 Ἰσο.
- 11 διαγίνομαι.
- 12 Mar. 4. 28. Lu. 8. 24.
- 13 προσέταται.
- 14 γένουαι.
- 15 Lu. 1. 24.
- 16 s. εν γαστρι.
- 17 ενυπνισθησαι.
- 18 Lu. 1. 24.
- 19 s. εν γαστρι.
- 20 Jno. 1. 21. 1 Co. 7. 5.
- 21 κηρύσσου.
- 22 Lu. 17. 9.
- 23 s. εν γαστρι.
- 24 ενυπνισθησαι.
- 25 Jno. 17. 25. Ro. 2. 26. 1 Jno. 1. 9.
- 26 ἁρπαγευματίσαι.
- 27 He. 6. 6.
- 28 Βαβυλωνίαι.
- 29 Ac. 12. 4. 28. 16.
- 30 Ac. 13. 6, 8.
- 31 φάινω.
- 32 παραγίνομαι.

2 παραλαβεῖν³ Μαριάμ τὴν γυναῖκα σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ ἰγεννήθη ἐκ Πνεύματος ἁγίου.¹³ ἔστιν ἁγία.

21⁴ Τεξεταὶ δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἸΗΣΟΥΝ· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.

22 Τῷ δὲ ὄλον⁶ βέβουεν⁷ τὴν πληρωθῆ⁸ τὸ⁹ μνησθῆν¹⁰ ὑπὸ¹¹ τῆ¹² Κυρίου διὰ τῆ¹³ προφητῆς, λέγοντος·

23 Ἰδοὺ, ἡ παρθένο¹⁴ ἐν γαστρὶ¹⁵ ἔξει, καὶ¹⁶ τεξεταὶ υἱόν, καὶ¹⁷ καλέσῃσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἘΜΜΑΝΟΥΗΛ· ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύομενον, Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

24¹¹ Διαγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς¹² προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ¹³ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

25 Καὶ ἐκ¹⁴ ἐγένωσκειν αὐτὴν ἕως¹⁵ αὐ¹⁶ ἔτεκε Ἰὼν υἱόν αὐτῆς Ἰὼν πρωτότοκον,¹⁷ καὶ¹⁸ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἸΗΣΟΥΝ.

Κεφ. β'.
ΤΟΥ δὲ Ἰησοῦ ἰγεννήθης ἐν Βηθλεὲμ τῆς²¹ Ἰουδαίας, ἐν²² ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν²³ παρεγενόντο εἰς Ἱερουσόλυμα,

2 Δέγοντες Ἡσ¹³ ἔστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν

ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ΙΙ.

Ἰουδαίων; ¹ εἶδομεν γάρ αὐτῶν τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ² ἦλθομεν ³ προσκυνῆσαι αὐτῷ.

³ Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ⁴ ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ.

⁴ Καὶ ⁵ συναγαγὼν πάντας τοὺς ⁶ ἄρχιερεῖς καὶ ⁷ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ⁸ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται.

⁵ Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Ὁὕτω γάρ ⁶ Ἰσραῆλται διὰ τοῦ προφήτου·

⁶ Καὶ σὺ ⁷ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰῦδα, ἡ ἀδαμῆς ἐλαχίστη ⁸ εἰ ἐν τοῖς ἡμέροισιν Ἰῦδα· ἐκ σὺ γάρ ⁹ ἐξελεύσεται ἡγεμόνος, ὅστις ¹⁰ ποιμανεῖ τὸν λαόν μου, τὸν Ἰσραήλ.

⁷ Τότε Ἡρώδης, λίθρα καλέσας τοὺς μάγους, ⁸ ἠκρίβωσεν παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος.

⁸ Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ, εἶπε· Πορευθέντες, ⁹ ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τῶ παιδίου· ἐπὶ αὐτῷ δὲ ¹⁰ εὗρηθε, ἀπαγγεῖλατέ μοι, ὅπως ¹¹ κατ' ἔγωγε ¹² ἔλθω ἰδὼν προσκυνῆσαι αὐτῷ.

⁹ Οἱ δὲ, ἀκρίσαντες τοῦ βασιλέως, ¹⁰ ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, ¹¹ προῆγεν αὐτοὺς, ἕως

A. M. 4001.

- 1 εἶδω.
- 2 Ἰστημι.
- 3 Ἰσραήλται.
- 4 Ἰσραήλται.
- 5 Ἰσραήλται.
- 6 εἰδόντες.
- 7 τοῦ παιδίου.
- 8 προσκυνῆσαι.
- 9 παρόντων.
- 10 χαίρω.
- 11 εἶδοντες.
- 12 συναγωγή.
- 13 πίπτω.
- 14 c. 26 3, 47. Mat. 14. 1.
- 15 ch. 7. 29.
- 16 πυνθάνομαι.
- 17 ἀνοίγω.
- 18 προσφέρω.
- 19 γράφω.
- 20 Mt. 5. 2.
- 21 μήν.
- 22 Lu. 2. 26. Ac. 10. 22.
- 23 εἶμι.
- 24 ἀναχωρῶ.
- 25 ἐξέρχομαι.
- 26 Lu. 17. 7. Jno. 21. 6. Re. 2. 27. 7. 17.
- 27 ἔγνων.
- 28 παραλαμβάνω.
- 29 ἀκριβῶς.
- 30 Ac. 18. 25. Ep. 5. 1b. 1 Th. 5. 2.
- 31 εὐρίσκω.
- 32 καὶ ἔγωγε.
- 33 πορεύομαι.
- 34 εἰς.
- 35 εἰς.
- 36 καὶ ἔγωγε.
- 37 εἰς.
- 38 εἰς.
- 39 εἰς.
- 40 εἰς.
- 41 εἰς.
- 42 εἰς.
- 43 εἰς.
- 44 εἰς.
- 45 εἰς.
- 46 εἰς.
- 47 εἰς.
- 48 εἰς.
- 49 εἰς.
- 50 εἰς.
- 51 εἰς.
- 52 εἰς.
- 53 εἰς.
- 54 εἰς.
- 55 εἰς.
- 56 εἰς.
- 57 εἰς.
- 58 εἰς.
- 59 εἰς.
- 60 εἰς.
- 61 εἰς.
- 62 εἰς.
- 63 εἰς.
- 64 εἰς.
- 65 εἰς.
- 66 εἰς.
- 67 εἰς.
- 68 εἰς.
- 69 εἰς.
- 70 εἰς.
- 71 εἰς.
- 72 εἰς.
- 73 εἰς.
- 74 εἰς.
- 75 εἰς.
- 76 εἰς.
- 77 εἰς.
- 78 εἰς.
- 79 εἰς.
- 80 εἰς.
- 81 εἰς.
- 82 εἰς.
- 83 εἰς.
- 84 εἰς.
- 85 εἰς.
- 86 εἰς.
- 87 εἰς.
- 88 εἰς.
- 89 εἰς.
- 90 εἰς.
- 91 εἰς.
- 92 εἰς.
- 93 εἰς.
- 94 εἰς.
- 95 εἰς.
- 96 εἰς.
- 97 εἰς.
- 98 εἰς.
- 99 εἰς.
- 100 εἰς.

³ ἔλθω ἰδὼν ⁴ εἰς τὸ παιδίον.

⁵ Ἰδοὺ δὲ τὸν ἀστέρα, ⁶ ἔχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.

⁷ Καὶ ⁸ ἔλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν ⁹ εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ ¹⁰ προσκύνησαν αὐτῷ· καὶ ¹¹ ἀνοίξαντες τὰς θησαυροὺς αὐτῶν ¹² προσήνεκαν αὐτῷ ὄψαρα, χρυσόν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρναν.

¹³ Καὶ ¹⁴ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδη, ¹⁵ ἀλλῃ ὁδῷ ¹⁶ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

¹⁷ Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ, λέγων· ¹⁸ Ἐγερθεὶς ¹⁹ παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ²⁰ φεύγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ²¹ ἔσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἰπω σοὶ· μέλλει γάρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, ²² τοῦ ἀπολέσαι αὐτό.

²³ Ὁ δὲ ²⁴ ἐγερθεὶς ²⁵ παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ²⁶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον.

²⁷ Καὶ ²⁸ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς ²⁹ Ἡρώδης· ἵνα πληρωθῇ τὸ ³⁰ ῥηθὲν ὑπὸ ἀγγέλου Κυρίου διὰ τῆς προφητείας λέγουσας· ³¹ Ἐξ Αἰγύπτου ³² ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ΙΙΙ.

Α. Μ. 4003.

16 Τότε Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ² ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ³ ἐθυμώθη λίαν· καὶ ἀποσεύλαξ ⁴ ἀνείλε ⁵ πάντας τοὺς παῖδας τὰς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὄριοις αὐτῆς, ἀπὸ διετίας ⁷ καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ⁹ ἠκρίβωσε παρά τῶν μάγων.

17 Τότε ¹¹ ἐπληρώθη τὸ ¹² ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τῆ προφήτου, λέγοντος·

18 ¹⁵ Φωνὴ ἐν Ῥαμᾷ ¹⁶ ἠκούσθη, ¹⁷ θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμος πολὺς, Ῥαχὴλ κλαίσα τὰ τέκνα αὐτῆς· καὶ οὐκ ¹⁸ ἤθελε ¹⁹ παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί. ²⁰

19 Τελευτήσαντος ²¹ δὲ τῆ Ἡρώδης, ἰδὼς ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἴγυπτῳ.

20 Λέγων· ²⁷ Ἐγερθεὶς ²⁸ παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· ²⁹ τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.

21 Ὁ δὲ ²⁷ ἐγερθεὶς ²⁸ παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ³⁰ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ.

22 Ἀκήσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ² ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τῆ πατρὸς αὐτῆς, ³² ἐφοβήθη ἐκεῖ ³³ ἀπελθεῖν· ³⁵ χρηματισθεὶς δὲ κατ'

- 1 εἶδω.
- 2 ἐπαίξω.
- 3 θυμῶ.
- 4 σ. στεκουλάτιρος.
- 5 ἀναίρω.
- 6 ἀναχωρία.
- 7 σ. παιδός.
- 8 κατοικίω.
- 9 Ναζαρίθ, σ. Ναζαρά-μ.
- 9 ἀκριβῶ.
- 10 καλίω.
- 11 πληρῶ.
- 12 βίω.
- † εἰά-ε.
- 13 Lu. 4. 18.
- 14 σ. χώρα. Lu. 15. 4. ch. 18. 12.
- 15 Je. 31. 15.
- 16 ἀκούω.
- 17 ἐγγίζω.
- 18 θείλω.
- 19 παρακαλέω.
- 20 εἶμι.
- 21 σ. τῆ βίω-ντ. 14.
- † βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐτοιμάσατε-σ.
- 22 Is. 40. 3.
- 23 σ. ἐστὶ.
- 24 Re. 16. 12.
- 25 ἴσω.
- 26 θοίξ.
- 27 ἐγείρω.
- 28 παραλαμβάνω.
- 29 θνήσκω.
- 30 ἐρχομαι.
- 31 ἐκπορεύομαι.
- 32 φοβέω.
- 33 ἀνέρχομαι.
- 34 Mat. 7. 4. 1 Co. 10. 2.
- 35 ver. 12.

ὄναρ, ⁶ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας.

23 Καὶ ἐλθὼν ⁸ καθύψησεν εἰς πόλιν λεγομένην ⁹ Ναζαρέτ· ὅπως πληρωθῆ τὸ ¹² ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος ¹⁰ κληθήσεται.

Κεφ. γ'.

ΕΝ ² δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίναται Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς, ¹³ κηρύσσων ἐν τῇ ¹⁴ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας.

2 Καὶ λέγων· Μετανοεῖτε· ¹⁷ ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

3 Οὗτος γὰρ ²⁰ ἐστὶν ὁ ¹² ῥηθεὶς ὑπὸ Ἠσαΐου τῆ προφήτου, λέγων· ²² Φωνὴ ἰβοῶντος ²³ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ²⁴ Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτῆς.

4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης ²⁵ εἶχε τὸ εἶδωμα αὐτοῦ ἀπὸ ²⁶ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφίν αὐτοῦ· ἡ δὲ ἵδρυς αὐτῆς ²⁰ ἦν ἀκρίδες, καὶ μέλι ἄγριον.

5 Τότε ³¹ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου·

6 Καὶ ³⁴ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ὑπ' αὐτῆς, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

7 Ἰδὼν δὲ πολλὸς Ἰῶν

ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ΙV.

Φαρισαίων και Σαδδου-
καιων ἔρχομένης ἐπὶ τὸ
βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν
αὐτοῖς· Ἐγενήματα ἐχιδ-
νῶν, τίς ἠπόδεξεν ὑμῖν
φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλού-
σης ὀργῆς;

8 Ποιήσατε οὖν καρ-
ποὺς ἀξίους τῆς μετα-
νοίας.

9 Καὶ μὴ δοξῆτε λέγειν
ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχο-
μεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω
γάρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ
Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τού-
των ἠεγεῖραι τέκνα τῆ
Ἀβραάμ.

10 Ἦδὴ δὲ καὶ ἠάξιθη
πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δέν-
δρων κείται· πᾶν οὖν
δένδρον μὴ φκοῦν καρ-
πὸν καλόν, ἐκκόπτεται,
καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

11 Ἐγὼ μὲν βαπτίζω
ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μὴ ἔρ-
χόμενος ἰσχυρότερός μου
ἔστιν, οὗ ἐκ εἰμὶ ἰκανός
τὰ ὑποδήματα βατάσαι·
αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν
Πνεύματι ἁλίῳ καὶ πυρὶ·

12 Οὐ τὸ πτῖον ἐν τῇ
χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθα-
ριεὶ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ
σπείψει τὸν σῖτον αὐ-
τοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην,
τὸ δὲ ἄχυρον κατακαίσει
πυρὶ ἄσβεστον.

13 Τότε παραγίνεται ὁ
Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλι-
λαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην

A. D. 28.

1 Lu. 3. 7.

2 κ. Γερα. 1.

3 ch. 12. 34.

Lu. 3. 7.

4 ἐποδείκ-
νυμι.

Lu. 3. 7.

5 διακαλῶ.

6 ch. 7. 17. 19

Ja. 3. 12.

Ro. 22. 2.

* καρπὸν
ἀξίον α.

7 ἀποκρίνο-
μαι.

8 ἀφίμει.

9 1 Co. 11. 12.

Ep. 5. 3.

1 Ti. 2. 10.

Tit. 2. 1.

10 εἰμί.

11 γεγῶ.

12 ἀναβαίνω.

13 ἀσπείρω.

Mag. 1. 10.

Ac. 7. 56.

14 κείμαι.

15 Lu. 3. 16.

Ac. 1. 5.

16 Jno. 1. 32.

17 Lu. 3. 22.

18 Jno. 12. 28.

Re. 6. 1.

19 ἀσπείρω.

Lu. 4. 1.

20 Ac. 7. 36.

1 Co. 10. 5.

21 πειράζω.

22 πειράζω.

23 Att. fut.

pro διακα-
θαρίσει.

24 προσείρ-
τομαι.

25 σπείρω.

26 ch. 20. 21.

2 Co. 4. 6.

27 ch. 12. 4.

28 τίνομαι.

29 γράφω.

30 De. 8. 3.

πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ
βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ.

14 Ὁ δὲ Ἰωάννης διε-
κώλυεν αὐτὸν, λέγων·
Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σὺ
βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ
πρὸς με;

15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν·
16 Ἄφες ἄρτι οὕτως ἄρ-
πὸν ἔστιν ἡμῖν πληρω-
σαί πάσαν δικαιοσύνην.
Τότε ἀφίησιν αὐτόν.

16 Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς, ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ
τῆ ὕδατος· καὶ ἰδὼν, ἀνεψί-
χθησαν αὐτῷ οἱ ἑρα-
νοὶ, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα
τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ
περιστερᾶν, καὶ ἐρχόμε-
νον ἐπ' αὐτόν.

17 Καὶ ἰδὼν, φωνῆ ἐκ
τοῦ ἑρανοῦ, λέγουσα· Οὐ-
λὸς ἔστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγα-
πητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

Κεφ. δ'.
ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἀνήχ-
θη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ
τοῦ Πνεύματος, πειρα-
σθῆναι ὑπὸ τῆ διαβολῆς.
2 Καὶ ἠηστεύσας ἡμέ-
ρας τεσσαράκοντα καὶ
ούκας τεσσαράκοντα,
ἕστερον ἔπεινασε.

3 Καὶ προσελθὼν αὐ-
τῷ ὁ πειράζων, εἶπεν· Εἰ
υἱὸς εἶ τῆ Θεοῦ, εἰπέ
ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι γέ-
νωσιν ἄρτον ἐσθίου.

4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶ-
πε· Ἐγγράφια· Οὐκ

ἐπ' ἄρτων μόνῃ ¹ ζήσεται
² ἄνθρωπος, ἀλλ' [†] ἐπι
 παντὶ ἔρηματι ἐκπορευο-
 μένῃ διὰ στόματος
 Θεοῦ.

5 Τότε παραλαμβάνει
 αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν
⁶ ἁγίαν πόλιν, καὶ [†] ἵστη-
 σιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερί-
 γιον τοῦ ἱεροῦ·

6 Καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ
 υἱὸς ¹⁴ εἶ τῷ Θεοῦ, βάλε
 σεαυτὸν κἄθ' ¹³ ἡ γέγραπ-
 ται γάρ· ¹³ Ὅτι τοὺς ὑγ-
 γέλους αὐτῆ ἐντελεῖται
 περὶ σε, καὶ ἐπὶ χειρῶν
¹⁷ ἔρῳσί σε, μήποτε προσ-
 κώψης πρὸς λίθον τὸν
 πόδα σου.

7 ¹⁹ Ἔφη αὐτῷ ^{††} ὁ Ἰη-
 σοῦς· Πάλιν ¹² γέγραπται·
²⁰ Οὐκ ἐκπειράσῃς Κύρι-
 ον τὸν Θεόν σου.

8 Πάλιν παραλαμβά-
 νει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς
 ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ
 δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς
 βασιλείας τοῦ ²³ κόσμου
 καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν.

9 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ταῦ-
 τα πάντα σοι ²⁴ δώσω, ἐάν
²⁷ κεσῶν προσκυνήσῃς
 μοι.

10 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ
 Ἰησοῦς· Ὑπαστὲ ^{††} Σαβάνᾳ·
¹³ γέγραπται γάρ· ²⁹ Κύ-
 ριον τὸν Θεόν σου προσ-
 κυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῃ
 λατρεύσεις.

11 Τότε ἀφίησιν αὐτὸν
 ὁ διάβολος· καὶ ἴδου,

A. D. 27.

- 1 γὰρ.
- 2 ὁ ἄνθρω-
πος-1.
- † ἄ-4.
- 2 προσέρχο-
μαί.
- 3 δεικνύσιν α.
- 4 σ. τρυφήν.
- 5 οὐ. 18. 16.
- Σα. 1. 85.
- 6 παραδί-
δωται.
- 7 σ. εἰς φυ-
λακίον.
- Ασ. 8. 3.
- 8 ἀπειράσῃς.
- 9 οὐ. 24. 25.
- † Ἰησοῦς-1.
- 10 Ἰσραήλ.
- 11 κατακύνει.
- 12 ὑπάστα.
- 13 Ἐφραθα-
οὐ-4.
- 13 Ρα. 91. 11.
- 14 εἶπε.
- 15 πάλιν α.
- 16 ἴδου.
- 17 ἔρῳσι.
- 18 Ια. 9. 1. 2.
- † ἁγιάσθης
πύρα-8.
- 19 φῶμα.
- †† ὁ Ἰησοῦς
καλεῖ-8.
- 20 De. 6. 16.
- 21 σ. παρὰ
τὴν, σου
κατὰ.
- 22 ἀνατέλλω.
- 23 ch. 26. 13.
- Λα. 4. 6.
- 24 ἔρχομαι.
- 25 ἔγγισα.
- 26 δίδωμι.
- 27 κίπτιω.
- †† ὁπίσω
μου-8.
- 28 Ματ. 1. 15.
- 29 De. 6. 13.
- 30 σ. ἀκολου-
θεῖτε.

ἄγγελοι ² προσῆλθον, καὶ
³ διεκόνουν αὐτῷ.

12 Ἀκούσας δὲ [†] ὁ Ἰη-
 σοῦς ὅτι Ἰουδαῖοι ⁶ πα-
 ρεδόθη, ⁷ ⁸ ἀνεχώρησεν
 εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

13 Καὶ καταλείπων τὴν
 Ναζαρέτ, ¹⁰ ἔλθων ¹¹ κατέ-
 φησεν εἰς ⁵ Καπερναεὺν
 τὴν παραθαλασσίαν, ἐν
 ὁρίοις Ζαβουλαίων καὶ Νεφ-
 θαλεῖμ·

14 [†] ἵνα ¹⁵ πληρωθῆ τὸ
¹⁶ ῥηθὲν διὰ Ἰησοῦ τοῦ
 προφήτου, λέγοντος·

15 ¹⁹ Ἐγὼ Ζαβουλαὶον καὶ γῆ
 Νεφθαλεῖμ, ²¹ ὁδὸν Ἰθα-
 λίσσης, πέραν τῆς Ἰορδάν-
 ης, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν.
¹⁶ Ὁ λαὸς, ὁ καθημιενός
 ἐν σκότει, εἶδε φῶς μέγα,
 καὶ τοῖς καθημιένοις ἐν
 χόρῳ καὶ σκιά θανάτου,
 φῶς ²² ἀνέτειλεν αὐτοῖς.

17 Ἀπὸ τότε ²⁴ ἤρξατο
 ὁ Ἰησοῦς κηρῶσαι καὶ
 λέγειν· Μετανοεῖτε· ²⁵ ἤγ-
 γακε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν
 οὐρανῶν.

18 Περιπατῶν δὲ ὁ ^δ Ἰη-
 σοῦς ¹ παρὰ τὴν βεθαίσα-
 σαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε
 δύο ἀδελφοὺς, Σίμωνα
 τὸν λεγόμενον Πέτρον,
 καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελ-
 φὸν αὐτοῦ, βιάλλοντας
² ἀμφίβληστρον εἰς τὴν
 θάλασσαν· (¹⁴ ἦσαν γὰρ
 ἄλιεῖς.)

19 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
 Δεῦτε ³⁰ ὀπίσω μου, καὶ

ποιήσω ἡμᾶς ἄλιεῖς ἀνθρώπων.

20 Οἱ δὲ, εὐθέως ¹ ἀφέντες τὰ δίκτυα, ² ἠκολούθησαν αὐτῷ.

21 Καὶ ³ προβαίει ἐκείθεν, εἶδεν ἄλλοις δύο ἀδελφούς, Ζαϊκόβου τὸν ⁴ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς.

22 Οἱ δὲ, εὐθέως ¹ ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ² ἠκολούθησαν αὐτῷ.

23 Καὶ ¹⁰ περιήγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρῖσσω τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, ¹¹ καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

24 Καὶ ¹⁷ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοή αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ ¹⁹ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ¹ ἔχοντας, ποικίλαι νόσοις καὶ βασάνοις συνεχόμενοι, καὶ σελημιζόμενοι, καὶ παραλυτικῶς· καὶ ²¹ ἔθεράπευσεν αὐτούς.

25 Καὶ ² ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ

A. D. 27.

1 ἀλίμι.

2 ἀκολούθω.

3 προβαίω.

4 εἶδω.

5 α. εἶδω.

6 ἀναβαίω.

7 προσέρχομαι.

8 ἀκούω.

9 εἰ. 13. 35.

10 εἰ. 18. 14.

11 εἰ. 6. 11.

12 δίδασκα.

13 περιήγω.

14 ἰ. ε. τὸ ὄραμα, γ. τῶν εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

εἰρημῶν,

τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱερουσολύμων καὶ Ἰουδαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Κεφ. ε'.

1 ἸΔΩΝ δὲ τοὺς ὄχλους, ⁴ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐτοῦ, ⁷ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

2 Καὶ ⁸ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ⁹ ἐδίδασκεν αὐτούς, λέγων·

3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἔστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

4 * Μακάριοι οἱ πενθόντες, ὅτι αὐτοὶ ¹² παρακληθήσονται.

5 Μακάριοι οἱ ¹³ πρᾶεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.

6 Μακάριοι οἱ ¹⁴ πεινῶντες καὶ ¹⁵ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ ¹⁶ χορτασθήσονται.

7 Μακάριοι οἱ ἐλεημόνες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

8 Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ¹⁸ ὄψονται.

9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ ²⁰ κληθήσονται.

10 Μακάριοι οἱ ²³ δειωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἔστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

38 Ἦκούσατε ὅτι ² ῥέθη ὀφθαλμῶν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ³ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.

39 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ⁴ ἀντιστήναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅτις σε ⁵ ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγόνα, ⁶ σπρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην·

40 Καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά σου ⁹ λαβεῖν, ¹⁰ ἄφεν αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον·

41 Καὶ ὅτις σε ¹¹ ἀγγαρεύσει μίλιον ἐν, ὑπάγε μετ' αὐτοῦ διῶ.

42 Τῷ αἰτοῦντί σε ¹³ ὀδόν· καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σε δανείσασθαι μὴ ἀποστράψῃς.

43 Ἦκούσατε ὅτι ² ῥέθη Ἄγυπῆσειν τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρὸν σου.

44 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν Ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, ⁵ εὐλογεῖτε τοὺς ⁶ καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε ¹¹ τοῖς μισοῦντάς ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ⁴ τῶν ¹³ ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς, ἵνα ¹ δικωκόντων ὑμᾶς·

45 Ὅπως ²⁰ γένησθε ὅμοιοι τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῦ· ὅτι τὸν ἥλιος αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθούς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.

A. D. 27.

- 1 ἀκούω.
- 2 ἴσω.
- Ex. 21. 24.
- 3 ὀδόντος.
- 4 ἀντίστημι.
- 5 ch. 26. 67.
- 6 confort.
- 7 Jo. 18. 22.
- 19. 3.

- * φίλου-ί.
- 6 σπρέψω.
- † ἰσοίκοι-ί.
- 7 ῥάπσω.
- † τὸ αὐτὸ-π.
- 8 εἰμί.
- 9 λαμβάνω.
- 10 ἀφίπτω.
- 6 ὁ ἀράνιος-κ
- 11 ch. 27. 32.
- Mar. 15. 21.
- 12 s. τὸν νῦν
- || δικαιοσύνη-α.
- 13 δίδωμι.
- 14 θέλωμαι,
- Jo. 1. 14.
- 1 Jo. 1. 1.
- confort.
- 1 Co. 4. 9.
- 15 confort.
- ch. 5. 7.
- Lu. 11. 41.
- Ac. 3. 2, 3.
- 10. 2. 4.
- 24. 17.

- 16 καταράσομαι.
- 17 confort.
- 1 Co. 14. 8.
- 15. 58.
- †† τοῖς μισοῦσιν-α.
- 18 Lu. 6. 18.
- 1 Pe. 3. 10.
- 19 δικάζω.
- 20 γίνομαι.
- 21 γένωσκω.

46 Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσῃτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι;

47 Καὶ ἐὰν ἀσπάσῃσθε τὸς ⁸ ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, ἢ περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ [†] τελῶναι ¹ οὕτως ποιοῦσιν;

48 Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὡς περὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ⁵ ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ⁸ ἐστι.

Κεφ. 7.
ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ ¹³ τὴν ¹¹ ἑλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ ¹⁴ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μίγγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

2 Ὅταν οὖν ποιῆς ¹⁵ ἑλεημοσύνην, μὴ ¹⁷ σαλπίζειν ἐμπροσθεν σου, ὡς περὶ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις, ὡς 19 δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἡμῖν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.

3 Ἴσθὲ δὲ παιῶντος ἑλεημοσύνην, μὴ ²¹ γινώτω ἢ ἀριστερῷ σου τι ποιεῖ ἢ δεξιῷ σου·

4 Ὅπως ³ ἢ σε ἢ ἑλεημοσύνην ἐν τῷ κρηπτήρῳ, ὁ πατὴρ σε, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρηπτήρῳ, ⁴ αὐτὸς·

¹ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

5 Καὶ ὅταν ⁶ προσεύχη, οὐκ ⁴ ἔσῃ ὡσπερ οἱ ὑποκριταί· ὅτι ¹ φιλῶσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς κ' ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ⁷ ἐστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν ⁸ φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.

6 Σὺ δὲ ὅταν προσεύχη, ¹¹ εἰσελθε εἰς τὸ λαμειόν σου, καὶ κλείσαι τὴν θύραν σου, πρόσευξαι τῷ πατρὶ σου, ⁹ ἢ ¹² ἐν τῷ κρυπτῷ κ' ὁ πατὴρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ¹ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε, ὡσπερ οἱ ¹⁴ ἔθνη· δοκῶσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται.

8 Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αἰτοῖς· ¹⁷ οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὃν χρεῖαν ἔχειτε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς ¹⁸ αἰτῆσαι αὐτόν.

9 Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· ΠΑΤΕΡ ἡμῶν ὁ ²⁰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ²¹ ἀλασθηῶ τὸ ὄνομά σου.

10 ²⁴ Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· ²⁵ γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ¹ ἐν οὐρανῷ ²⁶ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

11 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ²⁷ ἐπιούσιον ²⁸ δὸς ἡμῖν σήμερον.

A. D. 27.

1 ἀποδώσει.

2 ἀφήσει.

3 Lu. 11. 4.

4 προσεύχου, οὐκ

ἔσῃ ὡσπερ οἱ

ὑποκριταί.

5 ἀφήσει.

6 εἰμί.

7 εἰσέρχου.

8 ch. 26. 41.

9 Lu. 4. 13.

10 ἴσχυαι.

11 φανῶ.

12 Vide App.

13 εἰμί.

14 ch. 5. 37.

15 Lu. 11. 4.

16 Ep. 6. 16.

17 2 Tb. 3. 3.

18 εἰσέρχου.

19 ἐν τῷ κρυπ-

τῷ.

20 s. 50ti.

21 ch. 18. 35.

22 Ro. 4. 25.

23 2 Co. 5. 19.

24 ch. 18. 17.

25 Lu. 24. 17.

26 ver. 19. 20.

27 Ac. 13. 41.

28 εἶδω.

29 αἰτός.

30 Lu. 6. 24.

31 Phi. 4. 18.

32 s. 50i.

33 Jno. 17. 17.

34 1 Co. 7. 14.

35 He. 10. 29.

36 Ἐλθίτω.

37 εἰπά.

38 ἔρχου.

39 γίνομαι.

40 s. 50ti.

41 Lu. 6. 31.

42 Lu. 11. 3.

43 εἰδω.

44 s. 50ti.

45 κροτάφω.

12 Καὶ ² ἀφεσ ἡμῖν τὰ ³ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ² ταφίμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.

13 Καὶ μὴ ⁵ δεῖσενέγκης ἡμᾶς εἰς ⁶ πειρασμόν, ἀλλὰ ⁹ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ ¹⁰ τοῦ πονηροῦ· ¹ ὅτι οὗτός ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

14 Ἐάν γὰρ ² ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ ¹³ παραπτώματα αὐτῶν, ² ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος.

15 Ἐάν δὲ μὴ ² ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις ¹⁴ τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ² ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταί, ¹⁵ σκυθρωποὶ ¹⁶ ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως ⁸ φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ¹⁹ ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.

17 Σὺ δὲ νηστεύων ²² ἀλειψάτω σὺ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου ²³ νίψαι.

18 Ὅπως μὴ ⁸ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ²⁹ ἐν τῷ ³ κρυπτῷ καὶ ὁ πατὴρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ ¹ κρυπτῷ, ¹ ἀποδώσει σοι ⁸ ἐν τῷ φανερῷ.

19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ ἡ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσωσι καὶ κλέπτουσι·

20 Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσωσι, οὐδὲ κλέπτουσι.

21 Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔστι καὶ ἡ καρδία ὑμῶν.

22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἐστὶν ὁ ὀφθαλμὸς· εἰ οὖν ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλῶς ἔῃ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται·

23 Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ἔῃ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἔστί, τὸ σκότος πόσον;

24 Οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυρίως δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἑνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται, καὶ τῷ ἑτέρου καταφρονήσει· οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ τῷ μαμμωνᾷ.

25 Διὰ τούτο λέγω ὑμῖν, Μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε· καὶ τί πίητε· μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσθησθε. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεον

A. D. 27.

- 1 Jno. 4. 32.
Ro. 14. 17.
1 Co. 8. 4.
2 Co. 9. 10.
He. 12. 16.
Ja. 5. 2, 3.
2 cor. 16.
3 ἐμβλέψατε.
4 confer.
Lu. 12. 33.
5 σου.
6 προσίθηται.
7 Lu. 2. 52.
Ep. 4. 13.
He. 11. 11.
8 Lu. 11. 34.
Ro. 12. 8.
2 Co. 1. 12.
Ep. 6. 5.
Ja. 1. 5.
9 καταμαρτυροῦμαι.
10 περιβάλλω.
11 Pa. 90. 5, 6.
Ja. 1. 10, 11.
1 Pe. 1. 24.
12 s. 26.
13 s. cum Euthym. ἐκαθάρσια διανοητοῦ.
14 ἀντιγράμμα.
Lu. 16. 13.
1 Th. 5. 14.
Tit. 1. 9.
† μεριμνᾶτε.
Lu. 16. 9, 11.
Γε. 6. 9, 10.
15 ver. 27, 28.
ch. 13. 22.
Mar. 4. 19.
Lu. 8. 14.
32. 11.
1 Co. 7. 32.
2 Co. 11. 28.
Phi. 2. 20.
1 Pa. 5. 7.
16 τίνα.
17 εἶδω.

ἔτι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνόματος;

20 Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτὰ· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν;

27 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα;

28 Καὶ περὶ ἐνόματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νηθεῖ·

29 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων.

30 Εἰ δὲ τὸν χόρτον τῷ ἀγρῷ, σήμερον ἂν ἄνα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιένυσσιν, ἢ πολλὰ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;

31 Μὴ ἂν μεριμνήσητε, λέγοντες· Τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλλόμεθα;

32 Πάντα γὰρ ταῦτα ἡ ἐθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι ζητεῖτε τούτων ἀπάντων.

33 Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ

Θεῶν, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα ² προσεθήσεται ὑμῖν.

34 Μὴ ἂν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον ³ ἢ γὰρ αὔριον ⁴ μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς ἄρκλον τῆς ἡμέρας ἢ κακία ⁶ αὐτῆς.

ΜΗ ⁷ κρινετέ, ἵνα μὴ ⁷ κριθῆτε.

2 Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε, ⁷ κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρω μετρεῖτε, ⁷ ἀντιμετρηθήσεσθε ὑμῖν.

3 Τι δὲ βλέπετε τὸ ¹¹ κάρφος τὸ ¹³ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τῆς ἀδελφῆς σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῶ ὀφθαλμῷ ¹¹ δοκὸν οὐ κατανοεῖς;

4 Ἡ πῶς εἶπες τῷ ἀδελφῷ σου ¹⁴ Ἄφες ¹⁵ ἐκβάλλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοὺ, ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;

5 Ὑποκράσι, ¹⁵ ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε ¹⁸ διαβλέψει ¹⁵ ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφῆς σου.

6 Μὴ ¹⁹ δῶτε ἡμῖν τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ, μηδὲ βάλητε τοῖς ²⁰ μαργαρίτας ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν χοίρων· μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσίν αὐτῶν, καὶ ²² στραφέντες ²³ ῥηξώσιν ὑμᾶς.

7 Αἰτεῖτε, καὶ ¹⁹ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ

A. D. 27.

- 1 εὐρίσκω.
- 2 προστίθωμι.
- 3 σ. ἡμεραν.
- 4 σ. ἡμερα.
- 5 εαυτῆς-Α. alii εαυτῶν.
- 6 ἀνοίγω.
- 7 σ. πράγματα.
- 7 κρίνω. ουδεν.
- Lu. 6. 37. Ja. 2. 12.
- 8 ἐπιδίδωμι.
- 9 εἰμί.
- 10 εἶδω.
- † μετρηθήσεται-α.
- 11 Lu. 6. 41, 42.
- 12 σ. ἄν.
- 13 σ. ὄν.
- 14 ἀφίημι.
- 15 ἐκβάλλω.
- σ ὄντω-ι.
- 16 εἰσερχομαι.
- 17 ουδεν.
- Lu. 13. 24.
- 18 διαβλέπω.
- 19 δίδωμι.
- || τὰ ἁγια-π.
- 20 eb. 13. 45, 46.
- †† τί-ι.
- 21 θλίβω.
- Mar. 2. 9.
- 2 Co. 1. 6.
- 2 Th. 1. 6.
- He. 11. 37.
- 22 στρέφω.
- 23 ῥήσω.

1 εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν.

8 Ἡς γὰρ ὁ αἰῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῶ κρούοντι ⁵ ἀνοιγήσεται.

9 Ἡ τις ⁹ ἐστιν ¹ ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ⁸ ἐπιδώσει αὐτῷ;

10 Καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄψιν ⁸ ἐπιδώσει αὐτῷ;

11 Εἰ ἂν ὑμεῖς, πονηροὶ ⁹ ὄντες, ¹⁰ οἴδατε δόματα ἀγαθὰ ¹⁹ δίδονα τοῖς λέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ¹² ἐν τοῖς ἡρανοῖς, ¹⁹ δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;

12 Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλῃτε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γὰρ ⁹ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

13 ¹⁶ Εἰσέλθετε ¹⁷ διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγασα εἰς τὴν ἰσχυρίαν, καὶ πολλοὶ ⁹ εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς.

14 ^{††} Ὅτι στενὴ ἡ πύλη, καὶ ²¹ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγασα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι ⁹ εἰσιν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.

15 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἱ-

δαμονιζόμενος πολλῶν
καὶ ¹ ἐξέβαλε τὰ πνεύ-
ματα λόγῳ, καὶ πάντας
τὰς κακὰς ἐχούσας ⁴ ἐθε-
ράπευσεν.

17 Ὅπως πληρωθῆ τὸ
⁵ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ
προφήτη, λέγοντος· Αὐ-
τός τὰς ἀσθενείας ἡμῶν
⁷ ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους
⁸ ἐβάστασεν.

18 ¹¹ Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς πολλὰς ὄχλους πε-
ρὶ αὐτόν, ¹² ἐκέλευσεν
¹⁷ ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν.

19 Καὶ ¹⁴ προσελθὼν
¹⁵ εἰς Γραμματεῖς, εἶπεν
αὐτῷ· Διδάσκαλε, ἀκο-
λουθήσω σοι· ὅπου ἐάν
¹⁷ ἀπέρχῃ.

20 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φω-
λέως ἔχουσι, καὶ τὰ πετει-
νὰ τοῦ οὐρανοῦ ²⁰ κατα-
σκηνώσουσι· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ
τὴν κεφαλὴν κλιθῆ.

21 Ἐτερος δὲ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐ-
τῷ· Κύριε, ²¹ ἐπίτρεψόν
μοι πρῶτον ¹⁷ ἀπελθεῖν,
καὶ ²⁴ θάψαι τὸν πατέρα
μου.

22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι, καὶ
²⁷ ἀφες τὴν νεκρὸν ²⁴ θά-
ψαι τὴν ἑαυτῶν νεκρῶν.

23 Καὶ ²⁸ ἐμβάντι αὐ-
τῷ εἰς τὸ πλοῖον, ²⁹ ἠκο-
λουήσαν αὐτῷ οἱ μαθη-
ται αὐτοῦ.

A. D. 27.

- 1 ἐκβάλλω.
2 ch. 24. 7.
Ac. 16. 26.
3 ἵσταμαι.
4 θεραπεύω.
5 ἴδω.
6 ἡγείρω.
7 λαμβάνω.
8 βαστάζω.
9 εἰμί.
10 ch. 6. 30.
Lu. 12. 28.
11 ἴδω.
12 κέλευω.
13 ἐπιτρέπω.
14 προσέρχο-
μαι.
15 i. q. τῆς.
ch. 16. 14.
16 θαυμάζω.
17 ἀπέρχο-
μαι.
18 ἐρχομαι.
19 Γερασ-
σοῦ-Α. αλλί
Γαλαρ-
σοῦ-Ι.
19 ὀπιωθένω.
20 confer.
ch. 13. 32.
Mar. 4. 32.
Lu. 13. 19.
21 ἐπιτρέπω.
22 2 Ti. 3. 1.
23 ἐπιέρχο-
μαι.
24 θάπτω.
25 κρῖνω.
26 κ. κρημνί-
σθαι.
27 Ro. 6. 13.
Ep. 2. 1, 5.
Col. 2. 13.
† εἰ με-
τα-κ.
Mar. 12. 34.
Lu. 7. 6.
Jno. 21. 8.
28 ἐμβάινω.
29 ἀκολουθῶ.
30 παρακαλίω.

24 Καὶ ἰδὼν, ² σεισμόν
μέγαν ³ ἐγένετο ἐν τῇ θα-
λάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον
καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν
κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκεί-
θευσε.

25 Καὶ ¹⁴ προσελθόντες
οἱ μαθηταὶ ⁵ αὐτοῦ ⁶ ἤγε-
ραν αὐτόν, λέγοντες· Κύ-
ριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπολ-
λόμεθα.

26 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί
δειλοὶ ⁹ ἐστε, ¹⁰ ὀλιγό-
πιστοι; Τότε ⁶ ἤγειρε
¹² ἐπέλιμψε τοῖς ἀνέμοις,
καὶ τῇ θαλάσσῃ· καὶ ³ ἐγέν-
ετο γαλήνη μεγάλη.

27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι
¹⁶ ἐθαύμασαν, λέγοντες·
Ποταπὸς ἐστὶν οὗτος, ὅτι
καὶ οἱ ἀνεμοὶ καὶ ἡ θάλασ-
σα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

28 Καὶ ¹⁸ ἐλθὼν ἐκεῖ
εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χω-
ραν τῶν Γεργεσηνῶν,
¹⁹ ἰπὴντησαν αὐτῷ δύο
δαμονιζόμενοι, ἐκ τῶν
μνημείων ἐφερχόμενοι,
²² χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ
ἰσχύειν τινα ²³ παρελθεῖν
διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης.

29 Καὶ ἰδὼν, ²⁵ ἔκραξαν
λέγοντες· Τί ²⁶ ἡμῖν καί
σοι, ὁ Ἰησοῦς· ἡ ἐτὶ Θεὸς;
¹⁸ ἦλθες ὡς πρό καιροῦ
βασανίσαι ἡμᾶς;

30 Ἦν δὲ ¹ μακρὰν ἀπ'
αὐτῶν ἀβλή χοίρων πολ-
λῶν βοσκομένη.

31 Οἱ δὲ δαίμονες ³⁰ πα-
ρεκάλουν αὐτόν, λέγον-

τοῦ· εἰ ἀβιάλλει ἡμᾶς,
ἐπιπρῆσον ἡμῖν ὑπελ-
θεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν
χοίρων.

32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἐπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελ-
θόντες ὑπέηλθον εἰς
τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων
καὶ ἰδοὺ, ὥρμησε πᾶσα
ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων
κατὰ τῷ κρημνῷ εἰς τὴν
θάλασσαν, καὶ ὑπέθυ-
νον ἐν τοῖς ὕδασι.

33 Οἱ δὲ βόσκοντες
ἠέφωγον· καὶ ὑπελθόν-
τες εἰς τὴν πόλιν ἀπηγγ-
γείλαν πάντα, καὶ τὰ
τῶν δαιμονιζομένων.

34 Καὶ ἰδοὺ, πᾶσα ἡ
πόλις ἐξηλθεν εἰς συ-
νάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ
ἰδόντες αὐτὸν, παρε-
κάλεσαν ὅπως μεταβῆ
ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Κεφ. θ'.

ΚΑΙ ἔμβας εἰς τὸ
πλοῖον, διεκέρασε, καὶ
ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν
πόλιν.

2 Καὶ ἰδὼ, προσέφερον
αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ
κλίνης βεβλημένον· καὶ
ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίσιν
αὐτῶν, εἶπε ᾧ παραλυτι-
κῷ· Ὀύρσει ἰκκνον ἀφέ-
ωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.

3 Καὶ ἰδὼ, ἰνὲς τῶν Γραμ-
ματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς·
Οὗτος βλασφημεῖ.

4 Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς
τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν,

A. D. 27.

- 6 ἀπόσταλον
- 7 ἡμᾶς-λ.
- 1 ἐπιπρῆσον
- 2 ἀπέλθοντες
- 3 ἐπηλθοντες
- 4 ch. 19. 24.
- Mar. 2. 9.
- 5 σου-α.
- 6 α. τὸ δαι-
μόνιον,
- Lu. 8. 35.
- 7 τῶν χοί-
ρων-α.
- 8 ἔγερται-δ.
- 9 ἔγειται.
- 7 ἔγειται.
- 8 Mar. 5. 13.
- Lu. 8. 33.
- 9 ἀπηγγείλαν
- 10 ἔφωγον.
- 11 φέγον.
- 12 αἶψον
- 13 ἀπηγγεί-
λαν.
- 4 ἐφοβήθη-
σαν-δ.
- 14 ἀπέβη.
- 15 ἰδόντες.
- 16 εἶδον.
- 17 παρακα-
λέσαν.
- 18 μεταβί-
βον.
- 19 ἀπέβησαν.
- 20 Mar. 2. 14.
- Lu. 5. 27.
- 21 ἀναλυσίμ.
- 22 ἀφένταί.
- 23 διαπερῆσαι.
- 24 ἔρχονται.
- 25 ch. 4. 13.
- 26 βλάσαν.
- 27 ἔγερται.
- 28 ἐφένταί.
- Att. pro
- ἀφένταί.
- 29 Lu. 5. 8.
- Ro. 5. 8.
- || σου αἱ
- ἀμαρτίαι-ι
- || εἶδον-ι.

εἶπον· Ἴνα τί ὑμεῖς ἐνθυ-
μίσθε πονηρὰ ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν;

5 Τί γάρ ἐστιν εἰκο-
πώτερον, εἰπεῖν Ἄφε-
ωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι·
ἢ εἰπεῖν Ἰέγειραι καὶ
περιπάτε;

6 Ἴνα δὲ εἰδῆτε ὅτι
ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς
ἀφένταί ἁμαρτίας· Ὅστε
λέγει τῷ παραλυτικῷ
Ἐγέρθεις ἄρρον σου
τὴν κλίνην, καὶ ὑπάγε
εἰς τὸν οἶκόν σου.

7 Καὶ ἔγερθεις, ὑπέηλ-
θεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
8 Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι
ἐθαύμασαν, καὶ ἐδό-
ξασαν τὸν Θεόν, τὸν
ἰδόντα ἐξουσίαν τοιαύ-
την τοῖς ἀνθρώποις.

9 Καὶ παράγων ὁ Ἰη-
σοῦς ἐκάθευ, εἶδεν ἄν-
θρωπον καθημένον ἐπὶ
τῷ τελωνίον, Ματθαῖ-
ον λεγόμενον· καὶ λέγει
αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι·
καὶ ἄνατάς ἠκολό-
θησεν αὐτῷ.

10 Καὶ ἐγένετο αὐτῷ
ἀνακειμένη ἐν τῇ οἰκίᾳ,
καὶ ἰδὼ, πολλοὶ τελωνῶν
καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόν-
τες, συνανέκειντο τῷ Ἰη-
σοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

11 Καὶ ἰδόντες οἱ Φα-
ρισαῖοι, εἶπον τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ· Διατί μετι-
τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρ-

τωλῶν ἐσθίει ὁ δικασκα-
λος ἡμῶν;

12 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκού-
σας, εἶπεν αὐτοῖς· Ὁ
χρειαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύ-
οντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ
κακῶς ἔχοντες.

13 Πορευθέντες δὲ μά-
θετε τι ἔστιν· Ἦ Ἐλεον³
θέλω, καὶ οὐ θυσίαν· οὐ
γάρ ἠλλθον καλέσαι δι-
καίης, ἀλλ' ἀμαρτωλῶς,
εἰς μετάνοιαν.¹

14 Τότε προσέρχονται
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάν-
νη, λέγοντες· Διατί ἡμεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύ-
ομεν πολλά, οἱ δὲ μαθη-
ταὶ σου οὐ νηστεύουσιν;

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Μὴ δύνανται οἱ
υἱοὶ τῆς νυμφῶνος πεν-
θεῖν, ἐφ' ὅσον μετ' αὐ-
τῶν ἔστιν ὁ νυμφίος;
ἔλευσονται δὲ ἡμέραι
ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐ-
τῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε
νηστεύουσιν.

16 Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλ-
λει ἐπίβλημα ῥακούς
ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ
παλαιῷ· αἶρει γὰρ τὸ
πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς
ἱματίου, καὶ χειρὸν σκίς-
μα γίνεται.

17 Οὐδὲ βάλλουσιν οἶ-
νον νέον εἰς ἀσκούς πα-
λαιούς· εἰ δὲ μίγξῃ, ῥήγ-
νεται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶ-
νος ἐκχέεται, καὶ οἱ ἀσ-
κοὶ ἀπολῶνται· ἀλλὰ

A. D. 27.

- * ἀμφότε-
ροι-α.
- 1 λαλέω.
- 2 ἰ. ε. ἀρχι-
συναγωγός.
Mat. 5. 22.
- † εἰς ἑλθόν-α
ε. εἰσελ-
θών-ε.
- † Ἐλεος-εἰ
- 3 Ἡσ. 6. 6.
- 4 Ἐρτομαι.
- 5 Mat. 5. 23,
δοχάτωρ
ἔχει.
- Lu. 8. 42,
ἀπέθνησκαν.
- 6 ἀπερίσθημα.
- 7 τῶν.
- 8 ἄγιστος.
- 9 ἀκαλυψθῆαι.
- 10 προσέρ-
χομαι.
- 11 ἔπιτομαι.
- 12 Ἰησ. 3. 23.
Ro. 21. 2.
- 13 εἰμί.
- 14 σάτω.
- Lu. 7. 50.
Ac. 4. 12.
- 15 ἐπιστρέφω.
- 16 ἀπαίρω.
- 17 ἰ. ε. ἐπι-
βάπτει.
Mat. 2. 21.
- 18 Mat. 9. 3.
- 19 εἶδω.
- 20 Mat. 5. 35.
- 21 ch. 27. 51.
Ἰησ. 7. 43.
19. 25.
- 1 Co. 1. 10.
- εἶπεν-εἰ.
- 22 ἀποθήσ-
κει.
- 23 καταγε-
λάω.
- 24 ἀπολλύω.
- 25 ἐβάλλω.
- 26 εἰσερχο-
μαι.

βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς
ἀσκούς καινοὺς, καὶ ἄμ-
φότερα συντηροῦνται.

18 Ταῦτα αὐτοῦ Ἰω-
αννης αὐτοῖς, ἰδὼν, ἀρ-
χῶν ἑλθῶν προσεκύνη
αὐτῷ, λέγων· Ὅτι ἡ θυ-
γάτηρ μου ἄρτι ἐτε-
λεύθησεν· ἀλλὰ ἑλθῶν
ἐπέθετο τὴν χεῖρά σου
ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται.

19 Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ,
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

20 (Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ αἰ-
μορροῦσα δώδεκα ἔτη,
προσελθῆσα ὀπίσθεν,
ἤψατο τοῦ κρασπέδου
τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·

21 Ἦ Ἐλεγε γὰρ ἐν ἑαυ-
τῇ· Ἐὰν μόνον ἄψω-
μαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ,
σωθήσομαι.)

22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπι-
τραφεὶς, καὶ ἰδὼν αὐτήν,
εἶπε· Θάρσει θύγατερ· ἡ
πίστις σου ἔσωκέ σε.
Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ
τῆς ὥρας ἐκείνης.)

23 Καὶ ἑλθῶν ὁ Ἰησοῦς
εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἀρχον-
τος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐ-
λητάς, καὶ τὸν ὄχλον
θορυβημένον, λέγει αὐ-
τοῖς·

24 Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ
22 ἀπέθανε τὸ κοράσιον,
ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ
23 κατεγέλωσεν αὐτοῦ.

25 Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ
ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκρέ-

της τῆς χειρὸς αὐτῆς
κ¹ ἠγγέρθη τὸ κοράσιον.

26 Καὶ ² ἐξηλθεν ἡ φῆμη αὐτῆ εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

27 Καὶ παράγοντι ἐκείθεν τῷ Ἰησοῦ, ⁴ ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ, κρᾶζοντες, καὶ λέγοντες Ἐλέησον ἡμᾶς, ⁶ υἱε Δαβὶδ.

28 ⁵ Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Λέγουσιν αὐτῷ· Ναί, Κύριε.

29 Τότε ¹¹ ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων· Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν ¹² γεννηθῶ ὑμῖν.

30 Καὶ ¹³ ἀνεψύχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ· καὶ ¹⁶ ἐνεβριμῆσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· ¹⁵ Ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω.

31 Οἱ δὲ ² ἐξελθόντες ¹⁹ διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

32 Αὐτῶν δὲ ² ἐξερχομένων, ἰδὲ, ²² προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφόν, ²³ δαιμονιζόμενον·

33 Καὶ, ²⁴ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου, ²⁵ ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες· ²⁶ Ὅτι ἠκόεποτε ²⁸ ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ²³ ἔ-

A. D. 27.

- 1 ἐγγέρω.
- 2 ἐξερχομαι.
- 3 περιάγω.
- 4 ἀκολουθῶ.
- 5 υἱός-ι.
- 6 ἴσχωμαι.
- 6 εἶδω.
- 7 σπλαγχνίζομαι.
- 8 αἰμῖ.
- † ἰσχυρόν-α.
- 9 ἐλάλω.
- ch. 15. 32.
- Mar. 5. 3.
- Gal. 6. 9.
- He. 12. 3, 5.
- 10 ἤψατο,
- ch. 27. 5.
- Lu. 4. 35.
- 17. 2.
- Ac. 27. 29.
- 11 ἤψατομαι.
- 12 γίνωμαι.
- 13 ἀνοίγω.
- 14 ἰσχυρομαι.
- 15 Lu. 10. 2.
- Re. 14. 15.
- 16 ἐνεβριμῶμαι.
- Mar. 1. 43.
- 14. 5.
- Jno. 11. 33.
- 38.
- 17 2Ti. 2. 15.
- 18 ὀράω.
- 19 διαφημίζω.
- 20 εἶδωμι.
- † κατ' ἄφ.
- 21 Jno. 17. 2.
- Ro. 9. 21.
- 22 προσφέρω.
- 23 confiter.
- Lu. 11. 14.
- 24 ἐκβάλλω.
- 25 λαλέω.
- 26 θαύνομαι.
- 27 Jno. 1. 43.
- 28 λέγω.

λεγον· Ἐν τῷ ἄρχοντι ἡμῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

35 Καὶ ³ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ⁶ ἐν τῷ λαῷ·

36 ⁶ Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ⁷ ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ⁸ ἤσαν [†] ἐκλελυμένοι ⁹ καὶ ¹⁰ ἐρριμμένοι ὥσει πρόβατα μη ἔχοντα ποιμένα.

37 Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτῶν· Ὁ μὲν ¹⁵ θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ¹⁷ ἐργάται ὀλίγοι.

38 ¹⁴ Δεήθητε ἔν τῃ κυρίῳ τῷ ¹⁵ θερισμῷ, ὅπως ἐκβάλῃ ¹⁷ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

Κεφ. ι'.

ΚΑΙ προσκαλεσάμενος τὰς δωδεκά μαθητὰς αὐτοῦ, ²⁰ ἔδωκεν αὐτοῖς ² ἐξουσίαν ²¹ πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.

2 Τῶν δὲ δωδεκά ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα· πρῶτος, Σίμων ὁ λεγόμενος ²⁷ Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ·

3 Ἰάκωβος ὁ 1 τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης Ἰάκωβος ὁ 1 τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεββαῖος 2 ὁ 7 ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος 1.

4 Σίμων ὁ Ἰκαναῖτης, κ' Ἰούδας Ἰσκαριώτης, ὁ καὶ 9 παραδοὺς αὐτόν.

5 Τούτους τοὺς ὀδοῦκα 10 ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων· Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ 12 ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ 2 εἰσέλθητε.

6 Πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ 15 ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ.

7 Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες· Ὅτι 16 ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

8 Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, 11 λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε 19 ὧρεαν 20 ἐλάβετε, ὧρεαν 21 ὅτε.

9 Μὴ 23 κήσῃθε χρυσόν, μὴδὲ ἄργυρον, μὴδὲ χαλκόν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν.

10 Μὴ πήραν εἰς ὁδόν, μὴδὲ δύο χιτῶνας, μὴδὲ ὑποδήματα, μὴδὲ 11 ῥάβδον ἄξιον γὰρ ὁ ἐργαίτης τῆς τροφῆς αὐτῆ 20 εἶναι.

A. D. 27.

- 1 κ. εὐδ.
- 2 ἐπιρχομαι.
- 3 Ἰσκαριώτης.
- 4 καὶ θεοῦ.
- 5 μένου.
- 6 ἐπιρχομαι.
- 7 αὐτὸν λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς θαδδαῖος.
- 7 ἐπικληθεὶς.
- † λέγοντες.
- Εἰρήνη τῶν οὐρανῶν πάντοτε.
- † Κανααν.
- α. κ. Κανααν.
- † Σαμαρειτῶν.
- † Σαμαρειτῶν.
- 8 ἐρχομαι.
- 9 παραπέμπω.
- 10 ἀποστέλλω.
- 11 ἐπιστρέφω.
- 12 ἀρχομαι.
- 13 ἐπιρχομαι.
- 14 ἀποστέλλω.
- 15 ἀπολλύω.
- 16 ἤγγικεν.
- 17 Ἰουδαία.
- 18 κ. φ. 16. 19. φ. 1. 2. 15.
- 19 κ. φ. 3. 24.
- 20 λαμβάνω.
- 21 ὄρεον.
- 22 κ. φ. 23.
- 23 κ. φ. 23.
- 24 κ. φ. 5. 22.
- 25 κ. φ. 23. 24.
- 26 ῥάβδος.
- 27 εἶναι.
- 27 ἄξιον.

11 Εἰς ἣν ὁ ἄν πόλιν ἡ κώμην 2 εἰσέλθῃτε, 3 ἐξελθάτε τις ἐν αὐτῇ ἀξιός 26 εἶπ'· 4 κἀκεῖ 5 μείνατε ἕως ἂν 6 ἐξέλθῃτε.

12 Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπίσασθε αὐτήν. 1

13 Καὶ εἰάν μὲν 26 ἡ ἡ οἰκία ἀξία, 6 ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· εἰάν δὲ μὴ 26 ἡ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς 11 ἐπιστραφήτω.

14 Καὶ ὅς εἰάν μὴ 12 δέξηται ὑμᾶς, μὴδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, 6 ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, 14 ἐκτινάξατε τὸν κοινοβίον τῶν ποδῶν ὑμῶν.

15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον εἶται γῆ Σοδόμων καὶ Ἰγομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

16 Ἴδὲ, ἐγὼ ἀποπέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· 17 γίνεσθε ἄν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ 18 ἀκέραιοι ὡς αἱ περματεραὶ.

17 Προσέχετε 22 δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· 9 παραδύσκουσι γὰρ ὑμᾶν εἰς 24 συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς 25 συναγωγαῖς αὐτῶν μαρτυρώσουσιν ὑμᾶς.

18 Καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς 27 ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ,

εις μαρτύριον αὐτοῦ καὶ τοῖς ἔδνεσιν.

19 Ὅταν δὲ ¹ παραδ-
δοῦν ὑμᾶς, μὴ ² μεριμ-
νήσητε πρὸς, ἢ τί ⁴ λαλή-
σητε· ⁵ δοθήσεται γὰρ
ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί
⁴ λαλήσετε.

20 Οὐ γὰρ ὑμεῖς ⁹ ὄσθε
οἱ ⁴ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ
Πνεῦμα τῷ πατρὶς ὑμῶν,
τὸ ⁴ λαλοῦν ἐν ὑμῖν.

21 ¹ Παραδοθέντες δὲ ἀδελ-
φός· ἀδελφὸν εἰς θάνα-
τόν, καὶ πατὴρ τέκνον·
καὶ ¹⁰ ἐπαναστήσονται
τέκνα ἐπὶ γονεῖς, κ. ¹¹ θανα-
τώσουσιν αὐτούς.

22 Καὶ ⁹ ἔσεσθε μισθ-
μενοὶ ὑπὸ πάντων διὰ τὸ
ἔνομά μου· ὁ δὲ ὑπό-
μεινας ἐν τέλος, οὗτος
¹⁵ σωθήσεται.

23 Ὅταν δὲ διώκωσιν
ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ,
φύγετε εἰς τὴν ⁶ ἄλλην·
ἀμὴν· ⁴ γὰρ λέγω ὑμῖν,
οὐ μὴ τελέσητε ¹⁹ τὰς
πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως
ὅν ²⁰ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου.

24 Οὐκ ⁹ ἔστι μαθητὴς
ἑπὲρ τὸν ²¹ διδασκαλον,
ὁδὲ δούλος ἑπὲρ τὸν κύ-
ριον αὐτοῦ·

25 Ἀρκούντων τῶ μαθητῆ
ἵνα ²³ γένηται ὡς ὁ δι-
δάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ
δούλος ὡς ὁ κύριος αὐ-
τοῦ. Εἰ τὸν οἰκοδομησὶν
ἢ Βεελζεβούλ ²⁶ ἢ ἐκεί-

A. D. 27:

- 1 παραδόμε
- 2 φέρειν
- 3 μεριμνήσῃ
- 4 Lu. 21. 14, ἀπεκαλύψαντες ἀπολογηθήσονται.
- 4 λαλήσειν
- 5 δόξα
- 6 καλῶντων
- 7 ἀπεκαλύψαντων
- 8 γονεῖς
- 9 εἰμί
- 9 φοβηθήσονται
- 10 ἀναστήσονται
- 11 Ho. 8. 10; He. 12. 1. 2.
- 12 ἀπολλύονται
- 13 Lu. 12. 6.
- † αἱ εἰς τὴν παγίδα.
- † τῆς βουλή
- 15 ὅσως, 2. σάξω.
- 16 πίπτω
- 17 θρίξ.
- 5 ἑπὶ τὸν κῆρ ἑπὶ ταύτης διώκωσιν διδάσκων ὑμᾶς, φύγετε εἰς τὴν πόλιν.
- 19 ἀρθίμω
- 19 ο. ἕως διὰ
- 20 ἔρχομαι.
- 21 Lu. 3. 46.
- 22 ἵνα
- 23 Heb. pro ὁμολογήσει ὑμᾶς.
- 24 καὶ ἐγώ.
- ἢ Βεελζεβούλ
- 26 καλέσει
- † ἀπεκαλύψαντων
- 26 ἀρτίμαί.

λέσαν, πόσω μᾶλλον ἵνα εἰσακακοῦσιν αὐτοῦ;

26 Μὴ οὖν ² φοβηθήτε αὐτοῦ· οὐδὲν γὰρ ἔστι ⁶ ἐκκαλυμμένον, ὃ οὐκ ⁷ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτόν, ὃ οὐ ⁸ γνωσθήσεται.

27 Ὁ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἶπατε ἐν τῇ φω-
τί· καὶ ὃ εἰς τὸ σὺν ἀκού-
ετε, κηρύξατε ἐπὶ ἰσθμῶν ματίων.

28 Καὶ μὴ ² φοβηθήτε ἀπὸ τῶν ἀποκτείνοντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμέων ἀποκτεῖναι· ² φοβηθήτε δὲ μάλ-
λον τοῦ δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ¹² ἀπο-
λέσαι ἐν γενέσῃ.

29 Οὐκί δύο στρουθία ¹² ἄσπαρις πωλεῖται, καὶ ἂν ¹⁵ ἐξ αὐτῶν αὐ ¹⁶ πεσεῖται· ἐπὶ τὴν γῆν ¹ ἵ, ἀνευ ¹ τοῦ πατρὸς ὑμῶν;

30 Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ ¹² τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ¹⁸ ἠριθμημέναι εἰσὶ.

31 Μὴ οὖν ² φοβηθήτε· πολλῶν στρουθίων δια-
φέρετε ὑμεῖν.

32 Πᾶς οὖν ὅστις ²³ ὁμο-
λογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν ἰσθμῶν ἀνθρώπων, ὁμο-
λογήσω ²⁴ κῆρῳ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

33 Ὅστις δ' ἂν ²⁶ ἀρνή-
σηται με ἔμπροσθεν ἰσθμῶν

ἀνθρώπων, ¹ ἀρνήσομαι αὐτὸν ² κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

34 Μὴ νομίσητε ὅτι ⁴ ἤλθον ⁵ βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· ἔκ ⁴ ἤλθον ⁵ βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν.

35 ⁴ Ἦλθον γὰρ δεχάσαι ἀνθρώπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς.

36 Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου, οἱ ⁶ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.

37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, ἔκ ⁹ ἔτι μὴ ἄξιός ἐστι, ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ⁹ ἔστι μου ἄξιός.

38 Καὶ ὅς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ⁹ ἔστι μου ἄξιός.

39 Ὁ ¹³ εὐρίων τὴν ¹⁶ ψυχὴν αὐτοῦ, ¹⁷ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ ¹⁷ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ, ¹³ εὐρήσει αὐτήν.

40 Ὁ ²⁰ δεχόμενος ἡμᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος, δέχεται τὸν ²¹ ἀποστείλαντά με.

41 Ὁ ²⁰ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου ²⁵ λήψεται· καὶ ὁ ²⁰ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δικαίου ²⁵ λήψεται.

A. D. 27.

- 1 ἐρῆσομαι.
- 2 καὶ ἐγὼ.
- 3 ποτιση.
- 4 κἀγὼ / 4.
- 5 Mar. 9. 41.
- 6 ἐρῆσομαι.
- 7 ἄλλω.
- 8 ἴσομαι.
- 9 καὶ.
- 10 μεταβαίνομαι.
- 11 ο. ἴσομαι.
- 12 πέμψω.
- † ἀδ. ἰ.
- 13 ἀφῆκα.
- 14 ch. 3. 11.
- 21. 9.
- 23. 39.
- Lu. 12. 38.
- 15 Lu. 8. 15.
- 12. 46.
- 2 Pe. 3. 12.
- 16 ο. 16. 25, 26
- Mar. 8. 35, 36
- Lu. 9. 24, 25.
- 17. 32.
- 17 ἀπελλόμενος.
- 18 ἀποκρίνομαι.
- 19 πορευόμενος.
- 20 Lu. 9. 5, 11.
- 63.
- 2 Co. 7. 15.
- Ga. 4. 14.
- He. 11. 31.
- 21 ἀποτίλλω.
- 22 ch. 20. 34.
- Mar. 10. 51.
- 62.
- Lu. 7. 22.
- Ac. 22. 11.
- 13.
- 23 ch. 5. 29.
- 24 ἀρχομαι.
- 25 λαμβάνω.
- 26 ἐξέρχομαι.

42 Καὶ ὅς ἐάν ⁸ ποτιση ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ ⁹ μόνο, εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ¹⁷ ἀπολέση τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Κεφ. ια'.
ΚΑΙ ⁶ ἐγένετο ὅτε ⁷ ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσειν τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, ¹⁰ μετέβη ἐκεῖθεν, ¹¹ τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῇ δεσμοτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, ¹² πέμψας [†] δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

3 εἶπεν αὐτῷ· Σὺ ⁹ εἶ ¹⁴ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερος. ¹⁵ προσδοκῶμεν.

4 Καὶ ¹⁸ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· ¹⁹ Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ὃ ἀκούετε καὶ βλέπετε.

5 Τυφλοὶ ²³ ἀναβλέψουσι, καὶ χωλοὶ περιπατήσουσι, λεπροὶ καθαρῶνται, καὶ κωφοὶ ἀκούσουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.

6 Καὶ μακάριός ⁶ ἔστιν ὁς ἐάν μὴ ²³ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

7 Τούτων δὲ πορευομένων, ²⁴ ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· Τί ²⁸ ἐξήλαθε

εις την ἔρημον ¹θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;

8 Ἄλλὰ τί ⁴ἐξηλθετε ἰδεῖν; ⁶ἄνθρωπον ἐν ⁷μαλακοῖς ἱματίοις ⁸ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ, οἱ τὰ μαλακὰ ⁹φοροῦντες, ἐν τοῖς οἰκοῖς τῶν [†]βασιλέων ¹²εἰσίν.

9 Ἄλλὰ τί ⁴ἐξηλθετε ἰδεῖν; ⁶προφήτην; ναι, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτη.

10 Οὗτος γάρ ¹²ἐστὶ περὶ οὗ ¹⁸γέγραπται Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὅς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.

11 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἕκ ¹⁹ἐγγηγερταί ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· ὁ δὲ ^{††}μικρότερος ²³ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, μείζων αὐτῷ ¹²ἐστίν.

12 Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἔως ἄρτι, ἡ βασιλεία τῶν ἔραων ²⁵βιάζεται, καὶ βιασται ²⁶ἀρπάζουσιν αὐτήν.

13 Πάντες γάρ οἱ προφήται καὶ [¶]ὁ νόμος ἕως Ἰωάννη ²⁷προεφήτευσαν·

14 Καὶ εἰ θέλετε ²⁸δέξασθαι, αὐτὸς ¹²ἐστὶν Ἠλίας ὁ μέλλων ¹⁶ἔρχεσθαι.

A. D. 27.

- 1 θεόμα.
- 2 οὐρ.
- 3 Mar. 4. 30.
- 4 ἐξέρχομαι.
- 5 εἶδος.
- 6 * παιδίους-α.
- 6 α. μὴ.
- † καθημένους ἐν ἀγορῇ, ἢ προσφωτιστά τοῖς ἐταίροις (σ. ἐτέρους) λέγουσι-δ.
- 7 Lu. 7. 26.
- 8 ἀμφιέννυμι.
- 9 α. ἱματία.
- † βασιλείων-εἰ.
- 10 αἰδώς.
- 11 ἀρχόμεαι.
- 12 εἰμί.
- 13 θρηνώ.
- 14 κόπτω.
- 15 α. τὰ πύθη.
- 16 ἔρχομαι.
- 17 ch. 3. 4.
- 18 γράφος.
- † ἁμαρτωλῶν. Και-α.
- 19 ἀγέρας, Lu. 7. 16.
- 20 δικαιοσύνη.
- †† μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων-α.
- 21 ἀρχομαι.
- 22 γίνομαι.
- 23 α. προφήτης.
- 24 μεταπολεῖ.
- †† Βηθσαϊδά-εἰ.
- 25 Lu. 16. 15.
- 26 Juo. 6. 15. 10. 28. 29.
- ¶ ὁ νόμος, ἔως-α.
- 27 προφητεύω.
- 28 δέχομαι.

15 Ὁ ἔχων ²ὡτα ἀκούειν, ἀκούετω.

16 ³Τίμ δὲ ὁμοιώσω ἡν γενεάν Ιαυήν; ὁμοία ¹²ἐστὶ * παιδαριοῖς [†]ἐν ἀγοραῖς καθημένοις, καὶ προσφωτιστοῖς τοῖς ἐταίροις αὐτῶν,

17 Καὶ λέγουσιν ¹⁰Ἠν-λήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ¹¹ὤρχήσασθε ¹³ἐθρονη-σαμεν ὑμῖν, κ. ἕκ ¹⁴ἐκοψασθε. ¹⁵

18 ¹⁶Ἦλθε γάρ Ἰωάννης, ¹⁷μῆτε ἐσθίω, μῆτε πίνω, καὶ λέγουσι Δαιμόνιον ἔχει.

19 ¹⁶Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίω καὶ πίνω, καὶ λέγουσιν Ἰδοὺ, ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος κ. ἁμαρτωλῶν κ. ²⁰ἔδι καιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ^{||}τέκνων αὐτῆς.

20 Τότε ²¹ἤρξατο ὕνει-δίξειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ²²ἐγένοντο αἱ πλείσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ ²⁴μετενόησαν·

21 Οὐαὶ σοι Χοραζίν, οὐαὶ σοι ^{||}Βηθσαϊδάν· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ²²ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ ²³γεγόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ ²⁴μετενόησαν.

22 Πλὴν λέγω ὑμῖν· Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ¹²ἐστὶ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν.

23 Καὶ σὺ Κικωπερναίμ,
 * ἢ ἕως τῷ ἔρανο¹¹ ἠψω-
 θεῖσαι, ἕως ἡδον² κατα-
 βιβασθήσῃ³ ὅτι εἰ ἐν
 Σοδόμοις⁴ ἐγένοντο αἱ
 δυνάμεις αἱ⁵ γινόμεναι
 ἐν σοί, ⁶ ἔδειξαν ἂν μέ-
 χρι τῆς σήμερον.

24 Πλὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
 γῆ Σοδόμων ἀνεκτότε-
 ρόν⁷ ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρί-
 σεως, ἢ σοί.

25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ⁸
⁹ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς,
 εἶπεν¹⁰ ἵ¹¹ ἔξομολογημαί
 σοι, πάτερ, Κύριε τοῦ
 οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι
¹² ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ
 σοφῶν καὶ συνετιῶν, καὶ
¹³ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νη-
 πίοις.

26 Ναι ὁ¹⁴ πατήρ, ὅτι
 οὕτως¹⁵ ἐγένετο¹⁶ εὐδο-
 κία ἔμπροσθέν σου.

27 Πάντα μοι¹⁷ παρε-
 δόθη ὑπὸ τῷ πατρὶ μὲ¹⁸
 κ¹⁹ ἴδεῖς ἐπιγινώσκει τὸν
 υἱόν, εἰ μὴ ὁ πατήρ²⁰ ἴδῃ
 τὸν πατέρα τις ἐπιγινώ-
 σκει, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ὃ
 ἔβλεπεν²¹ βούληται ὁ υἱός
²² ἀποκαλύψαι.

28 Δεῦτε πρὸς με πάν-
 τες οἱ κοπιῶντες κ²³ πε-
 φορτισμένοι, κἀγὼ ἀνα-
 παύσω ὑμᾶς.

29 ³⁰ Ἄρατε τὸν ζυγὸν
 μὲ³¹ ἐφ' ὑμᾶς, κ³² μάθετε
 ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρῶτος εἰμι,
 καὶ ταπεινός τῃ καρδίᾳ³³
 καὶ ³⁴ εὐρήσετε ἰνάπαυ-

A. D. 27.

* ἢ-δ. αἱ. μὴ
 ἕως.
 † ἠψωθεῖσαι.
 αἱ. ἀποβή-
 σῃ; ἕως (ε. ἢ
 ἕως) ἔδοξ.
 1 ἰδέω.
 2 καταβιβάζω.
 3 γίνονται.
 4 μέγα.
 5 πορεύομαι.
 6 Λα. 6. 1, 6.
 7 ε. γινώσκω.
 8 ἔρχομαι.
 9 εἶπεν.
 10 ἀποκρίνο-
 μαι.
 11 ch. 3. 6.
 12 Λα. 10. 21.
 13 εἶδον.
 13 ἔδειξαι.
 14 ἀποκρύπτω.
 15 ἴδωμαι.
 16 λέγω.
 16 Nom. pro
 Voc. Att.
 17 Λα. 2. 14.
 18 Ep. 1. 5, 9.
 18 ἀναγινώ-
 σκει.
 19 ἰδέω.
 20 ἰδέω.
 21 εἰδὼν γινώ-
 σκει.
 22 παραδίδω-
 μαι.
 ch. 24. 9.
 23 1Co. 12. 11.
 24 ch. 16. 17.
 25 Mar. 2. 26.
 26 φάγω.
 27 ἰ. q. ἀλλὰ
 28 Ac. 24. 6.
 29 φορτίσω.
 30 ἀπὸ.
 31 μαθήσομαι.
 † μαθήσομαι.
 32 γινώσκω.
 33 ἐπίσω.
 34 καταδικά-
 ζω.

σιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.
 30 Ὁ γὰρ ζυγός μου
 χρηστός, καὶ τὸ φορτίον
 μου ἐλαφρόν.³⁵ ἔστιν.

Κεφ. ιβ'.
 ΕΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ¹
 ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς
 σάββασι διὰ τῶν² σκο-
 ρισμῶν³ οἱ δὲ μαθηταὶ αὐ-
 τοῦ ἐπέειπασαν, καὶ ἦρ-
 ξαντο τίλλειν στάχτας,
 καὶ ἔσθιεν.

2 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι⁴ ἰ-
 δόντες, εἶπον αὐτῷ Ἰδὲ,
 οἱ μαθηταὶ σου ποιεῖσιν
 ὃ οὐκ⁵ ἔξαστι ποιεῖν ἐν
 σαββάτῳ.

3 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
 Οὐκ⁶ ἀνέγνωτε ἢ⁷ ἔπαι-
 ησε Δαβὶδ, ὅτε⁸ ἐπέει-
 νασεν ἂ αὐτῷ, καὶ οἱ
 μετ' αὐτοῦ;

4 Πῶς⁹ εἰσῆλθεν εἰς
 τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ
 τοὺς¹⁰ ἄρτους τῆς προ-
 θέσεως¹¹ ἔφαγεν, οὐτ' ἐκ
 ἐξόν¹² ἦν αὐτῷ φαγεῖν,
 οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ,¹³ εἰ
 μὴ τοῖς ἱερεῦσι μόνοις;

5 Ἡ οὐκ¹⁴ ἀνέγνωτε ἐν
 τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς σάβ-
 βασι οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ
 τῷ σάββατον¹⁵ βεβη-
 λῆσι, καὶ ἀναιτίοι¹⁶ εἰσι;
 6 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ
 ἱεροῦ¹⁷ ἰμείζων¹⁸ ἔστιν
 ἡ δέ.

7 Εἰ δὲ¹⁹ ἐγνώσκετε τι
 ἔστιν· Ἐλεον θέλω καὶ
 οὐ θυσίαν· οὐκ ἂν²⁰ κατε-
 δικάσατε τὰς ἀναιτίους.

ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ΧΙΙ.

8 Κύριός γάρ ἐστὶ καὶ τοῦ σαββατοῦ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

9 Καὶ μεταβίβας ἐκείθεν, ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.

10 Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος ἄρ' ἦν ἰν' χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες· Εἰ ἐξέπει τοῖς σάββασι θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τίς ἔσται ἐξ ἡμῶν ἄνθρωπος, ὃς ἐξεί προβατον ἐν, καὶ εἰάν ἐμπέση τοῦτο τοῖς σάββασι εἰς βόθυνον, ἕχι κρασίεν αὐτὸ καὶ ἐγερῆι;

12 Πόσω οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτη; ὡς ἐξέστι τοῖς σάββασι καλῶς ποιεῖν.

13 Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἐκτεινον τὴν χεῖρά σου· καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ἰγής, ὡς ἡ ἄλλη.

14 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτῷ ἐξελθόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γινῶσκει ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας.

16 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν.

A. D. 27.

- 1 ἴσω.
- 2 Is. 42. 1, 4.
- 3 μεταβίβω.
- 4 ἴσχυμαι.
- 5 αἰροῦμαι.
- 6 τίθημι.
- 7 εἶμι.
- 8 ἐπερωτάω.
- 9 συντάβω.
- 10 κατάγω.
- 11 ἴσω.
- 12 ἐμπέτω.
- 13 σβέννυμι.
- 14 ἐβάλλω.
- 15 ἐγείρω.
- 16 ἐξείμι.
- 17 προσφίρω.
- 18 ch. 9. 32, 33.
- 19 ἴσω.
- 20 ἀποκατεστήσω.
- 21 λαμβάνω.
- 22 ἐξέρχομαι.
- 23 ἀπολλύω.
- 24 ἐξίστημι.
- 25 γινώσκω.
- 26 ἀναχωρέω.
- 27 ἀκολουθεῖω.
- 28 θεραπεύω.
- 29 ch. 10. 25.
- 30 ἐπιτιμάω.

17 Ὅπως πληρωθῆ τοῦ ῥηθέν δια Ἰησοῦ τοῦ προφήτου, λέγοντος·

18 Ἰδοὺ, ὁ παῖς μου, ὃν ἠρέτισα· ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν εὐδοκήσεν ἡ ψυχὴ μου· ἔθησα το πνεῦμα μου ἐπ' αὐτὸν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.

19 Οὐκ ἐρίσει, ἠδὲ κραγήσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

20 Κάλυμνος συντετριμμένος κατεάξει, καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς ἕκος τὴν κρίσιν.

21 Καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσι.

22 Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτὸν, ὡστε τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν.

23 Καὶ ἐξίστατο πάντες οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλεγον· Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Δαβὶδ;

24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκίστατες, εἶπον· Οὗτος ἐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ βεελζεβουλ, ἀρχοντι τῶν δαιμονίων.

25 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐπιτιμήσεις αὐτῶν,

ἔειπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία ἡμερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἔρημοῦται· καὶ πᾶσα πόλις, ἢ οἰκία, ἡμερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, οὐ ἰσταθήσεται.

26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἡμερισθῆ· πῶς οὖν ἰσταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ;

27 Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, αἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τῆτο αὐτοῖς ὑμῶν ἔσονται κριταί.

28 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Πνεύματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

29 Ἡ πῶς δύναται τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ, καὶ τὰ σκεῦη αὐτοῦ διαρπάσαι, εἰ μὴ πρῶτον ἰσχυρὸν τὸν ἰσχυρὸν, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτῷ διαρπάσει;

30 Ὁ μὴ ἔστω μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἔσει· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμῶ, ἠσκορπίζει.

31 Διὰ τῆτο λέγω ὑμῖν· Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἄφεθησεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἄφεθησεται τοῖς ἀνθρώποις.

32 Καὶ ὅς ἂν εἶπῃ λό-

A. D. 27.

- 1 μερίμ.
- 2 ἰστημι.
- 3 ἐν τῇ τῶν αἰώνι-ι.
- 3 ch. 13. 32.
- Lu. 16. 8.
- Ro. 12. 2.
- 1 Co. 1. 20.
- 2 Co. 4. 4.
- Ep. 6. 13.
- 4 εἰμί.
- 5 φθάνω.
- 6 Mar. 6. 8.
- Lu. 6. 45.
- 2 Co. 8. 14.
- confor.
- Ep. 1. 8.
- 7 εἰσελθόμενος.
- 8 ἔσει.
- 9 Lu. 11. 23.
- 10 ch. 20. 2, 8.
- 11 Jno. 10. 12.
- 12 16. 32.
- 2 Co. 9. 2.
- 13 ch. 20. 2, 8.
- 14 1 Ti. 5. 13.
- Tit. 1. 12.
- 2 Ps. 1. 8.
- † αἱ κληρονομ.
- 11 λαλεῖν.
- 12 ἀποδείξωμι.
- 13 ch. 15. 19.
- 36. 65.
- Mar. 2. 7.
- Jno. 10. 33.
- Ep. 4. 31.
- Col. 2. 8.
- 1 Ti. 2. 4.
- Jude 9.
- Ro. 12. 1.
- 14 ἀφήνω.
- 15 ver. 7.
- Lu. 6. 37.
- Ja. 5. 6.
- 16 ἀποκρίνομαι.

γον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἄφεθησεται αὐτῷ ὅς ἂν εἶπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἄφεθησεται αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.

33 Ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτῷ καλόν· ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σακρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σακρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκειται.

34 Γεννήματα ἐχιδῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροί; ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ.

35 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας ἐκβάλλει τὰ ἀγαθὰ· ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά.

36 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν ῥῆμα ἄργον, ὃ εἰς ἡμῶν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἠποδώσουσι περὶ αὐτῷ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

37 Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιοθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

38 Τότε ἠπεκρίθησαν ἅνθρωποι τῶν Γραμματέων

καὶ Φαρισαίων, λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ²ἰδεῖν.

30 Ὁ δὲ ⁴ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Γενεὰ πονηρὰ καὶ ⁵μοιχαλὴν σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ ⁸δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωῆ τοῦ προφήτου.

40 Ὡσπερ γὰρ ⁹ἦν Ἰωῆ ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ ¹⁰κίτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ⁹ἔσται ὁ υἱὸς τῆ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.

41 ¹³Ἄνδρες Νινευδαὶ ¹⁴ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι ¹⁷μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωῆ καὶ ἰδοὺ, πλείον Ἰωῆ ὡδε.

42 Βασίλισσα νότου ¹⁹ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ²⁰ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ²¹ἀκῆσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος καὶ ἰδοὺ, πλείον Σολομῶντος ὡδε.

43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ²²ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται διὰ ²³ἀνδρῶν τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυ-

A. D. 27.

- 1 ἀπατρέφω.
- 2 εἶδω.
- 3 Εκ. 5. 8, 17. in lxx.
- 1 Co. 7. 5.
- 4 ἀποκρίνομαι.
- 5 ch. 16. 4.
- Mar. 8. 38.
- Ro. 7. 3.
- Ja. 4. 4.
- 2 Pe. 2. 14.
- 6 σαρῶν.
- 7 κοσμίω.
- 8 δίδωμι.
- 9 εἶμι.
- 10 confer.
- Ge. 1. 21.
- Jan. 1. 17.
- 2. 10.
- in lxx.
- 11 εἰσέρχομαι.
- 12 confer.
- 2 Pe. 2. 20.
- 13 confer.
- Lu. 11. 32.
- 14 ἀρίστημι.
- 15 λαλίω.
- 16 ἵστημι.
- 17 μετανοῶν, ch. 3. 2.
- 4. 17.
- 11. 20, 21
- 18 confer.
- Mar. 3. 20..
- 22, 23.
- Lu. 8. 10.
- * Ἐπιθυνοῦντες σε-π. al.
- Ἐπιθυνοῦντες σε ἰδεῖν.
- 19 ἔρχομαι.
- 20 ἔρχομαι.
- 21 ε. ἔρχομαι.
- 22 ἐξέρχομαι.
- 23 Lu. 11. 44.
- 2 Pe. 2. 17.
- Jude 12.
- 24 ποῶν.

σιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει.

44 Τότε λέγει· ¹Ἐπιστρέφω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ²²ἐξῆλθον. Καὶ ²⁰ἔλθον, εὑρίσκει ³σχολαζόντα, ⁶σεσαρωμένον, καὶ ⁷κεκοσμημένον.

45 Τότε πορεύεται, καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἐαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἐαυτοῦ, καὶ ¹¹εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· ¹²καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρότερα τῶν πρώτων. Οὕτως ⁹ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

46 Ἐτι δὲ αὐτῷ ¹⁵λαλῶντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ, ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ¹⁶εἰστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες αὐτῷ ¹⁵λαλήσαι.

47 Εἶπε δὲ τις αὐτῷ Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ σου ¹⁸ἔξω ¹⁶εἰστήκασιν, * ζητοῦντές σοι ¹⁵λαλήσαι.

48 Ὁ δὲ ⁴ἀποκριθεὶς, εἶπε τῷ εἰπόντι αὐτῷ· Τίς ⁹ἔστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνας ⁹εἰσὶν οἱ ἀδελφοὶ μου;

49 Καὶ ἐκείνας ἦν χειρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, εἶπεν· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοὶ μου.

50 Ὅστις γὰρ ἂν ²⁴ποιῆσῃ τὸ θέλημα τοῦ πα-

τρος μου ταῦ¹ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός με ἀδελφός, καὶ ἀδελφή, καὶ μητήρ² ἔστιν.

Κεφ. ιγ'
ΕἸΝ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ⁶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἑκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν.

2 Καὶ⁸ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον⁹ ἐμβάντα καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν¹² εἰστίκει.

3 Καὶ¹⁴ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων· Ἰδὲ,⁵ ἐξηλήθεν ὁ σπεῖρων τῷ σπεῖρειν.

4 Καὶ ἐν τῷ σπεῖρειν αὐτὸν, ἃ μὲν¹⁷ ἔπεσε παρά τὴν ὁδὸν· καὶ¹⁸ ἤλθε τὰ πετεινά, καὶ κατέφαγεν αὐτά.

5 Ἄλλα δὲ¹⁷ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ¹⁹ πετρώδη, ὅπου οὐκ²⁰ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως²¹ ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς·

6 Ἡλίου δὲ²⁶ ἀνατείλαντος, ²⁶ἄκαματίσθη· καὶ, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν,²⁷ ἐξηράνθη.

7 Ἄλλα δὲ¹⁷ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς²⁸ ἀκάνθας, καὶ²⁹ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ³¹ ἀπέκνιξαν αὐτά.

8 Ἄλλα δὲ¹⁷ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν,

A. D. 27.

- 1 κ. εὐρανοῦ.
- 2 εἰμί.
- 3 ἰδὲ.
- 4 ὄχ.
- 5 ἰδὲ.
- 6 προσέχθη.
- 7 καθῆμαι.
- 8 συνάγω.
- 9 ἐμβάντα.
- 10 ἀποκρίνομαι.
- 11 γινώσκω.
- 12 Ro. 11. 25.
- 1 Co. 12. 2.
- Κρ. 1. 9.
- 1 Ti. 3. 9, 16.
- 13 ἔστημι.
- 14 λαλέω.
- 15 κ. χρέμαται.
- 16 αἶρα.
- 17 τίπτει.
- 18 ἠρπάσσω.
- 19 κ. μὲν τὸ ἀγροῦ.
- κ. χέρια.
- 20 σπέρμα.
- 21 Is. 6. 9, 10.
- 22 ἔγω.
- 23 ἐξανατέλλω, Mar. 4. 5.
- 24 εἶδω.
- 25 ἀνατέλλω.
- 26 ἀκαματίστω, Mar. 4. 6.
- Ro. 16. 5, 9.
- 27 ἐξηράνω.
- 28 παρακάνω.
- Ac. 28. 27.
- 29 ver. 22.
- ch. 7. 16.
- 30 ἀναβάντα.
- 31 ἀπέκνιξαν, Lu. 8. 33· συνέκνιξαν, Mar. 4. 7· συνεκνίγησαν, Lu. 8. 14.
- 32 ἀκούω.
- 33 ἀκράτω.

καὶ³ ἐδίδω καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ τριακόντα.

9 Ὁ ἔχων⁴ ἄτα ἄκειν, ἀκούεται.

10 Καὶ⁶ προσελθόντες οἱ μαθηταί, εἶπον αὐτῷ· Διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς;

11 Ὁ δὲ¹⁰ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι ὑμῖν³ δέδοται ἠγνώσκειν τὰ¹² μυστήρια τῆς βασιλείας⁴ τῶν οὐρανῶν, ἃ ἔκεινοις δὲ οὐ² δέδοται.

12 Ὅστις γὰρ ἔχει,¹⁵ δοθήσεται αὐτῷ, καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ ἔκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει,¹⁶ ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

13 Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλεῖ, ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν, καὶ ἀκούοντες ἕκ ἀκούουσιν, οὐδὲ²⁰ συνιούσιν.

14 Καὶ ἀναπληροῦται⁵ ἐπ' αὐτοῖς ἡ προφητεία²¹ Ἠσαίου, ἡ λέγουσα· Ἀκοῇ ἀκούσατε, καὶ οὐ μὴ²⁰ συνήτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ²⁴ ἴδητε.

15 ²⁸Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς⁴ ὤσι βαρέως²⁹ ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν³¹ ἐκάμμισαν, μήποτε²⁴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς⁴ ὤσι ἀκούσωσι, καὶ τῷ

καρδία ^ο συνῶσι, ¹ και ⁴ ἐπιστρέψωσι, και ¹ ἰάσωμαι ⁶ αὐτούς.

16 Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπῃσι και τὰ ⁶ ὤτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούει.

17 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται και δίκαιοι ⁹ ἐπεθύμησαν ¹⁰ ἰδεῖν ἃ βλέπετε, και οὐκ ¹⁰ εἶδον και ¹¹ ἀκούσαι ἃ ἀκούετε, και οὐκ ¹¹ ἤκουσαν.

18 Ὑμεῖς ^{δν} ¹¹ ἀκύνετε τὴν παραβολὴν τῆ σπειροτος.

19 Παντὸς ἀκύνοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας, ¹³ και μὴ ¹ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς, και ἀρπάξει τὸ ¹⁴ ἔσπαρμένον ἐν τῇ καρδία αὐτῆ οὗτος ¹⁷ ἐστὶν ὁ παράλην ὁδὸν ¹⁴ σπαρεῖς.

20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ ¹⁹ πετρώδη ¹⁴ σπαρεῖς, οὗτος ¹⁷ ἐστὶν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, και εὐθὺς μετὰ χαρῆς λαμβάνων αὐτόν.

21 Οὐκ ἔχει δὲ ρίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ ²¹ πρόσκαιρός ἐστὶ γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται.

22 Ὁ δὲ εἰς ἴσας ἀκύνθας ¹⁴ σπαρεῖς, οὗτος ¹⁷ ἐστὶν ὁ τὸν λόγον ἀκούων και ἡ ²⁶ μέριμνα τοῦ ²⁷ αἰῶνος τούτου, και ἡ ὑπάτη τοῦ πλοῦτου

A. D. 27.

* συνῶσι-ε.

1 συνῶσι.

† ἰάσωμαι-ε.

2 ch. 15. 28.

Mar. 4. 7, 19.

Lu. 8. 14, 42.

3 Mar. 4. 19.

1 Co. 14. 14.

Ep. 5. 11.

Tit. 3. 14.

2 Pe. 1. 5.

Jude 12.

4 ἐπιστρέψω.

5 ἰάσωμαι.

6 οὐ.

7 παρατίθημι.

8 ἰσοῖδον.

9 ἐπιθυμῶ.

10 εἶδον.

11 ἀκούω.

12 ἔρχομαι.

13 i. e. τῶν οὐρανῶν,

s. τοῦ θεοῦ,

ver. 21.

ch. 3. 2.

14 σπείρω.

15 ἀπέρχομαι.

16 βλαστῶ,

s. βλαστάνω,

Mar. 4. 27.

He. 9. 4.

Ja. 5. 18.

17 εἶμι.

18 φαίνομαι.

19 s. μέρη τῆ ἀγρῆ, ver. 5.

20 προσέρχομαι.

21 πρὸς καιρόν, Lu. 8. 13.

22 φῆμι.

23 ποιῶ.

24 ἀφίστανται, Lu. 8. 13.

25 συλλέγω.

26 ch. 6. 27, 31

Mar. 4. 9.

Lu. 8. 14.

27 ch. 12. 32.

² συμπτίνγει τὸν λόγον, και ³ ἀκαρπὸς γίνεται.

23 Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν ¹⁴ σπαρεῖς, οὗτος ¹⁷ ἐστὶν ὁ τὸν λόγον ἀκύνων και ¹ συνῶν ὅς δὴ καρποφορεῖ, και ποιεῖ, ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.

24 Ἄλλην παραβολὴν ⁷ παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων ⁸ Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ.

25 Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ¹² ἤλθεν αὐτοῦ ὁ ἔχθρὸς, και ¹⁴ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνά μῆσον τῆ σιτῆ, και ¹⁵ ἀπῆλθεν.

26 Ὅτε δὲ ¹⁶ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος, και καρπὸν ἐποίησε, τότε ¹⁸ ἐφάνη και τὰ ζιζάνια.

27 ²⁰ Προσελθόντες δὲ οἱ δούλοι τῆ οικοδομητοῦ, εἶπον αὐτῷ Κύριε, ἔχει καλὸν σπέρμα ¹⁴ ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει ^δ τὰ ζιζάνια;

28 Ὁ δὲ ²² ἔφη αὐτοῖς Ἐχθρὸς ἀνθρώπου τούτου ²³ ἐποίησεν. Οἱ δὲ δούλοι εἶπον αὐτῷ Θέλεις οὖν ¹⁵ ἀπελθόντες ²⁵ συλλέξωμεν αὐτά;

29 Ὁ δὲ ²² ἔφη Ὁὐ μὴ ποτε, ²⁵ συλλέγοντες τὰ

ζιζάνια, ἐκρίζωσθε ἅμα αὐτοῖς τὸν σίτον.

30 Ἄφετε συναυξάνεσθαι ἑμφοτέρα μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἔρω τοῖς θερισταῖς·
4 Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ ὄησατε αὐτὰ εἰς δέσμας, πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· τὸν δὲ σίτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.

31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων· Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ·

32 Ὁ μικρότερον μὲν ἐστὶ πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶ· καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἔλθειν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατασκηνῶν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἡ ζύμη ἢ ἡ λαβῆσα γυνὴ ἡ ἐνέκρυσεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὄλον.

34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις,

A. D. 27.

- 1 ἀφίμα.
- 2 εἶρω.
- 3 ῥίω.
- 4 Ἡουτοσφ. α. add. Ἀσάφου.
- 4 συλλέγω.
- 5 Ps. 78. 2.
- 6 ὄησω.
- 7 ἰστέγων, Is. 11. 10. Ps. 19. 2. in lxx.
- 8 ὄησω.
- 9 Is. 12. 22. Am. 9. 6. in lxx.
- 10 σινάπεω.
- 11 προσείρημα.
- 12 παρατίθημα.
- 13 φράζω.
- 14 λαμβάνω.
- 15 ἀποκρίσσωμαι.
- 16 αἶμα.
- 17 ἀξάνω.
- 18 πάντωνσφ.
- 18 ἔρχομαι.
- 19 ver. 19. ch. 6. 13.
- 20 λαλίω.
- 21 c. 10. 5. 12. 1 Co. 5. 6. 8. Ga. 5. 9.
- 22 ver. 40, 49. ch. 24. 3. 28. 20. He. 9. 26. συντελεία, No. 9. 31. Job. 26. 19. Je. 4. 27. Da. 12. 4, 13 in lxx.
- 23 ἐκρίζωσθε.
- 24 ἀποστέλλω.

καὶ χωρὶς παραβολῆς ἐκ 20 ἐλάλει αὐτοῖς·

35 Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντες· Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· ἔρειξομαι κεκοιμημένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

36 Τότε, ἄφεις ἰὸς ὄχλου, ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς, καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Φρίσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ἀγρῶν τοῦ ἀγροῦ.

37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα, ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου·

38 Ὁ δὲ ἄγρος, ἐστὶν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί ἐσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια, ἐσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ·

39 Ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτὰ, ἐστὶν ὁ διάβολος· Ὁ δὲ θερισμὸς, συντελεία τοῦ αἰῶνος· ἐστὶν· οἱ δὲ θερισταί, ἄγγελοι· ἐσιν.

40 Παρεὼν οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια, καὶ πυρὶ κατακαίεται· οὕτως ἐστὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου·

41 Ἀποστέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τὰς ἄγγελους αὐτοῦ, καὶ συλ-

ΜΑΤΘΑΙΟΥ, XIII.

A. D. 27.

λέγουσαν ἐκ τῆς βασι-
 λείας αὐτοῦ πάντα τὰ
 σκάνδαλα, καὶ τοὺς ποι-
 οῦντας τὴν ἀνομίαν.
 42 Καὶ ⁴βαλεῖσιν αὐτοὺς
 εἰς τὴν ⁵κάμινον τοῦ πυ-
 ρός· ἐκεῖ ⁶ἔσται ὁ κλαυθ-
 μός καὶ ὁ βρυγμός τῶν
 ὀδόντων.
 43 Τότε οἱ δίκαιοι ⁹ἐκ-
 λάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος,
 ἐν τῇ βασιλείᾳ τῆς πατρὸς
 αὐτῶν. Ὁ ἔχων ¹⁰ᾠτα
 ἀκούειν, ἀκουέτω.
 44 Πάλιν ὁμοία ⁶ἔστιν
 ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
 ἢ θησαυρῶν ¹³κεκρυμμένων
 ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν ¹⁴εὐρών
 ἄνθρωπος ¹³ἔκρυψε, καὶ
 ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ
 ὑπάγει, καὶ πάντα ὅσα
 ἔχει, πωλεῖ, καὶ ἀγο-
 ράζει τὸν ἀγρὸν ἐκείνου.
 45 Πάλιν ὁμοία ⁶ἔστιν
 ἡ βασιλεία τῶν ἑρανῶν
 ἢ ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ, ζη-
 τῶν καλὰς μαργαρίτας·
 46 ¹Ὁς, ¹⁴εὐρών ἕνα
 πολυτίμον μαργαρί-
 τιν, ²⁰ἀπελθὼν ²¹πέ-
 πρακε πάντα ὅσα εἶχε,
 καὶ ²²ἠγόρασεν αὐτόν.
 47 Πάλιν ὁμοία ⁶ἔστιν
 ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
 νῶν ²⁵σαγήνη ⁴βληθεῖση
 εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ
 ἕκ παντός γένος ²⁶συνα-
 γαοῦση·
 48 ²⁷Ἦν, ὅτε ²⁸ἔπλη-
 ρώθη, ἀναβιβάσασθες ἐπὶ
 τὸν αἰγιαλόν, καὶ καθί-

- 1 συλλέγω.
- 2 ch. 25. 4.
- 3 ch. 7. 17, 18.
- Lu. 6. 43.
- Ep. 4. 29.
- 4 βάλλω.
- 5 Ro. 1. 15.
- 6 εἰμί.
- 7 ἐβρυχώμαι.
- 8 ἀφορίζω.
- 9 ἐλάμπω.
- Da. 12. 3.
- 10 ὄψ.
- 11 συνέχημι.
- 12 ch. 25. 57.
- * τῇ βασι-
 λείᾳ-σ. αλ.
 ἐν τῇ βα-
 σιλείᾳ.
- 13 κρύπτω.
- 14 εὐρώσκω.
- 15 Ro. 18. 3, 11
- 16 γίνομαι.
- 17 τέλλω.
- 18 μεταίρω.
- 19 Jno. 12. 3.
- 20 ἀπέρχο-
 μαί.
- † Ἐβρόν δε-Ι
- 21 τιπράσκω
- 22 ἀγορίζω.
- 23 ἔρχομαι.
- 24 ver. 57.
- Mar. 6. 1, 4.
- Lu. 4. 23, 24
- Jno. 4. 44.
- He. 11. 14.
- 25 Eke. 26. 5.
- 26 συνάγω.
- 27 ὄψ.
- 28 πληρῶω.
- 29 Mar. 6. 3.
- 2Κ1. 22. 6;
- τίκτων σι-
 τίου,
- 18a. 13. 19;
- ἔβλων καὶ
 λίθων,
- 28a. 5. 11;
- ἔβλων,
- 1Κ1. 7. 14.

σαντες, ¹συνέλεξαν τὰ
 καλὰ εἰς ²ἀγεία, τὰ δὲ
³σαπρὰ ἔξω ⁴ἔβαλον.
 49 Οὕτως ⁶ἔσται ἐν τῇ
 συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος·
⁷ἔξελεύσονται οἱ ἄγγε-
 λοι, καὶ ⁸ἀφοριοῦσι τοὺς
 πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν
 δικαίων·
 50 Καὶ ⁴βαλεῖσιν αὐτοὺς
 εἰς τὴν ⁵κάμινον τῆς πυρὸς·
 ἐκεῖ ⁶ἔσται ὁ κλαυθμός καὶ
 ὁ βρυγμός τῶν ὀδόντων.
 51 ¹Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
 σούς· ¹¹Συνήκατε ταῦτα
 πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ·
 Ναι, Κύριε.
 52 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
 Διὰ τοῦτο πᾶς Γραμμα-
 τεὺς, ¹²μαθητεύθει· ⁶εἰς
 τὴν βασιλείαν τῶν ἑρα-
 νῶν, ὁμοίος ⁶ἔστιν ἀν-
 θρώπῳ οἰκοδοσποῦ, ὅστις
 ἐκβάλλει ἐκ τῆς θησαυρῆ
 αὐτῆς καινὰ καὶ παλαιὰ.
 53 Καὶ ¹⁶ἐγένετο, ὅτε
¹⁷ἔτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς
 παραβολὰς ταύτας ¹⁸με-
 τῆρεν ἐκεῖθεν.
 54 Καὶ ²³ἔλθὼν εἰς τὴν
²⁴πατρίδα αὐτοῦ, ἐδίδα-
 σκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συνα-
 γωγῇ αὐτῶν· ὥστε ἐκ-
 πληττεσθαι αὐτοὺς, καὶ
 λέγειν· Πόθεν τούτῳ ἡ
 σοφία αὕτη, καὶ αἱ δυ-
 ναμεις;
 55 Οὗχ οὗτός ⁶ἔστιν ὁ
 τῆς ²⁹τέκτονος υἱός; ἢ χὶ ἡ
 μήτηρ αὐτῆ λέγεται Μα-
 ρίαμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐ-

τῷ Ἰακώβῳ, κ' * Ἰωσῆς,
καὶ Σίμων, καὶ Ἰούδας;
56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐ-
τῷ ἔχουσιν πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς
3 εἰσι; πόθεν οὖν τούτων
ταῦτα πάντα;

57 Καὶ 4 ἔσκανδαλίζον-
το ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς Ὁκ 3 ἔστι
προφήτης 5 ἄτιμος, εἰ μὴ
ἐν τῇ 8 πατρίδι αὐτοῦ, κ'
ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

58 Καὶ οὐκ 9 ἐποίησεν
ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς,
διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.
Κεφ. ιδ'.

ΕΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ
15 ἤκησεν Ἠρώδης ὁ 16 τε-
τραρρχὴς τὴν ἀκοὴν Ἰη-
σοῦ.

2 Καὶ εἶπε τοῖς παισὶν
αὐτῷ Ὁυῖος 3 εἰν Ἰωάν-
νης ὁ Βαπτιστῆς αὐτός
19 ἤρθη ἀπὸ ἰωαν νεκρῶν,
καὶ διὰ τοῦτο αἱ 20 δυνά-
μεις 23 ἐνεργῶσιν ἐν αὐτῷ.

3 Ὁ γὰρ Ἠρώδης, κρα-
τήσας τὸν Ἰωάννην, 29 ἔ-
δησεν αὐτὸν, κ' 30 ἔθετο
ἐν φυλακῇ, διὰ Ἠρωδιά-
δα τὴν γυναῖκα Φιλίπ-
που τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς.

4 Ἐλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ
Ἰωάννης Ὁκ 33 ἔξεστί
σοι ἔχειν αὐτήν.

5 Καὶ θέλων αὐτὸν
ἀποκτεῖναι, 34 ἐφοβήθη
τοῦ ὄχλου, ὅτι ὡς προ-
φήτην αὐτὸν εἶχον.

Ὁ Γενεσίμων 38 δὲ ἡ ἀ-
γομένην τοῦ Ἠρώδου,

A. D. 27.

* Ἰωσήφ-α.
αἱ Ἰωάννη-
† αὐτῷ Ἠρω-
διάδης-η.
1 ὀρχήσασθαι.
2 δόξα.
3 εἰμί.
4 ch. 5. 29. 30.
5 Lu. 4. 24.
1 ἄμοστον-η.
6 ὁμολογῆσθαι.
7 εἶδομαι.
8 ver. 54.
9 παῖς.
10 Ac. 19. 33.
12 Mar. 6. 35.
13 λεπίς.
14 Mar. 6. 36.
15 ἀκούω.
16 Lu. 3. 1. 19.
17 ἀναφερῆ-
λίζω.
18 φέρω.
19 γέγραπται.
20 ch. 22. 29.
21 προσέρ-
χασθαι.
22 αἶμα.
4 πτώματι.
23 ἐνεργῶσθαι.
25 θάπτω.
26 ἔρχομαι.
27 ἀπαγγέλλω.
28 κ. λέγειν.
29 εἶπω.
30 τίθημι.
31 ἀναχωρῶ.
32 ἀκολουθεῖν.
33 ἔκειμι.
34 φοβέω.
35 κ. ἴδω.
36 ἔρχομαι.
37 σπλάγχθω.
|| γενομένη-
ων-ε.
38 κ. συμπό-
σιον.
** ἐπ' αὐ-
τοῖς-η.

1 ὀρχήσασθαι ἢ θυγάτηρ
† τῆς Ἠρωδιάδος ἐν τῷ
μέσῳ καὶ 2 ἤρθη τῷ
Ἠρώδῃ.

7 Ὅθεν μεθ' ὄρκου ἰμμο-
λόγησεν 6 αὐτῇ 7 δούναί
δ' εἰν αἰτήσεται.

8 Ἡ δὲ, 10 προβιβάσ-
θεισα ὑπὸ τῆς μητρὸς
αὐτῆς 7 Δός μοι, φησὶν,
ὡδε ἐπὶ 12 πίνακι τὴν κε-
φαλὴν Ἰωάννου τῷ Βαπ-
τιστοῦ.

9 Καὶ 13 ἐλυπήθη ὁ βα-
σιλεύς διὰ δὲ τοῦ 14 ὄρ-
κου, κ' τὸς συνακακίμε-
νος, ἐκέλευσε 7 δοθῆναι.

10 Καὶ πέμψας 17 ἀπε-
κεφάλισε τὸν Ἰωάννην
ἐν τῇ φυλακῇ.

11 Καὶ 18 ἠνέχθη ἡ κε-
φαλὴ αὐτῆς ἐπὶ 12 πίνακι,
κ' 7 ἐδόθη τῷ κορασίῳ, κ'
18 ἠνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς.

12 Καὶ 21 προσελθούσες
οἱ μαθηταὶ αὐτῷ 22 ἤραν
τὸ 9 σῶμα, κ' 25 ἔθαψαν
αὐτό καὶ 26 ἐλθόντες,
27 ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.

13 Καὶ 28 ἀκούσας ὁ
Ἰησοῦς, 31 ἀνεχώρησεν
ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς
ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν.
Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχ-
λοι, 32 ἠκολούθησαν αὐ-
τῷ περὶ 35 ἀπὸ τῶν πύ-
λων.

14 Καὶ 36 ἐξεληθὼν ὁ
Ἰησοῦς, 1 εἶδε πολὺν ὄχ-
λον καὶ 37 ἐσπλαγχνι-
σθη 38 ἐπ' αὐτούς, κ' ἐθε-

ραπευσε τες ἄρρώστους αὐτῶν.

15 Ὁψίας ³ δὲ γενομένης, ⁴ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτῶ, λέγοντες· Ἐρημὸς ⁶ ἐστὶν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη ⁷ παρήλθει· ⁸ ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ¹⁰ ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοὺς βρώματα.

16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χροεῖαν ἔχουσιν ¹⁰ ἀπελθεῖν· ¹³ δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.

17 Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας.

18 Ὁ δὲ εἶπε· Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε.

19 Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ¹⁴ ἀνακλιθῆναι ἐπὶ ¹ τῶν χόρτων, ⁶ καὶ ¹⁵ λαβῶν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ¹⁶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ²³ εὐλόγησεν καὶ ¹⁹ κλάσας, ¹³ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.

20 Καὶ ²⁴ ἔφαγον πάντες, καὶ ²⁵ ἔχορτάσθησαν· ²⁰ ἦσαν τὸ ³⁰ περισσεῦσον τῶν κλασμάτων, δύο δέκα ³¹ κοφίνους πλήρεις.

21 Οἱ δὲ ἐσθιοντες ⁶ ἦσαν ἄνδρες ἰσοεὶς πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

22 Καὶ εὐθέως ³⁴ ἠνάγ-

1 Ματ. 6. 5, 12.
2 ἐμβαίνω.
3 σ. ἔρας.
4 προσέρχομαι.
5 ἀπαλῶ.
6 εἰμ.
7 παρέρχομαι.
8 ἀναβαίνω.
9 ἦδη ὥρα πολλή, Ματ. 6. 35; ἢ δὲ ἡμέρα ἔρχεται κλίνειν, Lu. 9. 12.
10 ἀπέρχομαι
11 σ. αὐτά.
* ταῖς πολλοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ἀπείχεσθαι.
† ἦλας-δ.
12 ch. 8. 6, 20.
13 εἶδωμε.
14 ἀνακλίνομαι.
1 τοῦ χόρτου-σθαι. αἱ τὸν χόρτον.
15 λαμβάνω.
16 ἀναβλέπω.
17 εἶδω.
18 ταράσσω.
19 εἶδω.
20 Ματ. 6. 49.
21 κρίζω.
22 λαλίω.
23 ch. 15. 36.
24 φάγω.
25 χορτάζω, ch. 5. 6.
26 αἶρω.
27 ἀποκρίνω.
28 ἔρχομαι.
29 ἕδαρ.
30 σ. μέτρον.
31 ch. 15. 37.
32 καταβαίνω.
33 περιπατεῖω.
34 ἀναγκάζω.

κασεν δὲ Ἰησοῦς! τὸς μαθητὰς βαίω³ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προέειπεν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ⁵ ἀπολύσῃ τὸς ὄχλους.

23 Καὶ ⁵ ἀπολύσας τὸς ὄχλους, ⁸ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσευξασθαι. Ὁψίας ³ δὲ γενομένης, μόνος ⁶ ἦν ἐκεῖ.

24 Τὸ δὲ πλοῖον ἦδη ¹¹ μέσον τῆς θαλάσσης ⁶ ἦν, ¹² βασιμαζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ⁶ ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.

25 Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ ἦν νικτὸς ¹⁰ ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸς δὲ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

26 Καὶ ¹⁷ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα, ¹⁸ ἐταράχθησαν, λέγοντες, Ὅτι ²⁰ φάντασμα ἐστὶ· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ²¹ ἔκραζαν.

27 Εὐθέως δὲ ²² ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Θαρσεῖτε· ἐγὼ εἰμὶ μὴ φοβεῖσθε.

28 ²⁷ Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος, εἶπε· Κύριε, εἰ σὺ ⁶ εἶ, κέλευσόν με πρὸς σε ²⁸ ἔλθειν ἐπὶ τὰ ὕδατα.

29 Ὁ δὲ εἶπεν· ²⁸ Ἐλθέ. Καὶ ³² καταβάς ἀπὸ τοῦ πλοῖου ὁ Πέτρος, ³³ περιπάτησεν ἐπὶ τὰ ²⁹ ὕδατα, ²⁸ ἔλθειν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

30 Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν, ἐφοβήθη.

Και ¹ ἀρξάμενος ² καταποιῦζεσθαι, ³ ἔκραξε, λέγων· Κύριε, ⁴ σώσον με.

31 Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκλείψας τὴν χεῖρα, ⁶ ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· ⁷ Ὁλιγόπιστε, εἰς τί ⁸ ἐδίστασας;⁹

32 Καὶ ¹⁵ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ¹⁶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος.

33 Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ, ¹⁷ ἐλθούτες ¹⁸ προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἀληθῶς ²¹ Θεὸς υἱὸς ²² εἶ.

34 Καὶ διαπεράσαντες, ¹⁷ ἦλθον ³ εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ.

35 Καὶ ²⁴ ἐπιγινόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου, ²⁵ ἀπέτειλαν εἰς ὄλην ἡν περιχώρον ἐκείνην, καὶ ²⁶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας.

36 Καὶ παρεκάλειν αὐτὸν, ἵνα μόνον ²⁹ ἄψιψῃαι τοῦ ³⁰ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ²⁹ ἠψαντο, ³² διεσώθησαν.

Κεφ. ιε'.

ΤΟΤΕ προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ ¹ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες·

2 Διὰ τί οἱ μαθηταὶ σὺ παραβαίνουσι τὴν ³⁴ παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν ἔρτον ἐσθίωσιν.

A. D. 28.

1 ἄρχομαι.
2 ch. 18. 6.

3 κράξω.
4 ἀποκρίνομαι.

5 σώζω.
6 ἐπιλαμβάνω.

7 ch. 6. 30.
8 s. αἴτιον.

9 διστάζω.
* εἶπε· τί-

μα-δ.
10 ἐν ἄλλω.

11 Ex. 20. 12.
12 Ex. 21. 17.

13 Mar. 9. 32.
14 Mar. 7. 10.

15 ἐμβαίνω.
16 κοπάζω.

17 ἄρχομαι.
† al. ἔστες.

18 προσκυνῶ.
20 ὠφελίμως.

† τιμῆσει-δ.
21 ch. 27. 43.

22 εἰμί.
3 ἐπὶ τὴν

γῆν εἰς-π.
23 ἀπερῶ.

24 ἐπιγιγνώσκω.
25 ἀποστέλλω

26 προσφέρω.
27 προφητεύω

28 Is. 29. 13.
|| Ὁ λαὸς

οὗτος τοῖς
χειλεσι-α.

29 ἔπινομαι.
30 ch. 9. 20.

Mar. 5. 6.
31 Mar. 7. 7.

32 διασώζω,
Lu. 7. 3.

Ac. 23. 24.
34 Mar. 7. 3, 13

1 Co. 11. 2.
Ga. 1. 14.

35 Mar. 7. 15.
Ac. 10. 15.

3 Ὁ δὲ ⁴ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν;

4 Ὁ γὰρ Θεὸς ⁶ ἐνετείλατο, ¹⁰ λέγων· ¹¹ Τιμὰ τὸν πατέρα ⁸ δεῦν, καὶ τὴν μητέρα· καὶ ¹² Ὁ ¹³ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, ¹⁴ θανάτῳ τελευτάτω.

5 Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ὅς ἂν εἴπῃ ⁷ πατρί, ἢ ⁷ μητρὶ· Δύρον, ὃ ἐστὶν ἐξ ἐμῶν ²⁰ ὠφελήθη· ⁴ καὶ ¹ ἢ μὴ ¹ τιμῆσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ.

6 Καὶ ²³ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν.

7 Ὑποκριταί, καλῶς ²⁷ προσεφίησατε περὶ ὑμῶν Ἰσραήλ, ²⁸ λέγων·

8 Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χεῖλεσι με ἱμαῖ· ἢ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.

9 ³¹ Μαθὴν δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκθετε καὶ συνίετε.

11 Οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα ³⁵ κοινοῦ τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῦ τὸν ἄνθρωπον.

ΜΑΤΘΑΙΟΥ, XV.

A. D. 28.

12 Τότε ¹ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπον αὐτῷ. ² Οἶδας, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι, ἀκῶσαι τὸν λόγον, ἐσκανδαλίσθησαν;

13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε· Πᾶσα φυτεία, ἣν ἄκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος, ⁷ ἐκριζωθήσεται.

14 ⁸ Ἀφέε αὐτῶν. ⁹ ὁδοῦ γὰρ ¹⁰ εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν. Τυφλὸς δὲ τυφλὸν εἰάν ¹² ὁδηγῇ, ἀμφοτέροι εἰς ¹³ βόθυνον ¹⁴ πεσούντα.

15 ¹⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ. ¹⁶ Φράσον ἡμῖν τὴν παρβολὴν ταύτην.

16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ¹⁷ Ἀκμὴν καὶ ἡμεῖς ἀσύνετοί ¹⁸ ἐστέ;

17 Οὕτω νοεῖτε, ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα, εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφῶδρῶνα ἐκβάλλεται;

18 Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τῆς κόιλιας, ἐκ τῆς καρδίας ³ ἐξέρχεται, ⁷ κακεῖνα κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον.

19 Ἐκ γὰρ ²⁹ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροὶ, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, ³⁰ βλασφημίαι.

20 Ταῦτα ¹⁰ ἐσὶ τὰ κοινούτα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνόμιτον ³⁴ χερσὶ φαγεῖν, οὐ κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον.

- 1 προσίρχομαι.
- 2 εἶδω.
- 3 ἐξέρχομαι.
- 4 ch. 14. 34.
- 5 ἀναχωρεῖω.
- 6 Ἑλληνίς, Συροφώνισσα τῶ γίνω, Mar. 7. 26. con. Ac. 7. 11. 13. 19.
- 7 ch. 13. 29. Lu. 17. 6. Jude 12.
- 8 ἀφίμω.
- 9 ch. 23. 16, 24. Ac. 1. 16.
- 10 εἶμι.
- 11 κραυγάζω.
- 12 Lu. 6. 39. Jno. 16. 13.
- 13 ch. 12. 11. Lu. 6. 39.
- 14 πίπτω.
- 15 ἀποκρίνομαι.
- 16 φράσω.
- 17 α. κατά.
- 18 ἰρωτόω.
- 19 ἀποπέλλω.
- 20 ἀπολλύω.
- 21 ἔρχομαι.
- * προσεκλήθησαν-ν.
- 22 ἰ. ο. οὐ πρέπει.
- 23 λαμβάνω.
- 24 Mar. 7. 27.
- 27 ἢ ἀκμὴν.
- 28 α. ἀλλὰ.
- 29 ch. 12. 34.
- 30 ch. 12. 31. Ep. 4. 31.
- 31 Mar. 7. 28. Lu. 16. 21.
- 32 μέγας.
- 33 γίνωμαι.
- 34 χεῖρ.
- 35 ἰάομαι.

21 Καὶ ³ ἐξελθὼν ⁴ ἐκείθεν ὁ Ἰησοῦς, ⁵ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος.

22 Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ⁶ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ³ ἐξελθῆσα, ¹¹ ἐκραύγασεν, αὐτῷ λέγουσα· Ἐλέησον με Κύριε, νιὲ Δαβὶδ, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται.

23 Ὁ δὲ ἔκ ¹⁵ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ ¹ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτῆ, ¹⁸ ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κρῖζει ὀπισθεν ἡμῶν.

24 Ὁ δὲ ¹⁵ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Οὐκ ¹⁹ ἀπετάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ²⁰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ.

25 Ἡ δὲ ²¹ ἐλθοῦσα ^{*} προσεκίνηε αὐτῷ, λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι.

26 Ὁ δὲ ¹⁵ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Οὐκ ἔστι ²² καλὸν ²³ λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς ²⁴ κυνᾶριοις.

27 Ἡ δὲ εἶπε· Ναί, Κύριε· ²⁵ ἔ γάρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ³¹ ψυχίων τῶν πιπτόνων ἀπὸ τῆς Ἰσραήλ περὶ τῶν κυρίων αὐτῶν.

28 Τότε ¹⁵ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῇ· Ὡ γίναι, ³² μεγάλη σου ἡ πίστις· ³³ γενήθητω σοὶ ὡς θέλεις. Καὶ ²⁵ ἰάθη ἡ

θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς
ώρας ἐκείνης.

29 Καὶ ² μεταβάς ἐκε-
θεν ὁ Ἰησοῦς, ⁴ ἦλθε παρὰ
τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι-
λαίας· καὶ ⁶ ἀναβὰς εἰς
τὸ ὄρος, ⁹ ἐκάθητο ἐκεῖ.

30 Καὶ ¹⁰ προσῆλθον αὐ-
τῷ ὄχλοι πολλοί, ἔχον-
τες μεθ' ἑαυτῶν κωλοῦς,
τυφλοὺς, κωφοὺς, κυλ-
λοὺς, καὶ ἑτέροους πολ-
λοὺς· καὶ ¹⁴ ἔρριψαν αὐ-
τοὺς παρὰ τοὺς πόδας
τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ¹⁶ ἐθε-
ράπευσεν αὐτοὺς·

31 Ὡσε ἴδω ὄχλους θαν-
μάσαι, βλέποντας ¹²⁰ κω-
φοὺς λαλοῦντας, ²¹ κυλ-
λοὺς ὑγιεῖς, κωλὰς περι-
πατοῦντας, καὶ τυφλοὺς
βλέποντας· καὶ ²² ἐδόξα-
σαν τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ.

32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, προσ-
καλεσάμενος τὸς μαθη-
τὰς αὐτῶν, εἶπε· Σπλαγ-
χνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον,
ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς
προσμένετε μοι, καὶ οὐκ
ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ
ἀπολύσαι αὐτοὺς νήστευ-
οὺ θέλω, μήποτε ²⁶ ἐκ-
λυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ.

33 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτῷ· Πόθεν
ἡμῖν ἐν ἔρημῳ ²⁸ ἄρτοι
τοσοῦτοι, ὥστε χορτά-
σαι ὄχλον τοσοῦτον;

34 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Πόσους ἄρτους
ἔχετε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἐπ-

A. D. 28.

- 1 μέλιου.
- 2 μεταβαίνω
- 3 ἀνατίθω, confor.
- ch. 14. 19.
- 4 ἔρχομαι.
- 5 λαμβάνω.
- 6 ἀναβαίνω.
- 7 ἰ. τὸν ὄρον.
- 8 κλάω.
- 9 ἐπέθηκα.
- 10 προσέρ-
χομαι.
- 11 ἰ. τὸν ἄρτον
- 12 ἰδῶμαι.
- 13 φάγω.
- 14 ἰδῶμαι.
- 15 ἀπολύω.
- 16 αἴρω.
- 17 θεράπεύω.
- 18 ch. 16. 10.
- 19 Mar. 8. 3. 20.
- 20 Ae. 9. 35.
- 21 σπυρίων.
- 22 Co. 11. 33.
- 23 Vide App.
- 24 εἶμαι.
- 25 ἰ. ἀνάθη-
α.
- 26 ch. 12. 23.
- 27 ch. 18. 8.
- 28 ὑπὸντα
τῷ θεῷ γει-
ρας ἔχοντες.
- 29 Mar. 9. 43.
- 30 22 δολοῦσα.
- 31 Μαγαδά-
α.
- 32 ἰπερωτάα.
- 33 ἡμεῖς
τρεῖς-
α.
- 34 ἐκλύω-
σιν.
- 35 ἀποκρίνο-
μαι.
- 36 κλάω.
- 37 s. ἄρτος.
- 38 s. χόρτα,
Mar. 8. 4.
- 39 Co. 11. 36.
- 40 He. 11. 38.
- 41 γίνομαι.

τά, καὶ ὀλίγα ἰχθῦδια.

35 Καὶ ¹ ἐκέλευσε τοῖς
ὄχλοις ³ ἀναπεσεῖν ἐπὶ
τὴν γῆν.

36 Καὶ ⁵ λαβὼν τοὺς
ἄρτους καὶ τοὺς ἰχ-
θῦδας, εὐχαριστήσας, ⁷ ⁸ ἐκ-
λάσε, ¹¹ καὶ ¹² ἔδωκε τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ· οἱ δὲ
μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ.

37 Καὶ ¹³ ἔφαγον πάν-
τες, καὶ ἔχορτίσθησαν·
καὶ ¹⁵ ἦραν τὸ περισσεῦ-
ον τῶν κλασμάτων, ἐπὶ
¹⁷ σφυρίδας πλήρεις.

38 Οἱ δὲ ἐσθίοντες ¹⁸ ἦ-
σαν τετρακισχίλιοι ἄν-
δρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ
παιδίων.

39 Καὶ ἀπολύσας τοὺς
ὄχλους, ¹ ἐνέβη ⁶ εἰς τὸ
πλοῖον, καὶ ⁴ ἦλθεν εἰς
τὰ ὄρια ⁶ Μαγδαλά.

Κεφ. ις'.
ΚΑΙ ¹⁰ προσελθόντες οἱ
Φαρισαῖοι καὶ Σαδδου-
καιοὶ, πειράζοντες ²³ ἐπη-
ρώτησαν αὐτὸν σημεῖον
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ²⁴ ἐπιδει-
ξαι αὐτοῖς.

9 Ὁ δὲ ²⁵ ἀποκριθεὶς,
εἶπεν αὐτοῖς· Ὁψίας
²⁹ γενομένης λέγετε, Εὐ-
δία πυρράζει γὰρ ὁ οὐ-
ρανός.

3 Καὶ πρῶτ' Σήμερον
χειμῶν πυρράζει γὰρ
στουγνάζων ὁ οὐρανός.
Ὁ Ὑποκρίται, ἰὸ μὲν πρό-
σωπον τοῦ οὐρανοῦ γι-
νώσχετε διακρίνειν, τὰ

δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ
 *1 δύνασθε²; 1
 4 Γενεῖς πονηρὰ καὶ
 4 μοιχαλίσ σημεῖον ἐπι-
 ζητεῖ καὶ σημεῖον οὐ
 6 δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ
 τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ² αὐτοῦ
 προφητοῦ. 1 Καὶ 7 κατα-
 λιπὼν αὐτοὺς 8 ἀπῆλθε.
 5 Καὶ 6 ἐλθόντες οἱ μα-
 θηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέ-
 ραν, 11 ἐκελεύοντο ἄρ-
 τους 13 ἐλάβεῖν.
 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
 αὐτοῖς Ὁρατε καὶ προ-
 σέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης
 τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδ-
 δουκαίων.
 7 Οἱ δὲ διελογίζοντο
 ἐν ἑαυτοῖς, 13 λέγοντες
 Ὅτι ἄρτους οὐκ 12 ἐλά-
 βομεν.
 8 15 Γνοίς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
 εἶπεν ἑαυτοῖς ἅ τινι δια-
 λογιζέσθε ἐν ἑαυτοῖς,
 ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους
 οὐκ 12 ἐλάβετε;
 9 Οὕτω νοεῖτε, οὐδὲ
 μνημονεύετε τοὺς πέντε
 ἄρτους τῶν πεντακισχι-
 λίων, καὶ πόσους 15 κο-
 φίλους ἐλάβετε; 12
 10 Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρ-
 τος ἰσὺν τετρακισχιλίων,
 καὶ πόσους 19 σφυρίδας
 12 ἐλάβετε;
 11 Πῶς οὖν νοεῖτε, ὅτι
 οὐ περι ἄρτου λέγον
 ἡμῖν, προσέχειν ἀπὸ τῆς
 ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ
 Σαδδουκαίων;

A. D. 28.

* συνίετε
 s. δύνασθε
 δουμάζειν;
 1 δύναμαι.
 2 s. γίνωσκε.
 3 συνίημι.
 4 ch. 12. 39.
 5 δίδωμι.
 6 ἔρχομαι.
 7 καταλείπω
 8 ἀπέρχομαι
 9 ἰρωτάω.
 10 εἰμί.
 11 ἐπιλειπόμε-
 νομαι.
 12 λαμβάνω.
 13 s. ταῦτα
 λέγουσιν, s.
 ταῦτ' εἶπεν.
 14 ἀποκρίνο-
 μαί.
 15 γινώσκω.
 16 1Co. 15. 50.
 Ga. 1. 16.
 Ep. 6. 12.
 He. 2. 14.
 17 ἀποκα-
 λέπτω.
 ch. 10. 26.
 Lu. 2. 35.
 18 ch. 14. 20.
 19 ch. 15. 37.
 20 καὶ ἰσὺς.
 21 ch. 10. 2.
 Jno. 1. 43.
 22 ch. 7. 24.
 Lu. 8. 6.
 Ro. 9. 33.
 1 Co. 10. 4.
 † ἔρω-α.
 † Vide App.
 24 Ac. 7. 33.
 1 Co. 1. 2.
 1 Ti. 3. 15.
 Philem. 2.
 25 Ae. 2. 27.
 1Co. 15. 45.
 26 Lu. 23. 23.
 confer.
 Ac. 19. 16.
 † s. s.

12 Τότε 3 συνήκαν ὅτι
 οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ
 τῆς ζύμης τῶν ἄρτων, ἀλλ'
 ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φα-
 ρισαίων κ. Σαδδουκαίων.
 13 6 Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς
 εἰς τὰ μέρη Καισαρείας
 τῆς Φιλιππου, 9 ἠρώτα
 τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέ-
 γων Ἔτινα 4 με 1 λέγου-
 σιν οἱ ἄνθρωποι 10 εἶναι,
 τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;
 14 Οἱ δὲ εἶπον Ὁ μὲν,
 Ἰωάννην τὸν Βαπτιστῆν
 ἄλλοι δὲ, Ἡλίαν ἕτε-
 ροι δὲ, Ἰερεμίαν, ἢ ἕνα
 τῶν προφητῶν.
 15 Λέγει αὐτοῖς Ὑμεῖς
 δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;
 16 14 Ἀποκριθεὶς δὲ Σί-
 μων Πέτρος, εἶπε Σὺ εἶ
 ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ
 τοῦ ζῶντος.
 17 Καὶ 14 ἀποκριθεὶς
 ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ
 Μακάριος 10 εἶ, Σίμων
 βᾶρ Ἰωνᾶ ὅτι 16 σὰρξ
 καὶ αἷμα οὐκ 17 ἀπεκά-
 λυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πα-
 τὴρ μου, ὁ ἐν τοῖς οὐ-
 ρανοῖς.
 18 20 Καὶ γὰρ δὲ σοι λέ-
 γω, ὅτι σὺ 10 εἶ 21 Πέ-
 τρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ
 22 πέτρᾳ οἰκοδομήσω με-
 τὴν 24 ἐκκλησίαν καὶ πό-
 λαι 25 ἅσθ οὐ 26 κατισχύ-
 σουσιν ἑαυτῆς.
 19 Καὶ 5 δώσω σοι τὰς
 κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν
 οὐρανῶν καὶ ὃ ἐάν

1 ὄψεσθε ἐπὶ τῆς γῆς,
2 ἔσται 1 δεδεμένον ἐν
τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὁ ἐάν
5 ὄψεσθε ἐπὶ τῆς γῆς,
2 ἔσται 5 λελυμένον ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.

20 Τότε * διετείλατο 8
τοῖς μαθηταῖς αὐτῆ, ἵνα
μηδενὶ εἰπωσιν, ὅτι αὐ-
τός 2 ἔστιν ὁ Ἰησοῦς 1 ὁ
Χριστός.

21 Ἀπὸ τότε 11 ἤρξατο
ὁ Ἰησοῦς δεικνῆναι τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι δεῖ
αὐτὸν 12 ἀπελθεῖν εἰς Ἱε-
ροσόλυμα, καὶ 13 πολλὰ
14 παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσ-
βυτέρων, καὶ ἀρχιερέων,
καὶ γραμματέων, καὶ τῇ
17 ἀποκταθῆναι, καὶ τῇ
17 ἡμέρᾳ 18 ἐγερθῆναι.

22 Καὶ 19 προσλαβόμε-
νος αὐτὸν ὁ Πέτρος 11 ἤρ-
ξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ, λέ-
γων Ἰησοῦς, ἦ εὐαγγέλιον
οὐ μὴ 2 ἔσται σοι τοῦτο.

23 Ὁ δὲ 21 στραφεὶς,
εἶπε ἰῶ Πέτρῳ Ὑπάγε ὀ-
πίσω μη σατανᾶ, 24 σκάν-
δαλὸν μου 2 εἶ· ὅτι οὐ
25 φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ,
ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Εἴ-
τις θέλει ὑπίστω 27 ἐλ-
θεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαν-
τὸν, καὶ 28 ἀράτω τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκο-
λουθείτω μοι.

25 Ὅς γὰρ ἂν 32 θέλη
ἡν ψυχὴν αὐτῆ 33 σῶσαι,

A. D. 28.

- 1 εἶω.
2 εἰμί.
3 ἀπολλάτω.
4 ἐβρίσκω.
5 λῶω.
6 ε. κατά.
7 Mar. 8. 36.
* ἐπιτιμῶ-
σεν-δ.
8 Mar. 8. 30.
9 διατίλλω.
9 εἶδομαι.
10 Mar. 8. 37.
11 ἀρχομαι.
12 ἀπέρχο-
μαι.
13 Mar. 5. 26.
14 πάσχω.
15 ἀποδίδομαι.
16 I. n. 23. 51.
Ac. 19. 18.
17 ἀποκτείνω.
18 ἐγείρω.
19 προσλαμ-
βάνω.
20 ε. ἔγω θί-
ος, He. 8. 12.
21 στραφαί.
† ἐτάπεινα-
σθ. ἐτάπει-
σθ.
22 ἴσθμι.
23 εἶδω.
† δόξω-ν.
24 ch. 18. 7.
Lu. 17. 1.
25 Mar. 8. 33.
Ro. 8. 5.
26 Mar. 9. 2.
27 ἔρχομαι.
28 αἶρω.
29 μεταμορ-
φῶω.
Mar. 9. 2.
30 λάμπω.
31 γίνομαι.
32 ch. 6. 25.
Ac. 2. 41.
Ro. 11. 3.
ICo. 15. 45.
33 ἴδω.
34 ἵπτομαι.

3 ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ'
ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, 4 εὐ-
ρήσει αὐτήν.

26 Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄν-
θρωπος, εἰάν τὸν κόσμον
ὅλον κερδήσῃ, ἡν δὲ 6 ψυ-
χὴν αὐτῆ 7 ζημιώσῃ; ἢ τί
8 ὀφείλει ἄνθρωπος 10 ἀν-
τάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτῆ;

27 Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ
δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, μετὰ
τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ· καὶ
τότε 15 ἀποδώσει ἕκάστῳ,
κατὰ τὴν 16 πρᾶξιν αὐτοῦ.

28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
2 εἰσὶ τινες τῶν ὠδε 1 ἐτη-
κότων, 22 οἵτινες οὐ μὴ
γεύσονται θανάτου, ἕως
ἂν 23 ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν
τῇ 1 βασιλείᾳ αὐτοῦ.

Κεφ. ιζ'.

ΚΑΙ μεθ' ἡμέρας 2 εἰς
παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς
τὸν Πέτρον, καὶ Ἰάκω-
βον, καὶ Ἰωάννην τῶν
ἀδελφῶν αὐτοῦ· καὶ 26 ἀ-
ναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος
ὕψηλόν κατ' ἰδίαν.

2 Καὶ 29 μετεμορφώθη
ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ
30 ἔλαμψε τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος· τὰ δὲ
ἱμάτια αὐτοῦ 31 ἐγένετο
λευκὰ ὡς τὸ φῶς.

3 Καὶ ἰδοὺ, 34 ὠφθῆσαν
αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἡλί-
ας, μετ' αὐτοῦ συλλα-
λοῦντες.

4 Ἐποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε τῷ Ἰησοῦ Κύριε, καλὸν ἔστιν ἡμᾶς ὡδε εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὡδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῆ μίαν, καὶ μίαν Ἠλίου.

5 Ἐτι αὐτοῦ λαλῶντος, ἰδοὺ, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτοὺς· καὶ ἰδοὺ, φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα αὐτοῦ ἰδοὺτε.

6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταί, ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

7 Καὶ ἠπροσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἤψατο αὐτῶν, καὶ εἶπεν· Ἐγέρθητε, καὶ μὴ φοβεῖσθε.

8 Ἐπαραντες δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, εἶδέν αὐτοὺς εἶδος, εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Μηδενὶ εἶπητε τὸ ὄραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ.

10 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταί αὐτοῦ, λέγοντες· Τί ἔστιν οἱ Γραμματεῖς λέγουσιν, ὅτι Ἠλίαν δεῖ εἰσελθεῖν πρῶτον;

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπο-

A. D. 28.

1 ἀποκρίνομαι.

2 εἰμί.

3 ἀποκαθίστημι, c. 12. 13.

4 εἶμι.

5 εἶμι.

6 εἶμι.

7 εἶμι.

8 εἶμι.

9 εἶμι.

10 εἶμι.

11 εἶμι.

12 εἶμι.

13 εἶμι.

14 εἶμι.

15 εἶμι.

16 εἶμι.

17 εἶμι.

18 εἶμι.

19 εἶμι.

20 εἶμι.

21 εἶμι.

22 εἶμι.

23 εἶμι.

24 εἶμι.

25 εἶμι.

26 εἶμι.

κριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίαν μὲν ἔρχεται πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα.

12 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι Ἠλίαν ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν' αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν. Οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν.

13 Τότε συνῆκαν οἱ μαθηταί, ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.

14 Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον, ἠπροσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος, σῆλθεν αὐτῷ γονυπετῶν αὐτῷ.

15 Καὶ λέγων· Κύριε, ἐλέησον μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται, καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ.

16 Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι.

17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φερέτέ μοι αὐτὸν ὡδε.

18 Καὶ ἐπειτίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξηλέθη ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον· καὶ ἐθεραπεύθη ὁ

καὶς ὑπὸ τῆς ὄρας ἐκείνης.

19 Τότε ¹ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον· Διατί ἡμεῖς οὐκ ² ἴδον ἠθνημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;

20 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τὴν ³ ἀπιστίαν ὑμῶν ἡμῖν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σιναπίου, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· ⁴ Μεταβήθε ἐν τεύθειν ἐκεῖ, καὶ ⁵ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἄδυνατῆσαι ὑμῖν.

21 Ὅτι τοῦ δὲ τοῦ γένους οὐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νητεία;

22 ¹² Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ¹³ παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων·

23 Καὶ ¹⁴ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ¹⁵ ἐγερθῆσεται. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

24 ²² Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναεὺν, ¹ προσήλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, καὶ εἶπον· Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν ²³ οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα;

25 Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε ²⁷ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ²⁶ προέφθασεν αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, λέγων·

A. D. 28.

1 προσήλθοντες

2 δίδραχμα.

3 ἀπιστίαν-σ.

4 φάσι.

5 εἰμί.

6 ἄλλω.

7 ἰ. ε. εἰς τὸ ὄρει.

8 ἀναβάντων.

9 ἰ. ε. ἐκ τοῦ ὄρους.

10 μεταβήσεται

11 ἀπὸ.

12 ἀναστρέφονται

13 παραστρέφονται.

Ματ. 9. 30.

2 Co. 1. 12.

Εβ. 2. 3.

1 Ti. 2. 15.

He. 10. 33.

1 Pe. 1. 17.

2 Pe. 2. 15.

14 ἀφίστανται.

15 λαμβάνω.

16 δίδωμι.

17 ἡμῶν-Α.

18 ἀποκτενοῦσιν.

19 ἐγερθῆσεται.

20 ἀποκτενοῦσιν.

21 ἰσχυροί.

22 ἰσχυροί.

23 προ-ὡχι.

24 ἰ. ε. τὸν-σ.

25 σφραγίσθη.

ch. 16. 23.

26 ἰσχυροί.

27 εἰσέρχονται.

28 προέφθασεν

1 ταπεινώσει-Α.

τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη, ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλοτρίων;

26 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Ἄπό τῶν ἄλλοτρίων. ²⁷ Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄραγε ἐλευθεροὶ ⁴ εἰσιν οἱ υἱοί.

27 Ἴνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορεύθει εἰς τὴν θάλασσαν, ⁵ βάλε ἄγκιστρον, ⁶ καὶ τὸν ⁷ ἀναβάντα ⁸ πρῶτον ἔχυσον ⁹ ἄρον καὶ ¹¹ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ¹⁴ ἐθήσεις τατήρα ἐκείνον ¹⁵ λαβῶν, ¹⁶ ὅς τις αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

Κεφ. ιη΄.

ΕΝ ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσήλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες· Τίς ἄρα ¹⁷ μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;

2 Καὶ προσκαλεσαίμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον, ²⁰ ἔθησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν.

3 Καὶ εἶπεν· Ἄμην λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ²⁵ στραφῆτε, καὶ ²⁶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, ἢ μὴ ²⁷ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

4 Ὅστις οὖν ¹ ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παι-

δίων τούτο, οὗτός ¹ ἔστιν ὁ ² μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

5 Καὶ ὅς ἐάν ⁵ δεξῆται παιδίον τοιούτον ἐν ἐπι τῷ ὀνόματί μου, ἐμέ ⁵ δεχεται.

6 Ὅς δ' ἂν ⁶ σκανδαλίση ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρεται αὐτῷ ἵνα ⁷ κρεμασθῇ ⁸ μύλος ὀικῆς ¹ ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ¹⁴ καίραποντισθῇ ἐν τῷ ¹⁵ πελάγει τῆς θαλάσσης.

7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν ¹⁶ σκανδάλων· ²⁰ ἀνάγκη γάρ ¹ ἔστιν ²¹ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἑκείνῳ, ¹ οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.

8 Εἰ δὲ ἡ χεὶρ σου, ἢ ὁ πούς σου ¹⁶ σκανδαλίζει σε, ²² ἔκκοψον ³ αὐτὰ, καὶ ²³ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ¹ ἐστὶν ²⁴ εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ κυλῶν, ²⁷ ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα ²³ βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τοῦ αἰώνιου.

9 Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου ¹⁶ σκανδαλίζει σε, ³¹ ἔξελε αὐτόν, καὶ ²³ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ¹ ἔστι μονόφθαλμος εἰς τὴν ζωὴν ²⁴ εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμούς ἔχοντα ²³ βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

A. D. 28.

- 1 εἰμί.
- 2 μέγας.
- 3 σ. χρόνου.
- 4 σ. θυτός.
- 5 δίχομαι.
- 6 ch. 5. 29, 30.
- 7 κρεμάω.
- 8 Lu. 17. 2.
- 9 ζυγῆσαι ἢ σῶσαι-π.
- † εἰς-δ. al.
- 9 σάζω.
- 10 ch. 10. 6.
- 11 ἀπολλύω.
- 12 γίνομαι.
- 13 πλανῶμαι, ch. 24. 4.
- Jno. 7. 12.
- 14 ch. 14. 30.
- 15 Ae. 27. 5.
- 16 ch. 13. 41.
- 17 ἀφήμι.
- † ἐπὶ τὰ ὄρη, πορευθεῖς-α.
- 18 Lu. 15. 4.
- 19 ἐκόσσω.
- 20 ἀνεκτόν ἐστι, Lu. 17. 1.
- 21 ἔρχομαι.
- 22 ἐκόπτω.
- † ἔν-ε.
- † αὐτόν-δ.
- 23 βάλω.
- 24 εἰσέρχομαι.
- 25 ἄλλω.
- 26 i. e. τῆς ἁμαρτίας, Lu. 3. 19.
- 27 σ. μᾶλλον
- 28 εἰς μετανοήσας, Lu. 17. 3.
- 30 παραλαμβάνω.
- 31 αἰρέω.
- 32 ἵστημι.

10 Ὅρατε μὴ καταφρονήσητε ἐνός τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἔνι οὐρανοῖς διὰ παντός ³ βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς μου, τοῦ ⁴ ἐν οὐρανοῖς.

11 Ἐὐχέσθω ²¹ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ⁸ σῶσαι ⁹ τὸ ¹¹ ἀπολλῶν.

12 Τί ὑμῖν δοκεῖ; εἰάν ¹² γένηται τινι ἀνθρώπῳ ἕκατον πρόβατα, καὶ ¹³ πλανηθῇ ἐν ἐξ αὐτῶν· οὐχὶ ¹⁷ ἀφείς τὰ ἐννενηκονταεπνέα, ¹ ἐπὶ ¹⁸ τὰ ὄρη πορευθεῖς, ζητεῖ τὸ ¹³ πλανώμενον;

13 Καὶ εἰάν ¹² γένηται ¹⁹ εὐρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἐννενηκονταεπνέαι, τοῖς μὴ ¹³ πεπλανημένοις.

14 Οὕτως ἕκ ¹ ἐστὶ θέλημα ἔμπροσθεν τῷ πατρὸς ὑμῶν, τοῦ ⁴ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ¹¹ ἀπόληται ⁵ εἰς τῶν μικρῶν τούτων.

15 Εἰάν δὲ ἁμαρτήσῃ ⁸ εἰς σὲ ¹ ὁ ἀδελφός σου, ὑπάγε, ⁸ καὶ ¹ ²⁵ ἔλεγξον αὐτόν· ²⁶ μελαξὺ σκ καὶ αὐτὸς μόνος· ²⁸ εἰάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου.

16 Ἐάν δὲ μὴ ἀκούσῃ, ³⁰ παράλαβε μετὰ σὲ ἓτι ἓνα ἢ δύο· ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν ³² σταθῇ πᾶν ῥῆμα.

17 Ἐάν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπέ ἡ ἐκκλησίᾳ ἔάν δέ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὡσπερ ὁ ἔθνικὸς καὶ ὁ τελῶνης.

18 Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅσα ἔάν ὀθήσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἔάν λύσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ.

19 Πάλιν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔάν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἔάν αἰτήσωται, ἔσται γινώσκουσα αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

20 Οὐ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.

21 Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος, εἶπε· Κύριε, ποσάκις ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμέ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις;

22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Οὐ λέγω σοι, ἕως ἑπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδόμηκοντάκις ἑπτά.

23 Διὰ τοῦτο ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνῆραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.

A. D. 28.

- 1 ἔρχομαι.
- 2 s. λόγον.
- 3 προσφέρω, Lu. 12. 11.
- 4 πολλῶν-π.
- 4 εἰμί.
- 5 ἴδω.
- 6 ἀποδοῦμαι.
- 7 s. τὸ ὀφειλόμενον.
- 8 κελύω.
- 9 λύω.
- † ἀμην-ς.
- 10 ch. 20. 2, 13 Lu. 5. 36.
- 11 ἔχω.
- 12 τρώω.
- 13 Lu. 18. 7.
- 14 s. περί.
- 15 γινώσκω.
- 16 ἀπολύω.
- 17 ἔξοχος-μας
- 18 ἐβρίσκω.
- 19 συνάγω.
- 20 i. e. μετ' αὐτῶν.
- 21 ὀφείλω.
- 22 τρώω, Mar. 5. 13. ἀποκρίνομαι, ch. 13. 7. συμπνέω, ch. 13. 22.
- 23 προσέρχομαι.
- 1 εἰ τι-α.
- 24 ἀφίημι.
- 25 ἀπέρχομαι.
- 26 βέλλω.
- 27 s. λέγω ἡμῖν ἐστὶ.
- 28 ὁμοίως.
- 29 i. e. τινὲς βασιλεῖς, ch. 20. 1.
- 30 ἴδω.
- 31 s. τὸ χρόνον
- 32 εἶδω.
- 33 συναίρω, ch. 25. 19.

24 Ἄρξαμένους δὲ αὐτῶν συναίρειν, προσηνήχθη αὐτῷ εἰς ὀφειλέτης μνησίων ταλάντων.

25 Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἔκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρᾶξαι, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα ἠείχε, καὶ ἀποδοθῆναι.

26 Πεσὼν οὖν ὁ δούλος προσκύνει αὐτῷ, λέγων· Κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω.

27 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τῶν ὀσέων ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ.

28 Ἐξελθὼν δὲ ὁ δούλος ἐκείνου, εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ἠφείλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια· καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων· Ἄποδος μοι ὅ, τι ὀφείλεις.

29 Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτὸν, λέγων· Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι.

30 Ὁ δὲ οὐκ ἠθέλην ἀλλά ἀπέλυθῶν, ἐβάλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδοῦναι τὸ ὀφειλόμενον.

31 Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα

μενα, ἐλυπήθησαν σφοδρὰ καὶ ἑλθόντες, ² διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ ³ γενόμενα.

³² Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ· Δούλε πονηρῆ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ⁸ ἀφήκα σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με·

³³ Οὐκ ἔδει καὶ σε ἐλεῆσαι τὸν σίνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σε ἠλέησα·

³⁴ Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ ¹³ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως ¹⁴ οὗ ¹⁵ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ.

³⁵ Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἑπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ⁸ ἀφήτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν ⁸ τὰ παραπτώματα αὐτῶν·

Κεφ. ιθ'.

ΚΑΙ ³ ἐγένετο ὅτε ²¹ ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ²² μετήρην ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ¹ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας, πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

² Καὶ ²⁴ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ ²⁶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

³ Καὶ ²⁷ προσῆλθον αὐτῷ ^{οἱ} Φαρισαῖοι, πειράζοντες αὐτὸν, καὶ λέ-

A. D. 29.

- 1 ἔρχομαι.
- 2 διασφάλλω.
- 3 γίνομαι.
- 4 ἀπολύω.
- 5 ἀποκρίνομαι.
- 6 ἀναγιγνώσκω.
- 7 ἢ ἄνθρωπον, σκ ν. 3.
- 8 ἀφήμι.
- 9 Γα. 1. 27.
- 10 καταλείπει.
- 11 καλληθήσεται-Α.
- 11 Mar. 10. 7.
- Ep. 5. 31.
- Lu. 10. 11.
- Ac. 5. 13.
- 1 Co. 6. 16, 17.
- 12 εἰμί.
- 13 παραδίδομαι.
- 14 ἢ τῷ χρόνῳ
- 14 ἀποδίδωμι
- † ἀράντος-Α
- 16 σκελετώνω.
- Mar. 10. 9.
- 17 Ac. 1. 4.
- Ro. 8. 35, 39.
- 1 Co. 7. 10, 11.
- Philem. 15.
- He. 7. 26.
- 16 ἐπιτέλλομαι.
- 16 ἴδωμι.
- 20 Mar. 10. 5.
- 16. 14.
- 21 τελίω.
- 22 μεταίρω.
- 22 ἐκιντρεύω.
- 24 ἀκολουθίω.
- 24 ch. 5. 32.
- 1 Co. 5. 1.
- Ep. 5. 3.
- 1 Th. 4. 3.
- 26 θεραπεύω.
- 27 προσέρχομαι.

γοντες ^ο αὐτῷ· ¹ Εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ⁴ ἀπολύσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν·

⁴ Ὁ δὲ ⁵ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ⁶ ἀνεγνώσε, ὅτι ὁ ποιήσας ⁷ ἀπ' ἀρχῆς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς·

⁵ Καὶ εἶπεν· ⁹ Ἐνεκεν τούτου ¹⁰ καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ⁸ προσκολληθήσεται ¹¹ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ¹² ἕσονται οἱ δύο εἰς σῆκρον μίαν· ⁶ Ὡστε οὐκέτι ¹² εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία· ¹⁰ Οὗν ὁ Θεὸς ¹⁶ συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ ¹⁷ χωρίζετω.

⁷ Λέγουσιν αὐτῷ· Τί οὖν Μωσῆς ¹⁸ ἐνετείλατο ¹⁹ δεῖναι βιβλίον ἀποστασίας, καὶ ⁴ ἀπολύσαι αὐτήν· Λέγει αὐτοῖς·

⁸ Ὅτι Μωσῆς πρὸς τὴν ²⁰ σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ²³ ἐπέτρεψεν ὑμῖν ⁴ ἀπολύσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ ³ γέγονεν οὕτω.

⁹ Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι δεῖ ἂν ⁴ ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ^δ εἰ ¹ μὴ ἐπὶ ²⁵ πορνείᾳ, καὶ γαμήση ἄλλην, μοιχᾶται· ^ο καὶ ὁ ⁴ ἀπολελυμένην γαμήσας, μοιχᾶται·

¹⁰ Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Εἰ οὕτως

ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναίκος, οὐ συμφέροι γαμήσται.

11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ πάντες ἠχωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται.³

12 Εἰσὶ γὰρ ἑννοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἔγεννήθησαν οὕτως καὶ εἰσὶν ἐννοῦχοι, οἵτινες ἐνούχισησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰσὶν ἐννοῦχοι, οἵτινες ἐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὁ δυνάμενος χωρεῖν, χωρεῖτω.

13 Τότε ἡ προσηνέχθη αὐτῷ ¹⁰ παιδία, ἵνα τὴς χεῖρας ἑπιθήῃ αὐτοῖς, καὶ προσεύξῃται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς.¹⁶

14 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· 17 Ἄφετε ¹⁰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ²⁶ ἔλθειν πρὸς με· τῶν γὰρ τοιοῦτων ἔστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

15 Καὶ ἑπιθεῖς αἰθοῖς τὰς χεῖρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.

16 Καὶ ἰδὸν, εἰς ²⁴ προσελθὼν, εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε ἁγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον;

17 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ²⁶ Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ

A. D. 29.

1 Mar. 2. 2.
Jno. 2. 6.
2 Co. 7. 2.

2 δίδαγμα.
3 κ. δε Θεού.
1 Co. 7. 2.

4 εισοχασμα.
5 τῶν οὐρανῶν.

6 Ac. 5. 27, 34.
26, 38, 39.

7 γεννάται.
8 εἶπε.

9 προσφέρω.
10 τὰ βρέφη.
Lu. 18. 15.

11 ἐπιτίθημι.
12 φιλάω.
Mar. 10. 20.
Lu. 18. 31.
Jno. 17. 12.
1 Ti. 6. 20.

13 φέρω.
14 ἔχω.

15 ἐπιτίθημι.
16 κ. προσφέρω.

17 ἀφίημι.
18 ἀτίθημι.

19 τοιούτους
— λυπέμενος.
Mar. 10. 22.
περίλυτος.
Lu. 18. 23.

20 ἔρχομαι.
21 Mar. 10. 15.
Lu. 18. 17.

22 Mar. 10. 23.
Lu. 18. 24.

23 κ. δε Θεού.
24 προσφέρω.

25 ἀγαθόν.
26 κ. κατὰ.
1 τὸ μὴ ἀγαθόν· τὸ ἀγαθόν· εἰς τὸν δὲ ἀγαθόν· L.

εἰς, ὁ Θεός. Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, ⁵ τήρησον τὰς ἐντολάς.

18 Λέγει αὐτῷ· Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Τό· Οὐ φονεύσεις· Οὐ μοιχεύσεις· Οὐ κλέψεις· Οὐ ψευδομαρτυρήσεις·

19 Τίμα τὸν πατέρα σου, ¹ καὶ τὴν μητέρα· καὶ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν.

20 Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· Πάντα ταῦτα ¹² ἐφύλαξά μιν· ⁴ ἐκ νεότητός μιν· τί ἐτι ὑπερῶ;

21 ¹³ Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, πώλησον σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ ² δός τοῖς πτωχοῖς· καὶ ¹⁴ ἔξεις θησαυρόν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι.

22 Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ¹⁵ ἀπῆλθε ¹⁹ λυπέμενος· ⁸ ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅτι ²² δυσκόλως πλούσιος ⁴ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

24 Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, ²³ εὐκοπώτερόν ἐστι ⁴ κάμηλον διὰ τριπήματος ραβδίου ²⁵ διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ⁴ εἰσελθεῖν.

A. D. 29.

Κεφ. κ.

25 Ἀκούσαντες ¹ δὲ οἱ μαθηταὶ ² αὐτοῦ, ³ ἐξεπλήσσαντο σφόδρα, λέγοντες· Τίς ⁴ ἄρα δύναται ⁵ εὐθῆναι;

26 ⁷ Ἐμβλέψας ⁸ δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατον ¹⁰ ἐστι, παρὰ δὲ Θεοῦ πάντα δυνατὰ ⁶ ἐστι. ¹⁰

27 Τότε ¹³ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ· Ἰδού, ἡμεῖς ¹⁵ ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ¹⁶ ἠκολούθησαμέν σοι· τί ἄρα ¹⁰ ἔσται ἡμῖν;

28 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθησαντές ⁶ μοι, ἐν τῇ ¹⁹ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ.

29 Καὶ πᾶς ¹⁵ ὃς ἠᾶφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ²³ ἕκαστον ἁπλᾶσιονα ²⁴ λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει.

30 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι ¹ καὶ ἔσχατοι, πρῶτοι.

1 ε. ταῦτα.
2 ἐκπλήσσαντο.
3 ε. τὸν λαόν.
4 καθύπερθε.
5 εὐθῆναι.
6 καὶ.
7 ver. 11.
8 ch. 10. 26.
9 13. 27. 52.
10 21. 33.
11 24. 43.
12 Mar. 14. 24.
13 Lu. 12. 30.
14 13. 26.
15 14. 21.
16 22. 11.

6 ἐξελθόντων.
7 ἐμβλέψας.
8 ε. αὐτοῦ.
9 ver. 16.
10 ch. 18. 19.
11 εὐθῆναι.
12 ἀποκριθεὶς.
13 ἀποκριθεὶς.
14 ἰσχυροῦς.
15 ἰσχυροῦς.
16 ἀκολουθήσει.
17 καὶ ἐπιθῆναι.
18 δώδεκα.
19 Tit. 3. 6.
20 ἀπὸ τῶν.
21 ἐν ἑνὶ τῷ-Α.

21 ποῖον.
22 ἐπιθῆναι.
23 confer.
24 Mar. 10. 30.
25 Lu. 18. 30.
26 ἀπὸ τῶν.
27 γίνεσθαι.
28 Lu. 8. 3.
29 Ga. 4. 2.
30 ἐπιθῆναι.
31 Ac. 26. 12.

ΟΜΟΙΑ γάρ ¹⁰ ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ⁵ ἀνθρώπων οἰκαδεσπότῃ, ὅστις ⁶ ἐβῆλθεν ἅμα πρὸς μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

2 ⁹ Συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δημοναρίου ¹¹ τὴν ἡμέραν, ¹² ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

3 Καὶ ⁶ ἐξελθὼν περὶ τὴν ¹ τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ¹⁴ ἐστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς·

4 ¹⁷ Καὶ κείνοις εἶπεν· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν ¹⁶ ᾖ δίκαιον, ¹⁸ δώσω ὑμῖν.

5 Οἱ δὲ ²⁰ ἀπῆλθον. Πάλιν ⁶ ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ¹ ἐνάτην ὥραν, ²¹ ἐποίησεν ὡσαύτως.

6 Περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ⁶ ὥραν ⁶ ἐξελθὼν, ²² εὗρεν ἄλλους ¹⁴ ἐστῶτας ⁶ ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί ὧδε ¹⁴ ἐστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί;

7 Δέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι ὕδεις ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα ⁶ καὶ ὁ ἐὰν ᾖ δίκαιον, ²⁴ λήψεσθε.

8 Ὁ ψίας ²⁵ δὲ ²⁶ γενόμενης, λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ²⁷ ἐπι-

τρόπῳ αὐτῷ ¹Κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ²ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθὸν, ³ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων, ἕως τῶν πρώτων.

⁹Καὶ ⁵ἔλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν, ἔλαβον ⁶ἀνὰ δηνάριον.

¹⁰⁵ Ἐλθόντες δὲ οἱ πρώτοι, ἐνόμισαν ὅτι πλεῖονα ⁹λήψονται ¹⁰καὶ ¹⁰ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον.

¹¹¹⁰ Λαβόντες δὲ ¹¹ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου,

¹²λέγοντες ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι ¹³μίαν ὥραν ἐποίησαν, ¹⁴καὶ ἴσουσ ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς βασιτάσαι τοῦ βάρου τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν ¹⁷καύσωνα.

¹³Ὁ δὲ ¹⁸ἀποκριθεὶς, εἶπεν ἐν αὐτῶν Ἐλαίρε, ἐκ ἀδικῶ σε ἔχι ¹⁹δηνάριον ²⁰συνεφώνησάς μοι;

¹⁴²¹ Ἄρον τὸ σόν, καὶ ὑπαγεῖ θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ ²²δοῦναι ὡς καὶ σοι.

¹⁵Ἡ οὐκ ²³ἔξιστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς ²⁴; ἢ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι;

¹⁶Οὕτως ²⁵ἔσονται οἱ ἔσχατοι, πρώτοι καὶ οἱ πρώτοι, ἔσχατοι ²⁶πολλοὶ γάρ ²⁶εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

A. D. 29.

- 1 καλλῶ.
- 2 ἀποδόμα.
- 3 ἀρχομαι.
- 4 παραλαμβάνω.
- 5 ἔρχομαι.
- 6 Mar. 6. 40. Lu. 9. 3. He. 31. 21.
- 7 παραδίδωμι.
- 8 confer.
- 9 Mar. 14. 64.
- 9 a. μίσθον.
- 10 λαμβάνω.
- 11 γόγγυζω, Lu. 5. 30. Jas. 6. 41, 43, 61.
- 12 7. 32.
- 13 Co. 10. 10. Jude 16.
- 12 ἀείρωμαι.
- 13 εἶς.
- 14 a. ἔργον.
- 15 προσήρχομαι.
- 16 ἀδίκω.
- 17 Lu. 12. 55. Ja. 1. 11.
- 18 ἀποκρίνομαι.
- 19 a. ἐκ, ex ver. 2.
- * ἐπισημασσομαι.
- 20 συμφωνῶν, ver. 2.
- 21 αἶμα.
- 22 ὀφθαλμῶ.
- 23 ἔρχομαι.
- 24 a. χρέμασι.
- † αἰ-ε.
- 25 εἶδω.
- 26 εἰμί.
- 27 ἐνομιμα.
- 28 c. 26. 39, 42. Jo. 18. 11.
- 29 Mar. 10. 38, 39.
- Lu. 12. 50.

¹⁷Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ⁴παρέλαβε τοὺς δωδεκάμαθητάς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς

¹⁸Ἴδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ⁷παραδοθήσεται τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ Γραμματέεσι καὶ κατακρούσιν αὐτὸν ⁸θανάτῳ.

¹⁹Καὶ ⁷παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι, καὶ μαστιγῶσαι, καὶ σταυρῶσαι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ¹²ἀναστήσεται.

²⁰Τότε ¹⁶προσηλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου, μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνούσα, καὶ ¹⁶αἰτούσα τι παρ' αὐτοῦ.

²¹Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ Τί θέλεις; λέγει αὐτῷ Ἐπέβη ἵνα καθίσωσιν ἅτοι οἱ δύο υἱοὶ μου, εἰς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἰς ἐξ ²ἐπισημασσομαι, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

²²¹⁸ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν Οὐκ ²⁵οἴδατε τί αἰτεῖσθε. ²⁷Δεῖνασθε πικρὸν ἵο ²⁸ποῖηριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, ⁸καὶ τὸ ²⁹βαπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτισθήναι; ¹λέγουσιν αὐτῷ Δυνάμεθα.

²³Καὶ λέγει αὐτοῖς

Τὸ μὲν ποτηριὸν μου πίεσθε, ^δ καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε· ¹ τὸ δὲ καθίσαί ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐνύμων ^ο μου, οὐκ ³ ἔστιν ἐμὸν ⁴ δοῦναι, ἀλλ' ^{οἷς} ⁵ ἠτοίμαστα ἔσονται τοῦ πατρὸς μου.

²⁴ Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ⁷ ἠγανάκτησαι περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν.

²⁵ Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσόμενος αὐτοὺς, εἶπεν· ⁹ Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν ¹⁰ κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι ¹¹ κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

²⁶ Οὐχ ἄτως ^δ δὲ ¹³ ἔτσι ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ^δ εἰάν θέλη ἐν ὑμῖν μέγας ¹⁴ γενέσθαι, ³ ἔστω ὑμῶν διάκονος·

²⁷ Καὶ ^δ εἰάν θέλη ἐν ὑμῖν ³ εἶναι πρῶτος, ¹³ ἔστω ὑμῶν δούλος.

²⁸ Ὡσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ¹⁷ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ ⁴ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ¹⁸ λύτρον ἀντι πολλῶν·

²⁹ Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰεριχώ, ²³ ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς.

³⁰ Καὶ ἰδὼν, δύο τυφλοὶ καθημενοὶ παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παρήγει, ²⁴ ἔκραξαν, λέ-

A. D. 29.

¹ υἱὸς προφ. ἰ.

² ἐπιτιμῶν.

ch. 12. 16.

16. 22.

19. 13.

Mar. 10. 13.

³ εἰμί.

⁴ δίδωμι.

⁵ εἰτοιμάζω.

⁶ ἵσταμαι.

⁷ ἀγανακτεῖν.

ch. 21. 15.

26. 8.

Mar. 10. 14.

41.

14. 4.

Lu. 13. 14.

⁸ ἀρχόντων.

⁹ εἶπω.

¹⁰ Mar. 10. 42

Ac. 19. 16.

1 Pe. 5. 3.

¹¹ Mar. 10. 42

Lu. 2. 25.

¹² ἔπιτομαι.

¹³ ἀναβάλλω

ch. 11. 5.

14. 19.

Mar. 6. 41.

10. 51.

¹⁴ γίνομαι.

¹⁵ ἔστιν-α.

¹⁶ ἐγγίζω.

¹⁷ ἵσταται-α.

¹⁸ βηθσαφα-γῆν-α.

¹⁶ ἀποστέλλω.

¹⁷ ἔρχομαι.

¹⁸ Mar. 10. 45

¹⁹ Vide App.

¹⁹ ἐπίσσω.

²⁰ λέω.

²¹ λέω.

²² ἔγω.

²³ ἀκολούθια.

²⁴ ἔχει, εὐ-θίως-α.

²⁵ ἀποστέλλω-α.

²⁶ ἀπείλω.

²⁷ ἀπείλω.

²⁸ ἀπείλω.

γοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε, ¹ υἱὸς Δαβὶδ.

³¹ Ὁ δὲ ὄχλος ² ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μείζον ²⁴ ἔκραζον, λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε, ¹ υἱὸς Δαβὶδ.

³² Καὶ ⁶ στᾶς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπε· Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν;

³³ Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἵνα ⁸ ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί.

³⁴ Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, ¹² ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ εὐθέως ¹³ ἀνέβλεψαν· αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, ¹ καὶ ²³ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

Κεφ. κα'.

ΚΑΙ ὅτε ¹⁵ ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ¹⁷ ἤλθον εἰς βηθσαφαγὴ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ¹⁶ ἀπέστειλε δύο μαθητάς,

² λέγων αὐτοῖς· Πορεύεσθε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως ¹⁹ εὐρήσετε ὄνον δεδεμένον, καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· ²¹ λύσαντες ²² ἀγάγετέ μοι.

³ Καὶ εἰάν τις ὑμῶν εἴπη τι, εἰπέτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρειᾶν ἔχει· εὐθέως δὲ ²⁵ ἀποστελεῖ αὐτούς.

⁴ Τοῦτο δὲ ἔδλον ¹⁴ γέ-

γονεν, ἵνα πληρωθῆ ἡ
 1 ῥηθὲν διὰ τοῦ 2 προφή-
 του, λέγοντος·

5 Ἐπάτε τῇ θυγατρὶ
 Σιών ἰδοῦ, ὁ βασιλεὺς
 σου ἔρχεται· σοὶ πραῦς,
 καὶ 4 ἐπιβεβηκώς ἐπι-
 θυον, καὶ 1 πῦλον υἱὸν
 ὑποζυγίου.

6 Πορευθέντες δὲ οἱ μα-
 θηταί, καὶ ποιήσαντες
 καθὼς 7 προσέταξεν αὐ-
 τοῖς ὁ Ἰησοῦς,

7 8 Ἦγαγον τὴν ὄνον
 καὶ τὸν πῦλον, καὶ 9 ἐπέ-
 θηκαν ἐπάνω 1 αὐτῶν τὰ
 ἱμάτια αὐτῶν, καὶ 6 ἐπε-
 κάθισεν 14 ἐπάνω ἡ αὐτῶν.

8 Ὁ δὲ πλείστος ὄχλος
 15 ἔστρωσεν ἑαυτῶν τὰ
 ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλ-
 λοι δὲ ἐκόπτον κλάδους
 ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ
 15 ἔστρώνον ἐν τῇ ὁδῷ.

9 Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προά-
 γοντες καὶ οἱ ἀκολου-
 θοῦντες, 18 ἔκραζον, λέ-
 γοντες· Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ
 Δαβὶδ· εὐλογημένος ὁ
 ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι
 Κυρίου· Ὡσαννὰ ἐν ταῖς
 ὑψίστοις. 19

10 Καὶ 23 εἰσελθόντος
 αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα,
 26 ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις,
 λέγουσα· Τίς 27 ἔστιν
 οὗτος;

11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον·
 Οὗτός 27 ἔστιν ὁ Ἰησοῦς ὁ
 ὁ προφήτης, ὁ 28 ἀπὸ Να-
 ζαρέτ τῆς Γαλιλαίας.

A. D. 29.

- 1 ἰδοῦ.
- 2 Zec. 9. 9.
- 3 ἐβέβηκε.
- 4 σοὶ, πραῦς καὶ-σ.
- 4 ἐπιβεβηκώς.
- 5 Mar. 11. 15.
- 6 κατὰ τὸν νόμον.
- 6 κατὰ τὸν νόμον.
- 7 προσέταξε.
- 8 ἄρα.
- 9 ἐπιβήσονται.
- 10 γράσει.
- 11 κάθισεν.
- 12 ch. 24. 44.
- 13 κατὰ τὸν νόμον.
- 14 ἐπάνω.
- 15 ἐστρώσει.
- 16 ἐκείνη.
- 17 ἀγαπήσει.
- 18 κρᾶσι.
- 19 ἡ ἁγία.
- 20 ἀγαπήσει.
- 21 Ps. 8. 2.
- 22 κατὰ τὸν νόμον.
- 23 ἐσείσθη.
- 24 ἡ πόλις.
- 25 ἐξήλθεν.
- 26 ἡ πόλις.
- 27 ἡ πόλις.
- 28 ἡ πόλις.
- 29 ἐξήλθεν.
- 30 ἡ πόλις.
- 31 ἡ πόλις.

12 Καὶ 23 εἰσῆλθεν ὁ
 Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν 4 τοῦ
 Θεοῦ, καὶ 3 ἐξέβαλε πάν-
 τας τοὺς πωλοῦντας καὶ
 ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ,
 καὶ τὰς τραπέζας τῶν
 5 κολλυβιστῶν 6 κατέσ-
 τρεψε, καὶ τὰς καθέδρας
 τῶν πωλοῦντων τὰς πε-
 ριστεράς.

13 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
 10 Γέγραπται· Ὁ οἶκός
 μου, οἶκος προσευχῆς
 11 κληθήσεται· ἡμεῖς δὲ
 αὐτὸν ἐποιήσατε σπή-
 λαιον 12 ληστῶν.

14 Καὶ 13 προσῆλθον
 αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ
 ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἑθερά-
 κευσεν αὐτοὺς.

15 16 Ἰδόντες δὲ οἱ Ἀρ-
 χιερεῖς καὶ οἱ Γραμματεῖς
 τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε,
 καὶ τοὺς παῖδας κρᾶζον-
 τας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ λέ-
 γοντας· Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ
 Δαβὶδ· 17 ἠγανάκτησαν,

16 Καὶ εἶπον αὐτῷ,
 Ἀκούεις τί οὗτοι λέγου-
 σιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει
 αὐτοῖς· Ναὶ· οὐδέποτε
 20 ἀνέβηκε, 21 ὅτι ἐκ σώμα-
 τος νηπιῶν καὶ θηλαζόν-
 των 22 κατηργίσω αἶνον;

17 Καὶ 24 καταλιπὼν
 αὐτοὺς, 25 ἐξῆλθεν ἔξω
 τῆς πόλεως εἰς Βηθανί-
 αν· καὶ 29 ἠγλίσθη ἐκεῖ.

18 Πρῶτας 30 δὲ ἐπανά-
 γων εἰς τὴν πόλιν, 31 ἐ-
 πείνασε.

19 Καὶ ἰδὼν συκὴν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἤλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὔρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ· Μῆκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκὴ.

20 Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταί, ἐθαύμασαν, λέγοντες· Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκὴ;

21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Ἄμην λέγω ὑμῖν, εἴν ἔχετε πίστιν, καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ καὶ τῷ ὄρει τούτῳ εἶπητε· Ἀρθητι, καὶ βληθήτι εἰς τὴν θάλασσαν, ἡ γενήσεται.

22 Καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, πιστεύοντες, ληψέσθε.

23 Καὶ ἐλθόντι αὐτῶν εἰς τὸ ἱερὸν, προσῆλθον αὐτῶν διδάσκοντι οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην;

24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς καὶ γὰρ λόγον ἑνα· ὃν εἰν εἰπητέ μοι, καὶ γὰρ ὑμῖν.

A. D. 29.

- 1 εἶδω.
- 2 ἔρχομαι.
- 3 εὐρίσκω.
- 4 εἶρω.
- 5 εἶμι.
- 6 διαλογίζομαι.
- 7 γίνωμαι.
- 8 ξηραίνω, ch. 13. 16.
- * ἐν λαοτοῖς-η.
- 9 ἀποκρίνομαι.
- 10 διακρίνω, Mar. 11. 23. Ac. 10. 20. Ro. 4. 20.
- 11 α. περί.
- 12 α. γηγορός, ἔργον.
- 13 αἶρω.
- 14 βάλλω.
- 15 φῆμι.
- 16 ἔγω.
- 17 λαμβάνω.
- 18 προσέρχομαι.
- † Ἐγὼ, κύριος· καὶ ὁ ἀπῆλθε-η.
- 19 ver. 32. ch. 27. 3. 2 Co. 7. 8. He. 7. 21.
- ‡ ἐτέρω-ι.
- § Οὐ θέλω· ὑστερον δὲ μεταμελήσθε, ἀπῆλθε-η.
- 20 α. πορεύομαι.
- 21 εἶδομαι.
- 22 ἐρωτάω.
- 23 ἀπέρχομαι.
- 24 ποιῶ.
- 25 καὶ γὰρ.
- || ἔσχατος, α. ὑστερος-η.

4 ἔρω ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

25 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ διελογίζοντο· παρ' ἑαυτοῖς, λέγοντες· Ἐάν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ· 4 ἔρει ἡμῖν· Διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 26 Ἐάν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων· φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην.

27 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ, εἶπον· Οὐκ οἶδαμεν. 15 Ἐφη αὐτοῖς καὶ αὐτός· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; Ἄνθρωπος 16 εἶχε τέκνα δύο· καὶ 18 προσελθὼν τῷ πρώτῳ, εἶπε· Τέκνον, ὑπάγε, σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου.

29 Ὁ δὲ 9 ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Ἢ θέλω. Ὑστερον δὲ 19 μεταμελήθει, ἀπῆλθε. 23

30 Καὶ 18 προσελθὼν τῷ 2 δευτέρῳ, εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ 9 ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Ἢ ἔγω 20 κύριε. Καὶ οὐκ 23 ἀπῆλθε.

31 Τίς ἐκ τῶν δύο 24 ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς; Λέγουσιν αὐτῷ· Ὁ 11 πρῶτος. Λέγει αὐ-

τοῖς ὁ Ἰησοῦς Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρνοι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

32 Ἦλθε γὰρ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρνοι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες, τὸ ἔμετεμελήθητε ὕστερον, τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκήσατε· Ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ λίθον, καὶ ἔκδομησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπέδημησεν.

34 Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ.

35 Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλίθοβόλησαν.

36 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως.

37 Ὑστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν

A. D. 29.

1 ἐντρέπομαι, Mar. 12. 6. Lu. 18. 2, 4. 1 Co. 4. 14.

2 κατέχω. * σχώμας-τ.

3 ἵσχυομαι.

4 ἐμβάλλω.

5 εἶδω.

† οὐδὲ-π.

6 ver. 29.

7 s. ἕνεκα.

8 εἶμι.

9 ἀπολλέω.

10 ἀποδίδω-

μι.

† ἐκδόμε-

ται-π.

11 περιτίθη-

μι.

12 ὄρυσσω.

13 οἰκοδομῶ.

14 ἐκδίδωμι.

15 ἀποδομῶ, ch. 25. 14, 15.

16 ἀναγινώσκω.

17 Ps. 118. 22.

18 s. κατά,

v. acc. pro.

nom. Att.

19 ἀποδοκι-

μάζω, Mar. 8. 31.

20 γίνομαι.

21 ἔγγίζω.

22 ἀποπέλλω.

23 λαμβάνω.

ε ἡμῶν ; -π.

|| Ἰδοὺν-π.

24 εἶρω.

25 ἀποκτείνω.

26 ἄγω.

27 εἶδωμι.

28 ποιῶ.

29 πίπτω.

30 συνθῆλω, Lu. 20. 18. Je. 31. 19. in lxx.

υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· Ἰὲν-
Ιραπήσοναι τὸν υἱὸν μὲν.
38 Οἱ δὲ σεωροῖ, ἰδόν-
τες τὸν υἱὸν, εἶπον ἐν
ἑαυτοῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ
κληρονόμος· δεῦτε, ἀ-
ποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ
κατάσχωμεν τὴν κλη-
ρονομίαν αὐτοῦ.

39 Καὶ λαβόντες αὐ-
τὸν, ἐξέβαλον ἔξω τοῦ
ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκ-
τειναν.

40 Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ
κύριος τοῦ ἀμπελῶνος,
τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς
ἐκείνοις;

41 Λέγουσιν αὐτῷ· Κα-
κὸς κακῶς ἀπολέσει αὐ-
τοὺς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα
ἐκδόσεται ἄλλοις γε-
ωργοῖς, οἵτινες ἀποδώ-
σασιν αὐτῷ τὰς καρπὺς
ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.

42 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Οὐδέποτε ἀνέ-
γνωτε ἐν ταῖς γρα-
φαῖς· Λίθον ὃν ἀπε-
δοκίμασαν οἱ οἰκοδομῶν-
τες, οὗτος ἐγενήθη εἰς
κεφαλὴν γωνίας· παρὰ
Κυρίου ἐγένετο αὐτῆ,
καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν
ὄφθαλμοῖς ἡμῶν;

43 Διὰ τῆτο λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ἡμῶν
ἡ βασιλεία τῆ Θεοῦ, καὶ
δοθήσεται ἐθνεῖ ποιῶν-
τι τοὺς καρποὺς αὐτῆς.

44 Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ
τὸν λίθον τοῦτον, συν-

θλασθήσεται ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμηῆσει αὐτὸν.

45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτῆ, ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει.

46 Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἔφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

Κεφ. κβ'.
Καὶ 11 ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι παραβολαῖς, λέγων

2 12 Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν ἑρραῶν ἀνθρώπου βασιλεῖ, ὅστις 13 ἐποίησε γάμον τῷ υἱῷ αὐτῷ

3 Καὶ 16 ἀπέστειλε τὰς δούλους αὐτοῦ 17 καλέσαι τοὺς 18 κεκλημένους εἰς τὸν γάμον· καὶ οὐκ 19 ἦβηλον 23 ἔλθειν.

4 Πάλιν 16 ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων· Ἐπάτε τοῖς 15 κεκλημένοις Ἰδοὺ, τὸ ἄριστόν μου 24 ἠτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ 27 τεθυμένα, καὶ πάντα ἔτοιμα· δεῦτε εἰς τὸν γάμον.

5 Οἱ δὲ 28 ἀμελήσαντες, 29 ἀπηλθον· ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον 30 ἀγρὸν, ὁ δὲ 30 εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτῆ.

6 Οἱ δὲ λοιποὶ, κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτῆ, ὑβρίσαν, καὶ 33 ἀπέκτειναν.

A. D. 29.

* Ὁ δὲ βασιλεὺς ὠργίσθη ἠ. ἠ.

† βασιλεὺς ἐκείνος, ὠργίσθη - ἠ.

1 ὠργίσθη.

2 πικρῶς.

3 ἀπολλύω.

4 ἐμπρήσω.

5 γινώσκω.

6 φοβέω.

7 εἶμι.

1 εἰς τὴν ἀφῆτην - ἠ.

8 ἔχω.

9 ἐπίσκω.

10 ἐξέρχομαι.

11 ἀποκρίνομαι.

12 ὁμοίω.

13 ποιῶ.

14 συνάγω.

15 πλήρω.

8. πλήρω.

9 ἐνθυμῶμαι.

16 ἀποστέλλω.

17 ἠ. ἔνθεκα τῷ

18 καλῶ.

19 θέλω.

20 εἰσέρχομαι.

21 ἐνδοῶ.

22 φημί, ver. 34.

23 ἔρχομαι.

24 ἐτοιμάζω, ch. 20. 16.

|| Vide App.

25 εἶμι.

26 αἶρω.

27 θέλω.

Ac. 10. 13.

28 1 Ti. 4. 14.

29 ἀπέρχομαι.

30 Lu. 15. 15.

** ἐπί-ἠ.

31 ἐκβάλλω.

32 ch. 8. 12.

33 ἀποκτείνω.

7 * Ἀκούσας δὲ ὁ ἰ βασιλεὺς, 1 ὠργίσθη· καὶ 2 πέμψας τὰ τρατεύματα αὐτοῦ, 3 ἀπέπεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν 4 ἐπέπησε.

8 Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτῆ· Ὁ μὲν γάμος ἐτοιμὸς 7 ἐστίν, οἱ δὲ 18 κεκλημένοι ἔκ 7 ἦσαν ἄξιοι.

9 Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν 9 εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους.

10 Καὶ 10 ἐξελθόντες οἱ δούλοι ἐκείνοι εἰς τὰς ὁδοὺς, 14 συνήγαγον πάντας ὅσους 9 εὗρον, πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς· καὶ 15 ἐπλήσθη ὁ ἰ γάμος ἀνακειμένων.

11 20 Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ 21 ἐνδεδυμένον ἐνδοῦμα γάμου·

12 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐταῖρε, πῶς 20 εἰσηλθῆς ὧδε μὴ ἔχων ἐνδοῦμα γάμου; Ὁ δὲ 22 ἐφημῶθη.

13 Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις· 25 Δῆσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, 26 ἄρατε αὐτὸν, καὶ 31 ἐκβάλετε εἰς τὸ 32 σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ 7 ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

14 Πολλοὶ ἴσασιν 7 εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι, συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ.

16 Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν, λέγοντες· Διδάσκαλε, ἴδομεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων.

17 Εἰπέ δὲ ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστι δὲνα κήσῃσιν Καίσαρι, ἢ οὐ;

18 Ἰβνους δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν, εἶπε· Τί με πειράζετε; ἵποκριταί;

19 Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήσῃσιν. Οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηναρίον.

20 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὐτῆ, καὶ ἡ ἐπιγραφή;

21 Λέγουσιν αὐτῷ· Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς· 18 Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος, Καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ, τῷ Θεῷ.

22 Καὶ ἀκέσαντες, ἐθαύμασαν· καὶ ἀπήλθον αὐτὸν, 22 ἀπῆλθον.

23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσήλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες μὴ

A. D. 29.

- 1 λαμβάνου.
- 2 1 Sa. 28. 9. in lxx.
- 3 Mar. 12. 18. Lu. 20. 27. 36. 1 Co. 15. 12.
- 4 ἑπερωτάω.
- 5 ἀποθνήσκω.
- 6 Ge. 38. 8. in lxx.
- 7 εἶδος.
- 8 εἶμα.
- 9 ἀνίστημι.
- 10 ἔξεμα.
- 11 εἶδομαι.
- 12 γινώσκω.
- 13 Mar. 12. 15. ἐπιδοκίμασιν. τανυργίαν, Lu. 20. 23.
- 14 ἐπιδοκίμασι.
- 15 προσφέρω.
- 16 ἔχω.
- 17 ch. 24. 4. Mar. 13. 5. Ga. 6. 7. 2 Ti. 3. 13. Tit. 3. 3. 1 Iho. 1. 8. 3. 7.
- 18 ἀπείδομαι, ch. 5. 26. 18. 25.
- 19 α. πράγματα. • γαμιζονται-ε.
- 20 ἰσάγγελοι, Lu. 20. 36.
- 21 ἀφήμα.
- 22 ἀπέρχομαι.
- 23 προσέρχομαι.
- 24 ἀγαγίνωσκω.
- 25 εἶμα.
- 26 Ex. 3. 6, 15, 16.

8 εἶναι ἀνάστασιν· καὶ ἐπηρεώτησαν αὐτὸν, 24 Λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωσῆς εἶπεν· Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτῆ, καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

25 Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος γαμήσας, ἐτελεύτησεν· καὶ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφήκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

26 Ὅμοίως καὶ ὁ δεῦτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτὰ.

27 Ὑστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.

28 Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσαι γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν.

29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

30 Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐγαμιζονῆται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ· ἐν οὐρανῷ εἰσι.

31 Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν ἢ καὶ ἀνεγνώστε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, λέγοντος·

32 Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός

Ἄβραάμ, κ' ὁ Θεὸς Ἰσα-
αὶκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;
* οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς, Θεὸς
νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.

33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ
ὄχλοι, ἔξεπλήσσοντο
ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι,
ἀκῶσαντες ὅτι ἔφιμωσε
τοὺς Σαδδουκαίους, ἔσυν-
νήθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό.

35 Καὶ ἔπληρωσεν
εἰς ἑξ αὐτῶν νομικός,
πειράζων αὐτὸν, καὶ λέ-
γων·

36 Διδασκαλε, ποία
ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ
νόμῳ;

37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ· Ἄγαπήσεις Κύ-
ριον τὸν Θεόν σου ἐν
ᾧ ὅλη τῇ καρδίᾳ σου, καὶ
ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ
ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου.

38 Αὕτη ἔστι ἡ πρώτη
καὶ μεγάλη ἐντολὴ.

39 Δευτέρα δὲ ὁμοία
ἡ αὐτῇ· Ἄγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτὸν.

40 Ἐν ταύταις λαίς ἔδου-
σαν ἐντολαὶς ὅλος ὁ νό-
μος καὶ οἱ προφῆται κρέ-
μανται.

41 Ἐσυνηγμένων δὲ τῶν
Φαρισαίων, ἔπληρωσεν
αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
λέγων·

42 Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ
τοῦ Χριστοῦ; τίνας υἱὸς
ἔστι; Λέγουσιν αὐτῷ,
21 τοῦ Δαβὶδ.

A. D. 29.

* Οὐκ ἔστι
θεὸς νεκ-
ρῶν-π.

1 εἰμί.

† ἀγίω-φ.
q. s. Mat.
12. 36.

2 Ps. 110. 1.

3 κέθημαι.

† ὑποκάτω
τῶν-ί.

4 τίθημι.

5 ἐκπλήσσω.

6 φιλῶν,

Mat. 1. 25.

4. 39.

Lu. 4. 35.

1 Co. 9. 9.

1 Ti. 5. 15.

7 συνάγω.

8 ἐν πνεύμα-
τι-φ.

9 ὄναμαι.

10 ἀποκρίνο-
μαι.

11 τολμάω.

12 ἐπερωτάω.

|| ἔφη-α.

12 De. 6. 5.

13 λαλίω.

* ὅλη καρ-
δίᾳ-δ.

14 καθίζω.

11 μεγάλη ἢ
πρώτη-ί.

11 αὐτῆ-δ.

15 Ac. 22. 4.

Ge. 37. 7.

in lxx.

16 Lu. 11. 46.

Pr. 27. 3.

in lxx.

17 Le. 19. 18.

65 εἰ αὐτῶν-ί.

18 ὄνο.

|| ἔει-
19 ἀπειθήμα-

20 κινῶ.

21 s. εἶδος.

43 Λέγει αὐτοῖς· Πῶς
οὖν Δαβὶδ ἐν πνεύματι
Κύριον αὐτὸν καλεῖ; λέ-
γων·

44 Ἐἶπεν ὁ Κύριος τῷ
Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ
δεξιῶν μου, ἕως ἂν ἔθω-
τους ἐχθροὺς σου ὑποπό-
διον τῶν ποδῶν σου·

45 Εἰ οὖν Δαβὶδ καλεῖ
αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς
αὐτοῦ ἔστι;

46 Καὶ ἔδειξεν ἔδύνατο
αὐτῷ ἀποκριθῆναι λό-
γον· ἔδεδε ἔτολμησέ τις
ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας
ἔπερωτῆσαι αὐτὸν οὐ-
κέτι.

Κεφ. κγ'.
ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἔλά-
λησε τοῖς ὄχλοις κ' τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ.

2 Λέγων· Ἐπὶ τῆς Μω-
σέως καθέδρας ἔκαθι-
σαν οἱ Γραμματεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι·

3 Πάντα οὖν ὅσα ἂν
εἴπωσιν ὑμῖν ἠτηρεῖν,
τηρεῖτε κ' ποιεῖτε· κατὰ
δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ
ποιεῖτε· λέγουσι γάρ,
καὶ οὐ ποιοῦσι.

4 Δεσμεύουσι ἡ γὰρ
φορτία βαρῆα καὶ δυσ-
βάστακτα· καὶ ἐπιτι-
θέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους
τῶν ἀνθρώπων· τῷ δὲ
δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέ-
λουσι κινῆσαι αὐτά·

5 Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐ-
τῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ

¹ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. Πλατύνουσι ² δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, κ³ μεγαλύνουσι ἵα ³ κράσπεδα ⁴ τῶν ἱματίων αὐτῶν.

⁵ Ὁ Φιλοῦσί τε τὴν ⁴ πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, κ⁵ τὰς ⁵ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, ⁷ καὶ τοὺς ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ ⁸ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ῥαββί, ⁴ ῥαββί.

⁸ Ὑμεῖς δὲ μὴ ⁸ κληθῆτε ῥαββί· εἰς γὰρ ⁹ ἐστὶν ἡμῶν ὁ ¹ καθηγητῆς, ⁶ ὁ Χριστός· ¹ πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ⁹ ἔστε.

⁹ Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ¹⁴ ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἰς γὰρ ⁹ ἐστὶν ὁ πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς ἑρανοῖς.

¹⁰ Μὴδὲ ⁸ κληθῆτε καθηγηταί· ¹ εἰς γὰρ ἡμῶν ⁹ ἐστὶν ὁ καθηγητῆς, ὁ Χριστός.

¹¹ Ὁ δὲ ¹⁶ μείζων ἡμῶν, ⁹ ἔσται ἡμῶν διάκονος.

¹² Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτόν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτόν, ὑψωθήσεται.

¹³ Ὁναὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ⁶ ὅτι ¹³ κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, κ⁶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο ²⁰ λήψετε περισσώτερον ²¹ κρίμα.

A D. 29.

¹ θεόμας, wh. 6. 1.
²² 11.
 Lu. 23. 55.
 Ac. 19. 29, 31
 He. 10. 33.
 * γὰρ-ί.
² Lu. 11. 52.
³ ch. 9. 20.
⁴ Mar. 12. 39.
 Lu. 14. 7, 8.
 20. 46.
⁵ Mar. 12. 39.
 Lu. 11. 43.
 20. 46.
⁶ εισέρχομαι
⁷ ἀφίημι.
⁸ καλέω.
⁹ εἰμί.
¹⁰ s. γῆν.
¹¹ Ac. 2. 10.
 6. 5.
 13. 43.

† διδάσκαλος-ί.
 † ὅτι καθηγητῆς ὁ Χριστός, -ί. all: ὅτι καθηγητῆς ἡμῶν ἔστιν εἰς, ὁ Χριστός.
¹² γίνωμαι.
¹³ i. s. ἄξιον γέννητος.
² Sa. 12. 5.
 in lxx.
¹⁴ s. ταῦθ.
¹⁵ s. τοῦτο.
¹⁶ μέγας.
¹⁷ ἄνωθι.
⁶ transp.
 cor. 13. 14.
¹⁸ ch. 5. 22.
¹⁹ Mar. 12. 40
 Lu. 20. 47.
 2Co. 11. 20.
 Ga. 5. 12.
 Re. 11. 5.
²⁰ λαμβάνω.
²¹ Ja. 2. 13.

¹⁴ Ὁναὶ δὲ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ¹ ὅτι ² κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ ἐκ ⁶ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ⁷ ἀφίετε ⁶ εἰσελθεῖν.

¹⁵ Ὁναὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι περιάγητε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, ¹⁰ ποιῆσαι ἓνα ¹¹ προσήλυτον· καὶ, ὅταν ¹² γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν ¹³ υἱὸν γεέννης διπλότερον ἡμῶν.

¹⁶ Ὁναὶ ὑμῖν, ὀδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ λέγοντες· Ὅς ἂν ¹⁷ ὁμῶς ἐν ἡμῶν, ἂν δὲν ⁹ ἐστὶν ¹⁵ ὅς ὁ ἂν ¹⁷ ὁμῶς ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει.

¹⁷ Μωροὶ καὶ τυφλοὶ· τίς γὰρ ¹⁶ μείζων ⁹ ἐστὶν, ὁ χρυσός, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγαθῶν τὸν χρυσόν;

¹⁸ Καὶ· Ὅς ἂν ¹⁷ ὁμῶς ἐν ἡμῶν θυσιαστήριον, οὐδὲν ⁹ ἐστὶν· ὅς ὁ ἂν ¹⁷ ὁμῶς ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει.

¹⁹ Ὁ Μωροὶ ¹⁸ καὶ ¹ τυφλοὶ· τί γὰρ ¹⁶ μείζων; τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἀγίαζον τὸ δῶρον;

²⁰ Ὁ οὖν ¹⁷ ὁμῶς ἐν ἡμῶν θυσιαστήριον, ὁμνῶσι ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ.

21 Καὶ ὁ ἰδμόσας ἐν τῷ ναῷ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ * κατοικοῦντι αὐτόν.

22 Καὶ ὁ ἰδμόσας ἐν τῷ ἔραφῷ, ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν τῷ ² καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

23 Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι ⁶ ἀποδεκαῖτε τὸ ἥδύσσομον, καὶ τὸ ἀνηθον, καὶ τὸ κύμινον· καὶ ⁷ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τῶ νόμου, τὴν κρίσιν, καὶ τὸν ἔλεον, καὶ τὴν πίστιν ταῦτα· ¹ ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ⁷ ἀφιέναι.

24 Ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ ⁸ διῶλιζοντες τὸν κύνωπα, τὴν δὲ κάμηλον ⁹ καταπίνοντες.

25 Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς ¹⁰ παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμονσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ¹¹ ἀκρασίας.

26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθαίρισον πρῶτον τὸ ἐν τῷ ποτηρίῳ· καὶ τῆς ¹⁰ παροψίδος, ἵνα ¹⁴ γένηται καὶ τὸ ἐκτός ¹¹ αὐτῶν καθαρόν.

27 Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι παρομοιάζετε τάφοις ¹⁷ κεκοιμημένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι,

A. D. 20.

- 1 ἄρσβα.
- * κατοικήσαντι αὐτόν-α.
- 2 κἀθημαι.
- 3 αἰμί.
- 4 προ ἀνοικοδομεῖτε.
- 5 ch. 12. 44.
- 6 Lu. 11. 25.
- 7 21. 5.
- 1 Τι. 2. 9.
- 8 Re. 21. 3, 19.
- 9 Lu. 11. 42.
- 10 18. 12.
- 7 ἀφίημι.
- † εἰ-σ.
- 1 ἡμεθα-σ.
- 8 Am. 6. 8.
- in lxx.
- 9 2 Co. 6. 4.
- He. 11. 29.
- 1 Pe. 5. 8.
- Re. 12. 16.
- 9 πληρώσατε-σ.
- 10 πίνακος.
- Lu. 11. 30.
- 11 ch. 3. 7.
- || ἀδικίας-1.
- alll ἀκαθαρσίας, s. κλωνιξίας. s. ποτηρίας.
- 12 ch. 13. 53.
- Mar. 12. 24.
- ἀποστῆλῶ-σ.
- 13 ἀποστόλους.
- Lu. 11. 49.
- 14 γίνωμαι.
- †† αὐτοῦ-δ.
- 15 s. τινός.
- 16 ἀποκτείνω.
- 17 κοιμάω.
- Ac. 23. 3.
- 18 δίκαιω.

ἔσωθεν δὲ γέμονσιν ὀστέων νεκρῶν, καὶ πάσης ἀκαθαρσίας.

28 Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεστοὶ ³ ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.

29 Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι ⁴ οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφοις τῶν προφητῶν, καὶ ⁵ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων·

30 Καὶ λέγετε· Εἰ ἰῆμεν ² ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἰῆμεν ² κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν.

31 Ὡστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς, ὅτι υἱοὶ ³ ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφῆτας.

32 Καὶ ὑμεῖς ⁶ πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.

33 Ὁφείψ, ¹¹ γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γενένης;

34 ¹³ Διὰ τοῦτο, ἰδοὺ, ἐγὼ ²⁰ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας, καὶ ¹³ σοφοὺς, καὶ γραμματεῖς· καὶ ¹⁵ ἐξ αὐτῶν ¹⁶ ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ¹⁵ ἐξ αὐτῶν ματιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν, καὶ ¹⁸ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν.

35 Ὅπως ¹ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς ² πᾶν αἷμα δίκαιον, ἐκχνιόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

36 Ἄμην λέγω ὑμῖν, ἢ ἤξει ³ ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.

37 Ἰερουσαλήμ, Ἰερουσαλήμ, ἡ ⁴ ἀποκτείνουσα τοὺς προφῆτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ⁵ ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ⁶ ἠθέλησα ⁷ ἐπισυναγαγεῖν ἅ τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ ⁸ οὐκ ἠθέλησατε; ⁹

38 Ἴδου, ¹⁰ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος.

39 Λέγω γὰρ ὑμῖν. Οὐ μὴ με ἴδητε ἀπ' ἄρτι, ἕως ἂν εἴπητε. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Κεφ. κδ'.
ΚΑΙ ²⁰ ἔξελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἠπορεύετο ἀπὸ τῆς ἱερουῦ καὶ ²¹ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ²² ἐπιδειξάμενοι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ.

2 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς. Οὐ βλέπετε πάντα ταῦτα; ἄμην λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ¹⁶ ἀφεθῇ

A. D. 29.

1 ἔρχομαι.
2 i. e. αἷμα πάντων τῶν δικαίων, Lu. 11. 50, πάντων τῶν προφητῶν. Ac. 5. 28.

* ὄντι-μ.
3 ἤξει.
4 εἰμί.
5 1Co. 15. 23. 1Th. 2. 19. 2Th. 2. 1, 8.

6 c. 13. 39, 40.
† ἀποκτείνουσα-δ.

7 ἀποτέλλω.
8 θέλω.
9 ἀποκρίνομαι.

10 ἐπισυνάγω
11 s. καθ'.
12 ch. 22. 3. Jno. 5. 40.

13 i. e. συναχθῆναι.
14 ὄρατε.
15 Mar. 13. 7. 2 Th. 2. 2.

16 ἀφίμαι.
17 γίνομαι.

† οὐκ εἰθίως ἴσθι-μ.
18 ver. 13, 14. Mar. 13. 7.

19 ἐγείρω.
‡ σεισμοί, κατὰ τόπους-α.

20 ἔξέρχομαι.
§ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο-μ.
21 προσέρχομαι.

22 παραδειξάμενοι.
23 ἐπιδεικνύμενοι.

24 ἀποκτείνω
** alii τῶν ἰθιῶν-ε.

ἄθε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ δμῆ! καταλυθήσεται.

3 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τῆ ὄρῃς τῶν ἑλαιῶν, ²¹ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες. Εἰπέ ἡμῖν, πότε ταῦτα ⁴ ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς ⁵ παρουσίας, καὶ τῆς ⁶ συντελείας τοῦ αἰῶνος;

4 Καὶ ⁹ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς. Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.

5 Πολλοὶ γὰρ ¹ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου, λέγοντες. Ἐγὼ εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς πλανήσουσι.

6 Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους, καὶ ἀκοὰς πολέμων, ¹⁴ ὁράτε μὴ ¹⁵ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ ¹⁶ πάντα ¹⁷ γενέσθαι· ἀλλ' ¹⁸ ἰούπω ⁴ ἐπὶ τὸ ¹⁸ τέλος.

7 ¹⁹ Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ⁴ ἔσονται λιμοὶ καὶ ⁵ σεισμοὶ κατὰ τόπους.

8 Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ἡδίνων.

9 Τότε ²² παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν, καὶ ²⁴ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε μισοῦμενοι ὑπὸ πάντων ^ε τῶν ^{**} ἐθνῶν, διὰ τὸ ὄνομά μου.

10 Καὶ τότε σκανδα-

λισθήσονται πολλοί, και
 ἀλλήλους ¹ παραδώσκει,
 και μισήσουσιν ἀλλήλους.

11 Και πολλοί ψευδο-
 προφήται ⁴ ἔσονται,
 και πλαγήσονται πολλοί.

12 Και διὰ τὸ πληθυν-
 θῆναι τὴν ἀνομίαν, ⁷ ψυ-
 γησεται ἡ ἀγάπη τῶν
 πολλῶν.

13 Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς
 τέλος, οὗτος σωθήσεται.

14 Και ⁸ κηρυχθήσεται
 τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς
 βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ
⁹ οἰκουμένῃ, εἰς μαρτυ-
 ριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι·
 κ. τότε ¹⁴ ἔξει τὸ τέλος.

15 Ὅταν οὖν ¹⁵ ἴδητε
¹⁶ τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρη-
 μώσεως, τὸ ¹⁷ ῥηθὲν διὰ
 Δανιὴλ τοῦ προφήτου,
⁸ ἕτως ¹⁹ ἐν τόπῳ ἁγίῳ
 (ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω)

16 Τοῖς οἱ ἐν τῇ Ἰσραὴλ
²⁰ φηγγέλωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη

17 Ὁ ἐπὶ τοῦ ὄρους,
 μὴ καταβαινέτω ²² ἀραι
¹ τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ

18 Και ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ,
 μὴ ²³ ἐπιστρέψάτω ὀπί-
 σω ἀραι ¹ τὰ ἱμάτια αὐ-
 τοῦ.

19 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γασ-
 τρὶ ἐχούσαις, και ταῖς
 θηλαζούσαις, ἐν ἐκείναις
 ταῖς ἡμέραις.

20 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα
 μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν
 χειμῶνος, μηδὲ ^δ ἐν ἑσθι-
 βάτῳ

A. D. 29.

- 1 παραδίδωμι
- 2 αἰμα.
- 3 μάγας.
- 4 ἐγγεῖρω.
- 5 σώσω.
- 6 κολοβῶς,
Mar. 13. 20.
- 7 Sa. 4. 12.
in lxx.
- 7 φύγω.
- 8 κηρύσσω.
- 9 Lu. 2. 1.
Ac. 11. 28.
Ro. 10. 18.
- 10 δίδωμι.
- 11 2 Th. 2. 9.
- 12 Ro. 12. 18.
- 13 ch. 20. 16.
Lu. 18. 7.
Ro. 8. 33.
Col. 3. 12.
1 Ti. 5. 21.
2 Ti. 2. 10.
Tit. 1. 1.
1 Pe. 1. 1.
- 14 ἕως.
- 15 εἶδω.
- 16 Da. 12. 11.
Mar. 13. 14.
Lu. 21. 20,
ἀρημασις.
He. 17. 4.
- 17 ῥῆμα.
- 18 προῤῥέω.
* ἰσθμὸς-ε.
- 19 ἰσθμῶ.
- 20 φεύγω.
- 21 ἐξέρχομαι
- 22 αἶψω.
- † τὰ ἐκ-α.
- 23 ἐπιστρέφω.
- ‡ τὸ ἱμά-
τιον-δ.
- 24 συνάγω.
- 25 γίνομαι.
- 26 σκοτίζω,
Mar. 13. 24.
Lu. 23. 35.
Ro. 1. 21.
Ep. 4. 18.
Re. 8. 12.

21 ² Ἔσται γὰρ τότε
 θλίψις ³ μεγάλη, οἷα οὐ
²⁵ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσ-
 μου, ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ
 μὴ ²⁵ γένηται.

22 Και εἰ μὴ ἐκολοβώ-
 θησαν αἱ ἡμέραι ἐκείναι,
 οὐκ ἂν ⁵ ἐσώθη πᾶσα
 σὰρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκ-
 τοὺς ⁶ κολοβωθήσονται
 αἱ ἡμέραι ἐκείναι.

23 Τότε ἐὰν τις ὑμῖν
 εἴπῃ· Ἴδὲ, ὡδὲ ὁ Χριστὸς,
 ἢ ὡδὲ· μὴ πιστεύσητε.

24 Ἐγερθήσονται γὰρ
 ψευδόχριστοι και ψευ-
 δοπροφήται, και ¹⁰ δώ-
 σονται ¹¹ σημεῖα ³ μεγάλα
 και τέρατα, ὥστε πλα-
 νησαι, ¹² εἰ δυνατόν, και
 τοὺς ¹³ ἐκλεκτοὺς.

25 Ἴδου, ¹⁸ προεῖρηκα
 ὑμῖν.

26 Ἐὰν οὖν εἴπωσιν
 ὑμῖν· Ἴδου, ἐν τῇ ἐρήμῳ
² ἐστὶ ⁴ μὴ ²¹ ἐξέλθητε. Ἴ-
 δου, ἐν τοῖς ταμείοις· μὴ
 πιστεύσητε.

27 Ὡσπερ γὰρ ἡ ἀστρα-
 πὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνα-
 τολῶν, και φαίνεται ἕως
 δυσμῶν, οὕτως ² ἔσται
⁶ και ¹ ἡ παρουσία τῆς βίης
 τοῦ ἀνθρώπου.

28 Ὅπου ^d γὰρ ¹ ἐὰν ² ἦ
 τὸ πτώμα, ἐκεῖ ²⁴ συναχ-
 θήσονται οἱ αἰετοί.

29 Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν
 θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκεί-
 νων, ὁ ἥλιος ²⁶ σκοτισ-
 θήσεται, και ἡ σελήνη

οὐ¹ δώσει τὸ² φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀτέρες³ πεσοῦνται ἀπὸ τῷ οὐρανῷ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν⁵ σαλευθήσονται.

30 Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰέν τῷ οὐρανῷ⁷ καὶ τότε⁷ κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ⁸ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.

31 Καὶ¹⁰ ἀποστέλει τὸς ἠγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος⁹ φωνῆς¹ μεγάλης, καὶ¹² ἐπισυναξοῦσι τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσαρῶν ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν.

32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς¹⁷ μάθετε τὴν παραβολὴν· Ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς¹⁸ γένηται ἀπαλός, καὶ τὰ φύλλα⁹ ἐκψῆ, γινώσχετε ὅτι ἔγγυς τὸ θέρος.

33 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα, γινώσχετε ὅτι ἔγγυς⁶ ἔστιν ἐπὶ θύραις.

34 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ²³ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα¹⁸ γένηται.

35 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ²² παρελεύσονται²³ οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ²³ παρέλθωσι.

A. D. 20.

- 1 ἴδωμι.
 2 Mar. 13. 24.
 Lu. 11. 33.
 3 ἴδωμι.
 4 αὐτῶν.
 5 αὐτῶν.
 6 αὐτῶν.
 7 αὐτῶν.
 8 αὐτῶν.
 9 Lu. 17. 37.
 2 Pe. 2. 6.
 2 Pe. 2. 6.
 Co. 6. 17.
 7, 8, 10, 17.
 10 ἀποστέλλω.
 11 ch. 11. 10.
 Ga. 4. 14.
 1 Ti. 3. 16.
 Re. 1. 20.
 12 ἐπισυναξομαι.
 13 ἐπισυναξομαι.
 ch. 23. 37.
 14 γινώσκω.
 15 ἔρχομαι.
 16 αἶρω.
 17 μαθαίνω.
 18 γίνομαι.
 19 ἀφίημι.
 9 ἀφίημι.
 20 σ. γυναικός.
 21 ἄλλω.
 22 οὐσφί.
 ch. 18. 6.
 Lu. 17. 2.
 Re. 18. 31, 32
 23 παρελθωμαι.
 24 εἶς.
 || ἔργον.
 22 παρελεύσονται.
 25 ἴδω.
 26 διοργάνω.

36 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ⁵ τῆς⁶ ὥρας οὐδεὶς⁴ οἶδεν, οἷοι οἱ ἀγγελοὶ τῶν οὐρανῶν, ἢ εἰ μὴ ὁ πατὴρ⁸ μετ' ἐμοῦ.

37 Ὡσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως⁶ ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

38 Ὡσπερ γὰρ⁶ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις⁴ ταῖς πρὸ τοῦ⁹ κατακλινοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ἐγκαμίζοντες, ἄκρι ἦν ἡμέρας¹² εἰσηλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν,

39 Καὶ οὐκ¹⁴ ἔγνωσαν, ἕως¹⁵ ἤλθεν ὁ κατακλινομὸς, καὶ¹⁶ ἤρην ἀπαρίας οὕτως⁶ ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

40 Τότε δύο⁶ ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ² ὁ δὲ εἰς παραλαμβάνεται, καὶ² ὁ δὲ εἰς¹⁹ ἀφίεται·

41 Δύο²⁰ ἀλήθουσαι²¹ ἐν τῷ²³ μύλωνι· μία παραλαμβάνεται, καὶ²⁴ μία¹⁹ ἀφίεται.

42 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ⁴ οἴδατε ποῖα ὥρα ὁ Κύριος ἔρχεται.

43 Ἐκεῖνο δὲ γινώσχετε, ὅτι εἰ⁴ ἦδει ὁ οὐκὸς ποῖα ἡφυλακῆ ὁ κλέπτης¹⁵ ἔρχεται, ἔγρηγόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν²⁵ εἴασε²⁶ διοργάναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.

44 Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς
γίνεσθε ἔτοιμοι· ὅτι ὅτι ὅτι
ὥρα οὐ δοκεῖτε, ὁ κύριος
τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

45 Ὅτι ἄρα ἔστιν ὁ
πιστὸς δούλος καὶ φρό-
νιμος, ὃν ἠκατέστησεν ὁ
κύριος αὐτῷ ἐπὶ τῆς ἰθε-
ραπείας αὐτῷ, τῷ δὲ
δοῦναι αὐτοῖς τὴν τρο-
φήν ἐν καιρῷ;

46 Μακάριος ὁ δούλος
ἐκεῖνος, ὃν ἔλθων ὁ
κύριος αὐτοῦ εὐρήσει
ποιοῦντα οὕτως.

47 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχου-
σιν αὐτοῦ καταστήσει
αὐτόν.

48 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς
δῶλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτοῦ· ὅτι ἔρχεται ὁ
κύριός μου ἔλθειν.

49 Καὶ ἄρρηται τύπ-
τειν τοὺς συνοδούλους,
ἵνα ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν
μετὰ τῶν μεθύνοντων·

50 Ἦξει ὁ κύριος τοῦ
δούλου ἐκεῖνου ἐν ἡμέρᾳ
ἢ οὐ· ἢ προσδοκᾷ, καὶ
ἐν ὥρᾳ ἢ οὐ γινώσκει·

51 Καὶ διχοτομήσει
αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐ-
τοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν
θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
τῶν ὀδόντων.

Κεφ. κε'.

ΤΟΤΕ ὁμοιωθήσεται ἡ
βασιλεία τῶν ἡρατῶν δε-
κα παρθένοις, αἵτινες

A. D. 29.

- 1 γίνομαι.
- 2 λαμβάνω.
- 3 δε.
- 4 ἐξέρχομαι.
- * καὶ τῆς
νύμφης.
- 5 ch. 7. 9.
- Lu. 11. 5.
- 6 εἰμί.
- 7 ch. 7. 24.
- Lu. 12. 42.
- Ro. 12. 25.
- † ἡ πέντε-α.
- 8 ch. 5. 22.
- 9 καθίστημι.
- † οικείας-α.
- 10 Lu. 9. 11.
- Ro. 22. 2.
- 6 δούλου-δ.
- 11 διδομι.
- || αὐτῶν-α.
alii αὐτῶν.
- 12 ἔρχομαι.
- 13 ἐβρίσσω.
- 14 νοστέζω.
- 2 Pe. 2. 3.
- 15 Lu. 12. 45.
- He. 10. 37.
- 16 ἐγείρω.
- 17 ἔρχομαι.
- ** συνοδού-
λους-δ.
- †† ἡ δὲ πέντε-α.
πέντε-α.
- 18 ἦκου.
- 19 προσδοκᾷ.
- 20 α. μέρος.
- 2 Ch. 30. 7.
in lxx.
- 21 σβέννυμι.
- 22 Lu. 12. 46.
- 23 τίθημι.
- 24 ἀποκρίνο-
μαι.
- †† οὐ μὴ-δ.
- 25 πορεύομαι.
- 26 ἀπέρχο-
μαι.
- 27 ἄπειρος.
- 28 εἰσέρχο-
μαι.

2 λαβοῦσαι τὰς λαμπά-
δας αὐτῶν, ἔξελθον εἰς
ἀπάντησιν τῆ νύμφου.*
2 Πέντε δὲ ἦσαν ἐξ
αὐτῶν φρόνιμοι, καὶ
αἱ πέντε ἄφρονες.

3 Ἀίτινες μωραὶ, λα-
βοῦσαι τὰς λαμπάδας
ἑαυτῶν, οὐκ ἔλαβον
μετ' ἑαυτῶν ἔλαιον·
4 Αἱ δὲ φρόνιμοι ἔ-
λαβον ἔλαιον ἐν τοῖς
ἀγγείοις αὐτῶν, μετὰ
τῶν λαμπάδων αὐτῶν.

5 Χρονίζοντος δὲ τοῦ
νυμφίου, ἐνύσταξαν πᾶ-
σαι, καὶ ἐκάθευδον.

6 Μέσης δὲ νυκτὸς κρα-
γὴ γέγονεν· Ἰδὲ ὁ νυμ-
φίος ἔρχεται, ἔξερ-
χεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ.

7 Τότε ἠγέρθησαν πᾶ-
σαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι,
καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμ-
πάδας αὐτῶν.

8 Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς
φρονίμοις εἶπον· Ἰδοὺ
ἡμῖν ἔκ τῆς ἑλαίας ὑμῶν,
ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν
σβέννυνται.

9 Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ
φρόνιμοι, λέγουσαι· Μή-
ποτε οὐκ ἀρκέσει ἡμῖν
καὶ ὑμῖν πορεύεσθε
δὲ ἄλλων πρὸς τοὺς
πωλοῦντας, καὶ ἀγορά-
σατε ἑαυταῖς.

10 Ἀπέρχομένων δὲ
αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλ-
θεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἔτοι-
μοι εἰσῆλθον μετ' αὐ-

τοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ
 1 ἐκλείσθη ἡ θύρα.

11 Ὑστερον δὲ ἔρχον-
 ται καὶ αἱ λοιπαὶ παρ-
 θέναι, λέγουσαι· Κύριε,
 κύριε, 3 ἀνοιξὸν ἡμῖν.

12 Ὁ δὲ 4 ἀποκριθεὶς,
 εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
 οὐκ 5 οἶδα ὑμᾶς.

13 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι
 οὐκ 6 οἴδατε τὴν ἡμέραν
 οὐδὲ τὴν ὥραν, 8 ἐν ᾗ ὁ
 υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρ-
 χεται.!

14 Ὡσπερ γὰρ ἄνθρω-
 πος ἀποδημῶν 14 ἐκάλε-
 σε τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ
 15 παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ
 ὑπάρχοντα αὐτοῦ·

15 Καὶ 6 ᾧ μὲν 16 ἔδωκε
 πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο,
 ᾧ δὲ ἓν· ἐκάστῳ κατὰ
 τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ
 17 ἀπεδήμησεν ἑυθέως.

16 Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ
 πέντε τάλαντα λαβὼν,
 18 εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, 19
 καὶ 1 ἐποίησεν ἄλλα
 πέντε 2 τάλαντα.!

17 Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ
 δύο, ἐκέρδησε 4 καὶ αὐ-
 τὸς· ἄλλα δύο.

18 Ὁ δὲ 10 ἐν 23 λαβὼν,
 24 ἀπελθὼν 25 ὤρυεν ἐν
 τῇ γῆ, καὶ 26 ἀπέκρυψε
 τὸ ἄργύριον τοῦ κυρίου
 αὐτοῦ.

19 Μετὰ δὲ χρόνον πο-
 λυν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν
 δούλων ἐκείνων, καὶ συναί-
 ρει μετ' αὐτῶν λόγον.

A. D. 29.

- 1 κλέψω.
- 2 προσέρχομαι.
- 3 ἀνοίγω.
- 4 ἀποκρίνομαι.
- 5 οἶδα.
- 6 ὅ.
- 7 προφίω.
- 8 πρ. 4. 4.
- 9 φάσι.
- 10 ἐπὶ ἐπὶ ὀλίγα.
- 11 κ. καταστ. Περ. Ησ. 3.7.
- 12 εἶπαι.
- 13 καθίστημι.
- 14 εἰσέρχομαι.
- 15 κλέψω.
- 16 παρέδωκα.
- 17 ἔδωκα.
- 18 ἀποδημῶν
- † εἰσέως πορευθεὶς δ τὰ π.
- 18 εἰργάσατο Lu. 19. 13, 16
- 19 κ. κρύπτω
- † ἐκέρδησε καὶ
- 20 γινώσκω.
- 21 Lu. 6. 68.
- αὐτοῦ.
- Lu. 19. 21.
- 22 σκαίρω.
- 23 λαμβάνω.
- 24 εἰσέρχομαι.
- 25 ὤρυται.
- 26 ἀποκρύπτω.
- 27 κ. κ. κρύπτω εἰς τὴν ἀποθήκην, πρ. 3. 12.
- 28 κ. κ. ἐκείνου.
- 29 συναίρει.
- 30 κρύπτω.

20 Καὶ 2 προσελθὼν ὁ
 τὰ πέντε τάλαντα λα-
 βὼν, 7 προσήνεγκεν ἄλ-
 λα πέντε τάλαντα, λέ-
 γων· Κύριε, πέντε τάλ-
 λαντά μοι 15 παρέδωκας·
 ἴδε, ἄλλα πέντε τάλαν-
 τα ἐκέρδησα 4 8 ἐπ' αὐ-
 τοῖς.!

21 9 Ἐφη δὲ αὐτῷ ὁ
 κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δούλε
 ἀγαθὲ καὶ πιστέ· 8 ἐπὶ 10
 ὀλίγα 11 ἦε πιστός, ἐπὶ
 πολλῶν σε 12 καταστήσω·
 13 εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν
 τοῦ κυρίου σου.

22 Προσελθὼν δὲ κ. ὁ τὰ
 δύο τάλαντα 4 λαβὼν, 12
 εἶπε· Κύριε, δύο τάλαν-
 τὰ μοι 15 παρέδωκας· ἴδε,
 ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρ-
 δησα 4 ἐπ' αὐτοῖς.!

23 Ἐφη αὐτῷ ὁ κύριος
 αὐτοῦ· Εὖ, δούλε ἀγαθὲ
 καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα 11 ἦε
 πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε
 καταστήσω· 12 εἰσελθε
 εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου
 σου.

24 Προσελθὼν 3 δὲ καὶ
 ὁ τὸ ἐν τάλαντον 23 εἰλη-
 φῶς, εἶπε· Κύριε, 20 ἔγ-
 νων σε ὅτι 21 σκληρὸς εἶ
 ἄνθρωπος, θερίζων ὄκνον
 οὐκ 22 ἔσπειρας, καὶ συ-
 ναίγων 27 ὄθεν 28 οὐ 29 διε-
 σκόρπισας·

25 Καὶ φοβηθεὶς, 24 ἀ-
 πελθὼν 30 ἔκρυψε τὸ τάλ-
 λαντόν σου ἐν τῇ γῆ·
 ἴδε, ἔχεις τὸ σόν.

26 ¹ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ Πονηρὲ δούλε καὶ ² ὀκνηρὲ, ἤδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ⁵ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὄθεν ἕ ⁶ διεσκόρπισα.

27 ⁷ Ἔδει οὖν σε ⁸ βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζῖταις, καὶ ⁹ ἔλθων ἐγὼ ¹³ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν ¹⁴ τόκῳ.

28 ¹⁹ Ἄρατε ἄν ὑπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ ²⁰ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα.

29 Τῷ γὰρ ἔχοντι παντι ²⁰ δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ [†] ἔχει, ¹⁹ ἀρθήσεται ὑπ' αὐτοῦ. †

30 Καὶ τὸν ²⁴ ἀχρεῖον δούλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ²⁵ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. †

31 Ὅταν δὲ ⁹ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ [†] ἅγιοι· ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ.

32 Καὶ ²⁷ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ²⁸ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ὑπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ²⁸ ἀφορίζει τὰ πρόβατα ὑπὸ τῶν ἐρίφων.

A. D. 29.

- 1 ἀποκρίνωμα.
- 2 Ro. 12. 11. Phi. 3. 1.
- 3 εἶδω.
- 4 ἴσχυρι.
- 5 σπειρω.
- 6 διασκορπίσω.
- 7 εἶδω, v. δεξ.
- 8 βάλλω, - δούλω, Lu. 19. 23.
- 9 ἔρχομαι.
- 10 v. ἐπὶ.
- 11 ἐκομισάτω, ch. 20. 23.
- 12 ch. 13. 35. Lu. 11. 50. Jno. 17. 24.
- 13 κομισάτω.
- 14 Lu. 19. 23. Do. 23. 19, 20 in Ixx.
- 15 πενήτω.
- 16 ἀφῆλω.
- 17 ποτίσω.
- 18 v. εἰς τὴν σκιάω, Ja. 19. 15.
- 19 αἶρω.
- 20 ἴσχυρι.
- 21 περιβάλλω.
- 22 ἀσθενῶ.
- 23 ἐπισημαίνω.
- τὸ δὲ μὴ-δ.
- † δὲ καὶ ἐκτε-
τε-σ.
- 1 Vide App.
- 24 Lu. 17. 10.
- 25 εἰμί.
- 26 ἐρίφω.
- 27 συνάγω.
- 28 ch. 13. 49. Ac. 13. 2. Ro. 1. 1.
- 29 ποίω.
- 30 εἶρ.
- 31 εὐαγγέλιον.

33 Καὶ ⁴ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἐνω-
νύμων.

34 Τότε ἐρεῖ ὁ βασι-
λεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ·
Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι
¹⁰ τῷ πατρὶός μου, κληρο-
νομήσατε τὴν ¹¹ ἡλιμισ-
μένην ἡμῖν βασιλείαν
ἀπὸ ¹² καταβολῆς κόσμου.

35 ¹⁵ Ἐπεινάσα γὰρ, κ.
²⁰ ἐδιώκατέ μοι φαγεῖν·
¹⁶ ἐδίψησα, καὶ ¹⁷ ἐποτί-
σατέ με· ξένον ²⁵ ἤμην, κ.
²⁷ συναγάγετέ με· ¹⁸

36 Γυμνὸς, κ. ²¹ περι-
βάλλέ με· ²² ἠσθένησα,
καὶ ²³ ἐπεσκέψασθέ με·
ἐν φυλακῇ ²⁵ ἤμην, καὶ
⁹ ἤλθετε πρὸς με.

37 Τότε ¹ ἀποκριθήσου-
ται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέ-
γοντες· Κύριε, πότε σε
εἶδομεν πεινῶντα, καὶ
²⁵ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶν-
τα, καὶ ¹⁷ ἐποτίσαμεν;

38 Πότε δὲ σε εἶδομεν
ξένον, καὶ ²⁷ συναγάγο-
μεν; ἢ γυμνόν, καὶ ²¹ πε-
ριεβάλομεν;

39 Πότε δὲ σε εἶδομεν
ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, κ.
⁹ ἤλθομεν πρὸς σε;

40 Καὶ ¹ ἀποκριθεὶς ὁ
βασιλεὺς, ἐρεῖ αὐτοῖς·
Ἄμην λέγω ὑμῖν, ἐφ'
ὅσον ²⁹ ἐποιήσατε ³⁰ ἐν
ταύταις τῶν ἀδελφῶν μου
τῶν ³¹ ἐλαχίστων, ἐμοὶ
ἐποιήσατε.

41 Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ¹κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, * τὸ ³ἥτομασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.

42 ⁵Ἐπείνασα γὰρ, καὶ ἔκ ⁶ἔδωκατέ μοι φαγεῖν· ⁷ἐδίψησα, καὶ οὐκ ⁸ἐποτίσατέ με·

43 ¹¹Ξένος ¹¹ἦμην, καὶ ¹²συνηγαγέτε με γυμνός, καὶ οὐ ¹⁵περιβάλετέ με ἄσθενής καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ¹⁶ἐπεσκέψασθέ με.

44 Τότε ¹⁷ἀποκριθήσονται ^δαὐτῷ· ^κκαὶ αὐτοὶ, λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἄσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ ²¹δηκονήσαμεν σοι;

45 Τότε ¹⁷ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων· Ἄμην λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ²²ἐποιήσατε ²³ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐδὲ ἐμοὶ ²²ἐποιήσατε.

46 Καὶ ²⁸ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Κεφ. κτ'.

ΚΑΙ ³²ἐγένετο, ὅτε ³³ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς * πᾶσαι τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·

2 ³⁴Οἶδατε ὅτι μετὰ δύο

A. D. 29.

1 καταράσθαι

2 παραδίδομαι

3 ὁ ἥτοίμασεν ὁ πατήρ μου τῷ·

3 ἥτομάσω.

4 προ συνέδριον.

5 πεινῶν.

6 δίψῶν.

7 ξένος.

8 γυμνός.

9 συμβουλευτός

10 s. ἴν.

11 ἀμί.

12 συναγω.

13 λέγω.

14 ch. 27. 24.

15 περιβάλλω.

16 ἐπισκέπτομαι.

17 ἀποκρίνομαι.

18 προσήρχομαι.

19 πολυτελής

Mar. 14. 3.

πολυτίμη.

20 κατὰ χεῖρ.

21 διακονέω.

22 ποιέω.

23 εἶς.

24 ἀνακτίω

25 Mar. 14. 4.

26 δόναμαι.

27 ἐκτρέσκω

28 ἀπέλθομαι

† τοῖς πτωχοῖς·

29 γινώσκω.

30 s. διὰ.

31 2Co. 11. 27.

32 γίνωμαι.

33 τελέω.

34 εἶδω.

35 ἐργάζω.

ἡμέρας τὸ πάσχα ³² γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ² παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

3 Τότε ¹²συνιηχθησαν ⁴οἱ Ἀρχιερεῖς, ⁴καὶ οἱ Γραμματεῖς, ^κκαὶ οἱ Πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τῷ Ἀρχιερέως τῷ λεγομένῳ Καϊάφα·

4 Καὶ ⁹συνεβηλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν κινήσωσι ¹⁰δόλω, ^κἀποκτείνωσιν.

5 ¹³Ἐλέγον δέ, Μη ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ ¹⁴θόρυβός ³²γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6 Τῷ δὲ Ἰησοῦ ³²γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,

7 ¹⁸προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρον ἔχουσα ¹⁹βαρυτίμου, καὶ ²⁰κατέχευεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακειμένην.

8 ³⁴Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ^{αὐτῷ}, ²⁴ἠγανάκτησαν, λέγοντες· Εἰς τί ἡ ²⁵ἀπώλεια αὕτη;

9 ²⁶Ἦδύνατο γὰρ τῷτο ^δτὸ μύρον ¹πρωχθῆναι ²⁷πραθῆναι πολλόν, καὶ ⁶δοθῆναι ¹πτωχοῖς.

10 ²⁹Γινώσκει δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· ³⁰Τί ³¹κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλόν ³⁵εἰργάσατο εἰς ἐμέ.

11 Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μετ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

12 Βαλοῦσα γὰρ αὐτῆ τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, ¹ πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν.

13 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν ⁴ κηρυχθῆ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὁ ἐποίησεν αὐτῆ, εἰς ⁶ μνημόσυνον αὐτῆς.

14 Τότε πορευθεὶς εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς,

15 εἶπε· Τί θέλετέ μοι ¹³ δοῦναι, ¹⁴ κἀγὼ ὑμῖν ¹⁵ παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ¹⁶ ἔσθησαν αὐτῷ τριάκοντα [†] ἀργύρια.

16 Καὶ ἀπὸ τότε ἐξήτει ²⁰ εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν ¹⁵ παραδῷ.

17 Τῇ δὲ πρώτῃ ²¹ τῶν ἁζύμων ²² προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες ^ο αὐτῷ· ¹ Ποῦ θέλεις ²³ ἐτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα;

18 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεινα, καὶ εἶπατε αὐτῷ· Ὁ διδάσκαλος λέγει· Ὁ καιρὸς μου ἐγγύς ²⁰ ἐστί, πρὸς σε ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου.

19 Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς ²⁰ συνέταξεν αὐ-

A. D. 20.

1 confer.
Mar. 14. 8.
Jno. 12. 7.

2 s. δραρ.

3 ἀνακείμεαι.

4 κηρύσσω.

6 Mar. 14. 9.

8 ἄρχομαι.

ο λέγειν εἰς ἕκαστος·

Μήτι-ε.

† ἀποκρίνομαι.

10 Jno. 13. 26.

δ δουλῶν-τάματος.

Mar. 14. 20.

11 ἐμβάπτω.

12 Mar. 14. 20.

13 δίδωμι.

14 καὶ ἰσθ.

15 παραδί-δωμι.

16 ἰσθημαί.

† τατήρας-π.

17 Mar. 14. 21.

πορεύεται,

Lu. 22. 22.

18 γράφω.

19 γεννάω.

20 Lu. 22. 6.

confer.

Mar. 14. 11.

21 s. τῷ ἡμέρῳ

22 προσέρχομαι.

23 ἐτοιμάζω.

24 ver. 64.

οὐ λέγεις,

ch. 27. 11.

26 μετὰ τὸ ἐπιπίψαι,

Lu. 22. 30.

26 λαμβάνω.

† εὐχαριστήσας-ε.

27 s. τὸν θεῖον

28 s. τὸν ἄρτον.

29 εἰμί.

30 συνέτασσα

τοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ²³ ἦτοίμασαν τὸ πάσχα.

20 Ὁψίας ² δὲ γενομένης, ³ ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα.

21 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν ¹⁵ παραδώσει με.

22 Καὶ λυπήσονται σφόδρα, ⁸ ἦρξαντο ^ο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν· Μήτι ἐγὼ εἰμι, Κύριε;

23 Ὁ δὲ ⁹ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· ¹⁰ Ὁ ¹¹ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ ¹² τραυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με ¹⁵ παραδώσει.

24 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ¹⁷ ὑπάγει, καθὼς ¹⁸ γέγραπται περὶ αὐτοῦ· καὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δὲ ⁸ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ¹⁵ παραδίδωται· καλὸν ²⁹ ἦν αὐτῷ, εἰ ἕκ ¹⁹ ἐγεννήθη ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος.

25 ⁹ Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας, ὁ ¹⁵ παραδιδούς αὐτόν, εἶπε· Μήτι ἐγὼ εἰμι, ραββί; Λέγει αὐτῷ ²⁴ Σὺ εἶπας.

26 ²⁵ Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, ²⁶ λαβίων ὁ Ἰησοῦς ² τὸν ¹ ἄρτον, καὶ ¹ εὐλόγησας, ²⁷ ἔκλασε, ²⁸ καὶ ¹³ εἰδίδον τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπε· ²⁶ Λάβετε, φάγετε· τοῦτο ²⁹ ἐστί τὸ σῶμά μου.

27 Καὶ ²⁶ λαβίων ² τὸ ¹ πόλῃριον, καὶ εὐχαριστήσας,

1 ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων·
 2 Πίετε ἕξ αὐτοῦ πάντες·
 28 Τοῦτο γάρ· 3 ἔστι
 τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς και-
 νῆς· διαθήκης, τὸ περὶ
 πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς
 ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
 29 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι
 οὐ μὴ 2 πῖω ἂπ' ἄρτι ἐκ
 τούτου τοῦ γεννήματος
 τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς
 ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐ-
 τὸ πῖνω μεθ' ὑμῶν και-
 νὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
 πατρὸς μου.
 30 Καὶ 4 ἠμνήσαντες,
 9 ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν
 ἐλαιῶν.
 31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς· Πάντες ὑμεῖς
 13 σκανδαλισθήσεσθε ἐν
 ἡμοῖ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ·
 14 γέγραπται 15 γάρ· 16 Πά-
 ταξω τὸν ποιμένα, καὶ
 18 διασκορπισθήσεται τὰ
 πρόβατα τῆς ποιμνῆς.
 32 Μετὰ δὲ ἰὸ 22 ἐγερθῆ-
 ναι με, 23 προᾶξω ὑμᾶς
 εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
 33 24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
 Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ· Εἰ
 4 καὶ πάντες σκανδαλισθί-
 θησονται ἐν σοί, ἐγὼ
 οὐδέποτε σκανδαλισθή-
 σομαι.
 34 26 Ἐφῆ αὐτῷ ὁ Ἰη-
 σοῦς· Ἀμὴν λέγω σοί,
 ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ,
 πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι,
 τρίς 27 ἀπαρνήσῃ με.
 35 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέ-

A. D. 29.

1 ἔδωκεν
 2 πῖνω.
 3 ἐστὶ.
 4 δέω, ἢ. δεῖ.
 5 ἀποθνήσ-
 κω.
 6 ἑλ-γ.
 7 Γεθσημα-
 νεί-κ.
 8 ἀπέρχομαι
 9 παραλαμ-
 βάνω.
 10 ἡμέρας.
 Mar. 14. 26.
 11 Ac. 16. 25.
 12 ἀπέρχομαι.
 13 ἀρχομαι.
 14 Mar. 14. 33.
 15 Phil. 2. 26.
 16 ἰδὲ Ἰησοῦ-
 ς.
 17 Mar. 6. 26.
 18 Lu. 18. 23, 24
 19 ch. 5. 26, 30.
 20 γράφω.
 21 Luc. 13. 7.
 22 πατάσσω.
 23 18. 25, 24, 26
 24 Mar. 14. 27.
 25 Lu. 1. 51.
 26 μὲνω.
 27 προσελ-
 θάν-ε.
 28 προέρχο-
 μαι.
 29 πῖνω.
 30 ἐγείρω.
 31 προᾶξω.
 32 ἀπαρνήσο-
 μαι.
 33 ἀπαρνήχο-
 μαι.
 34 ἑλ-γ.
 35 αὐτοῖς-κ.
 36 οὕτως·
 37 ὁμοίως-
 38 ἰσχύ-
 39 σαι-κ.
 40 ἰσχύ-
 41 σαι-κ.
 42 ἰσχύ-
 43 σαι-κ.
 44 ἰσχύ-
 45 σαι-κ.

τρος· Κἄν 4 δέη με σὺν
 σοὶ 5 ἀποθανεῖν, οὐ μὴ
 σε 27 ἀπαρνήσομαι. Ὁ-
 μοίως 8 καὶ πάντες οἱ
 μαθηταὶ εἶπον.

36 Τότε ἔρχεται μετ'
 αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χω-
 ρίον λεγόμενον Ἰ Γεθση-
 μανή, καὶ λέγει τοῖς
 μαθηταῖς· Καθίσατε αὐ-
 τοῦ, ἕως οὗ 6 ἀπελθῶν
 προσεύξωμαι ἐκεῖ.

37 Καὶ 7 παραλαβὼν
 τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο
 υἱοὺς Ζεβεδαίου, 10 ἤρξα-
 το λυπεῖσθαι καὶ 11 ἀδη-
 μονεῖν.

38 Τότε λέγει αὐτοῖς· 1
 12 Περίλυπός 3 ἐστὶν ἡ ψυ-
 χή μου ἕως θανάτου· 19 μεί-
 νετε ἄδε, κὶ γρηγορεῖτε
 μετ' ἐμοῦ.

39 Καὶ 20 προσελθὼν
 μικρὸν, 21 ἔπεσεν ἐπὶ
 πρόσωπον αὐτοῦ, προ-
 σευχόμενος, καὶ λέγων·
 Πάτερ μου, εἰ δυνατόν
 3 ἔστι, 25 παρελθέτω ἂπ'
 ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο·
 πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω,
 ἀλλ' ὡς σύ.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς
 τοὺς μαθητάς, καὶ εὐ-
 ρίσκει αὐτοὺς καθεύδον-
 τας, καὶ λέγει 40 τῷ Πέ-
 τρῳ· 11 Οὕτως ἢκ 11 ἰσχύ-
 σατε μίαν ὥραν γρηγο-
 ρῆσαι μετ' ἐμοῦ;

41 Γρηγορεῖτε, καὶ προ-
 σεύχεσθε, ἵνα μὴ 26 εἰ-
 σέλθητε εἰς πειρασμόν.

Τὸ δὲν πνεῦμα ¹ πρὸθιμον, ἢ δὲ σὰρξ ἄσθενης.

42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ³ ἀπελθὼν ⁴ προσηύξατο, λέγων· Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τῷτο τὸ ποτήριον ¹ ⁷ παρελθεῖν ² ἀπ' ἐμῶ, ¹ εἰάν μὴ αὐτὸ ⁸ πῶ, ⁹ γεννηθῶ ἵο θέλημά σου.

43 Καὶ ¹¹ ἐλθὼν εὗρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοιτας· ¹² ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ ¹³ βεβαρημένοι.

44 Καὶ ¹⁸ ἀφείκει αὐτοὺς, ¹³ ἀπελθὼν πάλιν, ⁴ προσηύξατο ⁴ ἐκ τρίτου ¹ τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν.

45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε ⁶ τοῖ ¹ λοιπὸν, καὶ ἴνα παύσεσθε· ἰδὲ, ²¹ ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τῷ ἀνθρώπου ²³ παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν.

46 Ἐγείρεσθε, ἀγῶμεν· ἰδοὺ, ²¹ ἤγγικεν ὁ ²² παραδιδούς με.

47 Καὶ ἐτι αὐτῷ λαλῶντος, ἰδὲ, Ἰάδας εἰς τῶν δώδεκα ¹¹ ἦλθε, κ' μετ' αὐτῷ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.

48 Ὁ δὲ ²³ παραδιδούς αὐτὸν, ²⁶ ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων· Ὅν ἂν φιλήσω, αὐτὸς ¹² ἐστί· κρατήσατε αὐτόν.

A. D. 29.

1 Mar. 14. 38.
Ro. 1. 15.

2 προσέρχομαι.

3 ἀπέρχομαι.

4 προσεύχομαι.

5 καταφιλέω
Mar. 14. 45.

6 ch. 20. 13.
* ἰφ' ἑ-λ.

7 παρίρχομαι.

8 πίνω.

9 γίνομαι.

10 ἐπιβάλλω

† ἔλθων πάλιν, εὗρεν αὐτοὺς-κ. σ. ἔλθων, πάλιν εὗρίσκει αὐτοὺς.

11 ἔρχομαι.

12 εἰμί.

13 βαρῶ, Mar. 14. 30.

14 ἀποσπάω.

15 παύσσω.

16 ἀφαιρέω.

17 ἀποτρέφω

18 ἀφήμι.

† ἀπελθὼν, πάλιν προσηύξατο-κ.

19 λαμβάνω.

‡ ἀποθανοῦνται-κ.

20 ἀπολλύω.

|| ἀναπαύεσθε; ἰδοὺ, -α.

21 ἔγγισον.

•• ἄρτι τραπ. post μου-κ.

22 παραδίδομαι.

23 παρίστωμι.

24 ἐξέρχομαι

25 συλλαμβάνω.

26 δίδωμι.

27 καθίζω.

49 Καὶ εὐθέως ² προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ, εἶπε· Χαίρε, ραββί· καὶ ⁵ κατεφιλήσεν αὐτόν.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ⁶ Ἐταῖρε, ⁸ ἐφ' ᾧ πάρε; Τότε ² προσελθόντες ¹⁰ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

51 Καὶ ἰδοὺ, εἰς τῶν μετὰ Ἰησοῦ, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ¹⁴ ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτῆ· κ' ¹⁵ πατάξας τὸν ὄμλον τῷ ἀρχιερέως, ¹⁶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον.

52 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ¹⁷ Ἀποτρέψόν σε τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ ¹⁹ λαβρόντες μάχαιραν, ἐν μάχαιρᾳ ²⁰ ἀπολένται.

53 Ἡ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ^{**} ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ ²³ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων;

54 Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτως δεῖ ⁹ γενέσθαι;

55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· Ὡς ἐπὶ ληστήν ²⁴ ἐξήλθετε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων ²⁵ συλλαβεῖν με καθ' ἡμέραν ⁴ πρὸς ὑμᾶς· ²⁷ ἐκαθεζόμενη ⁴ διδάσκων ¹ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκράτησατέ με.

56 Τὸτο δὲ ὄλον ¹ γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πίντες, ² ἀφέντες αὐτὸν, ³ ἔφυγον.

57 Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν, ¹⁰ ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπῃ οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ¹¹ συνήχθησαν.

58 Ὁ δὲ Πέτρος ¹² ἰκολληθεὶς αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως· καὶ, ¹³ εἰσελθὼν ἔσω, ¹⁴ ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρέτων, ¹⁵ ἰδεῖν τὸ τέλος.

59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς· καὶ οἱ πρεσβύτεροι· ¹ καὶ τὸ συνέδριον ὄλον ¹⁹ ἐζήτην ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν θανατώσωσι·

60 ἸΚαὶ οὐχ ²⁰ εἶπον· καὶ ⁴ πολλῶν ψευδομαρτύρων ²¹ προσελθόντων, ¹ οὐχ ²⁰ εἶρον. Ὑστερον δὲ ²¹ προσελθόντες δύο· ⁶ ψευδομάρτυρες·

61 Εἶπον· Οὗτος ²⁶ ἔφη· Δύναμαι καταλύσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομησάμενος αὐτόν.

62 Καὶ ²⁷ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς, εἶπεν αὐτῷ· Οὐδὲν ἀποκρίνη; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;

63 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ ²⁹ ἀποκριθεὶς ὁ

A. D. 29.

1 γέγοναι.

2 ὄρειζον.

3 εἶμι.

4 ἀφέντα.

5 φεύγον.

6 νερ. 25.

ch. 27. 11.

Jo. 18. 27.

† λέγω ἑμὶ

ἵνα ἴσθῃτε.

6 ἀπὸ τῶν ἑνῶν.

Lu. 22. 69.

7 ἵσταμαι.

8 ε. τοῦ Θεοῦ.

Lu. 22. 69.

confes.

2 Ps. 1. 3.

10 ἀπόγω.

11 συνέγω.

12 ἀκολούθει.

13 εἰσερχομαι.

14 κάθημαι.

15 εἶδω.

16 διαρῆγομαι.

17 βλασφημία.

18 ἀκούω.

19 ἵσταμαι.

1 Vide App.

20 εἶρισον.

21 προσέρχομαι.

22 e. 5. 21, 22.

23 ἵσταμαι.

24 ἐπιτίθει.

Mar. 14. 65.

1 Co. 4. 11.

2 Co. 12. 7.

25 ἵσταμαι.

ch. 5. 39.

26 φῆμι.

27 ἀνίσταμαι.

28 ἀρνέομαι.

ε. ἀποκρίνομαι.

29 ἀποκρίνομαι.

30 ἐξέρχομαι.

ἀρχιερεὺς, εἶπεν αὐτῷ· Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τῆς ζωῆς, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ ² εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

64 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ⁵ Σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, ⁶ ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ¹⁴ καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, ⁸ καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς ¹⁶ διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων· Ὅτι ¹⁷ ἐβλασφημήσησθε· τί ἐτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε, ἰὼν ¹⁸ ἠρκύσατε τὴν βλασφημίαν ⁴ αὐτοῦ·

66 Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ²⁹ ἀποκριθέντες, εἶπον· ²² Ἔνοχος θανάτου ² ἐστί.

67 Τότε ²³ ἐνέπυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ²⁴ ἐκολάφισαν αὐτόν· οἱ δὲ ²⁶ ἐρράπισαν,

68 Λέγοντες· Προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ² ἐστὶν ὁ παῖσαι σε;

69 Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ¹⁴ ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ ²¹ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα· Καὶ σὺ ² ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου.

70 Ὁ δὲ ²⁸ ἠρκύσατο ἔμπροσθεν πάντων, λέγων· Οὐκ ¹⁶ οἶδα ἢ λέγεις.

71 ³⁰ Ἐξελθόντα δὲ αὐ-

τόν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶ-
 δεν αὐτὸν ἄλλη, ¹ καὶ
 λέγει * τοῖς ἐκεῖ. Καὶ
 οὗτος ² ἦν μετὰ Ἰησοῦ
 τοῦ Ναζωραίου.

72 Καὶ πάλιν ² ἠνήσα-
 το μεθ' ὅρκου. Ὅτι οὐκ
³ οἶδα τὸν ἄνθρωπον.

73 Μετὰ μακρὸν ⁶ δὲ
⁷ προσελθόντες οἱ ⁸ ἐσ-
 τῶτες, εἶπον τῷ Πέτρῳ·
 Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν
⁹ εἶ. * καὶ γὰρ ἡ λαλιά
 σου ⁵ δηλῶν σε ποιεῖ.

74 Τότε ¹³ ἤρξατο ἡ κα-
 ταναθεματίζειν, ¹⁴ κ' ὀμ-
 νύειν. Ὅτι κ' ³ οἶδα τὸν
 ἄνθρωπον. Καὶ εὐθέως
 ἀλέκτωρ ¹⁵ ἐφώνησε.

75 Καὶ ¹⁶ ἐμνήσθη ὁ Πέ-
 τρος τοῦ ῥήματος ** τοῦ
 Ἰησοῦ, εἰρηκότος αὐτῷ·
 Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φω-
 νῆσαι, τρίς ἂπαρηση-
 με. Καὶ ¹⁷ ἐξελθὼν ἔξω,
 ἔκλαιε πικρῶς.

Κεφ. κζ'.
ΠΡΩΤΑΣ ²¹ δὲ ²² γενο-
 μένης, συμβῆλιν ²³ ἔλα-
 βον πάντες οἱ ἄρχιερεῖς
 καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ
 λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ,
 ὥστε θανατῶσαι αὐτόν.

2 Καὶ δῆσαντες αὐτόν,
²⁵ ἀπήγαγον, καὶ ²⁶ πα-
 ρέδωκαν αὐτόν ἑ Ποντίῳ·
 Πλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

3 Τότε ³ οἶδων Ἰουδας ὁ
²⁹ παραδίδους αὐτόν, ὅτι
³⁰ κατεκρίθη, μεταμελη-
 θεῖς, *† ἀπέστρεψε ³² τὰ

A. D. 29.

- * αὐτοῖς * Ε-
 κεί καί-ε.
- 1 ε. παιδεία
- 2 ἀντίομαι.
- 3 εἶδω.
- 4 ἀμαρτάνω.
- † δίκαιον-ε.
- † ὄψ-η.
- 5 ὀπτομαι.
- 6 ε. ἰσχύον.
- 7 προσέρχο-
 μαί.
- 8 ἴστυμι.
- 9 εἶμι.
- † ὁμοιόζω-η.
- 10 ἀναχωρεῖω
- 11 ἀπέρχομαι
- 12 ἀπάγω.
- 13 ἀρχομαι.
- 14 ε. λατῶν.
- || καταθεμα-
 τίζω-α.
- 15 φωνέω.
- 16 μνήσκω
- ** ῥήματος
 Ἰησοῦ-α.
- 17 ἐξέρχομαι
- 18 ἀγορεύω.
- 19 καλέω.
- 20 ἴδω.
- †† αἰὶ Ζαχα-
 ρίου-η.
- 21 ε. ὄρας.
- 22 γίνομαι.
- 23 λαμβάνω.
- || ἐτιμήσαν-
 το, ἀπό-η.
- 24 τιμάω.
- ε ε. ἴδωκα.
- 25 δίδωμι.
- 26 ἀπάγω.
- 27 προ καθ' ἡ,
 ε. ῥήματι.
- 28 συντάσσω
- || ἐστάθη-η.
- 29 παραδί-
 δωμι.
- 30 κατακρίνω
- 31 ἀπερωτάω.
- 32 ἀποτρέφω
- *† Ἰερειά-η.

τριάκοντα ἀργύρια τοῖς
 ἄρχιερεῦσι κ' τοῖς πρεσ-
 βυτέροις,

4 Λέγων· 4 Ἡμαρτον,
²⁹ παραδὸς αἷμα ἁδῶν.
 Οἱ δὲ εἶπον· Τί πρὸς
 ἡμᾶς; σὺ ¹⁵ ὄψει.

5 Καὶ ῥίψας τὰ ἀρ-
 γύρια ἐν τῷ ναῷ, ¹⁰ ἀνε-
 χωρήσας κ' ¹¹ ἀπελθὼν,
¹² ἀπήγατο.

6 Οἱ δὲ ἄρχιερεῖς, ²³ λα-
 βούλες τὰ ἀργύρια, εἶπον
 Οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ
 εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ
 τιμὴ αἵματός ἐστι.

7 Συμβούλιον δὲ ²³ λα-
 βόντες, ¹⁸ ἠγόρασαν ἐξ
 αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κε-
 ραμέως εἰς ταφὴν τοῖς
 ξένοις.

8 Ὅτι ¹⁹ ἐκλήθη ὁ ἀγ-
 ρὸς ἐκεῖνος, ἀγρὸς αἵμα-
 τος, ἕως τῆς σήμερον.

9 Τότε ἐπληρώθη τὸ
²⁰ ῥηθὲν διὰ Ἱερειῶν††
 τοῦ προφήτου, λέγοντος·
 Καὶ ²³ ἔλαβον τὰ τριά-
 κοντα ἀργύρια, τὴν τι-
 μὴν τοῦ ²⁴ τετιμημένου,
 ὃν ¹¹†† ἐτιμήσαντο ἵπο-
 νίων Ἰσραὴλ.

10 Καὶ ²⁵ ἔδωκαν αὐ-
 τὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ
 κεραμέως, καθὰ ²⁷ συνέ-
 ταξέ ²⁸ μοι Κύριος.

11 Ὅ δὲ Ἰησὺς ¹¹†† ἔφη
 ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμό-
 νος· καὶ ³¹ ἐπρωτήσεν
 αὐτόν ὁ ἡγεμών, λέγων·
 Σὺ ⁹ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν

Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἔφη αὐτῷ· Σὺ λέγεις.

12 Καὶ ἐν τῷ κατηγο-
ρεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν
ἀρχιερέων κ' τῶν πρεσ-
βυτέρων, οὐδὲν ἄπεκρί-
νατο.

13 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ
Πιλάτος· Οὐκ ἀκουεῖς
πόσα σου καταμαρτυ-
ροῦσι;

14 Καὶ οὐκ ἄπεκρίθη
αὐτῷ * πρὸς οὐδὲ ἕν ῥή-
μα ὥστε θαυμάζειν τὸν
ἠγεμόνα λίαν.

15 Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἑ-
πίσθη ὁ ἠγεμὼν ἀπολύειν
ἓνα τῶ ὄχλου δέσμον, ὃν
ᾔθελον.

16 Ἐἶχον δὲ τότε δέσ-
μον ἑπίσημον λεγό-
μενον * Βαραββᾶν.

17 Ἰσχυροῦσιν οὖν
αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ
Πιλάτος· Τίνα θέλετε
ἀπολύσω ὑμῖν; * Βαραβ-
βᾶν, ἢ Ἰησοῦν τὸν λε-
γόμενον Χριστόν;

18 Ἦδει γὰρ ὅτι διὰ
φθόνον ἠπαρέδωκεν αὐ-
τόν.

19 Καθημένου δὲ αὐ-
τοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἠπέστειλε πρὸς αὐτὸν
ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα·
Μηδὲν εἰπὲς καὶ τῷ δι-
καίῳ ἐκείνῳ, πολλὰ γὰρ
ἔκαθον σήμερον κατ'
ὄναρ δι' αὐτόν.

20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς κ' οἱ
πρεσβύτεροι ἔπεισαν

A. D. 29.

- 1 αἰτίας.
- 2 ἀπολλύω.
- 3 φθόνος.
- 4 ἀποκρίνω-
μαι.
- 5 ἀπολύω.
- 6 ποῦσιν.
- 7 ἴσχυ.
- 8 ὄχλος.
- 9 ἴσχυ.
- 10 Ro. 16. 7.
- 11 Ἰησοῦν Βα-
ραββᾶν-α.
- 12 ἀπολύω.
- 1 Κι. 22. 38.
- Ρι. 30. 12, 20.
- in Ια. x.
- 13 ἐπίσθη.
- 14 εἶδος.
- 15 ver. 4.
- 16 δεσμοί.
- 17 παραδί-
δομαι.
- 18 κήρυμα.
- 19 ἀποστέλλω.
- 20 Mar. 15. 15.
- confes.
- Ιω. 2. 15.
- 21 s. ἴσχυ.
- 22 παραλαμ-
βάνω.
- 23 πάσχοι.
ch. 16. 31.
17. 12.
- Mar. 5. 26.
8. 31.
- Ιω. 13. 2.
- Ac. 9. 16.
- 24 πείθω.
- 25 Mar. 15. 16.
- Ιω. 18. 28.
31.
19. 9.
- Ac. 23. 35.
- Phil. 1. 13.
- 26 Mar. 15. 16.
- Ιω. 18. 3, 32.
- An. 10. Γ.
21. 31.
27. 1.

τὸν ὄχλον, ἵνα αἰτήσω-
ται τὸν Βαραββᾶν, τὸν
δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.

21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
ἠγεμὼν, εἶπεν αὐτοῖς·
Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο
ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ
εἶπον· Βαραββᾶν.

22 Λέγει αὐτοῖς ὁ Πι-
λάτος· Τί οὖν ποιήσω
Ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον
Χριστόν; Λέγουσιν αὐτῷ
πάντες· Σταυρωθήτω.

23 Ὁ δὲ ἠγεμὼν ἔφη·
Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν;
Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον,
λέγοντες· Σταυρωθήτω.

24 Ἰδίων δὲ ὁ Πιλάτος
ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ
μᾶλλον θόρυβος γίνεσθαι,
λαβὼν ὕδαρ, ἀπει-
ψατο τὰς χεῖρας ἀπέ-
μυνηται τοῦ ὄχλου, λέγων·
Ἄθῆμός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵ-
ματος τοῦ δικαίου τοῦ-
του· ὑμεῖς ὄψεσθε.

25 Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς
ὁ λαός, εἶπε· Τὸ αἷμα
αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ
τὰ τέκνα ἡμῶν.

26 Τότε ἀπέλυσεν αὐ-
τοῖς τὸν Βαραββᾶν τὸν
δὲ Ἰησοῦν φραγελλώ-
σας, ἠπαρέδωκεν ἵνα
σταυρωθῇ.

27 Τότε οἱ στρατιῶται
τοῦ ἠγεμόνος, παρα-
λαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς
τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὄλη-
τήν σπείραν.

28 Καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, ¹ περιέθηκαν αὐτῷ ³ χλαμύδα ⁴ κοκκίνην.

29 Καὶ ⁷ πλέξαντες τήφανον ἐξ ⁸ ἀκανθῶν, ⁹ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ¹ ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ. Καὶ ¹¹ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ¹² ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες· Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

30 Καὶ ¹⁴ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτόν, ¹⁵ ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

31 Καὶ ὅτε ¹² ἐνέπαιζαν αὐτῷ, ¹⁶ ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν ³ χλαμύδα, καὶ ¹⁸ ἐνέδυσαν αὐτόν ἰα ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ¹⁹ ἀπήγαγον αὐτόν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

32 Ἐξερχόμενοι δέ, ²² εἶρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τῷτον ²⁸ ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ ²⁴ τὸν σταυρὸν αὐτῆ.

33 Καὶ ²⁵ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ἵδε ²⁸ ἔστι ⁴ λεγόμενος ¹⁶ κρανίον τόπος,

³⁴ ²⁷ ἔδωκαν αὐτῷ ³⁰ κίειν ¹¹ ὄξος μετὰ χολῆς ²⁸ μεμιγμένον· ἵνα ³⁰ κίειν ²⁸ μεμιγμένον, ἕκ ²⁹ ἠθελε ³⁰ κίειν.

35 Στρουφώσαντες δέ αὐτόν, ³¹ διμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον· ⁶ ἵνα πληρῶσθ

A. D. 29.

- * Vide App.
- 1 περιτίθημι.
- 2 Ps. 22. 18.
- 3 confes.
- Mar. 15. 17.
- 4 Jno. 19. 2.
- 5 He. 9. 19.
- 6 Lu. 7. 25.
- 7 βάλλω.
- 8 πλέω.
- 9 Mar. 15. 17.
- 10 ἐπιτίθημι.
- 11 τῆριω.
- † ἐν τῇ δεξιᾷ.
- 11 γονυπετία.
- Mar. 1. 40.
- 12 ἐμπάίζω.
- 13 γράφω.
- 14 ἐμπτύω.
- 15 λαμβάνω.
- 16 ἐκδύω.
- 17 ch. 9. 3.
- 18 ἐνδύω.
- 19 ἀπάγω.
- 20 σάζω.
- 21 καταβαίτω.
- 22 εἶρσκω.
- 23 ἀγγαρεύω, ch. 5. 41.
- 24 ἄρω.
- 25 ἔρχομαι.
- † ὁ ἐστι-α.
- 26 εἶμι.
- † alii λέγουμενος, s. μεθρηγόμενος.
- † καὶ Φαρισσαίων-φ.
- 27 δίδωμι.
- ** σῶσαι ἰ-π.
- †† ἐν αὐτῷ-ί.
- †† οἶνον-κ.
- 28 μίγνυμι.
- 29 θέλω.
- 30 πίνω.
- 31 διαμερίζω.
- 32 πῶθω.
- 33 Ps. 22. 8.
- 34 ῥέω.

ρῶσθ τὸ ῥῆθὲν ὑπὸ ² τοῦ προφήτη· ³¹ Διμερίσασθε τὰ ἱμάτια μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ⁵ ἱματισμὸν μου ⁶ ἔβαλον κλῆρον.

36 Καὶ καθήμενοι ¹⁰ ἔτηρουν αὐτὸν ἐκεῖ.

37 Καὶ ⁹ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτῆ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ ¹³ γεγραμμένην· ΟΥΤΟΣ ²⁶ ΕΣΤΙΝ ² ἸΗΣΟΥΣ ¹ Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

38 Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησταί· εἰς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἰς ἐξ ἐνωπιῶν.

39 Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ¹⁷ ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινούμεντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν,

40 Καὶ λέγοντες· Ὁ καταλύων τὸν ναόν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, ²⁰ σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς ²⁶ εἶ τοῦ Θεοῦ, ²¹ καταβῆθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.

41 Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἐμπάιζοντες μετὰ τῶν Γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων, ¹¹ ἔλεγον·

42 Ἄλλους ²⁰ ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται ^{**} σῶσαι. ² Εἰ ¹ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἔστι, ²¹ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεῦσομεν ¹¹ αὐτῷ.

43 ³² Πέποιθεν ³³ ἵπτι τὸν Θεόν· ³⁴ ῥυσάσθω ² νῦν·

αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν
εἶπε γὰρ ὅτι Θεοῦ εἰμ
νός.

44 Τὸ δ' αὐτό και οἱ
ληστοί, οἱ συσταυρω-
θέντες αὐτῷ, ὠνείδιζον
αὐτῷ.

45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας
σκότος ἔγενετο ἐπὶ πᾶ-
σαν τὴν γῆν, ἕως ὥρας
ἐνάτης.

46 Περί δὲ τὴν ἐνάτην
ὥραν ἠνεβόησεν ὁ Ἰη-
σοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέ-
γων ἡλὶ, ἡλὶ, ἡλι-
μί σαβαθανί; τοῦτ'
ἔστι, Θεέ μου, Θεέ μου,
ἵνατί με ἔγκατέλιπες;

47 Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ
ἑστώτων ἀκούσαντες,
ἔλεγον ὅτι Ἠλίαν φω-
νεῖ οὗτος.

48 Καὶ εὐθέως ἄρα
μὴν εἰς δεξιάς αὐτῶν, και
λαβὼν σπόγγον, πλή-
σας τε βξους, και ἑπι-
ρριβθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν
αὐτόν.

49 Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον
εἰ ἄφες, εἰδόμενοι εἰ
ἄρχεται Ἠλίας σῶσαι
αὐτόν.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, πάλιν
κράζας φωνῇ μεγάλῃ,
ἔφηκε τὸ πνεῦμα.

51 Και ἰδού, τὸ κατα-
πέτασμα τοῦ ναοῦ ἔσχι-
σθη εἰς δύο ἀπὸ
ἀνωθεν ἕως κάτω και ἡ
γῆ ἐσεισθη, και αἱ πέ-
τραι ἔσχισθησαν.

A. D. 28.

- 1 ἀκούγω.
- 2 κληρονομία.
- 3 ἐγείρω.
- 4 ὠνείδίζω.
- 5 αὐτόν-α.
- 6 ἕξ ἡμερας.
- 7 μηνυματων.
- 8 μετὰ τὴν ἑ-
κτησιν αὐτῷ
ἐσηληθη-α.
- 9 εἰσέρχομαι.
- 10 γίνωμαι.
- 11 ἡ. Ἰουδαίας.
- 12 ἐμφανίζω.
- 13 ἀναβοάω.
- 14 Ps. 22. 1.
- 15 ἡμι μ. ἡ-
μα-α.
- 16 εἰμί.
- 17 φάβω.
- 18 ch. 14. 33.
- 19 ἕγκατα-
λείπω.
- 20 Ἰσραήλ.
- 21 Ἰσραήλ.
- 22 ἀκούσθη.
- 23 ἔφηκε.
- 24 λαμβάνω.
- 25 περιρριβθεὶς.
- 26 Ἰωσήφ, ἡ.
Ἰωσήφ-α.
- 27 ἀφίμω.
- 28 ἡ. Ἰου.
- 29 εἶδω.
- 30 ἡ. ἕρας.
- 31 ἑπιρριβω.
- 32 κλάμω.
- 33 συνέσπασεν.
- 34 ἡ. Ἰου.
- 35 ἡ. ἕρας.
- 36 εἶδω.
- 37 προσέ-
βηκεν.
- 38 αἶψα.
- 39 ἀναπέτασμα.

52 Και τὰ μνημεῖα ἠ-
νεγίχθησαν, και πολλὰ
σώματα τῶν κεκοιμη-
μένων ἀγίων ἠγέρθη.

53 Και ἐξεληθόντες ἐκ
τῶν μνημείων μετὰ τὴν
ἔγερσιν αὐτῶ, εἰσῆλθον
εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, και
ἐνεφανίσθησαν πολ-
λοῖς.

54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος
και οἱ μετ' αὐτοῦ τρω-
ντες τὸν Ἰησοῦν, εἰδόν-
τες τὸν σεισμόν και τὰ
ἑγινόμενα, ἐφοβήθη-
σαν σφόδρα, λέγοντες
ἄληθώς Θεὸς υἱὸς ἦν
οὗτος.

55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυ-
ναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μα-
κρόθεν θεωροῦσαι, αἵ-
τινες ἠκολούθησαν τῷ
Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαί-
ας, διακονοῦσαι αὐτῷ.

56 Ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ
Μαγδαληνῆ, και Μαρία
ἡ τῆ Ἰακώβ και Ἰωσή
μήτηρ, και ἡ μήτηρ τῶν
υἱῶν Ζεβεδαίου.

57 Ὀψίας δὲ ἑγενο-
μένης, ἦλθεν ἄνθρω-
πος πλοῦσιος ἀπὸ Ἀρι-
μαθαίας, τοῦνομα Ἰω-
σήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἔμα-
θητεὸς τῷ Ἰησοῦ.

58 Οὗτος προσελθὼν
τῷ Πιλάτῳ, ἤτησάτο
τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέ-
λευσεν ἀποδοθῆναι τὸ
σῶμα.

59 Καὶ ¹ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ, ² ἐνεύλιξεν αὐτὸ σιδῶνι καθαρῷ.

60 Καὶ ³ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ⁴ ἐλατομήσεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ, προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ⁷ ὑπέπληθεν.

61 Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνῆ, [†] καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἄπέναντι τοῦ τάφου.

62 Τῇ δὲ ¹⁵ ἑπταύριον, ἦτις ⁸ ἐστὶ ¹⁶ μετὰ τὴν παρασκευὴν, ¹⁷ συνήχθησαν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον,

63 λέγοντες· Κύριε, ¹⁹ ἐμνησθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ ²⁰ πλάνος εἶπεν ἐπὶ ²¹ ζῶν· Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι.

64 Κέλευσον οὖν ²² ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ²³ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ^δ νυκτός, ²⁵ κλέψωσιν αὐτὸν, καὶ εἰπώσι· ἰὼ λαῶ· ²⁶ Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ⁸ ἔσαι ἡ ἐσχάτη ²⁷ πλάνη ²⁸ χειρῶν τῆς πρώτης.

65 ³¹ Ἐφῆ ^δ δὲ [†] αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Ἐχετε ³² κησῶδιαν ὑπάγετε, ²² ἀσφαλίσασθε ὡς ³³ οἴδατε.

66 Οἱ δὲ πορευθέντες, ²² ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λί-

A. D. 29.

1 λαμβάνω.

2 ἐντυλίττω, Lu. 23. 53.

ἐνεύλιξεν, Mar. 15. 46.

* κιστωδίας, ὑπὲρ σαββάτων. Τῷ-η.

3 τίθημι.

4 λατομέω, Mar. 15. 46.

5 κοιμῶ.

Mar. 16. 1.

Lu. 24. 1.

Ἰου. 20. 1.

6 Lu. 23. 34.

† ἦν λατομομήσιον-η.

7 ἀπέρχομαι.

8 εἶμι.

† δ ἄλλη-η.

9 σ. ἡμέραν.

10 ch. 8. 24.

11 γίνομαι.

12 καταβαίνω.

13 προσέρχομαι.

14 ἀποκυλίω.

15 σ. ἡμέραν.

16 σ. ἡμέρα.

17 συνάγω.

18 αἶμα.

19 μεμνήσκω.

20 2 Co. 6. 8.

21 εἶμα.

22 ἀσφαλίζω,

Ac. 16. 14.

23 ἔρχομαι.

24 ἀποκρίνομαι.

25 κλέπτω.

26 ἐγείρω.

27 Ro. 1. 27.

28 κακός.

29 στανθῶν.

30 κτῆμα.

31 φῆμι.

32 ch. 28. 11.

33 εἶδα.

34 ἔπιτομαι.

θον, μετὰ τῆς * κιστωδίας.

Κεφ. κη'.

5 ΟΥΣΕ δὲ σαββάτων, τῇ ⁶ ἐπιφωσκῆσθαι εἰς μίαν ⁹ σαββάτων, ²³ ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνῆ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, θεωρησαι τὸν τάφον.

2 Καὶ ἰδού, ¹⁰ σεισμός ¹¹ ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου, ¹² καταβάς ἐξ οὐρανό, ¹³ προσελθὼν ¹⁴ ἀπεκύλισε τὸν λίθον ⁴ ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ.

3 Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών.

4 Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ¹⁸ ἐσεισθήσαν οἱ τηροῦντες, καὶ ¹¹ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί.

5 ²⁴ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος, εἶπε ταῖς γυναῖξιν· Μὴ φοβείσθε ὑμεῖς· ³³ οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ²⁹ ἐσταυρωμένον ζητεῖτε.

6 Οὐκ ⁸ ἐστὶν ὧδε· ²⁶ ἠγέρθη γὰρ, καθὼς εἶπε. Δεῦτε, ³³ ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ³⁰ ἔκειτο ὁ Κύριος.

7 Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι, εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι ²⁶ ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἰδού, προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ³⁴ ὄψεσθε. Ἰδού, εἶπον ὑμῖν.

8 Καὶ ἔβηλθούσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβον καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ὑπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

9 Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ὑπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ, ὁ Ἰησοῦς ἠπήνησεν αὐταῖς, λέγων· Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθούσαι, ἐκρίτησαν αὐτὸν τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.

10 Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ὑπαγγεῖλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἵνα ἀκέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με ψονται.

11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, τινὲς τῆς κονστωδίας, ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ὑπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ὑπαντατὰ τὰ γενόμενα.

12 Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, συμβουλιόν τε λαβόντες, ἀργύρια ἰκανά ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις,

13 λέγοντες· Εἴπατε, ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, κυκτὸς ἐλθόντες, ἐκλεψαν αὐτὸν, ἡμῶν κοιμωμένων.

A. D. 29.

1 ἔβηλθούσαι.

2 ἀπό.

3 τῶν.

4 ταχὺ.

5 ἢ μὴ ὑπαγγεῖλαι.

6 1 Co. 7. 23.

7 ἀπὸ τοῦ.

8 Lu. 1. 38.

9 Jo. 19. 3.

10 Ac. 15. 22.

11 Co. 13. 11.

12 Ph. 3. 1.

13 Jo. 1. 1.

9 ἐκρίτησαν.

10 ἀπὸ τοῦ.

11 Mc. 1. 45.

12 ἢ ἀπὸ τοῦ.

13 προσεκύνησαν.

14 κρατία.

14 προσκυνοῦμαι.

15 τάσσω.

16 εἶδον.

17 ἐπὶ ἐκ τῶν.

18 ἀπὸ τοῦ.

19 ἀπὸ τοῦ.

20 ch. 14. 31.

18 ἀπὸ τοῦ.

19 ἔπαισαν.

20 λαλοῦ.

21 ἔβηλθούσαι.

22 ἀπὸ τοῦ.

23 ἔβηλθούσαι.

24 ch. 13. 52.

25 ἔβηλθούσαι.

26 ἀπὸ τοῦ.

27 εἶπατε.

28 ἐπὶ τοῦ.

29 ἀπὸ τοῦ.

30 κοιμωμένων.

31 ch. 13. 89.

40, 43.

21. 3.

11. 9. 28.

14 Καὶ εἰς ἀκουσθῆναι τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίμους ποιήσομεν.

15 Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια, ἐποίησαν ὡς ἐβουλήθησαν. Καὶ διεφημισθὴ ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίους μέχρι τῆς ἡμέρας.

16 Οἱ δὲ εἰσεκαταβιβάσθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξασατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.

17 Καὶ ἰδούσας αὐτὸν, προσεκύνησαν αὐτῷ· οἱ δὲ ἐδίδασκαν.

18 Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων· Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.

19 Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος·

20 Διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλαμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μετ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἵωνος. Ἀμήν.

ΜΑΡΚΟΝ ἍΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'.
ΑΡΧΗ τῶν εὐαγγελίου
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ
 Θεοῦ.¹

2 Ὡς ¹ γέγραπται ἔν
 τοις προφήταις ⁴ Ἰδοὺ,
 ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἁγ-
 γελόν μου πρό προσω-
 που σου, ὃς κατασκευά-
 σει τὴν ὁδὸν σου ὃ ἐμ-
 προσθὲν σου.¹

3 ⁶ Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ
 ἐρήμῳ· ⁷ Ἐτοιμάσατε τὴν
 ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποι-
 εῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.

4 ¹⁰ Ἐγένετο Ἰωάννης
 βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ,¹¹
 καὶ κηρύσσων βαπτισ-
 μα μετανοίας εἰς ἄφεσιν
 ἁμαρτιῶν.

5 Καὶ ^{**} ἐξεπορεύετο¹²
 πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰου-
 δαία χώρα, καὶ οἱ ¹¹ Ἱε-
 ρουσολυμίται καὶ ἐβαπ-
 τίζοντο πάντες ἐν τῇ
 Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπὸ
 αὐτοῦ, ¹³ ἐξομολογήμε-
 νοὶ τὰς ἁμαρτίας αὐ-
 τῶν.

6 ¹⁵ Ἦν δὲ Ἰωάννης
¹⁶ ἐνδεδυμένος ¹¹ τρίχης
¹⁷ καμήλης, καὶ ζώνην δερ-
 ματίνην περὶ τὴν ὀσφυν
 αὐτοῦ· καὶ ἔσθίων ἄκρι-
 δας καὶ μέλι ἄγριον.

A. D. 26.

* θεὸς ὡς γί-
 γραπται-η.

1 γράφω.

† ἐν Ἡσαΐ-
 ῃ προφή-
 τῃ.

2 ἔσται.

3 λῆμα.

4 Ματ. 3. 1.

5 Ι. α. 3. 16.

6 Ι. α. 1. 27.

7 Α. ε. 22. 25.

8 Ι. α. 40. 3. 5.

† βοῶντος·

Ἐν τῇ ἐρή-
 μῳ ἰτοιμά-
 σατε-η.

7 ε. ἀέεται.

8 Ἰρρομαί.

9 ε. πύλινος.

10 γίνωμαι.

6 ἰκ-η.

11 ε. Ἰουδαίας

|| ὄρ-α.

** ἐξεπορεύ-
 οντο-η.

12 ἐκπορεύο-
 μαί.

†† Ἱεροσολυ-
 μίται πάν-
 τες καὶ ἐ-
 βαπτίζον-
 το ὁ-α.

55 ἐν σοὶ-ε.

13 Ματ. 3. 6.

Α. ε. 19. 18.

7α. 5. 16.

14 Ματ. 9. 38

15 εἰμέ.

16 ἐσθίων

|| ἀκρίων-η.

17 θηρί.

18 διακόνων.

7 Καὶ ἐκήρυσσε, λέγων·
 Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός
 μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ
 εἰμὶ ἰκανός, ² κούφας ³ λυ-
 σαι τὸν ⁵ ἱμάντα τῶν
 ὑποδημάτων αὐτοῦ.

8 Ἐγὼ μὲν ἐβαπτισα
 ὑμᾶς ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ
 βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύ-
 ματι ἁγίῳ.

9 Καὶ ¹⁰ ἐγένετο ἐν ἐκεί-
 ναις ταῖς ἡμέραις, ⁸ ἦλ-
 theoretical Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρεθ⁹
 τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπ-
 τίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς
 τὸν Ἰορδάνην.

10 Καὶ εὐθύς ἀναβα-
 νων ἰαπὸ τοῦ ὕδατος,
 εἶδε σχιζόμενος τοὺς οὐ-
 ρανους, καὶ τὸ Πνεῦμα,
 ὡσεὶ περιστέρην, κα-
 ταβαῖνον ἐπ' αὐτόν.

11 Καὶ φωνὴ ¹⁰ ἐγένετο
 ἐκ τῶν οὐρανῶν· Σὺ ¹⁵ εἶ
 ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός,
 ἐν ⁵⁵ ᾧ εὐδόκησα.

12 Καὶ εὐθύς τὸ Πνεῦ-
 μα αὐτόν ¹⁴ ἐκβάλλει εἰς
 τὴν ἔρημον.

13 Καὶ ¹⁵ ἦν ὃ ἐκεῖ ¹ ἐν
 τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας ἑσσα-
 ρακοντα, πειραζόμενος
 ὑπὸ τῷ Σατανᾷ· καὶ ¹⁶ ἦν
 μετὰ τῶν θηρίων· καὶ οἱ ἁγ-
 γελοι ¹⁸ διεκόνουν αὐτῷ.

14 Μετὰ δὲ τὸ ¹ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην, ² ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον ³ τῆς βασιλείας ⁴ τοῦ Θεοῦ,

15 ⁵ Καὶ ⁶ λέγων· Ὅτι ⁷ πεπληρωται ὁ καιρὸς, καὶ ⁸ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε, καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

16 ^{*} Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν [†] αὐτοῦ, [‡] βάλλοντας ἰμιφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσῃ· (14 ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς·)

17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ¹⁵ γενέσθαι ἀλιεῖς ἀνθρώπων.

18 Καὶ εὐθέως ¹⁸ ἀφέντες τὰ δίκτυα ^α αὐτῶν, ¹⁹ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

19 Καὶ ²² προβάς ^ε ἐκεῖθεν ¹ ὀλίγον, εἶδεν Ἰακώβον τὸν ²³ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καθαρτίζοντας τὰ δίκτυα.

20 Καὶ εὐθέως ²⁴ ἐκάλεσεν αὐτούς· καὶ ¹⁸ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαίου ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν, ²⁵ ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

21 Καὶ εἰσπορεύονται

A. D. 27.

1 παραδίδομαι

2 εἰσερχομαι

3 ἔρχομαι.

4 διδάσκω.

5 πληρῶς,

Lu. 21. 24.

Jno. 7. 8.

6 ἔγγίζω.

7 ἐκπλήσσω.

* Καὶ παράγω-ν-α.

8 ἔχων πνεύ-μα δαιμονίου ακαθάρτου,

Lu. 4. 33.

9 ἀνακράζω.

† τοῦ Σίμωνος-α.

‡ ἀμφιβάλλοντας-ι.

10 ἰάω,

Lu. 4. 34.

11 ch. 5. 7.

Mat. 8. 29.

12 ἀπολλύω.

13 εἶδω.

14 εἶμι.

15 γίνωμαι.

16 σκεπτιμάω.

17 εἰσερχομαι

18 ἀφήμι.

19 ἀκολουθῶ.

20 σπαράσσω,

ch. 9. 20, 26.

Lu. 9. 39.

21 κράζω.

22 προβαίνω.

23 α. υἱόν.

ε ἀπ'-α.

|| λέγοντες·

Τίς ἡ διδα-χή ἡ καινὴ;

κατ' ἐξουσί-αν καὶ τοῖς πνεύμασι-ι.

24 καλῶ.

25 ἀπέρχομαι.

26 α. γῆν.

** ἐξελθόν, ἦλθεν-ι.

εἰς Καπερναοῦμ' καὶ εὐθέως τοῖς σάββασιν ^ε εἰσελθὼν ¹ εἰς τὴν συναγωγὴν, ⁴ ἐδίδασκε.

22 Καὶ ⁷ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ¹⁴ ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ Γραμματεῖς.

23 Καὶ ¹⁴ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ⁸ ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ⁹ ἀνέκραξε,

24 λέγων· ¹⁰ Ἐὰ, ¹¹ τί ἡμῖν κ' σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ³ ἦλθες ¹² ἀπολέσαι ἡμᾶς; ¹³ οἶδά σε τίς ¹⁴ εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ.

25 Καὶ ¹⁶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Φιμώθητι, καὶ ¹⁷ ἐξέλθε ἐξ αὐτοῦ.

26 Καὶ ²⁰ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκαθάρτον, καὶ ²¹ κράξαν φωνῇ μεγάλη, ¹⁷ ἐξῆλθεν ^ε ἐξ αὐτοῦ.

27 Καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς αὐτούς, ¹¹ λέγοντας· Τί ¹⁴ ἐστὶ τοῦτο; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

28 ¹⁷ Ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ²⁶ τῆς Γαλιλαίας.

29 Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ^{**17} ἐξελθόν·

τες, ¹ ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.

30 Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος ² κατέκειτο πυρεσσοῦσα καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς.

31 Καὶ ³ προσελθὼν ⁴ ἤγειρεν αὐτήν, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς καὶ ⁵ ὑψήκεν αὐτήν ὁ πυρετός εὐθέως καὶ ⁶ διεκόνει αὐτοῖς.

32 Ὁψίας ⁸ δὲ ⁹ γενομένης, ὅτε ¹⁰ ἔδου ὁ ἥλιος, ¹¹ ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τὰς κακῶς ἔχοντας, καὶ τὰς δαιμονιζομένους.

33 Καὶ ἡ πόλις ὅλη ¹⁴ ἐπισυνηγμένη ¹⁵ ἦν πρὸς τὴν θύραν.

34 Καὶ ἑθεράπευσε πολλὰς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ δαιμόνια πολλὰ ¹⁶ ἐξέβαλε, καὶ ἔκ ⁵ ἤφιε λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ¹⁹ ᾔδεισαν αὐτόν.

35 Καὶ πρῶτῃ ¹¹ ἐννυχονλίαν ²⁰ ἀνατὰς ²¹ ἐξῆλθε, καὶ ²² ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, ²⁶ κακεῖ προσήνχεται.

36 Καὶ ²⁷ κατεδίωξαν αὐτόν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.

37 Καὶ ²⁸ εὐρόντες αὐτόν, λέγουσιν αὐτῷ Ὅτι πάντες ζητοῦσί σε.

38 Καὶ λέγει αὐτοῖς Ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομέ-

A. D. 27.

- 1 ἔρχομαι.
- 2 ἀγέρω, ε. ἐξῆλθον-ι.
- 3 κατάκειμαι
- † εἰς τὰς συναγωγὰς-α.
- 3 προσέρχομαι.
- 4 ἡγείρω, ch. 9. 27.
- 5 ἀφίημι.
- 6 διακονίαν
- 7 γονυπετέω.
- 8 ε. ὄρας.
- 9 γίνομαι.
- 10 ἔδου.
- 11 φέρω.
- 12 καθαρίζω.
- † ἀγομισθεῖς-π
- 13 ἀπτομαι.
- 14 ἐπισυνάγω.
- 15 εἰμί.
- 16 ἐξβάλλω.
- 17 Mat. 9. 30.
- 18 ver. 34.
- ch. 1. 12.
- Mat. 9. 38.
- 19 εἶδω.
- † αὐτόν Χριστόν εἶναι-ν.
- 11 ἔννοχα-ι.
- 20 ἀνίστημι.
- 21 ἐξέρχομαι
- 22 ἀπέρχομαι.
- 23 δεικνύω.
- 22 τῷ ἀρχιερεῖ, ε. τοῖς ἱερεῦσι-π.
- 24 προσήνχεται.
- 25 προάπτω.
- 26 καὶ ἐκεῖ.
- 27 καταδίωκω, Pa. 23. 6.
- 38. 20.
- in Ixx.
- 28 ἔρχομαι.
- 29 ἐβρίσκω.
- 30 εἰσέρχομαι.

νας κωμοπόλεις, ἵνα ² κακεῖ κηρύξω εἰς τοῦτο γὰρ ²¹ ἐξεληλύθα.

39 Καὶ ¹⁵ ἦν κηρύσσων ἔν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρός, παρακαλῶν αὐτόν, καὶ ἰγνυπέτων αὐτόν, καὶ λέγων αὐτῷ Ὅτι εἰάν θέλῃς, δύνασαι με ¹² καθαρῖσαι.

41 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἱσπλαγχνισθεὶς, ἐκτείνει τὴν χεῖρα, ¹³ ἥψατο αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ Θέλω, ¹² καθαρῖσθητι.

42 Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ, εὐθέως ²² ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ¹² ἐκαθάρισθη.

43 Καὶ ¹⁷ ἐμβρομησάμενος αὐτῷ, εὐθέως ¹⁶ ἐβάλεν αὐτόν.

44 Καὶ λέγει αὐτῷ Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἰπῆς ἄλλ' ἕπαγε, σεαυτῷ ²³ δεῖξον ** τῷ ἱερεῖ, καὶ ²⁴ προσενεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἅ ²⁶ προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

45 Ὁ δὲ ²¹ ἐξελεθὼν ²⁸ ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ, καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτόν δύνασθαι φανερωθῆ εἰς πόλιν ³⁰ εἰσελθεῖν ἄλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις

1 ἦν, και² ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.

Κεφ. β'.
ΚΑΙ πάλιν⁴ εἰσῆλθεν εἰς Καπερναὴμ δὲ⁵ ἡμερῶν και⁶ ἤκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν¹ ἐστι.

2 Και εὐθέως⁷ συνήχθησαν πολλοί, ὥσε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ⁸ πρὸς τὴν θύραν και ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.

3 Και ἔρχονται πρὸς αὐτὸν, παραλυτικὸν φέροντες, αἰρούμενον ὑπὸ τεσσάρων.⁹

4 Και μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον,¹⁰ ἀπεστέγασαν τὴν¹¹ στέγην ὅπου ἦν και¹² ἐξορίξαντες¹³ χαλῶσι τὸν κράββατον, ** ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς¹⁴ κατέκειτο.

5 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτικῷ¹⁵ τέκνον, ἀφέωνται¹⁶ σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.

6 Ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι, και¹⁷ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν

7 τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται¹⁸ ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἰς ὁ θεός;

8 Και εὐθέως¹⁹ ἐπιγνῶς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ, ὅτι οὕτως²⁰ δια-

A. D. 27.

- 1 εἰμί.
- 2 ἔρχομαι.
- 3 πάντοθεν-Α
- 4 αἶρω.
- 5 εἰσερχομαι.
- 6 ε. τινω.
- 6 ἀκούω.
- 7 συνάγω.
- 7 ἔγειρε, ἄρον-α.
- 8 ε. χωρία.
- 9 ε. ἀσθρόπων.
- 9 προσεγγί- και-π.
- 10 ἀποστεγάσω.
- 11 Mat. 8. 8. Lu. 7. 6.
- 12 ἐξορίσω, Ga. 4. 15.
- 13 χαλάω, Lu. 5. 4, 5.
- 14 ch. 6. 55.
- 15 ἐπάγω.
- 16 κατάκει-μαι.
- 17 εἶδος.
- 18 εἰσερχομαι || συμπροσ-θεν-π.
- ** ὅπου δ-εἰ.
- 19 ἐπίστημι, ch. 3. 21.
- 20 ἀφίημι.
- †† σου αἱ ἁμαρτίαι-Γ.
- 21 ch. 8. 19. Mat. 16. 7, 8. Lu. 1. 29.
- †† ἰδὼν-βος-π.
- 22 ε. εἶδν.
- 23 ε. βιά.
- 24 ἀπίστημι.
- 25 ἀκούσθω.
- 26 διαγινώσκω.
- 27 γίνομαι.
- 28 αὐτοῖ-μ.

λογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς τί ταῦτα διαλογιζέσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

9 τί¹ ἐστιν ἐυκοπώτερον, εἶπεν τῷ παραλυτικῷ². 20¹ ἀφέωνται¹ σοι αἱ ἁμαρτίαι¹ ἢ εἰπεῖν¹ 1¹ Ἐγειραι, και³ ἄρον³ σὺ τὸν κράββατον, και πε- ριπάτε;

10 Ἴνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου²⁰ ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας¹ (λέγει τῷ παραλυτικῷ¹)

11 σοὶ λέγω, ¹ἐγειραι, και³ ἄρον τὸν¹⁴ κράββα- τὸν σου, και¹⁵ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

12 Και ἠγέρθη εὐθέως, και³ ἄρας τὸν¹⁴ κράβ- βατον, ¹⁵ἐξῆλθεν ἠναντίον πάντων ὥσε ¹⁹ἐξί- στασθαι πάντα, και δο- ξάζειν τὸν θεόν, λέγον- τας¹ Ὅτι οὐδέποτε οὕ- τως εἶδομεν.

13 Και ¹⁸ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν¹ και πᾶς ὁ ὄχλος² ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, και ἐδίδασ- κεν αὐτούς.

14 Και παράγων εἶδε ¹¹δευτὴν^{10ν} ²²τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τῷ τελῶ- νιον¹ και λέγει αὐτῷ Ἄκο- λῦθθαι μοι. Και ²⁴ἀνατάς ²⁵ἠκολούθησεν αὐτῷ.

15 Και ²⁷ἐγένετο ἐν τῷ ¹⁶κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν

τῆ οἰκίᾳ αὐτῷ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

16 Καὶ οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ Ἰτί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει;

17 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτοῖς Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. Οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύοντες· καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ Διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν;

19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Μὴ δύναται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἔστι, νηστεύειν; ἄ ὅσον χρόνον μεθ' ἐαυτῶν ἔχησι τὸν νυμφίον, ὃ δύναται νηστεύειν.

A. D. 27.

1 Mat. 9. 10.
Lu. 5. 8.
19. 17.

Ro. 5. 8.
Ga. 2. 15, 17

2 ἀπαίρω.
3 συνανάκει-
μας.

4 εἰμί.
5 ἀπολαθῶ.

6 ἀναίρω τῇ
ἡμέρᾳ-α.

6 Mat. 9. 16.
7 εἶδω.

† Vide App.

† Διὰ τί, σ.
Ὅτι μετὰ-π.

8 σ. ἵστω εἰ-
τιον.

9 κακῶς.
10 Jno. 7. 43.
9. 16.

1 Co. 1. 10.
11. 18.
12. 25.

11 ἔρχομαι.

12 ἀπολλῶ.
13 γίνομαι.

4 οἱ φα-
ρισαίων-ι.

14 ἔρχομαι.

|| τίλλειν, σ.
ὁδοποιῶντες
τίλλειν-π.

15 σ. δ.δ.

16 ἔχειμι.

17 ἀναγινώ-
σκω.

18 1Sa. 21. 3..
6.

19 ἔχω.

20 σ. τῷ χρέ-
νῳ.

21 εἰσέρχο-
μαι.

22 Mat. 1. 11.
23 Mat. 12. 4.
Lu. 6. 4.
Ho. 9. 2.

20 11 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἂπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύουσιν ἐν ἡμέραις.

21 6 Καὶ ἄδειξεν ἐπιβλημα ῥάκησιν ἄγνάφης ἐπιρράπτει ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ μὴ, αἶρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν τῆ παλαιῆς, καὶ ἕξιρον ὁ σχίσμα γίνεται.

22 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκὸς παλαιῆς· εἰ δὲ μὴ, ρήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος· τὸς ἀσκὸς, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολλύονται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκὸς καινοὺς βλητέον.

23 Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σποριμῶν, καὶ ᾤψαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅδον ποιεῖν τιλλόντες τοὺς στάχυας.

24 Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ Ἴδε, τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστι;

25 Καὶ ἀποκρίθην εἰπὼν αὐτοῖς Οὐδέποτε ἀνεγνώστε τί ἐποίησεν Ἰσραὴλ, ὅτε χρεῖαν ἔσχε, καὶ ἐπεινάσεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;

26 Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ ἄβιαθαρ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς

προθέσεως ¹ ἔφαγεν, οὐς οὐκ ¹⁷ ἔξεστι φαγεῖν ² εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ³ ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ ⁶ οὐσί;

²⁷ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ⁸ ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον·

²⁸ Ὡστε κύριός ⁶ ἔστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

Κεφ. γ'.

ΚΑΙ ¹³ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν· καὶ ⁶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ¹⁴ ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα·

² Καὶ ¹⁵ παρετηρῆν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτόν.

³ Καὶ λέγει τῷ ἄνθρωπῳ τῷ ¹⁴ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα· Ἐγειραι εἰς τὸ μέσον.

⁴ Καὶ λέγει αὐτοῖς· ¹⁷ Ἐξετι τοῖς σάββασιν ¹⁸ ἀγαθοποιῆσαι, ἢ ¹⁹ κακοποιῆσαι; ψυχὴν ²⁰ σῶσαι, ἢ ἀποκτείνειν; Οἱ δὲ ²¹ ἐσιώπων.

⁵ Καὶ περιβλεψάμενος αὐτὸν μετ' ὀργῆς, ²⁴ συλλυπημένος ἐπὶ τῇ ²⁵ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἄνθρωπῳ· Ἐκτεῖνον τὴν χεῖρά σου· καὶ ²⁶ ἔξετασε, καὶ ²⁷ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς ἡ ἄλλη·

A. D. 27.

- 1 φάγω.
- 2 Mat. 12. 4. Lu. 4. 28, 27. Jno. 17. 12.
- 3 ἐξέρχομαι.
- 4 confes. Mat. 12. 14.
- 5 δίδωμι.
- 6 εἰμί.
- 7 ἀπολλύω.
- 8 γίνομαι.
- 9 ἀναχωρεῖω.
- 10 ἀκολουθίω.
- 11 σ. λάος.
- 12 ἔρχομαι.
- 13 εἰσέρχομαι.
- 14 Ἐβραῖον, Mat. 21. 19, 20.
- 15 παρατηρῶ.
- 16 Ac. 2. 42, 46 Ro. 12. 12. Col. 4. 2.
- 17 ἔξεμι.
- 18 Lu. 6. 9, 33, 35. Ac. 14. 17.
- 19 Lu. 6. 9. 1 Pe. 3. 17. 3 Jno. 11.
- 20 σώζω.
- 21 σιώπων.
- 22 Jno. 13. 25. Ac. 20. 10, 37.
- Vide App.
- 23 ἀπτομαι.
- 24 Ps. 50. 21, in lxx.
- 25 confes. ch. 6. 32. Ro. 11. 7, 25. Ep. 4. 18.
- 26 ἐκτείνω.
- † ἀποκατεστάθη.
- 27 ἀποκαθίστημι.
- 28 ἐπιτιμάω.

⁶ Καὶ ³ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι, εὐθέως μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν ⁴ συμβούλιον ἐποίησαν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ⁷ ἀπολέσωσι.

⁷ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ⁹ ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁπρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ πολλὸ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ⁴ ¹⁰ ἠκολούθησαν· ⁴ αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,

⁸ Καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ οἱ ¹¹ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίησεν, ¹² ἦλθον πρὸς αὐτόν.

⁹ Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα πλοιαρίου ¹⁶ προσκαρτερῇ αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλιβῶσιν αὐτόν.

¹⁰ Πολλὰς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ²² ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ²³ ἀψῶνται, ὅσοι εἶχον μάστιγας.

¹¹ Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ⁸ εθεώρει, προσπίπτειν αὐτῷ, καὶ ἔκραζε, λέγοντα· Ὅτι σὺ ⁸ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

¹² Καὶ πολλὰ ²⁸ ἐπετίμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν ποιήσωσι.

ΜΑΡΚΟΥ, ΙΙΙ.

4. D. 27.

13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὗτ' ἠθέληεν αὐτός·
 14 Καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα ὡσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρῶσαι.

15 Καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια.

16 Καὶ ἐπέθηκε τῷ Σίμων ὄνομα Πέτρον·

17 Καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές, ὃ ἔστιν, υἱοὶ βροντῆς·

18 Καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Μαθθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν Ἰκανανίτην·

19 Καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν· καὶ ἄρχοντας εἰς οἶκον.

20 Καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν.

21 Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ, ἐβήθησαν κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γάρ· Ὅτι ἐξέστη.

22 Καὶ οἱ Γραμματεῖς

- 1 θλασ.
- 2 ἀπέρχομαι.
- 3 καταβάλλω.
- 4 1 Sa. 12. 6. Job 9. 20, in lxx.
- 5 εἰμί.
- 6 πρῶτον Σίμωνα-μ.
- 7 ἐπιτίθημι.
- 8 μερίζω.
- 9 α. οἶον.
- † Οὐδεὶς δύναται ἢ βασιλεῖα-α.
- † Καναανίτη-α.
- 10 Ζηλωτῆρ, Lu. 6. 15.
- 11 παραβόλαι.
- 12 εἰσέρχομαι.
- 13 διαρπάζω.
- 14 θλασ.
- 15 ἀφίξιμα.
- † πρὸς αὐτοῦ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀστυνοὶ, ἐβήθησαν-α.
- † αἰ-μ.
- 16 Mat. 12. 31. 15. 19. 26. 65. Jno. 10. 33. Col. 3. 8. Ep. 4. 31. 1 Ti. 6. 4. Jude 9.
- 17 ἐξέρχομαι.
- 18 ἐξίστημι, apponitur suffraganeis, 2 Co. 5. 13.
- 19 α. τῶ κοῦρ, v. τοῦ φρονεῖν.
- 20 ἀίστημαι.

οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες, ἔλεγον· Ὅτι Βεελζεβούλ ἔχει καὶ, Ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

23 Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς· Πῶς δύναται Σατανᾶς ἐκβάλλειν;

24 Καὶ ἐὰν βασιλεῖα ἐφ' ἑαυτὴν ἢ μερισθῇ, ἢ δύναται ἢ σταθῆναι ἢ βασιλεῖα ἐκείνη·

25 Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν ἢ μερισθῇ, οὐ δύναται ἢ σταθῆναι ἢ οἰκία ἐκείνη·

26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸ ἀνέστη ἐφ' ἑαυτόν, καὶ μεμερίσται, οὐ δύναται ἢ σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει.

27 Ὅτι οὐ δύναται οὐδεὶς τὰ σκεῖν τοῦ ἰσχυροῦ, ἢ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἢ διαρπάζσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρόν ἢ δῆσῃ· καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάζσει.

28 Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἢ ἀφεθῆσεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἢ ἢ βλασφημίαι ὅσας ἢ βλασφημισώσιν·

29 Ὅτι ὁ ἄνθρωπος βλασφημῆσιν εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν ἢ εἰς τὸν αἰῶνα, ἄλλ'

ἐνοχός¹ ἐστὶν αἰωνίου
* κρίσεως.

30 Ὅτι ἔλεγον Πνεῦμα
ἀκάθαρτον ἔχει.

31 Ἐρχονται οὖν ἰοὶ
ἀδελφοὶ κ' ἡ μήτηρ αὐ-
τοῦ[†] καὶ ἔξω[‡] ἐστῶτες,
ἀπέσειλαν πρὸς αὐτόν,
φωνούντες αὐτόν.^{††}

32 Καὶ¹² ἐκάθητο ὄχ-
λος περὶ αὐτόν· εἶπον δὲ
αὐτῷ Ἰδοῦ, ἡ μήτηρ σε
καὶ οἱ ἀδελφοὶ σε ἔξω
ζητοῦσί σε.

33 Καὶ¹³ ἀπεκρίθη αὐ-
τοῖς, λέγων· Τίς¹ ἐστὶν ἡ
μήτηρ μου, ἢ οἱ ἀδελ-
φοί μου;

34 Καὶ περιβλεψάμε-
νος¹¹ κύκλῳ τοῖς⁴ περὶ
αὐτόν¹² καθημένους, λέ-
γει· Ἴδε ἡ μήτηρ μου,
καὶ οἱ ἀδελφοί μου.

35 Ὃς γὰρ ἂν ποιῆσῃ
τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ,
οὗτος ἀδελφός μου, καὶ
ἀδελφή μου, καὶ μήτηρ
ἐστὶ.

Κεφ. δ'.
ΚΑΙ πάλιν²⁴ ἤρξατο
διδάσκειν παρὰ τὴν θά-
λασσαν· καὶ²⁵ συνήχθη
πρὸς αὐτόν ὄχλος πολ-
λός, ὥστε αὐτόν²⁶ ἐμ-
βάντα εἰς τὸ πλοῖον,
καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσ-
σῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ
τῆς γῆς¹ ἦν.

2 Καὶ²⁹ ἐδίδασκειν αὐ-
τὸς ἐν παραβολαῖς πολ-

A. D. 27.

- 1 εἰμί.
- * ἁμαρτήμα-
τος, ἢ ἁμαρ-
τίας-ἢ. alii
καλόσωφ.
- 2 ἐξέρχομαι.
- 3 ἢ. εὐεκα.
- † ἡ μήτηρ αὐ-
τοῦ οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτῶ-α.
- 4 ἴσθημι.
- 5 ἀποπέλλω.
- 6 γίνομαι.
- 7 ἢ. σπέρμα.
- 8 πίπτω.
- † alii καλῶν-
τες, ἢ ζητῶν-
τες αὐτόν.
- 9 καταφάγω.
- 10 ἢ. μέρος
τῆς γῆς.
- 11 ἴχω.
- 12 κάθημαι.
- † καὶ αἱ ἀδελ-
φαί σου-ε.
- 13 ἀποκρίνο-
μαι.
- 14 ἐξανατίλλω,
Mat. 13.5
- 15 ἀνατίλλω
- 16 καννατί-
λω, Mat. 13.6
- || τὸς κύκλῳ-ε
- 17 ἔφηρην.
- 18 ἀναβαίνω
- 19 Mat. 7. 16.
- 20 συμπτέγω,
Lu. 8. 14.
- 21 εἶδαι.
- ** αὐξανόμε-
νον.
- 22 φέρω.
- †† ἐν τερ-ε.
- 23 λέγω.
- 24 ἄρχομαι.
- 25 συναγω.
- 26 ἐμβάνω.
- 27 οὗς.
- 28 ἐρωτάω.
- 29 διδάσκω.
- 30 ἔρχομαι.

λά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς
ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

3 Ἄκούετε² Ἰδοῦ,² ἐξ-
ἦλθεν ὁ σπείρων³ τοῦ
σπείρα.

4 Καὶ⁶ ἐγένετο ἐν τῷ
σπείρειν, ὁ μὲν⁷ ἔπεσε⁸
παρὰ τὴν ὁδόν, κ',³⁰ ἦλ-
θε τὰ πετεινά^δ τοῦ οὐ-
ρανοῦ,¹ καὶ⁹ κατέφαγεν
αὐτό.

5 Ἄλλο⁷ δὲ⁸ ἔπεσεν
ἐπὶ τὸ πετρῶδες,¹⁰ ὅπῃ
ἂκ¹¹ εἶχε γῆν πολλήν· κ'
εὐθέως¹⁴ ἐφανείλει, διὰ
τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς.

6 Ἡλιοῦ δὲ¹⁵ ἀνατεί-
λαντος¹⁶ ἐκανματίσθη,
καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρι-
ζαν,¹⁷ ἐξηραίνθη.

7 Καὶ ἄλλο⁷ ἔπεσεν⁸
εἰς τὰς ἀκάνθας· κ',¹⁸ ἀνέ-
βησαν αἱ¹⁹ ἀκάνθαι, καὶ²⁰
συνέπνιξαν αὐτό, καὶ
καρπὸν οὐκ²¹ ἔδωκε.

8 Καὶ ἄλλο⁷ ἔπεσεν⁸
εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν·
καὶ²¹ ἐδίδε καρπὸν ἀνα-
βαίοντα καὶ ** αἰξά-
νοντα· κ',²² ἔφερεν,¹¹ ἐν
τριακόντα, καὶ¹¹ ἐν ἑξή-
κοντα, καὶ¹¹ ἐν ἑκατόν.

9 Καὶ²³ ἔλεγεν^δ αὐ-
τοῖς·¹ Ὁ ἔχων²⁷ ὄτα
ἀκοῦειν, ἀκούετω.

10 Ὅτε δὲ ἐγένετο κα-
λαμόνας,²⁸ ἠρῶθησαν αὐ-
τόν οἱ περὶ αὐτόν συν-
τοῖς δώδεκα τὴν παρα-
βολὴν.

11 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς

Ἔμιν ἰδέσθαι ἡγνώσθαι
 τὸ μυστήριον τῆς βασι-
 λείας τοῦ Θεοῦ ἔκρινον
 δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβο-
 λαῖς τὰ πάντα γίνεται

12 ἵνα βλέποντες
 ἰδέωσι, καὶ μὴ ἰδω-
 σι καὶ ἀκούοντες ἀκούω-
 σι, καὶ μὴ συνιῶσι μῆ-
 ποτε ἐπιστρέψωσι, καὶ
 ἀφεθῆ αὐτοῖς τὰ ἀμαρ-
 τηματα.

13 Καὶ λέγει αὐτοῖς
 Οὐκ οἴδατε τὴν παρα-
 βολὴν ταύτην; καὶ πῶς
 πάσας τὰς παραβολὰς
 ἡγνώσατε;

14 Ὁ σκείρων, τὸν λό-
 γον σκείρει.

15 Οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ
 παρὰ τὴν ὁδόν, ὅπου
 σκεῖται ὁ λόγος καὶ
 ὅταν ἀκούσῃσιν, εὐθέως
 ἔρχεται ὁ Σατανᾶς, καὶ
 αἶρει τὸν λόγον τὸν ἑσ-
 παρμένον ἔν ταις καρ-
 διαῖς αὐτῶν.

16 Καὶ οὗτοι εἰσιν ὁ-
 μοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώ-
 δη σκείρομενοι, οἳ, ὅ-
 ταν ἀκίσωσι τὸν λόγον,
 εὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμ-
 βίνουσιν αὐτῶν.

17 Καὶ ἔκ ἔχασι ρίζαν
 ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ ἡ πρόσ-
 καιροὶ εἰσιν εἴτα γενο-
 μένης θλίψεως, ἢ διωγ-
 μῶ διὰ τὸν λόγον, εὐθέ-
 ως σκανδαλίζονται.

18 Καὶ οὗτοι εἰσιν
 οἱ εἰς τὰς ἀκάθαρτας σπει-

A. D. 27.

1 δίδωμι.
 2 γὰρ ὁ σκείρων.
 3 ἀκούοντες.
 4 ἀκούωσι.
 5 ἰδῶσι.
 6 ἰδῶσι.
 7 ἰδῶσι.
 8 ἰδῶσι.
 9 ἰδῶσι.
 10 ἰδῶσι.
 11 ἰδῶσι.
 12 ἰδῶσι.
 13 ἰδῶσι.
 14 ἰδῶσι.
 15 ἰδῶσι.
 16 ἰδῶσι.
 17 ἰδῶσι.
 18 ἰδῶσι.
 19 ἰδῶσι.
 20 ἰδῶσι.

ρόμενοι, οὗτοι εἰσιν οἱ
 τὸν λόγον ἀκούοντες.

19 Καὶ αἱ μέριμναι τοῦ
 αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ
 ἀπάτη τοῦ πλοῦτου, ἐκ-
 αἰ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπι-
 θυμῖαι εἰσπορευόμεναι
 8 συμπνέγμισι τὸν λόγον,
 καὶ ἄκαρπος γίνεται.

20 Καὶ οὗτοι εἰσιν οἱ
 ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν
 12 σπαρέντες, οἵτινες ἀ-
 κούουσι τὸν λόγον, καὶ
 παραδέχονται καὶ καρ-
 ποφοροῦσιν, ἔν τριᾶκον-
 τα, καὶ ἔν ἑξήκοντα, καὶ
 ἔν ἑκατόν.

21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς
 Μήτις ὁ λύχνος ἔρχεται,
 ἵνα ὑπὸ τὸν μῶδιον ἵθηθῆ,
 ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ
 ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἵθη-
 πιτεθῆ;

22 Οὐ γὰρ ἔστι τι
 κρυπτόν, ἵδ' ἐάν μὴ φα-
 νερωθῆ, οὐδὲ ἔγένετο
 ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς
 φανερόν ἔλθῃ.

23 Εἴ τις ἔχει ὄρα
 ἀκούειν, ἀκούετω.

24 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς
 Βλέπετε τί ἀκούετε ἐν
 ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, με-
 τρηθήσεται ὑμῖν, καὶ
 18 προτεθήσεται ὑμῖν τοῖς
 ἀκούουσιν.

25 Ὅς γὰρ ἂν ἔχη
 19 ἡ δοθήσεται αὐτῷ, καὶ
 ὅς οὐκ ἔχει, καὶ ὅς ἔχει,
 20 ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

26 Καὶ ἔλεγεν ὣτως

ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς εἶν ἄνθρωπος
 3 βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς,

27 Καὶ καθυδῆ, καὶ ἐγειρήται νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ ὁ 5 σπόρος 6 βλαστάνῃ καὶ †μηκύνῃται ὡς οὐκ 8 οἶδεν αὐτός.

28 Ἄυτομάτῃ γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πληρῆ σῖτον ἐν τῷ στάχυνι.

29 Ὅταν δὲ 13 παραδῶ 14 ὁ καρπός, εὐθέως ἀποτέλλει τὸ ὄρεπανον, ὅτι 16 παρέστηκεν ὁ θερισμός.

30 Καὶ ἔλεγε· Ἔτιν ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ἢ ἢ ἐν ποίᾳ παραβολῇ 17 παραβάλωμεν αὐτήν;

31 Ὡς ἡ κόκκος σινάπεως, ὃς, ὅταν 5 σπαρῆ ἐπὶ τῆς γῆς, 44 μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἔστι τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

32 Καὶ ὅταν 5 σπαρῆ, ἀναβαίνει, καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων ἢ μείζων, καὶ ποιεὶ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.

33 Καὶ τοιαῦται παραβολαὶ 44 πολλαί· 4 λέλειπε αὐτοῖς τὸν λό-

A. D. 27.

1 κίμα.
 2 δύναμαι.
 3 βάλλω.
 4 ἰσίου μαθηταῖς ἐπίλου-σ.
 4 ἐπέλω.
 Ge. 41. 12.
 6 σπαίρω.
 8 Mat. 13. 26.
 † μηκύνεται.
 Ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός.
 αὐτομάτῃ ἢ γῆ καρποφορεῖ-ε.
 7 ἐίρησμαι.
 8 εἶδω.
 9 Ac. 12. 10.
 10 ἀφήμα.
 11 Lu. 8. 23.
 † πλοία-σ.
 12 ἐπιβάλλω.
 13 παραδίδομαι.
 14 κ. λαντός.
 15 παρίστημι.
 6 Πῶς-δ.
 ἢ ἐν ποίᾳ αὐτῶν παραβολῇ
 32 μείζων-σ.
 44 ἢ ἢ γῆς γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον-δ.
 16 ch. 15. 36.
 17 Ac. 20. 15.
 † δ-ε.
 † ἡ κόκκος-σ.
 18 ἐπιτείνω.
 44 μικρότερον-ε.
 19 φερέω, ch. 1. 25.
 20 ἀναδύω.
 21 γίνωμαι.
 ἢ μείζων-ε.
 44 ὅπως ἔγραψεν-ε. αλλ' οὕτως οὕτως ἔγραψεν-ε.
 22 φερέω.

γον, καθὼς 2 ἠδύναντο ἀκούειν·

34 Χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς 4 μαθηταῖς αὐτοῦ 4 ἐπέλυε πάντα.

35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὄψιας γενομένης· 7 Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν.

36 Καὶ 10 ἀφέντες τὸν ὄχλον, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς 1 ἦν ἐν τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα δὲ 2 πλοῖα 1 ἦν μετ' αὐτῶν.

37 Καὶ γίνεται 11 λαίλαψ ἀνέμου μεγάλης· τὰ δὲ κύματα 12 ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥτε 22 αὐτὸ τῷ ἤδη 16 γεμίζεσθαι.

38 Καὶ 1 ἦν αὐτός 11 ἐπὶ τῇ πρίμῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθυδῶν· καὶ διεγείρουσιν αὐτὸν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλόμεθα·

39 Καὶ διεγερθεὶς 18 ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπε τῇ θαλάσῃ· Σιώπα, 19 πεφίμωσθι. Καὶ 20 ἐκόπασεν ὁ ἀνεμος, καὶ 21 ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.

40 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί δεῖλοί 2 ἔστε 21 οὕτω; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν;

41 Καὶ 22 ἐφοβήθησαν φόβου μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· Τί ἄρα οὗτος 1 ἔστιν, ὅτι καὶ

ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ἠπακούουσιν αὐτῷ;

ΚΑΙ ^{κεφ. ε΄} ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρητῶν.

2 Καὶ ⁴ ἐξεληθὲν αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως ⁵ ἀπήτησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῃ,

3 Ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ ὅτε ⁸ ἀλύσειν ὕδεις ⁹ ἰδὲνατο αὐτὸν ¹⁰ ὄησαι·

4 Διὰ τὸ αὐτὸν πολλὰς ¹³ πέδας καὶ ⁸ ἀλύσεις ¹⁰ δεδέσθαι, καὶ ¹⁴ δεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ⁸ ἀλύσεις, καὶ τὰς πέδας ¹⁷ συντετριφθᾶν· καὶ ὕδεις αὐτὸν ἰσχυρῶς ²⁰ δαμάσαι.

5 Καὶ διαπαντός νυκτός καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μνημασί ²¹ ἦν κρίζων, καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.

6 ²² Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ⁴ ἀπὸ μακρόθεν, ²⁴ ἔδραμε, καὶ ²⁵ προσεκύνησεν αὐτῷ·

7 Καὶ ²⁷ κράξας φωνῇ μεγάλῃ, ¹ εἶπε· ²⁸ Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ²⁹ ὀρκίζω σε τὸν Θεόν, μὴ με βασανίσῃς.

8 (Ἐλεγε γὰρ αὐτῷ ¹ ἔξελθε τὸ πνεῦμα ἐκ

A. D. 27.

• ἦλθεν-ε.
1 ἔρχομαι.
2 ἠπακούω.
3 ἀπεκρίθη λέγων-ε.
4 ἀποκρίνομαι.
5 Γρασηνῶν-ε. alii Γαρυσηνῶν.
6 ἐξήρχομαι.
7 ἀνατᾶν.
8 ἀποτίλλω.
9 ἔγω.
10 μνημασί-α.
11 πρὸς τὰ ὄρεα-α. alii-ε.
12 Lu. 8. 28.
13 ὄησαι.
14 πεδάσαι.
15 πᾶντα.
16 Lu. 8. 29.
17 διασπᾶν, Ac. 23. 10.
18 εἰσέρχομαι.
19 ἐπιτρέπω.
20 συντρίβω.
21 ὄρημα.
22 Mt. 8. 32.
23 Ja. 3. 7, 8.
24 εἶμι.
25 alii ἦσαν δὲ ὡς δισχιλιοί-ε.
26 πρὶν.
27 εἶδον.
28 τρέχω.
29 ἀναγγέλλω.
30 προσκυνῶ.
31 κρίζω.
32 λέγων-ε.
33 αὐτοῖς-α.
34 ἀπήγγειλαν-α.
35 ἦλθεν-ε.
36 ch. 1. 24.
37 Ac. 19. 13.

ἀκαθάρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου.)

9 Καὶ ² ἐπηρώτα αὐτὸν τί σοὶ ὄνομα; Καὶ ¹³ ἀπεκρίθη, λέγων· Δεγεῖον ὄνομα μοι, ὅτι πολλοὶ ²¹ ἐσμεν.

10 Καὶ ¹¹ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, ἵνα μὴ αὐτοῖς ⁶ ἀποσεύλῃ ἔξω τῆς χώρας.

11 ²¹ Ἦν δὲ ἐκεῖ ἡ πρὸ τὰ ὄρη ἀγέλη χοίρων ¹ μεγάλη ¹ βοσκόμενη.

12 Καὶ ¹¹ παρεκάλεσαν αὐτὸν ⁸ πάντες ¹ οἱ δαίμονες, λέγοντες· ¹² Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς ¹⁵ εἰσέλθωμεν.

13 Καὶ ¹⁶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ⁶ ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ⁴ ἐξεληθὼν τὰ πνεύματα ἵνα ἀκαθάρτα, ¹⁵ εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ¹⁸ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ ¹⁰ κρημοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ²¹ ἦσαν δὲ ²² ὡς δισχιλιοί· καὶ ²² ἐπνίγοντο ἐν τῇ θάλασσῃ.

14 Οἱ δὲ βόσκοντες ¹¹ τὰς χοίρας ἐφυγον, καὶ ²⁵ ἀγγείλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰς ἀγροὺς. Καὶ ¹¹ ἐξηλθον ²³ ἰδεῖν τί ²¹ ἐστὶ τὸ γεγονός.

15 Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον, ² καὶ!

1 ἱματισμένον, καὶ 2 σωφρονουῖτα, τὸν 3 ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα 1 καὶ 6 ἐφοβήθησαν.

16 Καὶ 10 διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ 29 ἰδόντες, πῶς 13 ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων.

17 Καὶ 14 ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν 15 ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν.

18 Καὶ † ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα 16 ἦ μετ' αὐτοῦ.

19 Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ 19 ἀφῆκεν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ Ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σὺν, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ Κύριος ἔποιησε, κ. 23 ἠλέησέ σε.

20 Καὶ 15 ἀπῆλθε, καὶ 14 ἤρξασθε κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, ὅσα 21 ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

21 Καὶ διαπεράσας τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν, 26 συνέχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτὸν, καὶ 16 ἦν παρά τὴν θάλασσαν.

22 Καὶ ἰδὼν, ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχισυναγῶγων, ἀνόματι Ἰάειρος 1 καὶ 29 ἰδὼν αὐτὸν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ,

23 καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, λέγων Ὅτι

A. D. 27.

1 Lu. 8. 35.

2 Lu. 8. 35.

Ro. 12. 3.

2 Co. 5. 13.

Tit. 2. 6.

1 Pe. 4. 7.

3 Exo.

4 confes.

Mat. 9. 18.

5 ἔρχομαι.

6 φοβέω.

* ἴνα-ε.

7 ἐπιτίθημι.

8 σώζω.

9 ζῶω.

10 διηγέομαι.

11 ἀπολυθῆναι.

12 συνθλιβῶ.

13 γίνομαι.

14 ἔρχομαι.

15 ἀπέρχομαι.

16 εἰμί.

† ἐμβαινόντος-ε.

17 πάσχω.

‡ Καὶ οὐκ-ε.

18 δαπανῶ.

§ τὰ παρ' αὐτοῦ-ε. alii τὰ αὐτοῦ.

19 ἀφίημι.

20 ἀφελῶ.

|| πεποίηκε-ε

21 ποιῶ.

22 ἔπιπτοι.

23 ἐλεύω.

** ἐν αὐτῷ.

24 ἔρχομαι.

25 γινώσκω.

26 συνέγω.

27 ἐπιγινώσκω.

28 Lu. 6. 19.

29 εἶδω.

30 ἐξέρχομαι.

31 ἐπιτιρίψω.

32 ver. 24.

τὸ θυγάτριόν μου 4 ἐσχάτως ἔχει ἵνα 5 ἐλθῶν ἐπιθῆς αὐτῇ τὰς χεῖρας, * ὅπως 8 σωθῆ καὶ 9 ζησεται.

24 Καὶ 15 ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ καὶ 11 ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ 12 συνέθλιβον αὐτόν.

25 Καὶ γυνή 16 οἶσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα,

26 καὶ πολλὰ 17 παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, κ. 18 δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν 20 ἀφελήσασα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα 5

27 Ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, 6 ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν, 22 ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ.

28 Ἐλεγε γάρ ** Ὅτι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ 22 ἄψωμαι, 8 σωθήσομαι.

29 Καὶ εὐθέως 24 ἐξηράθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς καὶ 25 ἔγνω τῷ σώματι, ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μαστιγῆς.

30 Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς 27 ἐπιγινούς ἐν αὐτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ 28 δύναμιν 30 ἐξεληῖσεν, 31 ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγε Τίς μου 22 ἤψατο τῶν ἱματίων;

31 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Βλέπετε τὸν ὄχλον 32 συνθλιβούτῃ

σε, και λέγεις· Τίς μου ἦνατο;

32 Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν.

33 Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα και τρέμωσα, εἶδουα ὁ γέγονεν ἐπ' αὐτῆ, ἦλθε και προσέπεσεν αὐτῷ, και εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

34 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῆ· Θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκε σε ὑπαγε εἰς εἰρήνην, και ἴσθι ὑγιῆς ἀπὸ τῆς μάστιγος σου.

35 Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγωγου, λέγοντες· Ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε, τί ἐπι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;

36 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκῆσας τὸν λόγον λαλῶμενον, λέγει τῷ ἀρχισυναγωγῷ· Μὴ φοβοῦ, μόνον πιστεύε.

37 Καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ Πέτρον, και Ἰακώβον, και Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου.

38 Καὶ ἔρχεται εἰς Ἴον οἶκον τῶ ἀρχισυναγωγῶ, κ θεωρεῖ θόρυβον, κ κλαίοντας κ ἀλαλιζόντας πολλὰ.

39 Καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· Τί θορυβεῖσθε κ κλαίετε; τὸ παιδίον ἔκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθευθε.

40 Καὶ καλεγῶν αὐ-

A. D. 27.

1 ἄπτομαι.

2 περιβλέπω.

3 εἶδω.

4 κούω.

5 φοβέω.

6 γίνομαι.

7 ἔρχομαι.

8 προσπίπτω

* alii κατα-

καλιμένον,

κ καταβα-

βλημένον.

† αἰτίαν, κ

αἰτίαν αὐ-

τῆς-κ.

9 ἐγείρω.

10 ἀνίστημι.

11 σώζω,

Mat. 9. 22.

12 εἰμί.

13 ἔξιςται,

ch. 2. 12.

14 ch. 16. 8.

Lu. 5. 26.

15 ch. 3. 10.

16 κ τίς.

17 διατέλλω.

18 ἀποθνήσκω

19 Lu. 7. 6.

20 γινώσκω.

21 εἶδωμαι.

22 ἀφίημι.

23 ἔξέρχομαι

† αὐτοῦ-κ.

24 ἔρχομαι.

κ και-κ.

|| οἰ-κ.

25 ἐκπλήσσω

26 I Co. 13. 1.

Je. 25. 34.

27 εἰσέρχο-

μαι.

** alii ἔνα.

28 Mat. 9. 24.

†† ὁ τῷ τέκτο-

νος τίος και

Μαρίας-κ.

alios ὁ τέκ-

των-κ.

†† και ἀδελ-

φῶς-κ.

τοῦ. Ὁ δὲ, ἐκβαλὼν ἅπαντας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου, και τὴν μητέρα, και τὴς μετ' αὐτῶ, και εἰσπορεύεται ὅπου 12 ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον.^{1*}

41 Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῆ· Ταλιθὰ κούμι ὁ ἐστι μεθερμηνευόμενον· Τὸ κοράσιον (σοὶ λέγω)⁹ ἐγείραι.

42 Καὶ εὐθέως¹⁰ ἀνέστη τὸ κοράσιον, και περιεπάτει¹² ἦν γὰρ ἑτῶν δώδεκα. Καὶ¹³ ἐξέστησαν¹⁴ ἐκστάσει μεγάλη.

43 Καὶ¹⁷ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ, ἵνα μηδεὶς²⁰ γνῶ τῆτο· κ εἶπε²¹ δοθῆναι αὐτῆ φαγεῖν.

Κεφ. 7.
ΚΑΙ²³ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, και⁷ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶ και ἀκολούθοιςιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

2 Καὶ⁶ γενομένης σαββάτου,²⁴ ἦρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν· κ πολλοὶ ἀκῶντες²⁵ ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες· Πῶθεν τοῦτω ταῦτα; και τίς ἡ σοφία ἡ²¹ δοθεῖσα αὐτῷ, κ^{**} ὅτι και δυναμίμει τοιαῦτα διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται;

3 Οὐκ οὗτος¹² ἐστίν^{††} ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας, κ^{††} ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου.

καὶ Ἰωσή, καὶ Ἰουδά, καὶ Σίμωνος; καὶ ἕκ¹ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆ ὡδε πρὸς ἡμᾶς; Καὶ ² ἔσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.

⁴ Ἐλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ¹ ἐστὶ προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

⁵ Καὶ ⁴ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ⁶ ἀρρώτοις ⁷ ἐπιθεῖς τῶν χειρᾶς, ⁸ ἐθεράπευσε.

⁶ Καὶ ⁹ ἐθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Καὶ ¹² περιῆγε τὰς κύμας ¹² κύκλῳ, διδάσκων.

⁷ Καὶ προσκαλεῖται ἰὸς δώδεκα, καὶ ¹⁷ ἤρξατο αὐτὸς ἀποπέλλειν ¹⁵ διὰ δύο, καὶ ¹⁹ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων.

⁸ Καὶ ²⁰ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μὴδὲν αἴρῃσιν εἰς ὁδόν, εἰ μὴ ῥάβδον μόνον· μὴ πήρουν, μὴ ἄρτων, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν.

⁹ Ἀλλ' ὑποδεδεμένους ²² σανάλια· κ' μὴ ²² ἐνδόσησθε δύο χιτῶνας.

¹⁰ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς Ὅπου ἂν ²⁴ εἰσελήθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ²⁵ ἐξέλθητε ἐκείθεν.

¹¹ Καὶ ὅσοι ἂν μὴ

A. D. 27.

- 1 εἰμί.
2 Ματ. 5. 29, 20.
11. 6.
3 λέγωμαι.
4 ἀποπέλλω, Ματ. 13. 58.
5 ἄρρωμαι.
6 εἰ. 16. 18.
7 Ματ. 14. 14.
8 1Co. 11. 30.
9 ἐπιτίθημι.
10 ἐθεράπευω.
11 αὐτόν.
12 ἐκβάλλω.
13 ἀλάφω.
14 ἰθαύμαζομαι.
15 παράγω.
16 α. καὶ ῥάβδον.
17 ἀκούω.
18 α. ταῦτα.
19 τὴν ἀκούσιν Ἰησοῦς.
20 γίνωμαι.
21 ὀρχομαι.
22 ἔλεγον· ἰ.
23 Heb. pro ἀπὸ δύο.
24 ὀδύσασθαι.
25 παραγάλλω.
26 ἐγείρω.
27 δὲ· g.
28 Ae. 12. 8. coufer. Mat. 10. 10.
29 ἀποκαφαλίζω.
30 ὅσος ἡγέρθη· α. αὐτὸς ἡγέρθη· ἰ.
31 ἐνδόσασθαι.
32 εἰσερχομαι.
33 ἐξέρχομαι.
34 κρατέω.
35 εἶμι.

³ δέξωνται ἡμᾶς, μὴδὲ ἀκούσωσιν ἡμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκείθεν, ἐκτινάξατε τὸν χῶν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ἡμῶν, εἰς μαρτύριον αὐτοῦ.

⁵ Ἀμην λέγω ὑμῖν, ἄνεκτότερον ¹ ἐστὶ Σοδόμοις ἢ Γομορροεῖς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

¹² Καὶ ²⁵ ἐξεληθόντες ἐκήρυσσαν ἵνα μετανοήσωσι.

¹³ Καὶ δαιμόνια πολλὰ ¹⁰ ἐξεβάλλον· κ' ¹¹ ἤλεψον ἐλαίῳ πολλοῦς ⁶ ἀρρώτους, καὶ ⁸ ἐθεράπευον.

¹⁴ Καὶ ¹⁴ ἤκουσεν ¹⁵ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, ὅτι φανερόν γάρ ¹⁶ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ¹ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ²¹ ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ.

¹⁵ Ἄλλοι ¹ ἔλεγον, ὅτι Ἡλίας ¹ ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, ὅτι προφήτης ¹ ἐστίν, ἢ ὡς εἰς τῶν προφητῶν.

¹⁶ Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης, εἶπεν· α' ὅτι ὃν ἐγὼ ²³ ἀπεκεφάλισα· Ἰωάννην, ἢ οὗτος ¹ ἐστίν, αὐτός ²¹ ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν.

¹⁷ Αὐτὸς γάρ ὁ Ἡρώδης, ἀποστείλας ²⁶ ἐκράτησε τὸν Ἰωάννην, καὶ ²⁷ ἐδήσεν αὐτὸν ἐν ⁶ τῇ

φυλακῆ διὰ Ἡρωδιάδα
τὴν γυναῖκα Φιλίππου
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι
αὐτὴν ἐγάμησεν.

18 Ἐλεγε γὰρ ὁ Ἰωάν-
νης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι οὐκ
ἔξεστὶ σοι ἔχειν τὴν
γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ
σου.

19 Ἡ δὲ Ἡρωδιάς ἐνε-
χεν αὐτῷ, καὶ ἠθέληεν
αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ
οὐκ ἠδύνατο.

20 Ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφο-
βεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰ-
δὼς αὐτὸν ἀνδρα δικαίον
καὶ ἅγιον· καὶ συνετήρει
αὐτὸν, καὶ ἀκούσας αὐ-
τοῦ, πολλὰ ἐποίησε, καὶ
ἠδέως αὐτοῦ ἤκουε.

21 Καὶ ἰογενομένης ἡ
μέρας εὐκαιρου, ὅτε Ἡ-
ρώδης τοῖς ἑταίροις
αὐτῆ δεῖπνον ἐποίησε τοῖς
μεγιστάσιν αὐτοῦ, καὶ
τοῖς 14 χιλιάρχοις, καὶ
τοῖς πρώτοις τῆς Γαλι-
λαίας·

22 Καὶ εἰσελθοῦσης
τῆς θυγατρὸς αὐτῆς
τῆς Ἡρωδιάδος, κ' ἠρ-
χισαμένης, καὶ ἠρε-
σάσης τῷ Ἡρώδῃ καὶ
τοῖς συνακακισμένοις, εἶ-
πεν ὁ βασιλεὺς τῷ κο-
ρασίῳ· 24 Αἰτήσον με ὅ
εάν θέλῃς, καὶ δώσω
σοί.

23 Καὶ ὤμοσεν αὐ-
τῇ, ὅτι ὅ ἐάν με αἰ-
τήσῃς, δώσω σοι, ἕως

A. D. 28.

- 1 ἐξέχομαι.
- 2 ἔχει.
- 3 ἐπέχω.
- Lu. 11. 63.
- Gal. 5. 1.
- 4 θάλασσα.
- 5 ἐπιτάσσει.
- 6 ε. εὐρα.
- 7 Ματ. 14. 8, 11.
- Lu. 11. 29.
- 8 Ματ. 14. 9.
- 9 ἠπείκει-σ.
- 9 ἀκούω.
- 10 γίνωμαι.
- 11 ἀβηθήσας.
- Lu. 7. 30.
- 10. 16.
- Jno. 12. 48.
- 12 Ge. 37. 36.
- 39. 1.
- in lxx.
- † γενεθλί-
οις-σ.
- 13 ἀπειθήσας,
- ch. 1. 27.
- Lu. 4. 36.
- 8. 25, 31.
- Ac. 23. 2.
- 14 Jno. 18. 12.
- Ac. 21. 31, 33.
- 15 εἰσερχο-
μαι.
- Ἰαὐτῶ, Ἡρω-
διάδος-σ.
- 16 ἀπέρχο-
μαι.
- 17 ἀποκεφα-
λίω.
- 18 ἐρχόμαι.
- 19 ἀρῶ.
- 20 φέρω.
- 21 ἐρχομαι.
- 22 ἀρῶ.
- 23 τίθημι.
- 24 αἰτέω.
- 25 δίδωμι.
- 26 ἄνωγομαι.
- 27 ἀπαγγέλλω.

ἡμίσησεν τῆς βασιλείας
μου.

24 Ἡ δὲ ἠδελβοῦσα,
εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς· Τί
24 αἰτήσομαι; Ἡ δὲ εἶπε·
Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου
τοῦ Βαπτιστοῦ.

25 Καὶ εἰσελθοῦσα
εὐθέως μετὰ σκουδῆς
πρὸς τὸν βασιλέα, ἠ-
τήσατο λέγουσα· Θέλω
ἵνα μοι δῶς ἕξ αὐτῆς
ἐπὶ πίνακι ἡν κεφαλὴν
Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

26 Καὶ περιλυκὸς ὡς
νόμος ὁ βασιλεὺς, διὰ
τῆς ὀρκῆς τῆς συνα-
κακισμένης οὐκ ἠθέλη
σεν αὐτὴν ἀβηθήσαι.

27 Καὶ εὐθέως ἀποτεί-
λας ὁ βασιλεὺς 12 ἀπε-
καλιπῶρα, ἵνα ἐπέταξεν
20 ἐνεχθῆναι τὴν κεφα-
λὴν αὐτοῦ.

28 Ὁ δὲ ἀπελθὼν
17 ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν
ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ ἠ-
νεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν
αὐτὴν τῷ κορασίῳ· καὶ
τὸ κορασίον ἔδωκεν
αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς.

29 Καὶ ἀκούσαντες οἱ
μαθηταὶ αὐτῆ, ἦλλον,
καὶ ἤραν τὸ πτῶμα αὐ-
τοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτό
ἐν τῇ μνημείῳ.

30 Καὶ συναγόνται οἱ
ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰη-
σοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν
αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα

ἐποίησαν, καὶ ὄσα ἑδίδασαν.

31 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἐρημοὺς τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον· ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοὶ καὶ οὐδέ φαγεῖν ἠνέκαίρου.

32 Καὶ ἀπήλθον εἰς ἐρημοντόπον, τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν.

33 Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας ἅ οἱ ὄχλοι· καὶ ἐπέγνωσαν αὐτοὺς πολλοὶ καὶ περὶ ἀποπασσῶν τῶν πόλεων συννεύραμον ἐκεῖ, καὶ ἀπήλθον αὐτοῖς, καὶ ἀπὸ τῆς ἐρημίας πρὸς αὐτοὺς.

34 Καὶ ἐξεβλῆθη ἰδεῖν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ ᾤκησεν διδάσκειν αὐτοὺς πολλὰ.

35 Καὶ ἦδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτῷ λέγουσιν· Ὅτι ἐρημὸς ἔστιν ὁ τόπος, καὶ ἦδη ὥρα πολλή·

36 Ἀπόλυσον αὐτοὺς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κῆκλιν ἀγρῶν καὶ κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φαίωσιν, ἃ ἔχουσιν.

37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς,

A. D. 28.

- 1 δάσκει.
- 2 δίδωμι.
- 3 ch. 14. 41. Mat. 28.45.
- 4 εἶμι.
- 5 ὑκαίρου, Ae. 17. 21.
- 6 εἶδω.
- 7 γινώσκω.
- 8 ε. τοῦτο.
- 9 ἀπέρχομαι.
- 10 ἀπὸ τῆς ἐρημίας.
- 11 συντρέχω.
- 12 ἀπὸ τῆς ἐρημίας.
- 13 Heb. pro κατά συμπίσαν.
- 14 προέρχομαι.
- 15 συνέρχομαι.
- † Vide App.
- 16 ἐξέρχεται.
- 17 ἀναβλέπω.
- 18 Heb. pro κατά πρῶσιον.
- 19 λαμβάνω.
- 20 ἀναβλέπω.
- 21 κατακλίνω.
- 22 σπλάγχνιστος.
- 23 ἐρχομαι.
- 24 προέρχομαι.
- 25 παραίτημι.
- 26 αἶμα.
- † Vide App.
- 27 κ. τλ.
- 28 ἀπολύω.
- 29 ἀγοράζω.
- 30 ἀπορροή.
- 31 ἐμβῆναι.

εἶπεν αὐτοῖς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν διακοσίων δηνარიῶν ἄρτους, καὶ δώμεν αὐτοῖς φαγεῖν.

38 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ εἶδετε· Καὶ γινόντες, λέγουσι· Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας.

39 Καὶ ἐπέταφεν αὐτοῖς ἀνακλίνας πάντας ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ.

40 Καὶ ἀνέπεσον πρᾶσαι πρᾶσαι, ἀνὰ ἑκάστον καὶ ἀνὰ πενήκοντα.

41 Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησε, καὶ ἀτέκλασε τὰς ἄρτους· καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτῷ ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς· καὶ τὰς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσι.

42 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν.

43 Καὶ ἦσαν ἰκλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ὑπὸ τῶν ἰχθύων.

44 Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους, ὡσεὶ πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

45 Καὶ εὐθέως ἠναγκάσθησαν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέ-

σαν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον.

46 Καὶ ἅποιαζάμενος αὐτοῖς, ἅπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεΐξασθαι.

47 Καὶ ὄψιας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς.

48 Καὶ εἶδεν αὐτοῖς 14 βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνει· 15 (ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς) καὶ περι τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοῖς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης· καὶ 17 ἤθελε 18 παρελθεῖν αὐτοῖς.

49 Οἱ δὲ 23 ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἔδοξαν 24 φάντασμα 10 εἶναι, καὶ 25 ἀνέκραξαν.

50 (Πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ 26 ἐταράχθησαν.) Καὶ εὐθέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.

51 Καὶ 28 ἀνέβη πρὸς αὐτοῖς εἰς τὸ πλοῖον· καὶ 30 ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ ἄλιαν· ἄ ἐκ περιουσίας· ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο, καὶ ἐθαύμαζον.

52 Οὐ γὰρ 31 συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· 10 ἦν γὰρ ἡ καρδία αὐτῶν 33 πεπωρωμένη.

A. D. 28.

- 1 ε. τὸν λιμένα.
- * ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς Γεννησαρέτ-π.
- 2 ἔρχομαι.
- 3 προσομιλώ.
- 4 ε. δεξι.
- 5 ἀποτάσσω.
- 6 ἀπέρχομαι.
- 7 ἐξέρχομαι.
- 8 ε. οἱ ἑνοικιοί, ν. οἱ ἄνδρες.
- 9 ἐπιγινώσκω
- 10 εἰμί.
- 11 περιτρέχω
- 12 ε. γῆν.
- 13 ἔρχομαι.
- † φέρειν, ε. προσφέρειν, ε. διεφέρειν-π.
- 14 ch. 5. 7.
- 15 ε. τὸ πλοῖον.
- 16 ἀκούω. [οἱ]
- 17 θάλασσα.
- 18 παρέρχομαι.
- 19 εἰσπορεύομαι.
- 20 τίθημι.
- 21 καὶ ἔν.
- 22 ἔπιτομαι.
- 23 εἶδω.
- 24 Mat. 14. 26.
- 25 ἀνακράζω.
- 26 ταράσσω.
- 27 Ac. 10. 14.
- 28 ἀναβαίνω.
- † τοῖς-ψ
- 29 μεμψόμεαι
- ε allii κατέγνωσαν.
- 30 κοπάζω.
- 31 συνίημι.
- 32 Eze. 21. 18.
- 33 παρῶ.
- 34 ver. 5. 13.

53 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον² ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρέτ, καὶ προσομιώσθησαν.¹⁴

54 Καὶ ἔξεληθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοῖου, εὐθέως ἔπιγινώσκουσιν αὐτὸν,

55 11 Περιδραμόντες ὄλην τὴν περίχωρον 12 ἐκείνην, 13 ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις 14 ἵνα κακῶς ἐχοῦσιν 1 περιφέρειν, ὅπως 16 ἦσκον ὅτι ἐκεῖ 10 ἔστι.

56 Καὶ ὅπου ἂν 19 εἰσπορεύετο εἰς κώμας, ἢ πόλεις, ἢ ἀγροὺς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς 20 ἐτίθουν τοὺς ἀσθενούντας, καὶ παρέκάλουν αὐτὸν, ἵνα 21 κἄν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ 22 ἀψωνταί· καὶ, ὅσοι ἂν 22 ἤπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο.

Κεφ. ζ'.

ΚΑΙ συναγορταί πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καὶ τινες τῶν Γραμματέων, 2 ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων.

2 Καὶ ἰδόντες ἵνας τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 27 κοιναῖς χερσὶ, τῆτ' 10 ἔστιν, ἀνίπτους, ἐσθίοντας ἄρτους, 6 29 ἐμέμψαντο.¹⁵

3 Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ 32 πύγμῃ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες τὴν 34 παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων.

ἐποίησαν, καὶ ὄσα ¹ ἐδίδασαν.

31 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημου τόπον, καὶ ² ἀγαπαύεσθε ὄλιγον· ³ ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί· καὶ οὐδὲ φαγεῖν ⁴ ἠκαίρουν.

32 Καὶ ⁵ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον, τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν.

33 Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας· ⁶ οἱ ὄχλοι ⁷ καὶ ⁸ ἐπέγνωσαν αὐτὸν· πολλοί· καὶ περὶ ἅπασάν τῶν πόλεων ⁹ συνέδρομον· ¹⁰ ἐκεῖ, ¹¹ καὶ ¹² προῆλθον αὐτοῖς, καὶ ¹³ συνῆλθον πρὸς αὐτόν· ¹⁴

34 Καὶ ¹⁵ ἐξελθὼν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς ¹⁶ πολὺν ὄχλον, καὶ ¹⁷ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ ¹⁸ ᾤρετο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά.

35 Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, ¹⁹ προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγουσιν· Ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή·

36 ²⁰ Ἀπόλυσον αὐτοὺς, ἵνα ²¹ ἀπελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ ἀγρὰς καὶ κώμας, ἀγοράσωσιν ²² ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φαίγωσιν, ἃς ἔχουσιν.

37 Ὁ δὲ ²³ ἀποκριθεὶς,

A. D. 28.

- 1 διδάσκω.
- 2 δίδωμι.
- 3 ch. 14. 41.
- 4 εἶμι.
- 5 ἀκαίρως, Ae. 17. 21.
- 6 εἶδω.
- 7 γινώσκω.
- 8 σ. τοῦτο.
- 9 ἀπέρχομαι.
- 10 ἐπιγινώσκω.
- 11 συντρέχω.
- * καὶ ἦλθον ἐκεῖ-ι.
- 12 ἐπιτάσσω.
- 13 Heb. pro κατά συμπόσιον.
- 14 προέρχομαι.
- 15 συνέρχομαι.
- † Vide App.
- 16 ἐξέρχομαι.
- 17 ἀναπίπτω.
- 18 Heb. pro κατά πρόσωπον.
- 19 λαμβάνω.
- 20 ἀναβλέπω.
- 21 καταλάω.
- 22 σπλαγχνίζω.
- 23 ὀρχομαι.
- 24 προσέρχομαι.
- 25 παρατίθημι.
- 26 αἶρω.
- † Vide App.
- 27 κ. τί.
- 28 ἀπολύω.
- 29 ἵνα φαίγωσιν.
- 30 ἀναγκάζω.
- 31 ἐμβάινω.

εἶπεν αὐτοῖς· ²⁴ Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ²⁵ Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν διακοσίων δηναρίων ἄρτους, καὶ ²⁶ δώσωμεν αὐτοῖς φαγεῖν·

38 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε· καὶ ²⁷ ἴδετε· Καὶ ²⁸ γινόντες, ²⁹ λέγουσιν· Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας.

39 Καὶ ³⁰ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλίναί πάντας ἐπὶ τῷ χλωρῷ χορτῷ.

40 Καὶ ³¹ ἀνέπεσον ³² πρᾶσαι πρᾶσαι, ἀνὰ ἑκάστην καὶ ἀνὰ πενήκοντα.

41 Καὶ ³³ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰς δύο ἰχθύας, ³⁴ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησε, καὶ ³⁵ κατέκλασε τὰς ἄρτους· καὶ ³⁶ ἐδίδο τῷ μαθηταῖς αὐτῷ ἵνα ³⁷ παραθήσῃ αὐτοῖς· καὶ τὰς δύο ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι.

42 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν.

43 Καὶ ³⁸ ἦσαν ³⁹ κλασμαμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ⁴⁰ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.

44 Καὶ ⁴¹ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους, ⁴² ὡσεὶ πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

45 Καὶ εὐθέως ⁴³ ἠναγκάσθησε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ⁴⁴ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὰ πέ-

ραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον.

46 Καὶ ἵ ἀπολαζάμενος αὐτοῖς, ἵ ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεΐσασθαι.

47 Καὶ ὄψιας γενομένης, ἵ ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς.

48 Καὶ εἶδεν αὐτοὺς ἵ βασιανίζομένους ἐν τῷ ἐλαίνειν· ἵ (10 ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς) καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης· καὶ ἵ ἤθελε ἵ παρελθεῖν αὐτοὺς.

49 Οἱ δὲ ἵ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἔδοξαν ἵ φάντασμα ἵ εἶναι, καὶ ἵ ἀνέκραζαν.

50 (Πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ ἵ ἐταράχθησαν.) Καὶ εὐθέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.

51 Καὶ ἵ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον· καὶ ἵ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ ἵ λίαν· ἵ ἐκ περισσοῦ· ἵ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο, καὶ ἵ ἐθαύμαζον.

52 Οὐ γὰρ ἵ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· ἵ ἦν γὰρ ἵ ἡ καρδιά αὐτῶν ἵ πεπωρωμένη.

A. D. 28.

- 1 ε. τὸν λιμένα.
- 2 ἐπὶ τὴν γῆν ἔλθον εἰς Γεννησαρέτ-α.
- 3 ἔρχομαι.
- 4 προσορμίζω.
- 5 ε. ἐκεῖ.
- 6 ἀποτάσσει.
- 7 ἀπέρχομαι.
- 8 ἐξέρχομαι.
- 9 ε. οἱ ἑνοικιοί, ν. οἱ ἄνδρες.
- 10 ἐπιγινώσκω.
- 11 εἰμί.
- 12 περιτρέχω.
- 13 ε. γῆν.
- 14 ἔρχομαι.
- 15 φέρειν, ε. προσφέρειν, ε. ἐπιφέρειν-α.
- 16 αὐ. 5. 7.
- 17 ε. τὸ πλοῖον.
- 18 ἀνάω. Γορ.
- 19 ὄχλου.
- 20 παρίρχομαι.
- 21 εἰσοπαρορμίζομαι.
- 22 τίθημι.
- 23 καὶ ἔν.
- 24 ἔρχομαι.
- 25 εἶδω.
- 26 Mat. 14. 26.
- 27 ἀνακράζω.
- 28 παραίσομαι.
- 29 Ac. 10. 14.
- 30 ἀναβαίω.
- 31 τοῦ-σ.
- 32 μεμψόμεαι.
- 33 αὐτὸν κατέγνωσαν.
- 34 κοπάζω.
- 35 συνίημι.
- 36 Eze. 21. 18.
- 37 πωρῶ.
- 38 ver. 5, 13.

53 Καὶ διαπεράσαντες ἵ ἦλθον ἵ ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρέτ, καὶ ἵ προσορμίσθησαν.

54 Καὶ ἵ ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοῖου, εὐθέως ἵ ἐπιγινώσκον αὐτὸν,

55 ἵ Περιδραμόντες ἵ ἤλθον τὴν περίχωρον ἵ ἐκείνην, ἵ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις ἵ ἵος κακῶς ἵ χολίας ἵ περιφέρειν, ὅσην ἵ ἤκηον ὅτι ἐκεῖ ἵ ἔστι.

56 Καὶ ὅπου ἵ ἄν εἰσπορεύετο εἰς κῆμας, ἵ ἢ πόλεις, ἢ ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἵ ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα ἵ κῆν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἵματιοῦ αὐτοῦ ἵ ἀψῶνται· καὶ, ὅσοι ἵ ἄν ἵ ἤπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο.

Κεφ. ζ΄.

ΚΑΙ συναγονταὶ πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καὶ τινες τῶν Γραμματέων, ἵ ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων.

2 Καὶ ἵ ἰδόντες ἵ ἵνας τῶν μαθητῶν αὐτῶν ἵ κοιναῖς χερσὶ, τῶν ἵ ἔστιν, ἀνίπτουσι, ἐσθιοντας ἵ ἄρτους, ἵ ἐμέμψαντο.

3 Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἱουδαῖοι, ἐὰν μὴ ἵ πύγμῃ νύψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες τὴν ἵ παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων.

4 Καὶ ¹ ἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ ² βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίωσι· καὶ ἄλλα πολλά ³ ἐστὶν ἂ ⁷ παρέλαβον κρατεῖν, ⁸ βαπτισμοὺς ποτηρίων, καὶ ξεστών, καὶ χαλκίων, καὶ ⁹ κλινῶν.

5 † Ἐπεὶ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς· Διατί οἱ μαθηταὶ σου οὐ περιπατοῦσι κατὰ τὴν ¹¹ παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ¹ ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον;

6 Ὁ δὲ ¹³ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι καλῶς ¹⁴ προεφώνησεν ¹⁸ Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑπακριτῶν, ὡς ²⁰ γέγραπται· Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσί με ⁹ τιμῆ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἥ ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.

7 ²¹ Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.

8 ²³ Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς ξεστών καὶ ποτηρίων· καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλά ποιεῖτε.

9 Καὶ ²⁴ ἔλεγεν αὐτοῖς· ²⁶ Καλῶς ²⁷ ὑβετεῖτε τὴν ἐντολὴν τῆ Θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν †† τηρήσητε.

A. D. 28.

1 x. ἀρχόμενοι.

* βαπτίσωνται-ν.

2 Mat. 3. 6.

3 κλινῆ.

4 Ex. 20. 12.

5 Ex. 21. 17.

6 ch. 9. 39.

Mat. 15. 10.

7 παραλαβάνω.

8 Mat. 3. 7.

He. 6. 2.

9 ver. 8.

Mat. 15. 2.

† Καὶ-ε.

10 ἀφάλας.

11 ver. 3.

† κληρονομία-ε.

12 Mat. 15. 6.

Ca. 3. 17.

13 ἀπακρίτοι-μα.

14 προφητεία.

18 Is. 29. 13.

19 παραδόσεις.

20 γράβω.

6 ὑπακρῶ-ν.

|| ἀφίστηκαν,

x. ἀπειθεῖ-ν.

** πάλιν-ε.

21 Mat. 15. 9.

22 κληρονομία.

Mat. 15. 11.

Ac. 10. 15.

He. 9. 13.

23 ἀφάλας.

24 λέγω.

25 εἶπ.

26 ver. 8.

Mat. 15. 7.

27 Lu. 7. 39.

Jno. 12. 48.

28 εἰσερχόμενος.

29 ἀπακρίτοι.

†† ὑβετεῖτε-ε.

|| τὴν παραβολῆν-ε.

10 Μωσῆν γὰρ εἶπε· ⁴ Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· καὶ ⁵ Ὁ ⁶ κακολογῶν πατέρα, ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω.

11 Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ Κορβαῖν (ὃ ³ ἐστὶ, δῶρον) ὃ ἐὰν ἐξ ἐμῆ ¹⁰ ἀφελήθῃς.

12 Καὶ οὐκέτι ²³ ἀφίετε αὐτὸν ἕδεν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ.

13 ¹² Ἀκυρῶντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν, ἢ ¹⁹ παρεδώκατε. Καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλά ποιεῖτε.

14 Καὶ προσκαλεσάμενος ²⁰ πάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀκυετέ μου πάντες, καὶ συνιετέ.

15 Οὐδὲν ³ ἐστὶν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν, ὃ δύναται αὐτὸν ²² κοινῶσαι· ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτῆ, ἐκεῖνιά ³ ἐστὶ τὰ κοινούντα τὸν ἀνθρώπον.

16 Ἐὰν τις ἔχει ²⁵ ἄτα ἰκούειν, ἀκουέτω.

17 Καὶ ὅτε ²⁸ εἰσηλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ²⁹ ἐπῆρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ †† περὶ τῆς παραβολῆς.

18 Καὶ λέγει αὐτοῖς·

Ὁὕτω καὶ ἡμεῖς ὁσύνεται
 2 ἔσε; οὐ κοεῖτε ὅτι πᾶν
 τὸ ἔσωθεν εἰσπορευόμε-
 νον εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὁ
 δὲ γίνεται αὐτὸν κοινῶσαι;

19 Ὅτι οὐκ εἰσπορευέ-
 ται αὐτοῦ εἰς τὴν καρ-
 διαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοι-
 λίαν· καὶ εἰς τὸν ἰαφε-
 δρῶνα ἐκπορεύεται, ἡ κα-
 θαρίζον πάντα τὰ βρώ-
 ματα.

20 Ἐλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐκ
 τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευ-
 ὄμενον, ἐκεῖνο κοῖνοί τὸν
 ἄνθρωπον.

21 Ἐσωθεν γὰρ ἐκ τῆς
 καρδίας τῶν ἀνθρώπων
 οἱ ὁ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ
 ἐκπαρεύονται, μοιχεῖαι,
 πορνεῖαι, φόνοι,

22 Κλοπαί, ὁ πλεονε-
 ξία, ὁ πονηρία, ὁ δόλος,
 ὁ ἀσέλγεια, ὁ φθαλμὸς
 πονηρός, ὁ βλασφημία,
 ὁ υπερηφανία, ὁ ἄφρο-
 σῖνη.

23 Πάντα ταῦτα τὰ πο-
 νηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύε-
 ται, καὶ κοῖνοί τὸν ἄν-
 θρωπον.

24 Καὶ ἐκεῖθεν ὁ ἀναγὰς,
 ὁ ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια
 Τύρου καὶ Σιδῶνος, ὁ καὶ
 εἰσελθὼν εἰς ἴην οἰκίαν,
 ὁ εἶδεν ὁ ἤθελε ὁ γινώσκει
 καὶ ἐκ τῆς ἰερουζαλήμ ὁ λαβεῖν.

25 Ἀκούσασα γὰρ γυνή
 περὶ αὐτοῦ, ἡς ὁ εἶχε
 τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνευ-
 μα ἀκάθαρτον ὁ ἐλθῆσα

A D. 28.

- 1 προσκίπτω.
- 2 αἰμί.
- 3 Λο. 17. 12.
- 4 Συροφουρί-
μιασα-α.
- 4 ἰρατάα.
- 5 αἰλι ἀπό.
- 5 ἀφίημι.
- 6 ὁχετόν-α.
- 6 λαμβάνω.
- 6 καθαρίζων,
α. καθαρί-
ζει-α.
- 7 ἀποκρίνω-
μαι.
- 8 Ματ. 15. 19.
- 11 Ὅτι γὰρ ὁ δὲ
τοῦτον τὸν
λόγον ἔφα-
λελυθε-α.
- 9 Λο. 12. 15.
Ερ. 4. 19.
- 10 Ματ. 23. 18.
Ro. 1. 29.
- 11 ἀφῆρχομαι
- 12 ἀπέρχο-
μαι.
- 13 Vide Ap.
- 13 Ro. 13. 13.
- 14 ch. 2. 7.
Mat. 12. 31.
- 15 2 Co. 11. 1.
- 16 βάλω.
- 17 ἀνίστημι
- 18 ἦλθε διὰ
Σιδῶνος
εἰς-ί.
- 19 ἦλθεν
εἰς-α.
- 20 εἰσερχο-
μαι.
- 20 θίλω.
- 20 γινώσκω
- 21 ὄνομα.
- 22 καὶ μογγυ-
λάλον-ι.
- 23 Is. 35. 6.
- 23 λαοθάνα.
- 24 ἔχω.
- 25 ἔρχομαι.
- 26 ἐπιτίθημι.

1 προσέπεσε πρὸς τοὺς
 πόδας αὐτοῦ,
 26 Ὅτι ἦν δὲ ἡ γυνή ὁ Ἑλ-
 ληνίς, ὁ Συροφουρίσσια
 τῆς γένει) καὶ ὁ ἡρώτα
 αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον
 ἐκβάλλῃ ὁ ἐκ τῆς θυγα-
 τρός αὐτῆς.

27 Ὅ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
 αὐτῇ ὁ ἄφες πρῶτον χορ-
 τασθῆναι ἵνα ἴκνα ὁ ἡ γαρ
 καλὸν ὁ ἐστὶ ὁ λαβεῖν τὸν
 ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ
 βαλεῖν τοῖς κυνάριοις.

28 Ἡ δὲ ὁ ἀπεκρίθη, ὁ
 λέγει αὐτῇ· Ναὶ Κύριε
 καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ὑπο-
 κάτω τῆς τραπέζης ἐσ-
 θίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν
 παιδιῶν.

29 Καὶ εἶπεν αὐτῇ·
 Ὅτι διὰ τοῦτον τὸν λόγον
 ὑπάγε· ὁ ἐξελέλυθε τὰ
 δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγα-
 τρός σου.

30 Καὶ ὁ ἀπελθοῦσα
 εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εἶρε
 ὁ τὸ δαιμόνιον ὁ ἐξελη-
 λυθός, καὶ τὴν θυγατέρα
 ὁ βεβλημένην ἐπὶ τῆς
 κλίνης.

31 Καὶ πάλιν ὁ ἐξε-
 λυθὸν ἐκ τῶν ὀρίων Τύρου
 ὁ καὶ Σιδῶνος, ὁ ἦλθε
 πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς
 Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον
 τῶν ὀρίων Δεκαπόλεως.

32 Καὶ φέρονσιν αὐτῇ
 κωφὸν ὁ μογγιλάλον, ὁ
 παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα
 ὁ ἐπιθῇ αὐτῇ τὴν χεῖρα.

33 Καὶ ἀπολαμβάνοντες αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτῆ εἰς τὰ ὕδατα αὐτῆ καὶ πύσας, ἤψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ.

34 Καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἔστειλε, καὶ λέγει αὐτῷ Ἐφραθά, ὅ ἐστι, διανοίχθητι.

35 Καὶ εὐθέως ἠνοίχθησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ ἔλαβη ὁ δεσμός τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἔλαλει ὀρθῶς.

36 Καὶ διεστειλάτο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἰπωσιν ὅσον ἔδε αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον περισσώτερον ἐκίρυσσον.

37 Καὶ ὑπερπερισσῶς ἔξεπλήσσοντο, λέγοντες· Καλῶς πάντα πεποιήκε καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

Κεφ. η'.

ΕΝ ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἵαμ πόλλου ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ ἔχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς·

2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι.

3 Καὶ εἰάν τις ἀπολύσω

A. D. 23.

- 1 ἀπολαμβάνοντες.
- 2 ἤψατο.
- 3 βάλω.
- 4 ἔψατο.
- 5 ἀνοίχθη.
- 6 κίρα.
- 7 κ. ἀνοίχθη.
- 8 Mat. 15. 33.
- 9 κ. χάρις.
- 10 ἀνοίχθη.
- 11 ἀπεστειλάτω.
- 12 ἄνω.
- 13 παραπύσας.
- 14 ἀνοίχθη.
- 15 ἀπεστειλάτω.
- 16 κ. μᾶλλον.
- 17 λαμβάνω.
- 18 ἐξεπλήσσοντο.
- 19 κλάω.
- 20 ἔδωκα.
- 21 ποιῶ.
- 22 παραπύσας.
- 23 ὄχλος.
- 24 Mat. 15. 37.
- 25 ἔρχομαι.
- 26 ἡμετέρας.
- 27 ἀπολύω.
- 28 ἐμβαίω.

αὐτοὺς ἠνήσει εἰς οἶκον αὐτῶν, ἔκλυθῆσονται ἐν τῇ ὁδῷ· τινὲς γὰρ αὐτῶν μακρόθεν ἦκασιν.

4 Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν τοῦτο δυνήσεται τὸ εἶδος χορτάσαι ἄρτων ἑπτὰ ἑρημίῃς;

5 Καὶ ἠπερώτα αὐτῶν Πέτρος ἔχελε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπον Ἑπτὰ.

6 Καὶ παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, εὐχαριστήσας ἔκλυσσε, καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραδώσι· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ.

7 Καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας, εἶπε παραθεῖναι καὶ αὐτά·

8 Ἐφαγον δὲ, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν περὶ σσεύματα κλισμάτων, ἑπτὰ σφυρίδισ.

9 Ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτοῖς.

10 Καὶ εὐθέως ἐμβαῖς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτῷ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Ἰδαλιανθῆ.

11 Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἦσαν το συζητεῖν αὐτῷ, ζητούντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν.

A. D. 28.

12 Καὶ ἀνατενάζας τῷ πνεύματι αὐτοῦ, λέγει·
1 Τί ἡ γενεὴ αὕτη σημεῖ-
ον ἐπιζητεῖ; ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, εἰ ³δοθησεται τῇ
γενεῇ ταύτῃ σημεῖον.

13 Καὶ ⁴ἔφεις αὐτοὺς,
⁵ἐμβὰς πάλιν εἰς τὸ
πλοῖον, ⁶ἀπῆλθεν εἰς
τὸ πέραν.

14 Καὶ ⁷ἐπελάθοντο
⁸λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ
ἓνα ἄρτον ἔκ ⁹εἶχον μεθ'
ἐαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ.

15 Καὶ ¹¹διεστέλλετο
αὐτοῖς, λέγων· Ὁρατε,
βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης
τῶν Φαρισαίων, καὶ τῆς
ζύμης ¹²Ἡρώδου.

16 Καὶ ¹⁵διελογίζοντο
πρὸς ἀλλήλους, λέγον-
τες· Ὅτι ἄρτους οὐκ
ἔχομεν.

17 Καὶ ¹⁹γνοὺς ὁ Ἰη-
σοῦς, λέγει αὐτοῖς· Τί
¹⁵διαλογίζεσθε, ὅτι ἄρ-
τους οὐκ ἔχετε; οὐπω
νοεῖτε, οὐδὲ ²⁰συνίετε;
¹⁷ἔτι ²¹πεπωρωμένην
ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν;

18 Ὀφθαλμοὺς ἔχον-
τες οὐ βλέπετε; καὶ
ὠτὰ ἔχοντες οὐκ ἀκού-
ετε; καὶ οὐ ²²μνημο-
νύετε;

19 Ὅτε τοὺς πέντε ἄρ-
τους ²⁰ἔκλασα εἰς τοὺς
πεντακισχιλίους, πόσους
κοφίνους πλήρεις κλασ-
μάτων ²²ἤρατε; Λέγου-
σιν αὐτῷ· Δώδεκα.

- 1 α. διά.
- 2 ver. 8.
- 3 δίδωμι.
- 4 ἀρήμι.
- 5 οὐκ-α.
- 6 ἐμβαίνα.
- 6 ἀπέρχομαι.
- † ἔρχονται-ι.
- † βηθσαι-ι.
- 7 ἐπιλαθό-
νομαι.
- 8 λαμβάνω.
- 9 ἰω.
- 10 ἄπτομαι.
- 11 διατίλλω.
- 12 ἐπιλαμ-
βάνω.
- 13 ἐξάγω.
- 14 ἐπιτίθημι.
- † τῶν Ἡρω-
δαίου-α.
- 15 διαλογί-
ζομαι.
- 16 ἐπερωτάω.
- 17 ἐμβλέπω.
- 19 γινώσκω.
- || εἰ δένδρα,
περιπατοῦ-
ντας.
- 20 συνίημι.
- 21 πωρῶς,
ch. 6. 52.
- 22 ἀποκαθί-
σται.
- †† ἀπαντα-ἔ-
α, ὅτι-α.
- 24 κ. πάλιν.
- 25 ἀποτίλλω.
- 26 εἰσέρχο-
μαι.
- 27 μνημονεύω
Ματ. 16. 9.
- 28 ε. ταῦτα.
- 29 κλάω.
- 30 ε. τῶν οὐ-
κέντων.
- 31 ἐξέρχομαι.
- 32 αἶρω.
- 33 τὰ μέρη,
Ματ. 16. 13.

20 Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ
εἰς τοὺς τετρακισχιλίους,
πόσων ²σπυριδίων πλη-
ρώματα κλασμάτων
³²ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον·
Ἑπτὰ.

21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
* Πῶς οὐ ²⁰συνίετε;

22 Καὶ ¹ἔρχεται εἰς
† Βηθσαιδάν, καὶ φέρου-
σιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ
παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα
αὐτοῦ ¹⁰ἄψηται.

23 Καὶ ¹²ἐπιλαβόμε-
νος τῆς χειρὸς τοῦ τυφ-
λοῦ, ¹³ἐξήγαγεν αὐτὸν
ἐξω τῆς κώμης· καὶ πτί-
σας εἰς τὰ ὄμματα αὐ-
τῆ, ¹⁴ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας
αὐτῷ, ¹⁵ἐπρώτα αὐτὸν
εἶ τι βλέπει.

24 Καὶ ἀναβλέψας,
ἔλεγεν· Βλέπω τοὺς ἀν-
θρώπους· ἵ ὅτι ὡς δένδρα
ὄρω περιπατοῦντας.

25 Εἶτα πάλιν ¹⁴ἐπέ-
θηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ⁴καὶ
ἐποίησεν αὐτὸν ἀνα-
βλέψαι· καὶ ²²ἀποκα-
τετάθη, κ. ¹⁷ἐνέβλεψε ²⁴
τηλαυγῶς * ἀπαντας.

26 Καὶ ²⁵ἀπέστειλεν
αὐτὸν εἰς ⁵τὸν οἶκον αὐ-
τοῦ, λέγων· Μηδὲ εἰς
τὴν κώμην ²⁶εἰσελθῆς,
⁶μηδὲ εἰπῆς ²⁸τινὶ ³⁰ἐν
τῇ κώμῃ.

27 Καὶ ³¹ἐξῆλθεν ὁ Ἰη-
σοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τῆ εἰς ³³τὰς κώμας Καί-

σαρείας τῆς Φιλίππου
καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ¹ ἐπηρώτα
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέ-
γων αὐτοῖς· Τίνα με λέ-
γουσιν οἱ ἄνθρωποι ³ εἴ-
ναι;

28 Οἱ δὲ ⁴ ἀπεκρίθη-
σαν· Ἰωάννην τὸν Βαπ-
τιστὴν· καὶ ἄλλοι, Ἡλί-
αν· ἄλλοι δὲ, ἓνα τῶν
προφητῶν.

29 Καὶ αὐτὸς ⁵ λέγει
αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα
με λέγετε ³ εἶναι; Ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, λέ-
γει αὐτῷ· Σὺ ³ εἶ ὁ Χρι-
στὸς.

30 Καὶ ¹¹ ἐπετίμησεν
αὐτοῖς ἵνα μηδεὶ λέγω-
σι περὶ αὐτοῦ.

31 Καὶ ¹³ ἤρξατο δι-
δάσκειν αὐτοὺς, ὅτι δεῖ
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που πολλὰ παθεῖν,
καὶ ¹⁶ ἀποδοκιμασθῆναι
^{**} ἀπὸ τῶν πρεσβυτέ-
ρων ^{††} καὶ ἀρχιερέων,
καὶ Γραμματέων, καὶ
¹⁷ ἀποκτανθῆναι· καὶ με-
τὰ τρεῖς ἡμέρας ¹⁹ ἀνασ-
τῆναι.

32 Καὶ παρήσια τὸν
λόγον ἐλάλει. Καὶ
²¹ προσλαβόμενος αὐτὸν
ὁ Πέτρος, ¹³ ἤρξατο ¹¹ ἐ-
πιτιμᾶν αὐτῷ.

33 Ὁ δὲ ²² ἐπιτραφεὶς,
καὶ ²³ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ, ¹¹ ἐπετίμησε τῷ
Πέτρῳ, λέγων· Ὑπαγε
ὀπίσω μου, Σατανᾶ· ὅτι

A. D. 28.

- 1 Ἰσραηλῶν.
- 2 Mat. 16.23.
- 3 εἰμί.
- 4 ἀποκρίνομαι.
- 5 εἶ τι-ε.
- † ἀκολουθεῖν-α.
- 5 ἱσχυμαι.
- 6 ἀπαρνήσομαι
- Mat. 16.24.
- 7 εἶρα.
- 8 Mat. 8. 25.
- Ro. 11. 3.
- 1 Co. 15.45.
- 9 ἐπολλύω.
- † τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν-α. εἰμι-δ.
- 5 ἡ πρώτη αὐτοῦ-ε.
- 10 οὕτω.
- 11 ἐπιτιμᾶω,
- ch. 1. 25.
- 12 ὠφελίω.
- 13 ἀνθρώπου-ε.
- 14 ἰσχυμαι.
- 15 Mat. 16.26
- 16 ch. 12. 10.
- Mat. 21.42.
- Lu. 9. 22.
- ** ἐπί-α.
- †† εἰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων-ε.
- 17 ἀποκτείνω.
- 18 Lu. 9.9,26.
- Ro. 1. 16.
- 21 Γτ. 1. 8,12.
- 19 ἀνίστημι.
- 20 Mat. 12.39
- 21 προσλαμβάνω.
- 22 ἐπιτίμω.
- 23 εἶδα.
- 24 λέγω.
- 25 ἱστημι.

ἢ ² φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ,
ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.
34 Καὶ προσκαλε-
σάμενος τὸν ὄχλον σὺν
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶ-
πεν αὐτοῖς· *Ὅστις θέ-
λει ὀπίσω μου ^{†5} ἔλθειν,
⁶ ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν,
καὶ ⁷ ἀράτω τὸν σταυρὸν
αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω
μοι.
35 Ὅς γὰρ ἂν θέλη τὴν
⁸ ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι,
ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ'
ἂν ⁹ ἀπολέσῃ [†] τὴν ψυ-
χὴν αὐτοῦ ἐνεκεν ἐμοῦ
καὶ τῆς εὐαγγελίας, ⁶ οὐ-
τος ¹ ¹⁰ σώσει αὐτήν.
36 Τί γὰρ ¹² ὠφελήσει
³ ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ
τὸν κόσμον ὅλον, καὶ
ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐ-
τοῦ;
37 Ἡ τί ¹⁴ δώσει ἀν-
θρώπος ¹⁵ ἀντάλλαγμα
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;
38 Ὅς γὰρ ἂν ¹⁸ ἐπαι-
σχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμὸς
λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύ-
τῃ τῇ ²⁰ μοιχαλίδι καὶ
ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς
τῆ ἀνθρώπου ἐπαισχυ-
θῆσεται αὐτὸν, ὅταν ⁶ ἔλ-
θῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέ-
λων τῶν ἁγίων.
Κεφ. θ'.
ΚΑΙ ²⁴ ἔλεγεν αὐτοῖς
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
³ εἰσὶν τινες τῶν ὧδε ²⁵ ἐσ-
τηκότων, οἵτινες οὐ μὴ

γέσονται θανάτου, ἕως
 ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν
 τοῦ Θεοῦ ἡλθουῖαν
 ἐν δυνάμει.

2 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ
 παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς
 τὸν Πέτρον, καὶ τὸν Ἰά-
 κωβον, καὶ τὸν Ἰωάν-
 νην, καὶ ἀναφέρει αὐ-
 τοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν
 κατ' ἰδίαν μόνους· καὶ
 μετεμορφώθη ἔμπροσ-
 θεν αὐτῶν.

3 Καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ
 ἔγένετο στίλβοντα,
 λευκά ἕως χιῶν,
 ὅσα γναφεὺς ἐπὶ τῆς
 γῆς οὐ δύναται λευ-
 κῆσαι.

4 Καὶ ὤφθη αὐτοῖς
 Ἡλίας σὺν Μωσεῖ· καὶ
 ἦσαν συλλαλόντες τῷ
 Ἰησοῦ.

5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
 Πέτρος, λέγει τῷ Ἰησοῦ
 Ῥαββί, καλὸν ἔστιν
 ἡμῶς ὧδε εἶναι· καὶ
 ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς,
 σοὶ μίαν, καὶ Μωσεὶ
 μίαν, καὶ Ἡλίᾳ μίαν.

6 Οὐ γὰρ ᾔδει τί λα-
 λήσῃ ἦσαν γὰρ ἔκ-
 φοβοί.

7 Καὶ ἔγενετο νεφέλη
 ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς· καὶ
 ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς νε-
 φέλης. λέγουσα Ὁυ-
 τὸς ἔστι ὁ υἱὸς μου
 ὁ ἀγαπητός, αὐτοῦ ἀ-
 κοῦτε.

8 Καὶ ἔξῃ περι-

A. D. 28.

- 1 εἶδον.
- 2 Ἐρχομαι.
- 3 διατέλλω.
- 4 διηγέσμαι, ver. 16, εἰρηγῆ, Mat. 17. 9.
- 5 τὸ δράμα, Mat. 17. 9. Ἐν ἑαρέκα- σον, Lu. 9. 36
- 6 ἀπόστειμι.
- 7 κ. ἰδόν.
- 8 μεταμορ- φῶς, Mat. 17. 2.
- 9 γίνωμαι.
- 10 Pa. 7. 12, in lxx.
- * ὅταν δε νεκ- ρῶν ἀναστῆ- ῖ
- 11 ἀπαρτάω.
- 12 προ διότι.
- † οὐτως.
- 13 ἔπιτομαι.
- 14 εἰμί.
- † ἔφη αὐ- τοῖς -δ.
- 15 ἀποκρίνο- μαι.
- 16 ἀποκαθί- στημι, c. 3. 5.
- 5 καθὼς γέ- γραπται -π.
- 17 γράφω.
- 18 πάσχω.
- || λαλήσει -δ. all ἀπο- κριθῆ.
- ** Ἐκφοβοί γὰρ ἔγένον- το -δ.
- 19 He. 12. 21. De. 9. 19, in lxx.
- 20 θέλω.
- †† ἰδόντες αὐ- τόν, ἔθεταμ- βήθησαν -δ.
- 21 ἐξεθαμβή- σαι, ch. 14. 33.

βλεψάμενοι, οὐκέτι οὐ-
 δένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν
 Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυ-
 τῶν.

9 Καταβαινόντων δὲ
 αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους,
 διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα
 μηδενὶ διηγήσωνται ἃ
 εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς
 τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν
 ἀναστῆ.

10 Καὶ τὸν λόγον ἐκρά-
 τησαν πρὸς ἑαυτοὺς, συ-
 ζητῶντες τί ἔστι τὸ,
 ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.

11 Καὶ ἐπηρώτων αὐ-
 τόν, λέγοντες Ὅτι
 λέγουν οἱ Γραμματεῖς,
 ὅτι Ἡλίας δεῖ ἔλθειν
 πρῶτον;

12 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς,
 εἶπεν αὐτοῖς Ἡλίας
 μὲν, ἔλθῃ πρῶτον,
 ἀποκαθιστῆ πάντα· καὶ
 πῶς γέγραπται ἐπὶ
 τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου,
 ἵνα πολλὰ πάθῃ, καὶ
 ἐξουδενωθῆ.

13 Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν,
 ὅτι καὶ Ἡλίας ἔληλυθε,
 καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα
 ἠθέλησαν, καθὼς γέ-
 γραπται ἐπ' αὐτόν.

14 Καὶ ἔλθῃ πρὸς
 τοὺς μαθητὰς, εἶδεν ὄχ-
 λον πολὺν περὶ αὐτοῦ,
 καὶ Γραμματεῖς συζη-
 τοῦντας αὐτοῖς.

15 Καὶ εὐθέως πᾶν ὁ
 ὄχλος ἔθεταμβήθη, καὶ

1 προστρέχοντες 2 ἠσπάζοντο αὐτόν.

16 Καὶ 3 ἐπρωτόησε τοὺς Γραμματεῖς· Τί συζητεῖτε 1 πρὸς αὐτὴς;

17 Καὶ 5 ἀποκριθεὶς εἰς ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπε· Διδάσκαλε, 6 ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον·

18 Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν 8 καταλάβῃ, 9 ῥήσσει αὐτόν· καὶ 11 ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ 13 ξηραίνεται·

καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν.

19 Ὁ δὲ 5 ἀποκριθεὶς 9 αὐτῶ, λέγει· Ὡ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς 15 ἔσομαι; ἕως πότε 16 ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτόν πρὸς με.

20 Καὶ 6 ἤνεκταν αὐτόν πρὸς αὐτόν· κ 11 19 ἰδὼν 21 αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα 20 ἐσπάραξεν αὐτόν· κ 23 πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, 24 ἐκοιλιέτο ἀφρίζων.

21 Καὶ 3 ἐπρωτόησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πόσος χρόνος 15 ἐστίν, ἢ ὡς τῆτο 25 γέγονεν αὐτῶ; Ὁ δὲ εἶπε· Παιδιόθεν·

22 Καὶ πολλάκις αὐτόν και εἰς 21 πῦρ ἔβαλε και εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴτι δύνασαι, βοήθησον ὑμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.

A. D. 28.

1 κ. οἱ μαθηταί.

2 ἀσπάζω.

3 ἐπρωτόησ.

4 αὐτοῖς-ε.

† πρὸς αὐτῶς; -f. alii ἐν ὑμῖν;

† alii πίστευσαι· alii πιστεύουσαι.

4 κράζω.

5 ἀποκρίνομ.

6 φέρω. [μας.]

8 καταλαμβάνω.

9 ch. 2. 22.

10 ἐπιτιμῶμαι.

11 κ. ὁ παῖς.

12 ἐξέρχομαι.

13 Mat. 21. 17.

14 εἰσερχομαι.

9 αὐτοῖς-α.

al. αὐτοῖς-ε.

|| κράζας-α.

κκ σπαραξας,

ξηλθι-α.

15 εἰμί.

16 ἀνέξω.

17 κ. το πνεῦμα.

18 ἀποδηήσκω

†† ἰδὼν-α.

19 εἶδω.

†† αὐτόν τὸ πνεῦμα;

εὐθέως-ε.

20 σπαραξω

21 ἐγείρω.

22 ἀνίτημαι.

23 τίπτω.

24 κολίω.

66 Διατί, κ. τί ὅτι-α.

|| εἰ οὐ, κ. ἕως-α.

25 γίνομαι.

26 δύναμαι.

27 κ. δαιμονεύω

†† τὸ-ε. [ωσ.]

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῶ· 2 Το, εἰ δύνασαι 4 πιεῦσαι, 1 πάντα δυνατὰ τῶ πιστεύοντι.

24 Καὶ εὐθέως 4 κράζας ὁ πατήρ τοῦ παιδίου, μετὰ δακρύων ἔλεγε Πιστεύω, 6 Κύριε, βοήθει μου τῆ ἀπιστίᾳ.

25 19 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, 10 ἐπετίμησε τῶ πνεύματι τῶ ἀκαθάρτου, λέγων αὐτῶ· Το πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγώ σοι ἐπίλασσω· 12 ἐξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι 14 εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν.

20 Καὶ 14 κράζαν, καὶ πολλὰ 20 σπαραξάν αὐτόν, 12 ἐξηλθε 17 καὶ 25 ἐγένετο ὡσεὶ νεκρὸν, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι 18 ἀπέθανεν.

27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, κρατήσας αὐτόν τῆς χειρὸς, 21 ἤγειρεν αὐτόν, κ 22 ἀνέστη.

28 Καὶ 14 εἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 3 ἐπρωτόων αὐτόν κατ' ἰδίαν· 55 Ὅτι ἡμεῖς οὐκ 26 ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;

29 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο τὸ γένος 27 ἐν οὐδενὶ δύναται 12 ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ 2 καὶ νηστείᾳ!

30 Καὶ ἐκείθεν 19 ἐξελθόντες παρεπορεύοντο

διὰ τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἅκ' ἠθέλην ἵνα ἴσ' ἔγνῃ.
 31 Ἐδίδασκε γὰρ τὸς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔσται παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ ἀποκτανθεὶς, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἂναστήσεται.
 32 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβῶντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
 33 Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναοῦμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος, ἠἐπρώτα αὐτοῖς· Τί ἐν τῇ ὁδοῦ ἔπρὸς ἑαυτοὺς· ἠδιελογίζεσθε;
 34 Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ ἠδιελέχθησαν ἐν τῇ ὁδοῦ τίς ἠμεῖζων.
 35 Καὶ καθίσας ἐφώνησε τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐἴ τις θέλει πρῶτος ἠεῖναι, ἠἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων ἠδιάκονος.
 36 Καὶ λαβὼν παιδῶν, ἠἔτησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐγκαλισάμενος αὐτό, εἶπεν αὐτοῖς·
 37 Ὅς ἂν ἐν τῶν τοῦ ἐσθῶν παιδιῶν ἠδέξῃται ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου, ἠἐμὲ ἠδέχεται· καὶ ὅς ἂν ἐμὲ ἠδέξῃται, ἠἅκ' ἠἐμὲ ἠδέχεται, ἠἀλλὰ τὸν ἀποστείλατά με.

A. D. 28.

- 1 ἑλίαν.
- 2 ἀποκρίνομαι.
- 3 γινώσκω.
- 4 διδάσκω.
- 5 παραδίδομαι.
- 6 κυλιέται.
- 7 μετὰ τρεῖς ἡμέρας· ἠ.
- 8 ἀνίσταται.
- 9 ἠ.
- 10 ἐρωτῶμαι.
- 11 ἐπερωτῶμαι.
- 12 ποτίζω.
- 13 διαλογίζομαι.
- 14 1 Co. 3. 23. 2 Co. 10. 7.
- 15 κ. μίλλαι ἐκείθεν.
- 16 ἐν ὀνόματι, ἠ.
- 17 ἀπολλύω.
- 18 εἶμι.
- 19 Mat. 20. 26. Jno. 3. 5, 9. 1 Co. 3. 5.
- 20 μέλος δεξιῆς· ἠ.
- 21 Mat. 18. 6.
- 22 βάλλω.
- 23 λαμβάνω.
- 24 ἠ.
- 25 ἠ.
- 26 ἐρχομαι.
- 27 ἀπέρχομαι.
- 28 Mat. 5. 23, 29, 30. Mat. 3. 12. Lu. 3. 17.
- 29 ἠ.
- 30 ἀπαγγέλλω.

38 ἠἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ ἠἸωάννης, λέγων· Διδάσκαλε, εἶδομέν τινα τῶν ὀνομάτων σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὅς οὐκ ἠἀκολουθεῖ ἠἡμῖν· καὶ ἠἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἠἀκολουθεῖ ἠἡμῖν.
 39 Ὁ δὲ ἠἸησοῦς εἶπε· Μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γὰρ ἠἔστιν ὅς ποιῆσαι δύναμιον ἐπὶ τῶν ὀνομάτων ταχῶν, καὶ δυνήσεται μαχῶν ἠκακολογήσαι με.

40 Ὅς γὰρ οὐκ ἠἔστι καθ' ἠὐμῶν, ὑπὲρ ἠὐμῶν ἠἔστιν.
 41 Ὅς γὰρ ἂν ἠποτίσῃ ἠμᾶς ποτηριον ὕδατος ἐν τῷ ὀνόματι μου, ὅτι ἠΧριστοῦ ἠἔστε, ἠμὴν λέγω ἠμῖν, οὐ μὴ ἠἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

42 Καὶ ὅς ἂν σκανδαλίσῃ ἠἕνα ἠἰῶν μικρῶν ἠἰῶν πιστευόντων ἠεἰς ἐμὲ, καλὸν ἠἔστιν αὐτῷ μᾶλλον, εἰ περικεῖται ἠλίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἠβέβληται εἰς τὴν θάλασσαν.

43 Καὶ ἠἂν σκανδαλίσῃ σε ἠἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν σοι ἠἔστι κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν ἠἔσει εἰσελθεῖν, ἠἢ ἠἄς δύο χεῖρας ἠἔχοντα ἠἀπελθεῖν εἰς τὴν ἠἔσθῶν ἠἔσθῶν, εἰς τὸ πῦρ ἠἔσθῶν ἠἔσθῶν.

44 Καὶ ἠἂν σκανδαλίσῃ σε ἠἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν σοι ἠἔστι κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν ἠἔσει εἰσελθεῖν, ἠἢ ἠἄς δύο χεῖρας ἠἔχοντα ἠἀπελθεῖν εἰς τὴν ἠἔσθῶν ἠἔσθῶν, εἰς τὸ πῦρ ἠἔσθῶν ἠἔσθῶν.

45 Καὶ ἠἂν σκανδαλίσῃ σε ἠἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν σοι ἠἔστι κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν ἠἔσει εἰσελθεῖν, ἠἢ ἠἄς δύο χεῖρας ἠἔχοντα ἠἀπελθεῖν εἰς τὴν ἠἔσθῶν ἠἔσθῶν, εἰς τὸ πῦρ ἠἔσθῶν ἠἔσθῶν.

44 Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, ¹⁷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.¹

45 Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίξῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἔστι σοι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ¹⁰ ἢ τὸς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι ¹³ εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον.¹

46 Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, ¹⁷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.¹

47 Καὶ ἐὰν ὁ ὕψθαλμός σου σκανδαλίξῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σοι ἔστι μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ¹⁰ ἢ δύο ὕψθαλμους ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν ⁴ τοῦ πυρός.¹

48 Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, ¹⁷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

49 Πᾶς ἴσθι πυρὶ ^{† 22} ἀλισθήσεται, ¹ κ' πᾶσι θυσία ²³ ἀλί ἀλισθήσεται.¹

50 Καλόν τὸ ἅλας ἔαν δέ τὸ ²³ ἅλας ἀναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ²⁵ ἀρτίσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ²³ ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

Κεφ. ι΄.

ΚΑΚΕΙΘΕΝ ²⁸ ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας, ⁹ διὰ τοῦ ¹ πέραν τῆ Ἰορδάνης κ' συμπορεύεται πάλιν ὄχλου πρὸς αὐτόν, ² καί, ὡς

A. D. 29.

- 1 ἴσω.
- 2 διδάσκω.
- 3 προσέρχομαι.
- 4 ἐπηρεάζω.
- 5 ἔξεμι.
- 6 ver. 43.
- 7 εἰμί.
- 8 σε-σ.
- 8 εἰσέρχομαι.
- 9 βάλλω.
- 10 κ. μᾶλλον.
- 11 ἀποκρίνομαι.
- 12 ἐπέλλω.
- 13 ver. 43.
- 14 ἐπηρεάζω.
- 15 γράφω.
- 16 ἀπολύω.
- 17 κ. τὸν βίον.
- 18 ch. 16. 14. Mat. 19. 8.
- 19 κ. τὸ κόσμον.
- 20 ποιῶ.
- 21 Ge. 2. 24.
- † conj. ἀλωθήσεται· al. δοκιμασθήσεται.
- 22 ἀλίξω.
- † conj. Πᾶσα γὰρ πυρὶ ἀλισθήσεται.
- 23 ἅλας.
- 24 Mat. 19. 5. Ac. 5. 36.
- 25 ἀρτίω, Lu. 14. 34. Col. 4. 6.
- 26 συζευγνύω Mat. 19. 6.
- 27 Mat. 19. 6. Ac. 1. 4. Ro. 8. 35, 39.
- 28 ἀσίστημι.
- † εἰς τὴν οἰκίαν-κ.
- || alii καὶ πέραν.

¹ εἰώθει, πάλιν ² ἐδίδασκεν αὐτούς.

² Καὶ ³ προσελθόντες οἱ ¹ Φαρισαῖοι, ⁴ ἐπηρώτησαν αὐτόν, εἰ ⁵ ἔξετιν ἀνδρὶ γυναῖκα ¹⁶ ἀπολύσαι· περᾶζοντες αὐτόν.

³ Ὁ δὲ ¹¹ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμῖν ¹² ἐνετείλατο Μωσῆς;

⁴ Οἱ δὲ εἶπον· Μωσῆς ¹⁴ ἐπέτρεψε βιβλίον ἀποστασίου ¹⁵ γράψαι, κ' ¹⁶ ἀπολύσαι.

⁵ Καὶ ¹¹ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Πρὸς τὴν ¹⁸ σκληροκαρδίαν ὑμῶν ¹⁵ ἔγραψεν ὑμῖν ¹ τὴν ἐπιτολὴν ταύτην.

⁶ Ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως, ¹⁹ ἄρσεν καὶ θῆλυ ²⁰ ἐποίησεν αὐτὸς ὁ Θεός.

⁷ ²¹ Ἐνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ ²⁴ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ·

⁸ Καὶ ⁷ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὅποτε οὐκέτι ⁷ εἰσὶ δύο, ἀλλὰ ¹ μία σὰρξ.

⁹ Ὁ οὖν ὁ Θεός ²⁸ συνέζωσεν, ἄνθρωπος μὴ ¹⁷ χωριζέτω.

¹⁰ Καὶ ⁶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ γερὶ τοῦ αὐτοῦ ⁴ ἐπηρώτησαν αὐτόν.

¹¹ Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὅς ἐὰν ¹⁶ ἀπολύσῃ τὴν

γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γαμήση ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν.

12 Καὶ ἐὰν γυνὴ * ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ γαμηθῇ ἄλλω, μοιχᾶται.

13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ ² παιδία, ἵνα ³ ἄψηται αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ ⁵ ἐπετίμων τοῖς προσφερόσιν.

14 ⁹ Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς, ¹⁰ ἠγαπήθη, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ¹¹ Ἄφες τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρὸς με, ⁸ καὶ ¹ μὴ κωλύετε αὐτὰ· τῶν γὰρ τοιούτων ¹⁴ ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἐάν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τῆ Θεῆ ὡς παιδίον, ⁶ μὴ ¹⁷ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

16 Καὶ ²⁰ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ, ²¹ τίθει τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ, ²² ἠυλόγει αὐτὰ.

17 Καὶ ἐκπορευομένον αὐτοῦ εἰς ὁδόν, ²⁶ προσδραμιῶν εἰς, καὶ ²⁷ γονυπετήσας αὐτόν, ²⁸ ἐπήρῳτα αὐτόν· Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσω ἵνα ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω;

18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἰς, ὁ Θεός.

19 Τὰς ἐντολάς ⁹ οἶδας· Μὴ μοιχεύσῃς· ⁴ Μὴ φονεύσῃς· ¹ Μὴ κλέψῃς·

A. D. 29.

⁹ ἐξήλθη ἀπὸ τῷ ἀδελφῷ-π.

¹ ἀποταρίω, 1 Co. 6. 8.

² τὰ βρόβη, Lu. 18. 15.

³ ἔπτομαι.

⁴ ἀποκρίνομαι.

⁵ ἐπιτιμάω.

⁶ φιλάω, Mat. 19. 20.

⁷ ἀμβλίπτω.

⁸ ἀγαπᾶω.

⁹ εἶδω.

¹⁰ ἀνακατέω, ver. 41.

¹¹ ἀφήμι.

¹² δίδωμι.

¹³ ἔχω.

¹⁴ εἰμί.

¹⁵ αἶρω.

¹⁷ εἰσέρχομαι.

¹⁸ Mat. 16. 3.

¹⁹ ἀπῆλθε λυπούμενος, Mat. 19. 22.

²⁰ περιλόπος ἔγένετο, Lu. 18. 23.

²¹ ἀπέρχομαι.

²² εἰς. 9. 36.

²³ Lu. 2. 28.

²⁴ τίθημι.

²⁵ εὐλογέω.

²⁶ περιβλήνω.

²⁷ Mat. 19. 23.

²⁸ Lu. 18. 24.

²⁹ εἰσέρχομαι.

³⁰ προτρέχω.

³¹ γονυπετιῶ.

³² ἐπερωτάω.

³³ ver. 32.

† al. Μὴ κορυεύσῃς.

³⁴ κλέπτω.

³⁵ ch. 2. 9.

Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· ¹ Μὴ ἁποταρίσῃς· ¹ Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα.

²⁰ Ὁ δὲ ⁴ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ⁶ ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου.

²¹ Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ⁷ ἐμβλέψας αὐτῷ, ⁸ ἠγάπησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐν σοὶ ὑστερεῖ ὑπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ ¹² δός ⁶ τοῖς ¹ πτωχοῖς, καὶ ¹³ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι, ¹⁵ ἄρας τὸν σταυρόν·

²² Ὁ δὲ, ¹⁸ στυγνίσας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ¹⁹ ἀπῆλθε λυπούμενος· ¹⁴ ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

²³ Καὶ ²³ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Πῶς ²⁴ δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τῆ Θεῆ ²⁵ εἰσελεύσονται.

²⁴ Οἱ δὲ μαθηταὶ ²⁹ ἐθαμβήθη ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ· Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ⁴ ἀποκριθεὶς, λέγει αὐτοῖς· Τέκνα, πῶς ²⁴ δυσκόλόν ¹⁴ ἐστὶ τοῖς πεποικίτοτα ἐπὶ ⁶ τοῖς ¹ χρήμασιν, εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ²⁵ εἰσελεῖσθαι;

²⁵ ³¹ Εὐκοπιώτερόν ¹⁴ ἐστὶ κάμηλον διὰ ⁴ τῆς ¹ τρυ-

μαλιᾶς ⁴ τῆς ¹ ραφίδος
¹ εἰσελθεῖν, ἢ πλουσίον
 εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
 Θεοῦ ¹ εἰσελθεῖν.

26 Οἱ δὲ περισσῶς ³ ἐξ-
 ἐπλήσσαντο, λέγοντες
 πρὸς ἑαυτοὺς· Καὶ τίς
⁵ δύναται ⁶ σωθῆναι;

27 ⁷ Ἐμβλέψας δὲ αὐ-
 τοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγει·
 Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνα-
 τον, ἀλλ' οὐ παρὰ ⁴ τῷ
 Θεῷ· ⁴ πάντα γὰρ δυνα-
 τὰ ⁸ ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ·

28 ⁶ Καὶ ¹⁰ ἤρξατο ὁ Πέ-
 τρος λέγειν αὐτῷ· Ἰδοὺ,
 ἡμεῖς ¹¹ ἀφήκαμεν πάντα,
 καὶ ¹² ἠκολούθησάμεν σοι.

29 ¹³ Ἀποκριθεὶς ^δ δὲ ¹ ὁ
 Ἰησοῦς, εἶπεν· Ἀμὴν λέ-
 γω ὑμῖν, οὐδεὶς ^δ ἐστιν ὃς
¹¹ ἀφήκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελ-
 φούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πα-
 τέρα, ἢ μητέρα, ⁴ ἢ γυ-
 ναϊκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς,
 ἕνεκεν ἐμοῦ [†] καὶ ⁶ τοῦ
 εὐαγγελίου.

30 Ἐάν μὴ ¹⁷ λάβῃ ἐ-
 κατονταπλασίονα νῦν ἐν
 τῷ καιρῷ τῆτω, οἰκίας, καὶ
 ἀδελφούς, καὶ ἀδελφάς,
² καὶ μητέρας, καὶ τέκνα,
 καὶ ἀγρούς μετὰ ^{**} δι-
 ωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι
 τῶ ἐρχομένῳ ζῶν αἰῶ-
 νιον.

31 Πολλοὶ δὲ ⁸ ἔσονται
 πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ
⁸ οἱ ¹ ἔσχατοι, πρῶτοι.

32 ⁸ Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ
 ἀναβαίοντες εἰς Ἱερο-

A. D. 29.

² διελθῆναι-α.
 εἰσελθεῖν-δ.
¹ εἰσερχομαι

² ver. 25.
 ch. 1. 27.
 Mat. 9. 5.

Ac. 9. 6.
³ ἐκπλήσσω-
⁴ παραλαμ-
 βάνω.

⁵ σ. πλῆσιος.
⁶ σώζω.
⁷ ἐμβλέπω.

⁸ εἶμι.
⁹ παραδίδομαι
¹⁰ ἄρχομαι.
¹¹ ἀφήμι.

¹² ἀκολουθῶ.
¹³ ἀποκρίνο-
 μαι.

¹⁴ ἐμπαίζω,
 ch. 15. 31.
 Mat. 2. 16.

20. 19.
 27. 29, 31,
 41.

Lu. 18. 32.
 22. 63.
 23. 11, 36.

¹⁵ ch. 10. 34.
 15. 19.
 Mat. 26. 67.

27. 30.
 Lu. 18. 52.

[†] καὶ ἕνεκεν
 τοῦ-α.
[‡] μετὰ τρεῖς
 ἡμέρας-δ.

¹⁶ ἀνίστημι.
¹⁷ λαμβάνω.

⁶ ποιῶ
 ὑμῖν-λ.
^{||} ὁ πατήρ-φ.
^{**} διωγμῶν-α

¹⁸ εἶδομαι.
¹⁹ ἐν τῷ βα-
 σιλείῳ σκ.

Mat. 20. 21.
²⁰ εἶδω.
²¹ δύναμαι.

²² πίνω.

σόλυμα· καὶ ⁸ ἦν προά-
 γων αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς, καὶ
² ἔθαμβοῦντο, καὶ ἀκο-
 λουθῶντες ἐφοβοῦντο.

Καὶ ⁴ παραλαβὼν πάλιν
 τοὺς δώδεκα, ¹⁰ ἤρξατο
 αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλ-
 λοντα αὐτῷ συμβαίνειν·

33 Ὅτι ἰδοὺ, ἀναβαίνο-
 μεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ
 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ⁹ πα-
 ραδοθήσεται τοῖς ἄρ-
 χιερεῦσι καὶ ⁶ τοῖς ¹ γραμ-
 ματεῦσι, καὶ κατακρινῶ-
 σιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ

⁹ παραδώσουσιν αὐτὸν
 τοῖς ἔθνεσι·

34 Καὶ ¹⁴ ἐμπαίξουσιν
 αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν
 αὐτὸν, καὶ ¹⁵ ἐμπτύσουσιν
 αὐτῷ, καὶ ἀποκτενεύουσιν
 αὐτόν· καὶ ¹ τῇ τρίτῃ
 ἡμέρᾳ ¹⁶ ἀναστήσεται.

35 Καὶ προσπορεύονται
 αὐτῷ, Ἰάκωβος, καὶ Ἰω-
 ἀννης, οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου,
 λέγοντες· Διδάσκαλε,
 θέλομεν ἵνα ὁ ἐὰν αἰτή-
 σωμεν, ποιήσῃς ἡμῖν.

36 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
 Τί θέλετε ⁹ ποιῆσαί με
 ὑμῖν;

37 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ·
¹⁸ Δός ἡμῖν ἵνα εἰς ἐκ δε-
 ξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ εὐω-
 νόμων σου καθίσωμεν
¹⁹ ἐν τῇ δόξῃ σου.

38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
 αὐτοῖς· Οὐκ ²⁰ οἶδατε τί αἰ-
 τεῖσθε· ²¹ δύνασθε ²² πι-
 εῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ

πίνω, * και τὸ βίβλισμα, ὁ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι;

39 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ ἰ Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τὸ μὲν πολήριον ὁ ἐγὼ πίνω, ἰ πίεσθε· και ἰ τὸ βαπτισμα, ὁ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε·

40 Τὸ δὲ καθῆσαι ἐκ δεξιῶν μου και ἐξ ἐνωπίμων ἂ μου, ἰ οὐκ ἂ ἔστιν ἐμὸν ἂ δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἂ ἠτοίμαστα.

41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἰ ἤρξαντο ἰ ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου και Ἰωάννου.

42 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, προσκαλεσάμενος αὐτῶν, λέγει αὐτοῖς· ἰ Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν, ἰ κατακυριεύουσιν αὐτῶν· και οἱ μεγάλοι αὐτῶν, ἰ κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

43 Οὐχ οὕτω δὲ ἂ ἔσαι ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅς ἐάν θέλη ἂ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἂ ἔσαι διακονος ὑμῶν·

44 Καὶ ὅς ἂν θέλη ὑμῶν ἂ γενέσθαι πρῶτος, ἂ ἔσαι πάντων δούλος.

45 Καὶ γάρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀθρώπου οὐκ ἂ ἦλθε ἂ διακονηθῆναι, ἀλλὰ ἂ διακονῆσαι, και ἂ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἂ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

A. D. 29.

* ἢ τὸ-δ.
 † αὐτῷ ἐκεί-
 θεν, και-δ.
 1 δύνάμεις.
 † ἰ εἶδος-δ.
 2 καθήμεις.
 3 πίνω.
 4 κ. και-δ.
 5 εἰμί.
 6 δίδωμι.
 7 κ. ὁ παρά-
 γων.
 8 nom. pro
 voc.
 9 Mat. 20. 23.
 22. 4.
 25. 34.
 Jno. 14. 2.
 Ep. 2. 10.
 He. 11. 16.
 10 ἀρχομαι.
 11 ἐπιτιμῶμαι.
 12 κράζω.
 13 ver. 14.
 ch. 14. 4.
 Mat. 20. 24.
 21. 15.
 Lu. 13. 14.
 14 εἶδω.
 15 Mat. 20. 25
 Ac. 19. 16.
 1 Pe. 5. 3.
 16 Mat. 20. 25
 Lu. 22. 25.
 17 ἵστημι.
 18 φωνέω.
 ἂ ἔστιν-η.
 19 γίνομαι.
 20 ἀνίστημι.
 21 ἀποκρίνο-
 μαι.
 ἢ Ῥαββονί-α
 22 ἤρχομαι.
 23 κ. εἰς εἰρή-
 νην, ch. 5. 34.
 24 διακονέω.
 25 σώζω.
 26 ἀναβλέπω
 27 Mat. 20. 28.
 28 ἀκολουθεῖω.
 ** αὐτῷ-α.

46 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἰεριχώ· και ἐκπορευσάμενον ἂ αὐτοῦ ἀπὸ Ἰεριχώ, και τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, και ὄχλος ἰκανοῦ, ἰ υἱὸς Τιμαῖς Βαρθίμαιος ὁ τυφλὸς ἂ ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν.

47 Καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ἔστι, ἂ ἤρξατο κράζειν, και λέγει· Ὁ ἂ υἱὸς Δαβὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με.

48 Καὶ ἂ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ, ἂνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῶν μᾶλλον ἂ ἐκράζεν· Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με.

49 Καὶ ἂ στὰς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτὸν ἂ φωνηθῆναι· και φωνοῦσι τὸν τυφλόν, λέγοντες αὐτῷ· Θάρσει, ἔγειραι· φωνεῖ σε.

50 Ὁ δὲ, ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ἂ ἀναστὰς ἂ ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

51 Καὶ ἂ ἀποκριθεὶς, λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί θέλεις ποιῆσαι σοι; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· ἢ Ῥαββονί, ἂνα ἀναβλέψω.

52 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ὑπάγε· ἂ πιστις σου ἂ σέσωκε σε. Καὶ εὐθέως ἂ ἀνέβλεψεν, και ἂ ἠκολούθει ἂ τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

Κεφ. ια'.

ΚΑΙ ὅτε ἐγγίξουσιν εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰς Βηθφαγή καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ βρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

2 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτήν, 2 εὐρήσετε πῶλον 2 δεδεμένον, ἐφ' ᾧ οὐδεὶς ἀνθρώπων 6 κεκάθικε· 4 λύσαντες 6 αὐτὸν 7 ἀγάγετε.

3 Καὶ εἰάν τις ὑμῖν εἴπῃ· 10 Τί ποιεῖτε τῆτο; εἶπατε· Ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρειαν 22 ἔχει· καὶ εὐθέως αὐτὸν 11 ἀποστελεῖ ὡδε.

4 12 Ἀπῆλθον δέ, καὶ 2 εὐρον 5 τὸν 1 πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδου, καὶ λύουσιν αὐτόν.

5 Καὶ τινες τῶν ἐκεῖ 14 ἐστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον;

6 Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς 15 ἐνετείλατο 17 ὁ Ἰησοῦς· καὶ 19 ἀφῆκαν αὐτούς.

7 Καὶ 11 ἤγαγον 7 τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ 6 ἐπέβαλον 21 αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ 5 ἐκάθισεν 23 ὁ ἐπ' αὐτῷ.

A. D. 29.

• Vide App.

† εὐβόλον-σ.

Mat. 21. 8,

καλόου.

1 ἀγρῶν-σ.

1 ἀγρῶν-σ.

2 εὐρήσασθε.

3 δόν.

4 α. τῆτο.

6 καθίσει.

4 λύσαντες αὐ-

τὸν καὶ φέ-

6 λῶν.

7 ἄγν.

8 εἰς εὐρομα.

9 α. αἰ.

11 Τι ποιεῖτε;

τῆτο.

πασθε-σ.

10 α. δὴ.

11 εὐρήσασθε.

22 ἔχει α-σ.

11 ἀποστελε-

λαι-σ. αἰ.

ἀποστέλλει

πῶλον.

12 εὐρομα.

13 α. ἡμῶν.

14 ἔστησαν.

15 α. αἰ.

11 ἀπὸ μα-

κρόθεν-σ.

16 ἔρχομαι.

17 ἀπέβαλον.

18 α. εἶδον.

15 εἶπον-σ.

19 ἀφῆκαν.

11 φέρονται,

α. ἔγασαν-σ.

20 ἀποκρινο-

μα.

• ἰσίδεις.

• ἰσὶ βάλ-

λουσιν-σ.

21 ἐπέβαλον.

22 α. δούλον.

• ἰσὶ αὐτόν,

αἰσὶ δὲ αὐ-

τῶν-σ.

23 ἀεὶ.

8 Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ ἴστω βαδάς ἔκοπτον ἐκ τῶν ἰδένδρων, καὶ ἔστρωον εἰς τὴν ὁδόν.

9 Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθῆντες ἔκραζον, 4 λέγοντες· Ἰσταννά, εὐλογημένοι ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

10 Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία 6 ἐν ὀνόματι Κυρίου· τὰ πατρός ἡμῶν Δαβὶδ· Ἰσταννά ἐν τοῖς ὑψίστοις.

11 Καὶ 8 εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα 6 ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη 9 οὖσης τῆς ὥρας, 11 ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

12 Καὶ τῇ 13 ἐκαύμῳν 11 ἐξελεύσων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, ἐπεείνασε.

13 Καὶ 15 ἰδὼν σικῆν 11 μακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα, 16 ἦλθεν 18 εἰς ἄρα 2 εὐρήσει τι ἐν αὐτῇ· καὶ 16 ἐλθὼν ἐπ' αὐτήν, οὐδὲν 2 εὐρον εἰ μὴ φύλλα· οὐ γὰρ 3 ἦν καιρὸς σῦκων.

14 Καὶ 20 ἀποκριθεὶς 6 ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα 6 ἰμῆδεις καρπὸν φάγοι. Καὶ 22 ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

15 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱερουσόλυμα· καὶ ²⁰ εἰσελθόντων δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, ² ἤρξατο ἐκβάλλειν τὰς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τραπέζας τῶν ³ κολληβιστιῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς, ⁸ κατέστρεψε.

16 Καὶ οἱκ ⁹ ἤφινεν ἵνα τις ¹⁰ διενέγκῃ σκευὸς διὰ τοῦ ἱεροῦ.

17 Καὶ ἐδίδασκε, λέγων αὐτοῖς· Οὐ ¹¹ γέγραπται· ¹² Ὅτι ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς ¹³ κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; ¹⁵ Ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον ¹⁶ ληστῶν.

18 Καὶ ¹⁷ ἤκουσαν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ ἄρχιερεῖς, καὶ ¹⁹ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἰσχυροῦσιν· ²⁰ ἐφυβάντο γὰρ αὐτὸν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ²¹ ἐξεκλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

19 Καὶ ὅτε ὑπέ ²² ἐγένετο, ²³ ἐξεπαρεύετο ἔξω τῆς πόλεως.

20 Καὶ πρῶτῃ παραπορευόμενοι, εἶδον τὴν σκηνὴν ²⁴ ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.

21 Καὶ ²⁵ ἀναμνησθεῖς ὁ Πέτρος, λέγει αὐτῷ· ²⁶ Ῥαββί, ἴδε, ἡ σκηνὴ ἦν ²⁶ καιρῶσι ²⁴ ἐξηρανωμένη.

A. D. 29.

- 1 ἀποκρίνομαι.
- 2 ἄρχουμαι.
- 3 Ματ. 21. 12.
- 4 ἄρον.
- 5 βάλλω.
- 6 διακρίνω.
- 7 Ματ. 21. 21.
- 8 Ac. 10. 20.
- 9 Ro. 4. 20.
- 10 1 Co. 4. 7.
- 11 Jude 9, 22.
- 12 εἶμι.
- 13 κατατρέφω.
- 14 ἀφίημι.
- 15 διαφέρω.
- 16 γράφω.
- 17 ἐλάβετε· εἰ.
- 18 Is. 56. 7.
- 19 καλῶ.
- 20 ἱστῶμαι.
- 21 Jo. 7. 11.
- 22 Ματ. 21. 13.
- 23 Lu. 10. 30.
- 24 Jno. 18. 40.
- 25 ἀκούω.
- 26 Ματ. 6. 14.
- 27 15.
- 28 Ro. 4. 25.
- 29 2 Co. 5. 19.
- 30 Ep. 1. 7.
- 31 ἱστῶμαι.
- 32 ἀπολέσω· σιν· α.
- 33 ἀπολλύω.
- 34 ἐκλήσσω.
- 35 γίνωμαι.
- 36 ἀποκρίνομαι.
- 37 ἱστῶμαι.
- 38 ch. 3. 3.
- 39 Ματ. 13. 6.
- 40 Lu. 8. 6.
- 41 ἀναμνησθεῖς.
- 42 καταράσομαι.
- 43 δίδωμι.
- 44 εἰσέρχομαι.

22 Καὶ ¹ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτοῖς· Ἐχετε πίστιν Θεοῦ.

23 Ἀμὴν ἵνα λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ· ⁴ Ἀρθητι, καὶ ⁵ βληθήτι εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ μὴ ⁶ διακριθῆ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἂ λέγει ²² γίνεταί· ⁷ ἔσται αὐτῷ· ὃ εἶν εἴπῃ· ¹

24 Διὰ τούτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν ¹ προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι ² λαμβάνετε· καὶ ⁷ ἔσται ὑμῖν.

25 Καὶ ὅταν ¹⁴ στήκητε προσευχόμενοι, ⁹ ἀφίετε εἰτι ἔχειτε καὶ ἵνας· ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ⁹ ἀφῆ ὑμῖν τὰ ¹⁸ παραπτώματα ὑμῶν.

26 Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ⁹ ἀφίετε, ἔδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ⁹ ἀφήσει τὰ ¹⁸ παραπτώματα ὑμῶν.

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱερουσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτῆ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἄρχιερεῖς, καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι·

28 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς;· καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ²⁷ ἔδωκεν, ἵνα ταῦτα ποιῆς;

29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἵ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς·
 2 Ἐπερωτήσω ὑμᾶς ἑκ γὰρ ἓνα λόγον, καὶ ἵ ἀποκριθῆτέ μοι, καὶ ἵ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

30 Τὸ βίβητισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἵ ἀποκριθῆτέ μοι.

31 Καὶ * ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες· ἵ Ἐάν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἵ ἔρει· Διατί οὖν οὐκ ἵ ἐπιτεύσατε αὐτῷ;

32 ἵ Ἀλλ' ἔάν εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων ἔφοβητο τὸν λαόν· ἵ πάντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην, ὡς ὄντως προφήτην ἦν.

33 Καὶ ἵ ἀποκριθέντες, λέγουσι τῷ Ἰησοῦ· Οὐκ ἵ οἴδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἵ ἀποκριθεὶς, λέγει αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

Κεφ. ιβ'.
 Καὶ ἵ ἤφατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν· Ἰμπελιῶνα ἵ ἐφύτευεν ἄνθρωπος, καὶ ἵ περιέθηκε φραγμὸν, καὶ ἵ ἔσπευεν ἵ ὑπολήμιον, καὶ ἵ ἐκοδόμησε πύργον, καὶ ἵ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖν· καὶ ἵ ἀπέδημυσε.

2 Καὶ ἵ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῆς καιρῆς δούλον, ἵνα παρὰ τῶν

A. D. 29.

1 ἀποκρίνομαι.

2 ἐπερωτήσω.

3 λαμβάνω.

4 καὶ ἐγὼ.

5 εἶρω.

6 ἔρω.

Lu. 20. 10, 11

Jo. 8. 49.

Ac. 5. 41.

7 εἰμί.

8 κεφαλαιῶν.

9 διαλογίζοντο.

† τί εἴπωμεν.

† καὶ ἠτήσαμεν.

9 ἀπερώτησα.

Lu. 20. 11.

10 πιστεύω.

§ Vide App.

11 ἀποκρίνω.

12 ἐσπεύω.

Mat. 21. 37.

Lu. 18. 24.

1 Co. 4. 14.

13 εἶδω.

14 ἐρχομαι.

15 φεύγω.

16 περιέθηκεν.

17 ὄφθαλμος.

15 ἄνθρωπος.

Mat. 21. 33.

19 ἐκπέμπω.

20 ἐργάζομαι.

21 ἀποδοτέω.

22 ἀπέδημι.

23 ἀποδίδωμι.

Mat. 21. 33.

Lu. 15. 13.

24 ἀπέστειλα.

25 ἀποπέμπω.

26 ἀναγινώσκω.

27 ἡ καιρὸς,

ν. acc. pro nom. Att.

26 Ps. 118. 73.

23.

γεωργῶν ἵ λάβη ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελιῶνος.

3 Οἱ δὲ, λαβόντες αὐτὸν, ἵ ἔδειραν, καὶ ἵ ἀπέστειλαν κενόν.

4 Καὶ πάλιν ἵ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δούλον· κρείκον· ἵ λιθοβολήσαντες ἵ ἔκεφαλαίωσαν, ἵ καὶ ἵ ἀπέστειλαν ἵ ἠτιμωμένον.

5 Καὶ ἵ πάλιν ἵ ἄλλον ἵ ἀπέστειλε· κρείκον ἀπέκτειναν· ἵ καὶ πολλὰς ἄλλους, τοὺς μὲν ἵ δέροντες, τοὺς δὲ ἵ ἀποκτείνοντες.

6 ἵ Ἐτι οὖν ἓνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν ἵ αὐτοῦ, ἵ ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων· ἵ Ὅτι ἵ ἐντραπήσονται τὸν υἱὸν μου.

7 ἵ Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς· ἵ Ὅτι οὗτός ἵ ἔστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἵ ἀποκλείνωμεν αὐτὸν, καὶ ἵ ἡμῶν ἵ ἔσται ἡ κληρονομία.

8 Καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἵ ἀπέκτειναν, καὶ ἵ ἐξέβαλον ἐξω τοῦ ἀμπελιῶνος.

9 Τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελιῶνος; ἵ ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς, καὶ ἵ δώσει τὸν ἀμπελιῶνα ἵ ἄλλοις.

10 Οὐδὲ ἵ τὴν γραφὴν ἵαυτῆς ἵ ἀνέγνω; ἵ Λειβὸν ἵ

ὄν ¹ ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ² ἐενήθη εἰς κεφαλὴν ἰωνίας.

11 Παρὰ Κυρίου ² ἐγένετο αὐτῆ κ' ⁴ ἔτι θαυμαστικῆ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

12 Καὶ ⁵ ἐζήτην αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ⁷ ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτὸς τὴν παραβολὴν εἶπε· κ' ⁸ ἀφῆνες αὐτὸν, ⁹ ἀπῆλθον.

13 Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν τινὰς τῶν Φαρισαίων κ' τῶν Ἑρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ⁶ ἀγρεύσωσι λόγῳ.

14 Οἱ δὲ ¹⁶ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, ¹⁷ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς ⁴ εἶ, κ' ἔ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις· ¹⁸ ἔξει κῆρσον Καίσαρι· ¹⁹ δῶναι, ἢ οὐ; ²⁰ δῶμεν, ¹⁹ ἢ μὴ ¹⁹ δῶμεν;

15 Ὁ δὲ, ¹ εἰδὼς ¹⁷ αὐτῶν τὴν ἠπόκρισιν, εἶπεν αὐτοῖς· ²¹ Τί μοι πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ¹⁷ ἴδω.

16 Οἱ δὲ ²⁴ ἤνεκαν. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Καίσαρος.

17 Καὶ ²⁵ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·

A. D. 20.

- 1 ἀποδοκίμασαν
- 2 ἐενήθη
- 3 ὄχλος
- 4 εἶ
- 5 ἐζήτην
- 6 ἀφῆνες
- 7 ἔγνωσαν
- 8 ἀπῆλθον
- 9 ἀπῆλθον
- 10 δῶναι
- 11 ἔδει
- 12 ἀπῆλθον
- 13 ἀπῆλθον
- 14 εἶ
- 15 ἀπῆλθον
- 16 ἀπῆλθον
- 17 εἶ
- 18 ἀπῆλθον
- 19 ἀπῆλθον
- 20 ἀπῆλθον
- 21 ἀπῆλθον
- 22 ἀπῆλθον
- 23 ἀπῆλθον
- 24 ἀπῆλθον
- 25 ἀπῆλθον
- 26 ἀπῆλθον

³ Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος, Καίσαρι· κ' τὰ τοῦ Θεοῦ, τῷ Θεῷ. Καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ.

18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτὸν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάτασιν μὴ εἶναι· καὶ ⁶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες·

10 Διδάσκαλε, ¹⁰ Μωσῆς ¹¹ ἔγραψεν ἡμῖν, ὅτι εἰάν τις ὀφθαλμὸς ἀποθνήσκῃ, καὶ ¹³ καταλίπη γυναῖκα, ¹⁴ καὶ τέκνα μὴ ⁸ ἔσῃ, ἵνα ¹⁵ λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτῆ, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

20 Ἐπτά ἀδελφοὶ ⁴ ἦσαν· κ' ὁ πρῶτος ¹⁵ ἔλαβεν γυναῖκα, κ' ἀποθνήσκων οὐκ ⁸ ἀφῆκε σπέρμα.

21 Καὶ ὁ δεύτερος ¹⁵ ἔλαβεν αὐτὴν, κ' ¹² ἀπέθανε, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ⁸ ἀφῆκε σπέρμα· ⁷ καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως.

22 Καὶ ¹⁵ ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἐπτά, κ' οὐκ ⁸ ἀφῆκαν σπέρμα· ⁷ ἔσχάτη πάντων ¹² ἀπέθανε κ' ἡ θυγάτηρ.

23 Ἐν τῷ ⁴ οἶν ἠνάτασες, ⁶ ὅταν ²² ἀναστῶσι, τίνας αὐτῶν ⁴ ἔσται θυγάτηρ; οἱ γὰρ ἐπτά ²³ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.

24 Καὶ ²⁵ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ δεῖ ταῦτα ²⁶ πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς,

μηδέ την δύναμιν τοῦ Θεοῦ;

25 Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμῶσιν, οὔτε γαμίσκονται, ἀλλ' ὁμοίως ὡς ἄγγελοι ὁ οἶ' ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

26 Περί δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, ἕκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ τῆς Μωσέως, ἐπὶ τῆς βάτης ἧς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός, λέγων ὁ Ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;

27 Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ὁ Θεὸς ζώντων ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.

28 Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπρωτίησεν αὐτὸν Ποία ἔστι πρώτη πάσων ἐντολῆ;

29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι ἡ πρώτη πάσων τῶν ἐντολῶν Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, Κύριος ἔστι

30 Καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου.

Αὕτη πρώτη ἐντολή.

A. D. 29.

1 διόστῃμι.

2 ὁμοία ἀδ-τῆ-δ.

3 εἰμί.

4 ἰσάγγελοι, Λα. 20. 36.

5 ἀναγερόσκα.

† Μωσέως ἐπὶ τῇ βά-του, ἄρ-α.

† τῇ βάτου-α.

6 Εξ. 3. 3, 6.

7 νορ. 30, διανοίας, Λα. 2. 47.

8 1 Co. 1. 19.

9 νορ. 24.

10 Εξ. 10. 25. 29. 16, ia lxx.

11 He. 10. 6, 8.

12 ch. 7. 9.

13 ἀποκρίνο-μαί.

14 ἐπερωτώ.

15 εἶδω.

16 πάντων-α.

17 ch. 15. 43.

18 Mat. 22. 46.

19 Λα. 20. 40.

20 Jno. 21. 12.

21 ἡ πρώτη πά-των ἐντο-λή-α. αλλὶ

22 πρώτη ἰσ-τύ-α. αλλὶ

23 πάντων πρώτη-ε.

24 De. 6. 4, 5.

25 Le. 19. 18.

26 Mat. 22. 37

27 Λα. 10. 27.

28 He. 8. 10.

29 Ps. 110. 1.

30 πνεύματι

31 ἀγίῳ-α.

32 ἀγίῳ-α.

33 τῷ πνεύματι.

31 Καὶ δευτέρα ὁμοία, αὕτη ἡ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν μείζων τούτων ἀληθὲς ἐντολή οὐκ ἔστι.

32 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς ὁ Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἰς ἔστι ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλην αὐτοῦ.

33 Καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν, πλείον ἔστι πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ ἁγίων θυσιῶν.

34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς, εἰδὼν αἰλὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ Ὁ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς ἔστι Δαβὶδ;

36 Αὐτὸς γὰρ Δαβὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι ἁγίῳ Ἐἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

37 Αὐτὸς ⁴ οὖν Δαβὶδ λέγει αὐτὸν Κύριον· καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ² ἔστι; Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ³ ἤκουεν αὐτοῦ ⁵ ἠδέως.

38 Καὶ ⁸ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν ἡ δόξαῃ αὐτοῦ· Βλέπετε ἀπὸ τῶν Γραμμάτων, τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοῖς ἐν ταῖς ἀγοραῖς,

39 Καὶ ⁹ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ ¹¹ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δεῖπνοις·

40 Οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν κληρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσενχόμενοι· οὗτοι ¹⁴ λήψονται περισσώτερον κριμα.

41 Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ ¹⁵ γαζοφυλακίου, ἔθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλακίον· καὶ πολλοὶ πλῆθιοι ²⁰ ἔβαλλον πολλά.

42 Καὶ ¹⁷ ἔλθουσα μία χήρα ⁴ πτωχή ²⁰ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὃ ² ἔστι κοδράντης.

43 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸς μαθητὰς αὐτοῦ, [†] λέγει αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὐτῆ ἢ πτωχή πλεον πάντων ²⁰ βέβληκε τῶν ²⁰ βαλόντων εἰς τὸ ¹⁵ γαζοφυλάκιον.

44 Πάντες γὰρ ἐκ τοῦ

A. D. 29.

1 Mat. 5. 20.
Lu. 21. 4.
Ro. 5. 15.
2 Co. 8. 2.
Ep. 1. 8.
Phi. 4. 18.

2 εἰμί.
3 ἀκούω.

4 Phi. 4. 11.
ὑστερήματος.
Lu. 21. 4.

5 ch. 6. 20.
2 Co. 11. 19.

6 ἴγω.

7 Lu. 8. 14.
2 Ti. 2. 4.
1 Jno. 3. 17.

8 λέγω.

9 Mat. 23. 6.
Lu. 11. 43.

10 Mat. 8. 27.
Lu. 1. 29.
2 Pe. 3. 11.
1 Jno. 3. 1.

11 Mat. 23. 6.
Lu. 14. 7, 8.
20. 46.

12 ἀποκρίνομαι.

13 ἀφῆθῃ ἴδοι.

14 ἀφίημι.

15 λαμβάνω.
15 Ne. 10. 37.
in lxx.

Lu. 21. 1.
Jno. 8. 20.

16 ἀπερωτάω.

17 ἱρχομαι.

18 τῆς σῆς παρουσίας, ἢ τῆς συντελείας τῆ αἰῶνος.

Mat. 24. 3.

19 ἔρχομαι.
† εἶπεν - I.

20 βάλω.
21 Mat. 24. 6.
2 Th. 2. 2.

1 περισσεύοντος αὐτοῦ ²⁰ ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ⁴ ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα ⁶ εἶχεν ²⁰ ἔβαλεν, ὅλον τὸν ⁷ βίον αὐτῆς.

Κεφ. ιγ'.
ΚΑΙ ἐκπορευομένη αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Διδάσκαλε, ἴδε ¹⁰ ποταποὶ λίθοι, καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί.

2 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ¹² ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτῷ· Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ¹³ ἀφῆθῃ λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῆ.

3 Καὶ καθημένη αὐτῆ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἑλαιῶν κατέναντι τῆ ἱερῆ, ¹⁶ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος, καὶ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης, καὶ Ἀνδρέας·

4 Εἶπέ ἡμῖν πότε ταῦτα ² ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ¹⁸ ὅταν μέλλη πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι;

5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ¹² ἀποκριθεὶς αὐτοῖς, ¹⁹ ἤρξατο λέγειν· Βλέπετε μὴ τιε ὑμᾶς πλανήσῃ.

6 Πολλοὶ γὰρ ¹⁷ ἐλεύσονται ἐπὶ τῶν ὀνοματί μου, λέγοντες· Ὅτι ἐγὼ εἰμί· καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν.

7 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους, καὶ ἀκοαὶς πολέμων, μὴ ²¹ θροεῖσθε·

δεῖ γὰρ ¹ γενέσθαι ἄλλ' οὐπω ² τὸ τέλος.

8 ⁸ Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· ⁹ καὶ ⁹ ἔσονται σεισμοί· ¹⁰ κατὰ τόπος, καὶ ⁹ ἔσονται λιμοὶ ¹¹ καὶ ¹¹ παραχαί· ¹

9 ⁹ Ἀρχαὶ ἠδίνων ¹⁵ ἰαῦτα. Βλέπετε δὲ ὑμεῖς αὐτοὺς· ¹⁶ παραδώσοι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ εἰς ¹⁸ συναγωγάς· ¹⁸ δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων ¹⁹ θαθήσεσθε ἐνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

10 Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον ²⁰ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον.

11 Ὄταν δὲ ¹ ἀγάγωσιν ὑμᾶς ¹⁶ παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μὴδὲ ²² μελεῖσθε· ¹ ἀλλ' ὅ ἐάν ²³ δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ᾠρᾷ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γὰρ ⁹ ἔστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.

12 ¹⁶ Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατήρ τέκνον· καὶ ²⁶ ἐπανάστησονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.

13 Καὶ ⁹ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ³³ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος ³¹ σωθήσεται.

A. D. 39.

- 1 γίνομαι.
- 2 Mat. 24. 6, 13, 14.
- 3 εἶδω.
- 4 Mat. 24. 15.
- 5 Lu. 21. 20.
- 6 βίω.
- 7 Da. 9. 27.
- 8 ἰγυίρω.
- 9 εἰμί.
- 10 α. τῆς γῆς.
- 11 Jno. 5. 4.
- 12 καταβαίνω.
- 13 Ἀρχῆ-ι.
- 14 εἰσέρχομαι.
- 15 α. μένον ἔσονται.
- 16 παραδίδομαι.
- 17 ἐπιτρέφω.
- 18 συναγωγὰς δαρήσεσθε-α.
- 19 δέρω, ch. 12. 3, 5. Mat. 21. 35.
- 20 μαστιγώσουσιν, Mat. 10. 17.
- 21 Ἰσσημί.
- 22 κηρύσσω.
- 23 α. ἔμβροσθί δ' ἄγασιν-α.
- 24 Ac. 4. 25.
- 25 δίδωμι.
- 26 κτίζω.
- 27 α. χρόνος.
- 28 ἐκάνισθημι.
- 29 ver. 27. Mat. 20. 16.
- 30 ἐκλίγομαι.
- 31 κολοβώω, Mat. 24. 22.
- 32 α. 4. 13, in lxx.
- 33 ἐπομένω.
- 34 πιστεύετε-α.
- 35 σέζω.

14 Ὄταν δὲ ³³ ἴδητε τὸ ⁴ βδέλυγμα τῆς ⁵ ἐρημώσεως, ⁶ τὸ ⁶ ῥηθὲν ⁷ ὑπὸ Δανιηλ τοῦ προφήτου, ¹ ¹⁰ ἔστος ὅπου οὐ δεῖ (ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· ¹⁵ Ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ ὄρους, μὴ ¹² καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν, μὴδὲ ¹³ εἰσελθῆτω ¹⁴ ἀραὶ τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

16 Καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ⁹ ὢν, μὴ ¹⁷ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω, ¹⁴ ἀραὶ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.

17 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ²¹ ἐχούσαις, καὶ ταῖς θηλαζούσαις, ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

18 Προσείχεσθε δὲ ἵνα μὴ ¹ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν· ¹ χειμῶνος.

19 ⁹ ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκείναι θλίψεις, οἷα οὐ ¹ γέγονε τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἕως ²⁴ ἐκτίσεν ὁ Θεὸς, ἕως τῶ ²⁶ νῦν, καὶ ἔτι μὴ ¹ γένηται.

20 Καὶ εἰ μὴ Κύριος ²⁰ ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας, ἕκ ἂν ³¹ ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· ἀλλὰ διὰ τὸς ²² ἐκλεκτοὺς οὗς ²⁸ ἐξελέξατο

²⁶ ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας. ²¹ Καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Ἰδοὺ, ὡς ὁ Χριστὸς· ⁴ ἢ, Ἰδοὺ ἐκεῖ· ¹ μὴ ⁵ πιστεύσητε·

²² ἢ Ἐγερθήσονται γὰρ

ψευδόχριτοι καὶ ψευδο-
προφήται· καὶ ¹δώσει
σημεία καὶ τέρατα, πρὸς
τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνα-
τὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς.

23 Ὑμεῖς δὲ βλέπετε
ἰδοῦ, προεῖρηκα ὑμῖν
πάντα.

24 Ἄλλ' ἐν ἐκείναις ἡμέ-
ραις, μετὰ τὴν θλίψιν
ἐκείνην, ὁ ἥλιος ⁴σκο-
τισθῆσεται, καὶ ἡ σελήνη
οὐ ¹δώσει τὸ ⁷φέγγος
αὐτῆς·

25 Καὶ ¹οἱ ἀστέρες τοῦ
οὐρανοῦ ⁸ἔσονται ἐκ-
πίπτοντες, καὶ αἱ δυνά-
μεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
σαλευθήσονται.

26 Καὶ τότε ¹¹ᾧσονται
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις
μετὰ ⁹δυνάμει πολλῆς,
καὶ δόξης.

27 Καὶ τότε ¹⁵ἀποσελεῖ
τοὺς ἀγγέλους ⁴αὐτοῦ·
καὶ ¹⁶ἐπισυνάξει τοὺς ²³ἐκ-
λεκτοὺς αὐτῆς ἐκ τῶν τεσ-
σάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου
γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.

28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς
¹⁸μάθετε τὴν παραβο-
λήν· ὅταν αὐτῆς ἦδη ὁ
κλάδος ἀπαλὸς ¹⁹γένη-
ται, καὶ ²⁰ἐκφυῆ τὰ φύλ-
λα, γινώσκεις ὅτι ἐγγύς
τὸ θερὸν ⁸ἐστίν.

29 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν
ταῦτα ²¹ἴδῃτε γινόμενα,
γινώσκειτε ὅτι ἐγγύς ⁸ἐσ-
τιν ἐπὶ θύραις.

A. D. 20.

- 1 *δώσει.*
2 *παρέχο-
μαι.*
3 *α. χρόνου.*
4 *παρελε-
σται-σ.*
† *η-α.*
4 *σκοτίζω,*
Mat. 24. 29.
Lu. 23. 35.
Ro. 1. 21.
11. 10.
Ep. 4. 18.
Ro. 8. 12.
5 *α. μόνον.*
6 *Lu. 21. 26.*
Ep. 6. 18.
Ho. 13. 17.
7 *Mat. 24. 29.*
Lu. 11. 33.
† *Vide App.*
8 *εἰμί.*
9 *ἀφίημι.*
11 *ἔπιπτοι.*
12 *Jno. 10. 3.*
18. 16. 17.
13 *ἀντίλλω.*
14 *ch. 14. 34.*
37. 38.
Mat. 25. 13.
26. 28, 40.
41.
Ac. 20. 31.
8 *δυνάμει*
καὶ δόξης
πολλῆς-σ.
15 *ἀποστέλλω.*
16 *ἐπισυνά-
γω.*
17 *ἐθρίσκω.*
18 *μανθάνω.*
19 *γίνομαι.*
20 *ἐκφυῶ.*
21 *εἶδω.*
22 *ζητήσω.*
23 *Mat. 22. 14*
Lu. 18. 7.
Ro. 8. 23.
1 Ti. 5. 21.

30 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
ὃ μὴ ²παρέλθῃ ἡ γενεὰ
αὕτη, μέχρις οὗ ³πάντα
ταῦτα ¹⁹γένηται.

31 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
παρελεύσονται· ²οἱ δὲ
λόφοι μὴ οὐ μὴ ²παρέλ-
θωσι.

32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας
ἐκείνης ¹καὶ τῆς ὥρας
οὐδεὶς ²¹οἶδεν, οὐδὲ οἱ
ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ,
⁹οὐδὲ ὁ υἱὸς, ¹εἰ μὴ ὁ
πατήρ. ⁵

33 Βλέπετε, ⁶ἀγρυπ-
νεῖτε καὶ προσεύχεσθε·
οὐκ ²¹οἴδατε γὰρ πότε
ὁ καιρὸς ⁸ἐστίν.

34 Ὡς ἄνθρωπος ἀπό-
δημος ⁹ἀφείλε τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ, καὶ ¹δοῖς τοῖς δού-
λοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν,
καὶ ἐκάστην τὸ ἔργον αὐτῆς,
καὶ τῷ ¹²θυρωρῷ ¹³ἐνεεί-
λατο ἵνα ¹⁴γρηγορή.

35 Γρηγορεῖτε οὖν (οὐκ
²¹οἴδατε γὰρ πότε ὁ
κύριος τῆς οἰκίας ἔρχε-
ται, ἢ ψῆ, ἢ μεσονυκ-
τίου, ἢ ἀλεκτοροφωνίας,
ἢ πρωΐ)

36 Μὴ, ἐλθὼν ἐξαίφ-
νης, ¹⁷εὕρῃ ὑμᾶς καθεύ-
δοντας.

37 Ἄ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶ-
σι λέγω, ¹⁴Γρηγορεῖτε.
Κεφ. ιδ'.

8 ἮΝ δὲ τὸ πάσχα, καὶ
τὰ ἄξωμα μετὰ δυο ἡμέ-
ρας· καὶ ²²ἐζήτην οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ-

ματεῖς, πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν.

2 Ἐλεγον δὲ· Μὴ ἐν ἡῇ ἐορίῃ, μήποτε ἰσθραήλ βος ἔσται τοῦ λαοῦ.

3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν ἡῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπρού, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβασρον μύρον, ἰσθραήλ πιστικῆς πολυτελοῦς καὶ συνήρῃσα ἰσθραήλ βατρον, κατέχευεν αὐτὴν κατὰ τῆς κεφαλῆς.

4 Ἦσαν δὲ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτὰς, καὶ λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὐτῆ τοῦ μύρου γέγονεν;

5 Ἦδύνατο γὰρ τοῦτο πρᾶξαι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. Καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ.

6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀφετε αὐτὴν· τί αὐτῇ κόπης παρέχετε; καλὸν ἔργον εἰργάσατο εἰς ἐμέ.

7 Πάντοτε γὰρ τοῖς πτωχοῖς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε, δύνασθε αὐτοῖς εὐκοῖσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

8 Ὁ ἠείχεν αὐτῆ, ἐποίησε πρόελαβε μισοῖσα μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.

9 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι

A. D. 29.

- * ἰσθραήλ.
- 1 κηρῶσιν.
- 2 λέγω.
- 3 ch. 5, 38.
- 4 Mat. 26. 5.
- 4 εἰμί.
- 5 λαλίω.
- 6 Mat. 26. 13.
- Ac. 10. 4.
- 7 ἔρχομαι.
- 8 ἀπέρχομαι.
- 9 ἰσο. 12. 3.
- 10 βαρύνω.
- Mat. 26. 7.
- πολυτίμοι.
- ἰσο. 12. 3.
- 11 συνήρῃσα.
- ch. 5. 4.
- 12 παραδίδομαι.
- 13 χεῖρω.
- 14 ἰσθραήλ.
- ἰσο. 8. τῆν-η
- 15 ἀργύρια-η.
- 14 Mat. 26. 11
- 15 ἔρχομαι.
- 16 2 Π. 4. 2.
- 17 θῶ.
- 18 ἐβριμῶμαι.
- 19 τὸ μύρον-η.
- 19 τιπράσκω
- 20 δίδωμι.
- 21 ἐβριμῶμαι.
- Mat. 9. 20.
- 22 ἀφίξις.
- 23 ἐργάσασθαι
- 24 εἰσέρχομαι.
- ** ἐν ἡμοῖς-α.
- 25 Lu. 2. 7.
- †† ἰσθραήλ-η.
- 26 ἔχω.
- 27 προλαμβάνω.
- 28 Mat. 26. 12
- ἰσο. 12. 7.
- 29 δείκνυμι.
- †† ἀνάγει-α
- Lu. 22. 12.
- 30 τρανῶ.

* ἂν κηρυχθῆ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὁ ποιήσῃ αὐτῆ, λαληθήσεται εἰς μνημόσινον αὐτῆς.

10 Καὶ ὁ Ἰουδαῖος Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν ὧδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδώσῃ αὐτὸν αὐτοῖς.

11 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργυρίων δούναι· καὶ ἐζήτησαν πῶς εὐκαιρῶς αὐτὸν παραδῶν.

12 Καὶ ἡ πρώτη ἡμέρα τῶν ἁζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθνον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πού θέλεις ἀπελθόντες ετοιμάσωμεν ἵνα φάγημε τὸ πάσχα;

13 Καὶ ἀποτέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κερράμιον ὑδατος βασάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ.

14 Καὶ ὅπου ἐάν εἰσέλθῃ, εἰπάτε τῷ οἰκοδεσπότη, ὅτι ὁ διδασκαλὸς λέγει· Πού ἔστι τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγη;

15 Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει· ἀνάγειτε μετὰ ἐστρωμένον, ἐπιμον· ἐκεῖ ετοιμάσατε ἡμῖν.

16 Καὶ ² ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ³ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ ⁴ εὖρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς· καὶ ⁵ ἠτοιμάσαν τὸ πᾶσχα.

17 Καὶ ὕψιας ⁶ γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα.

18 Καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν, καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν ⁸ παραδώσει με, ὃ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ.

19 Οἱ δὲ ⁹ ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἰς καθ' εἰς· Μὴ τι ἐγώ; ⁴ Καὶ ἄλλος· Μὴ ἢ ἐγώ; ²⁰ Ὁ δὲ ¹¹ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Εἰς ἐκ τῶν δώδεκα ¹² ὃ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ ¹⁹ τρυβλίον.

21 Ὁ μὲν υἱὸς τῆ ἀνθρώπου ²⁰ ὑπάξει, καθὼς ¹³ γέγραπται περὶ αὐτοῦ· καὶ ὅς ᾤ ἀνθρώπου ἐκείνου δεῖ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ⁸ παραδίδοται· καλὸν ²¹ ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ²² ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, ²³ λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον, εὐλογήσας ²⁴ ἔκλασε, καὶ ²⁵ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε· ²³ Λάβετε, ἐφαγετε· τοῦτό ²¹ ἐστὶ τὸ σῶμά μου.

23 Καὶ ²³ λαβὼν ⁴ τὸ ποτήριον, εὐχαριστήσας

- 1 πῖνω.
- 2 ἔρχομαι.
- 3 ἔρχομαι.
- 4 εὖρισκω.
- 5 ἐτοιμάζω.
- 6 γίνομαι.
- * προσθῶ πειν-ί.
- † γεννήματος-ῆ.
- 7 Mat. 26. 30. Ac. 16. 25.
- 8 παραδίδωμι.
- 9 ἔρχομαι.
- 10 ch. 4. 17. Mat. 13. 21. Jno. 16. 1.
- 11 ἀποκρίνομαι.
- 12 ὃ ἐμβαψάσας, Mat. 26. 23. Jno. 13. 26.
- 13 γράφω.
- 14 Zec. 13. 7.
- 15 Mat. 25. 24. Lu. 1. 51. Jno. 10. 12.
- 16 ἐγείρω.
- 17 προάγω.
- 18 φέριμι.
- 19 Mat. 26. 23.
- 20 Mat. 26. 24. πορεύεται, Lu. 22. 22.
- 21 εἰμί.
- 22 γεννάω.
- 23 λαμβάνω.
- † ὅτι σὺ σήμερον-α.
- 24 λέγω.
- 25 ἔδωκεν.
- ‡ ἐκπερισσῶ-ῆ.
- || alii ελαγ- μάλλον ἰάν.
- 26 δεῖ.
- 27 συναποθνήσκω.

25 ἔδωκεν αὐτοῖς· καὶ ¹ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.

24 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ²¹ ἐστὶ τὸ αἷμά μου ⁴ τὸ τῆς ^ο καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον.

25 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ ^{*} πῖω ἐκ τοῦ [†] γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πῖνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

26 Καὶ ⁷ ὑμνήσαντες, ² ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.

27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι πάντες ¹⁰ σκανδαλισθήσεσθε ^ο ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ὅτι ¹³ γέγραπται· ¹⁴ Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ ¹⁵ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα.

28 Ἀλλὰ μετὰ τὸ ¹⁶ εἰερεθῆναί με, ¹⁷ προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

29 Ὁ δὲ Πέτρος ¹⁸ ἔφη αὐτῷ· Καὶ εἰ πάντες ¹⁰ σκανδαλισθήσονται, ἄλλ' οὐκ ἐγώ.

30 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν ^ἢ δις ¹ ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς ἂπαρήσῃ με.

31 Ὁ δὲ ⁶ ἐκ περισσοῦ ἔλεγε· μάλλον· ¹¹ Ἐάν με ²⁶ δεῖ ²⁷ συναποθανεῖν

σοι, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι. Ἰσαύτως δὲ κὶ πάντες ἔλεγον.

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὐ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ κὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτῷ· Καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι.

33 Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον, κὶ Ἰὸν Ἰάκωβον, κὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτῷ κὶ ἤρξατο δευκαθεῖσθαι κὶ ἀδημονεῖν.

34 Καὶ λέγει αὐτοῖς· 10 Περὶ λυγρὸς ἡ ἐστὶν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε.

35 Καὶ 13 προελθὼν μικρὸν, 14 ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς κὶ 18 προσηύχεται, ἵνα εἰ δυνατόν ἡ ἐστὶν, 31 παρέλθῃ ἀπ' αὐτῆ ἢ 19 ὥρα·

36 Καὶ ἔλεγεν Ἄββα ὁ πατήρ, πάντα δυνατό σοι· 20 παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, 21 ἀλλὰ τί σύ. 22

37 Καὶ ἔρχεται, καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας κὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορησαι;

38 Γρηγορεῖτε κὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ 26 εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα 29 πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

A. D. 29.

- 1 ἀπέρχομαι
- 2 ὑποτρέφω.
- 3 εὐρίσκω.
- 4 καταβαρύνεσθαι-ἄ.
- 4 βαρύνω, Mat. 26.43. Lu. 9. 32.
- 5 εἶδω.
- 6 ἀποκρίνομαι.
- 7 ἄρχομαι.
- 8 ch. 9. 15.
- 9 Mat. 26.27.
- 10 ch. 6. 26.
- 11 Mat. 26. 38.
- 11 εἶμι.
- † ἀναπαύεσθε; -α.
- 12 Mat. 6. 2. Lu. 6. 24.
- ‡ τὸ τέλος-φ.
- 4 προσελθὼν-ε.
- 13 προέρχομαι.
- 14 πίπτω.
- 15 ἔρχομαι.
- 16 ἐγείρω.
- 17 ἐγγίζω.
- 18 προσεύχομαι.
- 19 Lu.22.53.
- 20 παραφέρω
- 21 κ. γενεῖται.
- 22 κ. θλίβεις.
- 23 εἶδωμι.
- 24 παραδίδωμι.
- 25 ἀπάγω.
- 26 εἰσέρχομαι.
- 27 προσέρχομαι.
- 28 καταφίλω Mat. 26.49.
- 29 Mat.26.41 Ro. 1. 15.
- 30 ἐπιβάλλω
- 31 παύωμαι.

39 Καὶ πάλιν 1 ἀπελθὼν 18 προσηύξατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν.

40 Καὶ 2 ὑποστρέψας 3 εὗρεν αὐτοὺς 4 πάλιν 1 καθεύδοντας· 11 ἦσαν ἴσροὶ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν 4 βεβαρημένοι κὶ οὐκ 5 ᾔδεισαν τί αὐτῷ 6 ἀποκριθῶσι.

41 Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, κὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε· τὸ λοιπὸν κὶ 1 ἀναπαύεσθε. 12 Ἀπέχει 1 15 ἡλθεν ἡ 19 ὥρα· ἰδοὺ, 24 παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀμαρτωλῶν.

42 16 Εγείρεσθε, ἀγόμεν· ἰδοὺ, ὁ 24 παραδιδούς με 17 ἤγγικε.

43 Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰούδας, εἰς 11 2 ὧν τῶν δωδεκά, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ τῶν γραμματέων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων.

44 23 Δεδώκει δὲ ὁ 24 παραδιδὼς αὐτὸν σίσσημον αὐτοῖς, λέγων· Ὁν ἂν φιλήσω, αὐτὸς ἡ ἐστὶν κρατήσατε αὐτὸν, καὶ 25 ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς.

45 Καὶ 15 ἔλθων, εὐθέως 27 προσελθὼν αὐτῷ, λέγει· Ῥαββί, 4 ραββί 1 κὶ 28 κατεφίλησεν αὐτόν.

46 Οἱ δὲ 30 ἐπέβαλον ἐπ'

αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ¹ ἐκράτησαν αὐτόν.
 47 Εἰς δὲ τις τῶν ² παρεπιθότων, σπασάμενος τὴν μάχαιραν, ³ ἔπεισε τὸν δούλου τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ⁴ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ⁵ ὠτίον.
 48 Καὶ ⁶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Ὡς ἐπὶ ⁸ ἁγοστὴν ⁹ ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξιφῶν ¹⁰ συλλαβεῖν με;
 49 Καθ' ἡμέραν ¹¹ ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδασκῶν, καὶ οὐκ ¹ ἐκράτησατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.
 50 Καὶ ¹⁵ ἀφέντες αὐτὸν πάντες ¹⁶ ἔφυγον.
 51 Καὶ εἰς τις νεανίσκος [†] ¹⁷ ἠκολούθει αὐτῷ, ¹⁸ περιβεβλημένος ¹⁹ σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ ²⁰ καὶ ¹ κρατῆσιν αὐτῶν· οἱ νεανίσκοι.
 52 Ὁ δὲ ²³ καταλιπὼν τὴν ¹⁹ σινδόνα, γυμνὸς ¹⁶ ἔφυγεν ⁴ ἀπ' αὐτῶν.
 53 Καὶ ²⁴ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ συνέρχονται· αὐτῷ ¹ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ γραμματεῖς.
 54 Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ¹⁷ ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως· καὶ ¹¹ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ²⁸ ὑπηρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ ²⁹ φῶς.

A. D. 29.

- 1 κρατία.
- 2 παρίστημι.
- 3 πάλω.
- 4 Mat. 20. 12. Lu. 6. 34. Jno. 5. 18.
- 5 ὠτίριον-ί.
- 6 ἀφαιρέω.
- 6 ἀποκρίνομαι.
- 7 ἀγίστημι.
- 8 Mat. 21. 13. 26. 55.
- 9 ἐξίρχομαι.
- 10 συλλαμβάνω.
- 11 εἰμί.
- 12 ἀπὸ.
- 13 Ac. 7. 48. Ep. 2. 11.
- 14 2 Co. 5. 1. Col. 2. 11.
- 15 ἀφίημι.
- 16 φεύγω.
- † ἠκολούθησεν-ί. alii συνηκολούθει-ί.
- 17 ἀκολουθεῖω.
- 18 περιβάλλω.
- 19 ch. 15. 46. Mat. 27. 59. Lu. 23. 53.
- 20 α. σάματος
- 22 ἐπερωτάω.
- 23 καταλείπω.
- 24 ἀνάγω.
- 25 Mat. 26. 63. Lu. 1. 68. Ro. 1. 25. 2 Co. 1. 3.
- 26 εἰς εἶπας. Mat. 26. 64.
- 27 ὑπομαί.
- 28 Mat. 5. 25. Jno. 7. 32, 45. Ac. 5. 22, 26.
- 29 Lu. 22. 56.
- 4 ἐπὶ-α.

55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὄλον τὸ συνέδριον ἐξήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατώσαι αὐτόν· καὶ οὐχ εὔρισκον.

56 Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῖς, καὶ ⁴ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ¹¹ ἦσαν.

57 Καὶ τινες ⁷ ἀναστάντες, ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέγοντες·

58 Ὅτι ἡμεῖς ¹² ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος· Ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν ¹³ χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ¹⁴ ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.

59 Καὶ οὐδὲ οὕτως ⁴ ἴση ¹¹ ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν.

60 Καὶ ⁷ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς ⁸ τὸ ¹ μέσον, ²² ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων· Οὐκ ⁶ ἀποκρίνη οὐδέν; τί αὐτοῖς σε καταμαρτυροῦσιν;

61 Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐδέν ⁶ ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ²² ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ· Σὺ ¹¹ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ ²⁵ εὐλογητοῦ;

62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ²⁶ Ἐγὼ εἰμι. Καὶ ²⁷ ὤψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ αἰθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ⁴ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

63 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς,
 1 διαρρήξας τοὺς χιτῶ-
 νας αὐτοῦ, λέγει· Τί ἐστὶ
 χρεῖαν ἔχομεν μαρτύ-
 ρων;

64 2 Ἠκούσατε τῆς βλασ-
 φημίας· τί ὑμῖν φαίνε-
 ται; οἱ δὲ πάντες 3 κατέ-
 κριναν αὐτὸν 4 εἶναι 5
 ἔνοχον θανάτου.

65 Καὶ 6 ἤρξαντο τινες
 ἐμπτίειν αὐτῷ, καὶ πε-
 ρικαλύπτειν τὸ πρόσω-
 πον αὐτοῦ, καὶ 9 κολα-
 φίζειν αὐτὸν, καὶ λέ-
 γειν αὐτῷ· Προφήτευσον.
 Καὶ 10 οἱ ὑπηρέται·
 10 ραπίσμασιν αὐτὸν ἔ-
 βαλλον.

66 Καὶ 5 ὄντος τοῦ Πέ-
 τρου ἐν τῇ αὐλῇ 11 κάτω, 11
 ἔρχεται μία τῶν παιδι-
 σκῶν τοῦ ἀρχιερέως·

67 Καὶ 13 ἰδοῦσα τὸν
 Πέτρον θερμαινόμενον,
 ἐμβλέψασα αὐτῷ, λέ-
 γει· Καὶ σὺ μετὰ τοῦ
 Ναζαρηῆ Ἰησοῦ 5 ἦσθα.

68 Ὁ δὲ 15 ἠρνήσατο,
 λέγων· Οὐκ 13 οἶδα, ἔδε
 ἐπιστάμαι τί σὺ λέγεις.
 Καὶ 16 ἐξῆλθεν ἔξω εἰς
 τὸ 20 προαύλιον· κ' ἀλέκ-
 τωρ 8 ἐφώνησε.

69 Καὶ 21 ἡ παιδίσκη,
 13 ἰδοῦσα 11 αὐτὸν πάλιν,
 6 ἤρσατο λέγειν τοῖς
 22 παρεστηκόσιν· Ὅτι
 οὗτος ἐξ αὐτῶν 5 ἐστίν.

70 Ὁ δὲ πάλιν 15 ἠρνεύ-
 το. Καὶ μετὰ μικροῦ 24

A. D. 29.

- 1 διαρρήξω.
- 2 ἄκου.
- 3 ὄντως-τ.
- 4 κατακρίνω.
- 4 s. φάσκον-
τες.
- 5 εἶμι.
- 6 δοχομαι.
- † εὐθίως-σ.
- 7 s. χρόνον.
- 8 φωνίζω.
- 9 Mat. 26. 67.
- 10 Jno. 18. 22.
- 11 τὸ βῆμα, β-δ
- 5 ἤρσατο
κλαίειν-π.
alii ἐπιλα-
βῶν ἑκλαίε
11 ch. 4. 37.
ἐξελθὼν ἔξω
Mat. 26. 75.
- 12 s. λατὸν.
- 11 ἑλαβον-κ.
- 11 alii αὐτῷ,
κάτω ἔρχε-
ται.
- 13 εἶδω.
- † γραμμα-
τέων· καὶ
ἄλλοι τὸ συ-
νέδριον ἐγ-
σαντες-π.
- 14 εἶδω.
- 15 ἀρνούμαι.
- 16 ἐξέρχομαι
- 17 ἀποφίρω.
- 18 παραδίω-
μι, ch. 14. 44.
- 19 ἐπερωτῶ.
- 20 πλάτω,
- Mat. 26. 71.
- 21 ἄλλοι,
Mat. 26. 71.
- † αὐτὸν, πάλ-
ιν ἤρσα-
το-π. alii
πάλιν-ε.
- 22 παρίστημι.
- 23 ἀποκρίνο-
μαι.
- 24 s. χρόνον.

πάλιν οἱ 22 παρεστώτες
 ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· Ἀλη-
 θῶς ἐξ αὐτῶν 5 εἶ· 6 καὶ
 γὰρ Γαλιλαῖος 5 εἶ, 6 καὶ
 ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει·

71 Ὁ δὲ 6 ἤρξατο ἀνα-
 θεματίζειν καὶ 8 ὀμνῆεν·
 Ὅτι οὐκ 13 οἶδα τὸν ἄν-
 θρωπον τῆτον ὃν λέφετε.

72 Καὶ 1 ἐκ δευτέρου 7
 ἀλέκτωρ 8 ἐφώνησε· καὶ
 ἀνεμήσθη ὁ Πέτρος
 1 τοῦ ῥήματος οὗ εἶπεν
 αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι
 πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι
 δις, ἀπαρνήσῃ με τρίς.
 Καὶ 11 ἐπιβαλὼν, 12 ἐκ-
 λαίε.

Κεφ. ιε'.

ΚΑΙ εὐθὺς ἐπὶ τὸ
 πρῶτὸ συμβούλιον ποιή-
 σαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ
 τῶν πρεσβυτέρων· καὶ
 11 γραμματέων, κ' ὄλον
 τὸ συνέδριον, 14 ἤσαν-
 τες τὸν Ἰησοῦν 12 ἀπή-
 νεγκαν, καὶ 18 παρέδω-
 καν τῷ Πιλάτῳ.

2 Καὶ 19 ἐπηρώτησεν
 αὐτὸν ὁ Πιλάτος· Σὺ
 5 εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
 δαίων; Ὁ δὲ 23 ἀποκρι-
 θεις, εἶπεν αὐτῷ· Σὺ
 λέγεις.

3 Καὶ κατηγοροῦν αὐ-
 τῷ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά.

4 Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν
 19 ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέ-
 γων· Οὐκ ἀποκρίνη οὐ-
 δέν; 13 ἶδε πόσα σου
 καταμαρτυροῦσιν.

A. D. 29.

5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ¹ ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον.

6 Κατὰ δὲ ἑορτὴν ³ ἀπέλυεν ⁴ αὐτοῖς ἓνα δέσμιον, ὃν περ ⁵ ἤθουτο.

7 Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν ³ δεδεμένος, οἷτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν.

8 Καὶ ¹² ἀναβοήσας ὁ ὄχλος, ¹³ ἤρξατο αἰτεῖσθαι, καθὼς αἰεὶ ἐποίει αὐτοῖς.

9 Ὁ δὲ Πιλάτος ¹ ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων· Θέλετε ¹⁸ ἀπολύσω ⁴ ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

10 ²⁰ Ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον ²¹ παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς.

11 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ¹⁴ ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον, ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ⁴ ἀπολύσῃ αὐτοῖς.

12 Ὁ δὲ Πιλάτος ¹ ἀποκριθεὶς, πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· Τί ἂν θέλετε ¹⁸ ποιῆσω ³⁰ ὃν λέγετε ἡ βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

13 Οἱ δὲ πάλιν ἔκραζαν· Σταύρωσον αὐτόν.

14 Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ ^{**} περισσοτέρως ἔκραζαν· Σταύρωσον αὐτόν.

1 ἀποκρίνομαι.

2 Ac. 17. 9.

3 confer. Mat. 27. 15.

4 ἀπολύω.

5 αἰτέω.

6 Mat. 27. 26.

7 εἰμί.

8 ἀπάγω.

9 δέω.

10 Mat. 27. 27

* ἀναβᾶς-π. conf. ἀναβήσας.

12 Mat. 27. 46

13 ἔρχομαι.

14 κλαυθῶσα κοκκίον, Mat. 27. 28.

confer. Jno. 19. 2.

15 περιτίθημι.

16 πλίκω.

17 Jno. 19. 6.

18 & ἴνα.

† ὁ βασιλεύς-α.

19 τόπος.

20 γινώσκω.

21 παραδίδομι.

22 ἐμπτόω.

23 τίθημι.

† ἀνέπεισαν, & ἔπεισαν-π.

24 ἀνασείω.

25 ἐπιταίξω.

26 ἐκθῶ.

27 ἐνθῶ.

28 & κατὰ.

29 ἔξάγω.

30 & κατὰ τοῦτον.

|| τὸν βασιλέα-π.

31 Mat. 27. 32

32 αἴρω.

** περισσοτέρως-α.

15 Ὁ δὲ Πιλάτος, βουλόμενος τῷ ὄχλῳ ² τὸ ἰκανὸν ποιῆσαι, ⁴ ἀπέλυεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ ²¹ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν, ⁶ φραγελλώσας, ἵνα σταυρωθῇ.

16 Οἱ δὲ στρατιῶται ⁸ ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὃ ⁷ ἔτι ¹⁰ πρακτικώριον· καὶ συγκαλύψιν ὄλην τὴν ¹⁰ σπέiran.

17 Καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν ¹⁴ πορφύραν, καὶ ¹⁵ περιτίθεισιν αὐτῷ ¹⁶ πλέξαντες ¹⁷ ἀκάνθινον στέφανον.

18 Καὶ ¹³ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· Χαῖρε, [†] βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων.

19 Καὶ ¹⁹ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ ²² ἐνέπτυνον αὐτῷ, καὶ ²³ τιθέντες τὰ γόνατα, προσεκύνουν αὐτῷ.

20 Καὶ ὅτε ²⁵ ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ²⁶ ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν πορφύραν, καὶ ²⁷ ἐνέδυσαν αὐτόν ²⁸ τὰ ἱμάτια ^α τὰ ἴδια· ¹⁴ καὶ ²⁹ ἐξάγουσιν αὐτόν, ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν.

21 Καὶ ³¹ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναιοῦ, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ³² ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

22 Καὶ φέρουσιν αὐτόν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον·

ὅ¹ ἔστι μεθερμηνευόμενον, κρανίου τόπος.
 23 Καὶ ² ἐδίδου αὐτῷ πιεῖν ἔσμυρνισμένον οἶνον. Ὁ δὲ οὐκ ³ ἔλαβε.
 24 Καὶ σταυρώσαντες αὐτόν, ¹⁷ διεμέριζον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλήρον ἐπ' αὐτὰ, τίς τῆ ⁸ ἄρη.
 25 ¹ Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.
 26 Καὶ ¹ ἦν ἡ ¹¹ ἐπιγραφὴ τῆς ¹² αἰτίας αὐτοῦ ¹³ ἐπιγεγραμμένη· Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.
 27 Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο Ἀρστάς· ἓνα ἐκ δεξιῶν, ¹⁵ καὶ ἓνα ἐξ ἐκωνίμων ¹⁵ αὐτοῦ.
 28 ⁶ Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· ¹⁶ Καὶ μετὰ ¹⁷ ἀνόμων ¹⁸ ἐλογίσθη.
 29 Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ²³ ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινουῖντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες· Οὐαὶ, ὁ καταλύων τὸν ναόν, κ' ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν,
 30 ²⁶ Σῶσον σεαυτὸν, κ' ²⁷ κατάβα ἀπὸ τῆ σταυροῦ.
 31 Ὁμοίως ⁸ δὲ ¹ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους, μετὰ τῶν γραμματέων, ἔλεγον· Ἄλλους ²⁶ ἔσωσεν, εαυτὸν οὐ δύναται ¹ σωσαί.
²⁶

A. D. 29.

1 εἶμι.
 2 δίδωμι.
 3 λαμβάνω.
 4 εἶδω.
 8 αὐτῷ-φ.
 5 συσταυρῶν.
 6 διεμέριζον.
 † διαμερίζονται-α.
 7 διαμερίζω.
 8 ἄρη.
 9 γίνομαι.
 10 βδομά.
 11 ch. 12. 18.
 12 Mat. 27. 37
 13 ἐπιγράφω.
 14 Ps. 22. 1.
 † λαμβάνω.
 15 κ. μερῶν.
 16 Is. 53. 12.
 17 Lu. 22. 37.
 18 λογιζομαι, ch. 11. 31.
 19 περιπέτωμα.
 20 τρέχω.
 21 περιπέτωμα.
 22 πορίζω.
 23 Mat. 9. 3.
 24 ἀφήμι.
 25 καθαίρω.
 26 σώζω.
 27 καταβαίνω.
 28 λεπτόν, Lu. 23. 46.
 ἀφήμι τὸ πνεῦμα, Mat. 27. 50.
 παρέδωκε, τὸ πνεῦμα, Iho. 19. 30.
 29 στήζω, ch. 1. 10.
 30 ver. 44, 45.
 ἐκατόντα-τος, Mat. 27. 54.
 Lu. 23. 49.
 31 κ. χάραξ-|| σωσας i-α.
 32 κρέζω.

32 Ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεύς τῆ Ἰσραὴλ ²⁷ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ⁴ ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν.* Καὶ οἱ ⁵ συσταυρωμένοι αὐτῷ ⁶ ἀνειδίζον αὐτόν.
 33 ² Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐννάτης.
 34 Καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐννάτῃ ¹⁰ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· ¹⁴ Ἐλωί, Ἐλωί, Ἰλασμι σαβαχθανί; ὅ¹ ἔστι μεθερμηνευόμενον· Ὁ Θεὸς ² μου, ὁ Θεὸς μου, εἰς τί με ³ ἐγκατέλιπες;
 35 Καὶ τινες τῶν ¹⁹ παρεστηκότων ἀκούσαντες, ἔλεγον· Ἴδὲ, Ἥλιον φωνεῖ.
 36 ²⁰ Δραμὸν δὲ εἰς, καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους, ²¹ περιθείς τε καλάμῃ, ²² ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων· ²⁴ Ἄφετε· ⁴ ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἥλιος ²⁵ καθελειν αὐτόν.
 37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ²⁴ ἀφείκει φωνῆν μεγάλην, ²⁸ ἐξέπνευσεν.
 38 Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ²⁹ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω.
 39 ⁴ Ἴδων δὲ ὁ ³⁰ κεντυρίων ὁ ¹⁹ παρεστηκὸς ἐξέναντίας αὐτῷ, ὅτι οὕτως ²² κρέζας ²⁵ ἐξέπνευσεν,

ἔπεν· Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν Θεοῦ.

40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι ἐν αἷς ἡν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνῆ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσή μητέρα, καὶ Σαλώμη·

41 Αἱ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῷ, καὶ διεκόνουν αὐτῷ καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

42 Καὶ ἦδη οψίας γενομένης, (ἐπεὶ ἦν παρασκευῆ, ὃ ἔστι προσάββατον.)

43 Ἦλθεν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀρμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτῆς, δεσφ καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

44 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἦδη τέθνηκε· κῆ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλας ἀπέθανε.

45 Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδώρησατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ.

46 Καὶ ἀγορίσας σινδῶνα, καὶ καθελὼν αὐτὸν, ἐνείλησε τῇ σιν-

A. D. 29.

- 1 εἰμί.
- 2 κατατίθημι
- 3 λατομία, Mat. 27. 60.
- 4 προσκυλίω, Mat. 27. 60.
- 5 σ. ἡ μήτηρ.
- 6 τίθεται· τ.
- 6 τίθημι.
- † Ἰωσητος· τ.
- 7 ἀκολουθῶ.
- 8 διακονῶ.
- 9 διαγινομαι.
- 10 σ. μήτηρ.
- 11 ἀγορίζω.
- 12 ἔρχομαι.
- † ἄλθω· ἡ.
- 13 ἀλείφω.
- 14 γίνομαι.
- 15 σ. ἡμέρας ἀπὸ.
- 16 ἀντέλλω
- 17 Ac. 13. 50.
- 1 Co. 7. 35.
- 18 Lu. 23. 50.
- 19 Lu. 2. 25, 39.
- Tit. 2. 13.
- He. 10. 38.
- 20 τολμάω.
- 21 εἰσερχομαι.
- 22 αἰτίω.
- 23 ἠτήσασα.
- 24 ἐπερωτάω.
- 25 σ. μέρας.
- 26 περιβάλλω.
- 27 ἐκθαμβῶ, ch. 9. 15.
- † ἠθῆ· σ.
- 28 ἀποθνήσκω.
- 29 γινώσκω.
- 30 δωρίζω.
- 31 καθαιρίζω.
- 32 ἐνειλίω, Mat. 27. 59.
- 33 ἐγείρω.
- 34 εἶδω.

δῶν· καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ ὃ ἦν ὀλεατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ προσκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.

47 Ἦ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνῆ κῆ Μαρία ἡ Ἰωσή ἐθεώρησεν πῶς τίθεται.

Κεφ. ις.
ΚΑΙ διαγενομένη τῆ σαββάτῃ, Μαρία ἡ Μαγδαληνῆ, κῆ Μαρία ἡ Ἰακώβου, κῆ Σαλώμη, ἠγγύρασαν ἀρώματα, ἵνα ἀλείψωσι αὐτόν.

2 Καὶ λίαν πρῶτῃ τῆς μεῆς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου.

3 Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτὰς· Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;

4 Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκλισταὶ ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα.

5 Καὶ εἰσελθῶσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν· κῆ ἐξεθαμβήθησαν.

6 Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· Μὴ φοβεῖσθε, Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρητῶν ὃν ἐσταυρωμένον· ἠγγέρθη, ἐκ ἐστίν· ἴδε, ὁ τόπος ὅπου ἐθήκαν αὐτόν.

ΜΑΡΚΟΥ, ΧVΙ.

7 Ἄλλ' ὑπάγετε, εἵπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.

8 Καὶ ἐξεληθῶσαι δαχὺν, ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκτασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.

9 Ἀναστὰς δὲ πρῶτῃ πρωτῇ σαββάτου, ἔφανη πρῶτον Μαρία τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια.

10 Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς μετ' αὐτῆς γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίουσιν.

11 Κακεῖνοι, ἀκούσαντες ὅτι ἦ, καὶ ἐθεύθη ὑπ' αὐτῆς, ἠπίστησαν.

12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν· ἔφανερῶθῃ ἐν ἑτέρῳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν.

13 Κακεῖνοι ἀπεληθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκεῖνοι ἐπίστευσαν.

14 Ὑστερον, ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἑνδεκά· ἔφανερῶθῃ, καὶ ἠνεῖ-

A. D. 23.

- 1 ch. 6. 6.
 2 Ho. 3. 3.
 3 Mat. 19. 8.
 4 ἰσχυρῶ.
 5 ἀμαλίστα.
 6 ἰσχυρῶ.
 7 ἔφυγον.
 8 ἰσχυρῶ.
 9 Col. 1. 23.
 10 1 Co. 2. 3.
 11 ch. 6. 41.
 12 φασίαι.
 13 σάββ.
 14 κατακρίθησιν, c. 16. 33.
 15 Vide App.
 16 ἀπιστήσαι.
 17 ἰσχυρῶ.
 18 ἰσχυρῶ.
 19 φαίνο.
 20 ἐβλάλλω.
 21 λα.
 22 καὶ ἐν ταῖς ἰσχυρῶ.
 23 ἰσχυρῶ.
 24 ἰσχυρῶ.
 25 ἀπιστία.
 26 ἰσχυρῶ.
 27 ἰσχυρῶ.
 28 ἰσχυρῶ.
 29 ἀνακατέβην.
 30 ἰσχυρῶ.
 31 ἰσχυρῶ.
 32 ἰσχυρῶ.
 33 ἰσχυρῶ.
 34 ἰσχυρῶ.

δισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν, καὶ σκληροκαρδίαν· ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐξηγερμένοι οὐκ ἐπίστευσαν.

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.

16 Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς, σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας, κατακρίθησεται.

17 Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα παρακολουθήσει· Ἐν τῷ ὀνόματι μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι· καινὰς

18 Ὄφεις ἄρουσι· κῆν θανάσιμον τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάβῃ· ἐπὶ ἄρρώστοις χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἔξουσιν.

19 Ὁ μὲν οὖν Κύριος, μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ.

20 Ἐκεῖνοι δὲ ἐξεληθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργούντος, καὶ τὸν λόγον βεβαιούντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. Ἀμήν.

**ΤΟ ΚΑΤΑ
ΛΟΥΚΑΝ ἍΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.**

Κεφ. α΄.
ΕΠΕΙΔΗ ΠΕΡ πολλοὶ
 1 ἐπεχείρησαν 2 ἀνατά-
 ξασθαι διηγήσιν περὶ ἰωάν
 4 πεπληροφορημένων ἐν
 ἡμῖν *πραγμάτων,
 2 Καθὼς 5 παρέδωκαν
 ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐ-
 τόπται κ' ὑπηρεταί 21 γε-
 νόμενοι τοῦ λόγου·
 3 9 Ἐδοξε 10 καί μοι, 4
 11 παρηκολοθηκοῦτι 12 ἄνω-
 θεν πᾶσιν ἀκριβῶς, 13 κα-
 θεξῆς σοι γράψαι, 14 κρά-
 τιστε Θεοφίλε·
 4 Ἴνα 19 ἐπιγνῶς περὶ
 ὧν 20 κατηχήθης λόγων
 τὴν ἀσφάλειαν.
5 **Ε**ΓΕΝΕΤΟ 21 ἐν ταῖς
 ἡμέραις Ἡρώδου τῆ
 βασιλείου τῆς Ἰουδαίας,
 ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζα-
 χαρίας, ἐξ ἡφμερίας
 Ἀβιά· καὶ ἡ γυνὴ αὐ-
 τοῦ 24 ἐκ τῶν θυγατέρων
 Ἀαρῶν, καὶ τὸ ὄνομα
 αὐτῆς 24 Ἐλισάβητ.
 6 26 Ἦσαν δὲ δίκαιοι
 ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ
 Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν
 πάσαις ταῖς ἐντολαῖς
 καὶ δικαιομασί τοῦ Κυ-
 ρίου ἀμεμπτοί.
 7 Καὶ οὐκ 26 ἦν αὐτοῖς
 τέκνον, καθότι ἡ Ἐλι-

B. C. 6.

1 ἐπιχειρήσ.,
 Ac. 9. 29.
 2 ἀνατάξου.
 3 προβαίνω.
 4 πληροφο-
 ρίω, Ro. 4. 21
 *πραγμάτων·
 καθώς-8.
 5 παραδίδωμι
 † ἐναντίον-†.
 † ἱερατείας
 † Ἐλαχε'-α.
 6 λαγχάνω.
 7 κ. τὸν κλη-
 ρον, Ac. 1. 17.
 8 εἰσερχομαι
 9 δοκέω.
 10 καὶ μοι.
 6 ἢ πνεύμα-
 τι ἀγίῳ-†.
 11 παρακο-
 λουθεῖω.
 12 Jno 3. 3, 7.
 13 Ac. 3. 24.
 14 Ac. 23. 26.
 15 Re. 5. 8.
 16 ἑτάρομαι.
 17 ἴσθημι.
 18 κ. μερῶν.
 19 ἐπιγνώ-
 σκω.
 20 κατηχίω.
 21 γίνομαι.
 22 ταράσσω.
 23 ἀπίπτω.
 24 κ. ἦν.
 25 εἰσακούω.
 26 εἰμί.
 27 γεννάω.
 † Θεὸν πορευό-
 μενοι-8.
 28 ver. 44.
 ** γενήσεται-α.

σάβητ 26 ἦν στείρα, καὶ
 ἀμφότεροι 3 προβεβηκό-
 τες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐ-
 τῶν 26 ἦσαν.
 8 21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
 ἱερατεῦσιν αὐτὸν ἐν τῇ
 τάξει τῆς ἡφμερίας αὐ-
 τοῦ ἵναντι τοῦ Θεοῦ,
 9 Κατὰ τὸ ἔθος τῆς
 ἱερατείας, 6 ἔλαχε 7 τοῦ
 θυμιάσαι, 8 εἰσελθὼν εἰς
 τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου.
 10 Καὶ πᾶν τὸ πλήθος
 τοῦ λαοῦ 26 ἦν προσευ-
 χόμενον ἔξω τῆς ὥρας τοῦ
 15 θυμιάματος.
 11 16 Ὁφθῆ, δὲ αὐτῷ
 ἄγγελος Κυρίου, 17 ἔσως
 ἐκ δεξιῶν 18 τοῦ θυσια-
 στηρίου τῆς θυμιάματος.
 12 Καὶ 22 ἑταράχθη Ζα-
 χαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος
 23 ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.
 13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν
 ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβοῦ,
 Ζαχαρία· διότι 25 εἰση-
 κούσθη ἡ δέησίς σου· καὶ
 ἡ γυνὴ σου Ἐλισάβητ
 27 γεννήσει υἱὸν σοι, καὶ
 καλέσεις τὸ ὄνομα αὐ-
 τοῦ Ἰωάννην.
 14 Καὶ 26 ἔσται χαρὰ
 σοι καὶ 28 ἀγαλλίασις, κ'
 πολλοὶ ἐπὶ τῇ 28 γεννή-
 σει αὐτοῦ χαρήσονται.

15 ¹ Ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου· καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ ² πῖνῃ· καὶ Πνεύματος ἁγίου ³ πλησθήσεται· ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ.

16 Καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ⁶ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν.

17 Καὶ αὐτὸς ⁷ προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου, ⁶ ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ¹⁴ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν ¹⁶ κατεσκευασμένον.

18 Καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· Καλὰ τί ¹⁷ γνώσομαι ¹⁸ τοῦτο; ἐγὼ γὰρ εἰμι προσηβύτης, καὶ ἡ γυνὴ μου ¹⁹ προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς.

19 Καὶ ²⁴ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος, εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ εἰμι Γαβριὴλ ὁ ²⁶ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ ²⁸ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σε, καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα.

20 Καὶ ἰδού, ¹ ἔσθῃ ²⁰ σιωπῶν, καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι, ἄχρι ἧς ἡμέρας ³⁰ γένῃται ταῦτα· ἀνθ' ὧν οὐκ ³¹ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἴ-

1 εἰμί.

2 πῖνω.

3 πλῆθω.

* πλησθήσονται-ι.

4 πλησθῶ.

5 ch. 12. 45.

Mat. 24. 48.

6 Ja. 6. 19.

7 προέρχομαι

8 εἰσέρχομαι.

9 δύναμαι.

10 ἐπιγινώσκω.

11 ch. 24. 23.

Ac. 26. 19.

12 ὁράω.

13 διαμίνω.

14 ἀπειθεῖω.

15 κατασκευάζω.

16 2Co. 9. 12.

Phi. 2. 17, 30.

17 σ. σημεῖον

18 γνώσκω.

19 προβαίνω.

20 συλλαμβάνω.

21 σ. ἐμβρυον ἐν γαστρὶ,

σ. κοιλίᾳ,

ver. 31, 36.

ch. 2. 21.

22 περικρίπτω.

23 ποίω.

24 ἀποκρίνομαι.

25 ἀφαιρέω.

26 παρίστημι.

27 μνηστέω,

ch. 2. 5.

Mat. 1. 18.

28 ἀποτίλλω

29 ch. 18. 39.

30 γίνομαι.

31 πιστεύω.

32 εἰσέρχομαι.

33 ἀπέρχομαι.

τινες * ⁴ πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν.

21 Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν· καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ ⁵ χρόνῳ· νίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναθ̄.

22 ⁸ Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ⁹ ᾔδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ¹⁰ ἐπέγνωσαν ὅτι ¹¹ ὄπτασίαν ¹² ἑώρακεν ἐν τῷ ναθ̄· καὶ αὐτὸς ¹ ἦν διανεύων αὐτοῖς· καὶ ¹³ διέμενε κωφός.

23 Καὶ ³⁰ ἐγένετο ὡς ³ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς ¹⁶ λειτουργίας αὐτοῦ, ²³ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

24 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας ²⁹ συνέλαβεν ²¹ Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ ²² περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα·

25 Ὅτι οὕτω μοι ²³ πεποίηκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς· ἐπεῖδεν ²⁵ ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις.

26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ²⁸ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἧ ὄνομα Ναζαρέτ,

27 Πρὸς παρθένον ²⁷ μεμνητευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαβὶδ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου, Μαρίας.

28 Καὶ ³² εἰσελθὼν ὁ

ἄγγελος πρὸς αὐτήν, εἶπε· Χαῖρε, ¹ κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σου· ² εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν·

29 * Ἡ δὲ ³ ἰδοῦσα ⁴ διαταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ ⁵ διελογίζετο ποταπὸς ⁶ εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος.

30 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ, ⁷ Μαριάμ· ⁸ εὖρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ.

31 Καὶ ἰδοὺ, ⁹ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ, καὶ ¹⁰ τέξῃ υἱόν, καὶ ¹¹ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ¹² ἸΗΣΟΥΝ.

32 Οὗτος ¹³ ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ¹⁴ ὑψίστου κληθήσεται· ¹⁵ καὶ ¹⁶ δέσσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

33 Καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τὰς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ¹⁷ ἔσται τέλος.

34 Εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον· Πῶς ¹⁸ ἔσται ἔταυτο, ἐπεὶ ἀνδρα οὐ γινώσκω;

35 Καὶ ¹⁹ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος, εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα ἅγιον ²⁰ ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ²¹ ὑψίστου ²² ἐπισκιάσει σοί· διὸ καὶ τὸ ²³ γεννώμενον ἁγίον, ²⁴ κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ.

B. C. 5.

- 1 ¹ χαριτωμένη, Ἐρ. 1. 6.
- 2 ² ver. 68, 61.
- 3 ³ Vide App.
- 4 ⁴ γήρει-α.
- 5 ⁵ εἶδω.
- 6 ⁶ διαταράσσω
- 7 ⁷ διαλογίζομαι.
- 8 ⁸ εὐρί.
- 9 ⁹ Ge. 18. 14.
- 10 ¹⁰ Mat. 17. 20.
- 11 ¹¹ ἐπίσσω
- 12 ¹² γίνομαι.
- 13 ¹³ ἀπέρχομαι.
- 14 ¹⁴ συλλαμβάνω.
- 15 ¹⁵ τίτω.
- 16 ¹⁶ καλέω.
- 17 ¹⁷ Mat. 1. 21.
- 18 ¹⁸ ἀρίστημι.
- 19 ¹⁹ πορεύω.
- 20 ²⁰ ver. 65.
- 21 ²¹ α. χάρασ.
- 22 ²² ch. 6. 25.
- 23 ²³ Mar. 5. 7.
- 24 ²⁴ εἶδωμι.
- 25 ²⁵ Ἰουδαία π. al. conj. 16-θω, α. ἰέρτα.
- 26 ²⁶ εἰσέρχομαι.
- 27 ²⁷ ἐπιέρχομαι.
- 28 ²⁸ ἀνοή.
- 29 ²⁹ σπερτά, ver. 44.
- 30 ³⁰ μοι-φ.
- 31 ³¹ ἀποκρίνομαι.
- 32 ³² ἀνεφώνητο
- 33 ³³ ἐπέφωτο
- 34 ³⁴ ἐπέρχομαι
- 35 ³⁵ ch. 9. 34.
- 36 ³⁶ γεννάω.
- 37 ³⁷ α. ἔστι πρόγμα.
- 38 ³⁸ ἐκ σου-ε.
- 39 ³⁹ α. παιδίον, γ. βρέφος.
- 40 ⁴⁰ ἐρχομαι.

36 Καὶ ἰδὼ, Ἐλισάβετ ἡ ¹ συγγενὴς σου, καὶ αὐτῇ ² συνειληφνῆσα υἱόν ἐν ³ γήρᾳ αὐτῆς· καὶ οὗτος ⁴ μὴ ἔκτος ⁵ ἔστιν αὐτῇ τῇ ⁶ καλουμένῃ στείρᾳ·

37 Ὅτι οὐκ ⁷ ἄδυνατήσῃ παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα.

38 Εἶπε δὲ Μαριάμ· Ἰδὼ ἡ δούλη Κυρίου· ⁹ γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ¹⁰ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

39 ¹⁵ Ἀναστᾶσα δὲ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ¹⁶ ἐπορεύθη εἰς τὴν ¹⁷ βρεινὴν ¹⁸ μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν ¹⁹ Ἰούδα.

40 Καὶ ²¹ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου, καὶ ²² ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ.

41 Καὶ ²³ ἐγένετο ὡς ²⁴ ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ²⁵ ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη Πνεῦματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ·

42 Καὶ ²⁶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν· Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.

43 Καὶ πόθεν μοι ³⁰ τῦτο, ἵνα ³² ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς με;

44 Ἰδοὺ γὰρ, ὡς ¹ ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἄσπασμου σου εἰς τὰ ὠτά μου, ² ἐσκίρτησεν ἐν ἁγαλιάσει το ἄβρεφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.

45 Καὶ ³ μακαρία ἡ ἱκετεύσασα, ὅτι ⁴ ἔξαι ⁵ τελειώσις τοῖς ⁶ λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου.

46 Καὶ εἶπε Μαριάμ· ⁷ Μεγαλίνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον·

47 Καὶ ⁸ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτηρῇ μου·

48 Ὅτι ⁹ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ¹⁰ ταπεινώσιν τῆς δούλης αὐτῆς· Ἰδοὺ γὰρ, ἀπὸ τοῦ ¹¹ νῦν ¹² μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί.

49 Ὅτι ¹³ ἐποίησέ μοι ¹⁴ μεγαλεῖα ¹⁵ δυνατῶς, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

50 Καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς ¹⁶ γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

51 ¹⁷ Ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτῆς· ¹⁸ διεσκόπισεν ¹⁹ ὑπερηφάνους ἀνομοίᾳ καρδίας αὐτῶν.

52 ²⁰ Καθεῖλε ²¹ δυνατάς ἀπὸ θρόνων, καὶ ἕψωσε ταπεινοὺς.

53 Πεινώνας ²² ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς.

54 ²³ Ἀντελίβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτῆς, ²⁴ μνησθῆναι ἐλεός, ²⁵

1 ἴναμαι.

2 εκερτάς,

ch. 6. 28.

* Vide APP.

† 2ος αἰῶνος· 1

3 ch. 6. 20. 22

† κιστέρα-

σα· 3π-α.

4 εἶμαι.

5 He. 7. 11.

6 μένω.

7 ἱκετεύω.

8 λαλέω.

9 Mat. 23. 5.

10 ἀγαλλί-

ω, c. 10. 31.

11 πλήθω.

12 ἵκτω.

13 ἱκετεύω.

14 Ac. 8. 33.

15 ἀκούω.

16 συγχάριμαι,

ch. 16. 6. 9.

17 s. χρόνον.

18 Ja. 5. 11.

19 τῇ ἡμέρᾳ τῇ

δοξῆς· 4.

20 ἔρχομαι.

21 περιτέμνω

22 ποίω.

23 Ac. 2. 11.

24 s. ἔργα.

25 ἀποκρίνο-

μαι.

26 διασκορ-

κίζω,

Mat. 25. 24.

|| δε τῆς συγ-

γενείας· 1.

27 Ro. 1. 30.

27 καθαιρέω.

28 Ac. 8. 27.

29 ἐμπλήθω.

30 ἵκνω.

31 γράφω.

32 ἀντιλαμβάνομαι,

Ac. 30. 35.

33 μιμνήσκομαι.

34 καλέω.

55 (Καθὼς ²⁶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ²⁷ ἡμῶν, τῷ Ἀβραάμ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτῆ,) ²⁸ εἰς τὸν αἰῶνα.

56 ²⁹ Ἐμεινε δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ ἡσεί μῆνας τρεῖς· καὶ ³⁰ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ³¹ ἐπλησθη ὁ χρόνος τοῦ ³² τεκεῖν αὐτὴν· καὶ ἐγέννησεν υἱόν.

58 Καὶ ³³ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς, ὅτι ³⁴ ἠμεγάλυνε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς· καὶ ³⁵ συνέχαιρον αὐτῇ.

59 Καὶ ἐγένετο, ἐν ³⁶ τῇ ὀγδοῇ ἡμέρᾳ ³⁷ ἦλθον ³⁸ περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ³⁹ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Ζαχαριαν.

60 Καὶ ⁴⁰ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, εἶπεν· Ὅχι· ἀλλὰ ⁴¹ κληθήσεται Ἰωάννης·

61 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν· Ὅτι ἔδειξέ ⁴² ἔστιν ἢ ἐν τῇ συγγενείᾳ σου, ὅς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ.

62 ⁴³ Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τὸ τί αὐθόλοι καλεῖσθαι αὐτόν.

63 Καὶ αἰτήσας πηνακίδιον, ⁴⁴ ἔγραψε, λέγων· Ἰωάννης ⁴⁵ ἔστι τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐθαύμασαν πάντες.

64 ¹ Ἀνεψύχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρημα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ² καὶ ἔλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν.

65 Καὶ ³ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικούντας αὐτούς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας ⁴ διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα.

66 Καὶ ⁵ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ⁶ ἔσται; Καὶ χεὶρ Κυρίου ⁷ ἦν μετ' αὐτοῦ.

67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατήρ αὐτοῦ ⁸ ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγίου· καὶ ⁹ προεφήτευσεν, λέγων·

68 Εὐλογητὸν Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ· ὅτι ¹⁰ ἐπεσκέψατο, καὶ ἐποίησεν ¹¹ λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ·

69 Καὶ ¹² ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν, ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ·

70 Καθὼς ¹³ ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ¹⁴ ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ·

71 ¹⁵ Σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισυντων ἡμᾶς·

72 Ποίησαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ¹⁶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ.

B. C. 5.

1 ἀνοίγω.

2 ἀνοίγω.

3 ἀνορθώθη

s. ἐλάλησεν-f.

3 λαλεῖν.

4 ἔλαλει.

5 γίνομαι.

6 | Co. 16. 10.

Phi. 1. 14.

7 ἔτι.

8 διελαλεῖν.

9 τίθημι.

10 Ep. 4. 24.

confer.

Ac. 2. 27.

11 εἰμί.

12 πληθύνω.

13 ver. 35.

14 προφη-

τεῦσαι,

Mat. 11. 13.

Ac. 21. 9.

15 s. διὰ.

16 ἀφήμι.

17 ἐπισκέπ-

τομαι,

ch. 7. 16.

Mat. 25. 36.

18 ch. 2. 38.

He. 9. 12.

19 ἔλαλει.

20 Ac. 1. 18.

2 Co. 6. 12.

Phi. 1. 8.

21 ch. 13. 29.

Mat. 2. 1, 9.

22 ἐπιφάνω.

23 1 Th. 3. 11.

2 Th. 3. 5.

24 Ac. 15. 18.

25 ver. 49, 77.

ch. 19. 9.

26 ἀφείδω.

27 κραταίω,

ch. 2. 40.

28 confer.

ch. 10. 1.

Ac. 1. 24.

29 μνησ-

κομαι.

30 ἐξέλομαι

73 Ὀρκον ὃν ¹ ὤμοσεν πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ ² δοῦναι ἡμῖν·

74 Ἀφόβως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ,

75 Ἐν ³ ὀσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας ⁴ τῆς ζωῆς ἡμῶν.

76 Καὶ σὺ, παιδίον, προφήτης ⁵ ὑψίστη κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου, ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ·

77 ⁶ Τοῦ ⁷ δοῦναι γνώσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ⁸ ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν·

78 Διὰ ⁹ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ¹⁰ ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ¹¹ ἀνατολῇ ἐξ ὕψους·

79 ¹² Ἐπιφάναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, ¹³ τῷ ¹⁴ κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

80 Τὰ δὲ παιδίον ¹⁵ ἤψανε καὶ ¹⁶ ἐκραταίουτο πνεύματι· καὶ ¹⁷ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ¹⁸ ἀναδείξω αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ.

Κεφ. β'.

ἘΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ¹⁹ ἔ-

ἦλθε ¹ δόγμα παρὰ Καίσαρος ² Αἰγυπτῶν, ⁴ ἀπογραφῆσαι πάσαν ⁶ τὴν οἰκουμένην.

2 * Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ † πρώτη ⁸ ἐγένετο ⁹ ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας ¹ Κυρηνίου.

3 Καὶ ¹⁰ ἐπορεύοντο πάντες ⁴ ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

4 † Ἄνεβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως Ναζαρέτ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαβὶδ, ἣτις καλεῖται Βηθλεέμ, (διὰ τὸ ¹⁴ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατρὸς Δαβὶδ.)

5 ⁴ ἀπογράφασθαι σὺν Μαρίας τῆ ¹⁵ μεμνησμένης αὐτῆς ¹⁶ γυναικί, ¹⁴ οὐσῆ ¹⁶ ἐγκύω.

6 ⁸ ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ¹⁴ εἶναι αὐτὸς ἐκεῖ, ¹⁷ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ ²¹ τεκεῖν αὐτήν.

7 Καὶ ²¹ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ²⁴ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ²⁵ ἀνέκλιεν αὐτὸν ἐν ⁴ τῇ ²⁹ φάτνῃ, διότι οὐκ ¹⁴ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ ²⁹ καταλύματι.

8 Καὶ ποιμένες ¹⁴ ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλῶντες, καὶ φυλάσσοντες φυλακίης τῆς ¹ ἐκτός ἐπὶ τὴν ποιμνὴν αὐτῶν.

B. C. 4.

1 Ac. 17. 7.

2 ἐπίστηται,

ch. 24. 4.

3 Σεβαστός,

Ac. 25. 21, 25

4 ἀπογράφω,

He. 12. 23.

5 φοβῶμαι.

6 α. γην.

7 ch. 4. 5.

8 ἀνήτη.

† conj. ἐγένετο πρώτη

τὴν τῆς

ἀγῶν.

8 γινώσκωμαι.

9 ἡγεμονεύωμαι,

ch. 3. 1.

† conj. Κοι

τίλιον.

10 παρῶμαι.

11 ἀναβαίνωμαι.

12 α. ἵσταται.

13 ἐβρίσκωμαι.

14 εἶμαι.

15 μνηστέωμαι,

ch. 1. 27.

16 Ja. 1. 18.

17 πλήθωμαι.

18 ch. 19. 38.

19 α. τέτοις,

γ. οὐρανοῖς

ἵσταται.

† Vide App.

‡ οὐρανοῖς.

30 Mar. 11. 26

31 τίςτις.

32 ἀπὸρχομαι.

33 ἀπὸρχομαι.

34 σπαργάνωμαι,

Eze. 16. 4.

35 ἀνακλιέμαι.

36 εἶδωμαι.

37 γινώσκωμαι.

38 ch. 13. 15.

39 Mar. 14. 14

40 ἐρχομαι.

41 σπένδωμαι.

42 ἀνεύρωμαι.

9 Καὶ ἰδὼν, ἄγγελος Κυρίου ² ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα ⁴ Κυρίου ¹ περιέλαμψεν αὐτούς· καὶ ⁵ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν.

10 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβείσθε· ἰδὲ γὰρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣ ¹⁵ ἴσται παντὶ τῷ λαῷ·

11 * Ὅτι ²¹ ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὃς ¹⁴ ἴσται Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαβὶδ.

12 Καὶ τοῦτο ¹³ ὑμῖν τὸ σημεῖον· ¹³ εὐρήσετε βρέφος ²⁴ ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν ⁶ τῇ ²⁸ φάτνῃ.

13 Καὶ ἐξαίφνης ⁸ ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλήθος στρατιᾶς οὐρανόων, αἰνοῦντων τὸν Θεόν, καὶ λεγόντων·

14 Δόξα ἐν ¹⁸ ὑψίτοις ¹⁹ Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις ¹³⁰ εὐδοκία.

15 Καὶ ⁸ ἐγένετο, ὡς ²³ ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους· ²³ Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ, κ· ²⁸ ἰδωμεν τὸ ρῆμα τοῦτο τὸ ⁸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ²⁷ ἐγγνώρισεν ἡμῖν.

16 Καὶ ²⁰ ἦλθον ²¹ σπεύσαντες, κ· ²³ ἀνεύρον τὴν

τε Μαριάμ και τὸν Ἰωσήφ, και τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτῃ.

17 Ἰδόντες δὲ ἄδιεγνωρίσαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ ἑλαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου.

18 Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἔθαύμασαν περὶ τῶν ἑλαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτοῖς.

19 Ἡ δὲ Μαριάμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, ἠσμβάλλασα¹² ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

20 Καὶ ἔπεστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες και αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν και εἶδον, καθὼς ἑλαλήθη πρὸς αὐτοῖς.

21 Καὶ ὅτε ἔπλησθησαν ἡμέραι ὀκτώ του περιτεμεῖν τὸ παιδίον και ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

22 Καὶ ὅτε ἔπλησθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν, κατὰ τὸν νόμον Μωσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσόλυμα, παραστήσαι τῷ Κυρίῳ,

23 (Καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖον μῆτραν, ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται)

B. C. 4.

- 1 εἶδωμι.
- 2 εἶδω.
- 3 νοσοῦσός-ε.
- 3 εἶμι.
- 4 διαγνωρίζω
- 5 λαλέω.
- 6 θαυμάζω.
- 7 σ. ἦν.
- 8 Αc.2.5; 8.2.
- 9 συντηρεῖν, Mar. 6. 29.
- 10 Mar.15.43
- 11 ch. 14. 31.
- 12 Ac. 4. 15.
- 12 σ. ταῦτα.
- 13 χρηματίζω, Αc.11.26
- † ἐπέστρεψαν-α.
- 14 ἐπετρέφα.
- 15 ἀκούω.
- 16 ἔρχομαι.
- 17 πλῆθω.
- 18 εἰσάγω.
- 19 περιτέμνω
- 20 σ. ἡμέρα.
- 21 εἶδω.
- † αὐτῶν-α.
- 22 καλέω.
- 23 εἰς χρομαι.
- 24 συλλαμβάνω.
- 25 ch. 6. 37.
- Mat. 1. 19.
- Ac. 5. 40.
- 26 Αc. 4. 24.
- 2 Τi. 2. 21.
- 27 ch. 5. 14.
- Mar. 1. 44.
- 9 αὐτοῦ-ε.
- alii αὐτῶν,
- alii ε.
- 28 ἀνάγω.
- 29 παρίστημι.
- 30 ἰτοιμάζω.
- 31 γράφω.
- 32 Ro. 4. 19.
- Ex. 13. 2.
- 33 Ro. 2. 5.
- Ga. 1. 12.
- Ep. 1. 17.

24 Καὶ τοῦ ἰδοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ Κυρίου, ζεύγος τρυγόνων, ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν.

25 Καὶ ἰδοῦ, ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλήμ, ὃ ὄνομα Συμεὼν και ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος και εὐλαβῆς, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραὴλ και Πνεῦμα ἅγιον ἦν ἐπ' αὐτὸν.

26 Καὶ ἦν αὐτῷ χρηματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τῆ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἰδῆν τὸν Χριστὸν Κυρίου.

27 Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· ἔν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς κατὰ τὸ εἰθισμένον τῆ νόμῳ περὶ αὐτοῦ.

28 Καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, και εὐλόγησε τὸν Θεόν, και εἶπε

29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλόν σου, Δέσποτα, κατὰ τὸ ῥημά σου, ἐν εἰρήνῃ

30 Ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μη τὸ σωτήριόν σου

31 Ὁ ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν

32 Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, και δόξαν λαοῦ σου Ἰσραὴλ.

33 Καὶ ἦν * Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς ² λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ.

34 Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν, καὶ εἶπε πρὸς Μαρίας τὴν μητέρα αὐτοῦ· Ἰδοὺ, οὗτος κεῖται εἰς ⁵ πτώσειν καὶ ⁶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς σημεῖον ⁷ ἀντιλεγόμενον.

35 Καὶ σου δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν ⁸ διελεύσεται ⁹ ρομφαία, ὅπως ἂν ¹² ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν ¹³ διαλογισμοί.

36 Καὶ ἦν Ἄννα προφήτις, θυγάτηρ Φανυηλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη ¹⁴ προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ¹⁶ ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἐπτα ἀπό τῆς παρθενίας αὐτῆς.

37 Καὶ αὕτη χήρα ὡς ἑτῶν ὀγδοηκοντατεσσάρων, ἢ οὐκ ¹⁹ ἀφίστατο ἀπὸ τῆς ἱερῶς, νηστεύσασα καὶ ²⁰ δεήσασα ²¹ λατρεύουσα ²² νύκτα καὶ ἡμέραν.

38 Καὶ αὕτη, αὕτῃ τῇ ὥρᾳ ²⁶ ἐπιστάσα, ἀνθωμολογεῖτο τῷ Κυρίῳ, καὶ ² ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ⁵ ἐν Ἱερουσαλήμ.

39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ²⁷ ὑπέστρεψαν

A. D. 8.

1 εἰμί.

* Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

2 λαλέω.

3 αὐξάνω.

4 κραταιόω.

5 Mat. 7. 27.

6 Mat. 22. 23.

Ro. 6. 5.

2 Ti. 2. 18.

He. 11. 38.

7 ch. 20. 27.

Jno. 19. 12.

Ac. 13. 45.

8 ἐέρχομαι.

9 Re. 1. 16.

2. 12, 16.

10 γίνομαι.

11 ἀναβαίνω.

12 ἀποκαλύπτω.

Mat. 16. 17.

13 Mar. 7. 21.

14 προβαίνω.

15 ὑπομένω.

16 ζῶω.

† Vide App.

17 γενώσκω.

18 Ne. 7. 5.

cf. Ac. 9. 7.

19 ἀφίστημι.

20 ἐέρχομαι.

21 ch. 1. 74.

Ac. 24. 14.

Phl. 3. 2.

22 α. τῷ θεῷ.

23 ἐρχομαι.

24 ἀναζητέω.

Ac. 11. 25.

25 ἐπίσσω.

26 ἐπίστημι.

† ἀναζητούντες-δ.

5 Ἱερουσαλήμ-ε, alii

ἐν τῷ Ἰσραήλ, α. τῷ

Ἰσραήλ.

27 ἀποστρέφω

28 ἐξίστημι.

εἰς Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν Ναζαρέτ.

40 Τὸ δὲ παιδίον ³ ἤβρισε, καὶ ⁴ ἐκραταιοῦτο πνεύματι· πληρούμενον σοφίας· καὶ χάρις Θεοῦ ¹ ἦν ἐπ' αὐτό.

41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλήμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.

42 Καὶ ὅτε ¹⁰ ἐγένετο ἑτῶν δώδεκα, ¹¹ ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς·

43 Καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ²⁷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς, ¹⁵ ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἔγνω ¹⁷ Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

44 Νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ ¹⁵ συνοδίᾳ εἶναι, ²³ ἦλθον ἡμέρας ὁδόν, καὶ ²⁴ ἀνεζήτησαν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ^δ ἐν τοῖς γνωστοῖς.

45 Καὶ μὴ ²⁵ εὐρόντες δ' αὐτόν, ²⁷ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, ¹ ζητοῦντες αὐτόν.

46 Καὶ ¹⁰ ἐγένετο, μεθ' ἡμέρας τρεῖς ²⁵ εἶρον αὐτόν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶντα αὐτοὺς.

47 ²⁸ Ἐξίσταντο δὲ πάν-

τες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.

48 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν, ἔξεπλαγήσαν κ' πρὸς αὐτὸν ἢ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε· Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοῦ, ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἔζητοῦμέν σε.

49 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοῦ· Τί ἔζητεῖτέ με; οὐκ ἤδετε ὅτι ἐν τοῖς 10 τοῦ πατρός μου δεῖ 11 εἶναί με;

50 Καὶ αὐτοὶ οὐ 14 συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ 15 ἐλάλησεν αὐτοῖς.

51 Καὶ 16 κατέβη μετ' αὐτῶν, 4 καὶ 17 ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ· καὶ 11 ἦν ἵπποτασσόμενος αὐτοῖς. Καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆ 1 διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

52 Καὶ Ἰησοῦς 22 προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία, καὶ χάριτι παρὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Κεφ. γ'.

ΕΝ ἔτει δὲ πεντεκαίδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, 25 ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχούντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχούντος τῆς Ἰουδαίας καὶ Τραχωνί-

A. D. 28.

1 διατηρῶ.

* χώρας καὶ Ἀσσυρίᾳ τῆς Ἀβιλήνης, ἐπὶ ἀρχ. π.

2 ἴδου.

3 ἐκπλήσσω, ch. 9. 43. Mat. 7. 28.

† Ἐπὶ ἀρχιερατικῆς α.

4 γένομαι.

5 καὶ γὰρ.

6 ch. 16. 24, 25 Ac. 20. 38.

7 ζητέω.

8 ε. γῆν.

9 ε. ἵστι αἰτιον.

10 ε. πράγμασι, ν. τόποις.

11 εἶμαι.

12 γράφω.

13 Is. 40. 3. 5.

14 συνήμα.

15 λαλίω.

† Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐτοιμάσατε π.

Ἰσαακβαίνω

17 ἐρχομαι.

18 Is. 40. 4.

19 Ac. 2. 40.

Phi. 2. 15.

20 ε. δόξ.

21 De. 21. 4.

Ac. 27. 29.

22 προκόπτω,

Ro. 13. 12.

Ga. 1. 14.

23 ἐπιτομαι.

24 ch. 2. 30.

Ac. 28. 28.

25 ἡγεμονεύω, α. 2. 2.

26 λέγω.

27 Mat. 3. 6.

28 ἐποδείκνυμι.

29 Mat. 3. 8.

30 ἐρχομαι.

τιδος * χώρας, καὶ Ἀσσυρίου τῆς Ἀβιλήνης τετραρχούντος,

2 Ἐπ' ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα, 4 ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν 6 τοῦ Ζαχαρίας υἱόν, ἐν τῇ ἐρήμῳ.

3 Καὶ 17 ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον 8 τοῦ Ἰορδάνη, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

4 Ὡς 12 γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων 13 Ἠσαίου τοῦ προφήτου, ε λέγοντος Ἰ Φωνὴ βοῶντος ἰ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς ἰρίδας αὐτῆ.

5 Πᾶσα 18 φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ 11 ἔσται τὰ 19 σκολιά εἰς εὐθείαν, 20 καὶ αἱ 21 τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας.

6 Καὶ 23 ἀψεται πᾶσα σὰρξ τὸ 24 σωτήριον τοῦ Θεοῦ.

7 26 Ἐλεγεν οὖν τοῖς ἔκπορευομένοις ὄχλοις 27 βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· Γενήματα ἐχιδιῶν, τίς 28 ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;

8 Ποῆσατε οὖν καρπὸς 29 ἀγίων τῆς μετανοίας· καὶ μὴ 30 ἄρῃσθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς Πατέρα ἔχο-

μεν τὸν Ἀβραάμ λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἑγείραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.

9 Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίωσις πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται. Πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλόν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πυρ βάλλεται.

10 Καὶ ἑληρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι, λέγοντες· Τί οὖν ποιήσομεν;

11 Ἐπεκρίθει δὲ λέγει αὐτοῖς· Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας, μεταδώτω τῷ μὴ ἔχοντι· κ' ὁ ἔχων βρομίματα, ὁμοίως ποιεῖται.

12 Ἦλθον δὲ καὶ τὸ λῶνα βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, τί ποιήσομεν;

13 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοῦς· Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε.

14 Ἐληρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατενοῦμενοι, λέγοντες· Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὰς· Μηδένα διασεισητε, μηδὲ συγκοφανθήσητε· κ' ἀρκεῖσθε τοῖς ὑψωνίοις ὑμῶν.

15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζομένου πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός·

A. D. 26.

- 1 ἑγείρω.
2 ἕδωκ.
3 λῶνα.
4 διατριβή.
5 Ατ. προ διακαθαρίσει.
6 ποιήσομεν-ι.
7 συναγωγή.
8 ἀποκρίνομαι.
9 μεταδώσει.
10 ἑραγγελλίζωμαι.
11 Mat. 14. 1.
12 α. τὴν.
13 διατίθωμαι, ch. 8. 15.
14 Mat. 11. 1.
15 α. 7. 24.
16 ch. 19. 23.
17 α. 19. 19.
18 1 Co. 9. 7.
19 2 Co. 10. 3.
20 1 Ti. 1. 18.
21 2 Ti. 2. 4.
22 ch. 19. 8.
23 α. 19. 11.
24 Job 35. 9.
25 προστίθημι.
26 α. πονηροῦ.
27 γίνωμαι.
28 Mat. 26. 9.
29 1 Jo. 6. 7.
30 2 Co. 13. 9.
31 1 Ti. 6. 8.
32 He. 13. 6.
33 1 Ro. 6. 23.
34 1 Co. 9. 7.
35 ἀρκέω.
36 ch. 1. 29.
37 Mat. 16. 7.
38 1 Jo. 11. 60.
39 καταβαλῶμαι.
40 1 Ti. 4. 8.
41 confer. Col. 2. 9.
42 α. μ. i.

16 Ἐπεκρίνατο δὲ Ἰωάννης, ἀπασὶ λέγων· Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανός· λῦσαι τὸν ἱμᾶντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, καὶ πυρὶ·

17 Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ· καὶ συνίξει τὸν σίτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν ἐνηγγελίζετο τὸν λαόν.

19 Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡροδιάδος τῆς γυναικὸς Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηριῶν ὁ Ἡρώδης,

20 προσέθηκε καὶ τῷ ἐπὶ πᾶσι, καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν, καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος, καὶ προσευχομένου, ἀνερχθῆναι τὸν οὐρανόν,

22 καὶ καταβῆναι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· ὁ σωματικῶς εἶδει, ὥστε περι-

στερὰν, ἐπ' αὐτόν· καὶ
 φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ ἰγε-
 νῆσθαι, λέγουσαν· Ἐν
 2 εἰ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπη-
 τός, ἐν σοὶ ἠνδοκῆσα.
 23 Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰη-
 σὺς ὡσεὶ ἑτῶν τριάκον-
 τα ἄρχόμενος, ὡς
 4 ἐνομιζέτο υἱὸς Ἰωσήφ,
 6 τοῦ Ἡλίου,†
 24 Ὁ Ματθαῖ, τοῦ
 Λευι,† τοῦ Μελχι, τοῦ
 Ἰαννά, τοῦ Ἰωσήφ,
 25 Τοῦ Ματταθίου, τοῦ
 Ἀμώς, τοῦ Ναοὺμ, τοῦ
 Ἐσλι, τοῦ Ναγγαί,
 26 Τοῦ Μααῖθ, τῆ Ματ-
 ταθίου, τοῦ Σεμεὶ, τοῦ
 Ἰωσήφ, τοῦ Ἰούδα,
 27 Τῆ Ἰωανῶ, τῆ Ῥη-
 σά, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ
 Σαλαθιήλ, τοῦ Νηρι,
 28 Τῆ Μελχι, τῆ Ἀδδί,
 τοῦ Κωσάμ, τοῦ Ἐλμω-
 δάμ, τοῦ Ἦρ,
 29 Τοῦ Ἰωσή, τῆ Ἐλιέ-
 ζερ, τοῦ Ἰωρεὶμ, τοῦ
 Ματθαῖ, τοῦ Λευι,
 30 Τοῦ Σιμεὼν, τοῦ
 Ἰούδα, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ
 Ἰωανῶ, τοῦ Ἐλιακειμ,
 31 Τοῦ Μελεᾶ, τῆ Μαί-
 ναν, τοῦ Ματταθᾶ, τοῦ
 Ναθάν, τοῦ Δαβίδ,
 32 Τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ
 Ὠβιήδ, τοῦ Βοόζ, τοῦ
 Σαλμών, τοῦ Ναασσων,
 33 Τοῦ Ἀμιναδάβ, τοῦ
 Ἀράμ, τοῦ Ἐσρώμ, τοῦ
 Φαρὲτ, τοῦ Ἰούδα,
 34 Τοῦ Ἰακίβ, τοῦ

A. D. 26.
 1 γίνονται.
 2 εἶμι.
 3 εὐδοκῆσα,
 Mat. 3. 17.
 4 Vide App.
 5 ἄρχομαι,
 ver. 8.
 6 ch. 13. 25.
 7 Mat. 4. 17.
 8 Mar. 6. 7.
 9 Jno. 13. 5.
 10 νομίζω,
 ch. 2. 44.
 11 Mat. 5. 17.
 12 Ac. 7. 25.
 13 s. uis post
 τοῦ usque
 ad fin. cap.
 14 alii τῆ Ἰα-
 κώβ, τοῦ
 Ἡλίου.
 15 alii τοῦ
 Ματθαῖ,
 τοῦ Λευι.
 16 ὑποκρίψω.
 17 Ego. ἀπὸ χ-
 ρῶ. Mat. 4. 1.
 18 ὑπὸ τοῦ
 Πνεύματος.
 19 Mat. 4. 1.
 20 ἐν τῇ ἐρήμῳ
 21 ἡμέρας τεσ-
 σαράκοντα-
 22 4 φάγω.
 23 συντάλις,
 ver. 13.
 24 Mat. 7. 28.
 25 Mar. 13. 11.
 26 Ac. 21. 27.
 27 Ro. 9. 28.
 28 12 πεινάς.
 29 13 Mat. 14. 33.
 30 14 Ge. 1. 2, 6.
 31 2 Co. 4. 6.
 32 15 ἀποκρίνο-
 μαι.
 33 16 γράφω.
 34 17 Do. 8. 3.
 35 18 ζῶω.
 36 19 ἀνάγω.
 37 20 δεικνύω.

Ἰσαὰκ, τοῦ Ἀβραάμ,
 τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχώρ,
 35 Τοῦ Σαροῦχ, τῆ Ῥα-
 γαῦ, τοῦ Φαλέκ, τοῦ
 Ἐβέρ, τοῦ Σαλά,
 36 Ὁ τοῦ Καϊνάν, τοῦ
 Ἀρφαξάδ, τοῦ Σημ, τοῦ
 Νῶε, τοῦ Λάμεχ,
 37 Τοῦ Μαθουσάλα, τῆ
 Ἐνώχ, τοῦ Ἰαρέδ, τοῦ
 Μαλελεήλ, τοῦ Καϊνάν,
 38 Τοῦ Ἐνώσ, τοῦ Σηθ,
 τοῦ Ἀδάμ, τοῦ Θεοῦ.
 Κεφ. δ'.
 ἸΗΣΟΥΣ δὲ Πνεύματος
 ἀγίου πλήρης ὑπέστρε-
 ψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου
 καὶ ἦγετο ἐν τῷ Πνεύ-
 ματι εἰς τὴν ἐρήμον,
 2 Ἡμέρας τεσσαρά-
 κοντα πειραζόμενος ὑπὸ
 τοῦ διαβόλου. Καὶ οὐκ
 10 ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡ-
 μέραις ἐκείναις· 11 συν-
 τελεσθεισῶν αὐτῶν, ὕ-
 στερον 12 ἐπεινάσε.
 3 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διά-
 βολος· Εἰ 13 υἱὸς 2 εἰ τῷ
 Θεοῦ, 14 εἰπέ τῷ λίθῳ
 τοῦτῳ ἵνα ἰγένηται ἄρ-
 τος.
 4 Καὶ 15 ἀπεκρίθη Ἰη-
 σὺς πρὸς αὐτόν, λέγων·
 16 Γέγραπται· 17 Ὅτι ἐκ
 ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ 18 ζῆσται
 4 ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ'
 ἐπὶ παντὶ ῥήματι Θεοῦ.
 5 Καὶ 19 ἀναγαγὼν αὐ-
 τὸν ὁ διάβολος εἰς
 ἄρος ὑψηλόν, 20 ἔδειξεν
 αὐτῷ πάσας τὰς βασι-

λείας τῆς οἰκουμένης ἐν
1 στιγμῇ χρόνου.

6 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
διάβολος· Σοὶ ³ δώσω
τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅ-
πασαν, καὶ τὴν δόξαν
αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ ⁵ παρα-
δέδοται, καὶ ἢ ἐὰν θέλω,
δίδωμι αὐτήν.

7 Σὺ οὖν ἐάν ⁸ προσκυ-
νησῃς ἐνώπιόν μου, ²¹ ἔ-
σται σου * πάντα.

8 Καὶ ¹⁰ ἀποκριθεὶς αὐ-
τῷ, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·
δ ¹¹ Ὑπαγε ὀπίσω μου,
Σατανᾶ· ¹¹ γέγραπται
δ γάρ· ¹² Προσκύνησεις
Κύριον τὸν Θεόν σου, κ
αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

9 Καὶ ¹⁸ ἤγαγεν αὐτὸν
εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ
¹⁹ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ
²⁰ πτερόνιον τοῦ ἱεροῦ, κ
εἶπεν αὐτῷ· Εἰ ^δ ὁ υἱὸς
²¹ εἰ τοῦ Θεοῦ, βάλε σε-
αυτὸν ἐντεῦθεν κάτω·

10 ¹¹ Γέγραπται γάρ·
²⁵ Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐ-
τῷ ²⁶ ἐντελεῖται περὶ σε,
²⁷ τοῦ ²⁸ διαφυλάξαι σε·

11 Καὶ ὅτι· ἐπὶ χει-
ρῶν ³⁸ ἄρῃ σε, μήποτε
³⁷ προσκόψῃς πρὸς λίθον
τὸν πόδα σου.

12 Καὶ ¹⁰ ἀποκριθεὶς
εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ὅτι ³⁹ εἰρήται· ⁴⁰ Οὐκ
ἐκπειράσεις Κύριον τὸν
Θεόν σου.

13 Καὶ ⁴¹ συντελέσας
πάντα πειρασμὸν ὁ διά-

A. D. 27.

- 1 Is. 29. 5.
2 ἀφίστημι.
3 δίδωμι.
4 ἔποτρέφω.
5 παραδίδωμι
6 ἐξέρχομαι.
7 ch. 2. 20.
8 προσκυνέω.
* πᾶσα-α.
i. e. ἐξουσία.
9 ἔρχομαι.
10 ἀποκρίνο-
μαι.
11 γράφω.
12 De. 6. 13.
13 τρέφω.
14 εἰσέρχο-
μαι.
15 ἴσω.
16 ἀφίστημι.
17 ἀναγνώ-
σω.
18 ἔγω.
19 ἵστημι.
20 Mat. 4. 5.
21 εἰμί.
22 ἐπιβάλλωμι
23 ἀναστρέφω-
σαι, Ju. 8. 25.
24 ἐπίρρω.
25 Ps. 91. 11.
26 ἐπέλαλοι.
27 ε. ἔγω.
28 διαφυλάσ-
σω.
29 ε. ἔγω.
30 Is. 61. 1-3.
31 ἀποτέλλω.
32 ἴδωμαι.
34 συντρίβω,
ch. 9. 39.
35 ε. κατὰ.
36 εἶρω.
37 προσκόπτω
38 ὄραω,
Ex. 15. 8.
39 εἶρω.
40 De. 6. 16.
41 συναλίω.
42 πτόσσω.
43 ἀποδίδωμι

βολος ² ἀπέστη ἅπ' αὐ-
τοῦ ἄχρι καιροῦ.

14 Καὶ ⁴ ὑπέστρεψεν
ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει
τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν
Γαλιλαίαν· καὶ φήμη
⁶ ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς
περιχώρου περὶ αὐτοῦ.

15 Καὶ αὐτὸς ἐδίδασ-
κεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς
αὐτῶν, ⁷ δοξαζόμενος ὑπὸ
πάντων.

16 Καὶ ⁹ ἦλθεν εἰς τὴν
Ναζαρέτ, οὗ ²¹ ἦν ¹³ τε-
θραμμένος· καὶ ¹⁴ εἰσῆλ-
θε κατὰ τὸ ¹⁵ εἰωθὸς αὐ-
τῷ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
συναβιάτων, εἰς τὴν συ-
ναγωγὴν· καὶ ¹⁶ ἀνέστη
¹⁷ ἀναγνῶναι.

17 Καὶ ²² ἐπεδόθη αὐτῷ
βιβλίον· Ἦσαίμ τῶ προ-
φήτου· καὶ ²³ ἀναπτύξας
τὸ βιβλίον, ²⁴ εἶρε τὸν
τόπον οὗ ²¹ ἦν ¹¹ γεγραμ-
μένον·

18 ³⁰ Πνεῦμα Κυρίου
²⁰ ἐπ' ἐμέ, οὗ ἕνεκεν ἔχ-
ρισέ με· ἐναγγελίζεσθαι
πτωχοῖς· ³¹ ἀπέσταλκέ με,
^δ ³² ἵάσασθαι, ἵεν· ³⁴ συνθε-
τημι μένας· ³⁵ ἦν καρδίαν·
19 Κηρύξαι αἰχμαλω-
τοις ἀφεσιν, καὶ τυφλοῖς
ἀνάβλεψιν, ³¹ ἀποστεί-
λαι ³⁵ τεθραυσμένους ἐν
ἀφῆσει, κηρύξαι ἑνω-
τὸν Κύριον δεκτόν.

20 Καὶ ⁴² πτύξας τὸ
βιβλίον, ⁴³ ἀπόδοις τῷ
ὑπηρέτῃ, ἐκάθισε· καὶ

πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῶ.

21 Ἦρξάτο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς· Ὅτι σήμερον ἡ πεπλήρωται ἡ γραφή αὕτη ἐν τοῖς ὠσίν ὑμῶν.

22 Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῶ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χείματος, τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ;

23 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· Πάντως ἔρεϊτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ, θεράπευσσον σεαυτὸν ὅσα ἰκούσαμεν ἐν τῇ Καπερναοῦμ, ποιήσον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.

24 Εἶπε δὲ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.

25 Ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλοὶ χήραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν·

26 Καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλίας 31 εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα 34 τῆς

A. D. 27.

* Σιδωνίας-ι.

1 γύνυ.

2 εἰμί.

3 ch. 22. 36.

Ac. 1. 19.

2Co.3.7,13.

4 ἄρχομαι.

5 καθαρῶν.

6 πληρόω.

7 οὖν.

8 πλῆθω.

9 Ep. 4. 29.

Col. 4. 6.

10 ἀνίστημι.

11 ἐκβάλλω.

12 Ac.18. 21.

Ro. 3. 9.

1 Co. 5. 10.

13 εἶρω.

14 ἄγω.

Mat. 10.18.

15 Le. 14. 9.

in Ixx.

16 οἰκοδομῶ

† ὥστε-α.

17 2Ch.25.12.

18 ἀκούω.

† εἰς Καπερναοῦμ-ι.

19 ἀίρωμαι

20 πορεύομαι.

21 γίνομαι.

22 κατέρχομαι.

23 ἐκπλήσσω.

Mar. 1. 22.

24 κλείω.

25 ἀνακράζω.

26 εἶρω.

Mar. 1. 24.

27 s. ἡμῶν.

28 Mat. 8.29.

Mar. 5. 7.

29 ἔρχομαι.

30 ἀπολλύω.

31 τίμιον.

32 εἶρω.

33 ver. 27.

Jo. 17. 12.

34 s. πόλις.

35 Mar.1. 24.

* Σιδωνος, πρὸς Ἰγναῖκα χήραν.

27 Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἐλισσαιου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἑκαθαρίσθη, εἰ μὴ Νεμὴν ὁ Σύρος.

28 Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀκόντες ταῦτα.

29 Καὶ ἀναστάντες 10 ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως τῆς

15 ὄψεως τοῦ ὄρους, ἔφασκεν ἡ πόλις αὐτῶν ὄμοιοτόμοιο, εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν.

30 Αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, 20 ἔπορεύετο.

31 Καὶ κατήλθεν εἰς Καπερναοῦμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι.

32 Καὶ ἐξεπλήσθησαν οἱ ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ.

33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεύμα δαιμονίων ἀκαθάρτων· καὶ ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλῃ,

34 λέγων· 26 Ἐγώ, 27 τί 28 ἡμῖν καὶ σοι, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; 29 ἦλθες 30 ἀπολέσαι ἡμᾶς; 32 οἶδά σε τίς εἶ,

35 ὁ ἅγιος τῷ Θεῷ.

35 Καὶ ἔπετιμήσεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Ὁ Φιμώθητι, κ' ἔξελεθε * ἐξ αὐτῆ. Καὶ ῥίψαν αὐτὸν ἰὸ δαίμονον εἰς ἄτο· μέσον, ἔξηλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μὴδὲν ἔβλάψαν αὐτόν.

36 Καὶ ἔγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας· κ' συνελάλουν πρὸς ἀλλήλας, λέγοντες· Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασι, καὶ ἐξέρχονται.

37 Καὶ ἔξεπορεύετο ἡχος περὶ αὐτῆ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρης.

38 Ἄναστας δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς, εἰσηλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος· ἧ ἡ πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχόμενη πυρετῷ μεγάλῳ· καὶ ἡρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς.

39 Καὶ ἐπιτάσας ἐπάνω αὐτῆς, ἔπετιμήσεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα δεικνόνει αὐτοῖς.

40 Δίνοντας δὲ τῆς ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενούντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοῖς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἐν ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεῖς, ἔθεράπευσεν αὐτοῖς.

41 Ἐξήρχετο δὲ κ' δαι-

A. D. 27.

- 1 ἐπιτιμάω.
- 2 φεμῶν.
- 3 ἐξέρχομαι.
- * ἀπ' αὐτῆ.
- 4 ῥίπτω.
- 5 ἰάω, v. 34.
- 6 εἶδω.
- 7 βλάπτω.
- 8 γίνομαι.
- 9 συλλαλῶ.
- 10 καὶ προῦ
- ἐνευχον
- λίαν,
- Mar. 1. 35.
- † ἐπιτίθημι-α
- 11 ζητέω.
- 12 ἔρχομαι.
- 13 κατέχω,
- ch. 8. 15.
- 1 Co. 7. 30.
- 14 ἐκπορεύω.
- 15 Ac. 2. 2.
- He. 12. 19.
- 16 πάλιν.
- 17 ἀποτίλλω
- 18 ἀνίστημι.
- † ἀπὸ-δ.
- 19 εἰσέρχομαι.
- § Ἰουδαίας-π.
- 20 εἶμι.
- 21 ἰρωτάω.
- 22 ἐφίτημι.
- 23 ch. 23. 23.
- Jno 11. 38.
- Ac. 27. 20.
- 1 Co. 9. 16.
- 24 s. ὁ πυρετός.
- 25 ἀφίημι.
- 26 ἵστημι.
- 27 s. αὐτῆ.
- 28 διακονέω.
- 29 δέω.
- 30 ἀποβαίνομαι.
- 31 ἄγω.
- || Ἐπιτίθημι-ε.
- 32 ἀποκλύω.
- 33 ἐμβαίνομαι.
- 34 ἐπιτίθημι.
- 35 s. γὰρ.

μόνια ἀπὸ πολλῶν, κρίζοντα καὶ λέγοντα· Ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς· ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ἤδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.

42 Ἐπορεύετο δὲ ἡμέρας ἔξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν.

43 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοῖς· Ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελισασθαι με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι.

44 Καὶ ἦν κηρῶσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῆς Γαλιλαίας.

Κεφ. ε'.
 8 ἘΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκοῦειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἕστως παρά τὴν λίμνην Γεννησαρέτ.
 9 Καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἕστῳτα παρά τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἄλιεῖς, ἀποβάλλοντες ἀπ' αὐτῶν, ἠπέπλυναν τὰ δίκτυα.

3 Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων ὁ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἡρώτησεν αὐτόν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαγαγεῖν ὀλίγον· καὶ

καθίσα ἐδίδασκεν ἐκ τῶν πλοίου τοὺς ὄχλους.

4 Ὡς δὲ ² ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ³ Ἐπαναίγαγε εἰς τὸ ⁶ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν.

5 Καὶ ⁹ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων, εἶπεν αὐτῷ ¹⁰ Ἐπιστάτα, δεῖ ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιᾶσαντες, οὐδὲν ¹¹ ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον.

6 Καὶ τοῦτο ποιήσαντες, ¹² συνέκλεισαν ἰχθύων πλῆθος πολὺ ¹⁵ διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν.

7 Καὶ ¹⁷ κατένευσαν τοῖς ¹⁹ μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ, ²⁰ τοῦ ²¹ ἐλθόντος ²³ συλλαβεσθαι αὐτοῖς· καὶ ²¹ ἦλθον, καὶ ἔπλησαν ἀμφοτέρω τὰ πλοῖα, ὥστε ²⁵ βυθίζεσθαι αὐτά.

8 ²⁸ Ἰδὼν δὲ Σιμὼν Πέτρος, ³¹ προσέπεσε τοῖς γόνασι τοῦ Ἰησοῦ, λέγων· ²³ Ἐξελθε ἀπ' ἐμεῖ, ὅτι ἀνήρ· ἁμαρτωλὸς εἰμι, Κύριε·

9 Θάμβος γὰρ ³⁵ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρα τῶν ἰχθύων ἢ ²³ συνέλαβον.

10 Ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἱ ⁴ ἦσαν

A. D. 27.

1 Mat. 23. 30.
1 Co. 10. 18.
Phile. 17.
He. 10. 33.

2 ταῦτο.
3 ver. 3.
4 εἰμί.
5 2 Ti. 2. 26.

6 Mat. 13. 5.
Ro. 8. 39.
7 ἀφίημι.
8 ἀκολούθειω.

9 ἀποκρίνομαι.
10 c. 8. 24, 45.
11 λαμβάνω.
12 γίνομαι.

13 συλλαίω, Ro. 11. 32.
14 πίπτω.
15 διαρρήγνυμι, c. 8. 29.
Mat. 26. 65.

16 λέγομαι.
17 κατασεύω.
18 ἄπτομαι.
19 He. 1. 9.
3. 1.

20 s. ἵσκασι.
21 ἔρχομαι.
22 καθορίζω.
23 συλλαμβάνω.
24 ἀπέρχομαι.

* παρὰ τσ-φ.
25 1 Ti. 6. 9.
26 παραγγέλλω.
27 δεικνύω.
28 εἶδω.

29 προσφέρω.
30 προτάσσω.
31 προσπίπτω.
32 ἀίρωμαι.
33 ἐξέρχομαι.
34 συνέρχομαι.

35 περιέχω.
36 ch. 9. 10.
37 s. χάραις.

1 κοινωνοὶ τῷ Σιμῶν· καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπου· ⁴ Ἰση ⁵ ζωγρῶν.

11 Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ⁷ ἀφέντες ἅπαντα, ⁸ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

12 Καὶ ¹² ἐγένετο ἐν τῷ ⁴ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πτόλεων, καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ πλήρης λέπρας· κ· ²⁸ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, ¹⁴ πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ¹⁶ ἐδεήθη αὐτοῦ, λέγων· Κύριε, εἰάν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι.

13 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ¹⁸ ἤψατο αὐτῆς, εἰπὼν· Θέλω, ²² καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ²⁴ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.

14 Καὶ αὐτὸς ²⁶ παρήγγειλεν αὐτῷ μηδεὶ εἰπεῖν· ἄλλα ²⁴ ἀπελθὼν ²⁷ δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ ²⁹ προσένεγκε περὶ τῆς καθαρῆς σου, καθὼς ³⁰ προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

15 ³² Διήρχετο δὲ μάλ·λον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ· καὶ ³⁴ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ²⁰ ἀκούειν, καὶ θεραπεύεσθαι ⁶ ὑπ' αὐτοῦ· ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν.

16 Αὐτὸς δὲ ⁴ ἦν ³⁶ ἵπποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις, ³⁷ καὶ προσευχόμενος.

17 Καὶ ¹ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ² ἦν διδάσκων· καὶ ² ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ ⁴ νομοδιδάσκαλοι, οἱ ² ἦσαν ⁵ ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας, καὶ Ἰσδαίας, καὶ Ἰερουσαλήμ· καὶ δύναμις Κυρίου ² ἦν εἰς τὸ ⁶ ἰᾶσθαι αὐτούς.

18 Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ² ἦν ⁸ παραλελυμένος· καὶ ⁹ ἐζήτην αὐτὸν ¹¹ εἰσενεγκεῖν, καὶ ¹² θείναι ἐνώπιον αὐτοῦ·

19 Καὶ μὴ ¹⁴ εὐρόντες ἰδίᾳ ποίας ¹⁵ εἰσενέγκωσιν ¹¹ αὐτὸν, διὰ τὸν ὄχλον, ¹⁶ ἀναβάντες ἐπὶ τὸ ¹⁷ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ ²¹ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἐμπροσθεν τῆς Ἰησοῦ.

20 Καὶ ²² ἰδὼν τὴν πίσιν αὐτῶν, εἶπεν ^δ αὐτῷ· Ἄνθρωπε, ²³ ἀφένονται σοὶ αἱ ἁμαρτίαι σου.

21 Καὶ ²⁷ ᾤξαντο ²⁸ διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέγοντες· Τίς ² ἐστὶν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ²³ ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ ^δ ὁ μόνος ὁ Θεός;

22 ³¹ Ἐπιγινούσ δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς ³² διαλογισμοὺς αὐτῶν, ³³ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτῆς·

A. D. 27.

- 1 γίνομαι.
2 εἶμι.
3 ch. 16. 17.
Mat. 9. 5.
4 Ac. 5. 34.
1 Τι. 1. 7.
5 ἔρχομαι.
6 ἰσμαι.
* παραλυτικῶν. [καθ' ἃ
7 ἄτρως. [καθ' ἃ
8 παραλυτικῶν.
9 ἰσμαι.
10 ἀνίστημι.
11 εἰσφέρω.
12 τίθημι.
13 κ. τὸ κλινιδίον.
† ἄφ' ὁ-δ.
14 ἐρίσκω.
‡ ποίας-α. κλ. διὰ ποίας ὁδοῦ-π.
15 κ. ὁδοῦ.
16 ἀναβαίνω.
17 ch. 12. 3.
17. 31.
18 κατακείμε-μαι.
19 ἀπέρχομαι.
20 λαμβάνω.
21 κρέββατον Mat. 24. 9.
22 εἶδα.
23 ἀφίημι.
24 πλέθω.
25 ἐξέρχομαι.
26 θεάομαι.
27 ἔρχομαι.
28 ch. 1. 29.
3. 15.
29 καταλείπω.
30 ἀκολουθίω.
§ εἶρ-π.
31 ἐπιγινώσκω.
32 ch. 2. 35.
6. 8.
Mat. 15. 19.
33 ἀποκρίνομαι.
34 ch. 14. 13.

Τί ²⁸ διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

23 Τί ² ἐστὶν ³ εἰκοπώτερον, εἶπεν· ²³ Ἀφένονται σοὶ αἱ ἁμαρτίαι σου ἢ εἰπεῖν· Ἐγείραι καὶ περιπάτει; ²⁴ Ἴνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ²³ ἀφιέναι ἁμαρτίας, (εἶπε τῷ * ⁸ παραλελυμένῳ)· Σοὶ λέγω, ἐγείραι· καὶ ⁷ ἄρας τὸ ²¹ κλινιδίόν σου, πορεύσῃ εἰς τὸν οἶκόν σου.

25 Καὶ παραχρημα ¹⁰ ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ⁷ ἄρας ¹³ ἔφ' ᾧ ¹⁸ κατεκεῖτο, ¹⁹ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν αὐτῶν, δοξάζων τὸν Θεόν.

26 * Καὶ ἔκτασις ²³ ἔλαβεν ἅπαντες, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν· καὶ ²⁴ ἐπλήσθησαν φόβου, λέγοντες· Ὅτι εἶδομεν παράδοξα σήμερον.

27 Καὶ μετὰ ταῦτα ²⁵ ἐξῆλθε, κ. ²⁶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευί, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀκολουθεῖ μοι.

28 Καὶ ²⁹ καταλιπὼν ἅπαντα, ¹⁰ ἀναστὰς ³⁰ ἠκολούθησεν αὐτῷ.

29 Καὶ ἐποίησε ³⁴ δοχὴν μεγάλην ^δ ὁ Λευὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· κ. ² ἦν ὄχλος τελωνῶν πολλῶν, κ. ἄλλων οἱ ² ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι.

30 Καὶ ἑγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες· Διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε;

31 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰγυαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.

32 Οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἀμαρτωλοὺς, εἰς μετανοίαν.

33 Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν, καὶ δαΐσεις ποιῶνται, ὁμοίως, καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ οἱ ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν;

34 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἔστι, ποιῆσαι νηστεύειν;

35 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι καὶ ὅταν ἕκαστος ἀποσπασθῆ ὑπὸ αὐτῶν, ὁ νυμφίος τότε νηστεύσονται ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

36 Ἐλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτούς· Ὅτι οὐδεὶς ἐπιβλήμα ἱματίου καινῷ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ

A. D. 27.

1 γαγγύζωι, Ματ. 20. 11.
 2 ἰνο. 6. 41.
 3 ἰκο. 10. 10.

4 τῶν τελωνῶν-ι.

5 ῥήσου.

6 ἐχθῶ.

7 ἀποκρινομαι.

8 ἀπολλῶ.

9 ἔρχομαι.

10 ἔκκεν τῷ.

11 βάλλω.

12 συντηροῦμαι, ch. 2. 19.

13 Mat. 9. 17.

14 Mar. 6. 20.

15 πίνω.

16 ch. 6. 35.

17 Ro. 2. 4.

18 Ep. 4. 32.

19 Ac. 24. 26.

20 1 Ti. 5. 23.

21 γένομαι.

22 ἡ χριστιαν.

23 ἡ χριστιαν.

24 ἡ αὐτοῦ.

25 εἶμι.

26 ἡ διὰ.

27 ἀπαίρω.

28 ἔσται.

29 ἀναγιγνώσκω.

30 1 Sa. 21. 3.

31 6.

32 πικρία.

33 ἀπὸ ἱματίου καινοῦ σχίσασ ἐπιβάλλει-ι.

34 εἰσέρχομαι.

35 λέγω.

36 Mat. 9. 16.

37 Mar. 2. 21.

38 Is. 3. 20.

39 Mat. 9. 16.

40 ἐπιβάλλει.

41 Mar. 2. 21.

καινὸν σχίζει, καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ, ἐπιβλήμα τὸ ἀπὸ τῷ καινῷ.

37 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκὸς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται.

38 Ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκὸς καινοὺς βάλλεται, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.

39 Καὶ οὐδεὶς, πῶν παλαιόν, εὐθέως θέλει νέον· λέγει γάρ· Ὁ παλαιός χρηστότερός ἐστιν.

Κεφ. 5.

13 ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρωτῷ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἐτίλλων οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχτας, καὶ ἥσθιον, ψύχοντες ταῖς χερσὶ.

2 Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε ὅτι ἐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς σαββάσι;

3 Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτούς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδέ τοῦτο ἀγέγνωτε ὅ ἐποίησε Δαβὶδ, ὅποτε ἐπεινάσεν αὐτόν, καὶ οἱ μετ' αὐτῆ ὄντες;

4 Ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προ-

11 Ἰησοῦς δὲ ἐβλέπετο
αὐτοὺς λέγοντα, καὶ ὁ δούλο-
ντος πρὸς ἀλλήλους, τί
ἐστέ κεν αὐτοὶ τῷ Ἰησοῦ.
12 Ὁ δὲ ἔλεγεν αὐτοῖς, ὅτι
ἐξ ἡμετέρας ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν.

13 Καὶ ἐλέγετο αὐτοῖς·
Ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ κτὴν
τῶν οὐρανῶν αὐτῶν τῶν
οὐρανῶν.

14 Ἐγένετο δὲ αὐτῶν ἐν
ἐκείνῳ καιρῷ ἵνα ἀπο-
στασῶν αὐτῶν ἐκ τῶν συνα-
γωγῶν αἰ δούλοισι κ. 15 Ὁ
αὐτὸς ἀνέστη, καὶ ἔειπε
αὐτοῖς ἡ δεξιὰ ἡ ἐξουσία.

16 Παρεστη δὲ αὐ-
τῶν οἱ Γραμματεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῇ
σαββάτῃ θεραπεύεται,
ἢ οὐκ ἐπιτρέψεται ἡ
καταγωγή αὐτοῦ.

17 Αὐτὸς δὲ ἔειπε τοῖς
δουλοῦσιν αὐτῶν καὶ
εἶπε τῷ ἄνθρωπῳ τῷ
ἐκείνῳ ἐκ τῆς χειρὸς
Ἐγείρω καὶ ἵστη εἰς
τὸ μέσον. Ὁ δὲ ἀνα-
στὰς ἵστη.

18 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
πρὸς αὐτὸν Ἐπερωτήσω
ἡμεῖς τι ἔχεις τοῖς σὺ β-
βασίαν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ
κακοποιῆσαι; ψυχὴν σώ-
σαι, ἢ ἁπολέσαι;

19 Καὶ περιβλεψάμε-
νος πάντας αὐτούς, εἶπε
τῷ ἄνθρωπῳ Ἐκείνον
τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ ἵ-
ποίησεν οὕτως κ. 20 ἀπο-
κατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ
ὡς ἡ ἄλλη.

A B C
11 Ιησους δε εβλεπετο
12 Ο δε ελεγετο αυτοις
13 Και ελεγετο αυτοις
14 Εγενετο δε αυτοις
15 Ο δε ελεγετο αυτοις
16 Παρεστη δε αυτοις
17 Αυτος δε ειπε αυτοις
18 Ειπεν ουν ο ιησους
19 Και περιβλεψαμενος
20 Ο δε ειπεν τω ανθρωπω
21 Ο δε ειπεν αυτοις
22 Ο δε ειπεν αυτοις
23 Ο δε ειπεν αυτοις
24 Ο δε ειπεν αυτοις
25 Ο δε ειπεν αυτοις
26 Ο δε ειπεν αυτοις
27 Ο δε ειπεν αυτοις
28 Ο δε ειπεν αυτοις
29 Ο δε ειπεν αυτοις
30 Ο δε ειπεν αυτοις
31 Ο δε ειπεν αυτοις
32 Ο δε ειπεν αυτοις
33 Ο δε ειπεν αυτοις
34 Ο δε ειπεν αυτοις
35 Ο δε ειπεν αυτοις
36 Ο δε ειπεν αυτοις
37 Ο δε ειπεν αυτοις
38 Ο δε ειπεν αυτοις
39 Ο δε ειπεν αυτοις
40 Ο δε ειπεν αυτοις
41 Ο δε ειπεν αυτοις
42 Ο δε ειπεν αυτοις
43 Ο δε ειπεν αυτοις
44 Ο δε ειπεν αυτοις
45 Ο δε ειπεν αυτοις
46 Ο δε ειπεν αυτοις
47 Ο δε ειπεν αυτοις
48 Ο δε ειπεν αυτοις
49 Ο δε ειπεν αυτοις
50 Ο δε ειπεν αυτοις

11 Ἰησοῦς δὲ ἐβλέπετο
αὐτοὺς λέγοντα, καὶ ὁ δούλο-
ντος πρὸς ἀλλήλους, τί
ἐστέ κεν αὐτοὶ τῷ Ἰησοῦ.

12 Ὁ δὲ ἔλεγεν αὐτοῖς, ὅτι
ἐξ ἡμετέρας ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν, ὅτι
ἐξ ἡμετέρας ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν, ὅτι
ἐξ ἡμετέρας ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν.

13 Καὶ ἔλεγετο αὐτοῖς ὅτι
ἐξ ἡμετέρας ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν, ὅτι
ἐξ ἡμετέρας ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν, ὅτι
ἐξ ἡμετέρας ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν.

14 Παρεστη δὲ αὐτοῖς
οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ
Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῇ
σαββάτῃ θεραπεύεται,
ἢ οὐκ ἐπιτρέψεται ἡ
καταγωγή αὐτοῦ.

15 Αὐτὸς δὲ ἔειπε τοῖς
δουλοῦσιν αὐτῶν καὶ
εἶπε τῷ ἄνθρωπῳ τῷ
ἐκείνῳ ἐκ τῆς χειρὸς
Ἐγείρω καὶ ἵστη εἰς
τὸ μέσον. Ὁ δὲ ἀνα-
στὰς ἵστη.

16 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
πρὸς αὐτὸν Ἐπερωτήσω
ἡμεῖς τι ἔχεις τοῖς σὺ β-
βασίαν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ
κακοποιῆσαι; ψυχὴν σώ-
σαι, ἢ ἁπολέσαι;

17 Καὶ περιβλεψάμε-
νος πάντας αὐτούς, εἶπε
τῷ ἄνθρωπῳ Ἐκείνον
τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ ἵ-
ποίησεν οὕτως κ. 20 ἀπο-
κατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ
ὡς ἡ ἄλλη.

18 Καὶ οἱ *1 ὀχλόμενοι ὑπὸ πνεύματων ἀκαθάρτων κ' 2 ἐθεραπεύοντο.

19 Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζητεῖ ἀπλεσθαι αὐτῶ, ὅτι 3 δύναμις παρ' αὐτῶ 4 ἐξήρχετο, καὶ 5 ἴατο πάντας.

20 Καὶ αὐτὸς 6 ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἔλεγε· Μακάριοι οἱ πτωχοί· ὅτι ὑμετέρα 7 ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

21 Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν· ὅτι 8 χορτασθήσεσθε. Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι 9 γελάσετε.

22 Μακάριοι 10 ἔστε ὅταν μισησῶσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν 11 ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ ὄνειδίσωσι, καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν, ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

23 || Χαίrete ἐν ἐκείνῃ 12 ἡμέρᾳ, κ' 15 σκιρτήσατέ· ἰδοὺ γάρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ ἔρανον· καὶ 16 ταῦτα γὰρ 16 ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

24 Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις· ὅτι 18 ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν.

25 Οὐαὶ ὑμῖν οἱ 19 ἐμπεπλησμένοι· ὅτι πεινάσετε. Οὐαὶ 20 ὑμῖν οἱ γελῶντες νῦν· ὅτι πενήθησете καὶ κλαύσετε.

A. D. 27.

* ὀχλόμενοι-1.

1 Ac. 5. 16.

† ἀπό-α.

2 θεραπεύων.

† ταῦτά-δ.

3 ch. 8. 46.

Mat. 5. 30.

4 ἐξήρχομαι.

5 ἴαομαι.

6 ἐπαίρω.

7 εἶμι.

8 ὄνειδος-α.

9 Mat. 5. 6.

10 ver. 25.

11 ἐπιθροῦμαι,

Mat. 5. 44.

12 Pe. 3. 16.

13 Mat. 13. 49.

14 25. 32.

Ac. 13. 2.

Ro. 1. 1.

2 Co. 6. 17.

3 Ga. 1. 15.

12 δίδωμι.

13 α. χρήματα.

14 ch. 12. 20.

De. 5. 2, 3.

Ne. 5. 7.

|| Χάρηται-α.

15 σκιρτάω,

ch. 1. 41, 44.

Ge. 25. 22.

Ps. 114. 4, 6.

16 ποιῶ.

17 1 Pe. 2. 20.

μισθόν,

Mat. 5. 46.

18 Ge. 43. 23.

Nu. 32. 19.

Mat. 6. 2, 5.

Phile. 15.

19 ἐμπλησθῶ,

ch. 1. 53.

Je. 6. 12.

Ro. 15. 24.

Ex. 15. 9.

Ps. 107. 9.

Je. 31. 25.

26 Οὐαὶ 21 ὑμῖν· ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἰπῶσι 22 πάντες οἱ ἄνθρωποι· κατὰ 23 ταῦτα γὰρ 16 ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

27 Ἄλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν· καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς·

28 εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν, 29 καὶ προσείχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπιθροῦσάντων ὑμᾶς.

29 Τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, παρέχε κ' τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντός σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσης.

30 Παντί δὲ τῷ αἰτοῦντί σε, 31 δίδου· καὶ ἀπὸ τῶ αἵροντος τὰ σά, 32 μὴ 33 ἀπαίτει.

31 Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.

32 Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν 33 χάρις 7 ἐστὶ; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι.

33 Καὶ εἰ ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιούντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν 34 χάρις 7 ἐστὶ; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιῶσι.

34 Καὶ ἐὰν *δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ² ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν ⁴ χάρις ⁵ ἐστί; καὶ γὰρ *οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ³ ἀπολάβωσι *τὰ ἴσα!

35 Πλὴν ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε, κ' δανείζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες; κ' ⁵ ἐστὶ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ¹⁰ ἔσσεσθε ⁵ υἱοὶ ⁶ τοῦ ἰψίστου ὅτι αὐτὸς χρηστός ⁵ ἐστὶν ἐπὶ τοὺς ¹¹ ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς.

36 ¹² Γίνεσθε ⁹ ὡς ¹³ οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ¹³ οἰκτίρμων ⁵ ἐστί.

37 Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ ἔμὴ ¹⁴ κριθῆτε ἢ μὴ ¹⁵ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ ¹⁵ καταδικασθῆτε ἢ ἀπολύετε, κ' ἀπολυθήσεσθε.

38 ¹⁷ Δίδοτε, κ' ¹⁷ δοθήσεται ὑμῖν μέτρον καλόν, ¹⁸ πεπιεσμένον καὶ ¹⁹ σεσαλευμένον κ' ὑπερεκχυόμενον ¹⁷ δώσουσιν εἰς ἴον κόλπον ὑμῶν ἴψ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν.

39 Εἶπε δὲ παραβολὴν αὐτοῖς Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὀδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον ²⁰ πεσοῦνται;

40 Οὐκ ⁵ ἐστὶ μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον

A. D. 27.

*δανείζετε-4

1 καταρτίσω,

Mat. 21. 16.

Mar. 1. 19.

Ro. 9. 22.

1 Co. 1. 10.

2 Co. 13. 11.

Gal. 6. 1.

1 Th. 3. 10.

He. 10. 5.

1 Pe. 5. 10.

2 κ. μαθητῶν

3 ἀπολαμ-

βάνω.

4 ver. 32.

5 εἰμί.

6 κ. πόνων.

7 κ. σου.

8 ἀφίμας.

9 κ. θε.

10 ἵνα γίνεσθε υἱοὶ

τοῦ πατρὸς

ἐμῶν τῶ ἐν

οὐρανοῖς,

Mat. 5. 45.

11 2 Ti. 2. 2.

confer.

Ho. 1. 21.

12 γίνωμαι.

13 Ja. 5. 11.

14 κρίνω.

15 Mat. 12. 7,

37.

Ja. 5. 6.

16 Mat. 7. 17,

18,

12. 33,

12. 48.

Ep. 4. 29.

17 δίδωμι.

18 τίωμι.

MI. 6. 15.

19 αἰθέριος,

ver. 45.

ch. 7. 24.

21. 26.

Mat. 24. 29.

Ap. 4. 31.

He. 12. 26.

20 πύθω.

αὐτοῦ ¹ καθηρτισμένους ² δὲ πᾶς ⁵ ἐστὶ ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ.

41 Τί δὲ βλέπεις τὸ κέρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ⁶ ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ ⁷ οὐ κατανοεῖς;

42 Ἡ πῶς δόνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου Ἀδελφέ, *ἀφες ἐκβίβω τὸ κέρφος τὸ ⁹ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτὰ, ἐκβαλε ⁸ πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κέρφος τὸ ⁹ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

43 Οὐ γὰρ ⁵ ἐστὶ δένδρον καλόν, ποιοῦν καρπὸν ¹⁶ σαπρὸν οὐδὲ δένδρον ¹⁶ σαπρὸν, ποιοῦν καρπὸν καλόν.

44 Ἐκαστὸν γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκειται οὐ γὰρ ἐξ ἀκαθάρτων συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου τραγῶσι σταφυλὴν.

45 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτῷ προφέρει τὸ ἀγαθόν καὶ ὁ ποιητὸς ⁹ ἄνθρωπος ⁹ ἐκ τῶ πονηροῦ ⁹ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ ⁹ προφέρει τὰ πονηρὰ ἐκ

γὰρ τῷ¹ περισσείματος
τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ
στόμα⁴ αὐτοῦ.¹

45 Τί δέ με καλεῖτε,
Κύριε, Κύριε καὶ οὐ
ποιεῖτε ὡς λέγω;

47 Πᾶς ὁ ἐρχόμενος
πρὸς με, καὶ ἀκούων με
τῶν λόγων, καὶ ποιῶν
αὐτοῦς, ὁποδεῖξω ἡμῖν
τίμη⁸ ἔστιν ὅμοιος.

48 Ὅμοιός⁸ ἔστιν ἀν-
θρώπῳ¹¹ οἰκοδομοῦντι
οἰκίαν, ὃς¹² ἔσκαψε καὶ
13 ἐβάθυνε καὶ 14 ἔθηκε
θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν.
15 πλημμύρας δὲ 16 γενο-
μένης, 17 προσέρρηξεν ὁ
ποταμὸς τὴν οἰκίαν ἐκείνην,
καὶ οὐκ ἴσχυσε 18 σταθεῦ-
σαι αὐτήν· 19 τεθεμελίω-
το γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.

49 Ὁ δὲ ἀκούσας κ. μὴ
ποιήσας, ὅμοιός⁸ ἔστιν
ἀνθρώπῳ¹¹ οἰκοδομή-
σαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν
χωρὶς θεμελίας· ἢ 17 προ-
σέρρηξεν ὁ ποταμὸς· κ.
εὐθὺς³² ἔπεσε, καὶ 16 ἐ-
γένετο τὸ²¹ ῥήγμα τῆς
οἰκίας ἐκείνης μέγα.

Κεφ. ζ΄.

ΕΠΕΙ δὲ²⁵ ἐπλήρωσε
πάντα τὰ ῥήματα αὐτῷ
εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ,
26 εἰσηλθεν εἰς Καπερ-
ναοὺμ.

2 Ἐκατοντάρχου δὲ τι-
νος δούλου κακῶς ἔχων,
29 ἤμελλε τελευτᾶν, 30 ὃς
8 ἦν αὐτῷ 31 ἐντίμος.

A. D. 27.

- 1 Mat. 12. 34.
Mar. 8. 8.
2 Co. 8. 14.
2 ἀποελλῶ.
3 ἔρχομαι.
4 παραγενό-
μαι.
5 παρακαλῶ.
6 Tit. 3. 13.
7 ὁποδεῖξω.
8 εἰμί. ἴμι.
9 Mat. 10. 11.
10 παρίγω.
11 οἰκοδομῶ.
12 σκάπτω,
ch. 13. 8.
16. 3.
13 βαθύνω.
14 τίθημι.
15 ἦλθαν οἱ
ποταμοί,
Mat. 7. 27.
16 γίνομαι.
17 προσρή-
νωμι.
18 ver. 38.
19 θεμελιόω.
20 πορεύω.
21 πτώσῃς,
Mat. 7. 27.
22 πίπτω.
23 ch. 8. 40.
Mat. 9. 36.
Mar. 5. 35.
24 ἀξίως,
2 Th. 1. 11.
1 Ti. 5. 17.
He. 3. 3.
10. 29.
25 πληρῶ.
26 εἰσέρχο-
μαι.
27 ἴσομαι.
28 Mat. 8. 9.
29 μέλλω.
30 α. τὸν βίον
31 ch. 14. 8.
Phi. 2. 29.
1 Ro. 2. 4. 6.
1 Sa. 26. 21.
32 πίπτω.

3 Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ
Ἰησοῦ, ἀπέστειλε πρὸς
αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν
Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν,
ὅπως 3 ἔλθῃν διασώσῃ
τὸν δούλον αὐτοῦ.

4 Οἱ δὲ 4 παραγενόμε-
νοι πρὸς τὸν Ἰησοῦ, 5 πα-
ρεκάλουν αὐτὸν 6 σπου-
δαίως, λέγοντες· Ὅτι
9 ἀξίός 8 ἔστιν ᾧ 10 πα-
ρέβῃ τούτου.

5 Ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος
ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν
αὐτοῦ 11 ᾠκοδόμη-
σεν ἡμῖν.

6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς 20 ἐπο-
ρεύετο σὺν αὐτοῖς. Ἦδη
δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέ-
χοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας,
22 ἐπέμψεν πρὸς αὐτὸν
ὁ εκατοντάρχος φίλους,
λέγων αὐτῷ Κύριε, μὴ
23 σκύλλου' οὐ γὰρ εἰμι
ικανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στέ-
γην μου 26 εἰσελθῃς.

7 Διὸ οὐδὲ ἑμαυτὸν
24 ἠξίωσα πρὸς σε 3 ἔλ-
θῆν' ἀλλὰ εἰπέ λόγῳ, κ.
27 ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.

8 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρω-
πὸς εἰμι 28 ὑπὸ ἐξου-
σίαν τασσόμενος, ἔχων
ὑπ' ἑμαυτὸν στρατιώτας·
καὶ λέγω τούτῳ 20 Πο-
ρεῖθῃτι, κ. 20 πορεύεται·
καὶ ἄλλῳ· Ἐρχου, καὶ
ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ
μου· Ποίησον τούτο, καὶ
ποιεῖ.

9 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ

Ἰησοῦς, ἐθαύμασεν αὐ-
τόν· καὶ ¹ στραφεὶς, τῷ
ἀκολουθῶντι αὐτῷ ὄχλῳ
εἶπε· λέγω ὑμῖν, οὐδέ
ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην
πίστιν ² εὔρον.

10 Καὶ ³ ὑποσρέψαντες
οἱ ⁴ πεμφθέντες εἰς τὸν
οἶκον, ⁵ εὔρον τὸν ἀσθε-
νῆτα ὄθλον ὑγιαίνοντα.

11 Καὶ ⁶ ἐγένετο ἐν τῷ
ἔθῃ, ἐπορευέτω εἰς πό-
λιν καλουμένην Ναϊν· κ.
12 συνεπορεύοντο αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⁷ ἰκα-
νοί, καὶ ὄχλος πολὺς.

12 Ὡς δὲ ⁸ ἤγγισε τῇ
πόλει Ἰης πόλεως, κ., ἰδὼν,
14 ἐξεκομίζετο ⁹ ¹⁰ τεθνη-
κώς, υἱὸς ¹¹ μονογενῆς τῇ
μητρὶ αὐτῆ, κ. αὐτῇ ¹² χη-
ρα· κ. ὄχλος τῆς πόλεως
ἰκανὸς ¹³ ἦν σὺν αὐτῇ.

13 Καὶ ¹⁴ ἰδὼν αὐτὴν ὁ
Κύριος, ¹⁵ ἐσπλαγχνίσθη
ἐπ' αὐτῇ, κ. εἶπεν αὐτῇ·
Μὴ κλαίε.

14 Καὶ ¹⁶ προσελθὼν
24 ἤψατο τῆς σοροῦ, (οἱ
δὲ βασιτάζοντες ¹⁷ ἔστη-
σαν,) κ. εἶπε· Νεανίσκα,
σοὶ λέγω, ¹⁸ ἐγέρθητι.

15 Καὶ ¹⁹ ἀνεκάθισεν ὁ
νεκρὸς, καὶ ²⁰ ἤρξατο λα-
λεῖν· καὶ ²¹ ἔδωκεν αὐ-
τὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ.

16 ²² Ἐλαβε δὲ φόβος
ἅπαντας, κ. ²³ ἐδόξαζον
τὸν Θεόν, λέγοντες· Ὅτι
προφήτης μέγας ²⁴ ἐγί-
γερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι

A. D. 27.

L στρέφω.

2 ἐπιστέπτο-

μα, Joh. 1. 28.

Mat. 25. 36.

Ac. 7. 23.

He. 2. 6.

3 εὐρίσκω.

4 ἐξέρχομαι.

5 ὑποσρέψω.

6 α. γῆ.

7 ἀπαγγέλλω.

8 γίνομαι.

9 τῷ ἔθῃ.

10 α. ἡμέρῃ.

καθ'.

11 πέμπω.

12 εἶμι.

13 συνεπο-

ρεύομαι.

14 ἤγγίζω.

15 ἐξεκομίζω.

16 θνήσκω.

17 παραγί-
νωμαι.

18 Joh. 2. 33.

Jno. 1. 14. 18.

He. 11. 17.

19 Jno. 4. 9.

20 ἀποπέλλω.

21 εἶδω.

22 σπλαγ-

χνίζω.

23 χαρίζομαι.

ver. 42, 43.

Ac. 25. 11. 18.

1 Co. 2. 12.

24 ἀποκρίνο-

μαι.

25 προσέρχο-

μαι.

26 ἔπινομαι.

27 ἵστημι.

28 ἐγείρω.

29 πορεύομαι.

30 ἀνεκάθισα.

31 ἐρχομαι.

32 εἶδωμι.

33 λαμβάνω.

34 δοξάζω.

35 Mat. 5. 38.

36 ἀκούω.

² ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν
λαὸν αὐτοῦ.

17 Καὶ ³ ἐξῆλθεν ὁ λό-
γος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰ-
ουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν
πάσῃ τῇ ⁴ περιχώρῳ.

18 Καὶ ⁵ ἀπήλθει Ἰω-
άννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
περὶ πάντων τούτων.

19 Καὶ προσκαλεσάμε-
νος δύο ἰωάννας τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης, ⁶ ἔπεμ-
ψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέ-
γων· Σὺ ⁷ εἶ ὁ ἐρχόμενος,
ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν·

20) ⁸ Παραγενόμενοι δὲ
πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες, εἶ-
πον· Ἰωάννης ὁ βαπτί-
στης ⁹ ἀπέσταλκεν ἡμᾶς
πρὸς σε, λέγων· Σὺ ¹⁰ εἶ
ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον
προσδοκῶμεν·

21 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ᾠρᾷ
ἐθεράπευσε πολλὰς ἀπο-
νόσων καὶ μαστίγων καὶ
πνευμάτων πονηρῶν, κ.
τυφλοῖς πολλοῖς ¹¹ ἐχα-
ρίσατο ¹² τὸ βλέπειν.

22 Καὶ ¹³ ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
27 Πορευθέντες ἀπαγγέ-
λατε Ἰωάννῃ ἃ εἶδετε κ.
34 ἠκούσατε· ὅτι τυφλοὶ
ἀναβλέψωσι, χωλοὶ πε-
ριπατήσωσι, λεπροὶ καθα-
ρίζονται, κωφοὶ ἀκούωσι,
νεκροὶ ἐγείρονται, πτω-
χοὶ εὐαγγελίζονται.

23 Καὶ μακαρίος ¹⁴ ἐστὶν
ὁς ἐάν μὴ ¹⁵ σκανδαλι-
σθῇ ἐν ἐμοί.

24 Ἰ' Ἀπελθόντων δὲ τῶν
 3 ἀγγέλων Ἰωάννου, ἤρ-
 ξατο λέγειν πρὸς τοὺς
 ὄχλους περὶ Ἰωάννου·
 τί *4 ἐξεληλύθατε εἰς
 τὴν ἔρημον 5 θεάσασθαι;
 6 κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου
 σαλευόμενον;

25 Ἀλλὰ τί *4 ἐξελη-
 λύθατε 5 ἰδεῖν; 6 ἄνθρω-
 πον ἐν 7 μαλακοῖς ἱμα-
 τίοις 8 ἡμιφισμῶν; ἰδὲν,
 οἱ ἐν ἱματισμῷ 9 ἐνδόξῳ
 κ' τρυφῇ ὑπάρχοντες, ἐν
 τοῖς βασιλείαις 10 εἰσίν.

26 Ἀλλὰ τί *4 ἐξελη-
 λύθατε 5 ἰδεῖν; 6 προφη-
 τὴν; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ
 περισσώτερον προφήτῃ.

27 Οὗτός 10 ἐστὶ περὶ
 οὗ 15 γ' ἔγραπται Ἰδοὺ
 ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγ-
 γέλόν μου πρὸ προσω-
 που σου, ὃς κατασκευά-
 σει τὴν ὁδὸν σα ἐμπροσ-
 θέν σου.

28 Λέγω γὰρ ὑμῖν, μεί-
 ζων ἐν γεννητοῖς 17 γυ-
 ναικῶν 4 προφήτης Ἰω-
 ἄννου 4 τοῦ Βαπτιστοῦ·
 οὐδεὶς 10 ἐστὶν ὁ δὲ μι-
 κρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ
 τοῦ Θεοῦ, μείζων αὐτοῦ
 10 ἐστὶ.

29 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς
 ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι
 21 ἔδικαίωσαν τὸν Θεόν,
 βαπτισθέντες 22 τὸ βάπ-
 τισμα Ἰωάννου.

30 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ
 οἱ νομικοὶ τὴν βουλήν

A. D. 27.

1 ἀπέρχομαι.

2 ἀθετός,

ch. 10. 16.

Mar. 7. 9.

3 ver. 27.

2 Co. 12. 7.

Ja. 2. 25.

* ἐξέλθα-
 τε-4. ter.

4 ἕρχομαι.

5 s. ἔρασα τῷ.

6 s. μή.

7 Mat. 11. 8.

1 Co. 6. 9.

8 ἀμφίσημα

9 ch. 13. 17.

1 Co. 4. 10.

Ep. 5. 27.

10 εἶμι.

11 αὐλῶν,

Mat. 11. 17.

1 Co. 14. 7.

12 ἐσχέουσαι,

Mat. 11. 17.

Mar. 6. 22.

13 θρηνηῶν,

ch. 23. 27.

Mat. 11. 17.

14 κλαίω.

15 γράφω.

16 ἔρχομαι.

17 s. ὑπό.

† ἀμαρτω-
 λῶν, καὶ-π.

18 ἠρώταω.

19 εἰσέρχο-
 μαι.

20 ἀνακλίθης.

21 δικαίως,

ch. 10. 29.

Mat. 11. 19.

22 s. κατά.

† ἀμαρτωλός

ἢ ἐπιγνώ-
 σα-ί.

23 ver. 34, 39.

ch. 5. 8.

24 ἐπιγνώ-
 σκου.

25 κομίζω,

Mat. 25. 27.

τοῦ Θεοῦ 2 ἠθέτησαν εἰς
 ἑαυτοὺς, μὴ βαπτισθέν-
 τες ὑπ' αὐτοῦ.

31 8 εἶπε δὲ ὁ Κύριος·
 τίμι οὐν ὁμοίωσω τοὺς
 ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς
 ταύτης; καὶ τίμι 10 εἰσίν
 ὁμοιοί;

32 Ὅμοιοί 10 εἰσι παι-
 δίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ κα-
 θημένοις, καὶ προσφωνῶ-
 σιν ἀλλήλοις, καὶ λέγω-
 σιν· 11 Ἠλλήσαμεν ὑμῖν,
 καὶ οὐκ 12 ὠρχήσασθε·
 13 ἔθρηνησαμεν ὑμῖν, καὶ
 οὐκ 14 ἐκλαύσατε.

33 16 Ἐλήλυθε γὰρ Ἰω-
 ἄννης ὁ βαπτιστὴς μήτε
 4 ἄρτον ἐσθίων, μήτε
 4 οἶνον πίνων· καὶ λέ-
 γετε· Δαιμόνιον ἔχει.

34 16 Ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς
 τῆ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ
 πίνων· καὶ λέγετε· Ἰδοὺ,
 ἄνθρωπος φάγος καὶ οἴ-
 νοπότης, τελωνῶν φίλος
 καὶ 1 ἀμαρτωλῶν.

35 Καὶ 21 ἔδικαιώθη ἡ
 σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων
 αὐτῆς 4 πάντων·

36 15 Ἠρώτα δὲ τις αὐ-
 τὸν τῶν Φαρισαίων, ἵνα
 4 φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ
 19 εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν
 18 Φαρισαίων, 20 ἀνεκλίθη.

37 Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ἐν τῇ
 πόλει, ἥτις 10 ἦν 23 ἀ-
 μαρτωλός, 24 ἐπιγνώσα
 ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ
 τοῦ Φαρισαίου, 25 κομί-
 σασα ἀλάβατρον μύρην·

38 Καὶ ἵστασα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὄπισθεν, κλαίσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι, καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἔξέμασε, καὶ κατέφιλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλειψε τῷ μύρῳ.

39 Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρμασαῖος, ὁ καλέσας αὐτόν, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, λέγων· Οὗτος, εἰ ἴσῃ προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τιν καὶ ποταπὴ ἢ γυνὴ ἦτις ἄπτεται αὐτῷ, ὅτι ἄμαρτωλός ἐστι.

40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοι τι εἰπεῖν. Ὁ δὲ φησὶ· Διδάσκαλε, εἰπέ.

41 Δίω 20 ἠρωφευμένους 13 ἦσαν 21 δανεισθῆναι· ὁ εἰς 22 ὤφειλε δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πενήκοντα.

42 Μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν 24 ἀποδοῦναι, ἀμφότεροις 25 ἐχαρίσατο. Τίς ἂν αὐτῶν, ἀπέ· πλείον αὐτὸν ἀγαπήσει;

43 15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων, εἶπεν· Ὁ ὑπολαμβάνω ὅτι ὡς τὸ πλείον 25 ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὁρθῶς 23 ἔκρινας.

44 Καὶ 31 τραφεῖται πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμωνι 22 ἔφη· Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; 23 εἰσηλθόν

A. D. 27.

- 1 Ἰστορ.
- 2 Ἰστορ.
- 4 Ἰστορ.
- 5 βρέχειν, τ. 38.
- 6 Ματ. 5. 45.
- 8 Ἰστορ.
- 9 Ματ. 11. 2.
- 7 κατευφίλω.
- 8 Ἰστορ.
- 9 Ἰστορ.
- 10 ch. 22. 48.
- 11 κ. 38.
- 12 εἰσηλθόν, -ί
- 12 εἰσηλθόν, -ί
- 13 εἰπέ.
- 14 Ματ. 5. 17.
- † τοῦ πόδας
- μ. α. α. d.
- 15 ἀμαρτωλός.
- 16 Ga. 3. 19.
- 17 Ep. 3. 14.
- † ὁ δὲ εἶπεν
- λίγους σοι
- ἀφένονται· π
- 17 κ. κατά.
- 18 ἀφένται.
- 9 Vide App.
- 19 κ. οὐκ.
- 20 ch. 16. 5.
- ὀφειλέτης,
- Mat. 18. 24.
- 21 2 Κε. 4. 1.
- 22 ὀφειλά.
- 23 c. 14. 10. 15.
- 24 ἀποδοῦναι
- 25 χαρίσσομαι, τ. 21.
- 26 ὀφείλω.
- 27 Ac. 1. 9.
- 28 κρίνω.
- 29 γίνωμαι.
- 30 διορίζω,
- Ac. 17. 1.
- 31 σπρίψω.
- 32 φῆμι.
- 33 εἰσέρχομαι.
- 34 ἀγαπάω.

σου εἰς τὴν οἰκίαν, ἵδωρ ἐπί τοὺς πόδας μου ἕκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ με τοὺς πόδας, καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἔξέμασε.

45 10 Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας, αὕτη δὲ, ὑφ' ἧς 11 23 εἰσηλθόν, οὐδέ με 12 ἀφένονται κατευφίλωσά μου τοὺς πόδας.

46 Ἐλάτω τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας, αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέ μου τοὺς πόδας.

47 16 Οὐ 17 χάριν, λέγω σοι, 18 ἀφένονται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ 19 πολλαί, ὡς 24 ἡγάγησε πολὺ· ὡς δὲ ὀλίγον 15 ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ.

48 Εἶπε δὲ αὐτῇ 15 Ἀφένονται σοι αἱ ἁμαρτίαι.

49 Καὶ 2 ἤρξαντο οἱ 23 στυνακαίμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς οὗτος 12 ἔστιν δε καὶ ἁμαρτίας 18 ἀφίησιν;

50 Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· Ἡ πίστις σου 26 σέσωκε σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

Κεφ. η'.
ΚΑΙ 29 ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς 30 διώδευε κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρίστων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ.

2 Καὶ γυναῖκες τινες,

αἱ ¹ ἦσαν ² τεθεραπευμέ-
ναι ἀπὸ πνευμάτων πο-
νηρῶν, κ³ ἀσθενειῶν, Μα-
ρία ἡ καλουμένη Μαγ-
δαληνῆ, ἀφ' ἧς δαιμόνια
ἔκτα ⁶ ἐξεληλύθει,

3 Καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χω-
ζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου,
καὶ Σασιόνα, καὶ ἕτεροι
πολλοὶ, ⁷ αἵτινες ⁸ διη-
κόνου * αὐτῇ † ἀπὸ τῶν
⁹ ὑπαρχόντων αὐταῖς.

4 ¹⁰ Συνόντος δὲ ὄχλου
πολλοῦ, καὶ τῶν ¹¹ κατὰ
πόλιν ἐπιπορευομένων
πρὸς αὐτὸν, εἶπε διὰ
παραβολῆς

5 ⁶ Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων
τῶ σπείραι ἰὸν σπόρον αὐ-
τῷ, κ⁷ ἐν τῷ σπείρειν αὐ-
τὸν, ὁ μὲν ¹⁶ ἔπεσε παρὶ
τὴν ὁδὸν, κ¹⁵ κατεπατή-
θη, κ¹⁶ τὰ πετεινὰ τῷ ου-
ρανοῦ κατέφαγεν αὐτό.

6 Καὶ ἕτερον ¹⁴ ἔπεσεν
ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φνὴν
¹⁶ ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ
ἔχειν ¹⁷ ἰκμίδα.

7 Καὶ ἕτερον ¹⁴ ἔπεσεν
ἐν μέσῳ τῶν ¹⁸ ἰκανθῶν,
καὶ συμφνεῖσαι αἱ ἀκαν-
θαι ²⁰ ἀπέπνιξαν αὐτό.

8 Καὶ ἕτερον ¹⁴ ἔπεσεν
ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν,
καὶ φνὴν ἐποίησε καρ-
πὸν ²² ἐκαλοῦσα πλάσιονα.
Ταῦτα λέγων, ἐφώνει
Ὁ ἔχων ²⁵ ὠτα ἰκούειν,
ἀκούετω.

9 ²⁵ Ἐπρωτῶν δὲ αὐ-
τὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,

A. D. 27.

- 1 εἰμί.
2 θεραπεύω.
3 δίδωμι.
4 γινώσκω.
5 Mat. 13. 11.
6 Ro. 11. 25.
7 1 Co. 13. 2.
8 Ep. 1. 9.
9 ἐξέρχομαι.
10 ἕτεροι.
11 ἀκούσιον.
12 αὐταῖς.
13 ἰκμίδα.
14 ch. 11. 21.
15 Mat. 19. 21.
16 Ac. 4. 22.
17 1 Co. 13. 3.
18 He. 10. 24.
19 σπείρωμι.
20 α. ἔστων.
21 α. δεχόμενοι τὸν σπόρον.
22 πῶς.
23 πῆλα.
24 καταπατήθη, α. 12. 1.
25 Mat. 5. 13.
26 He. 10. 29.
27 Ἰουδαίω.
28 Jo. 17. 9.
29 Mat. 13. 7.
30 He. 6. 8.
31 Ge. 3. 18.
32 ἀφίστημι.
33 ἀκανθῶν, var. 33.
34 Mat. 13. 7.
35 α. τούτου.
36 εἰς α.
37 Mat. 19. 29.
38 Mat. 10. 26.
39 α. 21. 19.
40 Ro. 2. 7.
41 1 Th. 1. 3.
42 ἐκκαλοῦσα.
43 ἔστων.
44 ch. 11. 33.
45 15. 8.
46 22. 55.

⁴ λέγοντες, Τίς ¹ εἶη ἡ
παραβολὴ αὐτῆ;

10 Ὁ δὲ εἶπεν Ὑμῖν
² δέδοται ⁴ γινῶναι τὰ ⁵ μυσ-
τήρια τῆς βασιλείας
τῆ Θεοῦ τοῖς δὲ λοιποῖς
ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέ-
ποντες μὴ βλέπωσι, καὶ
ἀκούοντες μὴ ¹⁰ συνίωσιν.

11 Ἐπι δὲ αὐτῆ ἡ πα-
ραβολὴ Ὁ σπόρος, ¹ ἐ-
στίν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

12 Οἱ δὲ ¹² παρὰ τὴν
ὁδὸν, ¹ εἰσὶν οἱ ἀκούοντες·
εἶτα ἔρχεται ὁ διάβο-
λος, καὶ αἶρει τὸν λόγον
ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν,
ἵνα μὴ πιστεύσαντες
¹³ σωθῶσιν.

13 Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας,
οἱ ὅταν ἀκίσωσι, μετὰ
χαρᾶς δέχονται τὸν λό-
γον· κ¹ οὗτοι ρίζαν ἐκ ἔ-
χουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πι-
στεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ
πειρασμῶ ¹⁹ ἀφίστανται.

14 Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκαν-
θὰς ¹⁴ πεσόν, οὗτοι ¹ εἰσὶν
οἱ ἀκίσαντες, κ¹ ὑπὸ με-
ροσμῶν καὶ πλοῦτος καὶ
ἡδονῶν ²¹ τῆ βίῃ πορευό-
μενοι συμπνίγονται, κ¹
οὐ τελεσφοροῦσι.

15 Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ
γῇ, οὗτοι ¹ εἰσὶν ⁷ οἵτινες
ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγα-
θῇ, ἀκούσαντες τὸν λό-
γον, κατέχουσιν, κ¹ καρπο-
φοροῦσιν ἐν ²⁴ ὑπομονῇ.

16 Οὐδεὶς δὲ, λέγων
²⁶ ἄψα, καλύπτει αὐτὸν

σκεύει, ἢ ὑποκάτω κλί-
νης τίθησιν ἄλλ' ἐπὶ
λυχνίας ἐπιτίθησιν, ἵνα
οἱ εἰσπορευόμενοι βλέ-
πωσι τὸ φῶς.

17 Οὐ γάρ ³ ἔστι κρυπ-
τὸν ὃ οὐ φανερόν ⁴ γενή-
σεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον
ὃ οὐ ⁸ γνωσθήσεται, καὶ
εἰς φανερόν ⁹ ἔλθῃ.

18 Βλέπετε οὖν πῶς
ἀκούετε ὅς γάρ ἂν ἔχη,
13 δοθήσεται αὐτῷ καὶ
ὅς ἂν μὴ ἔχη, καὶ 14 ὃ
δοκεῖ ἔχειν, 15 ἀρθήσεται
ἀπ' αὐτοῦ.

19 ¹⁶ Παρεγένοντο δὲ
πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, κ' ἕκ
17 ἡδύναντο ¹⁸ συντιχεῖν
αὐτῷ διὰ τὸν ἄχλον.

20 Καὶ ¹⁹ ἀπηγγέλη
αὐτῷ, * λεγόντων· 20 Ἡ
μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελ-
φοί σου ²¹ ἐστήκασιν ἔξω,
22 ἰδεῖν σε θέλοντες.

21 Ὁ δὲ ²³ ἀποκριθεὶς,
εἶπε πρὸς αὐτάς· Μήτηρ
μου κ' ἀδελφοί μου, οὐ-
τοὶ ³ εἰσὶν οἱ τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες, καὶ
ποιοῦντες ^δ αὐτόν.

22 Καὶ ⁴ ἐγένετο ἐν μιᾷ
τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς
³⁰ ἐνέβη εἰς πλοῖον, κ' οἱ
μαθηταὶ αὐτῷ καὶ εἶπε
πρὸς αὐτὸς· ³¹ Διέλθωμεν
εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης.
Καὶ ³² ἀνήχθησαν.³³

23 Πλεόντων δὲ αὐτῶν
³⁶ ἀφύπνωσε κ' ³⁸ κατέβη

A. D. 27.

1 συμπληρώω

2 κινδυνεύω,

Ac. 19.27, 40.

3 εἶμι.

4 γίνομαι.

5 προσέρχομαι.

6 διεγείρω.

7 ch. 5. 5.

8 γινώσκω.

9 ἔρχομαι.

10 γείρω.

11 ἐπιτιμάω.

12 παύω.

13 δίδωμι.

14 ἔχει.

Mat. 13. 12.

15 αἶρω.

16 παραγίνομαι.

17 δύναμαι.

18 συντι-
χεῖν.19 ἀπηγγέ-
λω.

20 ε. τίτων.

21 Ἰστημι.

22 εἶδω.

23 ἀποκρίνο-
μαι.

24 καταπλέω

* Γερασση-
νῶν-ἢ. alii
Γεργεσηνῶν.

† ἀσπιτέρα-ἢ.

25 ἔρχομαι

26 ὑπαντάω.

27 ἔχω.

28 ἐνδιδύσκω,

ch. 16. 19.

29 μέρω.

30 ἐμβαίω.

31 εἰρχομαι

32 ἀνάγω.

33 ε. ναῦν.

34 ἀνακράζω.

35 προσετίπτω

36 Ju. 5. 27.

37 ε. πράγμα

ἵστι.

38 καταβαίω

λαίλαψ ἀνέμου εἰς τὴν
λίμνην, κ' ¹ συνεπληρῶν-
το, καὶ ² ἐκινδύνεον.

24 ⁵ Προσελθόντες δὲ
⁶ διήγειραν αὐτὸν, λέγον-
τες· ⁷ Ἐπιστάτα, ἐπιστά-
τα, ἀπολλύμεθα. Ὁ δὲ
¹⁰ ἐγερθεὶς ¹¹ ἐπετίμησε
τῷ ἀνέμῳ κ' τῷ κλύδωνι
τοῦ ὕδατος· καὶ ¹² ἐπαύ-
σαντο, καὶ ⁴ ἐγένετο γα-
λήνη.

25 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Πῶς
³ ἔσιν ἡ πίστις ὑμῶν; Φο-
βηθέντες δὲ ἐθαύμασαν,
λέγοντες πρὸς ἀλλήλους·
Τίς ἄρα οὗτος ³ ἔστιν, ὅτι
καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσ-
σει, καὶ τῷ ὕδατι· καὶ
ὑπακούουσιν αὐτῷ;

26 Καὶ ²⁴ κατέπλευσαν
εἰς τὴν χώραν τῶν * Γα-
δαρησῶν, ἧτις ³ ἔσιν ἰα-
τιπέραν τῆς Γαλιλαίας.

27 ²⁵ Εξελθόντι δὲ αὐτῷ
ἐπὶ τὴν γῆν, ²⁶ ὑπήντη-
σεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ
τῆς πόλεως, ὃς ²⁷ εἶχε
δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκα-
νῶν, καὶ ἰματίου οὐκ
²⁸ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν
οἰκίᾳ οὐκ ²⁹ ἔμενεν, ἀλλ'
ἐν τοῖς μύμησιν.

28 ²² Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰη-
σοῦν, καὶ ³⁴ ἀιακράξας,
²³ προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ
φωνῇ μεγάλη εἶπε· Τί
³⁷ ἔμοι καὶ σοί, ἄ Ἰησοῦ;
νιὲ ⁴ τοῦ Θεοῦ· τοῦ ὑψέ-
στου; δέομαί σου, μή
με βασανίσῃς.

29 Ἰπαρήγγειλε γὰρ ἡ
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ
ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀν-
θρώπου· πολλοὶ γὰρ
χρόνους ⁴ συνηπάκει αὐ-
τόν· κ. ⁷ ἐδεσμεῖτο ⁸ ἀλύ-
σσει καὶ πέδαις φυλασ-
σόμενος, καὶ ⁹ διαρρήσ-
σων τὰ ¹¹ δεσμά, ¹² ἡ-
λαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμο-
νος εἰς τὰς ¹³ ἐρήμους.

30 ¹⁶ Ἐπρωῶτησε δὲ
αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
Τί σοι ¹⁸ ἐστὶν ὄνομα;
Ὁ δὲ εἶπε· Λεγεών· ὅτι
δαίμονια πολλά ¹⁹ εἰ-
σῆλθεν εἰς αὐτόν.

31 Καὶ ¹ παρεκάλει αὐ-
τόν ἵνα μὴ ²¹ ἐπιτάξῃ
αὐτοῖς εἰς τὴν ²² ἄβυσ-
σον ²³ ἀπελθεῖν· ²⁴

32 ¹⁸ Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη
χοιρῶν ἱκανῶν βοσκο-
μένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ
παρεκάλουν αὐτόν ἵνα
ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐ-
κείνους ¹⁹ εἰσελθεῖν· καὶ
ἐπέτρεψεν αὐτοῖς.

33 ² Ἐξελθόντα δὲ τὰ
δαίμονια ἀπὸ τοῦ ἀν-
θρώπου, ¹⁹ εἰσῆλθεν εἰς
τοὺς χοίρους· καὶ ³¹ ὤρ-
μησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τὴν
³² κρημνοῦ εἰς τὴν λίμ-
νην, καὶ ³³ ἀπεπνίγη.

34 ³⁵ Ἰδόντες δὲ οἱ βόσ-
κοντες τὸ ³⁶ γεγενημέ-
νον, ³⁷ ἔφθγον· καὶ ²⁴ ἀ-
πελθόντες ¹⁴ ἀπήγγει-
λαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ
εἰς τοὺς ἀγροῦς.

A. D. 27.

1 παραγγέλ-
λω.

2 ἔβραχοναι.

3 ἔβραχοναι.

4 συναρπάσει.

5 ἐτίσκει.

6 Mat. 5. 15.

7 ἐσμίω.

8 Mat. 5. 3, 4.

9 ch. 5. 6.

10 φοβέω.

11 ch. 13. 16.

12 ἑλαύνω.

13 κ. χώρας.

14 ἀπαγγέλ-
λω.

15 σώζω.

16 ἐπρωῶται.

17 αἰθί ὁ Λε-
γεών.

18 ἐρωτάω.

19 εἰμί.

20 εἰσεβρα-
χοναι.

21 κ. γῆς.

† Γερασσηῶν

αἰθί Γεργε-
σηῶν-π.† παρεκά-
λου-ἄ.

21 ἐπιτάσσω.

22 Ro. 10. 7.

23 κ. χώραν.

24 ἐβρα-
χοναι.

25 συνέχω.

26 ἐμβάλνω.

27 ὑποτρέφω.

28 ἑλάω.

29 ἀπολύω.

30 ἐπιτίσκει.

31 εἰσῆλθον-ἄ.

32 ὄνομα.

32 Mat. 8. 32.

33 ἀποπνίγω.

34 ἀποθίγα-
μαι, Ac. 15. 4.

35 εἶδω.

|| γεγορός-α.

36 γίνομαι.

37 φθέγω.

35 ² Ἐξῆλθον δὲ ³⁵ ἰδεῖν
τὸ γεγονός· καὶ ³ ἦλθον
πρὸς τὸν Ἰησοῦν, κ. ⁵ εὐ-
ρον καθημέμονον τὸν ἀν-
θρώπον ἀφ' οὗ τὰ δαι-
μόνια ² ἐξεληλύθει, ἱμα-
λισμένον κ. ⁶ σωφρονῆστα,
παρὰ τοὺς πόδας τῆ Ἰη-
σοῦ· καὶ ¹⁰ ἐφοβήθησαν.

36 ¹⁴ Ἀπήγγειλαν δὲ
αὐτοῖς· καὶ οἱ ³⁵ ἰδόν-
τες, πῶς ¹⁵ ἐαώθη ὁ
δαμονισθεῖς· ¹⁶

37 Καὶ ¹⁷ ἠρώτησαν αὐ-
τὸν ἅπαν ἰὸ πλῆθος τῆς
περιχώρης τῶν Γαδαρη-
ναῶν, ²⁴ ἀπελθεῖν ἀπ' αὐ-
τῶν· ὅτι φόβω μεγάλῳ
²⁵ συνείχοντο· αὐτοῖς δὲ,
²⁶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον,
²⁷ ὑπέστρεψεν.

38 ²⁸ Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ
ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ² ἐξελη-
λύθει τὰ δαίμονια, ¹⁸ εἶ-
ναι σὺν αὐτῷ· ²⁹ ἀπέλυσε
δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, λέ-
γων·

39 Ὑπόστρεφε εἰς τὸν
οἶκόν σου, καὶ ³⁰ διηγοῦ
ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός.
Καὶ ²⁴ ἀπῆλθε, καθ' ὅ-
λην τὴν πόλιν κηρύσ-
σων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς.

40 ³⁶ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
²⁷ ὑποτρέφαι τὸν Ἰησοῦν,
³⁴ ἀπεδέξατο αὐτόν ὁ ὄ-
χλος· ¹⁸ ἦσαν γὰρ πάντες
προσδοκῶντες αὐτόν.

41 Καὶ ἰδοὺ, ³ ἦλθεν
ἀνὴρ φ. ὄνομα Ἰάειρος,

καὶ αὐτὸς ἀρχὸν τῆς συναγωγῆς ἠνέπρεξε¹ καὶ² πρῶτον παρὰ τοῦ τόδου τοῦ Ἰησοῦ, ὁ παρεκάλεσε αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ

42 Ὅτι θυγάτηρ μονογενής ἦν αὐτῷ ὡς ἑτῶν δώδεκα, * καὶ αὕτη ὁ ἀπέθνησκειν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν, οἱ ὄχλοι¹⁰ συνέκρινον αὐτὸν.

43 Καὶ γυνὴ ὄψα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἑτῶν δώδεκα, ἥτις † εἰς ἰατρὸς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον, ἐκ ἰσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι.

44¹⁴ Προσελθοῦσα ὀπισθεν, ¹⁵ ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματιοῦ αὐτοῦ καὶ παραχρῆμα ¹⁷ ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.

45 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Τίς ὁ ¹⁵ ἀψάμενός μου; Ἄρουνθέντων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος, καὶ οἱ ⁶ μετ' αὐτοῦ Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι ¹⁸ συνέχουσι σε καὶ ἀποθλίβουσι, ² καὶ λέγεις· Τίς ὁ ²² ὁ ¹⁵ ἀψάμενός μου;!

46 Ὁ δὲ Ἰησοῦς¹ εἶπεν· ¹⁵ Ἦψατό μου τίς· ἐγὼ γὰρ ²⁴ εἶναι δύναμαι ²⁵ ἐξελεῖσθαι ἀπ' ἐμοῦ.

47²⁸ Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι ἐκ ²⁹ ἔλαθε, ³⁰ τρέμεισα ³³ ἦλθε, κ³⁶ προσπεσῶσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν

B. C. 37.

1 ἀπάρχο-

2 ἀπαγγέλλω

3 πίπτοι

4 ἰάσμαι.

5 παρακαλέω

6 ἐπιέρχομαι

7 ὄψωμαι.

ch. 7. 50.

8 αἶμα.

9 ἀποθνή-

σκουσα-ν.

10 ἀποθνήσκω

11 συμπίπτω.

12 θνήσκω.

13 ch. 7. 6.

Mar. 5. 35.

† ἰατρῶν-α.

14 ἀπεκρίνομαι.

15 προσέρχομαι.

16 ἄπτομαι.

† ἐλθῶν-α.

17 ἀψήσω.

18 ἔστημι.

19 ελαίω.

20 ὄψωμαι αὐτῶν-α.

19 ch. 4. 38.

2 Co. 5. 14.

20 κάπτοι,

ch. 23. 27.

21 κ. λαί.

|| οὐ γὰρ ἀπέ-

θασεν-ν.

22 κ. Ἰου.

23 κατακλιθεῖς

Mat. 9. 24.

24 γινώσκω.

25 ἐπιέρχομαι

26 φωνάω.

27 ποικ. προ-

πτοι. At.

28 εἶδω.

29 λαμβάνω.

30 κ. αὐτίω.

31 ἐκπύρωμαι.

32 ἀείτωμαι.

33 ἐρχομαι.

34 διατάσσω.

35 ἰδύμαι.

36 προσπίπτω

16 ἤψατο αὐτοῦ³ ἀπὸ γυναικὸς αὐτῷ ἐνώπιον παντός τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ⁴ ἰάθη παραχρῆμα.

48 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Ἄθάρσει, ¹ θυγάτηρ ἡ πίστις σου ⁷ σέσωκέ σε, πορεύου εἰς εἰρήνην.

49 Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχεται τις παρὰ τῶ ἀρχισυναγώγων, λέγων αὐτῷ· Ὅτι Πέτεθνηκε ἡ θυγάτηρ σου· μὴ ¹² σκύλλε τὸν διδάσκαλον.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκίσσας, ¹³ ἀπεκρίθη αὐτῷ, λέγων· Μὴ φοβῆ⁷ μόνον πίστευε, καὶ ⁷ σωθήσεται.

51 ¹⁶ Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ¹⁶ ἀψήκεν ⁶ εἰσελθεῖν οὐδένα, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰακώβον καὶ Ἰωάννην, καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδός, καὶ τὴν μητέρα.

52 ¹⁸ Ἐκλαίον δὲ πάντες κ²⁰ ἐκόπτοντο ²¹ αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε· Μὴ κλαίετε· ἢ οὐκ ⁹ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει.

53 Καὶ ²³ κατεβέβηκεν αὐτῷ, εἰδὼς ὅτι ⁹ ἀπέθανεν.

54 Αὐτὸς δὲ ⁴ ἐκβαλίον ἐξω πάντας, καὶ ¹ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ²⁶ ἐφώνησε, λέγων· ²⁷ Ἦ παις, ἐγείρου.

55 Καὶ ³¹ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, κ³² ἀνέστη παραχρῆμα κ³⁴ διεβίβηκεν αὐτῇ ³⁵ δοθῆναι φαγεῖν.

A. D. 27.

56 Καὶ ¹ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς ὁ δὲ ²⁴παρηγγεῖλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ ³γεγονός.

Κεφ. θ'.

ΣΥΓΚΛΕΣΑΜΕΝΟΣ δὲ τοὺς δώδεκα ^δμαθητὰς αὐτοῦ, ¹ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν κ' ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν.

2 Καὶ ⁹ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, κ' ¹²ἰᾶσθαι τοὺς ^{*}ἀσθενούντας.

3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸς· Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδὸν, μήτε [†]ράβδου, μήτε πήραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε ἅνα δύο χιτῶνας ¹⁸ἔχειν.

4 Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν ¹⁹εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκείθεν ²⁰ἐξέρχεσθε.

5 Καὶ ὅσοι ἂν μὴ ²¹δέξωνται ὑμᾶς, ²⁰ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ τὸν κοινορτόν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε, εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτοῖς.

6 ²⁰Ἐξερχόμενοι δὲ ²⁶διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες ²⁷παντοχοῦ.

7 ³¹Ἦκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν πάντα, κ' ³²διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι

- 1 ἐξίστημι.
- 2 ἐγγεῖραι.
- 3 γίνομαι.
- 4 φαῖνον.
- 5 ἀνίστημι.
- 6 δίδωμι.
- 7 ἀποκεφαλίζω.
- 8 εἰμί. (Κω.)
- 9 ἀποστέλλω.
- 10 εἶδω.
- 11 ἐπιγγίνομαι.
- 12 ἰάομαι.
- * ἀσθενεῖς-Α
- 13 παραλαμβάνω.
- 14 ὑποχωρῶ.
- 15 κ. ὁδόν.
- † ῥάβδον-α.
- † Vide App.
- 16 κ. δεῖ.
- 17 γινώσκω.
- 18 ἀκολουθῶ.
- 19 εἰσέρχομαι.
- 20 ἐξέρχομαι.
- 21 δέχομαι.
- 22 ἐρχομαι.
- 23 ch. 24. 29. Ju. 19. 11.
- 24 κ. εἰς δαίλην, κ. εἰς ἰσπίραν.
- 25 προσέρχομαι.
- 26 διήρχομαι.
- 27 κ. νόσους.
- || πορευθέντες-ι.
- 28 ἀπέρχομαι.
- 29 ch. 19. 7. Ge. 24. 23.
- 30 εὐρίσκω.
- 31 ἀκούω.
- 32 διαπορέω, ch. 24. 4. Ac. 2. 12.
- 33 Ge. 42. 25. Jos. 9. 11.
- 34 παραγγέλλω.

ὑπὸ τινῶν, ὅτι Ἰωάννης ²ἐγγήγερται ἐκ νεκρῶν.

Β Ὑπὸ τινῶν δὲ, ὅτι Ἡλίας ⁴ἐφάνη ἄλλων δὲ, ὅτι προφήτης εἰς τῶν ἀρχαίων ^δἀνέστη.

9 Καὶ εἶπεν ^δὁ ¹Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ ⁷ἀπέκεφάλισα· τίς δὲ ⁸ἔστιν οὗτος, περί ᾧ ἐγὼ ἄκουω τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτηε ¹⁰ἰδεῖν αὐτόν.

10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι ¹¹διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν· καὶ ¹³παραλαβὼν αὐτοὺς, ¹⁴ὑπεχώρησε κατ' ἰδίαν ¹⁵εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδά.

11 Οἱ δὲ ὄχλοι ¹⁷γίνοντες, ¹⁸ἠκολούθησαν αὐτῷ· καὶ δεξάμενος αὐτοὺς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας θεραπεῖαι ¹²ἰατο.

12 Ἡ δὲ ἡμέρα ²²ἤρξατο ²³κλίνειν ²⁴προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα, εἶπον αὐτῷ· Ἀπόλυσον ἡμῶν ὄχλον, ἵνα ²⁸ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας κώμας καὶ τὰς ἀγρούς, ²⁹καταλύσωσι, καὶ ³⁰εὐρωσιν ³³ἐπισιτισμὸν ὅτι ὡδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ⁸ἔσμεν.

13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸς· ⁶Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ εἶπον· Οὐκ ἔστιν ἡμῖν πλεῖον ἢ

πέντε ἄρτοι καὶ δύο ἰχθῆες, εἰ μὴτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα.

14 Ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ Ἰησοῦς Κατακλίνατε αὐτὰς κλισίας ἀνά πενήτηκοντα.

15 Καὶ ἔποιησαν οὕτω, καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας.

16 Ἐλαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους, καὶ τοὺς δύο ἰχθῆας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ κατέκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ἵνα παρατιθέσθαι τῷ ὄχλῳ.

17 Καὶ ἔφαγον, καὶ ἔχορτάσθησαν πάντες· καὶ ἦρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφιοι δώδεκα.

18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον καὶ αἰατόμας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ καὶ ἐπληρώθησαν αὐτοὺς, λέγων· Τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι;

19 Οἱ δὲ ἀποκριθέντες, εἶπον· Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἄλλοι δὲ Ἡλίαν ἄλλοι δὲ, ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.

20 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε

A. D. 28.

* εἶδον-φ.

1 εἰμί.

2 ἐπιτιμῶμαι.

3 ch. 14. 8.

4 παραγγέλλω.

† λέγειν-λ.

5 ποῖω.

6 πάσχω.

7 λαμβάνω.

8 ἀποκτείνω.

9 κατακλίνω.

† ἀνατιθέσθαι-ι

10 ἐγείρω.

11 δίδωμι.

12 λέγω.

13 παρατίθωμι.

14 Mat. 16. 24.

Ἰσο. 7. 17.

6 ἔρχομαι, ἀρνησάσθαι-α.

15 φάγω.

16 ἔρχομαι.

17 αἶρω.

18 ἀπαρτίωμαι, c. 12. 9.

19 γίνομαι.

20 Mat. 6. 25.

Ac. 15. 26.

21 Ps. 141. 10.

Mar. 4. 10.

22 σώζω.

23 συνίημι.

24 ἀπολλύω.

25 ἐπικρωτάω.

26 ὠφελεῖω.

27 ἀποκρίνομαι.

28 Mat. 16. 26.

Mar. 8. 36.

29 α. λέγουσιν.

30 ἐπαισχύνομαι.

31 ver. 8.

Mat. 5. 21.

32 ἀνίστημι.

|| ὅμιν ἄληθως εἰσίν-η.

εἶναι; 27 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε· Τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ.

21 Ὁ δὲ ἐπιτιμῆσας αὐτοῖς, παρήγγειλε μηδενὶ εἰπεῖν τούτο,

22 Εἰπὼν· Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν Πρεσβυτέρων καὶ Ἀρχιερέων καὶ Γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἔγεγενθῆναι.

23 12 Ἐλέγε δὲ πρὸς πάντας· Εἰ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, 16 ἔλθειν, 18 ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ 17 ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι.

24 Ὃς γὰρ ἂν θέλη τὴν ψυχὴν αὐτῆς σῶσαι, 20 ὑπολείψει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος 22 σώσει αὐτήν.

25 Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας, ἢ ζημιωθείς;

26 Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἡμεῖς λόγους, τῆτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ τῶν πατέρων, καὶ τῶν ἀγίων ἀγγελῶν.

27 Λέγου δὲ ὅμιν ἀληθῶς, 1 εἰσὶ τινες τῶν ὧδε

¹ ἔσθηκότων, οἳ οὐ μὴ
 ῥέγονται θανάτῳ, ἕως
 ἂν ἰδῶσι τὴν βασιλείαν
 τοῦ Θεοῦ.

28 ⁴ Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰς
 λόγους τούτους ὥστε ἡμέρας
 ἄκτω, καὶ ⁶ παραλαβὼν
 ὁν Πέτρον, κ' Ἰωάννην,
 κ' Ἰακώβον, ⁷ ἀνέβη εἰς
 τὸ ὄρος προσεύχασθαι.

29 Καὶ ⁴ ἐγένετο ἐν
 τῷ προσεύχασθαι αὐτὸν
 τὸ ¹⁰ εἶδος τοῦ προσώπου
 αὐτοῦ ἕτερον, καὶ ὁ ἰ-
 ματισμὸς αὐτοῦ λευκός
¹¹ ἑξαστράπτων.

30 Καὶ ἰδὼ, ἄνδρες δύο
¹⁴ συνελθόντων αὐτῷ, οἵ-
 τινες ¹⁵ ἦσαν Μωσῆς καὶ
 Ἡλίας.

31 Οἱ ¹⁸ ὁφθέντες ἐν
 δόξῃ, ἔλεγον ἡν ¹⁹ ἔξο-
 δὸν αὐτοῦ, ἦν ²¹ ἐμελλε
 πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ.

32 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ
 οἱ σὺν αὐτῷ ¹⁵ ἦσαν βε-
 βαρημένοι ὑπνω· δια-
 γηγορήσαντες δὲ εἶδον
 τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ
 τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς
²⁴ συνεστῶτας αὐτῷ.

33 Καὶ ⁴ ἐγένετο ἐν τῷ
 διαχωρίζεσθαι αὐτὸς ἀπ'
 αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Πέτρος
 πρὸς τὸν Ἰησοῦν Ἐπι-
 στάτα, καλὸν ¹⁵ ἐστὶν
 ἡμῶς ὡς ¹⁵ εἶναι· καὶ
 ποιήσωμεν σκηνὰς ἵρειν,
 μίαν σοι, κ' Μωσῆϊ μίαν,
 καὶ μίαν Ἡλίᾳ· μὴ εἰ-
 δὼς ὁ λέγει.

A. D. 28.

- * ἰσότητων-α.
 1 Ἰσθμῶν.
 † γενέσθαι-
 τας-α.
 2 ἰπτικαίω, ch. 1. 35.
 Mat. 17. 5.
 Mar. 9. 7.
 3 φοβῶ.
 4 γίνωμαι.
 5 εἰσέρχομαι.
 6 παραλαμ-
 βάνω.
 7 ἀναβαίνω.
 † ἐκλελεγμέ-
 νος-ε. alius
 ἐκλεκτός.
 8 ἐφρίσκει.
 9 σιγάω.
 10 ch. 3. 22.
 11 Eze. 1. 7.
 Na. 3. 3.
 12 ἀπαγγέ-
 λω.
 13 ὄραω.
 14 συλλαλίω.
 15 εἰμί.
 16 κατέρχο-
 μαι.
 17 συναγτάω.
 18 ἔπτομαι.
 6 ὄξω-α.
 19 He. 11. 22.
 2 Pe. 1. 15.
 20 ἀναβαίω.
 21 μίλλω.
 † ἐπιβλε-
 ψάω-α.
 22 ch. 7. 12.
 Jno. 1. 14, 18.
 He. 11. 17.
 23 ch. 2. 13.
 Mar. 13. 36.
 24 συνίστημι.
 25 εἶδομαι.
 ** ἐκβάλλω-
 σιν-α.
 26 ὄνομαζω.
 27 ἀποκρίνο-
 μαι.
 28 διατρέφω.

34 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέ-
 γοντος, ⁴ ἐγένετο νεφέ-
 λη, καὶ ² ἐπεσκίασεν αὐ-
 τοὺς· ² ἀφοβήθησαν δὲ ἐν
 τῷ ἐκείνους ⁵ εἰσελθεῖν
 εἰς τὴν νεφέλην.

35 Καὶ φωνή ⁴ ἐγένετο ἐκ
 τῆς νεφέλης, λέγουσα·
 Οὗτός ¹⁵ ἐστὶν ὁ υἱὸς μου ὁ
 ἀγαπητός, αὐτῷ ἄκουετε.

36 Καὶ ἐν τῷ ⁴ γενέσ-
 θαι τὴν φωνήν, ⁸ εὐρέθη
 ὁ Ἰησοῦς μόνος· κ' αὐ-
 τοὶ ⁹ ἐσίγησαν, κ' ἔδεν
¹² ἀπήγγειλαν ἐν ἐκεί-
 ναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν
 ἂν ¹³ ἐώρακασιν.

37 ⁴ Ἐγένετο δὲ ἐν ἡ ἔξῃς
 ἡμέραις, ¹⁶ κατελθόντων αὐ-
 τῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, ¹⁷ συνή-
 λθεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς.

38 Καὶ ἰδὼ, ἀνὴρ ἀπὸ
 τοῦ ὄχλου ²⁰ ἀνεβόησε,
 λέγων· Διδάσκαλε, δέο-
 μαί σου, ¹¹ ἐπιβλέψον
 ἐπὶ τὸν υἱὸν μου, ὅτι
²² μονογενὴς ¹⁵ ἐστὶ μοι.

39 Καὶ ἰδὼ, πνεῦμα λαμ-
 βάνει αὐτὸν, κ' ²³ ἔξαιφ-
 νης κρᾶζει, καὶ σπαρίσ-
 σει αὐτὸν μετὰ ἕφρου,
 καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ'
 αὐτῆ, συντρίβων αὐτόν.

40 Καὶ ²⁵ ἐδεήθη τῶν
 μαθητῶν σου, ἵνα ^{**} ἐκ-
 βάλλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ
²⁶ ἠδυνήθησαν.

41 ²⁷ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
 Ἰησοῦς, εἶπεν· Ὡ γενεὰ ἄ-
 πιστος κ' ²⁸ διεστραμμένη,
 ἕως ποτε ¹⁵ ἔσομαι πρὸς

ὑμᾶς, κ' ἀνέξομαι ὑμῶν;
 2 προσάγαγε * δ' ὡς τὸν
 υἱόν σου.

42 Ἐτι δὲ προσερχομέ-
 νη αὐτῆ, 5 ἔρρηξεν αὐτὸν
 τὸ δαιμόνιον, κ' 6 συνεσ-
 πάραξεν 7 ἐπετίμησε δὲ
 ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ
 ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο
 τὸν παιδᾶ, καὶ 10 ἀπέδω-
 κεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

43 11 Ἐξεπλήσθησαν οὖν
 πάντες ἐπὶ τῆ 12 μεγα-
 λιοτήτι τοῦ Θεοῦ. Παι-
 τῶν δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ
 πᾶσιν οἷς 15 ἐποίησεν
 ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς
 τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ

44 17 Θέσθε ὑμεῖς εἰς
 τὰ 18 ὡτα ὑμῶν τοὺς λό-
 γους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς
 τοῦ ἀνθρώπου μέλλει
 19 παραδίδοσθαι εἰς χε-
 ρας ἀνθρώπων.

45 Οἱ δὲ 21 ἠγνόουν τὸ
 ῥῆμα τῆτο, κ' 22 ἦν 24 πα-
 ρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐ-
 τῶν, ἵνα μὴ 25 αἰσθῶνται
 αὐτό· κ' ἐφοβούντο ἐρω-
 τῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ
 ῥήματος τούτου.

46 27 Εἰσηλθε δὲ διαλο-
 γισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς
 ἂν 22 εἴη μείζων αὐτῶν.

47 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, 29 ἰδὼν
 τὸν διαλοῖσμὸν τῆς καρ-
 δίας αὐτῶν, 30 ἐπιλαβό-
 μενος παιδίον, 31 ἔστη-
 σεν αὐτό παρ' ἑαυτῷ

48 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς
 Ὅς ἐάν 3 δέξηται τοῦτο

A. D. 28.

1 δόξα,
 Mat. 17. 17.

2 προσάγα-
 γε τὸν υἱόν σου
 ἴδε-α.

3 λέχομαι.
 4 ἀποτάλλω.
 5 ῥήσω,
 ch. 8. 37.

6 συσπαρό-
 σσω, cf. v. 30.

7 ἐπιπάραξεν,
 Mar. 9. 28.

8 ἐπιτίμας.
 † ἵστι-α.

9 ἀποκρίσο-
 μαι.

10 διδάσκω,
 Mar. 9. 38.

11 ἐξεπλήσθημι
 12 Ac. 19. 27.

13 κωλύω.
 14 κ. σοί.

15 ποίω-σ.
 16 ποίω.

17 κ. αὐτῶν.
 18 ὁδῶ.

19 καθ' ἑαυτῶν,
 ἄνω-α

20 παραδίδο-
 μι.

21 ἀγνοῶ.
 22 εἰμί.

23 στήριζω,
 ch. 10. 36.

24 παρακα-
 λῶτω,
 Eze. 23. 26.

25 αἰσθάνο-
 μαι.

26 ch. 7. 24.
 27 εἰσέρχο-
 μαι.

28 κ. ἔστηεν.
 29 ἴδω.

30 ἐπιλαμβέ-
 σθαι.

31 ἵστημι. (σω
 32 καταβαίνο

τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνό-
 ματί μου, ἐμὲ 3 δέχεται·
 καὶ ὅς ἐάν ἐμὲ 3 δέξηται,
 3 δέχεται τὸν 4 ἀποστει-
 λαντά με· ὁ γὰρ μικ-
 ρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῶν
 ὑπάρχων, οὗτος 1 22 ἔσται
 μέγας.

49 8 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
 Ἰωάννης, εἶπεν· 9 Ἐπι-
 στάτα, εἶδομέν τινα ἐπὶ
 τῷ ὀνόματι σου ἐκβαί-
 λοντα· τὰ 1 δαιμόνια,
 καὶ 12 ἐκωλύσαμεν αὐ-
 τὸν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ
 14 μεθ' ἡμῶν.

50 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν
 ὁ Ἰησοῦς· Μὴ 13 κωλύετε· 16
 ὅς γὰρ οὐκ 22 ἔστι 9 καθ'
 ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν 22 ἔστιν.

51 20 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
 συμπληρῆσθαι τὰς ἡμέ-
 ρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ,
 καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον
 αὐτοῦ 23 ἔστηριξε τῆ πο-
 ρεῖσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ.

52 Καὶ 4 ἀπέστειλεν
 24 ἀγγέλους πρὸ προσω-
 που αὐτοῦ· καὶ πορευ-
 θέντες 27 εἰσηλθόν εἰς
 κώμην Σαμαρειτῶν, ὡς
 εἰποῦσθαι 28 αὐτῷ.

53 Καὶ οὐκ 3 δέξαντο
 αὐτὸν, ὅτι τὸ πρόσωπον
 αὐτῆ 22 ἦν πορευόμενον
 εἰς Ἱερουσαλήμ.

54 29 Ἰδόντες δὲ οἱ μα-
 θηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος
 καὶ Ἰωάννης, εἶπον· Κύ-
 ριε, θέλεις εἰπώμεν πῦρ
 32 καταβῆναι ἀπὸ τοῦ

A. D. 23.

οὐρανῷ, καὶ ἠ ἀναλώσαι αὐτοὺς, ὡς καὶ Ἡλίας ἔποίησε!

55 Ὑστραφεῖς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν· Οὐκ οἶδατε οἶον πνεύματος ἔστε ὑμεῖς!

56 Ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ὑπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. Καὶ ἔπορευθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

57 Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν, ἐν ἡ ὁδῷ εἶπε τις πρὸς αὐτὸν· Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ, Κύριε!

58 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεὸς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει πούτην κεφαλὴν κλίβη.

59 Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον· Ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἔπιτρεφόν μοι ἵνα ἀπελθῶντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου.

60 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

61 Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος· Ἀκολουθήσω σοι, Κύριε· πρῶτον δὲ ἔπιτρεφόν μοι ἵνα ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.

1 ἀναλίσκω, Γα. 5. 15.

2 Th. 2. 8.

2 ποιῶ.

3 στρέφω.

4 ἐπιτιμῶ.

5 εἶδω.

6 εἰμί.

7 ch. 14. 35.

He. 6. 7.

8 ἔρχομαι.

9 ἀπολλύω.

10 πορεύομαι.

11 ἀναδεικνύω.

Ac. 1. 24.

* Καὶ πορευομένων-ἡ.

12 s. μαθητάς.

† δύο-ς.

13 μέλλω.

14 λίγω.

† δι-ί.

15 ἴσχομαι.

6 δεβάλλω-α.

16 s. ποιῶν ἱποτάλλω.

17 ἐπιτρέπω.

18 ἀπέρχομαι.

19 θάπτω.

20 ch. 12. 33.

22. 35, 36.

21 ἐφίημι.

22 ἀσπάσομαι.

|| εἰσελθῆτε-ἡ

23 Ep. 2. 2.

1 Pe. 1. 14.

24 Ro. 2. 17.

Nu. 11. 25, 26

2 Kt. 2. 15.

25 ἀποτάσσω, c. 14. 33.

Mar. 6. 46.

Ac. 18. 18, 21.

2 Co. 2. 13.

26 Mat. 2. 12.

Ac. 18. 21.

He. 11. 15.

62 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν κεφαλαὶ αὐτῷ ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὑπίσω, εὐθετὸς ἔστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Κεφ. ι'.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα ἠ ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέροισιν ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνά δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἔμελλεν αὐτοὶ ἔρχεσθαι.

2 Ἐλεγεν ἰοῦν πρὸς αὐτούς· Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἔκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

3 Ὑπάγετε ἰδοῦ, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων.

4 Μὴ βαστάζετε βαλάντιον, μὴ πήραν, μὴ δὲ ὑποδήματα· καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπασθε.

5 Εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσερχησθε, πρῶτον λέγετε· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ.

6 Καὶ εἰ ἂν μὲν ἐκεῖ ὁ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μὴ, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακαμφεῖ.

7 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθιοντες κ' πίνοντες τὰ¹ παρ' αὐτῶν· ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ² ἐστίν. Μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν.

8 Καὶ εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ δεχθῆναι ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ³ παρατιθέμενα ὑμῖν.

9 Καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, κ' λέγετε αὐτοῖς·⁴ ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

10 Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν φεισέρχησθε, καὶ μὴ δέχονται ὑμᾶς,⁵ ἐξελθόντες εἰς τὰ⁶ πλατεῖας αὐτῆς, εἰπατέ·

11 Καὶ τὸν κοριοστὸν ἢ τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν,⁷ ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσχετε, ὅτι⁸ ἤγγικεν, ἐφ' ὑμᾶς⁹ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

12 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον¹⁰ ἔσται, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

13 Οὐαὶ σοὶ, Χοραζὴν· οὐαὶ σοὶ, Βηθσαϊδᾶ· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ κ' Σιδῶνι¹¹ ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ¹² γινόμεναι ἐν ὑμῖν, παλαιῶν ἐν σάκκῳ κ' σποδῶ¹³ καθήμεναι¹⁴ μέλενόντες.

14 Πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι¹⁵ ἀνεκτότερον¹⁶ ἔσται ἐν τῇ κρίσει, ἢ ὑμῖν.

A. D. 28.

ο μὴ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀφῆθησαν· ἕως σ. ἢ εὐαγ. π.

1 α. δοθέντα, γ. παρατιθέμενα, γ. 8.

2 εἰ μί.

3 καταβιβάζω, Mat. 11. 23.

De 21. 4.

Jos. 2. 18.

4 ch. 7. 30.

Jno. 12. 48.

1 Co. 1. 19.

Gal. 2. 21.

1 Th. 4. 8.

He. 10. 28.

† ἦν ἀν-ἀ.

5 α. βρώματα

6 παρατίθημι.

7 ἐπιτοίλιον.

8 ἐπιτοίλιον.

9 ἤγγικεν.

10 ἐξέρχεται.

11 α. οὐδὲν.

12 θανάτιον.

13 πίπτει.

14 τῶν πόδων.

15 ἐπιτοίλιον.

16 εἰς τὸν πόδον.

17 ἀπὸ τῆς πόλεως.

18 ἀπὸ τῆς πόλεως.

19 ἀπὸ τῆς πόλεως.

20 Mat. 10. 15.

Mar. 6. 11.

15 Καὶ σὺ, Καπερναοὺμ, ὅ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθεισα, ἕως ἄδου³ καταβιβασθήσῃ.

16 Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει· καὶ ὁ⁴ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν, ἀθετεῖ τὸν⁵ ἀποστείλαντά με.

17 Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἐβδόμηκοντα⁶ μετὰ χαρᾶς, λέγοντες· Κύριε, χάρις, τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου.

18 Εἶπε δὲ αὐτοῖς·⁷ Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἄστραπην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ⁸ πεσόντα.

19 Ἴδού, ὅ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ κατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ· καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ⁹ ἰδιόκησει.

20 Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίrete, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίrete· δὲ¹⁰ μᾶλλον¹¹ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν¹² ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ¹³ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι¹⁴ ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν·¹⁵ Ἐξομολογοῦμαι σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι¹⁶ ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σαφῶν καὶ συνετῶν,

καὶ ¹ ἀπεκάλυψας αὐτὰ
νηπίοις· καὶ ὁ Πατήρ,
ὅτι οὕτως ³ ἐγένετο εὐ-
δοκία ἐμπροσθέν σου.

22 ^δ Καὶ ⁹ στραφεὶς πρὸς
τοὺς μαθητάς, εἶπε· ¹
Πάντα ⁴ παρέδόθη μοι
ἐκ τοῦ πατρὸς μου·
καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς
ἐστὶν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ
Πατήρ· καὶ τίς ⁵ ἐστὶν ὁ
Πατήρ, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ
ὁ υἱὸς οὐκ ἔβουληται ὁ υἱὸς
ἀποκαλύψαι.

Καὶ ⁹ στραφεὶς πρὸς
Μακάριον, ⁹ καὶ ἰδιαν
Μακάριοι ¹¹ οἱ ὄφ-
θαλοὶ οἱ βλέποντες ἅ-
ντα ταῦτα.

23 ^α ἔγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι
πρὸς τὸν προφήταις κ' βα-
πτιστῶν ¹⁵ ἐθέλησαν ἰδεῖν
ἅντα ταῦτα· βλέπετε, καὶ ἐκ
εἰδέναι ἀκούσαι ἅ ¹⁷ ἀ-
κούσαντες οὐκ ¹⁷ ἤκουσαν.

25 ^α ἔγω δέ, νομικός τις
18 ἀνεκπειράζων αὐ-
τὸν, καὶ ἰσχυρῶν διδάσκα-
λε, ἐπέβουλησας ζωὴν αἰώ-
νιον ἐπινοήσω;

26 ^α ἔγω δέ, εἶπε πρὸς αὐ-
τὸν, ὅτι ἄνθρωπος ἄνθρωπος
τὰς ἐπινοήσας πῶς ἀναγινώ-
σκῃ;

27 ^α ἔγω δέ, ἀποκριθεὶς,
Ἀγαπήσεις Κύ-
ριον Θεόν σου ἐξ
καρδίας σου, κ'
ἐκ ψυχῆς σου, κ'
ἐκ τοῦ ἰσχύος σου, κ'
ἐκ τῆς ³³ διανοίας

A. D. 28.

1 ἀποκαλύπτω, ch. 2.35.
Mat. 11. 25.

2 γίνομαι.

3 ζῶω.

4 μοι παρα-
δόθη-α.

4 παραδίδομαι

5 εἰμί.

6 ὁπολομαβάνω, ch. 7.43.

Ac. 1.9; 2.15

7 α. τὸν λόγον

8 καταβαίνω.

9 στρίψω.

10 περιεπίπτω, Ac. 27.41

Ja. 1. 2.

11 α. εἶπω.

12 ἐπιτίθημι,

Ac. 16. 23.

13 ἀπέρχομαι.

14 ἀφήμι.

15 θέλω.

16 ἀντιπαρ-
έρχομαι.

17 ἀκούω.

18 ἀπιστήμι.

19 ἔρχομαι.

20 εἶδω.

21 σπλαγ-
χνίζω.

22 προσέρχομαι.

23 κατάλω, Eze. 34.4, 16.

24 γράψω.

25 ἐπιβιβάζω, e. 19.35.

26 ἀποκρίνομαι.

27 Ac. 23. 24.

28 ἄγω.

29 ἐπιμελιόμαι, ver. 35.

30 α. ἡμέρας.

31 ἐίρωμαι

32 Mat. 12.30

33 Mat. 22.27

34 δίδωμι.

σου· καὶ τὸν πλησίον
σου ὡς σεαυτὸν.

28 Εἶπε δὲ αὐτῷ Ὁρ-
θῶς ²⁶ ἀπεκρίθη· τοῦτο
ποίει, καὶ ³ ζήσῃ.

29 Ὁ δὲ θέλων δικαίῳ
ἑαυτὸν, εἶπε πρὸς τὸν
Ἰησοῦν· Καὶ τίς ⁵ ἐστὶ
μου πλησίον;

30 ⁶ Ὑπολαβὼν ⁷ δὲ ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν· Ἄνθρω-
πὸς τις ⁸ κατέβαινεν ἀπὸ
Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱεριχῶν,
καὶ λησταίς ¹⁰ περιέπε-
σεν· οἱ κ' ἐκδύσαντες αὐ-
τὸν, κ' πληγὰς ¹² ἐπιθέν-
τες ¹³ ἀπῆλθον, ¹⁴ ἀφέν-
τες ἡμιθανῆ τυχάνοντα.

31 Κατὰ συγκυρίαν δὲ
ἱερεὺς τις ⁸ κατέβαινεν
ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ· κ' ἰδὼν
αὐτὸν, ¹⁶ ἀντιπαρῆλθεν.

32 Ὁμοίως δὲ καὶ Λευί-
της, ² γενόμενος ¹ κατὰ
τὸν τύπον, ⁴ ἔλθων ¹ κ'
²³ ἰδὼν, ¹⁶ ἀντιπαρῆλθεν.

33 Σαμαρεῖτης δὲ τις
ὁδεύων, ¹⁹ ἦλθε κατ' αὐ-
τὸν, καὶ ²⁰ ἰδὼν αὐτὸν,
²¹ ἐσπλαγχνίσθη.

34 Καὶ ²² προσελθὼν
²³ κατέδησε τὰ τραύματα
αὐτοῦ, ἐπιπέσειν ἔλαιον
καὶ οἶνον· ²⁵ ἐπιβιβάσας
δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον
²⁷ κτήνος, ²⁸ ἤγαγεν αὐ-
τὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ
²⁹ ἐπεμελήθη αὐτοῦ.

35 Καὶ ἐπὶ τὴν ³⁰ αὐ-
ριον ³¹ ἐξελθὼν, ἐκβα-
λὼν δύο δηνάρια ³⁴ ἔδωκε

τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιμελήθησθε αὐτοῦ, καὶ ὃ, τι ἂν προσδαπανήσῃ, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι.

36 Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον ἔγεγονέναι τοῦ ἐμπροσθέντος εἰς τοὺς ληστές;

37 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτῆ. Εἶπεν ὁ ἄλλος· Ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου, καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως.

38 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς, καὶ αὐτὸς ἔεισήλθεν εἰς κώμην τινὰ γυνὴ δὲ τις ὀνόματι Μάρθα ὅπως ἐξήγαγε αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

39 Καὶ τῆδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μάρθα, ἣ καὶ παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ.

40 Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἡ ἐπιστάσα δὲ εἶπε· Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφὴ μου μόνη με κατέλιπε διακονεῖν; εἰπέ ἂν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται.

41 Ἀποκρίθει δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ τυρβαίζῃ περὶ πολλὰ·

42 Ἐνός δὲ ἐστὶ χρεία· ἡ Μάρθα δὲ τὴν

A. D. 20.

1 1 Ti. 3. 6.

2 ἀπλόγομαι.

3 ἀποδώμι.

4 γίνομαι.

5 ἐπιπίπτω.

6 ἀλλάσσω.

7 ἐξ-α. alii d.

8 εὐεργίζωμαι.

9 ε. c. 19. 6.

Ac. 17. 7.

9 α. ζσ.

10 Mat. 4. 9.

Jen. 17. 17.

1 Co. 7. 14.

11 εἶμι.

12 ἔργωμαι.

13 ἀκούω.

14 α. γίνωμαι.

15 α. γενεῖτο.

16 περιεσπᾶται.

2 Sa. 6. 6.

17 Mat. 6. 11.

18 ἴδωμι.

19 ἀφίστημι.

20 ἀφίημι.

† ἀφίημι-α.

21 εὐεργίζωμαι.

22 ch. 4. 13.

Mat. 6. 13.

Ac. 20. 19.

1 Co. 10. 13.

Gal. 4. 14.

23 Ro. 8. 28.

Ex. 18. 23.

24 ἀποκρίνομαι.

25 Mat. 5. 37.

Ep. 6. 18.

3 Th. 3. 13.

26 ἔχω.

† ἀποκρίνομαι.

27 εἶμι.

9 alii ἀλίγων

ὁ δὲ τὸ χρεῖα,

α. ἀλίγων δὲ

δοσὶ χρεῖα ἢ

ἐπιπ.

† al. μοι ἔμα.

28 παραγίνομαι.

29 ἀνατίθημι.

ἀδελφὴν μερίδα ἐξέλεξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρέθησται ἀπ' αὐτῆς.

Κεφ. ια'.

ΚΑΙ ἔγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὅτ' ἐπαύσατο, εἰπέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἔδιδασκεν ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἔδιδασκε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

2 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὁταν προσεύχησθε, λέγετε· Πάτερ ὁ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιάσθητό το ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· ἐγενήθητό τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

3 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῶν τὸ καθ' ἡμέραν.

4 Καὶ ἀφεῖν ἡμῖν τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν· καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμῶν εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῶσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

5 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τίς ἐξ ὑμῶν ἐξείκει φίλον, καὶ παρεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου, καὶ εἴπῃ αὐτῷ· Φίλε, χηρὸν μὲν μοι τρεῖς ἄρτους,

6 Ἐπειδὴ φίλος μου ἔστιν, παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ

πρός με, και οὐκ ἔχω ὁ
1 παραθήσω αὐτῷ

7 Κακείνος ἔσωθεν 3 ἀποκριθεὶς εἶπε· Μὴ μοι κόπης παρέχε ἥδη ἡ θύρα 5 κέκλειται, κτὰ παιδία μὲ μετ' ἐμῆ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι 6 ἀναστὰς 7 δοῦναί σοι.

8 Λέγω ὑμῖν, εἰ και οὐ 7 δώσει αὐτῷ 6 ἀναστὰς, διὰ τὸ 9 εἶναι αὐτοῦ φίλον, διάγε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ 11 ἐγερθεὶς 7 δώσει αὐτῷ ὅσων χρήζει.

9 Καγὼ ὑμῖν λέγω· Αἰτεῖτε, και 7 δοθήσεται ὑμῖν· ζῆτετε, και 13 εὐρήσετε· κρῖετε, και 15 ἀνοιγήσεται ὑμῖν.

10 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, και ὁ ζητῶν εὐρίσκει, και τῷ κρουοῦτι ἀνοιγήσεται.

11 Τίνα δὲ 1 ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον 18 ἐπιδώσει αὐτῷ; 1 εἰ και ἰχθύον, μὴ ἀντι ἰχθύος ὄφιν 18 ἐπιδώσει αὐτῷ;

12 Ἡ και εἰάν αἰτήσῃ ὄον, μὴ 18 ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον;

13 Εἰ σὺν ὑμεῖς, πονηροὶ ὑπάρχοντες, 19 οἶδατε ἀγαθὰ δόματα 7 δίδοναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ Πατήρ ὁ 22 ἐξ οὐρανοῦ, 7 δώσει Πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτουσιν αὐτόν.

A. D. 27.

1 παρατίθημα
ch. 9. 16.

10. 8.

Ac. 16. 34.

1Co. 10. 27.

Ge. 18. 8.

2 γίνομαι.

3 ἀποκρίνομαι.

4 ἐξέρχομαι.

5 κλείω.

6 ἀνίστημι.

7 δίδωμι.

8 λαλέω.

* τῷ δουλοντι-ί.

9 εἶμι.

10 ζητέω.

11 αἰτέω.

12 Eccl. 22. 17

ἐπιθυμοῦσιν,

Mat. 12. 25.

13 κρῖσκω.

14 διαμερίζω,

ch. 22. 17.

23. 34.

Mat. 27. 35.

Ac. 2. 45.

15 ἀνοίγω.

16 Mat. 12. 25

Ro. 17. 16.

18. 16.

17 ἴστημι.

† 22 ὑμῶν-ἡ.

18 ἐπιδίδωμι

† ἡ-α.

19 εἶδω.

20 Mat. 12. 28

21 φθάνω,

Mat. 12. 28.

Ro. 9. 31.

Phi. 3. 16.

1 Th. 2. 16.

4. 15.

22 ch. 3. 16.

15. 14.

1 Jno. 2. 14.

23 ἐν τοῖς οὐ-

ρανοῖς,

Mat. 7. 11.

24 καθομιλέω

14 Καὶ 9 ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, και αὐτὸ 9 ἦν κωφόν· 2 ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου 4 ἐξεληθόντος, 8 ἐλάλησεν ὁ κωφός· και ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι.

15 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Ἐν Βεελζεβὺλ * ἀρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

16 Ἔτεροι δὲ πειράζοντες, σημεῖον παρ' αὐτοῦ 10 ἐζήτηον ἐξ οὐρανοῦ.

17 Αὐτὸς δὲ 19 εἰδὼς αὐτῶν τὰ 12 διανοήματα, εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία ἐφ' αὐτήν 14 διαμερισθεῖσα 16 ἐρημοῦται, κτ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει.

18 Εἰ δὲ και ὁ Σατανᾶς ἐφ' αὐτὸν 14 διαμερίσθη, πῶς 17 σταθίησεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε, ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλει με τὰ δαιμόνια.

19 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ 9 ἔσονται.

20 Εἰ δὲ ἐν 20 δακτύλῳ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα 21 ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τῷ Θεοῦ.

21 Ὅταν ὁ 22 ἰσχυρὸς 24 καθωπλισμένος φυλάσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ 9 ἔστι τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.

22 Ἐπὶ δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπέβη νίκησεν αὐτὸν, τὴν παροπλίαν αὐτοῦ αἶρει, ἐφ' ἣν ἐπεκοιθεῖ, καὶ τὰ σκύλα αὐτοῦ διαδίδωσιν.

23 Ὁ μὴ ὄν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἔστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει.

24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἠλνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν· καὶ μὴ εὑρίσκον, λέγει· Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον.

25 Καὶ ἔλθον εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.

26 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἐπὶ ἑτέρα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου χείρονα τῶν πρώτων.

27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά τις γυνὴ φωνῆν ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασε.

28 Αὐτὸς δὲ εἶπε· Μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκύνοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ φυλάσσοντες αὐτόν.

A. D. 29.

1 ch. 3. 16.

1 Jn. 2. 14.

2 Ἀρχαί.

3 Ἐπέρχουσι.

4 Ep. 6. 11, 13.

2 Sa. 2. 21.

Joh. 39. 20.

5 καίθη.

6 διδωμαι.

7 σκότη.

Mat. 12. 29.

8 διαδίδωμαι,

ch. 18. 22.

Joo. 6. 11.

Ac. 4. 35.

9 εἰμί.

10 Ἐπέρχουσι.

11 Mat. 12. 43.

2 Ro. 2. 17.

Jude 12.

12 ὑποστρέψω

13 ἀγῶμαι.

14 Ἐρχομαι.

15 σαροῦ,

ch. 16. 8.

Mat. 12. 44.

16 κοσμίον,

ch. 21. 5.

Mat. 12. 44.

1 Ti. 2. 9.

Tit. 2. 10.

* Ἐλθόντα-ί.

17 εἰσερχομαι.

† Νουνοῦσται-ί.

18 ἀκύνωμαι.

19 γαστήρ.

20 μαστοῖαι.

21 Mat. 12. 41.

1 Co. 2. 4.

Tit. 1. 3.

Jm. 3. 2.

22 Ἰσχυροῦ.

23 ἔπι.

24 ἰσχυροῦ.

25 Mat. 5. 15.

Mar. 4. 21.

† ὀφθαλμῶς σου-ί.

26 Mat. 6. 22.

cf. Jn. 1. 9.

29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροίζομένων ἤρξατο λέγειν· Ἡ γενεὰ αὕτη πονηρὰ ἔστι· σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δαθησεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωάννου τοῦ προφήτου.

30 Καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωάννης σημεῖον τοῖς Νινευίταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ.

31 Βασιλίσσα νότου ἔγερθησεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτοὺς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ, πλείον Σολομῶντος ἴδε.

32 Ἄνδρες Νινευίαι· ἐκ νῆας ἵστασθε ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωάννου καὶ ἰδοὺ, πλείον Ἰωάννου ἴδε.

33 Οὐδεὶς δὲ λιχνὸν ἄψας, εἰς κρυπτόν τιθήσιν, οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λιχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν.

34 Ὁ λιχνὸς τῆς σῆματός· ἔστιν ὁ ὀφθαλμῶς· ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμῶς σε ἀπλῆσθῃ,

καὶ ὄλον τὸ σῶμά σου
φωτεινόν ¹ ἔστιν ἔπ' ἀν
δὲ πονηρὸς ¹ ἦ, καὶ τὸ
σῶμά σου σκότεινόν.

35 Σκόπει οὖν μὴ τὸ
φῶς, τὸ ³ ἐν σοί, σκότος
¹ ἔστιν.

36 Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου
ὄλον φωτεινόν, μὴ ἔχον
τί μέρος σκοτεινόν, ¹ ἔται
φωτεινόν ὄλον, ὡς ὅταν
ὁ λύχνος τῇ ⁵ ἀστραπῇ
⁶ φωτίζῃ σε.

37 Ἐν δὲ τῷ ⁸ λαλῆ-
σαι, ⁹ ἤρωτα αὐτὸν Φα-
ρισαῖος τις ὅπως ¹⁰ ἀρι-
στήσῃ παρ' αὐτῷ. ¹¹ Εἰ-
σελθὼν δὲ ¹² ἀνέπευσεν.

38 Ὁ δὲ Φαρισαῖος
¹³ ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι ἢ
πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ
τοῦ ἀρίστου.

39 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος
πρὸς αὐτόν· Νῦν ὑμεῖς
οἱ Φαρισαῖοι τὸ ¹⁷ ἔξωθεν
τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πί-
νακος καθαρίζετε· τὸ δὲ
¹⁷ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει
ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας.

40 Ἄφρονες, ἔχ ὁ ποιῆ-
σας τὸ ¹⁷ ἔξωθεν, καὶ τὸ
¹⁷ ἔσωθεν ¹⁹ ἐποίησε;

41 Πλὴν ²¹ τὰ ²² ἐνόησα ²³
²⁴ δότε ἐλεημοσύνην· κ'
ἰδὲ, πάντα καθαρὰ ὑμῖν
¹ ἔστιν.

42 Ἄλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς
Φαρισαίοις, ὅτι ²⁷ ἀπο-
δεκατοῦτε τὸ ²⁸ ἡδύσσο-
μον καὶ τὸ πῆγανον καὶ
πᾶν ²⁹ λάχανον, καὶ πα-

A. D. 79.

- 1 εἰμί.
* Ταῦτα δὲ-ί.
2 καὶ ἀκείνος.
3 s. ὅν.
4 ἀφίμας.
5 ch. 10. 18.
6 Jno. 1. 9.
1 Co. 4. 5.
Ep. 1. 18.
2 Ti. 1. 10.
† αἰὶ ὁποικρι-
ταί-ε.
1 ἔσπε μνη-
μεῖα ἀθη-
λα-π.
7 1 Co. 14. 8.
Ps. 51. 6.
8 λαλίω.
9 ἔρωτάω.
10 Jno. 4. 12.
11 εἰσερχο-
μας.
12 ἀνατίτω
13 εἶδω.
14 ἀποκρίνο-
μας.
15 ch. 7. 30.
Mat. 23. 35.
Tit. 3. 9, 13.
16 ch. 18. 32.
Mat. 22. 6.
17 s. μέρος.
18 s. κατά.
19 Mat. 23. 4.
s ἐποίησεν-π.
20 ποιῶ.
21 s. κατά.
22 ἐνόησα.
23 s. χρήμα-
τα.
24 δίδωμι.
25 ἀποδεκίω
26 Ae. 8. 1.
Ro. 1. 32.
27 ἀποδεκα-
τόμα, c. 18. 12.
Mat. 23. 23.
He. 7. 5.
28 Mat. 23. 23
29 Mat. 13. 32
Mar. 4. 32.

ρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ
τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ·
⁶ ταῦτα ἔδει ποιῆσαι,
² κἀκεῖνα μὴ ⁴ ἀφιέναι.

43 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φα-
ρισαίοις, ὅτι ἀγαπάτε
τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν
ταῖς συναγωγαῖς, κ' τοὺς
ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγο-
ραῖς.

44 Οὐαὶ ὑμῖν, ^δ Γραμ-
ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
ὑποκριταί, [†] ὅτι ¹ ἔστε
¹ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ⁷ ἄ-
δηλα, καὶ ⁴ οἱ ἄνθρω-
ποι οἱ περιπατοῦντες ἐ-
πάνω οὐκ ¹³ οἶδασιν.

45 ¹⁴ Ἀποκριθεὶς δὲ τις
τῶν ¹⁵ νομικῶν, λέγει αὐ-
τῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα
λέγων καὶ ἡμᾶς ¹⁶ ἐβρί-
ζετε.

46 Ὁ δὲ εἶπε· Καὶ ὑμῖν
τοῖς νομικοῖς οὐαὶ, ὅτε
φορτίζετε τὴς ἀνθρώπου
¹⁸ φορτία ¹⁹ δυσβάστακ-
τα, καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν
δακτύλων ὑμῶν ἢ προσ-
ψαίετε τοῖς φορτίοις.

47 Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκο-
δομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν
προφητῶν, οἱ δὲ πατέ-
ρες ὑμῶν ²⁵ ἀπέκτειναν
αὐτούς.

48 Ἄρα μαρτυρεῖτε, κ'
²⁶ συνενδοκεῖτε τοῖς ἐρ-
γοῖς τῶν πατέρων ὑμῶν,
ὅτι αὐτοὶ μὲν ²⁶ ἀπέκτει-
ναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰ-
κοδομεῖτε ^ε αὐτῶν τὰ
μνημεῖα.¹

49 Διὰ τοῦτο ⁹ καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν· Ἄποστειλῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας, καὶ ἀποστόλους, καὶ ² ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ ³ ἐκδιώξουσιν.

50 Ἴνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν, τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης,

51 Ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ, ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου, τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τῶ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· καὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομμοκόις, ὅτι ¹¹ ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ ¹² εἰσῆλθετε, καὶ τὴς ¹³ εἰσερχομένους ¹³ κωλύσατε.

53 Ἰλέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτοὺς, ¹ ἤρξαντο οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ¹⁵ δεινῶς ¹⁶ ἐνέχειν, καὶ ¹⁷ ἀποστοματίζεῖν αὐτὸν ¹⁷ περὶ πλεονόν·

54 ¹⁷ Ἐνεδρεύοντες αὐτόν, ⁸ καὶ ¹⁸ ζητοῦντες ¹⁸ θηρεύσαι τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. ¹⁷

Κεφ. ιβ'.

¹⁷ Ἐν οἷς ²¹ ἐπισυναχθεισῶν τῶν ²³ μυριάδων

A. D. 29.

- συμπίπτει ο-π.
 1 ἄρχομαι.
 † αὐτοῦ πρώτου-π.
 2 α. τινὰς.
 3 ἀδείκωται.
 4 εἰμί. (γω.
 5 συγκαλύπτω.
 6 ἀποκαλύπτω.
 7 γενέσθαι.
 8 λαλίω.
 9 κηρύσσω.
 10 φοβέω.
 † ἀπρόφατος-π.
 11 αἶμα.
 † εἰσῆλθετε-α.
 12 εἰσερχομαι.
 13 κωλύω.
 † Καὶ ἤρξαντο, -A. alii
 Κλεῖδα τῆς ἐξελθούσης αὐτοῦ ἤρξαντο.
 14 ὑποδείκνυμι.
 15 Mat. 8. 6.
 •• ἔχειν, α. ἀνέχειν, α. συνέχειν.
 16 Mat. 6. 19.
 Ga. 5. 1.
 †† Vide Ap.
 17 Ac. 23. 31.
 Jos. 8. 4.
 1 Sa. 15. 6.
 18 Ps. 59. 4.
 19 ἐπιλασθήσομαι.
 Mat. 16. 5.
 Mar. 8. 14.
 Phi. 3. 14.
 20 θρέψω.
 21 ἐπισυναγωγή.
 22 Ac. 19. 19.
 He. 12. 23.
 Ro. 9. 16.
 23 ἀριθμῶ.

τῷ ὄχλῳ, ὅτε ⁹ καταπατεῖν ἀλλήλους, ¹ ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς· αὐτῶ· Πρῶτον προσέχετε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἧτις ⁴ ἐστὶν ὑπόκρισις.

2 Οὐδὲν δὲ ⁵ συγκαλυμμένον ⁴ ἐστίν, ὃ οὐκ ⁶ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτόν, ὃ οὐ ⁷ γνωσθήσεται.

3 Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἶπατε, ἐν τῇ φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὐκ ⁸ ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, ⁹ κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωματίων.

4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· Μὴ ¹⁰ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἔχοντες περισσώτερον τι ποιῆσαι.

5 ¹⁴ Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα ¹⁰ φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι, ἐξουσίαν ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γένναν· καὶ λέγω ὑμῖν, τοῦτον ¹⁰ φοβήθητε.

6 Οὐκί πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο, καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐκ ⁴ ἐστίν ¹⁹ ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ;

7 Ἀλλὰ καὶ αἱ ²⁰ τρίχεις τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσα ²³ ἠριθμῆνται. Μὴ

οὖν φοβεῖσθε¹ πολλῶν
στρουθίων¹ διαφέρετε.

8 Λέγω δὲ ὑμῖν¹ Πᾶς
ὅς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἑ-
μοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀν-
θρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν
αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγ-
γέλων τοῦ Θεοῦ.

9 Ὁ δὲ⁴ ἄρνησάμενός
με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώ-
πων, ⁵ἀπαρνηθήσεται ἐ-
νώπιον τῶν ἀγγέλων τῆ
Θεοῦ.

10 Καὶ πᾶς ὅς¹¹ ἔρει
λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου, ⁸ἀφεθήσεται
αὐτῷ τῷ δὲ εἰς τὸ ἁ-
γιον Πνεῦμα ⁴βλασφη-
μήσαντι¹ οὐκ ⁸ἀφεθήσε-
ται.

11 Ὅταν δὲ προσφέρω-
σα ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συνα-
γωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ
τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμ-
νᾶτε πῶς ἢ τί¹³ ἄπολο-
γήσησθε, ἢ τί εἶπητε¹.

12 Τὸ γὰρ ἅγιον Πνεῦ-
μα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐ-
τῇ τῇ ᾠρᾳ, ἃ δεῖ εἶ-
πεῖν.

13 Εἶπε δὲ τις αὐτῷ ἐκ
τοῦ ὄχλου· Διδάσκαλε,
εἰπέ τῷ ἀδελφῷ μου¹⁹ με-
ρίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν
κληρονομίαν.

14 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
Ἀνθρώπε, τίς με²¹ κα-
τέστησε ἱ²³δικαστὴν ἢ
μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς;

15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν·

A. D. 29.

1 Mat. 6. 26.
1 Co. 15. 41.
Ga. 4. 1.

2 ὄρω.

3 πᾶσι-δ.

3 Mar. 7. 22.

4 ἀρνίμαι.

5 ἀπαρνίμαι.

6 διαλογίζο-
μαι.

7 συνάγω.

8 ἀφίμαι.

9 καθαριῶ.

10 μέγας.

† γενήματα-α

11 εἶρω.

12 πῶς.

13 ch. 24. 14.

Ae. 19. 33.

Ro. 2. 15.

2 Co. 12. 19.

14 ch. 15. 23.

Ae. 2. 26.

Ro. 15. 10.

Re. 18. 20.

15 ch. 11. 40.

Ro. 2. 20.

1 Co. 15. 36.

2 Co. 11. 16.

Ep. 5. 17.

16 ch. 6. 30.

17 εἰμί.

18 Mat. 6. 19.

Ro. 2. 5.

1 Co. 16. 2.

2 Co. 12. 14.

Ja. 5. 3.

2 Pe. 3. 7.

19 μερίζω.

20 Ro. 10. 12.

2 Co. 8. 9.

1 Ti. 6. 9, 18.

Re. 3. 17, 18.

21 καθίστημι.

22 Mat. 6. 25.

† κριτὴν-π.

23 Ae. 7. 27, 35

Ex. 2. 14.

24 ἐνδύω.

5 ἢ γάρ-ε.

25 ἐτοιμάζω.

2 Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσε-
σθε ἀπὸ⁸ τῆς³ πλεονε-
ξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ πε-
ρισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐ-
τοῦ¹⁷ ἐστὶν ἐκ τῶν ὑπαρ-
χόντων αὐτοῦ.

16 Εἶπε δὲ παραβολὴν
πρὸς αὐτοὺς, λέγων· Ἀν-
θρώπου τινὸς πλουτίου
εὐφόρησεν ἡ χώρα.

17 Καὶ⁶ διελογίζετο ἐν
ἑαυτῷ, λέγων· Τί ποιή-
σω; ὅτι οὐκ ἔχω πού⁷
συναῖξω τῆς καρπὸς μου.

18 Καὶ εἶπε· Τῆτο ποι-
ήσω·⁹ καθελῶ μου τὰς
ἀποθήκας, καὶ¹⁰ μείζω-
νας οἰκοδομήσω· καὶ⁷ συ-
νάξω ἐκεῖ πάντα τὰ[†] γεν-
νήματά μου, καὶ τὰ ἀγα-
θὰ μου.

19 Καὶ¹¹ ἔρω τῇ ψυχῇ
μου· Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ
ἀγαθὰ κεείμενα εἰς ἔτη
πολλὰ· ἀπαυᾶς, φάγε,
¹²πίε, ¹⁴εὐφραίνου.

20 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός·

15 Ἀφρων, ταύτη τῇ νυκ-
τὶ τὴν ψυχὴν σου¹⁶ ἀ-
παιτοῦσιν ἀπὸ σου· ἃ δὲ²⁵
ἠοίμασας, ἵνι¹⁷ ἔσαι;

21 Ὁὕτως ὁ¹⁸ θησαν-
ρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς
Θεόν²⁰ πλουτῶν.

22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ· Διὰ τῆ-
το ἵμιν λέγω, μὴ²² με-
ριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν,¹
τί φάγητέ² μηδὲ τῷ σω-
ματι, τί²⁴ ἐνδύσησθε.

23 ἢ ἡ ψυχὴ πλείων

1 ἔστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα, τοῦ ἐνδύματος.

24 ² Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπεύρουν, οὐδὲ θερίζουσιν· οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτοὺς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν;

25 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν ⁴ μεριμνῶν δύναται ⁵ προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ⁷ ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυ· ἓνα;

26 Εἰ οὖν οὔτε ἐλάχιστον δύνασθε, τί περιτῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε;

27 ² Κατανοήσατε τὰ κρίνα, πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νύθει· λέγου δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ ⁹ περιεβάλετο ὡς ἐν τήτων.

28 Εἰ δὲ τὸν ⁸ χόρτον ἐν τῷ ἀγρῷ σήμερον ¹⁰ ὄντα, καὶ αὐριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ¹¹ ἀμφέπεισσι, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλεγοπίστοι;

29 Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε, ἢ τί πίνητε· καὶ μὴ ¹⁵ μετεωρίζεσθε.

30 Ταῦτα γὰρ πάντα τα ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ ¹⁷ οἶδεν ὅτι χρῆζετε τούτων.

31 Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν [†] τοῦ Θεοῦ,

A. D. 29.

1 ἀρα.

2 ματανοῖαι, ch. 6. 41. Mat. 7. 3.

3 ὄψουσι.

4 ver. 11.

Mat. 6. 25, 28.

1 Co. 7. 32, 34.

5 προσθήσει.

6 ver. 15, 44.

ch. 14. 32.

Mat. 19. 21.

Ac. 4. 32.

1 Co. 13. 2.

He. 10. 34.

7 ch. 2. 52.

Mat. 6. 97.

Jas. 9. 21, 22.

Ep. 4. 13.

He. 11. 11.

8 περιεβάλλω.

μα, ch. 17. 8.

Ac. 12. 8.

Ep. 6. 14.

9 περιεβάλλω.

ch. 23. 11.

Mat. 6. 29, 31.

10 Phi. 2. 8.

1 Ti. 6. 11.

2 Ti. 3. 17.

11 χόρτον, ἐν τῷ-α.

11 ch. 7. 25.

Mat. 6. 30.

12 Phi. 1. 23.

ἀναλύσει.

2 Ti. 4. 6.

13 ἔρχομαι.

14 ἀναλύω.

15 2 Mac. 5. 17.

16 ἐπίσκει.

17 εἶδω.

18 ch. 2. 7.

Mat. 8. 11.

Mar. 6. 39.

19 παρέχω.

20 ch. 2. 8.

Mat. 14. 25.

Mar. 6. 48.

† αὐτοῦ-Α.

καὶ ταῦτα ^ε πάντα ^δ προστεθήσεται ὑμῖν.

32 Μὴ φοβού, τὸ μικρὸν ποιμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δύναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν.

33 Πωλήσατε τὰ ⁶ ὑπάρχοντα ὑμῶν, καὶ ³ δότε ἐλεημοσύνην. Ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ὅπου κλέπτῃς ἐκ ἐγγίσει, οὐδὲ σὴν διαφθείρει.

34 Ὅπου γάρ ¹ ἔστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ¹ ἔσται.

35 ¹ Ἔστωσαν ὑμῖν αἱ ὀσφύες ⁸ περιεζωσμέναι, καὶ οἱ λόχοι καιόμενοι·

36 Καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ¹⁰ ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, τότε ¹² ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων ἵνα ¹³ ἔλθόντος καὶ κρούσαντος, εὐθέως ¹⁴ ἀνοιξοσιν αὐτῷ.

37 Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ¹³ ἔλθων ὁ κύριος ¹⁶ εὐρήσει γρηγορήντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ⁸ περιεζώσεται, καὶ ¹⁸ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς, καὶ ¹⁹ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς.

38 Καὶ εἰάν ¹³ ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ ²⁰ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ¹³ ἔλθῃ, καὶ ¹⁶ εὐρῇ οὕτω, μακάριοί ¹ εἰσιν ⁴ οἱ δοῦλοι ¹ ἐκεῖνοι.

30 Τούτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἡ ᾠρα ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα ᾠρα ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν, κ' ἐκ ἂν ἄφηκε διουρηγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

40 Καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἑτοιμοὶ ὅτι ἡ ᾠρα οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

41 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέξεις, ἢ κ' πρὸς πάντας;

42 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Τίς ἄρα ἔστιν ὁ πιστὸς οἰκονόμος * καὶ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς ἰατρικῆς αὐτοῦ, τοῦ δίδοναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον;

43 Μακάριος ὁ δούλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὕρησει ποιοῦντα οὕτως.

44 Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.

45 Ἐὰν δὲ εἶπῃ ὁ δούλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρονίζεις ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι καὶ ἀρξήται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδικὰς, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι·

46 Ἦξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκεῖνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν

A. D. 29.

- 1 εἶδω.
- 2 Mat. 24. 51. Ex. 29. 17.
- 3 ἀφήκει.
- 4 τίθημι.
- 5 διαουρηγῆναι.
- 6 γινώσκω.
- 7 γίνομαι.
- 8 ᾠρα, Mat. 21. 35. Jno. 18. 23. Ac. 5. 40. 1 Co. 9. 26. 2 Co. 11. 20.
- 9 κ. κατά πλῆθος.
- 10 παραβολή.
- 11 εἰμί. Cui.
- 12 c. 16. 1, 3, 8. Ro. 16. 23. 1 Co. 4. 1, 2. Ga. 4. 2. 2 Ti. 1. 7.
- * ὁ φρόνιμος-δ.
- 13 ἀνάπτα, Ac. 28. 2. Ja. 3. 5.
- 14 καθίστημι.
- † οἰκονόμος-ν.
- 15 εἶδωμι.
- ‡ ἐπί-δ.
- δ και τί; θίλω εἰ-ν.
- 16 ch. 4. 38. Ac. 18. 5. 2 Co. 5. 14. Phi. 1. 23.
- || ὄψου-δ.
- 17 ἔρχομαι.
- 18 κ. χρόνος.
- 19 ἀρξήσκω.
- 20 παραγίνομαι.
- 21 κ. μάλλον.
- 22 διαμερίζω, ch. 11. 17, 18. Mat. 27. 35. Ac. 2. 35.
- 23 ἄρχομαι.
- 24 ἡμέρα.

ᾠρα ἣ οὐ γινώσκει καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτῆ μετὰ τῶν ἀπίστων ἑθήσει.

47 Ἐκεῖνος δὲ ὁ δούλος ὃ ἔγνωε τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, καὶ μὴ ἑτοιμάσας, ἢ μὴ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς.

48 Ὁ δὲ μὴ ἔγνωε, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. Παντί δὲ ἔδοθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ καὶ ἔδοθη πολὺ, περισσότερον αἰήσασιν αὐτόν.

49 Πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰς τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; 50 Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτίσθηται, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ ἡ τελεσθῆ;

51 Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρέγενόμην δῖναι ἐν τῇ γῇ; ἄχι, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἡ διαμερισμὸν.

52 Ἦσσονται γὰρ ἀπὸ τῆς οἴκου ἐνὶ διαμερισμένοι, ἴρεις ἐπὶ δυοῖς, κ' δύο ἐπὶ τρισί.

53 Διαμερισθήσεται πατὴρ ἐφ' υἱῷ, κ' υἱὸς ἐπὶ πατρὶ, μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ, κ' θυγάτηρ ἐπὶ μητρὶ, κ' θυγάτηρ ἐπὶ νόμφῳ αὐτῆς, κ' νόμφη ἐπὶ τῇ πενθερᾷ αὐτῆς.

54 ¹ Ἐλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· Ὅταν ² ἰδῆτε τὴν νεφέλην ἵνα τέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε· ³ Ὁμβρός ἔρχεται· καὶ γίνεται οὕτως.

55 Καὶ ὅταν ⁴ ὀνόνοι πνέοντα, λέγετε· Ὅτι ⁵ καύσων ⁶ ἔσται· καὶ γίνεται.

56 Ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ ⁷ οἴδατε ⁸ δοκιμάζειν τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε;

57 Τί δὲ καὶ ἀφ' ἐαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον;

58 Ὡς γὰρ ὑπάγει μετὰ τοῦ ⁹ ὠτιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ ¹⁰ δὸς ¹¹ ἐργασίαν ¹² ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ· μήποτε κατασύρη σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σε ¹³ παραδῶ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ ¹⁴ πρᾶκτωρ σε ¹⁵ βάλλῃ εἰς φυλάκην.

59 Λέγω σοι, οὐ μὴ ¹⁶ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως οὗ ¹⁷ καὶ τὸ ἔσχατον ¹⁸ λεπτόν ¹⁹ ἀποδῶς.

Κεφ. εἴ.

31 ΠΑΡΗΣΑΝ δὲ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὃν τὸ αἷμα Πιλάτος ²⁰ ἔμιξε μετὰ τῶν θύσων αὐτῶν.

A. D. 29.

- 1 λέγω.
2 ἀποκριθεὶς.
3 οἶδος, ὄμβρος.
4 γίνονται.
5 Δε. 32. 2.
6 α. ἀκαύσωντα.
7 Ματ. 20. 12.
8 αἶμα.
9 πνέοντα.
10 Ματ. 20. 5.
11 εἰ. 14. 19.
12 Ρω. 1. 28.
13 1 Co. 3. 13.
14 ἀπὸλλύν.
15 πῶς.
16 ἀπαιτεῖται.
17 εἰ. 18. 2.
18 Ματ. 5. 25.
19 1 Pe. 5. 8.
20 δίκαια.
21 Αε. 16. 16.
22 Ερ. 4. 19.
23 Ματ. 6. 12.
24 ἀπὸλλύν.
25 Αε. 19. 12.
26 Ηε. 2. 15.
27 παραδίδωμι.
28 ἀπαιτεῖται.
29 Ματ. 5. 25.
* βάλω-α.
30 ἔγω.
31 ἐργασίαν.
32 φυλάξω.
33 α. χυθῶν.
34 ἔρχονται.
35 εἰ. 21. 2.
36 Ματ. 12. 42.
37 ἀπὸλλύν.
38 ἀκαύσωντα.
39 Ρω. 3. 31.
40 1 Co. 1. 28.
41 πρᾶκτωρ.
42 ἀφίξω.
43 ἀκαύσωντα.
44 εἰ. 6. 48.
45 μίγνυμι.
† ἀπαιτεῖται.
46 εἰ. 14. 28.
47 1 Sa. 2. 8.
48 2 Κι. 9. 37.

2 Καὶ ¹ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρά πάντας τοὺς Γαλιλαίους ² ἐγένοντο, ὅτι τοιαῦτα ³ πεποιθήσασιν;

3 Οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' εἰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ⁴ ὡσαύτως ⁵ ἀπολεισθε.

4 Ἡ ἐκεῖνοι οἱ δέκα ἐβόησαν, ἐφ' οὓς ⁶ ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῇ Σιλωάμ, καὶ ⁷ ἀπέκτευεν αὐτοὺς, δοκεῖτε ὅτι οὗτοι ⁸ ὀφειλέται ⁹ ἐγένοντο παρά πάντας ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ;

5 Οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' εἰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὁμοίως ἀπολεισθε.

6 ¹ Ἐλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν· Σικῆν ² εἶχε τις ἐν τῷ ἀμπελωθῆν αὐτῷ ³ πεφυτευμένην· καὶ ⁴ ἦλθε καρπὸν ζητῶν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν.

7 Εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελοργόν· Ἰδοὺ, τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ σικῆν ταύτῃ, καὶ οὐχ εὗρισκω· ⁸ ἐκκοψὸν αὐτὴν· ἵνατί καὶ τὴν γῆν ⁹ καταργεῖ;

8 Ὁ δὲ ¹ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· Κύριε, ² ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως οὗ ³ σκάψω περὶ αὐτῆς, καὶ βάσω ⁴ κοπρίαν·

9 Ἐὰν μὲν ποιήσῃ καρπὸν·¹ εἰ δὲ μήγε, ²εἰς τὸ μέλλον ἄκόνεις αὐτήν.

10 ⁵ Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μῶ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασι.

11 Καὶ ἰδὼν γυνὴ ⁸ ἦν πνεῦμα ἄχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ· καὶ ⁵ ἦν ⁷ συγκίπτουσα, καὶ μὴ δυναμένη ⁹ ἀνακύψαι εἰς τὸ ¹¹ πᾶν ἑλές.

12 ¹² Ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ Ἰησοῦς, ¹³ προσεφώνησεν, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, ¹⁵ ἀποδέλωσαι τῆς ἀσθενείας σου.

13 Καὶ ¹⁷ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ¹⁸ ἀνωρθώθη, καὶ ἐλόξαζε τὸν Θεόν.

14 ²² Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ²⁶ ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· Ἐξ ἡμέραι ⁵ εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.

15 ²³ Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος, καὶ εἶπεν· Ὑποκριτὰ, ἕκαστος ἑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύνει τὸν βῦνον, αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ὑπὸ τῆς φάτνης, καὶ ²¹ ἀπαγαγῶν ποτίζει;

16 Ταύτης δὲ, θυγατέρα Ἀβραάμ· οὖσαν, ἦν

A. D. 29.

- 1 α. Καλῶς ἔγρα.
2 δια.
3 Heb. προ-ἰδὼν τῇ μέλλουσι, κ. χρόνον.
4 ἄνω.
5 εἰμί. Γνω-
6 καταστροφή-
7 Job 9, 27.
8 ch. 7, 25.
9 1 Co. 4, 10.
10 Ep. 5, 27.
11 Ex. 34, 10.
12 ch. 21, 28.
13 Jan. 8, 7.
14 α. ἔργον.
15 He. 7, 25.
16 εἶδω.
17 προσφώνω
18 λαμβάνω.
19 ἀπολύω.
20 βάλω.
21 ἀνωρθώθη
22 Ac. 15, 16.
23 He. 12, 12.
24 Jan. 18, 1.
25 19, 41.
26 ἀξίω.
27 γίνωμαι.
28 ἀποκρίνομαι.
29 καταστροφή-
30 Mat. 13, 32.
31 Mat. 4, 32.
32 λίγω.
33 ἐγερῶμαι.
34 Mat. 13, 33.
35 κ. χρόνον.
36 Γένω.
37 Ἐπι-
38 ται-
39 διαπορεύομαι.
40 ἀλύω.
41 Ac. 2, 47.
42 1 Co. 1, 18.
43 2 Co. 2, 15.
44 Ro. 21, 24.

² ἔδωκεν ὁ Σαταναῖς ἰδοῦ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει ⁴ λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;

17 Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτῷ, ⁶ κατασχέθη πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ⁸ ἐνδόξοις ¹⁰ τοῖς γινομένοις ἐπ' αὐτοῦ.

18 ²⁵ Ἐλεγε δέ· Τίμι ὁμοία ⁵ ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ; καὶ τίμι ὁμοιωσῶ αὐτήν;

19 Ὁμοία ⁵ ἐστὶ κόκκῳ σινάπεως, ὃν ¹⁴ λαβὼν ἄνθρωπος ¹⁶ ἔβαλεν εἰς ²⁰ κηπὸν ἑαυτοῦ· καὶ ²¹ ἠῆ-
ξησε, καὶ ²² ἐγένετο εἰς δένδρον ⁴ μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τῆ οὐρανοῦ ²⁴ κα-
τεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

20· Καὶ ¹ πάλιν εἶπε· Τίμι ὁμοιωσῶ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ;

21 Ὁμοία ⁵ ἐστὶ ζύμῃ, ἣν ¹⁴ λαβοῦσα γυνὴ ²⁶ ἐνέκρυψεν εἰς ²⁷ ἄλειψαν σάτα τρία, ἕως οὗ ²⁸ ἐξυμῶθη ²⁹ ὅλον.

22 Καὶ ³⁰ διεπορεύετο κατὰ πόλεις κ. κώμας διδάσκων, κ. πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ.

23 Εἶπε δὲ τις αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ ²² σωζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοῦ·

24 Ἄγωνίζεσθε ² εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζηήσασι εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύουσιν.

25 Ἀφ' οὗ ³ ἂν ⁶ ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξῃσθε ἔξω ⁹ ἑστάναι, καὶ κρούειν ¹¹ τὴν θύραν, λέγοντες· Κύριε, κύριε, ¹² ἀνοίξον ἡμῖν καὶ ¹³ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· Οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ¹⁵ ἐστέ.

26 Τότε ἄρξῃσθε λέγειν ¹⁷ Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου, καὶ ¹⁹ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ²⁰ εἰδίασθε.

27 Καὶ ²¹ ἐρεῖ· Λέγω ὑμῖν, οὐκ ¹⁴ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ¹⁵ ἐστέ· ²³ ἀποστήτε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ¹ ἐργάται τῆς ἀδικίας.

28 Ἐκεῖ ¹⁵ ἔται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ²⁵ ὀψήσῃ Ἄβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ πάντας τοὺς προφῆτας, ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω.

29 Καὶ ²⁹ ἤκτισιν ³⁰ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ ⁶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου· καὶ ³⁴ ἀνακληθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

A. D. 29.

1 Jno. 18. 36.

1 Co. 9. 25.

Col. 1. 20.

2 εισέρχομαι

* θύρας-1.

3 κ. χρόνου.

† ἄρξ-1.

4 προσέρχομαι.

5 ἐξέρχομαι.

6 ἐγείρω.

7 ἄρχομαι.

8 Mat. 14. 5.

9 ἵστημι.

10 πορεύομαι

11 κ. ἐπί,

Ju. 19. 22.

12 ἀνοίγω.

13 ἀπακρίνομαι

14 εἶδα. 1μαι

15 εἶμι.

16 κ. ἡμέρα.

17 φάγω.

18 ch. 2. 43.

Jno. 4. 34.

Ac. 20. 24.

2 Co. 12. 9.

Phi. 3. 12.

He. 2. 10.

19 πίνω.

20 διδάσκω.

21 εἶρω.

22 ἀπολλύω.

23 ἀφίτημι,

ch. 2. 37.

2 Ti. 2. 19.

He. 3. 12.

24 ἀποστella.

25 ἔρχομαι.

26 θίλω.

27 κ. καθ'.

28 Ge. 6. 14.

De. 32. 11.

29 κ. ἀφ' ἑσθ'.

30 ἤκτισιν.

31 ἀφίτημι.

† λέγω δὲ

ἡμῖν-σ.

32 ἀνακλίνω.

33 κ. ἡ ἄρα.

30 Καὶ ἰδοὺ, ¹⁵ εἰσὶν ἔσχατοι οἱ ¹⁵ ἔσονται πρῶτοι, καὶ ¹⁵ εἰσὶ πρῶτοι οἱ ¹⁵ ἔσονται ἔσχατοι.

31 Ἐν αὐτῇ τῇ ¹ ἡμέρᾳ ⁴ προσῆλθόν τινες Φαρισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ ⁵ Ἐξέλθε, καὶ πορεύου ἐντεῦθεν ὅτι Ἡρώδης ⁸ θέλει σε ἀποκτείνειν.

32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ¹⁰ Πορεύθεντες εἶπατε τῇ ἀλώπεκι ταυτῇ Ἰδοὺ, ἐκβάλλω δαιμόνια, καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, κ. τῇ τρίτῃ ¹⁶ ¹⁵ τελειοῦμαι.

33 Πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον ¹⁶ καὶ τῇ ἐχομένῃ ¹⁶ πορεύεσθαι ¹⁰ ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ²³ ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ.

34 Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφῆτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ²⁴ ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν, ποσάκις ²⁶ ἠθέλησα ἐπισυναΐσαι τὰ τέκνα σου, ²⁷ ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἐαυτῆς ²⁸ νοσσιῶν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ²⁶ ἠθέλησατε·

35 Ἰδοὺ, ³¹ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ὁ ἔρημος· ¹ ἡμῖν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ με ¹⁴ ἴδητε ἕως ἂν ³³ ἤξη ³⁰ ὅτε εἶπητε· Ἐν λογιμένῳ ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Κεφ. ιδ'.

A. D. 29.

Και ¹ ἐγένετο ἐν τῷ ² ἔλθειν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ⁵ ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ⁷ ἤσαν παρατηρούμενοι αὐτόν.

² Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπός τις ⁷ ἦν ὑδρωπικός ἐμπροσθεν αὐτοῦ.

³ Καὶ ¹¹ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομοκούς καὶ Φαρισαίους, λέγων· Εἰ ¹³ ἔξεστι τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν; Οἱ δὲ ¹⁵ ἤσυχασαν.

⁴ Καὶ ¹⁶ ἐπιλαβόμενος ἴασατο αὐτόν, καὶ ¹⁷ ἀπέλυσε.

⁵ Καὶ ^{c 11} ἀποκριθεὶς ¹ πρὸς αὐτούς, εἶπε· Τίνος ἕμιον ¹ ὄνος ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ¹⁸ ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπᾶσει αὐτόν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;

⁶ Καὶ ἔκτισχυσαν ²⁰ ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα.

⁷ ²¹ Ἐλεγε δὲ πρὸς τὰς ²² κελημένους παραβολὴν, ἐπέχων πῶς τὰς ²⁶ πρωτοκλισίας ²⁷ ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτὰς·

⁸ Ὅταν ²² κληθῆς ὑπὸ ἴανος εἰς γάμους, μὴ ²⁸ κατακλιθῆς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν· μήποτε ἐντιμότερός σου ⁷ ἢ ²² κελημένος ἴπ' αὐτοῦ

¹ γίνομαι.² ἄρχομαι.³ ἄρου.⁴ δίδωμι.⁵ ch. 24. 20.

Jno. 3. 1.

Λε. 3. 17.

¹ Co. 2. 8.⁶ ἄρχομαι.⁷ εἶμι.

*ἀνάπτωσι-α

αὖ ἀνάπτωσι.

⁸ ἀναπίπτω,

ch. 11. 37.

⁹ προσανα-

βαίνομαι.

¹⁰ He. 10. 8.¹¹ ἀποκρίνο-

μαι.

¹² ver. 15.

ch. 7. 49.

Mar. 2. 15.

Jno. 12. 2.

¹³ ἔξεμι.¹⁴ ch. 1. 52.

Mat. 11. 23.

¹⁵ ἠσυχάζω.¹⁶ ἐπιλαμ-

βάνομαι.

¹⁷ ἀπαύω.¹ οἶός-δ.¹⁸ ἐμπίπτω.¹ μὴδὲ τὸς-σ.¹⁹ Ro. 11. 9.² Ch. 32. 25.

Pa. 28. 4.

²⁰ Ro. 9. 20.

Ju. 5. 29.

²¹ λέγω.²² καλέω.²³ ch. 5. 29.

Ga. 21. 8.

²⁴ ver. 21.²⁵ ἀνταποδί-

δομαι,

Ro. 11. 35.

²⁶ ch. 20. 46.

Mat. 23. 6.

²⁷ ἐκλέγομαι²⁸ κατακλί-

νω, ch. 9. 14.

9 Καὶ ² ἔλθων ὁ σέ καὶ αὐτὸν καλέσας, ³ ἔρεσσι· Ἐδός τοῦτω τόπον· καὶ τότε ⁶ ἄρξῃ μετ' αἰσχύνῃ τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν.

¹⁰ ἌΛΛ' ὅταν ²² κληθῆς, πορευθεὶς ⁸ ἀνάπεσον εἰς τὸν ἔσχατον τόπον· ἵνα ὅταν ² ἔλθῃ ὁ ²² κεληκός σε, εἴπῃ σοι· Φίλε, ⁹ προσανάβηθι, ¹⁰ ἀνώτερον· τότε ⁷ ἔσαι σοι δόξα ἐνώπιον τῶν ¹² συνανακειμένων σοί.

¹¹ Ὅτι πᾶς ὁ ¹⁴ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.

¹² ²¹ Ἐλεγε δὲ καὶ τῷ ²² κεληκῷ αὐτόν· Ὅταν ποιῆς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φῶναι τοὺς φίλους σου, ² μὴδὲ τῆς ἀδελφούς σου, ⁴ μὴδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, ¹ μὴδὲ γείτονας· ¹ πλουσίους· μήποτε καὶ αὐτοὶ σε ἀντικαλέσωσι, καὶ ¹ γένηται σοι ¹⁹ ἀνταπόδομα.

¹³ ἌΛΛ' ὅταν ποιῆς ²³ δοχὴν, κάλει πτωχοὺς, ²⁴ ἀναπήρους, χωλοὺς, τυφλοὺς.

¹⁴ Καὶ μακάριος ⁷ ἔσθ' ὅτι οὐκ ἔχουσι ²⁵ ἀνταποδοῖναι σοι· ²⁵ ἀνταποδοθήσεται γὰρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

¹⁵ Ἀκούσας δὲ τῶν συνανακειμένων ταῦτα,

εἶπεν αὐτῷ Μακάριος ὅτι φάγεται * ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

16 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ "Ἄνθρωπός τις ³ ἐποίησε δεῖπνον μέγα, καὶ ⁴ ἐκάλεσε πολλοὺς.

17 Καὶ ⁷ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς ⁴ κεκλημένοι· "Ἐρχεσθε, ὅτι ἦδη ἔτοιμά ⁸ ἔστι πάντα.

18 Καὶ ¹⁰ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς ¹³ παραιτεῖσθαι ¹⁴ πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ Ἄγρον ¹⁶ ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ¹⁷ ἐξελεθεῖν καὶ ¹⁹ ἰδεῖν αὐτὸν ἔρωτῶ σε, ἔχε με ¹⁴ παρητημένον.

19 Καὶ ἕτερος εἶπε Ζεῦγῃ βοῶν ¹⁶ ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά ἔρωτῶ σε, ἔχε με ¹⁴ παρητημένον.

20 Καὶ ἕτερος εἶπε 21 Γυναῖκα ²² ἔθημα, κ' διὰ ἴπτο ⁸ δύναμαι ²³ ἐλθεῖν.

21 Καὶ ³¹ παραφερόμενος ὁ δούλος ²¹ ἐκεῖνος ²⁶ ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ ¹⁷ Ἐξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας ²⁷ καὶ ρύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ ²⁸ ἀναπήρους, καὶ χωλοὺς, καὶ τυφλοὺς ²⁹ εἰσάγαγε ὧδε.

A. D. 29.

- * ἄριστον-ί.
- 1 γένομαι.
- 2 ἐπιτάσσω.
- 3 ποιῶ.
- 4 καλέω.
- 5 Mat. 21. 33. Mar. 12. 1. Ep. 2. 14. Nu. 22. 24. Is. 5. 5.
- 6 Mat. 14. 22. Mar. 6. 45. Ac. 26. 11. 2 Co. 12. 11. Ga. 2. 3, 14.
- 7 ἀποτέλλω.
- 8 εἶμι.
- 9 κ. ἄλλους ἀνθρώπων.
- 10 ἄρχομαι.
- 11 εἰσέρχομαι.
- 12 γεμίζω.
- 13 κ. γυναικῶν.
- 14 παραιτέω, Ac. 25. 11. 1 Ti. 4. 7. Tit. 3. 10. He. 12. 19, 25.
- 15 γένομαι.
- 16 ἀγοράζω.
- 17 ἐξέρχομαι.
- 18 ἀναφορέωμαι.
- 19 εἶδω.
- 20 στρέφω.
- 21 γυνή.
- 22 γαμίζω.
- 23 ἔρχομαι.
- 24 Re. 13. 18.
- 25 Ekr. 6. 4.
- 26 ἀπαγγέλλω.
- † εἰς-α. αἰεὶ τὰ εἰς-ε.
- 27 κ. ὁδοὺς.
- 28 ver. 13.
- 29 εἰσάγω.
- 30 τίθημι.
- 31 παραγίνομαι.

22 Καὶ εἶπεν ὁ δούλος Κύριε, ¹ γέγονεν ὡς ² ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ⁸ ἔστι.

23 Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον ¹⁷ Ἐξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ ⁵ φραγμαῖς, καὶ ⁶ ἀνάγκασον ⁹ εἰσελθεῖν, ¹¹ ἵνα ¹² γεμισθῇ ὁ οἶκος μου.

24 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν ⁴ κεκλημένων ¹⁵ γεύσεται μου τῷ δεῖπνον.

25 ¹⁸ Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί ²⁰ καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς·

26 Εἴτις ἔρχεται πρὸς με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν ²¹ γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναται μου μαθητὴς ⁸ εἶναι.

27 Καὶ ὅστις οὐ βασάζει τὸν ταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, ⁸ δύναται με ⁸ εἶναι μαθητὴς.

28 Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, θέλων πύργον οἰκοδομησαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ²⁴ ψηφίζει τὴν ²⁵ δαπάνην, εἰ ἔχει † τὰ πρὸς ἀπαρτισμόν;

29 Ἴνα μήποτε ³⁰ θέντος αὐτοῦ θεμέλιον, καὶ μὴ ισχύοντος ἐκτελεῖσαι,

πάντες οἱ θεωρῶντες ἠδρ-
ξῶμαι² ἐμπαίξω αὐτῶν,
30 Λέγοντες· Ὁὐ οὗτος
ὁ ἄνθρωπος ἠρξάτο οἰ-
κοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυ-
σεν ἐκτελέσαι.

31 Ἡ τίς βασιλεὺς πο-
ρευόμενος συμβαλεῖν ἐ-
τέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλε-
μον, οὐχὶ καθίσας πρῶ-
τον βουλευέται εἰ δύνά-
τος⁶ εἶναι ἐν δέκα χιλιά-
σιν ὑπανεῖσαι τῷ μετὰ
εἴκοσι χιλιάδων ἐρχο-
μένῳ ἐπ' αὐτόν;

32 Εἰ δέ μοιγε, ἐτι αὐ-
τοῦ πόρου⁶ ὄντος, πρεσ-
βειαν⁷ ὑποκείλας, ἐρω-
τῶ τὰ⁹ πρὸς εἰρήνην.

33 Οὕτως οὖν, πᾶς ἐξ
ὑμῶν, ὃς οὐκ¹¹ ἀποτάσ-
σεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ
ὑπάρχουσιν, οὐ δύναται
μὴ εἶναι μαθητῆς.

34 Καλὸν τὸ ἅλας^{*} εἶναι
δὲ τὸ ἅλας^{*12} μαραθῆναι,
ἐν τίνι¹⁵ ἀρτυθῆσεται;

35 Οὔτε εἰς γῆν, οὔτε
εἰς κοπρίαν εὐθετόν⁶ ἔσ-
τιν^{*} ἔξω βάλλουσιν αὐτό.
Ὁ ἔχων ἅτα ἀκούειν, ἀ-
κουέτω.

Κεφ. ιε'.

6 **ἮΣΑΝ** δὲ ἐγγίζοντες
αὐτῷ πάντες οἱ τελῶ-
ναι καὶ οἱ¹⁹ ἁμαρτωλοὶ,
²⁰ ἀκούειν αὐτοῦ.

2 **Καὶ**²³ διεγόγγυζον οἱ
Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμ-
ματεῖς, λέγοντες· Ὅτι
οὗτος ἁμαρτωλὸς προσ-

A. D. 20.

1 ἄρξομαι.
2 ch. 18. 32.
22. 63.
23. 11, 36.

3 ἀπολλέω.
4 ἐπίρριψαι.
5 ἐπιτίθημι.
6 εἰμί.
7 ἀποτάλλω.

8 ἄρξομαι.
9 α. ἀρτυθῶντα
10 vor. 9.
ch. 1. 58.

1 Co. 12. 26.
13. 6.
Phi. 2. 17, 18.
Ge. 21. 6.

11 ch. 9. 61.
Mar. 6. 46.
Ac. 18. 18, 21.

2 Co. 2. 13.
12 ver. 24, 32.
ch. 19. 10.
Mat. 18. 11.

* μαραθῆναι
13 Mat. 5. 13.
Ro. 1. 22.
1 Co. 1. 20.

14 α. μᾶλλον.
15 ἀρτῶν.
Mar. 9. 50.
Col. 4. 6.

16 confus.
διδραχμῶν.
Mat. 17. 24.

17 αἶψα.
18 Ge. 6. 5.
8. 21.
Es. 5. 20.

19 ch. 5. 30.
7. 34, 37.
13. 2.
18. 13.
Mat. 9. 13.

Jno. 9. 24, 31.
1 Ti. 1. 15.
20 α. ἔσσα.
21 α. χρόνος.
22 διεγόγγυ-
ζω, ch. 19. 7.
Ex. 15. 24.

δέχεται, καὶ συνεσθίει
αὐτοῖς.

3 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοῖς
τὴν παραβολὴν ταύτην,
λέγων·

4 Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν
ἔχων ἑκατὸν πρόβατα,
καὶ³ ἀπολέσας¹⁷ ἐν ἑξ αυ-
τῶν, οὐ καταλείπει τὰ
ἐνενηκονταεννέα ἐν τῇ
ἐρήμῳ, καὶ πορεύεται
ἐπὶ τὸ³ ἀπολωλός,¹²
ἕως⁴ εὕρη αὐτό;

5 Καὶ⁴ εὕρων⁶ ἐπιτί-
θησιν ἐπὶ τοὺς ὄμιονς
ἑαυτοῦ χαίρων,

6 Καὶ⁸ ἔλθων εἰς τὸν
οἶκον, συγκαλεῖ τὸς φί-
λους καὶ τὰς γείτονας, λέ-
γων αὐτοῖς·¹⁰ Συγχαρήτε

μοι, ὅτι⁴ εὕρον¹⁰ πρόβα-
τόν μου τὸ¹² ἀπολωλός.³

7 Λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτω¹⁴
χαρὰ⁶ ἔσται ἐν τῷ ἁρα-
νῆ ἐπὶ¹⁷ ἐνὶ ἁμαρτωλῶν

μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐν-
νενηκονταεννέα δικαίοις,
οἵτινες οὐ χρεῖαν ἔχουσι
μετανοεῖν.

8 Ἡ τίς γυνὴ^{16,3} δραχμᾶς
ἔχουσα δέκα, εἰς³ ἀπολέ-
σῃ δραχμὴν¹⁷ μίαν, ἐξι-
ᾄπτει λύχνον, καὶ σαροῖ-
νῃ οἰκίαν, καὶ ζητεῖ¹⁸ ἐπι-

μελᾶς, ἕως ὅτι²¹ εὕρη;⁴

9 Καὶ⁴ εὕρῃσα συγκα-
λεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς
γείτονας, λέγουσα· Συγ-
χαρήτε μοι, ὅτι⁴ εὕρον ἡν
δραχμὴν ἢ³ ἀπώλεσα.

10 Οὕτω, λέγω ὑμῖν,

χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ² ἐνὶ ἁμαρτωλῶν ³ μετανοῦντι.

11 Εἶπε δέ· Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς·

12 Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· Πάτερ, ⁸ δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς ⁹ οὐσίας. Καὶ ¹⁰ ἀπέδωκεν αὐτοῖς τὸν ¹¹ βίον.

13 Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ¹² συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱός, ¹³ ἀποδημήσεν εἰς χεῖραν μακρὰν· καὶ ἐκεῖ ¹⁴ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ¹⁵ ὣς ἄνωγτος.

14 ¹⁴ Δαπανήσας δὲ αὐτοῦ πάντα, ¹⁵ ἐγένετο λιμὸς ¹⁶ ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χεῖραν ἐκείνην· καὶ αὐτὸς ¹⁷ ἤρξατο ¹⁸ ὑστερεῖσθαι· ¹⁹

15 Καὶ πορευθεὶς ²⁰ ἐκολλήθη ²¹ ἐνὶ τῶν πωλιτῶν τῆς χεῖρας ἐκείνης· καὶ ²² ἐπεμύνη ²³ αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους.

16 Καὶ ²⁴ ἐπεθύμησε ²⁵ γεμίσειν τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατιῶν τῶν ²⁶ ἡθίων· οἱ χοῖροί κ' οὐδεὶς ἠεδίδου αὐτῷ.

17 Εἰς ἑαυτὸν δὲ ²⁷ ἐλθὼν, εἶπε· Ποσοὶ μίσθιοι τοῦ πατρὸς μου ²⁸ κεραισάουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ ²⁹ λιμῶ ἀπόλλυμαι;

A. D. 29.

1 ἀρίστη.
2 εἶς.
3 ν.7. ε.10.13
4 ἔργον.
5 ἁμαρτάνων.
6 εὐλόγη.
7 ἴδωμε.
8 ver. 13.
9 διαρίων.
10 ver. 20.
11 συνάγω.
12 ἀποδημήσει.
13 σπλαγχνίζου.
14 ἐρέτω.
15 ἐνκρίστω.
17 Ac.20.37.
18 διασκορπίσει.
19 ἴδω. [σω.
20 καταφιλήσει.
21 διαπύνησει.
22 γέμισαι.
23 ἰσχυρῶς.
24 ἄρχουμαι.
25 εἰ. 22. 35.
26 κ. τρωθήσεται.
† ποιήσας με.
27 ἐν τῶν
28 μισθίων σου.
29 κολλήσει.
30 ἐπύνησει.
31 εἰ. 20. 46.
32 κ. αὐτὸς
33 πωλιτῶν.
34 πύνησει.
35 ἐπύνησει.
36 ver. 29, 32.
37 ἰσχυρῶς.
38 εἰς.
39 ἀνοήτως.
40 εἰ. 21. 4.
41 ἀπολλύω.
† αὐτὸν τρωθήσεται.
42 εὐφρανθήσεται.
43 ἀπολλύω.
44 ἀπολλύω.
45 ἀπολλύω.

18 Ἄνοστής πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, κ' ⁴ ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ⁵ ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανόν, κ' ἐνώπιόν σου·

19 ⁶ Καὶ οὐκέτι εἰμι ἄξιός ⁶ κληθῆναι υἱός σου· ποιήσον με ὡς ⁷ ἓνα τῶν μισθίων σου.

20 Καὶ ¹ ἵκανάς ²⁷ ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ἐπὶ δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ¹⁴ ἐσπλαγχνίσθη· καὶ ¹⁵ δραμῶν ¹⁶ ἐπέπεσε ¹⁷ ἐπὶ τὸν τρίχλον αὐτοῦ, κ' ²⁰ καταφιλήσεν αὐτόν.

21 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· Πάτερ, ⁵ ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐνώπιόν σου, κ' οὐκέτι εἰμι ἄξιός ⁶ κληθῆναι υἱός σου·

22 Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ²⁷ Ἐφενέγκατε ⁴ τὴν ²⁸ στολήν τὴν πρώτην, κ' ἐνδύσατε αὐτόν, κ' ⁸ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας·

23 Καὶ ³³ ἐνεγκάσαντες τὸν μώσχον τὸν ³⁴ σιτεπτόν θύσατε· καὶ φαγόντες ³⁶ εὐφρανθήσασθε·

24 Ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ²⁸ ἦν, κ' ³⁹ ἀνοήτως ⁴⁰ ἠρξάμενος ⁴¹ ἀπολλύσασθαι· καὶ ⁴² εὐφρανθήσασθε.

25 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτῷ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφώνιας κ. ἠχορῶν·

26 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παιδῶν αὐτοῦ, ἐπυνθάνετο τί εἶη ταῦτα.

27 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι ὁ ἀδελφός σε ἦκει· καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόνον τὸν σιτευτὸν, ὅτι ὑγαιίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν.

28 Ὁ γὰρ ὠρίσθη δὲ, καὶ οὐκ ἠθέληεν εἰσελθεῖν. Ὁ οὖν πατήρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλεσε αὐτὸν.

29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρὶ· Ἴδὲ, τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, κ. οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ.

30 Ὅτε δὲ ὁ υἱὸς σου οὗτος, ὁ καταφαγίων σε τὸν βίον μετὰ ποριῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόνον τὸν σιτευτὸν.

31 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ, σὰ ἔσθι.

32 Εὐφρανθῆναι δὲ κ. χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκ-

A. D. 29.

- 1 εἶμι.
- 2 ἀναζῶω.
- 3 ἄγγίζω.
- 4 ἀκούω.
- 5 Da. 3. 15.
- 6 ἀπολλύω.
- 7 Ex. 15. 20.
- 8 εὐρίσκω.
- 9 εἶς. [μας.
- 10 πυνθάνομαι.
- 11 λέγω.
- 12 ver. 2, 8.
- 13 θῶω.
- 14 διαβάλλω, 2Mac. 3. 11.
- 15 ch. 15. 13.
- 16 Mat. 25. 24.
- 17 s. i. e. pro τί ἐτι πάντο δ.
- 18 ch. 5. 31.
- 19 Tit. 1. 13.
- 20 ἀπολαμβάνω.
- 21 ἀγγίζω.
- 22 ἔδωκα.
- 23 ἐξέρχομαι.
- 24 1Co. 9. 17.
- 25 ἐπιέρχομαι.
- 26 εὐφρανθῶ.
- 27 ἀποδοίκομαι.
- 28 1Co. 9. 17.
- 29 Ep. 1. 10.
- 30 ἀποκρίνομαι.
- 31 δύναμαι.
- 32 ἀποδοίκομαι.
- 33 ἀποδοίκομαι.
- 34 Ps. 109. 10.
- 35 Mat. 21. 31.
- 36 ἐρχομαι.
- 37 γινώσκω.
- 38 μαθήσθημι.
- 39 Ac. 13. 22.
- 40 s. τινός.
- 41 δέχομαι.
- 42 ch. 7. 41.
- 43 χεῖρ.
- 44 γράφω.

ρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολλώως ἦν, καὶ εὐρέθη.

Κεφ. ις.

11 ἘΛΕΓΕ δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτῷ· Ἀνθρώπος τις ἦν πλοῦσιος, ὃς εἶχεν οἰκονομὸν· καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ.

2 Καὶ φωνήσας αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σου; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δύνησῃ ἔτι οἰκονομεῖν.

3 Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαίτειν αἰσχύνομαι.

4 Ἐγὼν τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ τῆς οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν.

5 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρωσφελετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγε τῷ πρώτῳ· Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου;

6 Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐκατὸν βάτους ἐλαίου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα.

7 Ἐπειτα ἑτέρω εἶπε· Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐκατὸν κόρησ σίτησ. Καὶ λέθει αὐτῷ· Δέξαι σὺ τὸ γράμμα, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα.

8 Καὶ ἐπῆνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆσ ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τῆσ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺσ τοῦ φωτόσ εἰσ τὴν γενεάν τὴν ἐαυτῶν εἰσ.

9 Καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω· Ποίησατε ἑαυτοῖσ φίλοσ ἐκ τῆσ μαμωνᾶ τῆσ ἀδικίας· ἵνα ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶσ εἰσ τὰσ αἰωνίοσ σκηνάσ.

10 Ὁ πιστόσ ἐν ἐλαχίστῳ, καὶ ἐν πολλῶ πιστόσ· ἵνα ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶσ εἰσ τὰσ αἰωνίοσ σκηνάσ.

11 Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδικῶ μαμωνᾶ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, ἵνα ἀληθινόν τίσ ὑμῖν πιστεύσει;

12 Καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἕτερον τίσ ὑμῖν δώσει;

13 Οὐδεὶσ οἰκέτησ δύναται δυοὶ κυρίοισ δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸσ ἀντιθέεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾶ.

A. D. 29.

- 1 Λούκα.
- 2 2 Ch. 2. 10.
- 3 λέγωμαι.
- 4 2 Ti. 3. 2.
- 5 ver. 6.
- 6 δεκαετηρί-
ζω, c. 23. 35.
- 7 γράψω.
- 8 σπαινίσω.
- 9 ποιέω.
- 10 Διὸ λέγω
ὑμῖν· οἱ-σ.
- 11 Ro. 12. 16.
- 12 He. 7. 26.
- 11 ch. 12. 42.
- 12 Mat. 24. 15
- 13 εἰμί.
- 14 s. προσφῆ-
τασσαν.
- 15 Mat. 11. 12
- 16 Mat. 6. 24.
- † ἐκλίπτω.
- 17 ἐκλείπτω.
- 18 πιστόσ· χο-
μασ.
- 19 s. τὸν βίον,
v. τὸ εἶναι, v.
τὴν ψυχῆν.
- 20 Mat. 5. 18.
- 21 ch. 22. 32.
- 22 πίπτω.
- 23 ch. 9. 33.
- 24 ἀπολύω.
- 25 γίνομαι.
- 26 s. μαμωνᾶν
† Νινευθί-σ·
27 ἐνδιδόσκω.
- 28 Mar. 15. 17
- 29 εἶδομαι.
- 30 Ro. 18. 12.
- 31 εἶς.
- 32 ch. 12. 19.
- 33 c. 14. 13, 21
- 34 βέβλησ,
Mat. 8. 6, 14.
- 35 ἐντέλλομαι
Mat. 6. 24.
- 36 ἐλάττω.
- 37 s. τὴν.
- 38 ch. 15. 26.
- 39 δύναμαι.

14 Ἦκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι, καὶ φιλαρίθροισ ὑπάρχοντεσ· καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν.

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· Ὑμεῖσ ἐτεσ οἱ δικαιοῦντεσ ἑαυτεσ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ Θεὸσ γινώσκει τὰσ καρδίασ ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποισ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστίν.

16 Ὁ νόμοσ καὶ οἱ προφῆτασ ἕωσ Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τῆσ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶσ εἰσ αὐτήν βιάσθαι.

17 Εὐκοπώτερον δὲ ἐστίν· ἐστι τὸν ἕρανόν· καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ τὴν νόμον καὶ προφῆτασ πεσείν.

18 Πᾶσ ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γαμῶν ἕτεραν, μοιχεύει· καὶ πᾶσ ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρόσ γαμῶν, μοιχεύει.

19 Ἄνθρωποσ δὲ τὶσ ἐνεδιδόσκειτοσ, καὶ ἐνεδιδόσκειτοσ παρφόραν καὶ βύσσον, εὐφραϊνόμενοσ καθ' ἡμέραν λαμπρῶσ.

20 Πτωχόσ δὲ τὶσ ἐν ὀνόματι Λάζαροσ, ὅσ ἐβέβλητο πρὸσ τὸν πυλῶνα αὐτῆσ ἠλκωμένοσ.

21 Καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πεπτόντων ἀπὸ τῆσ τραπέζησ τοῦ

πλευσίον* ἀλλὰ καὶ οἱ
 1 κύνες ἐρχόμενοι 2 ἀπέ-
 λειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ.

22 3 Ἐγένετο δὲ 5 ἀπο-
 θανεῖν τὸν πτωχόν, καὶ
 7 ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ
 τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν
 9 κόλπον 8 τῆς Ἀβραάμ.
 5 ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλε-
 σιος, καὶ 11 ἐτάφη.

23 Καὶ ἐν τῷ 12 ᾄδι
 13 ἐπάρας τὸς ὀφθαλμοὺς
 αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν 14 βασιλεί-
 αῖσι, 15 ὄρα τὸν Ἀβραάμ
 ἀπὸ μακρόθεν, κ' Λάζα-
 ρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ.

24 Καὶ αὐτὸς φωνήσας
 εἶπε· Πάτερ Ἀβραάμ,
 ἐλέησόν με, κ' 16 πέμψον
 Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ
 17 ἄκρον τοῦ δακτύλου
 αὐτοῦ ὕδατος, καὶ κα-
 ταψύξῃ τὴν γλῶσσάν
 μου· ὅτι 20 ὀδυνῶμαι ἐν
 τῇ 21 φλογὶ ταύτῃ.

25 Εἶπε δὲ Ἀβραάμ·
 Τέκνον, 23 μνήσθητι ὅτι
 25 ἀπέλαβες 8 σὺ τὰ ἀγα-
 θὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου,
 καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ
 κακὰ· ἢν δὲ 1 ὁδε παρα-
 καλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾷ-
 σαι.

26 Καὶ ἐπὶ πᾶσι τού-
 τοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ
 ὑμῶν χάσμα μέγα 32 ἐ-
 τήρικται, ὅπως οἱ θέλον-
 τες 33 διαβῆναι ἢ ἐντεῦ-
 θεν πρὸς ὑμᾶς, μὴ 34 δῶ-
 νωνται, μηδὲ οἱ ἐκείθεν
 πρὸς ἡμᾶς 35 διαπερῶσιν.

A. D. 29.

* ἢ ὁδὸς ἐδί-
 δι αὐτῶν-
 f.

1 κύνων.

2 ἀπολείχου.

3 γίνονται.

4 Ac. 2. 40.

5 ἀποθήσκω.

6 α. ταῦτα.

7 ἀποφίρω,
 Mar. 15. 1.

8 ἔρχομαι.

9 Jan. 1. 18.

10 ἀκούω.

11 θάπτω.

12 Mat. 11. 23

13 ἰσχυρίζομαι.

14 Mat. 4. 24.

15 ὄραω.

16 πέμψω.

17 Mat. 24. 31

18 ἀπέστημι.

19 κείθω,
 ch. 20. 6.

20 Ac. 20. 26.

21 Ac. 7. 38.

22 ἀνάγκη.

23 μνησθήσομαι.

24 εἰμί. Γραι
 † τοῦ μή-
 σ. τοῦ-ε.

25 ἀπολαμ-
 βάνω.

† ὁδε-δ.

26 Eccl. 27. 11

6 λίθος μολι-
 κός-δ.

27 Mat. 18. 6.

28 βίπτω.

29 ο. μάλλον.

30 Mat. 5. 39.

31 εἶς.

32 στήριζω,
 ch. 9. 51.

33 διαβαίνω.

|| Ἐθεν-α. all
 omitt.

34 δύναμαι.

35 διαπερῶν,
 Mat. 9. 1.

36 ἀφίημι.

27 Εἶπε δὲ Ἐρωτῆς αὖν
 σε, πάτερ, ἵνα 16 πέμψῃς
 αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ
 πατρὸς μου.

28 Ἐχω γὰρ πέντε ἀ-
 δελφούς, ὅπως ἴδιαμαρ-
 τήρηται 6 αὐτοῖς, ἵνα μὴ
 κ' αὐτοὶ 8 ἔλθωσιν εἰς τὸν
 τόπον Ἰσταν τῆς βασιάνης.

29 Λέγει αὐτῷ Ἀβρα-
 ᾶμ· Ἐχουσι Μωσέα, καὶ
 τοὺς προφῆτας· 10 ἀκου-
 σάτωσαν αὐτῶν.

30 Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί,
 πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ'
 εἴαν τις ἀπο νεκρῶν πο-
 ρευθῆ ἢ πρὸς αὐτοὺς, με-
 τανοήσουσιν.

31 Εἶπε δὲ αὐτῷ· Εἰ
 Μωσέως καὶ τῶν προ-
 φητῶν οὐκ ἀκούουσιν,
 οὐδὲ εἴαν τις ἐκ νεκρῶν
 18 ἀναστῇ, 19 πεισθήσονται.

Κεφ. ιζ'.
 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς
 μαθητάς· 22 Ἀνένδεκτόν
 24 ἐστὶ ἢ μὴ ἔλθειν τὰ
 σκάνδαλα· οὐαὶ δὲ δι'
 οὗ ἔρχεται.

2 26 Δυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ
 27 ἢ μῆλον οἰκὸς περικει-
 ται περὶ τὸν τράχηλον
 αὐτοῦ, καὶ 28 ἐρρίπται
 εἰς τὴν θάλασσαν, 29 ἢ
 ἵνα 30 σκανδαλίω 31 ἕνα
 τῶν μικρῶν τούτων.

3 Προσέχετε ἑαυτοῖς·
 Ἐάν 6 δὲ ἁμάρτη 4 εἰς
 σέ· ὁ ἀδελφός σου, ἐπι-
 τίμησον αὐτῷ· καὶ εἴαν
 μετανοήσῃ, 36 ἄφεσ αὐτῷ.

4 Καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτη εἰς σέ, καὶ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ ἐπὶ σέ, λέγων· Μετανάω· ἀφήσεν αὐτῷ.

5 Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ· Πρόσθε ἡμῖν πίστιν.

6 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Εἰ εἶχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἔλεγετε ἂν τῇ συκαμῖν ταύτῃ Ἐκκλιθήτω, καὶ φυτεύθῃ ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ ἠνέγκουσεν ἂν ὑμῖν.

7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δουλον ἔχων ἀροτριῶντα, ἢ ποιμαίνοντα, ὅς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἔρει εὐθέως· Παρελθὼν ἀνάπεσαι·

8 Ἀλλ' οὐχὶ ἔρει αὐτῷ· Ἐτοίμασον τί δεῖπνήσω, καὶ περιζώσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ πίω· καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σὺ·

9 Μὴ δὲ χάριν ἔχει τῷ δουλῷ ἐκεῖνος, ὅτι ἐποίησε τὰ διαλαχθέντα αὐτῷ· οὐ δὲ δοκῶ.

10 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαλαχθέντα ὑμῖν, λέγετε· Ὅτι δούλιος ἀχρεῖός ἐσμεν· ὅτι ὁ ὑπεύθυνος ποιῆσαι, πέποιήκαμεν.

A. D. 29.

*ἀμαρτήσῃ-ἅ

1 γίνομαι.

2 ἐπιστρέφω.

† αὐτὸ πρὸς σε,

σ. εἰς σε.

3 ἀφίχνομαι.

4 ἀφήμι.

5 προσθήμι,

ch. 3. 20.

Mat. 6. 27.

6 ἀπαντάω.

7 λέγω.

8 ἵστημι.

9 Mat. 13. 29.

Jude 12.

10 αἶρω.

11 ὑπακούω.

12 εἶδω.

13 ἀνέγκω.

14 καθαρῶ.

15 εἶρω.

† ἔρει· Ἐδ-

θίως παρελ-

θῶν-α.

16 ἰδομαι.

17 c. 12. 35, 37

Ac. 12. 8.

18 ὑποτρέφω

19 πίπτω.

20 πίνω.

21 ch. 6. 32.

1 Pe. 2. 20, 21.

22 ἀποκρίνομαι.

23 διαλάσσω,

ch. 3. 13.

Mat. 11. 1.

24 εὐρίσκω.

25 Mat. 26. 66

Ac. 25. 27.

26 εἶδωμι.

27 Ex. 12. 43.

28 Mat. 25. 30

29 ἀνίστημι.

30 σῶζω.

31 εἰμί.

32 ποιῶ.

33 εἰσέρχομαι.

34 παρέρχομαι.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ παρεῖσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς διήρχθητο διὰ μέσον Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας.

12 Καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς τινὰ κωμὴν, ἀπῆρτησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν.

13 Καὶ αὐτοὶ ἤρραν φωνήν, λέγοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς.

14 Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς Πορευθέντες πειδείετε ἑαυτοὺς τοῖς ἱεροῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς, ἐκαθαρίσθησαν.

15 Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἠάθη, ἠπέτρηψε, μὲν φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν.

16 Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τὸς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης.

17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Οὐχὶ οἱ δέκα ἑκαθαρίσθησαν· οἱ δὲ ἐνέα ποῦ·

18 Οὐχὶ εὐρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἄλλογενὴς οὗτος.

19 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε

ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ¹ ἀπεκρίθη αὐτοῖς, καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως·

21 Οὐδὲ ³ ἔρουσιν· Ἴδὲ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ, ἡ βασιλεία τῆς Θεῆς ⁵ ἐντὸς ὑμῶν ⁷ ἔστιν.

22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς· ⁹ Ἐλεύσονται ἡμέραι, ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ¹³· δεῖν καὶ οὐκ ¹⁵ ὄψεσθε.

23 Καὶ ³ ἔρουσιν ὑμῖν· Ἴδὲ ὧδε, ἢ, ¹ ἴδὲ ἐκεῖ· μὴ ¹⁶ ἀπέλθῃτε, μηδὲ ¹⁷ διώξετε.

24 Ὡσπερ γὰρ ἡ ¹⁹ ἀστραπή, ἡ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ²¹ ὑπ' οὐρανόν, εἰς τὴν ²³ ὑπ' οὐρανόν λάμπει· οὕτως ⁷ ἔσται ^δ ^κ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ·

25 Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ ²⁵ παθεῖν, κ. ²⁷ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

26 Καὶ καθὼς ²⁹ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ^δ τῆς Νῶε, οὕτως ⁷ ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

27 ³¹ Ἦσθιον, ³² ἐπίνον, ³³ ἐγάμιν, ²⁴ ἐξεταμίζοντο, ἄχοι ἢς ἡμέρας ³⁵ εἰσηλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν· κ. ἦλθεν ὁ ³⁷ κατακλυσμός, κ. ³⁹ ἀπώλεσεν ἅπαντας.

A. D. 29.

- 1 ἀποκρίνημαί
- 2 ἀγροῦσιν.
- 3 αἶρου.
- 4 πωλεῖται.
- 5 Mat. 23. 26.
- 6 Ps. 39. 3.
- 7 φτερέω.
- 8 εἰμί.
- 9 οἰκδομοίαι.
- 10 ἔρχομαι.
- 11 ἐλεγομαι.
- 12 s. Θεός, v. Κύριος.
- 13 Ge. 19. 24.
- 14 βλέπω, ch. 7. 35, 54.
- 15 εἶδον.
- 16 Re. 9. 17, 18.
- 17 ἔπινομαι.
- 18 * ταῦτα-α. alii τὰ αὐτὰ. † alii καὶ.
- 19 ἀπέρχομαι.
- 20 διώκω.
- 21 καταβαίνας.
- 22 ch. 10. 18.
- 23 αἶρου.
- 24 s. χάραξ.
- 25 ἐπιτρέφω.
- 26 s. χάραξ.
- 27 ἐγκαμίζω.
- 28 πύσσω.
- 29 σάωω.
- 30 ch. 9. 22.
- 31 Ac. 7. 19.
- 32 γίνωμαι.
- 33 παραλαμβάνω.
- 34 Ἦσθιον.
- 35 ἐπίνον.
- 36 γάμιν.
- 37 ἀφίτημι.
- 38 εἰσέρχομαι.
- 39 s. γυναικός.
- 40 Mat. 24. 35.
- 41 ἄλιος.
- 42 ἀπολλύω.
- 43 Vide App.
- 44 ἀποκρίνομαι.

28 Ὁμοίως καὶ ὡς ²⁹ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λῶτ· ³¹ Ἦσθιον, ³² ἐπίνον, ² ἠγόραζον, ⁴ ἐπώλου, ⁶ ἐφύτενον, ⁸ ἠκοδομοῦν· ²⁹ Ἡ, δὲ ἡμέρα ¹⁰ ἐξῆλθε Λῶτ ἀπὸ Σοδομόων, ¹¹ ἔβρεξε ¹² πῦρ κ. ¹⁴ θείον ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ³⁹ ἀπώλεσεν ἅπαντας.

30 Κατὰ * ταῦτα ⁷ ἔσται ἡ ἡμέρα· ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλυπτεῖται.

31 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅς ⁷ ἔσται ἐπὶ τοῦ δόξατος, καὶ τὰ σκεῖν αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ ¹⁸ καταβάτω ²⁰ ἀραι αὐτὰ· κ. ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁμοίως μὴ ²² ἐπιστρέψῃτω εἰς τὰ ὀπίσω.

32 Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λῶτ.

33 Ὅς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ²⁶ σώσει, ³⁹ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅς ἐὰν ³⁹ ἀπολέσῃ αὐτήν, ²⁶ ζωογονήσει αὐτήν.

34 Λέγω ὑμῖν· Ταῦτη τῇ νυκτὶ ⁷ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μίας· ⁶ ὁ ¹ εἰς ³⁰ παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ³⁴ ἀφεθήσεται.

35 Δύο ⁷ ἔσονται ³⁶ ἀλθῆσαι· ³⁵ ἐπὶ τὸ αὐτὸ· ³⁶ ἢ μία ³⁰ παραληφθήσεται, καὶ ἡ ἕτερα ³⁴ ἀφεθήσεται.

36 ¹ Καὶ ⁴⁰ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· Πῶς, Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-

τοῖς ὄπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ αἰετοί.

Κεφ. ιη'.
 3 ΕΛΕΓΕ δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ μὴ ἔκκακεῖν.

2 Λέγων· Κριτὴς τις ἦν ἐν τινι πόλει τὸν Θεὸν μὴ φοβόμενος, κ' ἀνθρώπων μὴ ἐντρέπομενος.

3 Χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ· καὶ ἠπρόχουτο πρὸς αὐτὸν, λέγουσα· 12 Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ 13 ἀντιδίκου μου.

4 Καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ 16 χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Εἶ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβούμαι, καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐντρέπομαι.

5 Διάγε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδίκησω αὐτήν· ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη 19 ὑποπιάξῃ με.

6 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς 21 ἀδικίας λέγει·

7 Ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ 23 ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βουόντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός, κ' μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς;

8 Λέγω ὑμῖν, ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν ἰσχύι. Πλὴν ὁ υἱὸς Ἰσραὴλ ἄρα 26 εὐ-

A. D. 29.

- 1 συναγω.
 2 πείθει.
 3 λέγω.
 4 ἔξουθενῶ, ch. 23. 11.
 5 2Co.4.1,16.
 6 ἀναβαίνω.
 7 εἰμί.
 8 προσεύχομαι.
 9 ch. 20. 13.
 * τις-δ.
 10 ἴστημι.
 † ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν alii καθ' ἑαυτὸν, ταῦτα-η.
 11 ἔρχομαι.
 12 Ro. 12. 19.
 13 Mat. 5. 25.
 14 ch. 11. 42.
 † ἠθέλω.
 15 θέλω.
 16 ε. πολλόν.
 17 ἐκαίρω.
 18 pro ὄ.
 οἴε, Att.
 † ἐποπιάξω-ε alii ἐποπιάξω;
 19 1 Co. 9. 27.
 20 ἰλάομαι, He. 2. 17.
 21 ch. 16. 8.
 22 ἀναβαίνω
 23 ch. 21. 22.
 24 δικαίως, ch. 7. 29, 35.
 † ἢ γὰρ ἀδικί-νος -α. alii ἢ περ ἀδικί-νος· ε. ὅτι πρ ἀδικίον· ε. παρ' ἀδικί-νον· ε. μάλ-λον παρ' ἀ-δικίον.
 25 ε. μάλλον.
 26 ἐβρίσσω.
 27 προσφέρω.
 28 c. l. 41, 44.

ρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

9 Εἶπε δὲ καὶ πρὸς τινὰ τοὺς πεποιοῦσθαι ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δικαιοὶ, καὶ ἔξουθενούντας τοὺς λοιποὺς, τὴν παραβολὴν ταύτην·

10 Ἀνθρώποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι· ὁ εἰς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελώνης.

11 Ὁ Φαρισαῖος 10 σταθεῖς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα 8 προσήνεκε· 18 Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης.

12 Νηστεῖω δὲ τοῦ σαββάτου, 14 ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.

13 Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν 10 ἕστως ἐκ 16 ἠθέληεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν 17 ἐπάραι· ἀλλ' ἐτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ, λέγων· Ὁ 18 Θεός, 20 ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

14 Λέγω ὑμῖν, 22 κατέβη οὗτος 24 δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 25 ἢ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.

15 27 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ 28 βρέφη, ἵνα

αὐτῶν ἵ ἀπτήται· ἰδόν-
τες δὲ οἱ μαθηταὶ ἔπε-
τίμησαν αὐτοῖς.

16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, προσ-
καλεσάμενος αὐτὰ, εἶ-
πεν· ἄφετε τὰ παιδία
ἔρχεσθαι πρὸς με, καὶ
μὴ κωλύετε αὐτὰ· τῶν
γὰρ τοιούτων ἔστιν ἡ
βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

17 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅς ἐάν μὴ ᾄδέηται τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς
παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλ-
θῃ εἰς αὐτήν.

18 Καὶ ἔφηρῳτήσέ
τις αὐτὸν ἄρχων, λέ-
γων· διδάσκαλε ἀγαθέ,
τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον
κληρονομήσω;

19 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· τί με λέγεις ἀγα-
θόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ
μὴ εἰς, ὁ Θεός.

20 Τὰς ἐντολάς ἰσ-
δας· Μὴ μοιχεύσης· Μὴ
φονεύσης· Μὴ κλέψῃς·
Μὴ ψευδομαρτυρήσης·
Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ
τὴν μητέρα σου.

21 Ὁ δὲ εἶπε· Ταῦτα
πάντα ἔφυλαξά μιν ἐκ
νεότητός μου.

22 Ἀκούσας δὲ ταῦτα
ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ·
Ἐτι ἐν σοὶ λείπει· πά-
ντα ὅσα ἔχεις πώλησον,
καὶ δάδος πτωχοῖς, καὶ
ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐ-
ρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολού-
θει μοι.

A. D. 29.

- 1 ἔπιτομαι.
- 2 εἶδος.
- 3 ἐπιτιμᾶν.
- 4 λυγόμενος.
Mat. 19. 22.
- 5 ἐπιτιμᾶν.
ei λυγόμε-
μενος.
Mar. 10. 22.
- 6 γίνομαι.
- 7 ἀφήγμα.
- 8 εἰμί.
- 8 Mat. 19. 24.
Mar. 10. 23.
- 9 ἀδέητος.
- 10 ch. 5. 23.
Mat. 9. 5.
Mar. 2. 9.
- * βελόνης-κ.
- 11 εἰσέρχο-
μαι.
- 12 ἐπερωτάω.
- 13 ch. 14. 1.
Mat. 9. 28.
Jno. 3. 1.
1 Co. 2. 6, 8.
- 14 ἰσάω.
- † ἀφέντας τὰ
ἴδια ἠκολού-
θησαν μὲν
σοι-κ.
- 15 εἶδος.
- 16 ἀκολουθίαν.
- 17 φιλία σου.
Mat. 19. 20.
Mar. 10. 20.
Jno. 17. 12.
1 Ti. 6. 20.
2 Ti. 1. 12.
- 18 ἀπολαμ-
βάνω.
- † ἐπταπλα-
σίονα-π.
- 19 διαδίδωμι,
ch. 11. 22.
Jno. 6. 11.
Ac. 4. 35.
Re. 17. 13.
- 20 ἔχεις.
- 21 παραλαμ-
βάνω.

23 Ὁ δὲ, ἀκίσσας ταῦτα,
ἔπεριλυπος ἐγένετο· ἦν
γὰρ πλοῦσιος σφόδρα.

24 ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ
Ἰησοῦς ἐπερίλυπον ἔγε-
νόμενον, εἶπε· Πῶς ἂν
δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα
ἔχοντες εἰσελευσονται
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ.

25 Ἐύκοπώτερον γὰρ
ἔστι κάμηλον διὰ τρυ-
μαλιᾶς κ' ραφίδος εἰ-
σελθεῖν, ἢ πλοῦσιον εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
11 εἰσελθεῖν.

26 Εἶπον δὲ οἱ ἀκού-
σαντες· Καὶ τίς δύναται
ἰσῶθαι;

27 Ὁ δὲ εἶπε· Τὰ ἀδύ-
νατα παρά ἀνθρώποις,
δυνατά ἔστι παρά τῷ
Θεῷ.

28 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος·
Ἰδοῦ, ἡμεῖς ἠφήκαμεν
πάντα, καὶ ἠκολουθή-
σαμέν σοι.

29 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
οὐδεὶς ἔστιν ὅς ἀφή-
κεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, ἢ
ἀδελφούς, ἢ γυναῖκα, ἢ
τέκνα, ἐνεκεν τῆς βασι-
λείας τοῦ Θεοῦ.

30 Ὅς οὐ μὴ ἀπολάβῃ
πολλαπλασίονα ἐν
τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν
τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ
ζῶν αἰώνιον.

31 Παραλαβὼν δὲ
τοὺς δώδεκα, εἶπε πρὸς

αὐτοὺς ἴδόν, ἀναβαίνο-
μεν εἰς Ἱεροσόλυμα, κὶ
τελεσθήσεται πάντα τὰ
γεγραμμένα διὰ τῶν
προφητῶν, τῷ υἱῷ τοῦ
ἰνθρώπου.

32 Ἐπιδοθήσεται γὰρ
τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἔμπαι-
χθήσεται, καὶ ὑβρισθή-
σεται, καὶ ἐμπτυσθήσε-
ται·

33 Καὶ μαστιγώσαντες
ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἄ-
ναστήσεται.

34 Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τέ-
των ¹¹ συνήκαν· καὶ ἦν
τὸ ῥῆμα τῷτο ¹⁵ κεκρυ-
μένον ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἔκ
ἔγινωσκον τὰ λεγόμενα.

35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
ἔγγιστον αὐτόν εἰς Ἱε-
ριχώ, τυφλὸς τις ²¹ ἐκά-
θητο παρὰ τὴν ὁδὸν
προσαιτῶν.

36 Ἀκούσας δὲ ὄχλου
διαπορευομένου, ²³ ἐπυ-
θάνετο τί εἶη τοῦτο.

37 Ἀπήγγειλαν δὲ
αὐτῷ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Να-
ζωραῖος παρέρχεται.

38 Καὶ ²⁷ ἐβόησε, λέ-
γων Ἰησοῦ υἱὲ Δαβὶδ,
ἐλέησόν με.

39 Καὶ οἱ προάγοντες
ἐπέλιμνον αὐτῷ ἵνα σιω-
πήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῶ
μᾶλλον ²³ ἐκράζεν· Υἱὲ
Δαβὶδ, ἐλέησόν με.

40 Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς ²⁸ ἐκέλευσεν αὐτόν

A. D. 29.

- 1 λέγω.
- 2 ἔγγιστον.
- 3 τελείω.
- 4 ἔπερωτάω.
- 5 γράφω.
- 6 ἀναβλέπω.
- 7 παραδίδομαι·
Mat. 17. 18.
- 8 ἐμπαίζω,
ch. 22. 63.
- 9 σώζω.
- 10 ἀνίστημι.
- 11 συνήκαμ.
- 12 ἀπολυθῆναι.
- 13 εἰμί.
- 14 εἶδω.
- 15 κρύπτω.
- 16 ἴδωμαι.
- 17 γινώσκω.
- 18 α. ὁ Ἰησοῦς·
ε. αὐτόν, εἰς
Ἱεριχώ τυφ-
λός-α.
- 19 γίνωμαι.
- 20 εἰσέρχομαι.
- 21 ἐκάθημαι.
- 22 εἰσέρχομαι.
- 23 προσάιτω-
μαι.
- 24 ἀπαγγέλλω.
- 25 βόησαι.
- 26 ch. 2. 52.
Mat. 6. 27.
- 27 βόω.
- 28 προτρέγω.
- 29 ἐπιτιμάω.
- 30 ἀναβλέπω.
- † σιωποῦμαι·
α. σιωποῦ-
μαι-α.
- 31 α. ἴδω.
- 32 μᾶλλον.
- 33 κρίζω.
- 34 ἐκράζωμαι.
- 35 ἵστημι.
- 36 σπείρω.
- 37 καταβαίνω.
- 38 κλέω.
- 39 μένω.

1 ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν·
2 ἔγγισαντος δὲ αὐτοῦ,
4 ἐπρωτότησεν αὐτόν,

41 λέγων· Τί σοι θέλεις
ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπε· Κύ-
ριε, ἵνα ⁶ ἀναβλέψω.

42 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ· ⁶ Ἀνάβλεψόν· ἡ
πίστις σου ⁹ σῴσωκέ σε.

43 Καὶ παραχρῆμα ⁶ ἀ-
νέβλεψε, καὶ ¹² ἠκολού-
θει αὐτῷ, δοξάζων τὸν
θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς
¹⁴ ἰδὼν, ¹⁶ ἔδωκεν αἶνον
τῷ θεῷ.

Κεφ. ιθ'.
Καὶ ¹⁵ εἰσελθὼν ²⁰ διήρ-
χето ²² τὴν Ἱεριχώ.

2 Καὶ ἰδὼν, ἀνὴρ ὀνό-
ματι καλοῦμενος Ζακ-
χαῖος· καὶ αὐτὸς ¹³ ἦν
ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος
¹³ ἦν πλούσιος.

3 Καὶ ἐζήτηε ¹⁴ ἰδεῖν
τὸν Ἰησοῦν τίς ¹³ ἐστί,
καὶ οὐκ ²⁵ ἠδύνατο ἀπὸ
τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ²⁶ ἡ-
λικίᾳ μικρὸς ¹³ ἦν.

4 Καὶ ²⁸ προδραμῶν
ἔμπροσθεν, ³⁰ ἀνέβη ἐπὶ
ἑσκομοῦραιαν, ἵνα ¹⁴ ἴδῃ
πτόν· ὅτι ⁶ αἱ ¹ ἐκεῖνης
³¹ ἠμελλε ³² διέρχεσθαι.

5 Καὶ ὡς ³⁴ ἦλθεν ἐπὶ
τὸν τόπον, ⁶ ἀναβλέψας
ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν,
καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακ-
χαῖε, ³⁵ σπείσαν ³⁷ κα-
τάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν
τῷ οἴκῳ σου δεῖ με
³⁶ μείναι.

6 Καὶ ¹σπεύσας ³κατέβη, καὶ ²ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων.

7 Καὶ ⁷ιδόντες ἅπαντες ⁸διεβόησον, λέγοντες· Ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῶν ἄνδρι ⁹εἰσῆλθε ¹¹καταλύσαι.

8 ¹³Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον· Ἰδὼ, τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖν πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι ¹⁵ἐσκοφάμησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν.

9 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι σήμερον σωτήρια τῷ οἴκῳ τούτῳ ¹⁹ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ²⁰ἐστιν.

10 ²¹Ἦλθε γάρ ὁ υἱὸς τῆ ἀνθρωπίνου ζητήσας κ' σῶσαι τὸ ²²ἀπολλόσ.

11 Ἀκούοντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, ²³προσθεὶς εἶπε παραβολὴν, διὰ τὸ ἔγγυς αὐτὸν ²⁰εἶναι Ἰερουσαλήμ, κ' δοκεῖν αὐτῶς ὅτι παραχρήμα μέλει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαινεσθαι.

12 Εἶπεν οὖν· Ἄνθρωπος ²⁴εὐγενής ²⁵ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν, ¹²λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν, κ' ²⁰ὑποστρέψαι.

13 Καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτῷ, ³⁰ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα ³²μνᾶς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ³⁴Πραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι.

A. D. 29.

- 1 σπεύσας.
- 2 μισῶ.
- 3 καταβαίνειν.
- 4 ἀποτάλλω.
- 5 ὑπεδέχομαι.
- 6 γίνομαι.
- 7 εἶδω.
- 8 διαγογγύζω.
- 9 εἰσέρχομαι.
- 10 ἐκαστέρχομαι.
- 11 ch. 9. 12.
- 12 λαμβάνω.
- 13 ἴσθμι.
- Ac. 5. 20.
- 14 φανίω.
- 15 σκωφαντίω, c. 3. 14. Lc. 19. 11. Job 35. 9.
- 16 διαπραγματεύομαι.
- 17 παραγίνομαι.
- 18 προσεργάζομαι.
- 19 γίνομαι.
- 20 εἶμι.
- 21 ἔρχομαι.
- 22 ἀπολλώω, c. 15. 6, 24, 32. Mat. 18. 11.
- 23 προνήθμι.
- 24 Ac. 17. 11. 1 Co. 1. 26.
- 25 πορεύομαι.
- 26 ἔχω.
- 27 Jno. 11. 44. Ac. 19. 12.
- 28 φασίω.
- 29 ἐποτρέφω.
- 30 δίδωμι.
- 31 τίθημι.
- 32 v. 16, 18, 20. Eze. 45. 12.
- 33 στείρω.
- 34 εἰργάζομαι, Mat. 25. 16. cf. 2 Ti. 2. 4. * ἐν ᾧ-ᾷ.
- 35 γινώσκω.

14 Οἱ δὲ πολῖται αὐτῷ ²ἐμίσησαν αὐτὸν, καὶ ⁴ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγοντες· Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς.

15 Καὶ ⁶ἐγένετο ἐν τῷ ¹⁰ἐπανελθεῖν αὐτὸν ¹²λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπε ¹⁴φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους, οἳ ²⁰ἔδωκε τὸ ἀργύριον· ἵνα ²⁵γινῶ τίς τίς ¹⁶διεπραγματεύσατο.

16 ¹⁷Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου ¹⁸προσεργάσατο δέκα μνᾶς.

17 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εὖ, ἀγαθὲ δούλε· ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστός ¹⁹ἐγένου, ²⁰ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων.

18 Καὶ ²¹ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε πέντε μνᾶς.

19 Εἶπε δὲ καὶ τούτῳ· Καὶ σὺ γίνε ἐπάνω πέντε πόλεων.

20 Καὶ ὕστερος ²¹ἦλθε, λέγων· Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν ²⁶εἶχον ἀποκειμένην ἐν ²⁷συνδαρίῳ.

21 ²⁸Ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος ἀσθηρὸς ²⁰εἶ· ἀρεῖς δ' οὐκ ³¹ἔθνηκας, καὶ θερίζεις ὁ οὐκ ³³ἔσπειρας.

22 Λέγει· δὲ· αὐτῷ·

Ἐκ τοῦ στόματος σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε·
 3 ἦδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος ἄσπυρος εἰμι, αἰρων ὁ οὐκ ἔβηκα, καὶ θερίζων ὁ οὐκ ἔσπειρα.

23 Καὶ διατί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν¹ ἱ¹¹ τράπεζαν, καὶ ἐγὼ¹² ἔλθων σὺν¹³ τόκῳ ἂν¹⁵ ἔπραξα αὐτό;

24 Καὶ τοῖς¹⁶ παρεστῶσιν εἶπεν·¹⁷ Ἀρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν, καὶ⁹ ὅτε τῶν δέκα μνᾶς ἔχοντι.

25 Καὶ εἶπον αὐτῶ· Κύριε ἔχει δέκα μνᾶς.

26¹⁹ Λέγω γάρ ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῶν ἔχοντι⁹ δοθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει,¹⁷ ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

27 Πλὴν τοὺς ἐχθροὺς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ²¹ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς,²³ ἀγάγετε ὧδε, καὶ²⁵ κατασφάξατε ἐμπροσθέν μου.

28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα,²⁶ ἐπορεύετο ἐμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἱερουσόλυμα.

29 Καὶ²⁷ ἐγένετο ὡς²³ ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴν καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ²⁹ καλούμενον Ἐλαιῶν,³¹ ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

30 εἰπὼν· Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην· ἐν

A. D. 29.

- 1 ἐρίσκω.
- 2 δέω.
- 3 εἶδα.
- 4 καθίζω.
- 5 ver. 21. cf. Mat. 25. 24.
- 6 τίθημι.
- 7 σπείρω.
- 8 ἀρωγία.
- 9 δίδωμι.
- 10 εἶρος.
- 11 Mat. 21. 12 τραπέζιταις. Mat. 25. 27.
- 12 ἔρχομαι.
- 13 Mat. 25. 27 Ex. 22. 25. De. 23. 19.
- 14 ἀπέρχομαι.
- 15 πράττω.
- 16 παρέστημι.
- 17 αἶρω.
- 18 ἐπιρίπτω, 1 Pe. 5. 7. Nu. 35. 20. 22
- 19 α. 'Ο δὲ κύριος εἶπε'
- 20 ἐπιβίβασαι, c. 10. 34. Ac. 23. 24.
- 21 ver. 14.
- 22 ὑποστράνω, Is. 58. 5. ἔστρωσαν. Mat. 21. 8.
- 23 ἄγω.
- * ἦδη, πρὸς τὴν καταβάσει τῶν ἔλαιων ἤρξαντο-η.
- 25 κατασφάξω, Zeo 11. 5.
- 2 Mac. 5. 12.
- 26 πορεύομαι.
- 27 γίνομαι.
- 28 ἔγγίζω.
- 29 κώμη.
- 30 ἔρχομαι.
- 31 ἀποστέλλω.
- 32 α. τόποις.

ἢ εἰσπορευόμενοι¹ εὐρήσετε πῶλον² δεδεμένον, ἐφ'³ ὃν ἔδειε πώποτε ἀνθρώπων⁴ ἐκάθισε· ἄσαντες αὐτὸν²³ ἀγάγετε.

31 Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς⁸ ἐρωτᾷ· Διατί λύετε; οὕτως¹⁰ ἔρετε αὐτῶ· Ὅχι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει.

32¹⁴ Ἀπελθόντες δὲ οἱ³¹ ἀπεσταλμένοι,¹ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς.

33 Ἀπόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτοῖς· Τί λύετε τὸν πῶλον;

34 Οἱ δὲ εἶπον· Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει.

35 Καὶ²³ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ¹⁸ ἐπιρίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον,²⁰ ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν.

36 Πορευόμενον δὲ αὐτοῦ,²² ὑπεστράνωσαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῳ.

37 Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ⁸ ἤδη πρὸς τὴν καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν,³⁰ ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων,

38 λέγοντες· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου· εἰρήμη ἐν οὐρανῷ, καὶ ὄψα ἐν ὑψίστοις.³²

39 Καὶ τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ¹ ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου.

40 Καὶ ² ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι ³⁰ κερράξονται.

41 Καὶ ὡς ³ ἤγγισεν, ⁷ ἰδὼν τὴν πόλιν, ⁸ ἔκλαιεν ἐπ' αὐτῇ, λέγων·

42 Ὅτι εἰ ⁹ ἔγνων καὶ σὺ, ⁶ καὶ γε ¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ⁴ σου ταύτῃ, τὰ ¹¹ πρὸς εἰρήνην σου· ἢν δὲ ¹² ἐκρύβῃ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου.

43 Ὅτι ¹³ ἤξεσκιν ἡμέρας ἐπὶ σέ, καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροὶ σου ¹⁵ χιράρακά σοι, καὶ ¹⁶ περικυκλώσουσί σε, καὶ ¹⁷ συνέξουσί σε πάντοθεν·

44 Καὶ ¹⁹ ἑδαφιοῦσί σε, καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοὶ καὶ οὐκ ²⁰ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ· ἀνθ' ὧν οὐκ ⁹ ἔγνων τὸν καιρὸν τῆς ²¹ ἐπισκοπῆς σου.

45 Καὶ ²³ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερόν, ²⁵ ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωληντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας·

46 Λέγων αὐτοῖς· ²⁶ Ἐγραπταὶ ²⁷ Ὁ οἶκος μου οἶκος προσευχῆς ²⁸ ἐστίν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποίησατε σπήλαιον ληστῶν.

47 Καὶ ²⁸ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ

A. D. 29.

1 ἐπιτίμησιν.

2 ἀπολλέτω.

3 ἀποκρίνομαι.

4 ἀκρομαίνωμαι.

5 ἐγγίζω.

6 γίνωμαι.

7 εἶδω.

8 κλαίω.

9 γινώσκω.

10 ἀφίστημι.

11 σ. ἀνήκουσα.

12 κρύπτω.

13 σου, δι. α.

14 ἱερεῖς-ι.

15 ἦεν.

16 διδάσκω.

17 Is. 37. 33.

18 Is. 33. 4.

19 Jos. 7. 9.

20 κί. 6. 14.

21 συνέξω.

22 οὐ. 4. 33.

23 Ac. 18. 6.

24 2 Co. 5. 14.

25 ἰσχυροῦ.

26 ἰδαφίω.

27 Ps. 137. 9.

28 Is. 3. 28.

29 ἀφήνω.

30 Ac. 1. 20.

1 Τι. 3. 2.

22 συλλογίζομαι.

Mat. 21. 25,

23 διαλογίζομαι.

Mat. 11. 31,

24 λογίζομαι.

25 εἰσέρχομαι.

26 πιστεύω.

27 ἄρχομαι.

28 γράφω.

29 Is. 56. 7.

1 Ὅτι-φ.

28 εἶμι.

29 πείθω.

30 κρύπτω.

ἱερῶν οἱ δὲ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐξήτουν αὐτὸν ² ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ.

48 Καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ⁴ ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

Κεφ. κ'.
ΚΑΙ ⁶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ⁶ ἐκείνων, διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εὐαγγελιζομένου, ¹⁰ ἐπέστησαν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις,

2 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, λέγοντες· Εἰπέ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ²⁸ ἐστίν ὁ ¹⁴ δοῦς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην;

3 ³ Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ¹⁸ Ἐρωτήσω ὑμᾶς καὶ γὼ ⁶ ἕνα λόγον· καὶ εἰπάτε μοι·

4 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ²⁵ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων;

5 Οἱ δὲ ²² συνέλογισαν πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες· Ὅτι ἐὰν εἰπώμεν· Ἐξ οὐρανοῦ· ἔρει, Διατί ⁸ οὐκ οὐκ ²⁴ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;

6 Ἐὰν δὲ εἰπώμεν· Ἐξ ἀνθρώπων· πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· ²⁹ πεπεισμένοι γὰρ ²⁸ ἐσιν Ἰωάννην προφήτην ²⁵ εἶναι.

7 Καὶ ¹ ἀπεκρίθησαν μὴ εἶδέναι πόθεν.

8 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

9 ³ Ἦρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἀνθρώπος ^δ τις ⁵ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ⁶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς· καὶ ⁷ ἀπεδήμησε χρόνους ἰκανοῦς.

10 Καὶ ἐν καιρῷ ⁹ ἀπέστειλε πρὸς τὸς γεωργὸς δούλου, ἵνα ἀπὸ τῆ καρπῆ τῆ ἀμπελῶνος ¹¹ δώσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοί, ¹³ δείραντες αὐτὸν, ¹⁵ ἐξάπεστειλαν κενόν.

11 Καὶ ¹⁷ προσέθετο ¹⁹ πέμψαι ἕτερον δούλου· οἱ δὲ ²¹ κἀκείνον ¹³ δείραντες καὶ ²² ἀτιμάσαντες, ¹⁵ ἐξάπεστειλαν κενόν.

12 Καὶ ¹⁷ προσέθετο ¹⁹ πέμψαι τρίτον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον ²³ τραυματίσαντες ²⁴ ἐξέβαλον.

13 Εἶπε δὲ ὁ κύριος τῆ ἀμπελῶνος· Τί ποιήσω; ¹⁹ πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τῶτον ²⁷ ἰδόντες ²⁸ ἐντραπήσονται.

14 ²⁷ Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοί, ³⁰ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες· Οὗτός ¹² ἐστὶν ὁ κληρονομὸς· ⁴ δεῦτε, ἀ-

A. D. 28.

- 1 ἀποκρίνομαι.
- 2 γίνομαι.
- 3 ἔρχομαι.
- 4 ἔρχομαι.
- 5 φύτεύω.
- 6 ἀιδίδομαι.
- 7 ἀποδημέω.
- 8 ἀπολλύω.
- 9 ἀποστέλλω.
- 10 Ro. 3. 4.
- 11 δίδωμι.
- 12 εἶμι.
- 13 δέρω, ch. 12. 47, 48.
- 14 γράφω.
- 15 ἐξαποστέλλω.
- 16 Ps. 118. 12.
- 17 προτίθημι.
- 18 ἀποδοκίμαζω.
- 19 πέμπω.
- 20 στείνω.
- 21 ἢ δέξομαι.
- 22 Jno. 8. 48.
- Ac. 5. 41.
- Ro. 1. 24.
- Ja. 2. 6.
- 23 Ac. 19. 16.
- Ex. 28. 16, 23.
- Ca. 5. 7.
- 24 ἐξβάλλω.
- 25 ἔρχομαι.
- 26 φοβέω.
- 27 εἶδω.
- 28 ἐντραπήω.
- 29 γινώσκω.
- 30 διαλογίζομαι.
- 31 2 Mac. 5. 15.
- 32 Job 19. 12.
- 31. 9.
- 33 ἐπιλαμβάνω.
- * τῶν λόγων, alii λόγους, κ. λόγους.
- 34 παραδίδωμι.
- 35 ἀποκτείνω.

ποκτείνωμεν αὐτὸν, ἵνα ἡμῶν ² γένηται ἡ κληρονομία.

15 Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, ³⁶ ἀπέδειξαν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;

16 ⁴ Ἐλεύσεται καὶ ⁸ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ ¹¹ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκούσαντες δὲ εἶπον· ¹⁰ Μὴ ² γένοιτο.

17 Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς, εἶπε· Τί οὖν ¹² ἐστὶ τὸ ¹⁴ γεγραμμένον τῆτο· ¹⁶ Λίθον ὃν ¹⁸ ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομῶντες, οὗτος ² ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·

18 Πᾶς ὁ ²⁰ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθου, συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν ² πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

19 Καὶ ²⁶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ²⁶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ¹ ³⁰ ἐγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπε.

20 Καὶ ³¹ παραηρήσαντες ⁹ ἀπέστειλαν ³³ ἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους ¹³ εἶναι· ἵνα ³³ ἐπιλάβωνται αὐτῷ ⁶ λόγου, εἰς τὸ ³⁴ παρα-

δοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ
καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ηγε-
μόνου.

21 Καὶ ³ἐπρωτόησαν
αὐτὸν, λέγοντες· Διδάσ-
καλε, ⁵οἴδαμεν ὅτι ὁρ-
θῶς λέγεις καὶ διδάσκεις,
καὶ οὐ λαμβάνεις πρό-
σωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀλη-
θείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ
διδάσκεις.

22 ⁷Ἐξέστιν ἡμῖν Καί-
σαρι φόρον ⁹δοῦναι, ἢ
οὐ; ¹⁰

23 Κατανοήσας δὲ αὐ-
τῶν τὴν ¹¹πανουργίαν,
εἶπε πρὸς αὐτοῖς· ¹²Τί
με πειράζετε;

24 ¹²Ἐπιδείξατέ μοι
δηνᾶριον· ἵνος ἔχει εἰκό-
να κ' ἐπιγραφὴν; ¹⁴Ἀπο-
κριθέντες δὲ εἶπον· Καί-
σαρος.

25 ¹⁵Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
¹⁵Ἀπόδοτε τοίνυν τὰ
Καίσαρος Καίσαρι, καὶ
τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.

26 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν
¹⁷ἐπιλαβέσθαι αὐτῷ ῥή-
ματος ἐναντίον τῆ λαῶν
καὶ θαυμίσαντες ἐπὶ τῇ
ἀποκρίσει αὐτοῦ, ¹⁹ἔσι-
γησαν.

27 ²¹Προσελθόντες δὲ
τινες τῶν Σαδδουκαίων,
οἱ ²³ἀντιλέγοντες ἀ-
νίστασιν μὴ ²²εἶναι, ³ἐ-
πρωτόησαν αὐτὸν,

28 λέγοντες· Διδάσκα-
λε, Μωσῆς ²⁵ἔγραψεν
ἡμῖν· ²⁶Εἰν ταὸς ἀδελ-

A. D. 29.

1 ἀποθνήσκω

2 ver. 29. 30.

Is. 49. 31.

Je. 18. 31.

3 ἑπερωτῶ.

4 λαμβάνω.

5 εἶδω.

6 γυνή.

7 ἔξειμι.

8 ἐξουσίωμα,

Mar. 12. 19.

Ac. 15. 5.

9 δίδωμι.

* Vide App.

10 s. δοῦναι.

11 1Co. 3. 19.

* Co. 4. 2.

Ep. 4. 14.

† αὐτὴν ὁ-

σαύτως ὁ-

σαύτως ὁ-

ψ. α. 136α.

12 ἐπιδει-

ξαι δειξάτι-α.

13 καταλαβέ-

14 ἀποκρίνο-

μαί.

15 ἀπόδομι

16 γίνομαι.

17 ἐπιλαμβέ-

18 ἔχω. [ρω.

19 σιγάω.

20 καταξιδύω,

ch. 21. 38.

Ac. 5. 41.

2 Th. 1. 5.

21 προσέρχο-

μαί.

22 εἶμι.

23 λέγοντες-α.

23 ch. 2. 34.

Jno. 19. 12.

Ac. 13. 45.

Ro. 10. 31.

24 ὡς ἄγγε-

λοι,

Mat. 22. 30.

Mar. 12. 25.

25 γράφω.

26 De. 25. 5..

10.

φός ¹ἀποθάνη ἔχων ⁶γυ-
ναῖκα, καὶ οὗτος ²ἄτεκ-
νος ¹ἀποθάνη, ἵνα ⁴λί-
βη ὁ ἀδελφός αὐτοῦ τὴν
⁶γυναῖκα, καὶ ⁸ἐξανασ-
τησῆ σπέρμα τῷ ἀδελ-
φῷ αὐτοῦ.

29 Ἐπτά οὖν ἀδελφοί
³⁰ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος,
⁴λαβὼν ⁶γυναῖκα, ¹ἀπέ-
θανεν ἄτεκνος.

30 * Καὶ ⁴ἔλαβεν ὁ δεύ-
τερος τὴν ⁶γυναῖκα, καὶ
οὗτος ¹ἀπέθανεν ἄτεκνος.

31 Καὶ ὁ τρίτος ⁴ἔλα-
βεν ¹αὐτὴν· ὡσαύτως δὲ
καὶ οἱ ἑπτὰ, ⁶καὶ οὐ
¹²κατέλιπον τέκνα, καὶ
¹ἀπέθανον.

32 Ὑστερον ⁶δέ ¹πάν-
των ¹ἀπέθανε κ' ἡ γυνή.

33 Ἐν τῇ οὖν ἀναστα-
σει, τίνος αὐτῶν ¹⁶γινέ-
ται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ
¹⁸ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.

34 Καὶ ¹⁴ἀποκριθεὶς
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τοῦ-
του γαμοῦσι καὶ ἐγαμ-
μίσκονται·

35 Οἱ δὲ ²⁰καταξιδθέν-
τες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου
τρυχεῖν, καὶ τῆς ἀναστά-
σεως τῆς ἐκ νεκρῶν, οὔτε
γαμοῦσιν, οὔτε ἐγαμί-
σκονται.

36 Οὔτε γὰρ ¹ἀποθα-
νεῖν ἐτι δύναιται· ²⁴ἰσαγγε-
λοὶ γὰρ ²²εἰσι κ' υἱοὶ
²²εἰσι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀνα-
στάσεως υἱοὶ ²²ὄντες.

37 Ὅτι δε ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωσῆς ὁ ἑρμήνευσε ἐπὶ τῆς βάτον, ὡς λέγει Κύριον, τὸν Θεὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰσαάκ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ.

38 Θεὸς δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν.

39 Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπον· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.

40 Οὐκ ἔτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.

41 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτῶν Πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαβὶδ εἶναι;

42 Καὶ αὐτὸς Δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν·
15 Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,

43 Ἔως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;

44 Δαβὶδ οὖν Κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἔστιν;

45 Ἀκούοντας δὲ πάντος τοῦ λαοῦ, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·

46 Προσέχετε ὑπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελούντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλοῦντων ὑσπασμοὺς ἐν ταῖς ἡγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγω-

A. D. 23.

ὁ ἀκούωντος, καὶ τῶν βέλτων ἀγ-α.

1 μαθητῶν. Ἰω. 11. 47. Ἀν. 22. 30. 1 Co. 10. 28.

2 ch. 14. 7, 8. Ματ. 23. 5.

3 Εξ. 3. 2. 8. 4 εἰμί.

5 ἡ θεός. ἰ μαθητῶν, ἢ μαθητῶν-α.

6 λαοβίβλια. 7 ἀποκρίνω-μαι.

8 ἀναβλέπω. 9 πάλαι.

10 Ματ. 12. 41. Ἰω. 8. 29.

11 α. γραμματέων.

12 Εξ. 22. 25. 13 ch. 12. 40. Ματ. 12. 42.

14 βιβλία. 15 Ps. 110. 1.

16 Ματ. 5. 30. Ματ. 12. 44. Ro. 5. 16.

17 τίθημι. 18 1 Co. 6. 18. 2 Co. 8. 13, 14.

19 1 Th. 3. 10. Phi. 2. 30.

20 ch. 8. 14. Ματ. 12. 46. 2 Ti. 2. 4.

21 Ἰω. 3. 17. 20 προσέχω.

21 α. καθέ. 22 ἱερωσύνη. 23 ἀφίμαι. 24 ἐπερωτῶμαι. 25 α. ἡγοραῖς. 26 ch. 11. 43. Ματ. 23. 6. Ματ. 12. 30. 27 γίνεσθαι.

γαῖς, καὶ πρωτοκλασίας ἐν τοῖς δείπνοις.

47 Οἱ κατεσθίουσι τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι ἕλθονται περισσώτερον κρίμα.

Κεφ. κα'.

8 **Α**ΝΑΒΛΕΨΑΣ δὲ εἶδε τὸν βάλλοντα τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίου.

2 Εἶδε δὲ καὶ τινὰ χήραν πενυχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά.

3 Καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλείον πάντων ἔβαλεν.

4 Ἄπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ 16 περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ· αὕτη δὲ ἐκ τοῦ 18 ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλε.

5 Καὶ τινῶν λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθημασι κεκόσμηται, εἶπε·

6 Ταῦτα ἂ θεωρεῖτε, ἔλευσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθῆσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ καταλιθῆσεται.

7 Ἐκηριώθησαν δὲ αὐτὸν, λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;

8 Ὁ δὲ εἶπε· Βλέπετε μὴ ¹πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ²ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· Ὅτι ἐγὼ εἰμι· καὶ ὁ καιρὸς ⁷ἤγγικε. Μὴ οὖν ⁹πορευθῆτε ὑπίσω αὐτῶν.

9 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ¹⁰ἀκαταστασίας, μὴ ¹¹πονηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα ¹²γενέσθαι πρῶτον· ἄλλ' οὐκ εὐθέως ¹³τὸ τέλος.

10 Τότε ¹⁴ἔλεγεν αὐτοῖς· ¹⁵Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν·

11 Σεισμοὶ τε μεγάλοι κατὰ τόπους, καὶ λιμοὶ, καὶ λοιμοὶ ¹⁷ἔσονται· ¹⁸φόβητρά τε καὶ σημεῖα ὑπ' οὐρανοῦ μεγάλα ¹⁷ἔσται.

12 Πρὸ δὲ τούτων ἀπάντων ²⁰ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ²²διώξουσι, ²³παραδίδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακὰς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός μου.

13 ²⁷Ἀποβήσεται ²⁸δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον.

14 ³³Θέσθε ³⁴οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, μὴ ³⁵προμελετῶν ³⁶ὑπολογηθῆναι.

A. D. 29.

- 1 πλανάω.
Mat. 24. 4.
Mar. 13. 5.
2 δίδωμι.
3 ἔρχομαι.
4 ὄνοματι.
5 Ac. 4. 14.
Es. 8. 8.
* ἦ-α.
6 ἀντίσταμι.
Mat. 5. 13.
7 ἤγγισον.
8 ch. 13. 17.
9 πορευέσθαι.
10 1Co. 14. 33
11 πτοίω.
ch. 24. 37.
12 γίνομαι.
13 ε. ἵστασι.
14 λέγω.
15 ἀγείρω.
16 ἀπαλλύω.
17 εἰμί.
18 Is. 19. 17.
† κτήσασθε-ε.
19 ἀνάσταμι.
20 ἐπιβάλλω.
21 εἶδω.
22 δίδωμι. [μι
23 παραδίδω-
24 γινώσκω.
25 ἤγγισον.
26 Mat. 24. 14
27 ἀποβαίνω.
ch. 5. 2.
28 ε. αὐτοῖς.
Mar. 13. 9.
29 εἰσερχο-
μαι. [ναι-α.
† πλανηθῆ-
30 πληρώω.
31 γράφω.
32 ε. βρόχος.
33 τίθημι.
34 ε. τοῦτο.
35 Mar. 13. 11.
36 ch. 12. 11.
Ac. 19. 33.
Ro. 7. 15.
37 θλίψις.
Mat. 24. 21.

15 Ἐγὼ γὰρ ²δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ἢ οὐ ⁴δυνήσονται ⁵ἀντιτεπεῖν, * οὐδὲ ⁶ἀντιστῆναι πάντες οἱ ⁸ἀντικείμενοι ὑμῖν.

16 ²³Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων, καὶ ἀδελφῶν, καὶ συγγενῶν, καὶ φίλων· καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν.

17 Καὶ ¹⁷ἔσεσθε μισθόμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.

18 Καὶ θριξὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ¹⁶ἀπόληται.

19 Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν ¹⁹κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

20 Ὅταν δὲ ²¹ἴδητε κυκλομένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερουσαλήμ, τότε ²⁴γινώτε ὅτι ²⁵ἤγγικεν ἡ ²⁶ἐρήμωσις αὐτῆς.

21 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρεῖτωσαν· κ. οἱ ἐν ταῖς χώραις, μὴ ²⁸εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν.

22 Ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὐτὰ ¹⁷εἰσι, τοῦ ¹ ³⁰πληρωθῆναι πάντα τὰ ³¹γεγραμμένα.

23 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἔχουσιν, ²² καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ¹⁷ ἔσται γὰρ ³⁷ ἀνάγκη μεγάλη

ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὄρη
δ' ἐν τῷ λαῷ τούτῳ.

24 Καὶ ¹πέσουνται ²ζό-
ματι μαχαίρας, κ' ³αἰχ-
μαλωτισθήσονται εἰς
πάντα τὰ ἔθνη· καὶ Ἱε-
ρουσαλὴμ ⁴ἔσται ⁵πα-
τημένη ὑπὸ ἔθνῳν, ἄχρι
⁷πληρωθῶσι ⁸καιροὶ ἔθ-
νῳν.^{1*}

25 Καὶ ⁴ἔσται σημεῖα
ἐν ἡλίῳ, καὶ σελήνῃ, καὶ
ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
⁸συνοχὴ ἔθνῳν [†] ἐν ⁹ἀ-
πορίᾳ, ἠχοῦσης θάλασ-
σης καὶ ¹¹θάλασσου.

26 Ἀποψυχόντων ἀν-
θρώπων ἀπὸ φόβου καὶ
¹³προσδοκίας τῶν ἐπερ-
χομένων τῆ ¹⁵οἰκουμέ-
νῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν
ὀρατῶν σαλευθήσονται.

27 Καὶ τότε ¹⁷ὄψου-
ται ¹⁹τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου ἐρχόμενον ἐν νε-
φέλῃ μετὰ δυνάμεως κ'
δόξης πολλῆς.

28 Ἀρχομένων δὲ τού-
των ²¹γίνεσθαι, ²²ἀνα-
κύψατε καὶ ²³ἐπάρατε
τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· διό-
τι ἐγγίζει ἡ ἀπολυτρω-
σις ὑμῶν.

29 Καὶ εἶπε παραβο-
λὴν αὐτοῖς· ²⁵Ἴδετε τὴν
σκυλὴν καὶ πάντα τὰ δέν-
δρα·

30 Ὅταν ²⁷προβάλωσιν
²⁹ἡδῆ, ³⁰βλέποντες ἀφ'
ἑαυτῶν· ³¹γινώσκετε ὅτι
ἡδῆ ἐγγύς τὸ θέρος· ³²ἐσὶν

A. D. 29.

- 1 πέπτω.
2 De. 13. 16.
3 Ro. 7. 23.
4 εἰ. μί.
5 ch. 10. 19.
6 θραύρομαι.
7 πληρῶς.
8 alii καὶ ἔ-
σουνται και-
ροὶ ἔθνῳν.
8 2 Co. 2. 4.
† ἐν ἀπορίᾳ
ἤχους-τ.
† βαρῶν-
σιν-α.
9 Lu. 26. 16.
10 1 Co. 6. 3, 4.
11 Jon. 1. 15.
12 ἐπίστημι.
9 ἐκείνη ὡς
παγίς· Ἐ-
πελεύσεται
γὰρ-α.
13 Ac. 12. 11.
14 Ro. 11. 8.
15 α. γῆ.
16 ἐπέρχομαι.
17 α. ἀνθρω-
ποι.
18 ch. 1. 29.
19 ἔκτομαι.
|| ἐν ἐν παντὶ
καιρῷ,-α.
20 καταξίωσι,
ch. 20. 35.
21 γίνομαι.
22 ἀνακύπτει,
ch. 13. 11.
23 ἐπαίρω.
24 ἴστανται.
25 εἶδω.
26 αὐλίξομαι,
Mat. 21. 17.
27 προβάλλω.
28 ὀφθαλμοί.
29 α. τὰ φέλλ-
λα,
Mat. 24. 32.
30 alii βλέ-
ποντες, ἀπ'
αὐτῶν.

31 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅ-
ταν ²⁵ἴδητε ταῦτα γινώ-
μενα, γινώσκετε ὅτι ἐγ-
γύς ⁴ἔστιν ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ.

32 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι οὐ μὴ ⁶παρέλθῃ ἡ
γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάν-
τα ²¹γένηται.

33 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
⁶παρελεύσονται, οἱ δὲ
λόγοι μου οὐ μὴ ⁶παρέλ-
θωσι.

34 Προσέχετε δὲ ἑαυ-
τοῖς, μήποτε ¹βαρυνθῶ-
σιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν
κραυγῇ, καὶ μέθῃ, κ'
μερίμναις ¹⁰βιωτικαῖς,
καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς
¹²ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ³ἐκ-
κεινή.

35 Ὡς ¹⁴παγίς γὰρ
¹⁸ἐπελεύσεται ἐπὶ πάν-
τας τοὺς ¹⁸καθημένους
ἐπὶ πρόσωπον πάσης
τῆς γῆς.

36 Ἀγρυπνεῖτε ἄδιν, ἐν
παντὶ καιρῷ δεόμενοι,
ἵνα ²⁰καταξιωθῆτε ἐκ-
φυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ
μέλλοντα ²¹γίνεσθαι, κ'
²⁴σταθῆναι ἔμπροσθεν
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας
ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς
δὲ νύκτας ἐξερχόμενος
²⁶ἠυλίζετο εἰς τὸ ὄρος
τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν.

38 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ²⁸ἤρ-
θριζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ
ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

Κεφ. κβ'.

A. D. 29.

1 ΗΓΓΙΖΕ δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἁζύμων, ἡ λεγομένη Πάσχα.

2 Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ, πῶς ἀνέλθωσιν αὐτὸν· ἔφοβοντο γὰρ τὸν λαόν.

3 Ἐισηγήθη δὲ ὁ Σατανᾶς εἰς Ἰουδαίαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα.

4 Καὶ ἀπελθὼν συνέλαλησε τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς τριηγηγοῖσι, τὸ, πῶς αὐτὸν παραδῶν αὐτοῖς.

5 Καὶ ἐχάρησαν καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι.

6 Καὶ ἐξωμολόγησε καὶ ἐζήτησε εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου.

7 Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἁζύμων, ἐν ἣ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα.

8 Καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάννην, εἰπὼν· Πορευθέντες εἰσποιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν.

9 Ὁ δὲ εἶπον αὐτῷ· Πῶς θέλεις ἐτοιμάσωμεν;

10 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ, εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, συναντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐ-

1 ἑγγίζω.
2 ζητέω.
3 ἀναίρειν.
4 ch. 2. 7.
5 φοβέω.
6 δείκνυμι.
7 ἀνάγειν-α.
8 ἐπιδείκνυμι.
9 εἰμί.
10 κεράμιον.
11 ἀναίρειν.
12 γίνωμαι.
13 συλλαλέω.
14 ἀναίρειν.
15 παραδίδομι.

16 Ge. 31. 30.
Mar. 4. 19.
Jno. 8. 44.
Ro. 1. 24.
Phi. 1. 23.

17 χαίρω.
18 ἐπιθυμία,
ch. 15. 16.
Mat. 5. 28.
Ac. 20. 33.

19 συνετίθημι.
20 δίδωμι.
21 ἐξωμολογέω.

22 πάσχα.
23 Mat. 26. 16.
Ps. 9. 9; 10. 1.
24 ἔρχομαι.
25 ἀποτέλλω.

† καινὸν βρω-
σθ-ν.
26 πληρόω.
† τὸ-ς.
27 πορεύομαι.
28 λαμβάνω.
29 ε. ἵνα.
31 τίτω.

ἐὰν τὸ νῦν-
f
al. idem add.
ante οὐ μὴ.
32 συναντήσῃ.
33 κέραν.
34 ἐτοιμάζω.

τῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὐ εἰσπορεύεται.

11 Καὶ ἔρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· Λέγει σοι ὁ διδάσκαλος· Που ἔστι τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν με φάγω;

12 Κακεῖνος ὑμῖν δείξει· ἀνίστεθ' ἔκει· ἔστρωμένον· ἔκει ἐτοιμάσατε.

13 Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἶρηκεν αὐτοῖς· καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.

14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ.

15 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπιθυμία ἐπιθυμήσα τούτου τὸ πάσχα φαγεῖν μετ' ὑμῶν, πρὸ του με παθεῖν.

16 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτῆ, ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

17 Καὶ δεξάμενος ποτήριον, εὐχαριστήσας εἶπε· Λάβετε τούτου, καὶ διαπερίσατε ἑαυτοῖς.

18 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ πῶς ἀπὸ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλῃς, ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ.

19 Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασε·

καὶ ¹ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων· Τῆτό ² ἔστι τὸ σῶμά μου, ³ τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ⁴ δίδόμενον· τῆτο ποιεῖτε εἰς ἡν ἔμην ⁵ ἀνίμνησιν.
 20 Ὡσαύτως καὶ ⁶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δεικνῆσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον, ⁷ ἢ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματι μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον.

21 Πλὴν ἰδού, ἢ χεῖρ τοῦ ¹⁰ παραδιδόντος με ⁷ μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

22 Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ¹¹ πορεύεται κατὰ τὸ ¹² ὄρισμένον· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρωπῷ ἐκείνῳ δι' οὗ ¹⁰ παραδίδοται.

23 Καὶ αὐτοὶ ¹⁵ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτούς, ¹⁷ τὸ, τίς ἄρα ² εἶη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.

24 ¹⁸ Ἐγένετο δὲ καὶ ²⁰ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, ¹⁷ τὸ, τίς αὐτῶν δοκεῖ ² εἶναι μείζων.

25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν ²² κυρνεύουσιν αὐτῶν· καὶ οἱ ²⁴ ἐξουσιάζουσιν αὐτῶν, ²⁵ εὐεργέται καλοῦνται.

26 Ὑμεῖς δὲ ²⁷ οὐχ οὕτως· ἄλλ' ¹⁹ οἱ μείζων ἐν ὑμῖν, ¹⁹ γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος· καὶ ὁ ἡγούμενος, ὡς ὁ διακονῶν.

A. D. 29.

- 1 δίδωμι.
- 2 αἶμα.
- 3 1Co. 11. 24.
- 4 He. 10. 2.
- 5 Nu. 10. 10.
- 6 διακνῆσαι, ch. 1. 22.
- 7 Ga. 2. 5.
- 8 He. 1. 11.
- 9 α. ἔδωκεν αὐτοῖς.
- 10 Mat. 6. 13.
- 11 α. ἔστι.
- 12 καὶ οὕτ.
- 13 διατίθειαι, Ac. 3. 25.
- 14 He. 8. 10.
- 15 α. ἡμεῖς βασιλεύουσιν, ἡμεῖς βασιλεύουσιν.
- 16 παραδιδόντος.
- 17 πορεύεται.
- 18 καὶ καθίστασθαι.
- 19 ἐξουσιάζουσιν.
- 20 Ac. 2. 23.
- 21 He. 4. 7.
- 22 α. ἐκείνῳ.
- 23 ἀρχουσιν.
- 24 δίδωμι.
- 25 α. κατὰ.
- 26 ch. 16. 9.
- 27 He. 1. 12.
- 28 ἡγεμῶν.
- 29 1Co. 11. 18.
- 30 ἀντιρῶν.
- 31 ἀντιρῶν.
- 32 κατακνῆσαι, εὐεργετῶν, Mat. 20. 25.
- 33 1Co. 6. 13.
- 34 κατεκνῆσαι, εὐεργετῶν, Mat. 20. 25.
- 35 2Mac. 4. 3.
- 36 ἀπορνεύουσιν.
- 37 α. ἔστι.
- 38 ἀπορνεύουσιν.

27 Τίς γὰρ μείζων; ὁ ἀνακειμένος, ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακειμένος; ἐγὼ δὲ εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν.
 28 Ὑμεῖς δὲ ² ἔστε οἱ ⁴ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς ⁶ πειρασμοῖς μου.

29 Ἐγὼ ⁹ διατίθειμαι ὑμῖν, καθὼς ⁹ διέθετό μοι ὁ πατήρ ⁹ μη, βασιλείαν·

30 Ἴνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ⁹ ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, ¹ † καὶ καθίσθηθε ἐπὶ θρόνων, κρίνοντες τὰς δωδεκά φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ.

31 Ἐἶπε δὲ ὁ Κύριος· ¹ Σίμων, Σίμων, ἰδὼ ὁ Σατανᾶς ¹² ἐζητήσατο ὑμᾶς, τοῦ ¹⁴ σκισθῆναι ὡς τὸν σίτον·

32 Ἐγὼ δὲ ¹⁶ ἑδεσθῆναι περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ¹⁶ ἐκλείπῃ ἡ πίστις σε· κ, σὺ ποτε ²¹ ἐπιστρέψας, ²⁵ στήριξον τοὺς ἀδελφοὺς σου.

33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ εἶμι ὅτι εἶμι εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον ¹¹ πορεύεσθαι.

34 Ὁ δὲ εἶπε· Δέγω σοι, Πέτρε, οὐ μὴ φωνῆσει σήμερον ἀλέκτωρ, πρὶν ἢ τρίς ²⁶ ἀπαρνήσῃ ⁹ μὴ εἶδέναι με.

35 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτε ²⁶ ἀπέστειλα ὑμᾶς

ἄτερ βαλαντίου, καὶ πήρας, κ' ὑποδημάτων, μή τιμος ὑστερήσατε; Οἱ δὲ εἶπον· Οὐδένοϋς.

36 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν, ὁ ἔχων βαλάντιον, *3 ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων, 5 † πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, κ' † ἀγορασάτω μάχαιραν.

37 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἄ ἐτι τοῦτο τὸ 7 γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἡμῖν, τὸ· Καὶ μετὰ ἀνομιῶν 9 ἐλογίσθη. Καὶ γὰρ † τὰ 11 περὶ ἡμοῦ τέλος ἔχει.

38 Οἱ δὲ εἶπον· Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ἔσονται ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· † 13 Ἰκανόν 15 ἔστι.

39 Καὶ 16 ἐξεληθῶν 17 ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· 19 ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

40 21 Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, εἶπεν αὐτοῖς· Προσεύχεσθε μὴ 22 εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν.

41 Καὶ αὐτὸς 23 ἀπεπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὥσει λίθος βολῆν, κ' 25 θείει τὰ γόνατα 27 προσήχεται,

42 Λέγων· Πάτερ, εἰ βούλει † 29 παρενεγκεῖν τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἡμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημα μου, ἀλλὰ τὸ σὸν 21 γενέσθω.

A. D. 29.

- 1 ἑπτομα.
2 ε. αὐτός.
3 ἀρεῖ-π.
4 αἴρω.
5 Ac. 9. 19.
6 μαχαιραν
† πωλησάτω.
† ἀγορασάτω-π.
7 Ac. 12. 5.
8 Pe. 4. 3.
9 γράφω.
10 ἀνίστημι.
11 λογιζομαι.
12 ἔρχομαι.
13 τὸ-π. ἡμέρα
14 ε. γεγραμ-
15 ἐπίστασι.
16 Ἀραβῶ-π.
17 αὐτοῦ-ε.
18 2 Co. 2. 6.
19 Ti. 2. 2.
20 ε. διὰ.
21 εἰμί.
22 ἐξέρχομαι
23 πορεύομαι
24 προήρχομαι.
25 ἀκολουθῶ.
26 αὐτοῦ-ε.
27 ἐγγίζω.
28 γίνομαι.
29 εἰσερχομαι.
30 ἀποστῆναι.
Mat. 26. 51.
31 παραδίδομαι.
25 τῆσσι. (μι
26 εἰδω. (μι
27 προσέχομαι.
28 πατάσσω.
Mat. 26. 31.
Mat. 14. 37.
32 παρενεγκεῖν, all
33 παρενεγκεῖν
29 παραφύγω, Mat. 14. 36.
He. 13. 9.
30 ἀφαιρέσει.
31 ἀπακρίνομαι.

43 *1 Ὁψῆθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ, 4 ἐμίσχυνεν αὐτόν.

44 Καὶ 2 γενόμενος 21 ἐν ἡγωνίᾳ, 6 ἔκτενεστερον προσήχεται 21 ἐγένετο δὲ ὁ ἰδῶν αὐτὸν ὥσει θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν.

45 Καὶ 8 ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, 10 ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς, ** 12 εἶπεν αὐτοῖς κοιμησάμενος ἀπὸ τῆς λύπης.

46 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· 14 Τί καθεύδετε; 8 ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ 22 εἰσελθῆτε εἰς πειρασμόν.

47 Ἐτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰουδας, εἰς τῶν δώδεκα, 18 προήχεται † αὐτῶν, κ' 20 ἠγγίσε τῷ Ἰησοῦ φιλήσας αὐτόν.

48 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἰουδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου 24 παραδίδω;

49 26 Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτόν τὸ 15 ἐσόμενον, εἶπον αὐτῷ· Κύριε, εἰ 28 πατάξομεν ἐν μαχαίρα;

50 Καὶ 28 ἐπάταξεν εἰς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ 30 ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν.

51 31 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ

Ἰησοῦς, εἶπεν¹ Ἐἴτε
ἕως τούτου. Καὶ² ἀψά-
μενος τοῦ ὤτιου αὐτοῦ,
³ ἴασατο αὐτόν.

52 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς
πρὸς τοὺς⁵ παραγενομέ-
νους ἐπ' αὐτὸν ἄρχιε-
ρεῖς, καὶ⁷ στρατηγοὺς
τοῦ ἱεροῦ, καὶ πρεσβυ-
τέρους ὧς ἐπὶ ληστὴν⁹
ἐξεληλύθατε μετὰ μα-
χαίρων καὶ ξύλων;

53 Καθ' ἡμέραν¹¹ ὄν-
τος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ
ἱερῷ, οὐκ¹³ ἐξετείνατε
τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ' ἀλλ'
αὐτὰ ὑμῶν¹¹ ἐστὶν ἡ
ῥα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ
¹⁵ σκότους.

54¹⁷ Συλλαβόντες δὲ
αὐτὸν¹⁹ ἤγαγον, καὶ²⁰ εἰ-
σήγαγον αὐτόν εἰς τὸν
οἶκον τῆς ἀρχιερέως. Ὁ
δὲ Πέτρος²¹ ἠκολούθει
μακρόθεν.

55²³ Ἀψάντων δὲ πῦρ
ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ²⁵
συγκαθισάντων αὐτῶν,
ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν μέ-
σῳ αὐτῶν.

56²⁷ Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν
παιδίσκη τις καθήμενον
πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀπει-
σασα αὐτῷ, εἶπε Καὶ
οὗτος σὺν αὐτῷ¹¹ ἦν.

57 Ὁ δὲ³¹ ἠρνήσατο
αὐτόν, λέγων Γύναι,
οὐκ² οἶδα αὐτόν.

58 Καὶ μετὰ βραχὺ ἕ-
τερος²⁷ ἰδὼν αὐτόν, ³³ ἔφη
Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν¹¹ εἶ.

A. D. 29.

- 1 ἴσω.
- 2 ἔπιπαι.
- 3 ἴσωμα.
- 4 διότιμα.
- ch. 24. 51.
- Ac. 27. 28.
- 5 παραγίνο-
μαι.
- 6 Ac. 12. 15.
- 7 πρὸς-π.
- 7 v. 4. Ac. 4. 1.
- 8 φωνῶ.
- 9 ἐξέρχομαι.
- 10 σπρέψω.
- 11 εἶμι.
- 12 ἐμβλέπω.
- 13 ἐκτείνω.
- 14 ὑπομιμ-
νήσκω.
- 15 Ac. 26. 18.
- Col. 1. 13.
- 16 ἀπαρνείο-
μαι.
- 17 συλλαμ-
βάνω.
- 18 αἰάω.
- 19 ἄγω.
- 20 εἰσάγω.
- 21 ἀκολουθῶ.
- † αὐτόν-ἡ.
- 22 ἐπιπαίζω.
- 23 ἔπιπ.
- 24 περικα-
λύπτω.
- Mar. 14. 65.
- He. 9. 4.
- 25 Ep. 2. 6.
- 26 τούτω.
- 27 εἶδω.
- 28 ἐπερωτάω.
- 29 ἀπεισῶ.
- ch. 4. 20.
- Ac. 1. 10.
- 30 παῖς.
- 31 ἀρνέομαι.
- 32 λέγω.
- 33 φῆμι.
- 34 γίνομαι.
- 35 συνῆγω.
- 36 Ac. 22. 5.
- 1 Ti. 4. 14.

Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν Ἀν-
θρώπε, οὐκ εἶμι.

59 Καὶ⁴ διαστάσης ὡ-
σεὶ ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις⁶
διόχυριζέτο, λέγων
Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος
μετ' αὐτοῦ¹¹ ἦν καὶ γὰρ
Γαλαταῖός¹¹ ἐστίν.

60 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος
Ἀνθρώπε, οὐκ²⁷ οἶδα ὃ
λέγεις. Καὶ παραχρη-
μα, ἐτι λαλῶντος αὐτοῦ,
⁸ ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ.

61 Καὶ¹⁰ στραφεὶς ὁ
Κύριος¹² ἐνέβλεψε τῷ
Πέτρῳ καὶ¹⁴ ὑπέμνησ-
θη ὁ Πέτρος τοῦ λόγον
τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐ-
τῷ Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα
φωνῆσαι, ¹⁶ ἀπαρνῆσῃ
με τρίς.

62 Καὶ⁹ ἐξεληθὼν ἔξω
ὁ Πέτρος¹ ¹⁸ ἐκλαυσε
πικρῶς.

63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ
συνέχοντες τὸν Ἰησοῦν,
²² ἐνέπαιζον αὐτῷ, δέ-
ροντες.

64 Καὶ²⁴ περικαλύψαν-
τες αὐτόν, ²⁶ ἐτυπτον αὐ-
τοῦ τὸ πρόσωπον καὶ²⁸
ἐπηρώτων αὐτόν, λέ-
γοντες Προφήτευσον, τίς
¹¹ ἐστὶν ὁ ³⁰ παῖσας σε.

65 Καὶ ἕτερα πολλὰ
βλασφημοῦντες ³² ἔλε-
γον εἰς αὐτόν.

66 Καὶ ὡς ³⁴ ἐγένετο
ἡμέρα, ³⁵ συνήχθη τὸ
³⁶ πρεσβυτέριον τῆ λαῶ,
ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμμα-

τεῖς, καὶ ¹ ἀνήγαγον αὐ-
τὸν εἰς τὸ συνέδριον ² ἐαυ-
τῶν, λέγοντες· Εἰ σὺ ³ εἶ
ὁ Χριστός; εἶπε ἡμῖν.

67 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἐάν
ὑμῖν εἶπω, οὐ μὴ ⁵ πισ-
τεύσητε·

68 Ἐάν δὲ καὶ ἐρωτή-
σω, ⁷ οὐ μὴ ⁸ ἀποκριθῆτέ
μοι, ἢ ἀπολύσητε. ⁹

69 Ἀπὸ τοῦ ¹⁰ νῦν ³ ἔσ-
ται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς
δουναίμενος τοῦ Θεοῦ.

70 Εἶπον δὲ πάντες· Σὺ
οὐκ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ;
Ὁ δὲ πρὸς αὐτὸς ¹¹ ἔφη·
Ἦμεῖς λέγετε, ὅτι ἐγὼ
εἰμι.

71 Οἱ δὲ εἶπον· Τί ἐτι
χρεῖαν ἔχομεν μαρτυρί-
ας; αὐτοὶ γὰρ ¹⁵ ἠκούσα-
μεν ἀπὸ ¹⁶ τοῦ τόματος αὐτῆ.

ΚΑΙ ¹⁷ ἀναστὰν ἄπαν
τὸ πλῆθος αὐτῶν, ¹⁸ ἤ-
γαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πι-
λάτον.

2 ²¹ Ἠρξάντο δὲ κατη-
γορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες·
Τοῦτον ²³ εὗρομεν ²⁵ δια-
στρέφοντα τὸ ἔθνος, καὶ
κωλύοντα Καίσαρι φέ-
ρους ²⁷ δίδόναι, λέγοντα
ἐαυτὸν Χριστὸν βασιλέα
³ εἶναι.

3 Ὁ δὲ Πιλάτος ²⁹ ἐπη-
ρώτησεν αὐτὸν, λέγων·
Σὺ ³ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων; Ὁ δὲ ⁸ ἀποκριθεὶς
αὐτῷ, ¹¹ ἔφη· Σὺ λέγεις.

A. D. 29.

- 1 ἀνάγω.
2 αὐτῶν-εἰ.
3 ver. 14, 22.
4 Ac. 19, 40.
5 εἰμί.
6 Eccl. 29, 1.
7 1 Mac. 6, 6.
8 πιστεύω.
9 Mar. 15, 11.
10 s. ὁμῶς.
11 ἀποκρίγο-
12 s. με. (μαί
10 s. χρόνου.
11 φήμι. [στω
12 ἀπεινώ-
13 ch. 4, 6.
14 Jo. 17, 2.
15 Ac. 26, 18.
16 Col. 1, 13.
17 ἀνατίμω-
18 τω, v. 11, 15.
19 Philo. 12.
20 ἀκούω.
21 εἶδω.
22 ἀπίστημι.
23 χάρω.
† ἱκανῶς
χρόνου-σ.
1 ἤγαγον-α.
19 ἄγω.
20 s. πολλοὺς
χρόνου.
21 ἄρχομαι.
22 ἐλπίζω.
23 εὗρίσκω.
24 ἵστημι.
25 ch. 9, 41.
26 Ac. 13, 8, 10.
27 Ac. 18, 28.
28 Jos. 6, 5.
27 εἶδωμι.
28 ch. 18, 9.
29 Ac. 4, 11.
30 Ro. 14, 3, 10.
31 1 Co. 1, 28.
29 ἐπερωτάω.
30 Mat. 22, 7.
31 Ac. 23, 10.
32 Re. 9, 16.
31 ἐμπαίζω.
32 περιβάλλω.

4 Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
τοὺς ὄχλους· Οὐδὲν εὐ-
ρίσκω ² αἴτιον ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ τούτῳ.

5 Ὁ δὲ ⁴ ἐπίσχυον, λέ-
γοντες· Ὅτι ⁶ ἀνασειεί
τὸν λαὸν, διδάσκων καθ'
ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ²¹ ἀρ-
ξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλι-
λαίας ἕως ὧδε.

6 Πιλάτος δὲ ἀκούσας
Γαλιλαίαν, ²⁹ ἐπηρώτη-
σεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλι-
λαῖός ² ἐστι.

7 Καὶ ¹² ἐπιγινούς ὅτι
ἐκ τῆς ¹³ ἑξουσίας Ἡρώδης
³ ἐστίν, ¹⁴ ἀνέπεμψεν αὐ-
τὸν πρὸς Ἡρώδη, ³ ὄντα
καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις
ἐν ταῖταις ταῖς ἡμέραις.

8 Ὁ δὲ Ἡρώδης, ¹⁶ ἰδὼν
τὸν Ἰησοῦν, ¹⁸ ἐχάρη λίαν·
³ ἦν γὰρ θέλων ἐξ ¹ ἱκα-
νοῦ ²⁰ ἰδεῖν ¹⁶ αὐτὸν, διὰ
τὸ ἀκοῦσαι πολλά ¹ περὶ
αὐτοῦ καὶ ²² ἠλπίζε τι
σημείων ¹⁶ ἰδεῖν ὑπ' αὐτῆ
γινόμενον.

9 ²⁹ Ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν
ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς
δὲ οὐδὲν ⁸ ἀπεκρίνατο
αὐτῷ.

10 ²⁴ Εἰστήκεισαν δὲ οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ-
ματεῖς, ²⁶ εὐτόμως κατη-
γοροῦντες αὐτοῦ.

11 ²⁸ Ἐξῆθενθης δὲ αὐ-
τὸν ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς
³⁰ στρατεύμασιν αὐτοῦ,
καὶ ³¹ ἐμπαίξας, ³² περι-

βαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα
1 λαμπράν, 2 ἀνέπεμψεν
αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ.

12 5 Ἐγένοντο δὲ φίλοι
ὁ, τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώ-
δης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
μετ' ἀλλήλων. 6 πρὸς πη-
χον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ 15 ὄν-
τες πρὸς ἑαυτοῖς.

13 Πιλάτος δὲ, συγκα-
λεσάμενος τοὺς ἀρχιε-
ρεῖς, καὶ τοὺς ἀρχοντας,
καὶ τὸν λαόν,

14 Εἶπε πρὸς αὐτούς·
9 Προσῆνέγκατέ μοι τὸν
ἄνθρωπον τῶτον, ὡς 10 ἀ-
ποστρέφοντα τὸν λαόν·
καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἐνώπιον
ὑμῶν ἀνακρίνας, οὐδὲν
11 εὔρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ
τούτῳ αἴτιον, ὃν κατη-
γορεῖτε κατ' αὐτοῦ.

15 Ἄλλ' οὐδὲ Ἡρώδης·
† 3 ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς
πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδοὺ, οὐ-
δὲν ἄξιον θανάτου 15 ἐστὶ
19 πεπραγμένον ἰ 13 αὐτῷ.

16 21 Παιδεύσας οὖν αὐ-
τὸν ἀπολύσω.

17 6 Ἀνάγκην δὲ εἶχεν
ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ
ἐορτὴν 23 ἕνα. 25

18 21 Ἀνέκραξαν δὲ πᾶσι
πληθεῖ, λέγοντες· 29 Λίβε-
τούτον, ἀπόλυσον δὲ ἡ-
μῖν 4 τὸν Βαραββᾶν·

19 Ὅστις 15 ἦν διὰ στά-
σιν τινὰ 5 γενομένην ἐν
τῇ πόλει, καὶ φόνον,
16 βεβλημένος εἰς φυλα-
κὴν.

A. D. 28.

1 Ac. 10. 30.

Ja. 2. 2.

He. 15. 6.

2 προσψω-
νίω, c. 6. 13.3 ἀναπέμψαι,
ver. 7.4 ἐπιφρονέω,
Ac. 12. 22.5 Στραφεῖν,
στραφεῖν-π.6 γινώσκω-
πρὸς τὰρ-

7 τῶν, Ac. 5. 2.

8 δεικνύω,
ch. 5. 1.9 προσφίρω,
Jno. 11. 25.10 Mat. 5. 42.
Tit. 1. 14.11 κρίνω,
12 Mat. 16. 18.† ἀπέπεμψα
γὰρ αὐτὸν
πρὸς ἑαυτῶν-ε.13 εἰς-
14 σ. παρα-
15 ἀπολύω.16 εἰς-
17 βάλω.18 αὐτῶν [με-
19 παραφίρω-
πρὸς τῶν,

20 ἀπάγω.

21 Ac. 7. 22.
1 Co. 11. 32.22 ἐπιλαμ-
βάνω. [χρ.23 σ. τὸ Πάσ-
24 ἐπιτίθημι.25 εἰς-
26 ἀναλύω.

27 ἀνατρέπω.

28 κρίνω,
ch. 8. 52.Mat. 11. 17.
29 Jno. 19. 15.

30 φρονέω.

31 στρέφω.
32 ἐπικρίνω.

20 Πάλιν οὖν ὁ Πιλάτος

2 προσεφώνησε, θέλων
ἀπολύσαι τὸν Ἰησοῦν.21 Οἱ δὲ 4 ἐπεφώνουν,
λέγοντες· * Στραφῶσον,
σταυρώσον αὐτόν.22 Ὁ δὲ τρίτον εἶπε
πρὸς αὐτοῦ· Τί γὰρ κα-
κόν 7 ἐποίησεν οὗτος;
οὐδὲν αἴτιον θανάτου
11 εὔρον ἐν αὐτῷ παιδεί-
σας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.23 Οἱ δὲ 8 ἐπέκειντο φω-
ναῖς μεγάλας, αἰτοῦμε-
νοι αὐτὸν σταυρωθῆναι·
καὶ 12 κατίσχυοι αἱ φω-
ναὶ αὐτῶν, 9 καὶ τῶν
ἀρχιερέων·24 Ὁ δὲ Πιλάτος 32 ἐ-
πέκρανε 5 γενέσθαι τὸ αἴ-
τημα αὐτῶν.25 14 Ἀπέλυσε δὲ 8 αὐ-
τοῖς τὸν διὰ στάσις καὶ
φόνον 16 βεβλημένον εἰς
τὴν φυλακὴν, ὃν 17 ἠτήθη-
το ἰοὺν δὲ Ἰησοῦν 18 παρέ-
δωκε ἰψ θελημαὶ αὐτῶν.26 Καὶ ὡς 20 ἀπήγαγον
αὐτόν, 22 ἐπιλαβόμενοι
Σιμωνὸν τινος Κυρηναῖς
6 τοῦ 1 ἐρχομένου ἀπ' ἀγ-
ροῦ, 24 ἐπέθηκαν αὐτῷ
τὸν σταυρόν, φέρειν ὀ-
πισθεν τοῦ Ἰησοῦ.27 26 Ἠκολοῦθει δὲ αὐ-
τῷ πολὺ πλῆθος τοῦ
λαοῦ, καὶ γυναικῶν, αἱ
4 καὶ 28 ἐκόπτοντο καὶ
30 ἐβριμῶν αὐτόν.28 31 Στραφεῖς δὲ πρὸς
αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε

Θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμὲ, πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν.

29 Ὅτι ἰδοὺ, ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ³ ἔρουσι ⁴ Μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ κοιλίαι αἱ ἔκ ⁵ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἱ οὐκ ⁶ ἐθήλασαν.

30 Τότε ⁷ ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι ⁹ Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς καὶ τοῖς βουνοῖς ¹⁰ Καλύψατε ἡμᾶς.

31 Ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί ¹¹ γένηται;

32 ¹³ Ἦγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο, ¹⁵ κακῆργοι, σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.

33 Καὶ ὅτε ¹⁷ ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον ¹⁹ Κρανίον, ἐκεῖ ²¹ ἔσταύρωσαν αὐτὸν, καὶ τοὺς κακούργους ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστεριῶν.

34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε Πάτερ, ²³ ἄφες ²⁵ αὐτοῖς οὐ γὰρ ²⁷ οἶδασι τί ποιοῦσι. Διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ²⁹ ἔβαλον ³¹ κλῆρον.

35 Καὶ ³⁰ εἰστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ³¹ Ἐξεμικτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες ³ σὺν αὐτοῖς, λέγοντες Ἄλλους ³² ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτὸν, εἰ

A. D. 29.

- 1 εἰμι.
2 ἱματῶν.
3 γυναικῶν.
4 εἶρω.
5 γεννάω.
6 ἔθρασαν, ε.
7 ἐξέβρασαν-η.
8 θηλάζω.
9 ἀρχομαι.
10 γράφω.
11 αἱ εἰ ἐπιγεγραμμένη γραμμένη.
9 πίπτω.
10 καλύπτω.
11 γίνομαι.
12 κριμάτων.
Mat. 18. 6.
13 ἄνω.
14 ch. 12. 10.
15 ver. 33, 39.
16 ἐπιτίμαω.
17 ἔλθω-η.
18 ἀρχομαι.
19 φοβέω.
19 Mat. 27. 33.
20 ch. 20. 47.
21 σταύρωω.
22 πρῶτω.
23 ἀφίημι.
24 Ac. 28. 6.
25 α. τοῦτο.
6 ἔλεγε-η. Ἰησοῦ, μνήσθητι μου. ὁ-ταν, -η. αἱ. ε. vel trans. κῆρον.
26 μνησθησο-
27 εἶδω. [μα
28 ἔρχομαι.
29 βάλλω.
30 κλήρον-η.
31 αἱ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐλευσεως σου
30 Ἰστημι.
31 ἀμετρήτως, c. 16. 14.
32 σώζω.
11 σοι σήμερον-η.

οὗτος ¹ ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός.

36 ² Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται, προσερχόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ,

37 Καὶ λέγοντες Εἰ σὺ ¹ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτὸν.

38 ¹ Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ ⁸ γεγραμμένη ¹ ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς ὉΥΤΟΣ ¹ ΕΣΤΙΝ Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

39 Εἰς δὲ τῶν ¹² κρεμασθέντων κακούργων ¹⁴ ἐβλασφήμει αὐτὸν, λέγων Εἰ σὺ ¹ εἶ ὁ Χριστός, ³² σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς.

40 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ¹⁶ ἐπέτιμα αὐτῷ, λέγων Οὐδὲ ¹⁸ φοβῆ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ ²⁰ κρίματι ¹ εἶ;

41 Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως ⁴ ἀγία γὰρ ὦν ²² ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν αὐτὸς δὲ οὐδὲν ²⁴ ἄτοπον ²² ἔπραξε.

42 Καὶ ⁶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ ²⁶ Μνήσθητί μου, Κύριε, ⁸ ὅταν ²⁸ ἔλθῃς ³¹ ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

43 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Ἀμὴν λέγω ¹¹ σοι, σήμερον μετ' ἐμῆ ¹ ἐσθὶ ἐν τῷ παραδείσῳ.

44 Ἦν δὲ ὥσει ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος ³ ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ὥς ὥρας ἐνάτης.

45 Καὶ ⁵ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, ⁶ καὶ ⁷ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον.

46 Καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε Πάτερ, εἰς χεῖράς σου [†] παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ¹¹ ἐξέπνευσεν.

47 Ἰδῶν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος τὸ ³ γενόμενον, ¹⁵ ἔδοξασε τὸν Θεόν, λέγων Ὁὐτως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ¹ ἦν.

48 Καὶ πάντες οἱ ¹⁸ συμπαραφερόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωρῶντες τὰ ³ γενόμενα, λήπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ¹⁹ ἐπέστρεφον.

49 ²¹ Εἰστίκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ²⁵ ὀρῶσαι ταῦτα.

50 Καὶ ἰδοῦ, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτῆς κἀπαύρατος, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος.

51 (Οὗτος ἄκ ¹ ἦν ³¹ συγκατατεθειμένος ³² τῇ βελῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν.) ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων ¹ ὃς καὶ προσεδέχετο καὶ

A. D. 29.

1 εἰμί. [μαί.
2 προσέρχο-
3 γίνομαι.

4 αἰτέω.
5 σκοτίζω.
6 καθαιρέω.
* αἱ. τῷ ἥλιῳ
δακτύλιουτος.

7 σχίζω.
8 ἐντελίττω.
† παρατίθε-
μαι, -ί. alii

παρατίθημι.
9 παρατίθη-
μι, c. 12. 48.

10 τίθημι.
11 ἐκπνέω.
12 De. 4. 49.
13 εἶδω.

† Vide App.
14 Mat. 27. 62
15 δοξάζω.
16 ἐπιφάσκω.

5 al. al. [μαί.
17 συνέρχο-
18 συμπαρα-
γίνομαι.

19 ἐπιστρέφω
20 θεάομαι.
21 ἵστημι.
22 ἱτοιμάζω.
23 ch. 24. 1.
24 ch. 14. 8.
25 ὀρώω.

26 s. τῷ νόμῳ.
27 εἶς. [ἀπό.
28 s. ἡμέρῃ
29 ἔρχομαι.
31 συγκατα-
τίθημι.

32 s. γυναῖκες
33 s. τῆν ψῆ-
φον.
34 ἀποκεκλις.
35 εἰσερχο-
μαι.

|| προσδέχε-
το τὴν-4. al.
ὃς καὶ αὐτὸς
προσδέχε-
το τὴν.

αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

52 Οὗτος, ² προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ⁴ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

53 Καὶ ⁶ καθελὼν αὐτὸ, ⁸ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ¹⁰ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι ¹² λαξευτῷ, οὗ οὐκ ¹ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς κείμενος.

54 ¹ Καὶ ἡμέρα ¹ ἦν ¹⁴ παρασκευῆ, ² καὶ ¹ σάββατον ¹⁶ ἐπέφωσκε.

55 Κατακολουθήσασαι δὲ ⁶ καὶ ⁵ γυναῖκες, αἰτινες ¹ ἦσαν ¹⁷ συναρπάξασαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ²⁰ ἐθέσαντο τὸ μνημεῖον, ² καὶ ὡς ¹⁰ ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ.

56 Ὑποστρέψασαι δὲ ²² ἠτοίμασαν ²³ ἀρώματα καὶ ¹ μύρα καὶ τὸ μὲν ¹ σάββατον ²⁴ ἠσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν. ²⁵

Κεφ. κδ'.
Τῆ, δὲ ²⁷ μία ²⁸ τῶν σαββάτων, ὄρθρον βαθεὸς ²⁹ ἦλθον ἐπὶ τὸ μνημα, φέρουσαι ἃ ²² ἠτοίμασαν ἀρώματα ⁴ καὶ τινες ³² σιν αἰτὰι.

2 Εὐρον δὲ τὸν λίθον ³⁴ ἀποκεκλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημεῖου.

3 Καὶ ³⁵ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὐρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

4 Καὶ ³ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ

τούτων, και ιδου, δυο
 ανδρες ¹ επεστησαν αυ-
 ταις εν εσθησεσιν ασ-
 τραπουσαις.

⁵ Εμφοβων δε ² γενο-
 μενων αυτων, και κλινη-
 σων το προσωπον εις
 την γην, ειπον προς αυ-
 τας: Τι ζητετε τον ζων-
 τα μετα των νεκρων;

⁶ Ουκ ⁴ εστιν ωδε, αλλ'
⁶ ηγεθη. ⁵ Μνησθητε ως
⁷ ελαλησεν υμιν, ετι ⁴ ων
 εν τη Γαλιλαια.

⁷ Λεγων: Οτι δεϊ τον
 υιον τς ανθρωπου ⁹ παρα-
 δοθηναι εις χειρας αν-
 θρωπων αμαρτωλων, κ
 σταυρωθηναι: και τη τρι-
 τη ημερα ¹¹ αναστηναι.

⁸ Και ⁵ εμνησθησαν των
 ρηματων αυτου.

⁹ Και υποστρεψασαι
 απο του μνημειου, ¹⁷ α-
 πιγγειλαν ταυτα παντα
 τοις ενδεκα κ; πασι τοις
 || λοιποις.

¹⁰ ⁴ Ησαν δε η Μαγ-
 δαληνη Μαρια, και Ιω-
 αννα, και Μαρια ²¹ ⁶⁶ Ια-
 κωβου, και αι λοικαι
 συν αυταις, ²³ αϊ ²³ ελε-
 γον προς τους υποστο-
 λους ταυτα.

¹¹ Και ²⁵ εφανησαν ε-
 νωπιον αυτων ωσει λη-
 ρος τα ρηματα αυτων,
 και ²⁷ ηπιστον αυταις.

¹² ¹¹ Ο δε Πετρος ¹¹ α-
 ναστας ²⁰ εδραμεν επι το
 μνημειον: και παρακν-

A. D. 29.

- 1 εφίστημι.
- * alii transp.
- 2 απέρχομαι.
- † απήλθε
- προς αυτων,
- θαυμ.-α.
- 3 γίνομαι.
- 4 εϊμι. [μαι.
- 5 μνησθησα-
- 6 εγείρω.
- † ακατον-φ.
- 6 δόματι, Οθ-
- λαμμας, 2.
- 7 Αμμας και
- Κλεόπας-π.
- 7 καλέω.
- 8 όμιλει.
- Ac. 20. 11.
- 9 παραδίδωμι.
- 10 συμβαίνω.
- 11 αείσθημι.
- 12a. άλλήλως
- 13 εγγίζω.
- 14 συμπορεύομαι.
- 16 κρατέω.
- 17 απαγγέλλω. [σωκ.
- 18 επιγγινώ-
- || λω. [σωκ.
- 19 2Mac. 11.
- 20 s. κατά τί.
- 21 s. ή μήτηρ.
- 66 Vide Ap.
- 22 Mat. 6. 16.
- 23 λέγω. [μαι.
- 24 αποκρίνο-
- 25 φαίνομαι.
- 26 He. 11. 9.
- † alii εις-ε.
- 27 απιστεύω.
- 11 'Ο εδ ad.
- γεγονός-ε.
- 28 γινώσκω.
- 29 τρέχω.

ψας βλέπει τα όθονια
 κείμενα: ⁹ μόνα: ¹⁰ και
²¹ απήλθε, προς εαυτον
 θαυμαζων το ³ γεγονός.

¹³ Και ιδου, δυο εξ αυ-
 των ⁴ ησαν πορευόμενοι
 εν αυτη τη ημερα εις κω-
 μην απέρχουσαν σταδί-
 ους ¹ εξήκοντα απο Ιε-
 ρουσαλημ, ⁶ η όνομα
 Έμμαους.

¹⁴ Και αυτοι ⁸ όμιλην
 προς άλλήλως περι πάν-
 των των ¹⁰ συμβεβηκό-
 των τούτων.

¹⁵ Και ³ εγένετο εν τη
 όμιλει αυτοις και συ-
 ζητειν, ¹² και αυτοις ο
 Ίησους ¹³ εγγίχας ¹⁴ συν-
 επορεύετο αυτοις.

¹⁶ Οι δε όφθαλμοι αυ-
 των ¹⁶ εκρατουντο του
 μη ¹⁸ επιγγινώσαι αυτον.

¹⁷ Εϊπε δε προς αυτας:
 Τίνες οι λόγοι ουτοι,
 ους ¹⁹ αντιβάλλετε προς
 άλλήλως περιπατητες,
 και ²⁰ ετε ²² σκυθρωποι:

¹⁸ ²⁴ Αποκριθεις δε ο
 εις, η όνομα Κλεόπας,
 ειπε προς αυτον: Συ μό-
 νος ²⁶ παροικεις εεν: [†] Ιε-
 ρουσαλημ, κ; ουκ ²⁸ εγνω-
 τα ³ γενόμενα εν αυτη εν
 ταϊς ημεραις ταυταις;

¹⁹ Και ειπεν αυτοις:
 Ποια; Οι δε ειπον αυτω:
 Τα περι Ίησου του Να-
 ζωραιου, ος ³ εγένετο
 ανηρ προφήτης, δικα-
 τος εν εργω και λόγω

ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ πάντων τοῦ λαοῦ

20 Ὅπως τε ²παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ⁵ἐσταύρωσαν αὐτόν.

21 Ἡμεῖς δὲ ⁷ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ⁹ἔστιν ὁ μέλλων ¹¹λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ· ἀλλὰ γε σὺν πᾶσι τούτοις, τριτὴν ἰατρὴν ἡμέραν ἄγει ¹³σήμερον, ἅφ' οὗ ταῦτα ¹⁴ἔγενετο.

22 Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ¹⁵ἔξέστησαν ¹⁷ἡμᾶς, ¹⁴γενόμεναι ¹⁹ὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον.

23 Καὶ μὴ ²¹εἰροῦσαι τὸ σῶμα αὐτῆ, ²²ἦλθον, λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ²³ἑώρακέναι, οἱ λέγουσιν αὐτὸν ²⁵ζῆν.

24 Καὶ ²⁷ἀπηλλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ ²¹εἴρον οὕτω καθόν καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον· αὐτὸν δὲ οὐκ [†]εἶδον.

25 Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτοὺς· Ὡ ³¹ἀνόητοι κ³² βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τῇ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ³⁴ἐλάλησαν οἱ προφήται.

26 Οὐκὶ ταῦτα ἔδει ³⁶παθεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ ³⁸εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;

A. D. 29.

- 1 δογμα.
- 2 παραδίδομι
- 3 διαρρηκτώ
- 4 κ. γεγραμμένα.
- 5 σταυρόσ.
- 6 ἔγγίζω.
- 7 ἠλπίζω.
- 8 παρεόμαι.
- 9 εἶμι.
- 10 προσκυφῶσαι-ε.
- 11 προσπαίωμαι,
- 18α. 21. 41.
- 11 Tit. 2. 14.
- 12 παρεβιάζομαι,
- Ac. 16. 15.
- 13 κ. τῆρος.
- 14 γένωμαι.
- 15 ἔξιστημι,
- Ac. 2. 13.
- 16 μένω.
- 17 κ. τῆ τοός.
- 18 ελπίω.
- 19 Job 20. 7.
- 20 κ. ἑώρα.
- 21 εὐρίσκω.
- 22 ἑγγραμ.
- 23 ἴδω.
- 24 λαμβάνω.
- 25 εἶμι.
- 26 ελπίω.
- 27 ἀπέρχομαι
- 28 ἐπιδοκῶμαι
- 29 δακνύω,
- v. 45. [κακ.
- 30 ἐπιτοκῶμαι
- † εἶδομαι-π.
- 31 Ro. 1. 14.
- 32 κακῶν.
- 33 Jo. 1. 19.
- 34 λαλίω.
- 35 ἀνοήτως.
- 36 κείω.
- 37 ὀπτασίω.
- 38 εἰσερχομαι.
- 39 συναθροίζω, Ac. 15. 12.

27 Καὶ ¹ἀρξάμενος ἀπὸ Μωσέως, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν, ²δημημήνευεν αὐτοῖς ἐν ⁴πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ ⁴περὶ ἑαυτοῦ.

28 Καὶ ⁶ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ⁸ἐκορεύοντο· καὶ αὐτὸς ¹⁰προσεποιοεῖτο πορρωτέρω ⁸κορεύεσθαι.

29 Καὶ ¹²παρεβιάσαντο αὐτόν, λέγοντες· ¹⁶Μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ⁹ἔστι, καὶ ¹⁸κέκλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ ³⁸εἰσηλθε ²⁰τοῦ ¹⁶μεῖναι σὺν αὐτοῖς.

30 Καὶ ¹⁴ἔγενετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, ²⁴λαβὼν τὸν ἄρτον, εὐλόγησε, καὶ ²⁶κλάσας ²⁸ἐπέδιδου αὐτοῖς.

31 Αὐτῶν δὲ ²⁹διηνοιχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ³⁰ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ¹⁴ἔγενετο ἀπ' αὐτῶν.

32 Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους· Οὐκὶ ἡ καρδία ἡμῶν ³²καταιομένη ⁹ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ³⁴ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς ²⁹διηνοίγει ἡμῖν τὰς γραφάς;

33 Καὶ ³⁵ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὁρᾷ, ³⁷ὑπέσπερψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, κ²¹ εἴρον ³⁹συνθηροισμένοις τοῖς ἑνδεκά καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς,

34 Λέγοντας· *^οτι ¹ἠ-
γέρθη ὁ Κύριος ³ὄντως,
καὶ ⁵ᾤφθη Σίμωνι.

35 Καὶ αὐτοὶ ⁷ἐξηγῶ-
το τὰ ⁹ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ
ὡς ¹⁰ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν
τῇ κλάσει τῆ ἄρτου.

36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν
⁴λαλοῦντων, αὐτὸς ^δὁ
Ἰησοῦς· ¹¹ἔστι ἐν μέσῳ
αὐτῶν, * καὶ λέγει αὐ-
τοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν.†

37 ¹³Πτοηθέντες δὲ κ' ἔ-
μφοβοὶ ¹⁶γενόμενοι ¹⁷ἔ-
δόκην· πνεῦμα θεωρεῖν.

38 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Τί ¹⁹τεταραγμένοι ²¹ἔσε-
τε, καὶ διατὶ διαλογισμοὶ
ἀναβαῖνθαι ἐν ταῖς καρ-
δίαις ὑμῶν;

39 ²⁵Ἴδετε τὰς χεῖράς
μου καὶ τοὺς πόδας μὴ,
ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμι· ²³ψη-
λαφήσατέ με κ' ²⁵ἴδετε
ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ
ὄστέα οὐκ ἔχει, καθὼς
ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα.

40 Καὶ τοῦτο εἰπὼν
²⁶ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς
χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.

41 Ἐνὶ δὲ ἠπιστοῦντων
αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς,
καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν
αὐτοῖς· Ἐχετε τι ²⁷βρώ-
σιμον ἐνθάδε;

42 Οἱ δὲ ²⁹ἐπέδωκαν
αὐτῷ ἰχθύος ὀπίτ' μέρος,
* κ' ἀπὸ μελισσῶν κηρίον.

43 Καὶ ³³λαβὼν, ἐνώ-
πιον αὐτῶν ἔφαγεν· †

44 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Οὐ-

A. D. 29.

* ὄντως δ' ἐβ-
ριστος ἠγέρ-
θη-θ.

- 1 ἐγείρω.
- 2 σ. εἶσι.
- 3 ch. 23. 47.
- 4 λαλεῖν.
- 5 ὁπτομα.
- 6 πληροῦ.
- 7 ἐξηγῶμαι.
- 8 γράφω.
- 9 σ. γεγενη-
μένα ἐαν-
τοῖς.
- 10 γινώσκω.
- 11 ἴσθημι.
- 12 διακρίνω.
- † al. ἐγὼ εἰ-
μι, μὴ φο-
βεῖσθε-σ.
- 13 πτοῦμαι.
- 14 σ. ἴσκα.
- 15 γίνωμαι.
- 16 συνίημι.
- 17 δοκέω.
- 1 φάντασ-
μα-σ.
- 18 πάσχω.
- 19 ταρασσω.
- 20 ἀνίστημι.
- 21 εἰμι.
- 22 κηρύσσω.
- 23 Ac. 17. 27.
- 24 σ. μετὰ τὸ
πράγμα.
- σ ἀρξάμενον,
σ. ἀρξάμε-
νοι, σ. ἀρ-
ξάμενος-σ.
- 25 εἶδω.
- 26 τ' ἀκρίβως.
- 27 Le. 19. 23.
- 28 σ. τὸ χρέον.
- 29 ἐπιδίδωμι.
- 30 ch. 12. 22.
- 31 ἴξω.
- 32 ἴσταιρω.
- 33 λαμβάνω.
- 34 διαίτημι.
- 35 ἀναφέρω.
- || Vide App.

τοι οἱ λόγοι ²οὗς ⁴ἐλάλη-
σα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ²¹ὄν-
των ὑμῖν, ὅτι δεῖ ⁶πλη-
ρωθῆναι πάντα τὰ ⁸γε-
γραμμένα ἐν τῷ νόμῳ
Μωσέως, κ' προφῆταις,
καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.

45 Τότε ¹²δήσῃσεν αὐ-
τῶν τὸν νοῦν, ¹⁴τῷ ¹⁶συν-
εἶνα τὰς γραφάς·

46 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
* Ὅτι οὕτω ⁸ἔγραπται,
⁴καὶ οὕτως ἔδει ¹⁸πα-
θεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ
²⁰ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν
τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ·

47 Καὶ ²²κηρυχθῆναι
ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ
μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ
ἔθνη, ²⁴σ' ἀρξάμενον ἀπὸ
Ἱερουσαλήμ.

48 Ὑμεῖς δὲ ²¹ἔσε μάρ-
τυρες τούτων.

49 Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἀπο-
στέλλω τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ πατρὸς μου ἐφ' ὑ-
μᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίστα-
τε ἐν τῇ πόλει ⁶Ἱερουσα-
λήμ, ἕως ²⁸οὗ ³⁰ἐνδι-
σσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους.

50 ³¹Ἐξήγαγε δὲ αὐτὸς
⁴ἔξω· ἕως εἰς Βηθανίαν·
καὶ ³²ἐπάρας τὰς χεῖρας
αὐτῷ, εὐλόγησεν αὐτὸς.

51 Καὶ ¹⁵εἰσέβη ἐν ᾧ εὐ-
λοεῖν αὐτὸν αὐτὸς, ³⁴διέ-
τη ἀπ' αὐτῶν, * κ' ³⁵ἀνε-
φέρετο εἰς τὸν οὐρανόν.

52 Καὶ αὐτοί, ⁴πρὸς-
κυνήσαντες αὐτὸν, ἰπέ-

στρεψαν εις Ἱερουσαλὴμ
μετὰ χαρᾶς μεγάλης.
53 Καὶ ἦσαν διαπαν-

A. D. 29.

1 εἰμί.
2 αἰτίω.

τὸς ἐν τῷ ἱερῷ, ² αἰνοῦν-
τες καὶ εὐλογοῦντες τὸν
Θεόν. ^δ Ἀμην.¹

ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ἍΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α΄.
ΕΝ ¹ ἀρχῇ ² ἦν ὁ ³ λό-
γος, καὶ ὁ λόγος ² ἦν
πρὸς τὸν Θεόν, κ^α Θεὸς
^{†2} ἦν ὁ λόγος.

² Οὗτος ² ἦν ἐν ἀρχῇ
πρὸς τὸν Θεόν.

³ Πάντα δι' αὐτοῦ ⁷ ἐ-
γένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ
⁷ ἐγένετο ὃδὲ ἴεν, ὃ ⁷ γέ-
γονεν.

⁴ Ἐν αὐτῷ ζωὴ ⁵² ἦν,
καὶ ἡ ζωὴ ² ἦν τὸ φῶς
τῶν ἀνθρώπων.

⁵ Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ
σκοτίᾳ φαίνει, κ^α ἡ σκοτία
αὐτὸ οὐ ¹³ κατέλαβεν.

⁶ Ἐγένετο ἄνθρωπος
¹⁵ ἀπεσταλμένος παρὰ
Θεοῦ ὄνομα αὐτῷ ¹⁷ Ἰω-
άννης.

⁷ Οὗτος ¹⁹ ἦλθεν εἰς μαρ-
τυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ
περὶ τῆ φωτός, ἵνα πάν-
τες πιστεύσωσι δι' αὐτῆ.

⁸ Οὐκ ² ἦν ἐκεῖνος τὸ
φῶς, ἀλλ' ²¹ ἵνα μαρτυ-
ρήσῃ περὶ τοῦ ¹¹ φωτός.

⁹ Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀλη-
θινόν, ὃ φωτίζει πάν-
τα ^{**} ἄνθρωπον ἐρχόμε-
νον εἰς τὸν [†] κόσμον.

B. C. 5.

1 Ge. 1. 1.
2 εἰμί.
3 ver. 14.
4 γένεσθαι.
* ὁ Θεός, conj.
Θεοῦ.
† Vide App.
6 ch. 16. 32.
6 s. ἀκλήμα-
τα.
7 γίνομαι.
8 ch. 13. 1.
9 παραλαμ-
βάναι.
10 λαμβάνω.
11 δίδωμι.
12 ch. 5. 27.
† Ἐν. *Ο γέγο-
νεν δι' αὐτῷ
ζωὴ ἦεν-α.
6 ἴσεν-α.
13 καταλαμ-
βάναι, c. 8. 3.
14 γενεάει.
15 ἀποπέλασθαι.
16 Ac. 2. 30.
17 s. ἦν.
18 σκεπτός.
19 ἐρχομαι.
20 θεόμαται.
21 s. εἰς τοῦ-
το ἦλθεν.
22 κρᾶζω.
|| φωτός ἦν.
Τὸ φῶς-α.
** ἄνθρωπον,
ἐρχόμε-
νον-α.
†† Ὅτι-α.

10 Ἐν τῷ κόσμῳ ² ἦν,
καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ
⁷ ἐγένετο καὶ ὁ κόσμος
αὐτὸν οὐκ ⁴ ἔγνω.

¹¹ Εἰς τὰ ⁵ ἴδια ⁶ ἦλθε, ¹⁹
καὶ ⁸ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ
⁹ παρέλαβον.

¹² Ὅσοι δὲ ¹⁰ ἔλαβον
αὐτὸν, ¹¹ ἔδωκεν αὐτοῖς
¹² ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ
⁷ γενέσθαι, τοῖς πιστεύου-
σιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
¹³ Ὅτι οὐκ ἐξ αἱμα-
των, οὐδὲ ἐκ θελήματος
σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελή-
ματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ
Θεοῦ ¹⁴ ἐγεννήθησαν.

¹⁴ Καὶ ὁ λόγος ¹⁶ σὺρξ
⁷ ἐγένετο καὶ ¹⁸ ἐσκήνω-
σεν ἐν ἡμῖν, (καὶ ²⁰ ἐθεα-
σάμεθα τὴν δόξαν αὐτῆ,
δόξαν ὡς μονογενοῦς
παρὰ πατρός,) [†] πλήρης
χάριτος καὶ ἀληθείας.

¹⁵ Ἰωάννης μαρτυρεῖ
περὶ αὐτῆ, κ^α ²² κέκραγε,
λέγων Ὁὗτος ² ἦν ὃν εἶ-
ποι ὁ ὀπίσω μου ἐρχό-
μενος, ἔμπροσθεν μου
⁷ γέγονεν ὅτι πρῶτός με
² ἦν.

¹⁶ ^{††} Καὶ ἐκ τῆ πλη-

ρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ¹ ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος.

17 Ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ³ ἐδόθη ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ⁴ ἐγένετο.

18 Θεὸν οὐδεὶς ⁵ ἑώρακε πώποτε ὁ μονογενὴς υἱός, ^{1*} ὁ ¹⁰ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ⁹ ἐξηγήσατο.

19 Καὶ αὕτη ¹⁰ ἐστὶν ἡ μαρτυρία τῆ Ἰωάννη, ὅτε ¹¹ ἀπέστειλαν οἱ Ἰσραῖλοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευίτας, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· Σὺ τίς ¹⁰ εἶ;

20 Καὶ ¹² ἀμολόγησε, καὶ οὐκ ¹³ ἠνῆράτο· καὶ ¹² ἀμολόγησεν· Ὅτι οὐκ εἰμι ἐγὼ ὁ Χριστός.

21 Καὶ ¹⁵ ἠρώτησαν αὐτόν· Τί οὖν; Ἥλιος ¹⁰ εἶ σὺ; Καὶ λέγει· Οὐκ εἰμι. Ὁ προφήτης ¹⁰ εἶ σὺ; Καὶ ¹⁷ ἀπεκρίθη· Οὐ.

22 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τίς ¹⁰ εἶ; ἵνα ἀποκρισὶν ³ δώμεν τοῖς ¹⁹ πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;

23 ²¹ Ἐφῆ· Ἐγὼ ²³ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἐθύνετε τὴν ὁδὸν Κυρίου· καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης.

24 Καὶ ⁹ οἱ ¹¹ ἀπεταλμένοι, ¹⁰ ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων.

25 Καὶ ¹⁵ ἠρώτησαν αὐ-

A. D. 28.

- 1 λαμβάνω.
- 2 κ. κατὰ.
- 3 δίδωμι.
- 4 γίνωμαι.
- 5 ὄραω.
- 6 ἴσθημι.
- * alii θεός, κ. θεοῦ, κ. υἱός θεός.
- 7 ch. 13. 23.
- Lu. 16. 22, 23
- † Vide App.
- 8 εἶδω.
- 9 ἐξηγώμαι, Lu. 24. 35.
- Ac. 15. 12, 14.
- 10 εἰμί.
- 11 ἀποτέλλω
- 12 ἀμολογῶ, ch. 9. 22.
- Mat. 7. 23.
- 13 ἀνῆράμαι.
- † Βηθαβαρά-ε.
- 14 ch. 3. 26.
- Mat. 4. 15, 25.
- Mar. 3. 8.
- 15 ἱρωτάω.
- 16 κ. ἡμέρῳ.
- 17 ἀποκρίνομαι.
- 18 ver. 26, 47.
- Mat. 25. 20.
- Ja. 3. 3.
- 19 πέμψω.
- 20 προ πρό-τερος.
- 21 φῆμι.
- 22 καὶ ἐγώ.
- 23 κ. εἰμί.
- § βοῶντος
- Κε τῷ ἐρή-μῳ ἐθύνετε-κ.
- 24 ch. 2. 11.
- Mar. 4. 22.
- I Co. 4. 5.
- 25 ἔρχομαι.
- 26 μαρτυρέω.
- 27 θελόμαι.
- || ἄρ-α.
- 28 μένω.

τὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ· ² Τι οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ ¹⁰ εἶ ὁ Χριστός, οὔτε Ἥλιος, οὔτε ὁ προφήτης;

26 ¹⁷ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης, λέγων· Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ⁶ ἔστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ ¹⁸ οἴδατε·

27 Αὐτός ¹⁰ ἐστὶν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου ⁴ γέγονεν· οὗ ⁶ ἐγὼ ¹ οὐκ εἰμι ἄξιος ἵνα λύσω αὐτῆ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος.

28 Ταῦτα ἐν ¹ Βηθαβαρᾷ ⁴ ἐγένετο ¹⁴ πέραν τῆ Ἰορδάνου, ὅπῃ ¹⁰ ἦν Ἰωάννης βαπτίζων.

29 Τῇ ¹⁶ ἐπαύριον βλέπει ⁶ ὁ Ἰωάννης ¹ τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει· ¹⁸ Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τῆ κόσμου.

30 Οὗτός ¹⁰ ἐστὶ περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον· Ὁπίσω με ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθέν μου ⁴ γέγονεν· ὅτι πρῶτός ²⁰ μου ¹⁰ ἦν.

31 ²² Καὶ γὰρ οὐκ ⁸ ἤβδεν αὐτόν· ἀλλ' ἵνα ²¹ φανερωθῆ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ²⁵ ἦλθον ἐγὼ ἐν ⁴ τῷ ¹ ὕδατι βαπτίζων.

32 Καὶ ²⁶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης, λέγων· Ὅτι ²⁷ τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ἡ ὡσεὶ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ²⁸ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.

33 ¹ Καὶ γὰρ οὐκ ² ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ³ ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἐφ' ὃν ἂν ⁴ ἵδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ⁵ ἐστίν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.

34 ¹ Καὶ γὰρ ² ἑώρακα, κ' ³ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστίν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

35 Τῇ ¹⁰ ἑπαύριον πάλιν ¹² εἰστήκει ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.

36 Καὶ ¹³ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέγει· ² Ἴδε ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ.

37 Καὶ ¹⁵ ἤκουσαν αὐτῆ οἱ δύο μαθηταὶ ¹⁷ λαλοῦντος, καὶ ¹⁸ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.

38 ¹⁹ Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ²⁰ θεασάμενος αὐτοὺς ¹⁸ ἀκολουθῶντας, λέγει αὐτοῖς·

39 Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ²¹ Ῥαββί, (ὃ λέξθαι ²² ἑρμηνευόμενον, διδάσκαλε) πῶς ²⁴ μένεις;

40 Λέγει αὐτοῖς· ²⁵ Ἐρχεσθε κ' ¹² ἴδετε. ²⁵ ἤλθον καὶ εἶδον πού μείνει· καὶ παρ' αὐτῷ ²⁴ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ἕως δὲ ¹ ἢ ἕως δεκάτης.

41 ⁶ Ἦν Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, εἰς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκου-

A. D. 26.

- 1 καὶ ἰδέω.
- 2 εἶδω.
- 3 ὕδατι.
- 4 πρῶτον-π.
- 4 εὐρίσκω.
- † Μασίω-δ.
- 5 αἰμί.
- 6 Mat. 1. 23. Mar. 5. 41. Ac. 4. 36.
- 7 ἑώρακα.
- 8 ἄγω.
- 9 μεμαρτύρηκα.
- 10 π. ἑπαύριον.
- 11 πάλιν.
- 12 ἵστημι.
- 13 ἐπαύριον.
- Mat. 6. 26. 19. 26. Mar. 10. 21. Lu. 20. 17.
- 14 θέλω.
- 15 ἀκούω.
- † alii ponunt post λέγει αὐτῷ.
- 16 ἔρχομαι.
- 17 λαλέω.
- 18 ἀκολουθίω.
- 19 στρίψω.
- 20 θεάομαι.
- 21 ver. 50. ch. 3. 2. 26. Mat. 23. 7. Mar. 9. 5. 11. 21. 14. 45.
- 22 γράφω.
- 23 ver. 42. ch. 9. 7. Ho. 7. 2.
- 24 μένω, Lu. 19. 5. Ac. 18. 3. 21.
- † Ναζαρέθ-α. Ναζαρέθ-ι.
- 25 ἔρχομαι.
- || δεκάτη-ι.
- 26 ch. 4. 42. Mat. 14. 33. 27. 54.

σάντων παρὰ Ἰωάννου, ⁶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ.

42 Εὐρίσκει οὗτος ⁶ πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν Ἰδίου Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ· ⁴ Ἐβρίκαμεν τὸν [†] Μεσσίαν, ὃ ⁵ ἐστὶ ⁶ μεθερμηνευόμενον, ὃ¹ Χριστός.

43 Καὶ ⁸ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ¹³ Ἐμβλέψας δὲ ¹ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Σὺ ⁵ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωάννη· σὺ ¹¹ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος.

44 Τῇ ¹⁰ ἑπαύριον ¹⁴ ἤβηλθον ⁶ ὁ Ἰησοῦς· ¹¹ ἔβηλθον εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὐρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολουθεῖ μοι.

45 ⁵ Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου κ' Πέτρου.

46 Εὐρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, κ' λέγει αὐτῷ· Ὁν ²² ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ, καὶ οἱ προφῆται, ⁴ εἰρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ, τὸν ἀπὸ ⁶ Ναζαρέθ.

47 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ· Ἐκ ⁶ Ναζαρέθ δύναται τι ἀγαθὸν ⁶ εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Ἐρχου καὶ ² ἴδε.

48 Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ² Ἴδε ²⁶ ἀλη-

ὅπως Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ¹
¹ δόλος οὐκ ἔστι.

49 Λέγει αὐτῷ Ναθα-
 ναηλ Πόθεν με γινώσ-
 κεις; ⁶ Ἀπεκρίθη δὲ Ἰη-
 σοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ
 Πρό τοῦ σε Φίλιππον
 φωνῆσαι, ³ ὄντα ὑπὸ τῆν
 συκῆν, εἰδόν σε.

50 ⁶ Ἀπεκρίθη Ναθα-
 ναηλ, καὶ λέγει αὐτῷ
 Ῥαββί, σὺ ³ εἶ ὁ υἱὸς
 τοῦ Θεοῦ, σὺ ³ εἶ ὁ βασι-
 λεὺς τοῦ Ἰσραὴλ.

51 ⁶ Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς,
 καὶ εἶπεν αὐτῷ Ὅτι εἰ-
 πὸν σοι, εἰδόν σε ὑπο-
 κάτω τῆς συκῆς, ⁶ πι-
 στεύεις; μεῖζω τούτων
 ἴδῃς. ¹⁵

52 Καὶ λέγει αὐτῷ
¹² Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν
^c ¹³ ἀπ' ἄρτι ¹⁵ ὄψεσθε
 τὸν οὐρανὸν ¹⁷ ἀνεψόγα,
 καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ
 Θεοῦ ἀναβαινοντάς καὶ
 καταβαίνοντάς ἐπὶ τὸν
 υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Κεφ. β'.

ΚΑΙ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρί-
 τη γάμος ²⁰ ἐγένετο ἐν
 Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας· κὶ
³ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ
 ἐκεῖ.

2 ²³ Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ
 Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ
 αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.

3 Καὶ ²⁵ ὑστερησαντος
 οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τῆ
 Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· Οἴ-
 νον οὐκ ἔχουσι.

A. D. 26.

- 1 Mat. 26. 4.
 Mar. 7. 22.
 Ac. 13. 10.
 2Co. 12. 16.
 Re. 14. 5.
 2 Mat. 8. 29.
 Mar. 1. 24.
 3 εἰμί.
 4 ch. 19. 26.
 1 Co. 7. 16.
 5 Mat. 24. 36.
 Lu. 22. 53.
 6 ἀπακρίνον-
 γ. 7. [μα-
 ch. 4. 28.
 8 2 Ch. 4. 5.
 9 γεμίζω.
 10 πρὸ ἑσπερῆ
 ἡντος ἄνω
 μέρου.
 11 πιστεύ-
 εις-α.
 12 ἀντὶς.
 ch. 4. 7. 15.
 13 c. 3. 3, 5, 11.
 Mat. 6. 5.
 14 ch. 13. 19.
 Mat. 26. 29.
 Re. 14. 13.
 14 ver. 9.
 15 ἄνω-α.
 16 ἄνωμα.
 17 φέρω.
 18 ἀποίγω.
 19 γένομαι.
 20 εἶδω.
 21 γίνομαι.
 22 τίθημι.
 23 μεθυσκω.
 Lu. 12. 45.
 Ep. 5. 19.
 1 Th. 5. 7.
 Ge. 43. 34.
 23 καλίω.
 24 τρώω.
 25 Mat. 19. 20.
 Mar. 10. 21.
 Lu. 15. 14.
 Ro. 3. 23.
 26 φανερώω.
 27 πιστεύω.

4 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς
² Τί ἔμοι καὶ σοι, ⁴ γυναῖ;
 οὐπω ἤκει ἡ ⁵ ὥρα μου.

5 Λέγει ἡ μήτηρ αὐτῆ
 τοῖς διακόνοις Ὁ, τι ἂν
 λέγη ὑμῖν, ποιήσατε.

6 ³ Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ⁷ ὑ-
 δρίαὶ λίθιναι ἕξ, κείμε-
 ναι κατὰ τὸν καθαρισ-
 μὸν τῶν Ἰουδαίων, χω-
 ροῦσά ἀνὰ ⁸ μετρητὰς
 δύο ἢ τρεῖς.

7 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
 σοῦς Ἐγεμίσατε τὰς ὑ-
 δρίας ὕδατος. Καὶ ⁹ ἐγέ-
 μισαν αὐτάς ¹⁰ ἕως ἄνω.

8 Καὶ λέγει αὐτοῖς
¹¹ Ἀντλήσατε νῦν, καὶ
 φέρετε τῷ ¹⁴ ἀρχιτρικλί-
 νῳ. Καὶ ¹⁶ ἤνεγκαν.

9 Ὅτι δὲ ¹⁸ ἐγένεσθε οὗ
 ἀρχιτρικλίνος τὸ ὕδωρ
 οἶνον ²⁰ γεγεννημένον, (κὶ
 οὐκ ¹⁹ ᾔδει πόθεν ³ ἐστίν·
 οἱ δὲ διακόνοι ¹⁹ ᾔδει-
 σαν, οἱ ¹¹ ἠντληκότες τὸ
 ὕδωρ) φωνεῖ τὸν νεμ-
 φίον ὁ ἀρχιτρικλίνος,

10 Καὶ λέγει αὐτῷ
 Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον
 τὸν καλὸν οἶνον ²¹ τίθη-
 σι, καὶ, ὅταν ²² μεθυσ-
 θῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω
 σὺ ²⁴ τετηρηκας τὸν κα-
 λὸν οἶνον ἕως ἄρτι.

11 Ταύτην ἐποίησε τὴν
 ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ
 Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γα-
 λιλαίας, καὶ ²⁶ ἐφανε-
 ρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ
 καὶ ²⁷ ἐπίστευσαν εἰς

αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ.

12 Μετὰ τοῦτο ¹ κατέ-
βη εἰς Καπερναοὺμ, αὐ-
τός καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ,
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ
ἐκεῖ ⁵ ἔμειναν οὐ πολ-
λὰς ἡμέρας.

13 Καὶ ἔγγυς ^θ ἦν τὸ
πάσχα τῶν Ἰουδαίων,
καὶ ^δ ἀνέβη εἰς Ἱεροσό-
λυμα ὁ Ἰησοῦς.

14 Καὶ ⁹ εὔρεν ἐν τῷ
ἱερῷ τὰς πωλῆντας βόας
καὶ πρόβατα καὶ περι-
στεράς, καὶ τοὺς ¹¹ κερ-
ματιστάς καθημένους.

15 Καὶ ποιήσας φρα-
γέλλιον ἐκ ¹² σχοιניῶν,
πάντας ¹³ ἐξέβαλεν ἐκ
τῆς ἱερῶ, τὰ τε πρόβατα
καὶ τοὺς βόας καὶ τῶν
¹⁵ κολλυβιστῶν ¹⁶ ἐξέ-
χεε † τὸ κέρμα, καὶ τὰς
τραπέζας ¹⁷ ἀνέστρεψε.

16 Καὶ τοῖς τὰς περι-
στεράς πωλοῦσιν εἶπεν·
¹⁹ Ἄριτε ταῦτα ἐντεν-
θεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶ-
κον τοῦ πατρός μου, οἶ-
κον ²³ ἐμπορίου.

17 ²¹ Ἐμνήσθησαν δὲ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι
²³ γεγραμμένον ^ε ἔστιν·
²⁵ Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σὺ
κατέφαγέ με.

18 ²⁶ Ἀπεκρίθησαν οὖν
οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον αὐ-
τῷ· Τί σημεῖον δεῖκνύεις
ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς;

A. D. 26.

1 καταβαίνω.

2 λίου,

Ep. 2. 14.

2 Pc. 3. 10.

3 ver. 20, 21.

Mat. 26. 61.

Mar. 14. 58.

4 ἔγειρω.

ε ἔμειναν-π.

δ μένω.

6 εἶμι.

7 οἰκοδομέω.

8 ἀναβαίνω.

9 εὐρίσκω.

10 λέγω.

11 i. q. κολλυβιστής,

ver. 15.

Mat. 21. 12.

12 Ac. 27. 32.

2 Sa. 8. 2.

13 ἐκβάλλω.

14 πιστεύω.

15 Mat. 21. 12.

Mar. 11. 15.

16 ἐκχέω.

† τὰ κέρματα-π.

‡ τοῖς-ε.

17 ἀνατρέφω

18 ver. 22.

Lu. 16. 11.

Ro. 3. 2.

1 Co. 9. 17.

Gal. 2. 7.

1 Th. 2. 4.

19 αἶρω.

20 De. 33. 19.

Is. 23. 17.

Eze. 27. 3.

21 μνησθῆ-
κομαι.

ε πάντα-π.

22 μαρτυρέω.

23 γράφω.

24 γινώσκω.

25 Ps. 69. 9.

π καταφάγω-
ται-π.

26 ἀποερίτω-
μα.

19 ²⁶ Ἀπεκρίθη ^ε ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς·

² Λύσατε τὸν ³ ναὸν τοῦ-
τον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέ-
ραις ⁴ ἐγερῶ αὐτόν.

²⁰ Εἶπον οὖν οἱ Ἰου-
δαῖοι· Τεσσαράκοντα καὶ
ἕξ ἔτεσιν ⁷ ᾠκοδομήθη ὁ
ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν
τρिसὶν ἡμέραις ⁴ ἐγερεῖς
αὐτόν;

²¹ Ἐκεῖνος δὲ ¹⁰ ἔλεγε
περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώ-
ματος αὐτοῦ.

²² Ὅτε οὖν ⁴ ἠγέρθη
ἐκ νεκρῶν, ²¹ ἐμνήσθησαν
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι
τῷτο ¹⁰ ἔλεγεν ^δ αὐτοῖς·
καὶ ¹⁴ ἐπίστευσαν τῇ γρα-
φῇ, καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶ-
πεν ὁ Ἰησοῦς.

²³ Ὡς δὲ ^θ ἦν ἐν Ἱερο-
σολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν
τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ¹⁸ ἐπί-
στευσαν ¹⁴ εἰς τὸ ὄνομα
αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτῷ
τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησε.

²⁴ Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς
οὐκ ¹⁴ ἐπίστευεν ἑαυτὸν
αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γι-
νώσκειν ⁹ πάντας·
²⁵ Καὶ ὅτι οὐ χρεῖαν
εἶχεν ἵνα τις ²² μαρτυρή-
σῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου·
αὐτὸς γὰρ ²⁴ ἐγίνωσκε
τί ^θ ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

Κεφ. γ΄.

⁶ ἮΝ δὲ ἀνθρώπος ἐκ
τῶν Φαρισαίων, Νικόδη-
μος ὄνομα αὐτῷ, ἀρχων
τῶν Ἰουδαίων.

2 Οὗτος ¹ ἦλθε πρὸς
 τὸν Ἰησοῦν ² νυκτὸς, κ.
 εἶπεν αὐτῷ· Ῥαββί, ³ οἶ-
 δαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ¹ ἔλη-
 λυθας διδάσκαλος· ἔδειξ
 γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα
 δύναται ποιεῖν ἃ σὺ ποι-
 εῖς, εἰ μὴ ⁵ ἡ ὁ Θεὸς
 μετ' αὐτοῦ.

3 ⁴ Ἀπεκρίθη ὁ ¹ Ἰη-
 σοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι,
 εἰ μὴ τις ⁷ γεννηθῆ ἄνω-
 θεν, ἔδυναται ³ ἰδεῖν τὴν
 βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

4 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ
 Νικόδημος· Πῶς δύναται
 ἄνθρωπος ⁷ γεννηθῆναι
 γέρον ⁵ ὢν; μὴ δύναται
 εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μη-
 τρὸς αὐτοῦ δεύτερον ¹¹ εἰ-
 σελθεῖν, καὶ ⁷ γεννηθῆ-
 ναι;

5 ⁴ Ἀπεκρίθη ὁ ¹ Ἰη-
 σοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
 σοι, εἰ μὴ τις ⁷ γεννηθῆ
 ἐξ ¹⁴ ὕδατος κ. πνεύματος,
 ἔδυναται ¹¹ εἰσελθεῖν εἰς
 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

6 Τὸ ⁷ γεγεννημένον ἐκ
 τῆς σαρκὸς, σὰρξ ⁵ ἐστὶ· †
 καὶ τὸ ¹⁸ γεγεννημένον
 ἐκ τοῦ πνεύματος, πνεῦ-
 μά ἐστι. ¹⁵

7 Μὴ θαυμάσης ὅτι εἶ-
 πόν σοι· Δεῖ ὑμᾶς ⁷ γεν-
 νηθῆναι ἄνωθεν.

8 Τὸ πνεῦμα ὅπου ²² θέ-
 λει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν
 αὐτοῦ ἀκούεις, ἑλλ' οὐκ
³ οἶδας πόθεν ἔρχεται.

A. D. 27.

- 1 ἔρχομαι.
- 2 αὐτόν-α.
- 2 s. διά.
- 3 εἶδω.
- 4 ἀποκρίνο-
μαι.
- 5 εἰμί.
- 6 γίνομαι.
- 7 γεννάω.
- 8 λαλῶ.
- 9 ὄρω.
- 10 1Co. 15. 40
- 2 Co. 5. 1.
- Phi. 2. 10.
- 3. 19.
- Ja. 3. 15.
- 11 εἰσερχο-
μαι.
- 12 Mat. 18. 35
- 1Co. 15. 40,
- 48, 49.
- Ep. 1. 3, 20.
- 2. 6.
- 3. 10.
- Phi. 2. 10.
- 2 Ti. 4. 18.
- He. 3. 1.
- 6. 4.
- 13 ἀναβαίνο.
- 14 ἔδωκε.
- 15 καταβαί-
νο.
- 16 ὄψω.
- † ὅτι ἐκ τῆς
σαρκὸς ἐγεν-
νήθη-ς.
- 17 ἀπολλύω.
- 18 1Jno. 5. 4.
- † Vide App.
- 19 ἀγαπᾶω.
- 20 ver. 17, 19.
- e. 1. 9, 10, 29.
- 1 Jno. 2. 2.
- 3. 13, 17.
- 4. 9, 14, 17
- 5. 19.
- 21 δίδωμι,
ch. 6. 51.
- 1. u. 22. 19.
- Gal. 1. 4.
- 22 Ro. 9. 16.

καὶ τοῦ ὑπάγει· οὕτως
⁵ ἐστὶ πᾶς ὁ ⁷ γεγεννημέ-
 νος ἐκ τοῦ πνεύματος.

9 ⁴ Ἀπεκρίθη Νικόδη-
 μος, κ. εἶπεν αὐτῷ· Πῶς
 δύναται ταῦτα ⁶ γενέσθαι;

10 ⁴ Ἀπεκρίθη ὁ ¹ Ἰη-
 σοῦς, κ. εἶπεν αὐτῷ· Σὺ ⁵ εἶ
 ὁ διδάσκαλος ἰσ' Ἰσραὴλ,
 καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις;

11 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
 σοι, ὅτι ὁ ³ οἶδαμεν ⁸ λα-
 λῶμεν, καὶ ὁ ⁹ εὐρίκα-
 μεν μαρτυροῦμεν· κ. τὴν
 μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβ-
 βάνετε.

12 Εἰ τὰ ¹⁰ ἐπίγεια εἰ-
 πὸν ὑμῖν, κ. οὐ πιστεύετε·
 πῶς, εἰ μὴ εἶπω ὑμῖν τὰ
¹² ἐπυράνια, πιστεύσετε;

13 Καὶ οὐδεὶς ¹³ ἀνα-
 βέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν,
 εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐ· αὐοῦ
¹⁵ καταβὰς, ὁ υἱὸς τοῦ
 ἀνθρώπου· ὁ ⁵ ὢν ἐν τῷ
 οὐρανῷ.¹

14 Καὶ καθὼς Μωσῆς
¹⁶ ὑψώσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ
 ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι
 δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου·

15 Ἴνα πᾶς ὁ πιστεύων
 εἰς αὐτόν, ⁶ μὴ ¹⁷ ἀπόλη-
 ται, ἀλλ' ¹ ἔχη ζωὴν αἰώ-
 νιον.

16 Οὕτως γὰρ ¹⁹ ἠγάπη-
 σεν ὁ Θεὸς τὸν ²⁰ κόσμον,
 ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν
 μονογενῆ ²¹ ἔδωκεν· ἵνα
 πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν
 μὴ ¹⁷ ἀπόληται, ἀλλ'
 ἔχη ζωὴν αἰώνιον.

17 Οὐ γὰρ ¹ ἀπέτειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ² κρίνη τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα ³ σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

18 Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων, ἤδη ⁵ κέκριται· ὅτι μὴ ⁷ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

19 Αὕτη δὲ ⁹ ἔστιν ἡ ¹¹ κρίσις, ὅτι τὸ ¹² φῶς ²³ ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ¹³ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι ¹⁵ μᾶλλον τὸ σκότος, ἢ τὸ φῶς· ⁹ ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα.

20 Πᾶς γὰρ ὁ ¹⁷ φαῦλα πράστων, μισεῖ τὸ φῶς, καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ¹⁸ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

21 Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν, ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα ¹⁹ φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ⁹ ἔστιν ²¹ εἰργασμένα.

22 Μετὰ ταῦτα ²³ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἦν· καὶ ἐκεῖ ²⁵ διέτριβε ²⁷ μετ' αὐτῶν, καὶ ἐβαπτίζεν.

23 ⁹ Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγίσι τοῦ Σαλειμ, ὅτι ²⁹ ἰδοὺ ³⁰ πολλὰ ⁹ ἦν ἐκεῖ· καὶ ³¹ παρεγίνοντο, καὶ ἐβαπτίζοντο.

24 Οὕτω γὰρ ⁹ ἦν ³² βε-

A. D. 27.

1 ἀποτίλλω.

2 ver. 18.

ch. 12. 47, 48.

3 σώζω.

4 γίνομαι.

5 κρίνω.

6 Ἰουδαίου-Ι.

alii conj.

Ἰησοῦ.

6 ch. 2. 6.

Mar. 1. 44.

Lu. 2. 22.

7 πιστεύω.

8 μαρτυρῶ.

9 αἰώ.

10 εἶδω.

11 v. 22, 24, 27

ch. 12. 31.

12 ver. 20, 21.

c. 1. 4, 5, 8, 9.

13 ἀγάπια.

14 ἀποκρίνομαι.

15 ch. 12. 43.

1 Ti. 1. 4.

2 Ti. 3. 4.

† ἀρ' Ιωαννῶ-ς

alii transp.

16 εἶδωμι.

17 ch. 5. 29.

Tit. 2. 8.

18 ch. 8. 46.

Mat. 18. 15.

Lu. 3. 19.

19 φανερός.

20 Re. 18. 23.

21 ἐργάζομαι

22 ch. 2. 9.

Mat. 9. 15.

23 ἔρχομαι.

24 ἵστημι.

25 διατρέπω.

26 πληρῶ.

27 s. χρόνον.

28 ἑλαττώω.

He. 2. 7, 9.

29 ὄσσω.

30 Re. 1. 15.

31 παραγίνομαι.

32 βάλλω.

βλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης.

25 ⁴ Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ ⁷ Ἰουδαίων περὶ ⁶ καθαρισμοῦ.

26 Καὶ ²³ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην, καὶ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, ὃς ⁹ ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὃ σὺ ⁸ μεμαρτύρηκας, ¹⁰ ἴδε οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.

27 ¹⁴ Ἀπεκρίθη Ἰωάννης, καὶ εἶπεν· Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν· κενὸν, εἰ μὴ ⁹ ἢ ¹⁶ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

28 Αὐτοὶ ἄρα εἶπον· Ἐμεῖς ⁹ μοὶ μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι ¹ ἀπεταλόμενος εἰμὶ ἐμπροσθεν ἐκείνου.

29 Ὁ ἔχων τὴν ²⁰ νύμφην, ²² νυμφίος ⁹ ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου ὁ ²⁴ ἑστηκώς, καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρὰ χαιρεῖ διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. Αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἣ ἐμὴ ²⁶ πεπληρωται.

30 Ἐκεῖνοι δὲ ἀυξάνειν, ἐμὲ δὲ ²⁸ ἐλαττωσθαι.

31 Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ⁹ ἐστίν· Ὁ ⁹ ἄνω ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ⁹ ἐστίν, καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· Ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος, ⁶ ἐπάνω πάντων ⁹ ἐστίν.

32 Καὶ ὁ ¹ ἑώρακε καὶ ² ἤκουσε, ³ τοῦτο ¹ μαρτυρεῖ καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει.

33 Ὁ ⁵ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν, ⁷ ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθὴς ⁹ ἐστίν.

34 Ὅν γὰρ ¹⁰ ἀπέστειλεν ὁ Θεός, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ ⁸ μέτρου ¹¹ δίδωσιν ὁ Θεός ¹ τὸ Πνεῦμα.

35 Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, κ² πάντα ¹¹ δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

36 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱόν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ¹³ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ, οὐκ ¹⁵ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ¹ μένει ἐπ' αὐτόν.

Κεφ. δ'.

Ως οὖν ¹⁷ ἔγνω ὁ Κύριος ὅτι ² ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλῖνας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἡ Ἰωάννης,

2 (Καὶ τοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς ἐκ ²¹ ἐβαπτίζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·)

3 ²³ Ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, κ²⁴ ἀπῆλθε ⁴ πύλιν ¹ εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

4 ²⁵ Ἐδεῖ δὲ αὐτόν ²⁶ δεῖ ἔρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας.

5 Ἐρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, ²⁷ λεγομένην ¹ Συχάρ, πλησίον τῆ χωρὶς ¹⁰ ¹¹ ἔδωκεν Ἰα-

A. D. 27.

- 1 Ἰράν.
- 2 Ἀκούω.
- 3 κοπιῶναι, ver. 38.
- Lu. 6. 5.
- 1Co. 15. 10.
- 4 2Co. 11. 26.
- 1Mac. 6. 41.
- 5 λαμβάνω.
- 6 καθίζωμαι.
- 7 σφραγίζω, ch. 6. 27.
- Ro. 15. 28.
- 2 Co. 1. 22.
- Ep. 1. 13.
- 8 ἀγγέλλω, v. 15. c. 2. 8.
- 9 εἶμι.
- 10 ἀποστέλλω
- 9 μέτρον-π.
- 11 δίδωμι.
- 13 πῖνον.
- 13 Ac. 14. 2.
- Ro. 2. 8.
- 1Pn. 2. 7, 8.
- 14 συγχρόμα.
- 15 ὑποταμα.
- † μενεῖ-ε.
- 16 ἀποκρίνομα.
- 17 γενέσκει.
- 18 εἶδω.
- 19 Ac. 2. 38.
- 8. 20.
- Ro. 5. 15, 17.
- 2 Co. 9. 15.
- Ep. 3. 7.
- He. 6. 7.
- 20 αἰτέω.
- 21 βαπτίζω.
- 22 ch. 20. 15.
- Mat. 8. 2.
- 23 ἀφήμι.
- 24 ἀπέρχομα.
- 25 δεῖ.
- 26 διέρχομα.
- 27 λέγω.
- † Συχάρ.
- 9 οὐ-π.

κῶβ ¹ Ἰωσήφ ¹⁷ τῷ υἱῷ αὐτῆ. ὁ ⁹ ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τῆ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς ³ κεκοπιτικῶς ἐκ τῆς ⁴ ὀδοπορίας, ⁶ ἐλαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. Ὡρα ⁹ ἦν ὡσεὶ ἔκτη.

7 Ἐρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ⁸ ἀντλήσαι ὕδωρ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς. ¹¹ Δός μοι ¹² πιεῖν.

8 Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ²⁴ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι.

9 Λέγει οὖν αὐτῇ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις· Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ⁹ ὢν παρ' ἐμοῦ ¹² πιεῖν αἰτεῖς, ⁹ οὐσης γυναῖκος Σαμαρεῖτης; οὐ γὰρ ¹⁴ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεῖταις.

10 ¹⁶ Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, κ² εἶπεν αὐτῇ· Εἰ ¹⁸ ἤδειξεν τὴν ¹⁹ δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ⁹ ἐστίν ὁ λέγων σοι· ¹¹ Δός μοι ¹² πιεῖν· σὺ ἂν ²⁰ ἤτησας αὐτόν, κ¹¹ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν.

11 Λέγει αὐτῇ ὁ γυνὴ· Κύριε, οὐτε ἀντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ⁹ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν;

12 Μὴ σὺ μεῖζων ⁹ εἶ τῆ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ¹¹ ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, κ² αὐτὸς ἐξ αὐτῆ ¹² ἐπιεῖν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρόμματα αὐτοῦ;

13 ¹⁶ Ἀπεκρίθη ὁ ὁ Ἰη-

σῆς, κ' εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ἕδατος τούτου, ²διψήσει πάλιν·

14 Ὅς δ' ἂν ³πίη ἐκ τῆς ἕδατος οὐ ἐγὼ ⁴δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ ⁵διψήσῃ εἰς τὸν ⁶αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ ⁷δώσω αὐτῷ, ⁸γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγή ἕδατος ⁹ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.

15 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ· Κύριε, ¹δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ²ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν.

16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ὑπάγε, ¹φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ²ἔλθε ἐνθάδε.

17 ¹Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ, καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ²Καλῶς εἶπας· Ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω·

18 Πέντε γὰρ ἄνδρας ¹ἔσχες· κ' νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ²ἔστι σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας.

19 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης ¹εἶ σὺ.

20 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τούτῳ τῷ ὄρει ¹προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέτετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ²ἔστιν ὁ τόπος, ὅπου δεῖ προσκυνεῖν.

21 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἰναί, πιστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα,

A. D. 27.

- 1 ἕδαρ.
- 2 διψῶν.
- 3 πίνων.
- 4 δίδωμι.
- 5 εἶδω.
- 6 ch. 8. 51, 52.
- 7 γίνωμαι.
- 8 Ac. 3. 8.
- 9 ἔρχομαι.
- 10 φωνῶν.
- 11 ἀπεκρίνωμαι.
- 12 ch. 13. 13.
- 13 ἔχω.
- 14 ch. 5. 15.
- 15 εἶμι.
- 16 α. πρῶματι, γ. βήματι.
- 17 θανμάσω.
- 18 λαλίω.
- 19 προσκυνέω.
- 20 ἀφίημι.
- 21 ch. 2. 6, 7.
- 22 ἀπέρχομαι.
- 23 Πίστεύετε μοι, γύναι, ἅ.
- 24 πολίταις-α.

ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τῶν οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί.

22 Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὁ οὐκ ¹οἶδατε προσκυνοῦμεν ὁ ²οἶδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ³ἔστιν.

23 Ἄλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ¹ἔστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρί ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιοῦτος ζητεῖ τὸς προσκυνοῦντας αὐτόν.

24 Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.

25 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Οἶδα ὅτι ¹Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ²ἔλθῃ ἐκεῖνος, ³ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα.

26 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.

27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ ¹ἠλάθον· οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ²ἑθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ³ἔλάλει· αὐδαίς μέντοι εἶπε· Τί ζητεῖς; ἢ, τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;

28 ¹Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὕδριαν αὐτῆς ἡ γυνὴ, κ' ²ἠπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, κ' λέγει τοῖς ἀνθρώποις· ³Δεῦτε, ⁴ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα

ὅσα ¹ ἐποίησα ἡμεῖς οὐ-
 τὸς ² ἐστὶν ὁ Χριστός;
 30 ³ Ἐξῆλθον δ' οὖν ¹ ἐκ
 τῆς πόλεως, καὶ ⁵ ἤρχον-
 το πρὸς αὐτόν.
 31 Ἐν ⁶ δὲ τῷ ⁷ μεταξὺ
⁸ ἡρώτων αὐτόν οἱ μαθη-
 ται, λέγοντες ¹⁰ Ῥαββί,
 φάγε.
 32 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς
 Ἐγὼ ¹¹ βρωσὶν ἔχω φα-
 γεῖν, ἢν ὑμεῖς ἐκ ¹² οἴδατε.
 33 ¹³ Ἐλεγον οὖν οἱ μα-
 θηταὶ πρὸς ἀλλήλους
 Μῆτις ¹⁵ ἠνεγκεν αὐτῷ
 φαγεῖν;
 34 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
 σοῦς Ἐμὸν ¹⁶ βρωμά-
 2 ἐστὶν, ἵνα ⁸ ποιῶ τὸ θέ-
 λημα τοῦ πέμψαντός
 με, καὶ ¹⁷ τελειώσω αὐ-
 τοῦ τὸ ἔργον.
 35 Οὐχ ὑμεῖς λέγετε,
 ὅτι ¹⁸ ἐπὶ ¹ τετραμήνῳ
 2 ἐστὶ, καὶ ὁ θερισμὸς
 ἔρχεται; ἰδοὺ, λέγω ὑμῖν
 20 Ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλ-
 μὸς ὑμῶν, κ' ²¹ θεάσασθε
 τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ
 2 εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη.
 36 ¹¹ Καὶ ὁ θερίζων, μισ-
 θὸν λαμβάνει, καὶ συνά-
 γει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰών-
 νιον ἵνα καὶ ὁ σπειράων
 ὁμοῦ χαίρῃ, κ' ὁ θερίζων.
 37 Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λό-
 γος ² ἐστὶν ὁ ἀληθινός,
 ὅτι ἄλλος ² ἐστὶν ὁ σπεί-
 ρων, κ' ἄλλος ὁ θερίζων.
 38 Ἐγὼ ² ἀπέστειλα
 ἡμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑ-

1 ποιῶν.
 2 εἰμί.
 3 ἔξέρχομαι.
 4 κοπιῶν.
 5 ἔρχομαι.
 6 εἰσέρχομαι.
 7 κ. χρόνον.
 8 ἡρώτων.
 9 πιστεύω.
 10 ch. 3. 2.
 11 c. 6. 27, 55.
 12 Mat. 6. 19, 20.
 13 Ro. 14. 17.
 14 εἶδω.
 15 λέγω.
 16 μῆτις.
 17 φέρω.
 18 Mat. 14. 15.
 19 I Co. 3. 2.
 20 ποιῶν-κ.
 21 ch. 5. 36.
 22 Ac. 20. 24.
 23 τετραμή-
 νος-α. α. α.
 24 χρόνος.
 25 μαρτυρί-
 αν-η.
 26 ἀκούω.
 27 κ. διάστη-
 μα.
 28 ἐπαίρω.
 29 θεάομαι.
 30 θερισμὸν.
 31 ἢ ἢ ὁ θε-
 ρίζων-η.
 32 ὁ θερί-
 ζων-α. Καὶ
 33 ὁ θερίζων-κ.
 34 ἀκέρχο-
 μαί.
 35 μαρτυρίω.
 36 Mat. 13. 54,
 57.
 37 Mat. 6. 1, 4.
 38 Lu. 3. 23, 24
 39 He. 11. 14.
 40 ἀίγωμαι.
 41 ἄρω.
 42 ἀποστέλλω.

μεῖς ⁴ κεκοπιᾶκατε ἄλ-
 λοι ⁴ κεκοπιᾶκασι, καὶ
 ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐ-
 τῶν ⁵ εἰσεληλύθατε.
 39 Ἐκ δὲ τῆς πόλεως
 ἐκείνης πολλοὶ ⁹ ἐπίστευ-
 σαν εἰς αὐτόν τῶν Σα-
 μαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον
 τῆς γυναίκος, μαρτυρού-
 σης Ὅτι εἶπέ μοι πάν-
 τα ὅσα ¹ ἐποίησα.
 40 Ὡς οὖν ⁵ ἦλθον πρὸς
 αὐτόν οἱ Σαμαρεῖται,
⁸ ἡρώτων αὐτόν ¹⁴ μείναι
 παρ' αὐτοῖς καὶ ¹⁴ ἔμει-
 νεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.
 41 Καὶ πολλῶν πλείους
⁹ ἐπίστευσαν διὰ τὸν λό-
 γον αὐτοῦ
 42 Τῇ τε γυναίκῃ ¹³ ἔλε-
 γον Ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν
 σὴν ἰθαλίαν πιστεύομεν
 αὐτοῖ γὰρ ¹⁸ ἀκηκόαμεν,
 καὶ ¹² οἴδαμεν ὅτι οὗτός
 2 ἐστὶν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ
 τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.
 43 Μετὰ δὲ τὰς δύο
 ἡμέρας ³ ἐξῆλθεν ἐκεῖ-
 θεν, ⁴ καὶ ²² ἀπῆλθεν εἰς
 τὴν Γαλιλαίαν.
 44 Αὐτὸς γὰρ ὁ ¹ Ἰη-
 σοῦς ²¹ ἐμαρτύρησεν, ὅτι
 προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ
 24 πατρίδι τιμὴν ἔκ ἔχει.
 45 Ὅτε ἔν ⁵ ἦλθεν εἰς τὴν
 Γαλιλαίαν, ²⁵ ἐδέξαντο
 αὐτόν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα
 26 ἑωρακότες ἃ ¹ ἐποί-
 ησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν
 τῇ ἑορτῇ, καὶ αὐτοῖ γὰρ
 5 ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

46 Ἦλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν Κανά τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦν τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καπερναούμ.

47 Οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἦκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτόν, κ' ἤρξατο αὐτὸν ἵνα καταβῆ καὶ ἰάσῃται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἡμέλλε γὰρ ἀποθνήσκειν.

48 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· Ἐάν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδῃτε, οὐ μὴ πιστεύσετε.

49 Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ βασιλικός· Κύριε, κατάρθῃθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.

50 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου, ὁ υἱὸς σου ζῆ. Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ Ἰησοῦς· καὶ ἦν πορεύετο.

51 Ἦδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ δούλοι αὐτοῦ ἀπήντησαν αὐτῷ, καὶ ἀπήγγειλαν, λέγοντες· Ὅτι ὁ παῖς σου ζῆ.

52 Ἐπίθετο οὖν παρ' αὐτῶν τὴν ἕραν ἐν ἣ κρυσφότερον ἔσχε· καὶ εἶπον αὐτῷ· Ὅτι ἡ χθὲς ἕραν ἐβδόμην ἀφήκεν αὐτόν ὁ πυρετός.

A. D. 27.

- 1 Ἰερουσαλ.
- 2 ἐν Κανά
- 3 ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ
- 4 καὶ ἐποίησε
- 5 τὸ ὕδωρ οἶνον
- 6 καὶ ἦν τις
- 7 βασιλικός
- 8 οὗ ὁ υἱὸς
- 9 ἠσθένει
- 10 ἐν Καπερναούμ
- 11 οὗτος ἀκούσας
- 12 ὅτι Ἰησοῦς
- 13 ἦκει ἐκ τῆς
- 14 Ἰουδαίας
- 15 εἰς τὴν
- 16 Γαλιλαίαν
- 17 ἀπῆλθε
- 18 πρὸς αὐτόν
- 19 κ' ἤρξατο
- 20 αὐτόν ἵνα
- 21 καταβῆ
- 22 καὶ ἰάσῃται
- 23 αὐτοῦ τὸν
- 24 υἱόν
- 25 ἡμέλλε
- 26 γὰρ ἀποθνήσκειν
- 27 εἶπεν οὖν
- 28 ὁ Ἰησοῦς
- 29 πρὸς αὐτόν
- 30 Ἐάν μὴ
- 31 σημεῖα καὶ
- 32 τέρατα
- 33 ἴδῃτε
- 34 οὐ μὴ
- 35 πιστεύσετε
- 36 λέγει πρὸς
- 37 αὐτόν ὁ
- 38 βασιλικός
- 39 Κύριε
- 40 κατάρθῃθι
- 41 πρὶν ἀποθανεῖν
- 42 τὸ παιδίον
- 43 μου
- 44 λέγει αὐτῷ
- 45 ὁ Ἰησοῦς
- 46 Πορεύου
- 47 ὁ υἱὸς σου
- 48 ζῆ
- 49 Καὶ ἐπίστευσεν
- 50 ὁ ἄνθρωπος
- 51 τῷ λόγῳ ᾧ
- 52 εἶπεν αὐτῷ
- 53 Ἰησοῦς
- 54 καὶ ἦν
- 55 πορεύετο
- 56 Ἦδη δὲ
- 57 αὐτοῦ
- 58 καταβαίνοντος
- 59 οἱ δούλοι
- 60 αὐτοῦ
- 61 ἀπήντησαν
- 62 αὐτῷ
- 63 καὶ ἀπήγγειλαν
- 64 λέγοντες
- 65 ὅτι ὁ παῖς
- 66 σου
- 67 ζῆ
- 68 ἐπίθετο οὖν
- 69 παρ' αὐτῶν
- 70 τὴν ἕραν
- 71 ἐν ἣ κρυσφότερον
- 72 ἔσχε
- 73 καὶ εἶπον
- 74 αὐτῷ
- 75 ὅτι ἡ χθὲς
- 76 ἕραν ἐβδόμην
- 77 ἀφήκεν
- 78 αὐτόν ὁ
- 79 πυρετός

53 Ἔγνω οὖν ὁ πατήρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἕρᾳ, ἐν ἣ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ὁ υἱὸς σου ζῆ. Καὶ ἐπίστευσεν αὐτός καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.

54 Τοῦτο πάλιν δευτέρου σημείου ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλθων ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

ΜΕΤΑ ταῦτα ἦν ἕορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.

2 Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, ἡ ἐπιλεγομένη Ἐβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε ἑκδοαὶς ἔχουσα.

3 Ἐν ταῖς ἑκδοαῖς κἀκεῖτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων ἰνῆτι ὕδατος κίνησιν.

4 Ἄγγελος γὰρ κυλῶν καὶρόν· κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτίρασε τὸ ὕδωρ. Ὁ ὢν πρῶτος ἐμβῆς μετὰ τὴν παραχὴν τῆ ὕδατος, ὑγιής ἐγένετο, ᾧ δὴ ποτε κατείχετο νοσήματι.

5 Ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα ὅκτω ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ.

6 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γινούς ὅτι πολὺν ἤδη

χρόνον ἔχει. ¹ λέγει αὐτῷ
 Θέλεις ὑγιῆς ² γενέσθαι;
 7 ³ Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
 ἀσθενῶν· Κύριε, ἀνθρω-
 πον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν
⁴ ταραχθῇ ἰὸ ὕδωρ, ⁵ βάλ-
 λη με εἰς τὴν κολυμβή-
 θραν· ἐν ᾧ ⁶ δὲ ἔρχομαι
 ἐγώ, ἄλλος πρό ἐμοῦ κα-
 ταβαίνει.
 8 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
 σὺς· Ἐγειραι, ⁸ ἄρον τὸν
¹⁰ κράββατόν σου, καὶ
¹² περιπάτει.
 9 Καὶ εὐθὺς ² ἐγένετο
 ὑγιῆς ὁ ἄνθρωπος· καὶ
⁸ ἤρε τὸν κράββατον αὐ-
 τοῦ, καὶ περιεπάτει. ¹³ Ἦν
 δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ
 τῇ ἡμέρᾳ.
 10 ¹⁵ Ἐλέγον οὖν οἱ Ἰου-
 δαῖοι τῷ ¹⁶ θεραπευ-
 μένῳ· Σάββατόν ¹³ ἐστίν,
 οὐκ ¹⁷ ἐξεστὶ σοὶ ⁸ ἄραι
 τὸν κράββατον.
 11 ³ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς·
 Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐ-
 κείνός μοι εἶπεν· ⁸ ἄρον
 τὸν κράββατόν σου, καὶ
 περιπάτει.
 12 ²⁰ Ἠρώτησάν ^d οὖν
 αὐτόν· Τίς ¹³ ἐστὶν ὁ ἄν-
 θρωπος ὁ εἰπὼν σοὶ
⁸ ἄρον τὸν κράββατόν
 σου, καὶ περιπάτει;
 13 Ὁ δὲ ²¹ ἰαθεὶς οὐκ
²² ᾔδει τίς ¹³ ἐστὶν ὁ γὰρ
 Ἰησοῦς ²³ ἐξένευσεν, ὄχ-
 λου ¹³ ὄντος ἐν τῷ τόπῳ.
 14 Μετὰ ταῦτα εὗρισ-
 κες αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ

A. D. 27.
 1 s. ἐν τούτῳ
 τῷ δόσσει. α.
 2 γίνομαι.
 3 ἀπεκρίνο-
 μαί.
 4 ἀπέρχομαι.
 5 ταράσσω.
 6 βάλλω-σ.
 7 ἀναγγέλλω.
 Ac. 14. 27.
 15. 4.
 16. 38.
 De. 26. 3.
 7 s. χρόν-
 ος.
 8 αἴρω.
 9 δάσκω.
 Mat. 5. 10..
 12. 44.
 Lu. 21. 12.
 Ro. 12. 14.
 Ga. 1. 13.
 10 Mar. 3. 4.
 11. 11.
 11 Ἑβραϊσ.
 12 ver. 11, 12.
 Ju. 21. 24.
 13 εἰμί.
 14 λέγω.
 ch. 2. 19.
 Mat. 5. 19.
 18. 18.
 15 λέγω.
 16 θεραπεύω.
 17 ἔξεσται.
 18 ch. 1. 11.
 Ro. 8. 32.
 1 Co. 7. 2, 4.
 19 Phi. 2. 6.
 1 τοῦ ἀνθρώ-
 που-σ.
 20 ἰρωτάω.
 21 δόσσει-σ.
 conj. ὁ δὲ
 οὐκ.
 22 ἴδομαι.
 23 εἶδος.
 23 ἰαθεὶς,
 Ju. 4. 18.
 2 Ki. 2. 24.
 24 δεικνύω.

ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ
 Ἴδε, ὑγιῆς ² γέγονας· μη-
 κέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ
 χεῖρόν τί σοι ² γένηται.
 15 ⁴ Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρω-
 πος, καὶ ⁶ ἀνήγγειλε τοῖς
 Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ¹³ ἐ-
 στί· τὸν ὁ ποιήσας ¹ αὐτόν
 ὑγιῆ.
 16 Καὶ διὰ τοῦτο ⁹ ἐδί-
 ωκον τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰου-
 δαῖοι, ⁸ καὶ ¹¹ ἐζήτην αὐ-
 τὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦ-
 τα ἐποίησεν ἐν σαββάτῳ.
 17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ³ ἀπέ-
 κρίνατο αὐτοῖς· Ὁ πατήρ
 μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται,
 καὶ ἐγὼ ἐργάζομαι.
 18 Διὰ τοῦτο οὖν μάλ-
 λον ¹¹ ἐζήτην αὐτόν οἱ
 Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι
 οὐ μόνον ¹⁴ ἔλυε τὸ σάβ-
 βατον, ἀλλὰ καὶ ¹⁸ πα-
 τέρα ἰδίων ¹⁵ ἔλεγε τὸν
 Θεόν, ¹⁹ ἴσον ἑαυτοῦ ποί-
 εω τῷ Θεῷ.
 19 ³ Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ
 Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
 οὐ δύναται ὁ υἱὸς ¹ ποι-
 εῖν ἄφ' ἑαυτοῦ οὐδέν,
 ἔαν μὴ τι βλέπῃ τὸν
 πατέρα ποιούντα· ἃ γὰρ
 ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα
 καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ.
 20 Ὁ γὰρ πατήρ φι-
 λεῖ τὸν υἱόν, καὶ πάντα
²⁴ δεικνύσιν αὐτῷ ἃ αὐ-
 τὸς ποιεῖ· καὶ μεῖζονα
 τῶν ²⁴ δεῖξει αὐτῷ ἔρ-
 γα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε.

21 Ὡσπερ γάρ ὁ πατήρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ¹ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει, ζωοποιεῖ.

22 Οὐδὲ γὰρ ὁ πατήρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν ²δέδωκε τῷ υἱῷ.

23 Ἴνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱόν, καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱόν, οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν.

24 Ἄμην ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με, ⁴ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ ⁵μεταβέβηκεν ἐκ τῆς θανάτου εἰς τὴν ζωὴν.

25 Ἄμην ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ¹⁰ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τῆ υἱοῦ τῆ Ἰησοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται.

26 Ὡσπερ γάρ ὁ πατήρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ²ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ.

27 Καὶ ἐξουσίαν ²ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ¹⁰ἐστίν.

28 Μὴ θαυμάζετε τοῦτο ὅτι ¹⁷ἔρχεται ὥρα, ἐν ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς

A. D. 27.

- 1 ch. 6. 63.
- Ro. 4. 17.
- 2 Co. 3. 6.
- Gal. 3. 21.
- 1 Ti. 6. 13.
- 1 Pe. 3. 18.
- 2 ἰδού.
- 3 pro κατ-κρίσει, v. 22, 24, 27.
- ch. 3. 19.
- Mat. 23. 33.
- 4 ch. 6. 47.
- 5 μεταβείνω, ch. 13. 1.
- 1 Jno. 3. 14.
- 6 οἶδατε-η.
- 8 ἰδού.
- 7 ἀπὸ τῆς ἰλλου.
- 8 ἀνθρώπου-η.
- 9 μαρτυρία.
- 9 οἶδα.
- 10 εἰμί.
- 11 Mat. 6. 72.
- Lu. 11. 33, 34.
- 2 Pe. 1. 19.
- 12 ch. 15. 6.
- Mat. 5. 15.
- Lu. 24. 32.
- He. 12. 18.
- Ro. 8. 8.
- 13 ch. 1. 5.
- Phi. 2. 15.
- 2 Pe. 1. 19.
- 1 Jno. 2. 8.
- Ro. 1. 16.
- 14 ἰδού.
- 15 Mat. 5. 12.
- 16 ἀγαλλιασθήσιν.
- 17 τῆς ἰλλου. Ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν, μή-η.
- 18 ε. τῆς μαρτυρίας.
- 17 ἔρχονται.
- 18 pro ἰδού-η.
- 19 τελειώσω, ch. 4. 34.
- Lu. 13. 32.

μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

29 Καὶ ἐκπορεύονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν ³κρίσεως.

30 Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἄπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω, κρίνω· καὶ ἡ κρίσις ἣ ἐμὴ δικαία ¹⁰ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με ⁸πατρός.

31 Ἐάν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου ἐκ ¹⁰ἐστὶ ἀληθῆς.

32 Ἄλλος ¹⁰ἐστίν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ ⁸οἶδα ὅτι ἀληθῆς ¹⁰ἐστίν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

33 Ὑμεῖς ἄπεσάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ ⁸μαρτυρήκε τῇ ἀληθείᾳ.

34 Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω· ἀλλὰ ταῦτα λέγω, ἵνα ὑμεῖς ⁹σωθῆτε.

35 Ἐκεῖνος ¹⁰ἦν ὁ ἰλιχνοῦς ὁ ¹²καίτοιμος καὶ ἰσφαίρων· ὑμεῖς δὲ ¹⁴ἠβηλησατε· ¹⁵ἀγαλλιασθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.

36 Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω ¹⁶τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα αὐτοῦ ²ἔδωκέ μοι ὁ πατήρ ἵνα ¹⁹τελειώσω αὐτά,

A. D. 28.

αὐτὰ ἅ ἐργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἰπέταλκε.

37 Καὶ ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. Οὐτε φωνῆν αὐτοῦ ἄκηκόατε πώποτε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑώρακατε.

38 Καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν· ὅτι ὃν ἰπέτελεν ἐκεῖνος, τοῦτῃ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.

39 Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ.

40 Καὶ οὐ θέλετε ἔλθειν πρὸς με, ἵνα ζωὴν ἔχητε.

41 Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω·

42 Ἄλλ᾽ εἴνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς.

43 Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐ λαμβάνετε με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε.

44 Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε;

45 Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς

- 1 ἀποκρίσω.
- 2 ἀπίσω.
- 3 μαρτυροῦμαι.
- 4 πιστεύω.
- 5 ἀκούω.
- 6 γράφω.
- 7 Lu. 3. 22.
- 8 ὄρα.
- 9 μένω.
- 10 ch. 7. 52.
- 11 Ro. 8. 27.
- 12 Mat. 3. 9.
- 13 εἰμί.
- 14 εἰς τὰ μέρη.
- 15 ch. 6. 21.
- 16 ἀκούσθω.
- 17 ἔρχομαι.
- 18 ἀνέρχομαι.
- 19 γινώσκω.
- 20 κάθημαι.
- 21 ἐπαίρω.
- 22 ἀγοράζω.
- 23 λαμβάνω.
- 24 εἶδω.
- 25 μέλλω.
- 26 ἀποκρίνομαι.

τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν, Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε.

46 Εἰ γὰρ ἐπιστεῖτε Μωσῆ, ἐπιστεῖτε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν.

47 Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γραμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεῖσθε;

Κεφ. 7.
ΜΕΤΑ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος.

2 Καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἐώραν αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἰσθμούντων.

3 Ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

4 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.

5 Ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον· Πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι;

6 (Τῆτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἐμελλε ποιεῖν.)

7 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φι-

λιππος Διακοσιών δη-
ναρίων ἄρτοι ἐκ ἄρκῃσιν
αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν
1 ἴβωχά τι 2 λύβη. 3

8 Λέγει αὐτῷ εἰς ἐκ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἄν-
δρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμω-
νος Πέτρου·

9 7 Ἐστὶ 8 παιδάριον 2 ἐν
ᾧδε, 9 ὃ ἔχει πέντε ἄρ-
τους κριθίνους, καὶ δύο
10 ὄψαρια· ἀλλὰ ταῦτα τί
7 ἔστιν εἰς τοσούτους;

10 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς·
Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώ-
πους 14 ἀναπεσεῖν. 7 Ἦν
δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ
τόπῳ. 14 Ἀνέπεσον οὖν
οἱ ἄνδρες 15 τὸν ἀριθμὸν
ὥσει πεντακισχίλιοι.

11 3 Ἐλαβε δὲ τοὺς ἄρ-
τους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐ-
χαριστήσας 17 διέδωκε
2 τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ
μαθηταὶ 1 τοῖς ἀνακειμέ-
νοισι ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν
ὄψαριων ὅσον ἠθέλον. 19

12 Ὡς δὲ 21 ἐνεπλήσθη-
σαν, 22 λέγει τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· 24 Συναθάσθε ἵα πε-
ρισσεύσαντα κλάσματα,
ἵνα μὴ τι 26 ἀπόληται.

13 24 Συνήγαγον οὖν, καὶ
27 ἐγέμισαν δώδεκα 29 κο-
φίνους κλασμάτων ἐκ
τῶν πέντε ἄρτων τῶν
κριθίνων, ἃ 30 ἐπερίσσει-
σε τοῖς 31 βεβρωκόσιν.

14 Οἱ οὖν ἄνθρωποι
34 ἰδόντες ὃ ἐποίησε ση-
μεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον·

A. D. 28.

- 1 Lu. 22. 58.
- 2 Δε. 5. 34.
- 3 s. μίρος.
- 4 λαμβάνω.
- 5 γινώσκω.
- 6 c. 10. 12, 28.
- 7 Mat. 11. 12.
- 8 ἀναχωρῶ.
- 9 εἶμι.
- 10 Mat. 11. 16.
- 11 ἦ-δ.
- 12 ver. 11.
- 13 c. 21. 9, 10, 13.
- 14 ἰσθίως.
- 15 Mai. 13. 17.
- 16 γίνωμαι.
- 17 καταβαίνειν.
- 18 ἰμβαίνειν.
- 19 ἔρχομαι.
- 20 δευτέρω ch. 13. 12.
- 21 Mar. 6. 40.
- 22 s. κατά.
- 23 ἄρτων-α.
- 24 διαγγεῖν.
- 25 διαδίδωμι.
- 26 ἰσθίως.
- 27 ἰσθίως-π.
- 28 ὄψαρι.
- 29 s. τὴν ναῦν.
- 30 ἰσθίως.
- 31 φοβέω.
- 32 s. τρυφή.
- 33 σπένδω.
- 34 ch. 5. 40.
- 35 ἀπολλύνω.
- 36 γαμίζω.
- 37 σπένδω.
- 38 Mat. 14. 20.
- 39 περισσεύω.
- 40 βρώσκω.
- 41 s. ἡμῶν.
- 42 ἰσθίως.
- 43 ἰδών, s. εἰ-
δει-α.
- 44 εἶδα.
- 45 ver. 23.
- 46 ch. 21. 8.
- 47 Mar. 3. 9.
- 48 πλοῖον, ver. 17, 24.

Ὅτι οὗτός 7 ἔστιν ἀλη-
θῆς ὁ προφήτης ὁ ἐρχο-
μένος εἰς τὸν κόσμον.

15 Ἰησοῦς οὖν 4 γινώσκων
ὅτι μέλλουσιν ἐρχεσθαι,
καὶ 5 ἀρπάξειν αὐτὸν ἵνα
ποιήσωσιν αὐτὸν βασι-
λέα, 6 ἀνεχώρησε 6 πάλιν
εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

16 Ὡς δὲ ὄψα 10 ἐγέ-
νετο, 11 κατέβησαν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
θάλασσαν.

17 Καὶ 12 ἐμβιάντες εἰς
τὸ πλοῖον, 13 ἤρχοντο
πέραν τῆς θαλάσσης εἰς
Καπερναοὺμ. Καὶ σκο-
τία ἦδη 10 ἐγεγόνει, καὶ
14 οὐκ 13 ἐληλόθει πρὸς
αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς.

18 Ἦ τὴ θάλασσα, ἀ-
νέμον μεγάλην πνέου-
τος, 16 ἀηγεῖτο.

19 18 Ἐληλακότες οὖν
20 ὡς ταδὴς εἰκοσιπέντε
ἢ τριάκοντα, θεωρῶσι τὸν
Ἰησοῦν περιπατῆντα ἐπὶ
τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγίς
τοῦ πλοῖου γινόμενον· καὶ
22 ἐφοβήθησαν.

20 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς·
Ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.

21 25 Ἦθελοι 19 οὖν 3 λα-
βεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖ-
ον· καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον
10 ἐγένετο ἐπὶ τῆν γῆν
εἰς ἣν 25 ἰσθίως.

22 Τῇ 22 ἐπαύριον ὁ ὄχ-
λος ὁ 23 ἐστῆκώς πέραν
τῆς θαλάσσης, 134 ἰδὼν
ὅτι 23 πλοῖάριον ἄλλο ἐκ

1 ἦν ἐκεῖ, εἰ μὴ ἔν ἐκεῖ-
νο εἰς ὃ ² ἐνέβησαν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, ¹ καὶ ὅτι
ἔ ²¹ συνεισηλθε τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς
εἰς τὸ ⁶ πλοιαρίον, ἀλλὰ
μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
² ἀπῆλθον.

23 ¹ Ἄλλα δὲ ⁵ ἦλθε
πλοιαρία ἐκ Τιβεριάδος
ἐγγὺς τοῦ τόπου, ὅπου
⁷ ἔφαγον τὸν ἄρτον, ⁴ εὐ-
χαριστήσαντος τοῦ Κυ-
ρίου.

24 Ὅτε οὖν εἶδεν ὁ
ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ
¹ ἔστιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ, ² ἐνέβησαν
⁸ καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα,
καὶ ⁵ ἦλθον εἰς Καπερ-
ναοῦμ, ζητῶντες τὸν Ἰη-
σοῦν.

25 Καὶ ¹⁰ εὐρόντες αὐ-
τὸν πέραν τῆς θαλάσ-
σης, εἶπον αὐτῷ Ῥαβ-
βί, πότε ὧδε ¹¹ γέγονας;

26 ¹² Ἀπεκρίθη αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν·
Ἄμην ἄμην λέγω ὑμῖν,
ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴ-
δετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι
⁷ ἐφίγετε ἐκ τῶν ἄρτων,
καὶ ¹³ ἐχορτάσθητε.

27 ¹⁴ Ἐρχίζεσθε μὴ τὴν
βρῶσιν τὴν ¹⁵ ἀπολλυ-
μένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν
τὴν ¹⁶ μένουσαν εἰς ζωὴν
αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ὑμῖν ¹⁸ δώσει·
τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ
²⁰ ἔσφράγισεν, ὁ Θεός.

A. D. 28.

- 1 εἰμί.
2 ἐμβαίω.
3 πλοῖον-α.
4 ἀπέρχομαι.
5 ἀνομιλλῶ.
† ἕλθω.
πλοιαρίον
ἐλθόντων
ἐν-α.
5 ἐχορτάσσω.
6 εἶδον.
7 φάγω.
8 ἐρχομαι.
9 Ps. 78. 24.
25.
No. 9. 15.
10 εὐρόντων.
11 γίνωμαι.
12 ἀποτερίνο-
μαι.
13 χορτάζω.
Mat. 14. 20.
15. 37.
Mar. 8. 42.
Pai. 4. 12.
Ja. 2. 16.
14 vor. 28, 30.
ch. 3. 21.
5. 17.
Mat. 21. 28.
15 ἀπολλέω.
16 μένω.
17 πεινῶ.
Lu. 6. 21, 25.
Ecol. 24. 21.
18 δίδωμι.
19 ἐψάω.
ch. 4. 14.
Mat. 5. 6.
Re. 7. 16.
21. 6.
Ps. 42. 2.
20 ἐσφραγίζω.
ch. 3. 39.
Mat. 27. 66.
2 Co. 1. 22.
Ep. 1. 13.
Ro. 15. 28.
2 Ki. 22. 4.
21 σφραγίσ-
χημα.

28 Εἶπον οὖν πρὸς αὐ-
τόν· Τί ποιῶμεν, ἵνα
ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τῆ
Θεοῦ;

29 ¹² Ἀπεκρίθη ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Τοῦτό ¹ ἐστὶ τὸ ἔργον τοῦ
Θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς
ὃν ⁴ ἀπέστειλεν ἐκεῖνον.

30 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τί
οὖν ποιεῖς σὺ σημείων,
ἵνα ⁶ ἴδωμεν καὶ πιστεῦ-
σωμέν σοι; τί ἐργάζῃ;

31 Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ
μῆνυ ⁷ ἔφαγον ἐν τῇ
ἐρήμῃ, καθὼς ¹ ἐστὶ ⁸ γέ-
γραμμένον· ⁹ Ἄρτον ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ¹⁸ ἔδωκεν
αὐτοῖς φαγεῖν.

32 Εἶπεν οὖν ¹ αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Ἄμην ἄμην
λέγω ὑμῖν· Οὐ Μωσῆς
¹⁸ ἔδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρ-
τον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἀλλ'
ὁ πατὴρ μου ¹⁸ δίδωσιν
ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν.

33 Ὁ γὰρ ἄρτον τοῦ
Θεοῦ ¹ ἐστὶν ὁ καταβαί-
νων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
ζοῶν ¹⁸ δίδους τῷ κόσμῳ.

34 Εἶπον οὖν πρὸς αὐ-
τόν· Κύριε, πάντοτε ¹⁸ ὅς
ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.

35 Εἶπε δὲ ¹ αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος
τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος
πρὸς με, οὐ μὴ ¹⁷ πεινῶ-
σῃ· κ' ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ,
ὁ μὴ ¹⁹ διψήσῃ πώποτε.

36 Ἄλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι

καὶ ἰσχυράκατέ' με, καὶ οὐ πιστεύετε.

37 Πᾶν ὃ δίδωμι μοι ὁ πατήρ, πρὸς ἐμὲ ἔχει· καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω.

38 Ὅτι καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.

39 Τὸτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα τὸ πέμψαντός με πρὸς, ἵνα πάντες ὃς δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτοὺς ἐν ἡ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

40 Τοῦτο ἰδέσθ' ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὃ θεωρῶν τὸν υἱόν, καὶ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἔχη ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

41 Ἐγὼ γινώσκω οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὃς καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

42 Καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς οὖν λέγεις αὐτός; Ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα;

43 Ἀπεκριθὲς οὖν ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων.

44 Οὐδεὶς δύναται ἐλ-

A. D. 25.

- 1 ἰσχυρ.
- 2 ἀλάτω, ch. 12. 32. Ac. 16. 19.
- 3 δίδωμι.
- 4 ἐξω.
- 5 θέω.
- 6 1 Co. 2. 13. Ia. 54. 12.
- 8 καταβαίνω
- 9 εἰμι.
- 7 ἀκούων-ε.
- 10 μαρτύρου, ch. 7. 15. Mat. 9. 13. Mar. 12. 28. Ro. 16. 17. 1 Co. 4. 6. Ep. 4. 20. Phi. 4. 9. Col. 1. 7. 1 Ti. 2. 11. 2 Ti. 3. 7, 14.
- 11 ἀπολλύω.
- 12 ἀνάστημι.
- 13 γάρ-α.
- 14 πατήρ μου-α.
- 15 ver. 19, 22. ch. 2. 23. Mat. 27. 55.
- 16 γογγύζω, ver. 42, 61. ch. 7. 32. Mat. 20. 11. Lu. 5. 30. 1 Co. 10. 10.
- 15 ἀποθεή-σσω.
- 16 λέγω.
- 17 οἶδα.
- 18 εἶδα. [μα]
- 19 ἀπεκρίθη.
- 20 μιλῶμαι, Ac. 7. 26. 2 Ti. 2. 24. Ja. 4. 2. Ek. 21. 22. No. 13. 11.
- 21 ἔρχομαι.

θεῖν πρὸς με, εἰ μὴ ὁ πατήρ ὃ πέμψας με, ἀνάστησῃ αὐτόν, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν· τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

45 Ἔστι γέγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· Καὶ ἔξουσιν πάντες ὀφθαλμοὶ τῷ Θεῷ. Πᾶς ὃς οὖν ἰδῇ ἠκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ μαρτυροῦντος, ἐρχεται πρὸς με.

46 Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τινὲς ἰσχυράκεν, εἰ μὴ ὃς οὖν παρὰ τοῦ Θεοῦ οὗτος ἰσχυράκε τὸν πατέρα.

47 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃ πιστεύων εἰς ἐμὲ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον.

48 Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.

49 Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μίνα ἐν τῇ ἔρημῳ, καὶ ἀπέθανον.

50 Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὃς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τινὲς ἐξ αὐτοῦ φαγῆ, καὶ μὴ ἀποθῆνῃ.

51 Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὃς ζωὴν, ὃς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· εἰ μὴ τινὲς φαγῆ ἐκ τούτου τοῦ ἁρτοῦ, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃς ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἔστιν, ἡ ἔστιν ἡ ζωὴ μου ἡ ζωὴ μου δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

52 Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Πῶς δύ-

νάται οὗτος ἡμῖν ἵδῃναι
τὴν σάρκα φαγεῖν;

53 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς Ἄμην ἄμην λέγω
ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε
τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου, καὶ πῖνῃτε
αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔ-
χετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.

54 Ὁ ὁ τρώγων μου τὴν
σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ
αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον·
καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν
τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

55 Ἡ γὰρ σὰρξ μου
ἄληθως ἐστὶ βρωσὶς,
καὶ τὸ αἷμά μου ἄλη-
θως ἐστὶ πόσις.

56 Ὁ τρώγων μου τὴν
σάρκα, καὶ πίνων μου
τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει,
καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ.

57 Καθὼς ἀπέστειλέ
με ὁ ζῶν πατήρ, καὶ ἐγὼ
ζῶ διὰ τὸν πατέρα· καὶ
ὁ τρώγων με, καὶ ἐπι-
βήσεται ἐν ἐμοί.

58 Οὗτος ἐστὶ ὁ ἄρτος
ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατα-
βαβάς· οὐ καθὼς ἔφα-
γον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ
μάννα, καὶ ἀπέ-
θανον. Ὁ τρώγων τοῦ-
τον τὸν ἄρτον, ζήσει
εἰς τὸν αἰῶνα.

59 Ταῦτα εἶπεν ἐν συ-
ναγωγῇ, διδάσκων ἐν
Καπερναούμ.

60 Πολλοὶ οὖν ἀκού-
σαντες ἐκ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ, εἶπον Σκληρὸς

A. D. 28.

- 1 ἰδέμε.
- 2 ver. 46.
- 3 φάγω.
- 4 πίνω.
- 5 ver. 56-58, ch. 13. 18. Mat. 24. 38.
- 6 ἀνάστημι.
- 7 ver. 14. ch. 1. 48. 4. 42. Mat. 24. 54.
- 8 Ro. 8. 3. 1Co. 15. 35. 2Co. 3. 6.
- 9 εἶμι.
- * λαλάη-κα-ἄ.
- † ἀληθῆ-ἄ-bis.
- 10 καὶ ἐγὼ.
- 11 ἀποτέλλω.
- 12 εἶδω.
- 13 ζῶω.
- 14 παραδίδωμι.
- 15 ἡ ἐκείνος.
- 16 λέγω.
- † ζήσοι-ἄ.
- 17 καταβαίνω.
- 18 ἔρχομαι.
- 19 ἀποθνήσκω.
- 20 σ. χρόνον.
- 21 ἀπέρχομαι.
- 22 σ. χάρις.
- 23 περιπατήσ, ch. 7. 1. 11. 54. 1 Pe. 5. 8.
- § ζήσοι-ἄ.
- 24 ἀποκρίνομαι.
- 25 Mat. 25. 24 Ac. 9. 5. 26. 14. Co. 21. 11. 1 Sa. 25. 3. Is. 19. 4.

ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος· τίς
δύναται αὐτοῦ ἀκοῦειν;

61 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς
ἐν ἑαυτῷ, ὅτι ἄλλοι ἄκου-
σι περὶ τούτου οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς·
Τῆτο ὑμεῖς σκανδαλίζε-
τε;

62 Ἐὰν οὖν θεωρῆτε
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν
τὸ πρότερον;

63 Τὸ πνεῦμα ἔστι τὸ
ζωοποιούν, ἡ σὰρξ οὐκ
ἰσχύει οὐδέν. Τὰ ρή-
ματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑ-
μῖν, πνεῦμα ἐστὶ καὶ
ζωὴ ἐστίν.

64 Ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν
τινες οἱ οὐ πιστεύουσιν.

12 Ἦδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ
Ἰησοῦς, τινες ἐστὶν οἱ
μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς
ἐστὶν ὁ παραδώσω
αὐτόν.

65 Καὶ εἶπε· Διὰ
τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν, ὅτι
οὐδεὶς δύναται ἔλθειν
πρὸς με, ἐὰν μὴ ἡ θέ-
λομένη αὐτῷ ἐκ τοῦ πα-
τρός μου.

66 Ἐκ τούτου πολλοὶ
ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω,
καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ
περιπατοῦν.

67 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
τοῖς δώδεκα· Μὴ καὶ ὑμεῖς
θέλετε ὑπάγειν;

68 Ἀπεκρίθη δὲ οὖν
αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύ-
ριε, πρὸς τίνα ἀπελευ-

σόμεθα; ῥήματα ζωῆς
αἰωνίου ἔχεις.

69 Καὶ ἡμεῖς ³πεπιτεύκαμεν κ. ⁴ἐγνώκαμεν ὅτι
σύ ²εἶ ὁ ⁵Χριστός, ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ τοῦ ⁵ζώντος.

70 ⁶Ἀπεκρίθη αὐτοῖς
ὁ ⁷Ἰησοῦς· Ἰούκ ἐγὼ
ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ⁷ἐξε-
λεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν
εἰς ⁹διάβολός ²ἔστιν;

71 ²²Ἐλεθε δὲ τὸν Ἰσδαν
¹⁰Σίμωνος ¹Ἰσκαριώτην
οὗτος γὰρ ¹²ἤμελλεν
αὐτὸν παραδίδομαι, εἰς
²ὧν ¹ἐκ τῶν δώδεκα.

Κεφ. ζ'.

ΚΑΙ ¹⁴περιεπάτεες ὁ Ἰη-
σοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ
Γαλιλαίᾳ· ἡ γὰρ ¹⁵ἤθε-
λεν ἐν τῇ Ἰσδαίᾳ ¹⁶περι-
πατεῖν, ὅτι ¹⁷ἐζήτησαν αὐτὸν
οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι.

2 ²Ἦν δὲ ἔστυς ἡ ἐορτὴ τῶν
Ἰσδαίων ἢ ¹⁸σκηνοπηγία.

3 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν
οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆ· ¹⁹Μεγά-
βηθι ἐντεῖθεν, καὶ ὑπαγε
εἰς τὴν Ἰσδαίαν, ἵνα καὶ
οἱ μαθηταὶ σὺ ²¹θεωρή-
σωσι τὰ ἔργα σὺ ἃ ποιεῖς·

4 Οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ
τι ποιεῖ, κ. ζητεῖ ²⁰αὐτός
ἐν ²³παρρησίᾳ ²εἶναι. Εἰ
ταῦτα ποιεῖς, ²⁷φανέρω-
σον σεαυτὸν ἰσ ²⁵κόσμῳ.

5 Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ ³ἐπίστευον εἰς αὐ-
τόν. ¹¹

ὁ λέγει ⁶οὖν ¹αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Ὁ καιρὸς ὁ ἐ-

A. D. 29.

1 πάρεμι.

2 εἰμί.

3 πιστεύω.

4 γνώσκω.

5 υἱὸς τοῦ
θεοῦ-1.

6 ζῶν. ζμαί.

7 ἀποκρίνο-

7 ἐκλέγομαι,
ch. 13. 18.

8 ἀναβαίνω.

9 ch. 8. 44.

10 Mat. 25. 41.

† οὐκ-α.

10 α. τὸν υἱόν.

† ἀπὸ Καριώ-

του-α.

11 πληρώω.

12 μέλλω.

13 αὐτὸς ἔμεν-

ων-ε.

13 μένω.

14 περιπατεῖω,
ch. 6. 66.

15 εἶχεν ἐξω-

σαν-α.

15 θλάω.

16 α. γρ.

17 ζητέω.

18 De. 16. 16.

19 Zeo. 14. 16.

19 μεταβαίνω

20 Ac. 6. 1.

Phi. 2. 14.

1 Pe. 4. 9.

21 θεωρῶ.

22 λέγω.

** αὐτό-α.

23 ver. 13, 26.

ch. 11. 14, 54.

Mar. 8. 32.

2 Co. 3. 12.

24 λαλίω.

25 ch. 2. 11.

3. 21.

26 Ex. 34. 22.

27 ver. 7.

ch. 8. 23, 26.

11 τότε-ζ.

28 διδάσκω.

29 θαυμάζω.

μὸς οὐπῶ ¹πάρεστιν ὁ
δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος
πάντοτε ²ἐστὶν ἑτοιμός.

7 Οὐ δύναται ὁ κόσμος
μισεῖν ὑμᾶς ἐμὲ δὲ μι-
σεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ
περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα
αὐτοῦ πονηρὰ ²ἔστιν.

8 Ὑμεῖς ⁸ἀνάβητε εἰς
τὴν ἐορτὴν ⁶ταύτην· ἐ-
γὼ ¹οὐπῶ ἀναβαίνω εἰς
τὴν ἐορτὴν ταύτην, ὅτι
ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπῶ
¹¹πεπλήρωται.

9 Ταῦτα ⁶δέ ¹εἶπὼν
⁶αὐτοῖς, ¹³ἔμεινεν ἐν τῇ
Γαλιλαίᾳ.

10 Ὡς ⁸δὲ ⁸ἀνέβησαν
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε
καὶ αὐτὸς ⁸ἀνέβη εἰς τὴν
ἐορτὴν, ἢ φανερώς, ἀλλ'
ὡς ἐν κρυπτῷ.

11 Οἱ οὖν Ἰσδαῖοι ¹⁷ἐ-
ζήτησαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐορτῇ,
καὶ ²²ἔλεγον· Πῶς ²ἔσ-
τιν ἐκεῖνος;

12 Καὶ ²⁰σογγυσμὸς πο-
λὺς περὶ αὐτῆ ²ἦν ἐν τοῖς
ὄχλοις. Οἱ μὲν ²²ἔλεγον·
Ὅτι ἀγαθὸς ²ἔστιν ἄλ-
λοι ⁶δὲ ²²ἔλεγον· Οὐ
ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον.

13 Οὐδεὶς μὲντοι παρ-
ρησίᾳ ²⁴ἐλάλει περὶ αὐ-
τοῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν
Ἰουδαίων.

14 Ἦδη δὲ τῆς ἐορτῆς
²⁶μεσουσίης, ⁸ἀνέβη ὁ
Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, καὶ
²⁸ἐδίδασκε.

15 Καὶ ²⁹ἐθαύμαζον οἱ

Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Πῶς οὗτος γράμματα ἰοῖδε, μὴ³ μεμαθηκώς;

16 ὁ Ἰησοῦς, κ' εἶπεν· Ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμῆ, ἀλλὰ τῆ πέμψαντός με.

17 Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτῆ ποιῆν, ἔγνωσται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἔστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἔμαυτοῦ λαλῶ.

18 Ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντός αὐτόν, ἥτος ἀληθῆς ἔστι, κ' ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.

19 Οὐ Μωσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον; τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι;

20 ὁ ὄχλος, κ' εἶπε· Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;

21 ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες ἠθ' θαυμάζετε.

22 Διὰ τὸ Μωσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομὴν, (ὡς ὅτι ἐκ τῆ Μωσέως ἔστιν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων) κ' ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον.

23 Εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, ἔμοι

A. D. 29.

- 1 ἴδω.
- 2 3 Ματ. 3. 1.
- 3 χαλῶν-π.
- 3 μαθηθῆναι.
- 4 ποιῶν.
- 5 ἀποκρίνομαι.
- † ἐν αὐτοῖς-εἰ
- 6 ch. 11. 44.
- Re. 1. 16.
- 7 εἰμί.
- 8 λέγω.
- 9 γινώσκω.
- 10 ch. 6. 55.
- 11 δίδωμι.
- 12 κράζω.
- 13 καὶ ἐγὼ.
- † εἰμί.-π.
- 14 ἔρχομαι.
- 15 Re. 3. 7.
- 7. 1, 14.
- 19. 11.
- § θαυμάζετε διὰ τοῦτο. Μωσῆς-α.
- 16 ch. 5. 28.
- 7. 21.
- Lu. 5. 8.
- 11. 21.
- Ga. 1. 6.
- || εἰμί-π.
- 17 ὁ ἰκεῖνος.
- 18 ἀποστῆλαι.
- 19 κ. λέγω.
- 20 ζητέω.
- 21 ch. 16. 21.
- 22 πιάζω, ver. 32, 41.
- ch. 8. 20.
- 10. 39.
- 11. 57.
- Ac. 3. 7.
- 12. 4.
- 2Co. 11. 32.
- Re. 19. 20.
- Ca. 2. 5.
- 23 ἐπιβάλλω.
- 24 λίσσω.
- 25 πιστεύω.
- ** πῶς-φ.

2 χαλατε ὅτι ὄλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ;

24 Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.

25 Ἐλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν· Οὐχ οὗτός ἔστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι;

26 Καὶ ἴδε, παρρησία λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι. Μὴ ποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ἰσχυρὸς ὁ Χριστός;

27 Ἀλλὰ τῆτον ἰδομεν πόθεν ἔστιν ὁ δὲ Χριστός ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἔστιν.

28 Ἐκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς, κ' λέγων· Καμὲ ἰοῖδατε, καὶ ἰοῖδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἔμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ ἰοῖδατε.

29 Ἐγὼ δὲ ἰοῖδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, ἠκακείνός με ἀπέστειλεν.

30 Ἐζητοῦν οὖν αὐτόν πιάσαι· καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὴν χεῖρα, ὅτι οὐπῶ ἐλήλυθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

31 Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον· Ὅτι ὁ Χριστός, ὅταν ἐλθῇ.

• μήτι πλείονα σημεῖα
 αὐτοῦν¹ ποιήσει ὢν
 οὗτος¹ ἐποίησεν;

32 Ἦκουσαν οἱ Φαρι-
 σαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύ-
 ζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦ-
 τὰ καὶ ἠπίσταντο οἱ
 Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιε-
 ρεῖς ὑπηρέτας, ἵνα¹⁰ πιά-
 σωσιν αὐτόν.

33 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς¹
 ὁ Ἰησοῦς· Ἐτι μικρὸν
 χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι,
 καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν
 πέμψαντά με.

34 Ζητήσατέ με, καὶ
 οὐχ¹³ εὐρήσατέ· καὶ ὅπου
 εἰμι ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύ-
 νασθε¹⁴ ἔλθειν.

35 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι
 πρὸς ἑαυτούς· Πᾶς οὗτος
 μέλλει¹⁵ πορευέσθαι, ὅτι
 ἡμεῖς οὐχ¹³ εὐρήσομεν
 αὐτόν· μή τις τὴν¹⁷ διασ-
 πορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλ-
 λει¹⁵ πορευέσθαι, καὶ δι-
 δάσκειν τοὺς Ἕλληνας;

36 Τίς¹⁹ ἐστὶν οὗτος ὁ
 λόγος ὃν εἶπε¹² Ζητή-
 σατέ με, καὶ οὐχ¹³ εὐ-
 ρήσατέ· καὶ ὅπου εἰμι
 ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε¹⁴
 ἔλθειν;

37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ
 ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς
 ἑορτῆς²⁵ εἰστίκει ὁ Ἰη-
 σὺς, καὶ²⁷ ἔκραζε, λέγων·
 Ἐάν τις διψᾷ,¹⁴ ἐρχί-
 στω πρὸς με, καὶ² πίνατω.

38 Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ,
 καθὼς εἶπεν ἡ γραφή,

A. D. 29.

- μή-ι.
- 1 ποιῶ.
- 2 ch. 3. 4.
- Mat. 12. 40.
- Phi. 3. 19.
- Pr. 20. 10.
- Hab. 3. 16.
- 3 ἴδω.
- 4 ἴδω.
- 5 ch. 4. 10.
- 6 ἀκούω.
- 7 ἀποτέλλω.
- 8 μέλλω.
- † ἐπ' αὐτῶν·
 alii δεδομέ-
 νον· f.
- 9 ἐδοξάζω,
 ch. 12. 16, 22.
 13. 31, 32.
- Ac. 3. 15.
- 10 ver. 30.
- 11 λέγω.
- 12 ζητέω.
- 13 εὐρήσκω.
- † εἰμι· n.
- 14 ἵσχυομαι.
- 15 πορεύομαι
- 16 ch. 9. 16.
 10. 19.
 Mat. 9. 16.
 Mat. 2. 21.
 1 Co. 1. 10.
 11. 18.
 12. 25.
- 17 Ja. 1. 1.
- 18 γίνωμαι.
- 19 εἰμι.
- 20 ὄχλω.
- 21 τιάζω,
 ver. 30, 33.
- 22 ἐπιβάλλω
- 23 pro ἵστα-
 νθησθαι,
 Mat. 24. 26.
- 24 ἴδω.
- 25 ἑορτή.
- 26 ἀποκρίσο-
 μαι.
- 27 κρᾶζω.
- † Vide App.
- 28 λαλέω.

ποταμοὶ ἐκ τῆς² κοιλίας
 αὐτοῦ³ ρεῖουσιν⁴ ὕδα-
 τος⁵ ζῶντος.

39 (Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ
 τοῦ Πνεύματος οὗ⁵ ἐ-
 μελλον λαμβάνειν οἱ
 πιστεύοντες εἰς αὐτόν·
 οὐπω γὰρ¹⁹ ἦν Πνεῦμα
 αὐγιον,¹ ὅτι⁶ ὁ¹ Ἰησοῦς
 οὐδέπω⁹ ἐδοξάσθη.)

40 Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ
 ὄχλου ἀκήσαντες τὸν λό-
 γον,¹¹ ἔλεγον· Οὗτος¹⁹ ἐσ-
 τιν ἀληθῶς ὁ προφήτης.

41 Ἄλλοι¹¹ ἔλεγον· Οὐ-
 τὸς¹⁹ ἐστὶν ὁ Χριστός. Ἄλ-
 λοι⁶ δέ¹¹ ἔλεγον· Μὴ
 γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ
 Χριστὸς ἔρχεται;

42 Οὐχὶ ἡ γραφή εἶ-
 πεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρμα-
 τος Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθ-
 λεὲμ τῆς κώμης ὅπου
¹⁹ ἦν Δαβὶδ, ὁ Χριστὸς
 ἔρχεται;

43 Ἐγὼ¹⁶ Σχίσμα οὖν ἐν τῷ
 ὄχλῳ¹⁸ ἐγένετο δι' αὐτόν.

44 Τινες δὲ²⁰ ἠθέλον
 εἶς αὐτῶν πιάσαι αὐτόν·
 ἀλλ' οὐδεὶς²² ἐπέβαλεν
 ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας.

45 Ἦλθον οὖν οἱ ὑπη-
 ρεῖται πρὸς τοὺς ἀρχιε-
 ρεῖς καὶ Φαρισαίους· καὶ εἶ-
 πον αὐτοῖς ἐκείνοι· Δια-
 τί οὐκ²⁴ ἠγάγετο αὐτόν;

46 Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑ-
 πηρέται· Οὐδέποτε οὕτως²⁸
 ἐλάλησεν ἄνθρωπος,

47 Ἀπεκρίθησαν οὖν

αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι· Μὴ
καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε;

48 Μὴ τις ἐκ τῶν ἀρχόν-
των ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν,
ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων;

49 Ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος
ὁ μὴ γινώσκων τὸν νό-
μον, ἐπικαλάραιοι εἰσι.

50 Λέγει Νικόδημος
πρὸς αὐτούς, ὁ ἑλθὼν
νυκτὸς! ἢ πρὸς αὐτὸν,
εἰς τῶν ἐξ αὐτῶν

51 Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν
κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐν
μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ
πρῶτον, καὶ γῶ
τί ποιεῖ;

52 Ἀπεκρίθησαν, καὶ
εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ
ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ;
ἐρεύνησον, καὶ εἶδ' ὅτι
προφήτης ἐκ τῆς Γαλι-
λαίας οὐκ ἔγγιγερται.

53 Καὶ ἐπορεύθη
ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ.

Κεφ. η'.

ΙΗΣΟΥΣ δὲ ἐπορεύθη
εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν.

2 Ὁρθρου δὲ πάλιν
10 παρεγένετο εἰς τὸ
ἱερὸν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἦρχετο πρὸς αὐτόν·
καὶ καθίσας ἐδίδασκεν
αὐτοῖς.

3 Ἄγουσι δὲ οἱ
Γραμματεῖς καὶ οἱ Φα-
ρισαῖοι πρὸς αὐτόν· γυ-
ναῖκα ἣν μοιχεύει κατα-
τελημμένην καὶ στή-
σαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ,

* εἶπον-ν.

† Vide App.

1 ἐντίλλω.

2 εἰρωσι-ν.

3 ἀπάρατοι-ν

2 εἰμί, ἰσορ-φ

|| εἰ τὸ πρότε-

3 ἐπιμάω.

** πρῶτον-ι.

4 γινώσκω.

5 ἀποκρίνο-

6 εἶδω. ἰσπαι.

†† τὰς γρα-

φάς-φ.

|| ἐγγιγερται-ν

|| Καὶ ἐπο-

ρεύθη ad c. 8.

11. μηδέτι

ἀμαρταν-ε.

|| ἐπορεύθη-

σαν, α. ἀ-

πλήθω-ν.

8 πορεύομαι.

† τὰ ἱεῖρα, α.

τὸν τόπον-ν.

9 πάλιν

βαθίως-ν.

9 ὄσθα-ν.

9 ἦλθει-ν.

10 παραγινο-

μαι.

11 ἔρχομαι.

† αἰ. πρὸς

αὐτόν-ε.

† φέροιμι, α.

προσθέγε-

μα-ν.

† αἰ. τῆ γυ-

ναίει

12 ἀρχι-
ρεϊ-ν.

12 αἰ. Γόται.

61 ἐπὶ ἀμαρ-

τίῳ εἰλημ-

μένην, α.

καταληφ-

θεῖσαι-ν.

14 καταλαμ-

βάνω.

18 ἴστημι.

18 καταλείπω

4 * Λέγουσιν αὐτῷ·
Διδάσκαλε, ἡ αὐτὴ ἡ γυ-
νὴ¹⁴ κατελήφθη ἐπαντο-
φώρῳ μοιχευομένη.

5 Ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μω-
σῆς ἡμῖν¹ ἐνετείλατο ἵνα
τοιαύτας[†] λιθοβολεῖσ-
θαι· σὺ οὖν τί λέγεις;

6 * Τοῦτο δὲ ἔλεγον
πειράζοντες αὐτόν, ἵνα
ἔχῃσι[†] κατηγορεῖν αὐ-
τόν· Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω
κύψας, ἔγραψε τῷ δακτύλῳ[†] ἔ-
γραφεν εἰς τὴν γῆν.[†]

7 Ὡς δὲ ἐπέμενον τέ-
ρωτῶντες αὐτόν, ἀνακυ-
ψας εἶπε πρὸς αὐτούς·
Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν,
† πρῶτος τὸν λίθον ἐπ'
αὐτῇ βαλέτω.

8 Καὶ πάλιν[†] κάτω
κύψας, ἔγραφεν εἰς τὴν
γῆν.[†]

9 * Οἱ δὲ ἀκούσαντες,[†]
καὶ ὑπὸ τῆς συνεκδή-
σεως ἐλεγχόμενοι,¹¹ ἐξ-
ήρχοντο εἰς καθ' εἰς, ἀρ-
ξαμένοι ἀπὸ τῶν πρεσ-
βυτέρων⁹ ἕως τῶν ἐσχά-
των¹¹ καὶ¹⁶ κατελείφθη
μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ
γυνὴ ἐν μέσῳ^{9, 12} ἑστῆσα.

10 Ἄνακύψας δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ μηδένα θεα-
σάμενος πλὴν τῆς γυ-
ναίκος, ἔειπεν αὐτῇ·
Ἡ γυνὴ¹¹ πῶς εἰσὶν ἐ-
κείνοι οἱ κατήγοροί σοι; τ
οὔδεις σε κατέκρινεν;

11 Ἡ δὲ εἶπεν· Οὐ-
δεὶς, Κύριε. ἔειπε δὲ

αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ ἐγὼ σε κατακρίνω ἵππο-
ρείου, κ' ἡμκέτι ἀμάρ-
τανε.

12 Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς
εἰς αὐτοὺς ἔλαλήσει, λέ-
γων Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς
τῆ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν
ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσει
ἐν τῇ σκοτία, ἀλλ' ἔξει
τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

13 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ
Φαρισαῖοι· Σὺ περὶ σεαυ-
τοῦ μαρτυρεῖς ἢ μαρτυ-
ρία σε ἐκ ἑστίν ἀληθῆς.

14 Ἐπεκρίθη Ἰησοῦς,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κἂν
ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαν-
τοῦ, ἀληθῆς ἔστιν ἡ
μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα
πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ
ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ ἐκ οὐ-
δατε πόθεν ἔρχομαι, κ' ποῦ
ὑπάγω.

15 Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρ-
κα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω
οὐδένα.

16 Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ
ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ
ἀληθῆς ἔστιν ὅτι μό-
νος οὐκ εἰμι, ἀλλ' ἐγὼ
κ' ὁ πατήρ με πατήρ.

17 Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ
τῷ ὑμετέρῳ γέγραπ-
ται, ὅτι δύο ἄνθρωπον
ἡ μαρτυρία ἀληθῆς ἔσ-
τιν.

18 Ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυ-
ρῶν περὶ ἑμαντον, καὶ
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ
πατήρ με πατήρ.

A. D. 29.

* κρινῶ-η.

1 λέγω.

† ἔπαγα-η.

1 ἀπὸ τῶν ἑν,

2, τὸ λοι-
πὸν-φ.

2 λαλήω.

3 ἔγω.

4 Mar. 12. 41,

43.

Lu. 21. 1.

Es. 3. 9.

5 εἰμί.

6 πιάζω,

c. 7. 30, 32, 44.

10. 39.

11. 57.

21. 3, 10.

Ac. 3. 7.

12. 4.

2Co. 11. 32.

Ca. 2. 5.

Eccl. 23. 21.

7 ἀποκρίνο-

μαι.

8 καὶ οὐχ ἐρ-
ρήσεται-φ.

8 ταῖς ἀμαρ-
τίαις,

ver. 24.

9 ἀποθνήσκω

10 εἶδω.

11 ἔρχομαι.

11 ἦ-α.

12 κ. τοῦτων,

ν. μερῶν.

13 ἀληθινῆ-η

13 τίμω.

14 γράφω.

†† Vide Ap.

15 κ. κατὰ.

Ge. 13. 4.

41. 20.

43. 18, 20.

1Ch. 26. 10.

Da. 8. 1,

in Ixx.

16 De. 17. 6.

19. 15.

19 Ἐλεγον οὖν αὐτῷ
Ποῦ ἔστιν ὁ πατήρ σε;

7 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς·
Οὔτε ἐμεῖς οἴδατε, οὔτε

τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμεῖ
10 ἠδείτε, καὶ τὸν πατέρα
μου ἠδείτε ἄν.

20 Ταῦτα τὰ ῥήματα
ἔλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν

τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσ-
κων ἐν τῷ ἱερῷ κ' ἔδειξ

ἔπιασεν αὐτὸν, οἳ οὐπω
6 ἔληλυθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

21 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ

ὑπάγω, κ' ζητήσετέ με,
κ' ἐν τῇ ἀμαρτία ὑμῶν

9 ἀποθανεῖσθε. Ὅπως ἐγὼ
ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε

11 ἔλθειν.

22 Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰου-
δαῖοι· Μὴ τι ἀποκτενεῖ

ἑαυτὸν, ὅτι λέγει· Ὅπως
ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύ-

νασθε ἔλθειν;

23 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑ-
μεῖς ἐκ τῶν κάτω ἔτε,

ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμι·
ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τῆ-

τον ἔστε, ἐγὼ οὐκ εἰμι
ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

24 Εἶπον οὖν ἡμῖν, ὅτι
9 ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἀ-

μαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ
μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ
εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν
ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν.

25 Ἐλεγον οὖν αὐτῷ
Σὺ τίς εἶ; Καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἦν ἄρ-
χὴν ὁ, τι κ' λαλῶ ὑμῖν.

26 Πολλά ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ ¹πέμψας με ἀληθῆς ²ἐστὶ· ⁴κἀγὼ ἂν ⁵ἦκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα ⁶λέγω εἰς τὸν κόσμον.

27 Οὐκ ⁶ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ⁷ἔλεγεν.

28 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὅταν ⁸ὑψώσῃτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε ⁶γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ [†]εἰμι, καὶ ἂν [†]ἐμαντοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ¹¹ἔδίδαξέ με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ.

29 Καὶ ὁ ¹πέμψας με, μετ' ἐμοῦ ³ἐστίν. Οὐκ ¹³ἀφῆκέ με μόνον ⁶ὁ πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ¹⁵ἀρετὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.

30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος, πολλοὶ ¹⁶ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

31 ⁷Ἐλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς ¹⁶πεισευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐάν ὑμεῖς ¹⁷μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μου ³ἐστέ·

32 Καὶ ⁶γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ²⁰ἐλευθερώσει ὑμᾶς.

33 ²¹Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Σπέρμα Ἀβραάμ ³ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ ²²δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύθεροι ²⁴γενήσεσθε;

34 ²¹Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν

A. D. 29.

- 1 πέμψω.
2 ch. 3. 21.
Mat. 13. 41.
1 Jno. 2. 29.
3, 4, 7, 9.
3 εἰμί.
4 καὶ ἐγώ.
5 δευτέρω.
6 λαλῶ-ἄ.
7 γινώσκω.
8 λέγω.
9 εἶδος.
10 ver. 33.
Lu. 1. 55.
Ro. 4. 13.
Ga. 3. 16, 29
Ge. 22. 18.
† εἰμι· ἡ-α.
11 διδάσκω.
12 ch. 21. 25.
Mat. 19. 11.
15. 17.
13 ἀφίημι.
14 ἔρασι.
15 Ac. 6. 2.
1 Jno. 3. 22.
† ἠκούσατε-ἄ.
16 πιστεύω.
17 μένω,
ver. 35.
c. 15. 4, 7, 9, 19
1 Jno. 2. 27.
† δευτέρω-α.
18 ποιῶ.
19 λαλῶ.
20 ver. 36.
Ro. 6. 18, 22.
Ga. 5. 1.
21 ἀποκρίνομαι.
22 δουλεύω,
Mat. 6. 24.
Ac. 7. 7.
Ro. 6. 6.
Ga. 4. 25.
Tit. 3. 3.
2 Pe. 2. 19.
23 γεννάω.
24 γίνομαι.
25 εἶς.

λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δούλος ³ἐστὶ ⁶τῆς ἁμαρτίας.

35 Ὁ δὲ δούλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

36 Ἐάν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ³ἔσεσθε.

37 Ὁὶδα ὅτι ¹⁰σπέρμα Ἀβραάμ ³ἐστέ· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτείνειν, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ ¹²χωρεῖ ἐν ὑμῖν.

38 Ἐγὼ ὁ ¹⁴ἑώρακα παρὰ τῷ πατρὶ ⁶μου, λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ὁ ¹⁴ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ ⁶ὑμῶν, ποιεῖτε.

39 ²¹Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ Ὁ πατήρ ἡμῶν Ἀβραάμ ³ἐστίν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ³³ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ ¹⁸ἐποιεῖτε ⁶ἂν·

40 Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτείνειν, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν ¹⁹λελάληκα, ἣν ⁵ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ τῆτο Ἀβραάμ ¹⁸ἐποίησεν.

41 Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον ²οὖν ¹αὐτῷ Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ ²³γεννηθήμεθα· ²⁵ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν.

42 Εἶπεν ⁶οὖν ¹αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ ὁ Θεὸς πα-

την ἡμῶν ¹ ἦν, ² ἡγαπάτε
 ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ
 Θεοῦ ³ ἐξηλθον, καὶ ἤκω·
 οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ
⁵ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός
 με ⁶ ἀπέστειλε.

43 Διὰ τί τὴν ⁷ λαλίαν
 τὴν ἐμὴν οὐ ⁸ ὀκνηώσκετε;
 ὅτι οὐ ⁹ δύνασθε ἀκοῦειν
 τὸν λόγον τὸν ἐμὸν.

44 Ὑμεῖς ἐκ ¹⁰ πατρὸς
 τοῦ διαβόλου ¹ ἔστε, καὶ
 τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πα-
 τρὸς ἡμῶν θέλετε ποιεῖν.
² Εκείνος ¹³ ἀνθρωποκτό-
 νος ¹ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν
 τῇ ἀλήθειᾳ οὐκ ¹⁵ ἔστη-
 κεν· ὅτι οὐκ ¹ ἔστιν ἀλή-
 θεια ἐν αὐτῷ. Ὅταν λα-
 λῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν
 ἰδίων λαλεῖ ὅτι ψεύτης
¹ ἔστι, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

45 Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλή-
 θειαν λέγω, οὐ πιστεύέτε
 μοι.

46 Τίς ἐξ ἡμῶν ¹⁷ ἐλέγ-
 χει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ
¹⁸ δὲ ἀληθείαν λέγω, διατί
 ἡμεῖς οὐ πιστεύετε μοι;

47 Ὁ ¹ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ,
 τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ
 ἀκούει· διὰ τοῦτο ἡμεῖς
 οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ
 Θεοῦ οὐκ ¹ ἔστε.

48 ¹⁹ Ἀπεκρίθησαν ¹ οὖν
 οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον αὐ-
 τῷ· Οὐ καλῶς λέγομεν ἡ-
 μεῖς, ὅτι Σαμαρείτης ¹ εἶ-
 σὺ, καὶ ²² δαιμόνιον ἔχεις;

49 ¹⁹ Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς·
 Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω,

A. D. 20.

- 1 εἰμί.
 2 ἀγαπᾶμαι, I Joh. 5. 1.
 3 ἐξηλθόναι.
 4 Lu. 20. 11.
 5 ἀκούω, Ac. 5. 41.
 6 καὶ, Ro. 1. 24.
 7 ἐκζητῶ, 5 ἐρωτῶμαι.
 8 ἀποκτείνω, 7 ch. 4. 42.
 9 ver. 27.
 10 Mat. 13. 16.
 11 I Joh. 3. 9.
 12 Ga. 37. 4.
 13 τοῦ-σ.
 14 ἡρώω, 10 ἡρώω.
 11 ver. 52.
 12 ch. 4. 14.
 13 γενέσθαι, 13 I Joh. 3. 15.
 14 ἀποκτείνω, 14 ἀποκτείνω.
 15 ἡρώω, 16 ἡρώω.
 16 ἡρώω, 17 ἡρώω καὶ ὁ-σ.
 17 γενέσθαι, 16 γενέσθαι, ch. 2. 9.
 18 Mat. 16. 28.
 19 Lu. 9. 22.
 20 He. 2. 9.
 21 I Pe. 2. 3.
 22 ch. 10. 8. 9.
 23 Mat. 18. 16.
 24 I Co. 5. 4.
 25 Pr. 13. 4.
 26 Eccl. 3. 19.
 27 ἡρώω, 28 ἀποκτείνω.
 29 εἶδος, 29 εἶδος.
 30 ver. 44.
 31 Ro. 3. 4.
 32 I Ti. 1. 10.
 33 Ti. 1. 11.
 34 I Joh. 1. 10.
 35 22 ver. 43, 52.
 36 ch. 10. 20, 31.
 37 Mat. 7. 23.
 38 Mar. 1. 34, 39.
 39 ἀγαλλιάσθαι, 39 ἀγαλλιάσθαι.
 40 Lu. 1. 47.

ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα
 μου, καὶ ὑμεῖς ⁴ ἀτιμά-
 ζετε με.

50 Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν
 δόξαν μου· ¹ ἔστιν ὁ ζη-
 τῶν καὶ κρίνων.

51 Ἄμην ἀμην λέγω
 ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον
 τὸν ἐμὸν ¹⁰ τηρήσῃ, θά-
 νατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς
 τὸν ¹¹ αἰῶνα.

52 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ
 Ἰουδαῖοι· Νῦν ¹² ἐγνωκα-
 μεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις·
 Ἀβραάμ ¹⁴ ἀπέθανε καὶ
 οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέ-
 γεις· Ἐάν τις τὸν λόγον
 μου ¹⁰ τηρήσῃ, οὐ μὴ
¹⁶ γεύσεται θανάτου εἰς
 τὸν αἰῶνα!

53 Μὴ σὺ μείζων ¹ εἶ
 τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβρα-
 ἄμ, ὁστις ¹⁴ ἀπέθανε; καὶ
 οἱ προφῆται ¹⁴ ἀπέθα-
 νον· τίνα σεαυτὸν ² σὺ
 ποιεῖς;

54 ¹⁹ Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς·
 Ἐάν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτὸν,
 ἡ δόξα μου ¹⁸ ἴσθαι ¹ ἔστιν·
¹ ἔστιν ὁ πατὴρ μὴ ὁ δο-
 ξάζων με, ὃν ἡμεῖς λέ-
 γομεν ὅτι Θεὸς ἡμῶν ¹ ἔστι.

55 Καὶ οὐκ ¹² ἐγνώκατε
 αὐτὸν· ἐγὼ δὲ ²⁰ οἶδα αὐ-
 τόν· καὶ ἐάν εἴπω ὅτι ἔκ-
²⁰ οἶδα αὐτόν, ¹ ἔσομαι
 ὅμοιος ἡμῖν, ²¹ ψεύτης·
 ἀλλ' ²⁰ οἶδα αὐτόν, καὶ
 τὸν λόγον αὐτῷ ¹⁰ τηρῶ.

56 Ἀβραάμ ὁ πατὴρ
 ἡμῶν ²² ἡγαλλίασατο, τίνα

A. D. 29.

1 ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν· καὶ εἶδε, κ. 3 ἔχαρῃ.

57 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· * Πεντήκοντα ἔτη οὐπω ἔχεις, καὶ Ἀβραάμ 5 ἑώρακας;

58 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραάμ * 9 γενέσθαι, 1 ἐγὼ εἰμι.

59 11 Ἦραν οὖν λίθους ἵνα 12 βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ 13 ἐκρύβη, κ. 15 ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἱερῆς, 16 διελθὼν διὰ μέσων αὐτῶν κ. 17 παρήγεν οὕτως. 1

Κεφ. θ'.

ΚΑΙ 17 παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετής.

2 Καὶ 18 ἠρώτησαν αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτῆς, λέγοντες· Ῥαββί, τίς 19 ἤμαρτεν; οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτῆς, ἵνα τυφλὸς 21 γεννηθῆ;

3 22 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησοῦς· Οὔτε οὗτος 19 ἠμαρτεν, 23 οὔτε οἱ γονεῖς αὐτῆς· ἀλλ' 24 ἵνα φανερωθῆ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

4 ** Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός ** με ἕως ἡμέρας 26 ἔστιν ἔρχεται νῦν, ὅτε ἔδεῖς δόναται ἐρρῖζεσθαι.

5 Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ 26 ὦ, φῶς εἰμι τῷ κόσμῳ.

6 Ταῦτα εἶπαν, 27 ἐπίτησε χαμαί, καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτίσματος, καὶ 28 ἐπέχρισε τὸν

1 αἶδα.
2 νῦντω.
3 χαίρω.
* Τεσσαράκοντα-π.
4 ver. 11.
ch. 5. 2, 4.
5 ὄρα.
6 ver. 11.
I. n. 13. 4.
7 ἐρμηνεύω.
8 ἀπέρχομαι
9 γίνωμαι.
10 ἔρχομαι.
11 αἶρα.
12 βάλλω.
13 κρύπτω,
ch. 12. 36.
† Vide App.
‡ προσάτης-π.
14 λέγω.
15 ἐξέρχομαι
16 διέρχομαι
17 παρήγω,
Mat. 9. 9, 27.
1 Co. 7. 31.
18 a. 16. 9, 10.
18 ἠρωτάω.
19 ἁμαρτάνω
20 ἀνοίγω.
6 σοι.
21 γεννάω.
22 ἀποσπείρομαι.
23 s. ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ
24 s. τυφλὸς ἐγεννήθη.
8 τὸν Σιλωάμ-π.
25 ἀναβλέπω
ch. 15. 18.
Mat. 14. 19.
Mar. 6. 41.
** ἡμᾶς-π.
bis.
26 εἰμί.
27 πτῖω.
28 ἐπιχρίω.
29 ἀποτέλλω

πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς 1 τοῦ τυφλοῦ· 1

7 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ὑπαγε, 2 νίψαι εἰς τὴν 4 κολυμβήθραν τοῦ 6 Σιλωάμ, (ὁ 7 ἐρμηνεύεται, 28 ἀπεσταλμένος.) 8 Ἀπῆλθεν οὖν καὶ 2 ἐνίψατο, κ. 10 ἤλθε βλέπων.

8 Οἱ οὖν γείτονες, καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτόν τὸ πρότερον ὅτι 1 τυφλὸς 26 ἦν, 14 ἔλεγον· Οὐχ οὗτος 26 ἔστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν;

9 Ἄλλοι 14 ἔλεγον· Ὅτι οὗτος 26 ἔστιν ἄλλοι δέ· Ὅτι ὅμοιος αὐτῷ 26 ἔστιν. Ἐκεῖνος 14 ἔλεγεν· Ὅτι ἐγὼ εἰμι.

10 14 Ἐλεγον οὖν αὐτῷ Πῶς 20 ἀνεψυχθῆσάν 5 σου οἱ ὀφθαλμοί;

11 22 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, κ. εἶπεν· Ἄνθρωπος, λεγόμενος Ἰησοῦς, πηλὸν ἐποίησε, καὶ 28 ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς, κ. εἶπέ μοι· Ὑπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, καὶ 2 νίψαι. 8 Ἀπελθὼν δὲ καὶ 2 νιψάμενος, 25 ἀνέβλεψα.

12 Εἶπον οὖν αὐτῷ Πού 26 ἔστιν ἐκεῖνος; Λέγει· Οὐκ 1 αἶδα.

13 Ἀγοῦσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν.

14 26 Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίη-

σεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ¹ ἀνέφ-
 ξεν αὐτῷ τὰς ὀφθαλμούς.

15 Πάλιν οὖν ² ἠρώτων
 αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι
 πῶς ³ ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ
 εἶπεν αὐτοῖς· Πηλὸν ⁴ ἐ-
 πέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλ-
 μούς μου, καὶ ⁷ ἐνιψά-
 μην, καὶ βλέπω.

16 ⁹ Ἐλεγον οὖν ἐκ τῶν
 Φαρισαίων τινές· Οὗτος
 ὁ ἄνθρωπος ἔκ ¹¹ ἔστι πα-
 ρὰ τῆ Θεῆ, ¹³ ὅτι τὸ σάβ-
 βατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι
⁹ ἔλεγον· Πῶς δύναται ἄν-
 θρωπος ἁμαρτωλὸς τοι-
 αῦτα σημεῖα ποιεῖν; Καὶ
¹⁴ σχίσμα ¹¹ ἦν ἐν αὐτοῖς.

17 Λέγουσι τῷ τυφλῷ
 πάλιν· Σὺ τί λέγεις περὶ
 αὐτοῦ, ὅτι ¹ ἠνοιξέ σου
 τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ
 εἶπεν· Ὅτι προφήτης
¹¹ ἔστιν.

18 Οὐκ ¹⁸ ἐπίστευσαν
 οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτῆ
⁶ ὅτι τυφλὸς ¹¹ ἦν, καὶ
³ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ¹⁹
¹⁵ ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς
 αὐτῆ ¹⁵ ἀναβλέψαντος.

19 Καὶ ² ἠρώτησαν αὐ-
 τούς, λέγοντες· Οὗτος
¹¹ ἔστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν
 ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς
²¹ ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρ-
 τι βλέπει;

20 ²³ Ἀπεκρίθησαν αὐ-
 τοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ, καὶ
 εἶπον· ²⁵ Οἶδαμεν ὅτι σὺ-
 τὸς ¹¹ ἔστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν,
 καὶ ὅτι τυφλὸς ²¹ ἐγεννήθη·

A. D. 20.

1 ἀνοίγω.

2 ἠρωτάω.

3 ἀναβλέπω,
 ver. 11.

4 ver. 23.

Mat. 6. 27.

Lu. 2. 52.

12. 25.

He. 11. 11.

5 ἐκτιθέμαι.

6 λαλώ.

7 ρίπτω.

8 φοβέω.

9 λίγω.

10 συντίθημι

Lu. 22. 5.

Ac. 23. 20.

24. 9.

1Sa. 22. 13.

11 εἰμί.

12 ch. 12. 42.

16. 2.

13 s. ἀπετάλ-
 μενος.

14 ch. 7. 43.

Mat. 9. 16.

1 Co. 1. 10.

11. 18.

12. 25.

15 φωνάω.

16 ἰδέομαι.

17 ver. 25, 31.

Lu. 15. 1, 2.

18 πιστεύω.

19 Att. pro-

optivus, sc.

χρόνον.

20 ποιῶ.

21 γεννάω.

22 ἀκούω.

23 ἀπεκρίνο-

μαί.

24 γίνομαι.

25 εἶδω.

26 λαοδορία,

Ac. 23. 4.

1 Co. 4. 12.

1 Pe. 2. 3.

21 Πῶς δὲ νῦν βλέπει,
 ἔκ ²⁵ οἶδαμεν ἢ τίς ¹ ἠ-
 νοίξεν αὐτῷ τοὺς ὀφθαλ-
 μούς, ἡμεῖς οὐκ ²⁵ οἶδα-
 μεν· αὐτὸς ⁴ ἠλικίαν ἔχει,
 αὐτὸν ² ἐρωτήσατε· αὐ-
 τὸς περὶ αὐτῆ ⁶ λαλήσει.

22 Ταῦτα εἶπον οἱ γο-
 νεῖς αὐτῆ, ὅτι ⁸ ἐφοβήντο
 τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γάρ
¹⁰ συνετέθειντο οἱ Ἰου-
 δαῖοι, ἵνα εἴαν τις αὐτὸν
 ὁμολογήσῃ Χριστὸν, ¹² ἀ-
 ποσυναγωγὸς γένηται. ²⁴

23 Διὰ τούτου οἱ γονεῖς αὐ-
 τοῦ εἶπον· Ὅτι ἠλικίαν
 ἔχει, αὐτὸν ² ἐρωτήσατε.

24 ¹⁵ Ἐφώνησαν οὖν ἐκ
 δευτέρου τὸν ἄνθρωπον
 ὃς ¹¹ ἦν τυφλός, καὶ εἶ-
 πον αὐτῷ· ¹⁶ Δός δόξαν
 τῷ Θεῷ ἡμεῖς ²⁵ οἶδαμεν
 ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος
¹⁷ ἁμαρτωλὸς ¹¹ ἔστιν.

25 ²³ Ἀπεκρίθη οὖν ¹ ἐ-
 κείνος, καὶ εἶπεν· Εἰ ἁ-
 μαρτωλὸς ¹¹ ἔστιν, οὐκ
²⁵ οἶδα· ἐν ²⁵ οἶδα, ὅτι τυ-
 φλὸς ¹¹ ὦν, ἄρτι βλέπω.

26 Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν·
 Τί ²⁰ ἐποίησέ σοι;
 πῶς ¹ ἠνοιξέ σου τοὺς
 ὀφθαλμούς;

27 ²³ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς·
 Εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ ⁶ ἔκ ¹
²² ἤκουσατε· τί πάλιν
 θέλετε ἀκοῦειν; μὴ καὶ
 ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μα-
 θηταὶ ²⁴ γενέσθαι;

28 ²⁰ Ἐλοιδόρησαν δὲ ²⁵
 αὐτὸν, καὶ εἶπον· Σὺ

A. D. 29.

1 εἰ μαθητῆς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως ἴσμεν μαθηταί.

29 Ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωσῆ 5 λελάληκεν ὁ Θεός· τούτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν 1 ἐστίν.

30 7 Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· 8 Ἐν γὰρ τούτῳ 8 θαυμαστόν 1 ἐστίν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἶδατε πόθεν 1 ἐστίν, καὶ 9 ἀνάξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς.

31 3 Οἶδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεός οὐκ ἀκούει· ἀλλ' εἴαν τις 11 θεοσεβῆ 1 ἦ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῆ, τότε αὐτοῦ ἀκούει.

32 Ἐὰ 12 τοῦ αἰῶνος ἐκ 13 ἠκούσθη ὅτι 9 ἠνοιξέ τις ὀφθαλμούς τυφλοῦ 14 γεγεννημένου.

33 Εἰ μὴ 1 ἦν οὗτος παρά Θεοῦ, οὐκ 15 ἠδύνατο ποιεῖν οὕδεν.

34 7 Ἀπεκρίθησαν κ' εἰπόν αὐτῷ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ 14 ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ 18 ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

35 13 ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι 18 ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω· κ' 19 εὗρων αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ;

36 7 Ἀπεκρίθη ἐκείνος, καὶ εἶπε· Ἰ Τίς 1 ἐστίν, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;

- 1 εἰμί.
- 2 ὄραω.
- 3 εἶδω.
- 4 φήμι.
- 5 λαλῶ.
- 6 προσκύνω.
- 7 ἀποκρίνομαι.
- 8 Ἐν γὰρ τούτῳ.
- 8 v. μέρι.
- 9 ἀνοίγω.
- 10 Ἐρχομαι.
- 11 Ἐκ. 18. 21.
- Job 1. 1, 5. 2. 3.
- Judith 11. 17.
- in lxx.
- 12 Lu. 1. 70.
- Ac. 15. 18.
- Ra. 90. 2.
- in. lxx.
- 13 ἀκούω.
- 14 γεννάω.
- 15 ὄνομα.
- 16 ἔξω.
- 17 ver. 16.
- 18 ἐξβάλλω, ver. 35.
- ch. 6. 37.
- Lu. 4. 29.
- 6. 22.
- 19 εὗρίσκω.
- † ἀπεθνήσκω.
- 20 c. 18. 16, 17
- Mar. 13. 34.
- † Καί-μ.
- 9 φωνῆ-Α.
- 21 Mar. 8. 23. 15. 20.
- Lu. 24. 50.
- Ac. 5. 19.
- 7. 36, 40.
- 12. 17.
- 13. 17.
- 16. 37, 30.
- 21. 35.
- He. 8. 9.
- 22 γίνομαι.

37 Εἶπε δὲ 1 αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Καὶ 2 ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκείνος 1 ἐστίν.

38 Ὁ δὲ 4 ἔφη· Πιστεύω, Κύριε· καὶ 6 προσεκύνησεν αὐτῷ.

39 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τούτον 10 ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι, κ' οἱ βλέποντες τυφλοὶ 22 γένωνται.

40 6 Καὶ 13 ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ· Μη κ' ἡμεῖς τυφλοὶ 1 ἐσμεν;

41 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τυφλοὶ 1 ἦτε, οὐκ ἂν 16 εἶχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε· Ὅτι βλέπομεν ἢ οὐν 1 ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

Κεφ. ι'.

ΑΜΗΝ ἁμὴν λέγω ὑμῖν· Ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν 17 αὐλήν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλαχόθεν, ἐκείνος κλέπτης 1 ἐστὶ καὶ ληστής.

2 Ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας, ποιμὴν 1 ἐστὶ τῶν προβάτων.

3 Τούτῳ ὁ 20 θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει· καὶ τὰ ἴδια πρόβατα 1 καλεῖ κατ' ὄνομα, καὶ 21 ἐξάγει αὐτά.

4 Καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἐμπροσθεν αὐτῶν πορεύονται· καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδας τὴν φωνὴν αὐτοῦ.

5 Ἄλλοτριῶν δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεῖγονται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἶδας τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνὴν.

6 Ταύτην τὴν παροίμιαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἢ ἐλάλει αὐτοῖς.

7 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων.

8 Πάντες ὅσοι ἐπρὸ ἐμοῦ ἦλθον, κλέψαι εἰσὶ καὶ ληταί· ἀλλ' ὅς τις ἤκουσεν αὐτῶν ἢ πρόβατα.

9 Ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ εἰς τὴν εἰσελεύσεται, καὶ εἰσελεύσεται, καὶ εἰσελεύσεται, καὶ νομὴν εὐρήσει.

10 Ὁ κλέπτης οὐκ ἐρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι, καὶ περισσὴν ἔχωσιν.

11 Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτῶν τίθειν ὑπὲρ τῶν προβάτων.

12 Ὁ μισθωτὸς δὲ, καὶ ὅς τις ποιμὴν, οὐκ εἰ-

A. D. 29.

1 ch. 16. 42.

Mat. 12. 49.

1 Mac. 8. 54.

2 εἶδος.

3 ch. 12. 8.

Mat. 22. 16.

Mar. 4. 38.

Lu. 10. 49.

Ac. 19. 17.

1 Co. 9. 9.

1 Pe. 5. 7.

4 Mat. 17. 25.

Lu. 16. 12.

Ac. 7. 8.

Ro. 14. 4.

2 Co. 10. 15.

1 Ti. 5. 22.

He. 11. 34.

* ἀκολουθήσουσι-α.

5 φέρον.

6 α. πρόβατα.

7 γινώσκω.

8 καὶ θυά.

9 εἰμί.

10 ἐρχομαι.

11 ἀκούω.

12 ἢ ἐκείνος.

13 εἰσεύ.

14 ἐρχομαι.

15 εἰσελεύσομαι.

16 ἐκέρχομαι.

17 λαμβάνω.

18 2 Ti. 2. 17.

Ge. 47. 4.

1 Ch. 4. 34.

Ps. 74. 1.

19 εἰδέσκω.

20 θῶ.

Mat. 22. 4.

21 ἀπολάβω.

22 εἶδω.

23 ch. 1. 12.

24 ver. 15.

ch. 13. 37.

1 Jno. 3. 16.

1 Sa. 19. 15.

25 ver. 13.

Mar. 1. 20.

Ex. 12. 43.

σι τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ ἀφήσκει τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτὰ, καὶ σκῆπτει τὰ πρόβατα.

13 Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτὸς ἔστι, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων.

14 Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ, καὶ γινώσκωμαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν.

15 Καθὼς γινώσκει με ὁ πατήρ, καὶ ἐγὼ γινώσκω τὸν πατέρα· καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθει ὑπὲρ τῶν προβάτων.

16 Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· καὶ ἐκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι· καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμὴν.

17 Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθει τὴν ψυχὴν μου, ἵνα ἴδωμαι ὑπὸ τῶν προβάτων.

18 Οὐδεὶς αἶρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθειμι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ· ἔξουσίαν ἔχω· θεῖναι αὐτὴν, καὶ ἔξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτὴν. Ταύτην ἴην ἐλολήην ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρὸς μου.

19 Σχίσμα οὐκ ἔστιν παλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους.

20 ¹ Ἐλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ³ Δαμιόνοιον ἔχει, καὶ ⁵ μαίνεται· ⁷ τί αὐτοῦ ἀκούετε;

21 Ἄλλοι ¹ ἔλεγον· Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ⁹ ἔστι ¹¹ δαιμονιζόμενον· μὴ δαμιόνοιον δύναται τιφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν;

22 ¹³ Ἐγένετο δὲ ἵα ¹⁴ ἑκαταμία ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, ¹ καὶ χειμῶν ⁹ ἦν.

23 Καὶ ¹⁵ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ ^{*} τῆς Σολομῶντος.

24 ¹⁶ Ἐκκλῶσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ¹ ἔλεγον αὐτῷ· Ἔως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν [†] αἵρεις; εἰ σὺ ⁹ εἶ ὁ Χριστός, εἰπέ ἡμῖν παρρησίᾳ.

25 ¹⁸ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

26 Ἄλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ γὰρ ⁹ ἔστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἰεμῶν, ¹ καθὼς εἶπον ὑμῖν!

27 Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, ²⁴ καὶ γίνωσκω αὐτὰ, καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι·

28 ²⁴ Καὶ γὰρ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς, καὶ ²⁵ ἢ μὴ ²⁶ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἄρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου.

A. D. 29.

- 1 λέγω.
- 2 διδομαι.
- 3 ver. 21.
- ch. 8. 48.
- 4 s. τὰ πρόβατα.
- 5 ch. 12. 15.
- 26. 24. 25.
- 1 Co. 14. 23.
- 6 Mat. 11. 27.
- 7 s. δὶδ.
- 8 ver. 12. 28.
- ch. 6. 15.
- Mat. 11. 12.
- 13. 19.
- 9 εἰμί.
- 10 ch. 17. 11.
- 1 Co. 3. 8.
- 11 Mat. 4. 24.
- 9. 32.
- Mar. 1. 32.
- Lu. 8. 26.
- 12 βαστάζω,
- ch. 8. 59.
- 13 γίνομαι.
- 14 Exr. 6. 17.
- Ne. 12. 27.
- 15 περιπατέω
- * Σολομῶντος· α.
- 16 εκκλώω.
- 17 δεινῶ.
- † conj. αἰωρεῖς.
- 18 ἀποκρίνομαι.
- 19 γράφω.
- 20 Ps. 82. 6.
- 21 λῶω.
- † ἰεμῶν. Καθὼς εἶπον ὑμῖν, τὰ· α.
- 9 ἡγάπησα,· η
- 22 ἀγιάζω,
- ch. 17. 17. 19.
- Mat. 6. 9.
- He. 2. 11.
- 23 ἀποστέλλω
- 24 καὶ ἐγώ.
- 25 ch. 4. 14.
- 26 ἀπολλύω.

29 Ὁ πατήρ μου, ὃς ² δέδωκε ⁴ μοι, μείζων πάντων ⁹ ἐστὶ· καὶ ⁶ οὐδεὶς δύναται ⁸ ἄρπάξαι ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς μου.

30 Ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ¹⁰ ἐν ⁹ ἔσμεν.

31 ¹² Ἐβίστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.

32 ¹⁸ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ κατὰ ἔργα ¹⁷ ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρὸς μου, διὰ τοῖον αὐτῶν ἔργων λιθάζετε με;

33 ¹⁸ Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ⁹ ἴων, ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν.

34 ¹⁸ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ⁹ ἐστὶ ¹⁹ Ἰεραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν ²⁰ Ἐγὼ εἶπα, θεοὶ ⁹ ἔτε;

35 Εἰ ἐκείνης εἶπε θεός, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ¹³ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται ²¹ ληθῆναι ἡ γραφή·

36 Ὁν ὁ πατήρ ²² ἠγάπησε, καὶ ²³ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε· Ὅτι βλασφημεῖς· ὅτι εἶπον, υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι;

37 Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς μου, μὴ πιστεύετε μοι·

38 Εἰ δὲ ποιῶ, καὶ ἢ μοι μὴ πιστεύητε, τοῖς

ἔργοις πιστεύσατε ἵνα
ζήνῃτε, καὶ πιστεύσητε
ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατήρ,
καὶ ἐν τῷ πατρὶ.

39 Ἐξήλθον οὖν πάλιν
αὐτὸν πιάσαι, καὶ ἐπέλ-
θεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

40 Καὶ ἀπῆλθε πάλιν
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς
τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰω-
άννης το ἑρῆτον βαπ-
τίζων, καὶ ἐμείνει ἐκεῖ.

41 Καὶ πολλοὶ ἤλ-
θον πρὸς αὐτὸν, καὶ
λέγον· Ὅτι Ἰωάννης μὲν
σημεῖον ἐποίησεν οὐ-
δὲν πάντα δὲ ὅσα εἶ-
πεν Ἰωάννης περὶ τού-
του ἀληθῆ ἦν.

42 Καὶ ἐπίστευσαν
πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτὸν.

Κεφ. ια'
12 ἮΝ δὲ τις ἀσθενῶν
Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας,
ἐκ τῆς κόμης Μαρίας καὶ
Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐ-
τῆς.

2 (Ἦν δὲ Μαρία ἡ
ἀλείψασα τὸν Κύριον
μύρρον, καὶ ἐκμάζασα
τὸς πόδας αὐτοῦ ταῖς θρι-
ξίν αὐτῆς ἧς ὁ ἀδελφὸς
Λάζαρος ἠσθένει.)

3 Ἀπέστειλαν οὖν αἱ
ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν, λέ-
γουσαι· Κύριε, ἴδε, ὃν
φιλεῖς, ἀσθενεῖ.

4 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν· Αὐτῇ ἡ ἀσθένεια
οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον,
ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης

A. D. 29.

- 1 γινώσκου.
- 2 αὐτὸν καὶ γι-
νώσκου.
- 3 ἐξῆλθον.
- 4 ε. ἴστω.
- 5 ἐπέλθει. n.
- 6 ἐμάζασα.
- 7 καὶ τὰς πό-
δας.
- 8 ε. εἶπεν.
- 9 τῷ πατρὶ. i
- 10 Ἰωάννη.
- 11 ἐμείνει.
- 12 ἐπέλθει.
- 13 ἐμάζασα.
- 14 ἐμάζασα.
- 15 λέγει.
- 16 ποσὶν.
- 17 ἀπεκρίνω-
μαι.
- 18 καστρέψω.
- 19 ε. τὸν κό-
δα τῆς.
Mat. 4. 6.
Ro. 9. 12.
1 Pe. 2. 8.
- 20 Mat. 10. 8.
Lu. 4. 40.
- 21 ἀλείψασα.
- 22 ἀμαρτία,
ch. 12. 3.
Lu. 7. 36.
- 23 ἀσθενῶν.
- 24 ἀμαρτία,
Mat. 27. 62.
28. 13.
Lu. 23. 45.
Ac. 7. 60.
1 Co. 7. 39.
1 Th. 4. 13..
15.
- 25 2 Pe. 3. 4.
- 26 ἀποκρίνω.
- 27 1 Κί. 3. 15.
Job 14. 12.
cf. Ac. 16. 27.
- 27 εἶπω.
- 28 εἶπω.
- 29 εἶπω.

τῆ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ
νόμος τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς.

5 Ἦγάπα δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς τὴν Μάρθαν καὶ
τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ
τὸν Λάζαρον.

6 Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι
ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμει-
νεν ἐν φῶτι ἦν τόσῳ
δύο ἡμέρας.

7 Ἐπεστα μετὰ τοῦτο
λέγει τοῖς μαθηταῖς·
Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν
πάλιν.

8 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ· Ραββί, νῦν ἐξή-
λθον σε λιθάσαι οἱ Ἰου-
δαῖοι, καὶ πάλιν ὑπά-
γεις ἐκεῖ;

9 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰη-
σοῦς· Οὐχὶ δωδεκά εἰ-
σὶν ὥραι τῆς ἡμέρας;
ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει·
ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου
τούτου βλέπει.

10 Ἐάν δὲ τις περιπα-
τῇ ἐν τῇ νυκτὶ, προσ-
κόπτει· ὅτι τὸ φῶς οὐκ
ἔστιν ἐν αὐτῷ.

11 Ταῦτα εἶπε, καὶ με-
τὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς·
Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν
κεκοίμηται· ἀλλὰ πο-
ρεύσομαι ἵνα ἐξυπνίσω
αὐτόν.

12 Εἶπον οὖν οἱ μαθη-
ταὶ αὐτῷ· Κύριε, εἰ κε-
κοίμηται, ὅς σωθήσεται.

13 Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς περὶ τοῦ θανάτου

αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἴδοντες ὅτι περὶ τῆς κομιθῆσας τοῦ ἵππου λέγει,

14 Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρήστω Λάζαρος ἃπέθανε.

15 Καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, (ἵνα πιστεῦσητε,) ὅτι ἂκ ἤμην ἐκεῖ ἄλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν.

16 Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, τοῖς συμμαθηταῖς Ἀγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἂποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

17 Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς, εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ.

18 (Ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἔγγυς τῶν Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε.)

19 Καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἠελήθεισαν πρὸς ἱτάς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρῖαν, ἵνα παραμυθησῶνται αὐτάς περὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

20 Ἦ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἔκαθεζέτο.

21 Εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, εἰ ἦε ἴδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἔτεθνήκει.

22 Ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν, δώσει σοι ὁ Θεός.

A. D. 29.

1 δοκίω, Mat. 3. 9. 17. 25.

Lu. 8. 18. Ac. 25. 27.

2 ἀρίστης.

3 Eccl. 46. 19. 48. 14.

4 ver. 54. ch. 16. 25.

2 Co. 3. 12. Ep. 6. 19.

He. 4. 16. 10. 24.

5 ἀποθνήσκω

6 ch. 6. 39, 40. 44. 54.

7 εἰμί.

8 εἶμι.

9 ch. 4. 14.

10 πιστεύω.

11 ἔρχομαι.

12 εὐρίσκω.

13 Mat. 11. 6. 21. 9.

Lu. 7. 19. 19. 38.

14 ἀπέρχομαι

15 φωνέω.

16 Ἱεροσολύμων-η.

† αὐτῆς, λάθρα εἰπούσα-η.

16 πύριμι.

17 ἀκούω.

† τὴν Μάρθαν-η.

18 ver. 31.

1 Th. 2. 11. 5. 14.

19 ὑπατάω.

20 καθίζωμαι

† ἀπέθανεν-η

21 θνήσκω.

22 εἶδο.

23 δίδωμι.

24 ἐξέρχομαι.

25 ἀκολουθῶ.

23 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἄναστήσεται ὁ ἀδελφός σου.

24 Λέγει αὐτῷ Μάρθα·

25 Οἶδα ὅτι ἂναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἑσχάτῃ ἡμέρᾳ.

26 Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἀν ἂποθάνῃ, ἔσεται·

27 Καὶ πᾶς ὁ ἔζων καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ ἂποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο;

28 Λέγει αὐτῷ· Ναι, Κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἔρχόμενος.

29 Καὶ ταῦτα εἰπούσα ἂπῆλθε, καὶ ἔφωνησε Μαρῖαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα, εἰπούσα· Ὁ διδάσκαλος

16 πάρεστι, καὶ φωνεῖ σε.

29 Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγειρέται ταχὺ, καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν.

30 (Οὗπω δὲ ἠηλήθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα.)

31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρῖαν, ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἤκου-

λούθησαν αὐτῆ, * λέγοντες· ¹ Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα ² κλαύσῃ ἐκεῖ.

³² Ἡ οὖν Μαρία ὡς ἤλθεν ὅπου ⁵ ἦν ὁ Ἰησῆς, ⁶ ἰδῶσα αὐτὸν, ⁷ ἔπεσεν εἰς τὰς πόδας αὐτῆ, λέγῃσα αὐτῷ Κύριε, εἰ ⁵ ἦς ὡδε, οὐκ ἂν ⁹ ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός.

³³ Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίσασαν, κ' τοὺς ¹⁰ συνελθόντας αὐτῆ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἠνεβριμήσατο τῷ ¹⁸ πνεύματι, κ' ¹⁵ ἐτάραξεν ἑαυτὸν.

³⁴ Καὶ εἶπε· Πού ¹⁷ θεοικατέ αὐτόν;

³⁵ Λέγουσιν αὐτῷ Κύριε, ἔρχου καὶ ⁶ ἴδε. ¹⁹ Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς.

³⁶ ²¹ Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Ἰδε πῶς ἐφίλει αὐτόν.

³⁷ Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Οὐκ ²⁷ ἠδύνατο ἕστος, ὁ ²⁹ ἀνοίξας ἰσὺς ὀφθαλμοὺς τῆ τυφλῆ, ποιῆσαι ἵνα κ' οὗτος μὴ ⁹ ἀποθίῃ;

³⁸ Ἰησοῦς οὖν πάλιν ¹¹ ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. ⁵ Ἦν δὲ σπήλαιον, κ' λίθος ³² ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ.

³⁹ Λέγει ὁ Ἰησοῦς· ³⁴ Ἄρατε τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ ³³ τεθνηκότος, Μάρθα· Κύριε, ἦδη ³⁷ ὄζει· τεταρταῖος ⁴ γάρ ¹ ἔστι.

A. D. 29.

* ὁδῶντες.

στει-ε. [τοῖς.

1 α. ἐν λαυ-

2 κλαίω.

† ὄψρ-π.

2 ὄπτομαι.

† ὄναμαι-π.

4 ἔρχομαι.

5 εἶμι.

6 εἶδω.

7 πίπτω.

9 alii ὁ ἦν. α.

ἔην ἔκειτο·

8 ἀκούω.

9 ἀποθνήσκω

10 συνέρχο-

μαι.

11 ἐμβριμώ-

μαι, ver. 38.

Mat. 9. 30.

12 περίστημι.

13 Lu. 10. 21.

14 ἀποτέλλω

15 ταράσσω,

Mat. 14. 26.

16 κραυγάζω.

17 τίθημι.

18 Mat. 19. 21

Mar. 10. 21.

19 δακρύω.

20 ἔλχομαι

21 λέγω.

22 δέω.

23 πούρ.

24 Pr. 7. 16.

25 Lu. 19. 20.

26 περιδέω.

27 ὄναμαι.

28 ἀφίημι.

29 ἀνοίγω.

30 θάσσομαι.

31 πιστεύω.

32 ἐπίκειμαι

33 ἀνίρχο-

34 ἄνω. [μαι

|| τετελευτη-

κότος-δ.

35 θνήσκω.

36 σινάγω.

37 Ex. 8. 14.

Ps. 38. 5, v. 6.

40 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ¹³ ὄψει τὴν ἰσχύαν τοῦ Θεοῦ;

⁴¹ ³⁴ Ἦραν ἂν τὸν λίθον, δοῦν ⁵ ἦν ὁ ³⁵ τεθνηκὼς κείμενος. ¹⁴ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ³⁴ ἤρε ἰσὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, κ' εἶπε· Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ⁸ ἤκουσάς μου.

⁴² Ἐγὼ δὲ ⁶ ᾔδειν ὅτι πάντοτε μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν ¹² περιστώτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ¹⁴ ἀπέστειλας.

⁴³ Καὶ ταῦτα εἰπὼν, φωνῆ μεγάλης ¹⁶ ἐκραύγασε· Λάζαρε, ¹⁸ δεῦρο ἔξω.

⁴⁴ ⁶ Καὶ ¹ ²⁰ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς, ³⁵ ²² δεδεμένος τὰς ²³ πόδας καὶ τὰς χεῖρας ²¹ κειρίας· κ' ἡ ὄψις αὐτοῦ ²⁵ σουδαρίῳ ²⁶ περιεδέδετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀύσατε αὐτόν, καὶ ²⁸ ἄφετε ὑπάγειν.

⁴⁵ Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων οἱ ⁴ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν, καὶ ³⁰ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ³¹ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

⁴⁶ Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ³³ ἀπῆλθον πρὸς τὰς Φαρισαίους, κ' εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.

⁴⁷ ³⁶ Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ²¹ ἔλεγον· Τί ποιοῦμεν; ὅτι

οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολ-
λά σημεῖα ποιεῖ.

48 Ἐάν ³ ἀφῶμεν αὐ-
τὸν οὕτω, πάντες πιάσω-
σιν εἰς αὐτὸν⁴ καὶ ⁵ ἐ-
λεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι,
καὶ ⁶ ἀρούσιν ἡμῶν καὶ
τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος.

49 Εἰς δέ τις ἐξ αὐτῶν
Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ⁷ ὄν
τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶ-
πεν αὐτοῖς Ὑμεῖς οὐκ
¹¹ οἴδατε οὐδέν.

50 Οὐδὲ ¹ διαλογίζεσθε
ὅτι συμφέρεי ἡμῖν ἵνα
εἰς ἄνθρωπος ¹³ ἀποθί-
νῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ
μὴ ὄλοντο ἔθνος ¹⁵ ἀπό-
ληται.

51 Τοῦτο δὲ ἀφ' ἐαν-
τοῦ οὐκ εἶπεν ἄλλὰ,
ἀρχιερεὺς ⁷ ὄν τῆ ἐνιαυ-
τοῦ ἐκείνου, ¹⁷ προσέφη-
τευσεν ὅτι ¹⁹ ἐμελλεν
δοῖ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν
ὑπὲρ τοῦ ἔθνους.

52 Καὶ οὐκ ὑπὲρ τοῦ
ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα
καὶ τὰ ²¹ τέκνα τοῦ Θεοῦ
τὰ ²³ διεσκορπισμένα συ-
ναγάγῃ εἰς ²⁵ ἐν. ²⁶

53 Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς
ἡμέρας ²⁷ συνεβουλεύ-
σαντο ἵνα ἀποκτείνω-
σιν αὐτόν.

54 Ἰησὺς οὖν οὐκ ἔτι
²⁹ παύρησια ³¹ περιεπά-
τει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλ-
λά ³² ἀπήλθεν ἐκεῖθεν
εἰς τὴν χώραν ^{**} ἐγγὺς
τῆς ἐρήμου, εἰς ¹¹ Ἐφ-

A. D. 29.

- 1 διατρίβω.
- 2 σ. τὸν χρό-
νον.
- 3 ἀφῶμε.
- 4 ἀναβαίνω.
- 5 ἔρχομαι.
- 6 ἀρούω.
- 7 αἰμί.
- 8 αἰ. trans. al.
πρὶν τὸ πά-
σχα, σ. πρὸ
τῆς ἑορτῆς.
- 8 ἀγνίστω.
- 11 εἶδω.
- 12 ἴστωμαι.
- 13 λογίζεσ-
θε-δ. ἴστω.
- 13 ἀποθνή-
σκω.
- 14 Ματ. 17. 25.
- 15 ἀπολλύω.
- 16 δίδωμι.
- 17 προφητεύω
- 18 γινώσκω.
- 19 μέλλω.
- 21 Ἰωα. 3. 10.
- 22 θνήσκω.
- 23 διασκορ-
πίζω.
- 24 ἄγειρω.
- 1 δ' Ἰησοῦς.
- 25 ch. 10. 30.
- 26 ἐκείνου
- 27 συμβου-
λεύω.
- 28 διακρίνω.
- 9 ἀνακεκρί-
των οὖν
αὐτῶν.
- 29 ch. 7. 4.
- 30 λαμβάνω.
- 31 περιπατέω
- 11 πιστικῆς
μύρου πο-
λυτίμου-σ.
- 32 ἀπέρχομαι
- 33 ἀλείφω.
- 34 Σαμψου-
ρίων.
- 11 Ἐφρὸν, σ.
Ἐφραμ-σ.
- 34 ἐμάσσω.

ραῖμ λογομένην πόλιν¹
κῆκεῖ ¹ διέτριβε ² μετὰ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ
πάσχα τῶν Ἰουδαίων καὶ
⁴ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς
Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χω-
ρας ⁶ πρὸ τοῦ πάσχα,^{1*}
ἵνα ⁸ ἀγνίσωσιν ἑαυτούς.

56 Ἐξήτουν οὖν τὸν
Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ'
ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ
¹² ἔστηκότες. Τί ¹⁴ δοκεῖ
ἡμῖν, ὅτι οὐ μὴ ⁵ ἔλθῃ εἰς
τὴν ἑορτήν;

57 ¹⁶ Δεδώκεισαν δὲ και
αἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φα-
ρισαιοὶ ἐντολήν, ἵνα εἴαν
τις ¹⁸ γινῶ που ⁷ ἐστι,
μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν
αὐτόν.

Κεφ. ιβ'.

Ο ΟΥΝ Ἰησοῦς πρὸ ἕξ
ἡμερῶν τῆ πάσχα ⁵ ἦλθεν
εἰς Βηθανίαν, ὅπου ⁷ ἦν
Δαζαρος ὁ ²² τεθνηκώς,
ὃν ²⁴ ἠγείρεν ἐκ νεκρῶν.

2 Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ
δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρ-
θα ²⁸ διηκόνει· ὁ δὲ Δα-
ζαρος εἰς ⁷ ἦν τῶν ἁνα-
νακεκίμένων αὐτῷ.

3 Ἦ οὖν Μαρία, ³⁰ λα-
βῆσα λίτραν ἑμίονο νάρ-
δα πιστικῆς πολυτίμου,
³³ ἠλείψε τοὺς πόδας
τῷ Ἰησοῦ, καὶ ³⁴ ἐξέμαξε
ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς
πόδας αὐτοῦ ἢ δὲ οἰκία
ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς
τοῦ μύρου.

4 λέγει οὖν εἰς ἓκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, * * * Ἰουδας Σίμωνος † Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν ⁶ παραδίδουαι.

5 Διὰ τὸ τοῦτο τὸ μῦρον οὐκ ⁷ ἐπράθη τριακοσίων δηνარიῶν, καὶ ⁸ ἐδόθη πτωχοῖς·

6 Εἶπε δὲ τῷτο, ὅχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ⁹ ἐμελεναὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ¹³ ἦν, καὶ τὸ ¹⁶ γλωσσόκομον εἶχε, κ' τὰ βαλλόμενα ¹⁶ ἐβάσταζεν.

7 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ¹⁸ Ἀφες αὐτὴν· εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ¹⁹ ἐνταφιασμοῦ μὴ ²⁰ ληληρηκεν αὐτό.

8 * * * Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.¹

9 ²³ Ἐγὼ οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ¹³ ἔστι· κ' ²⁴ ἦλθον ἡ δὲ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ²⁵ ἵνα κ' τὸν Λάζαρον ²⁵ ἴδωσιν, ὃν ³⁶ ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.

10 ²⁷ Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν·

11 Ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ²⁹ ὑπήγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ³¹ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12 Τῇ ³³ ἑπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ²⁴ ἑλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ ¹ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα,

A. D. 29.

* alii Σίμωνος· c. alii Ἰουδας Σίμωνος.

1 λαμβάνω.

2 Luc. 22. 40.

3 Re. 7. 9.

4 ἔξερχομαι.

† ἀπὸ Καριώτου· n.

5 κρᾶζω.

6 παραδίδωμι

† κυρίου βασιλεὺς· h.

7 πεπρίασμαι.

8 ἔδωκα.

9 ἀλλω.

10 ἐβρίσσω.

11 πᾶλον ἔγω, ver. 15.

12 καθίζω.

13 εἶμι.

14 γράφω.

15 ch. 13. 29.

16 βαστάζω.

17 ἐοξάζω, ch. 7. 39.

18 ἀφήμι.

19 Mat. 28. 11

§ Vide App.

20 τηρέω.

21 μνησκόμαι.

22 ποιῶ.

23 γινώσκω.

24 ἔρχομαι.

25 εἶδο.

26 μαρτυρέω.

|| ὄτι· a.

27 βαλεθῶμαι

28 φωνία.

29 ὄπαγα.

30 ὑπαγγέλω.

31 πιστεύω.

* * * ἤκουσαν· a

32 ἰδούω.

33 s. ἡμέρα.

34 ch. 6. 63.

†† ἔλθω· f.

35 ἀπέρχομαι

36 ἔγειρω.

13 ¹ Ἐλαβον τὰ ² βάτα τῶν ³ φοινίκων, καὶ ⁴ ἔξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ⁵ ἔκραζον· Ὡσαννα, εὐλογημένος· ⁶ ὁ ¹ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι ¹ Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

14 ¹⁰ Εὐρίων δὲ ὁ Ἰησοῦς ¹¹ ὀνάριον, ¹² ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ¹³ ἔστι ¹⁴ γεγραμμένον·

15 Μὴ φοβού, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται, καθήμενος ἐπὶ πῶλον οἴνου.

16 Ταῦτα δὲ οὐκ ²³ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀλλ' ὅτε ¹⁷ ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ²¹ ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ¹³ ἦν ἐπ' αὐτῷ ¹⁴ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ²² ἐποίησαν αὐτῷ.

17 ²⁶ Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ¹³ ὢν μετ' αὐτῆ, ἥ ὅτε τὸν Λάζαρον ²⁸ ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ³⁶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

18 Διὰ τοῦτο καὶ ³⁰ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι * * * ³² ἤκουσε τοῦτο αὐτὸν ²² πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.

19 Οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς· Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ³⁴ ἠφέλειτε οὐδέν· ²⁵ ἴδε, ὁ κόσμος ¹¹ ὀπίσω αὐτοῦ ³⁵ ἀπῆλθεν.

20 Ἦσαν δὲ τινες
20 Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀνα-
βαινόντων ἵνα προσκυ-
νήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ.⁴

21 Οὗτοι οὖν προσηλ-
θον Φιλίππῳ τῷ ἄπο
Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαί-
ας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν,
λέγοντες· Κύριε, θέλο-
μεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν.

22 Ἐρχεται Φίλιππος,
καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ,
καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ
Φίλιππος λέγουσι τῷ
Ἰησοῦ.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἄ-
πεκρίνατο αὐτοῖς, λέ-
γων·¹⁶ Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα
ἵνα ᾗ δοξασθῆ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου.

24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, εἴαν μὴ ὁ κόκκος τῆ
σίτης¹⁹ πεσῶν εἰς τὴν γῆν
ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος
μένει· εἴαν δὲ ἀποθάνῃ,
πολὺν καρπὸν φέρει.

25 Ὁ φιλῶν τὴν ψυ-
χὴν αὐτῆ, ἀπολέσει
αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσ-
μῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰ-
ώνιον φυλάξει αὐτήν.

26 Ἐάν ἐμοὶ διακονῆ-
τε, ἐμοὶ ἀκολουθεῖτω·
καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ἐκεῖ
καὶ ὁ²⁶ διάκονος ὁ ἐμὸς
ἔσται· ὁ καὶ εἴαν τις ἐ-
μοὶ διακονῆ, τιμήσει αὐ-
τὸν ὁ πατήρ.

27 Νῦν ἡ ψυχὴ μου²⁷ τε-
τάραται· καὶ τί εἶπω;

A. D. 29.

- 1 εἰμί.
2 ch. 7. 35.
Ac. 14. 1.
3 σώζω.
4 ταύτης;
Ἄλλὰ-α,
4 s. τοῦ Πάσ-
χα. [μαί-
5 προσέρχο-
6 s. δεξι.
7 δοξάζω.
† μου τὸ ὄνο-
μα-ν. alii
σι τὸν υἱόν.
8 ἰρωτάω.
9 εἶδω.
10 ἴστημι.
11 λέγω.
12 Mar. 3. 17.
Ro. 4. 5.
13 γίνομαι.
14 λαλέω.
15 ἀποκρίνο-
μαι.
16 ἔρχομαι.
17 ch. 14. 30.
Ep. 2. 2.
† αὐτὸς βλη-
θήσεται-ν.
18 ἐκβάλλω,
ch. 9. 34.
Ro. 12. 9.
19 πίπτω.
20 καὶ ἐγὼ.
21 πάντα-ν.
21 ἀποθνή-
σκω.
22 ch. 8. 44.
23 ἀπολλύω.
24 μέλλω.
25 ἀκούω.
26 Mat. 20. 26
Ro. 13. 4.
Phi. 1. 1.
|| alii τίς ἐστιν
ὁ λόγος ἔργου.
27 ταρασσάω.
Mat. 14. 26.
28 c. 1. 4; 8. 12
** ἐν ὁμίῳ
ἔστι-ν.

Πάτερ, ᾧ σώσον με ἐκ
τῆς ὥρας ταύτης· ἄλλα
διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς
τὴν ὥραν ταύτην.

28 Πάτερ, ᾧ δόξασόν τῳ
τὸ ὄνομα. ἦλθεν οὖν
φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
Καὶ ᾧ εἰδοῦσα, καὶ πά-
λιν δόξασα.

29 Ὁ οὖν ὄχλος, ὁ ἑσ-
τῶς κ' ἀκούσας, ἠέλεγε
12 βροντὴν ἢ γεγενημένην.
Ἄλλοι ἠέλεγον ἄγγε-
λος αὐτῷ ἠελάληκεν.

30 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ εἶπεν· Οὐ δι'
ἐμὲ αὕτη ἢ φωνὴ ἢ γέ-
γονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς.

31 Νῦν κρίσις ἔστι τῆ
κόσμου τούτου· νῦν ὁ
17 ἄρχων τῆ κόσμου τούτου
ἔκβληθήσεται ἔξω.

32 Κἀγὼ, εἴαν ὑψω-
θῶ ἐκ τῆς γῆς, ᾧ πάντα
22 ἔλκυσω πρὸς ἑμαυτόν.

33 (Τοῦτο δὲ ἠέλεγε,
σημαίνων ποιῶ θανάτου
24 ἡμελλεν ἀποθνήσκειν.)

34 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσα-
μεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ
Χριστὸς μένει εἰς τὸν
αἰῶνα· καὶ πῶς σὺ λέ-
γεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;
τίς ἔστιν οὗτος ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου; ἢ

35 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Ἐτι μικρὸν χρό-
νον τὸ φῶς ** μεθ'
ὑμῶν ἔστι περιπατεῖτε

* Ἔως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ἡμᾶς ¹ καταλάβῃ² καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ ³ οἶδε ποῦ ὑπάγει.

30 ¹ Ἔως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεῦτε εἰς τὸ φῶς, ἵνα ² υἱοὶ φωτός ³ γέννησθε. Ταῦτα ⁴ ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ⁵ ἀπελθὼν ⁶ ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

37 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα ¹³ πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστενον εἰς αὐτόν.

38 Ἴνα ὁ λόγος Ἠσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε ¹⁶ Κύριε, τίς ¹⁷ ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν, καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίν ¹⁸ ἀπεκαλύφθη;

39 Διὰ τοῦτο οὐκ ¹⁹ ἠδύνατο ⁵ πιστεῦσαι, ἵδιαι ²¹ πάλιν εἶπεν Ἠσαΐας.

40 * * ²² Τετύφλωκεν ²³ αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ²⁴ πέπλώρωκεν ²⁵ αὐτῶν τὴν καρδίαν ἵνα μὴ ²⁶ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ἠνοήσωσι τῇ καρδίᾳ, καὶ ²⁷ ἐπιστραφῶσι, καὶ ²⁸ ἴσωμαι αὐτοὺς.

41 Ταῦτα εἶπεν Ἠσαΐας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν ¹¹ αὐτοῦ, καὶ ⁹ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ.

42 Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ¹⁷ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τοῦν Φαρισαίους οὐκ ²⁹ ἠμολόγησαν,

A. D. 29.

* ἄρ-α. [βάρυ

1 καταλαβ-

2 ch. 9. 22.

3 εἶδω.

4 ἀγαπῶμαι.

5 ch. 5. 41, 44.

† ὄρ-α.

6 κρύβω,

α. 1. 15; 7. 37.

7 Ls. 16. 9.

8 γίνομαι.

9 λαλῶ.

10 πέμπω.

11 ἀπεκαλύπτωμαι.

12 κρύπτω,

ch. 8. 59.

13 σημεῖον.

14 ch. 6. 40.

15 ἔρχομαι,

ch. 16. 23.

† καὶ μὴ φω-

λάττω, -α. α.

‡ φουλάττω. -ι.

16 Is. 53. 1.

17 πιστεύω.

18 ἀποκα-

λύπτω.

19 ἴσομαι.

‡ πιστεύωμαι.

† ὄρ-α.

|| καὶ γὰρ -α.

20 σῶζω.

21 Is. 6. 9, 10.

* * Vide ἄρ.

22 α. ὁ λαὸς

αὐτοῦ.

23 τυφλῶν,

2 Co. 4. 4.

24 Mar. 7. 9.

† πέπλώρω-

μαι -α.

25 τυφλῶν,

Mar. 6. 52.

† μὴ -α.

26 ἐπινοήσωμαι.

27 ἴσομαι -α.

28 κ. τὸν λόγον

29 λαλῶμαι.

|| τὸ θεῖον ἀ-

ποκρίνωμαι.

29 ἠμολόγησιν.

ἵνα μὴ ² ἀποσυνύγωγοι ³ γίνωνται.

43 Ἠγάπησαν γὰρ τὴν ⁵ δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢ περὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

44 Ἰησοῦς δὲ ⁶ ἔκραξε, καὶ εἶπεν· Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐκ ἀποστραφείσει εἰς ἐμὲ, ἀλλ' εἰς τὸν ¹⁰ πέμψαντά με.

45 Καὶ ὁ ¹⁴ θεωρῶν ἐμὲ, θεωρεῖ τὸν ¹⁰ πέμψαντά με.

46 Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ¹⁵ ἐλάλησα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνη.

47 Καὶ εἰς τὴν καρδίαν μου ἰκάνθη τῶν ῥημάτων, ἵνα μὴ πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐκ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ¹⁵ ἤλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα ²⁰ σῶσω τὸν κόσμον.

48 Ὁ ²⁴ ἀθετῶν ἐμὲ, καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματα μου, ἔχει τὸν κρινόντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ⁹ ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτόν ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ.

49 Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἑμαυτοῦ οὐκ ⁹ ἐλάλησα· ²⁷ ἀλλ' ὁ ¹⁶ πέμψας με πατήρ, αὐτός μοι ἐντολήν ²⁸ ἔδωκε, τί εἶπω καὶ τί λαλήσω.

50 Καὶ ³⁰ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολή αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐστίν· Ἄ σὺν λαλῶ ἐγώ, καθὼς εἰρήκῃ μοι ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ.

Κεφ. ιγ'.

ΠΡΟ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ³ ἔληλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα ⁴ μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ⁵ ἀγαπήσας τοὺς ⁷ ἰδίους τοὺς ⁹ ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς ¹⁰ τέλος ⁵ ἠγάπησεν αὐτούς.

² Καὶ δεῖπνον ¹¹ γενομένον, (τῷ διαβόλῳ ἤδη ¹² βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν τῷ Ἰούδα ¹³ Σίμωνος Ἰσκαριώτου, ἵνα αὐτὸν ¹⁵ παραδῶ')

³ Εἰδὼς ⁴ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ¹⁷ δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατήρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ¹⁸ ἐξῆλθε, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει'

⁴ Ἐγείρεται ἐκ τῷ δεῖπνον, καὶ τίθησι τὰ ¹⁹ ἱμάτια' καὶ ²⁰ λαβὼν ²¹ λεντίον, ²² διεζώσιν ἑαυτόν.

⁵ Εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ²⁵ ἤρξατο νίπτειν τὰς ² πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ²⁷ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ²⁸ ἦν ²² διεζωσμένος.

⁶ Ἐρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον' ⁶ καὶ ¹ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σὺ μόνον νίπτεις τοὺς ² πόδας;

⁷ ³⁰ Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ δὲ ³² οἶδας ἄρτι, ³³ γνῶσις δὲ μετὰ ταῦτα.

A. D. 29.

- 1 νίπτω.
- 2 ποῖος.
- 3 ἄλδεν-4.
- 3 ἔρχομαι.
- 4 μεταβαίνω
- 5 ἀγαπᾶω.
- 6 2 Co. 8. 15.
- 7 Ro. 20. 6.
- 7 ch. 1. 11.
10. 12.
- 8 κ. ἄντε.
- 9 κ. ἴστας.
- 10 Mat. 10. 22
- Mar. 13. 7, 13.
- Lu. 18. 5.
- 11 ch. 21. 4.
- Lu. 4. 42.
- Ac. 12. 18.
- 12 βίβλω.
- † Vide App.
- 13 κ. τῷ υἱῷ.
- 14 λέν. [μι.]
- 15 παραδίδο-
- 16 ch. 7. 23.
- 17 ἄσσειν.
- 18 ἔρχομαι.
- 19 ch. 19. 23.
- Mat. 17. 2.
- Est. 9. 4.
- Job 1. 20.
- 20 λεντίον.
- 21 ν. 5. [μι.]
- 22 διεζώνον-
- 23 ἀντίπτω,
- ch. 6. 10.
- 1 πόλιν εἰ-
- περ-π.
- 24 ποῖος.
- 25 ἔρχομαι.
- 26 Ac. 2. 36.
- 1 Co. 8. 2.
- 27 ch. 11. 2.
- 28 εἰμί.
- 29 ν. 5, 8, 10.
- 1 Ti. 6. 10.
- 30 ἀκουρίνο-
- μι.
- 31 Ro. 4. 11.
- Jn. 5. 10.
- 32 εἶδος.
- 33 γνῶσκω.

⁸ λέγει αὐτῷ Πέτρος· Οὐ μὴ ¹ νίψῃς τὰς ² πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. ³⁰ Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν μὴ ¹ νίψω σε, οὐκ ἔχεις ⁶ μέρος μετ' ἐμοῦ.

⁹ λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ⁸ μὴ τοὺς ² πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν.

¹⁰ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὁ ¹⁴ λελουμένος οὐ χρεῖαν ἔχει ⁴ ἢ τοὺς ² πόδας· ¹ νίψασθαι, ἀλλ' ²⁸ ἔτι καθαρὸς ¹⁶ ὁ ὢλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ²⁸ ἔστε, ἀλλ' ἔχι πάντες.

¹¹ ³² Ἦδει γὰρ τὸν ¹⁵ παραδιδόντα αὐτόν· ⁶ διὰ τοῦτο εἶπεν· Οὐχὶ πάντες καθαροὶ ²⁸ ἔστε.

¹² Ὅτε οὖν ¹ ἔνιψεν τὰς ² πόδας αὐτῶν, καὶ ²⁰ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ²⁸ ἀναπεσὼν ¹ πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς· Γινώσχετε τί ²⁴ πεποίηκα ὑμῖν;

¹³ Ὑμεῖς φανεῖτέ με, ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ ²⁶ κύριος· καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ.

¹⁴ Εἰ οὖν ἐγὼ ¹ ἔνιψα ὑμῶν τὰς ² πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων ²⁸ νίπτειν τοὺς ² πόδας.

¹⁵ ³¹ Ὑποδείγμα γὰρ ¹⁷ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ²⁴ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ²⁴ ποιῆτε.

16 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δούλος³ μείζων τῆ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος³ μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν.

17 Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε, ἐὰν ποιῆτε αὐτά.

18 Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέω· ἔγω οἶδα οὗς ἐξελεξάμην· ἄλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ·¹³ Ὁ τρώγων ἰ μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον, ἔπιπρην ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ.

19 Ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρό τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσῃτε ὅτι ἐγὼ εἰμι.²⁶

20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· Ὁ λαμβάνων, ἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

21 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἔταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.

22 Ἐβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τί νος λέγει.

23 Ἦν δὲ ἀνακειμένος εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς.

24 Νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος· πνθῶσ-

A. D. 29.

- 1 εἰμί.
- 2 ch. 15. 20.
- 3 μέγας.
- * Ἀναπε-
σίου-ι.
- 4 πεπίπην.
- 5 εἶδω.
- 6 ch. 20. 29.
- 7 α. ταῦτα.
- 8 βάπτω.
- 9 ἐκλέγομαι.
- 10 ἐμβάπτω.
- 11 α. δεῖ.
- 12 ver. 27, 30.
- 13 Ps. 41. 9.
- † λαμβάνω
καί-φ.
- 14 δίδωμι.
- 15 ch. 6. 54.
- 16 α. τὸ εἶ.
† μου τὸν-α.
- 17 ἀπαίρω.
- 18 εἰσέρχο-
μαι.
- 19 Ge. 3. 15.
- 20 He. 13. 19.
- 22 ch. 1. 51.
- 23 γίνομαι.
- 24 γενώσκω.
- 25 ch. 8. 51.
- 26 α. ἐκείνος.
- 27 δοκῶ.
- 28 ταράσσω.
- 29 α. τὰ πρά-
ματα.
- 30 μαρτυρῶ.
- 31 λαμβάνω.
- 32 παραδίδωμι.
- 33 βλέπω (με).
- 34 ἐξέρχομαι.
- 5 νεῦ. Ὁ κ.
ἐξῆλθε, λή-
γει-α. νεῦ.
ὅτι ἐξῆλθε-α.
- 36 δοξάζω.
- 37 ἀπορέω.
|| 2α-α.
- 38 ἀγαπῶ.
- ** Vide Ap.
- 39 πνθάνω-
μαι.

θαί τις ἂν εἶη περὶ αὐ-
λέγει.

25 * 4 Ἐπιπεσὼν δὲ ἐ-
κείνος ἐπὶ τὸ στήθος τῆ
Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ Κύ-
ριε, τίς ἐστι;

26 Ἀποκρίνεται ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐκεῖνος ἐστὶν ὡς ἐγὼ
8 βίβας τὸ ψωμίον ἐπι-
δώσω. Καὶ ἰοῦ ἐμβάψας τὸ
12 ψωμίον, ἰδίδωσιν Ἰη-
σοῦ 16 Σίμωνος Ἰσκαριώτη.

27 Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον
τότε ἰεῖσῆλθεν εἰς ἐκεῖ-
νον ὁ Σατανᾶς. Λέγει οὖν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὁ ποιεῖς,
ποιήσον τὸ τάχιον.

28 Τοῦτο δὲ οὐδεὶς
24 ἔγνω τῶν ἀνακειμένων
πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ.

29 Τότε γὰρ 27 ἐδόκειν,
ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον
εἶχεν ὁ Ἰσδασ, ὅτι λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀγόρα-
σον 29 ὧν χρεῖαν ἔχομεν
εἰς τὴν ἑορτὴν ἢ τοῖς
πτωχοῖς ἵνα τι 14 ᾄψ.

30 31 Λαβὼν οὖν τὸ
ψωμίον ἐκεῖνος, εὐθέως
24 ἐξῆλθεν ἰην δὲ ἰνεῦξ
ὄτε οὖν 31 ἐξῆλθε.

31 Λέγει ὁ Ἰησοῦς· Νῦν
36 ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς
36 ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.

32 Εἰ ὁ Θεὸς 36 ἐδοξάσθη
ἐν αὐτῷ, κ ὁ Θεὸς 36 δο-
ξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, κ
εἰθὺς 36 δοξάσει αὐτόν.

33 Τεκνία, ἐτι μικρὸν
μεθ' ὑμῶν εἰμι. Ζητή-

σετέ με, και καθως ειπον τοις Ιουδαιοις· "Οτι οπου υπαγω εγω, υμεις ου δυνασθε ελθειν και υμιν λεγω αρτι.

34 Έντολην καινην δίδωμι υμιν, ινα αγαπατε αλληλους· καθως ηγαπησα υμας, ινα κ υμεις αγαπατε αλληλους.

35 Έν τούτω γινώσκονται πάντες οτι εμοι μαθηται εστε, εαν αγαπηη η χηητε εν αλληλοις.

36 Λέγει αυτω Σίμων Πέτρος· Κύριε, που υπαγεις; Απεκριθη αυτω ο Ιησους· "Οπου υπαγω, ου δυνασαι μοι νυν ακολουθησαι, υστερον δε ακολουθησεις μοι.

37 Λέγει αυτω ο Πέτρος· Κύριε, διατι ου δυναμαι σοι ακολουθησαι αρτι; την ψυχην μου υπερ σου θησω.

38 Απεκριθη αυτω ο Ιησους· Την ψυχην σου υπερ εμου θησεις; Αμην αμην λεγω σοι, ου μη αλεκτωρ φωνησει εως ου απαρνηση με τρις.

Κεφ. ιδ'. ΜΗ ταρασσέσθω υμων η καρδια· πιστευετε εις τον Θεον, και εις εμε πιστευετε.

2 Έν τη οικια του πατρος μου μοναι πολλαι εισιν· ει δε μη, ειπον

A. D. 29.

1 δυναμαι.
* υμιν, πορευομαι, ε. υμιν, οτι πορευομαι-η.

2 ver. 12, 28.
ch. 7. 33.
16. 5, 28.

3 ερχομαι.
4 ch. 12. 32.
13. 20.

† πορευθω ετοιμασαι αι. πορευθω, ετοιμασαι-η.

5 αγαπαω.
6 προ ακολουθωμαι.

7 παραλαμβαω.
8 ειμι.
9 ειδω.

10 γινωσκω.
11 εχω. ιμας
12 απουρινω.

† εγω-φ.
13 οραω.
14 νυν ακολουθησαι; την αλλι νυν ακολουθησαι;

αρτι την-η.
15 δεικνω.
16 τιθημι.

16 ch. 6. 7.
Mat. 25. 9.
Lu. 3. 14.
1 Ti. 6. 8.
He. 3. 5.
3 Iho. 10.

17 απαρτιομαι.
18 ver. 27.
ch. 12. 27.
|| μηδε δειλε-δω-φ.

** και-φ.
19 ver. 23.
20 ver. 11, 20.
ch. 10. 38.

αν υμιν πορευομαι ετοιμασαι τον οδον υμιν.

3 Και εαν πορευθω, κ ετοιμασω υμιν τον οδον, παλιν ερχομαι, κ παραληψομαι υμας προς εμαυτον· ινα οπου ειμι εγω, και υμεις ητε.

4 Και οπου εγω υπαγω, οιδατε, και την οδον οιδατε.

5 Λέγει αυτω Θωμας· Κύριε, ουκ οιδαμεν πη υπαγεις· και πως δυναμεθα την οδον ειδεναι;

6 Λέγει αυτω ο Ιησους· Εγω ειμι η οδος, και η αληθεια, και η ζωη· ουδεις ερχεται προς τον πατερα, ει μη δι εμου.

7 Ει εγνωκετε με, και τον πατερα μη εγνωκετε αν και απ αρτι γινωσκετε αυτον, και εωρακατε αυτον.

8 Λέγει αυτω Φιλιππος· Κύριε, δεϊνον ημιν τον πατερα, κ αρκει ημιν.

9 Λέγει αυτω ο Ιησους· Τσοουτον χρονον μεθ υμων ειμι, και ουκ εγνωκας με, Φιλιππε; ο εωρακως εμε, εωρακε τον πατερα και πως συ λεγεις· Δειξον ημιν τον πατερα;

10 Ου πισυεις οτι εγω εν τω πατρι, και ο πατηρ εν εμοι εστι; Τα ρηματα α εγω λαλω υμιν, απ εμαυτε ου λα-

10 ὁ δὲ πατήρ, ὁ ἐν ἑμοί μένων, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα.

11 Πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μὴ, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι!

12 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, καὶ ὁ κακίονος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μου¹ προερχομαι.

13 Καὶ ὁ, ¹⁰τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τούτο ποιήσω· ἵνα⁹ δοξασθῇ ὁ πατήρ ἐν τῷ υἱῷ.

14 Ἐάν ¹⁰τι αἰτήσητε¹ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω.

15 Ἐάν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολάς τὰς ἐμὰς¹³ τηρήσατε.

16 Καὶ ἐγὼ¹⁴ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον¹⁵ παράκλητον¹⁷ δώσει ὑμῖν, ἵνα⁹ μένη μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα¹.

17 Τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν· ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτό, οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν¹¹ μένει, καὶ ἐν ὑμῖν¹¹ ἔσται.

18 Οὐκ²³ ἀφήσω ὑμᾶς²⁵ ὄρφανές· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.

A. D. 29.

1 ἡ μέρος τῷ χρόνῳ δεῖ.

2 ἴδω.

3 ἔστιν-δ.

4 γινώσκω.

5 καὶ ἐγώ.

6 καὶ δικίονος.

7 μέγας.

8 Ἀο. 25. 26.

9 ἐμφανίζω.

10 ver. 22.

11 Mat. 27. 53.

12 Ac. 23. 15, 22.

13 He. 9. 24.

14 ὁ ἐξάρω.

15 αἰνῶ.

16 με-φ. αἰῖ

17 τὸν πατέρα-φ.

18 καὶ τί-Ι.

19 γίνομαι.

20 ἀποκρίνομαι.

21 τηρίω.

22 ἐρωτάω.

23 ver. 26.

24 ch. 15. 26.

25 1 Jno. 2. 1.

26 ἔρχομαι.

27 δίδωμι.

28 ἴ-π.

29 ἢ ἐλευσόμε-μαι-π.

30 ver. 2.

31 ποιήσομαι-π.

32 λαμβάνω.

33 ver. 15.

34 Mat. 19. 17.

35 Mar. 6. 20.

36 μενεί-π.

37 ἔστιν-π.

38 εἰ-μ.

39 λαλίω.

40 ἀφήμι.

41 ver. 16.

42 Ja. 1. 27.

43 Ex. 22. 22. 24.

44 De. 10. 10.

45 Job 29. 12.

46 Ps. 82. 3.

19 Ἐτι μικρόν,¹ καὶ ὁ κόσμος με οὐκ ἔτι θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ² ζῶ, καὶ ὑμεῖς² ζήσεσθε.

20 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ³ γινώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ μὴ, κ' ὑμεῖς ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ ἐν ὑμῖν.

21 Ὁ⁷ ἔχων τὰς ἐντολάς μου, κ' τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνος²¹ ἐστὶν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου· καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν, καὶ⁸ ἐμφανίσω αὐτῷ ἑμαυτόν.

22 Λέγει αὐτῷ Ἰουδᾶς (οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης,) Κύριε, τί¹¹ γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ;

23¹² Ἀπεκρίθη δὲ¹ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐάν τις ἀγαπᾶ με, τὸν λόγον μου τηρήσει· καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτόν¹⁶ ἢ ἐλευσόμεθα, κ' ¹⁸μονήν παρ' αὐτῷ²² ποιήσομεν.

24 Ὁ μὴ ἀγαπῶν με, τὰς λόγους μου²⁰ κ' ὁ λόγος οὐκ ἀκούσει, οὐκ ἔστιν ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρὸς.

25 Ταῦτα²³ λέγαίηνκα ὑμῖν, παρ' ὑμῖν μένων.

26 Ὁ δὲ²⁴ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ

πέμψει ὁ πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς ¹διδάξει πάντα, καὶ ²ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.

27 Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἔμην δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω.

28 Ἦκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν Ὑπάγω κ. ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· εἰ ³ἤραπδή με, ⁴ἐχάρητε ἂν, ὅτι ⁵εἶπον, ⁶πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ ⁷ἀμὲν ⁸11 μεῖζον με ⁹2 ἐστίν.

29 Καὶ νῦν εἶρχα ὑμῖν πρὶν ¹⁰13 γενέσθαι· ἵνα ὅταν ¹¹13 γένηται, πιστεῖσθε.

30 Οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ ¹²17 κόσμου ¹³δούτου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ ¹⁴* οὐκ ἔχει οὐδέν.

31 Ἀλλ' ἵνα ¹⁵17 γινῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ¹⁶19 ἐνετείλητό μοι ὁ πατήρ, οὕτω ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἀγωμεν ἐντεύθεν.

Κεφ. ιε'.

ΕΓΩ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ¹20 ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ²2 ἐστίν.

2 Πᾶν ³21 κλήμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἶρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, ⁴** 22 καθαίρει

A. D. 29.

- 1 διδάσκω.
2 εἶμι.
3 υπομνηστή-
σκω.
4 Lu. 22. 61.
5 Ti. 2. 14.
6 Tit. 3. 1.
7 2 Pe. 1. 12.
8 Jno. 10.
9 λαλήσω.
10 μένω,
11 ch. 8. 31.
12 καὶ ἐγώ.
13 ε. μεῖζον.
14 ἀκούω.
15 ἀγαπάω.
16 ε. ἔστι.
17 ch. 4. 12.
18 Mat. 11. 11.
19 Ro. 9. 12.
20 ch. 20. 7.
21 Mat. 14. 21.
22 Ep. 2. 12.
23 γίνομαι.
24 ε. ἔντες.
25 βάλλω.
26 ε. ἀνθρώποι.
27 ch. 12. 31.
* εἴρησεν οὐ-
δέν-ε. ἀλλ' ἔχει οὐδέν
εἶρειν.
† αὐτό, -ε.
‡ τὸ πῦρ-ε.
18 καίω [θε-ε-
19 αἰτήσατο-
20 ἐντέλλω-
21 ch. 1. 9.
22 6. 32.
23 Re. 3. 7, 14.
24 6. 10.
25 || γένησθε-ε.
26 21 ver. 4, 5, 6.
27 Eze. 15. 2.
** καθαίρει-
ε-ε.
28 He. 10. 2.
29 τηρέω.
30 χαιρώ.
31 εὐξάζω.

αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ.

3 Ἦδὴ ὑμεῖς καθαροὶ ¹2 ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν ²4 λελάληκα ὑμῖν.

4 ³5 Μείνατε ἐν ἐμοί, ⁴6 καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς τὸ κλήμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, εἰ μὴ ⁵7 μεῖνῃ ἐν τῇ ἄμπελῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, εἰ μὴ ἐν ἐμοὶ ⁶5 μεῖνητε.

5 Ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς ⁷10 τὰ κλήματα· ὁ μένων ἐν ἐμοί, ⁸6 καὶ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν· ὅτι ⁹12 χωρὶς ἐμοῦ ¹⁰14 οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.

6 Ἐάν μὴ τις ¹¹5 μεῖνῃ ἐν ἐμοί ¹²15 ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλήμα, καὶ ἐξηράνθη· καὶ ¹³16 συναθήσονται αὐτὰ, καὶ εἰς ¹⁴1 πυρ ¹⁵16 βάλλουσι, καὶ ¹⁶15 καίεται.

7 Ἐάν ¹⁷5 μεῖνητε ἐν ἐμοί, καὶ τὰ ρήματά μου ἐν ὑμῖν ¹⁸5 μεῖνῃ, ὃ ἐάν θέλητε, ¹⁹4 αἰτήσεσθε, καὶ ²⁰13 γενήσεται ὑμῖν.

8 Ἐν τούτῳ ²¹25 ἔδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε· καὶ ²²13 γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί.

9 Καθὼς ²³9 ἠγάπησέ με ὁ πατήρ, ²⁴6 καὶ ἐγὼ ²⁵9 ἠγάπησα ὑμᾶς· ²⁶5 μεῖνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ.

10 Ἐάν τὰς ἐντολάς μου ²⁷23 τηρήσητε, ²⁸5 μενεῖτε

ἐν τῇ ἀγάπῃ μου καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολάς τοῦ πατρὸς μου ³ τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.

11 Ταῦτα ³ λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ⁴ μείνῃ, καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ.

12 Αὕτη ⁵ ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ⁷ ἠγάπησα ὑμᾶς.

13 Μείζων ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ⁸ ἵνα ἴσῃς τὴν ⁹ ψυχὴν αὐτῆ ¹⁰ ὅθῃ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.

14 Ὑμεῖς ¹² φίλοι μου ⁵ ἐστέ, εἰάν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν.

15 Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δῆλος οὐκ ¹³ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος ὑμᾶς δὲ εἶρηκα φίλους, ὅτι πάντα ¹⁵ ἠκούσα παρὰ τοῦ πατρὸς μου, ¹⁷ ἐγνώρισα ὑμῖν.

16 Οὐχ ὑμεῖς με ¹⁹ ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ¹⁹ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ²¹ ἔθῃκα ¹⁰ ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε, καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένη ἵνα ὁ, ²¹ τὸ ἂν ²³ αἰτησῆτε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματι μου, ²⁵ ὃν ἔχει ὑμῖν.

17 Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μι-

κ. D. 29.

- 1 τηρίω.
- 2 μείνω, ch. 1. 15, 36. Mat. 22. 38. Mar. 26. 21.
- 3 λαλέω.
- 4 φιλέω.
- 5 ἔ-δ.
- 6 εἶμι.
- 7 μνημονεύω
- 8 ἀγαπάω.
- 9 κ. ἡ.
- 9 c. 10. 11, 15. Hno. 3. 16.
- 10 ἴσθμι.
- 11 δίδωμι.
- 12 ver. 13, 15. ch. 3. 29. Mat. 11. 19. Lu. 12. 4. Ja. 2. 23.
- † εἰς ὑμᾶς δίδ-εἰ.
- 13 εἶδω.
- 14 ἔρχομαι.
- 15 ἀκούω.
- 16 ver. 24. ch. 9. 41.
- 17 γνωρίζω.
- 18 Mat. 23. 14. Mar. 12. 40. Lu. 20. 47. Ac. 27. 30.
- 19 ἐκλέγομαι, ver. 19. ch. 6. 70. Ac. 1. 2, 24. 1 Co. 1. 27, 28
- 20 ποίω.
- 21 Ac. 13. 47. Ro. 4. 17. 1 Th. 5. 9. He. 1. 2.
- 22 ἔχω.
- 23 αἰτέω.
- 24 ὄρω.
- 25 δίδωμι.
- 26 κ. δίδ-εἰ.
- 27 γράφω.
- 28 Mat. 10. 8. Ps. 35. 19.

σεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ ² πρῶτον ὑμῶν ² μεμίσηκεν.

19 Εἰ ἐκ τῆ κόσμῳ ⁵ ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ⁴ ἐφίλει ὅτι δὲ ἐκ τῆ κόσμῳ οὐκ ⁵ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ¹⁹ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τῶν κόσμων, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.

20 ⁶ Μνημονεύετε τῆ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν Ὅχι ⁵ ἐστὶ δούλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτῆ. Εἰ ἐμὲ ¹¹ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς ¹¹ διώξουσιν εἰ τὸν λόγον μου ¹ ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον ¹ τηρήσουσιν.

21 Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ ¹³ οἶδασι τὸν πέμψαντά με.

22 Εἰ μὴ ¹⁴ ἦλθον κ, ³ ἐλάλησα αὐτοῖς, ¹⁶ ἀμαρτίαν οὐκ ²² εἶχον ἄν δὲ ¹⁸ πρόφασιν ἕκ ἑχουσι περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτῶν.

23 Ὁ ἐμὲ ² μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ.

24 Εἰ τὰ ἔργα μὴ ²⁰ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς, ² οὐδεὶς ἄλλος ²⁰ πεποίηκεν, ἀμαρτίαν ἕκ ²² εἶχον ἄν δὲ καὶ ²⁴ ἐωράκασι, καὶ ² μεμίσηκασι καὶ ἐμὲ κ, τὸν πατέρα μου.

25 Ἀλλ' ²⁵ ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ²⁷ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν Ὅτι ² ἐμίσησάν με ²⁸ δωρεάν.

A. D. 29.

26 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τῆ πατρὸς ἐκπορεύεται, ὃ ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ.

27 Καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἔστε.

Κεφ. ιτ'.
ΤΑΥΤΑ ἠελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε.

2 Ἡ Ἀποσυναγωγὸς ποιήσῃσιν ὑμᾶς· 13 Ἄλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνῃς ὑμᾶς, 14 ὁ δὲ 15 λατρίαν προσφέρειν τῷ Θεῷ.

3 Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα, οὐδὲ ἐμέ.

4 Ἀλλὰ ταῦτα ἠελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, 19 μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μετ' ὑμῶν ἦμην.

5 Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἔρωτά με· Ποῦ ὑπάγεις;

6 Ἀλλ' ὅτι ταῦτα ἠελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη ἡ 23 πεπληρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν.

7 Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, 24 συμ-

1 ἔρχομαι.
2 ἀπερχομαι.
* ὄγῳ μὴ-τ.
3 Mat. 3. 5.
Mar. 6. 11.
4 πορεύομαι.
5 ch. 14. 26.
6 λέγω.
ch. 8. 9, 46.
Mat. 18. 15.
1Co. 14. 24.
7 εἰμί.
8 v. 9. 11, 26.
ch. 6. 41.
Mat. 16. 11.
Mar. 5. 16.
9 λαλοῦ.
10 κρίνω.
11 ch. 9. 22.
12 δύναιμι.
13 Lu. 12. 7.
14 δοκέω.
15 Ro. 9. 4.
He. 9. 1, 6.
16 ch. 10. 31.
Mat. 8. 17.
Ga. 5. 10.
17 γινώσκω.
† ὥρα αὐτῶν, μνημονεύητε, ὅτι-η.
18 Mat. 15. 14
‡ ἐν τῷ ἀληθεῖ πάσῃ-ι.
19 ver. 21.
ch. 15. 20.
Mat. 16. 9.
Ac. 20. 31, 35.
20 v. 14, 15, 25
ch. 4. 25.
21 ver. 15.
ch. 7. 16.
§ λαμβάνει-α
22 λαμβάνω.
|| πεπληρωκεν-η.
23 πληρῶω.
24 ch. 11. 50.
Mat. 5. 29, 30
25 ε. κατά χρόνον.

φέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἂν πέλω· εἰ γὰρ *μὴ ἂν ἔλθω, ὁ Παράκλητος ἕκ ἐλευσεται πρὸς ὑμᾶς· εἰ δὲ ἔλθω, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς.

8 Καὶ ἔλθων ἐκεῖνος ἔλέγξει τὸν κόσμον 9 περὶ ἁμαρτίας, καὶ περὶ δικαιοσύνης, καὶ περὶ κρίσεως.

9 Περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι ἔπιτευσιν εἰς ἐμέ·

10 Περὶ δικαιοσύνης δὲ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω, καὶ οὐκ ἔτι θεωρεῖτέ με·

11 Περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου 10 κέκριται.

12 Ἐτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε 18 βασιλεῖν αὐτί.

13 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, 18 ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν ἴη ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκήσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα 20 ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

14 Ἐκεῖνος ἐμέ δοκίμασε, ὅτι ἐκ 21 τοῦ ἐμοῦ 22 λήφεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

15 Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατήρ, ἐμά ἔστι· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ 23 λήφεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

16 Μικρὸν, 25 καὶ ἔθεω-

ρεϊτέ με¹ και πάλιν μικρόν, και¹ ὄψεσθέ με,⁴ ὅτι δ' ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα.¹

17 Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτῆ πρὸς ἀλλήλους· Τί ἔστι τῆτο ὃ λέγει ἡμῖν· Μικρόν, και οὐ θεωρεϊτέ με¹ και πάλιν μικρόν, και ὄψεσθέ με¹ και ὅτι δ' ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα;

18 Ἐλεγον οὖν· Τοῦτο τί ἔστιν ὃ λέγει, τὸ μικρόν· οὐκ οἶδαμεν τι λαλεῖ.

19 Ἐγὼ δ' οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἠθέλον αὐτὸν ἐρωτᾶν, και εἶπεν αὐτοῖς· Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον· Μικρόν, και οὐ θεωρεϊτέ με¹ και πάλιν μικρόν, και ὄψεσθέ με;

20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε και θρηνήσετε ὑμεῖς, ὃ δὲ κόσμος ἠαρησεται ὑμεῖς· δὲ ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται.

21 Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτη, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ τὸ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκ εἶι μνημονεύει τῆς θλίψεως, διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.

22 Και ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν ἰν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, και ἡ χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν.

A. D. 29.

1 διαπομαι.
2 ἐρωτᾶω,
ver. 19, 30.

ch. 8. 7.
Lu. 20. 3.
1 Th. 4. 1.
2 Th. 2. 1.

2 Jno. 5.
3 αἰτέω,
ch. 4. 10.
Mat. 7. 7. 10.
Lu. 11. 9. 10.
1 Jno. 5. 14. 16.

4 λαμβάνω.

5 λέγω.

6 εἰμί.

7 πληρόω,
ver. 6.

ch. 15. 11.
Ac. 2. 28.
Ro. 15. 13.
1 Jno. 1. 4.

2 Jno. 12.

8 ch. 10. 6.

2 Pe. 2. 22.

Pr. 1. 1.

26. 7.

9 εἶδω.

10 λαλία.

11 γενέσκει.

12 εἶλω.

13 ver. 29.

ch. 7. 4, 13, 26.

10. 24.

Mat. 8. 32.

2 Co. 3. 12.

7. 4.

Ep. 6. 19.

14 κλαίω.

15 χαίρω.

16 λυπέω.

17 γίνομαι.

18 φιλῶ.

19 πιστεύω.

20 ἔρχομαι.

21 γεννάω.

22 ἐρχομαι.

* ἐκ-π.

† ἔξ-π.

23 εἶδωμι.

23 Και ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν.

24 Ἐως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε οὐδέν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, και ἡ χαρὰ ὑμῶν ἂν πληρωμένη.

25 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκ εἶι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησία περὶ τοῦ πατρὸς ἀναγγελάω ὑμῖν.

26 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· και οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν.

27 Αὐτὸς γὰρ ὁ πατήρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, και πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρά τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον.

28 Ἐξῆλθον· παρά τοῦ πατρὸς, και ἔληλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον, και πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.

29 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ἰδε,

ἡν παρήσῃ λαλεῖς, και παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις.

30 Νῦν ²οἶδαμεν ὅτι ²οἶδας πάντα, και οὐ χροίαν ἔχεις ἵνα τις σε ³ἔρωτῇ ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ⁵ἐλήλυθες.

31 ⁷Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ἄρτι ἠπιστεύετε;

32 Ἰδοῦ, ⁸ἔρχεται ὥρα, και ⁹ἡν ⁸ἐλήλυθεν, ἵνα ⁹σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, και ἐμὲ μόνον ¹¹ἀφήτε και οὐκ εἰμι μόνος, ὅτι ὁ πατήρ μετ' ἐμοῦ ¹³ἔστι.

33 Ταῦτα ¹⁵λελάληκα ἡμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ¹⁶ἔχετε ἄλλα θαρσαῖτε, ἐγὼ ¹⁷νενίκηκα τὸν κόσμον.

Κεφ. ιζ.
ΤΑΥΤΑ ¹⁵ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, και ¹⁸ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, και εἶπε Πάτερ, ⁸ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, ²¹δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα και ὁ υἱός σου δοῦσῃ σε.

2 Καθὼς ²²ἔδωκας αὐτῷ ²³ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ ²²ἔδωκας αὐτῷ, ²³δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον.

3 Αὕτη δὲ ¹³ἔστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ²⁵ἀληθι-

A. D. 29.

- 1 ἀποτέλλω.
- 2 εἶδος.
- * γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας-π.
- 3 ἐρωτᾶω.
- 4 τελειῶω, ch. 4. 34.
- 5 ἐρχομαι, c. 14. 17, 23.
- 6 Ae. 19. 6. Nu. 22. 9. 1 Sa. 22. 3. Pr. 8. 30.
- 7 ἀποκρίνομαι.
- † πιστεύετε-π.
- 8 ἔρχομαι.
- 9 σκορπίζω.
- 10 φανερόω.
- † Vide App.
- 11 ἀφήμι.
- 12 ἐπὶ ἑαυτοῦ, v. 11, 12, 15. Mat. 26. 36.
- 13 εἰμί.
- 14 γινώσκω.
- 15 λαλέω.
- 5 ἔχετε-α.
- || ἔγνωκα-π.
- 16 ἔχω.
- 17 νενίκηκα.
- 18 ἐπαίρω.
- ** ἔλαβον, ἀληθῶς, ἵτι-π.
- 19 λαμβάνω.
- 20 πιστεύω.
- 21 δοῦσῶ.
- 22 δίδωμι.
- 23 ch. 1. 12. 3. 35. 5. 22, 25, 27. Mat. 28. 18.
- 24 ch. 16. 14.
- †† conij. δε-δοξόσμαι.
- 25 ch. 15. 1. 1 Th. 1. 9. 1 Jno. 2. 8. Re. 3. 7, 14.

νόν Θεόν, κ' ὃν ¹ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.

4 Ἐγὼ σε ²¹ἔδοξασα ἐπὶ τῆς * γῆς τὸ ἔργον ⁴ἐτελειώσα ὃ ²²ἔδωκας μοι ἵνα ποιήσω.

5 Και ἡν ²¹δόξασόν με σὺ, Πάτερ, ⁸παρὰ σεαυτῷ, ⁷ἡ δόξη ἣ ¹⁶εἶχον πρὸ τὸν τὸν κόσμον ¹³εἶναι, ⁶παρὰ σοί.

6 ¹⁰Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ¹ἀνθρώποις οὓς ²²ἔδωκας μοι ἐκ τῆς κόσμου σοὶ ¹³ἦσαν, κ' ἐμοὶ αὐτῆς ²²ἔδωκας και τὸν λόγον σου ¹²ἐληρήκασι.

7 Νῦν ¹⁴ἔγνωκα ὅτι πάντα, ὅσα ²²ἔδωκας μοι, παρὰ σου ¹³ἔστιν.

8 Ὅτι τὰ ῥήματα ἃ ²²ἔδωκας μοι, ²²ἔδωκα αὐτοῖς κ' αὐτοὶ ¹⁹ἐλάβον, κ' ¹⁴ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σου ⁵ἐλήλυθον, και ²⁰ἐπιστευσαν ὅτι σὺ με ¹ἀπέστειλας.

9 Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ³ἔρωτῶ ἢ περὶ τῆς κόσμου ³ἔρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν ²²ἔδωκας μοι, ὅτι σοὶ ¹³εἶσι.

10 Και τὰ ²⁴ἐμὰ πάντα ¹³ἔστι, και τὰ ²⁴ἐμὰ και [†] ²¹δεδοξασμαι ἐν αὐτοῖς.

11 Και οὐκ ἔτι εἰμι ἐν τῷ κόσμῳ, και οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ ¹³εἶσι, κ' ἐγὼ πρὸς σε ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, ¹²τῆρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου,

* οὐς ¹ δέδωκάς μοι, ἵνα
² ὦσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς.
 12 Ὅτε ² ἦμην μετ' αὐ-
 τῶν ⁴ ἐν τῷ κόσμῳ, ἔγω
⁵ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ
 ὀνόματί σου· ἰ οὐς ¹ δέ-
 δωκάς μοι ⁶ ἐφύλαξα, κ
 οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ⁷ ἀπώ-
 λετο, ⁸ εἰ μὴ ὁ ⁹ υἱὸς τῆς
¹⁰ ἀπωλείας ἵνα ἡ γρα-
 φῆ ¹¹ πληρωθῇ.
 13 Νῦν δέ πρὸς σε ἔρ-
 χομαι, κ ταῦτα λαλῶ ἐν
 τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν
¹² χαρὰν τὴν ἐμὴν ¹¹ πε-
 πληρωμένην ἐν αὐτοῖς.
 14 Ἐγὼ ¹ δέδωκα αὐ-
 τοῖς τὸν λόγον σου, καὶ
 ὁ κόσμος ¹² ἐμίσησεν αὐ-
 τοὺς, ὅτι οὐκ ² εἰσιν ἐκ
 τοῦ κόσμου, καθὼς ἔγω
 οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ κόσμου.
 15 Οὐκ ¹⁵ ἐρωτῶ ἵνα
²⁶ ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τῆ κόσ-
 μου, ἀλλ' ἵνα ⁵ τηρήσῃς
 αὐτοὺς ἐκ τοῦ ¹⁷ πονηροῦ.
 16 Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
² εἰσὶ, καθὼς ἔγω ἐκ τοῦ
 κόσμου οὐκ εἰμι.
 17 Ἁγιάσον αὐτοὺς ἐν
 τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λό-
 γος ὁ σὸς ἀληθείᾳ ² ἐστὶ.
 18 Καθὼς ἐμέ ²¹ ἀπέ-
 στειλας εἰς τὸν κόσμον,
 κἀγὼ ²¹ ἀπέστειλα αὐ-
 τοὺς εἰς τὸν κόσμον.
 19 Καὶ ἵπέρ αὐτῶν ἐγὼ
 ἀγιάζω ἑμαυτὸν, ἵνα καὶ
 αὐτοὶ ² ὦσιν ¹⁹ ἡγιασμέ-
 νοι ἐν ἀληθείᾳ.
 20 Οὐ περὶ τούτων δέ

A. D. 29.

* φ-α. κλι β.
 1 δίδωμι.
 2 εἰμι.
 † πιστευσόν-
 των-α.
 3 ε. ἴσμεν ἴν.
 4 τ. 11, 22, 23.
 ch. 10. 30.
 5 τηρῶ,
 ver. 6, 11, 15.
 Mat. 27. 36.
 1 β, ε. φ-α.
 6 φυλάσσω,
 ch. 12. 25.
 Ac. 12. 4.
 7 ἀπολλύω.
 8 Mat. 12. 4.
 Lu. 4. 26, 27.
 Ga. 1. 7.
 Re. 9. 4.
 9 2 Th. 2. 3.
 10 Mat. 7. 13.
 Ro. 9. 22.
 1 Ti. 6. 9.
 11 πληροῦ.
 12 ch. 16. 24.
 13 μεσίω.
 14 τελειώω.
 15 ἐρωτάω.
 16 ἀγαπάω.
 † β-α.
 17 Mat. 5. 37.
 Lu. 11. 4.
 Ga. 1. 4.
 2 Th. 3. 3.
 2 Ti. 4. 18.
 1 Jo. 5. 19.
 18 ἀγιάζω.
 19 ἀγιάζω,
 ver. 19.
 ch. 10. 36.
 Mat. 6. 9.
 Lu. 11. 2.
 1 Co. 6. 11.
 1 Th. 5. 23.
 20 ε. 6. 40, 52.
 21 ἀποστέλλω.
 22 Mat. 25. 34
 24 γνωρίσκω.
 25 γνωρίζω.
 26 αἶρω.

¹⁵ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ κ
 περὶ τῶν † πιστευσόντων
 διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς
 ἐμέ.
 21 ἵνα πάντες ⁴ ἐν ² ὦσι,
 καθὼς σύ, Πάτερ, ἐν ἐ-
 μοί, κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα κ
 αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ² ἐν ² ὦσιν
 ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ
 ὅτι σύ με ²¹ ἀπέστειλας.
 22 Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν,
 ἣν ¹ δέδωκάς μοι, ¹ δέδω-
 κα αὐτοῖς ἵνα ² ὦσιν ἐν,
 καθὼς ἡμεῖς ἐν ² ἔσμεν.
 23 Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ
 σύ ἐν ἐμοί, ἵνα ² ὦσι
¹⁴ τετελειωμένοι εἰς ἐν.
 4 καὶ ἵνα γνωρίσκῃ ὁ
 κόσμος ὅτι σύ με ²¹ ἀ-
 πέστειλας, καὶ ¹⁶ ἠγάπη-
 σας αὐτοὺς, καθὼς ἐμέ
¹⁶ ἠγάπησας.
 24 Πάτερ, ⁹ οὐς ¹ δέδω-
 κάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου
 εἰμι ἐγὼ, ¹⁸ κἀκεῖνοι ² ὦσι
 μετ' ἐμοῦ ἵνα ²⁰ θεωρῶ-
 σι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν
 ἣν ¹ ἔδωκάς μοι, ὅτι ¹⁶ ἠ-
 γάπησάς με πρὸ ²² κα-
 ταβολῆς κόσμου.
 25 Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ
 κόσμος σε ἐκ ²⁴ εἶνω, ἐγὼ
 δέ σε ²⁴ ἐγνων, καὶ οὗτοι
²⁴ ἐγνώσαν ὅτι σύ με
²¹ ἀπέστειλας.
 26 ἵνα καὶ ²⁵ ἐγνωρίσα αὐ-
 τοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ
²⁵ γνωρίσω ἵνα ἡ ἀγάπη,
 ἣν ¹⁶ ἠγάπησάς με, ἐν
 αὐτοῖς ² ᾗ, κἀγὼ ἐν αὐ-
 τοῖς.

Κεφ. ιθ.

A. D. 20.

ΤΑΥΤΑ εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς, ² ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ ⁵ χειμάρρου τῶν Κεδρών, ὅπου ⁷ ἦν κηπος, εἰς ὃν ⁹ εἰσῆλθεν αὐτός· καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
² ¹¹ Ἦδει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ ¹³ παραδίδους αὐτόν, τὸν τόπον, ὅτι πολ-
 λάκις ¹⁴ συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
³ Ὁ οὖν Ἰούδας ¹⁵ λαβῶν τὴν ¹⁷ σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν κ. λαμπάδων κ. ὕπλων.
⁴ Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν, ³ ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα ζητεῖτε;
⁵ ²³ Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμι. ²⁴ Εἰστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ ¹³ παραδίδὸς αὐτόν, μετ' αὐτῶν.
⁶ Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι ἐγὼ εἰμι· ²⁵ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ²⁷ ἔπεσον ²⁸ χαμαί.
⁷ Πάλιν οὖν αὐτοὺς ²⁹ ἐπρώτησε· τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.
⁸ ²³ Ἀπεκρίθη δ' οἱ Ἰησοῦς· Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ

- 1 ἀφήμι.
- 2 πληρώω.
- 3 εἰσέρχομαι
- 4 δίδωμι.
- 5 Le. 11. 9, 10 Nu. 21. 14, 15 Jos. 13. 9.
- 6 τοῦ Κεδρών-α.
- 7 ἀπολλέω.
- 7 εἰμί.
- 8 ἐλθέω.
- 9 εἰσέρχομαι
- 10 παῖς.
- 11 εἶδω.
- 12 ἀποκόπτω
- 13 παραδίδωμι.
- 14 συνάγω.
- 15 λαμβάνω.
- 16 δίδωμι.
- 17 ver. 12. Mat. 27. 27.
- 18 πῖνον.
- 19 Mat. 6. 21. Ac. 21. 31. Re. 6. 15. 19. 18.
- 20 συλλάμβανω.
- 21 εἶω.
- 22 ἀπόγω.
- † Vide App.
- 23 ἀποκρίνομαι.
- 24 Ἰσθημι.
- 25 εἰσέρχομαι
- 26 εἶς.
- † ἀποθανεῖν-εἶ
- 27 πῖπτον.
- 28 ch. 9. 6.
- 29 ἐπρωτάω.
- 30 ἀπολαθῶ.
- 31 ver. 16. Lu. 2. 44. 23. 49. Ne. 5. 10. Ps. 83. 8.
- 32 συνεισέρχομαι.

εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ¹ ἄφετε τούτους ὑπάγειν.
⁹ Ἰνα ² πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν· Ὅτι οὗς ⁴ δέδωκάς μοι, οὐκ ⁶ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν ἕδνα.
¹⁰ Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν, ⁸ εἰλκυσεν αὐτήν, καὶ ¹⁰ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δούλου, καὶ ¹² ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν· ⁷ ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος.
¹¹ Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· Βάλε τὴν μάχαιραν· ⁵ σου· εἰς τὴν θῆκην· τὸ ποτήριον ὃ ¹⁶ δέδωκέ μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ ¹⁸ πῖω αὐτό·
¹² Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ ¹⁹ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰσθαίων ²⁰ συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ²¹ ἔδησαν αὐτόν.
¹³ Καὶ ²² ἀπήγαγον αὐτόν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· τὴν ⁷ γὰρ πενθερὸς ¹⁸ Καϊάφα, ὃς ⁷ ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ενιαυτοῦ ἐκείνου.
¹⁴ ⁷ Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλευσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι συμφέρει ²⁶ ἓνα ἄνθρωπον ¹⁶ ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.
¹⁵ ³⁰ Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ ⁶ ὁ ἄλλος μαθητῆς· ὁ δὲ μαθητῆς ἐκεῖνος ⁷ ἦν ³¹ γνωστός τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ ³² συνεισῆλθε

τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέω.

16 Ὁ δὲ Πέτρος ¹ εἰ-
 τήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἕξω.
³ Ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς
 ὁ ἄλλος ὡς ⁵ ἦν ⁶ γινώσκων
 τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε
 τῇ ⁷ θυρωρῷ, καὶ ⁸ εἰση-
 γαγε τὸν Πέτρον.

17 Λέγει οὖν ἡ παιδί-
 σκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέ-
 τρω· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν
 μαθητῶν ⁵ εἶ τοῦ ἀνθρώ-
 που τούτου; Λέγει ἐκεῖ-
 νος· Οὐκ εἰμί.

18 ¹ Εἰσητήκεισαν δὲ οἱ
 δούλοι καὶ οἱ ὑπηρέται
¹¹ ἀνθρακίαν ¹² πεποιη-
 κότες, ὅτι ¹³ ψυχὸς ⁵ ἦν,
 καὶ ¹⁴ ἐθερμαίνοντο· ⁵ ἦν
 δὲ μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος
¹⁵ ἕως καὶ θερμαινόμενος.

19 Ὁ ⁵ ἄρχιερεὺς ¹⁵ ἠ-
 ρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ
 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ
 περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.

20 ¹⁸ Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
 Ἰησοῦς· Ἐγὼ παρήσῃμ
²⁰ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ·
 ἐγὼ πάντοτε ²¹ ἐδίδαξα
 ἐν ⁶ τῇ ¹ συναγωγῇ, καὶ
 ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου ¹ πάν-
 τοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέ-
 ρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ
²⁰ ἐλάλησα οὐδέν.

21 Τί με ἐπερωτᾷς; ἐ-
 περιώτησον τοὺς ²⁵ ἀκη-
 κούτας, τί ²⁰ ἐλάλησα
 αὐτοῖς; ²⁷ Ἴδε, οὗτοι ²⁷ οἶ-
 δασιν ἃ εἶπον ἐγώ.

22 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἶ-

A. D. 29.

- 1 Ἰστορη.
- 2 παρίστημι.
- 3 ἐξέρχομαι.
- 4 Mat. 5. 39.
26. 67.
- 5 εἰμί.
- 6 ver. 6, 15.
- 7 ver. 17.
- 8 Mar. 13. 34.
- 8 εἰσάγω.
- 9 ἀποβάλλω.
- * οὖν-δ.
- 11 ch. 21. 9.
- 12 ποιῶ.
- 13 Ae. 28. 2.
- 2 Co. 11. 27.
- 14 θερμαίνω,
ver. 25.
- Mar. 14. 54,
67.
- Ja. 2. 16.
- 15 ἰσχυρός.
- 16 ἀρτίωμα.
- 17 ἀποκόπτω
- 18 ἀποκρίνο-
μαι.
- 20 λαλῶ.
- 21 διδάσκω.
- 22 φωνάω.
- † πάντες οἱ-α
πάντοτε-ἢ
alii πάντο-
θεν οἱ-κ.
- 23 ver. 33.
ch. 20. 1.
Mat. 27. 27.
- † πρωτ-α.
- 24 ch. 21. 4.
Mat. 21. 18.
27. 1.
- 25 ἀκούω.
- 26 εἰσέρχο-
μαι.
- 27 εἶδα.
- 28 μαινώμαι.
Tit. 1. 15.
He. 12. 15.
Jude 8.
Lc. 5. 3.
11. 24, 43, 44
- 29 εἶδον.

πόντος, εἰς τῶν ὑπηρε-
 τῶν ² παρεστηκός ²⁰ ἔδωκε
⁴ ράπισμα τῷ Ἰησοῦ, εἰ-
 πών· Οὕτως ¹⁸ ἀποκρίθη
 τῷ ἀρχιερεῖ;

23 ¹⁸ Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
 Ἰησοῦς· Εἰ κακῶς ²⁰ ἐλά-
 λησα, μαρτύρησον περὶ
 τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς,
 τί με δέρεις;

24 ⁹ Ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ
 ἄναξ δεδεμένον πρὸς
 Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.

25 ⁵ Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος
¹ ἕως καὶ θερμαινόμενος.
 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Μὴ καὶ
 σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτῶ
⁵ εἶ; ¹⁶ ἠρνήσατο ἐκεῖνος,
 καὶ εἶπεν· Οὐκ εἰμί.

26 Λέγει εἰς ἐκ τῶν δού-
 λων τῷ ἀρχιερεῶς, συγ-
 γενῆς ⁵ ὧν οὐ ¹⁷ ἀπέκοψε
 Πέτρος τὸ ὠτίον· Οὐκ
 ἐγὼ σε εἶδον ἐν τῷ κήρῳ
 μετ' αὐτοῦ;

27 Πάλιν οὖν ¹⁶ ἠρνήσα-
 το ὁ Πέτρος, καὶ εὐθέως
 ἀλέκτωρ ²² ἐφώνησεν.

28 Ἀγασθὶν οὖν τὸν Ἰη-
 σὺν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς
 τὸ ²³ πρατώριον· ⁵ ἦν δὲ
¹²⁴ πρωΐα· καὶ αὐτοὶ ἐκ ²⁶ εἰ-
 σήλθον εἰς τὸ πρατώριον,
 ἵνα μὴ ²⁸ μαιθῶσιν, ἀλλ'
 ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα.

29 ³ Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πι-
 λατος πρὸς αὐτοὺς, καὶ
 εἶπε· Τίνα κατηγορίαν
 φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώ-
 που τούτου;

30 ¹⁸ Ἀπεκρίθησαν καὶ

εἶπον αὐτῷ· Εἰ μὴ ἴην οὗτος ²κακοποιός, οὐκ ἂν σοι ³παρεδώκαμεν αὐτόν.

31 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· ⁵Λάβετε αὐτόν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμῖν οὐκ ⁸ἔξοισιν ἀποκτεῖναι οὐδένα.

32 ⁹Ἰνα ὁ λόγος τῆς Ἰησοῦ ¹⁰πληρωθῆ, ὃν εἶπε, σημαίνων ποιῶ θανάτῳ ¹¹ἡμελλεν ἀποθῆσκειν.

33 ¹²Εἰσηλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ ¹²ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ ¹εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

34 ¹⁵Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ;

35 ¹⁵Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· Μὴτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ³παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ¹⁸ἐποίησας;

36 ¹⁵Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ ἐκ ¹ἐστὶν ἐκ τῆς κόσμῳ τῆς ἐκ ¹ἐκ τῆς κόσμῳ τῆς ἐμῆς ἢ βασιλεία ἡ ἐμὴ; ἢ οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοί; ²²ἠγωνίζομαι ἵνα μὴ ³παρδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· οὐκ ¹ἔστιν ἐντεῦθεν.

A. D. 29.

- 1 εἰμί.
- 2 1 Pο. 2. 12.
- 3 14.
- 3. 16.
- 4. 15.
- 3 παραδίδωμι, Mat. 4. 12.
- 5. 25.
- 2 Co. 4. 11.
- 4 Mat. 26. 25.
- 5 λαμβάνω.
- 6 s. πράγμα.
- 7 γεννάω.
- 8 εἶμι.
- 9 s. ἐγένετο.
- 10 πληρῶ.
- 10 ἐξέρχομαι
- 11 μέλλω.
- 12 εἰσέρχομαι.
- 13 φωνίζω.
- 14 1 Co. 11. 16.
- 15 ἀποκρίνομαι.
- 16 κραυγάζω.
- 17 s. ἀπαύσομαι.
- 18 ποιῶ.
- 19 ματιγύω, Mat. 10. 17.
- 20. 19.
- 23. 34.
- Mar. 10. 34.
- Lu. 18. 33.
- 20 πλέω.
- 21 ἀντιόχημα
- 22 ἀγωνίζομαι, Lu. 13. 24.
- 1 Co. 9. 25.
- Col. 1. 29.
- 4. 12.
- 1 Ti. 6. 12.
- 2 Ti. 4. 7.
- 23 περιβάλλω, Mat. 25. 36.
- 43.
- Lu. 23. 11.
- 24 λέγω.

37 Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Οὐκ οὖν βασιλεὺς εἶ σύ; ¹⁵Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· ⁴Σὺ λέγεις ὅτι βασιλεῖς εἰμι ἐγώ· Ἐγὼ εἰς τοῦτο ⁷γενένημαι, καὶ εἰς τῆτο ⁶ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ ¹ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει μου τῆς φωνῆς.

38 Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Τί ¹ἔστιν ἀλήθεια; Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ¹⁰ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ.

39 ¹Ἔστι δὲ ¹⁴συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐκ τῶν πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

40 ¹⁶Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες, λέγοντες· Μὴ ¹⁷τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν· ¹ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.

Κεφ. ιθ'.
ΤΟΤΕ οὖν ⁵ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ¹⁹ἔμαστιγύωσε.

2 Καὶ οἱ στρατιῶται ²⁰πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ²¹ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἰμίτιον πορφυροῦν ²²περιέβαλον αὐτόν.

3 Καὶ ²⁴ἔλεγον· Χαῖρε

ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων καὶ ἔδιδον αὐτῷ ῥαπίσματα.

4 Ἐξηλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὕρισκω.

5 Ἐξηλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάθινον στέφανον, καὶ τὸ προφυροῦν ἱμάτιον. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε ὁ ἄνθρωπος.

6 Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν, λέγοντες· Σταύρωσον, σταύρωσον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Ἄβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ σταυρώσατέ· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὕρισκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.

7 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἐαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐποίησεν.

8 Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη.

9 Καὶ εἰσηλθὼν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν, κλέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σὺ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ.

10 Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Ἐμοὶ οὐ λα-

A. D. 29.

- 1 δίδωμι.
- 2 ch. 18. 22. Mar. 14. 65.
- 3 ἐξέρχομαι.
- 4 γινώσκω.
- 5 ver. 6.
- 6 ch. 18. 38. Mat. 19. 3. Ac. 13. 25.
- 7 ch. 3. 27, 31. Ja. 1. 17. Da. 4. 17, 25
- 7 φορέω.
- 8 παραδίδωμι
- 9 εἶδω.
- 10 μέγας.
- 11 κ. χρόνον.
- 12 κραυγάζω.
- 13 Lu. 2. 34. Ro. 10. 21. Is. 22. 22.
- * αὐτόν-μ.
- 14 λαμβάνω.
- † τῶν λόγων τούτων-δ.
- 15 ἔγω.
- 16 καθίζω.
- 17 ἀποκρίνομαι.
- 18 2Ch. 7. 3. Es. 1. 6. Ca. 3. 10.
- † Γαβαθῶ-η.
- 19 ἀποθνήσκω.
- 20 ποιεῖν, ch. 5. 18. 8. 53. 10. 33.
- 21 ἀκούω.
- ‡ ἔρα ἦν ἄρ-δ.
- || κρίτη-δ.
- 22 φοβέω.
- 23 εἰσερχομαι.
- 24 ἄρρω.
- 25 Jos. 9. 8. 2Sa. 1. 3.
- 26 εἶμι.
- 27 κρᾶζω.
- 28 ἔγω.

λεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἔξουσίαν ἔχω σταυρῶσαι σε, καὶ ἔξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαι σε;

11 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶχει ἔξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἣν σοὶ ἔδοξεν· ἄνωθεν διὰ τῆτο ὁ παραδιδούς με σοί, μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει.

12 Ἐκ τούτου ἐζήτηε ὁ Πιλάτος ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐκράζον, λέγοντες· Ἐάν τούτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.

13 Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας τούτου τὸν λόγον, ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστί δὲ Γαβαθῶ.

14 Ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πιάσχα, ὥρα δὲ ἄσει ἢ ἐκτῆ· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν.

15 Οἱ δὲ ἐκραύγασαν· Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τὸν βασιλεὺς ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλεὺς εἰ μὴ Καίσαρα.

A. D. 29.

16 Τότε οὖν ¹ παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ. ² Παρέλαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν, κ³ ἀπήγαγον.

17 Καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ⁷ ἐξήλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ⁸ ὃς λέγεται Ἐβραϊστὶ Γολγοθᾶ.

18 Ὅπου αὐτὸν ¹¹ ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλοι δύο, ἐντεῦθεν κ⁹ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.

19 ¹⁵ Ἐγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πελάτος, καὶ ¹⁷ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. ¹⁹ ἦν δὲ ¹⁵ γεγραμμένον ἸΗΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

20 Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ²¹ ἀνεγνώσαν τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἔγγυς ¹⁹ ἦν τῆς πόλεως ὁ τόπος ὅπου ¹¹ ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ¹⁹ ἦν ¹⁵ γεγραμμένον Ἐβραϊστὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥωμαϊστὶ.

21 ²⁴ Ἐλεγον οὖν τῶν Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· Μὴ γράφῃ Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε· Βασιλεὺς εἰμι τῶν Ἰουδαίων.

22 ²⁷ Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· Ὁ ἡγεγραφα, ¹⁵ γέγραφα.

23 Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ¹¹ ἐσταύρωσαν τὸν

1 παραδίδομι

2 λαμβάνω.

3 παραλαμβάνω.

4 ποῖα.

5 ἔργον-α.

6 ἀνάγω.

6 Εξ. 39. 21.

in lxx.

7 ἐξέρχομαι.

† τόπος λεγόμενος-α.

8 σχίζω.

9 λαγχάνω.

Lu. 1. 9.

2 Pe. 1. 1.

Wisd. 5. 19

10 α. τὸν κληροῦ, Ac. 1. 17.

11 σταυρῶς.

12 Ps. 22. 18.

13 διαμερίζω.

14 βάλλω.

15 γράφω.

16 ἵστημι.

17 τίθημι.

18 α. γυνή.

19 εἰμί.

20 εἶδω.

21 ἀναγινώσκω.

22 παρίστημι.

23 ἀγαπάω.

† ἴδε-ε.

24 λέγω.

25 ch. 2. 4.

26 α. οὐκ ἔμαρτα, v. δόματα, α. 16. 32.

Ac. 21. 6.

2 Ήστρ. 5. 47.

2 Mac. 6. 27.

† ἴδω-ε.

27 ἀποκρίνομαι.

|| Vide App.

28 τελείω.

** πληρωθῆ-α.

29 τελειόω.

Ἰησοῦν, ² ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, (κ⁴ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἐκίστω στρατιώτῃ μέρος,) καὶ τὸν χιτῶνα. ¹⁹ ἦν δὲ ὁ χιτῶν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἀνωθεν ὕφαντος δι' ὄλε.

24 Εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους· Μὴ ⁸ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλὰ ⁹ λαχῶμεν ¹⁰ περὶ αὐτοῦ, τίνος ¹⁹ ἔσται. Ἴνα ἡ ¹² γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα· ¹³ Διαμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ¹⁴ ἔβαλον κληροῦν. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ⁴ ἐποίησαν.

25 ¹⁶ Εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῶν σταυρῶν τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ ¹⁸ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνῆ.

26 Ἰησοῦς οὖν ²⁰ ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ τὸν μαθητὴν ²² παρεστῶτα ὃν ²³ ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· ²⁵ Γυναί, [†] ἰδοὺ ὁ υἱός σου.

27 Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ² ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητῆς εἰς τὰ ἴδια. ²⁶

28 Μετὰ τοῦτο [†] ²⁰ εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη ^{||} ²⁸ τετέλεστοι, ἵνα ^{**} ²⁹ τελειωθῇ ἡ γραφὴ, λέγει· Διψῶ.

29 Σκεῦος οὖν ¹ ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ, ² πλησαντες σπόγγον ὄξους, καὶ ¹³ ὑσώπων ⁵ περιβέντες, ⁷ προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.

30 Ὅτε οὖν ⁹ ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· ¹³ Τετέλεστα· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν, ¹⁵ παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ ¹⁶ μεῖνῃ ἐπὶ τῆ στανῶν τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ ¹⁷ παρασκευῆ ¹⁹ ἦν, (¹⁹ ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἡ ἐκείνου τοῦ σαββάτου,) ²¹ ἤρρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα ²² καταγαῶσιν αὐτὸν τὰ σκέλη, καὶ ²³ ἀρθῶσιν.

32 ²⁴ Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τῆ μὲν πρώτου ²² κατέαξαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου τῆ συσταυρωθέντος αὐτοῦ.

33 Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ²⁴ ἔλθοντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη ²⁷ τεθνηκότα, οὐ ²² κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη·

34 Ἄλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν ²⁸ λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ¹¹ ²⁹ ἐμύε, καὶ εὐθὺς ³¹ ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

35 Καὶ ὁ ³³ ἑωρακὸς ³⁴ μεμαρτύρηκε, ὅτι ἀληθινῆ αὐτῷ ¹⁹ ἔστιν ἡ μαρτυρία· ³⁵ κακεῖνος ³⁶ οἶδεν

A. D. 29.

- 1 κείμαι.
- 2 καί-μ.
- 3 κλέω.
- 4 ὄξους ἢ ὄξους-π.
- 5 προσήνεγκαν.
- 6 Vide App.
- 7 He. 9. 19.
- 8 γίνωμαι.
- 9 περιβέντες.
- 10 κλίνας.
- 11 προσήνεγκαν.
- 12 Ps. 34. 20.
- 13 λαμβάνω.
- 14 Mat. 12. 29.
- 15 ἐπ' αὐτῶ-ι.
- 16 Zec. 12. 10.
- 17 ὄξους.
- 18 κλίνας.
- 19 Mat. 11. 1.
- 20 ἐκείνου.
- 21 R. 1. 7. [αἱ,
- 22 παραδίδωμι.
- 23 Mat. 27. 50.
- 24 μένος.
- 25 Mat. 27. 83.
- 26 ἀρθῶσιν.
- 27 εἶμι.
- 28 κείνους-π.
- 29 ἀπὸ τῆς π.
- 30 ἀπὸ τῆς π.
- 31 ἀπὸ τῆς π.
- 32 Mat. 12. 10.
- 33 αἷμα.
- 34 ἑωρακὸς.
- 35 Eccl. 38. 2.
- 36 ὄξους.
- 37 ἀπὸ τῆς π.
- 38 ἀπὸ τῆς π.
- 39 ἀπὸ τῆς π.
- 40 ἀπὸ τῆς π.
- 41 ἀπὸ τῆς π.
- 42 ἀπὸ τῆς π.
- 43 ἀπὸ τῆς π.
- 44 ἀπὸ τῆς π.
- 45 ἀπὸ τῆς π.
- 46 ἀπὸ τῆς π.
- 47 ἀπὸ τῆς π.
- 48 ἀπὸ τῆς π.
- 49 ἀπὸ τῆς π.
- 50 ἀπὸ τῆς π.
- 51 ἀπὸ τῆς π.
- 52 ἀπὸ τῆς π.
- 53 ἀπὸ τῆς π.
- 54 ἀπὸ τῆς π.
- 55 ἀπὸ τῆς π.
- 56 ἀπὸ τῆς π.
- 57 ἀπὸ τῆς π.
- 58 ἀπὸ τῆς π.
- 59 ἀπὸ τῆς π.
- 60 ἀπὸ τῆς π.
- 61 ἀπὸ τῆς π.
- 62 ἀπὸ τῆς π.
- 63 ἀπὸ τῆς π.
- 64 ἀπὸ τῆς π.
- 65 ἀπὸ τῆς π.
- 66 ἀπὸ τῆς π.
- 67 ἀπὸ τῆς π.
- 68 ἀπὸ τῆς π.
- 69 ἀπὸ τῆς π.
- 70 ἀπὸ τῆς π.
- 71 ἀπὸ τῆς π.
- 72 ἀπὸ τῆς π.
- 73 ἀπὸ τῆς π.
- 74 ἀπὸ τῆς π.
- 75 ἀπὸ τῆς π.
- 76 ἀπὸ τῆς π.
- 77 ἀπὸ τῆς π.
- 78 ἀπὸ τῆς π.
- 79 ἀπὸ τῆς π.
- 80 ἀπὸ τῆς π.
- 81 ἀπὸ τῆς π.
- 82 ἀπὸ τῆς π.
- 83 ἀπὸ τῆς π.
- 84 ἀπὸ τῆς π.
- 85 ἀπὸ τῆς π.
- 86 ἀπὸ τῆς π.
- 87 ἀπὸ τῆς π.
- 88 ἀπὸ τῆς π.
- 89 ἀπὸ τῆς π.
- 90 ἀπὸ τῆς π.
- 91 ἀπὸ τῆς π.
- 92 ἀπὸ τῆς π.
- 93 ἀπὸ τῆς π.
- 94 ἀπὸ τῆς π.
- 95 ἀπὸ τῆς π.
- 96 ἀπὸ τῆς π.
- 97 ἀπὸ τῆς π.
- 98 ἀπὸ τῆς π.
- 99 ἀπὸ τῆς π.
- 100 ἀπὸ τῆς π.

ἵνα ἀληθῆ λέγει· ἵνα ὅτι ἡμεῖς πιστεύομεν.

36 ⁴ Ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ ⁶ πληρωθῇ· ⁸ Ὅστων οὐ ¹⁰ συντριβήσεται ⁵ αὐτοῦ.

37 Καὶ πάλιν ἑτέρα ¹¹ γραφὴ λέγει· ¹² Ὁψονται εἰς ὃν ¹⁴ ἐξεκέντησαν.

38 Μετὰ ⁶ δὲ ταῦτα ²¹ ἠρώτησε τὸν Πιλάτου ^c ὁ Ἰωσήφ ^d ὁ ἀπὸ Ἀρμαθαίας, (¹⁹ ὢν μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ, ¹⁸ κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων,) ἵνα ²³ ἴσῃ τὸ σῶμα τῷ Ἰησοῦ· καὶ ²⁰ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος. ²⁴ Ἦλθεν οὖν καὶ ²³ ἤρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

39 ²⁴ Ἦλθε δὲ καὶ Νικολόημος (ὁ ²⁴ ἔλθων πρὸς τὸν Ἰησοῦν νεκρὸς τὸ πρῶτον) φέρων ²⁵ μίμημα σμύρνης καὶ ἀλόης ^e ἵνα σεί λιτρας ἑκατόν.

40 ⁹ Ἐλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ²⁶ ἔθηκαν αὐτὸ ¹¹ ἐν θόβῳ μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐπιταφιάζειν.

41 ¹⁹ Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ²⁰ ἐσταυρώθη, κήποι, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον ⁶ καινόν, ἐν ᾧ οὐδέποτε εἰσεῖς ²³ ἐπέθεθ.

42 Ἐκεί οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, δι' ἃ γινύσκον ¹⁹ ἦν τὸ μνημεῖον, ²³ ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

Κεφ. κ'.
Τη, δὲ ¹μᾶ ²τῶν σαβ-
 βάτων Μαρία ἡ Μαγδα-
 ληνὴ ἔρχεται πρῶτ', σκο-
 τίας ὄτι ³οὕσης, εἰς τὸ
 μνημεῖον ⁴καὶ βλέπει
 τὸν λίθον ⁵ῥημένον ἐκ
 τοῦ μνημεῖου.

⁶Ἐτρέχει οὖν καὶ ἔρχε-
 ται πρὸς Σίμωνα Πέτρον,
 καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μα-
 θητὴν ὃν ὀφείλει ὁ Ἰη-
 σοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς ⁷
⁸Ἦσαν τὸν ⁹Κύριον ἐκ
 τοῦ μνημεῖου, καὶ οὐκ
¹⁰οἶδαμεν ποῦ ¹¹ἔθηκαν
 αὐτόν.

¹²Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέ-
 τρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθη-
 τῆς, καὶ ¹³ἤρχοντο εἰς
 τὸ μνημεῖον.

¹⁴Ἐτρέχον δὲ αἱ δύο
 ἄμφω, καὶ ὁ ἄλλος μα-
 θητῆς ¹⁵προέδραμα τά-
 χων τῷ Πέτρῳ, κ' ¹⁶ἦλθε
 πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον.

¹⁷Καὶ ¹⁸παρεκίνησε
 βλέπει κείμενα τὰ ¹⁹ὄ-
 θῆνα ²⁰ὁ μόντος ²¹εἰσηλ-
 θέν.

²²Ἐρχεται οὖν Σίμων
 Πέτρος ἀπολυθὼν αὐτῆς
 κ' ²³εἰσηλθὼν εἰς τὸ μνη-
 μεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὄ-
 θῆνα κείμενα.

²⁴Καὶ τὸ ²⁵συνδάριον,
 ὃ ²⁶ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθῶ-
 νων κείμενον, ἀλλὰ χω-
 ρίς ²⁷ἐντετυλιγμένον εἰς
 ἓκα τόκον.

A. D. 20.

1 εἶπ.
 2 πρῶτον.
 α. φέρει.
 ἀπο.
 3 εἶπ.
 4 πρῶτος.
 5 ἄρα.
 6 ἐπίσημοι.
 7 εἰσηλθόντες.
 8 ver. 25.
 9 ch. 21. 7, 12.
 Mat. 21. 3.
 Mar. 11. 3.
 Lu. 2. 11.
 Ac. 10. 26.
 10 1 Co. 15. 47.
 11 ἔστημι.
 12 τῆ μνη-
 μεῖου κ.
 13 κλάσει.
 14 ἔδρα.
 15 κ. ἰσχυρίσθαι
 16 τίθημι.
 17 ἐξέρχομαι.
 18 ἐρχομαι.
 19 παρεκίνησε.
 20 Lu. 19. 4.
 21 ποῦ.
 22 κείμενα.
 23 παρεκί-
 νησε, ver. 11.
 Lu. 24. 12.
 Jo. 1. 26.
 1 Pe. 1. 12.
 24 ver. 15.
 25 ch. 2. 4.
 26 ver. 7.
 27 ch. 19. 40.
 Lu. 24. 12.
 28 εἰσηλθόν-
 ται.
 29 ἐπέφω.
 30 ch. 11. 44.
 Lu. 19. 30.
 Ac. 19. 12.
 31 ἐντετυλί-
 γμενον.
 Mat. 27. 59.
 32 βαστάσει.

8 Τότε οὖν ⁹εἰσηλθὼν
 καὶ ὁ ἄλλος μαθητῆς
 ὁ ¹⁰ἦλθων πρῶτος εἰς τὸ
 μνημεῖον, καὶ εἶδε, καὶ
¹¹ἐπίστευσε.

¹²Οὐδὲπω γὰρ ¹³ᾔδει-
 σαι τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ
 αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ¹⁴ἀνα-
 στήναι.

¹⁵Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν
 πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μα-
 θηταί.

¹⁶Μαρία δὲ ¹⁷εἰσήκει
 πρὸς ¹⁸τὸ μνημεῖον κλαί-
 ονσα ἔξω. Ὡς οὖν ¹⁹ἔ-
 κλασε, ²⁰παρέκυνθη εἰς
 τὸ μνημεῖον.

²¹Καὶ θεωρεῖ δύο ἀγ-
 γέλους ἐν λευκοῖς ²²κα-
 γημένους, ²³ἓνα πρὸς τὴν
 κεφαλῆν, καὶ ²⁴ἓνα πρὸς
 τοὺς ²⁵ποσίν, ὅση ²⁶ἔκει-
 το τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

²⁷Καὶ λέγουσιν αὐτῇ
 ἐκεῖνοι ²⁸Ἰουναί, τί κλαί-
 ες; λέγει αὐτοῖς Ὅτι
²⁹ἦσαν τὸν Κύριόν μου,
 καὶ οὐκ ³⁰οἶδα ποῦ ³¹ἔ-
 θηκαν αὐτόν.

³²Καὶ ταῦτα εἰποῦ-
 σα, ³³ἐστράφη εἰς τὰ
 ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν
 Ἰησοῦν ³⁴ἑστῶτα καὶ ἐκ
³⁵ἠδῆς ὅτι ³⁶ὁ Ἰησοῦς
³⁷ἔσται.

³⁸λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
 σοῦς Ἰουναί, τί κλαίεις;
 τίνα ζητεῖς; ἐκείνη, δο-
 κοῦσα ὅτι ὁ κηπουρὸς
³⁹ἔστι, λέγει αὐτῇ Κύριε,
 εἰ σὺ ⁴⁰ἔβαστασας αὐ-

τὸν, εἶπέ μοι τοῦ αὐτὸν
 1 ἔθηκας, 2 κηγῶ αὐτὸν
 3 ἄρῳ.

16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
 σους· Μαρία. 5 Στραφεῖ-
 σα ἐκεῖνη λέγει· αὐτῷ
 7 Ῥαββουνί, ὃ λέγεται,
 διδάσκαλε.

17 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
 σους· Μὴ μου ἅπτου·
 οὕτω γὰρ 10 ἀναβέβηκα
 πρὸς τὸν πατέρα μου·
 πορεύου δὲ πρὸς τοὺς
 ἀδελφοὺς μου, καὶ εἰπέ
 αὐτοῖς· Ἀναβαίνω πρὸς
 τὸν πατέρα μου καὶ πα-
 τέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μη-
 καὶ Θεὸν ὑμῶν.

18 Ἐρχεται Μαρία ἡ
 Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλ-
 λουσα τοῖς μαθηταῖς
 ὅτι 13 ἔώρακε τὸν Κύριον,
 καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

19 17 Ὁσῆς οὖν ὄψιας
 τῆ ἡμέρα ἐκεῖνη τῆ μα¹⁵
 τῶν σαββάτων, καὶ τῶν
 θυρῶν 18 κλεισμένων
 ὅπου 17 ἦσαν οἱ μαθηταὶ
 6 19 συνηγμένοι· διὰ τὸν
 φόβον τῶν Ἰουδαίων,
 20 ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ
 21 ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ
 λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη 22
 ὑμῖν.

20 Καὶ τοῦτο εἰπὼν,
 22 ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεί-
 ρας καὶ τὴν 24 πλευρὰν
 αὐτοῦ. 25 Ἐχώρησαν οὖν
 οἱ μαθηταὶ 26 ἰδόντες τὸν
 Κύριον.

21 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ

A. D. 29.

- 1 τίθημι.
- 2 καὶ ἐγώ.
- 3 αἶμα.
- 4 ἀνωτάτω.
- 5 στρέψω.
- 6 ἀποστόλου.
- Ge. 2. 7.
- 1Κλ. 17. 21.
- Joh 4. 21.
- Εβρ. 21. 31.
- 37. 9.
- * αὐτῷ Ἐ-
 βραϊστὶ
 Ῥαββουνί· 4.
- 7 Ματ. 16. 51.
- 8 ε. αὐτοῦ.
- 9 αὐτοῖς.
- 9 λαμβάνω.
- 10 ἀναβαίνω.
- 11 ἀφήνω.
- 12 κρατῶ.
- 13 ὄρα.
- 14 λέγω.
- 15 pro πρό-
 τῳ, ε. ἀπὸ,
 ver. 1.
- † τίθημι· α.
- 16 Αδ. 7. 43.
- 44.
- 23. 23.
- Ro. 5. 14.
- 6. 17.
- 1Co. 16. 6. 11.
- Phi. 3. 17.
- 1Th. 1. 7.
- He. 8. 5.
- 1Pe. 5. 3.
- Am. 5. 26.
- 17 εἶμι.
- 18 κλείω.
- 19 ἀνοίγω.
- 20 ἔρχομαι.
- 21 ἵστημι.
- 22 ε. ἵστημι.
- 23 ἀποκάλυψις.
- 24 ver. 25. 37.
- oh. 19. 34.
- Ac. 12. 7.
- 25 χεῖρα.
- 26 εἶδον.

Ἰησοῦς πάλιν· Εἰρήνη 23
 ὑμῖν καθὼς 4 ἀπέσταλμαί
 με ὁ πατήρ, 2 κηγῶ πέμ-
 πω ὑμᾶς.

22 Καὶ τοῦτο εἰπὼν,
 6 ἀνεφύσησε, 8 καὶ λέγει
 αὐτοῖς· 9 Δάβετε Πνεῦμα
 ἅγιον.

23 Ἄν τινων 11 ἀφήτε
 τὰς ἀμαρτίας, 11 ἀφίεν-
 ται αὐτοῖς ἂν τινων κρα-
 τῆτε, 12 κεκρατήθηται.

24 Θωμᾶς δὲ, εἰς ἐκ τῶν
 δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δί-
 διμος, οὐκ 2 ἦν μετ' αὐ-
 τῶν ὅτε 20 ἦλθεν ὁ Ἰη-
 σους.

25 14 Ἐλεγον οὖν αὐτῷ
 οἱ ἄλλοι μαθηταὶ 13 Ἐσ-
 ράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ
 δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ
 26 ἴδω ἐν ταῖς χερσίν αὐ-
 τῶν τὸν 16 τύπον τῶν
 ἤλων, καὶ βάλω τὸν
 δάκτυλόν μου εἰς τὸν
 τύπον τῶν ἤλων, καὶ βάλ-
 ω τὴν χεῖρά μου εἰς
 τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ
 μὴ πιστεύσω.

26 Καὶ μεθ' ἡμέρας δε-
 κτὴ πάλιν 17 ἦσαν ἔσω οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θω-
 μάς μετ' αὐτῶν ἔρχε-
 ται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν
 18 κλεισμένων, κ 21 ἔση
 εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν·
 Εἰρήνη 22 ὑμῖν.

27 Εἶτα λέγει τῷ Θω-
 μᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν
 σου ἴδε, καὶ 26 ἴδε τὰς
 χεῖράς μου· καὶ φέρε

τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου· καὶ μὴ ἴγινου· ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.

28 ὁ Καὶ ἄπεκρίθη ὁ Ἰωάννης, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.

29 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἐώρακάς με, Ἰωάννη, + πιστεύσας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες.

30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

31 Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔστιν ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωῆν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Κεφ. κα'

ΜΕΤΑ ταῦτα ἐφάνησεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφάνέρωσε δὲ οὕτως·

2 Ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Ἰωάννης ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.

A. D. 29.

- 1 γίνομαι.
- 2 Mat. 17.17.
- 3 Mar. 9. 19.
- 4 1 Co. 6. 6.
- 5 ἀποκρίνομαι.
- 6 ἔρχομαι.
- 7 ἐξέρχομαι.
- 8 ἀναβαίνω, ver. 11.
- 9 Mar. C. 51.
- 10 s. οὐ εἶ, v. nom. pro Voc. Att.
- 11 ὄρα.
- 12 πιάζω.
- 13 πιστεύω.
- 14 κατ' α.
- 15 πιστεύω.
- 16 s. ἄρα.
- 17 ἵστημι.
- 18 εἶδω.
- 19 ἐπι-ε.
- 20 ch. 4. 48.
- 21 Mat. 12. 38.
- 22 16. 1.
- 23 He. 2. 4.
- 24 Re. 12. 1.
- 25 ποῖός.
- 26 1 Jo. 2. 13.
- 27 εἰμί.
- 28 γράφω.
- 29 ἐπίσκει.
- 30 βάλλω.
- 31 αἰώνιος.
- 32 ἔχω.
- 33 φανερώνω, ver. 14.
- 34 ch. 2. 11.
- 35 2 Co. 5. 10.
- 36 ἀγαπᾶμαι.
- 37 2 Sa. 13. 18.
- 38 διαζώνω.
- 39 ἄλλοι.
- 40 Mat. 25. 36.
- 41 Jn. 2. 15.
- 42 1 Sa. 19. 24.
- 43 s. οἱ.

3 Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· Ὑπάγω ἀλιεύειν. Λέγουσιν αὐτῷ· Ἐρχομεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. Ἐξήλθον, καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθὺς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπιάσαν οὐδέν.

4 Πρωίας ἡ δὲ ἦδη γενομένης, ἔστη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μὲν τοι ἦδειςαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἔσται.

5 Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Παιδιά, μή τι προσφάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Οὐ.

6 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὐρήσετε. Ἐβαλον οὖν, καὶ οὐκ ἔτι αὐτὸ ἐλάκυσαν ἰσχυροσάν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων.

7 Λέγει οὖν ὁ μαθητῆς ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, τῷ Πέτρῳ· Ὁ Κύριός ἐστι. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός ἐστι, τὸν ἐπεδύτην διεζώσατο, (ἦν γὰρ γυμνός,) καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν.

8 Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, (οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς

ἀπό πηχῶν διακοσίων,)
σύροντες τὸ δίκτυον τῶν
ἰχθῶν.

9 Ὡς οὖν ² ἀπέβησαν
εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν
⁴ ἀνθρακίαν κειμένην, καὶ
⁵ ὄψαριον ἐπικείμενον,
καὶ ἄρτον.

10 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· ⁷ Ἐνέγκατε ἀπὸ
τῶν ὄψαριων ὧν ⁸ ἐπιά-
σατε νῦν.

11 ⁹ Ἀνέβη Σίμων Πέ-
τρος, καὶ ¹⁰ εἴλκυσε τὸ
δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, με-
στὸν ἰχθῶν μεγάλων ἐ-
κατὸν πεντηκοντατριῶν·
καὶ τοσοῦτων ²⁰ ὄντων οὐκ
ἠέσχισθη τὸ δίκτυον.

12 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· ¹³ Δεῦτε, ¹³ ἄριστη-
σαίτε. Οὐδεὶς δέ ¹⁵ ἐτόλμα
τῶν μαθητῶν ¹⁷ ἐξέτασαι
αὐτόν· Σὺ τίς ³⁰ εἶ; εἰ-
δότες ὅτι ὁ Κύριός ³⁰ ἐστίν.

13 Ἐρχεται οὖν ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρ-
τον, καὶ ¹⁹ δίδωσιν αὐτοῖς,
καὶ τὸ ὄψαριον ὁμοίως.

14 Τοῦτο ἤδη τρίτον
²⁰ ἐφανερῶθη ὁ Ἰησοῦς
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
²¹ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

15 Ὅτε οὖν ¹³ ἤρτισαν,
λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ
ὁ Ἰησοῦς· Σίμων· ⁶ Ἰωνᾶ,
²⁴ ἀγαπᾷς με πλεῖον τί-
των; Λέγει αὐτῷ· Ναὶ
Κύριε· σὺ ¹ οἶδας ὅτι
²⁷ φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ
²⁸ Βόσκει τὰ ²⁹ ἀρρία μου.

A. D. 29.

- 1 εἶδω.
- 2 ἀποβαλεῖν.
- 3 Mat. 2: 6.
- 4 Ac. 20: 28.
- 1 Co. 9: 7.
- 1 Pe. 5: 2.
- Re. 2: 27.
- 4 ch. 18: 18.
- 5 ver. 10, 13.
- ch. 6: 9.
- 6 λυσίω.
- 7 φέρω.
- 8 πιάζω.
- 9 ἀναβαίνας.
- 10 ἐλκύω.
- 11 σχίζω.
- 12 Mat. 11: 29.
- 13 ἀριστάω,
- ver. 15.
- Lu. 11: 37.
- 14 ζώνωνμι.
- 15 τολμάω.
- 16 περιπατέω.
- 17 ἐξετάζω.
- 18 θίλω.
- 19 δίδωμι.
- 20 φανερόω.
- 21 ἐγείρω.
- 22 ἐπιτρέφω.
- 23 ἀγαπάω.
- Ἰωνᾶ-ν.
- 24 ver. 16.
- ch. 3: 16, 19.
- Ep. 5: 2.
- Re. 1: 5.
- 25 ἀναδείκνυμι.
- 26 παραδίδομι.
- 27 ver. 16, 17.
- ch. 5: 20.
- 1 Co. 16: 22.
- Re. 3: 19.
- 28 ver. 17.
- Mat. 8: 30, 33.
- Mar. 5: 11, 14.
- Lu. 8: 32, 34.
- 15: 15.
- 29 Re. 5: 6, 8.
- 12, 13.
- 6: 1, 16.
- 30 εἶμι.

16 Λέγει αὐτῷ πάλιν
δεύτερον· Σίμων Ἰωνᾶ,
ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐ-
τῷ· Ναὶ Κύριε· σὺ ¹ οἶδας
ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐ-
τῷ· ² Ποίμαινε τὰ πρό-
βατά μου.

17 Λέγει αὐτῷ τὸ τρί-
τον· Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς
με; ⁶ Ἐλυπήθη ὁ Πέ-
τρος, ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ
τρίτον· Φιλεῖς με; καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, σὺ
πάντα ¹ οἶδας· σὺ γινώσ-
κεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Βόσκει
τὰ πρόβατά μου.

18 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
σοι, ὅτε ³⁰ ἦς νεώτερος,
¹⁴ ἐζώννυες σεαυτὸν, καὶ
¹⁶ περιπατεῖς ὅπως ¹⁸ ἠθε-
λες· ὅταν δὲ ἠράσῃς, ἐκ-
τενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ
ἄλλος σε ¹⁴ ζώσει, καὶ
⁷ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις.

19 Τοῦτο δὲ εἶπε, ση-
μαίνων ποῖα θανάτου
δοξάσει τὸν Θεόν· καὶ
τοῦτο εἰπὼν, λέγει αὐ-
τῷ· Ἀκολουθεῖ μοι.

20 ²² Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ
Πέτρος βλέπει τὸν μα-
θητὴν ὃν ²³ ἠγάπα ὁ Ἰη-
σοῦς ἀκολουθῆντα, ὃς καὶ
²⁵ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δεῖπνῳ
ἐπὶ τὸ στήθος αὐτοῦ, καὶ
εἶπε· Κύριε, τίς ³⁰ ἐστίν
ὁ ²⁶ παραδιδούς σε;

21 Τοῦτον ¹ ἰδὼν ὁ Πέ-
τρος λέγει τῷ Ἰησοῦ·
Κύριε, οἷτός δὲ τί;

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, I

22 Δέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἐάν αὐτὸν θέλω μένειν
ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σε;
σὺ ἀκολουθεῖς μοι.

23 Ἐξήλθεν οὖν ὁ λό-
γος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελ-
φοὺς, ὅτι ὁ μαθητὴν ἑ-
κείνος οὐκ ἀποθήσκει·
καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθή-
σκει· ἄλλ', Ἐάν αὐτὸν
θέλω μένειν ἕως ἔρχο-
μαι, τί πρὸς σε;

A. D. 22.

- 1 εἰμί.
- 2 οὐτως-φ.
- 3 γράφω.
- † ἴδω μὲν-π.
- 3 ἴδω.
- 4 ἐξέρχομαι.
- 5 κ. σωμαία.
- 6 τοῦτο.
- 7 οἶμαι.
- Phl. 1. 16.
- Ja. 1. 7.
- 8 χωρῆσαι.
- ch. 2. 6.
- Mar. 2. 2.

24 Οὗτος ἔστι ὁ μα-
θητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ
τούτων, καὶ ὁ γράψας
ταῦτα· καὶ ἰδοὺ οἴδαμεν
ὅτι ἀληθὴς ἔστιν ἡ μαρ-
τυρία αὐτοῦ.

25 Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα
πολλὰ ὅσα ἐποίησεν
ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐάν γρά-
φῃται καθ' ἕνα, οὐδὲ αὐ-
τὸν ὀίμαι τὸν κόσμον
ἰσχυρῆσαι τὰ γραφόμε-
να βιβλία. Ἄμην!

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ἁΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Κεφ. α'.
ΤΟΝ μὲν πρῶτον λόγον
ἐποίησά μιν περὶ πάν-
των, ὡ θεόφιλε, ὧν ᾤρη-
ξάτο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε
καὶ διδάσκειν,

2 Ἄχου ἡς ἡμέρας, ἔν-
τειλάμενος τοῖς ἀπο-
στόλοις διὰ Πνεύματος
ἁγίου, οὐκ ἐξελέξατο,
ἀνελεῖσθαι.

3 Οἷς κ' παρέστησεν
ἑαυτὸν ἠζῶντα μετὰ
τῷ παθεῖν αὐτὸν, ἐν
πολλοῖς τεκμηρίοις, δι'
ἡμερῶν τεσσαράκοντα
ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ
λέγων τὰ περὶ τῆς βα-
σιλείας τοῦ Θεοῦ.

4 Καὶ συναλιζόμενος
ἠπαρηγγεῖλεν αὐτοῖς
ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ
χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περι-

A. D. 29.

- 1 τοῦτο.
- 2 ἰδοὺ.
- 3 ἐρχομαι.
- 4 πρὶ ἐξ ἡμῶν.
- 5 ἐπέδρα.
- 6 ἰδοὺ ἔρχομαι.
- 7 συνέρχομαι.
- 8 ἀναλαμβάνω.
- 9 παρίσταμαι.
- 10 εἰμί.
- 11 ζῶν.
- 12 γινώσκω.
- 13 πᾶσι.
- 14 τίθημι.
- 15 κ. πρὸς-
ματά.
- 1 συναλιζέ-
μενος-π.
- 16 λαμβάνω.
- 17 παραγ-
γίλλω.
- 8 δύνανται, ἐ-
πελθόντες-π.
- 18 ἐπέρχο-
μαι.

μένειν τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ πατρὸς, ἣν ἠκού-
σατέ μου.

5 Ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐ-
βάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς
δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν
Πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ
πολλὰς ταύτας ἡμέ-
ρας.

6 Οἱ μὲν οὖν συνελ-
θόντες ἐκηρώτων αὐτὸν,
λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν
τῷ χρόνῳ τούτῳ ὑπο-
καθιστάνεις τὴν βασι-
λείαν τῷ Ἰσραὴλ;

7 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς·
Οὐκ ἔστιν ἡμῶν ἡμεῖς
ἢ καιροῦς, οὐδ' ὁ πατὴρ
ἔθετο ἐν
τῷ ἰδίῳ ἐξουσία.

8 Ἀλλὰ ἄλλο ἔστιν
ἡμῶν ἢ ἐπελθόντος
τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐφ'

ὁμᾶς¹ καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τῇ Ἱερουσαλῆμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἑσχάτου² τῆς γῆς.

9 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλέπόντων αὐτῶν ἔπῃρθη, καὶ νεφέλῃ ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

10 Καὶ ὡς ἀτειχίζοντες³ ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο⁴ παρεστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ.

11 Οἱ καὶ εἶπον Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἔσθήκατε⁵ ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ⁶ ἀναληφθεὶς ἀπ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως⁷ ἐλεύσεται ἄν τρόπον⁸ ἑθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

12 Τότε⁹ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου ἑλαιῶνος, ὃ¹⁰ ἔστιν ἐγγὺς Ἱερουσαλῆμ σαββάτον ἔχον ὁδόν.

13 Καὶ ὅτε¹¹ εἰσηλθόν, ἀνέβησαν εἰς τὸ¹² ὑπερώϊον, οὗ ἦσαν¹³ κατεμένοντες ὁ, τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος¹⁴ Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ

A. D. 29.

- 1 εἰμί. [φθ.]
 2 α. ὁ ἑσχατ.
 3 ch. 13. 47.
 4 ch. 2. 42, 46. Mat. 3. 9.
 5 α. μέρου.
 6 ch. 2. 1, 46.
 7 Ro. 15. 6.
 7 ἑσθῆτι.
 8 ὀφθαλμῶν.
 9 α. τοὺς ὀφθαλμοὺς.
 * ἦσαν, εἰς τὸν οὐρανόν πορευομένου σου-α.
 10 ἀνστήσει.
 † ἀδελφῶν-ι.
 11 παρῆσαν.
 † ἀνδρῶν-α.
 12 Re. 3. 4.
 13 Ἰσθμῶν.
 14 πλῆθος.
 15 ch. 22. 11.
 16 γίνωμαι.
 17 ἀναλαμβάνω, v. 2.
 18 συλλαμβάνω.
 19 ἔρχομαι.
 20 καταρῆσθαι-α. [φθ.]
 21 θεόματι.
 22 λαγύνας, Lu. 1. 9.
 23 ὑπερώϊον.
 24 ver. 25, 16.
 ch. 8. 21.
 25 εἰσέρχομαι.
 26 ἐπιόματι.
 27 ἀναβαίνω || ἀνάγειν-α.
 28 λαίω.
 29 ch. 9. 37.
 30 λαγύνας, ch. 2. 17.
 31 Nu. 22. 6.
 32 καλῶν.
 33 α. ὁ εἶδος.

Ζηλωτῆς, καὶ Ἰούδας² Ἰακώβου.

14 Οὗτοι πάντες ἦσαν³ προσκαρτεροῦντες⁴ ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ⁵ καὶ τῇ δεήσει⁶ σὺν⁷ γυναιξί, καὶ Μαρίας τῆς μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις⁸ ἀναστάς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν, εἶπεν⁹ (ἦν τε ὄχλος¹⁰ ὀνομάτων ἐπιτοαντὸ ὡς ἑκατὸν εἰκοσίν¹¹)

16 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει¹² πληρωθῆναι τὴν γραφὴν¹³ ταύτην, ἣν προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαβίδ, περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγῶν τοὺς συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν¹⁴.

17 Ὅτι¹⁵ κατηριθιμημένος ἦν¹⁶ σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχε τὸν¹⁷ κληρὸν τῆς διακονίας ταύτης.

18 Οὗτος μὲν οὖν¹⁸ ἐκτίσθη χωρίον ἐκ¹⁹ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀδικίας²⁰ καὶ κερνής²¹ γεγόμενος²² ἔλαϊκε μέσος, καὶ²³ ἐξέχθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ.

19 Καὶ γνωστὸν²⁴ ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ, ὥστε²⁵ κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν, Ἀκελδαμάς, τὸν τέστι, χωρίον αἵματος.

20 ¹ Γέγραπται γάρ ἐν βίβλῳ ² ψαλμῶν ³ Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ⁴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ καὶ τὴν ἐπίσκοπὴν αὐτῆ ⁵ λάβοι ἕτερος.

21 Δεῖ οὖν τῶν ²⁷ συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ, ἐν ³ ᾧ ⁷ εἰσῆλθε καὶ ⁸ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς,

22 ¹² Ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτισματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ¹⁴ ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ ³ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων.

23 Καὶ ¹⁷ ἔστησαν δύο, ¹¹ Ἰωσήφ τὸν καλεῖται Βαρσαβᾶν, ὃς ¹⁵ ἐπεκλήθη Ἰουστος, κ. Μαθθίαν.

24 Καὶ ²⁰ προσενξάμενοι εἶπον· Σὺ Κύριε, ²² καρδιογνώστα πάντων, ²⁴ ἀνάδειξον ¹⁵ ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα ὃν ²⁶ ἐξελέξω,

25 ⁵ λαβεῖν τὸν ¹¹ κληρὸν τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἐξ ἧς ²⁸ παρέβη Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ¹ ἰδίον.

26 Καὶ ³¹ ἔδωκαν κληρονομασίαν αὐτῶν, καὶ ³² ἔπεσεν ὁ κληρὸς ἐπὶ Μαθθίαν, καὶ συγκάτεψη φίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων.

A. D. 29.

- 1 γράφω.
2 Ps. 69. 25.
3 γίνομαι.
4 εἶμι.
* alii πάντες οἱ ἀπόστολοι.
† alii ἄλλοι.
5 λαμβάνω.
6 s. χωρίον.
7 εἰσέρχομαι.
8 ἐξέρχομαι.
9 Lu. 4. 37.
10 ch. 17. 25.
11 τὴ ἡμέρᾳ.
12 ἀρχομαι.
13 ἔπιτομαι.
14 ἀναλαμβάνω.
15 Mat. 27. 35
1 τὸν ἐκείνου.
2 καὶ ἐκείνου.
3 καθίζω.
4 αὐτῶν ἡ-ν.
5 ἔστησαν-ν.
6 ἔστημι.
7 Ἰωσήφ-ν.
8 Βαρσαβᾶν-ν.
9 ἐπικαλιῶ.
10 πλῆθις.
11 προσέχομαι.
12 ch. 26. 25.
13 ch. 15. 8.
14 ἀναδεικνύω.
15 ὃν ἐξελέξω ἐκ πάντων τῶν δύο ἑνα, s.
16 s. ἑντων.
17 ἐκλέγομαι.
18 τὸν-εἰ.
19 συνέρχομαι. (συν.)
20 παραβαίω.
21 συγχύω.
22 ἀκούω.
23 ἰδίον-ν.
24 ἰδίον.
25 τίτω.

Κεφ. β'.
Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ⁴ ἦσαν ἄπαντες ¹ ὁμοθυμαδὸν [†] ἐπιτόαυτό.⁶

2 Καὶ ³ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ⁹ ἦχος ὡσπερ φερομένης ¹⁰ πνοῆς βιαιαῖς, καὶ ¹¹ ἐπληρώσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ⁴ ἦσαν καθήμενοι.

3 Καὶ ¹³ ὤφθησαν αὐτοῖς ¹⁵ διαμεριζόμεναι γλώσσαις ὡσεὶ [†] πυρός, ¹⁶ ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον ^{||} αὐτῶν.

4 Καὶ ¹⁹ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος ἁγίου, καὶ ¹² ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέροις γλώσσαις, καθὼς τὸ Πνεῦμα ³¹ ἐδίδον αὐτοῖς ²¹ ἀποφθέγγεσθαι.

5 ⁴ Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς, ἀπὸ παντός ἔθνους τῶν ²⁵ ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

6 ³ Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, ²⁷ συνῆλθε τὸ πλῆθος, καὶ ²⁹ συνεχύθη ὅτι ³⁰ ἤκουον εἰς ἕκαστος τῆ ἰδία διαλέκτῳ λαλοῦντων αὐτῶν.

7 Ἐξίσταντο δὲ ⁴ πάντες [†] καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Οὐκ ἴδου πάντες οὗτοι ⁴ εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;

8 Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκού-

ομεν ἕκαστος ¹ τῇ ἰδίᾳ
 διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾧ
² ἐγενήθημεν;

⁹ Παῖρθοι καὶ Μῆδοι
 καὶ Ἑλαμίται, καὶ οἱ
 κατοικοῦντες τὴν Μεσο-
 ποταμίαν, * Τουδαίαν τε
 καὶ Καππαδοκίαν, Πόν-
 τον καὶ τὴν Ἀσίαν,

¹⁰ Φριγίαν τε καὶ Πам-
 φυλίαν, Αἴγυπτον, καὶ τὰ
 μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ
 Κυρήνην, & οἱ ἐπιδημῶ-
 ντες Ῥωμαῖοι, * Τουδαῖοί
 τε καὶ ⁷ προσήλυτοι,

¹¹ Κρήτες καὶ Ἄραβες,
 ἀκούομεν λαλοῦντων αὐτῶν
 ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις
 τὰ ⁸ μεγαλεῖα ⁹ τοῦ Θεοῦ.

¹² ¹⁰ Ἐξίστατο δὲ πάν-
 τες & ¹¹ διεπόρουν, ἄλλος
 πρὸς ἄλλον λέγοντες·
 Τί ἂν θέλοι τῆτο ¹³ εἶναι;

¹³ Ἄτεροι δὲ ¹⁵ χλευ-
 αζόντων ¹⁶ ἔλεγον· Ὅτι
¹⁷ γλευκούς ¹⁹ μεμεστω-
 μένοι ¹² εἰσὶ.

¹⁴ ²⁰ Σταθεῖς δὲ Πέ-
 τρος σὺν τοῖς ἑνδεκά,
 ἐπήρε ⁶ τὴν φωνὴν αὐ-
 τοῦ, καὶ ²¹ ἀπεφθέγγε-
 το αὐτοῖς· Ἄνδρες Ἰου-
 δαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦν-
 τες Ἱερουσαλὴμ ἅπαν-
 τες, τοῦτο ἔμην γνωστὸν
¹² ἔστω, καὶ ²³ ἐνωτίσασθε
 τὰ ῥήματά μου.

¹⁵ Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖν
 ὑπολαμβάνετε, οὗτοι με-
 θύουσιν· ¹³ ἔστι γὰρ ἡμέ-
 ρα τρίτη τῆς ἡμέρας·

A. D. 29.

- 1 α. λαλόυτες
- 2 Joel 2. 28.
- 3 γενεά.
- 4 2 Τί. 3. 1.
- He. 1. 1.
- Ja. 5. 3.
- 1 Ρα. 1. 20.
- 2 Ρα. 3. 3.
- 9 conj. Ἰου-
 αι, 8. Δου-
 αι, 3. Ἰου-
 μαιαν, 1.
 Βιθυνίαν.
- 5 ἔπτομαι.
- † ἐννεπίου-α
- 6 ἐννεπίου-α
- Jude 8.
- Ju. 7. 13.
- Jo. 23. 15.
- 7 Mat. 23. 15.
- 8 Lu. 1. 19.
- Ps. 71. 19.
- 9 α. πράγματα
- 10 ἐξίσταται.
- 11 διαπορού-
 ομαι.
- 12 εἰσίσταται.
- 13 εἰμί.
- 14 μεμεστωμέ-
 νος, Ga. 1. 7.
- Ja. 4. 9.
- Am. 8. 19.
- Joel 2. 31.
- 1 διαχλευά-
 ζοντες-α.
- 15 ch. 17. 32.
- 2 Mac. 7. 27.
- 16 λίγω.
- 17 Job 32. 10.
- 18 Ἰουδαῖοι.
- 19 μεστόν.
- 20 ἵσταται.
- 6 πρῶτος-φ.
- 21 ἀποφθέγγε-
 γομαι.
- 22 σῶσω.
- 23 ἐνωτίσασθε-
 μαί, Ga. 4. 28
- Job 33. 1.
- 24 ἀποδεγε-
 σθαι, ch. 25. 7.

¹⁶ Ἀλλὰ τοῦτο ¹⁸ ἔστι
 τὰ εἰρημόνων διὰ τοῦ
 προφήτου ² Ἰακώβ·

¹⁷ Καὶ ¹³ ἔσται ἐν ταῖς
⁴ ἑσχαταῖς ἡμέραις (λέ-
 γει ὁ Θεός) ἐκχεῶ ἀπὸ
 τοῦ πνεύματος μου ἐπὶ
 πᾶσαν σάρκα· & προφη-
 τεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν
 καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν,
 καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁ-
 ράσεις ⁵ ὄψονται, καὶ οἱ
 πρεσβύτεροι ὑμῶν τένι-
 νια ⁶ ἐννεπιασθήσονται.

¹⁸ Καὶ γε ἐπὶ τοὺς δού-
 λους μου καὶ ἐπὶ τὰς
 δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέ-
 ραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ
 τοῦ πνεύματος μου, καὶ
 προφητεύσουσι.

¹⁹ Καὶ ¹² ὁἴσω τέρατα
 ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ
 σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κα-
 τῶ, αἶμα καὶ πῦρ καὶ
 ἀτμίδια καπνοῦ.

²⁰ Ὁ ἥλιος ¹⁴ μεταστ-
 ραφήσεται εἰς σκότος,
 καὶ ἡ σελήνη εἰς αἶμα,
 πρὶν ¹⁷ ἢ ¹⁸ εἰσεῖν τὴν
 ἡμέραν Κυρίου τὴν με-
 γάλην καὶ ἐπιφανῆ.

²¹ Καὶ ¹² ἔσται, πᾶς ὅστις
 ἀπικαλέσῃται τὸ ὄνομα
 Κυρίου, ²² σωθήσεται.

²² Ἄνδρες Ἰσραηλῆται,
 ἀκούσατε τοὺς λόγους
 τούτους· Ἰησοῦν τὸν Να-
 ζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ
 Θεοῦ ²⁴ ἀποδεδεγμένον
 εἰς ὑμᾶς δυνάμει καὶ
 τέρασι καὶ σημεῖοις οἷς

A. D. 29.

1 ἐποίησε δὲ αὐτῷ ὁ Θεὸς
 2 ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς
 3 καὶ αὐτοὶ 2 οἴδατε,
 23 Τῆτον τῇ 3 ἀρισμένη
 4 βυλῇ καὶ προγνώσει τοῦ
 5 Θεοῦ ἐκδοτον 6 λαβόν-
 7 τες, 1 δια *χειρῶν ἀνόμων
 8 προσπήξαντες, 9 + 10 ἀ-
 9 κείλετε

24 Ὁν ὁ Θεὸς 12 ἀνέτη-
 13 σε, λύσας τὰς 13 ᾠδινὰς
 14 τοῦ 1 θανάτου, καθὼς ἐκ
 15 ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι
 αὐτὸν ἄπ' αὐτοῦ.

25 Δαβὶδ γὰρ λέγει εἰς
 αὐτόν 17 Προωρώμην τὸν
 Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ
 παῖός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου
 18 ἔστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.

26 Διὰ τῆτο εὐφράνθη ἡ
 καρδία μου, κ, 19 ἡγαλλιά-
 20 σατο ἡ γλῶσσά μου ἔτι
 21 δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου 22 κατα-
 23 σκηνώσει ἐπ' ** ἐλπίδι.

27 Ὅτι οὐκ 23 ἐγκατα-
 24 λείψει τὴν ψυχὴν μου
 εἰς 25 1 26 ᾄδον, ἡδὲ 28 δώ-
 29 σεις τὸν ὄσιόν σου 2 ἰδεῖν
 30 διαφθοράν.

28 30 Ἐγνώρισάς μοι ὁ-
 31 δους ζωῆς πληρώσεις
 με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ
 32 προσώπου σου.

29 Ἄνδρες ἀδελφοί, 33 ἐ-
 34 ξὸν εἶπεν μετὰ 34 παρ-
 35 ρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ
 36 τῆ 31 πατριάρχου Δαβὶδ,
 37 ὅτι καὶ 36 ἐτελεύτησε κ
 38 ἐτάφη, καὶ τὸ μνήμα
 39 οὐτὲ 15 ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι
 40 τῆς ἡμέρας ταύτης.

1 ποιῶ.

2 εἶδον.

3 ἄρισ.

4 ἀμύνη.

5 ch. 4. 28.

6 λαμβάνω.

* χειρὸς-δ.

7 προσπήγ-
 νουμι.

8 προείδω.

9 α. τῆ τανυρῶ

1 ἀκείλεται-α.

10 ἀναίρεσις.

11 καταλείπω

12 ἀριστήριον.

13 Mat. 24.8.

1 ἄδου-ι.

2 ὅτι δεξι-
 3 τελεῖσθῆ-δ.

14 α. πρὸς ἡμα-

15 ὅτι-ι. ἴτος.

15 εἶμι.

16 α. χειρὶ.

17 προοράω.

18 v. 30. c. 1.4

19 ἀγαλλιάω

20 ἐκ χιλι.

21 α. σκενύω.

22 Mat. 13.32

** ἐλπίδι.

† ὄτι-α.

23 Mat. 27.46

24 ἀναβαίνω

25 α. τὸ σῶμα.

11 ἔδωκεν-δ.

26 Mat. 11.23

27 Ps. 110. 1.

28 εἶδον.

29 κάθημαι.

30 γινώσκω.

31 τίθημι.

32 ch. 16. 23.

33 ἔξεμι.

34 Jno. 18.20

35 ch. 6. 8. 9.

11 Vide App.

36 τελευτάω.

37 σταυρῶ.

38 θάπτω.

39 α. τοῦτο.

40 καταλείψω

30 Προφήτης οὖν ὑπάρ-
 31 χων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὄρκω
 32 ᾤμοσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐκ
 33 καρποῦ τῆς ὑσφύος αὐτῆ
 34 τοῦ κατὰ σάρκα 12 ἀναστή-
 35 σαι τὸν Χριστόν, 1 καθίσει
 2 ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ

31 8 Προειδὼν ἐλάλησε
 9 περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ
 10 Χριστοῦ, ὅτι 9 οὐ 11 κατε-
 12 λείφθη 8 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ 1
 13 εἰς 25 ᾄδον, 8 οὐδὲ ἡ σὰρξ
 14 αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν.

32 Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν
 12 ἀνέστησεν ὁ Θεὸς, οὐ 14
 15 πάντες ἡμῖς 15 ἔσμεν
 16 μάρτυρες.

33 Τῇ δεξιᾷ 16 οὖν τοῦ
 17 Θεοῦ ὑψώθητις, τὴν τε
 18 19 ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου
 20 Πνεύματος 6 λαβὼν παρά
 21 τοῦ πατρὸς, 20 ἐπέχεε
 22 τοῦτο 21 ὁ δὲ νῦν 1 ἡμεῖς
 23 βλέπετε καὶ ἀκοῦετε.

34 Οὐ γὰρ Δαβὶδ 24 ἀ-
 25 νέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς
 26 λέγει δὲ αὐτός 27 εἶπεν
 28 ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου,
 29 Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,

35 Ἔως ἂν 31 ᾄθῃ τοῖς
 32 ἐχθροῖς σου ὑποπόδιον
 33 τῶν ποδῶν σου.

36 32 Ἀσφαλῶς οὖν γε-
 37 νωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσ-
 38 ραὴλ, 11 ὅτι Κύριον καὶ
 39 Χριστόν αὐτὸν ὁ Θεὸς
 40 1 ἐποίησε, τοῦτον τὸν
 41 Ἰησοῦν ὃν ἡμεῖς 37 ἔσταυ-
 42 ράσατε.

37 Ἀκούσαντες 39 δὲ
 40 κατενόησαν τῇ καρ-

δία, εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· Τί ποιήσομεν, ἀδελφοί;

38 Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς· Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ λήψασθε τὴν δωρεάν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

39 Ὑμῖν γὰρ ἔστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακρίν, ὅσοις ἂν προσκαλέσῃται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

40 Ἐτέροις τε λόγους πλείοσι ¹⁵διεμαρτύρησεν, καὶ παρεκάλει, λέγων· ¹⁷Σιώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς ¹⁸σκοτίας ταύτης.

41 Οἱ μὲν οὖν ἄσμενως ²¹ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐβαπτίσθησαν· καὶ ²²προσετέθησαν ²³τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι.

42 ¹²Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων, καὶ τῇ ²⁷κοινωνίᾳ, καὶ τῇ κλάσει τῆς ἄρτου, καὶ ταῖς προσευχαῖς.

43 ²⁹Ἐγένετο δὲ πάσης ψυχῆ φόβος· πολλὰ τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ²⁹ἐγίνετο.

44 Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ¹⁹ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ εἶχον ἅπαντα ²³κοινὰ

A. D. 29.

- 1 ch. 5. 1, 2.
- 2 He. 10. 34.
- 3 ch. 4. 34.
- 4 καθ' ἡμέραν πᾶσι· n.
- 4 διαμαρτίω.
- 5 φημι.
- † εἶχε καθ' ἡμέραν.
- Προσκαρτεροῦντα· n.
- 6 ven. 43.
- 7 κλάω.
- 8 λαμβάνω.
- 9 Jno. 4. 10.
- 10 s. θεατοῦ.
- 11 Lu. 1. 41.
- 12 εἰμί.
- 13 s. χόραν οὐσι.
- 14 Lu. 18. 22.
- † διαμαρτύρησεν· n.
- 15 διαμαρτύρησεν, c. 8. 25.
- 16 καθ' ἡμέραν· n.
- 17 τὸ αὐτὸ.
- 18 Πέτρος ἔειπεν· n.
- 19 Mat. 18. 18.
- 17 οὐσί.
- 18 Lu. 3. 5.
- 19 ch. 21. 17.
- 20 ch. 2. 1, 44.
- 21 προστέθησαν· (μ.)
- 22 προστέθησαν· (μ.)
- 23 διαβαίνω
- 24 διαβαίνω
- 25 s. τῆς κοινωνίας.
- 26 τίθημι.
- 27 Ro. 15. 26.
- † κλάω· n.
- 28 Mat. 23. 27
- 29 γίνεσθαι· εἶδη.
- 30 εἶδη.
- 31 ἐπιστάται.
- 32 ἀρεσκίω.
- 33 κτήματα.
- 34 ven. 45.

45 καὶ τὰ ¹κτήματα καὶ τὰς ²ὑπάρξεις ³ἐπίπροσκον, καὶ ⁴διεμέριζον αὐτὰ ⁵πᾶσι, καθότι ἂν τις χρεῖαν ¹εἶχε.

46 Καθ' ἡμέραν τε ⁶προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, ⁷κλῶντές τε κατ' οἶκον ¹⁰ἄρτον, μετελαμβάνον τροφῆν ἐν ¹¹ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας,

47 λιποῦντες τὸν Θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ Κύριος ²²προσέτιθει τοῖς ¹⁴σωζομένοις ⁴καθ' ἡμέραν τῇ ¹⁶ἐκκλησίᾳ

Κεφ. γ'.
Εἰπι ²⁰τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ²³ἀναβαίνον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τῆν ὄραν τῆς προσευχῆς τῆν ἐννάτην.

2 Καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιτίας μητρὸς αὐτῆς ὑπάρχων, ²⁴ἐβατάζετο· ὃν ²⁶ἐτίθει καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν ¹¹θύραν τῆς ἱερῆς τῆς λεβομένης ²⁵Ἰραίας, τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερὸν.

3 Ὅς ³⁰ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσελθεῖν εἰς τὸ ἱερὸν, ³¹ἤρῳσα ἐλεημοσύνην ⁶λαβεῖν.

4 ³²Ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπε· ³⁴Βλέψον εἰς ἡμᾶς.

5 Ὁ δὲ ἑπέσχεν αὐτοῖς, προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν.

6 Εἶπε δὲ Πέτρος Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι ὃ δὲ ἔχω, ταῦτό σοι δίδωμι. Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειραι καὶ περιπατεῖτε.

7 Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε παραροήμα δὲ ἵσπεριώθησαν αὐτὴ αἰβάσεις καὶ τὰ σφυριά.

8 Καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη, καὶ περιπάτει καὶ εἰσήλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος, καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν.

9 Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν.

10 Ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθημένος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκτάσσεως ἐπὶ ἑαυτῶν συμβηθῆναι αὐτῷ.

11 Κρατῆντος δὲ τῷ λαθόντος χωλοῦ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, συνέδραμε πρὸς αὐτὰς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλομένῃ Σολομῶντος, ἑκθαμβοί.

12 Ἰδῶν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν

A. D. 29.

1 ἀπέσχετο.
 2 π. πράγματα
 3 π. τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ λαμβάνειν.
 6 τοῦτο.
 7 π. τὸ ὄνομα.
 8 ἐπέσχετο.
 9 π. 4, 25, 27, 30
 10 αἰνῶν. ἱμα.
 11 παραρῶντα.
 11 πιάσας.
 12 π. εἰς ἑλάνθασαν.
 13 ἤγειρε.
 14 ἀρῶμαι.
 15 ἵσπεριώθη.
 16 π. εἶναι.
 18 Ματ. 1, 24.
 19 Joel 2, 5.
 20 ἕστη.
 21 περιπατεῖν.
 22 αἰνῶν. ἱμα.
 23 ἐξέστη.
 24 Lu. 7, 21.
 25 ch. 14, 10.
 26 ch. 7, 52.
 27 ἀπεκρίνατο.
 28 ἐπεγίνωσκον.
 29 εἰμα. ἱμα.
 † συνέδραμε.
 τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ π.
 30 δίδωμι.
 31 πύλη.
 32 Ματ. 5, 42.
 33 συμβαίνειν.
 35 Col. 2, 19.
 36 πρόσσω.
 37 ἵσπεριώθη.
 † αὐτοῦ τὸν Πέτρον-α.
 38 προκαταγγέλλω, π. 24.
 39 συντρέχω.
 40 παθεῖν τὸν Χριστὸν αὐτοῦ-Α.
 40 πιάσας.
 41 εἶδομαι.
 42 ἀπεκρίνατο.

λαόν ἄνδρες Ἰσραηλῆται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενεῖζετε, ὡς ἰδία δυνάμεις ἢ εὐσεβεῖα πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν;

13 Ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἐδόξασε τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν ἡμεῖς παρεδοκατέ, καὶ ἠρῆσασθε αὐτόν· κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίνατος ἐκείνου ἀπολῦειν.

14 Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρῆσασθε, καὶ ἠρῆσασθε ἄνδρα φονέα· χαρισθῆναι ὑμῖν.

15 Τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπέκτεινατε, ὃν ὁ Θεὸς ἠγείρεν ἐκ νεκρῶν, ὃ ἡμεῖς μαρτύροισμεν.

16 Καὶ ἐπὶ τῇ πίσει τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, τούτου ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ἵσπεριώσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἡ πίσις ἡ οὐκ αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν.

17 Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἴδατε ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὡσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν.

18 Ὁ δὲ Θεὸς, ὃς πρόκατήγγειλε διὰ σώματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτῷ, παθεῖν τὸν Χριστὸν, ἐπλήρωσεν οὕτω.

19¹ Μετανοήσατε οὖν
καὶ ²ἐπιστρέψατε, εἰς
τὸ ³ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν
τὰς ἁμαρτίας· ⁵ὅπως ἂν
⁶ἔλθωσι καιροὶ ⁷ἀναψύ-
ξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ
Κυρίου,

20 Καὶ ⁹ἀποστείλῃ τὸν
†¹¹ προκεκηρυγμένον ὑ-
μῖν Ἰησοῦν Χριστόν·

21 Ὅν δεῖ οὐρανὸν μὲν
¹²δέξασθαι ¹³ἄχρι χρό-
νων ἀποκαταστάσεως
πάντων ὧν ¹⁵ἐλάλησεν
ὁ Θεὸς διὰ στόματος
† πάντων ἁγίων αὐτοῦ
προφητῶν ⁶ἀπ' αἰῶνος·

22 Μωσῆς μὲν ^δ γὰρ ¹
⁶πρὸς τοὺς πατέρας ¹ εἶ-
πεν· Ὅτι ¹⁹προφήτην
ὑμῖν ²¹ἀναστήσει Κύριος
ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀ-
δελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ·
αὐτοῦ ἀκούσαθε κατὰ
πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ
πρὸς ὑμᾶς.

23 ²³Ἔσαι δὲ, πᾶσα ψυ-
χή, ἣτις ἂν μὴ ἀκήσῃ τῇ
προφητῇ ἐκείνου, ²⁵ἐξο-
λοθρευθήσεται ἐκ τῆς λαῆς.

24 Καὶ πάντες δὲ οἱ
προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ
καὶ τῶν ²⁷καθεξῆς, ὅσοι
¹⁵ἐλάλησαν, καὶ ³⁰προ-
κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας
ταύτας.

25 Ὑμεῖς ^{††}²³ ἐστε υἱοὶ
τῶν προφητῶν, καὶ τῆς
διαθήκης ἧς ³²διέθετο ὁ
Θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας
ὑμῶν, λέγων πρὸς Ἀ-

A. D. 29.

1 ch. 2. 38.

2 ἐπιστρέφω.

* ἐν-μ.

3 Col. 2. 14.

4 I. a. 2. 4.

5 ch. 15. 17.

6 ἴρχομαι.

7 Ek. 8. 15.

8 Mat. 25. 34.

9 ἀποτέλλω.

10 Mat. 5. 42.

† προκεχει-

ρισμένον-α.

11 προκηρύσ-

σω, c. 13. 24.

12 εἰχομαι.

13 ch. 20. 6.

14 ἐπίστημι.

15 λαλέω.

† τῶν ἁγίων-α

ή. πάντων

τῶν ἁγίων-ή.

16 c. 5. 24, 26.

17 ch. 15. 18.

18 ch. 16. 18.

19 De. 18. 15

5 τῶν-ή. [..] 19.

20 ἐπιβάλλω.

21 ἀπίστημι.

22 τίθημι.

23 εἰμί.

24 ch. 5. 18.

25 Ge. 17. 14.

26 γίνομαι.

27 α. γεγόνό-

των.

28 ε. ἡμέραν

29 συνάγω.

|| κατήγγει-

λαν-α.

30 προκαταγ-

γέλλω.

31 Jno. 3. 1.

** ἐν-ή.

†† ὅτε οἱ υἱ-

οἰ-α. ἵστε

υἱοὶ-ή.

32 διατίθημι.

33 ε. ἀρχιερέα.

Jno. 11. 49.

†† Ἰουδάσαι-η

βραάμ· Καὶ * τῷ σπέρ-
ματί σου εὐελογηθή-
σονται πᾶσαι αἱ ⁴πα-
τριαί τῆς γῆς.

26 Ὑμῖν πρῶτον ὁ Θεός,
²¹ ἀναστήσας τὸν παῖδα
αὐτοῦ ὃ Ἰησοῦν· ⁹ ἀπέ-
τελεν αὐτὸν ⁸εὐλογούν-
τα ὑμᾶς, ἐν τῷ ¹⁰ἀπο-
στρέφειν ἕκαστον ἀπὸ
τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

Κεφ. δ'.

15 ΔΑΛΟΥΝΤΩΝ δὲ αὐ-
τῶν πρὸς τὸν λαόν, ¹⁴ἐπ-
έστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς
καὶ ὁ ¹⁶κρατηγὸς τοῦ ἱε-
ροῦ, καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,
² ¹⁵ Διαπονούμενοι διὰ
τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν
λαόν, καὶ καταγγέλλειν
ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστα-
σιν ⁵τὴν ἐκ νεκρῶν.

3 Καὶ ²⁰ἐπέβαλον αὐ-
τοῖς τὰς χεῖρας, κ· ²²ἐθεντο
εἰς ²⁴ἡρῆσιν εἰς τὴν αὐρε-
ον· ²⁸ἦν ²³ἰσθρῆσπερα ἡ ἡμέ-
ρα.

4 Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκου-
σάντων τὸν λόγον, ἐπί-
στευσαν· καὶ ²⁶ἐγενήθη
ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν
ὡσεὶ χιλιάδες πέντε.

5 ²⁶Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν
αὐρεον ²⁸ συναχθῆναι ²⁹
αὐτῶν τοὺς ³¹ ἀρχοντας
κ· πρεσβυτέρους κ· γραμ-
ματεῖς ** εἰς Ἱερουσαλήμ·
Ὁ Καὶ Ἄνναν τὸν ἀρ-
χιερέα, καὶ Καϊάφαν,³³
κ· ¹¹ Ἰωάννην, κ· Ἀλέξαν-
δρον, καὶ ὅσοι ²³ ἦσαν ἐκ
γένους ἀρχιερατικῶν.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, ΙV.

7 Καὶ ἵσθσαντες αὐ-
 τὸς ἐν ἑτῷ¹ μέσῳ,³ ἐπυ-
 θάνοντο⁵. Ἐν ποίᾳ δυνά-
 μει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι
 ἔποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς;
 8 Τότε Πέτρος⁹ πλη-
 θεῖς Πνεύματος ἁγίου, εἶ-
 πε πρὸς αὐτοὺς· Ἄρχον-
 τες τοῦ λαοῦ, καὶ πρεσ-
 βύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ,
 9 Εἰ ἡμεῖς σήμερον
 11 ἀνακρινόμεθα ἐπὶ
 13 εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπων
 15 ἄσθενούντων, ἐν τίνι οὗτος
 17 σέσωσται.
 10 Γνωστὸν²³ ἔστω πᾶ-
 σιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ
 λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ
 ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ
 τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς
 18 ἔσταυρώσατε, ὃν ὁ
 Θεὸς¹⁹ ἤγειρεν ἐκ νεκ-
 ρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος
 21 παρέστηκεν ἐνώπιον
 ὑμῶν ἠγίης†.
 11 Οὗτος²³ ἐστὶν ὁ λί-
 θος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ'
 ὑμῶν τῶν Ἰοικοδομοῦν-
 τῶν, ὁ²⁸ γεόμενος εἰς
 κεφαλὴν γωνίας.
 12 † Καὶ οὐκ²³ ἐστὶν ἐν
 ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ²⁹ σωτη-
 ρία¹· οὔτε γὰρ ὀνομα²³
 23 ἐστὶν ἕτερον ὑπὸ τὸν
 οὐρανὸν τὸ³¹ δεδομένον
 † ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ
 17 σωθῆναι ἡμᾶς.
 13 Θεωροῦντες δὲ τὴν
 τοῦ Πέτρου παρῆρσιαν
 καὶ Ἰωάννου, καὶ³⁵ κατα-
 λαβόμενοι ὅτι ἀνθρώποι

A. D. 29.
 1 Ἰοταμι.
 2 1Co. 14.16.
 2 Co. 11. 6.
 3 α. τοῦ συ-
 νεδρίου.
 4 θαυμάζω.
 5 πνεύματι.
 6 ἐπιγινώσκω
 7 ποιῶ.
 * τε-ἱ.
 8 ἔγω.
 9 πλέω.
 10 Lu. 21.15.
 11 ch. 12. 19.
 12 ἀνίρχο-
 μαι.
 13 1Ti. 6. 2.
 14 στυβάλλω
 15 ε. 5.15,16.
 16 α. βουλᾶς.
 17 σώζω.
 18 σταυρῶν.
 19 ἠγείρω.
 20 ἀρτίομαι.
 21 παρίστημι.
 22 De. 29.26.
 23 εἰαί.
 † ἡ ἐν ἄλλῳ
 οὐδενὶ-†.
 24 α. σημεῖον,
 γ. διδοχθ.
 25 γ. 29.ε.3.1.
 26 1Pe. 2. 23.
 Ep. 6. 9.
 † οὐκ οὐδέ-
 μων-α. (λαί.
 27 παραγγίλ-
 28 γίνομαι.
 29 ch. 13. 26.
 † αἱ. ἡ σωτη-
 ρία-ε.
 30 Eze. 13. 3.
 31 δίδωμι.
 32 2Pe. 2. 16.
 33 ἀποκρίνο-
 μαι.
 34 ch. 3. 14.
 35 καταλαμ-
 βάνω.
 36 1Jo. 1. 5.
 37 θεραπεύω.

ἀγράμματοι²³ εἰσι καὶ
 2 ἰδιώται, ἑθαίμαζον, ἕ-
 πεγίνωσκόν τε αὐτὸς ὅτι
 σὺν τῷ Ἰησοῦ²³ ἦσαν.
 14 Τὸν * δὲ ἀνθρώπον
 βλεπόντες σὺν αὐτοῖς
 1 ἔστώτα, τὸν³⁷ θερα-
 πευμένον, οὐδὲν⁸ εἶχον
 19 ἀντιπεῖν.
 15 Κελεύσαντες δὲ αὐ-
 τοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου
 12 ἀπελθεῖν,¹⁴ συνέβαλον
 16 πρὸς ἀλλήλους,
 16 Λέγοντες· Τί ποιήσο-
 μεν τοῖς ἀνθρώποις τού-
 τοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωσ-
 τὸν σημεῖον²⁸ γέγονε
 δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κα-
 τοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ
 φανερόν, καὶ οὐ δυνά-
 μεθα²⁰ ἀρνήσασθαι.
 17 Ἄλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ
 πλεῖον²² διανεμηθῇ²⁴
 εἰς τὸν λαόν, ²⁵ ἀπειλή²⁶
 26 ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς
 μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ
 ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ
 ἀνθρώπων.
 18 Καὶ καλέσαντες αὐ-
 τὸς,²⁷ παρήγγειλαν αὐ-
 τοῖς¹ τὸ³⁰ καθύλου μὴ
 32 φθέγγεσθαι μηδὲ δι-
 δάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
 τοῦ Ἰησοῦ.
 19 Ὁ δὲ Πέτρος κ' Ἰωάν-
 νης³³ ἀποκριθέντες πρὸς
 αὐτοὺς εἶπον· Εἰ³⁴ δίκαι-
 ον²³ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ
 Θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μάλ-
 λον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε.
 20 Οὐ δυνάμεθα γὰρ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, ΙV.

ἡμεῖς, ἃ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν.

21 Οἱ δὲ ³προσάπειλησάμενοι ⁵ἀπέλευσαν αὐτούς, μηδὲν ⁶εὐρίσκοντες τὸ, πῶς ⁹κολάζονται αὐτοὺς, διὰ τὸν λαόν· ὅτι πάντες ¹¹ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ ¹³γεγονότι.

22 Ἐτῶν γὰρ ¹³ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ¹³ἐγγόνοι τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

23 Ἐπορευθέντες δὲ ¹⁵ἦλθον πρὸς τοὺς ¹⁷ἰδίους, κ¹⁹ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς κ¹⁹ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον.

24 Οἱ δὲ ἀκούσαντες, ²¹ὁμοθυμαδὸν ²³ἤρην φωνὴν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἶπον· ²⁴Δέσποτα, σὺ ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς·

25 *Ὁ διὰ τόματος Δαβὶδ ²¹παίδος σε εἰπὼν· Ἰνατί ²⁵ἐφράξαν ἔθνη, κ¹⁹ λαοὶ ²⁷ἐμελέτησαν κενά·

26 ²⁹Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἀρχόντες ³¹συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.

27 ³¹Συνήχθησαν γὰρ ἐπ' Ἰαλθηθείας ἐπὶ τὸν ³³ἅγιον παῖδα σε Ἰησοῦν, ὃν ³⁵ἔχρισαν, Ἡρώδης τε

A. D. 30.

- 1 ἀκούω.
- 2 ch. 2. 23.
- 3 cf. ver. 17.
- 4 προορίζω.
- 5 ἀπολύω.
- 6 α. αἰτίου.
- 7 i. e. κατά πράγματα τὰ οὐκ ἔχοντα.
- 8 ἰσχύω.
- 9 κολάζω, 2 Pt. 2. 9.
- 10 εἶδω.
- 11 δοξάζω.
- 12 Joo. 16. 25.
- 13 γίνωμαι.
- 14 εἶμι.
- 15 ἔρχομαι.
- 16 εἰπάω.
- 17 ch. 24. 23.
- 18 σαλεύω.
- 19 ἀπαγγέλλω.
- 20 πλείωσκω.
- 21 ch. 1. 1, 14.
- 22 λαλέω.
- 23 αἶρω.
- 24 Lu. 2. 29.
- * Vide App.
- † καὶ οὐκ ἐν διάρκειαις ἐν αὐτοῖς ἢ δεμίτα-f. α. καὶ οὐκ ἐν χωρισμοῖς ἐν αὐτοῖς τας-f.
- 25 φράσσω, Ps. 2. 1.
- 26 λέγω.
- 27 μελετάω.
- 28 Joo. 10. 3.
- 29 παρίστημι.
- 30 ἀποδίδωμι.
- 31 συνάγω.
- 32 ch. 2. 47.
- † Ἰαλθηθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπὶ-f.
- 33 v. 30. e. 3. 13.
- 34 ἀνέχρω.
- 35 χρίω.

καὶ Πόντιος Πιλάτος, σὺν ἔθνεσι κ¹⁹ λαοῖς Ἰσραὴλ,

28 Ποιήσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ ²βουλή σου ⁴προορίσῃς ¹³γενέσθαι.

29 Καὶ τὰ κ¹⁹ν, ⁷Κύριε, ⁸ἐπίδη ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ ¹⁰δός τοῖς δούλοις σου μετὰ ¹²παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου,

30 Ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασις, καὶ σημεῖα, καὶ τέρατα ¹³γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ.

31 Καὶ ¹⁶δεηθέντων αὐτῶν ¹⁸ἔσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ¹⁴ἦσαν ³¹συνήγμενοι· καὶ ²⁰ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος ἁγίου, κ¹⁹ ²²ἐλάλουν τὸν λόγον τῆ Θεῖ μετὰ παρρησίας.

32 Τοῦ δὲ πληθους τῶν πιστευσάντων ¹⁴ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία· τ¹⁹ κ¹⁹ οὐδὲ εἰς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ²⁶ἔλεγεν ²⁶ἴδιον ¹⁴εἶναι, ἀλλ' ¹⁴ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.

33 Καὶ μεγάλη δυνάμει ³⁰ἀπεδίδοντο μαρτυρίαν οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ· ³²χαρὶς τε μεγάλη ¹⁴ἦν ἐπὶ πάντας αὐτοῖς.

34 Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ³⁴ὑπήρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκίων ³⁴ὑπήρχον,

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, V.

πωλήσας ¹ ἔφερον τὰς τι-
 μάς τῶν πεπρασκομένων,
 35 Καὶ ² ἐτίθουν παρα-
 τοῖς πόδας τῶν ἀπο-
 στόλων· ⁵ διεδίδωτο δὲ
 ἑκάστῳ καθότι ἂν τις
 χρεῖαν ⁷ εἶχει.

36 ἰωσήφ ¹¹ Βαρνάβας ὑπὸ
 τῶν ἀποστόλων, (ὃ ἔστι
 μεθερμηνεύομενον, υἱὸς
¹³ παρακλήσεως,) Λευί-
 της, Κύπριος τῷ γένει,

37 ὑπάρχοντος αὐτῷ
 δαγροῦ, ²³ πωλήσας ἠν-
 εγκε τὸ ¹⁵ χρῆμα, καὶ
² ἔθηκε παρὰ τοὺς πόδας
 τῶν ἀποστόλων.

Κεφ ε΄.

ΑΝΗΡ δὲ τις Ἀνανίας
 ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ
 τῇ γυναικὶ αὐτῆ, ²³ ἐπώ-
 λησε ²⁵ κτήμα·

2 Καὶ ²⁶ ἐνοσφίσατο
²⁷ ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνει-
 δούσας ²⁸ καὶ τῆς γυναϊκὸς
 αὐτοῦ· καὶ ¹ ἐνέγκας μέ-
 ρος τι, παρὰ τοὺς πόδας
 τῶν ἀποστόλων ² ἔθηκεν.

3 Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀνα-
 νία, διατί ²⁹ ἐπλήρωσεν
 ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν
 σου, ³⁰ ψευσασθαί σε τὸ
 Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ
²⁶ νοσφίσασθαί ²⁷ ἀπὸ
 τῆς τιμῆς τοῦ ³¹ χωρίου·
 4 Οὐχὶ μένον, σοὶ ³³ ἔμε-
 νε, καὶ ³⁴ πρᾶθεν ἐν τῇ σῆ
 ἐξουσίᾳ ³⁵ ὑπῆρχε; τί ³⁶ ὅτι
³⁷ ἔθου ² ἐν τῇ καρδίᾳ σου
 τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ

A. D. 30.

- 1 φέρω.
- 2 τίθημι.
- 3 ἔ-φ.
- 3 πῖπτω.
- 4 ἐπέβημι.
- 5 διαδίδωμι.
- 6 κ. τὸν βίον.
- 7 ἔχω.
- 8 γίνομαι.
- 9 ἰωσήφ-ι.
- 9 ἐπικαλέω.
- 10 ἀνίστημι.
- 1 Βαρσαβ-
βᾶ-ν.
- 11 1 Co. 14.3.
- 12 σνοτέλλω.
- 13 ch. 9.31.
- 6 χωρίου-ν.
- 14 ἐπέβην.
- 15 τιμῆς, v.34.
- 16 θάπτω.
- 17 Co. 32.16.
- 18 εἰσέρχο-
μαι. [μαι.
- 19 ἀποκρίνο-
- 20 κ. διὰ [τος].
- 21 κ. τιμήμα-
- 22 ἀποδίδωμι.
- 23 πωλέω.
- 24 συμφωνέω,
ch. 15. 15.
- 25 κ. 2. 45.
- χωρίου, v.3.
- 26 νοσφίζω.
- Tit. 2. 10.
- Jos. 7. 1.
- 27 κ. μέρος τι.
- 28 κ. τοῦτο-
- 29 πληρώω.
- 30 ψεύδω.
- 31 v.8. κ.1.18.
- 32 κέρσκω.
- 33 μένω.
- 34 πρᾶσσω,
ch. 2. 45.
- 35 ὑπάρχω.
- 36 κ. γίνομαι,
Jno. 14. 22.
- 37 ch. 21. 14.
- Hag. 2. 19.
- Da. 1. 8.

³⁰ ψεύσω ἀνθρώποις, ἀλ-
 λά τῷ Θεῷ.

5 Ἀκούων δὲ * Ἀνανίας
 τοὺς λόγους τούτους,
³ πεσὼν ⁴ ἐξέψυξε· ⁶ καὶ
⁸ ἐγένετο φόβος μέγας
 ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούον-
 τας ⁹ ταῦτα·

6 ¹⁰ Ἀναστάντες δὲ οἱ
 νεώτεροι ¹² συνέστειλαν
 αὐτὸν, καὶ ¹⁴ ἐξενέγκαν-
 τες ¹⁶ ἔθαψαν.

7 ⁸ Ἐγένετο δὲ ὡς ἄρῶν
 τριῶν ¹⁷ διάστημα, καὶ ἡ
 γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδούσα τὸ
⁸ γεγονός ¹⁸ εἰσῆλθεν.

8 ¹⁹ Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ
 ὁ Πέτρος· Εἶπέ μοι, εἰ
²⁰ τοσοῦτου ²¹ τὸ χωρίον
²² ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπε·
 Ναι, τοσοῦτου.

9 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς
 αὐτὴν· Τί ³⁶ ὅτι ²⁴ συνε-
 φωνήθη ὑμῖν πειράσαι
 τὸ Πνεῦμα Κυρίου; ἰδοὺ
 οἱ πόδες τῶν θαψάντων
 τὸν ἄνδρα σου, ἐπὶ τῇ
 θύρᾳ, καὶ ¹⁴ ἐξοίσουσί σε.

10 ³ Ἐπεσε δὲ παρα-
 χρῆμα παρὰ τοὺς πόδας
 αὐτῆς, καὶ ⁴ ἐξέψυξεν. ⁶ ¹⁵ Εἰς-
 ελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι
²² εἶρον αὐτὴν νεκρῶν, καὶ
¹⁴ ἐξενέγκαντες ¹⁶ ἔθα-
 ψαν πρὸς τοὺς ἄνδρα αὐτῆς.

11 Καὶ ⁸ ἐγένετο φόβος
 μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκ-
 κλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας
 τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν
 τῶν ἀποστόλων ⁸ ἐγένετο

σημεία καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλὰ· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος.

13 Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἔτόλμα⁷ κολλᾶσθαι αὐτοῖς· ἀλλ' ἔμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός.

14 Μᾶλλον δὲ¹¹ προσετίθεντο πιστεῦοντες τῷ Κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν.

15 Ὡστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ¹⁵ τιθέναι ἐπὶ[†] κλιβῶν καὶ κραββάτων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιά²⁰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν.†

16²¹ Συνηχοῦτο δὲ καὶ τὸ πλήθος τῶν²³ περὶ πόλεως εἰς¹ Ἱερουσαλὴμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὄχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων· οἵτινες²⁶ ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

17²⁷ Ἀναστάς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ¹ οὖσα²⁸ αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ²⁹ ἐπλήσθησαν³¹ ζήλου.

18 Καὶ³³ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν¹ ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ¹⁵ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν³⁴ τηρήσει δημοσίᾳ.

19 Ἄγγελος δὲ Κυρίου δια τῆς νυκτός³⁵ ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς·²⁶ ἐξῆλθόν τε αὐτῶν, εἶπε

A. D. 20.

- 1 εἰμί.
- 2 πορεύομαι.
- 3 Ἰουδαί.
- 4 ch. 17. 22.
- 6 conj. ἀπέθ.
- 5 τολμάω.
- 6 εἰσέρχομαι.
- 7 ch. 8. 29.
- 8 Mat. 19. 5.
- 8 διδάσκω.
- 9 μεγαλύνω.
- 10 παραγίνομαι. (μα.)
- 11 προστίθω.
- 12 συγκαλίω.
- 13 Judith 4. 8.
- 2 Mac. 1. 10.
- 14 ἀποτίλλω.
- 15 τίθημι.
- 16 ver. 23.
- Mat. 11. 2.
- 17 Mar. 2. 4.
- † κλιβῶν καὶ κραββάτων.
- 18 ἔγω.
- 19 εὐρίσκω.
- 20 Mat. 17. 5.
- 1 Vide App.
- 21 συνέρχομαι.
- 22 ἀνατρέφω.
- 23 καμίνων, τ. ἐντων.
- 24 ἀπαγγέλλω.
- 25 κλείω. (λω.)
- 26 θεραπεύω.
- 27 ἀνίστημι.
- 28 ch. 15. 5.
- 29 πλῆω.
- 30 ἀκούω.
- 6 5, τ. στρατηγῶν.
- 31 Iuo. 2. 17.
- Ro. 10. 2.
- 32 διαπορέω, ch. 2. 12.
- Lu. 9. 7.
- 33 ἐπιβάλλω.
- 34 ch. 4. 3.
- 35 ἀνοίγω.
- 36 ἐξῆλθω.
- 37 γίνομαι.

20² Πορεύεσθε, καὶ³ παθέτετε⁴ λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥημάτια τῆς⁸ ζωῆς ταύτης.

21 Ἀκούσαντες δὲ⁶ εἰσηλθόν ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερόν, καὶ⁸ εὐδίασκον. ¹⁰ Παραγεγόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ¹² συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν¹³ γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ¹⁴ ἀπέστειλαν εἰς τὸ¹⁶ δεσμωτήριον, ¹⁸ ἀχθῆναι αὐτοὺς.

22 Οἱ δὲ ὑπηρεταί¹⁰ παραγεγόμενοι οὐχ¹⁹ εἶρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ·²² ἀνατρέψαντες δὲ²⁴ ἀπήγγειλαν,

23 λέγοντες· Ὅτι τὸ μὲν δεσμωτήριον¹⁹ εἵρομεν²⁵ κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας²⁶ ἐξω³ ἐστῶτα πρό τῶν θυρῶν·³⁵ ἀνοίξαντες δὲ, ἐσω οὐδένα¹⁹ εἵρομεν.

24 Ὡς δὲ³⁰ ἤκουσαν τῆς λόγου τούτου· ζῶ, τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τῆ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς,³² διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν³⁷ γένοιτο τοῦτο.

25¹⁰ Παραγεγόμενος δὲ τις²⁴ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, λέγων· Ὅτι ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οὗς¹⁵ ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ,¹ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ³ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, V:

26 Τότε ¹ ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ² ἤγαγεν αὐτοὺς, οὐ³ μετὰ βίας ⁴ ἐφωβούντο γὰρ τὸν λαὸν ἵνα μὴ ⁵ λιθασθῶσιν.

27 ⁶ Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ⁷ ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ⁸ καὶ ⁹ ἐκπρόσθεσεν αὐτοὺς ὁ ¹⁰ ἄρχιερεὺς,

28 λέγων· ¹¹ Οὐ¹² παραγγελία ¹³ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; καὶ ἰδοὺ, ¹⁴ πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ ¹⁵ βύλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου.

29 ¹⁶ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον· ¹⁷ Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις.

30 Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ¹⁸ ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ¹⁹ διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου.

31 Τούτου ὁ Θεὸς ²⁰ ἔρχητόν καὶ σωτήρα ἕψωσε τῇ ²¹ δεξιᾷ αὐτῆ, ²² ὅσκιαι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

32 Καὶ ἡμεῖς ²³ ἔσμεν αὐτοῦ ²⁴ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ Πνεῦμα ²⁵ δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ²⁶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς ²⁷ τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.

33 Οἱ δὲ ἀκίσταντες ²⁸ με-

A. D. 30.

1 ἀπέρχομαι.

2 βουλευόμενος.

3 ἔγωγε.

4 ἀναγκάσειν.

5 φοβέσθαι.

6 ἀκούσασθαι.

7 λιθάσειν.

8 κληθεῖσιν.

* alii transp. alii tu-d.

9 ἵστημι.

10 ἐπιπροσβύλιον.

† Ἱεροσολίμους.

‡ ἀποπροσθεῖν.

12 παραγγεῖλαιον, ch. l. 4.

§ τούτοις τί μέλλετε.

¶ πράσσετε.

13 κληθεῖσιν.

|| μέγαλον.

15 ἀποκρίνομαι.

** Vide App.

16 προσκολληθεῖν.

17 ch. 27. 21.

18 πείθειν.

19 ἕγειρον.

20 διεχειρίσασθαι.

21 διαχειρίσασθαι.

22 γίνωσκαι.

†† al. transp. al. τολῶν.

25 α. ὅτι, γ. τὸ εἶναι.

26 ἀκούσασθαι.

11 ὁδῶν.

27 δίδωμι.

28 ἀπολλύω.

29 εἰμί. ἵσται.

30 διασκορπίσειν.

44 al. transp. al. αὐτῶν, ε. ἐν αὐτῷ.

31 ἵστασθαι τὰ εἶδη Ἰησοῦ.

32 α. ἡμῶν.

||| ἔθετα.

33 διακρίνειν.

πρίοντο, καὶ ² ἐβουλεύοντο ³ ἀνελεῖν αὐτούς.

34 ⁴ Ἀναστὰς δὲ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος, ⁵ τιμίος παντὶ τῷ λαῷ, ⁶ ἐκέλευσεν ἔξω ⁷ βραχῦ τι ⁸ τὰς ἀποστόλους ποιῆσαι.

35 Εἶπέ τε πρὸς αὐτοὺς· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις ⁹ ἵπτοις, τί μέλλετε πράσσειν.

36 Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ¹⁰ ἀνέστη Θεοδῶς, λέγων εἶναι τινα ἐαυτὸν, ¹¹ ὃς ¹² προσεκολληθήσεται ἀριθμὸς ἀνδρῶν ἑσσεὶ τετρακοσίων· ὃς ¹³ ἀνιηρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ¹⁴ ἐπειθόντο αὐτῷ, ¹⁵ διελίθησαν, καὶ ¹⁶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν.

37 Μετὰ τοῦτον ¹⁷ ἀνέστη Ἰδῶς ὁ Γαλιλαῖος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ¹⁸ ἀπέστησε λαὸν ¹⁹ ἰκανόν ²⁰ ὅπισθεν αὐτοῦ· κἀκεῖνος ²¹ ἀπόλωτο, καὶ πάντες ὅσοι ²² ἐπειθόντο αὐτῷ, ²³ διεσκορπίσθησαν.

38 Καὶ τὰ ²⁴ νῦν λέγω ὑμῖν, ²⁵ ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ²⁶ ἔσθε αὐτοῖς· ²⁷ ὅτι ἐάν ²⁸ ἢ ἐξ ἀνθρώπων ἢ βουλή ²⁹ αὐτῆ ³⁰ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλίθησεται

39 Εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἔστιν, οὐ * δύνασθε καταλύσαι τὸ αὐτό, ² μήποτε καὶ θεομαχοὶ ³ εὐρέθητε.

40 ¹ Ἐπεισθησαν δὲ αὐτῷ κ' προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, ² δειραντες ³ παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ¹¹ ἀπέλυσαν αὐτοὺς.

41 Οἱ μὲν οὖν ¹³ ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνέδριος, **ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος θαυτοῦ** ¹⁴ ¹⁵ κατηξιώθησαν ¹⁶ ἀτιμασθῆναι.

42 ¹⁷ Πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ¹⁸ ἐπαύσαντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν Χριστόν.

Κεφ. 5'.

ΕΝ δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις ²¹ πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, ²² ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν ²⁵ Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς ²⁶ Ἑβραίους, ὅτι ²⁷ παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν.

² Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον Οὐκ ²⁹ ἀρεστόν ἐστιν ἡμῶς καταλείψοντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ³⁰ διακονεῖν τραπέζαις.

³ ³¹ Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑ-

A. D. 31.

* ἀδύνατον-θε-δ.

1 ch. 19. 22.

† αὐτοῦ-δ.

2 s. ἴδρατε.

3 εὐρίσκω.

4 alii κερῖον.

5 κατατίθω-μεν.

6 καθίστημαι.

7 πείθω.

8 ch. 2. 45.

9 δέρον.

10 ch. 1. 17, 25.

11 παραγγέλλω.

12 ch. 1. 14.

13 ἀπολυθῶ.

14 ἀρίσκω.

15 πορεύομαι.

16 ἀελλόγομαι.

17 alii Ἰησοῦς

Χριστὸς κερ-
ρίον, s. θεῖον.

18 κατατίθω.

19 ἀτιμάζω.

20 s. κατὰ

ἐκδοτήν.

21 παύω.

22 ἵστημι.

23 οἶτινες-κ

24 ἐπιτίθημι

25 πληθύνω.

26 ἀξάνω.

27 γίνομαι.

†† Ἰουδαίων-κ

28 ὑπακούω.

29 ch. 9. 29.

30 2Co. 11. 22

31 παραθεω-
ροῦμαι.

32 χάριτος-α.

33 ἀρίστημι.

34 ch. 12. 3.

35 Λιθυστίνων-κ.

36 ch. 19. 22.

37 Mat. 4. 11.

38 ἐπισκέπτομαι.

39 συζητῶ.

μαῶν ¹ μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πλήρεις Πνεύματος ² ἁγίου ¹ καὶ σοφίας, οὓς ⁴ κατατίθωμεν ἐπὶ τῆς ⁶ χρείας ταύτης.

⁴ Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ κ' ἡ ⁸ διακονίᾳ τῆ λόγου ¹⁰ προσκαρτέρησομεν.

⁵ Καὶ ¹² ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τῆ πλῆθους· καὶ ¹⁴ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως κ' Πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα, καὶ Τίμωνα, καὶ Παρμενῶν, καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχείας.

⁶ Οὓς ¹⁹ ἕστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων ²⁰ κ' προσευξάμενοι ²⁰ ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

⁷ Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ²² ἤρξανε, κ' ²¹ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα· πολὺς τε ὄχλος τῶν ^{††} ἱερέων ²⁴ ὑπήκουον τῇ πίστει.

⁸ Στέφανος δὲ πλήρης ¹¹ πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα κ' σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ.

⁹ ²⁸ Ἀνέστησαν δὲ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης ¹⁶ Λιβερτίνων, κ' Κυρηναίων, καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας ² καὶ Ἀσίας, ¹ ³² συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ.

10 Καὶ οὐκ ἔχον ἰαν-
τιστῆσαι τῇ σοφίᾳ, καὶ
τῷ πνεύματι ᾧ ἔλαλε.

11 Τότε ὕψεβαλον ἄν-
δρες λέγοντας· Ὅτι ὁ ἱ-
κηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦν-
τος ῥήματα ὁ βλάσφη-
μα εἰς Μωσῆν καὶ τὸν
Θεόν.

12 Ἐνεκίνησάν τε τὸν
λαόν καὶ τοὺς πρεσβυτέ-
ρους καὶ τοὺς γραμματεῖς·
καὶ ἐπιστάντες ἠ συνέ-
κασαν αὐτὸν, καὶ ἠγά-
γον εἰς τὸ συνέδριον.

13 Ἐβησάν τε μάρτυ-
ρας ψευδεῖς, λεγούσας·
Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ
παύεται ῥήματα ὁ βλάσ-
φημα ἑλαλῶν κατὰ τοῦ
τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ-
του καὶ τοῦ νόμου.

14 Ἀκηκόσαμεν γὰρ αὐ-
τῷ λέγοντος, ὅτι ἤρπτε
ὁ Ναζωραῖος οὗτος κα-
ταλύσει τὸν τόπον τοῦ-
τον, καὶ ἀλλάξει τὰ
21 ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡ
μῖν Μωσῆς.

15 Καὶ ἀνενίστασθε
εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ κα-
θεζόμενοι ἐν τῷ συνε-
δρίῳ, εἶδον τὸ πρόσω-
πον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσω-
πον ἀγγέλου.

Κεφ. ζ΄.

Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεὺς·
Εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως
ἔχει;

9 Ὁ δὲ εἶπε· 29 Ἄν-
δρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες,

A. D. 21.

1 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

2 ὁπτασίμ.

3 ἀποστόλ. μ.
Ge. 12. 1.

4 ὁπτασίμ.

5 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

6 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

7 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

8 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

9 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

10 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

11 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

12 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

13 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

14 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

15 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

16 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

17 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

18 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

19 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

20 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

21 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

22 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

23 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

24 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

25 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

26 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

27 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

28 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

29 ἀποστόλ. μ.
Lu. 21. 16.

ἀκούσατε· Ὁ Θεὸς τῆς
δόξης ὡφθῆ τῷ πατρὶ
ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν
τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν
κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν
Χαρρᾶν,

3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν·
4 Ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου
καὶ ἐκ τῆς συγγενείας
σου, καὶ δεῦρο εἰς
γῆν ἣν ἂν σοὶ δεῖξω.

4 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς
Χαλδαίων, κατέκτισεν
ἐν Χαρρᾶν. Κακειῖθεν,
μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
τοῦ πατέρα αὐτοῦ, με-
τόικισεν αὐτὸν εἰς τὴν
γῆν ταύτην εἰς ἣν ἡμεῖς
νῦν κατοικοῦμεν.

5 Καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐ-
τῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ,
οὐδὲ βῆμα ποδός· καὶ
22 ἐπηγγείλατο αὐτῷ
18 δοῦναι εἰς κατάσχεσιν
αὐτοῦ, καὶ τῷ σπέρματι
αὐτοῦ μετ' αὐτὸν, οὐκ
24 ὄντος αὐτῷ τέκνου.

6 Ἐλάλησε δὲ οὕτως
ὁ Θεός· Ὅτι ἔσται τὸ
σπέρμα αὐτοῦ πάροικον
ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ
δουλωσούσιν αὐτὰ καὶ
κακώσουσιν ἔτη τετρα-
κόσια,

7 Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ εἶαν
δουλωσούσιν, κρινῶ ἐγὼ,
εἶπεν ὁ Θεός· καὶ μετὰ
ταῦτα ἔξελεύσονται, καὶ
λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ
τόπῳ τούτῳ.

8 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ

διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἔγέννησε τὸν Ἰσαάκ, καὶ ³ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῆ ὀγδόῃ· καὶ ὁ Ἰσαάκ ⁵ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ ⁵ τὰς δώδεκα πατριάρχας.

9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζήλωσαντες τὸν Ἰωσήφ ¹¹ ἀπέδοντο ¹³ εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ.

10 Καὶ ¹⁷ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ¹⁹ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραῶ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ²³ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.

11 ²⁵ Ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην ^{**} τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναάν, καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ εὗρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν.

12 Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα ^{††} σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον.

13 Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ, ³¹ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν ἐγένετο τῷ Φαραῶ τὸ γένος ^{||} τοῦ Ἰωσήφ.

14 Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκάλεσάτο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, ^{1*} καὶ πᾶσαν τὴν συγγέ-

A. D. 31.

- 1 γεννάω.
2 s. συνεταμένην.
3 περιτέμνω.
4 καταβαίνω.
5 s. ἐγέννησα.
6 τελευταίω.
8 μετατίθημι.
10 τίθημι.
11 ἀποδίδωμι.
** φ-α.
† cop. Ἰακώβ, s. ὁ ἀμων.
13 s. τὰ ἀπύγηται.
14 s. ἀντί.
† ἐν Συχέμ, s. τῷ ἐν Συχέμ-α.
* ἐξείλατο-α.
17 ἐξαιρέω.
18 ἄγγίζω.
19 δίδωμι.
|| ἀμολόγησεν-α. al. ἐπηγγέλατο.
20 ὁμνῶ.
22 αὐξάνω.
23 καθίστημι.
24 ἀνίστημι.
25 ἔρχομαι.
** τὴν Αἰγύπτου-α.
26 εἶδω.
29 s. ἔλακα.
30 s. τὰ ἀρέφω.
†† σῖτα εἰς Αἰγύπτου-α.
31 s. χρόνω.
†† σοφ., τῷ θεῷ. [ρίτω.
32 ἀναγνω-
33 ἀναγρῆτω.
†† ἐκτεθέντος ὁ αὐτοῦ-α.
34 ἐκτίθημι.
|| αὐτοῦ-α.
*† ἀνεύλατο-α.
35 ἀκαίρεα.
*† al. transp.

νείαν ^δ αὐτοῦ! ² ἐν ψυχαῖς ἐβδόμηκονταπέντε.

15 ⁴ Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ⁶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.

16 Καὶ ⁸ μετετέθησαν εἰς Συχέμ, καὶ ¹⁰ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι, ^{*} ὃ ὠνήσατο Ἁβραάμ ¹⁴ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἑμὸρ [†] τοῦ Συχέμ.

17 Καθὼς δὲ ¹⁸ ἤγγισεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ^{||} ²⁰ ὤμοσεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ²² ἠύξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ.

18 Ἄχρισ οὖν ²⁴ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ²⁶ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ.

19 Οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν ²⁹ τῷ ποιεῖν ἐκθετὰ τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. ³⁰

20 Ἐν ^ῶ καιρῷ ¹ ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστειος ^{||} τῷ Θεῷ· ὃς ³³ ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ^δ αὐτοῦ!

21 ³⁴ Ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν [†] ³⁵ ἀνείλετο αὐτὸν ἡ θυγαῖτη Φαραῶ, καὶ ³³ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν.

22 Καὶ ἐπαιδεύθη Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπ-

τιών¹ ἦν δὲ θανάτος ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις.*
 23 Ὡς δὲ² ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακόνταετής χρόνος,³ ἀνέβη⁴ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.
 24 Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον,¹⁰ ἠμίνατο,¹¹ κ¹² ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ¹⁴ καταπονουμένῳ,¹⁵ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον.
 25¹⁷ Ἐνόμιζε δὲ¹⁸ συνίεναι τὰς ἀδελφὰς αὐτῆ ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς αὐτῆ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ¹⁵ συνήκαν.
 26 Τῇ ὅτε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ¹⁹ ᾤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, κ²¹ συνήλασεν αὐτὰς εἰς εἰρήνην, εἰπὼν·
 ** Ἄνδρες, ἀδελφοί¹ ἔστε ὑμεῖς· ἵνατί ἀδικεῖτε ἀλλήλους;
 27 Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον,²³ ἀπίσωτο αὐτόν, εἰπὼν· Τίς σε²⁹ κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς;
 28 Μὴ³⁴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ³¹ ὃν τρόπον³⁴ ἀνεῖλες χθὲς τὸν Αἰγύπτιον;
 29⁴⁵ Ἐφύσε δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, κ³⁶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῆ Μαδιὰμ, οὐ ἐβίηθησεν ἐν ἐξέο.
 30 Καὶ² πληρωθέντων ἐλθὼν Ἰσσαράκονα,¹⁹ ᾤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ

A. D. 31.

1 εἰμί.
 * αὐτοῦ-μ.
 † περὶ φλογος-δ.
 2 πληρῶσ.
 3 σ. διαλογίσιμος.
 † ἰθαύμαζε-α
 4 θαυμάζω.
 5 ἀναβαίνω.
 6 σ. ἔστα ν.
 εἰς τὸ
 7 εἶδω.
 8 σ. εἰλεγεν.
 10 ἀμύνα.
 11 σ. τῷ ἀδικουμένῳ ν. αὐτοῦ.
 13 ποιῶ.
 14 2 Ρε. 2. 7.
 15 πατάσσω.
 16 τολμάω.
 17 νομίζω.
 18 συνίημι.
 19 δι-α. τε-δ.
 19 ἔπιτομα.
 20 Ἰστομα.
 || συνέλασσαι-ε. (σω.
 21 συνελάβω.
 ** Ἄνδρες ἀδελφοί ἔστε ἵνατί-δ.
 22 σ. ἔστασ.
 23 ἀπωθίωμαι, νος. 39.
 24 Ρο. 8. 26.
 25 ἀκούω.
 26 καταβαίνω.
 27 ἔξαιρίω.
 28 σ. κατά.
 29 καθίστημι.
 30 ἀρεῖόμαι.
 31 σ. καθ'.
 ¶ σύν-δ.
 33 ἀποτίλλω.
 34 ἀναίριω.
 35 φεύγω.
 36 γίνομαι.
 37 ἔξέγω.
 || Αἰγύπτω-α

τοῦ ὄρουσ Σινᾶ ἄγγελος⁴ Κυρίου¹ ἐν ἰφλογί πυρός βάτον.

31 Ὁ δὲ Μωσῆς⁷ ἰδὼν, †⁴ ἐθαύμασε τὸ ὄραμα προσερχομένου δὲ αὐτοῦ⁶ κατανοῆσαι, ³⁶ ἐγενετο φωνὴ Κυρίου⁶ πρὸς αὐτόν·

32 Ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σε, ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, κ¹ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος δὲ³⁶ γενόμενος Μωσῆς οὐκ¹⁶ ἐτόλμα κατανοῆσαι.

33 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος· Ἀῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ²⁰ ἔστηκας γῆ ἁγία¹ ἐστίν.

34⁷ Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τῆ λαῶ μὴ τῆ²² ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ²⁴ στεναγμοῦ αὐτῶν²⁵ ἤκουσα, κ²⁶ κατέβην²⁷ ἐξελεῖσθαι αὐτὰς· κ¹ νῦν δεῦρο, ἀπατελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.

35²⁸ Τότεν τὸν Μωσῆσιν ὄν³⁰ ἠρήσαντο, εἰπόντες· Τίς σε²⁹ κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν; τούτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν³³ ἀπέστειλεν ¶ ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ¹⁹ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.

36 Οὗτος³⁷ ἐξήγαγεν αὐτοὺς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῆ ἡ Αἰγύπτου, καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ

μῶ, ἔτη τεσσαράκοντα.

37 Οὗτός ἴσταιν ὁ Μωυ-
σης ὁ εἶπεν τοῖς υἱοῖς
Ἰσραὴλ· Πρόφήτην ὑμῖν
ἀναστήσει· Κύριος ὁ
Θεὸς ὑμῶν· * ἐκ τῶν
ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ·
† αὐτοῦ ἀκούσεσθε!

38 Οὗτός ἴσταιν ὁ γενό-
μενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐρήμῳ, μετὰ τοῦ
ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος
αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ,
καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν·
ὃς ἠδέξατο λόγια
ζῶντα, † δοῦναι ἡμῖν·

39 Ἦ, οἱ 17 ἠθέλησαν
ὑπὲρκοι γενέσθαι οἱ
πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἠ-
πώσαντο, κ' ἐστράφη-
σαν ταῖς καρδίαις αὐτῶν
εἰς Αἴγυπτον,

40 Εἰπόντες τῷ Ἀαρὼν·
Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ
20 προπορεύονται ἡμῶν·
ὁ γὰρ Μωυσῆς οὗτος ὃς
21 ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου, οὐκ οἶδα-
μεν τί 7 γέγονεν αὐτῷ.

41 Καὶ 25 ἔμοσχοποίη-
σαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις, καὶ 27 ἀνήγαγον θυ-
σίαν τῷ εἰδιώλῳ, καὶ
εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔρ-
γοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.

42 35 Ἐστρέψε 29 δὲ ὁ
Θεὸς, κ' 31 παρέδωκεν αὐ-
τοῖς λατρεύειν τῇ 33 στρα-
τιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς
34 γέγραπται ἐν βίβλῳ
πῶν προφητῶν· Μη σφά-

A. D. 31.

- 1 εἰμί.
2 προσφέρω.
3 ἀίστημι.
4 nom. pro
vos. Att.
5 ἀναλαμβάνω.
* αἱ ἡμῶν.
† Ῥεφάν, τ.
αἱ Ῥεφῶ, s.
Ῥομφᾶ.
6 ποιῶν.
7 γίνομαι.
8 1 Ch. 5. 26.
Ho. 10. 5.
9 Mat. 16. 18.
10 pro ἐπὶ
ἐκείνῃ s.
μέρῳ.
11 δέχομαι.
12 διατάσσω.
13 Ro. 3. 2.
He. 5. 12.
14 ch. 23. 25.
Jno. 20. 25.
15 δίδωμι.
16 ὄρω.
17 θέλω.
18 ἀπυθέομαι
ch. 13. 16.
19 εἰσάγω.
20 Lu. 1. 76.
21 ἔξωγα.
22 ἔξωθίω.
23 εἶδω.
24 εἰρίσκω.
25 μοσχοποιῶ.
26 αἰτέω. (εἶω.
27 ἀνάγω.
28 2Pe. 1. 13.
29 s. λατῶν,
γ. γνάμην,
γ. τρέπουσ.
30 οἰκοδομῶ.
31 παραδίδω-
μι.
32 ch. 17. 24.
33 1 Ki. 22. 19.
34 γράφω.
Am. 5. 25, 26.
35 στρέφω.

για καὶ θυσίας 2 προση-
νέγκατέ μοι ἔτη τεσσα-
ράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ,
4 οἶκος Ἰσραὴλ;

43 Καὶ ἀνελαβετέ τὴν
σκηνὴν τοῦ Μολόχ, καὶ
τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑ-
μῶν † Ῥεμφῖν, τοὺς τύ-
πους οὓς 6 ἐποιήσατε
προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ
8 μετοικίω ὑμᾶς ἐπέκει-
να 10 Βαβυλῶνος.

44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρ-
τυρίου 1 ἦν ἐν τοῖς πατ-
ράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
καθὼς 12 διατάξατο ὁ λα-
λῶν τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι
αὐτὴν κατὰ τὸν 14 τύπον
ὃν 16 ἐώρακεῖ·

45 Ἦν κ', 19 εἰσήγαγον
διαδεξάμενοι οἱ πατέρες
ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ
κατασχέσει τῶν ἔθνων,
ὃν 22 ἐξώσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ
προσώπου τῶν πατέρων
ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν
Δαβὶδ·

46 Ὅς 24 εὗρε χάριν
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ
26 ἠτήσατο εὐρεῖν 28 σκί-
νωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ.

47 Σολομῶν δὲ 30 ἠκο-
δόμησεν αὐτῷ οἶκον.

48 Ἀλλ' οὐχ ὁ ὑψίστος
ἐν 32 χειροποιήσις 31 θεοῖς
κατοικεῖ, καθὼς ὁ προ-
φήτης λέγει·

49 Ὁ οὐρανὸς μοι θρό-
νος, ἢ δὲ γῆ ὑποπόδιον
τῶν ποδῶν μου· ποιῶν
οἶκον οἰκοδομηστέ μοι;

λέγει Κύριος ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;

50 Οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα;

51 Ὁ Σκληροτράχηλος, ὁ ἀπερίτμητος τῆ καρδίας καὶ τοῖς ἰσίοις, ἔμειθεὶς τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ἡμεῖς.

52 Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἔδιδξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγεύσαντας περὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ δικαίου, οὗ κύν ἡμεῖς προδόται καὶ φονεῖς γεγένησθε.

53 Οἷτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διατάγας ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.

54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν.

55 Ὑπάρχων δὲ πλήρης Πνεύματος ἁγίου, ἀτείχασα εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδε δόξαν Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ.

56 Καὶ εἶπεν Ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνευγμένους, καὶ τὸν θρόνον τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ Θεοῦ.

57 Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ

A. D. 32.

- 1 He. 3. 11. 18
- Ps. 132. 14.
- Is. 66. 1.
- 2 ὄραμα.
- 3 λιθοβολέω.
- 4 ἀποτίθημι.
- 5 ποιεῖν.
- 6 τοῖς.
- 7 Ex. 33. 3, 5.
- De. 9. 6.
- 8 Ge. 17. 14.
- Ex. 12. 48.
- Le. 26. 41.
- Je. 6. 10.
- 9 οὐδ.
- 10 ch. 9. 14.
- Ro. 10. 12, 13
- 11 δόξα.
- 12 ἀράγμα.
- 13 ἀποκτείνω.
- 14 ch. 3. 18.
- 15 Lu. 6. 16.
- 2 Ti. 3. 4.
- 16 τίθημι.
- 17 γίνομαι.
- 18 κοίτης.
- Jan. 11. 11.
- 19 λαμβάνω.
- 20 εἶμι.
- 21 Ro. 13. 2.
- Ex. 4. 11.
- 22 ch. 22. 20.
- Lu. 11. 48.
- Ro. 1. 32.
- 23 φυλάσσω.
- 24 ch. 22. 20.
- 25 διαπρίω,
- ch. 5. 33.
- 26 ἀνευγμένους,
- v. 4. c. 11. 19.
- 27 βρόχῳ,
- Job 16. 9.
- Ps. 35. 16.
- 28 συγκομιζέω.
- 29 ἀνεύγω.
- 30 ἵστημι.
- 31 ἀνοίγω.
- 32 Lu. 2. 25.
- 33 κρέζω, ἴμαι.
- 34 λαμβάνω.
- 35 συνέχω.

9 ὦτα αὐτῶν, καὶ ἔωρμησαν ὀμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν.

58 Καὶ ἐβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλην· καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαῦλον,

59 Καὶ ἐλιθοβόλον τὸν Στέφανον, ἰστικαζόμενον καὶ λέγοντά· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου.

60 Ἐθεὶς δὲ τὰ γόνατα, ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ· Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτιαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐκοιμήθη.

Κεφ. η'.
ΣΑΥΛΟΣ δὲ ἦν στυγεροὺς ἀναιρέσει αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες τε διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων.

28 Συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἐποίησαντο κοπετόν μετὰ ἐπ' αὐτῷ.

3 Σαῦλος δὲ ἐλιμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εισπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας,

¹ παρεδίδου εἰς φυλακὴν.
⁴ Οἱ μὲν οὖν ⁸ διασπα-
 ρέντες ⁴ διήλθον, ⁵ εὐαγγε-
 λιζόμενοι τὸν λόγον.
⁵ Φίλιππος δὲ ⁸ κατελ-
 θὼν εἰς πόλιν τῆς Σαμα-
 ρείας, ⁹ ἐκήρυσσεν αὐ-
 τοῖς τὸν Χριστόν.
⁶ ¹¹ Προσεῖχόν ¹² τε οἱ
 ὄχλοι τοῖς λεγομένοις
 ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμο-
 θυμάδον, ἐν τῷ ἰκούειν
 αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ
 σημεῖα ἃ ἐποίει.
⁷ † Πολλῶν γὰρ τῶν
 ἐχόντων πνεύματα ἀκά-
 θαρτα, ¹² βωύοντα μεγά-
 λη φωνῇ, ¹⁵ ἐξήρχετο·
 πολλοὶ δὲ ¹⁷ παραλε-
 λυμένοι καὶ χωλοὶ ¹⁹ ἐθε-
 ραπήθησαν.
⁸ Καὶ ²¹ ἐγένετο χαρὰ
 μεγάλη ἐν τῇ πόλει
 ἐκείνῃ.
⁹ Ἄνθρωπος δὲ τις ὀνόματι
 Σίμων ²² προῦπῆρχεν ἐν
 τῇ πόλει μαγεύων καὶ
²⁵ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς
 Σαμαρείας, λέγων ²⁷ εἶναι
 τινα ἑαυτὸν ²⁹ μέγαν.
¹⁰ Ὡ, ¹¹ προσεῖχόν ² πάν-
 τες ἡ ἀπὸ μικροῦ ἕως
 μεγάλου, λέγοντες· Οὗ-
 τός ²⁷ ἐστίν ἡ ³¹ δύναμις
 τοῦ Θεοῦ ἡ ^{**} μεγάλη.
¹¹ ¹¹ Προσεῖχόν ¹² δὲ αὐ-
 τῷ, διὰ τὸ ἰκανῶς χρόνῳ
 ταῖς μαγείαις ²⁵ ἐξέστα-
 κέναι αὐτούς.
¹² Ὅτε δὲ ²⁵ ἐπίστευ-
 σαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγε-

A. D. 32.
¹ παραδίδου
² ε. πρόγραμμα
³ διασπαρ. α.
⁴ διήλθον α.
⁵ εὐαγγελίζοντες
⁶ γ. 12, 25, 26.
⁷ α. τοῦ θεοῦ.
⁸ κατήρχον α.
⁹ κήρυσσεν α.
¹⁰ ch. 1. 14.
¹¹ προσεῖχον α.
¹² ε. τὸν οὖν.
¹³ εὐαγγελίζοντες
 καὶ σημεῖα
 ἐποίει α.
¹⁴ Πολλοὶ... ε.
¹⁵ ἐξήρχετο α.
¹⁶ βωύοντες α.
¹⁷ ἀποστόλων α.
¹⁸ ἐξήρχετο α.
¹⁹ καταβύβοντες α.
²⁰ παραλελυμένοι α.
²¹ προσεῖχον α.
²² ἐθεραπήθησαν α.
²³ χαρὰ α.
²⁴ λαμβάνοντες α.
²⁵ γίνονται α.
²⁶ ὀνόματι α.
²⁷ ἐκείνῃ α.
²⁸ προῦπῆρχον α.
²⁹ μαγεύων α.
³⁰ ἐξιστῶν α.
³¹ ἐξιστῶν α.
³² ἐξιστῶν α.
³³ ἐξιστῶν α.
³⁴ ἐξιστῶν α.
³⁵ ἐξιστῶν α.
³⁶ ἐξιστῶν α.
³⁷ ἐξιστῶν α.

λιζόμενῳ τὰ ¹ περὶ τῆς
 βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ
 τῷ ὀνόματι ² τοῦ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, ²⁴ ἐβαπτίζοντο
 ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες.
¹³ Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐ-
 τὸς ²⁵ ἐπίστευσε, καὶ βαπ-
 तिθεὶς ²⁷ ἦν ¹⁹ προσκαρ-
 τερῶν τῷ Φιλίππῳ θεω-
 ρῶν τε ^{*} σημεῖα καὶ
 δυνάμεις ^ε μεγάλας ¹ γι-
 νομένας ¹, ²⁵ ἐξίστατο.
¹⁴ Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν
 Ἱερουσαλὴμοι ἀπόστο-
 λοι ὅτι ²⁷ δεδέκεται ἡ Σα-
 μαρεία τὸν λόγον τοῦ
 Θεοῦ, ¹⁴ ἀπέστειλαν πρὸς
 αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ
 Ἰωάννην·
¹⁵ οἵτινες ¹⁶ καταβάν-
 τει ¹⁸ προσηύξαντο περὶ
 αὐτῶν, ὅπως ²⁰ λάβωσι
 Πνεῦμα ἅγιον.
¹⁶ (Ἰσχυρὸν γὰρ ²⁷ ἦν
 ἐκ' ὑδρῶν αὐτῶν ²² ἐπι-
 πεπτακός, μόνον δὲ ²⁴ βε-
 βαπτισμένοι ²⁶ ὑπῆρχον
 εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου
 Ἰησοῦ.)
¹⁷ Τότε ²⁶ ἐπετίθουν ταῖς
 χεῖρας ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ²⁰ ἐ-
 λάμβανον Πνεῦμα ἅγιον.
¹⁸ ἢ ³⁰ Θεασάμενος δὲ ὁ
 Σίμων ὅτι διὰ τῆς ³² ἐπι-
 θέσεως τῶν χειρῶν τῶν
 ἀποστόλων ³³ δίδεται τὸ
 Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ³⁴ προ-
 σήνεγκεν αὐτοῖς χρή-
 ματα,
¹⁹ λέγων ³³ Δόςτε ²⁶ καί μοι
 τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα

A. D. 32.

ἔαν ¹ ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνη Πνεῦμα ἅγιον.
 20 Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν σου σὸν σοὶ ² εἶν εἰς ³ ἀπώλειαν, ὅτι τὴν ⁴ δωρεάν τοῦ Θεοῦ ⁵ ἐνόμισας διὰ χρημάτων ⁶ κτᾶσθαι.
 21 Οὐκ ⁷ ἔστι σοι μερίς οὐδὲ κλῆρον ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ⁸ ἔστιν ⁹ εὐθεία τὸ νόπιον τοῦ Θεοῦ.
 22 Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ ¹⁰ δεήθητι τοῦ Θεοῦ, εἰ ἄρα ¹¹ ἀφεθήσεται σοὶ ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου.
 23 Εἰς γὰρ ¹² χολὴν ¹³ πικρίας κ. ¹⁴ σύνδεσμον ἀδικίας ὀρώ σε ¹⁵ ὄντα.
 24 ¹⁶ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε· ¹⁷ Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ὅπως μηδέ ¹⁸ ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.
 25 Οἱ μὲν οὖν ¹⁹ διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ²⁰ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, πολλὰς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν ²¹ εὐηγγελίσαντο.
 26 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ²² ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον, λέγων· ²³ Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ

1 ἐπιτίθημι.
 * Γάζαν. AB-
 τη. al. Γάζαν· ἀδτή-
 2 εἶμι.
 3 ἀνίστημι.
 4 δωρεῶματ.
 5 ch. 25. 16.
 6 Jno. 4. 10.
 7 νομίζω.
 8 Jc. 13. 23.
 9 κτάομαι.
 10 Lu. 1. 52.
 11 ch. 9. 11.
 12 s. τεταγμένος, γ. καθιστάμενος.
 13 ἔρχομαι.
 † Ἐναντι-σ.
 14 ἀναγιώσκω.
 15 ὀρώμαι.
 † κρίου-σ.
 16 ἀφίχημι.
 17 Mat. 27. 34.
 18 προσέρχομαι.
 19 Ro. 3. 14.
 20 κολλᾶω.
 21 Ep. 4. 3.
 22 προστρέχω.
 23 ἀποερίνω.
 24 ἀκού. (μαι)
 25 s. τούτων.
 26 Ge. 26. 9.
 27 περιέρχομαι.
 † s. πολλά κλαίων οὐ διελιπταινίν.
 28 ὄνταμαι.
 29 ch. 2. 40.
 30 Mat. 15. 14.
 31 ὑποτρέφω.
 32 παρακαλέω.
 33 εὐαγγελίζω.
 34 ἀναβαίνω.
 35 λαλίω.
 36 Is. 53. 7, 8.
 37 ἄγω.

Ἱερουσαλὴμ εἰς * Γάζαν· αὕτη ² ἐστὶν ἔρημος.
 27 Καὶ ³ ἀναστὰς ⁴ ἐπορεύθη· καὶ ἰδὼν, ἀνὴρ ⁵ Λιβύου εὐνοῦχος, ⁶ δυνάστης Κανδάκης ⁷ τῆς βασιλείσης Λιβύων, ὃς ⁸ ἦν ⁹ ἐπὶ πάσης τῆς γῆς αὐτῆς, ὃς ¹⁰ ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ,
 28 ¹¹ ἦν τε ὑποστρέφων, καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ, καὶ ¹² ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.
 29 Εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· ¹³ Πρόσελθε, καὶ ¹⁴ κολλήθητι τῷ ἄρματι τούτῳ.
 30 ¹⁵ Προσδραμών δὲ ὁ Φίλιππος ¹⁶ ἤκησεν αὐτῷ ἀναγιώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· Ἄρα γε ¹⁷ γινώσκεις ἂ ἀναγιώσκεις;
 31 Ὁ δὲ εἶπε· Πῶς γὰρ ἂν ¹⁸ δυναίμην, εἰάν μή τις ¹⁹ ὀδηγήσῃ με; ²⁰ Παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον ²¹ ἀναβαῖντα καθίσαι σὺν αὐτῷ.
 32 Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἦν ²² ἀνεγίνωσκεν, ²³ ἦν αὕτη· ²⁴ Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ²⁵ ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείραντος αὐτὸν ἀφῶνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.
 33 Ἐν ἧ' ἰλασθεῖται αὐ-

τοῦ ἢ κρίσις αὐτῆ Ἰησοῦ·
τὴν δὲ γενεάν αὐτοῦ τίς
διηγήσεται; ὅτι αἵρε-
ται ἀπὸ τῆς γῆς ἢ ζωῆ
αὐτοῦ.

34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ,
εἶπε· Δέσμαι σου, περὶ
τίσος ὁ προφήτης λέγει
τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ
περὶ ἑτέρου τινός;

35 Ἀντίστας δὲ ὁ Φί-
λιππος τὸ στόμα αὐτοῦ,
καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς
γραφῆς ταύτης, εὐηγ-
γεῖσασα αὐτῷ τὸν Ἰη-
σοῦν.

36 Ὡς δὲ ἠπορεύοντο
κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον
ἐπὶ τὴν ὕδωρ καὶ ῥησιν
ὁ εὐνοῦχος· Ἰδὼ ὕδωρ· τί
κωλύει με βαπτισθῆναι;

37 Εἶπε δὲ ὁ Φίλιπ-
πος· Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης
τῆς καρδίας, ἔξεσιν. Ἀ-
ποκριθεὶς δὲ εἶπε· Πισ-
τεύω τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ
εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

38 Καὶ ἐκέλευσε τῆ-
ναι τὸ ἄρμα καὶ κατέ-
βησαν ἀμφότεροι εἰς
τὸ ὕδωρ, ὁ τε Φίλιππος
καὶ ὁ εὐνοῦχος· καὶ ἐ-
βάπτισεν αὐτόν.

39 Ὅτε δὲ ἀνέβησαν
ἐκ τοῦ ὕδατος, ᾤνευμα-
Κυρίου ἤρπασε τὸν Φί-
λιππον, καὶ οὐκ εἶδεν
αὐτόν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος·
ἠπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν
αὐτοῦ χαίρων.

A. D. 33.

- 1 αἴρω.
- 2 εὐόισμα.
- 3 διηγήσασθαι.
- 4 ἀποκρίνομαι.
- 5 ἀνοίγω.
- 6 προσείρχομαι.
- 7 ἀρχομαι.
- 8 αὐτόν.
- 9 εὐαγγελίζω.
- 10 ε. 19, 9, 23.
- 11 πορεύομαι.
- 12 εἶμι.
- 13 ἄρχομαι.
- 14 ἴδω.
- 15 ἄγω.
- 16 ἄρμα.
- * Vide App.
- 17 περι-
στράπτω,
ch. 22. 6.
- 18 πίπτω.
- 19 ἄκουσ.
- 20 ἔστημι.
- 21 καταβαί-
νω.
- 22 ε. 7, 3, 5, 28.
- 23 ε. 7, 3, 4, 10,
37, 40.
- † ὁ Ναζω-
ραῖος.
- † Ἄλλα ἀπέ-
σθη καὶ ἐ-
σάλευσα.
- 23 ch. 26. 14.
- 24 ch. 26. 14.
- 1 Co. 15. 55.
- 25 βαπτίζω.
- 26 ch. 26. 14.
- 27 ἀναβαί-
νω.
- 5 πνεῦμα ἤ-
ρπασεν ἐπὶ τὸν
εὐνοῦχον, ὡς
γὰρ δὲ ἐ-
βούλη.
- 28 κ. εἶπε.
- 29 ἀνίστημι.
- 30 εἰσέρχομαι.

40 Φίλιππος δὲ εὐρέ-
θη εἰς Ἀζωτὸν καὶ διε-
ρχόμενος εὐηγγελίζετο
τὰς πόλεις πάσας, ἕως
τοῦ ἔλθειν αὐτὸν εἰς
Καισάρειαν.

Κεφ. θ'.

Ο ΔΕ Σαῦλος ἐτι ἐμ-
πνέων ἀπειλῆς καὶ φό-
νου εἰς τοὺς μαθητὰς
τοῦ Κυρίου, προσελθὼν
τῷ ἀρχιερεῖ,

2 ἤτησατο παρ' αὐ-
τοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δα-
μασκὸν πρὸς τὰς συνα-
γωγὰς, ὅπως εἴαν τινὰς
ἄνδρας τῆ ὁδοῦ ὄντας
ἀνδράς τε καὶ γυναῖκας,
14 δεδεμένους 15 ἀγάγῃ
εἰς Ἱερουσαλήμ.

3 Ἐν δὲ τῷ ἠπορεύεσ-
θαι, 16 ἐγένετο αὐτὸν ἐγ-
γίξιν τῇ Δαμασκῷ καὶ
ἐξαίφνης 17 περιήστρα-
ψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ
οὐρανοῦ.

4 Καὶ 18 πεσὼν ἐπὶ τὴν
γῆν, 19 ἤκουσε φωνὴν λέ-
γουσαν αὐτῷ Σαῦλ,
Σαῦλ, τί με διώκεις;

5 Εἶπε δὲ· Τίς εἰ, Κύ-
ριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶ-
πεν· Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν
σύ διώκεις· 23 σκλη-
ρόν σοι πρὸς 24 κέντρα
26 λακτίζεις.

6 Τρέμων τε καὶ θαμ-
βῶν εἶπε· Κύριε, τί με
θέλεις ποιῆσαι; Καὶ ὁ
Κύριος 28 πρὸς αὐτόν·
29 Ἀναστῆθι κὶ 30 εἰσελθε

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, ΙΧ.

A. D. 33.

εις την πόλιν, και ἰλαθηθήσεται σοι * τί σε δεῖ ποιεῖν.

7 Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδίζοντες αὐτῷ, εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες.

8 Ἡγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεωγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ἰούδενά τι βλεπεῖν χεῖραγωγούντες δὲ αὐτόν, εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν.

9 Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, και οὐκ ἔφαγεν, οὐδὲ ἔπιεν.

10 Ἦν δὲ τις μαθητῆς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, κ. εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Κύριος ἐν ὄραματι Ἀνανία. Ὁ δὲ εἶπεν Ἰδὼν ἐγώ, Κύριε.

11 Ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν Ἄναστας πορεύθητι ἐπὶ τὴν ὁμίην τὴν καλουμένην Ἐυθείαν, και ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι, Ταρσεά· ἰδοὺ γὰρ προσεΐχεται.

12 Καὶ εἶδεν ἐν ὄραματι ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν εἰσελθόντα, και ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.

13 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἀνανίας Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα

- 1 λαλίω.
- 2 ποίω.
- * ὁ, τι-ε.
- 3 Ἰσχυμα.
- 4 ver. 32.
- Ro. 1. 7.
- 5 Pr. 17. 29.
- Is. 56. 10.
- † Ἰσχυ-α.
- 6 ἰδω.
- 7 ἐκείνω.
- 8 Ro. 9. 21.
- 9 Ro. 9. 11.
- 10 ἀνοίγω.
- 1 οὐδὲν-α.
- 11 βλέπω.
- 12 ὀφθαλμοκίνητος.
- 13 ch. 22. 11.
- 14 πάσχω.
- 15 εἰσάγω.
- 16 ἀπερχομαι.
- 17 εἶμι.
- 18 φάγω.
- 19 πίω.
- 20 ἀποπέμπω.
- 21 εἶδω.
- 22 ὀπτομαι.
- 23 ἔρχομαι.
- 24 πλέω.
- 25 ἀνίστημι.
- 26 ἀποπέμπω.
- 27 ch. 8. 21.
- 28 Lc. 11. 9, 10.
- 29 ἀναβλέπω.
- 30 s. Ἰούδα, ver. 12.
- 31 alii transp.
- 31 εἰσερχομαι.
- 32 λαμβάνω.
- 33 ἐπιτίθημι.
- 34 Ge. 48. 2.
- 35 s. ταῦτον.
- 36 γίνομαι.
- 37 ἀποκρίνομαι.
- 38 κηρύσσω.
- 39 ἀκούω.
- † Ἰησοῦν-α.
- 40 s. εἶπε.

κακά ἐποίησε τοῖς ἀγαθῶν σου ἐν Ἱερουσαλήμ.

14 Καὶ ὡς ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ὤησαι πάντας τοὺς ἐπικαλυμένους τὸ ὄνομά σου.

15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Κύριος Πορεύου, ὅτι σκευὸς ἐκλογῆς μοι ἔστιν οὗτος, τοῦ βασιλείου τῶν ἐθνῶν, και βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραὴλ.

16 Ἐγὼ γάρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτόν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.

17 Ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας, και εἰσῆλθει εἰς τὴν οἰκίαν, και ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν ἴσχυ χεῖρας, εἶπε Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ Κύριος ἀπέσταλκέ με ἰησοῦν ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἢ ἤρχῃ ὅπως ἀναβλέψῃς, και πλησθῆς Πνεύματος ἁγίου.

18 Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπιδες, ἀνεβλεψέ τε παραχρῆμα, και ἀναστας ἐβαπτίσθη.

19 Καὶ λαβὼν τροφήν, ἐνίσχυσεν. Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος μετατῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς.

20 Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν Χριστόν, ὅτι υἱὸς

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, ΙΧ.

1 ἔστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

21 ³ Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες, καὶ ⁵ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ¹ ἔστιν ὁ ⁶ πορθήσας ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο· καὶ ὡς εἰς τοῦτο ⁷ ἐλιθήκει ἵνα ⁸ δεδεμένους αὐτοὺς ⁹ ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς·

²² Σαῦλος δὲ μᾶλλον ¹⁰ ἐνεδυναμότο, ¹ καὶ ¹¹ συνέχευε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῶν, ¹³ συμβιβάζων ὅτι οὗτός ¹ ἔστιν ὁ Χριστός.

²³ Ὡς δὲ ¹⁵ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἰκαναί, ¹⁷ συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ¹⁹ ἀνελεῖν αὐτόν.

²⁴ ²¹ Ἐγινώσθη δὲ τῷ Σαῦλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν· ²³ παρετήρουν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτόν ¹⁹ ἀνέλωσι.

²⁵ ²⁶ Λαβόντες δὲ αὐτόν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους, ²⁷ χαλκίσαιτες ἐν σπιριδοί.

²⁸ ²⁹ Παραγεγόμενος δὲ ὁ Σαῦλος· ³¹ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ³¹ ἐπειράτο κολᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ³⁴ ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ¹ ἔστι μαθητῆς.

²⁷ Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτόν, ⁹ ἤγαγε

A. D. 36.

- 1 εἰμί.
- 2 λαλέω.
- 3 ἐξίστημι.
- 4 παρήρησιάζομαι.
- 5 λέγω.
- 6 πορθῶ.
- 7 Ἰερουσαλήμ.
- 8 δέω.
- 9 ἄγω.
- * εἰς-Α. [α.
- 10 ἐνεδυναμόω.
- 1 τῷ λόγῳ-Γ.
- 11 συγκέχω.
- 12 συζητέω.
- 13 ch. 16. 10.
- 14 ἐπιβιβάζω.
- 15 πληροῦν.
- 16 κ. τοῦτο.
- 17 συμβουλεύω.
- 18 κατάγω.
- 19 ἀναίρω.
- 21 γινώσκω.
- φρασητήρηντο δὲ τῶν-α.
- 23 παρατηρέω
- || ἢ μὲν οὖν δεκλήστια-α.
- ** εἶχε-α.
- 24 ἔχω.
- †† οἰκοδομοῦμαι ἢ πορευόμενος-α.
- 25 Mat. 7. 24.
- 11 σπρίον· καὶ τῶν-α.
- 26 λαμβάνω.
- 27 Mar. 2. 4.
- 55 ἐκλήσθην-α.
- 28 πληθύνω.
- 29 παραγίνομαι
- || δε-α. [μαί.
- 30 γίνομαι.
- 31 πειράω.
- 32 κ. χερσίν.
- 33 κἀπὶ γο-
- 34 φοβέσθην-α.

πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν Κύριον, καὶ ὅτι ² ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῶ ⁴ ἐπαρήρησιάζατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ.

²⁸ Καὶ ¹ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος· ² ἐν Ἱερουσαλὴμ, ² καὶ ² παρήρησιάζομενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

²⁹ ² Ἐλάλειτε κ' ¹² συνεζητεῖτε πρὸς τὰς ¹ ἑλλημιστάς· οἱ δὲ ἐπέχειρουν αὐτόν ¹⁹ ἀνελεῖν.

³⁰ ¹⁴ Ἐπιγινώσκοντες ¹⁶ δὲ οἱ ἀδελφοὶ ¹⁵ κτήραγον αὐτόν εἰς Καισάρειαν, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτόν εἰς Ταρσόν.

³¹ ¹¹ Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας ^{**24} εἶχον εἰρήνην, ^{††25} οἰκοδομοῦμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ ¹¹ Κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου Πνεύματος ^{**25} ἐπληθύνοντο.

³² ³⁰ Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων, ³² κατελθεῖν ³³ κ' πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδαν.

³³ Ἐὖρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπον τινα Λινέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὄκτω

κατακείμενον ἐπὶ κραββάτω, δε. ἦν ὁ παραλελυμένος.

34 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος· Λιβέ, ἰάται σε Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ἁνάστηθι, κ. ἴστρώσου σε αὐτῷ. Καὶ εὐθέως ἁνέστη.

35 Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδαν καὶ τὸν Σαρωνᾶν, οἵτινες ἠέπεστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον.

36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθητρία ὀνόματι Ταβιθά, ἡ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνηῶν ὧν ἐποίει.

37 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθάνειν· λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.

38 Ἐγγύς δὲ οὗσης Λύδης τῆ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἔστιν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἀνδράς πρὸς αὐτὸν, παρακαλοῦντες αὐτὸν ἵνα ἵκησται ἐκεῖθεν ἕως αὐτῶν.

39 Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγεγόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπεριώον· καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπιδεικνόμεναι χειρῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα

A. D. 37.

- 1 εἰμί.
- 2 Mat. 9. 25.
- 3 παραλύω.
- 4 προσεύχομαι.
- 5 ἀνίστημι.
- 6 λούω.
- 7 στρώνω.
- 8 αἶμα.
- 9 κ. κλίνω.
- 10 ἀνεκάθισεν.
- * Σαρωνά, α. αὐτῶν.
- 11 ἐπεστρέψω.
- 12 δίδωμι.
- 13 πιστεύω.
- 14 μέτω.
- 15 γίνωμαι.
- 16 ε. 10. 6. 12.
- 17 ἀποθνήσκω.
- 18 τίθημι.
- 19 v. 39. e. 1. 13
- † τις ἦν ἐν Ἰ.
- 20 Mat. 27. 37.
- 21 καλέω.
- 22 v. 7. e. 3. 12.
- 23 κ. πάλαι.
- 24 ἀποπέλλω.
- 1 παρακαλοῦντες.
- 2 ἀκούω.
- 3 ε. 4. 1. 1.
- 25 ch. 13. 38.
- 26 ch. 11. 14.
- 27 Na. 22. 16.
- 28 ἀφίχθεσθε.
- 29 ch. 4. 31.
- 30 ch. 2. 25.
- 31 Th. 3. 16.
- 31 συνέρχομαι. ἰματ.
- 32 παραγίνωμαι.
- 33 ἀνάγω.
- 34 Mar. 1. 45.
- 35 παρέστημι.
- 36 κ. κατά.
- 37 εἰσέρχομαι.

ἐποίει μετ' αὐτῶν οὐσα ἢ Δορκάς.

40 Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος, θείσ τὰ γόνατα, προσήξατο καὶ ἠέπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπε· Ταβιθά, ἁνάστηθι. Ἡ δὲ ἠνοιξε τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισεν.

41 Δοῦς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἁνέστησεν αὐτὴν· φανήσας δὲ τοὺς ἁγίους, καὶ τὰς χήρας, ἠέπιστην αὐτὴν ἕσαν.

42 Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν Κύριον.

43 Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἰκανὰς μένειν αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρὰ τινι Σίμωνι λεβυραῖ.

Κεφ. ι΄.

ΑΝΗΡ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπειρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,

ὁ εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν, σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν αἰτεῖ ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ θεόμενος τοῦ Θεοῦ διακοντὸς.

3 Εἶδεν ἐν ὄραματι φανερώς, ὅσει ὤραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἀγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελ-

Σίμωνα δε ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος θυρωροῦ παρὶ θάλασσαν· ὃς ἔστι παραγεγόμενος λαλῆσαι σοι.

33 Ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψεν πρὸς σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγεγόμενος. Νῦν ὅν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ κἀρεσμεν, ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ἐκ τοῦ Ἰ Θεοῦ.

34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα, εἶπεν· Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι ἐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός·

35 Ἄλλ' ἐν παντὶ ἔθνεσι ὁ φοβούμενος αὐτόν, καὶ ἐραζόμενος δικαιοσύνην, θεκτός αὐτῷ ἔστι.

36 Τὸν λόγον οὖν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός ἔστι πάντων Κύριος·

37 Ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλην τῆς Ἰουδαίας, ἡ ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βῆπῆσμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης·

38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὃς ἔχρισεν αὐτόν ὁ Θεὸς Πνεύματι ἁγίῳ κ' δυνάμει, ὃς δὲ ἦλθεν εὐεργετῶν κ' ἰάμενος πάντας τοὺς κα-

A. D. 41.

- 1 παραγεγόμενος
- 2 ἰ. 23 αὐτῆς
- 3 ἰ. 23
- 4 πᾶσι
- 5 καὶ-ε.
- † αὐτῶν, αὐτῶν τοῦ κερύου.
- 5 κἀρεσμεν
- 6 ἀκοῦσαι
- 7 προστάτω
- 8 κερύου-ε.
- 8 ἰ. 23
- 9 ἀκούω
- 10 ἰ. 23
- 11 ch. 4. 12.
- 12 ἰ. 23
- 13 αὐτῶν
- 14 ἰ. 23
- 15 προσωπολήπτης
- 16 σου-εὐαγγ.
- 17 ἀποστόλων
- 18 ἀποστόλων
- 19 ἀποστόλων
- 20 ἀποστόλων
- 21 ἀποστόλων
- 22 ἀποστόλων
- 23 ἀποστόλων
- 24 ἰ. 23
- 25 ἰ. 23
- 26 ἀποστόλων
- 27 ἀποστόλων
- 28 ἀποστόλων
- 29 ἀποστόλων
- 30 ἰ. 23
- 31 ἀποστόλων
- 32 ἀποστόλων
- 33 ἀποστόλων
- 34 ἰ. 23
- 35 ἰ. 23

ταθναστευόμενους ἐκ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ.

39 Καὶ ἡμεῖς ἔσμεν μαρτυροῦντες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ· ὧν ἄνευλον κρημάσαντες ἐκὶ ξόλου.

40 Τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδειξεν αὐτόν ἐμφανῆ γενέσθαι·

41 Ὅσον παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς προεχειροτονημένοις ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεπίτουμεν καὶ ἐσμεν νοκίῳμεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτόν ἐκ νεκρῶν.

42 Καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρέσαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτυρῆσθαι ὅτι αὐτός ἔστιν ὁ Θεὸς κριτῆς ζώντων καὶ νεκρῶν.

43 Τοῦτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεισιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πεπτεῦοντα εἰς αὐτόν.

44 Ἐπι λαλοῦντος τοῦ Πέτρον τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον.

45 Καὶ ἔξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκκέχυται.

46 Ἦκουόν γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος·

47 Μὴ τὸ ὕδωρ κολύσαι δυναταί τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς;

48 Προσέταξέ τε αὐτοῖς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἑπεμίσαι ἡμέρας τινάς.

Κεφ. ια'.
 5 ἮΚΟΥΣΑΝ δὲ οἱ ἀποστολοὶ καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

6 Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς,

3 λέγοντες· Ὅτι πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίας ἔχοντας εἰσήλθες, καὶ συνέφαγες αὐτοῖς.

4 Ἀρξάμενοι δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθέξῃς, λέγων·

5 Ἐγὼ ἤκουον ἐν πόλει

A. D. 43.

- 1 Ἰερουσαλ.
- 2 ἀκροβυστίας
- 3 ἐκ περιτομῆς
- 4 ἔθνη
- 5 ἀκροβυστίας
- 6 Ἰουδαίαν
- 7 Ἰουδαίαν
- 8 ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος
- 9 κατακλύσει
- 10 ἀπεκρίθη
- 11 Ἰουδαίαν
- 12 Ἰουδαίαν
- 13 Ἰουδαίαν
- 14 ἀκροβυστίας
- 15 ἀκροβυστίας
- 16 ἀκροβυστίας
- 17 Ἰουδαίαν
- 18 Ἰουδαίαν
- 19 ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος
- 20 ἀκροβυστίας
- 21 ἀκροβυστίας
- 22 Ἰουδαίαν
- † Vide App.
- 23 ἀκροβυστίας
- 24 ἀκροβυστίας
- 25 ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος
- 26 ἀκροβυστίας
- 27 ἀκροβυστίας
- 28 εἰς
- 29 Ἰουδαίαν
- 30 Ἰουδαίαν
- 31 ἀκροβυστίας
- 32 ἀκροβυστίας
- 33 ἀκροβυστίας
- 34 ἀκροβυστίας
- 35 ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος
- 36 ἀκροβυστίας

ἰόπη προσευχόμενος· κτείδον ἐν ἐκστάσει δράμι, καταβαῖνον σκευὴς τῆς ὄψις ἔθνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ.

6 Εἰς ἣν ἀτεινίαν κτενέουσιν καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς, καὶ τὰ θηρία, καὶ τὰ ἔρπετά, καὶ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

7 Ἦκουσα δὲ φωνῆ λεγούσης μοι· Ἀνατάς, Πέτρε, ἔσθω καὶ φάγε.

8 Εἶπον δὲ· Μηδὲ μίως, Κύριε· ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκαθάarton οὐδέποτε εἰσήλθεν εἰς τὸ στόμα μου.

9 Ἀπεκρίθη δὲ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Ἄ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισέ σε, σὺ μὴ κοίνου.

10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς· καὶ πάλιν ἀνεσπείσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν.

11 Καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἤμην, ἀπεταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρὸς με.

12 Εἶπε δὲ μοι τὸ Πνεῦμα συνέλθειν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον.

13 Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός.

13 ¹ Ἀπῆγγελέ τε ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ² σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην ³ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον,

14 Ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ κ' ἅς ὁ οἶκός σου.

15 Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ⁸ ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ.

16 ¹² Ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος ἰ Κυρίου, ὡς ἔλεγεν Ἰωάννης μὲν ¹³ ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.

17 Εἰ οὖν τῶν ¹⁵ ἰσθμῶν δωρεάν ²¹ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεῦσασι ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ ⁴ δὲ τίς ³ ἡμῖν δυνατὸς ²³ κωλύσαι τὸν Θεόν;

18 Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα, ἠσύχασαν, καὶ ἔδοξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες Ἄρα γε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ²¹ ἔδωκεν εἰς ζωὴν.

19 Οἱ μὲν οὖν ²⁷ διασπαρῆντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ ⁵ Στεφάνῳ, ²⁹ δὴλθον εἰς Φοινίκην καὶ Κύπρον καὶ Ἀντιοχείαν, μηδενὶ λα-

A. D. 43.

1 ἀπαγγέλλω

2 ἵστημι.

3 εἰμί.

* ἰδόντες-α.

4 εἰσέρχομαι

5 λαλεῖν.

† Ἐλληνας-α

6 ch. 6. 1.

7 ἀρχομαι.

8 ἐπιπίπτω.

9 ἐπιτρέφω,

ch. 9. 35.

10 δέω.

11 κ. οὐσης.

12 μνησθ-κομαι.

† τοῦ-α.

13 βαπτίζω.

14 ἐξαποτίλλω.

15 Jno. 5. 18.

Phi. 2. 6.

16 παραγίνομαι.

17 Jno. 4. 10.

18 παρακαλέω.

19 χαίρω.

20 εἶδω.

21 δίδωμι.

22 ch. 27. 13.

Ro. 8. 28.

Ep. 1. 11.

2 Th. 1. 9.

23 ch. 8. 36.

Mar. 9. 38, 39

24 ch. 18. 18.

Mat. 15. 32.

Mar. 8. 2.

25 προστίθωμι, ch. 2. 47.

26 εἰσέρχομαι

27 διασπαρῆσαι

ch. 8. 1.

28 ἐδίδωκεν.

† Στεφάνου-α.

29 εἰσέρχομαι

30 ἴγω.

31 γίνομαι.

32 σπάρω.

33 δίδωμι.

λοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις.

20 ³ Ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἱ τινες ⁴ εἰσελθόντες εἰς Ἀντιοχείαν, ⁵ ἐλάλουν πρὸς τοὺς ⁶ Ἕλληνας, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν.

21 Καὶ ³ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν, πολὺς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ⁹ ἐπέστρεφεν ἐπὶ τὸν Κύριον.

22 ¹⁰ Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ἅτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ¹¹ ἐν Ἱεροσολίμοις περὶ αὐτῶν, κ' ¹⁴ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν ²⁰ διελθεῖν εἰς Ἀντιοχείαν.

23 Ὃς ¹⁶ παραγεγόμενος καὶ ²⁰ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ¹⁹ ἐχάρη, καὶ ¹⁸ παρεκάλει πάντας τῆς ²² προθέσει τῆς καρδίας ²⁴ προσμένειν τῷ Κυρίῳ.

24 Ὅτι ³ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, καὶ πλήρης Πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως. Καὶ ²⁵ προστέθη ὄχλος ἰκανὸς τῷ Κυρίῳ.

25 ²⁶ Ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν ⁶ ὁ Βαρνάβας ἵνα ζητῆσαι Σαῦλον, κ' ²⁸ εὗρον ⁴ αὐτόν, ³⁰ ἠγάγει ⁴ αὐτόν εἰς Ἀντιοχείαν.

26 ³¹ Ἐγένετο δὲ αὐτὸς ἐναντὶν ὄλον ³² συναχθῆναι ⁸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ³³ δοῦναι ὄχλον

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, XII.

ικανόν, ² χρηματίσαι τε
πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ
της μαθητῶν ³ Χριστιανῶν.

27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς
ἡμέραις ⁵ κατήλθον ὑπὸ
Ἱεροσολύμων προφῆται
εἰς Ἀντιόχειαν.

28 * 7 Ἀναστάς δὲ εἰς
ἐξ αὐτῶν, ὀνόματι Ἀγα-
βος, ⁹ ἔσημανε διὰ τοῦ
Πνεύματος, λιμὸν ἰμέ-
γαν μέλλειν ¹¹ ἔσσεσθαι
ἐφ' ὄλην τὴν ¹³ οἰκου-
μένην· ὅς τις καὶ ¹⁵ ἐγένε-
το ἐπὶ Κλαυδίου ⁵ Καί-
σαρος.

29 Τῶν δὲ μαθητῶν,
καθὼς ¹⁷ ἠπόρευτο ¹⁸ τις,
¹⁹ ὤρισαν ἕκαστος αὐτῶν
εἰς ²¹ διακονίαν πέμψαι ²³
τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς·

30 Ὁ καὶ ²³ ἐποίησαν
²⁵ ἀποσεύδαντες πρὸς τοὺς
²⁷ πρεσβυτέρους διὰ χει-
ρὸν Βαρνάβη καὶ Σαύλου.

Κεφ. ιβ'.

ΚΑΤ' ἔκεινον δὲ τὸν
καιρὸν ²⁹ ἐπέβαλεν Ἡ-
ρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς
χεῖρας ³¹ κακῆσαι τινὰς
τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας.

2 ³³ Ἀνεῖλε δὲ Ἰάκω-
βον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάν-
νου, μαχαίρα.

3 Καὶ ²⁵ ἰδὼν ὅτι ²⁷ ἤρε-
τόν ¹¹ ἔστι τοῖς Ἰουδαίοις,
²⁸ προσέθετο ²⁹ συλλα-
βεῖν καὶ Πέτρον· (ἠΐσαν δὲ
¹¹ ἡμέραι τῶν ἀζύμων)

4 Ὅν καὶ πιάσας ⁴³ ἔθε-

A. D. 44.

1 ch. 10, 22.
2 παραδόξως
3 ch. 26, 28.
4 Joh. 18, 28.
5 κατοικοῦσαι
6 ἀνάγειν
7 Vide App.
8 ἀπέστημι.
9 τῆρα.
10 σημαίνει.
11 μετὰ λαοῦ-δ
12 Lu. 27, 34.
13 ἀπὸ.
14 περί-δ.
15 μέλλω.
16 κ. γίνε.
17 ἔργα-δ.
18 γίνωμαι.
19 κ. εἰς ἀπο-
κρίσιν, τ.
20 ἀπομ. Ἰουδ.
21 ἀποστέλλω
22 κ. χρημά-
23 ἀποστέλλω
24 ἀπομ.
25 2Co. 9, 12.
26 κ. τι.
27 τῶρα.
28 ἀπέστημι.
29 ἀποστέλλω
30 ἀλάττω.
31 ch. 14, 13.
32 ἠρώδης-κ.
33 μαχαίρα.
34 ἐκτελέσσω
35 ἐκτελέσσω
36 ἐκτελέσσω
37 ch. 6, 3.
38 ἀποστέλλω
39 ἀπομ. Ἰουδ.
40 συλλαβή
41 αἰ-μ.
42 ἀπέσπασεν
43 ἀπέσπασεν.
44 τῆρα.

το εἰς φυλακὴν, ² παρὰ-
δοῖς τέσσαρασι τετραδί-
οις στρατιωτῶν φυλάσ-
σειν αὐτόν, βουλόμενος
μετὰ τὸ ⁴ πάσχα ⁶ ἀνα-
γαγεῖν αὐτόν τῷ λαῷ.

5 Ὁ μὲν οὖν Πέτρος
⁸ ἐτήρειτο ἐν τῇ φυλακῇ
⁹ προσέυχῃ δὲ ¹¹ ἦν ¹⁹ ἐκ-
τεινῆς γινομένη ὑπὸ τῆς
ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεόν
¹ ὑπὲρ αὐτοῦ.

6 Ὅτε δὲ ¹² ἐμελλεν
αὐτὸν προάγειν ¹⁶ ὁ Ἡ-
ρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ
¹¹ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμε-
νος μεταξὺ δύο στρατιω-
τῶν, ²⁰ δεδεμένος ἀλύσει-
σι δυοῖν, φυλακῆς τε πρὸ
τῆς θύρας ⁸ ἐτήρουν τὴν
φυλακὴν.

7 Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος
Κυρίου ²⁴ ἐπέστη, καὶ φῶς
²⁶ ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκή-
ματι· ²⁸ κατὰξας δὲ τὴν
πλευρὰν τοῦ Πέτρου,
³⁰ ἤγειρεν αὐτόν, λέγων·
7 Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ
³³ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἀ-
λύσεις ἐκ τῶν χειρῶν.

8 Εἶπέ τε ὁ ἄγγελος
πρὸς αὐτόν· ⁹ ³⁴ Περι-
ζῶσαι, καὶ ²⁶ ὑπόδησαι
τὰ σαβάτιά σου. ²³ Ἐ-
ποίησε δὲ οὕτω. Καὶ
λέγει αὐτῷ Περιβαλοῦ
τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀ-
κολούθει μοι.

9 Καὶ ⁴¹ ἐφέληθ' ἄν ⁴² ἠκο-
λύθει αὐτῷ, κ. ἐκ ²⁵ ᾤδει
ὅτι ἀληθὲς ¹¹ ἔτι τὸ γινού-

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, ΧΙΙ.

μενον δια τῆ ἀγγέλου¹ ἑ-
δόκει δὲ ὄραμα βλέπειν.

10⁴ Διελθόντες δὲ πρῶ-
την φυλακὴν καὶ δευτέ-
ραν, ἤλθον ἐπὶ τὴν πύ-
λην τὴν σιδηρᾶν, τὴν φέ-
ρουσαν εἰς Ἰη πόλιν, ἣτις
αὐτομαίτη⁸ ἠνοίχθη αὐ-
τοῖς⁹ καὶ ἔξελθόντες
†¹¹ προῆλθον ῥύμην μίαν¹¹
καὶ εὐθέως¹³ ἀπέστη ὁ
ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ.

11 Καὶ ὁ Πέτρος, ἠγε-
νόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπε·
Νῦν¹⁷ οἶδα ἀληθῶς ὅτι
18 ἔξαπέστειλε Κύριος
τὸν ἄγγελόν αὐτοῦ, καὶ
19 ἔξειλετό με ἐκ χει-
ρὸς Ἡρώδου, καὶ πάσης
τῆς προσδοκίας τῆ λαοῦ
τῶν Ἰουδαίων.

12²¹ Συνιδῶν τε ἤλθεν
ἐπὶ Ἰη οἰκίαν Μαρίας Ἰῆς
μητρὸς Ἰωάννου, τῆ ἐπικα-
λημένῃ Μίρκου, οὗ²³ ἦ-
σαν ἱκανοὶ²⁵ συνηθροισ-
μένοι κ. πρόσενχόμενοι.

13 Κρούσαντος δὲ τοῦ
Πέτρου τὴν θύραν τῆ πυ-
λῶνος,³⁸ προσῆλθε παι-
δίσκη ὑπακούσαι, ὀνό-
ματι Ῥόδη.

14 Καὶ³⁰ ἐπιγῆσα τὴν
φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ
τῆς χαρᾶς οὐκ ἠνοίξε
τὸν πυλῶνα,³³ εἰσδρα-
μοῦσα δὲ³⁵ ἀπήγγειλεν
37 εὐτᾶναι τὸν Πέτρον
πρὸ τοῦ πυλῶνος.

15 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν
εἶπον· Μαινῶ. Ἡ δὲ

A. D. 44.

- 1 δοκίμ.
- 2 Lu. 22. 59.
- 3 λίγυ.
- 4 Τοχὸν ὁ-α.
- 4 ἀρχομαί.
- 5 ὄραμα.
- 6 ἐπιμένω.
- 7 Ματ. 4. 28.
- 8 ἀνοίγω.
- 9 ἐξέρχομαι.
- 10 ἐξίστημι.
- † κατῆρθον
τοὺς ἐπὶ τὰ
βαθμοὺς
καί-σ. Γμαί.
- 11 προέρχου.
- 13 ἀφίστημι.
- 14 ἐξάγω.
- 15 γίνομαι.
- 16 πορεύομαι.
- 1 οἶδα, ὅτι ἀ-
ληθῶς-π.
- 17 εἶδον. Δαμ.
- 18 ἔαπευέλ-
6 ἐξείλατό-α.
- 19 ἐξαιρέω.
- 21 οἰκίαν.
- 22 εὐρίσκω.
- 23 εἰμί.
- 24 κελίω.
- 25 συναθροί-
ζω, ο. 19. 25.
- 26 ἀπάγω.
- 27 κατέρχο-
μαι.
- 28 διατρέβω.
- 29 κ. τὴν θύραν
ν. τὸν γρό-
νον, ἐκεί.
- || αὐτοῦ-σ[ω]
- 30 ἐπιγινώσκω.
- 31 πάρειμι.
- 32 πείθω.
- 33 εἰστρέχω.
- 34 κ. ὄρα, κ.
καταγόμενον.
- 35 ἀπαγγέλλω.
- 36 αἰτέω. Δαμ.
- 37 ἵστημι. Γμαί.
- 38 προσέρχο-
39 κ. χάραξ.

δυσχουρίζετο οὕτως ἔχειν.
Οἱ δὲ² ἔλεγον· * Ὁ ἀγ-
γελος αὐτοῦ²³ ἐστίν.

16 Ὁ δὲ Πέτρος⁶ ἐπέ-
μενε κρούειν⁸ ἀνοίξαν-
τες δὲ εἶδον αὐτὸν, καὶ
10 ἔξεστησαν.

17 Κατασεύσας δὲ αὐ-
τοῖς τῆ χειρὶ σιγᾶν, διη-
γήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ
Κύριος αὐτὸν¹⁴ ἐξηγα-
γεν ἐκ τῆς φυλακῆς· εἶπε
δὲ³⁵ Ἀπαγγεῖλατε Ἰα-
κώβω καὶ τοῖς ἀδελφοῖς
ταῦτα. Καὶ⁹ ἐξελθὼν
16 ἐπορεύθη εἰς ἕτερον
τόπον.

18¹⁵ Γενομένης δὲ ἡμέ-
ραν,²³ ἦν ταραχος οὐκ
ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώ-
ταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος
15 ἐγένετο.

19 Ἡρώδης δὲ ἐπιζητή-
σας αὐτὸν, κ. μὴ²² εὐρίων,
ἀνακρίνας τὸν φύλακα,
24 ἐκέλευσεν²⁰ ἀπαχθῆ-
ναι²⁷ καὶ²⁷ κατελθὼν ἀπὸ
τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Και-
σάρειαν,²⁸ διέτριβεν.²⁹

20 Ἡν δὲ⁶ ὁ Ἡρώδης¹
θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ
Σιδωνίοις ὀμοθυμαδὸν
δὲ³¹ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν,
καὶ³² πείσαντες Βλάσιον,
τὸν³⁴ ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος
τῆ βασιλείας,³⁶ ἤθουοντο
εἰρήνην³⁷ διὰ τὸ πρέφει-
σθαι αὐτῶν τὴν χώραν
ἀπὸ τῆς βασιλείας.³⁹

21 Τακτῆ δὲ ἡμέρᾳ ὁ
Ἡρώδης ἐνδυσάμενος

1 ἔσθητα βασιλικὴν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, 3 ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς.

22 * Ὁ δὲ δῆμος 5 ἐπεφώνει Θεοῦ φωνῇ, καὶ οὐκ ἀνθρώπου.

23 Παραχοῆμα δὲ 7 ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, ἀνθ' ὧν ἐκ 9 ἔδωκε 6 τὴν 1 δόξαν τῷ Θεῷ· καὶ 11 γενόμενος σκωληκόβρωτος, 13 ἐξέψυξεν.

24 Ὁ δὲ λόγος τῆ Θεοῦ 15 ἤρξαντο καὶ 17 ἐπληθύνετο.

25 Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος 19 ὑπέστρεψαν 1 ἐξ Ἱερουσαλήμ, πληρῶσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν 21 ἐπικληθέντα Μάρκον.

Κεφ. ιγ'.

27 **Η**ΣΑΝ δὲ 6 τινες 1 ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν 27 οὔσαν ἐκκλησίαν προφήται καὶ 29 διδάσκαλοι, ὃ, τε Βαρνάβας καὶ Συμεῶν ὁ καλούμενος Νίγηρ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηνεῖος, Μαναῆν τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου σύντροφος, καὶ Σαῦλος.

2 31 Λειτουργοῦντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ, καὶ νηστευόντων, εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· 32 Ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν 6 τε 1 Βαρνάβαν καὶ 6 τὸν 1 Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ

A. D. 45.

- 1 v. κατά.
- 2 προσκαλίω
- 3 δημηγόρειον
- 4 ἐπιτίθημι.
- * Καταλλαγίντος δὲ αὐτοῦ τοῖς Τυροῖσι, ὃ δῆμος· n.
- 5 ἐπιφωνῶν.
- 6 ἀπόλω.
- 7 παύσσω.
- 8 κενόδομος
- 9 ἴδωμι.
- 10 ἀποπέλω.
- 11 γίνωμαι.
- 12 s. νῆσον.
- 13 ἐκπέψω.
- 14 καταγέλλω.
- 15 ἀδύναμ.
- 16 ἔχω.
- 17 πληθύνω.
- † ὁμοειδέστα αὐτοῖς, al. εἰς διακονίαν· n.
- 18 ver. 22, 26.
- 19 ὑποτρέφω
- 1 Vide App.
- 20 διέρχομαι
- 21 ἐπικαλέω.
- 6 ἄληθ.
- 22 ἐπίσταμαι.
- || ἄνομα· f.
- 23 v. 8. c. 8, 9.
- 24 s. ἦν.
- 25 ver. 8, 12.
- 26 ἐπιτρέτω.
- 27 εἶμι.
- 28 ἀφίστημι.
- ** Ἐτοίμασ· n.
- 29 | Co. 12, 29.
- 30 διατρέφω.
- 11 ἐπιπέδη ἢ δὲ τι ἔκκεν αὐτῶν· f.
- 31 Ro. 15, 27.
- 32 Mat. 25, 32
- 33 πλέω.

2 προσκέκλημαι αὐτούς.

3 Τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι, καὶ 4 ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς, 6 ἀπέλυσαν.

4 Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, 5 κατήλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθεν τε 10 ἀπέπλευσαν εἰς τὴν 12 Κύπρον.

5 Καὶ 11 γενόμενοι ἐν Σαλαμίνι, 14 κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· 16 εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην 18 ὑπηρέτην.

6 20 Διελλθόντες δὲ 9 τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, 22 εὗρον τινα 11 23 μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαίου, ᾧ 24 ὄνομα Ἰ Βαρήσοῦς,

7 ὅς 27 ἦν σὺν τῷ 20 ἀνθρώπῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. Οὗτος, προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον, 26 ἐπέζητησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

8 28 Ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς 28 Ἐλύμης (ὁ μάγος, οὕτω γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ) ζητῶν 30 διαστρέφαι τὸν ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς πίστεως. 11

9 Σαῦλος δὲ (ὁ καὶ Παῦλος) 33 πλησθεὶς Πνεύματος ἁγίου, 6 καὶ 1 ἀτενίσας εἰς αὐτόν,

10 Εἶπεν ὁ πλῆρης παντός δόλου καὶ πάσης ῥαδιουργίας, νιέ διαβόλου, ἐχθρὸς πάσης δικαιοσύνης, οὐ¹ καίση² διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας;

11 Καὶ νῦν ἰδοὺ, χεὶρ δ' τοῦ Κυρίου ἐπὶ σέ καὶ ἔση τυφλὸς, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα δὲ ἔπεπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος· καὶ περιάγων¹⁰ ἐξήτει χειραγωγούς.

12 Τότε Πιδῶν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονός, ἐπίστευσεν, ἐκπλησσομενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου.

13 Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον, ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας· Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν, ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

14 Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης, παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῆς ἡμέρας τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν.

15 Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυναγῶγοι πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες· Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστι

- A. D. 46.
- παρακλήσεως, πρὸς τὸν λαὸν λέγετε. - α.
- 1 παῦλον.
- 2 ch. 9. 31. Ro. 12. 8.
- 3 ch. 20. 30.
- 4 Mat. 17. 17.
- 4 δούληται.
- 5 s. τὸν σιν- γῶσι.
- 6 ἀλλέγομαι.
- 7 αἰμί.
- 8 ἴδω.
- 9 ἀπείπτω.
- 10 ἴσθω.
- 11 εἶδω.
- 12 ἐξήτει.
- 13 γίνομαι.
- † ἱεροποφόρηται.
- 14 τροποφορία, De. 1. 31.
- 15 ἀνάγω.
- 16 καθαιρέω.
- 17 ἔρχομαι.
- † κατακληροδόμησεν. - α.
- 16 κατακληροδοσία.
- Jos. 19. 51.
- 6 Vide App.
- 19 ἀποστρέφω.
- 20 ἔδωκε.
- 21 ἀέρχομαι.
- 22 αἶνω. - και.
- 23 παραγίνομαι. - α. πόλις.
- 25 εἰσέρχομαι.
- 26 καθίζω.
- 27 s. εἶδω.
- 28 ἐπορεύθη.
- 29 μεθίστημι.
- 30 ἔγειρα.
- 31 c. 18. 8, 17. Mat. 9. 18.
- 32 ἐβρίσκει.
- 33 Is. 13. 14.
- || τρεῖς.

λόγος ἐν ὑμῖν *² παρακλησεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε.

16 Ἄναστας δὲ Παῦλος, καὶ κατασεύσας τὴν χεὶρ, εἶπεν· Ἄνδρες Ἰσραηλίται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἀκούσατε.

17 Ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἔξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὤψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὕψηλου ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς.

18 Καὶ ὡς τεσσαρακονταετη χρόνον ἔτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρημίᾳ.

19 Καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν, κατεκληροδότησεν αὐτοῖς τὴν γῆν δ' αὐτῶν.

20 Καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πενήκοντα, ἔδωκε κριτὰς ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου.

21 Κακεῖθεν ἠτήσαντο βασιλεῖα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κεῖ, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, ἐτη τεσσαράκοντα.

22 Καὶ ἠγειρεν αὐτοῖς αὐτὸν, ἠγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαβὶδ εἰς βασιλεῖα, ὃ καὶ εἶπε μαρτυρήσας Ἐύρον Δαβὶδ τὸν υἱὸν

Ἰησοῦν, ἀνδρὰ κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὅς ποιήσει πάντα τὰ θελημάτιά μου.

23 Τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τῆς σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγειρε τῷ Ἰσραὴλ ἰσωτῆρα Ἰησοῦν,

24 Ἐκκηρύξας τὸν Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσοδοῦ αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ.

25 Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν ὁρόμον, ἔλεγε τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμι ἐγὼ, ἀλλ' ἴδου, ἔρχεται μετ' ἐμοῦ, οὗ οὐκ εἰμι ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν Ἰωάννου.

26 Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη.

27 Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἔρχοντες αὐτῶν, τούτου ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες, ἐπλήρωσαν.

28 Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες, ἤτησαντο Πιλάτον ἀναρεθῆναι αὐτόν.

29 Ὡς δὲ ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ περὶ αὐτοῦ

A. D. 46.

1 γράφω.
2 καθαίρω.
3 τίθημι.
4 ε. τὸ σῶμα.
5 ἤγαγε-α.
6 ἤγειρε.
7 Vide App.
8 ὁπτομαί.
9 προκηρύσσω, c. 3. 20.
10 ὅστις.
11 εἴην εἰσιν-εἰ.
12 εἰμί.
13 πληρῶν.
14 ch. 20. 24.
15 γένομαι.
16 λέγω.
17 ἐκπληρῶν.
18 ἡμῶν, ἀναστήσας-α. al. αὐτῶν ἀναστήσας, al. αὐτῶν.
19 ch. 25. 18.
20 ἀπέστημι.
21 λέω.
22 πρῶτον ψαλμῶν-ε. al. ψαλμῶ ο-μίσσο δευτέρῳ.
23 Ps. 2. 7.
24 ch. 4. 26.
25 γεννάω.
26 ἀποτέλλω.
27 Is. 55. 3.
28 ver. 35.
29 ε. ἴσα.
30 Ps. 16. 10.
31 εἶδαμι.
32 εὐρίσκειν.
33 εἶδα.
34 αἰτία.
35 ἀπαρητήσας, τῆ τοῦ Θεοῦ βουλῆ ἐκοιμήθη-α.
36 ch. 20. 34.
37 κοιμάω.
38 προτίθημι.
39 τελέω.

1 γεγραμμένα, 2 καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου, 3 ἔθηκεν 4 εἰς μνημεῖον.

30 Ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

31 Ὡς ὠφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναγαθῶν αὐτῶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, οἵτινες εἰς μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.

32 Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελίζομεθα τὴν πρὸς τὰς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκτεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῶν, ἀναστήσας Ἰησοῦν τῷ δευτέρῳ γέγραπται Ὡς ἐν τῷ ψαλμῶν Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.

34 Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἶρηκεν. Ὅτι ὡς ἔδωκε ὑμῖν τὰ ὄσια Δαβὶδ τὰ πιστά.

35 Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει Οὐ διώσεις τὸν ὄσιόν σου εἰδὼν διαφθοράν.

36 Δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας, τῆ τοῦ Θεοῦ βουλῆ, ἐκοιμήθη, καὶ προσετέθη πρὸς τὰς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδε διαφθοράν.

37 Ὅν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδε διαφθοράν.

38 Γνωστόν οὖν ἔστω ἡμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τοῦτου ἡμῖν ἀφεςίς ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται.

39 Καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως δικαιοσῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεῖων δικαιοῦται.

40 Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφῆταις

41 ἴδετε οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἵδ ἔργον! ὧφ οὐ μὴ πιστεύσητε, εἰάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.

42 Ἐξιόντων δὲ ἔκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σαββάτων λαλῆθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα.

43 Λιθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλῶτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ οἵτινες προσλαλήντες αὐτοῖς, ἐπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ.

44 Ἰ τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα

A. D. 46.

- 1 εἰμᾶ.
- 2 συνάγω.
- 3 κυρίου.
- 3 ch. 4. 2.
- 4 εἶδω.
- 5 δίσταμα.
- 6 πλῖον.
- 7 ch. 5. 17.
- 8 ἀνελέγω.
- 9 δικαιοῦ.
- † pl. ἐναντιό-
μενοι καὶ.
- 10 ἐπιέρχομαι.
- 11 Hab. 1. 5.
- 12 Mat. 6. 16.
- † Vide App.
- 13 ch. 7. 39.
- 14 στρέφω.
- 5 B. A. Γμαί.
- 15 ἀδοκίμο-
- 16 ἀνέλλω.
- 17 κ. λέγω.
- 18 ἔξειμι.
- † αὐτῶν, πα-
ρεκάλουν-σ.
- 19 παρακα-
λίω.
- ** al. ἤξιουν.
- †† ἔξῃς-σ.
- †† σου). σαβ-
βάτων.
- 20 χαίρω.
- 21 λαλέω.
- 22 δοξάζω. [π.
- 55 τὸν λόγον.
- 23 ch. 2. 24.
- 24 πιστεύω.
- 25 ἀκολούθω.
- 26 τάσσω.
- 27 διαφέρω.
- 28 παροτρύνω.
- 29 ch. 16. 14.
- 30 ch. 17. 12.
- 31 ch. 16. 48.
- ||| προσμέ-
νειν-σ.
- 32 ἐπεγοίρω.
- 33 τίθημι.
- Is. 42. 1, 6.
- †† τε ἐρχομέ-
νω-ε.

ἡ πόλις ἀνῆχθη ἀκούσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

45 Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες.

46 Παρρησιασάμενοι δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον ἡμῖν ἡν ἀναγκαῖον πρῶτον λαλῆθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐπειδὴ δὲ ἀπωθέσθε αὐτὸν, καὶ οὐκ ἄξιους κρίνετε ἑαυτοῦς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ, τρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη.

47 Οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος, τίθεκά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἑσχατοῦ τῆς γῆς.

48 Ακούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον, καὶ ἔδοξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

49 Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας.

50 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρῆτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εἰσχήμονας, καὶ τοὺς πρῶτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρ-

νάβαν, κ¹ ἐξέβαλον αὐ-
τὸς ἀπὸ Ἰερὺν ὁρίων αὐτῶν.

51 Οἱ δὲ ἐκτιναζάμε-
νοι τὸν κονιορτὸν τῶν
ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς,
ἦλθον εἰς Ἰκόνιον.

52 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπ-
ληροῦντο χαρᾶς καὶ
Πνεύματος ἁγίου.

Κεφ. ιδ'.

9 ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν Ἰκο-
νίῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσ-
ελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν
συναγωγὴν τῶν Ἰουδαί-
ων, καὶ λαλῆσαι οὕτως
ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαί-
ων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ
πλῆθος.

2 Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες
Ἰουδαῖοι ἐπέηγειραν ἰκαί
19 ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς
τῶν ἔθνῶν κατὰ τῶν ἀ-
δελφῶν. §

3 Ἰκανὸν μὲν οὖν χρό-
νον διέτριψαν παρρη-
σιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ
τῷ μαρτυροῦντι τῷ λό-
γῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ,
καὶ διδόναι σημεῖα
καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ
τῶν χειρῶν αὐτῶν.

4 Ἐσχίσθη δὲ τὸ
πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ
οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς
Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς
ἄποστόλοις.

5 Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρ-
μὴ τῶν ἔθνῶν τε καὶ
Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρ-
χοσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι
καὶ λιθοβολῆσαι αὐτῶν,

A. D. 48.

- 1 ἐκβάλλω.
2 σπουδαίω.
3 ἰεριστάω.
4 ἔρχομαι.
5 πληθύνω.
6 καταφεύγω.
7 Ματ. 19. 26.
8 καὶ ἰσχυροί.
9 γίνωμαι.
10 περιπεπα-
τήθει-α. al.
11 περιπεπάτη-
σεν.
12 περιπατήσω.
13 εἰσέρχομαι.
14 λαλῶ.
15 λαλῶ.
16 εἶδω.
17 εἶδω.
18 ἀπέστειλεν.
19 εἶδω.
20 ἀπέστειλεν.
21 εἶδω.
22 εἶδω.
23 εἶδω.
24 εἶδω.
25 εἶδω.
26 εἶδω.
27 εἶδω.
28 εἶδω.
29 εἶδω.
30 εἶδω.
31 εἶδω.
32 εἶδω.
33 εἶδω.

6 συνιδόντες κατέφυ-
γον εἰς τὰς πόλεις τῆς
Λυκαονίας, Λύστραν καὶ
Δέρβην, καὶ τὴν περί-
χωρον.

7 Κάκει ἦσαν εὐαγ-
γελιζόμενοι.

8 Καὶ τις ἀνὴρ ἐν Λύ-
στροις ἄδύνατος τοῖς
ποσίν ἐκάθητο, χωλὸς
ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ
ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε
περιπεπατήθει.

9 Οὗτος ἤκουε τοῦ
Παύλου λαλοῦντος· ὃς
ἀτεινίσας αὐτῷ, κ¹ ἰδὼν
ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σω-
θῆναι,

10 εἶπε μεγάλη τῇ φω-
νῇ· Ἄνίστηθι ἐπὶ τὰς
πόδας σου ὀρθός. Καὶ
ἦλλετο, καὶ περιε-
πάτησε.

11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόν-
τες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦ-
λος, ἐπῆραν τὴν φωνὴν
αὐτῶν, Λυκαονιστὶ λέ-
γοντες· Οἱ θεοὶ ὁμοιω-
θέντες ἀνθρώποις κατέ-
βησαν πρὸς ἡμᾶς.

12 Ἐκάλουν τε τὸν
μὲν Βαρνάβαν, Δία·
τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν·
ἐπεὶ αὐτὸς ἦν ὁ γοῶν
τοῦ λόγου.

13 Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς
τῆς πόλεως καὶ οἱ ἄρχο-
ντες αὐτῶν, ταῖρους καὶ τεμι-
ματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας
ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχ-
λοις ἤθελε θύειν.

14 * Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας κ' Παῦλος, ² διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, ^{†3} εἰσεπηδήσαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες,

15 Καὶ λέγοντες· Ἄνδρες, ⁸ τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ⁹ ὁμοιοπαθεῖς ἔσμεν ¹⁰ ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ὑπὸ τούτων τῶν ματαίων ¹¹ ἐπιστρέφειν ἰεπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ¹³ ἐν αὐτοῖς.

16 Ὅς ἐν ταῖς ¹⁸ παρωχημέναις ἰενεαῖς ¹⁹ εἴασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ²⁰ ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.

17 Καὶ τοι γε οὐκ ἁμάρτυρον ἑαυτὸν ²¹ ἀφήκεν, ²³ ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ἢ ἡμῖν ἕτερος ²⁵ διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ²⁷ ἐμπιπλῶν ἰρυφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ** ἡμῶν.

18 Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις ²⁹ κατέπαυσαν τὴς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.

19 ³² Ἐπήλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιόχειας καὶ Ἰκονίου ἰδαῖοι, ἠκαὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, κ' λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνήαι.

A. D. 48.

* Ἀκάσας δὲ Βαρνάβας καὶ-σ.

1 κινεῶνα.

2 διαρρήξασα.

† ἰεπεπήδησαν-α.

3 εἰσπηδήσαν.

4 ἀνίστημι.

5 εἰσερχομαι.

6 κ. ἡμῖν.

7 ἰερχομαι.

8 κ. ὅσα.

9 Ja. 5. 17.

10 Mat. 28. 19.

11 κ. εἰδῶλον.

12 Θεὸς ζῶντα-δ.

13 ὁποσῖφω.

14 κ. πράγματα ὄντα.

15 c. 15. 32, 41.

16 ch. 13. 43.

17 κ. λέγοντας.

18 τυροῖχα.

19 ἰδαί. [μα]

20 κ. ἰν.

21 ὁρίημι.

22 2Co. 8. 19.

23 ἀγαθοποιῶν, -δ.

24 Lu. 6. 9, 33.

|| ὁμῖν-α αὐ-σ.

25 εἰδομαι [μα]

26 παρατίθη.

27 ἐμπιπλῶν.

28 πιστεύω.

** ὁμῶν-σ.

29 καταπαύω.

30 εἰερχομαι.

31 ἰρχομαι.

32 ἰπέρχομαι.

33 καταβαίνω.

34 ἀποπέλω.

35 εἰμί. [μα]

36 παραδέδω.

† Vide Ap.

37 παραγίνομαι.

38 κ. αὐτῶν.

39 ἀναγγέλλω.

20 ¹ Κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ⁴ ἀναστὰς ⁵ εἰσηλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ ⁶ ἑπαύριον ⁷ ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβῃ εἰς Δέρβην.

21 Εὐαγγελισάμενοι τε τὴν πόλιν ἔκεινην, καὶ ¹⁰ μαθητεύσαντες ἰκανῶς, ¹² ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν.

22 ¹⁴ Ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρικαλοῦντες ¹⁶ ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ¹⁷ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμας ² εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

23 ²² Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, ²⁶ παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν ²⁸ πεπιστεύκεισαν.

24 Καὶ ³⁰ διελθόντες τὴν Πισιδίαν, ³¹ ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.

25 Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον, ³³ κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν.

26 Κακείθεν ³⁴ ἀπέπελυσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ³⁵ ἦσαν ³⁶ παραδεδομένοι ἠῆ χάριτι ἰῆ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν.

27 ³⁷ Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ³⁹ ἀνήγγελλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεός.

μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἠ-
νοίξε τοῖς ἔθνεσι θύραν
πίστεως.

28 ⁴ Διέτριβον δὲ ^δ ἐκεῖ
χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν
τοῖς μαθηταῖς.

Κεφ. ιε.

ΚΑΙ τινες ⁶ κατελθόντες
ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ⁷ ἑδί-
δασκον τοὺς ἀδελφοὺς
"Ὅτι εἰὰν μὴ [†] περιτεμνη-
σθε τῷ ἔθει Μωυσεως,
οὐ δύνασθε ^θ σωθῆναι.

2 ¹¹ Γενομένης οὖν ¹³ στά-
σεως καὶ ¹⁴ συζητήσεως
οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ
καὶ τῷ Βαρνάβῳ πρὸς
αὐτοὺς, ¹⁷ ἔταξαν ἀνα-
βαίνειν Παῦλον καὶ Βαρ-
νάβαν καὶ τινας ἄλλους
ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπο-
στόλους καὶ πρεσβυτέ-
ρους εἰς Ἱερουσαλὴμ,
περὶ τοῦ ¹⁹ ζητήματος
τούτου.

3 Οἱ μὲν οὖν ²¹ προ-
πεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκ-
κλησίας, ³¹ διήρχοντο τὴν
Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν,
ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπι-
στροφὴν τῶν ἐθνῶν καὶ
²⁴ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην
πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς.

4 ²⁷ Παραγενόμενοι δὲ
εἰς Ἱερουσαλὴμ, ²⁹ ἀπε-
δέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκ-
κλησίας καὶ τῶν ἀπο-
στόλων καὶ τῶν πρεσ-
βυτέρων, ³⁰ ἀνήγγειλάν
τε ὅσα ὁ Θεὸς ²⁴ ἐποίησε
μετ' αὐτῶν.

A. D. 52.

- 1 ἀνοίγω.
- 2 ἐξαιρέτημα.
- 3 πιστεύω.
- 4 διατρίβω.
- 5 κατάρχομαι.
- τῶν πεπι-
στευκότων
ἀπὸ τῆς αἰ-
ρίσεως τῶν
Φαρισαί-
ων-f.
- 6 συνάγω.
- 7 διδάσκω.
- 8 εἶδω.
- † περιτεμη-
θῆτε-h.
- 9 σώζω.
- 10 ἀρίστημα.
- 11 γίνομαι.
- 12 ἐπίστημα.
- † alii transp.
al. ἐν ὑμῖν.
- 13 ch. 19. 40.
- 14 ζητήσεως-a.
alii καὶ ζη-
τήσεως-c.
- 14 ch. 28. 23.
- 16 ch. 15. 21.
2 Co. 7. 17.
- || Vide App.
- 17 τάσσω.
- 18 ἐκλέγομαι.
- 19 ch. 18. 15.
- 20 ch. 1. 24.
- 21 προπέμπω
ch. 20. 38.
Ro. 15. 24.
- 22 μαρτυρῶ.
- 23 δίδωμι.
- 24 ποιῶ.
- 25 διακρίνω.
- 26 καθαρῶ.
- 27 παραγίνομαι.
- 28 ἐπιτίθημι.
- 29 ἀποδέχομαι. Clav.
- 30 ἀναγγέλλω
του-m.
- 31 διήρχομαι

5 ² Ἐξανέστησαν δὲ τι-
νες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέ-
σεως τῶν Φαρισαίων
³ πεπιστευκότες, λέγον-
τες "Ὅτι δεῖ περιτεμνεῖν
αὐτοὺς, παραγγέλλειν τε
τηρεῖν τὸν νόμον Μωυ-
σεως.

6 ⁶ Συνήχθησαν δὲ οἱ
ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσ-
βύτεροι ⁸ ἰδεῖν περὶ τοῦ
λόγου τούτου.

7 Πολλῆς δὲ συζητή-
σεως γενομένης, ¹⁰ ἀνα-
στάς Πέτρος εἶπε πρὸς
αὐτοὺς "Ἄνδρες ἀδελφοί,
ὑμεῖς ¹² ἐπίστασθε ὅτι
ἀφ' ἡμερῶν ¹⁶ ἀρχαίων
ὁ Θεὸς ⁹ ἐν ἡμῖν [†] ¹³ ἐξε-
λέξατο διὰ τῆ στομάτος
μου ἀκῆσαι τὰ ἔθνη τὸν
λόγον τοῦ εὐαγγελίου,
καὶ πιστεῦσαι.

8 Καὶ ὁ ²⁰ καρδιογνώ-
της Θεὸς ²² ἐμαρτίρῃσεν
αὐτοῖς, ²³ δούς αὐτοῖς τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς
καὶ ἡμῖν

9 Καὶ οὐδὲν ²⁵ διέκρινε
μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐ-
τῶν, τῇ πίστει ²⁶ καθαρί-
σας τὰς καρδίας αὐτῶν.

10 Νῦν οὖν τί πειρά-
ζετε ⁹ τὸν Θεόν, ¹ ²⁸ ἐπι-
θεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν
τράχηλον τῶν μαθητῶν,
ὃν ἔτε οἱ πατέρες ἡμῶν
οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν
βαστάσαι;

11 Ἀλλὰ διὰ τῆς χά-
ριτος ^{••} Κυρίου Ἰησοῦ

δ Χριστοῦ¹ πιστεύομεν¹
σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι.

12⁹³ Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, κ⁵ ἦκνον Βαρνάβη κ⁵ Παύλου⁷ ἑξηγουμένων ὅσα⁹ ἐποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν.

13 Μετὰ δὲ τὸ³ σιγήσαι αὐτοὺς, ¹¹ ἀπεκρίθη Ἰάκωβος, λέγων· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου.

14 Συμειῶν⁷ ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ Θεὸς⁹ ¹² ἐπεσκέψατο ¹³ λαβεῖν ἐξ ἔθνων λαὸν⁹ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

15 Καὶ τῷ συμφωνῶσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς ¹⁵ γέγραπται·

16 Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω, καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαβὶδ τὴν¹⁷ πεπτωκυῖαν, καὶ τα¹⁹ κατεσκευασμένα ²² αὐτῆς ἀνοικοδομήσω, καὶ ²⁰ ἀνορθώσω αὐτήν·

17 Ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ ²³ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν Κύριον, κ⁵ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ²⁵ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτοὺς· λέγει Κύριος ὁ ποιῶν^{*} ταῦτα πάντα.

18 Γνωστὰ ἀπ' ²⁷ αἰῶνός²⁹ ἐστὶ τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.

19 Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ³¹ ³² παρενοχλεῖν τοῖς ἀπό

A. D. 52.

- 1 σέσω.
- 2 Vide App.
- 3 ch. 4. 32.
- 4 σιγῆ.
- 5 ἀπιστίλλω
- 6 ἀκούω.
- 7 εἰδωλοθετῶν-π.
- 8 conj. πορκαίας s. χοιρείας.
- 9 ver. 29.
- 10 1 Cor. 7. 2.
- 11 ἐξηγῶμαι.
- 12 ver. 29.
- 13 ch. 21. 25.
- 14 ποιῶ.
- 15 s. πῶσαν.
- 16 ἀποκρίνομαι. Γρο-π.
- 17 ἐπιλέξω.
- 18 ἀπιστέω-τομαι.
- 19 λαμβάνω.
- 20 δοκέω.
- 21 γράφω.
- 22 ἐκλέγωμαι
- 23 πίπτω.
- 24 ἡγίνομαι.
- 25 κατασκευάπτω.
- 26 Am. 9. 11.
- 27 Lu. 13. 13.
- 28 γράφω.
- 29 s. μέγα.
- 30 Am. 9. 12.
- 31 ἐπικαλέω, Ja. 2. 7.
- 32 ἀκούω.
- 33 ch. 3. 21.
- 34 Lu. 1. 70.
- 35 ἐξήρχομαι
- 36 εἰμί.
- 37 παράσσω, ch. 17. 8.
- 38 s. δεῖν.
- 39 παρανοχλῶ, Ja. 14. 17.
- 40 διατίλλω, Mat. 16. 20.

τῶν ἔθνων ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν,

20 Ἄλλα⁴ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν¹ εἰδωλῶν, καὶ τῆς¹⁶ πορνείας, ² καὶ τοῦ⁸ πνικτῆ, κ⁵ τῆς αἱματος.⁴

21 Μωσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ ¹⁰ πόλιν τὸς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββαλον ἀναγιγνωσκόμενος.

22 Τότε ¹⁴ ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις κ⁵ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ¹⁶ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν, σὺν τῷ Παύλῳ κ⁵ Βαρνάβᾳ· Ἰσίδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαβᾶν, καὶ Σίλαν, ἄνδρας ¹⁸ ἠγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς·

23 ²¹ Γράψαντες διαχειρὸς αὐτῶν ταδε· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ² καὶ οἱ¹ ἀδελφοί, τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἔθνων, χαιρεῖν.

24 Ἐπειδὴ ¹⁶ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ²⁵ ἐξεληθόντες ³⁰ ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι, καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ³³ διεστείλαμεθα

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, XV.

25 Ἐδοξεν ἡμῖν ²⁰ γενο-
μένοις ὁμοθυμαδόν, ²² ἐκ-
λεξαμένους ἄνδρας ³ πέμ-
ψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς
ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνά-
βα καὶ Παύλῳ,

26 Ἀνθρώποις ⁵ παρα-
δεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐ-
τῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ.

27 ²⁹ Ἀπεστέλλομεν ⁸ οὖν
Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ
αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγ-
γέλλοντας τὰ αὐτά.

28 Ἐδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ
Πνεύματι καὶ ἡμῖν, μηδὲν
πλέον ⁹ ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν
βάρος πλὴν τῶν ἐπι-
νάγκης * τούτου. ||

29 Ἀπέχεσθαι εἰδω-
λοθύτων, καὶ αἵματος,
⁴ καὶ πικτοῦ, ¹ καὶ πορ-
νείας ἕξ ὧν διατηρῶντες
ἑαυτοὺς, εὖ πράξετε. ††
¹⁶ Ἐρρώσθε.

30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυ-
θέντες §§ ¹⁷ ἦλθον εἰς Ἀν-
τιόχειαν καὶ συναγα-
γόντες τὸ πλῆθος, ²¹ ἐπέ-
δωκαν τὴν ἐπιστολήν.

31 ²⁵ Ἀναγνόντες δέ,
ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ πα-
ρακλησει.

32 Ἰούδας ||| ^a δὲ καὶ Σί-
λας, καὶ αὐτοὶ προφήται
²⁷ οἷτες, διὰ λόγου πολλῆ
²⁸ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελ-
φοὺς, καὶ ³¹ ἐπεστήριξαν.

33 Ποιήσαντες δέ ³² χρό-
νον, ³³ ἀπελύθησαν μετ'

A. D. 53.

1 Ἰουδαίους-
* ἐλεξαμένους-
2 ἐλεγόμενοι.
† ἀποστόλων-
3 πέμψαι.
4 ἐπιμάτω.
† Μόρος δὲ
Ἰούδας ἐ-
πορεύθη-
5 παραδέδο-
μαι, c. 14. 26.
6 διατρέβου.
7 α. τὸν χρόνον
8 α. ἕμισ.
9 ἐπιτίθημι.
§ ἐβόλετο-
|| alii transp.
|| ἐπισκέπ-
τομαι. (α. α.)
13 καταγγέ-
14 βηλεύομαι
** εἰ Ἰωάν-
νης-α. αἰὲ
†† φερόμενοι
ἐν τῷ ἁγίῳ
πνεύματι-
|| οὐκ ἐβό-
λετο-π.
15 ἀξίως.
16 ἰουδαίως.
¶ κατ' ἄλλους-
17 ἔρχομαι.
18 ἀφίστημι.
19 συνέρχο-
μαι.
20 γίνομαι.
21 ἐπιτίθημι.
24 ἀποχωρή-
τομαι. (α. α.)
25 ἀναγινώσκ-
26 παραλαβ-
||| τε-α. (β. α.)
27 εἰμί. (α. α.)
28 παρακα-
29 ἀποπέμψω.
31 ἐπιστήριξω.
32 α. τινά.
33 ἀπολύω.
34 ἀξίως.
*† ἐπί-
στου-ί.

εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελ-
φῶν πρὸς τοὺς ἄποστό-
λους.

34 ^c 1 Ἐδοξε δὲ τῷ Σίλῳ
⁴ ἐπιμείναι αὐτοῦ. ††

35 Παῦλος δὲ καὶ Βαρ-
νάβας ⁸ διέτριβον ⁷ ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ
εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ
καὶ ἑτέρων πολλῶν, τὸν
λόγον τοῦ Κυρίου.

36 Μετὰ δὲ τινας ἡμέ-
ρας εἶπε Παῦλος πρὸς
Βαρνάβαν Ἐπιστρέ-
ψαντες δὴ ¹¹ ἐπισκεψώ-
μεθα τοὺς ἀδελφοὺς ⁸ ἡ-
μῶν ¹ κατὰ πᾶσαν πόλιν,
ἐν αἷς ¹³ κατηγγείλαμεν
τὸν λόγον τοῦ Κυρίου,
πῶς ἔχουσι.

37 Βαρνάβας δὲ § ¹⁴ ἐ-
βηλεύσατο συμπαραλα-
βεῖν ^{**} τὸν Ἰωάννην τὸν
καλούμενον Μάρκον.

38 Παῦλος δὲ †† ¹⁵ ἤξιον,
τὸν ¹⁸ ἀποστάντα ἀπ'
αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας,
καὶ μὴ ¹⁹ συνελθόντα αὐ-
τοῖς εἰς τὸ ἔργον, μη
συμπαραλαβεῖν τούτου.

39 ²⁰ Ἐγένετο ἔν παρ-
οξυσμῶς, ὥς ²⁴ ἀποχω-
ρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἄλ-
λήλων τὸν τε Βαρνάβαν,
²⁶ παραλαβόντα τὸν Μάρ-
κον, ἐκπεῦσαι εἰς Κύ-
προν.

40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξά-
μενος Σίλαν, ³⁴ ἐφῆλθε,
⁵ παραδοθεὶς ἰῆ χάριτι τῇ
^{*†} Θεῷ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν.

41 ¹ Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

Κεφ. ις'.
⁵ ΚΑΤΗΝΤΗΣΕ δὲ εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν· καὶ ἰδὼν, μαθητὴς τις ⁷ ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς ⁶ Ἰουδαίας ¹ ἰπιστῆς, πατρὸς δὲ Ἑλλήνου·

² Ὃς ¹⁰ ἔμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν.

³ Τοῦτον ¹⁴ ἐθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ¹⁵ ἐξελθεῖν· καὶ ¹⁷ λαβὼν ¹⁹ περιέτεμεν αὐτὸν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ⁷ ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ²¹ ἦδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι Ἕλλην ²³ ὑπῆρχεν.

⁴ Ὡς δὲ ²⁵ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, ²⁸ παρεδίδον αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ ²⁹ δόγματα τὰ ³⁰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ³¹ ἐν Ἱεροσολήμ.

⁵ Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ³² ἑσπερευνοῦν τῇ πίστει, καὶ ³³ ἐπερίσσειον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.

⁶ Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, κωλιθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ³⁵ λαλήσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,

A. D. 53.

- 1 διέρχομαι.
- 2 ἔρχομαι.
- 3 περιέρχω.
- * εἰς-σ.
- 4 ἰδῶ.
- † Ἰησοῦ-σ.
- 5 καταστῆσαι.
- 6 παρόρχω.
- 7 εἰμί. (μαί.)
- 1 αὐτῷ χώρας αὐτῆς Ἰουδαίας χώρας.
- 8 καταβαίνω.
- 9 ἔπαυμαι.
- 10 ἴστημι.
- 11 μαρτυρέω.
- 12 διαβαίνω.
- 13 ch. 21. 28.
- 14 ἰδῶ.
- 15 ἐξέρχομαι
- 6 Vide App. 16 ἔστημι.
- 17 λαμβάνω.
- 18 ch. 9. 22.
- 19 περιτέμνω
- 20 προσκαλιῶ
- || Θεός-4.
- 21 εἶδω.
- 22 ἀνάγω.
- 23 ἐπάργω.
- 24 ch. 21. 1.
- 25 διαπορεύομαι.
- 26 ἔπαυμαι.
- 27 α. ἡμέρα (μαί)
- 28 παραδίδω
- 29 ch. 17. 7.
- 30 κρίνω.
- ** κεφαλῆ-σ. cop. πρώτης.
- 31 σ. ἔπαυμαι.
- † αὐτῆς.
- 32 στερέω.
- 33 περισσεύω
- † πόλις-4.
- ἠθρομίζομαι προσευχῆ-σ.
- 34 νομίζω.
- 35 λαλῶ.
- 36 συνέρχομαι.

⁷ 2 Ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν, ³ ἐπειράζον· κατὰ τὴν Βιθυνίαν πορεύεσθαι· καὶ οὐκ ⁴ εἴασεν αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα.†

⁸ 6 Παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν, ⁸ κατέβησαν εἰς Τρωάδα.

⁹ Καὶ ὄραμα διὰ τῆς νικτὸς ⁹ ὤφθη τῷ Παύλῳ· Ἄνθρωπος τις ⁷ ἦν Μακεδὼν ¹⁰ ἑστὼς, παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων· ¹² Διαβάτε εἰς Μακεδονίαν, ¹³ βοήθησον ἡμῖν.

¹⁰ 5 Ὡς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ¹⁶ ἐζητήσαμεν ¹⁵ ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, ¹⁸ συμβιβάζοντες ὅτι ²⁰ προσκέκληται ἡμᾶς ὁ Ἰ Κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

¹¹ 22 Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος, ²⁴ εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθρακίην, τῇ τε ²⁶ ἐπιούσῃ ²⁷ εἰς Νεαπόλιν.

¹² Ἐκεῖθεν τε εἰς Φιλίππους, ἧτις ⁷ ἐστὶ ^{**} πρώτη [†] τῆς μερίδος· ^{††} τῆς Μακεδονίας πόλις, κολώνια. ⁷ Ἡμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διαῤῃβοντες ἡμέρας τινάς.

¹³ Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ¹⁵ ἐξηλθομεν ἔξω τῆς ^{††} πόλεως παρὰ ποταμὸν, [†] ὃ ³³ ³⁴ ἐνομίζετο προσευχῆ ⁷ εἶναι· καὶ καθισάντες ³⁵ ἐλαλῶμεν ταῖς ³⁶ συνελθοῦσαις γυναῖξι.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, ΧVI.

14 Καί τις γυνή ὀνόματι Δυδία, πορφυρόπωλις, πόλεως Θυατείρων, ³ σεβομένη τὸν Θεόν, ⁵ ἤκουεν ἢ ὁ Κύριος ⁷ διήνοιξε τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου.

15 Ὡς δὲ ⁹ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, ¹¹ παρεκάλεσε, λέγουσα· Εἰ ¹³ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ ¹⁴ εἶναι, ¹⁵ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, ¹⁷ μείνατε. Καὶ ¹⁹ παρεβιάσατο ἡμᾶς.

16 ²¹ Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς ⁹ προσευχὴν, παιδίσκην τινα ἔχουσαν πνεῦμα ἰ Πύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἣτις ²² ἐργασίαν πολλὴν ²⁵ κάρειχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς, ²⁷ μαντευομένη.

17 Αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ¹ ἡμῖν, ³¹ ἔκραζε λέγουσα· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, δούλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου ¹⁴ εἰσιν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας.

18 Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. ³⁵ Διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ³⁶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπε· Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ² ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ² ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

A. D. 53.

- 1 ἰδο.
- 2 ἰερόχομαι.
- 3 σέβω. ενω.
- 4 ἐπιλαμβάνω.
- 5 ἀκούω.
- 6 ἄνοιω.
- 7 ἀνοίγω.
- 8 ch. 17. 17.
- 9 βαπτίζω.
- 10 προσάγω.
- 11 παρακαλέω.
- 12 v. 22, 35, 36
- 13 κρίνω.
- 14 ἰ. μ. ἰ. μ. α.
- 15 εἰσερχομαι.
- 16 ἔξομαι.
- 17 μένω. ἰ. μ. α.
- 18 παραβιάζω.
- 19 παραβιάζωμαι. ἰ. μ. α.
- 20 συναψίστημι.
- 21 γίνομαι.
- 22 τὴν προσευχὴν.
- † πύθωνα. ἰ.
- 23 2 Mac. 4. 28
- 24 ch. 19. 24.
- 25 καλέω.
- 26 παρῶμαι.
- 27 De. 18. 16.
- 28 ἐπιτίθημι.
- 29 βάλλω.
- 30 παραγγέλλω.
- † τῷ Σίλῳ. π.
- 31 κρέζω.
- 32 v. 27, 36.
- || λαβάνω. ἰ.
- 33 λαμβάνω.
- † φῶμαι.
- 34 ἀσφαλίζω.
- 35 ch. 4. 2.
- 36 ἐπιστρέφω.
- 37 ch. 20. 7.
- Mar. 13. 35.
- 38 ἄνωμι.
- 39 ἐπακροόωμαι.
- 40 Mat. 8. 24.

19 ¹ Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ² ἐξῆλθεν ἡ ἑλπίς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ⁴ ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, ⁶ εἵλκυσαν εἰς τὴν ⁸ ἀγορὰν ἐπὶ τοῖς ἄρχοντα.

20 Καὶ ¹⁰ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς ¹² στρατηγοῖς, εἶπον· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσωσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες·

21 Καὶ καταγγέλλουσιν ἔθνη ἃ οὐκ ¹⁶ ἐξέστιν ἡμῖν ¹⁸ παραδέχεσθαι, οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαῖοι ¹⁴ ἔσσι.

22 Καὶ ²⁰ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν· καὶ οἱ στρατηγοί, ²² περιρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια, ²⁴ ἐκέλευον ²⁶ ραβδίσειν.

23 Πολλὰς τε ²⁸ ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς, ²⁹ ἔβαλον εἰς φυλακὴν. ³⁰ παραγγείλαντες τῷ ³² δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς.

24 Ὅτε παραγγελίαν τοιαύτην ³³ εἰληφώς, ²⁶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ³⁴ ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον.

25 Κατὰ δὲ τὸ ³⁷ μεσονύκτιον Παῦλος κ. Σίλας προσευχόμενοι ³⁸ ὕμνον τοῦ Θεοῦ· ³⁹ ἐπῆκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμοι.

26 Ἄφνω δὲ ⁴⁰ σεισμός ²¹ ἐγένετο μέγας, ὥστε

¹σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμοτηρίου· ³ανεψῆχθησάν τε παραχορῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμῶν * ⁶ἀνέθη.

²⁷Ἐξυπνὸς δὲ ⁷γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ⁹ἰδὼν ³ανεφωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν, ¹¹ἐμέλλεν ἐαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ¹³ἐκπεφευγῆναι τοὺς δεσμίους.

²⁸¹⁵Ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλη ὁ Παῦλος, λέγων Μῆδὲν ¹⁶πράξης σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ¹⁷ἔσμεν ἐνδοιοί.

²⁹¹⁹Αἰτήσας δὲ φῶτα, ²¹εἰσεπήδησε, καὶ ²²ἐντρομος ⁷γενόμενος ²³προσέπεσε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλα.

³⁰Καὶ ²⁷προαγαθῶν αὐτοὺς ἔξω, ²⁰ἔφη· ²⁸Κύριοι, τί με οἶε ποιεῖν ἵνα ²⁹σωθῶ;

³¹Οἱ δὲ εἶπον· Πίσεισον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου.

³²Καὶ ³⁰ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τῆς Κυρίας, ἡ καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

³³Καὶ ³²παραλαβὼν αὐτὸς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτός, ³⁵ἔλυσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν· καὶ ³⁷ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχορῆμα.

A. D. 53.

- 1 σαλεύω.
2 ἀνάγω.
3 ἀνοίγω.
4 παρατίθημι.
5 ἀγαλλιάσομαι, Lu. 1.47
* ἀνέθη, s. ἀνεψῆχθη. s. ἀνελευθῆρη.
6 αἰτήσιμι.
7 γίνομαι.
8 πιστεύω.
9 εἶδω.
† Vide App.
10 ἀποτίλλω.
11 μέλλω.
12 v. 38.
13 ἐκφεύγω.
14 παγγέλλω.
15 φωνάω.
16 πρᾶσσω.
17 εἶμι.
18 ἐξέρχομαι.
19 αἰτέω.
20 φῶμι.
21 εἰσπηδάω.
22 ch. 7. 32.
He. 12. 21.
23 προσπίπτω.
24 ἔρρω.
25 ch. 22. 25.
26 βάλλω.
27 προάγω.
† τοὺς λοιπὸν ἀσφαλίσάμενος, s. f.
28 ἔρχομαι.
29 σώζω.
30 λαλέω.
s. σύν-α.
31 φοβέω.
32 παραλαμβάνω. (L. 10)
33 παρακα-
34 ἔξωγω.
35 λύω.
36 ἐρατῶω.
37 βαπτίζω.
38 εἰσέρχομαι. (Lu.)
39 ἀναγγέλλω.

³⁴²Ἀναγαθῶν τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ, ⁴παρέθηκε τράπεζαν, καὶ ⁵ἠγαλλιάσατο πανοικί· ⁸πεπιστευκίως τῷ Θεῷ.

³⁵Ἡμέρας δὲ ⁷γενομένης [†]¹⁰ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ¹²ῥαβδοῦχοις, λέγοντες· Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους.

³⁶¹⁴Ἀπίγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον· Ὅτι ¹⁰ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί, ἵνα ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ¹⁸ἐξελθόντες, πορεύεσθε· ἐν εἰρήνῃ.

³⁷Ὁ δὲ Παῦλος ²⁰ἔφη πρὸς αὐτοὺς· ²⁴Δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ, ²⁵ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ²⁶ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλούσιν; οὐ γὰρ· ἀλλὰ ²⁸ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ³⁴ἐξαγαγέτωσαν.

³⁸³⁹Ἀνίγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· [†]καὶ ³¹ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοι ¹⁷εἰσι.

³⁹Καὶ ²⁸ἐλθόντες ³³παρέκαλεσαν αὐτοὺς, καὶ ³⁴ἐξυγαγόντες ³⁶ἠρώτων ¹⁸ἐξελεθῆναι τῆς πόλεως.

⁴⁰¹⁸Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς ³⁸εἰσῆλθον

• εἰς τὴν Λυδίαν· καὶ
 1 ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς,
 2 παρεκάλεσαν αὐτοὺς,
 καὶ 3 ἐξῆλθον.

Κεφ. ιζ.

7 ΔΙΟΔΕΥΣΑΝΤΕΣ δὲ
 τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀ-
 πολλωνίαν, 9 ἦλθον εἰς
 Θεσσαλονίκην, ὅπου 11 ἦν
 ἡ συναγωγή τῶν Ἰου-
 δαίων.

2 Κατὰ δὲ τὸ 13 εἰσῆλθὼς
 Ἰω Παῦλω 15 εἰσῆλθε πρὸς
 αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ σάββα-
 τα τρία 17 διελέγετο ταύ-
 τοις ἀπὸ τῶν γραφῶν,

3 19 Διανοίγων κ' 21 πα-
 ρατιθέμενος ὅτι τὸν Χρι-
 στὸν 22 εἶδει 23 παθεῖν κ' 24
 ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, κ'
 ὅτι οὗτος 11 ἐστὶν ὁ Χρι-
 στὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ κα-
 ταγγέλλω ἡμῖν.

4 Καὶ τινες ἐξ αὐτῶν
 26 ἐπίσθησαν, κ' 27 προσ-
 κληρωθήσασιν Ἰω Παύλω
 κ' τῷ Σίλῳ, τῶν τε 29 σε-
 βομένων Ἑλλήνων πολὺ
 πλῆθος, γυναικῶν τε Ἰῶν
 πρῶτων οὐκ ὀλίγαι.

5 31 Ζηλωσάντες δὲ οἱ
 ἀπειθῶντες Ἰουδαῖοι,
 καὶ προσλαβόμενοι τῶν
 ἀγοραίων τινὰς ἀνδρας
 πονηροὺς, καὶ ὄχλοποιή-
 σαντες, 34 ἐθορύβησαν τὴν
 πόλιν· 35 ἐπιστάντες τε
 τῇ οἰκίᾳ ἢ Ἰάσονος, 36 ἐ-
 ζήτησαν αὐτοὺς ἀγαγεῖν
 εἰς τὸν δῆμον.

6 Μὴ 37 ἐβρόντες δὲ αὐ-

A. D. 53.

• πρὸς-
 1 εἶδος.
 2 σῶμα.
 3 παρακαλίω
 4 νορ. 8.
 5 ἐξέρχομαι.
 6 βόσας.
 7 Λα. 8. 1.
 8 α. γῆν.
 9 ἔρχομαι.
 10 εἰ. 21. 36.
 11 αἰμί.
 12 πάρεμι.
 13 ἔσω.
 14 ἐπιείχο-
 15 μαι. ἰμα.
 16 εἰσέρχο-
 17 εἰ. 16. 4.
 18 διαλέγο-
 19 μαι, ν. 17.
 † αὐτοῖς, ἀπὸ
 τῶν γραφῶν
 διανοίγων
 αἰ-η.
 18 παράσω.
 19 εἰ. 16. 14.
 20 λαμβάνω.
 21 παρατίθη-
 22 εἰ. ἰμι.
 23 πείσομαι.
 24 ἀπίσθημι.
 25 ἀποθνήσκω.
 † Ἰησοῦς ὁ
 Χριστός,
 ἡ-η. ἰ. δ.
 Χριστός,
 ἡ-η. ἰ. δ.
 26 ἀπειθῶντες.
 27 προσκλη-
 28 ρομαι.
 29 ἐπιβουλεύω.
 30 παρανομοῦμαι.
 31 εἰ. 14. 2.
 32 ἐθορύβω.
 33 ἐγείρωμαι.
 34 ἐθροβίζω.
 35 ἐζητέω.
 ἢ Ἰάσονος-η.
 36 ἔπιβουλεύω.
 37 ἐβρόντες.

τούς, 3 ἔστυρον τὸν Ἰά-
 σονα καὶ τινὰς ἀδελφοὺς
 ἐπὶ τοῦ 4 πολιτάρχου,
 6 βοῶντες· Ὅτι οἱ τὴν
 οἰκουμένην 10 ἀναστατώ-
 σαντες, 34 οὗτοι καὶ ἐν-
 θάδε 12 πάρεσιν,

7 Οὗς 14 ὑποδέδεκται
 Ἰάσων· κ' οὗτοι πάντες
 ἀπέναντι τῶν 16 δογμά-
 των Καίσαρος πράττου-
 σιν, βασιλέα λέγοντες
 ἕτερον 11 εἶναι, Ἰησοῦν.

8 18 Ἐτάραξαν δὲ τὸν
 ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρ-
 χας ἀκούοντας ταῦτα.

9 Καὶ 20 λαβόντες τὸ
 ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσο-
 νος καὶ τῶν λοιπῶν,
 26 ἀπέλευσαν αὐτοὺς.

10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐ-
 θέως διὰ τῆς νικτὸς 28 ἐ-
 ξέπεμψαν τὸν τε Παῦ-
 λον καὶ τὸν Σίλαν εἰς
 Βέροϊαν· οἵτινες 30 παρα-
 γερόμενοι, εἰς τὴν συνα-
 γαγὴν τῶν Ἰουδαίων
 32 ἀπέβησαν.

11 Οὗτοι δὲ 11 ἦσαν εὐ-
 γενέστεροι τῶν ἐν Θεσ-
 σαλονίᾳ, οἵτινες 23 ἐδέ-
 ξαντο τὸν λόγον μετὰ
 πάσης προθυμίας, ἡ τὸ
 καθ' ἡμέραν ἀνακρίνον-
 τες τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι
 ταῦτα οὕτως.

12 Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ
 αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ
 τῶν Ἑλληνίδων γυναι-
 κῶν τῶν εὐσχημόνων, κ'
 ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.

σύββατον,* 1 ἔπειθέ τε
 Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας.
 5 Ὡς δὲ 3 κατήλθον ἀπὸ
 τῆς Μακεδονίας ὁ, τε Σί-
 λας καὶ ὁ Τιμόθεος,
 4 συνείχετο τῷ πνεύματι
 ὁ Παῦλος, 5 διαμαρτυρο-
 μένος τοῖς Ἰουδαίοις
 6 τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.
 6 Ἐναντιασσομένων δὲ
 αὐτῶν καὶ βλασφημοῦν-
 των, 9 ἔκτιναζόμενος τὰ
 ἱμάτια, εἶπε πρὸς αὐ-
 τοὺς· Τὸ αἷμα 11 ἡμῶν
 ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἡμῶν
 καθαρὸς ἐγώ, ἀπὸ τοῦ 13
 νῦν εἰς τὰ ἔθνη 15 πο-
 ρεύσομαι.
 7 Καὶ 17 μεταβὰς ἐκεῖ-
 θεν, 19 ἦλθεν εἰς οἰκίαν
 τινὸς ὀνόματι ** Ἰούστῳ,
 σεβομένῳ τὸν Θεόν, οὗ
 ἡ οἰκία 20 ἦν συνομο-
 ροῦσα τῇ συναγωγῇ.
 8 Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχι-
 συναγωγὸς 21 ἐπίστευσε
 τῷ Κυρίῳ σὺν ὄλῳ τῷ
 οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ
 τῶν Κορινθίων ἀκούον-
 τες 21 ἐπίστευον, καὶ 23 ἐ-
 βαπτίζοντο.
 9 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος δι'
 ὄραματος ἐν νυκτὶ τῷ
 Παύλῳ· Μὴ φοβῆ, ἀλλὰ
 λάλει, κὶ μὴ σιωπήσης·
 10 Διότι ἐγώ εἰμι μετὰ
 σοῦ, καὶ οὐδεὶς 26 ἐπιτή-
 σεταί σοι τοῦ κακῶσαί
 σε· διότι λαὸς 20 ἐστὶ μοι
 πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύ-
 τη.

A. D. 55.
 * Ἰντιθέις τὸ
 ὄνομα τοῦ
 κυρίου Ἰη-
 σοῦ·f.
 1 παῖθω.
 2 καθίζω.
 3 κατέρχο-
 μαι.
 4 συνείχω,
 ch. 7. 5, 7.
 † τῷ λόγῳ· a.
 conj. u.
 trunquese
 5 ch. 2. 40.
 ‡ ἀναπαύου
 ὄντος·i.
 6 καταπέτης
 § ἔκτιναζω·f.
 7 Ro. 13. 2.
 8 ἄγω.
 9 ἐκτινάσσω,
 ch. 13. 51.
 || ἀνατρέ-
 πει·n.
 10 Je. 29. 8.
 11 s. ἴστω.
 12 οἴσω.
 13 s. γρόνον.
 14 cf. c. 13. 10.
 15 πορεύσομαι
 16 ἐνείχω·
 17 μεταβαίνω
 18 ἵπτομαι.
 19 ἔρχομαι.
 ** Τίτου, s.
 Τίτου Ἰου-
 στοῦ·n.
 †† ζήτημα-
 τὰ·i.
 20 εἰμί.
 21 πιστεύω.
 22 ἀπελάθω
 †† al. Ἰουδαίος
 23 βαπτίζω.
 24 ἐπιλαμ-
 βάνω.
 25 μέλλω.
 26 ἐπιτίθημι
 27 προσμείνω
 28 ἀποτάσ-
 σω, ver. 21.

11 2 Ἐκάθισέ τε ἐναν-
 τὸν καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκ-
 κῶν ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον
 τοῦ Θεοῦ.
 12 Γαλλίωνος δὲ † ἀν-
 θυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐ-
 ας, 6 κατεπέτησαν, ὁμο-
 θυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ
 Παύλῳ, καὶ 8 ἤγαγον αὐ-
 τὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,
 13 Λέγοντες· Ὅτι παρὰ
 τὸν νόμον οὗτος 110 ἀνα-
 παύει τοὺς ἀνθρώπους
 12 σέβεσθαι τὸν Θεόν.
 14 Μέλλοντος δὲ τοῦ
 Παύλου ἀνοίγειν τὸ στό-
 μα, εἶπεν ὁ Γαλλίων
 πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· Εἰ
 μὲν 20 οὖν 20 ἦν ἀδικημά-
 τι ἢ 14 ραδιούργημα πο-
 νηρὸν, ὡ Ἰουδαῖοι, κατὰ
 λόγον ἂν 16 ἠνεσχόμεν
 ἡμῶν.
 15 Εἰ δὲ †† ζήτημά
 20 ἐστὶ περὶ λόγον καὶ
 ὀνομάτων καὶ νόμον τοῦ
 καθ' ἡμᾶς, 18 ὄψεσθε αὐ-
 τοί· κριτὴς 24 γὰρ ἐγώ τῶ-
 ν οὐ βήλομαι 20 εἶναι.
 16 Καὶ 22 ἀπήλασεν αὐ-
 τοὺς ἀπὸ τῆ βήματος.
 17 24 Ἐπιλαβόμενοι δὲ
 πάντες 20 οἱ Ἕλληνες 11
 Σωσθένην τὸν ἀρχισυνα-
 γωγόν, ἐπιπτον ἐμπροσ-
 θεν τοῦ βήματος· καὶ
 οὐδὲν τούτων τῷ Γαλ-
 λίωνι 25 ἔμελλεν.
 18 Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι
 27 προσμείνας ἡμέρας ἰ-
 κανάς, τοῖς ἀδελφοῖς 28 α-

ποταζάμενος, ¹ ἐξέπλει
εἰς τὴν Συρίαν· κ' ²σὺν αὐ-
τῷ Πρίσκιλλα κ' ³Ἀκύλας,
⁴κείραμενος τὴν κεφα-
λὴν ἐν Κερχραεῖς· ⁵εἶχε
γάρ εὐχὴν.

⁶19 Κατήνησε δὲ εἰς
Ἔφεσον, κακείνους ⁷κα-
τέλιπεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ
⁸13 εἰσελθὼν εἰς τὴν συνα-
γωγὴν, ⁹15 διελέχθη τοῖς
Ἰουδαίοις.

¹⁰20 Ἐρωτώντων δὲ αὐ-
τῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον
¹¹17 μείναι παρ' αὐτοῖς, ἕκ
¹²21 ἐπένευσεν·

¹³21 Ἄλλ' ὅ ¹⁴22 ἀπετάξατο
αὐτοῖς, εἰπὼν· ¹⁵c Δεῖ με
πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν
ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς
Ἱεροσόλυμα· ¹⁶1 πάλιν ¹⁷c δέ
ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς,
τῷ Θεῷ θέλωνος. Καὶ ¹⁸29 ἀ-
νήχθη ἀπὸ τῆς ¹⁹33 Ἐφέσου.

²⁰22 Καὶ ²¹35 κατελθὼν εἰς
Καισάρειαν, ²²37 ἀναβας,
καὶ ἀσπασάμενος τὴν
ἐκκλησίαν, ²³38 κατέβη εἰς
Ἀντιόχειαν.

²⁴23 Καὶ ποιήσας χρόνον
τινὰ, ²⁵41 ἐξῆλθε, διερχόμε-
νος καθεξῆς τὴν Γαλατι-
κὴν χώραν καὶ Φρυγίαν,
ἐπιστηριζὼν πάντας τοὺς
μαθητὰς.

²⁶24 Ἰσδαῖος δὲ τις ²⁷42 Ἀ-
πολλῖος ὀνόματι, Ἀλε-
ξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ
λόγιος, ²⁸9 κατήνησεν εἰς
Ἔφεσον, δυνατὸς ²⁹2 ὧν ἐν
ταῖς γραφαῖς.

A. D. 56.

- 1 ἐκπλέω.
- 2 εἶμι.
- 3 κείρω. [δε-φ.]
- * ἐν τῷ παρτί-
5 Ro. 12. 11.
- 6 λαλέω.
- 7 ἔχω.
- 8 διδάσκω.
- † Ἰησοῦ-π.
- 9 κατατάω.
- 10 ἐπίτηται.
- 11 καταλείπω
- 12 ἐρχομαι.
- 13 εἰσέρχο-
μαι. [βάνω]
- 14 προσλαμ-
15 διαλύω-
17 μένω [μαί]
- † alii transp.
al. τῷ κυρίῳ.
- § Vide App.
- 19 ἀντήχθη.
- 20 διερχομαι
- 21 ἐπισιεύω.
- 22 ἀποτάσσω
- 23 α. χώραν.
|| προσκαμψά-
μενος-π.
- 26 γράφω.
- 27 ἀποδέχο-
μαι. [μαί]
- 28 παραγίνο-
29 ἀνάγω.
- 30 συμβάλλω
- ** συνελά-
βωτο-π.
- 31 κτετέω.
- 33 α. πόλεως.
- 34 Lu. 23. 16.
- 35 κείρωχο-
μαι. [γχομαι]
- 36 διακατελέ-
37 ἀναβαίνω.
- 38 καταβαίνω
- 40 γίνομαι.
- 41 εἰσέρχομαι
- || δρατυλι-
κά-π.
- 99 Ἀπολλώ-
ειος al. Ἄ-
πελλῆς-π.

25 Οὗτος ²τὴν κατη-
χημένος ³τὴν ὁδὸν τοῦ
Κυρίου· καὶ ⁴ζῶν τῷ
πνεύματι, ⁵ἔλαλει καὶ
⁶8 ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ
περὶ τοῦ ἱ Κυρίου, ⁹10 ἐπι-
στάμενος μόνον τὸ βάπ-
τισμα Ἰωάννου.

¹¹26 Οὗτος τε ¹²ἤρξατο
παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ
συναγωγῇ. Ἀκούσαντες
δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ
Πρίσκιλλα, ¹³14 προσελά-
βοντο αὐτὸν, καὶ ἀκρι-
βέστερον αὐτῷ ¹⁵19 ἐξέθεν-
το τὴν ¹⁶c τῷ Θεῷ ἱ ὁδόν.

¹⁷27 ὁ Βουλομένου δὲ αὐ-
τοῦ ¹⁸20 διελθεῖν εἰς τὴν
Ἀχαίαν, || προτρέψαμε-
νοι οἱ ἀδελφοὶ ¹⁹26 ἐγρα-
ψαν τοῖς μαθηταῖς ²⁰27 ἀπο-
δέξασθαι αὐτόν· ὅς ²¹28 πα-
ραφενόμενος ²²** 30 συνεβά-
λετο πολὺ τοῖς ²³31 πεπι-
τευκόσι διὰ τῆς χάριτος.

²⁴28 ²⁵34 Εὐτόπως γὰρ τοῖς
Ἰουδαίοις ²⁶36 διακατηλέγ-
χето δημοσίῳ, ἐπιδεικ-
νὺς διὰ τῶν γραφῶν, ²⁷2 εἶ-
ναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

Κεφ. ιθ'.
¹40 **ΕΓΕΝΕΤΟ** δὲ ἐν τῷ
τόν Ἀπολλῶ ²εἶναι ἐν
Κορίνθω, Παῦλον ³20 διελ-
θόντα τὰ ⁴|| ἀνωτερικὰ μέ-
ρη, ἔλθειν εἰς Ἔφεσον·
καὶ εὐρών τινος μα-
θητᾶς,

⁵2 Ἐπε πρὸς αὐτοῖς· Εἰ
Πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε
πιστεύσαντες; Οἱ δὲ ⁶c εἶ-

πον¹ πρὸς αὐτόν· ἄλλ' οὐδὲ εἰ Πνεῦμα ἅγιον *¹ ἔστιν, ² ἠκούσαμεν.

³ Εἰπέ ἰε⁶ πρὸς αὐτούς· Εἰς τί ἦν ³ ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον· Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.

⁴ Εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰωάννης ⁶ μὲν ³ ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων, εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν ἵνα πιστεύσωσι, τῆς ἐξουσίας, εἰς τὸν ^δ Χριστόν· Ἰησοῦν.

⁵ Ἀκούσαντες δὲ ³ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

⁶ Καὶ ⁹ ἐπιθέτως αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ¹¹ ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς· ¹² ἐλάλουν τε γλώσσαις, καὶ ¹³ προεφητεύον.

⁷ ¹ Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο.

⁸ ¹⁴ Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐκάρρησιάζετο, ἐπὶ *⁶ μῆνας τρεῖς ¹⁶ διαλεγόμενος, καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

⁹ Ὡς δὲ τινες ¹⁷ ἐσκληρόνουντο καὶ ¹⁹ ἠκείθουν, κακολογούντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ¹¹ ²¹ ἀποστάς ἀπ' αὐτῶν, ²³ ἀφώρισε τὸς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τινός, ¹¹

¹⁰ Τοῦτο δὲ ²⁵ ἐγένετο

A. D. 57.

● λαμβάνουσι τινες· n
1 εἰμί.

2 ἀκούω.

3 βαπτίζω.

4 ποίω.

5 ἐπιφέρω.

6 Lc. 13. 2. 4.

7 ἐξέρχομαι.

† ἀποφέρω· θαι· a.

1 ἐκπορεύω· θαι· a.

8 ἐπιχειρῶ.

9 ἐπατίθωμι.

6 και· a. n1.

ἐκ· a. ἢ ἐκ· a. και ἀπὸ.

10 ch. 28. 13.

11 ἔρχομαι.

12 λαλέω.

13 προφητεύω.

14 εἰσέρχομαι.

|| Ὀρκίζω· a.

15 Mat. 5. 7.

●* ἡμέρας· n

16 ch. 17. 2.

17 σκληρόνουνω

18 ἀποκρίνομαι.

19 ἀπειθεῖω,

ch. 17. 5.

20 ch. 10. 28.

†† τῶν ἐθνῶν· f.

21 ἀφίστημι.

22 18a. 10. 6.

11. 6.

23 ἀφωρίζω.

11 ἀπὸ ἡμερας πέμπτης

ἡας δεκάτης· f.

64 κατακυριεύσαν· i.

24 Mat. 20. 25

25 γίνομαι.

||| ἀμφοτέρωθεν· i. a1. e.

ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκῆσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ^δ Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας.

¹¹ Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ⁴ ἐποίησε ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου·

¹² Ὡς κ· ἐπὶ τὸς ἀσθενούντας [†] ⁵ ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ ⁶ χωρῶτος αὐτοῦ σπυδαρία ἢ σιμικίνθια, κ· ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν ἰατρίας νόσους, ¹⁴ ἰε πνεύματα τὰ πονηρὰ ¹ ἐξέρχεσθαι ^δ ἀπ' αὐτῶν.

¹³ ⁸ Ἐπεχείρησαν δὲ τινες ^δ ἀπὸ τῶν ¹⁰ περιερχομένων Ἰουδαίων ἐσφοκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τὸς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες· ¹⁵ Ὀρκίζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει.

¹⁴ ¹⁷ Ἦσαν δὲ τινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτά, οἱ τοῦτο ποιοῦντες.

¹⁵ ¹⁸ Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, εἶπε· Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ²⁰ ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τινες ¹ ἐτέ;

¹⁶ Καὶ ²² ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτούς ὁ ἄνθρωπος ἐν ^ψ ¹ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, ^κ καὶ ¹ [§] ²⁴ κατακυριεύσας ^{|||} αὐτῶν, ἵσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε

γυμνοὺς καὶ ¹τετραυματισμένους ³ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου.

17 Τοῦτο δὲ ⁵ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλῆσι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον· κ. ⁶ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτοὺς, καὶ ⁷ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

18 Πολλοὶ τε τῶν ¹¹πεπιστευκότων ¹³ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι † καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν.

19 Ἰκανοὶ δὲ τῶν τὰ ¹⁵περίεργα ¹⁷πραξάντων, ¹⁹συνενέγκαντες τὰς βιβλους, ²⁰κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ ²¹συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ ²³εὔρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε.

20 Οὕτω καὶ ²⁴κρέτος ὁ λόγος τῆ Κυρίου ²⁵ἤφανε καὶ ἰσχυεν.

21 Ὡς δὲ ²⁷ἐπληρώθη ταῦτα, ²⁹ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ Πνεύματι, ³¹διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαίαν, πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰπὼν Ὅτι μετὰ ³⁰ἰσχυροῦς καὶ ³²ἰδεῖν.

22 ³⁵Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἐραστον, αὐτὸς ³⁷ἐπέσχε χρόνον ³⁸εἰς τὴν Ἀσίαν.

A. D. 50.

- 1 πραγματίξω
- 2 ch. 12. 18.
- 3 ἀφεύγω.
- 4 ch. 9. 2.
- 5 γίνομαι.
- 6 ἀπικίπτω.
- 7 μεγαλίω.
- 8 Je. 6. 29.
- * Ἰσως ὡς κινδύρια μικρὰ-f.
- 9 He. 11. 10.
- 10 ch. 16. 16.
- 11 πιστεύω.
- 12 ch. 12. 12.
- 13 ἄρχομαι.
- 14 ἐπίστημι.
- † τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν-f.
- ‡ ὁμῶν-δ.
- 15 1Ti. 5. 13.
- 16 εἰμί.
- 17 πράσσω.
- 18 πείθω.
- 19 συμφέρω.
- 20 κατακαίω.
- 21 συμπήφισα.
- 22 Jno. 13. 8.
- 23 ἐκρίσκω.
- 24 Col. 1. 11.
- 25 ἀδείνω.
- 26 τ. 28, 34, 35
- 27 πληροῦ.
- § Vide App.
- 28 λογίζομαι
- 29 τίθημι.
- 30 καθάραι.
- || τῆς μεγαλειότητος-π
- 31 δέχομαι
- 32 Lu. 9. 43.
- 33 εἶδω.
- 34 σέβω.
- 35 ἀποτέλλω
- 36 σ. ταῦτα.
- 37 ἐπίγω.
- 38 κρίζω.
- 39 παύω.
- ** ἀλίγων-f
- 40 μεθίστημι.

23 ⁵Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ²τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ⁴ὁδοῦ.

24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ⁸ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς * Ἀρτέμιδος, ²⁹παρεῖχετο τοῖς ⁹τεχνίταις ¹⁰ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην.

25 Οὗς ¹²συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν Ἄνδρες, ¹⁴ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ¹⁵ἡμῶν ¹⁶ἔστι·

26 Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος ¹⁸πέισας ⁴⁰μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ ¹⁶εἰσὶ Θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι.

27 Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ ²²μέτρον εἰς ἀπελεγμὸν ¹³ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς ²⁶Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς ἄδην [§] ²⁸λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ ³⁰καθαυρεῖσθαι || τὴν ³²μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη ³⁴σέβεται.

28 Ἀκοῦσαντες δὲ, ³⁶καὶ ⁵γενόμενοι πλῆρεις θυμοῦ, ³⁶ἔκραζον λέγοντες Μεγάλη ἡ Ἀρτεμις Ἐφεσίων.

29) Καὶ ¹ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη ² συγκλίσεως, ³ ὠρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, ⁵ συνεκδήμους δὲ τοῦ Παύλου.

30) Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου ⁷ εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ ⁹ εἶων αὐτὸν οἱ μαθηταί.

31) Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν ¹¹ ὄντες, αὐτῷ φίλοι, ¹² πέμψαντες ¹³ πρὸς αὐτόν, ¹⁴ παρεκίλοιν μὴ ¹⁵ δοῖναι ἑαυτὸν εἰς τὸ ¹⁷ θέατρον.

32) Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον ¹¹ ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία ¹⁹ συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ²¹ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν ²³ συνέληλυθεισαν.

33) Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου ²⁵ προεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασεῖσας τὴν χεῖρα, ²⁶ ᾔθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ.

34) ²⁷ Ἐπιγινόντων δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ¹¹ ἐστὶ, φωνῇ ²⁹ ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ᾧρας δύο κραζόντων· Μεγάλη ἡ Ἀρτέμις Ἐφεσίων.

35) Καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον, φησὶν· Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ¹¹ ἐστὶν ἄν-

A. D. 59.

* συνεκλήθη ὅλη ἡ πόλις αἰσχυνθη.

1 πλῆθ.

† τῶν-α.

2 1 Sa. 5. 11.

3 ὁμοθυμαδόν

4 κ. ἀρπάσαντες

5 2 Co. 8. 19.

6 2 Ti. 3. 4.

7 ἀποκρίσασθαι

8 ἔγωγ.

9 ἴσως.

10 2 Mac. 4. 42

† τὸν θεόν-α.

κλ-τὸν θεόν.

‡ ἡμῶν-α.

11 αἰμαί.

12 πέμψαντες.

13 ἀγγέλλοντας

14 παρακαλεῖν.

15 ἕλεον.

|| ἀγοραῖος-α.

16 ch. 13. 7.

17 1 Co. 4. 9.

18 ch. 23. 28.

19 συγκλῖνω.

20 1 Co. 9. 21.

21 αἶμα, ἱμαί.

22 συνεκλήθη.

24 ch. 23. 7, 10

** προεβίβασαν εἰς αὐτὸν βίβασαν-α

25 προεβίβασαν

26 ἕλεον ἱμαί.

27 ἐπιγινώσκοντες

28 κ. ἡμέρας.

29 γέγραπται.

†† οὐδὲ ἂν ἐνόσημαθα δύναιτο-ε. [την-α]

†† Ἐπιγινώσκοντες

30 ἀποκρίσασθαι

32 ἀποκρίσασθαι

‡‡ παρακαλεῖν ἀσπασάμενός τε-α.

33 ἐκρίσασθαι

ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεοκίρον ¹¹ οὐσαν τῆς μεγάλης ³ θεᾶς Ἄρτέμιδος, καὶ τοῦ ⁴ Διοπετοῦς;

36) Ἀναντιρρήτως οὖν ¹¹ ὄντων τούτων, δεῖν ¹¹ ἐστὶν ἡμᾶς κατεστάλμενους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν ⁶ προτετεῖ πράττειν.

37) ⁸ Ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε ¹⁰ ἱεροσυλοῦντες, οὔτε βλασφημοῦντας [†] τὴν θεὰν ἡμῶν.

38) Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνίταις πρὸς τινα λόγον ἔχουσιν, ^{||} ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ¹⁶ ἀνθρώποι ¹¹ εἰσὶν ¹⁵ ἐγκαλειώσαν ἁλλήλοις.

39) Εἰ δὲ τι περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ²⁰ ἐννομῶς ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.

40) Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι ²⁴ στάσεως περὶ τῆς ²⁸ σήμερον, μηδενὸς αἰτίᾳ ὑπάρχοντος περὶ ¹¹ οὗ ³⁰ δινησόμεθα ³¹ ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης.

41) Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ³² ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

Κεφ. κ'.

ΜΕΤΑ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς, καὶ ¹⁶ ἀσπασάμενος ³³ ἐξηλά-

θε¹ πορευθῆναι εἰς τὴν Μακεδониαν.

2³ Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

3⁷ Ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, ⁹γενομένης αὐτῷ ¹¹ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ¹²ἀναγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ⁹ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποσρέφειν διὰ Μακεδονίας.

4 Συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος † ὁ Βεροιαῖος Θεσσαλονικέων δὲ, Ἀρίσταρχος, καὶ Σεκούνδος, καὶ Γάιος Δερβαῖος, καὶ Τιμόθεος Ἀσιανοὶ δὲ, Τυχικός καὶ Τρόφιμος.

5 Οὗτοι ¹⁷προελθόντες ¹⁸ἔμενον ** ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.

6 Ἡμεῖς δὲ ²¹ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ⁵ἦλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα τῆς ἡμερῶν πέντε, οὗ ²⁶διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτὰ.

7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ ²⁷τῶν ²⁹σαββάτων, ³¹συνηγημένων ¹¹τῶν μαθητῶν τοῦ κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος ³²διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξίνααι τῇ ³³επαύριον ³⁴παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου.

8 ²Ἦσαν δὲ ³⁵λαμπάδες

A. D. 60.

- 1 πορεύομαι.
- * ἡμερ-α.
- 2 αἰμί.
- 3 εἰρχομαι.
- † καταχόμενος ὑπὸν βαρεῖ-ν.
- 5 εἰρχομαι.
- 6 καταφέρω.
- 7 ποιῶ.
- 8 πίπτω.
- 9 γίνομαι.
- 10 αἶψα.
- 11 ch. 9. 24.
- 12 καταβαίνω.
- 13 ἀνάγω.
- 14 ἐπιπίπτω.
- † Πόβρο-ν.
- ‡ Βεροιαῖος-α.
- 16 ἀναβαίνω.
- 17 προέρχομαι.
- 18 μένω [μαί-νόνάρτος-α.
- ** αὐτόν-η.
- 20 ἐξέρχομαι.
- 21 ἐκπλῖν.
- 22 ἄγω.
- 23 ἴσως [λίω.
- 24 παρακαλέω.
- 25 α. πόλις.
- †† καμπταῖοι, ἐν ᾧ καὶ διετρίψαμεν-α.
- 26 διετρίψω.
- 27 α. ἡμέρα ἀπὸ.
- 28 διατάσσω.
- 29 Lu. 24. 1.
- †† ἡμῶν κλάσαι-α.
- 30 συμβάλλω.
- 31 συνάγω.
- 32 διαλέγομαι.
- 33 α. ἡμέρα.
- 34 παρατείνω.
- 35 καταστάω.
- ††† ἐπιπύριον-α. [λω.
- 36 παραβάλλω.
- ††† ἐπιπύριον-α.

ἰκαναὶ ἐν τῷ ὑπερφῶσιν αὐτῶν ἦσαν ³¹συνηγημένοι.

9 Καθήμενος δὲ τις νεανίας ὀνόματι Εὐταχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, ἔκτατα φερόμενος ὑπὸν βαθεῖ, διαλεγόμενος τῷ Παύλῳ ἐπὶ πλείον, ⁶κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὑπνου, ⁸ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγῃ κάτω καὶ ¹⁰ἦρθη νεκρός.

10 ¹²Καταβάς δὲ ὁ Παῦλος ¹⁴ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε· Μὴ θορυβησθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ²ἔστιν.

11 ¹⁶Ἀναβάς δὲ, καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γενεσάμενος, ἐφ' ἰκανόν τε ὀμιλήσας ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ²³ἐξῆλθεν.

12 ²²Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα ²³ζῶντα, καὶ ²⁴παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.

13 Ἡμεῖς δὲ ¹⁷προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ¹³ἀνήχθημεν εἰς τὴν ²⁵Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοιτες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτω γὰρ ²ἦν ²⁸διατεταγμένος, μέλλων αὐτὸς πεζεῖν.

14 Ὡς δὲ ³⁰συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν ²⁵Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ⁵ἦλθομεν εἰς Μιτυλήνην.

15 Καίκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, ἦν ἐπίσημη ³³κατηντήσαμεν ἀντικρυ Χίῳ· ¹⁷δὲ ³³ἔίεργα ³⁶παρεβά-

λομεν εἰς Σάμον * καὶ
 1 μείναντες ἐν Τρωγυλίῳ, τῇ ἐχομένῃ² ἤλ-
 3 θομεν εἰς Μίλητον.

16 14 Ἐκρινε γὰρ ὁ Παῦ-
 5 λος παραπλευσαί τὴν⁵
 6 Ἐφεσον, ἵ ὅπως μὴ⁷ γέ-
 8 νηται αὐτῷ χρονοτριβη-
 9 σαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε
 10 γὰρ, εἰ δυνατόν⁹ ἦν αὐ-
 11 τῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεν-
 12 τηκοστῆς γενέσθαι εἰς
 13 Ἱεροσόλυμα.

17 Ἀπό δὲ τῆς 11 Μι-
 12 λήτου 12 πέμψας 13 εἰς
 14 Ἐφεσον, 14 μετεκαλέσα-
 15 το τοὺς πρεσβυτέρους
 16 τῆς ἐκκλησίας.

18 Ὡς δὲ 15 παρεγέν-
 16 οντο πρὸς αὐτόν, ἔει-
 17 πεν αὐτοῖς Ὑμεῖς 17 ἐπί-
 18 στασθε, ἀπὸ πρώτης ἡ-
 19 μέρας ἄφ' ἧς 19 ἐπέβη
 20 εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς 20 μεθ'
 21 ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον
 22 ἔγενόμην·

19 20 Δουλεύων τῷ Κυ-
 21 ρίῳ μετὰ πάσης 21 τα-
 22 κεινοφροσύνης, καὶ 22 πολ-
 23 λῶν δακρύων, καὶ πει-
 24 ρασμῶν, τῶν 23 συμβάν-
 24 των μοι ἐν ταῖς ἐπιβου-
 25 λαῖς τῶν Ἰουδαίων·

20 Ὡς οὐδὲν 26 ἵππεστει-
 27 λάμην τῶν συμφερόν-
 28 των, τοῦ * μὴ ἀναγγεί-
 29 λαι ὑμῖν καὶ 27 διδάξαι
 30 ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ'
 31 οἴκου·

21 Διαμαρτυρόμενος Ἰου-
 22 δαίοις τε καὶ Ἕλλησι

A. D. 60.

• τῷ δὲ ἐχο-
 μένῃ-π.

1 μέτω.

2 κ. ἡμέρα.

3 ἔρχομαι.

4 κρίνω.

† κεκρίκει-λ.

5 κ. πόλις.

6 ἔσω.

† μήποτε γε-
 ἐσθῆ αὐτῷ

κατάσχεσις

τις-π.

7 γίνομαι.

8 σπεύδω.

9 εἰμί.

10 κ. πῶσαν.

† μοι-π. α. λ. ε.

|| Vide App.

11 κ. πόλιος.

12 πέμψω.

13 κ. ἀγγέλ-
 λους.

• ἔχω οὐδέ
 ποιῶμαι

τῆς-π. λέω

14 μετακα-

† ἔτα-π. α. λ.

τοῦ.

|| ἀσκλητέ-
 νοτο-π.

26 ὁμοῦ κ. ὁ-
 μῶσε θετων

αὐτῶν, α. ὁ-
 μοθυμαδίν-φ

15 παραγίνο-
 μαι.

16 ch. 13. 25.

17 ἐπίταμαι.

18 λαμβάνω.

19 ἐπιβαίνω.

20 ch. 7. 7.

21 Ep. 4. 2.

|| τριετίας ἢ

ἢ πλείον-φ.

22 εἶδω.

23 συμβαίνω

24 ἔπιτομαι.

25 ἀίρωμαι

26 ὑποτίλλω

27 διδάσκω.

τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετά-
 νοιαν, καὶ πίστιν τὴν εἰς
 τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
 Χριστόν.

22 Καὶ νῦν ἰδὲ, ἐγὼ²² δε-
 δεμένος τῷ πνεύματι,
 πορεύομαι εἰς Ἱερουσα-
 λὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συν-
 ἀντήσουτά μοι μὴ εἰ-
 δῶς·

23 Πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα
 τὸ ἅγιον κατὰ¹⁰ πόλιν
 διαμαρτύρεται, ἡ λέγον
 ὅτι δεσμά με καὶ θλί-
 ψεις μένουσιν.

24 Ἄλλ' || οὐδενὸς λό-
 γον * ποιῶμαι, οὐδὲ
 ἔχω τὴν ψυχὴν⁶ μου¹
 τιμίαν ἐμαυτῷ, ἥτως τε-
 λειῶσαι τὸν¹⁶ ὁρόμον
 μου⁶ μετὰ χαρᾶς,¹ καὶ
 τὴν διακονίαν ἣν¹⁸ ἔλα-
 βον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰη-
 σοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ
 εὐαγγέλιον τῆς χάριτος
 τοῦ Θεοῦ.

25 Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ²²
 οἶδα ὅτι οὐκ ἔτι²⁴ ὄ-
 ψεσθε τὸ πρόσωπόν μου
 ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς²⁵ δι-
 ἦλθον κηρύσσω τὴν βα-
 σιλείαν⁶ τοῦ Θεοῦ.¹

26 Διὸ μαρτύρομαι ὑ-
 μῖν ἐν τῇ σημερινῇ ἡμέ-
 ρᾳ, ὅτι καθαρὸς ἐγὼ
 ἀπὸ τοῦ αἵματος παν-
 των.

27 Οὐ γὰρ²⁶ ἵππεστειλά-
 μνη τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι
 ὑμῖν πῶσαν τὴν βουλήν
 τοῦ Θεοῦ.

A. D. 60.

28¹ Προσέχετε οὖν ἐάν-
τοις, κ² πάντι τῷ³ ποιμ-
νίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τό Πνεῦ-
μα τό ἅγιον⁵ ἔθετο⁷ ἐ-
πισκόπους, ποιμαίνειν
τὴν ἐκκλησίαν τῷ^{*} Θεῷ,
ἣν⁹ περιεποιήσατο διὰ
τοῦ[†] ἰδίου αἵματος.

29 Ἐγὼ^ο γάρ¹ ἴδ¹¹ οἶδα
τοῦτο,¹ ὅτι¹² εἰσελεύ-
σονται μετὰ τὴν ἀφίξιν
μου λυκοὶ βαρεῖς εἰς
ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ
ποιμνίου.

30 Καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν¹³
ἀναστήσονται ἄνδρες
λαλῆντες¹⁵ διεστραμμέ-
να,³⁰ ποῦ ἰάσοσπᾶν τοὺς
μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν.

31 Διὸ γρηγορεῖτε, μνη-
μονεύοντες ὅτι ἕτριετι-
αν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ¹⁷
ἔπαυσάμην μετὰ δακ-
ρύων³¹ νουθετῶν ἕνα ἑ-
καστον.

32 Καὶ τανῦν²³ παρα-
τίθεμαι ὑμᾶς,⁴ ἀδελφοί,¹
τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς
χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυνα-
μένῳ^{** 25} ἐποικοδομη-
σαι, καὶ²⁷ δοῦναι ὑμῖν
κληρονομίαν ἐν τοῖς²⁹ ἡ-
γιασμένοις πᾶσιν.

33 Ἀργυρίου ἢ χρυσοῦ
ἢ ἱματισμῷ οὐδενος³¹ ἐ-
πεθύμησα.

34 Αὐτοὶ δὲ¹ γινώσκετε
ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ
τοῖς⁶ οὐσι μετ' ἐμῷ ὑπ^η-
ρέτησαν αἱ χεῖρες αὐταί.

35 Πάντα³⁷ ὑπέδειξα

1 ch. 16. 14.

Lu. 12. 1.

2 Lu. 1. 54.

3 Lu. 12. 32.

4 ch. 9. 37.

5 τίθημι.

6 Vide App.

7 εἰμί.

8 Phi. 1. 1.

9 ch. 7. 60.

10 προσποιέω.

11 αἵματος τῷ

ἰδίῳ-ι.

12 προσέχο-

11 εἶδος ἰμα-

12 εἰσέρχο-

μαι.

13 ἀνίστημι.

14 γίνομαι.

15 διατρέφω.

16 ἀποστρέ-

φειν-α.

17 ἐπιτίθημι.

18 διατίαν-α.

19 παύω.

20 καταφιλέω

19 Lu. 2. 48.

20 προτίθημι

21 Ro. 15. 14.

22 ἀνάγω ἰμα-

23 παρατίθημι

24 ch. 20. 30.

25 1Co. 3. 10.

26 ἔρχομαι.

27 δίδωμι.

28 ἰκῶ-α ἰσομ-ε

29 οἰκοδομη-

30 α. νήσον.

31 ἡ Μόρα-ς

32 ἀγιάζω.

33 ἐπίσκοπος.

34 ἀναφαίνομαι.

35 καταλείπω

34 πλέω.

35 κατάγω.

36 Re. 15. 11.

37 α. κατά.

38 ὑποδείκ-

νυμι.

39 α. ἔνεκα.

ὑμῶν, ὅτι ἔγω κοπιῶντας
δεῖ² ἀνιλαμβάνεσθαι τῶν
ἀσθενούντων, μνημονεύ-
ειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυ-
ρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε[†]
Μακαρίων⁶ ἐστὶ²⁷ διδόναι
μᾶλλον ἢ λαμβάνειν.

36 Καὶ ταῦτα εἰπὼν,
8 θεῖς⁵ τὰ γόνατα αὐτοῦ,
σὺν πᾶσιν αὐτοῖς¹⁰ προσ-
ηόξατο.

37 Ἰκανὸς δὲ¹⁴ ἐγένετο
κλαυθμὸς πάντων[†] καὶ
16 ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν
τράχηλον τοῦ Παύλου,
18 κατεφίλουσιν αὐτὸν[†].

38¹⁹ Ὀδυνώμενοι μά-
λιτα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰ-
ρήκει, ὅτι ἐκέτι μέλλη-
σι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
θεωρεῖν²⁰ προέπεμπον
δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

Κεφ. κα'.

Ως δὲ¹⁴ ἐγένετο²² ἀ-
ναχθῆναι ἡμᾶς²⁴ ἀπο-
σκαθέντας ἀπ' αὐτῶν,
εἰσυδρομήσαντες²⁶ ἠλ-
θομεν εἰς τὴν²⁸ Κῶν, τῇ
δὲ ἐξῆς εἰς τὴν²⁸ Ρόδον,
κακείθεν εἰς Πάταρα. †

2 Και³⁰ εὐρόντες πλοῖον
διαπερῶν εἰς Φοινίκην,
ἐπιβάντες²² ἀνήχθημεν.

3³² Ἀναφανέντες δὲ τὴν³²
Κίπρον, κ³³ καταλιπόν-
τες αὐτὴν εὐώνυμον,³⁴ ἐ-
πλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ
35 κατήχθημεν εἰς Τύρον[†]
ἐκεῖσε γὰρ⁶ ἦν τὸ πλοῖ-
ον ἀποφορτιζόμενον τὸν
36 γόμον.

4 Καὶ ¹ἀνευρόντες τὰς ²μαθητάς, ³ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτὰ οἵτινες ἠπὶ Παύλῳ ⁴ἔλεγον διὰ τοῦ Πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς ⁵Ἱερουσαλήμ.

5 Ὅτε δὲ ⁶ἐγένετο ἡμῶς ⁷ἑξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ⁸ἠξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ⁹ἔθέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, ¹⁰ἔπροσηυξάμεθα.

6 Καὶ ἡ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ¹¹ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον· ἐκεῖνοι δὲ ¹²ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

7 Ἡμεῖς δὲ τὸν ¹³πλοῦν διανύσαντες, ἀπὸ Τύρου ¹⁴κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαίδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφούς, ¹⁵ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς.

8 Τῇ δὲ ¹⁶ἑπαύριον ¹⁷ἠξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον, ¹⁸ἦλθον εἰς Καισάρειαν, καὶ ¹⁹εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ ²⁰εὐαγγελιστοῦ, (ὃ τοῦ ²¹ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ) ²²ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ.

9 Τῷ δὲ ²³ἡσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι.

10 Ἐπιμενούων δὲ ἡμῶν

A. D. 60.

- 1 ἀνευρίσκω.
- 2 κατέρχομαι.
- 3 ἐπιμένω.
- 4 ἵσχυομαι.
- 5 λέγω. (μα.)
- 6 Ἱερουσαλ.
- 6 αἶρω.
- 7 γίνομαι.
- 8 ἔξω.
- † αὐτοῦ. - ἄ.
- αἱ. τὸ αὐτῷ.
- † τὰς πόδας.
- † τὰς χεῖρας.
- 9 2 Τι. 3. 17.
- 10 πόλις.
- 11 ἐξέρχομαι.
- 12 τίθημι.
- 9 προσευξάμενοι. - η.
- 13 προσεβόησα.
- 14 παραδίω.
- || Vide App.
- 15 ἐπιβαίνω.
- 16 ἀεὶ.
- 17 ὑποστρέφω.
- 18 ἀποκρίνομαι. (τα.)
- 19 κ. οὐκ ἔμα.
- 20 κ. 27. 3. 10.
- 21 καταστάς.
- 22 θορυβῶν.
- 22 μένω.
- 23 κ. ἡμέρ.
- 24 ἀποθηνήσκω.
- 25 Ep. 4. 11.
- 26 εἰσερχομαι.
- 27 εἰμί. (μα.)
- †† ἀποσκευασάμενοι. - ἄ.
- αἱ. παρασκευασαί. κ.
- αἱ. ἀποταξάμενοι. (μα.)
- 28 συνέρχομαι.
- 29 κ. τινός.
- †† Ἱερουσαλ.
- 30 ἀναβαίνω.

ἡμέρας πλείους, ¹κατήλθέ τις ἀπὸ τῆς Ἱουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἀγαβός·

11 Καὶ ²ἔλθων πρὸς ἡμᾶς, καὶ ³ἔρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, ⁴ἔδρας ἵτε αὐτὸν ἵτας χεῖρας καὶ τοὺς ⁵πόδας, εἶπε· Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Τὸν ἄνδρα, σὺ ⁶ἔστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω ⁷ἔδρασον ἐν Ἱερουσαλήμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ⁸παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἔθνῶν.

12 Ὡς δὲ ⁹ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι, τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ.

13 Ἀπεκρίθη δὲ ¹ὁ Παῦλος· Τί ποιεῖτε, κλαίοντες καὶ ²συνθρίπτοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθήναι, ἀλλὰ καὶ ³ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ ἐτόιμος ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

14 Μὴ πειθομένον δὲ αὐτοῦ, ἠσυχίασαμεν, εἰπόντες· Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου ⁵γενέσθω.

15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ¹ἀποσκευασάμενοι ²ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλήμ.

16 ¹Συνῆλθον δὲ καὶ ²τῶν μαθητῶν ἀπὸ Και-

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, ΧΧΙ.

σαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες * παρ' ᾧ ¹ ξενισθώμεν, Μνάσωνί τιμῆ Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.

17 ⁵ Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ⁹ ἀσμένως ¹⁷ ἐδόξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί.

18 Τῇ δὲ ἐπίσημ¹¹ ¹² εἰσῆγει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰακώβον πάντες ^{7ε} ¹³ παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι.

19 Καὶ ἀσπασάμενος αὐτὸς ¹⁵ ἐξηγεῖτο καθ' ἐν ἑκάστῳ ᾧν ¹⁶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ.

20 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ¹⁷ ἐδόξαζον τὸν ⁵ Κύριον εἰπὸν τε αὐτῷ Θεωρεῖς, ἀδελφε, ¹⁹ πόσα μυριάδες ¹⁹ εἰσὶν ἡ Ἰουδαίων τῶν ²⁰ πεπιστευκότων καὶ πάντες ²¹ ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι.

21 ²³ Κατηχήθησαν δὲ περὶ σῶ, ὅτι ²⁵ ἀποστασίαν δὸδίσκεις ἀπὸ Μωσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη ⁴ πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοὺς ἔθνεσι ^{**} περιπατεῖν.

22 * Τί οὖν ¹⁹ ἐσεῖ πάντως δεῖ ³¹ πλῆθος ³² συνελθεῖν ἀκούσονται γὰρ ὅτι ³³ ἐλήλυθας.

23 Τῷτο οὖν ¹⁶ ποιήσον ὃ σοι λέγομεν ¹⁹ εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες ἰεσσαρες εὐ-

A. D. 60.

* Vide App.

- 1 ξενίζω.
- 2 παραλαμβάνω.
- 3 ἀγίζω.
- 4 δαπάνησιν.
- 5 γίνομαι.
- 6 ἔρωμαι.
- 7 δέχομαι.
- † γινώσκοντι-λ.
- 8 γενώσκω.
- 9 ch. 2. 41.
- ‡ ἀπεδόξαντο-λ.
- 10 Ro. 4. 12.
- 11 κ. ἡμέρη.
- 12 εἰσείμι.
- 13 παραγίνομαι.
- 14 ἀντιπάλω.
- 15 ἐξηγίνομαι.
- 16 ποιῶ.
- 17 δοξάζω.
- 6 θεός-π.
- 18 ch. 19. 19.
- 19 εἰμί.
- || ἐν τοῖς Ἰουδαίοις-λ.
- 20 πιστεύω.
- 21 ch. 1. 13.
- 22 Nu. 6. 5.
- 23 κατοχίω.
- 24 κ. τὴν χρένον.
- 25 2 Th. 2. 3.
- 26 προσφέρω.
- ** καταρσίως-φ.
- †† Συντελεσμένης δὲ τῆς ἐβδόμης ἡμέρας-π.
- 29 μάλιστ.
- 30 Mat. 7. 28.
- 31 ch. 6. 2.
- 32 συνέρχομαι.
- 33 ἔρχομαι.
- 34 συγχέω.
- Ge. 11. 7. β.
- 25 ἐπιβάλλω

χὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν.

24 Τοῦτους ² παραλαβὴν, ³ ἀγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, κ. ⁴ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ⁶ ἐξυρήσωνται τὴν κεφαλὴν καὶ [†] γινώσι πάντες ὅτι ἂν κατηχηται περὶ σοῦ οὐδὲν ¹⁹ ἔστιν, ἀλλὰ ¹⁰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσει.

25 Περὶ δὲ τῶν ²⁰ πεπιστευκότων ἔθνων * ἡμεῖς ¹⁴ ἐπετείλαμεν, κρίναντες ⁶ μηδὲν λοιπὸν ἡρεῖν αὐτοῖς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό, τε εἰδωλόθυτον, κ. τὸ αἶμα, ⁴ κ. πικτὸν, ¹ καὶ πορνείαν.

26 Τότε ὁ Παῦλος ² παραλαβὴν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ³ ἀγνίσθητι ¹² εἰσῆγει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ²² ἀγνισμοῦ, ἕως ²⁴ οὗ ²⁶ προσηνήχθη ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστη αὐτῶν ἢ προσφορά.

27 ^{††} Ὡς δὲ ²⁹ ἐμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι ³⁰ συντελεσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, ³⁴ συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ³⁵ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὸν.

28 Κράζοντες Ἄνδρες Ἰσραηλιταί, βοηθεῖτε οὗτος ¹⁹ ἔστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ κ.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, ΧΧΙ.

τοῦ νόμου καὶ τοῦ τό-
που τούτου πάντας ἵπαν-
ταχοῦ διδάσκων ἔτι τε
καὶ Ἑλληνας εἰσήγα-
γεν εἰς τὸ ἱερόν, καὶ
κεκοίνωκε τὸν ἅγιον
τόπον τούτου.

29 Ἦσαν γὰρ 19 προ-
εωρακότες Τρόφιμον τὸν
Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει
συν αὐτῷ, ὃν 11 ἐνόμι-
ζον ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰ-
σήγαγεν ὁ Παῦλος.

30 13 Ἐκινήθη τε ἡ πό-
λις ὅλη, καὶ 15 ἐγένετο
16 συνδρομὴ τοῦ λαοῦ
καὶ 18 ἐπιλαβόμενοι τοῦ
Παύλου, 19 εἴλκον αὐτὸν
ἔξω τοῦ ἱεροῦ καὶ εὐ-
θέως 20 ἐκλείσθησαν αἱ
θύραι.

31 Ζητούντων δὲ αὐτὸν
ἀποκτείνειν, 21 ἀνέβη φά-
σις τῷ 24 χιλιάρχῳ τῆς
σπειρῆς, ὅτι ὅλη 25 συγ-
κέχυται Ἱερουσαλήμ.

32 Ὅς ἐξαυτῆς 27 παρα-
λαβὼν στρατώτας, καὶ
ἐκατοντάρχους, 29 κατέ-
δραμεν ἐπ' αὐτούς· οἱ
δὲ 30 ἰδόντες τὸν χιλιάρ-
χον καὶ τοὺς στρατιώ-
τας, 31 ἐπαύσαντο τύπ-
τοντες τὸν Παῦλον.

33 Τότε 33 ἔγγισας ὁ
χιλιάρχος 18 ἐπελάβετο
αὐτῆ, κ. 35 ἐκέλευσε 36 δε-
θῆναι ἀλύσει δισσί· καὶ
37 ἐπυνθάνετο τίς ἂν εἴη,
κ. τί 7 ἐστὶ 30 πεποικηκώς.

34 Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι

A. D. 60.

* ἰκερφόνοσ-ἄ

1 βόλοσ.

2 γινώσκουσ.

3 παρταχῆ-ἄ

3 εἰσάγω.

4 ἄγω.

5 κοινῶσ.

6 σ. 23. 10. 16.

Πσ. 11. 34.

7 εἶμι.

8 ἰουραστόσ-ἄ

8 νεσ. 40.

9 προσφάσ.

10 συμβαίνω

11 νομίζω.

12 ἀποκτείνω.

13 ἐκκινῶσ-ἄ

13 κινῶσ.

14 Lu. 23. 18.

15 γινώσκουσ.

16 Judith 10.

18.

17 ἔξωσ.

18 ἐπιλαμβάνω.

19 ἄλκω. (νεσ)

20 κλείω.

21 ἀναλαμβάνω

22 φάσ.

23 σ. λαλέω.

24 νεσ. 33. 37.

Mar. 6. 21.

25 συγκέχυται.

εβ. 2. 6.

26 ἀποσπῶσ.

εβ. 17. 26.

27 σ. ἄρωσ.

1 τετρακοσίο-

σος-κ.

28 σ. χόρωσ.

29 κατατρέ-

30 εἶδω. (χω-

31 παύω.

32 ἀνατρέπω.

33 ἔγγίζω.

34 λαλέω.

35 κλείωσ.

36 ἄνω. (μα-

37 σπυθάνωσ.

38 ἵστημι.

39 ποικίωσ.

40 καταποικίωσ.

* 1 ἔβωων ἐν τῷ ὄχλῳ
μὴ δυνάμενοσ δὲ 2 γινῶ-
ναι τὸ ἀσφαλὲσ διὰ τὸν
θύρουβον, 35 ἐκέλευσεν 4 ἀ-
γεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν
6 παρεμβολήν.

35 Ὅτε δὲ 15 ἐγένετο
ἐπὶ τοὺσ 8 ἀναβαθμοὺσ,
10 συνέβη βαστάζεσθαι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιω-
τῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ
ὄχλου.

36 12 Ἠκολούθει γὰρ
τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ,
6 κράζον· 14 ἄρε αὐτὸν.

37 Μέλλων τε 3 εἰσά-
γεσθαι εἰς τὴν παρεμβο-
λὴν ὁ Παῦλοσ, λέγει τῷ
χιλιάρχῳ· Εἰ 17 ἔξεστί
μοι εἰπεῖν 4 τί 1 πρὸσ σε;
Ὁ δὲ 22 ἔφη· Ἑλληνιστί
γινώσκουσ· 23

38 Οὐκ ἄρα σὺ 7 εἶ ὁ Αἰ-
γύπτιοσ ὁ πρὸ τέττων 7 ἡν
ημερῶν 26 ἀναστατώσασ
κ. ἐξ ἑσφαγῶν εἰς τὴν 25 ἔρη-
μον τῶν ἑτετρακοσχιλίωσ
ἀνδρῶν τῶν σικαριῶν;

39 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλοσ
Ἐγὼ ἄνθρωποσ μὲν εἶμι
Ἰουδαῖοσ Ταρσεῦσ, τῆσ
Κιλικίας οὐκ ἀσημιον
πόλεωσ πολίτησ· δέο-
μαι δὲ σου, 22 ἐπιτρέψόν
μοι 34 λαλήσαι πρὸσ τὸν
λαόν.

40 22 Ἐπιτρέψαντοσ δὲ
αὐτοῦ, ὁ Παῦλοσ 38 ἔσ-
τωσ ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν
40 κατέειπεσ τῇ χειρὶ
τῷ λαῷ· πολλῆσ δὲ σι-

γῆς ¹ γενομένης, ² προσ-
εφώνησε τῇ ³ Ἑβραϊδί
διαλέκτῳ, λέγων·

Κεφ. κβ'.

ΑΝΔΡΕΣ ἀδελφοί και
πατέρες, ἀκούσατέ μου
τῆς πρὸς ὑμᾶς τῆν ⁵ ἀ-
πολογίαν.

² Ἀκίσταντες δὲ ὅτι τῇ
Ἑβραϊδί διαλέκτῳ ² προσ-
εφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον
⁷ παρέσχον ἡσυχίαν.

³ Καὶ ⁹ φησὶν Ἐγὼ
⁵ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰσθαῖος,
¹¹ γεγεννημένος ἐν Ταρ-
σῷ τῆς Κιλικίας, ¹² ἀνα-
θετραμμένος δὲ ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς
πόδας Γαμάλιηλ, ¹³ πε-
παιδευμένος κατὰ ἀκρι-
βειαν τοῦ ¹⁵ πατρὸς νό-
μου, ¹⁶ ζηλωτὴς ὑπάρχων
τοῦ Θεοῦ, καθὼς πάντες
ὑμεῖς ¹⁷ ἔστε σήμερον·

⁴ Ὅς ταύτην τὴν ὁδὸν
¹⁹ ἐδίωξα ἄχρι θανάτου,
δεσμεύων και ²¹ παραδι-
δούς εἰς φυλακὰς ἀνδρας
τε και γυναῖκας.

⁵ Ὡς και ὁ ἀρχιερεὺς
Ἰμαρτυρεῖ μοι, και πᾶν
τὸ ²³ πρεσβυτέριον παρ'
ᾧν και ἐπιστολάς ²⁵ δε-
ξάμενος πρὸς τοὺς ἀ-
δελφούς, εἰς Δαμασκὸν
²⁹ ἐπορευόμεν, ἄξων και
τὰς ἐκεῖσε ¹⁷ ὄντας, ³¹ δε-
δεμένους εἰς Ἱερουσαλὴμ,
ἵνα ³³ τιμωρηθῶσιν.

⁶ Ἐγένετο δὲ μοι πο-
ρευομένῳ και ἐγγίζοντι

A. D. 60.

- 1 γίνομαι.
2 προσφωνῶ
3 Ἑβρ.-η.
4 τίπτω.
5 Nu. 5. 17.
6 1 Κι. 6. 15.
7 συνι-α.
8 ch. 25. 16.
9 1 Co. 9. 3.
10 2 Co. 7. 11.
11 ἀκούω.
12 παρῆχω.
13 ἀποκρίνο-
14 φῆμι. (μα)
15 θεάομαι.
16 γεννάω.
17 ἀνατρέφω,
ch. 7. 22.
18 παιδεύω.
19 ἀπίστημι.
20 ch. 24. 14.
21 25. 17.
22 ch. 21. 20.
23 εἰμί.
24 και ἀειτέ.
25 διώκω.
26 λαλέω (μα)
27 παραδίδο-
28 τάσσω,
ch. 13. 18.
29 Ἀνασίαρ-
30 Lu. 22. 66.
31 1 Τι. 4. 14.
32 ἀμβλίπω.
33 δίχομαι.
34 σθένειμα.
35 ἔρχομαι.
36 εὐλαβῆς-η.
37 alli e.
38 δεξάμενος,
πρὸς τοὺς ἀ-
39 δελφούς εἰς-η
40 ch. 10. 2.
41 πορευόμεαι
42 ch. 6. 3.
43 δέω.
44 ἐν Δαμα-
45 σκῶ-
46 ἀπίστημι.
47 ch. 26. 11.
48 και ἐγγί-
49 ζω.

τῇ Δαμασκῷ περὶ με-
σημβρίαν, ἐξαίφνης ἐκ
τῆ οὐρανῆ περιετρέψαι
φῶς ἰκανὸν περὶ ἐμέ.

⁷ Ἐπεσόν τε εἰς τὸ
⁴ ἕδαφος, και ⁶ ἤκισα φω-
νῆς λεγούσης μοι Ἐσαῦλ,
Ἐσαῦλ, τί με διώκεις; ~

⁸ Ἐγὼ δὲ ⁸ ἀπεκρίθην·
Τίς εἶ, Κύριε; Εἶπέ τε
πρὸς με Ἐγὼ εἰμι Ἰη-
σοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὃν σὺ
διώκεις.

⁹ Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ¹⁷ ὄν-
τες τὸ μὲν φῶς ¹⁰ ἐθεά-
σαντο, και ἔμφοβοι
¹ ἐγένοντο· ¹ τὴν δὲ φω-
νὴν οὐκ ⁶ ἤκουσαν τῆ λα-
λοῦντός μοι.

¹⁰ Εἶπον δὲ· Τί ποιήσω,
Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπε
πρὸς με ¹⁴ Ἀνασᾶς πο-
ρευθεῖς εἰς Δαμασκὸν· ¹⁸ κα-
κεῖ σοι ²⁰ λαληθήσεται
περὶ πάντων ᾧν ²² τέ-
τακται σοι ποιῆσαι.

¹¹ Ὡς δὲ οὐκ ²⁴ ἐνέ-
βλεπον ἀπὸ τῆς δόξης
τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χει-
ραγωγούμενος ὑπὸ τῶν
²⁶ συνόντων μοι, ²⁷ ἤλ-
θον εἰς Δαμασκὸν.

¹² Ἀνασίας δὲ τις, ἀνὴρ
⁵ εὐσεβῆς κατὰ τὸν νό-
μον, ³⁰ μαρτυρούμενος
ὑπὸ πάντων τῶν κατοι-
κούντων ^{**} Ἰουδαίων,

¹³ ²⁷ Ἐλθὼν πρὸς με,
και ³² ἐπιστάς εἶπέ μοι·
Ἐσαῦλ ἀδελφέ, ἀνάβλε-
ψον. ³⁴ Κατὰ αὐτῇ τῇ

ἄρα ¹ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν.

14 Ὁ δὲ εἶπεν Ὁ Θεὸς ἴδων πατέρων ἡμῶν ⁴ προχειρίσατό σε ⁵ γίνωμαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ⁷ ἰδεῖν τὸν ⁹ δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

15 Ὅτι ¹¹ ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους, ὧν ¹³ ἑώρακας καὶ ¹⁵ ἤκουσας.

16 Καὶ νῦν τί μέλλεις; ¹⁷ ἀναστὰς βάπτισαι, καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἀμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα ⁹ τοῦ Κυρίου.

17 ¹⁹ Ἐγένετο δὲ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ προσευχομένῃ μου ἐν τῷ ἱερῷ, ¹⁹ γενέσθαι με ἐν ²¹ ἐκστάσει,

18 Καὶ ⁷ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι ²³ Σπῆσον, καὶ ²⁵ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι οὐ παραδέξονται σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ.

19 ²⁷ Καί μιν εἶπον Κύριε, αὐτοὶ ³¹ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ¹¹ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ.

20 Καὶ ὅτε ³³ ἔφραξε τὸ αἷμα ⁴ Στεφάνου τοῦ ¹ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ¹¹ ἤμην ³⁵ ἐφεστώς,

A. D. 00.

1 ἀναβλέπω.
2 ch. 8. 1.
3 ch. 2. 23.
4 προχειρίζω.
5 γινώσκω.
6 φωνή-ς.
7 εἶδον.
8 εὐθύνω-α.
9 Ro. 1. 28.
10 ch. 3. 14.
11 ἴδω.
12 Mat. 12. 19.
13 ὄρα.
14 ἰσχυροποιέω-α.
15 Mat. 9. 36.
16 ἀκούω.
17 καλέω.
18 ἀίστημι.
9 αὐτοῦ-α.
11 σφραγίζω-α.
12 ἀσπάζομαι-α.
13 Mat. 3. 10.
14 ἵσταμαι.
15 var. 29.
16 ch. 10. 10.
17 ἀπεκρίνομαι.
18 σπείρω.
19 προέτεινα-α. alii προέτεινον, 8 προέπεινας
20 προτίωμι.
21 ἐξέρχομαι.
22 Mat. 1. 7.
23 καὶ ἐγώ.
24 ἵσταμαι.
25 ch. 16. 37.
26 ἔξεμι.
27 ἀπέσταμαι.
28 προτέρημα.
29 ἐκείνη ἡμέρα
30 ἀπαγγέλλω.
11 πραγματευόμενος.
32 ἐπίστημι.

καὶ ² συνευδοκῶν ⁵ τῆ ἀναιρέσει αὐτῶ, καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ³ ἀναιρουμένων αὐτόν.

21 Καὶ εἶπε ⁹ πρὸς με Πορεύου· ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποσταλάω σε.

22 ¹⁵ Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ⁶ ἐπήραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, λέγοντες· Λίρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ ⁸ καθῆκον αὐτὸν ¹⁰ ἕρῃ.

23 ¹² Κραυγαζούτων δὲ αὐτῶν, καὶ ¹⁴ ῥιπτοῦντων τὰ ἱμάτια, καὶ κοινοῦτον βαλλούτων εἰς τὸν ¹¹ αἴερα,

24 ¹⁶ Ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλιάρχος ⁹ ἀγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν, εἰπὼν ¹⁸ μάλιστα ²⁰ ἀνετίθησθαι αὐτόν ἵνα ²² ἐπιγινῶ δὲ ἦν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ.

25 Ὡς δὲ ¹¹ ²⁴ προέτεινεν αὐτόν τοῖς ²⁶ ἱμαῖσιν, εἶπε πρὸς τὸν ²⁸ ἐστῶτα ἐκατόνταρχον ὁ Παῦλος· Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ²⁰ ἀκατάκριτον ³⁰ ἔξεστι ἡμῖν μαστίξαι;

26 Ἀκούσας δὲ ὁ ἐκατόνταρχος, ³² προσελθὼν ³⁴ ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ, λέγων· ⁶ Ὅρα· τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ¹¹ ἐστι.

27 ³² Προσελθὼν δὲ ὁ

χιλίαςρχος εἶπεν αὐτῷ
 Δεγε μοι, εἰ σὺ Ῥω-
 μαιὸς εἶ; Ὁ δὲ εἶπεν
 Ναί.

28 Ἀπεκρίθη τε ὁ χι-
 λίαςρχος Ἐγὼ πολλοῦ
 κεφαλαίου τὴν πολι-
 τεύσανταύτην ἑκτησά-
 μην. Ὁ δὲ Παῦλος
 ἔφη Ἐγὼ δὲ κ' ἡγεγένημαι.

29 Εὐθέως οὖν ἀπέ-
 στησαν ἀπ' αὐτῶ οἱ μέλ-
 λοντες αὐτὸν ἀνετάζειν
 κ' ὁ χιλίαςρχος δὲ ἐφο-
 βήθη, ἐπιγινούσῃ ὅτι Ῥω-
 μαιὸς ἔστι, καὶ ὅτι ἦν
 αὐτὸν δεδεκώς.

30 Τῇ δὲ ἑπαύριον βε-
 λόμενος γινῶναι τὸ ἀσ-
 φαλές, τὸ, τί κατηγορεῖ-
 ται ἱπαρὰ τῶν Ἰουδαίων,
 21 ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ
 τῶν δεσμῶν, κ' ἐκέλευ-
 σεν ἔλθειν τῶν ἀρχιε-
 ρεῖς, καὶ ὅλον τὸ συ-
 νεδρίον αὐτῶν, κ' κατα-
 ταγαγὼν τὸν Παῦλον,
 29 ἔστησεν εἰς αὐτούς.

Κεφ. κγ'.
 30 ΑΤΕΝΙΣΙΑΣ δὲ ὁ
 Παῦλος τῷ συνεδρίῳ, εἶ-
 πεν Ἄνδρες ἀδελφοί,
 ἐγὼ πάση συνειδήσει
 ἀγαθῇ πεπολίτευμαι
 τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς
 ἡμέρας.

2 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀ-
 νανίας ἐπέταξε τοῖς
 36 παρεῖσθαι αὐτῷ, τύπ-
 τειν αὐτοῦ τὸ στόμα.

3 Τότε ὁ Παῦλος πρὸς

A. D. 60.

- * μοι σὺ-π.
- 1 εἰμί.
- 2 κοινῶν,
- Mat. 23. 27.
- 3 φήμι.
- † παρὰ τὸν νόμον-π.
- 4 Ps. 119. 51.
- 5 ἀποκρίνο-
- 6 α. δὲ α. Γμας
- 7 Ep. 2. 12.
- 8 Jno. 9. 28.
- 9 κτάομαι.
- 10 γεννάω.
- 11 ἀφίστημι.
- 12 εἶδω.
- 13 φοβέω.
- 14 γράφω.
- 15 ἐπιγινώ-
σκω.
- 16 Εκ. 22. 28.
- 17 ἴδω.
- 18 γινώσκω.
- 19 α. ἡμέρα.
- 20 κράζω.
- † ὑπὸ-α.
- 21 λύω [αὐτῶ]-α
- 22 Φαρισαί-
- 23 λαλέω.
- 24 κελεύω.
- 25 γίνομαι.
- βουαλθεῖν-α
- 26 ἔρχομαι.
- ** παρ-α.
- 27 νεκ. 10.
- 28 κατάγω.
- 29 σχίζω.
- 29 ἵστημι.
- 30 ἀτενίζω.
- 31 α. τῶν ἀφ-
θαλμοῦς.
- 32 ἀφίστημι.
- 33 ch. 24. 16.
- 34 πολιτεύω,
- Phi. 1. 27.
- 35 ἐπιτάσσω.
- 36 παρίστημι.
- † Vide Ap.
- 37 διαμάχο-
μαι,
- Ecclus. B. 1.

αὐτὸν εἶπε Τύπτειν σε
 μέλλει ὁ Θεός, τοῦτε
 2 κεκοιναμένε κ' σὺ καθῆ
 κρίνων με κατὰ τὸν νό-
 μον, καὶ ἑπαρονομῶν
 κελεύεις με τύπτεσθαι;
 4 Οἱ δὲ 36 παρεστῶτες
 εἶπον Τὸν ἀρχιερέα τῷ
 Θεῷ 8 λουδορεῖς;

5 3 Ἐφη τε ὁ Παῦλος
 Οὐκ ἠδίδειν, ἀδελφοί,
 ὅτι ἔστιν ἀρχιερεὺς
 14 γέγραπται γάρ 16 Ἀρ-
 χοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ
 ἔρεις κακῶς.

6 18 Γινούσῃ δὲ ὁ Παῦλος
 ὅτι τὸ ἐν μέρος ἔστι
 Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτε-
 ρον Φαρισαίων, 20 ἔκρα-
 ξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ Ἄν-
 δρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρι-
 σαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρι-
 σαίου περι ἐλπίδος κ' ἡ
 ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
 κρίνομαι.

7 Τῷ δὲ αὐτῷ 22 λαλή-
 σαντος, 24 ἐγένετο 26 ἐκ-
 ασις τῶν Φαρισαίων καὶ
 τῶν Σαδδουκαίων καὶ
 28 ἐσχίσθη τὸ πλῆθος.

8 Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ
 λέγουσι μὴ εἶναι ἀνα-
 στασι, μηδὲ ἀγγελον,
 μήτε πνεῦμα Φαρισαῖοι
 δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμ-
 φότερα.

9 24 Ἐγένετο δὲ κραυγῇ
 μεγάλη καὶ 32 ἀναστάν-
 τες 11 οἱ Γραμματεῖς τοῦ
 μέρους τῶν Φαρισαίων
 37 διεμάχοντο, λέγοντες

Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ εἶ
 δὲ πνεῦμα ἑλάλησεν
 αὐτῷ, ἢ ἄγγελος, ἢ μὴ
 θεομαχοῦμεν!

10 Πολλῆς δὲ γενομέ-
 νης στάσεως, * εὐλα-
 βηθεὶς ὁ χιλιάρχος μὴ
 διασπασθῆ ὁ Παῦλος
 ἵπ' αὐτῶν, ἠκέλευσε τὸ
 ἱστράτευμα καταβάν
 ἀπάσαι αὐτὸν ἐκ μέ-
 σου αὐτῶν, ἀγειν τε εἰς
 τὴν παρεμβολήν.

11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νικτι
 ἐπίστ' αὐτῷ ὁ Κύριος
 εἶπε· Θάρσει, ἢ Παῦλε!
 ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ
 περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσα-
 λὴμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς
 Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

12 Ἐγενομένης δὲ ἡμέ-
 ρας, κητήσαντες ἱτινες
 τῶν Ἰουδαίων συστρο-
 φὴν, ἀνεθεμάτισαν ἐ-
 αυτοὺς, λέγοντες μίτη
 φαγεῖν, μίτη πικεῖν,
 ἕως οὗ ἀποκτείνωσι
 τὸν Παῦλον.

13 Ἦσαν δὲ πλείους
 τεσσαράκοντα οἱ ταύτην
 τὴν συνωμοσίαν ἰστ' κε-
 ποιηκότες.

14 Οἵτινες προσελ-
 θόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι,
 καὶ τοῖς πρεσβυτέροις,
 εἶπον· Ἀναθέματι ἀ-
 νεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς,
 μηδενὸς γεύσασθαι ἕως
 οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν
 Παῦλον.

A. D. 60.

1 ἐμφανίζω.
 Mat. 27. 23.

2 κατάγω.

3 λαλέω.

4 2 Mac. 7. 19.

5 γίνομαι.

6 φοβηθεὶς-ί.

κεύλαβίωμας

He. 11. 7.

1 Sa. 18. 29.

7 Mar. 5. 4.

8 εἶμι.

9 καλέω.

10 ἀναίρειν.

11 Mat. 22. 7.

Lu. 23. 11.

† τὴν ἐπέ-

δραν,-α. τὸ

ἱεδρον,-ά.

ch. 25. 3.

12 παραγινο-

μαι. (γινω-

13 καταβαί-

14 αἰσέρχο-

μαι.

15 ἱστῆσθαι.

16 ἀπαγγέλλω.

(λέω.

17 διαμαρτυ-

18 φῆμι.

19 ἀπάγω.

† συστροφὴν

οἱ Ἰουδαῖοι,

ἀνεθ.-α.

20 παραλαμ-

βάνω.

21 ch. 19. 40.

22 λέγω (λέγω

23 ἀναθεμα-

24 ἱερτάω.

25 πίνω. (γινω-

26 α. τὸ χρέ-

6 ποισάμε-

νοι-ά.

27 ποιέω. (γινω

28 ἐπιλαμβάνω

29 προσέρχο-

μαι. (μαι.

30 πυνθάνο-

31 Ro. 9. 3.

32 συστήθημι

15 Νῦν οὖν ὑμεῖς ἴε-
 φαίνσατε τῷ χιλιάρχῳ
 σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως
 δ' αἴριον αὐτὸν καταγά-
 γῃ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλ-
 λοντα διαγιώσκειν ἀκ-
 ριβέστερον τὰ περὶ αὐ-
 τῷ ἡμεῖς δὲ, πρὸ τοῦ ἐγ-
 γίσαι αὐτὸν, ἐτοιμοὶ ἕσ-
 μεν τῷ ἀνελεῖν αὐτόν.

16 Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς
 τῆς ἀδελφῆς Παύλου
 † τὸ ἱεδρον, † παραγε-
 νόμενος καὶ εἰσελθὼν
 εἰς τὴν παρεμβολήν,
 ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ.

17 Προκαλεσάμενος
 δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν
 ἑκατοντάρχων, ἔφη·
 Τὸν νεανίαν τοῦτον ἀ-
 πάγαγε πρὸς τὸν χιλι-
 ἀρχον· ἔχει γὰρ τι ἀ-
 παγγεῖλαι αὐτῷ.

18 Ὁ μὲν ἔν παραλα-
 βὼν αὐτὸν ἠγάγε πρὸς
 τὸν χιλιάρχον, καὶ φη-
 σιν· Ὁ δέσμιος Παύλος
 προσκαλεσάμενος με,
 ἠρώτησε τῶν ἰων νεα-
 νίαν ἀγαγεῖν πρὸς σε,
 ἔχοντά τι λαλήσαι σοι.

19 Ἐπιλαβόμενος δὲ
 τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χι-
 λιάρχος, καὶ ἀναχωρή-
 σας κατ' ἰδίαν, ἐπυν-
 θάνετο· Τί ἔτιν ὁ ἔχεις
 ἀπαγγεῖλαι μοι;

20 Εἶπε δὲ· Ὅτι οἱ Ἰου-
 δαῖοι συνέθεντο τοῦ
 ἐρωτῆσαι σε ὅπως αἴ-
 ριον εἰς τὸ συνέδριον κατα-

ταγάγησιν τὸν Παῦλον, ὡς
 * μέλλοντες τι ἀκριβέ-
 στερον πυνθάνεσθαι περὶ
 αὐτοῦ.

21 Σὺ οὖν μὴ ⁵ πεισθῆς
 αὐτοῖς· ⁷ ἐνεδρεύσει γὰρ
 αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες
 πλείους τεσσαράκοντα,
 οἵτινες ⁸ ἀνεθεμάτισαν
 ἑαυτοὺς μῆτε φαγεῖν,
 μῆτε ⁹ πίνειν, ἕως ¹⁰ οὗ
¹³ ἀνέλωσιν αὐτόν· καὶ
 νῦν ἔτοιμοι ¹⁵ εἰσι, προσ-
 δεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ
 ἐπαγγελίαν.

22 Ο μὲν οὖν χιλιάρχος
¹⁷ ἀπέλυσε τὸν νεανίαν,
 παραγγείλας μηδεὶ ἐκ-
 λαλῆσαι, ὅτι ταῦτα ¹⁹ ἐ-
 νεφάνισας πρὸς με.

23 Καὶ προσκαλεσά-
 μενος δύο τινὰς τῶν ἑκα-
 τοντάρχων, εἶπεν· Ἐτοι-
 μάσατε στρατιώτας δια-
 κοσίους, ὅπως πορευθῶ-
 σιν ἕως Καισαρείας, καὶ
 ἰππεῖς ἑβδομήκοντα, καὶ
 † δεξιολάβου διακοσίους
 ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκ-
 τός·

24 ²⁵ Κτήνη τε ²⁷ παρα-
 στήσαι, ἵνα ²⁹ ἐπιβιβά-
 σαντες ἰὸν Παῦλον ³¹ δια-
 σώσωσι πρὸς Φήλικα ἰὸν
 ἡγεμόνα·

25 ³³ Γράψας ἐπιστο-
 λὴν ³³ περιέχουσαν τὸν
 * τύπον τοῦτον·

26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ
 κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλι-
 κὶ χαίρειν.²⁶

A. D. 60.

- 1 s. κατὰ.
 2 μέλλον, s. μέλλοντων, s. μέλλοντά-σιν. [νω.
 3 συλλαμβά-
 4 σφίστημι.
 5 ἔξαιρέω.
 6 πείθω.
 7 μαρθάνω.
 8 Lu. 11. 54.
 9 ἀνεθεματί-
 ζω, ver. 12.
 10 πίνω. [νω.
 11 s. τῷ χρό-
 12 γνώσκω.
 13 ἐγκαλέω.
 14 ἀναίρειν.
 15 κατάγω.
 16 εἰμί.
 17 κύριον.
 18 ἀπολύω.
 19 ch. 25. 16.
 20 ἰμφανίζω.
 † Vide App.
 21 ch. 9. 24.
 22 πύκνω.
 23 ver. 35.
 † δεξιολάβου ἀγροθῶν-
 τα-σιν. alii s.
 23 ch. 15. 29.
 24 διατάσσω.
 25 Lu. 10. 34.
 26 ἀναλαμ-
 βάνω.
 27 παρίστημι.
 28 ἔγω [νω.
 29 ἐπιβιβά-
 30 s. ἡμίρω.
 31 c. 27. 43, 44
 32 γράφω.
 33 Lu. 5. 9.
 34 ὑποτρέφω.
 5 con. τρέκων
 6 ἀπέρχου-
 θαι-τ. [μαι.
 35 εἰσέρχο-
 36 s. εἰσέρχεται.
 37 ἀναδίδωμι

27 ¹ Τὸν ἄνδρα τοῦτον,
² συλληφθέντα ὑπὸ τῶν
 Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα
 ἀναίρεισθαι ὑπ' αὐτῶν,
³ ἐπιστάς σὺν τῷ στρα-
 τεύματι ⁴ ἐφειλόμην αὐ-
 τόν, ⁶ μαθὼν ὅτι Ῥω-
 μαῖός ¹⁵ ἔστι.

28 Βυλόμενος δὲ ¹¹ γινῶ-
 ναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ¹² ἐ-
 νεκάλουν αὐτῷ, ¹⁴ κατή-
 γαγον αὐτόν εἰς τὸ συνέ-
 δριον αὐτῶν.

29 Ὅν ¹⁶ εἶρον ¹² ἐγκα-
 λόμενον περὶ ζητημάτων
 τῆ νόμῳ αὐτῶν, μηδὲν δὲ
 ἄξιον θανάτου ἢ δεσμιῶν
¹⁸ ἔγκλημα ἔχοντα.

30 Μηνυθείσης δὲ μοι
 † ²⁰ ἐπιβουλῆς εἰς τὸν
 ἄνδρα μέλλειν ¹⁵ ἔσεσ-
 θαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων,
 ἔξαυτῆς ²¹ ἐπεμψα πρὸς
 σε, παραγγείλας καὶ
 τοῖς ²² κατηγόροις λέγειν
 τὰ πρὸς αὐτόν ἐπὶ σοῦ.
 † ²³ Ἐρῶ σο.

31 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶ-
 ται κατὰ τὸ ²⁴ διατεταγ-
 μένον αὐτοῖς, ²⁶ ἀναλα-
 βόντες τὸν Παῦλον, ²⁸ ἡ-
 γαγον διὰ τῆς νυκτός εἰς
 τὴν Ἀντιπατρίδα.

32 Τῇ ³⁰ δὲ ἐπαύριον
 εἰσαντες τοὺς ἰππεῖς
 ἵ πορευέσθαι σὺν αὐτῷ,
³⁴ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν
 παρεμβολὴν.

33 Οἱ τινες ³⁵ εἰσελθόν-
 τες εἰς τὴν Καισαρείαν,
 καὶ ³⁷ ἀναδόντες τὴν ἐπισ-

τολήν ἡ ἡγεμόνι, ¹ παρ-
έστησαν καὶ τὸν Παῦλον
αὐτῷ.

34 ³ Ἀναγνούς δέ ^δ ὁ
ἡγεμών, ¹ κ' ἐπερωτήσας
ἐκ ποίας ⁵ ἐπαρχίας ⁷ ἔσ-
τι, καὶ ¹¹ πυθόμενος ὅτι⁹
ἀπὸ Κιλικίας·

35 Διακούσομαι σου,
¹³ ἔφη, ὅταν κ' οἱ κατή-
γοροὶ σου ¹⁴ παραγένω-
νται. ¹⁵ Ἐκέλευσέ τε αὐτὸν
ἐν τῷ ¹⁷ πραιτωρίῳ ¹⁸ τῷ
Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

Κεφ. κδ'.

ΜΕΤΑ δέ πέμπε ἡμέρας
¹⁹ κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς
Ἀνανίας μετὰ τῶν πρεσ-
βυτέρων, κ' ῥήτορος Τερ-
τύλλου τινος, οἱ τινες ²¹ ἐ-
νεφάνισαν ²² τῷ ἡγεμόνι
κατὰ τοῦ Παύλου.

2 ²⁵ Κληθέντος δέ αὐ-
τοῦ, ²⁶ ἤρξατο κατηγο-
ρεῖν ὁ Τέρτυλλος, λέγων·
Πολλῆς εἰρήνης τυγχά-
νοντες διὰ σοῦ, κ' ²⁸ κυ-
τορθωμάτων γινομένων
τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς
σῆς ²⁷ προνοίας,

3 Πάντῃ τε καὶ παν-
ταχῶ ἀποδοχόμεθα, κρά-
τιστε Φήλιξ, μετὰ πά-
σης ²⁹ εὐχαριστίας.

4 Ἴνα δε μὴ ἐπὶ πλείον
σε ³¹ ἐγκόπτω, παρακα-
λῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν
συντόμως τῇ σῇ ἐπει-
κείᾳ.

5 Εὐρόντες γὰρ τὸν
ἄνδρα τῆτον λοιμόν, καὶ

A. D. 60.

1 παριστη-
1 στάσει-π.
2 α. γῆρ. (συν
3 δυναμικό-
4 εἰ. 5. 17.
5 εἰ. 25. 1.
6 πείρας.
7 εἰσί.
8 Mat. 12. 5.
9 ε. ἔστι.
10 κρατίω.
11 τυθόμε-
12 βίλω (μα
13 φίας (μα
14 παραγίνο-
15 κελείω.
16 παρέρχο-
μαί.

1 Vide App.
17 Ius. 18. 23.
18 alii τῷ.
19 ἀτάκω.
20 καταβαίνω
21 ἀναμαί-
22 πραιτωρί-
23 οἱ τινες-π.
24 ἐμφανίζω.
25 ἐπιγνώ-
σκει.
26 ε. λατῆρ.
27 ἀνεκτίθε-
τα-α.

28 ἀνετίθηκα
29 καλίω.
30 δοχομαί.
31 ἀποδοχόμε-
μα-π.
32 ἐπιγνώ-
33 ἀναβαίνω.
34 εἰς-π.

37 Ro. 13. 14.
38 δικαιο-φ.
39 εὐθύμως-4
40 2Co. 9. 12.
41 εἰ. 27. 36.
42 Ro. 15. 22.
43 γινώσκω.
44 ἀναβαίνω.
45 εἰς-π.

κινουῦντα ^{*} στάσιμ πᾶσι
τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ
τὴν ² οἰκουμένην, πρωτο-
στάτην τε τῆς τῶν Να-
ζωραίων ⁴ αἵρέσεω·

6 ⁶ Ὅς καὶ τὸ ἱερὸν ⁶ ἐ-
πίρασε ⁵ βεβηλώσαι, ὃν
καὶ ¹⁰ ἐκρατήσαμεν, καὶ
κατὰ τὸν ἡμέτερον νό-
μον ¹² ἠβελήσαμεν κρί-
νειν.

7 ¹⁶ Παρελθὼν δὲ Λυ-
σίας ὁ χιλιάρχος, [†] μετὰ
πολλῆς βίας ἐκ τῶν χει-
ρῶν ἡμῶν ¹⁸ ἀπήγαγε·

8 Κελεύσας τοὺς κατη-
γόρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι
ἐπὶ σέ· παρ' οὗ ²⁰ ἀνή-
ση αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ
πάντων τούτων ²² ἐπιγ-
νώνας, ὧν ἡμεῖς κατηγο-
ροῦμεν αὐτοῦ.

9 ²⁴ Συνέθεντο δὲ καὶ
οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες
ταῦτα οὕτως ἔχειν.

10 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦ-
λος, νεύσαντος αὐτῷ τῷ
ἡγεμόνος λέσειν· Ἐκ πολ-
λῶν ἔτων ⁷ ὄντα σε κρι-
τὴν ¹¹ τῷ ἔθνει τούτῳ
ἐπιστάμενος, ¹³ εἰθι-
μότερον τὰ περὶ ἑμαν-
τοῦ ἀπολογουμαι·

11 Δυναμένη σὺ ³² γινώ-
ναι ὅτι οὗ πλείους ⁷ εἰσὶ
μοι ἡμέραι ^δ ἢ ¹ δεκαδύο,
ἀφ' ἧς ³³ ἀνέβην προσ-
κινήσων ¹¹ ἐν Ἱερουσα-
λήμ.

12 Καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱε-
ρῷ εὐρόν με πρὸς τίνα

διαλεγόμενον, ἢ *1 ἐπι-
στίτασιν ποιῶντα ὄχλῳ,
οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς,
οὔτε κατὰ τὴν πόλιν

13 Οὔτε ³ παραστήσαι
με δύνανται † περὶ ὧν νῦν
κατηγοροῦσί μου.

14 Ὁμολογῶ δὲ τοῦτο
σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν
ἦν λέγουσιν ^δ αἵρεσιν,
οὕτω λατρεύω τῷ ⁷ πα-
τρὶ ἡμῶν Θεῷ, πιστεύων πᾶσι
τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ
§ τοῖς προφήταις || γε-
γραμμένοις

15 Ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν
Θεόν, ἦν καὶ αὐτοὶ οὗτοι
προσδέχονται, ἀνίστα-
σιν μέλλειν ²⁷ ἔσεσθαι
° νεκρῶν, ¹ δικαίων τε καὶ
ἀδίκων.

16 Ἐν τούτῳ ** δὲ αὐ-
τὸς ἀσκῶ, ¹⁴ ἀπρόσκοπον
¹⁵ συνειδήσιν ἵστέχειν πρὸς
τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀν-
θρώπου διαπαντός.

17 Δι' ἔτων δὲ πλειόνων
¹⁷ παρεγενόμην ἐλεημο-
σύνας ποιῶν εἰς τὸ ἔθ-
νος μου, καὶ προσφοράς.

18 Ἐν ἧς οἷς ²⁰ εὐρόν με
²¹ ἠγγισμένον ἐν τῷ ἱερῷ,
οὐ μετὰ ὄχλῳ, ἀδὲ μετὰ
*† θορήβου. Τινὲς δὲ ἀπὸ
τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι,

19 Οὗς *† δεῖ ἐπὶ σοῦ
παρεῖναι, καὶ κατηγο-
ρεῖν εἰ τι ἔχοιεν πρὸς
μέ.

20 Ἡ αὐτοὶ οὗτοι εἰπά-
τωσαν ^δ εἰ ¹ τι ²⁰ εὐρόν ἐν

A. D. 60.

1 2 Co. 11. 28.
2 Γοτθῶν.
3 ἐπίστασιν-ε
2 παρίστημι.
4 κράτω.
† σοι, s. με, γ
† ἀναβάλετο
δὲ αὐτὸς ὁ
Φηλιξ-ε.
6 ver. 5.
6 ἀναβάλλω.
7 ch. 22. 3.
8 ch. 18. 26.
9 καταβαίνω.
10 διαγινώ-
σκω.
6 τοῖς ἐν-α.
αὐτῶν τοῖς.
11 γράφω.
12 διατάσσω.
|| αὐτὸν.-α.
13 2 Co. 2. 13.
** κατ-δ.
14 1 Co. 10. 32.
†† ἔχων-ε.
15 ch. 23. 1.
16 μεταπίμ-
11 al. εἰς ἵππο
17 παραγινο-
18 ἀκῶν [μας
19 ch. 20. 21.
20 αἰς-ε.
20 εὐρίσκω.
21 ἀγγίζω,
ch. 21. 24.
22 ch. 18. 4.
23 Ga. 5. 23.
|| μὲλλοντος
κρίματος-δ
*† θορήβου,
τινὲς ἀπὸ
τῆς Ἀσίας
Ἰουδαῖοι-ε.
24 ch. 10. 4.
25 γίνομαι.
26 s. κατὰ τὸ
πράγμα.
*† εἰς-α.
δεῖ-δ.
27 εἰμί. [μας
28 ἀποκρίκο-

ἔμοι ἀδίκημα, ² στάντος
μου ἐπὶ τοῦ συνέδριου·
21 Ἡ περὶ μίᾳς ταύτης
φωνῆς, ἢς ⁴ ἐκράξα ² ἔτις
ἐν αὐτοῖς * Ὅτι περὶ ἀ-
ναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
κρίνομαι σήμερον ὑφ'
ὑμῶν.

22 † Ἀκούσας δὲ ταῦτα
ὁ Φηλιξ ⁶ ἀνεβίβλετο αὐ-
τούς, ⁸ ἀκριβέστερον εἰ-
δὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ,
εἰπὼν * Ὅταν Λυσίας ὁ
χιλιάρχος ⁹ καταβῆ, ¹⁰ δι-
αγνώσομαι τὰ καθ' ὑ-
μῶν.

23 ¹² Διαταξάμενός ^ε τε ¹
τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσ-
θαι || τὸν Παῦλον, ἔχειν
τε ¹³ ἄνεσιν, καὶ μηδένα
κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ
ὑπηρετεῖν, ^ε ἢ προσέρ-
χεσθαι ¹ αὐτῷ.

24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τι-
νῆς ¹⁷ παραγενόμενος ὁ
Φηλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ
γυναικὶ ^δ αὐτῆς ^{††} ²⁷ οὐσῆ
Ἰουδαία, ¹⁶ μετεπέμνα-
το τὸν Παῦλον, καὶ ¹⁸ ἤ-
κουσε αὐτοῦ ¹⁹ περὶ τῆς
εἰς Χριστὸν πίστεως.

25 ²² Διαλεγόμενός δὲ
αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης
καὶ ²³ ἐγκρατείας καὶ τοῦ
|| κρίματος τοῦ μέλλον-
τος ^{27δ} ἔσεσθαι, ¹ ²⁴ ἔμφο-
βος ²⁵ γενόμενος ὁ Φη-
λιξ ²⁸ ἀπεκρίθη ²⁶ Τὸ νῦν
ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ
μεταλαβὼν μετακαλέ-
σομαι σε.

25 Ἄμα δὲ καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα ἰδοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ αὐτόν·¹ διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος,² ὤμιλεν αὐτῷ.

27 Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβε³ διάδοχον ὁ Φηλιξ Πόρκιον Φῆτον ὁ θέλων τε χάριτας⁴ καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φηλιξ,⁵ κατέλιπε τὸν Παῦλον⁶ δεδεμένον.

Κεφ. κε'.
Φῆστος οὖν⁷ ἐπιβὰς τῇ⁸ ἐπαρχίᾳ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας⁹ ἀνέβη εἰς Ἱερουσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.

21 Ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ ἢ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ²² παρεκάλουν αὐτόν,

3 Ἰαίτε μνηστοὶ χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψῃται αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ·⁴ ἐνέδραν ποιοῦντες⁵ ἀνελεῖν αὐτόν κατὰ τὴν ὁδόν.

4 Ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη⁶ τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον⁷ ἐν Καισαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι.

5 Οἱ οὖν δυνατοὶ⁸ ἐν ἡμῖν, φησὶ, συγκαταβάντες, εἰ τί⁹ ἐπιμῆνεν τῷ ἀνδρὶ¹⁰ τούτῳ, κατηγορεύωσαν αὐτόν,

A. D. 62.

- 1 ἰδέσθαι.
2 ὑπὸ πλείους ἀκτῶν ἢ ἑκάστα.
3 ἀκτῶν ἀκτῶν ἢ ἑκάστα.
4 καταβαίνειν.
5 ἀκτῶν.
6 ἡμέρας.
7 κελύφει.
8 ἡμέρας.
9 λαμβάνειν.
10 Ecclus. 49.1
11 κατατίθημι.
12 παραγίνομαι.
13 καταλείπω.
14 περιτρημι.
15 αὐτόν, ἡ.
16 αὐτῷ, ἡ.
17 ἡ. 20, 29.
18 ἡ. 23, 34.
19 αὐτῷ.
20 αὐτῷ.
21 ἀποδείκνυμι, ἡ. 22.
22 ἡ. 23, 34.
23 ἡ. 24, 13.
24 ἀναβαίνειν.
25 ἀμαρτάνω.
26 ἐμφανίζω.
27 οἱ ἀρχιερεῖς, ἡ. 14.
28 παρακα.
29 Jos. 8. 2, 7, 9, 14.
30 ἡ. 24, 13.
31 ἀναβαίνειν.
32 ἀμαρτάνω.
33 ἐμφανίζω.
34 οἱ ἀρχιερεῖς, ἡ. 14.
35 ἐκτὸς τῆς Καισαρείας, ἡ. 14.
36 ἡ. 24, 13.
37 ἡ. 24, 13.
38 Lu. 14. 18.
39 ἀποθνήσκω.
40 ἐμφανίζω.
41 ἀπογορεύω.
42 c. 26. 6.

6 Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας⁷ πλείους ἢ δέκα,⁸ καταβὰς εἰς Καισαρείαν, τῇ⁹ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,¹⁰ ἐκέλευσε τὸν Παῦλον¹¹ ἀχθῆναι.

7¹⁰ Παραγενομένου δὲ αὐτῷ,¹² περιέστησαν ἰοὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων¹³ καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ¹⁴ βαρέα ἰατιάματα φέροντες¹⁵ κατὰ τοῦ Παύλου,¹⁶ ἃ οὐκ ἴσχυον¹⁷ ἀποδείξαι.

8¹⁸ Ἀπολογουμένη αὐτοῦ¹⁹ ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὰ ἱερῶν, οὔτε εἰς Καισάρᾳ τι²⁰ ἤμαρτον.

9 Ὁ Φῆστος δὲ τοῖς Ἰουδαίοις θέλων χάριν⁹ καταθέσθαι,²⁷ ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπε· Θέλεις εἰς Ἱερουσόλυμα¹⁹ ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἑμοῦ;

10 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐπὶ τῷ βήματι Καισαροῦ²⁴ ἐστὼς εἰμι, οὐ με δεῖ κρίνεσθαι· Ἰουδαίους ἔδεν²⁶ ἠκούσασθαι, ὡς ἐκ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις.

11 Εἰ μὲν¹¹ γὰρ ἀδικῶ, καὶ ἄξιον θανάτου²⁸ πέπραχά τι, οὐ³⁰ παραιτούμαι τὸ³¹ ἀποθάνειν· εἰ δὲ οὐδὲν³² ἐστίν ἂν οὗτοι κατηγοροῦσί μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι·

Καίσαρα ¹ ἐπικαλοῦμαι.

12 Τότε ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου, ⁵ ἀπεκρίθη Καίσαρα ⁷ ἐπικέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.

13 Ἡμερῶν δὲ ⁹ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη ¹¹ κατήντησαν εἰς Καισάρειαν, ἀσπασόμενοι τὸν Φῆστον.

14 Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας ¹³ διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ¹⁷ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων· Ἄνθρωπος ²⁰ καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος, δέσμιος·

15 Περί οὗ, ²¹ γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ²³ ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ ²⁵ δίκην.

16 Πρὸς οὓς ⁵ ἀπεκρίθη, ὅτι οὐκ ²⁶ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις ²⁶ χαρίζεσθαι ²⁷ τινὰ ἄνθρωπον ²⁷ εἰς ἀπώλειαν, ¹ πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τὴν ²⁹ κατηγορίαν, τόπον τε ἀπολογίας ³¹ λάβοι περὶ τοῦ ³² ἐγκλήματος.

17 ³³ Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε, ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ³⁵ ἐξῆς καθίσας

A. D. 62.

- 1 ch. 7. 59.
- 26. 32.
- 2 κλεῖσαι.
- 3 ἔγω.
- 4 ἴστω.
- 5 ἀπεκρίθη.
- 6 Ἰερουσαλ.
- 7 ἐπικέκλησαι.
- 8 ἐπικαλοῦμαι.
- 9 διαγενομένων.
- 10 ἴδω.
- 11 καταστῆσαι.
- 12 θύσασθαι.
- 13 διατρίβω.
- 14 φάσκω.
- 15 ἴδω.
- 16 Jno. 13. 22.
- 2 Co. 4. 8.
- 17 ἀκατήχητος.
- 18 λέγω.
- 19 βουλομαι.
- 20 καταλείπω.
- 21 γίνωμαι.
- 22 ch. 27. 1.
- 23 ἀμφανίζω.
- 24 α. τοῦ χρόνου.
- 25 ch. 28. 4.
- 2 Th. 1. 9.
- Jude 7.
- ἢ ἀκατήχητος.
- 26 χαρίζομαι.
- 27 ch. 8. 20.
- 28 φῆμι.
- 29 c. 23. 30, 35.
- Jno. 8. 10.
- 30 ἴστωμαι.
- 31 λαμβάνω.
- 32 ch. 23. 29.
- 33 συνέρχομαι.
- 34 εἰσέρχομαι.
- 35 εἰμί.

ἐπὶ τοῦ βήματος, ² ἐκέλευσα ³ ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα.

18 Περί οὗ ⁴ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ⁶ ἐπέφερον ἢ ⁸ ὑπενόουν ἐγώ·†

19 Ζητήματα δὲ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας ¹⁰ εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περὶ τίνος Ἰησοῦ ¹² τεθνηκότος, ὃν ¹⁴ ἔφασκεν ὁ Παῦλος ¹⁵ ζῆν.

20 ¹⁶ Ἀποροῦμενός δὲ ἐγὼ εἰς τὴν περὶ τούτου ζήτησιν, ¹⁸ ἔλεγον εἰ ¹⁹ βούλοιστο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ κεί κρίνεσθαι περὶ τούτων.

21 Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτόν εἰς τὴν τοῦ ²² Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ² ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως ²⁴ οὗ || πέμψω αὐτόν πρὸς Καίσαρα.

22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ²⁸ ἔφη· ¹⁹ Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκούσαι. Ὁ δὲ Λύριον, φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

23 Τῇ ³⁵ οὖν ἑπαύριον ³⁰ ἔλθόντος τῆ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ ³⁴ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἄκροατήριον σὺν τε τοῖς χιλιάρχοις, καὶ ἀνδρῶσι τοῖς κατ' ἐξοχὴν ³⁶ οὐσί·

τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φῆστου, ἤχθη ὁ Παῦλος.

24 Καὶ φησιν ὁ Φῆτος Ἀγρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἐν τῇ Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ἕξιν αὐτὸν μικέτι.

25 Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τήτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν, ἔκρινα πέμπειν αὐτόν.

26 Περί οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. Διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης, σὺ τι γράψαι.

27 Ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημάναι.

Κεφ. κς'.
ΑΓΡΙΠΠΑΣ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον εἶπε· Ἐπιτρέπεται σοι ἕνεκεν σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο, ἐκτείνας τὴν χεῖρα·

2 Ἐπερὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἢ

A. D. 62.

- 1 Ἐγω.
- * Ἐκτελούμενος s. εἰδώς-ς.
- 2 εἰμί.
- 3 ἀνετυχάνω.
- 4 Prol. ad. Eccius.
- 5 ἔσω.
- 6 ἴσημι.
- 7 καταλαμβάνω.
- 8 Ro. 8. 29. 1 Pe. 1. 20. 2 Pe. 3. 17.
- 9 πρόσω.
- 10 Lu. 1. 3. Jno. 3. 3.
- 11 κρίνω.
- 12 ch. 24. 22.
- 13 ch. 21. 34. 22. 30.
- 14 ch. 5. 17.
- 15 πρόσω.
- 16 Col. 2. 18. Ja. 1. 26, 27.
- † εἰς τῆς πατέρας ἡμῶν διαγγελίαν-η.
- 17 γίνομαι.
- † γράψω-η.
- 18 ἴσημι.
- 19 2Pe. 2. 12. Ex. 6. 12.
- 20 2Mac. 4. 38.
- 21 ch. 24. 14. Lu. 2. 37.
- 22 κατατάσσω.
- 23 φῆμι.
- 24 Mat. 17. 17. Jno. 20. 27. 1 Ti. 5. 8.
- 5 περὶ-Α.
- 25 ἀπολογίζομαι, ver. 2. Lu. 12. 11.
- 26 δικάω.
- 27 ver. 7. ch. 19. 38.
- 28 ἴσημι.
- 29 ἴγω.

γῆμαι ἐμαυτὸν μακάριον, μέλλων ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ σοῦ σήμερον·

3 Μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθνῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαι σου, μακροθύμως ἀκοῦσαί μου.

4 Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι·

5 Προγινώσκοντές με ἄνωθεν, (εἰάν θέλωσι μαρτυρεῖν) ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἐζήσα Φαρισαῖος.

6 Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἔστηκα κρινόμενος·

7 Εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλλον ἡμῶν ἐν ἑκτενεῖα νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῖον ἐλπίζει κατατάσσαι περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ δῶν Ἰουδαίων.

8 Τί ἀπίστον κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει;

9 Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τῆ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πράξαι.

10 Ὁ καὶ ¹ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ πολλοὺς ²τῶν ἀγίων ἐγὼ [†]φυλακαῖς ³κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν ⁵λαβὼν ἀκαιρουμένων τε αὐτῶν ⁷κατήνεγκα ⁹ψῆφον.

11 Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις ¹⁰τιμωρῶν αὐτοὺς; ¹¹ἠνάγκαζον βλασφημεῖν περισσῶς τε ἐμμανόμενος αὐτοῖς, ¹³ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἕξ πόλεις.

12 Ἐν οἷς ⁶καὶ ¹πορευόμενος εἰς τὴν ¹⁵Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς ⁴τῆς ¹⁷παρὰ τῶν ἀρχιερέων,

13 Ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, ¹⁹οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν ²³λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους.

14 Πάντων δὲ ²⁵καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ²⁷ἤκουσα φωνὴν ἡλαλοῦσαν πρὸς με, καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραίδι διαλέκτῳ· Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; σκληρὸν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν.

15 Ἐγὼ δὲ εἶπον· Τίς εἶ Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις.

16 Ἀλλὰ ³³ἀνάστηθι,

A. D. 62.

- 1 τοῖο.
 2 ὕστατος.
 3 το τῶν-ε.
 † ἰ-π.
 3 κατακλείω, Lu. 3. 20.
 4 ἔπιτροπος.
 5 λαμβάνω. ch. 22. 14.
 6 καταψέφομαι.
 8 ch. 7. 10, 34. Mat. 5. 29.
 9 Ro. 2. 17. Ex. 4. 25.
 † ἰγὼ se-l.
 10 ch. 22. 5.
 11 ἀπαγγέλλω.
 12 ἀνοίγω.
 13 διώκω.
 14 Lu. 22. 53. Col. 1. 13.
 15 σ. πόλις.
 16 ch. 5. 3. Mat. 4. 10.
 17 σ. οὐρανός.
 18 ch. 1. 17.
 19 ch. 14. 17.
 20 ἀγιάζω, ch. 20. 32.
 21 σ. οὐρανός.
 22 γίνωμαι.
 23 Is. 60. 3. Da. 12. 3.
 24 Lu. 1. 17. Ro. 1. 30.
 25 Ti. 3. 2. Tit. 1. 16.
 25 καταπίπτω.
 26 Lu. 1. 22. 2 Co. 12. 1.
 27 ἀκούω.
 28 Vide App.
 28 ἀπαγγέλλω.
 29 ver. 18. ch. 3. 19.
 30 συλλαμβάνω.
 31 παύω.
 32 ch. 5. 30.
 33 ἀνάστημι.

καὶ ²στήθῃ ἐπὶ τὰς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ⁴ᾤφθην σοι, ⁶προχειρίσασθαι σε ὑπηρετήν καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδες, ὧν τε ⁴ᾤφθῆσομαι σοι·

17 ⁸Ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὗς ἵκων σε ἀποστέλλω,

18 ¹²Ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκοτίου εἰς φῶς, καὶ τῆς ¹⁴ἐξουσίας τοῦ ¹⁶Σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ ⁵λαβεῖν αὐτοὺς ἀφ᾿ ἑσθῆς ἀμαρτιῶν, καὶ ¹⁸κλῆρον ἐν τοῖς ²⁰ἡγιασμένοις, πιστεῖς τῇ ²¹εἰς ἐμέ.

19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγριππα, οὐκ ²²ἐγενόμην ²⁴ἀπειθὴς τῇ οὐρανήν ²⁶ᾤψασίᾳ·

20 Ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρώτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ²⁵ἀπαγγέλλων μετανοεῖν, καὶ ²⁶ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πρᾶσσοντας.

21 Ἐνεκα τούτων με οἱ Ἰουδαῖοι ³⁰συνλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ, ³¹ἐπειρώοντο ³²διαχειρίσασθαι.

22 Ἐπακρούσας ἂν τυχῶν τῆς ¹⁷παρὰ τῷ Θεῷ, ἄχρη τῆς ἡμέρας ταύτης ²³ἔστη· καὶ μαρτυρούμενος μικρῶ

τε και μεγάλη, οὐδὲν ἔκτος λέγων ὡν τε οἱ προφήται ¹ ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι, κ' Μωσῆς·

23 Εἰ παθητός ὁ Χριστός, εἰ πρῶτος. ἐξ ἀνατίσεως νεκρῶν φῶς μέλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ και τοῖς ἔθνεσι.

24 Ταῦτα δὲ αὐτῷ ἀπολογουμένον, ὁ Φῆστος μεγάλη τῇ φωνῇ ⁵ ἔφη· ⁶ Μαίνη, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μαρτίαν περιτρέπει.

25 Ὁ δέ· Οὐ μαινομαι, φησί, κράτιστε Φῆστε, ἀλλ' ἀληθείας και ⁷ σωφροσύνης ῥήματα ⁸ ἀποφθέγγομαι.

26 Ἐπίσταται γάρ περὶ τοιῦτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν και ¹¹ παρρησιαζόμενος λαλῶ λανθάνειν γάρ αὐτόν τι τούτων· οὐ πείθομαι οὐδέν· οὐ γάρ ³⁰ ἔστιν ἐν ¹⁵ γωνίᾳ ¹⁷ πεπραγμένον τοῦτο.

27 Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ταῖς προφήταις; ¹⁹ οἶδα ὅτι πιστεύεις.

28 Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον ⁵ ἔφη· ¹ Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις ²³ Χριστιανὸν ²⁵ γενέσθαι.

29 Ὁ δὲ Παῦλος ⁵ εἶπεν· ²⁹ Εὐξαιμήν ἂν τῷ Θεῷ, και ἐν ὀλίγῳ και ἐν ¹ πολλῷ οὐ μόνον σέ,

A. D. 62.

- 1 λαλίω.
2 και ἐγώ.
3 Mat. 5. 22.
2Co. 11. 28.
4 Ἀνέστη τε ὁ βασιλεὺς-α.
4 ἀνίστημι.
5 φῶς.
6 ver. 25.
ch. 12. 15.
Jno. 10. 20.
1Co. 14. 23.
7 1Ti. 2. 9, 15.
8 ch. 2. 4, 14.
1 Ch. 25. 1.
Eze. 13. 9.
9 ἐπίσταμαι.
10 ἀπολογία.
11 c. 9. 27, 29.
12 δόγματι.
13 δευκαλίω.
† Vide App.
14 κρίνω.
15 ch. 4. 11.
Mat. 6. 5.
16 ch. 13. 4.
17 πρῶτος.
18 παραδίδω.
19 εἶπω. Cui.
20 ver. 42.
Ga. 39. 20.
21 ch. 25. 21.
22 ἐπιβαίω.
† μέλλομαι-α.
23 ch. 11. 26.
† εἶψ.
24 ἀνάγω.
25 γίνομαι.
26 κατάγω.
27 2Mac. 9. 27
28 χρέω.
ver. 17.
1 Co. 7. 21.
2 Co. 3. 12.
29 εἶχομαι.
ch. 27. 29.
Ro. 9. 3.
2 Co. 13. 7.
† μεγάλη-ι.
30 εἶμι.
21 s. ἡμέρ.

ἀλλά και πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον, ²⁵ γενέσθαι τοιοῦτους ὁποῖος ² καὶ γὼ εἶμι, ³ παρκετός τῶν δεσμῶν τούτων.

30 * Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ⁴ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς και ὁ ἡγεμῶν, ἦ τε Βερνίκη, και οἱ συγκαθημένοι αὐτοῖς.

31 Καὶ ἀναχωρήσαντες ¹ ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Ὅτι οὐδὲν θανάτου ἀξίον ἢ δεσμῶν πρᾶσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος.

32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φῆστῳ ⁵ ἔφη· ¹⁰ Ἀπολεῖσθαι ¹² ἔδυνάτο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ¹³ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

Κεφ. κζ'.
Ως δὲ ¹⁴ ἐκρίθη τῷ ¹⁶ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, ¹⁸ παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον και τινὰς ἑτέρας ²⁰ δεσμώτας ἑκατοντάρχη, ὀνόματι Ἰουλίω, σπείρης ²¹ Σεβαθῆς. ²² Ἐπιβαίτες δὲ πλοῖω Ἀδραμυττηνῶ, ¹ μέλλοντες πλεῖν ³ τὸς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ²⁴ ἀνιχθήμεν, ³⁰ ὄντος συν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνοιο Θεσσαλονικέωιο.
3 Τῇ τε ἑτέρᾳ ³¹ κατήχθημεν ²⁶ εἰς Σιδῶνα. ²⁷ Φιλανθρώπως τε ὁ Ἰουλίωιο τῷ Παῦλῳ ²⁸ χρῆσα-

μενος, ¹ ἐπέτρεψε πρὸς φίλους † πορευθέντα, ² ἐπιμελείας ³ τυχεῖν.

⁴ Κάκειθεν ⁵ ἀναχθέντες ⁷ ὑπεπελεύσαμεν τὴν ⁹ Κύπρον, διὰ τὸν ἀνέμους ¹⁰ εἶναι ἐναντίους.

⁵ Τό, τε ¹¹ πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπεύσαντες, ¹³ κατήλθομεν εἰς [§] Μύρα ¹⁴ τῆς Λυκίας.

⁶ Κάκει ¹⁵ εὐρών ὁ ἑκατόνταρχος πλοίων Ἀλεξάνδρινον πλέων εἰς τὴν Ἰταλίαν, ¹⁷ ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό.

⁷ Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοῶντες, καὶ μόλις ²³ γενόμενοι κατὰ τὴν ⁹ Κνίδον, μὴ προσεῦντος ἡμᾶς τῶ ἀνέμων, ⁷ ὑπεπελεύσαμεν τὴν ⁹ Κρήτην κατὰ Σαλιμωῆν.

⁸ Μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν, ἤλθομεν εἰς ἵσπον ἡνίκα κληόμενον Καλὸς λιμένας, ὧ ἔγγυς ¹⁰ ἦν πόλις ¹¹ Λασαία.

⁹ Ἰκανῶ δὲ χρόνος ²³ διαγενομένης, κ¹⁰ ὄντος ἤδη ἐπισφαλούς τοῦ πλοῦς, διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη ³⁵ παρεληλυθῆναι, ²⁷ παρῆναι ὁ Παῦλος,

¹⁰ λέγων αὐτοῖς Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὑβρεως καὶ πολλῆς ζημίας ἢ μόνον τῶ ⁹ φόρτη κ¹⁰ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ ⁷ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν

A. D. 62.

1 ἐπιτρέπω.

2 τῶν-ε. ἑπι-π

† πορευθέν-

2 1 Mac. 16. 14

3 τυχεῖν.

† ἑκατόνταρ-

χου-α.

5 ἀνάγω.

6 κείθω.

7 ὑποπλέω.

8 Ps. 107. 30.

9 σ. νῆσον.

10 εἰμί.

11 Mat. 18. 6.

12 τίθημι.

13 κατέρχομαι.

§ Σμύρνας-π.

αἰτί Δόστρα.

εοπ. Λίμυρα.

14 σ. πόλιν.

15 ἐβρίσκω.

16 Ps. 78. 26.

17 ἀμβιβάζω.

18 ch. 28. 13.

20 δοκίω.

21 ch. 11. 23.

22 κρατῶ.

23 αἶρω. [ρα]

24 τὰς ἀγκύ-

|| ἄσσαν-π.

25 γίνομαι.

26 παραλέγομαι.

27 βάλλω.

•• Ἐβροκλύθω.-σ. αἰ. Ἐβροκλύθων. αἰ. Ἐβροκλύθων.

30 ἐπιβίδομαι.

31 σ. ἡμᾶς.

†† Ἄλασσα.

32 φέρω. [π.

33 διαγίνομαι

34 ἐποτρέχω.

†† Κλαύδων.

αἰ. Καῦδα.

35 πατέρχομαι

36 χράω [μαι

37 παραιτίω.

9 φορτίον-α.

¹⁰ ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.

¹¹ Ὁ δὲ ἱεκατόνταρχος τῶ κυβερνήτη καὶ τῶ ναυκλίρῳ ⁶ ἐπέειθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις.

¹² Ἀνευθετοὺ δὲ τοῦ ⁸ λιμένας ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείους ¹² ἔθεντο βουλήν ⁵ ἀναχθῆναι κάκειθεν, εἰπως δύναντο κατατησαντες εἰς Φοῖνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ ¹⁸ Λίβα καὶ κατὰ Χῶρον.

¹³ Ὑποπνεύσαντος δὲ ¹³ Νότου, ²⁰ δοξάντες τῆς ²¹ προθέσεως ²² κεκρατηκένοι, ²³ ἄραντες ²⁴ ἡ Ἄσσον, ²⁶ παρελέγοντο τὴν Κρήτην.

¹⁴ Μετ' οὐ πολὺ δὲ ²⁷ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἀνεμος τυφωικός, ὁ καλούμενος •• Ἐβροκλύθων.

¹⁵ Συναρπυσθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου αὐτοφθαλμεῖν τῶ ἀνέμῳ, ³⁰ ἐπιδόντες ³¹ ³² ἐφερόμεθα.

¹⁶ Νησιον δὲ τι ³⁴ ὑποδραμόντες καλούμενον ἱῖ Κλαύδην, μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς ²⁵ γενέσθαι τῆς σκάφης.

¹⁷ Ἦν ²³ ἄραντες, βοηθείαις ³⁶ ἐχρῶντο, ὑποζωνίντες τὸ πλοῖον φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσι, χα

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, ΧΧVII.

λάσαντες * τὸ σκεῦος, ἄνωγες ἔφεροντο.

18 Ὁ σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῆς ἑξῆς ἐκβολὴν ἔποιούοντο.

19 Καὶ τῆ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τῶ πλοίου ἔρριψαμεν.

20 Μὴτε δὲ ἡλίον, μήτε ἄστρων ἐπιφανόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, ἡ χειμῶνος τε οὐκ ὀλίγη ἐπικείμενη, λοιπὸν ἡμεῖς περιηρεῖτο πᾶσα ἐλπίς τῆ σωζεσθαι ἡμᾶς.

21 Πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε ἡ σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν· Ἦδεῖ μὲν, ὦ ἄνδρες, κειθαρχήσαντάς μοι, μὴ ἀντιγχεσθαι ἀπὸ τῆς κρήτης, κερδήσαι τε τὴν ὑβρίν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.

22 Καὶ ταῦν παραινῶ ἡμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔστι ἐξ ἡμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου.

23 Παρέστη γὰρ μοι τῆ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ οὐ εἰμι, ὦ καὶ λατρεῖω,

24 λέγων· Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρι σε δεῖ παραστήναι· καὶ ἰδοὺ, κεχαρίσται σοι ὁ Θεός πάντας τοὺς πλείονας μετὰ σοῦ.

25 Διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ

A. D. 62.

* τὰ ἱεῖα, α. τὸ ἱεῖον-α.

1 φέρω.

2 λαλῶ.

3 Eccl. 13. 13.

4 ἀκρίτως, Ga. 5. 4.

2 Re. 3. 17.

Re. 2. 5.

5 α. ἡμέρα.

6 γίνομαι.

7 Jon. 1. 5.

8 α. πάλαι.

† ἔρριψαν-τ.

9 ἔριπτο.

10 ὑποτόξω.

11 Mat. 16. 3.

12 ἐκρίσκω.

13 περιηρεῖτο, 2 Co. 3. 16.

14 ἀσθημαί.

1 μῆκου-α.

6 κατά-α.

15 Lu. 3. 5.

Is. 40. 4.

|| ἐκπέσω-μεν-α.

16 He. 6. 19.

17 ἵστημι.

18 εὐχόμεαι, ch. 26. 29.

19 ἴδω.

20 ε. 5. 29, 32.

Tit. 3. 1.

21 ἀκούω.

22 φεύγω.

23 Ro. 11. 15.

24 ver. 27.

Re. 18. 17.

** ἀδεμιδγ-α.

25 εἰμί.

26 Jno. 15. 22.

27 σώζω.

28 ἀνίσταμαι.

29 παρίστημι.

30 ἀποκόπτω

31 χαρίζομαι

ch. 25. 11.

32 ἴδω.

33 ποιῶ.

34 μένω.

Θεῷ, ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον ἡλελήται μοι.

26 Εἰς νῆσον δὲ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.

27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ νυξ ἐγένετο, διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἄδρια, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπερῶσαν οἱ ναυταὶ προσέγειν τινα αὐτοῖς χώραν.

28 Καὶ βολίσαντες, εὖρον ὄργυιᾶς εἰκοσὶ βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολίσαντες, εὖρον ὄργυιᾶς δεκαπέντε.

29 Φοβοῦμενοὶ τε ἡμῶν τῶν τραπεῖς τόπος ἐκπέσωσιν, ἐκ πρόμηνῃ ὄρῖσαντες ἀγκύρας τεσσαρας, ἡνυχόη ἡμέραν γενέσθαι.

30 Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φρυγεῖν ἐκ τοῦ πλοῖος, καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πρώρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν.

31 Εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἐκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε.

32 Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοιρία τῆς σκάφης, καὶ εἶσαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν.

33 Ἄχρι δὲ οὗ⁴ ἐμελλεν ἡμέρα³ γίνεσθαι, ⁵ παρεκάλει ὁ Παῦλος ἀπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς, λέγων Ἑσσαρεσκαίδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες, ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν ¹¹ προσλαβόμενοι.

34 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς * ¹¹ προσλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας ¹³ σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θοῖξ ἐκ τῆς κεφαλῆς † ¹⁷ πεσεῖται.

35 Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ ¹⁹ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ²² ἤρξατο ἐσθίειν.

36 ²³ Εὐθύμοι δὲ ³ γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ ¹¹ προσελάβοντο τροφῆς.

37 ²⁷ Ἡμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, διακόσιαι ἐβδομηκοντά-
ἑξ.

38 ²⁹ Κορεσθέντες δὲ Ἰροφῆς, ³¹ ἐκφυγίζοντο πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν.

39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ³ ἐγένετο, τὴν γῆν ἕκ ³⁴ ἐπεγίνωσκον· κόλπον δὲ τινα ³⁶ κατενόων ἔχοντα ³⁷ αἰγιαλὸν, εἰς ὃν ἡ ²⁵ ἐβουλεύσαντο, εἰ ἢ δύναιτο, ⁴¹ ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.

40 Καὶ τὰς ἀγκύρας ⁴² περιελόντες ⁴³ εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ² ἀνέντες τὰς ζευκίηρας τῶν ⁴ πηδαλιῶν· καὶ ⁶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα τῆ πνεούσης, ⁸ κατειχον ⁹ εἰς τὸν αἰγιαλόν.

A. D. 62.

- 1 μέλλω.
- 2 ἀνίημι.
- 3 γίνομαι.
- 4 Ja. 3. 4.
- 5 παρακαλέω
- 6 ἐπάρω.
- 7 κ. ἀφρ.
- 8 κατείχω.
- 9 κ. τὴν ναῦν.
- 10 περιπέτω
- 11 μεταλαβεῖν - α.
- 12 προσλαμβάνω.
- 13 ἐποιέω.
- 14 ch. 4. 12.
- 15 ἄρτω.
- 16 He. 12. 28.
- 17 ἀπολεῖται - α
- 18 πέτω.
- 19 λέω.
- 20 λαμβάνω.
- 21 διαφύγω - α.
- 22 διαφύγω.
- 23 ἀρχομαι.
- 24 ch. 24. 10.
- 25 καλέω.
- 26 κ. αὐτὰς.
- 27 εἰμί.
- 28 ἔξωμι.
- 29 κορεσθῆναι.
- 30 Ca. 8. 9.
- 31 κενύω.
- 32 κ. μερῶν.
- 33 ch. 23. 24. [κω
- 34 ἐπιγινώσκω
- 35 κατανοέω.
- 37 ch. 21. 5.
- 38 Ro. 1. 14.
- 39 ἐβουλεύοντο, κ. ἐβούλουτο - εἰ.
- 40 βαλέωμαι ἢ δουράτον - εἰ.
- 41 παρέχω.
- 42 ἐξῶσαι.
- 43 περιαιρέω.
- 44 ἴσω.
- 45 ἀνάπτω.

τὴν θάλασσαν, ἅμα ² ἀνέντες τὰς ζευκίηρας τῶν ⁴ πηδαλιῶν· καὶ ⁶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα τῆ πνεούσης, ⁸ κατειχον ⁹ εἰς τὸν αἰγιαλόν.

41 ¹⁰ Περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον, ¹² ἐπώκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῶρα ¹⁴ ἐρείσασα ¹⁵ ἐμεινεν ¹⁶ ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ¹⁸ ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων.

42 Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλή ³ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μήτις ἐκκολυμβήσασιν, ²⁰ διαφύγοι.

43 Ὁ δὲ ἐκατόνταρχος, βυλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ²¹ ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ²⁵ ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν, ἀπορήψαντας ²⁶ πρῶτους ἐπὶ τὴν γῆν ²⁸ ἐξίεναι.

44 Καὶ τὰς λοιπὰς, οὓς μὲν ἐπὶ ³⁰ σανίσι, οὓς δὲ ἐπὶ τιμῶν τῶν ³² ἀπὸ τοῦ πλοῖου. Καὶ οὕτως ³ ἐγένετο πάντα ³³ διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

Κεφ. κη'.
ΚΑΙ διασωθέντες, τότε ³⁴ ἐπεγίνωσκον ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται.

2 Οἱ δὲ ³⁸ βάρβαροι ⁴⁰ παρεῖχον οὐ τὴν τυχούσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ⁴⁴ ἀνάψαντες γὰρ πυρᾶν, ¹¹ προσελάβοντα πάντα

ἡμᾶς, διὰ τὸν ἕτερον τὸν
 1 ἔφεστωτα, καὶ διὰ τὸ
 3 ψίχος.

3 4 Συστρέψαντος δὲ τῆ
 Παύλῳ φρυγάνων * πλη-
 θους, κ' 5 ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν
 πυρᾶν, 7 ἐχιδνατέκλις θερ-
 μης 9 ἐξελθούσα 11 καθή-
 ψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ.

4 Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρ-
 βαροι κρεμάμενον τὸ
 12 θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς
 αὐτῆ, 13 ἔλεγον πρὸς Ἀλ-
 λήλους· Πάντως φονεὺς
 15 ἔστιν ὁ ἄνθρωπος οὗ-
 τος, ὃν διασωθέντα ἐκ
 τῆς θαλάσσης ἡ 17 δίκη
 18 ζῆν οὐκ 19 εἴασεν.

5 Ὁ μὲν ἦν, 21 ἀποτινά-
 ξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ,
 24 ἔπαθεν οὐδὲν κακόν·

6 Οἱ δὲ 25 προσεδόκων
 αὐτὸν μέλλειν 27 τίμ-
 πρασθαι, ἢ καταπίπτειν
 ἄφνω νεκρόν. Ἐπὶ πολὺ
 δὲ αὐτῶν προσδοκούντων,
 κ' θεωρούντων μηδὲν 33 ἄ-
 τοπον εἰς αὐτὸν γινόμε-
 νον, μεταβαλλόμενοι 29
 13 ἔλεον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

7 Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν
 τόπον ἐκεῖνον 35 ὑπῆρχε
 χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νή-
 σου, ὀνόματι Ποπλίω, ὃς
 37 ἀναδεξάμενος ἡμᾶς,
 τρεῖς ἡμέρας 38 φιλοφρό-
 νως 39 ἐξένισεν.

8 Ἐγένετο δὲ τὸν πα-
 τέρα τοῦ Ποπλίου πυρε-
 τοῖς καὶ ἰδυσεντερία συ-
 νεχόμενον κατακεῖσθαι·

A. D. 62.

- 1 ἰφίστημι.
- 2 εἰσερχομαι.
- 3 Jno. 16. 20.
- 4 συστρίψω,
- Ju. 11. 3.
- * τι πληθος-ει
- 5 ἐπιτίθημι.
- 6 γίνωμαι.
- 7 Mar. 3. 7.
- † ἀπὸ τῆς θερ-
 μης διαξελ-
 θούσα καθή-
 ψατο-ι.ζμαι
- 8 προσερχο-
- 9 ἐξέρχομαι.
- 10 θεραπεύω.
- 11 καθάπτω.
- 12 ch. 19. 12.
- 13 λέγω.
- 14 τιμάω.
- 15 εἰμί.
- 16 ἀνάγω.
- 17 ch. 25. 15.
- 18 ζῶω.
- 19 εἶδω.
- 20 ch. 2. 45.
- 21 ἀποτινάσ-
 σω. ζῶωζω.
- 22 παραχει-
- 23 2 Mac. 2. 29
- 24 πάσχω.
- 25 προσδοκῶ
- 26 κατάγω.
- 27 τίμπτωμι.
- 28 ἐπιμάω.
- 29 ε. γνώμη.
- 30 περιέρχο-
 μαι.
- 31 καταστάω.
- 32 ἐπιγίνομαι
- 33 1. u. 23. 41.
- 34 ἐρχομαι.
- 35 ὑπάρχω.
- 36 παρακαλέω
- 37 ἀναδέχο-
 μαι.
- 38 2 Mac. 3. 9.
- 39 ζενίζω.
- 40 εἶδω. [π.
- † δυσεντερία.
- 41 λαμβάνω.

πρὸς ὃν ὁ Παῦλος 2 εἰσ-
 ελθὼν, καὶ προσευξάμε-
 νος, 5 ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας
 αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν.

9 Τοῦτου οὖν 6 γενομέ-
 νου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ
 ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ
 νήσῳ, 8 προσήρχοντο, καὶ
 10 ἔθεραπεύοντο.

10 Οἱ καὶ πολλαῖς τι-
 μαῖς 14 ἐτίμησαν ἡμᾶς,
 καὶ 16 ἀναγομένοις 5 ἐπέ-
 θεντο τὰ πρὸς τὴν 20 χρεῖ-
 αν.

11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας
 ἀνήχθημεν 16 ἐν πλοίῳ
 22 παρακεχειμακῶτι ἐν
 τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίῳ,
 23 παρασημῷ Διοσκυρεῖος.

12 Καὶ 26 καταχθέντες
 εἰς Συρακῆσας, 28 ἐπεμει-
 ναμεν ἡμέρας τρεῖς·

13 Ὅθεν 30 περιελθόν-
 τες 31 κατηντήσαμεν εἰς
 Ῥήγιον· καὶ μετὰ μίαν
 ἡμέραν 32 ἐπιγενομένου
 νότου, δευτεραῖοι 34 ἤλ-
 θομεν εἰς Ποτιόλους.

14 Οὗ εὐρόντες ἀδελ-
 φούς, 36 παρεκλήθημεν
 ἐπ' αὐτοῖς 28 ἐπιμειναι ἡ-
 μέρας ἑπτὰ κ' οὕτως εἰς
 τὴν Ῥώμην 34 ἤλθομεν.

15 Κακειθεν οἱ ἀδελφοὶ
 ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡ-
 μῶν, 9 ἐξήλθον εἰς ἀπάν-
 τησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππῆς
 φόρου καὶ Τριῶν ταβερ-
 νῶν· οὓς, 40 ἰδὼν ὁ Παῦ-
 λος, εὐχαριστήσας τῷ
 Θεῷ, 41 ἔλαβε θάρσος.

16 Ὅτε δὲ ἦλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ τῷ δὲ Παύλῳ ἑπετρόπῃ μένει καθ' ἑαυτὸν, σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι τὸν Παῦλον τοῖς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρῶτες¹¹ συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ¹³ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ, ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρίοις, δέσμιος ¹⁶ ἐξ Ἱεροσολύμων ³ παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων.

18 Οἱ τινες ἀνακρίναντές με ¹⁷ ἐβούλοντο ἀπολύσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί.

19 Ἄντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων, ²¹ ἠναγκάσθην ἐπικυλέσασθαι Καίσαρα²² οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι.

20 Διὰ ταύτην ἔν τὴν αἰτίαν ²³ παρεκάλεσα ὑμᾶς ²⁴ ἰδεῖν κ' προσλαλῆσαι ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τῆ Ἰσραὴλ ²⁵ τὴν ²⁷ ἄλυσιν ταύτην ²⁸ περικείμεαι.

21 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον Ἡμεῖς οὔτε γριμίματα περὶ σοῦ ²⁹ ἐδεξά-

A. D. 63.

1 ἔρχομαι.
2 Ῥώμην, ἐπιτρόπῃ τῷ Παύλῳ μένειν-ἄ.

3 παραγίνομαι.
4 παραδίδομαι
5 ἀπαγγέλλω
6 ἐπιτρόπος.
7 λαλῶ.
8 γίνομαι.
9 Lu. 7. 7.

10 2 Th. 1. 11.
† αὐτὸν-α.
9 εἰμί.
10 ch. 5. 17.
24. 5.

11 συνέρχομαι
12 τίσσωμαι
13 λέγω.
† ἄθρον-ἄ.
14 ἕκαστος.
15 ἐπιτίθημι.
16 α. ἀπαχθεῖς.

17 βούλομαι.
18 πείθω,
ch. 17. 4.
19. 8.

19 Lu. 2. 34.
20 ἀπιστοῦ,
Mar. 16. 11.
Lu. 24. 11.

21 ἀναγκάζω
22 ἀπολύω.
23 παρακαλέω.
24 εἶδω. λέγω.
25 α. κατὰ.
26 συνέρχομαι.
27 ch. 21. 23.
Ep. 6. 20.
28 Ti. 1. 16.

28 Mar. 9. 42.
Lu. 18. 2.
He. 5. 2.
29 ὀλέθω-α.
30 Lu. 6. 9, 10.
31 παχύνω,
Mat. 13. 15.

μεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν.

29 Ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς περὶ μὲν γὰρ τῆς αἵρέσεως ταύτης γνωστὸν ἔστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται.

23 Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦγον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρῶτο ἕως ἑσπέρας.

24 Καὶ οἱ μὲν ἐπειθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστου.

25 Ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπελείοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἐν ὅτι καλῶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,

26 Λέγων Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ εἰπέ Ἄκοῦ ἰκούσετε, κ' οὐ μὴ συνήτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε.

27 Ἐπαχύθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου,

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, Ι.

καὶ τοῖς ¹ ὡς βαρέως ² ἠκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ⁴ ἐκάμμυσαν· μή ποτε ⁵ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὤσιν ἀκήσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ ⁸ συνῶσι, καὶ ⁷ ἐπιστρέψωσι, καὶ ⁹ ἰάσωμαι αὐτούς.

²⁸ Γνωστὸν οὖν ¹¹ ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ¹³ ἀπεστάλη ἡ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται.

²⁹ Καὶ ταῦτα αὐτοῦ

A. D. 65.

- 1 οὗς.
- 2 ἀκούω.
- 3 ἀπέρχομαι.
- 4 κάμνω.
- 5 ἴδω.
- 6 συνίημι.
- 7 ἐπιστρέφω.
- 8 ἰάσσομαι-ί.
- 9 ἰάομαι.
- 10 ἀποδέχομαι.
- 11 εἰμί. [τα.
- 12 σ. πράγμα-
- 13 ἀποτέλλω

εἰπόντος, ³ ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν. ¹

³⁰ Ἐμείνε δὲ ⁶ ὁ Παῦλος ¹ διειτιᾶν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι· καὶ ¹⁰ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν·

³¹ Κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ ¹² περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας, ἀκωλύτως.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἡ ΠΡΟΣ ῬΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α΄.

ΠΑΥΛΟΣ, δῆλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹ κλητὸς ³ ἀπόστολος, ⁴ ἀφωρισμένος εἰς Εὐαγγέλιον Θεοῦ,

² (Ὁ ⁵ προεπηγγεῖλατο ⁷ διὰ τῶν προφητῶν αὐτῷ ἐν γραφαῖς ἁγίαις.)

³ Περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, (τῷ ⁹ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα·

⁴ Τοῦ ¹¹ ὀρισθέντος υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει, κατὰ Πνεῦμα ¹² ἀγιοσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν) Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν,

⁵ (Δι' οὗ ¹³ ἐλάβομεν χάριν καὶ ¹⁵ ἀποστολὴν

A. D. 68.

- 1 oh. 8. 28.
- 2 oh. 5. 19.
- 3 σ. παρὰ Θεοῦ
- 4 ἠερογένεια.
- 5 σ. ὁ Θεός.
- 6 εἰμί.
- 7 προεπηγγεῖλαται.
- 8 σ. γραφῆς.
- 9 γέννησαι.
- 10 1Co. 1. 1, 2.
- 11 ὀρίσσω.
- 12 2Co. 7. 1.
- 13 λαμβάνω.
- 14 eb. 12. 3.
- 15 Ac. 1. 25.
- 16 Mat. 4. 10.

εἰς ² ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ·

⁶ Ἐν οἷς ⁸ ἔστε καὶ ὑμεῖν, κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ·)

⁷ Πᾶσι τοῖς ⁶ ἔσιν ⁸ ἐν Ῥώμῃ, ἀγαπητοῖς Θεοῦ, ¹⁰ κλητοῖς ἁγίαις· Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁸ Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ.

⁹ Μάρτυς γὰρ μου ⁶ ἐστὶν ὁ Θεός, ὃς ¹⁶ λατρεύω

[The page contains extremely faint and illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the document. The text is scattered across the page and does not form any recognizable words or sentences.]

ἐν τῷ πνεύματί μου, ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ, ὡς ἰδία λαίπτως
μυεῖαι ὑμῶν ποιῆμαι

10 Πάντοτε ἐπὶ τῶν
προσενχῶν μου δεόμε-
νος, εἶπως ἤδη ποτὲ
εὐδογήσωμαι ἐν τῷ θε-
λήματι τοῦ Θεοῦ, ἵελ-
θειν πρὸς ὑμᾶς.

11 Ἐπιποθῶ γὰρ ἵ-
δεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι με-
ταδῶ ἡ χάρισμα ὑμῶν
πνευματικόν, εἰς τὸ ἡ-
γεῖσθαι ὑμᾶς

12 Ταῦτο δὲ ἐστὶ, ἵνα
παρακληθῆμαι ἐν ὑμῶν
διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πί-
στεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ.

13 Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀ-
νοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολ-
λακίς προεθέμην ἵελ-
θειν πρὸς ὑμᾶς, (καὶ ἐκ-
λύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο),
ἵνα καρπὸν τινα σχῶ καὶ
ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς
λοιποῖς ἔθνεσιν.

14 Ἐλλησί τε καὶ βαρ-
βάρους, σοφοῖς τε καὶ ἀ-
νοήτοις ὑφειλέτης εἰμί

15 Οὕτω τὸ κατ' ἐμέ
πρόθυμον καὶ ὑμῶν τοῖς
ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασ-
θαι.

16 Οὐ γὰρ ἐπαισχίνο-
μαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Χριστοῦ ἵνα δύναμις γὰρ
ἡ Θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτη-
ρίαν παντὶ τῷ πιστεύ-
οντι, Ἰουδαίῳ τε καὶ πρῶ-
τον καὶ Ἕλληνι.

A. D. 58.

1 ch. 9. 2.

2 ch. 7. 3.

3 Ep. 1. 16.

4 ποιῶμαι

5 πάντοτε, ἡ

6 ποιῶμαι

7 πάντοτε

8 ἐπὶ τῶν-κ.

9 γράφω.

10 Hab. 2. 4.

11 1 Co. 16. 2.

12 ἵδιος,

13 ἴδιος ἴδιος-κ.

14 ἵρομαι.

15 Jno. 3. 36.

16 2 Co. 5. 2.

17 ch. 7. 6.

18 εἶδος (μ.

19 μεταδίδο-

20 c. 5. 15, 16.

21 Jno. 18. 15.

22 στήριζω.

23 εἶμι.

24 φανερόω.

25 Col. 1. 15.

26 συμπαρα-

27 κλήσω.

28 Mar. 10. 6.

29 Ep. 2. 10.

30 Mat. 24. 15

31 Nu. 14. 2.

32 Jude 6.

33 ἵνα ὀμιλῶ-κ

34 Wis. 15. 9.

35 ch. 2. 1.

36 προτίθημι

37 ἵχω.

38 κ. χριστοῦ.

39 γινώσκω.

40 Ac. 28. 2.

41 δεξίζω.

42 Lu. 24. 25.

43 ἵδιος σταυ-
ροῦ εἰς-κ.

44 σκοτίζω.

45 κ. μέρος ἵνα

46 Ac. 24. 9.

47 μαρτυρῶ.

48 ἀλάσσω.

49 παραδί-
δομαι.

17 Δικαιοσύνη γὰρ Θεῷ
ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται
ἐκ πίστεως εἰς πίστιν
καθὼς γέγραπται Ὁ
δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως
ζήσεται.

18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ
ἡ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ,
ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ
ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν
τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ
κατεχόντων

19 Διότι τὸ γνωστόν
τοῦ Θεοῦ, φανερόν ἐ-
στὶν ἐν αὐτοῖς ὁ γὰρ Θεὸς
αὐτοῖς ἐφάνερωσε.

20 Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐ-
τῶ ἀποκτίσεως κόσμου,
τοῖς ποιήμασι γνωσθε-
να καθοράται, ἥτε αἰ-
δῖος αὐτοῦ δύναμις καὶ
θεϊότης εἰς τὸ εἶναι
αὐτὸς ἀναπολογήτης

21 Διότι γινόντες τὸν
Θεόν, ἐχ ἕως Θεόν ἐδό-
ξασαν, ἡ εὐχαρίστησαν
ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν
τοῖς διαλογισμοῖς αὐ-
τῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἰ-
σότης αὐτῶν καρδία.

22 Φύσκοντες εἶναι
σοφοί, ἐμαυραίνθησαν

23 Καὶ ἠλλαξαν τὴν
δόξαν τοῦ ἀφθίрту
Θεοῦ ἐν ὁμοιωμάτι εἰ-
κόνοσ φθαρτῶ ἀνθρώπων,
καὶ πετεινῶν καὶ τετρα-
πόδων καὶ ἐρπετῶν.

24 Διὸ καὶ παρέδω-
κεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐν
ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρ-

διῶν αὐτῶν εἰς ¹ ἀκαθαρ-
σίαν, τοῦ ³ ἀτιμάζεσθαι
τὰ σώματα αὐτῶν ἐν
ἑαυτοῖς

25 Οἱ ⁵ μετήλλα-
ξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ
Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ
⁷ ἐσεβίωθησαν καὶ ⁹ ἐ-
λάτρευσαν τῇ κτίσει
παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς
¹¹ ἔστιν ¹³ εὐλογητὸς εἰς
τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

26 Διὰ τῆτο ¹⁴ παρέδω-
κεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς εἰς ¹⁵ πά-
θη ¹⁷ ἀτιμίας· αἶ τε γὰρ
θήλειαι αὐτῶν ⁵ μετήλ-
λαξαν ἡν ¹⁹ φυσικὴν χρῆ-
σιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν

27 Ὁμοίως ^{**} τε καὶ οἱ
ἄρρενες ²⁰ ἀφέντες τὴν
φυσικὴν χρῆσιν τῆς θη-
λείας, ²¹ ἐξεκαύθησαν ἐν
τῇ ²³ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλ-
ληλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι
τὴν ²⁴ ἀσχημοσύνην κα-
τεργαζόμενοι, κ. τὴν ²⁵ ἀν-
τιμισθίαν, ἣν ἔδει, τῆς
²⁶ πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυ-
τοῖς ἀπολαμβάνοντες.

28 Καὶ καθὼς ἕκ ²⁷ ἔδο-
κίμασαν τὸν Θεὸν ἔχειν
ἐν ἐπιγνώσει, ²⁸ ¹⁴ παρέ-
δωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς
²⁹ ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν
τὰ μὴ καθήκοντα

29 ³¹ Πεπληρωμένοις
πάσῃ ἀδικίᾳ, ^δ πορ-
νεΐᾳ, ^π πονηρίᾳ, πλεο-
νεξίᾳ, κακίᾳ· μεστοὺς
φθόνου, φόβου, ἐριδος,
δόλου, ³² κακοηθείας

A. D. 58.

- 1 ch. 6. 19.
* θεοστύ-
γεις-π.
2 1 Τί. 1. 13.
3 ch. 2. 23.
4 2 Τί. 3. 2.
5 μεταλλάσ-
σω, γορ. 26.
6 Je. 3. 7, 10.
7 σεβάζομαι.
8 2 Τί. 3. 3.
9 λατρεύω.
† alii transp.
10 Pr. 5. 9.
11 εἰμί. (συν)
12 ἐπιγνώ-
† δὲ ἐνόησαν,
s. ἢ ἐγνώ-
σαν, s. οὐ
συνήκαν-
f.
12 c. 9. 5. (μ.)
14 παραδί-
δωξ γὰρ, s. ψ-
f.
|| ποιοῦντες,
ἀλλὰ καὶ
συν-π.
15 Col. 3. 5.
16 Ac. 8. 1.
17 ch. 9. 21.
18 ch. 1. 20.
19 2 Pe. 2. 12.
** δὲ-δ. al. e.
20 ἀφῆκα.
21 ἐκαύθησαν
† κατακρί-
νεις, al. κρί-
ματα κρί-
νεις-π.
22 εἶδω.
23 Eccl. 23. 6.
24 Re. 16. 15.
25 2 Co. 6. 13.
26 Mat. 27. 64
27 δοκιμάζω.
28 s. οὐτω.
29 1 Co. 9. 27.
30 ch. 3. 12.
31 πληρώω.
† Vide App.
32 2 Mac. 3. 22
33 s. πράγματα

30 Ψευδιστὰς, καταλά-
λους, * θεοστύγεις, ² ὑβρι-
στὰς, ὑπερφημίους, ⁴ ἀ-
λαζόντας, εφευρετὰς κα-
κῶν, γονεύσιν ἀπειθεῖν.
31 Ἀσυνέτως, ⁶ ἀσυνθέ-
τως, ⁸ ἀτόργως, ^ε ἀσπόν-
δους, [†] ¹⁰ ἀνελεήμονας.

32 Οἱ ¹ τινες τὸ δικαίω-
μα τοῦ Θεοῦ ¹² ἐπιγνόν-
τες, [†] (ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα
πράσσοντες ἄξιοι θανά-
του ¹¹ εἰσιν,) οὐ μόνον
ἔαυτὰ || ποιοῦσιν, ἀλλὰ
καὶ ¹⁶ συνευδοκοῦσι τοῖς
πράσσοσι.

Κεφ. β'.

ΔΙΟ ¹⁸ ἀναπολόγητος
¹¹ εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ
κρίνων. Ἐν ᾧ ³³ γὰρ
ἠκρίνεις τὸν ἕτερον, σε-
αυτὸν κατακρίνεις· τὰ
γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ
κρίνων.

2 ²² Οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ
κρίμα τοῦ Θεοῦ ¹¹ ἐστὶ κα-
τὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοῖς τὰ
τοιαῦτα πράσσοντας.

3 Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ
ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς
τὰ τοιαῦτα πράσσοντας,
καὶ ποιῶν αὐτὰ, ὅτι συ-
ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ
Θεοῦ;

4 Ἡ τοῦ πλοῦτός τῆς
³⁰ χρηστότητος αὐτοῦ,
καὶ τῆς ἀνοχής, καὶ τῆς
μακροθυμίας καταφρο-
νεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρη-
στὸν τοῦ Θεοῦ εἰς με-
τάνοιαν σε ἄγει;

5 Κατὰ δὲ τὴν ἰσκλη-
ρότητα σου καὶ ἀμετα-
νόητον καρδίαν, θησαν-
ρίζεις σεαυτῷ ὄργην ἐν
ἡμέρᾳ ὀργῆς, καὶ ἀπο-
καλύψεις † 3 δικαιοκρι-
σίας τοῦ Θεοῦ.

6 Ὅς ἀποδώσει ἐκάστῳ
κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

7 Τοῖς μὲν καθ' ἵπο-
μονὴν ἔργα ἀγαθῶν, δόξαν
καὶ τιμὴν καὶ 9 ἀφθαρσίαν
ζητοῦσι, 11 ζωὴν αἰώνιον.

8 Τοῖς δὲ ἐξ ἰσχυρίας,
καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ
ἀληθείᾳ, πειθομένοις δὲ
τῇ ἀδικίᾳ, 11 θυμὸς καὶ
ὄργη.

9 Ὁλίβις καὶ 16 στε-
νοχωρία 17 ἐπὶ πᾶσαν
ψυχὴν ἀνθρώπου τῆ 18 κα-
τερραζομένου τὸ κακόν,
Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ
Ἕλληνοσ.

10 Δόξα δὲ καὶ τιμὴ
καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐρ-
γαζομένῳ τὸ ἀγαθόν,
Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ
Ἕλληνι.

11 Οὐ γὰρ 24 ἐστὶ 25 προσω-
ποληψία παρὰ τῷ Θεῷ.

12 Ὅσοι γὰρ ἀνόμως
27 ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ
ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν
νόμῳ 27 ἥμαρτον, διὰ νό-
μου 28 κριθήσονται.

13 (Οὐ γὰρ οἱ 29 ἀκρο-
αταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι
παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ
33 ποιηταὶ τοῦ νόμου
31 δίκαιοθήσονται.

A. D. 58.

1 De. 9. 27.

2 Ἐχόντα φέ-
σει, π.

2 ch. 1. 28.

† ἀναποδό-
σεως-π.‡ καὶ δικαιο-
κρισίας-τ.

3 cf. 2Th. 1. 5.

4 s. ἔργα.

5 ἀποδοῦμαι.

6 ch. 8. 16.

7 ch. 5. 3, 4.

8 Ac. 23. 1.

9 1Co. 15. 42.

10 2Co. 10. 5.

11 s. ἀποδώ-
σει.

12 Ac. 22. 1.

13 2Co. 12. 20.

6 El. 22. s. al.

† ἰδὲ.

14 2Κι. 2. 15.

Μι. 3. 11.

15 ch. 5. 3.

16 ch. 8. 35.

17 s. εἶσι.

18 ch. 1. 27.

Phi. 2. 12.

19 κενόδο-
μαι,

ch. 5. 2, 11.

20 s. αὐτοῦ.

21 ch. 1. 28.

Lu. 12. 56.

22 Mat. 6. 26.

1Co. 15. 41.

23 Lu. 1. 24.

24 εἰμί.

25 Ep. 6. 9.

26 He. 12. 9.

27 ἀμαρτάνω

28 κρίνω.

29 Ja. 1. 22, 23

|| διδάσκεις-π

30 s. δέιν.

31 δικάζω.

32 Re. 21. 8.

Le. 18. 30.

33 Ja. 4. 11.

34 παίθω.

14 Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ
μὴ νόμον ἔχοντα, 2 φέ-
σει τὰ 4 τοῦ νόμου ποιῇ,
οὗτος νόμος μὴ ἔχοντες,
ἑαυτοῖς 24 εἰσι νόμος.

15 Οἱ τινες ἐνδείκνυ-
ται τὸ ἔργον τοῦ νόμου
γραφτὸν ἐν ταῖς καρδίαις
αὐτῶν, 6 σημμαρτυρήσεως
αὐτῶν τῆς 8 συνειδήσεως,
καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν
10 λογισμῶν κατηγορούν-
των, ἢ καὶ 12 ἀπολογου-
μένων.)

16 Ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ
ὁ Θεὸς τὰ κρυπτά τῶν
ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐ-
αγγέλιόν μου, διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ.

17 Ἰδε, σὺ Ἰουδαῖος
14 ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπα-
ναπαῖν τῷ νόμῳ, καὶ
19 κανῶσαι ἐν Θεῷ.

18 Καὶ γινώσκεις τὸ θέ-
λημα, 20 καὶ 21 δοκιμάζεις
τὰ 22 διαφέροντα, 23 κλη-
χούμενος ἐκ τοῦ νόμου.

19 24 Πέποιθίς τε σεαυ-
τὸν ὁδηγόν 24 εἶναι τυφ-
λῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει,

20 26 Παιδευτὴν ἀφρό-
νων, διδάσκαλον νηπίων,
ἔχοντα τὴν μόρφωσιν Ἰη-
σῶσεως καὶ τῆς ἀλη-
θείας ἐν τῷ νόμῳ.

21 Ὁ οὖν διδάσκων ἔ-
τερον, σεαυτὸν οὐ || δι-
δάσκεις; ὁ κηρύσσων 30 μὴ
κλέπτειν, κλέπτεις;

22 Ὁ λέγων 30 μὴ μοιχεύ-
ειν, μοιχεύεις; ὁ 32 βδέ-

λυσσόμενος τὰ εἰδωλα,
ἱεροσυλεῖς;

23 Ὅτι ἐν νόμῳ¹ καν-
χᾶσαι, διὰ τῆς³ παρα-
βάσεως τοῦ νόμου τὸν
θεὸν⁵ ἀτιμάζεις;

24 Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ
θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφη-
μεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι,
καθὼς⁷ γέγραπται.

25 Περιτομή μὲν γὰρ
ὠφέλει, εἰς νόμον πράσ-
σης⁸ εἰς δὲ παραβάτης
νόμου¹¹ ἦς, ἡ περιτομή
σου¹³ ἰσχύει¹⁵ ἀκροβυστία¹⁷ γέ-
γονεν.

26 Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυσ-
τία τὰ¹⁹ δικαιοῦματα τῆ
νόμου φυλάσῃ, οὐχὶ ἡ
ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς
περιτομήν §²¹ λογισθί-
σεται;

27 Καὶ κρίνει ἡ ἐκ || φύ-
σεως ἀκροβυστία τὸν νό-
μον τελούσα, σὲ τὸν διὰ
γράμματος καὶ περιτο-
μῆς παραβίτην νόμου;

28 Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ²⁴ φα-
νερῷ, Ἰουδαῖος¹¹ ἔστιν
οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ, ἐν
σαρκί, περιτομή

29 Ἀλλ' ὁ ἐν τῷ²⁶ κρυπ-
τῷ, Ἰουδαῖος καὶ περι-
τομῆ καρδίας, ἐν²⁹ πνεύ-
ματι, οὐ γράμματι οὐ
ὁ³⁰ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀν-
θρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ.

Κεφ. γ'.

ΤΙ ἂν τὸ³² περισσὸν τῇ
Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ³³ ὠφέ-
λεια τῆς περιτομῆς;

A. D. 58.

1 Vide App.

2 s. τοῖς Ἰου-
δαίοις.

3 ch. 4. 15.

4 πιστεύω.

5 ch. 1. 24.

6 Ac. 7. 38.

7 γράφω.

8 ἀπιστία.

9 ὁμοίως-α.

10 s. 6. c. 6 2.

11 ch. 4. 14.

12 εἰμί.

13 ch. 1. 17.

14 s. ἄρ.

15 Ps. 51. 4.

16 ch. 3. 30.

17 κρίνω.

18 γίνωμαι.

19 ch. 1. 17.

20 ch. 1. 32.

21 ch. 5. 8.

22 μεταγραπτι-
σεται; -α.

23 λογισμαί

v. 3. c. 3. 28.

24 εἶμαι

25 ἄγγελος καὶ
ἀνθρώ-
πων; -α.

26 πιστεύω-α.

27 ch. 1. 18.

28 Mat. 6. 4, 6.

29 περιουσία

30 v. 1. Fra; -α.

31 1 Co. 4. 5.

32 ch. 2. 24.

33 Mat. 27. 39.

34 ch. 7. 6.

35 Jno. 3. 8.

36 v. 1. Fra.

37 ch. 13. 3.

38 ἔρχομαι.

39 He. 2. 2.

40 Vide App.

41 Mat. 5. 47.

42 Jno. 10. 10.

43 Jude 16.

44 προαιτιόδο-
μαί.

2 Πολύ, κατὰ πάντα
τρόπον. * Πρῶτον μὲν
γὰρ ὅτι⁴ ἐπιστεῖθησαν
τὰ⁶ λόγια τοῦ θεοῦ;

3 Τί γὰρ, εἰ⁸ ἠπίστη-
σάν τινες; μὴ ἡ ἀπιστία
αὐτῶν τὴν¹⁰ πίστιν τοῦ
θεοῦ¹⁰ καταργήσῃ;

4 Μὴ¹² γένοιτο¹⁷ γινέσ-
θω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής, πᾶς
δὲ ἄνθρωπος ψεύτης⁸ κα-
θὼς⁷ γέγραπται¹⁴ Ὅπως
ἂν δικαιοῦθῃς ἐν τοῖς λό-
γοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν
τῷ¹⁶ κρίνεσθαί σε.

5 Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν
θεῶν¹⁹ δικαιοσύνην²⁰ συν-
ίτησι, τί²² ἐροῦμεν; μὴ
ἀδικος ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέ-
ρων τὴν¹² ὀργήν (κατὰ
ἄνθρωπον λέγω.)

6 Μὴ¹⁷ γένοιτο⁸ ἐπεὶ
πῶς κρίνει ὁ θεὸς τὸν
κόσμον;

7 Εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τῆ
θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσ-
ματι²⁷ ἐπερίσσευσεν εἰς
τὴν δόξαν αὐτοῦ, * * τί
ἐτι κηγῶ ὡς ἁμαρτωλὸς
κρίνομαι;

8 Καὶ μὴ καθὼς²⁷ βλάβη-
σθιμεθα, κ. καθὼς φα-
σί λινὲς ἡμᾶς λέγειν, ὅτι¹
ἠποιοῦσόμεθα ἰσχυρὰ κακία, ἵνα
30 ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ; ὡς τὸ
κρίμα³¹ ἐνδικόν¹¹ ἔστι.

9 Ἢ τί οὖν; προεχόμε-
θα; οὐ πάντως³⁴ προ-
ηγιασάμεθα γὰρ Ἰουδαί-
ους τε κ. Ἕλληνας πάντας
ὡς ἁμαρτιῶν¹¹ εἶναι

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ῬΩΜΑΙΟΥΣ, ΙΙΙ.

A. D. 58.

10 Καθώς ¹ γέγραπται·
 * Ὅτι ¹ ² ἄκ ³ ἔστι δίκαιος
 οὐδὲ εἰς ⁷.

11 Οὐκ ³ ἔστιν ⁴ ὁ ¹ ⁴ συν-
 νιδῶν, οὐκ ³ ἔστιν ⁴ ὁ ¹ ⁵ ἐκ-
 ζητῶν τὸν Θεόν.

12 Πάντες ⁶ ἐξέκλιναν,
 ἅμα ⁷ ἠχρειώθησαν· οὐκ
³ ἔστι ποιῶν χρηστότη-
 τα, οὐκ ³ ἔστιν ἕως ἐνός.

13 Τίφος ⁹ ἀνεφωγμένος
 ὁ ¹¹ λάρυγξ αὐτῶν· ταῖς
 γλώσσαις αὐτῶν ¹² ἔδο-
 λιῶσαν· ¹⁵ ἴος ¹⁷ ἀσπίδων
 ἰπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν.

14 Ὡν τὸ στόμα ἄρας
 καὶ ¹⁹ πικρίας γέμει·

15 Ὅξειε οἱ πόδες αὐ-
 τῶν ἐκχέει αἷμα.

16 ²⁰ Σύντριμμα καὶ
²⁵ τλαιπῶρια ἐν ταῖς
 ὀδοῖς αὐτῶν.

17 Καὶ ὁδὸν εἰρήνης ἄκ
²⁹ ἔγνωσαν.

18 Οὐκ ³ ἔστι φόβος
 Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφ-
 θαλμῶν αὐτῶν.

19 ³⁶ Οἶδαμεν δὲ ὅτι
 ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ³¹
 ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ· ἵνα
 πᾶν στόμα ³³ φραγῆ, καὶ
 ὑπόδικος ³⁵ γένηται πᾶς
 ὁ κόσμος τῷ Θεῷ.

20 Διότι ἐξ ἔργων νό-
 μου οὐ δίκαιωθήσεται
 πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐ-
 τοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπί-
 γνωσις ἁμαρτίας.

21 Νυνὶ δὲ ³⁷ χωρὶς νό-
 μου δικαιοσύνη Θεοῦ
³⁹ πεφανέρωται, μαρτυ-

- 1 γράψα.
- 2 Ps. 14.1.3.
- 3 εἰμί.
- 4 συνείδημα.
- 5 He. 11. 6.
- 6 ἐκλείνω.
- 7 ἀχρεῖω.
- 8 ch. 10. 12.
- 9 ἀνοίγω.
- 10 ἁμαρτάνω.
- 11 Ps. 5.9.10.
- 12 Mat. 19.20.
- 13 δολιῶ.
- 14 κ. κατά.
- 15 Ja. 3. 8.
- 16 ch. 8. 23.
- 17 Ps. 140. 3.
- 18 προτίθημι.
- 19 Ps. 10. 7.
- 20 Ps. 14. 3.
- 21 He. 9. 5.
- 22 κ. θῆμα.
- * αὐτὰ διὰ τῆς πίστεως, αὐτὰ διὰ πίστεως-ἢ
- 23 2Co. 8.24.
- † πάροις-η.
- 24 προγινώσκω.
- 25 Ja. 5.1.
- ‡ ἁμαρτημάτων ἐν τῷ ἀνοίγειν τοῦ Θεοῦ πρὸς-α
- 26 ch. 2. 4.
- 27 κ. ὄντα.
- 28 Mat. 11.22
- 29 γινώσκω.
- § αὐτὰ ἰησοῦν.
- 30 ch. 2. 17.
- 31 κ. ὄδοι.
- 32 ἐκλείω.
- 33 φράσσω.
- 34 ch. 7. 23.
- 35 γίνομαι.
- 36 εἶδω.
- 37 Jno. 15. 5.
- 38 κ. 2.5, 6.11
- || γὰρ-α.
- 39 φανέρω.
- 40 κ. ὁ Θεός.

ρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου
 καὶ τῶν προφητῶν.

22 Δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ
 διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χρισ-
 τοῦ, εἰς πάντα· καὶ ἐπὶ
 πάντα¹ τοὺς πιστεύον-
 τας· οὐ γὰρ ³ ἔστι ⁸ δια-
 στολή.

23 Πάντες γὰρ ¹⁰ ἡμαρ-
 τον, καὶ ¹² ὑστεροῦνται
 τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ·

24 Δικαιοῦμενοι ¹⁴ δω-
 ρεῖαν τῇ αὐτῇ χάριτι, διὰ
 τῆς ¹⁶ ἀπολυτρώσεως τῆς
 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

25 Ὅν ¹⁸ προέθετο ὁ
 Θεός ²¹ ἰλαστήριον· διὰ
²² τῆς πίστεως· ²⁴ ἐν τῷ
 αὐτοῦ αἵματι, εἰς ²³ ἐν-
 δεῖξιν τῆς δικαιοσύνης
 αὐτοῦ, διὰ τὴν ¹ πίστιν
 τῶν ²⁴ προγεγονότων ¹ ἁ-
 μαρτημάτων·

26 Ἐν τῇ ²⁶ ἀνοχῇ τοῦ
 Θεοῦ, πρὸς ἐνδεῖξιν τῆς
 δικαιοσύνης αὐτοῦ, ἐν τῷ
 νῦν καιρῷ· εἰς τὸ ³ εἶναι
 αὐτὸν δίκαιον, καὶ δικαιο-
 οῦντα τὸν ²⁷ ἐκ ²³ πίστεως
 ἢ Ἰησοῦ. ¹ §

27 Πού οὖν ἡ ³⁰ καύχη-
 σις; ³² Ἐξεκλείσθη. Διὰ
 ποίου ³⁴ νόμου; τῶν ἔρ-
 γων; Οὐχί· ἀλλὰ διὰ νό-
 μου πίστεως.

28 ³⁸ Λογιζόμεθα || οὖν,
 πίστει δικαιῶσθαι ἄν-
 θρωπον, χωρὶς ἔργων
 νόμου.

29 Ἡ Ἰουδαίων ὁ Θεός
 μόνον; οὐχί· ⁴ δὲ ⁴⁰ καὶ

ἔθνων; Ναὶ καὶ ἔθνων.

30 * Ἐπεὶ περ εἰς ὁ Θεός, ὃς δικαιοῦσιν περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως.

31 Νόμον οὖν ²καταργουμένον διὰ τῆς πίστεως; Μὴ ³γένοιτο ἄλλὰ νόμον [†]ἰστώμενον.

Κεφ. δ'

Τ¹ οὖν ⁷ἔρουμένον [†] Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν ⁹εὐηρέκεια κατὰ ¹¹σάρκα; ²Εἰ γὰρ Ἀβραάμ ἐξ ἔργων ¹²δικαιώθη, ἔχει ¹³καύχημα, ἀλλ' ἔτι πρὸς τὸν Θεόν.

3 Τί γὰρ ἡ ¹⁴γραφὴ λέγει; ¹⁵Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ ¹⁷ἐλογίσθη ¹⁸αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

4 Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ ¹⁹μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ^δτὸ ²¹ὀφείλημα.

5 Τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ²³ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην.

6 Καθάπερ καὶ Δαβὶδ λέγει τὸν ²⁵μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων.

7 Μακάριοι ὧν ²⁷ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ²⁸ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.

A. D. 58.

- * Εἰπερ-ε.
1 κ. ἰστω.
2 ν. 3.
3 γίνονται.
4 κ. μόνον.
† ἰστώμενον-εἰ αἱ συνωνύμοι.
5 ἰστώμεν, ch. 10. 2.
6 κ. πίπτει, γ. γίνεται.
7 ἔρω.
8 Vide App.
9 εἰμί.
9 εὐηρέκεια.
10 1Co. 9. 2.
10 περιτομῆ-σ.
11 ch. 1. 3.
Ac. 2. 30.
12 ἰστώμεν.
13 1 Co. 5. 6.
2 Co. 1. 14.
14 Ge. 15. 6.
15 πιστεύω.
16 γκαυχημά-της.
17 κ. αὐτῷ πίστις.
18 λογίζομαι || αἰεὶ εἰς.
19 Mat. 5. 12.
20 Ac. 21. 24.
21 Mat. 6. 12.
** οὐ τοῦτο δέ-κ.
22 κ. ὀφει.
23 ch. 5. 6.
1 Ti. 1. 9.
24 2Co. 12. 18.
† τῆς πίστεως τῆς ἐν ἀκρο-ε.
25 Ga. 4. 15.
26 ch. 9. 30.
27 ἀφίεμι.
28 ἐπεκαλύφθη, Pa. 32. 1.
29 κενώω, 1Co. 1. 17.
30 λαμβάνω.

8 Μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ ¹³λογίσθαι Κύριος ἁμαρτίαν.

9 Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος, ἐπὶ τὴν περιτομὴν, ⁴ἢ ^εκαὶ ἐπὶ τὴν ⁶ἀκροβυστίαν; λέγομεν γὰρ ὅτι ¹⁵ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην.

10 Πῶς οὖν ¹⁸ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ⁸ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; Οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ.

11 Καὶ σημεῖον ³⁰ἔλαβε ὁ περιτομῆς, ¹⁰σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ¹⁶ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ εἰς τὸ ⁸εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ ¹⁸λογισθῆναι ^εκαὶ αὐτοῖς ^ετὴν ¹⁴δικαιοσύνην.

12 Καὶ πατέρα περιτομῆς, ^{**} τοῖς ²²οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ²⁴στοιχοῦσι τοῖς ²⁰ἔχουσι ¹¹τῆς ἐν ^δτῇ ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ.

13 Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ, ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονομοῦν αὐτὸν εἶναι ⁸δ τοῦ ¹κόσμου, ἀλλὰ διὰ ²⁶δικαιοσύνης πίστεως.

14 Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου, κληρονόμοι, ²⁹κεκένωται

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ῬΩΜΑΙΟΥΣ, V.

ἡ πίστις, καὶ ¹κατήρηται ἡ ἐπαγγελία.

15 Ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν ²κατεργάζεται οὐ ³γὰρ οὐκ ⁴ἔστι νόμος, οὐδὲ ⁵παράβασις.

16 Διὰ τοῦτο ¹⁰ἐκ πίστεως, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὃς ⁵ἔστι πατὴρ πάντων ἡμῶν,

17 (Καθὼς ¹³γέγραπται· ¹⁵Ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν ¹⁶τέθεικά σε) κατέναντι οὐ ¹⁷ἐπίστευσε Θεοῦ, τοῦ ¹⁹ζωοποιῶντος τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ⁵ὄντα ὡς ⁵ὄντα.

18 Ὅς παρ' ²¹ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ¹⁷ἐπίστευσε, εἰς τὸ ²³γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, καὶ ἂ τὸ εἰρημένον· ²⁷Ὁὕτως ⁵ἔσαι ἰσπέρμα σε.

19 Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, οὐ ²⁵κατένόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη ²⁷νεκρωμένον, ἑκατονταέτης πρὸ ὑπάρχων, καὶ τὴν ²⁹νέκρωσιν τῆς μητρός Σάρρας.

20 Εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ ³¹διεκρίθη τῷ ἀπιστία, ἀλλ' ³³ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, ³⁵δοῦς δόξαν τῷ Θεῷ·

A. D. 58.

- 1 καταργῶ.
- 2 ch. 14. 5.
- 3 ch. 2. 9.
- 4 ἐπαγγέλλω.
- 5 εἶμι.
- 6 αὐτῆ τίσ.
- 7 ch. 2. 12.
- 8 λογίζομαι.
- 9 ch. 2. 13.
- 10 α. τῆς.
- 11 α. ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην.
- 12 ἐλπίδα.
- 13 γράφω [μ].
- 14 παραδόξω.
- 15 Co. 17. 5.
- 16 τίθειμι.
- 17 πιστεύω.
- † δικαιοσύνην.
- 18 ch. 5. 18.
- 19 ch. 8. 11.
- John. 5. 21.
- 20 δικαιοσύνη.
- ch. 2. 3.
- 21 ch. 14. 5.
- Lu. 3. 13.
- 22 ch. 1. 17.
- 23 γίνομαι.
- † ἰσχυροῦ.
- 24 Ep. 2. 18.
- 25 καταργῶ.
- 26 εἶμι.
- 27 νεκρῶν.
- Col. 3. 5.
- 28 ἰσχυρῶ.
- 29 2Co. 4. 10.
- 30 α. καυχώμεθα ὡς τὸ.
- † α. τούτο.
- 31 δικαιοσύνη.
- 32 ch. 2. 9.
- 33 ἐνεδυναμώσω.
- Ac. 9. 22.
- 34 2Co. 2. 9.
- 35 δίδωμι.
- 36 ἀξίω.
- Ac. 1. 13.
- 37 Co. 15. 5, 6.

21 ^οΚαὶ ²πληροφρονηθεὶς ὅτι ὁ ⁴ἐπίγγελται, δυνατὸς ⁵ἔστι καὶ ποιῆσαι.

22 Διὰ ⁴αὐτῆ ⁶ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

23 Οὐκ ¹³ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ⁵ἐλογίσθη αὐτῷ·

24 Ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἱ μέλλει λογίζεσθαι, ¹¹τοὺς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ¹²ἔγειραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν,

25 Ὅς ¹⁴παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ¹²ἠγέρθη διὰ τὴν ¹⁸δικαιοσύνην ἡμῶν.

Κεφ. ε'.

20 ΔΙΚΑΙΩΗΝΤΕΣ οὖν ἐκ ²²πίστεως, εἰρήνην [†]ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·

2 Δι' οὐκ [†]τὴν ²¹προσαγωγὴν ²⁶ἔσχηκαμεν [†]ἡ πῆ πτεῖ· εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν [†]ἣ ²⁸ἔστηκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.

3 Οὐ μόνον δέ, ³⁰ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν· εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν ²³κατεργάζεται·

4 Ἡ δὲ ὑπομονὴ ³⁴δοκίμην, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα·

5 Ἡ δὲ ἐλπίς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ³⁶ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ

Πνεύματος ἁγίου τῷ ἰδο-
θέντος ἡμῖν.

6 * Ἐτι γὰρ Χριστὸς
ὄντων ἡμῶν ἰσθενῶν,¹
κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἡσε-
βῶν ἠπέθανε.

7 Μόλις γὰρ ὑπὲρ ἡδι-
καιοῦ ἡ τις ἠποθανεῖ-
ται ὑπὲρ γὰρ τῷ ἀγαθοῦ
τάχα τις καὶ τολμᾷ ἠ-
ποθανεῖν.

8 Ἡ συνίστησι δὲ τὴν
ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς
ὁ Θεός, ἡ ὅτι ** ἔτι ἁ-
μαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν,
Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἠ-
πέθανε.

9 Πολλῶ οὖν μᾶλλον,
δικαιωθέντες ἡν ἐν τῷ
αἵματι αὐτοῦ, ἡ σωθη-
σόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ
τῆς ὀργῆς.¹⁸

10 Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ἡ ὄν-
τες³ ἡ κατηλλάγημεν τῷ
Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλ-
λον ἡ καταλλαγέντες
ἡ σωθησόμεθα ἐν τῇ
ζωῇ αὐτοῦ.

11 Οὐ μόνον δέ, ἡ ἀλλὰ
καὶ ἡ²⁵ καυχώμενοι ἐν
τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
δι' οὗ ἡν τὴν ἡ καταλ-
λυγὴν ἡ ἐλάβομεν.

12 Διὰ τοῦτο ὡσπερ
δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁ-
μαρτία εἰς τὸν κόσμον
ἡ εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς
ἁμαρτίας ἡ ὁ θάνατος, ἡ
καὶ οὕτως εἰς πάντας

A. D. 58.

1 δίδωμι.

2 εἶλα-π.

2 διέρχομαι.

3 εἰμί.

4 ἁμαρτάνω.

† Vide App.

5 Mat. 14.38.

† ἔτι-π.

6 ch. 4. 15.

7 ch. 4. 5.

8 Philom.18.

9 ἀποθήσκω

10 βασιλεύω.

6 δόικου-π.

11 s. ἀνθρώπῳ

12 ch. 3. 5.

|| al. transp.

** εἰς ἔτι et

mox om. οὖν

13 ch. 6. 17.

14 ch. 4. 25.

15 σώζω.

16 ch. 1. 11.

17 ch. 1. 18.

18 s. μελλού-

σας.

19 s. τῷ θεῷ

20 v. 19. [σω

21 καταλλάσ-

22 περισσεύω

23 s. καυχώ-

μεθα ἔως,

v. s. τοῦτο.

†† ἁμαρτή-

ματος-ί.

24 Ja. 1. 17.

|| κουχώμε-

θα-π.

25 καυχώμαι

26 ch. 1. 32.

26 ἐν ἐνί s. ἐν

τῷ ἐνί-i. al.

ἐν ἐνός.

27 2Co. 5.19.

28 λαμβάνω.

29 εἰσέρχο-

μαι.

|| al. τὴν δω-

ρεάν alii

τῆς δωρεᾶς

καί.

ἀνθρώπους ὁ θάνατος
ἡ διήλθεν, ἐφ' ἡ πάντες
ἡ ἡμαρτον.

13 Ἄχρι γὰρ ἡ νόμου ἁ-
μαρτία ἡν ἐν κόσμῳ
ἡμαρτία δὲ οὐκ ἡ ἔλλο-
γεῖται, μὴ ἡ ὄντος νόμου.

14 Ἄλλ' ἡ ἔβασίλευ-
σεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ
μέχρι Μωσέως, καὶ ἐπὶ
τοὺς ἡ μὴ ἡ ἁμαρτήσαν-
τας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι
τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ,
ὅς ἡ ἔστι ἡ τῆς τύπος τοῦ
μέλλοντος.

15 Ἄλλ' ἡ οὐχ ὡς τὸ
ἡ παράπτωμα, οὕτω καὶ
τὸ ἡ χάρισμα ἡ εἰ γὰρ τῷ
τοῦ ἐνός παραπτώματι
οἱ ἡ πολλοὶ ἡ ἀπέθανον,
πολλῶ μᾶλλον ἡ χάρις
τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν
χάριτι τῇ τοῦ ἐνός ἀν-
θρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ
εἰς τοὺς πολλοὺς ἡ ἐπε-
ρίσσευσε.

16 Καὶ οὐχ ὡς δι' ἐνός
†† ἡ ἁμαρτησαντος, τὸ
ἡ δώρημα ἡ τὸ μὲν γὰρ
ἡ κριμα ἐξ ἐνός εἰς κατὰ-
κριμα ἡ τὸ δὲ χάρισμα ἐκ
πολλῶν παραπτωμάτων,
εἰς ἡ δικαίωμα.

17 Εἰ γὰρ ἡ τῷ τοῦ
ἐνός παραπτώματι ὁ θά-
νατος ἡ ἔβασίλευσε διὰ
τοῦ ἐνός, πολλῶ μᾶλ-
λον οἱ τὴν περισσεῖαν
τῆς χάριτος καὶ ἡ τῆς δω-
ρεᾶς ἡ τῆς δικαιοσύνης
λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ ἡ

σιλεύουσιν διὰ τῆ ἐνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ.

18 Ἄρα οὖν ὡς δι' ἐνὸς * παραπτώματος, εἰς πάντας ἄνθρώπους, εἰς κατάκριμα οὕτω καὶ δι' ἐνὸς † δικαίωματος, εἰς πάντας ἄνθρώπους, εἰς † δικαίωσιν ζωῆς.

19 Ὡς περ γὰρ διὰ τῆς † παρακοῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ † κατατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω κ' διὰ τῆς † ὑπακοῆς τοῦ ἐνὸς δίκαιοι † κατασταθῆσονται οἱ πολλοί.

20 Νόμος δὲ † παρεῖσθη, ἵνα † πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα. Οὐ δὲ † ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, † ὑπερεπερίσσειεν ἡ χάρις.

21 Ἴνα ὡς περ † βασιλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις † βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Κεφ. ζ'.

Τὶ οὖν † ἐρῶμεν; † ἐπιμενῶμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις † πλεονάσῃ;

2 Ἡ μὴ † γένοιτο οἱ τινες † ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἐτι † ζήσομεν ἐν αὐτῇ;

3 Ἡ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι † ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ † ἐβαπτίσθημεν;

A. D. 58.

1 συνθήκῃ Col. 2. 12.

2 τὸ παράπτωμα εἰς-π.

3 Ἰησοῦ.

4 ch. 7. 6.

5 Zec. 11. 2.

† τὸ δικαίωμα εἰς-π.

6 ch. 4. 25.

7 καθίστημι.

8 2 Co. 10. 6.

† ἁμα-π.

8 κίμα.

9 ch. 1. 5.

10 Ep. 4. 22.

11 παρεῖσθημα.

12 κατατεστάω.

13 πλεονάζω.

14 καταργέω, ch. 3. 3, 31.

15 ὑπερεπερίσσειω.

16 Col. 2. 11.

17 α. Ἰουδα.

18 α. τῇ ἁμαρτίᾳ.

19 βασιλεύω.

20 δικαιοσύνη.

21 συνθήκη.

22 ch. 7. 1.

23 ἔρω.

† ἐπιμενῶμεν-π.

24 ch. 11. 22.

25 γέννημα.

26 α. καθ'.

27 α. ἐπι.

28 ἀπεθνήσκω.

29 ζῶω.

30 1 Co. 15. 6.

† Ὅπως καὶ ὑμεῖς λογιζοσθε ἑαυτοὺς (α. ἑαυτοῦ) ἕκ-π.

31 λογίζομαι.

32 Ep. 2. 1, 5.

33 βαπτίζω.

4 † Συνετήρημεν οὖν αὐτῷ διὰ τῆς βαπτισματος εἰς τὸν θάνατον ἵνα ὡς περ † ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν † καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν.

5 Εἰ γὰρ † σὺμφύλοι † ἐγγόμενοι τῷ ὁμοιωμάτι τῆς θανάτου αὐτοῦ, ἵαλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως † ἐσόμεθα.

6 Τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ † παλαιὸς ἡμῶν ἀνθρώπος † συνεσταυρώθη, ἵνα † καταργηθῇ τὸ † σῶμα τῆς ἁμαρτίας, † τῷ μηκέτι ὀφείλειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ.

7 Ὁ γὰρ † ἀποθανῶν † δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας.

8 Εἰ δὲ † ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι κ' † συζηήσομεν αὐτῷ.

9 Εἰδότες ὅτι Χριστὸς † ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκ ἐτι ἀποθνήσκει ἄνατος αὐτοῦ οὐκ ἐτι † κυριεύει.

10 † Ὁ γὰρ † ἀπέθανε, † τῇ ἁμαρτίᾳ † ἀπέθανεν † ἐφ' ἅπασι † ὁ δὲ ζῆ, † ζῆ τῷ Θεῷ.

11 Ὅπως κ' ὑμεῖς † λογιζοσθε ἑαυτοὺς † νεκροὺς μὲν † εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, † ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ † τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

12 Μὴ οὖν ¹βασιλευέντω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ.

13 Μὴδὲ ²παριστάνετε τὰ ³μέλη ὑμῶν ⁴ὄπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ ⁵παριστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ, ὡς ἐκ νεκρῶν ⁶ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ.

14 Ἄμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ¹⁰ἐστε ὑπὸ ¹¹νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν.

15 Τί οὖν; ¹²ἁμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ¹³ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; Μὴ ¹⁴γένετο.

16 Οὐκ ¹⁵οἴδατε ὅτι ¹⁶ᾧ παριστάνετε ἑαυτὰς ¹⁷δούλους· εἰς ὑπακοήν, δούλοι ¹⁸ἐστε ¹⁹ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ²⁰ἁμαρτίας ²¹εἰς θάνατον, ἢ ²²ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην;

17 Χάρις δὲ ²³τῷ Θεῷ, ὅτι ²⁴ἦτε ²⁵δῆλοι τῆς ἁμαρτίας, ²⁶ὑπῆγάσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν ²⁷παρεδόθητε ²⁸τύπον ²⁹24 διδασχῆς.

18 ³⁰Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ³¹ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ.

19 ³²Ἀνθρώπων ³³λέγω, διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. Ὡσπερ γὰρ ³⁴παρεστήσατε τὰ

A. D. 58.

1 ch. 5. 14.

* Vide App.

† Ἰσρα-π.

2 ver. 22.

1 Co. 1. 30.

3 ver. 16.

4 Jno 8. 33, 36.

5 ch. 7. 5, 23.

Mat. 5. 20, 30.

6 ch. 13. 12.

7 παριστήσαι,

ch. 12. 1.

† τότε, ἐφ' οἷς

ἦν ἔπαισι-†

8 v. 22. c. 10. 4

9 ἴδω.

10 εἰμί.

11 ch. 4. 15.

† ἁμαρτήσομεν-†

12 Lu. 3. 14.

13 γίνομαι.

14 ch. 1. 11.

15 s. δούλος.

16 ch. 6. 9, 14.

17 s. ἔστι ὁ-

φειλομένη,

v. ἴστω.

18 Nu. 5. 20.

19 ὑπακούω.

20 εἶπω.

21 παραδίδομι,

ch. 4. 25.

22 καταργίω,

v. 6. c. 3. 3.

23 ch. 5. 14.

24 ch. 16. 17.

Mat. 16. 12.

25 ch. 8. 3, 21.

Jno. 8. 32, 36.

26 δούλος,

1 Co. 7. 16.

Gal. 4. 3.

27 s. κατὰ

τὸν τρόπον.

28 Ac. 11. 26.

29 1 Co. 2. 4, 13

Ja. 3. 7.

1 Pe. 2. 13.

30 εἶπω. ἴστω

31 ἀποθνή-

μέλη ὑμῶν δούλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς ἣν ἀνομίαν, οὕτω ἦν ⁷παριστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν ⁸δούλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ⁹ἀγιασμόν.

20 Ὅτε γὰρ ¹⁰δῆλοι ¹¹ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ¹²ἐλευθεροί ¹³ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ.

21 Τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε ¹⁴τότε ἐφ' οἷς ἦν ¹⁵ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ ¹⁶τέλος ἐκείνων, θάνατος.

22 Νυνὶ δὲ ¹⁷ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ¹⁸δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ, ¹⁹ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἀγιασμόν· τὸ δὲ ²⁰τέλος, ζωὴν αἰώνιον.

23 Τὰ γὰρ ²¹ὄψαινα τῆς ἁμαρτίας, θάνατος· τὸ δὲ ²²χάρισμα τῆ Θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Κεφ. ζ'.

Η ΑΓΝΟΕΙΤΕ, ἀδελφοί, (γινώσκουσι γὰρ νόμον λαλῶ) ὅτι ὁ νόμος ¹⁶κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ⁹ζῆ;

2 Ἡ γὰρ ¹⁵ὑπακοὴ τῆς τῷ ²ζῶντι ἀνδρὶ ²⁰δέδωκε νόμῳ· εἰς δὲ ³¹ἀποθάνῃ ²²οὐκ ἀνήρ, ²³κατήρηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός.

3 Ἄρα οὖν ²⁴ζῶντος τοῦ ἀνδρός, μοιχαλῆς ²⁵χρηματίζει, εἰς ¹³γέννηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· εἰς δὲ ³¹ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθερὰ ¹⁰ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου·

τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, ¹γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ.

4 Ὡστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ⁵ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ ¹γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ τῷ ἐκ νεκρῶν ⁷ἐγερθέντι, ἵνα ⁹καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ.

5 Ὅτε γὰρ ¹⁵ἡμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ ¹¹παθήματα τῶν ἀμαρτιῶν τὰ ¹³δικαίᾳ τοῦ νόμου, ¹⁷ἐνργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφορησαί τῷ θανάτῳ.

6 Νυνὶ δὲ ¹⁸κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ⁹ἀποθανόντες ἐν ᾧ ¹⁹κατεχόμεθα ὥστε δουλεῖν ἡμᾶς ἐν ²¹καινότητι πνεύματος, καὶ οὐ παλαιότητι ²³γράμματος.

7 Τί οὖν ²⁵ἐροῦμεν; Ὁ νόμος ἀμαρτία; Μὴ ¹γένοιτο ἀλλὰ τὴν ἀμαρτίαν οὐκ ²⁷ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ²⁴ᾔδον, ³¹εἰ μὴ ὁ νόμος ³²ἔλεγεν Οὐκ ³³ἐπιθυμήσεις.

8 Ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ¹¹ἀμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς, ³⁴κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν. Χωρὶς γὰρ νόμου ἀμαρτία νεκρά.

9 Ἐγὼ δὲ ²⁵ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ ἐλθούσης

A. D. 58.

- 1 γίνομαι.
2 ver. 8. 13.
3 ἀναζῶω.
4 ἀποθνήσκω
5 θανατώω.
6 ἐξέρσκω.
7 ἐγείρω.
8 κ. ἀγνωσ., γ. γιγνώσκω.
9 αὐτῷ-α.
† λαβῆσαι διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτ.-α.
9 Mat. 13. 23.
11 ch. 8. 18.
12 ἐκατατάω.
13 κ. ἔστα, γ. γυροῦντα.
14 κ. ἐντολῆς.
15 εἰμί.
16 ἀποστεινῶ
17 ἐσθρίω.
18 καταργῶ.
1 ἐγένετο-δ.
9 ἀποθανόντες, -α. αἰῖ ἀποθανόντος, αἰ. τοῦ θανάτου.
19 κατέγω.
20 1 Co. 12. 31
21 ch. 6. 4.
22 κ. 3. 7; 5. 8.
23 κ. 2. 27, 29.
|| Οἶδα μὲν-π
24 εἶδον.
25 εἶρω.
26 ch. 1. 11.
27 γινώσκω.
28 ἀφαιρούσα
28 ch. 15. 27.
30 πειράσσω
31 κ. εἶναι ἀμαρτίαν.
32 λέγω.
33 Ex. 20. 17.
† ἀμαρτία, διὰ τῆς ἐντολῆς κατ.-α.
34 κατειργάζομαι.
35 ζῶω. [μοι.]

δὲ τῆς ²ἐντολῆς, ἡ ἀμαρτία ³ἀνέζησεν.

10 Ἐγὼ δὲ ⁴ἀπέθανον καὶ ⁶εὐρέθη μοι ἡ ἐντολή ἡ ⁸εἰς ζωὴν, ⁹αὐτὴ εἰς θάνατον.

11 Ἡ γὰρ ἀμαρτία ἀφορμὴν [†]λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς, ¹²ἐξηπάτησέ με, καὶ δι' αὐτῆς ¹⁴ἀπέκτεινεν.

12 Ὡστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος καὶ ἡ ἐντολή ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή.

13 Τὸ οὖν ἀγαθόν, ἐμοὶ [†]γένεω θάνατος; Μὴ ¹γένοιτο ἀλλὰ ἡ ἀμαρτία, ἵνα φανῇ ἀμαρτία διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα ¹γένηται καθ' ²⁰ὑπερβολὴν ²²ἀμαρτωλὸς ἡ ἀμαρτία εἰς τῆς ἐντολῆς.

14 ²⁴Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος ²⁶πνευματικός ¹⁵ἐστίν· ἐγὼ δὲ ²⁸σαρκικός εἰμι, ³⁰πεπυρμένον ὑπὸ τὴν ἀμαρτίαν.

15 Ὁ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γινώσκω οὐ γὰρ ὁ θέλω, ⁴αὐτοῦ ¹πράσσω ἀλλ' ὁ μισῶ, τοῦτο ποιῶ.

16 Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός.

17 Νυνὶ δὲ οὐκ ἐτι ἐγὼ κατερύζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκουσα ἐν ἐμοὶ ἀμαρτία.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, VIII.

ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν,
 * υιοθεσίαν¹ ἀπεκδεχόμενοι, τὴν² ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν.

24 Τῇ γὰρ ἐλπίδι⁷ ἐσώθημεν· ἐλπίς δὲ βλεπομένη, οὐκ⁹ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ^{*} βλέπει τις, τί^{*} καὶ[†] ἐλπίζει;

25 Εἰ δὲ ὁ οὐ βλέπομεν, ἐλπίζομεν, δι'¹³ ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα.

26 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα¹⁵ συναντιλαμβάνεται ἱταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί^{||}¹⁹ προσευξάμεθα καθὼς δεῖ, οὐκ²¹ οἶδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπὲρ ἡμῶν[†] στεναγμοῖς ἀλαλήτοις.

27 Ὁ δὲ²⁵ ἐρευνῶν τὰς καρδίας, ²¹ οἶδε τί τὸ φρόνημα τῆς πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων.

28 ²¹ Οἶδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα²⁸ συνεργεῖ ἱ[†] εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ³¹ πρόθεσιν κλητοῖς⁹ οὖσιν.

29 Ὅτι οὖν³³ προέγνω, ³⁵ καὶ ³⁶ προώρισε³⁷ ἀσχημότερον τῆς εἰκότος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ⁹ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς.

30 Οὓς δὲ³⁶ προώρισε, ταῦτοι καὶ ἐκάλεσε· καὶ οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ[†] ἐδικαίωσε· οὓς δὲ

A. D. 59.

- 1 ἐκείνου.
- 3 Ep. 1. 14.
- 4 ἀδικία.
- 6 ἐρω.
- 7 οὐκ.
- 8 εἰ.
- 9 ἄλλως, τις ἀδικία.-μ.
- † ἀπολύτρωσις; β. ὁμοίως.-μ.
- 9 αἰ.
- 12 φείδομαι.
- 13 α. β. γ. ζ. μ.
- 14 παρακαλεῖται.
- 15 Lu. 10. 40.
- † τῷ ἁγίῳ πνεύματι. alii τῆς δεξιᾶς.
- 6 δικαιοσύνη.-α.
- 16 χωρίζομαι.
- 17 Ac. 23. 29.
- 18 ἀποκρίνομαι. [μαί.]
- 19 προσεχόμενος.
- 20 ἔργον.
- || προσεχόμενος.
- 21 εἰδὼν [θεοῦ].
- 22 θεοῦ.-μ.
- αἰ. θεοῦ τῆς δεξιᾶς.
- 24 εἰ. 2. 9.
- 25 1 Co. 2. 10.
- 28 γράφω.
- † ἐνεκαν.-α.
- 29 Mar. 16. 20.
- † ὁ θεός.-φ.
- 30 Ps. 44. 23.
- 31 ch. 8. 11.
- 32 β. καθ' [καθ' ἑαυτοῦ].
- 33 προγινώσκω.
- 34 λογίζομαι.
- 35 β. τούτους.
- 36 προορίζω.
- 37 β. εἶναι.
- 65 τὸν ἀγαπήσαντα.-μ.
- 38 πείθω.
- || ὅτι ἰξουσία, -f. alii transp.
- 39 ἐνίστημι.

¹ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ⁴ ἐδόξασε.

31 Τί οὖν⁶ ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; Εἰ ὁ Θεός⁹ ὑπὲρ ἡμῶν, τίς⁸ καθ' ἡμῶν;

32 Ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱῆ¹² ἐφείσατο, ἀλλ'⁹ ὑπὲρ ἡμῶν πάντων¹⁴ παρέδωκεν αὐτὸν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ^{*} τὰ[†] πάντα ἡμῖν¹⁶ χωρίζεται;

33 Τίς¹⁷ ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεός ὁ ὁ δίκαιων.

34 Τίς ὁ κατακρίνων; Χριστὸς ὁ¹⁸ ἀποθνήσκων, μᾶλλον δὲ[†] καὶ²⁰ ἐγερθεὶς, ὃς⁴ καὶ¹⁹ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν.

35 Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ²² Χριστοῦ; θλίψις, ἢ ²⁴ πειρασμός, ἢ διωγμός, ἢ λιμός, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ μαχαίρα;

36 (Καθὼς²³ γέγραπται· ²⁰ Ὅτι ἕνεκά σου θανατοῦμεθα³² ὅλην τὴν ἡμέραν· ³⁴ ἐλογισθήμεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.)

37 Ἀλλ' ἐν τούτοις πάσιν ὑπερνικῶμεν διὰ⁶⁵ τῆς ἀγαπήσαντος ἡμᾶς.

38 ³⁸ Πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος, οὔτε ζῶη, οὔτε ἄγγελοι, οὔτε ἀρχαί, ||| ⁶ οὔτε δυνάμεις, οὔτε ³⁹ ἐνεστώτα, οὔτε μέλλοντα,

39 Οὐτε ἕνωμα, οὔτε βάθος, οὔτε τις κτίσις ἑτέρα ὀδύνηται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Κεφ. θ'.

ΑΛΗΘΕΙΑΝ λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, (ὁ συμμαρτυροῦσιν μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν Πνεύματι ἁγίῳ,)

2 Ὅτι λίπη μοι ἡ ἐστὶ μεγάλη, καὶ ἡ ἀδίκαιος ὀδύνη τῆ καρδία μου.

3 + 17 Ἠχώστην γὰρ ἑαυτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα ἡ εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα.

4 Οἱ τινὲς ἡ εἰσὶν Ἰσραηλίται, ὧν ἡ νόθεσία, καὶ ἡ δόξα, καὶ ἡ διαθήκη, καὶ ἡ νόμοθεσία, καὶ ἡ λατρεία, καὶ ἡ ἐπαγγελία.

5 Ὡν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ σῶμα κατὰ σάρκα, ὁ ἡν ἐπὶ πάντων ὁ Θεός, ὁ εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

6 Οὐχ οἶον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραὴλ, οὗτοι Ἰσραὴλ.

7 Οὐδ' ὅτι ἡ εἰσὶ σπέρ-

A. D. 58.

1 2 Co. 10. 5.

2 Ge. 21. 12.

3 δύναμαι.

4 καλῶ.

5 κ. οὐσης.

6 κ. Ἰσρ.

7 Ge. 18. 10.

8 ἔρχομαι.

9 ch. 2. 15.

10 κ. Σάρρα.

11 εἰμί.

12 ch. 13. 13.

13 2 Ti. 1. 3.

14 κ. τῶν καί-

δων.

16 γεννάω.

† Ἐξ ὁμοιότη-

17 εἰς ὁμοιότη-

† φαύλον, -ί.

21 2 Mac. 6. 23

† ἀνάθεμα

† ἵνα αὐτὸς

† ἐξ-ἴ.

|| λαλοῦσιν-κ

† ἐπὶ-κ.

†† ἡ διαθήκη-

22 νόμος. [κ.

23 Ge. 25. 73.

24 γράφω.

25 ch. 12. 1.

|| ἡ ἐπαγγ-

γγελία, -κ.

26 Mal. 1. 2. 3.

27 ἀγαπᾶω.

28 μισῶ.

29 εἶρω.

30 κ. Ἰσρ.

66 Vide App.

||| conj. ὧν ὁ.

*† πάντας, κ

πάντα-κ.

31 ch. 1. 25.

32 γίνομαι.

*† al. transp.

33 ἐκπέπτωκεν.

34 Ex. 33. 19.

*9 Ἰσραηλί-

ται-κ. [ἴσρ.]

35 κ. ἔργον.

* ὅσοι κ. ἴ-

σοι-κ.

μα Ἀβραάμ, πάντες τέκνα ἄλλ' ἐν Ἰσαὰκ ἔκληθθησεται σοι σπέρμα.

8 Τούτέστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκός, ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ ἄλλα τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας, λογίζεται εἰς σπέρμα.

9 Ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος. 7 Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἔλευσσονται, καὶ ἡ ἔσται τῆ Σάρρα υἱός.

10 Οὐ μόνον δέ, ἄλλα καὶ Ῥεβέκκα, ἐξ ἑνός 12 κοίτην ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν.

11 Μῆπω γὰρ 14 γεννηθέντων, 16 μὴδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Θεοῦ πρόθεσις μὲνη, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος,

12 22 Ἐρμήθη αὐτῆ. 23 Ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι.

13 Καθὼς 24 γέγραπται. 26 Τὸν Ἰακώβ 27 ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἠσαὺ 28 ἐμίσησα.

14 Τί οὖν 29 ἐροῦμεν μὴ ἀδικία 30 παρὰ τῷ Θεῷ; Μὴ 32 γένοιτο.

15 Τῷ γὰρ Μωσῆ λέγει 34 Ἐλεῖσθε ὄν, ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω ὄν ἂν οἰκτειρῶ.

16 Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θελοῦτος, 35 οὐδὲ τοῦ τρέ-

χοντος, ἀλλὰ τοῦ *1 ἐ-
λεούντος Θεοῦ.

17 Λέγει γὰρ ἡ γραφή
3 τῷ Φαραὼ 4 "Ὅτι εἰς
αὐτό τοῦτο 5 ἐξήγειρά
σε, ὅπως 6 ἐνδείξωμαι ἐν
σοὶ τὴν δύναμίν μου,
καὶ ὅπως 7 διαγγεῖν τὸ
ἄνομί μου ἐν πίστῃ τῇ
γῆ.

18 "Ἄρα οὖν ἂν θέλει,
† ἐλεεῖ ἂν δὲ θέλει,
9 σκληρύνει

19 11 Ἐρεῖς οὖν μοι 13 Τί
ἔτι 15 μέμφεται; 17 τῷ
† γὰρ 18 βουλήματι αὐ-
τοῦ τίς 19 ἀνέστηκε;

20 21 Ἄ Μενούργε, ὡς ἄν-
θρωπε, σὺ τίς 14 εἶ ὁ 22 ἀν-
ταποκρινόμενος τῷ Θεῷ;
Μὴ 11 ἐρεῖ τὸ 23 πλάσμα
τῷ πλάσαντι. Τί με
|| 20 ἐποίησας οὕτως;

21 "Ἡ οὐκ ἔχει ἐξου-
σίαν ὁ 29 κεραμεὺς τοῦ
πηλοῦ, ἐκ τῆ αὐτοῦ 30 φυ-
ράματος ποιῆσαι, ὃ μὲν
εἰς τιμὴν σκευῶν, ὃ δὲ
εἰς ἀτιμίαν;

22 *Εἰ δὲ ἠθέλων ὁ
Θεὸς 6 ἐνδείξασθαι τὴν
ὀργὴν, καὶ γνωρίσαι τὸ
δυνατὸν αὐτοῦ, 31 ἤνεγκεν
ἐν πολλῇ μακροθυ-
μίᾳ †† 25 σκεύη ὀργῆς
36 κατηρτισμένα εἰς ἀπώ-
λεαν

23 *Καὶ ἵνα ἰνωρίσῃ τὸν
πλῆτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ
σκεύη ἐλέους, ἃ 40 προη-
τοίμασεν εἰς δόξαν;

A. D. 68.

- 1 λέγει.
2 ἐλεούντος-μ
3 καλλίω.
4 ε. δι. 1.
5 Εκ. 9. 16.
6 ἐξήγειρα.
7 ἐδείκνυμαι.
8 Αρ. 21. 26.
9 Ησ. 1. 9.
10 Αρ. 19. 9.
11 ἀγαπῶ.
12 εἶπον.
13 ε. δι. 2.
† λέγει-μ.
14 εἶπα.
15 Ματ. 7. 2.
16 ὡς ἄνθρωπος
17 ε. ὁ Θεὸς ἡ-
† αὐτῶν.
18 Αρ. 27. 43.
19 ἀνθρώπου.
20 Ισ. 19. 22.
21 Λα. 11. 36.
22 Λα. 14. 6.
23 Ισ. 29. 16.
† ἐλεεί-μ-
μα-μ.
24 Ισ. 14. 22.
25 Ισ. 45. 9.
|| Ἐπλασας-μ.
26 ποιῶ.
27 σώζω.
** αὐτῶν δικ-
συντεταγ-
μένων-ε.
28 Ματ. 18. 23.
29 Ματ. 27. 7.
30 ὁ. 11. 16.
31 φέρω.
32 συντέμνω.
33 Ισ. 1. 9 (πρὸς
34 ἰσραηλῶν)
†† εἰς σκευῶν-μ
35 Τί. 2. 20.
36 καταρτίζω
37 γίνομαι.
38 ὁμοίως.
39 καταλαμ-
βάνω. (ἴσ.
40 προτοίμα-

24 Οὓς καὶ 2 ἐκάλεσεν
ἡμᾶς, οὐ μόνον ἐξ Ἰου-
δαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθ-
νῶν.

25 Ὡς καὶ ἐν τῷ 8 Ἰ-
σὴ λέγει· Καλέσω τὸν
οὐ λαόν μου, λαόν μου
καὶ τὴν οὐκ 10 ἠγαπημέ-
νην, 10 ἠγαπημένην.

26 Καὶ 14 ἔσται, ἐν τῷ
τόπῳ οὗ 12 ἐρρήθη αὐ-
τοῖς· Οὐ λαός μου ὑμεῖς,
ἐκεῖ 2 κληθήσονται υἱοὶ
Θεοῦ 16 ἄνωγτος.

27 Ἡσαίας 20 δὲ κράζει
ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ· Ἐάν
14 ἡ ὀρθὸς τῶν ὕδων
Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς
θαλάσσης, τὸ 24 ὄκατά-
λειμμα 27 σωθήσεται.

28 Λόγον γὰρ 6 συντε-
λῶν, καὶ συντέμνων ** ἐν
δικαιοσύνῃ, ὅτι 28 λόγον
32 συντεταγμένον ποιῆσει
Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς.

29 Καὶ καθὼς προεῖρη-
κεν Ἡσαίας 33 Εἰ μὴ
Κύριος Σαβαὼθ 24 ἐγκα-
τέλιπεν ἡμῶν σπέρμα, ὡς
Σόδομα ἂν 37 ἐγενήθημεν,
καὶ ὡς Γόμορρα ἂν 28 ἀ-
μοιωθῆμεν.

30 Τί οὖν 11 ἐρῆμεν; ὅτι
ἔθνη τὰ μὴ δίκωντα δι-
καιούνην, 30 κατέλαβε
δικαιοσύνην; δικαιοσύ-
νην δὲ τὴν ἐκ πίστεως

31 Ἰσραὴλ δὲ δίκων
νόμον δικαιοσύνης, εἰς
νόμον 4 δικαιοσύνης ἵσικ
ἔφθασε;

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ῬΩΜΑΙΟΥΣ, X.

32 Διατί; Ὅτι οἶκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων νόμου. ¹ Προσέκοσαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος.

33 Καθὼς γέγραπται: Ἰδοὺ, τίθημι ἐν Σιών λίθον προσκόμματος, κτ. πέτραν ὁ σκανδάλου καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ κατασχυνθήσεται.

Κεφ. ι'.

ΑΔΕΛΦΟΙ, ἡ μὲν ¹² ἐνδοκία τῆς ἡμῆς καρδίας, καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεόν, ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ ¹² ἔστιν εἰς σωτηρίαν.

2 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ¹⁴ ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν.

3 ¹⁵ Ἀγνοῶντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, κτ. τὴν ἰδίαν ⁶ δικαιοσύνην ζητοῦντες ¹⁶ στήσαι, τῇ ¹⁷ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ¹⁹ ἵπετάγησαν.

4 Τέλος γὰρ νόμου Χριστός, εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι.

5 Μωσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος, ²⁰ ἔσται ἐν αὐτοῖς.

6 Ἡ δὲ ἐκ ²¹ πίστεως δικαιοσύνη οὕτω λέγεται: ²⁸ Μὴ εἶπες ἐν τῇ καρδίᾳ σου: Τίς ἀναβήσεται

A. D. 58.

¹ προσκόμματος, ch. 14. 21. Lu. 4. 11. Jo. 11. 9, 10.

² εἰμί. ³ c. 14. 13, 20. 1 Co. 8. 9. 1 Pe. 2. 8.

⁴ κατάγω. ⁵ γράφω. ⁶ καταβαίνω. ⁷ Is. 28. 16. ⁸ Lu. 8. 31. ⁹ Mat. 16. 23. ¹⁰ ἀνάγω. ¹¹ ch. 5. 5. 10. 11.

* ἡ γραφή: f.

¹² Mat. 11. 28

† αὐτῶν-α.

¹³ ἐγείρω.

¹⁴ Phi. 3. 6. Col. 4. 13.

Ja. 3. 16.

¹⁵ Ac. 17. 23.

¹⁶ ἵστημι, ch. 3. 31.

14. 4.

¹⁷ ch. 1. 17.

¹⁸ ὑποτάσσω

¹⁹ ch. 3. 22.

† Vide App.

²⁰ ζῶω.

²¹ ch. 9. 30.

²² σώζω.

§ ἐπικαλέσονται-σ.

²³ σ. αὐτόν.

²⁴ ἀναβαίνω.

²⁵ πιστεύω.

|| πιστεύω-σιν-σ.

²⁶ ἀκούω.

²⁷ Is. 28. 16.

49. 23.

²⁸ De. 10. 11.

14.

εἰς τὸν οὐρανόν; τοῦτ' ² ἔστι, Χριστὸν ⁴ καταγαγεῖν.

7 Ἡ, τίς ⁶ καταβήσεται εἰς τὴν ⁸ ἄβυσσον; τοῦτ' ² ἔστι, Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ¹⁰ ἀναγαγεῖν.

8 Ἀλλὰ τί λέγει; * Ἐργός σου τὸ ῥῆμά ² ἔστιν ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου τοῦτ' ² ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν.

9 Ὅτι εἰς ὁμολογήσης ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσης ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ¹³ ἠγάγειν ἐκ νεκρῶν, ²² σωθήσῃ.

10 Καρδία γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν.

11 Λέγει γὰρ ἡ γραφή: ²⁷ Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ κατασχυνθήσεται.

12 Οὐ γὰρ ² ἔστι ¹⁹ διαστολή Ἰουδαίῳ τε καὶ Ἕλληνοσ; ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων, πλυτῶν εἰς πάντα τοὺς ἐπικαλούμενος αὐτόν.

13 Πᾶς γὰρ ὅς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου, ²² σωθήσεται.

14 Πῶς οὖν ⁶ ἐπικαλέσονται ²² εἰς ὃν ἐκ ²³ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ ^{||} πιστεύουσιν οὐ ἐκ ²⁶ ἤκου-

σαν; πῶς δὲ * ἀκούσουσι
χωρὶς † κηρύσσοντος;

15 Πῶς δὲ κηρύξουσιν,
εἰ μὴ ² ἀποσταλῶσι;
καθὼς ³ γέγραπται ⁴ Ὡς
⁵ ἄρα οἱ πόδες τῶν
⁶ εὐαγγελιζομένων εἰρή-
νην, τῶν εὐαγγελιζομέ-
νων * τὰ ἀγαθὰ.

16 Ἄλλ' οὐ πάντες ⁷ ἔ-
πίπισαν τῷ εὐαγγελίῳ.
Ἡσαΐας γὰρ λέγει. ⁸ Κύ-
ριε, τίς ¹¹ ἐπίστευσε τῇ
¹² ἀκοῇ ἡμῶν;

17 Ἄρα ἡ πίστις ¹⁵ ἐξ
ἀκοῆς ἢ δὲ ἀκοῇ διὰ
ῥήματος * Θεοῦ. †

18 Ἀλλὰ λέγω Μὴ ἔκ
¹⁷ ἤκουσαν; Μενῶνγε εἰς
πᾶσαν τὴν γῆν ¹⁹ ἐξήλ-
θεν ὁ ²¹ φθόγγος αὐτῶν,
καὶ εἰς τὰ ²³ πέρατα τῆς
οἰκουμένης τὰ ῥήματα
αὐτῶν.

19 Ἀλλὰ λέγω Μὴ ἔκ
²⁵ ἔγνω Ἰσραὴλ; πρῶτος
Μωσῆς λέγει Ἐγὼ ²⁶ πα-
ραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ
ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ὑσινέτω
²⁷ κυροργιῶ ὑμᾶς.

20 Ἡσαΐας δὲ * ἀπο-
τολμᾷ, ³⁰ καὶ λέγει ³¹ Εὐ-
ρέθην ὁ τοῖς ἐμὲ μὴ ζη-
τοῦσιν, ³³ ἐμφανῆς ³⁴ ἐ-
γενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ
ἐπερωτῶσι.

21 Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ
λέγει Ὅλην τὴν ἡμέραν
²⁵ ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς
μου πρὸς λαὸν ὑπειθύν-
τα καὶ ἀντιλέγοντα.

A. D. 98.

* ἀκούσουσι.

† κηρύσσοντος.

1 ἀποσταλῶσι.

2 ἀποσταλῶσι.

3 γέγραπται.

4 Is. 52. 7.

5 Mat. 23. 27.

6 Ac. 10. 36.

7 ὅσοι.

8 προφητείας.

9 Is. 53. 1.

10 εἶδω.

11 πιστεύω.

12 ο. 8. 26; 27.

13 Lu. 7. 1.

14 1 Ki. 19. 10.

15 α. Γεν.

16 ἀποσταλῶσι.

1 α. Χριστοῦ.

17 ἀκούω.

18 κατὰ τὸν πνεῦμα, Ac. 15. 16.

19 ἐξ Ἰερουσαλῆμ.

20 ἐπὶ τὰς πόδας.

21 1 Co. 14. 7.

22 2 Mac. 2. 14.

23 Mat. 12. 42.

24 κατὰ τὸν πνεῦμα.

25 ἡμεῖς.

26 De. 32. 21.

27 ἀκούω.

28 Ep. 6. 4.

29 α. εἶδω.

30 Is. 65. 1, 2.

31 ἐμφανῶς.

32 2 Ki. 19. 4.

33 ἡμεῖς.

34 Ac. 10. 40.

35 γινώσκω.

¶ Vide App.

36 ἐπιπέτασα.

Is. 65. 2.

37 α. ἐπέπεσα.

V. Λαοῦ.

* ἀποσταλῶσι.

† ταῦτα.

25 ἐξεπέτασα.

Ho. 4. 15.

30 ver. 5.

ch. 9. 15.

Κεφ. ια'.

ΛΕΓΩ οὖν Μὴ ¹ ἀπίστα-
το ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐ-
τοῦ; Μὴ ³¹ γένοιτο καὶ
γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰ-
μι, ἐκ σπέρματος Ἀ-
βραάμ, φυλῆς Βενιαμίν.
2 Οὐκ ¹ ἀπίστατο ὁ Θεὸς
τὸν λαὸν αὐτῶ, ὃν ⁵ προ-
έγνω. Ἡ οὐκ ¹⁹ οἴδατε
ἐν Ἠλίᾳ τί λέγει ἡ γρα-
φή; ὡς ¹² ἐπιτυχάνει τῷ
Θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ,
δλεγων ¹

3 ¹⁴ Κύριε, τὸν προφή-
τῶν σου ¹⁶ ἀπέκτειναν,
καὶ τὰ θυσιαστήρια
αὐτῶν ¹⁸ κατέσκαψαν κηγῶ
²⁰ ὅτι ἐλείφθην μόνος, καὶ
ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου.

4 Ἀλλὰ τί λέγει αὐτῶ
ὁ ²² χρηματισμὸς; ²⁴ Κα-
τέλιπον ἑμαυτῷ ἑπτα-
κισχιλίους ἄνδρας, οἵ-
τινες οὐκ ²⁸ ἔκαμψαν
γόνυ τῇ ²⁹ Βαβυλῶνι.

5 Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ
νῦν καιρῷ ²² λείμμα καὶ
ἐκλογὴν χάριτος ²⁴ γέ-
γονεν.

6 Εἰ δὲ χάριτι, οὐκ ἔτι
ἐξ ἔργων, ἐπεὶ ἡ χάρις
οὐκ ἔτι ³⁴ γίνεται χάριτι.
7 Ἐἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκ
ἔτι ἐστὶ χάρις, ἐπεὶ τὸ
ἔργον οὐκ ἔτι ἐστὶν ἔρ-
γον.

7 Τί οὖν; ³⁶ ὁ * ἐπιζη-
τεῖ Ἰσραὴλ, τῆς τῆς ἡμέρας
³⁷ ἐπέτυχεν ἡ δὲ ³⁸ ἐκ-
λογή ³⁷ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ 'ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ΧΙ.

λοιπῶι * 1 ἔκωρώθησαν,
 Β (Καθὼς 2 γεγραπταί
 36 Ἐδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς
 πνεῦμα 3 κατανίψεως, ὀφ-
 θαλμοῖς τοῦ μὴ βλέ-
 πειν, καὶ ὧτα τοῦ μὴ
 ἀκούειν) ἕως τῆς σήμε-
 ρον ἡμέρας.

9 Καὶ Δαβὶδ λέγει·
 5 Γενεθῆτ' ἢ τράπεζα
 αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ
 εἰς θήραν, καὶ εἰς σκάν-
 δαλον, καὶ εἰς 9 ἀντα-
 πόδομα αὐτοῖς.

10 11 Σκοτισθήτωσαν οἱ
 ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ
 βλέπειν· καὶ τὸν νῶτον
 αὐτῶν διαπαντός 13 σύγ-
 κληψον.

11 Λέγω οὖν, Μὴ 17 ἔπι-
 ταισιν, ἵνα 19 πέσωσι·
 Μὴ 7 γένοιτο· ἄλλα 21 τῶν
 αὐτῶν 22 παραπτώματι
 ἢ σωτηρία 23 τοῖς ἔθνε-
 σιν, εἰς τὸ 25 παραζηλώ-
 σαι αὐτούς.

12 Εἰ δὲ τὸ παράπτω-
 μα αὐτῶν πλοῦτος κόσ-
 μου, καὶ τὸ 27 ἥτημα
 αὐτῶν πλοῦτος ἔθνῶν,
 πῶς μᾶλλον τὸ 29 πλη-
 ρώμα αὐτῶν;

13 Ὑμῖν ἥ γὰρ λέγω
 τοῖς ἔθνεσιν, ἐφ' ὅσον 33
 * μὲν * * εἰμὲν ἐγὼ ἔθνῶν
 ἀπόστολος, τὴν διακο-
 νίαν μου δοξάζω·

14 Εἴπωσ παραζηλώ-
 σω μου τὴν σάρκα, καὶ
 σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν.

15 Εἰ γὰρ ἡ ὑποβολή

A. D. 58.

- ἀκρωτήριον-α.
- 1 παρῶν.
- 2 γράψω.
- 3 Ισ. 29. 10.
- 4 εβ. 8. 23.
- 5 Ρσ. 69. 22. 28
- 6 εβ. 9. 21.
- 7 γίνωμαι.
- 8 ἐκκλ. δι. α.
- † ἐπίσταν
- αὐτῶν-γ.
- 9 Λα. 14. 12.
- 10 νετ. 24.
- 11 σκοτίσω.
- 12 ἐκκεντρίσω
- 13 συγκληψω-
τω, Ρσ. 69. 23.
- 14 Ι Κο. 9. 23.
- 15 Ια. 9. 9.
- 16 Ια. 2. 13.
- 17 πταίω.
- 18 εἶπον.
- † κλάδω-δ.
- 19 πίπτω.
- 20 Ματ. 7. 9.
- 21 κ. ἐπί.
- 22 εβ. 5. 16.
- 23 κ. συμπλή-
ρωσ, γ. ἰ-
γίνωτο.
- 24 Ι Τι. 6. 17.
- 25 εβ. 10. 19.
- 26 ἴσταναι.
- 27 Ι Κο. 6. 7.
- 28 κ. φιλόσο-
φω, γ. ἴσταν.
- 29 εβ. 13. 10.
- † φείσεται-α
- 30 φείσομαι.
- 31 κ. ἰδέ.
- || δέ-β.
- 32 κ. μέρος.
- αλ. μὲν δε-
- † ἀποστολία-
δ. [την-γ.
- 11 χρηστό-
- 33 ἐπιμένω.
- 34 κ. ἄλλως.
- 35 ἀκούστω.
- 36 ἰδίωμα.

αὐτῶν, καταλλαγὴ κόσ-
 μου· τίς ἢ πρόσληψις,
 εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν;

16 Εἰ δὲ ἡ 4 ἀπαρχὴ
 ἁγία, καὶ τὸ 6 φῆραμα
 καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ
 οἱ κλάδοι.

17 Εἰ δὲ τινες τῶν κλά-
 δων 8 ἐξεκλάσθησαν, σὺ
 δὲ 10 ἀγριελαῖος ἴων 12 ἐ-
 κκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς,
 καὶ 14 συγκοινωνός τῆς
 ῥίζης· καὶ τῆς 16 πίστεως
 τῆς ἐλαίας 7 ἐγένου,

18 Μὴ 16 κατακαυχῶ ἴων
 κλάδων· εἰ δὲ κατακαυχᾶ-
 σαι, ἢ σὺ τὴν ῥίζαν βασ-
 τάζεις, ἄλλ' ἡ ῥίζα σέ.

19 18 Ἐρεῖς οὖν, 8 Ἐξε-
 κλάσθησαν ἴσθι κλάδοι,
 ἵνα ἐγὼ 12 ἐγκεντρίσθω.

20 20 Κούλων· 21 ἡ ἀπίστια
 8 ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῆ
 πίστεϊ 26 ἔσηκας μὴ 24 ὑψη-
 λοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ.

21 Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν
 κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ
 30 ἐφείσατο, 28 * μὴπως
 οὐδὲ σου 30 φείσεται.

22 Ἴδε οὖν χρηστότη-
 τα καὶ ὑποτομίαν Θεοῦ·
 ἐπὶ μὲν τοῦ 19 πεσοῦ-
 τας, 31 ἢ ὑποτομίαν· ἐπὶ
 δὲ σε, 11 31 χρηστότητα,
 εἰάν 23 ἐπιμείνης τῇ χρη-
 στότητι· ἐπεὶ 34 καὶ σὺ
 35 ἐκκοπήσῃ.

23 Καὶ ἐκεῖνοι δὲ, εἰάν
 μὴ 33 ἐπιμείνωσι τῇ ἀ-
 πιστίᾳ, ἐγκεντρίσθησάν-
 ται· δυνατόν γὰρ ἐστίν

ὁ Θεὸς πάλιν ἔγκεντρί-
σαι αὐτοὺς.

24 Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς
κατὰ φύσιν ἔξεκόπη
ἀγριελαίου, καὶ παρὶ
φύσιν ἔγκεντρίσθης εἰς
καλλιέλαιον, πόσω μάλ-
λον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν,
ἐγκεντρίσθονται τῇ ἰ-
δίᾳ ἐλαίᾳ;

25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς
ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ
μυστήριον τοῦτο, (ἵνα
μὴ ᾔητε παρ' ἑαυτοῖς
φρόνιμοι) ὅτι πῶρω-
σις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσ-
ραὴλ γέγονεν, ἄχρις οὗ
τὸ πλῆρωμα τῶν ἐθνῶν
εἰσελήθη.

26 Καὶ οὕτω πᾶς Ἰσ-
ραὴλ σωθήσεται. Κα-
θὼς γέγραπται ἠξεί-
ἐκ Σιων ὁ ῥυόμενος,
καὶ ἀποστρέψει ἀσε-
βείας ἀπὸ Ἰακώβ.

27 Καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ
παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν
ἀφέλωμαι τὰς ἀμαρ-
τίας αὐτῶν.

28 Κατὰ μὲν τὸ εὐαγ-
γέλιον, ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς
κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν,
ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πα-
τερας.

29 Ἀμεταμέλητα ἴψα
τὰ χαρίσματα ἐκ τῆς κλη-
σις τοῦ Θεοῦ.

30 Ὅσπερ γὰρ καὶ ἡμεῖς
ποτὲ ἠπειθήσαμεν τῷ
Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεηθῆμεν
τῇ τούτων ἀπειθείᾳ

A. D. 59.

1 ἐγκεντρίξω.
2 ἠπειθήσαν, τῷ ἔμ. ἄλσει Ἰνα-α.

2 δεκότω.
† νῦν, σ. ἔτερογ.

3 συναλείω.
4 ch. 8. 39.
1 Co. 2. 10.

5 εἰμί.
† alii ἐν.
6 Ep. 3. 8.

7 ch. 12. 16.
1 Co. 4. 10.
8 Mar. 3. 5.

9 γίνομαι.
10 γινώσκω.
11 ver. 12.

12 Is. 40. 12.
13 εισέρχομαι.

14 προδίδωμι.
15 σώζω.
16 ἀνακαθίσταμι.

17 γράφω.
18 ἦκω.
19 Is. 59. 20.

4 ἰν ἀπὸ-μ.
20 ἀποστρέφω.
21 ἀφαιρέω.

22 σ. ἴσθι.
23 2 Co. 1. 2.
24 παρίτημι.

25 ch. 14. 15.
26 2 Co. 7. 10.
27 1 Pe. 2. 2.

28 ch. 9. 4.
29 ἀπειθείω.
|| συσχηματίζεσθε-μ.

30 1 Pe. 1. 14.
31 ἴλεως.
32 Mat. 13. 22.

33 μεταμορφώσεσθε-μ.
33 Mat. 17. 2.
34 Tit. 3. 5.

35 Ep. 2. 2.
36 ch. 1. 28.

31 Οὕτω καὶ οὗτοι νῦν
ἠπειθήσαν τῷ ἡμε-
τέρῳ ἐλέει, ἵνα καὶ αὐ-
τοὶ ἠλεηθῶσι.

32 Συνέκλεισε γὰρ ὁ
Θεὸς τοὺς πάντας εἰς
ἀπειθειαν, ἵνα τοὺς πάν-
τας ἠλεήσῃ.

33 Ὡς βάθος πλοῦτου
καὶ σοφίας καὶ γνώ-
σεως Θεοῦ ὡς ἀνεφερέ-
νητα τὰ κρίματα αὐτοῦ,
καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ
ὁδοὶ αὐτοῦ.

34 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν
Κυρίου; ἢ τίς σύμβου-
λος αὐτοῦ ἐγένετο;

35 Ἡ τίς προέδωκεν
αὐτῷ, καὶ ἀνταποδο-
θήσεται αὐτῷ;

36 Ὅτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ
δι' αὐτοῦ, καὶ δι' ἐἰς αὐ-
τὸν τὰ πάντα. Αὐτῷ
ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας,
Ἀμήν.

Κεφ. ιβ'.

ΠΑΡΑΚΑΛΩ οἶν ὑμᾶς,
ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκ-
τιρμῶν τοῦ Θεοῦ, πα-
ραστήσαι τὰ σώματα
ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁ-
γίαν, εὐάρεστον τῷ
Θεῷ, τὴν ἡλοκήν λα-
τρείαν ὑμῶν

2 Καὶ μὴ συσχημα-
τίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ
ἀλλὰ μεταμορφώσθε
τῇ ἀνακαινώσει τοῦ
νοῦ ὑμῶν, εἰς τὸ
δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ

θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον.

3 Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν ἄλλοι φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἐκίεψ ὡς ὁ Θεὸς ἢ ἐμέρισε μέτρον πίστεως.

4 Καθίπερ γὰρ ἐν ἐνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, ἵα δὲ μέλη πάντα ἢ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν.

5 Οὕτως οἱ πολλοὶ ἐν σώματι ἔσμεν ἐν Χριστῷ, ἢ ὁ δὲ καθεὶς, ἀλλήλων ἢ μέλη.

6 ἔχοντες δὲ ἵα χάρισματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε προφητείαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως.

7 Εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδασκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ.

8 ἔτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ δὲ διδασκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· ὁ δὲ ἀπλότητι· ὁ δὲ προϊστίμενος, ἐν σπουδῇ ὁ ἑλεῶν, ἐν ἰλαρότητι.

9 ἢ ἡ ἀγία πνεῦμα, ἀνυπόκριτος. ἄποστιγυόντες τὸ πονηρὸν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ.

10 Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι.

A. D. 58.

- θεῶ, τὸ-α.
- 1 Ματ. 6. 25.
- 2 Ματ. 25. 28.
- 3 Αc. 15. 25.
- † κυρίω.
- 4 Ερ. 6. 7.
- 5 δίδωμι.
- 6 Ματ. 10. 22.
- 7 εἰμί.
- 8 α. τῇ ἰλαρίᾳ.
- 9 Ματ. 5. 15.
- 10 Αc. 1. 14.
- ἱερίων α.
- ἡ χάρις-π.
- 6 μεμίσθω-π.
- 11 μερίτω.
- 12 Ηc. 13. 2.
- 13 Αc. 9. 4, 5.
- 14 ε. 8. 13.
- 11 τὸ-π.
- μίλη, ἑ-χουτες-π.
- 15 ε. 1. 11.
- 17 α. ἔχει, ἑ-λίτω (i. e. χρᾶσθω) αὐτῶν.
- 18 Ματ. 11. 29.
- 19 α. μεμίστω.
- 20 Γα. 2. 13.
- 21 γίνεσθε.
- 22 ε. 11. 25.
- 24 ἀποδίδωμι.
- 25 μεταδίδωμι. (δω.)
- 26 α. με-αδι-
- 27 2 Κο. 8. 21.
- † Vide App.
- 11 αἰὶ τῶν.
- 23 α. ἀπλότ.
- 29 α. μεμίστω.
- 30 ἡ ἀγία πνεῦμα.
- 31 ἀποστειγυόμενοι.
- 9 θεῶ-τ.
- 33 Δε. 32. 35.
- 34 α. ἱλαρότητι.
- 11 ἡ ἀγία πνεῦμα.
- α. ἡ ἀγία πνεῦμα.
- 35 Ρε. 25. 21, 22.

Τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγοίμενοι.

11 Τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί. Τῷ πνεύματι ζέοντες. Τῷ καιρῷ δουλεύοντες.

12 Τῇ ἐλπίδι χαίροντες. Τῇ θλίψει ὑπομόνοντες. Τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες.

13 Ταῖς ἰσχυραῖς τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες. Τὴν φιλοξενίαν διώκοντες.

14 Εὐλογοεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς· εὐλογοεῖτε, καὶ μὴ καταρῶσθε.

15 Χαίρειν μετὰ χαίρωντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων.

16 Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονήτες. Μὴ τί ὑψηλὴ φρονήτες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαρτίζομενοι. Μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς.

17 Μηδὲν κακὸν ἀντικατὰ ἀποδιδούτες. Προνοημένοι κατὰ ἐνώπιον πάντων ἡ ἀνθρώπων.

18 Εἰ δυνατόν, τὸ εὐχόμενοι, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρνεύοντες.

19 Μὴ ἑαυτοῖς ἐδικαίωκτες, ἀγαπητοὶ ἄλλοι ὅσοι τόπον τῇ ἀρετῇ ἔχετε· γέγραπται γὰρ ἔμοι ἐδικαίωσαι ἐγὼ ἄντα ποδώσω, λέγει Κύριος.

20 Ἐάν οὖν πεινά ὁ ἐχθρὸς σου, ψώμιζε

αὐτόν' εἰάν ὀφθα, ἰ πότι-
ζε αὐτόν' ταῦτα γὰρ ποι-
ῶν, ἀνθρακας πυρός ὕψι-
ρεῖσθε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ.

21 Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ
κακοῦ· ἀλλὰ νικά ἐν τῷ
ἀγαθῷ τὸ κακόν.

Κεφ. ιγ'.
* ΠΑΣΑ ψυχὴ ἰ ἐξουσί-
αις ἰ ὑπερεχέσθαι ἰ ὑπο-
τασσέσθαι. Οὐ γὰρ ἰ ἔστι-
ν ἐξουσία εἰ μὴ ἰ ἀπὸ
Θεοῦ· αἱ δὲ ἰ οἶσαι ἰ ἐξου-
σίαι, ἰ ἐπὶ ἰ τοῦ ἰ Θεοῦ
ἰ τεταγμένοι ἰ εἰσίν.

2 Ὡστε ὁ ἰ ἀντιτασσό-
μενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ
Θεοῦ ἰ διατάγῃ ἰ ἀνθέτη-
κεν· οἱ δὲ ἰ ἀνθετηκότες
ἑαυτοῖς κρῖμα ἰ λήψον-
ται.

3 Οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ
ἰ εἰσὶ φόβος ἰ τῶν ἀγαθῶν
ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν.
Θέλει δὲ μὴ φοβεῖσθαι
τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθόν
ποιεῖ, καὶ ἰ ἔχεις ἔπαι-
νον ἐξ αὐτῆς.

4 Θεοῦ γὰρ διάκονος
ἰ ἔστι ἰ σοὶ ἰ εἰς τὸ ἀγα-
θόν. Ἐάν δὲ τὸ κακόν
ποιῆς, φοβῶ ἰ γὰρ ἰ εἰ-
κῆ τὴν μίχαιραν φορεῖ.
Θεὸς γὰρ δακόνος ἰ ἔστιν,
ἰ ἐκδικος ἰ εἰς ὀργὴν ἰ τῷ
τὸ κακόν πράσσοντι.

5 Ἐὰν ἀνάγκη ὑπο-
τάσσασθαι, οὐ μόνον δια
τὴν ὀργὴν, ἀλλὰ καὶ δια
τὴν συνείδησιν.

A. D. 58.

1 Mat. 25.42.

2 Lu. 20. 22.

3 2 Ti. 3. 6.

4 ch. 15. 16.

5 ch. 12. 12.

6 ἀπολλύμαι.

7 ἀφαιλετε.

8 α. ἀπόθνη.

9 Mat. 18. 22.

10 Mat. 17. 25.

* Vide App.

11 Mat. 28. 18.

12 Mat. 18. 28.

13 Phi. 2. 3.

14 πληρώ.

15 Lu. 2. 21.

† ἐπὶ-δ.

16 εἰμί.

17 τάσσω.

18 Ac. 18. 6.

† al. transp.

19 Ac. 7. 52.

20 Ep. 1. 10.

21 ἀθέτηται.

|| σαυτῶν-α.

22 Att. pro-

σιαστέ.

24 λαμβάνει.

5 τῷ ἀγαθῷ.

ἀλλὰ τῷ

κακῷ-εἰ.

25 ἔχω.

26 α. ποιῶτα.

** ἰδόντες.

27 Mar. 11. 13.

28 Jac. 2. 4.

29 ἐγείρω.

30 Mat. 5. 22.

31 1 Th. 4. 6.

†† al. pos-

ante lat.

†† Διὸ ὑπο-

τάσσασθαι, αἰ.

al. ἀνάγκη ὑ-

ποτάσσασθαι.

32 α. τὸ πρῶ-
τον.

33 πιστεύω.

34 ἀναδέχεται.

35 ἐγγίζω.

32 ἀποτίθημι

6 Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ
2 φόβος τελεῖτε· 4 Λε-
τουργοὶ γὰρ Θεοῦ ἰ εἰ-
σιν, εἰς αὐτὸ τοῦτο
5 προσκαρτεροῦντες.

7 Ἐὰν ἀπόδοτε ἰ οὐκ ἰ πα-
σι τὰς ἰ ὀφείλας τῷ
7 τὸν φόρον, 8 τὸν φόρον
τῷ 7 τὸ 10 τέλος, 8 τὸ τέ-
λος τῷ 7 τὸν φόρον, 8 τὸν
φόρον τῷ 7 τὴν τιμὴν,
8 τὴν τιμὴν.

8 Μηδενὶ μηδὲν ἰ ὀφεί-
λετε, εἰ μὴ τὸ ἀγαθὸν
ἀλλήλων· ὁ γὰρ ἀγα-
πῶν τὸν ἕτερον, νόμον
ἰ πεπλήρωκε.

9 Τὸ γὰρ ἰ Οὐ μοιχεύ-
σεις· οὐ φονεύσεις· οὐ
κλέψεις· 6 οὐ ψευδομαρ-
τυρήσεις· 11 οὐκ ἐπιθυ-
μήσεις· καὶ εἰ τις ἕτερα
ἐντολὴ, ἐν τούτῳ τῷ
λόγῳ 20 ἀνακεφαλαιού-
ται, ἐν τῷ ἰ ἀγαπήσεις
τὸν πλησίον σου ἰ ὡς
ἰ ἑαυτόν. 22

10 Ἡ ἀγάπη τῷ πλη-
σίον κακόν οὐκ ἐργάζε-
ται· πλήρωμα οὖν νόμου
ἰ ἀγάπη.

11 Καὶ τοῦτο, 26** εἰδό-
τες τὸν 27 καιρὸν, ὅτι
28 ὦρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ἰπνε
29 ἐγερθῆναι· κῦν γὰρ ἐγ-
γύτερον ἡμῶν ἡ σιγηρία,
ἠ 22 ὅτε 33 ἐπιστεύσαμεν.

12 Ἡ νύξ 34 προέκοιψεν,
ἠ δὲ ἡμέρα 35 ἤγγικεν.
36 Ἀποθίμμεθα οὖν τὰ
ἔργα τῆ σκότους, καὶ ἐν

δυσώμεθα τὰ * ὄπλα τοῦ φωτός

13 Ὡς ἐν ἡμέρᾳ, ¹ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν· μὴ κώμοις κ' μέθαις, μὴ ² κοιταῖς καὶ ³ ἰσχυραῖς, μὴ ἔριδι κ' ζήλῳ

14 Ἀλλ' ⁴ ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς ⁶ πρόνοιαν μὴ ποιήσθε τῆς ἐπιθυμίας.

Κεφ. ιδ'.

ΤΟΝ δὲ ⁷ ἄσθενῆντα τῆ πίσει, ⁹ προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς ¹¹ διακρίσεις ¹³ διαλογισμῶν.

2 Ὅς μὲν πίσειεις ¹⁴ φαγεῖν πάντα, ὃ δὲ ἄσθενῶν ¹⁵ λάχανα ¹⁷ * ἐσθίει.

3 Ὁ ἐσθίων, ¹⁹ τὸν μὴ ἐσθιοντα μὴ ἐξουθενήτω· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, τὸν ἐσθιοντα μὴ κρίνεται. Ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν ²³ προσελάβετο.

4 Σὺ τίς ²⁴ εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον ²⁵ οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ ²⁷ στήκει ἢ πίπτει. ²⁷ Σταθῆσεται δὲ ²⁸ δυνατὸς γὰρ ²⁴ ἐστὶν ὁ ²⁸ Θεὸς ²⁷ στήσαι αὐτόν.

5 Ὅς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὅς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν· ³⁰ ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοὶ πληροφορεῖσθω.

6 Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ ^a καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ οὐ φρονεῖ· [†]

A. D. 58.

* Ἔργα-σι.

1 1 Co. 14. 40.

2 eb. 9. 10.

3 Mar. 7. 22.

4 ver. 12.

5 ζῆλω.

6 Ac. 24. 3.

† ἐν ἐπιθυμίαις-σ.

† ἀποθνήσκω-μεν,-σ.

|| ὁ ἀπίθωνος καὶ ἔχουσι, Ἰωα-α.

7 eb. 4. 19.

8 ἀποθνήσκω

9 eb. 15. 7.

10 ἀπίθωνος.

11 1 Co. 12. 10.

12 ἀναζῶν.

ἠλογισμῶν-σ

conj. διὰ

λογισμῶν.

13 eb. 1. 21.

14 s. ζῆλῶν.

15 s. ἐν πίσει.

16 παρῆσται.

17 Mat. 13. 52

** ἐσθίει-σ

†† ἐν τῷ σῆ

ἐσθίει-σ.

†† θεοῦ-σ.

18 Jno. 19. 12.

19 s. πάντ-

20 γράφω.

22 Is. 45. 22.

23 προσλαμ-

βάνω.

24 εἰμί.

25 Lu. 16. 13.

27 Ἰστορία.

28 δυνατὸς

γὰρ-σ. s. ἁ-

ρκαται γὰρ.

|| κύριος.

29 διδάσκει.

30 s. ἡμέρας.

31 s. εἶναι

πρακτικῶν.

32 τίθηται.

*† Καί-σι.

ὁ ἐσθίων, Κυρίῳ ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ Θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ.

7 Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἐάν τῷ ⁵ ζῆ, καὶ οὐδεὶς ἐάν τῷ ἀποθνήσκει.

8 Ἐάν τε γὰρ ⁵ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ⁵ ζῶμεν· ἔάν τε [†] ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκωμεν. Ἐάν τε οὖν ⁵ ζῶμεν, ὅαν τε [†] ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ²⁴ ἐσμέν.

9 Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς [†] καὶ ⁸ ἀπέθανε καὶ ¹² ἀνέστη καὶ ¹³ ἀνέζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ⁵ ζώντων κυριεύσῃ.

10 Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; [†] ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ ¹⁶ παραστησόμεθα τῷ ¹⁸ βήματι τῷ ^{||} Χριστοῦ.

11 ²⁰ Γέγραπται γὰρ· ²³ Ζῶ ⁵ ἐγώ, λέγει Κύριος· ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ.

12 Ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον ²⁹ δώσει· τῷ Θεῷ.

13 Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ τῷτο ³¹ κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ ³² τιθέσθαι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ, ἢ σκάνδαλον.

14 Ὅϊδα καὶ ²πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν ³κοινὸν δι' ⁴ἐαυτοῦ εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν ⁵εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν.

15 Εἰ ἰδὲ διὰ βρώμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκ ἔτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. Μὴ τῷ βρώματι σου ἐκείνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ⁹ἀπέθανε.

16 Μὴ βλασφημείσθε οὖν ἡμῶν ^{**}τὸ ἀγαθόν.

17 Οὐ γὰρ ^δἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρώσις καὶ πόσις, ἀλλ'εὶ δικαιοσύνη, ^{††}εἰρήνη, ^εκαὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι ἀγίῳ.

18 Ὁ γὰρ ἐν ^{††}τούτοις ¹²δουλεῖων τῷ Χριστῷ, ¹⁷εὐπρεστος τῷ Θεῷ, καὶ ¹⁹δοκιμος τοῖς ἀνθρώποις.

19 Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης ²¹διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς ²³οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους.

20 Μὴ ἐνεκεν βρώματος ²⁵κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. Πάντα μὲν καθυρά' ἀλλὰ ²⁷κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθιοντι.

21 Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ ²⁹ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ^αἢ ³¹σκανδαλίζεται ἢ ³²ἀσθενεῖ!

A. D. 58.

1 εἶδος.

2 πείθω.

3 ἢν ἔχεις κατὰ σαυτὸν ²²⁻²⁴.

3 Mar. 7. 2.

† αὐτοῦ, -α. al. αὐτοῦ.

4 1 Co. 16. 3.

5 εἰμί.

† γὰρ-ι.

6 ch. 4. 20.

7 καταργῶ.

8 α. φάγει v. ποιεῖ.

9 ἀποθήσκω

9 versus 25,

26, 27. cap. 16

huic loco

adjuicienda

sunt. -α.

|| φάγει-α.

** ἡ πίστις-α

10 Ac. 18. 24.

11 ch. 3. 4.

12 Mat. 20. 12

†† ἡ δουλεία-

13 α. δου. (f.

14 ch. 14. 19.

†† ταῦτα-ε.

15 ἡ παράμα-

16 ἄρσενος. (α)

17 ch. 12. 1.

18 γράφω.

19 ch. 16. 10.

20 Ps. III. 9.

21 ch. 12. 13.

22 ἐπιπέτω.

23 ch. 15. 2.

24 προγράφω

25 Mat. 5. 17.

26 Mat. 15. 9.

94 ἡ ἀπόφω-Α.

27 α. βρώμα.

28 ch. 2. 4.

|| διὰ τῆς-Α.

29 α. ποιεῖν,

v. ποιεῖν.

30 διδάσκει.

31 Mat. 5. 29.

32 ver. 2.

22 Σὺ πιστὸν ^εἔχεις; κατὰ σαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ ⁴δοκιμίζει.

23 Ὁ δὲ ^δδιακρινόμενος, ἐὰν φάγη, ⁷κατακέκρίται, ὅτι ⁸ἢ ἐκ πίστεως. Πᾶν δὲ ὁ οἶκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ^δἐστίν. §

Κεφ. ιε'.

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝ δὲ ἡμεῖς οἱ ¹⁰δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ¹¹ἀδυνάτων ¹²βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν.

2 Ἐκαστος ^δγὰρ ¹ἡμῶν τῷ ¹³πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς ¹⁴οἰκοδομίαν.

3 Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ¹⁶ἠρεσεν, ἀλλὰ, καθὼς ¹⁸γέγραπται: ²⁰Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε, ²²ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.

4 Ὅσα γὰρ ²⁴προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν ²⁵διδασκαλίαν § ²⁴προεγράφη ἵνα δια τῆς ²³ὑπομονῆς καὶ ^{|||}τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν, τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν.

5 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως ³⁰διῶν ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις, κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν

6 Ἴνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τῷ

Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

7 Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἑαυτὸν προσελίβετο ἡμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ.

8 Λέγω ἰδὲ Ἰησοῦν Χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περὶ τοῦ ἵππερος ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων.

9 Τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους ἠδοξίασαν τὸν Θεόν, καθὼς ἡ Ἰσραὴλ. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαι σοι ἐν ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματι σου ψαλῶν.

10 Καὶ πάλιν λέγει· Ἐυφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

11 Καὶ πάλιν αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἑπαινεσατέ αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.

12 Καὶ πάλιν Ἠσαΐας λέγει· Ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἀρχεῖν ἐθνῶν, ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.

13 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσει ὑμᾶς πάσης χάριτος καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεῦναι, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει Πνεύματος ἁγίου.

14 Πέπεισμαι δὲ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ

A. D. 58.

1 Ga. 5. 22.

Ep. 5. 9.

2 πληρώσει.

3 Ac. 20. 31.

1 Co. 4. 14.

4 ch. 11. 25.

5 προσλαμβάνω, σ. 14. 1.

* ἐμῆ-α. αἰ.

† ἀλλοτριῶ.

6 ch. 13. 6.

† γὰρ-Α.

7 ch. 13. 4.

8 γίνωμαι.

9 Mat. 16. 20.

10 Ac. 21. 36.

11 δοξάζω.

12 2 Co. 6. 3.

13 γράφω.

14 ἀγαπῶ.

15 Ps. 18. 49.

16 pro κατὰ

τὰ ἀνθρώπου.

17 ch. 14. 11.

18 De. 32. 43.

19 εὐφραίνω.

Lu. 12. 19.

6 πρὸς τὸν

Θεόν-α.

20 τολμήσω.

21 Ps. 117. 1.

22 s. 3.

23 Is. 11. 10.

24 εἰμὲ. Γμα.

25 κατεργάζομαι.

26 ch. 1. 5.

27 ἀρίστημι.

|| ἀγίου-λ.

αἰ. c.

28 Mat. 3. 34.

29 Mat. 12. 31

30 ch. 8. 3.

31 ver. 12.

** φιλοτιμίας-β.

32 2 Co. 5. 8.

33 ἀνομιάζω.

Ac. 19. 13.

34 πείθομαι.

35 εἶδωμι.

αὐτοὶ μεσοὶ ἔσθε ἁγαθωσύνῃς, ² πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἁλλήλους ³ νουθετεῖν.

15 Τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπὸ μέρους, ὡς ἐκαναμνησκῶν ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν ⁵ δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

16 Εἶτ' ἐπὶ τὸ εἶναί με ἐλεγκτῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱεουργούντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ ¹⁰ κρησφορά τῶν ἐθνῶν ¹² εἰς πρόσδεκτος, ¹⁴ ἡγιασμένη ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.

17 Ἐχω οὖν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ¹⁶ τὰ ἕως πρὸς Θεόν.

18 Οὐ γὰρ ²⁰ τολμήσω λαλεῖν τι ὧν ἔκατεργάσατο Χριστὸς δι' ἐμῆ, εἰς ²⁶ ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ.

19 Ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει Πνεύματος ἁγίου ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ²⁸ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰαλυρικοῦ ³⁰ πεπληρωκένας τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

20 Οὕτω δὲ ³² φιλοτιμύμενος εὐαγγελίζεσθαι, οὐχ ὅπου ³³ ἀνομιάζθη Χριστὸς, ἵνα μὴ ἐπ' ἄλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ.

21 Ἀλλὰ, ¹ καθὼς ² γέγραπται ³ Ὅτι ἐκ ⁴ ἁνιγ-
γέλη περὶ αὐτοῦ, ⁵ ὁ-
ψυνται ⁶ καὶ οἱ οὐκ ⁷ ἀκη-
κόασι, ⁸ συνήσουσι.

22 Διὸ καὶ ⁹ ἐνεκοπή-
μην ¹⁰ τὰ πολλὰ τοῦ
¹¹ ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς.

23 Νυνὶ δὲ ¹² μῆκετι τό-
πον ἔχων ἐν τοῖς ¹³ κλί-
μασι τούτοις, ἐπιποθίαν
δὲ ἔχων τοῦ ¹⁴ ἔλθειν
πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν
ἡμερῶν.

24 Ὡς εἴην πορεύομαι
εἰς τὴν Σπαίαν, ¹ ἢ ἔ-
λευσομαι πρὸς ὑμᾶς ²
ἐλπίζω ³ γὰρ ⁴ διακο-
νησάμενος θεάσασθαι ὑ-
μᾶς, ⁵ καὶ ὑφ' ὑμῶν ⁶ προ-
πεμφθῆναι ἐκεῖ, εἴην ὑ-
μῶν πρῶτον ἀπὸ μέρης
⁷ ἐμπλησθῆ.

25 Νυνὶ δὲ πορεύομαι
εἰς Ἱερουσαλὴμ, διακο-
νῶν τοῖς ἁγίοις.

26 Εὐδόκησαν γὰρ Μα-
κεδονία καὶ Ἀχαΐα ¹ κοι-
ωνίαν τινὰ ² ποιήσασ-
θαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν
ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσα-
λῆμ.

27 ¹ Εὐδόκησαν γὰρ,
καὶ ² ὀφειλέται αὐτῶν ³ εἰ-
σὶν εἰ γὰρ τοῖς ⁴ πνευμα-
τικοῖς αὐτῶν ⁵ ἐκοινώ-
νησαν ἰὰ ἔθνη, ⁶ ὀφείλου-
σι καὶ ἐν τοῖς ⁷ σαρκικοῖς
⁸ λειτουργῆσαι αὐτοῖς.

28 Τούτου οὖν ἐπιτελέ-
σας, καὶ ¹ σφραγισάμε-

A. D. 58.

- 1 α. εὐγγέ-
λια.
- 2 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 3 ἢ ἢ.
- 4 ἢ. 52. 15.
- 5 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 6 ἢ ἢ.
- 7 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 8 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 9 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 10 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 11 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 12 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 13 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 14 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 15 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 16 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 17 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 18 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 19 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 20 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 21 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 22 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 23 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 24 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 25 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 26 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 27 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.
- 28 ἀπὸ ῥωμαί-
ων.

νοσ αὐτοῖς τὸν καρπὸν
τῆτον, ¹ ἀπελεύσομαι δι'
ὑμῶν εἰς τὴν Σπαίαν.

29 ¹⁰ Οἶδα δὲ ὅτι ἐρχό-
μενος πρὸς ὑμᾶς, ἐν
¹ πληρώματι εὐλογίας
² τοῦ εὐαγγελίου τοῦ
Χριστοῦ ¹¹ ἐλεύσομαι.

30 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγά-
πης τοῦ Πνεύματος, συ-
ναγωνίασθαι μοι ἐν
ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ
ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν.

31 Ἴνα ¹² ῥυσθῶ ἀπὸ ἴων
¹⁴ ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰε-
δαίᾳ, καὶ ἵνα ¹ ἡ ἰδια-
κονία μου ἢ εἰς Ἱερουσα-
λὴμ εὐκρόσδεκτος ¹⁶ γέ-
νηται τοῖς ἁγίοις.

32 Ἴνα ἐν χαρᾷ ¹¹ ἔλ-
θω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελή-
ματος Θεοῦ, ² καὶ συ-
ναναπαύσωμαι ὑμῖν. ¹¹

33 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρή-
νης μετὰ πάντων ὑμῶν.
¹ Ἀμήν.

Κεφ. ις.
20 ΣΥΝΙΣΤΗΜΙ ¹ δὲ ἵ-
μῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν
ἡμῶν, ²⁴ οὖσαν ²² διακο-
νον τῆς ἐκκλησίας τῆς
ἐν Κεγχρεαῖς.

2 Ἴνα αὐτὴν ²⁶ προσδέ-
ξησθε ἐν Κυρίῳ ³⁰ ἀξίως
τῶν ἁγίων, καὶ ³¹ παρα-
στήτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν
χρηθῆ πράγματι καὶ
γὰρ ¹¹ αὐτὴ προστάτις

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ῬΩΜΑΙΟΥΣ, ΧVI.

πολλῶν ¹ ἐγενήθη, καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ.

3 ² Ἀσπάσαθε *Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς ³ συνεργοὺς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

4 (Οἱ τινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν ⁴ τράχηλον ⁵ ὑπέθηκαν οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν.)

5 Καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. ² Ἀσπάσαθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου, ὃς ⁶ ἔστιν ⁷ ὑπαρξὴ τῆς [†] Ἀχαΐας εἰς Χριστόν.

6 ² Ἀσπάσαθε Μαριὰμ, ἣ τις πολλὰ ⁸ ἐκοπίασεν ἰεῖς ἡμᾶς.

7 ² Ἀσπάσαθε Ἄνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου, καὶ ⁹ συναϊχμαλιώτους μου οἵτινες ⁶ εἰσὶν ¹¹ ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, σοὶ καὶ πρὸ ἐμοῦ ¹ γεγόνασιν ἐν Χριστῷ.

8 ² Ἀσπάσαθε Ἀμπλιαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ.

9 ² Ἀσπάσαθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ, καὶ Σταχὺν τὸν ἀγαπητόν μου.

10 ² Ἀσπάσαθε Ἀπελλῆν τὸν ¹⁶ δόκιμον ἐν Χριστῷ. ² Ἀσπάσαθε τὴς ἐκ τῶν ¹⁸ Ἀριστοβούλου.

11 ² Ἀσπάσαθε Ἡρω-

A. D. 58.

1 γίνομαι.
 2 ἀσπάζομαι.
 * Πρίσκιλλ-α.
 3 ver. 9, 21, 1 Co. 3. 9.
 2 Co. 1. 24.
 Phi. 2. 25.
 4 Lu. 15. 22.
 5 ἐπορεύθημι.
 2 Ti. 4. 6.
 6 εἰμί.
 7 eb. 11. 16.
 1 Co. 16. 15.
 Ja. 1. 18.
 † Ἀσπασ-α.
 Ἀχαΐας-ι.
 8 κοπίαια.
 Mat. 11. 28.
 Jno. 4. 6, 38.
 † εἰς ἡμᾶς, κ. ἐν ἡμῖν-α.
 9 Col. 4. 10.
 Philo. 23.
 10 v. 3, 5, 15, 21, 23.
 Mat. 10. 12.
 Lu. 10. 4.
 11 Mat. 27. 16
 6 τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἐν-π.
 12 Lu. 7. 45.
 1 Co. 16. 20.
 2 Co. 13. 12.
 || πᾶσι-π.
 ** ἀσφαλῶς σκοπεῖτε-π.
 13 Lu. 11. 35.
 2 Co. 4. 6.
 14 1 Co. 3. 3.
 Ga. 5. 20.
 15 μαρθάνω.
 †† λέγοντας ἡ-φ.
 16 eb. 14. 18.
 17 eb. 3. 12.
 Mal. 2. 8.
 18 v. οἰκίτων.
 †† ἡμῶν Χριστῷ-α. alii Χριστῷ ἡμῶν-ι.

δίωνα τὸν συγγενῆ μου. ² Ἀσπάσαθε τοὺς ἐκ τῶν ¹⁸ Ναρκίσσου, τοὺς ⁶ ὄντας ἐν Κυρίῳ.

12 ² Ἀσπάσαθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς ⁸ κοπίωσας ἐν Κυρίῳ. ² Ἀσπάσαθε Περσιίδα τὴν ἀγαπητὴν, ἣτις πολλὰ ⁸ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ.

13 ² Ἀσπάσαθε Ῥούφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ.

14 ² Ἀσπάσαθε Ἀσίφκριτον, Φλέγοντα, Ἐρμῆαν, Πατρόβαν, Ἐρμῆν καὶ τοὺς συν αὐτοῖς ἀδελφοίς.

15 ² Ἀσπάσαθε Φιλόλογον καὶ Ίουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς συν αὐτοῖς πάντας ἀγίους.

16 ² Ἀσπάσαθε ¹⁰ ἀλλήλους ἐν ¹² φιλήματι ἀγαπῶ. ²⁰ Ἀσπάζονται ἡμᾶς αἱ ἐκκλησίαι [†] τῷ Χριστοῦ.

17 Παρακαλῶ δὲ ἡμᾶς, ἀδελφοί, * ¹³ σκοπεῖν τοὺς τὰς ¹⁴ διχωστικίας καὶ τὰ σκάνδουλα παρὰ τὴν διδασχὴν ἣν ἡμεῖς ¹⁵ ἐμάθετε, ἵποιούντας καὶ ¹⁷ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν.

18 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ^{††} ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῷ ἑαυτῶν κοιλίᾳ

καὶ δὲ τῆς χρηστολο-
γίας ^ο καὶ ¹ εὐλογίας ¹
ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας
τῶν ² ἀκόκων.

19 Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοή
εἰς πάντα ⁴ ἀφίκετο.
Καίρω οὖν ⁴ τὸ ⁵ ἐφ'
ὑμῖν θέλω δὲ ὑμᾶς σο-
φοῦς ⁶ μὲν εἶναι εἰς τὸ
ἀγαθόν, ⁷ ἀκεραίους δὲ
εἰς τὸ κακόν.

20 Ὁ δὲ ⁹ Θεὸς τῆς εἰ-
ρήνης ¹⁰ συντρίψει τὸν Σα-
τανᾶν ὑπὸ τοῖς πόδας
ὑμῶν ἐν ¹³ τάχει. ⁶ Ἡ χά-
ρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. †

21 ¹⁵ Ἀσπάζονται ὑμᾶς
Τιμόθεος ὁ συνεργός μου,
καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων
καὶ Σωσίπατρος, οἱ συγ-
γενεῖς μου. †

22 Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἕως
Ἐρτίπιος ὁ ²⁰ γράψας τὴν
²⁰ ἐπιστολὴν ἐν Κυρίῳ.

23 ⁴ Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς
Γάιος ὁ ²³ ξένος μου καὶ

A. D. 58.

1 1 Co. 10. 16.

2 Lu. 12. 42.

3 He. 7. 28.

4 φιλανθρωπία

5 α. μίος.

6 αὐτὸ transp.

post vs. 27.

† vs. 25..27

transp. post

c. 14. 23 - a.

6 Ep. 3. 10.

7 Mat. 10. 16.

8 επιτρέψα.

9 α. 15. 33.

10 συντρίβω.

12 Mat. 12. 41

13 Lu. 18. 8.

14 2 Ti. 1. 9.

† Ἀμὴν - δ.

15 vs. 3. 16.

16 σιγάω.

17 συνεργός.

6 vs. δὲ - a.

18 1 Co. 7. 8, 25

† vide App.

19 γυναιξίω.

20 γράψω.

20 ἐπιστολὴν,

δ. α.

†† αὐτὸ ἀπὸ

† αὐτὸ ἀπὸ

21 α. Γερμα.

22 Mat. 25. 35

τῆς ἐκκλησίας ὁ δὲ
15 Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Ἐ-
ραστὸς ὁ ² οἰκονόμος
τῆς πόλεως, καὶ Κοίναρ-
τος ὁ ἀδελφός.

24 Ἡ χάρις τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν.
Ἀμὴν. †

25 Ἐγὼ δὲ ⁶ δυναμένῃ
ὑμᾶς ⁹ στηρίζω κατὰ τὸ
εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ
13 κήρυγμα Ἰησοῦ Χρισ-
τοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν
μυστηρίου ¹⁴ χρόνους αἰ-
ωνίους ¹⁶ σεσχημένους.

26 ¹⁷ Φανερωθέντος δὲ
ἔσται διὰ ¹⁸ τε γραφῶν
προφητικῶν κατ' ¹⁸ ἐπι-
ταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ,
εἰς ὑπακοὴν πίστεως, εἰς
πάντα τὰ ἔθνη ¹⁹ γνω-
ρισθέντος.

27 Μόνω σοφῷ Θεῷ,
διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ
ἡ ^{††} δόξα ²¹ εἰς τοὺς αἰ-
ῶνας. Ἀμὴν. †

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Κεφ. α'.
ΠΑΥΛΟΣ¹ κλητός¹
 ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 διὰ² θελήματος Θεοῦ, καὶ
 Σωσθένης ὁ ἀδελφός,
 ἡ ἐκκλησία τῷ Θεῷ
 τῇ³ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ,
 ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις,
 σὺν πᾶσι τοῖς⁴ ἑπι-
 λουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ
 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρισ-
 τοῦ, ἐν παντὶ τόπῳ, αἰ-
 τῶν τε καὶ ἡμῶν.
 3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρή-
 νη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡ-
 μῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
 Χριστοῦ.
 4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ
 μου πάντοτε περὶ ὑμῶν,
 ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ
 τῇ⁵ ἡ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν
 Χριστῷ Ἰησοῦ.
 5 Ὅτι ἐν παντὶ⁶ ἐπ-
 λουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν
 παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ
 γνώσει.
 6 Καθὼς τὸ ἡ μαρτύριον
 τοῦ Χριστοῦ⁷ ἐβεβαιώ-
 θη ἐν ὑμῖν.
 7 Ὡστε ὑμᾶς μὴ⁸ ὑπε-
 ρεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρισ-
 ματι,⁹ ἀπεκδεχομένους
 τὴν¹⁰ ἀποκάλυψιν τοῦ
 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ.
 8 Ὅτι καὶ βεβαιώσει ὑ-
 μᾶς ἕως¹¹ τέλους¹² ἀνεγ-

A. D. 57.

* παρασίμ.

1 Ro. 1. 1.

2 Co. 1. 1.

3 εἰμ.

4 ε. ἑστ.

5 ἀγάτω,

ch. 6. 11.

6 ἁλίω.

7 ch. 10. 15.

8 Ro. 15. 26.

9 Ac. 2. 21.

10 Ro. 10. 12.

11 ch. 11. 15.

12 Mat. 9. 16.

13 καθαρίσω

Mat. 21. 6.

14 ch. 7. 40.

15 ἁλίω.

16 ε. αἰείτων

17 εἰδομαι.

18 ε. ἁρίσ-

ματι.

19 ε. μέρος.

20 ἁλιω.

21 Co. 4. 10.

† Conj. Κρίσ-

τω.

16 ἁρίω.

† Χριστός.

ἡ ἡ.

ε. ἁρίω.

19 βεβαιώ.

20 Mat. 16. 16.

21 σταυρώ.

22 Mat. 28. 19.

23 βαπτίω.

24 ch. 8. 8.

25 Ro. 3. 21.

26 Ro. 8. 19.

27 Ph. 1. 7.

28 2Co. 1. 12.

29 Col. 1. 12.

ἡ βαπτίσθη-

τε. ε. βαπ-

τίσθη.

26 βαπτί-

ω.

κλήτους, ἐν τῇ¹³ ἡμέρᾳ
 τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ.

9 Πιθός⁴ ὁ Θεός, δι' οὗ
 ἐκλήθητε εἰς⁷ κοινωνίαν
 τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
 ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόμα-
 τος τοῦ Κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ
 αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ
 μὴ² ἔν ὑμῖν⁹ σχίσματα,
 ὥστε¹⁰ καθηρισμένοι
 ἐν τῷ αὐτῷ νοί, καὶ ἐν
 τῇ αὐτῇ¹¹ γνώμῃ.

11¹² Ἐδηλώθη γάρ μοι
 περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου,
 ὑπὸ τῶν¹³ Χλοῆς, ὅτι
 ἔριδες ἐν ὑμῖν² εἰσι.

12 Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι
 ἕκατος ὑμῶν λέγει· Ἐγὼ
 μέν εἰμι¹⁶ Παῦλος, ἐγὼ δὲ
 Ἀπολλῶς, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ,
 ἐγὼ δὲ[†] Χριστοῦ.

13¹⁸ Μεμέρισται ὁ
 Ἰ[†] Χριστός; μὴ Παῦλος
 ἢ Ἀπολλῶς ὑπὲρ ὑμῶν,
 ἢ εἰς τὸ²¹ ὄνομα Παύλου
 ἢ βαπτίσθητε;

14 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ
 ὅτι οὐδένα ὑμῶν²² ἐβάπ-
 τισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ
 Γάϊον.

15 ἵνα μὴ τις εἴπῃ ὅτι
 εἰς τὸ ἑμὸν ὄνομα²³ ἐ-
 βάπτισα.

16²⁴ Ἐβάπτισα²⁵ δὲ καὶ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘ. Α. ΙΙ.

τον Στεφανάου οίκον· λοιπόν οὐκ ἴδιαι εἰ τινα ἄλλον ἐβάπτισα.

17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελιζέσθαι· ἐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

18 Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολωμένοις μωρία ἔστι, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δὲ ἰσχύς θεῶν ἔστι.

19 Ἐγράψαι γάρ ἡμῖν ἀπολόω τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀβετήσω.

20 Πῆ σοφός; πῆ γραμματεὺς; ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμῶρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου;

21 Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τῆ θεῶν οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας.

22 Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι ἰσημεῖον αἰτοῦσι, καὶ Ἕλληνας σοφίαν ζητοῦσιν·

23 Ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἕσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν·

24 Αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς Ἰουδαίοις τε καὶ

A. D. 57.

- 1 εἶδος.
- 2 νερ. 27.
- 3 ἀποπέμψαι.
- 4 ἀποπέμψαι.
- 5 ν. 18. ε. 24.
- 6 νερ. 28.
- 7 ἀποπέμψαι.
- 8 ἀποπέμψαι.
- 9 2 Κο. 2. 15.
- 10 2 Τη. 2. 10.
- 11 ἰσχύς.
- 12 εἶδος.
- 13 εἶδος.
- 14 εἶδος.
- 15 εἶδος.
- 16 ἰσχύς.
- 17 ἰσχύς.
- 18 εἶδος.
- 19 ἀποπέμψαι.
- 20 εἶδος.
- 21 εἶδος.
- 22 μωρία.
- 23 ἰσχύς.
- 24 εἶδος.
- 25 εἶδος.
- 26 εἶδος.
- 27 εἶδος.
- 28 ἰσχύς.
- 29 εἶδος.
- 30 ἰσχύς.
- 31 εἶδος.
- 32 εἶδος.
- 33 εἶδος.
- 34 εἶδος.
- 35 εἶδος.
- 36 εἶδος.
- 37 εἶδος.

Ἕλλησι Χριστὸν Θεοῦ δόξαμεν καὶ θεῶν σοφίαν.

25 Ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ, σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἔστι· καὶ τὸ ἀσθενὲς τῆ θεοῦ, ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἔστι.

26 Βλέπετε γὰρ τὴν κλησιν ἡμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοὶ, οὐ πολλοὶ ἐγενεῖς·

27 Ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς κατασχίῃ, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα κατασχίῃ τὰ ἰσχυρά·

28 Καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου, καὶ τὰ ἐξουθενήμενα ἐξελέξατο ὁ Θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργησῇ·

29 Ὅπως μὴ καυχῆσθαι πᾶσα σὰρξ ἐνωπίον ταῦτων.

30 Ἐξ αὐτοῦ δὲ ἡμεῖς ἔστε ἐν Χριστῷ ἠησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις·

31 Ἴνα, καθὼς ἔγραψαι ὁ καθ' ἑαυτὸν, ἐν Κυρίῳ καυχῆσθω.

Κεφ. β'.
ΚΑΘΩΣ ἔλθων πρὸς ἡμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ

καθ' ἡ ὑπεροχὴν ἰ λόγου
ἢ σοφίας, καταγγέ-
λων ὑμῖν τὸ μαρτύριον
τοῦ Θεοῦ.

2 Οὐ γὰρ ἔκρινα τ τοῦ
εἰδέναι τι ἔν ὑμῖν, εἰ μὴ
ἴησούν Χριστόν, καὶ τῶ-
ν ἑσταυρωμένων.

3 Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ
καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρώ-
μῳ πολλῇ ἔγενόμην
πρὸς ὑμᾶς.

4 Καὶ ὁ λόγος μου, καὶ
τὸ κήρυγμα μου οὐκ ἔν
πειθοῖς ἀνθρωπίνης
σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν
ἰ ἀποδείξει Πνεύματος
καὶ δυνάμεως.

5 Ἴνα ἡ πίστις ὑμῶν
μὴ ἦ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώ-
πων, ἀλλ' ἐν δυνάμει
Θεοῦ.

6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν
ἐν τοῖς τελείοις σοφί-
αν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος
ταύτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόν-
των τοῦ αἰῶνος τούτου
τῶν καταργουμένων.

7 Ἀλλὰ λαλοῦμεν σο-
φίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ,
τὴν ἀποκεκρυμμένην,
ἣν προώρισει ὁ Θεὸς
πρὸ τῶν αἰῶνων εἰς
δόξαν ἡμῶν.

8 Ἦν οὐδεὶς τῶν ἀρχόν-
των τοῦ αἰῶνος τούτου
ἔγνωκεν εἰ γὰρ ἔγνω-
σαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον
τῆς δόξης ἑσταύρωσαν.

9 Ἀλλὰ καθὼς γέ-
γραπται· Ἄ ὀφθαλμός.

A. D. 57.

1 1 Ti. 2. 2.

2 ch. 1. 17, 18.

3 αὐτοῦ.

4 ἀναβαίνας.

5 ch. 9. 14.

6 μαρτύριον-ἄ

7 κρινοῦ-ἰδ-α.

† τι εἰδέναι

8 ἀποκαλύψ-

9 α. ἔν. ἑνω.

10 Joh. 5. 39.

11 Ro. 11. 33.

12 εἶδος.

13 Mar. 16. 8.

14 α. βάθη.

15 γίνομαι.

† Vide App.

§ ἑγνωκεν-α.

16 ch. 4. 3.

|| ἀποκαλύ-

ψαι-α.

17 εἰμί.

18 λαμβάνω.

19 ch. 14. 20.

20 Lu. 7. 21.

21 ch. 1. 20.

22 α. χαρισ-

θήντα.

23 Ro. 3. 3.

24 Joh. 6. 45.

25 α. πότε

οἶσαν.

26 ver. 4.

27 ἀποκρύπ-

τι.

28 2Co. 10. 12.

29 προορίζω.

30 ch. 15. 44.

31 2 Ti. 1. 9.

32 Lu. 8. 13.

33 γινώσκω.

34 Ro. 11. 8.

35 Ja. 2. 1.

36 ch. 4. 3, 4.

37 γράφω.

38 γ. 12. c. 3. 1.

39 Is. 64. 4.

†† τὰ πάντα,

αλ. ἀνεκρίθη.

οὐκ εἶδε, καὶ οὐκ οὐκ ἔγ-
κουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν
ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ
ἔητοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς
ἀγαπήσιν αὐτόν.

10 Ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀ-
πεκάλυψε διὰ τοῦ Πνεύ-
ματος αὐτοῦ. Τὸ γὰρ
Πνεῦμα πάντα ἔρευνᾷ,
καὶ τὰ βάθη τῆ Θεοῦ.

11 Τίς γὰρ οἶδεν ἄν-
θρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώ-
που, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τῆ
ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ;
οὕτως καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ
οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ
Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ.

12 Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦ-
μα τοῦ κόσμου ἔλα-
βομεν, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα
τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰ-
δῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ
ἡμῖν χαρισθέντα ἡμῖν.

13 Ἀ καὶ λαλοῦμεν
οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀν-
θρωπίνης σοφίας λόγοις,
ἀλλ' ἐν διδακτοῖς
Πνεύματος ἁγίου, πνευ-
ματικοῖς πνευματικῶς
συγκρινόντες.

14 Ψυχικὸς δὲ ἄν-
θρωπος οὐ δέχεται τὰ
τοῦ Πνεύματος τῆ Θεοῦ
μωρία γὰρ αὐτῷ ἔστι,
καὶ οὐ δύναται γινῶναι,
ὅτι πνευματικῶς ἀ-
νακρίνεται.

15 Ὁ δὲ πνευματικὸς
ἀνακρίνει μὲν τὰ πάντα,
αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς
ἀνακρίνεται.

16 Τίς γάρ ¹ ἔγνω τὸν
Κυρίου, ὃς ² συμβιβάζει
αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ τὸν
* Χριστοῦ ἔχομεν.

Κεφ. γ'.

† ΚΑΙ ἔγω, ἀδελφοί, ἕκ
† ἠδυνήθημι λαλῆσαι ὑ-
μῖν ὡς πνευματικῶς,
ἀλλ' ὡς ¹² † ¹³ σαρκικῶς,
ὡς ¹⁴ ἠπιόεις ἐν Χριστῷ.
‡ ¹⁵ Γάλα ὑμῶν ¹⁶ ἐπιτί-
σα, ἕκ' ἂ βρῆμα ἔπει-
γάρ ἠδύνασθε, ¹⁷ ἀλλ'
|| οὔτε ἐτι νῦν ¹¹ δύνασθε.

‡ Ἐτι γάρ * σαρκικοί
² ἐστέ. Ὅπου γάρ ἐν ὑ-
μῖν ¹⁸ ζῆλος καὶ ἔρις * καὶ
¹⁹ διχομασίας, ὄχι σαρ-
κικοί ² ἐστέ, καὶ κατὰ
ἀνθρώπων περιπατεῖτε;

‡ Ὅταν γὰρ λέγῃ τις
Ἐγὼ μὲν εἰμι ²⁰ Παύλου
ἕτερος δέ ἔγω ²⁰ Ἀπολ-
λώ' ἔχι ἠσαρκικοί ² ἐσε;

‡ Τίς οὖν ² ἐστι † Παῦ-
λος, τίς δέ Ἀπολλῶς,
ἢ ἀλλ' ἢ διῆκονοι δι' ὧν
²² ἐπιστεύσατε, || καὶ ἐ-
κίστην ὡς ὁ Κύριος * † ἔ-
δωκεν;

‡ Ἐγὼ ²⁴ ἐφῆτευσα, Ἀ-
πολλῶς ¹⁶ ἐπότισεν, ἀλλ'
ὁ Θεός ²⁶ ἠΐξαιεν.

‡ Ὡτε οὔτε ὁ φυτεύων
² ἐτί τι, οὔτε ὁ ποτίζων,
ἀλλ' ὁ αἰψάνων Θεός.

‡ Ὁ φυτεύων δέ κ', ὁ πο-
τίζων ²⁹ ἐν ² εἰσίν' ἕκαστος
δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν ²¹ λή-
φεται κατὰ τὸν ἴδιον
κόπον.

A. D. 87.

1 γινώσκω.
2 ἴδιαι.
3 Α. 9. 29.
4 Ρο. 16. 2.
5 Ρτ. 24. 30.
6 Ματ. 13. 1, 2.
7 ἰδὲ αὐτὸν.
8 Ικ. 3. 2.
9 τίθηται.
10 Α. 20. 30.
† Κεφ. γ.
11 δύναμαι.
12 σ. οἶον.
† σαρκικῶς.
13 Ρο. 7. 14.
† Ὁμοιωσὺς
ἐν Χριστῷ
γὰλα-π.
14 α. 13. 11.
15 σ. οἶον.
16 ποτίζω.
17 περιπατεῖν
τ. αἰσθητῶν.
|| οἶον-α.
20 ἀπολλῶν-α.
18 Α. 13. 45.
19 Ρο. 16. 17.
20 σ. μέρους.
21 γινώσκω.
† ἀνθρω-
ποι-π.
† Ἀπολλῶς,
τίς δὲ Παῦ-
λος-δ.
22 πιστεύω.
23 μισθὸν-α.
24 ἰσοικοδο-
μεῖν.
|| Καί-π.
25 ἴστανεν,
δύω-π.
24 φτεύω.
25 αἰψάνω.
26 κατακαίω.
27 Ματ. 16. 28.
28 αἰψάνω.
29 Ιακ. 30. 30.
30 εἶδω.
31 λαμβάνω.
32 α. 15. 33.

‡ Θεός γάρ ² ἐσμεν ⁴ σπ-
νεργοί Θεοῦ ⁵ γεννηθέντων,
Θεοῦ ⁶ οἰκοδομη ² ἐστε.

10 Κατὰ τὴν χάριν τοῦ
Θεοῦ τὴν ⁷ δοθεισάν μοι,
ὡς σοφός ⁸ ἀρχιτέκτων
θεμέλιον ⁹ τέθεικα, ἄλ-
λος δὲ ¹⁰ ἐοικοδομεῖ ἔ-
καστος δὲ βλέπέτω πῶς
ἐοικοδομεῖ.

11 Θεμέλιον γάρ ἄλλον
οὔδεις δύναται ⁹ θείναι
παρὰ τὸν κείμενον, ὡς
² ἐστὶν Ἰησοῦς ἢ ὁ Χρι-
στός.

12 Εἰ δὲ τις ἐοικοδο-
μεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον
² τοῦτον, χρυσόν, ἀργυ-
ρον, λίθας τιμίους, ξύλα,
χόρτον, καλάμην

13 Ἐκάστου τὸ ἔργον
φανερὸν ²¹ γενήσεται· ἢ
γάρ ἡμέρα δηλώσει· ὅτι
ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται·
καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον
ὅπου ἴδιον ² ἐστί, τὰ πῦρ
δοκιμῆσει.

14 Εἰ τις τὸ ἔργον
⁵ μένει ὃ ²⁸ ἐπικοδομη-
σε, μισθὸν ²¹ λήψεται·

15 Εἰ τις τὸ ἔργον
²⁸ κατακαήσεται, ²⁹ ζη-
μιωθήσεται· αὐτὸς δὲ
³⁰ σωθήσεται, οὕτως δὲ
ὡς διὰ πυρός.

16 Οὐκ ³⁰ οἴδατε ὅτι
ναὸς Θεοῦ ² ἐστέ, καὶ τὸ
Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ
ἐν ὑμῖν;

17 Εἰ τις τὸν ναὸν τοῦ
Θεοῦ ³⁰ φθειρεῖ, φθειρεῖ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘ. Α. ΙV.

τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ
1 ἰσχυρὸς τῆ Θεοῦ ἅγιός ἐστι
2 τιν, οἵτινές ἐστέ ὑμεῖς.

18 Μηδεὶς ἐαυτὸν ἐξα-
πατάτω· εἴ τις δοκεῖ
7 σοφός εἶναι ἐν ἑμῶν
8 ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ,
9 μωρός ἢ γενήσθω, ἵνα
11 γένηται σοφός.

19 Ἡ γὰρ σοφία τοῦ
κόσμου τῆτε μωρία πα-
ρά τῷ Θεῷ ἐστίν. 13 Γέ-
γραπται κίρ· 15 Ὁ 17 δρα-
σόμενος τοὺς σοφούς ἐν
τῇ 18 πανουργίᾳ αὐτῶν.

20 Καὶ πάλιν Κύριος
γνωσκει τοὺς 19 διαλο-
γησάμενους τῶν σοφῶν, ὅτι
2 εἰς μάταιον.

21 Ὡστε μηδεὶς 21 καυ-
χίσθω ἐν ἀνθρώποις.
Πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστίν.

22 Εἴτε Παῦλος, εἴτε
Ἀπολλῶν, εἴτε Κηφᾶς,
εἴτε κόσμος, εἴτε ζωὴ,
εἴτε θάνατος, εἴτε 25 26 ἐ-
νεστήτα, εἴτε 25 μέλλον-
τα· πάντα ὑμῶν ἐστίν·

23 Ὑμεῖς δέ, 27 Χριστῷ
Χριστὸς δέ, Θεοῦ.

Κεφ. δ΄.

ΟΥΤΗΣ ἡμᾶς 31 λοιζέ-
σθω ἄνθρωπος, ὡς 33 ἡκη-
ρέτας Χριστῷ, κ' 26 οἰκο-
νόμος μυστηρίων Θεοῦ.

2 Ἡ 28 ὁ δέ 28 λοιπόν,
ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκο-
νόμοις, ἵνα πιστός τις
30 εὑρεθῇ.

3 Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχισ-
τόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν

A. D. 57.

- ἀόριστος.
- 1 ch. 6. 19.
- 2 ἀποκρίσιμος.
- 3 εἰμί.
- 4 ch. 2. 4.
- 5 ch. 3. 13.
- 6 κ. κωλύει.
- 7 κενός ἢ ἀ-
γνοῦς.
- 7 ch. 1. 19, 20.
- 8 συνέστα.
- 1 ἡμῶν ἐν τ.
αἰ. τούτῳ
μωρός· κ.
- 9 ch. 1. 20.
- 10 ch. 1. 25.
- 11 γέννηται.
- 12 δικαιοσύνη.
- 13 γράφω.
- 14 ἐργασίας.
- 14 Ps. 94. 11.
- 16 Lu. 11. 26.
- 17 δράσει.
- 18 Lu. 20. 23.
- 19 Ro. 1. 21.
- 20 μεταστοι-
χεῖται.
- 21 καυχώμενος.
- 22 μαθητής.
- 23 τὸ μὴ ὑπὲρ
ἐ γέγραπται·
1 κ. ἐξ-κ.
- 24 ch. 6. 2.
- 24 κ. 11. 29, 31.
- 25 κ. τὰ
πρόφωτα.
- 26 ἐπίσταται.
- 27 κ. ἴστος.
- 28 λαμβάνω.
- 29 κορηνθίως.
- 30 πλοῦτος.
- 31 Ro. 4. 2.
- 32 βασιλεύω.
- 33 Mat. 5. 25.
- 34 2Co. 11. 1.
- 36 Lu. 12. 42.
- ἐπιζητῶν· κ.
- Ἡ 28 κ.
- 36 κ. ἴστος.
- 36 ἐπίσταται· κ.
- 44 ἀποκρίσιμος.

2 ἀνακριθῶν, ἢ ὑπὸ 4 ἀν-
θραπίνης 5 ἡμέρας· ἀλλ'
οὐδὲ 6 ἐμαυτὸν ἀνακρίνω.
4 Οὐδὲν 6 γὰρ ἐμαυτῷ
σύννοιδά· 8 ἀλλ' οὐκ ἐν
τούτῳ 12 δέδικαίωμα· ὁ
δὲ ἀνακρίνων με, Κύριός
3 ἐστίν.

5 Ὡστε μὴ πρό καιροῦ
τι κρίνετε, ἕως ἂν 14 ἔλθῃ
ὁ Κύριος· ὅς καὶ 16 φωτί-
σει τὰ κρυπτά τοῦ σκό-
του, καὶ φανερώσει τὰς
βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ
τότε ὁ ἔπαινος 11 γενήσε-
ται ἐκάστῳ ἀπὸ τῆ Θεοῦ.

6 Ταῦτα δέ, ἀδελφοί,
20 μετεσχημάτισαι εἰς ἐ-
μαυτὸν καὶ Ἀπολλῶν, δι'
ὑμᾶς· ἵνα ἐν ἡμῖν 22 μά-
θητε ὅ τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ 13 γέ-
γραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ
εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνός 23 φυ-
σιουῖσθε κατὰ τοῦ ἐτέ-
ρου.

7 Τίς γὰρ σὺ 24 διακρί-
νει· τί δὲ ἔχει ὁ οὐκ
25 ἔλαβες· εἰ δὲ καὶ 26 ἔ-
λαβες, τί καυχᾶσαι ὡς
μὴ 28 λαβὼν;

B Ἦδη 29 κεκορησμένοι
2 ἐστέ, ἦδη 30 ἐπλουτή-
σατε, χωρὶς ἡμῶν 32 ἐ-
βασιλεύσατε· καὶ 34 ὀφει-
λὸν γε 32 ἐβασιλεύσατε·
ἵνα κ' ἡμεῖς ὑμῖν συμ-
βασιλεύωμεν.

9 Δοκῶ γὰρ 2 ὅτι ὁ
Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστό-
λους ἐσχάτως 40 ἀπέδει-
ξεν ὡς ἐπιθανάτους, ὅτι

1 θεάτρον ¹⁵ ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις.

10 Ἡμεῖς ² μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροὶ ὑμεῖς ³ ἐνδοξοὶ, ἡμεῖς δὲ ⁵ ἄτιμοι.

11 Ἄχαι τῆς ἄρτι ὄρας καὶ πεινώμεν, καὶ δεψώμεν, καὶ γυμνητεύομεν, καὶ ⁹ κολαφίζομεθα, καὶ ἄστατοῦμεν.

12 Καὶ κοπιῶμεν, ἐραζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶ λαιδορούμενοι, εὐλογῶμεν ¹¹ δικόμονοι, ἀνεχόμεθα.

13 ¹¹ Βλασφημώμενοι, παρακαλῶμεν ¹ ὡς ¹³ περικαθίρματα τοῦ κόσμου ¹⁵ ἐγενήθημεν, πάντων περιψήμα ἕως ἄρτι.

14 Οὐκ ¹⁷ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ ¹⁹ νουθετῶ.

15 Ἐὰν γὰρ μυρίους ²¹ παιδαγωγῶς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τὴν εὐαγγελίαν ἐγὼ ὑμᾶς ²⁵ ἐγέννησα.

16 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ²⁷ μιμηταὶ μὲν ¹⁵ γίνεσθε.††

17 Διὰ τῆτο ³¹ ἐπέμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὃς ²³ ἐστὶ τέκνιον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυρίῳ, ὃς

A. D. 57.

1 Ac. 19. 29.

2 v. 2 ἔραστα.

3 Lu. 13. 17.

4 φρεσίν, γ 6.

5 ch. 12. 23.

Mat. 13. 57.

6 Ἐργασίαι.

7 α. τόξα.

8 γυμνάσιον.

9 Mat. 26. 17.

2 Co. 12. 7.

ο τὸν παρ-

ουμένον α.

10 α. σόντρον.

† ἀνεφθάρ-

μενοι, α.

11 ch. 10. 3.

12 Mat. 6. 9.

† ἀσπαρὶ κα-

θάρματα α.

13 Pr. 31. 18.

14 2 Co. 10. 1.

15 γίνεσθαι.

16 ch. 6. 7.

17 Mat. 21. 37.

18 α. εἰσας.

9 ἀνεφθάρ-

19 Ac. 20. 31.

20 v. 18. c. 7. 3.

21 Ga. 3. 24.

22 Ep. 5. 3.

23 εἰσας.

24 πνεῦμα.

25 γεννησας.

|| ἀρθῶ α.

26 ἐξάρθῶ α.

27 α. ἀρθῶ α.

27 ch. 11. 1.

†† καθὼς ἐπὶ

Χριστοῦ. f.

28 ἄτιμοι.

29 κρίση.

30 καταργη-

σάμενοι.

31 αἰσθη.

†† (ἐν τῷ

ἀνόματι...

Χριστοῦ, κα-

ταργήσαντες

α. πνεῦμα

τοῦ ἁγίου.

ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδοὺς μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω.

18 Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς, ⁴ ἐφυσωθησάν τινες.

19 ⁶ Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, εἴαν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ ⁷ γνώσομαι ⁸ οὐ τὸν λόγον ⁹ τῶν ⁴ πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν.

20 Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.

21 Τί ¹⁰ θέλετε, ἐν ¹² ῥάβδῳ ⁶ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ, πνεύματι τε ¹⁴ πρῶτοςτος;

Κεφ. ε'.

16 **Ο**ΛΩΣ ἀκούεται ¹⁸ ἐν ὑμῖν ²⁰ πορνεία, καὶ τοσαύτη πορνεία ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ²² ὀνομάζεται, ¹ ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν.

2 Καὶ ὑμεῖς ⁴ πεφυσιωμένοι ²² ἐστέ, καὶ οὐχὶ μάλλον ²⁴ ἐπενθησατε, ἵνα ^{||} ²⁶ ἐξαρθῶ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ²⁹ ποιήσας;

3 Ἐγὼ μὲν γὰρ ⁶ ὡς ¹ ²⁰ ἀπὸν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι ἤδη ²² κέκρικα ὡς παρὼν, τὸν οὕτω τοῦτο ²⁶ καταργασάμενον,

4 ^{||} Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘ. Α. VI

A. D. 57.

Χριστῆ, *¹ συναχθέντων ὑμῶν και τοῦ ἑμῆ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

5⁵ Παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα⁹ σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. Οὐκ¹¹ οἶδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ¹³ φύραμα^{**} ζυμοῖ;

7 Ἐκαθαίρατε^δ οὖν¹ τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα¹⁵ ἢτε νέον φύραμα, καθὼς¹⁵ ἔστε¹⁸ ἀζύμοι^κ ἕως τὸ πάσχα ἡμῶν^ε ὑπὲρ ἡμῶν^{††} 19 ἔτύθη Χριστός.

8 Ὡστε ἑορτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας και^ε πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις²¹ εὐδικρυνείας και ἀληθείας.

9²⁵ Ἐγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ²⁷ συναναμιγνῆσθαι πόρνοις.

10^ε Καὶ¹ οὐ²⁸ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς²⁹ πλεονέκταις, *[†] ἢ ἄρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις[†] ἕπει³¹ * ἰσφειλετε ἀρα ἐκ τοῦ κόσμου³² ἐξελθεῖν.

11 Νυνὶ δὲ²⁵ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμιγνῆσθαι, εἰάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος * ||¹⁵ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰ-

* (συναχθέντων... πνεύματος... πνεύματος σὺν... Χριστῷ,) - α.

1 συνάγω.

2 ch. 6. 10.

3 Pr. 23. 21.

4 Lu. 15. 2.

5 παραδίδωμι

6 α. διαφέρει.

† Οὐχί. Τὸς

ἰσὺ ὑμῶν κρί-

νετα, τὸ δὲ - η.

7 1 Th. 5. 3.

8 ἐξαίρει.

9 σώζω.

† κρινεῖ - α.

ε Ἐξάρατε - I.

|| con. πόρνον

11 εἶδω.

** δολοῖ; - ι.

12 Mat. 22. 46.

13 Ro. 9. 21.

15 εἰμί.

16 ver. 2, 3, 6.

17 α. μάλλον

18 Mat. 26. 17

†† ἰσφύ.

19 θύω.

21 * Η - η.

εε πόρνεύας - η

20 v. 4. Ja. 2. 6.

21 α. ἄρπαι.

22 Lu. 21. 34.

24 ch. 1. 28.

25 γράφω.

26 ch. 15. 34.

27 2 Th. 3. 14.

28 α. λέγω.

29 ch. 6. 10.

|| I - α. alii

transp.

30 ὀνομαζ.

*† και - I. (- η.

*† ἰσφειλετε

31 α. ἑλλας.

32 ἐξέρχομαι

*ε και τοῦ

ἀδελφού - f.

33 α. γίνεται.

* || η.

δωλολάτρης, ἢ² λοιδόρος, ἢ³ μέθυσος, ἢ ἄρπαξ τῷ τοιοῦτῳ μηδὲ⁴ συνεσθῆεν.

12 Τί γάρ μοι⁶ ε^κ τὸς ἔξω κρίνειν; † Οὐχί τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε;

13 Τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς[†] κρίνει. * Καὶ⁸ ἐξαίρειτε τὸν || πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

Κεφ. 7.

ΤΟ ΔΕΜΑ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον,¹⁶ κρινεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, και οὐχί¹⁷ ἐπὶ τῶν ἀγίων;

2 || Οὐκ¹¹ οἶδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινῶσι; Καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρινεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοι¹⁵ ἔστε²⁰ κριτηρίων ἐλαχίστων;

3 Οὐκ¹¹ οἶδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτι γε βιωτικά;

4 Βιωτικά μὲν οὖν κριτήρια εἶν ἔχητε, τοὺς²⁴ ἐξῆθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τοὺς καθίζετε.

5 Πρὸς²⁶ ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω[†] Οὕτως οὐκ^{||} 15 ἔστιν ἐν ὑμῖν σοφὸς[†] αὐδὲ εἰς,¹ ὃς³⁰ δυνήσεται διακρίναι ἀνά μέσον τοῦ ἀδελφοῦ *^ε αὐτοῦ;

6 Ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρινεται, και τοῦτο³³ ἐπὶ ἀπίστων;

7 Ἦδη μὲν οὖν ὅλως ἠττημα^δ ἐν¹ ὑμῖν¹⁵ ἔστιν,

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ, Α. VII.

ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. Διὰτι ἐχί μᾶλλον ἠδικεῖσθε; διὰτι ἐχί μᾶλλον ἠποστερεῖσθε; ἢ ἄλλὰ ὑμεῖς ἠδικεῖτε ἢ ἠποστερεῖτε, κὺ † ταῦτα ἀδελφοίς.

9 Ἡ οὐκ οἶδατε ὅτι ἄδικοι βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι; Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολύτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε ἄρσενικοῖται,

10 οὔτε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοιδοροί, οὐχ ἄρπαγες βυσιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι.

11 Καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ ἠπελοῦσασθε, ἀλλὰ ἠγιάσθητε, ἀλλὰ ἠδικαιώθητε, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

12 Πάντα μοι ἔξεσιν, ἀλλ' ἢ πάντα ἠσμιφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' ἢ ἐγὼ ἔξουσιασθήσομαι ὑπὸ τίνος.

13 Τὰ βρώματι τῆ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῦ βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς κὺ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῆ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κῆριος τῆ σῶματι.

A. D. 57.

- 1 ἠγείρω.
- 2 ἠμαρ.
- 2 ἠξεγείρω.
- 3 τ.β. c. 7.5.
- 4 Ματ. 10. 19.
- 4 ἠρα-π.
- 4 ἠρω.
- 5 τοῦτο-Α.
- 5 ἠγαμαί.
- 6 εἶδω.
- 7 ver. 10.
- 8 ch. 15. 50.
- 8 ver. 17.
- 9 Mat. 17. 5.
- 9 Mat. 11. 8.
- 10 φῶμα.
- 11 α. ἢ γραφή
- 12 Γα. 1. 24.
- 12 Γα. 1. 10.
- 13 ch. 10. 8.
- 14 ἠρ.
- 15 ἀπολοῦσθαι.
- 16 ἠμαρ.
- 17 ἠκαρῶσθαι.
- 18 ch. 7. 35.
- 19 Ματ. 5. 29, 30.
- 20 ἠγοράσθαι.
- 21 ch. 7. 22.
- 22 2 Ρο. 2. 1.
- 23 ἠξεστίν-η.
- 24 ἠξομα.
- 25 Ματ. 27. 6, 9.
- 26 ἠα. 4. 34.
- 27 ἠεξῆζω.
- 28 ἠδὲ ἠρα τὸν αἰ. ἢ, ἠρατε τὸν, ἠλλῖ καὶ ἠρατε τὸν-π.
- 29 ch. 7. 4.
- 30 ἠα. 22. 25.
- 31 γραφῶν.
- 32 c. 13. 8, 10.
- 33 α. ἀποκρίνασθαι.
- 34 κ. ἠατα.
- 35 ἠατομαί.
- 36 2 Co. 6. 17.

14 Ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἠγείρε, καὶ ἠμαρ ἠξεγείρει διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

15 Οὐκ οἶδατε ὅτι τὰ σῶμα ἡμῶν, μέλη Χριστοῦ ἔστιν; ἢ ἄρα οὐ τὰ μέλη τῆ Χριστοῦ, ποιῶσα πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο.

16 Ἡ ἢ κὺ οἶδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῆ πόρνη, ἐν σῶμα ἔστιν; ἔσονται γὰρ, ἠφῆσιν, ἠοὶ δὺο εἰς σάρκα μίαν.

17 Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ, ἐν πνεύμα ἔσται.

18 Φείδεσθαι τὴν πορνείαν. Πᾶν ἠμαρτήμα ὁ ἐὰν ποιῆσθαι ἠνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σῶματός ἔστιν· ὁ δὲ πορνείων, εἰς τὸ ἰδίον σῶμα ἠμαρτάνει.

19 Ἡ οὐκ οἶδατε ὅτι τὸ σῶμα ἡμῶν, ναὸς τοῦ ἐν ἡμῖν ἠγίου Πνεύματος ἔστιν, οὐ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἑαυτῶν;

20 Ἡγοράσθητε γὰρ ἠτιμῆς· ἠδοξάσατε δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σῶματι ἡμῶν, ὁ καὶ ἐν τῷ πνεύματι ἡμῶν, ἠτινα ἔσται τοῦ Θεοῦ.

Κεφ. ζ'. ΠΕΡΙ δὲ ὧν ἠεγράψατέ μοι, ἠκαλὸν ἠνθρώπῳ ἠναϊκὸς μὴ ἠπειτεσθαι.

2 Διὰ δὲ τὰς ¹ πορνεί-
αις ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ
γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἐ-
κάστη τὸν ² ἴδιον ἄνδρα
ἐχέτω.

3 Τῇ γυναικὶ ὁ ἄνθρωπος
τὴν ⁴ ὑφειλομένην ⁵ εὖ-
νοιαν ⁷ ἀποδιδότω ὁμοί-
ως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ
ἀνδρὶ.

4 Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώ-
ματος οὐκ ⁹ ἐξουσιάζει,
ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ὁμοίως δὲ
καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἰδίου σώ-
ματος οὐκ ἐξουσιάζει,
ἀλλ' ἡ γυνή.

5 Μὴ ¹² ἀποστερεῖτε
ἀλλήλους, εἰ μὴ τι ¹⁵ ἂν
ἐκ συμφώνου πρὸς και-
ρὸν, ἵνα ¹⁶ σχολάζητε ¹⁷
¹⁸ τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ
προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ
τὸ αὐτό ¹⁹ ²⁰ συνέρχησθε,
ἵνα μὴ κειράξη ὑμᾶς ὁ
Σατανᾶς διὰ τὴν ²¹ ἄκρα-
σίαν ὑμῶν.

6 Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ
συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπι-
ταγὴν.

7 Θέλω ⁸ γὰρ πάντα
ἀνθρώπους ⁹ εἶναι ὡς καὶ
ἑμάντων ¹⁰ ἀλλ' ἕκαστος
ἴδιον ²² χρίσμα ἔχει ἐκ
Θεοῦ, ¹¹ ὡς μὲν οὕτως,
¹² ὡς δὲ οὕτως.

8 Λέγω δὲ τοῖς ²³ ὑγι-
μοῖς καὶ ταῖς ²⁷ χήραις
καλὸν αὐτοῖς ²⁶ ἐστὶν
εἶναι μείνωσιν ὡς καὶ γὰρ.

9 Εἰ δὲ οὐκ ²⁸ ἐγκρα-
τεῦνται, γαμησάτωσαν.

A. D. 87.

1 Mat. 19. 9.

2 εἰμι.

3 γαμεῖν, -ι.

4 Jan. 1. 42.

5 2 Co. 11. 29.

6 Ep. 6. 7.

7 ἀφελθῆν

8 ἀπό-α.

9 γαμεῖν, γ. 9.

10 ἀποδιδότω.

11 α. δεῖν.

12 ch. 6. 12.

13 χωρεῖω.

14 Re. 5. 10.

15 ἀφίσημι.

16 ch. 6. 7.

17 Ac. 8. 1.

18 α. εἶτε.

19 α. ἀδελφῆ.

20 σχολάζου-

21 τε-α.

22 εἰ τις-α.

23 Mat. 12. 44.

24 οὐτος-α.

25 ἀγαθῶν.

26 ἡγε, -α. αὐ

27 συνέρχησθε.

28 συνέρχο-

29 μασι. (-α.)

30 τὸν ἄνθρωπον

31 τῷ πνεύματι.

32 ἀδελφῶν αὐ-

33 ἀνδρὶ τῷ

34 πιστῶ-α.

35 Ac. 10. 14.

36 ἰδ-α.

37 Mat. 23. 25

38 Lu. 2. 23.

39 ἐν ἀγορα-

40 ταῖς-φ.

41 Ro. 1. 11.

42 ἀπολλῶν.

43 ἴ-α.

44 γ. 11. 32, 34

45 καλλῶν.

46 Lu. 2. 37.

47 εἶδη.

48 ch. 9. 25.

49 σώσεις, ἢ

50 μὴ ἰ-α. ἑα-

51 στω-α.

Κρεῖσσον γὰρ ² ἐστὶ ³ γα-
μησαί ἢ ⁴ πυροῦσθαι.

10 Τοῖς δὲ ⁶ γεγαμηκό-
σι παραγγέλλω οὐκ ἐγὼ,
ἀλλ' ὁ Κύριος, γυναῖκα
ὑπὸ ἄνδρος μὴ ⁸ χωρι-
σθῆναι. ¹⁰

11 Ἐάν δὲ καὶ ¹⁰ χωρι-
σθῆ, μενετω ἡγάμιος, ἢ
τῷ ἀνδρὶ ¹¹ καταλλαγή-
τω καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ
¹² ἰφιέναι.

12 Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ
λέγω, οὐχ ὁ Κύριος· εἴ-
τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει
ἄπιστον, καὶ αὐτὴ ¹⁴ συ-
νευδοκεῖ οἰκεῖν μετ'
αὐτοῦ, μὴ ¹² ἀφίετω αὐτήν.

13 Καὶ γυνὴ ¹⁶ ἢ ἥτις ἔ-
χει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ
ἢ αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν
μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφίετω
¹⁷ αὐτόν.

14 ¹⁸ Ἠγίασται γὰρ ὁ
ἄνθρωπος ὁ ἄπιστος ἐν τῇ
γυναικί ¹¹ καὶ ¹⁹ Ἠγίασται
ἢ γυνὴ ἢ ἄπιστος ἐν τῷ
²⁰ ἄνδρὶ. Ἐπεὶ ἄρα τὰ
τέκνα ὑμῶν ²⁰ ἀκίθαρ-
τά ² ἐστὶ· νῦν δὲ ²² ἁγία
² ἐστίν.

15 Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χω-
ρίζεται, χωριζέσθω· οὐ
²⁴ δεδουλωταί ὁ ἀδελφὸς
ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοῖ-
στοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ ²⁶ κέ-
κληκεν ἡμᾶς ὁ Θεός.

16 Τί γὰρ ²⁸ οἶδας, γυναῖκα,
εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις;
ἢ τί ²⁸ οἶδας, ἄνθρωπον, εἰ τὴν
γυναῖκα ²⁹ σώσεις;

17 Εἰ μὴ ἐκάστῳ ὡς
1 ἐμέρισεν ὁ Θεός, ἕκα-
στον ὡς 3 κέκληκεν ὁ
† Κύριος, οὕτω περιπα-
τεῖτω. Καὶ οὕτως ἐν
ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις
διατάσσομαι.

18⁵ Περιτετμημένος τις
3 ἐκλήθη; μὴ ἐπισπά-
σθω. Ἐν ἀκροβυστία τις
3 ἐκλήθη; μὴ περιτεμ-
νέσθω.

19 Ἡ περιτομὴ οὐδέν
11 ἔστι, καὶ ἡ ἀκροβυστία
οὐδέν 11 ἔστιν, ἀλλὰ 13 τή-
ρησεν ἐντολῶν Θεοῦ.

20 Ἐκαστος ἐν τῇ κλή-
σει ἣ 3 ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ
15 μενέτω.

21 Δοῦλος 3 ἐκλήθη;
μὴ σοι μελέτω· ἀλλ'
εἰ καὶ δύνασαι ἐλευθε-
ρος 17 γενέσθαι, μᾶλλον
18 χρῆσαι. 19

22 Ὁ γὰρ ἐν Κυρίῳ
3 κληθεὶς δοῦλος, ἀπε-
λεύθερος Κυρίου 11 ἔστιν·
ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος
3 κληθεὶς, δοῦλος 11 ἔστι
Χριστοῦ.

23 Τιμῆς 24 ἡγοράσθη-
τε· μὴ 17 γίνεσθε δούλοι
ἀνθρώπων.

24 Ἐκαστος ἐν τῷ 3 ἐκλή-
θη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ
15 μενέτω παρὰ 5 τῷ Θεῷ.

25 Περί δὲ τῶν 27 παρ-
θένων, ἐπιταγὴν Κυρίου
οὐκ ἔχω· 29 γνώμην δὲ δι-
δωμι ὡς 30 ἡλεημένους ὑπὸ
Κυρίου πιστὸς 11 εἶναι.

A. D. 56.

- 1 μαρίζω,
ch. 1. 13.
Ro. 12. 3.
• κήριος, -α.
2 δνίστημα,
ch. 3. 22.
3 καλίω.
† Θεός, -α.
4 ch. 9. 16.
2 Co. 6. 4.
5 περιτέμνω.
6 δέω. Γτίσθ.
7 κ. ἀκροβυσ-
8 λῶω.
9 γαμίω.
† λάβη γυ-
ναῖκα -π.
10 ἀμαρτάνω
11 εἶμι.
12 κ. τ. Ιστ.ι.
13 Eccles. 32.
(35.) 22.
Wisd. 6. 18.
14 ἔγω.
15 μένω.
5 ὄτι -δ.
|| Vide App.
16 συστάλλω
Ac. 5. 6.
17 γίνομαι.
18 χράω.
** τὸν κόσ-
μον, ὡς -π.
19 κ. ἀλεθε-
ρίαν.
20 ch. 11. 2.
Re. 7. 6.
21 ch. 9. 15.
22 Mat. 20. 30
Juo. 8. 59.
23 Ro. 12. 2.
Ph. 2. 8.
24 ἀγοράζω.
25 Mat. 28. 14
26 Mat. 6. 25.
27 Mat. 1. 23.
Ac. 21. 9.
28 ἀρέσκω.
29 ch. 1. 10.
30 ἀλέω. Γτα
31 κ. πράγμα-

26 Νομίζω οὖν τοῦτο
καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν
2 ἐνεστώσαν 4 ἀνάγκην,
ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ
οὕτως 11 εἶναι.

27 Δέδεσαι γυναῖκι;
μὴ ζητεῖ λύσιν. 8 Δέλυ-
σαι ἀπὸ γυναικός; μὴ
ζητεῖ γυναῖκα.

28 Ἐὰν δὲ καὶ 9† γή-
μης, οὐχ 10 ἡμαρτες· καὶ
εἰν 9 ἡμῆς ἢ παρθένος,
οὐχ 10 ἡμαρτε· θλίψιν
δὲ τῇ σαρκί 14 ἔξουσιν οἱ
τοιούτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν
φείδομαι.

29 Τοῦτο δὲ φημι, ἀ-
δελφοί, ὃ ὁ καιρὸς 11¹⁶ σιν-
νεσταλμένος· τὸ λοιπὸν
11 ἔστιν ἵνα καὶ οἱ ἔχον-
τες γυναῖκας, ὡς μὴ ἔχον-
τες 11 ὄσι·

30 Καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς
μὴ κλαίοντες· καὶ οἱ
χαίροντες, ὡς μὴ χαί-
ροντες· καὶ οἱ ἀγοράζον-
τες, ὡς μὴ 20 κατέχοντες·

31 Καὶ οἱ 18 χρωμένοι
** τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς
μὴ 21 καλαχρωμένοι· 22 πα-
ραγεῖ γὰρ τὸ 23 σχῆμα
τοῦ κόσμου τούτου.

32 Θέλω δὲ ὑμᾶς 25 ἀ-
μερίμους 11 εἶναι. Ὁ
ἀγαμος 26 μεριμᾷ τὰ 31
τοῦ Κυρίου, πῶς 28 ἀρέσει
τῷ Κυρίῳ·

33 Ὁ δὲ γαμήσας μερι-
μᾷ τὰ 31 τῷ κόσμῳ, πῶς
28 ἀρέσει || τῇ γυναίκι.

34 1 Μεμείρισται ἡ γυνή

καὶ ἡ παρθένος. Ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ ⁵τῷ Κυρίου, ἵνα ¹ἡ ἅγια καὶ σώματι καὶ πνεύματι ἡ δὲ ³γαμησάσα μεριμνᾷ τὰ ⁵τοῦ κόσμου, πῶς ⁷ἰρέσει τῷ ἀνδρὶ.

35 Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ἡμῶν αὐτῶν ⁹συμφέρον λέγω ἵνα βρόχον ἡμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ ¹¹εὐσχημον καὶ † εὐπρόσδερον τῷ Κυρίῳ ἀπερισπᾶστως.

36 Εἰ δὲ τις ¹²ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ¹ἡ ὑπέρακμος, καὶ ¹⁵οὕτως ὀφείλει ¹⁶γίνεσθαι ὃ θέλει, ποιεῖτω ἵνα ἁμαρτάνει ³γαμητίωσαν.

37 Ὅς δὲ ¹⁷ἔστηκεν ¹⁹ἀδραϊστὸς ¹ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐφουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τῷ ²⁰κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ.

38 Ὡστε καὶ ὁ ²¹ἐκγαμιζων, καλῶς ποιεῖ ^{**} ὁ δὲ μὴ ἐκγαμιζων, κρείσσον ποιεῖ.

39 Γυνὴ ²²δέδετα ^δνόμῳ ¹ἐφ' ὅσον χρόνον ²⁴ζῆ ¹ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐὰν δὲ ²⁵κοιμηθῆ ¹ὁ ἀνὴρ ¹αὐτῆς, ἐλευθερὰ ¹ἔστιν, ²⁶† θέλει ³γαμηθῆναι μόνον ἐν Κυρίῳ.

A. D. 57.

- 1 εἰμί.
2 μένω.
3 γαμίζω.
4 ch. 3. 18.
5 α. πράγμα-
τα.
6 e. 10. 19. 28.
Ac. 15. 29.
7 ἀρίστω.
* οἶδαμεν,
ὅτι πάντες
γνωστὸν ἔ-
χουμεν (ἡ
γνωσις α.
8 εἶδω.
9 ch. 6. 12.
10 ch. 13. 2. 8.
11 ch. 12. 24.
† εὐπρόσδε-
ρον α.
12 ch. 4. 6.
13 ch. 13. 5.
14 γνωσκίται α.
14 γνωσκίται,
Ro. 8. 29.
15 α. ἴδω.
16 γίνομαι.
17 ἔστηκεν.
18 α. ἔστιν.
19 ch. 15. 48.
5 al. transp.
20 κρείσσον.
|| γαμιζων, †
21 Mat. 22. 30
** καὶ ὁ μὴ
γαμιζων, α.
22 Lu. 2. 11.
Ac. 10. 36.
† δὲ ἑαυτῆ.
23 δὲ αὐτῆ α.
24 Vide App.
23 δόξα.
24 ἴδω.
25 κοιμηθῆς,
Jua. 11. 11.
26 v. τῷ ἀ-
θρήνῳ.
|| συνεθεῖρ α.
27 ch. 10. 25.
28, 29.
Ac. 23. 1.

40 Μακαριωτέρᾳ δὲ ¹ἔσ-
τιν ἐὰν οὕτω ²μείνη,
κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην ⁴δοκῶ δὲ καὶ γὰρ Πνεῦμα
Θεοῦ ἔχειν.

Κεφ. η'.
ΠΕΡΙ δὲ τῶν ⁶εἰδωλο-
θῦτων ^{**}οἶδαμεν ὅτι πάν-
τες γινώσκουσιν ἔχομεν. Ἡ
¹⁰γνωσις ¹²φουσιολογία, ἡ δὲ
ἀγάπη οἰκοδομεῖ.

2 Εἰ ¹δέ τις δοκεῖ [†]εἰ-
δέναι τι, οὐδὲ πῶ ⁴οὐ-
δὲν ¹⁴ἔγνωκε καθὼς δεῖ
¹⁴γινώσκειν.

3 Εἰ δὲ τις ἀγαπᾷ τὸν
Θεόν, οὗτος ¹⁴ἔγνωσται
ὑπ' αὐτοῦ.

4 Περί τῆς βρώσεως
οὐκ τῶν εἰδωλοθῦτων,
⁸οἶδαμεν ὅτι οὐδὲν ¹⁸εἰ-
δωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι
οὐδεὶς Θεὸς ¹ἕτερος ¹εἰ-
μὴ εἰς.

5 Καὶ γὰρ εἴπερ ¹εἰσι
λεγόμενοι θεοί, εἴτε ἐν
οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ ⁶τῆς
γῆς (ὡσπερ ¹εἰσι θεοὶ
πολλοὶ, καὶ κύριοι πολ-
λαί)

6 Ἀλλ' ἡμῖν εἰς Θεὸς
ὁ πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα,
καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν
καὶ ²³εἰς Κύριος Ἰησοῦς
Χριστός, ¹† δὲ οὗ τὰ
πάντα, καὶ ἡμεῖς οὐ
¹¹αὐτοῦ. ²⁶

7 Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν
ἡ γνῶσις, τινὲς δὲ τῆ
¹¹συνειδήσει τοῦ εἰδωλο-
λου ἕως ἄρτι, ὡς εἰδωλό-

αυτον ἐσθίουσι, και ἡ
συνείδησις αὐτῶν ἀσθε-
νη¹ οὔσα² μολύνεται.

8 Βρῶμα δὲ ἡμῶς οὐ³
παρίστησι⁴ τῷ Θεῷ⁵
οὔτε γὰρ⁶ εἰν φάγω-
μεν, ⁷περισσεύομεν⁸ οὐ-
τε εἰν μη φάγωμεν, ⁹ὕ-
στεροῦμεθα.

9 Βλέπετε δὲ μήπως ἡ
ἐξουσία ὑμῶν αὐτῇ
πρόσκομμα¹⁰ γένηται
τοῖς ἄσθενοῦσιν.

10 Ἐὰν γάρ τις ¹¹ἴδῃ
σε τὸν ἔχοντα γνώσιν,
ἐν ¹²εἰδωλείῳ κατακεί-
μενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις
αὐτοῦ ἀσθενοῦς ¹³ὄντος
δοικοδομηθήσεται εἰς τὸ
τὰ εἰδωλόθῃτα ἐσθίειν;

11 Καὶ ¹²ἀπολείται ὁ
ἀσθενῶν ἀδελφός ¹³ἐπὶ
τῇ σῆ¹⁴ ἠγνώσει, δι' ὃν
Χριστὸς ¹⁵ἠπέθανεν.

12 Οὕτω δὲ ἁμαρτάνοντες
εἰς τοὺς ἀδελφούς
και ¹³τύπτοντες αὐτῶν
τὴν συνείδησιν ἀσθενού-
σαν, εἰς Χριστὸν ¹⁴ἁμαρ-
τάνετε.

13 Διόπερ εἰ βρῶμα
σκανδαλίζει τὸν ἀδελ-
φόν μου, οὐ μὴ φάγω
πρόα εἰς τὸν ¹⁴αἰῶνα,
ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου
σκανδαλίσω.

Κεφ. θ'.

01 ΟΥΚ εἰμι ἀπόστολος;
οὐκ εἰμι ἐλεύθερος; οὐ-
χι Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν
Κύριον ἡμῶν ²ἑώρακα;

1 εἰμι.

2 Ro. 4. 11.

3 Ro. 3. 4.

4 Ac. 1. 25.

5 παραστήσει-ι. αλ.

6 συνείδησις.

7 Ro. 3. 6.

8 σπρίν⁷ ἢ

9 ἄρην-α.

10 s. δοτες.

11 Mar. 12. 44.

12 Ac. 22. 1.

13 ch. 12. 24.

14 ch. 2. 15.

15 ἰστί¹ μὴ-π.

16 ch. 9. 4. 6

17 πίνω.

18 γίνομαι.

19 ἀσθενέσιν-α

20 ἀδελφός

γενναίος

αλ. γοναι-

καγ-π.

21 εἶδω.

22 Ma. 10. 82

23 ch. 3. 10.

24 ἀπολλύω.

25 εἰ-α.

26 βλάπτει-π

27 Lu. 3. 14.

28 τὸν καρ-

πῶν-π. (καί.

29 ἀποθνήσ-

30 Mat. 24. 49

31 cf. Ps. 51. 4.

32 ch. 3. 3.

33 ἢ και ὁ νό-

μος ταῦτα

οὐ λέγει;-α

34 Mat. 11. 6.

35 Γέγραπ-

ται γάρ³⁶ ὁ

κημώσις-π

36 γράφαι.

37 Mat. 21. 19

38 De. 25. 4.

39 Vide App.

40 ἄρην.

41 ch. 16. 12.

42 Lu. 4. 23.

αὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς
¹ἔστε ἐν Κυρίῳ;

2 Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμι
ἀπόστολος, ἀλλά γε ὑ-
μῖν εἰμι ἢ γὰρ ³σφραγίς
τῆς ἐμῆς ⁴ἀποστολῆς ὑ-
μεῖς ⁵ἔστε ἐν Κυρίῳ.

3 Ἡ ἐμὴ ⁴ἀπολογία
τοῖς ἐμὲ ⁵ἀνακρίνουσιν,
αὕτη ⁶ἔστί.

4 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξου-
σίαν φαγεῖν και ⁵πίνειν;

5 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξου-
σίαν ἀδελφὴν γυναῖκα
περιάγειν, ὡς και οἱ λοι-
ποὶ ἀπόστολοι, και οἱ
ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, και
Κηφᾶς;

6 Ἡ μόνος ἐγὼ και
Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν
ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργά-
ζεσθαι;

7 Τίς ⁸στρατεύεται
ἰδίους ⁹ὕψωνις ποτέ;
τίς φυντεύει ἀμπελῶνα,
και ¹⁰ἐκ τοῦ καρποῦ αὐ-
τοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς
ποιμαίνει ποιμνὴν, και
ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς
ποιμνῆς οὐκ ἐσθίει;

8 Μὴ ⁹κατὰ ἄνθρω-
πον ταῦτα λαλῶ; ¹⁰Ἡ
οὐχὶ και ὁ νόμος ταῦτα
λέγει;

9 ¹⁰Ἐν γὰρ τῷ Μωσέ-
ως νόμῳ ¹¹γέγραπται¹²
¹³Ὁ φημώσις βοῶν ἀλο-
ῶντα. Μὴ τῶν βοῶν μέ-
λει τῷ Θεῷ;

10 Ἡ δὲ ἡμᾶς ¹¹πίν-
τως λέγει; Δι' ἡμᾶς γὰρ

1 ἔγραψα, ὅτι * ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἄροτριῶν ἄροτριῶν καὶ ὁ ἀλοῶν 1 τῆς ἐλπίδος αὐτῷ μετέχειν, ἐπ' ἐλπίδι.

11 Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ 10 3 πνευματικά 8 ἐσπειράμεν, μέγα 9 εἰ ἡμεῖς ὑμῶν 1α 16 σαρκικά θερίσομεν; 12 Εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, ἔμᾳλλον ἡμεῖς; 13 ἄλλ' οὐκ 13 ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ ἄλλ' πάντα 15 στέγουμεν, ἵνα μὴ ἐγκοπῆν τινα 18 δώμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ.

13 Οὐκ 17 οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τῶ ἱερῶ σφθίουσιν; οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ ** προσδρεύοντες, τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται;

14 Οὕτω καὶ ὁ Κύριος 21 διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν, ἐκ τοῦ εὐαγγελίου 23 ζῆν.

15 Ἐγὼ δὲ 11 οὐδενὶ 13 ἐχρησάμην τούτων. Οὐκ 1 ἔγραψα δὲ ταῦτα, ἵνα οὕτω 26 γένηται ἐν ἑμοί· 20 καλὸν γάρ μοι μᾳλλον 25 ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ.

16 Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ 2 ἔστι μοι 3 καύχημά· ἀνάγκη γὰρ μοι ἐπικείται· οὐαί

A. D. 57.

1 γράφω.

2 Vide App.

3 γάρ-α.

4 εἰμί.

5 ἐπ' ἐλπίδι

6 τοῦ μετέχειν.-α.

7 Ro. 15. 27.

8 Ro. 8. 20.

9 εἰ δὲ ἔστων

10 οἱκ. πεπίτευμαι, τίς ἔστω-α

11 α. κατὰ.

12 Lu. 16. 2.

13 πιστέω.

14 σπειρώ.

15 ε. ἔργον μὴ ἔστι. ἵνα.

16 ε. πράγμα-

17 τίθημι.

18 ε. μεθίζο-

19 μων.

20 χρονομα.

21 καταχρό-

22 μαί, c. 7. 31.

23 ch. 13. 7.

24 δίδωμι.

25 εἶδω.

26 δουλόω.

27 (μὴ ἂν ἀνόμος ᾖ τὸ νόμον.)-α.

28 παρεδεδό-

29 ούται.-α.

30 Mat. 15. 28

31 διατάσσω.

32 θεοῦ.-α.

33 Ac. 19. 39.

34 Χριστοῦ.-α.

35 κερδαίνω.

36 εἶπω (τὸν-εἶ)

37 οὐ κέρχομαι οὐδενὶ

38 τούτων.-α.

39 α. ἔχω (καὶ

40 ἀποθνήσκω)

41 γίνομαι.

42 πάντας

43 εἴλω-α.

44 πάντα.-α.

45 χέρις.-α.

† δέ μοι 2 ἔστιν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι.

17 Εἰ γὰρ 4 ἐκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· 5 εἰ δὲ ἄκων, 6 οἰκονομίαν 7 πεπίστευμαι.

18 Τίς οὖν μοι 2 ἔστιν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον 11 θῆσω τὸ εὐαγγέλιον 6 τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ 14 καταχρησασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

19 Ἐλεύθεροι γὰρ 2 ὄντες ἐκ πάντων, πᾳσιν ἐμμαντόν 18 ἐδούλωσα, ἵνα τοῖς πλείονας κερδήσω.

20 Καὶ 26 ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοῖς ὑπὸ νόμον κερδήσω.

21 Τοῖς 20 ἀνόμοις ὡς ἄνομος, (μὴ 2 ὄντος ἄνομος 11 Θεοῦ, ἀλλ' 22 ἐννομος 11 Χριστοῦ) ἵνα 13 κερδήσω ἀνόμους.

22 26 Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω. Τοῖς πᾳσι 26 γέγονα 2 τὰ πάντα, ἵνα 21 πάντως τινὰς σωσω.

23 * 1 Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνός αὐτοῦ 26 γένομαι.

24 Οὐκ 17 οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες,

πάντες μὲν τρέχουσιν, εἰς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτω τρέχετε ἵνα καταλάβητε.

25 Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐγκρατεύεται· ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἥρπυδι δὲ ἀφθαρτον.

26 Ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, ὡς οὐκ ἰδέσθω· οὕτω κωκυεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέριον.

27 Ἀλλ' ἵνα ἵπωμαίω μου τὸ σῶμα, καὶ δουλαγωγῶ μήπως ἄλλοις κηρέας, αὐτοὺς ἀδόκιμοι γένωμαι.

Κεφ. ε΄.

Οὐ θέλω ἡμεῖς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλῃ ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διήλθον·

2 Καὶ πάντες εἰς τὸν Μωσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ·

3 Καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῆμα πνευματικὸν ἔφαγον·

4 Καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον· ἔπιον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθίας πέτρας· ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός.

5 Ἀλλ' ὅκ ἐν τοῖς κλείουσιν αὐτῶν ἐδόκησεν

A. D. 57.

1 Phi. 3. 14.

2 καταστρέψαι.

3 καταλαβάνω.

4 κ. γάρ.

5 Lu. 13. 24.

6 Iou. 20. 25.

7 κ. κενά.

8 Nu. 11. 24.

9 ch. 7. 9.

10 ἐπιθυμία.

11 κ. ἀγωνίζομαι.

12 ὑπόψω.

13 λαμβάνω.

14 κωκυτεύω.

15 ἵπωμαίω.

16 Lu. 18. 5.

17 2Co. 11. 23.

18 Ex. 32. 6.

19 1cor. 10. 2.

20 ch. 6. 18.

21 γίνωμαι.

22 πίναξ.

23 κ. κενά.

24 ἀέριον, ἢ κλίμακον.

25 ἀέριον.

26 κ. κενά.

27 ἀπολλύω.

28 κ. 18. 13, 15.

29 ὑποψω.

30 ὑποψω.

31 Ro. 7. 14.

32 Ho. 9. 26.

33 φάγω.

34 καταστρέψαι.

35 Ho. 9. 10.

36 ch. 7. 10.

37 πίναξ.

38 κ. κενά.

39 ὑποψω.

40 ch. 2. 4, 12.

41 Mat. 3. 17.

ὁ θεός· κατεστρέφθησαν γὰρ ἐν τῇ ἔρημῳ.

6 Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κωκυεῖται ἐπιθυμήσαντες.

7 Μὴδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθὼς τινες αὐτῶν ὡς ἐγράφηται· Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παιζειν.

8 Μὴδὲ πορνεύομεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτοεὶς χιλιάδες.

9 Μὴδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐκείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄψεων ἀπόλωτον.

10 Μὴδὲ γογγύετε, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπόλωτον ὑπὸ τοῦ ὀλοφρέντου.

11 Ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις· ἡ ἐγγραφή δὲ πρὸς νοουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατετήρησεν.

12 Ὡστε ὁ δοκῶν ἐστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ.

13 Πειρασμὸς ὑμᾶς ἐκ εἰληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπιος πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὡς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ β

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘ. Α. Χ.

1 δύνασθε, 2 ἀλλὰ ποιή-
σει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ
τὴν 3 ἔκβασιν, τῇ 1 δύνασ-
θαι ὑμᾶς 4 ὑπενεγκεῖν.

14 Διόπερ, ἀγαπητοί
μου, φείγετε ἀπὸ τῆς
εἰδωλολατρείας.

15 Ὡς 5 φρονιμοὶ λέβω
κρίνατε ὑμεῖς ὁ φημι.

16 6 Τὸ ποτήριον τῆς
† εὐλογίας ὁ εὐλογημέν,
οὐχὶ 7 κοινωνία τῆ αιμα-
τος τῆ Κυρίου 10 ἐστὶ; 6 τὸν
ἄρτον ὃν 9 κλῶμεν, οὐχὶ
κοινωνία τῆ σώματος τῆ
† Κυρίου 10 ἐστὶ;

17 Ὅτι εἰς ἄρτος, ἐν σώ-
μα οἱ πολλοὶ 10 ἐσμεν·
οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ
ἐνὸς ἄρτος 11 μετέχομεν.

18 Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ
κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσ-
θιοντες τὰς θυσίας, 12 κοι-
νωνοὶ τῆ θυσιασθῆναι εἰσὶ;

19 Τί οὖν φημι; 6 ὅτι εἰ-
δωλον, ἢ 10 ἐστὶν; ἢ 6 ὅτι
εἰδωλόθυτον, τί 10 ἐστὶν;

20 Ἀλλ' 16 ὅτι ἂ 11 17 θύει
τὰ ἔθνη, 18 δαιμονίοις θύει,
καὶ οὐ Θεῷ· οὐ θέλω δέ
ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαι-
μονίων 19 γίνεσθαι.

21 Οὐ 1 δύνασθε ποτή-
ριον Κυρίου πίνειν, καὶ
ποτήριον δαιμονίων· οὐ
1 δύνασθε τραπέζης Κυ-
ρίου μετέχειν, καὶ τρα-
πέζης δαιμονίων.

22 Ἡ 20 παραζηλοῦμεν
τὸν Κύριον; μὴ ἰσχυρό-
τεροι αὐτοῦ 10 ἐσμεν;

A. D. 57.

1 δύνασθε.

2 ὅτι ἐπι-
κεῖν, γ.

2 ἔξομι.

3 He. 13. 7.

4 ὁποφίω,

2 Ti. 3. 11.

1 Pe. 2. 19.

Ps. 55. 12.

5 ch. 4. 10.

Mat. 25. 2.

6 α. κατὰ.

† εὐχαριστί-
ας-α.

7 Ro. 15. 26.

8 Ps. 24. 1.

9 κλῶαι.

† κυρίου-α.

10 εἰμί.

6 εἰς δεικ-
νον-γ. φ. α.

11 ver. 21, 30.

ch. 9, 10, 12.

He. 2. 14.

5. 13.

7. 13.

12 ver. 20.

Lu. 5. 10.

13 ch. 2. 14.

14 ver. 28, 29.

Ro. 13. 5.

|| Ἰερρόθυτον-Α

6 α. transp.

α. ἢ ὅτι εἰδ.

τί ἐστὶν; α.

15 Lu. 20. 37.

Jno. 11. 57.

Ac. 23. 30.

16 α φῆμαι.

†† α θύωσι,

δαιμ. θύ-
ουσι-α.

17 ch. 5. 7.

18 ver. 21.

Jno. 7. 20.

Ac. 17. 18.

19 γίνομαι.

20 Ro. 10. 19.

11. 11, 14.

Da. 32. 21.

Ecc. 30. 3.

23 Πάντα 8 μοι 2 2ξ-
εστιν, ἀλλ' οὐ πάντα
συμφέρει· πάντα 8 μοι
2 2ξεται, ἀλλ' οὐ πάντα
οἰκοδομῆ.

24 Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ
ζητήτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ
ἑτέρου 8 ἕκαστος.

25 Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ
πωλύμενον ἐσθίετε, μη-
δὲν ἀνακρίνοντας διὰ τὴν
συνείδησιν.

26 8 Τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ
γῆ, καὶ τὸ πλῆρωμα αὐ-
τῆς.

27 Εἰ 4 δέ 1 τις καλεῖ
ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, 9 καὶ
θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν
τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν
ἐσθίετε, μηδὲν 13 ἀνακρί-
νοντες διὰ τὴν 14 συνεί-
δησιν.

28 Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴ-
πῃ· Τοῦτο εἰδωλόθυτόν
10 ἐστὶ· μὴ ἐσθίετε, δι' ἐ-
κείνον τὸν 15 μνηστῆρα,
καὶ τὴν συνείδησιν 6 τοῦ
γὰρ Κυρίου ἡ γῆ, καὶ τὸ
πλῆρωμα αὐτῆς.

29 Συνείδησιν δέ λέγω
οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ
τὴν τοῦ ἑτέρου. Ἴνα τί
γὰρ ἡ ἐλευθερία μου
κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συ-
νειδήσεως;

30 Εἰ 8 δέ 1 ἐγὼ χάριτι
μετέχω, τί βλασφημοῦν-
μαι ὑπὲρ οὐ ἐγὼ εὐχα-
ριστῶ;

31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε,
εἴτε πίνετε, εἴτε τι

ποιείτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε.

32 Ἄπρόσκοποι ὡς γίνεσθε καὶ Ἰουδαίους καὶ Ἕλλησι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ

33 Καθὼς ὡς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἄρεσκῶ, μὴ ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι.

Κεφ. ια'.

6 ΜΙΜΗΤΑΙ μου ὡς γίνεσθε, καθὼς ὡς κἀγὼ Χριστοῦ.

2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις ἡ κατέχει.

3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντός ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός 13 ἔστι κεφαλὴ δὲ γυναικός, ὁ ἀνὴρ κεφαλὴ δὲ Χριστοῦ, ὁ Θεός.

4 Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεῶν, κατὰ 13 κεφαλῆς ἔχων, 14 καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

5 Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα 17 ἀκατακαλύπτῃ τῇ κεφαλῇ, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ἢ ἑωυτῆς· ἐν γὰρ 12 ἔστι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ 19 ἐξυρμημένη.

6 Εἰ γὰρ ὡς κατακαλύπτεται 20 γυνή, καὶ 21 κείρασθαι εἰ δὲ αἰσχρὸν

A. D. 97.

1 Ac. 24. 16.
Phi. 1. 10.

2 γίνεσθε.

3 καὶ ἐγώ.

4 σώσω.

5 ch. 4. 16.

6 ἐπίσω.

7 s. κατά.

8 εἰς-ε.

† conj. ἐξου-

σίας, s. ἐξου-

σίας.

† conj. ἀγα-

λασίας, s.

ἐχούσης.

9 οὐτε γυνή

χωρὶς ἀν-

δρῶς, οὐτε

ἀνὴρ χωρὶς

γυναικός, s.

8 μιμησόμε-

μαι.

9 παράδοσις

10 ch. 7. 30.

Ro. 1. 18.

11 Mat. 15. 2.

Col. 2. 8.

12 εἰς.

13 ver. 5, 7, 10.

14 s. ἑμαυτοῦ,

s. τῆ, i. e.

ἐμαυτοῦ.

15 s. ἑμαυ-

16 γυνή.

17 ver. 13.

Ge. 38. 16.

18 ver. 15.

|| αὐτῆς s.

αὐτῆς-α.

|| al. transp.

19 ἑμαυτοῦ,

ver. 6.

Ac. 21. 24.

20 s. κατά

τὴν κεφα-

λήν.

21 κείρα,

Ac. 9. 32.

22 He 1. 13.

Joh 26. 6.

23 δέδοται.

γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ
ἐμαυτοῦ, κατακαλύπτέ-
σθαι. 20

7 Ἄνθρωπος μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρὸς 12 ἔστιν.

8 Οὐ γὰρ 12 ἔστιν ἄνθρωπος ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρῶς.

9 Καὶ γὰρ οὐκ ἔκτισθη ὁ ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα.

10 Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἡ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς τοὺς ἰαγγέλους.

11 Πᾶσα ὡς οὐτε ἄνθρωπος χωρὶς γυναικός, οὕτως γυνὴ χωρὶς ἀνδρῶς, ἐν Κυρίῳ.

12 Ὡς περὶ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρῶς, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός· τὰ δὲ πάντα 16 ἐκ τοῦ Θεοῦ.

13 Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε πρέπον 12 ἐστὶ 16 γυναικα ἀκατακαλύπτου ἢ Θεῷ προσεύχεσθαι;

14 ἢ οὐδὲ αὐτῇ ἢ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἄνθρωπος μὲν ἐάν 18 κομῶ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστὶ·

15 γυνὴ δὲ ἐάν κομῶ, δόξα αὐτῇ 12 ἐστὶν, ὅτι ἡ κόμη αὐτῇ 22 περιβολαία 23 δέδοται αὐτῇ.

16 Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνομος ¹ εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην ² συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησῖαι τοῦ Θεοῦ.

17 Τοῦτο δὲ ³ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον, ἀλλ' εἰς τὸ ἥττον ⁴ συνέρχεσθε.

18 Πρῶτον μὲν γὰρ συνέρχομένων ὑμῶν ἐν ⁵ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀκούω ⁶ σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν· καὶ μέρος ⁷ τι πιστεύω.

19 Δεῖ γὰρ καὶ ⁸ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν ⁹ εἶναι, ἵνα οἱ ¹⁰ δοκιμοὶ φανεροὶ γένηνται ¹¹ ἐν ὑμῖν.

20 Συνέρχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ¹² ἔστι ¹³ Κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν.

21 Ἐκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον ¹⁴ προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν· καὶ ὅς μὲν πεινᾷ, ὅς δὲ ¹⁵ μεθύει.

22 Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ ¹⁶ καταφρονεῖτε, καὶ κατασιχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; ¹⁷ Τί ὑμῖν εἶπω; ἐπαινέσω ἢ ὑμᾶς ἐν τούτῳ; οὐκ ἐπαινῶ.

23 Ἐγὼ γὰρ ¹⁸ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ὃ καὶ ¹⁹ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν

A. D. 57.

1 εἰμ.

2 λαμβάνω.

3 Jno. 15.39.

4 κλάω.

5 παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶ.

6 ο. 14.23,26.

7 Ac. 10. 27.

8 ε. τὸν ἄρτον.

9 αἱ θρησκότητες αἱ δίδόμεναι.

10 Lu. 22.19.

11 ε. λαβε.

12 Mat. 26.28.

13 ch. 1. 10.

14 Mat. 9. 16.

15 κ. κατὰ.

16 Ac. 5. 17.

17 Ga. 5. 20.

18 Ro. 14.18.

19 γίνομαι.

20 κ. τοῦτο.

21 ch. 2. 1.

22 Re. 1. 10.

23 κ. τοῦ χρόνου.

24 Mar. 14.8.

25 ἔρχομαι.

26 τὸ κυρία, ἢ τὸ ἴδιον.

27 Mat. 24.49.

28 Ac. 2. 15.

29 κ. 20.

30 Mat. 6.24.

31 Lu. 16. 13.

32 ch. 3. 13.

33 κ. δρόματον.

34 Mat. 23. 14.

35 ἡμᾶς; Ἐν τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ.

36 παραλαμβάνω.

37 ch. 15. 3.

38 Mat. 16.3.

39 Ac. 15. 9.

40 παραδίδομαι, νοτ. 2.

τῇ νυκτὶ ἢ ²⁹ παρεδίδοτο, ² ἔλαβεν ἄρτον·

24 Καὶ εὐχαριστήσας ⁴ ἔκλασε, ⁶ κ. εἶπε· ⁸ Λάβετε, φαγεῖτε· ¹ τῷτο μου ¹ ἔστι τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ⁴ κλωόμενον· ¹ τῷτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἑμὴν ⁹ ἀνάμνησιν.

25 Ὡσαύτως καὶ ⁸ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δεῖπνῆσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον, ἢ καινὴ ⁹ διαθήκη ¹ ἔστιν ἐν τῷ ἑμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε ⁹ ὡσαύτως ἂν πίνετε, ¹ εἰς τὴν ἑμὴν ἀνάμνησιν.

26 Ὅσαύτως γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον ⁶ τοῦτο ¹ πίνετε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου ¹⁶ καταγγέλλετε, ἄχρις ¹⁸ οὗ ⁶ ἂν ²⁰ ἔλθῃ.

27 Ὡστε ὅς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον ⁸ τοῦτον, ¹ ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τῆ Κυρίου ²² ἀναξίως, ¹ ἔνοχος ¹ ἔσται τοῦ σώματος καὶ ⁶ αἵματος τοῦ Κυρίου.

28 ²⁴ Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω.

29 Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ⁶ ἀναξίως, ¹ ²⁶ κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ ²⁸ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου·

30 Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ

1 ἄρρωστοι, καὶ κοιμώ-
ται ἱκανοί.

31 Εἰ ὁ γὰρ ἑαυτοὺς
διεκρίνομεν, ἐκ ἂν ἐκρι-
νόμεθα.

32 Κρινόμενοι ἔδε, ὑπὸ
τοῦ Κυρίου ὁ παιδευόμε-
θα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ
κατακριθῶμεν.

33 Ὅποτε, ἀδελφοί μου,
συνερχόμενοι εἰς τὸ
φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέ-
χασθε.

34 Εἰ ὁ δέ τις πεινῶ,
ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ
εἰς κρίμα συνέρχησθε.
Τὰ δέ λοιπὰ, ὡς ἂν ἔλ-
θῃ, διατάξομαι.

Κεφ. ιβ'.

ΠΕΡΙ δὲ τῶν πνευμα-
τικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέ-
λω ὑμᾶς ἀγνοεῖν.

2 Οἴδατε εἶδη τῆς ἐθνη-
2 ἤτε, πρὸς τὰ εἶδωλα τὰ
ἄφωνα, ὡς ἂν ἤγε-
σθε, ἀπαγοόμενοι.

3 Διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι
οὐδεὶς ἐν Πνεύματι Θεοῦ
λαλῶν, ἢ λέγει ἀνά-
θεμα Ἰησοῦν καὶ οὐδεὶς
δύναται εἰπεῖν Κύριον
Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν Πνεύ-
ματι ἁγίῳ.

5 Διαιρέσεις δὲ χα-
ρισμάτων εἰσι, τὸ δὲ
αὐτὸ Πνεῦμα.

5 Καὶ διαιρέσεις δια-
κονικῶν εἰσι, καὶ ὁ αὐ-
τὸς Κύριος.

6 Καὶ διαρέσεις ἐνεργη-
μάτων εἰσι, ὁ δὲ

A. D. 57.

1 Mat. 14. 14.

2 εἰμί.

3 εἰ-δ.

4 διακρίνω.

5 δίδωμι.

6 δὲ ἐπὶ εν-

εία, παιδ.-α.

7 Ac. 7. 22.

8 Co. 6. 9.

9 2 Co. 4. 2.

10 Mar. 16. 16.

11 ch. 6. 12.

12 ε. εἰς τὸ

κρινάμεν

δειπνῶν.

13 Ἐρχομαι.

14 κ. πραγμά-

των v. χα-

ρισμάτων.

15 Ro. 7. 14.

16 1a. 33. 6.

17 ἐνεργεῖα θε-

νύματος, -n.

18 Ro. 14. 1.

19 εἶδος.

20 ch. 14. 26.

21 Ecc. 47. 17.

22 ὅτι ὅτε ἐθ-

νη ἤτε, -α.

23 αἰ. ὅτε ἐθνη

ἤτε, conj.

24 ὅτι ὅτε ἐθ-

νη ἤτε, ἤτε.

25 Ἐμορφα, -n.

26 ch. 14. 10.

27 εἶπω.

28 Mat. 27. 3, 31

29 αἰ. ἰδίαι.

30 κ. μερίδες.

31 λέγει Ἄ-

νάθεμα Ἰη-

σοῦς κ. Ἰη-

σοῦ -ε.

32 ch. 16. 22.

33 εἰπεῖν Ἐύ-

ριος Ἰη-

σοῦς -n.

34 ver. 5, 6.

35 ch. 16. 15.

36 Lu. 10. 40.

37 ver. 10.

αὐτός ἐστι Θεός, ὁ
ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν
πᾶσιν.

7 Ἐκάστῳ δὲ δίδεται
ἢ φανέρωσις τοῦ Πνεύ-
ματος πρὸς τὸ συμφέ-
ρον.

8 Ὡ, μὲν γὰρ διὰ τοῦ
Πνεύματος δίδεται λό-
γος σοφίας, ἄλλω δὲ
λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ
αὐτὸ Πνεῦμα.

9 Ἐτέρῳ δὲ πίστις, ἐν
τῷ αὐτῷ Πνεύματι ἄλλω
δὲ χάρισμα ἰαμάτων,
ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι.

10 Ἄλλω δὲ ἐνεργη-
ματα δυνάμεων, ἄλλω
δὲ προφητεία, ἄλλω δὲ
14 διακρίσεις πνευμάτων,
ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν,
ἄλλω δὲ ἐρμηνεῖα
γλωσσῶν.

11 Πάντα δὲ ταῦτα ἐν-
εργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ
Πνεῦμα, διαίρων ἰδίαι
ἐκάστῳ καθὼς βούλε-
ται.

12 Καθίπερ γὰρ τὸ
σῶμα ἐν ἐστὶ, καὶ μέλη
ἔχει πολλά, πάντα δὲ
τα μέλη τοῦ σώματος
τῆ ἐνός πολλά ὄντα,
ἐν ἐστὶ σῶμα οὕτω καὶ
ὁ Χριστός.

13 Καὶ γὰρ ἐν ἐνὶ
Πνεύματι ἡμεῖς πάντες
εἰς ἐν σῶμα ἐβαπτισ-
θημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι,
εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δού-
λοι, εἴτε ἐλεύθεροι καὶ

πάντες * εἰς ἓν Πνεῦμα
1 ἐποτίσθημεν.

14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα
οὐκ ἔστιν ἓν μέλος,
ἀλλὰ πολλά.

15 Ἐὰν εἶπῃ ὁ ποῦς
"Ὅτι οὐκ εἰμι χεὶρ, οὐκ
εἰμι ἐκ τοῦ σώματος" οὐ
παρὰ τῆτο οὐκ ἔστιν ἐκ
τοῦ σώματος;

16 Καὶ ἔαν εἶπῃ τὸ
ὄφθαλμὸς, "Ὅτι οὐκ εἰμι ὄφ-
θαλμὸς, οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ
σώματος" οὐ παρὰ τοῦ-
το οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώ-
ματος;

17 Εἰ ὅλον τὸ σῶμα
ὄφθαλμὸς, ποῦ ἡ ἀκοή;
εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ
12 ὄσφρησις;

18 Νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς 13 ἐ-
θετο τὰ μέλη, ἓν ἕκασον
αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, κα-
θὼς 14 ἠθέλησεν.

19 Εἰ δὲ 3 ἦν τὰ πάντα
ἐν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα;

20 Νῦν δὲ πολλά μὲν
μέλη, ἐν δὲ σῶμα.

21 Οὐ δύναται 6 δὲ
† ὄφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ
χερὶ "Χρεῖαν σου οὐκ
ἔχω" ἢ πῖλιν ἢ κεφαλῇ
τοῖς 17 ποσὶ "Χρεῖαν ὑ-
μῶν οὐκ ἔχω."

22 Ἀλλὰ πολλῶν μάλ-
λον τὰ δοκοῦντα μέλη
τοῦ σώματος ἀσθενέ-
στερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖα
3 ἔστι.

23 Καὶ 18 ἂ δοκοῦμεν
19 ἀτιμότερα 3 εἶναι τοῦ

A. D. 57.

* Vide App.

1 ποτίσω.

2 περιτίθημαι,

Mat. 21. 33.

27. 28, 48.

Mar. 12. 1.

15. 17, 36.

Jno. 19. 29.

3 εἰμί.

4 ver. 23.

5 Mar. 15. 43.

† τιμῆς-σ.

6 s. ἴνα αὐ-

τοῖς τιμῆν

περισσοτέρ-

αν περιτί-

θημεν.

7 συγκατέ-

νομαί.

He. 4. 2.

2 Mac. 15. 39.

8 s. μέλος.

9 s. τιμῆς.

† σχίσμα-

τα-σ.

9 συμπά-

σιν-σ.

10 Ro. 8. 17.

|| συγχαίρει-σ

11 cb. 13. 6.

Lu. 15. 6.

Ph. 2. 17, 18

μέλους-σ.

12 Ju. 16. 9.

1 Sa. 26. 19.

13 τίθημι.

14 θέλω.

15 Ps. 20. 19.

83. 8.

108. 8.

16 Pr. 1. 5.

11. 14.

†† ἄ-σ.

17 ποῦς.

†† ἀπόστο-

λοι-σ.

18 s. κατὰ.

19 s. μέρος.

20 ver. 9, 28.

Is. 46. 11.

21 διδομι.

σώματος, τούτοις τιμῆν
περισσοτέραν περιτίθη-
μεν καὶ τὰ ἀσχήμονα
ἡμῶν 4 εὐσχημοσύνην πε-
ρισσοτέραν ἔχει.

24 Τὰ δὲ 5 εὐσχήμονα
ἡμῶν, οὐ χρεῖαν ἔχει. †
Ἄλλ' ὁ Θεὸς 7 συνεκέ-
ρασε τὸ σῶμα, τῷ 8 ὑ-
στεροῦντι 9 περισσοτέραν
21 δούς τιμῆν.

25 Ἴνα μὴ 3 ἦ ἰσχίμα
ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ
αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων με-
ριμῶσι τὰ μέλη.

26 Καὶ εἴτε πάσχει
ἐν μέλος, 10 συμπάσχει
πάντα τὰ μέλη· εἴτε
δοξάζεται ἐν μέλος,
11 || συγχαίρει πάντα τὰ
μέλη.

27 Ὑμεῖς δὲ 3 ἔτε σῶμα
Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ
* μέρους.

28 Καὶ οὖς μὲν 13 ἐθετο
ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
πρῶτον ἀποστόλους, δεύ-
τερον προφήτας, τρίτον
διδασκάλους, ἔπειτα δυ-
νάμεις, εἶτα χαρίσματα
ιαμάτων, 15 ἀντιλήψεις,
16 κυβερνήσεις, γένη
γλωσσῶν.

29 Μὴ πάντες †† ἀπό-
στολοι; μὴ πάντες προ-
φῆται; μὴ πάντες δι-
δάσκαλοι; μὴ πάντες
δυνάμεις;

30 Μὴ πάντες χαρί-
σματα ἔχουσιν 20 ἰαμάτων;
μὴ πάντες γλώσσαις

λαλώσι; μὴ πάντες ¹ διερμηνεύουσι;

31 ² Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ ³ κρείττονα⁴· καὶ ἔτι καθ' ⁵ ἵκπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

Κεφ. ιγ'.

ΕἶΑΝ ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ⁷ ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, ⁸ ἴ⁹ γέγονα χαλκός ¹¹ ἢ ἡχῶν, ἢ κύμβυλον ¹⁸ ἄλαλίζον.

2 Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα, καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν³ καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη ¹⁶ μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, ¹⁷ οὐθέν εἰμι.

3 Καὶ ἐὰν ¹⁰ ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμα μὲν ἵνα ²¹ καυθῆσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ²³ ὠφελοῦμαι.

4 Ἡ ἀγάπη ²⁵ μακροθυμεῖ, χρηστεύεται ἢ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ⁷ ἢ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ ²⁷ φυσιοῦται,

5 Οὐκ ²⁹ ἄσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ ¹¹ τὰ ἑαυτῆς, οὐ ³¹ παροφύεται, οὐ ³² λογίζεται τὸ κακόν,

6 Οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ. ²² συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ·

7 Πάντα ³⁴ ἢ στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα

A. D. 57.

1 Lu. 24. 27.

2 Ro. 9. 6.

3 ch. 13. 4.

4 μεῖζονα-ν

5 καταργῶ.

6 Ro. 7. 13.

7 ch. 12. 27.

8 ἰδ-ί.

9 ch. 8. 1.

10 ἔρχομαι.

11 ἔν εἰμι ἢ

χαλκός-ν.

9 γίνομαι.

10 εἰμι.

11 Lu. 21. 25.

12 ch. 3. 1.

13 Mar. 5. 38.

14 λαλῶ.

15 λογίζομαι.

16 Lu. 16. 4.

17 Jno. 9. 58.

18 Ja. 1. 23.

19 Ro. 12. 20.

9 ὡς 8. καὶ-ί.

10 ψωμίζω.

20 Nu. 12. 8.

21 καυθῆσωμαι, -ν.

21 καίω. ἴκω

22 ἐπιγινώσκω.

23 ch. 14. 6.

24 Ro. 12. 13.

25 Mat. 18. 26.

26 ch. 12. 31.

27 ch. 5. 2.

28 κ. χαρισμάτα.

29 ch. 7. 36.

11 τὸ μὴ ἑαυτῆς-ν.

11 γλώσσαις-ν.

30 Ac. 2. 4.

31 Ac. 17. 16.

32 ch. 4. 1.

2 Co. 10. 2.

33 ch. 12. 26.

34 ch. 9. 12.

65 ἀτέργει-ν.

35 v. 15. 32.

11 πνεύματα-ν.

ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.

8 Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ² ἐκπίπτει. Εἴτε δὲ προφητεῖαι καταργηθήσονται, εἴτε γλώσσαι παύσονται, εἴτε γνῶσις ⁴ καταργηθήσεται.

9 Ἐκ ⁶ μέρους ⁷ γὰρ γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν·

10 Ὅταν δὲ ⁸ ἔλθῃ τὸ τέλειον, ⁹ τότε ¹ τὸ ἐκ μέρους ⁴ καταργηθήσεται.

11 Ὅτε ¹⁰ ἡμῖν ¹² νήπιος, ὡς νήπιος ¹⁴ ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ¹⁵ ἐλοιζόμεν¹⁷· ὅτε δὲ ⁹ γέγονα ἀνήρ, ⁴ κατήρηκα τὰ τοῦ νηπίου.

12 Βλέπομεν ² γὰρ ἄρτι δι' ¹⁸ ἐσόπτρου ³ ὡς ἐν ²⁰ αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ²² ἐπιγινώσκω καθὼς κ. ²³ ἐπεγνώσθην.

13 Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· ⁷ μεῖζον δὲ τούτων ἢ ἀγάπη.

Κεφ. ιδ'.

24 **ΔΙΩΚΕΤΕ** τὴν ἀγάπην, ²⁶ ζηλοῦτε δὲ τὰ ²⁸ πνευματικά· μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε.

2 Ὁ ³ ἄρ λαλῶν ¹³⁰ γλώσση, ἐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ Θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, ³⁵ **|||** πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘ. Α. ΧΙΥ.

3 Ὁ δὲ προφητεύων, ἰνθρώποις λαλεῖ¹ οἰκοδομὴν καὶ² παράκλησιν καὶ³ παραμυθίαν.

4 Ὁ λαλῶν * γλώσση, ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ ὁ δὲ προφητεύων, ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ.

5 Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. Μείζων γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἔκτος εἰ μὴ διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομηθῇ⁷ λάβη.

6 Νυνὶ δέ, ἀδελφοί, εἰν⁸ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς¹¹ ὠφελήσω, εἰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν¹³ ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν¹⁵ προφητείᾳ, ἢ ἐν διδαχῇ;

7 Ὅμως ἵα ἄψυχα φωνὴν¹⁶ ἰδόντα, εἴτε¹⁷ αὐλός, εἴτε¹⁸ κιθάρα, εἰν¹⁹ διαστολὴν τοῖς²⁰ φθόγος μὴ¹⁶ ὡς, πῶς²¹ ἠνωσθήσεται τὸ²³ αὐλοῦμενον ἢ τὸ²⁴ κιθαριζόμενον;

8 Καὶ γὰρ εἰν²⁵ ἀηλὸν φωνὴν σάλπιγγ¹⁶ ὡς, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον;

9 Οὕτω καὶ ἡμεῖς διὰ τῆς γλώσσης εἰν μὴ εὐσημον λόγον¹⁶ ὄντε, πῶς²¹ ἠνωσθήσεται τὸ λαλόμενον;² ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα²⁷ λαλοῦντες.

10 Τσαῦτα, εἰ τύχοι,

A. D. 57.

- 1 ch. 3. 9.
- 2 Ro. 14. 19.
- 2 εἰμί.
- 3 Lu. 2. 25.
- 4 Ac. 4. 36.
- 4 ch. 12. 2.
- * γλώσσαις-η
- 5 ch. 12. 31.
- Lu. 6. 15.
- † πνευματικῶν-η.
- 6 pro πνευματικῶν, so. χαρισμάτων
- 7 λαμβάνω.
- ‡ προφητεύετε-η. (μαι.
- 8 προσέχομαι.
- 9 ἔρχομαι.
- 10 ver. 15, 32.
- ch. 2. 11.
- Ro. 1. 9.
- 11 ὠφελέω.
- 12 ver. 15, 19.
- ch. 1. 10.
- Lu. 24. 45.
- 13 ver. 26.
- ch. 1. 7.
- 14 Mat. 13. 22
- Ep. 5. 11.
- 15 ch. 12. 10.
- Ro. 12. 6.
- § conj. Ὅμως
- α. Ὅμοιος.
- 16 εἶπωμι.
- 17 1Sa. 10. 5.
- Is. 5. 12.
- 18 Re. 5. 8.
- 19 Ro. 3. 22.
- 20 Ro. 10. 15.
- || διδῶ-ι.
- 21 γινώσκω.
- 22 ver. 23, 24.
- Ac. 4. 13.
- 23 Mat. 11. 17
- 24 Re. 14. 2.
- 25 Lu. 11. 44.
- 26 εἶδα.
- 27 λαλέω.
- ** γλώσσῃ-ι.
- 28 Wis. 19. 12

γῆν φωνῶν² ἔστιν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν⁴ αὐτῶν¹ ἄφωνον.

11 Ἐάν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος² καὶ ὁ λαλῶν, ἐν³ ἡμοί βάρβαρος.

12 Οὕτω κ. ὑμεῖς, ἐπεὶ ὤηλωταί² ἔστε[†] πνευματικῶν, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα[‡] περισσεύητε.

13 Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσση, ἔπροσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ.

14 Ἐάν γὰρ προσεῖχω μά γλώσση, τὸ¹⁰ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ¹² νοῦς μου¹³ ἀκαρπὸς² ἔστι.

15 Τί οὖν² ἔστι; ἔπροσεύχομαι τῷ πνεύματι, ἔπροσεύχομαι δὲ καὶ τῷ νοί⁸ ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοί.

16 Ἐπεὶ δὲν εὐλογήσῃ⁴ τῷ¹ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τοπον τοῦ²² ἰδιώτου, πῶς ἔρεῖ τὸ ἄμην ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ, ἐπειδὴ τί λέγει, οὐκ²⁶ οἶδε.

17 Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἔτερος οὐκ οἰκοδομεῖται.

18 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ^δ μα, πάντων ὑμῶν μᾶλλον^{**} γλώσσαις²⁷ λαλῶν

19 Ἄλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους^α δια τοῦ νοός μου λαλήσαι, ἵνα καὶ ἄλλους^β κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσση.

20 Ἀδελφοί, μὴ παιδία^α γίνεσθε ταῖς^β φρεσίν' ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ^γ τέλειοι^δ γίνεσθε.

21 Ἐν τῷ νόμῳ^ε γέγραπται· Ὅτι ἐν ἰετέρο-γλώσσοις, καὶ ἐν χεῖρεσιν ἰετέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονται μου, λέγει Κύριος.

22 Ὡστε αἱ γλώσσαι εἰς σημεῖόν^α εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις^β ἢ δὲ προφητεία, οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν.

23 Ἐάν οὖν^α συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, ^β εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται^γ ἢ ἀπίστοι,^δ οὐκ ^ε ἐροῦσιν ὅτι μαινέσθε;

24 Ἐάν δὲ πάντες προφητεύωσιν, ^α εἰσέλθῃ δέ τις ἀπίστος, ἢ ἰδιώτης, ^β ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ^γ ἀνακρινέται ὑπὸ πάντων

25 Καὶ οὕτω τὰ κρυπτά τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ^α γίνετα^β· καὶ οὕτω^γ ^δ πέσω ἐπὶ πρόσ-

A. D. 57.

1 Mat. 2. 8.
11. 4.2 τῷ νοῦ μου^δ

3 Lu. 1. 4.

4 Ac. 21. 21.

5 Ro. 2. 18.

6 Ga. 6. 6.

7 γίνεσθε.

8 Fr. 7. 7.

9 9. 4.

10 11. 12.

11 ch. 2. 6.

12 Phl. 3. 15.

13 He. 5. 14.

† γίνεσθε-α.

6 γράφω,

14 Is. 28. 11, 12.

† ἰετέροις

γλώσσαις-β

5 ἰετέρων-α.

7 εἰμί.

8 α. ἴστω, γ.

λαλείτωσαν.

9 α. τις.

10 ch. 4. 7.

11 6. 5.

12 11. 29, 31.

13 Mat. 16. 2.

14 11 συνέρχομαι.

15 ἀποκαλύπτω.

16 εἰσέλθω.

17 εἰσέλθω-α.

18 15 Mat. 18. 15.

19 Lu. 21. 9.

20 2 Co. 6. 5.

21 12. 20.

22 Ja. 3. 16.

23 Fr. 26. 28.

17 ch. 2. 4.

24 αἰρήνη.

25 ὅς ἐστι-α.

18 τίς ται.

†† ἀγίως, αἰ

γινώσκω-α.

†† 34 et 35,

transp. post

vs. 40.

σπον, προσκυνήσῃ τῷ Θεῷ,^α ἀπαγγέλλων ὅτι ὁ Θεὸς ὄντως ἐν ἡμῶν^β ἔστι.

20 Τί οὖν^α ἔστιν, ἀδελφοί; ὅταν^β συνέρχησθε, ἕκαστος ἡμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδασχὴν ἔχει, γλώσσαν ἔχει, ἀποκαλυπνύν ἔχει, ἐρμηνεύειαν ἔχει πάντα πρὸς οἰκοδομίαν^γ τὴν γενέσθω.^δ

21 Εἴτε γλώσση τις λαλεῖ, κατὰ δύο, ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς,^α καὶ ἑνὰ μέρος^β καὶ εἰς διερμηνεύτω.

22 Ἐάν δὲ μὴ^α τῇ διερμηνεύτης,^β σιγᾷ τῷ ἐκκλησίᾳ^γ ἑαυτῷ δὲ λαλεῖτω καὶ τῷ Θεῷ.

23 Προφήται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ^α ἄλλοι^β διακρινέτωσαν.

24 Ἐάν δὲ ἄλλω^α ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ,^β ὁ πρῶτος σιγήτω.

25 Δόνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μαθηθῶσιν, καὶ πάντες παρακαλῶνται.

26 Καὶ^α πνεύματα προφητῶν προφηταῖς ὑποτάσσεται.

27 Οὐ γὰρ^α ἔστιν^β ἀκαταστασίας ὁ Θεός, ἀλλ' εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἡαγίων.

28 Ἡ γυναῖκες ἀνδρῶν

ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγά-
τωσαν. Οὐ γὰρ ² ἐπι-
τέτραπται αὐταῖς λα-
λεῖν, ἀλλ' ἵπυποτάσσεσθαι,
καθὼς καὶ ὁ νόμος
λέγει.

35 Εἰ δέ τι ²⁸ μαθεῖν
θέλουσιν ⁵ ἐν οἴκῳ τοῖς
ιδίους ἀνδρας ἐπερωτά-
τωσαν. ⁷ Αἰσχροὺν γὰρ
⁸ ἔστι ἡ γυναῖξιν ἐν ἐκ-
κλησίᾳ λαλεῖν.

36 Ἡ ἀφ' ὑμῶν ὁ λό-
γος τοῦ Θεοῦ ² ἐξηλθεν;
ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους ¹¹ κα-
τήντησεν;

37 Εἰ τις δοκεῖ προφη-
της ⁸ εἶναι ἢ ¹³ πνευματι-
κός, ἐπιγινωσκέτω ἃ ἴσά-
φω ὑμῖν, ὅτι ⁶ τῷ ¹ Κυρίῳ
⁹ εἰσὶν ἐντολαί.

38 Εἰ δέ τις ἄγνοεῖ,
¹ ἄγνοεῖτω.

39 Ὡςτε, ἀδελφοί, ¹⁵ ζη-
λοῦτε τὸ προφητεῖν,
καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις
μὴ κωλύετε.

40 Πάντα ^{††} ¹⁷ εὐσχη-
μόνως καὶ κατὰ ¹⁸ τάξιν
¹⁹ γινέσθω.

Κεφ. ιε'.

ΓΝΩΡΙΖΩ δὲ ὑμῖν, ἀ-
δελφοί, τὸ εὐαγγέλιον
^δ ²⁵ εἰρηγγελισάμην ὑμῖν,
^δ καὶ ² παρελάβετε, ἐν
^φ καὶ ²³ ἐστήκατε

² Δι' οὗ καὶ σώζεσθε,
^{§§} ²⁴ τίνι λόγῳ ²⁵ εἰρηγγελι-
σάμην ὑμῖν, ^{|||} εἰ ²⁶ κατέ-
χετε ²⁷ ἔκτος εἰ μὴ εἰκῆ
ἐπιστεύσατε.

A. D. 57.

1 παραδίδομα

2 παραλαμ-
βάνω ἑται-
*

3 ἐπιτέτρα-

4 ἐπιτέτρα-

† ὑποτάσσει-

θωσαν-α.

4 ἀποδηήσω

5 ch. 7. 2.

6 θάπτω.

7 ch. 11. 6.

8 εἰμί.

† γυναῖκί-τ.

9 ἐπίχομα-

10 ὑποταμί-

11 καταστάω.

12 α. ἐν βίω.

13 ch. 2. 15.

14 κοίμαί.

5 ἔστιν ἐντο-

λά; α. ἔστιν,

α. εἰσὶν aba-

que ἑντολαί.

|| ἄγνοεῖται-
α. α. conj.

ἄγνοεῖσθω.

15 ch. 12. 31.

** ὡσπερὶ

τῶ-α.

16 Nu. 12. 12.

†† δέ-α.

17 ch. 12. 23.

18 Col. 2. 5.

19 γίνωμαι.

20 δίδωμι.

†† πτωχὴ καὶ

ἀνετηθή-α.

21 2 Co. 6. 1.

22 κοπιᾶζω.

23 ἵστημι.

§§ ἵστα... ἑ-

μίτ,-α.

24 α. ἐπί.

25 εὐαγγελί-

ζωμαι.

||| ὀφείλετε

κατὰ χεῖν-α.

26 Ro. 1. 18.

27 α. λόγον.

28 μαρθεῖναι.

29 εὐαγγέλιον.

3 ¹ Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν
ἐν πρώτοις ὁ ^κ ² παρέλα-
βον, ὅτι Χριστὸς ⁴ ἀπέθα-
νεν ὑπὲρ ἡμῶν ἀμαρτιῶν ἡ-
μῶν, κατὰ τὰς γραφάς·

4 Καὶ ὅτι ⁶ ἔθαψεν, καὶ ὅτι
²⁰ ἐγήγερται ἡ τρίτη ἡμέ-
ρα, κατὰ τὰς γραφάς·

5 Καὶ ὅτι ¹⁰ ὤφθη Κη-
φᾶ, εἶτα τοῖς δώδεκα.

6 Ἐπεὶ ¹⁰ ὤφθη ἐπ' αὐτῶν
πεντακοσίους ἀδελφοῖς
ἐφ' ἑαυτοῖς, ἐξ ὧν οἱ πλείους
μένοντι ¹² ἕως ἄρτι, τινὲς
δὲ καὶ ¹⁴ ἐκοιμήθησαν.

7 Ἐπεὶ ¹⁰ ὤφθη Ἰα-
κώβῳ· εἶτα τοῖς ἀποσ-
τόλοις πᾶσιν.

8 Ἐσχάτον δὲ πάντων,
^{**} ὡσπερὶ τῷ ¹⁶ ἑκτῷ
ματι, ¹⁰ ὤφθη καί μοι.

9 Ἐγὼ γὰρ εἰμι ὁ ἐλά-
χιστος τῶν ἀποστόλων,
ὅς οὐκ εἰμι ἰκανὸς κα-
λεῖσθαι ἀπόστολος, δι-
ὅτι ²⁰ ἐδίωξα τὴν ἐκκλη-
σίαν τοῦ Θεοῦ.

10 Χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι
ὁ εἰμί· καὶ ἡ χάρις αὐ-
τοῦ ἢ εἰς ἐμὲ, ¹¹ οὐ ²¹ κεν-
νή ¹⁹ ἐγενήθη, ἀλλὰ πε-
ρισσότερον αὐτῶν πάν-
των ²² ἐκοπίασα· ἐκ ἐγὼ
δὲ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ
Θεοῦ ἢ σὺν ἐμοί.

11 Εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε
ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσο-
μεν, καὶ οὕτως ἐπισ-
τεύσατε.

12 Εἰ δὲ Χριστὸς κη-
ρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν

1 ἔγρηγερται, πῶς λέγασί
τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστα-
σεις νεκρῶν οὐκ ἔστιν
13 Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκ-
ρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χρι-
στός 1 ἔγρηγερται.

14 Εἰ δὲ Χριστός οὐκ
1 ἔγρηγερται, κενὸν ἄρα
* τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ
δὲ 1 καὶ ἡ πίστις τῶν ἡμῶν.

15 Εὐρισκόμεθα δὲ καὶ
7 ψευδομάρτυρες τῷ Θεῷ
ὅτι 11 ἠμαρτήσαμεν κατὰ
τοῦ Θεοῦ ὅτι 1 ἤγειρε
τὸν Χριστόν· ὃν ἐκ 1 ἤγει-
ρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ
οὐκ 1 ἐγείρονται. 1

16 Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ
1 ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστός
1 ἔγρηγερται.

17 Εἰ δὲ Χριστός οὐκ
1 ἔγρηγερται, 15 ματαία ἡ
πίστις ὑμῶν ὅτι 3 ἐστὲ
ἐν ταῖς 17 ἁμαρτίαις ὑ-
μῶν.

18 Ἄρα καὶ οἱ κοιμη-
θέντες ἐν Χριστῷ, 19 ἀ-
πόλωτο.

19 Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ
21 ἠλικιόγεσ 3 ἐσμέν ἐν
Χριστῷ μόνον, 22 ἔλεει-
νότεροι πάντων ἀνθρώ-
πων 3 ἐσμέν.

20 Νυνὶ δὲ Χριστός 1 ἐ-
γρηγερται ἐκ νεκρῶν, ἀ-
παρχὴ τῶν 23 κεκοιμη-
μένων ὁ 24 ἐγένετο. 1

21 Ἐπειδὴ γὰρ 25 δι' ἀν-
θρώπου ὁ θάνατος, καὶ
26 δι' ἀνθρώπου ἀνάστα-
σις νεκρῶν.

A. D. 57.

1 ἐγείρω.

2 Jno. 5. 21.

3 κενόν.

4 κ. ἐπίτ.

5 καὶ τὸ Α.

6 ἐμαρτή-σ.

7 κ. ἀμαρτή-
σασται.

8 οἱ ἀ-κ. π.

9 αὐτοῦ ἐλατί-
σαντες-σ.10 κ. ἐλεούσα-
ται.

11 Mat. 26. 68.

12 ch. 1. 8.

13 Ro. 6. 21.

14 1 Pe. 4. 7.

15 παραδόξ-Α.

16 παραδόξ-σ.

17 Ro. 3. 3.

18 μαρτυρία.

19 κ. τῷ ἀπέ-
ρον.

20 τίθηται.

21 αὐτοῦ-σ.

22 Ps. 6. 6.

23 ch. 3. 20.

24 Ac. 14. 15.

25 Tit. 3. 9.

26 Ja. 1. 26.

27 ὑποτάξω
ver. 28.

28 Jno. 5. 21.

29 ἀπαλλύω,
ch. 1. 18.

30 ch. 12. 6.

31 Ep. 1. 23.

32 Col. 3. 11.

33 ἐλατίσω.

34 Ro. 3. 17.

35 κοιμάσ.

36 γίνεσθαι.

37 conj. ἀπ'

38 ἔργων νεκ-
ρῶν.

39 νεκρῶν;

40 εἰ δ. π. οὐκ
ἐγείρονται,
τί-σ.

41 Ro. 5. 12,

18, 19.

28 Ὅσπερ γὰρ ἐν τῷ
Ἀδάμ πάντες ἀποθνήσ-
κουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ
Χριστῷ πάντες 2 ζωοποιη-
θήσονται.

23 Ἐκαστός δὲ ἐν τῇ
ἰδίῳ τάγματι ἀπαρχὴ
Χριστός, ἐπεὶ οἱ Χρι-
στοῦ, 5 1 ἐν τῇ παρουσίᾳ
αὐτοῦ.

24 Εἴτα 6 τὸ 5 τέλος, ὅ-
ταν 5 9 παραδῶ τῆς βα-
σιλείαν τῷ Θεῷ καὶ πα-
τρὶ ὅταν 10 καταργήσῃ
πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν
ἐξουσίαν καὶ δύναμιν.

25 Δεῖ γὰρ αὐτὸν βα-
σιλεύειν, ἄχρις 12 οὗ
"ἂν 13 θῇ πάντας τοὺς
ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας
11 αὐτοῦ.

26 Ἐσχάτος ἐχθρὸς κα-
ταργεῖται ὁ θάνατος.

27 14 Πάντα γὰρ 16 ὑπέ-
ταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας
αὐτοῦ. Ὅταν δὲ εἴπῃ
ὅτι πάντα 16 ὑποτάξαι-
ται, ὄφλον 4 ὅτι ἐκτός
τοῦ 16 ὑποτάξαντος αὐ-
τῷ τὰ πάντα.

28 Ὅταν δὲ 16 ὑποτα-
γῇ αὐτῷ τὰ 20 πάντα,
τότε καὶ αὐτός ὁ υἱὸς
16 ὑποταγήσεται τῷ 16 ὑ-
ποτάξαντι αὐτῷ τὰ πᾶν-
τα, ἵνα 3 ἢ ὁ Θεὸς τῶν
πάντων ἐν πᾶσιν.

29 Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν
οἱ βαπτιζόμενοι 4 ὑπὲρ
τῶν 11 νεκρῶν, εἰ ὅλως
νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται;

τί και βαπτίζονται ὑπὲρ
 τῶν νεκρῶν.

30 Τί και ἡμεῖς ¹κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν;

31 Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, ²νὴ ³τὴν [†]ἡμετέραν ⁵καύχησιν, ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

32 Εἰ ⁷κατὰ ἄνθρωπον ⁸ἐθνηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ⁹ὄφελος, ¹⁰εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φαγῶμεν και ¹¹πίνομεν αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν.

33 Μὴ πλανᾶσθε ¹²φθειροσιν ἢ θη ^{||} χρῆσθ' ¹³ὀμιλίαι κακαί.

34 ¹⁵Ἐκλήψατε ¹⁷δικαίως, ^κμη ἀμαρτάνετε ¹⁹ἀγνωσίαν γὰρ Θεοῦ τινεσ ἔχουσιν. Πρὸς ²¹ἐντροπήν ἡμῖν λέγω.

35 ἈΛΛ' ²³ερεῖ τις Πᾶσ ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποῖω δὲ σώματι ἔχουσαι;

36 ²⁵Ἄφρον, σὺ ὁ σκείρεις, οὐ ^{††}ζωοποιεῖται, εἰαν μὴ ²⁷ἀποθᾶνῃ.

37 Και ὁ σκείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ ²⁹γενησόμενον σκείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ ³¹τύχοι, σίτου, ἢ τινος τῶν λοιπῶν.

38 Ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δέδωκε σῶμα καθὼς ³⁸ἠθέλησε, και ἐκίστω τῶν σπερμάτων ^ετὸ [†]ἴκον σῶμα.

39 Οὐ πᾶσα σὰρξ, ἢ

A. D. 57:

- αὐτῶν ι-σ.
- † θματίαν-σ θματίαν-ι
- 1 Lu. 8. 22.
- 2 Co. 42. 15.
- 3 α. μαρτύρομαι.
- 4 Jno. 3. 12.
- 5 Ro. 3. 27.
- 6 2Co. 5. 1.
- 7 Ro. 3. 5.
- † σοσ. ἀνθρώπων. [χῶσ.
- 8 θνηριομα-
- 9 ὄφελος; εἰ ν. οὐκ ἐγείρονται, φάγωμα-σ.
- 9 Ja. 2. 14, 16.
- 10 α. ἴσθι ν. ἴσθαι.
- 11 πίνω.
- 12 ch. 3. 17.
- || χρῆσθᾶ-σ.
- 13 Lu. 24. 14.
- 14 α. σῶμα.
- 15 ἀγνωσίαν.
- 16 Ro. 3. 21.
- 17 Lu. 23. 41.
- 18 Ro. 2. 7.
- 19 1 Pa. 2. 15.
- 20 ch. 2. 14.
- 21 ch. 6. 5.
- εἰ ἴσθι σῶμα ψυχικόν, ἴσθι και-σ.
- 22 εἶμαι.
- 23 εἶπω.
- 24 γράφω.
- 25 Lu. 12. 20.
- †† ζωοποιεῖται, -σ.
- 26 Co. 2. 7.
- 27 ἀποθνήσκω.
- 28 ἴδω. ἴκω.
- 29 γίνομαι.
- 30 σ. ἴσθι.
- 31 ch. 14. 10.
- 32 2 Co. 3. 6.
- 33 θίλω.
- 34 ν. ἔδω. 49.

αὐτὴ σὰρξ' ἀλλὰ ἄλλη μὲν ^δσὰρξ' [†]ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ ^ασὰρξ' [†]κτηνῶν, ἄλλη δὲ ^εἰχθύων, ἄλλη δὲ ^{πτηνῶν.}

40 Και σῶματα ⁴ἐπουράνια, και σῶματα ⁶ἐπίγεια' ἀλλ' ἕτερα μὲν ἢ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἕτερα δὲ ἢ τῶν ἐπίγειων.

41 ἈΛΛΗ δόξα ἡλίου, και ἄλλη δόξα σελήνης, και ἄλλη δόξα ἀστέρων' ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ.

42 Οὕτω και ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπειρεται ¹⁴ἐν ¹⁶φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ¹⁸αφθαρσίᾳ

43 Σπειρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ' σπειρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει

44 Σπειρεται σῶμα ²⁰ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. ^{•• 21}Ἔστι σῶμα ψυχικόν, και ²²ἔστι ^ασῶμα πνευματικόν.

45 Οὕτω και ²⁴γέγραπται ²⁶Ἐγένετο ²⁸ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἄδάμ εἰς ψυχὴν ²⁵ζῶσαν ὁ ἔσχατος Ἄδάμ ³⁰εἰς πνευμα ²⁷ζωοποιούν.

46 ἈΛΛ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν' ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν.

47 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, ³⁴χοϊκός' ὁ

δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ
Κύριος¹ ἐξ οὐρανοῦ.

48 Οἷος ὁ χοικός, τοι-
οῦτοι καὶ οἱ χοικοί² καὶ
οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιού-
τοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι.

49 Καὶ καθὼς³ ἐφορέ-
σαμεν τὴν εἰκόνα τῆ χοι-
κοῦ,⁴ ἔφορέσαμεν καὶ τὴν
εἰκόνα τοῦ ἐπουράνιου.

50 Τάτο δέ φημι, ἀδελ-
φοί, ὅτι⁵ σὰρξ καὶ αἷμα
βασιλείαν Θεοῦ κληρο-
νομήσαι οὐ δύνανται, οὐ-
δὲ ἡ φόβος τὴν ἀφθαρ-
σίαν κληρονομεῖ.

51 Ἴδον, μυστήριον ὑ-
μῶν λέγω⁶ Ἰαίνετε μὲν
ἢ⁷ κοιμηθησόμεθα, πάν-
τες δὲ⁸ ἀλλαγησόμεθα⁹.

52 Ἐν¹⁰ ἀτόμῳ, ἐν ἰρι-
πῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσ-
χάτῃ σάλπιγγι¹¹ σαλπί-
σει¹² γὰρ, καὶ οἱ νεκροὶ¹³
ἔγερθησονται ἀφθαρ-
τοι, καὶ ἡμεῖς¹⁴ ἀλλα-
γησόμεθα.

53 Δεῖ γὰρ τὸ¹⁵ φθα-
ρτὸν τοῦτο¹⁶ ἐνδύσασθαι
ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνη-
τὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι
ἀθανασίαν.

54 Ὄταν δὲ τὸ φθα-
ρτὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀφ-
θαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν
τοῦτο ἐνδύσῃται ἀθανα-
σίαν, τότε¹⁷ γενήσεται
ὁ λόγος¹⁸ ὁ¹⁹ γεγραμμέ-
νος²⁰ Κατεπόθη ὁ θά-
νατος εἰς²¹ νίκος²².

55 Ποῦ σοῦ, θάνατε,

A. D. 37.

- 1 Ac. 9. 5.
2 Lu. 16. 23.
3 φερῶν.
Mat. 11. 5.
4 εἰκόνα.
* φερῶν-
με-α.
5 Mat. 16. 17.
6 ch. 7. 37.
7 ch. 16 19.
8 ch. 2. 8.
9 εἰμί.
10 ver. 10.
† Vide App.
11 σάλπιξ.
ch. 7. 29.
12 ἀλλοίωσις.
Ac. 6. 14.
13 κ. χρίσθη-
· ἰσπῆ-α.
14 ver. 2.
15 κ. ἡ σάλ-
πιγξ.
16 διαφύλαξις.
17 ἐγέρθη.
18 κ. ἡμέραν
ἀπὸ.
19 σαββάτων-ι.
20 ch. 9. 25.
21 Lu. 24. 1.
22 Ro. 13. 12.
23 ἰσπῆ-α.
24 Mat. 6. 19.
25 ἐκδοῦναι.
26 ἰσπῆ-α.
27 παραγένω-
μαι.
ἰσπῆ-α.
28 ἐπιπέσει.
29 ἰσπῆ-α.
30 ch. 15. 10.
31 Is. 25. 8.
32 κ. πρῶτον.
33 γράψω.
34 ἐκδοῦναι.
35 καταπίνοι.
** ἐν νίκῳ-α.
36 Mat. 12 20.

τὸ²³ κέντρον; Ποῦ σοῦ,
²⁴ ὄσση, τὸ νίκος;

56 Τὸ δὲ κέντρον τοῦ
θανάτου, ἡ ἁμαρτία²⁵ ἡ
δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας,
ὁ γόμος.

57 Τῶν δὲ Θεοῦ χάρις τῶν
²⁶ δίδόντων ἡμῖν τὸ νίκος
διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ.

58 Ὅποτε, ἀδελφοί μου
ἀγαπητοί,²⁷ ἑδραῖοι²⁸ γέ-
νησθε, ἀμετακίνητοι, πε-
ρισσεύοντες ἐν τῶν²⁹ ἔργων
τῶ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες
ὅτι ὁ³⁰ κόπος ὑμῶν οὐκ
³¹ ἔστι³² κενὸς ἐν Κυρίῳ.

Κεφ. ετ'.

ΠΕΡΙ ΔΕ ΤΗΣ³³ ΛΟΓΙΑΣ
ΤΗΣ Εἰς τὸς ἀγίους, ὡσπερ
³⁴ διέταξα τοῖς ἐκκλησι-
αις τῆς Γαλατίας, οὕτω
καὶ ὑμεῖς ποιήσατε.

2 Κατὰ μίαν³⁵ ἡ σαββά-
των³⁶ ἑκατὸς ἡμῶν παρ'
ἐαυτῶ³⁷ ἡθέτω, ³⁸ θησαυ-
ρίζω ὅ, τι ἂν³⁹ ἐδοδώ-
ται ἵνα μὴ ὅταν⁴⁰ ἔλθω,
τότε λογιστοὶ⁴¹ γίνονται.

3 Ὄταν δὲ⁴² παραγένω-
μαι, ἢ εἰάν⁴³ ἡ δοκιμάσητε
δι' ἐπιτολῶν, ἵνα τὰς πέμ-
ψω⁴⁴ ἀνεγκέειν ἡμῶν⁴⁵ χά-
ριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ.

4 Ἐάν δὲ⁴⁶ ἡ⁴⁷ ἀξιὸν
τῆ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν
ἡμῖν πορεύεσθαι.

5⁴⁸ Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς
ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν
⁴⁹ διέλθω⁵⁰ (Μακεδονίαν
γὰρ διέρχομαι.)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘ. Α. XVI.

6 Πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχόν παραμενῶ, ἢ καὶ ¹ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὐ εἴαν πορευόμεθα.

7 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν ⁵ παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω [†] δὲ χοῖνον τινὰ ⁷ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, εἴαν ὁ Κύριος [†] ἐπιτρέψῃ.

8 Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως ⁹ τῆς ¹⁰ πεντηκοστῆς.

9 Θύρα γάρ μοι ¹¹ ἀνέωγε μεγάλα κ. ¹³ ἐνεργεῖς, καὶ ¹⁵ ἀντικειμένοι πολλοί.

10 Ἐάν δὲ ¹⁶ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ¹⁷ ἀφόβως ¹⁸ γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ.

11 Μὴ τις οὖν αὐτὸν ¹⁹ ἐξουθενήσῃ· προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ¹⁶ ἔλθῃ πρὸς με· ²⁰ ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν· μετὰ τῶν ἀδελφῶν.

12 Περί δὲ Ἀπολλῶ τῆ ἀδελφῶ, πολλά ²¹ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ¹⁶ ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ²³ ἦν θέλημα ἵνα ἔνυν ¹⁶ ἔλθῃ· ¹⁶ ἐλεύσεται δὲ ὅταν ²⁵ εὐκαιρήσῃ.

13 Γρηγορεῖτε, ²⁶ στήκετε ἐν τῇ πίστει, ²⁷ ἀνδρίζεσθε, ²⁸ κραταῖεσθε.

14 Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ ¹⁸ γινέσθω.

15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· ²⁹ οἶδατε τὴν οἰ-

A. D. 57.

1 Ac. 27. 12.

2 καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ·

2 α. εἰς Χριστόν.

3 τάσσω.

Ac. 13. 48.

4 Mar. 16. 20.

5 Ge. 38. 14.

† γάρ-α.

6 ch. 4. 12.

Mat. 11. 28.

7 ἐπιμεῖναι.

† ἐπιτρέψῃ-ἢ

8 Lu. 21. 4.

9 α. ἡμέρας.

10 Ac. 2. 1.

11 ἀνοίγω.

12 ἀναπληρῶ.

6 ἀναργήσῃ.

13 Philem. 6.

He. 4. 12.

14 ἀναπαύω.

Mat. 11. 28.

15 Lu. 21. 15.

16 Ἐρχομαι.

17 Lu. 1. 74.

18 γίνομαι.

19 ch. 1. 28.

20 ch. 11. 33.

Jno. 5. 3.

Ac. 17. 16.

He. 10. 13.

21 παρακαλῶ.

|| παρ' οἷς καὶ

ξενίζομαι·

22 α. γεγραμμένος.

23 εἰμί.

24 ch. 12. 3.

25 Mar. 6. 31.

26 ἵστημι.

27 De. 31. 6, 7.

Jos. 10. 25.

2 Ch. 32. 7.

28 Lu. 1. 80.

29 εἶδω.

** Vide Ap.

κίαν Στεφανᾶ, ²¹ ὅτι ²² ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, ²³ καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἀγίοις ³ ἑτάξαν ἑαυτοὺς·

16 Ἴνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ ⁴ συνέβῃ γούντι καὶ ⁶ κοπιῶντι.

17 Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ⁸ ἕστερημα οὗτοι ¹² ἀνεπλήρωσαν·

18 ¹⁴ ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. Ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. Ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησία. ||

20 Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πῖντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

21 Ὁ ἀσπασμὸς ²³ τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου.

22 Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον ⁶ Ἰησοῦν Χριστόν, ²³ ἢ τὸ ²⁴ ἀνάθεμα, μαρὰν ἄθᾶ.

23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετ' ὑμῶν.

24 Ἡ ἀγάπη ⁶ μου ¹ μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ⁶ Ἀμήν. ¹⁶

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Κεφ. α'.

ΠΑΥΔΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῆ² οὔσης ἐν Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς ἰσ³σιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ.
 2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐλόγητος ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ 9 πατὴρ τῶν 11 οἰκτιρῶν, καὶ 12 Θεὸς πάσης 13 παρακλήσεως.

4 Ὁ 15 παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

5 Ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ 17 καθήματα τῷ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν.

6 Εἴτε δέ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως, καὶ σωτηρίας,

A. D. 58.

o Vide App.

1 1 Co. 12. 6.

Ja. 5. 16.

2 ελμ¹.

3 ch. 8. 23.

Lu. 5. 10.

4 α. ἰσ³.† τ².

5 γίνονται.

6 c. 4. 7, 17

12. 7.

Ro. 7. 13.

7 βαρ¹.

ch. 5. 4.

Mat. 26. 43.

8 ch. 4. 8.

9 Ro. 12. 1.

10 γ¹.

11 Lu. 6. 36.

12 Ro. 15. 5.

13 ver. 4. 7.

c. 7. 4, 7, 13.

Ac. 4. 36.

14 ε²χ^ω.

15 ver. 6.

ch. 2. 7, 8.

5. 20.

6. 1.

7. 6, 7, 13.

16 κείθω.

17 ver. 6, 7.

Ro. 7. 5.

8. 18.

Ph. 3. 10.

Col. 1. 24.

2 Ti. 3. 11.

18 He. 2. 3.

Ja. 3. 4.

Ro. 16. 18.

19 ἴσ³.† ῥύσεται¹-η.

al. α.

20 ἀπίσ^ω.

* τῆς 1 ενεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· εἴτε παρακλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας· καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν.

7 Εἰδότες ὅτι ὡσπερ 3 κοινοὶ 2 ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ 4 τῆς παρακλήσεως.

8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, † ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς 5 γενομένης ἡμῖν 1 ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' 6 ὑπερβολὴν 7 ἐβαρῆθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε 8 ἐξασπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ 10 ζῆν.

9 Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου 14 ἐσχίκαμεν, ἵνα μὴ 16 πεποιθότες 2 ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγειρόντι τοὺς νεκροὺς.

10 Ὅς ἐκ 18 τηλικούτου θανάτου 19 ἐρρύσατο ἡμᾶς, καὶ 1 ῥύεται 1 εἰς ὃν 20 ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἐτι ῥύεται.

11 Συνυπουργούντων κ. ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘ. Β. ΙΓ.

δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν
 1 προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς
 2 χάρισμα διὰ πολλῶν
 3 εὐχαρισθηῇ ὑπὲρ ἡμῶν.

12 Ἡ γὰρ 7 καύχησις ἡ
 μῶν αὐτῆ 8 ἐστὶ, 9 τὸ 10 μυσ-
 τήριον τῆς 11 συνειδήσεως
 ἡμῶν, ὅτι ἐν 12 ἀπλό-
 τητι καὶ 13 εἰλικρινείᾳ
 Θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ 15 σαρκί-
 κῆ, ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ
 17 ἀνεστρέφημεν ἐν τῷ
 κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ
 πρὸς ὑμᾶς.

13 Οὐ γὰρ ἄλλα γρά-
 φομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἡ ἄ
 ἀναγινώσχετε, ἢ καὶ 19 ἐ-
 πιγινώσχετε. Ἐλπίζω δὲ
 ὅτι 20 καὶ ἕως τέλους
 19 ἐπιγινώσεσθε.

14 Καθὼς καὶ 19 ἐπέγ-
 νωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους,
 ὅτι 21 καύχημα ὑμῶν ἔσ-
 μεν, καθάπερ κ' ὑμεῖς 22
 ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ
 Κυρίου Ἰησοῦ.

15 Καὶ ταύτῃ τῇ 26 πε-
 ποιθήσει 27 ἐβουλόμην
 πρὸς ὑμᾶς 28 ἐλθεῖν πρό-
 τερον, ἵνα δευτέραν ἡχά-
 ριν 31 ἔχητε.

16 Καὶ δι' ὑμῶν 32 δι-
 ελθεῖν εἰς Μακεδονίαν,
 καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδο-
 νίας 30 ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς,
 κ' ὑφ' ὑμῶν 34 προπεριφ-
 θῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

17 Τοῦτο οὖν 11 βουλευ-
 ὄμενος, μή τι ἄρα τῇ
 ἐλαφρίᾳ 28 ἐχρησάμην;
 ἢ ἄ βουλευσάμαι, κατὰ

A. D. 58.

1 ch. 2. 10.
 2 Lu. 14. 31.
 * conj. ἰσὺαί-
 ού, καὶ τὸ
 οὐ καί 5.
 3 1 Co. 7. 7.
 4 Mat. 5. 37.
 5 α. ἀδόμεινον
 † ἐστὶ-δ.
 6 γένομαι.
 7 ch. 7. 4, 14.
 8 εἰς.
 9 Ro. 2. 15.
 † ἀγαθότη-α.
 10 Mat. 8. 4.
 11 Ac. 23. 1.
 12 c. 8. 2; 11. 3
 13 ch. 2. 17.
 14 κερύσσει.
 15 ch. 10. 4.
 16 α. εἰς.
 17 ἀνεστρέφω.
 8 α. δι' αὐτοῦ
 το-α. αὐ. διὰ
 αὐτῶν το-ε.
 16 Jan. 2. 3, 5.
 19 ἐπιγινώ-
 σσει. c. 6. 9.
 20 Mat. 16. 20
 21 c. 5. 12; 9. 3
 22 ἴσως.
 22 α. ἐστὶσθε
 αὐτόγραμμα.
 24 Mat. 27. 66
 25 καὶ οὐ.
 26 ἔλθωμαι.
 27 βούλομαι.
 28 ch. 5. 5.
 29 ἴσως.
 † γὰρ-α.
 30 Lu. 22. 25.
 31 ἴσως. [ε].
 ** ἀνελθεῖν.
 32 ἀπέγνομαι.
 33 ch. 8. 23.
 34 Ac. 15. 3.
 35 ἴσως. [ε]-δ.
 † βουλευσάμαι.
 36 ἴσως.
 37 α. ἐν.
 38 ἴσως.

σάρκα 2 βουλευσάμαι, ἵνα
 8 ἢ παρ' ἐμοὶ 9 τὸ ναὶ
 4 ναὶ, καὶ τὸ οὐ οὐ;

18 Πιστὸς δὲ ὁ Θεός,
 ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς
 ὑμᾶς οὐκ 16 ἐγένετο ναὶ
 καὶ οὐ.

19 Ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ υἱὸς
 Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἐν ὑ-
 μῖν δι' ἡμῶν 14 κηρυχθεὶς,
 δι' ἐμοῦ καὶ Σιλονανοῦ
 καὶ Τιμοθέου, οὐκ 6 ἐγένε-
 το ναὶ καὶ οὐ, ἀλλὰ
 ναὶ ἐν αὐτῷ 6 γέγονεν.

20 Ὅσαι 16 γὰρ ἐπαγ-
 γελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ
 ναὶ, ἡ καὶ ἐν αὐτῷ τὸ
 16 οὐκ, τῇ Θεῷ πρὸς
 δόξαν δι' ἡμῶν.

21 Ὁ δὲ 20 βεβαιῶν ἡ-
 μῶν σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν,
 κ' 22 χριστᾶς ἡμᾶς, Θεός.

22 Ὁ καὶ 21 σφραγισά-
 μενος ἡμᾶς, καὶ 26 δόντ
 τὸν 28 ἀρραβῶνα τοῦ
 Πνεύματος ἐν ταῖς καρ-
 διαῖς ἡμῶν.

23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα
 τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι
 ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι
 φειδόμενος ὑμῶν, ἠκέτι
 29 ἦλθον εἰς Κόρινθον.

24 Οὐχ ὅτι 30 κυριεύσω
 ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ
 23 συνεργοὶ 8 ἔσμεν τῆς
 χαρᾶς ὑμῶν τῇ γὰρ πίσ-
 τει 35 ἐστήκατε.

Κεφ. β'.
 26 ΕΚΡΗΦΑ δὲ 27 ἐμαυτῷ
 τῷτο, τὸ μὴ πάλιν 29 ἐλ-
 θεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς.

2 Εἰ γὰρ ἐγὼ ἰλυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ;

3 Καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἔλθων λύπην ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν ἢ πεπορθῆς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ, πάντων ὑμῶν ἐστίν.

4 Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γινώσκειν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

5 Εἰ δέ τις λελύπηκεν, ἐκ ἐμέ λελύπηκεν, ἀλλ' ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς.

6 Ἰκανόν τῷ τοιοῦτῳ ἢ ἐπιτιμία αὐτῆ ἢ ὑπὸ τῶν πλειόνων.

7 Ὡστε τὸναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι, καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρῃ λύπῃ καταποθῆ ὁ τοιοῦτος.

8 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην.

9 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γινῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε.

10 Ὡ, δέ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγὼ καὶ γὰρ ἐγὼ εἶ τι κεχαρισμαί,

A. D. 58.

- 1 ch. 6. 10.
- 2 Jno. 16. 10.
- 2 χαρίζομαι.
- 3 εἶμι.
- 4 c. f. 11; 4. 6.
- 5 Lu. 15. 23.
- 6 ch. 7. 2.
- 7 γράφω.
- 8 c. 3. 4; 4. 4.
- 9 ἔρχομαι.
- 10 ἀνοίγω.
- 11 πείθω.
- 12 ἔχω.
- 13 Lu. 21. 25.
- 14 c. 7. 5; 8. 13.
- 15 λυπῶ.
- 16 εἰρίσκω.
- 17 γινώσκω.
- 18 ἀποτάσσω.
- 19 1 Th. 2. 9.
- * ἐπιβαρῶ, πάντας-α.
- 20 ἐξίρχομαι.
- 21 ε. χρῆμα.
- 22 Col. 2. 15.
- 23 Jno. 12. 3.
- 24 Ep. 5. 2.
- 25 Wis. 3. 10.
- εὐ. 2 Μλο. 6. 12
- 26 1 Co. 1. 18.
- 27 ε. δει.
- 28 κατακίνω, ch. 5. 4.
- 1 Co. 15. 54.
- † ὁσμή ἐκ θανάτου-π.
- 29 Ga. 3. 16.
- ‡ ὁσμή ἐκ ζωῆς-π.
- § λοιποί.-ί.
- 30 c. 8. 2; 9. 13.
- Ro. 5. 4.
- 31 ch. 1. 12.
- || κατέναρτα-π.
- 32 ch. 12. 10.
- Ep. 1. 4.
- ** ὁ κεχάρισμαί, εἶ τι κεχάρισμαί-α.

† κεχαρισμαί, δι' ὑμᾶς, ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, ἢ ἵνα μὴ πλεονεκτῆσθωμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

12 Ἐλθὼν δέ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεψφμην ἐν Κυρίῳ,

13 Οὐκ ἐσχῆκα ἀνεσι τῷ πνεύματι μου, τῷ μὴ εὐρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου ἀλλὰ ἐκ ἀποταξίμενος αὐτοῖς, ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.

14 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεῖοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμᾶν ἐν παντί τόπῳ.

15 Ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμέν τῷ Θεῷ ἐν ταῖς σιωζομένῃς καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις.

16 Οἷς μὲν, ἡ ὁσμὴ θανάτου εἰς θάνατον οἷς δέ, ἡ ὁσμὴ ζωῆς εἰς ζωὴν καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἵκανός;

17 Οὐ γὰρ ἐσμεν, ὡς οἱ πολλοί, κωηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ, κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

Κεφ. γ΄.

ΑΡΚΟΜΕΘΑ πάλιν ἐ-
αυτούς συνιστάμεν; *εἰ
μὴ χρῆζομεν, ὡς τινες,
συστατικῶν ἐπιστολῶν
πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν
αὐσυστατικῶν;

2 Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν
ὑμεῖς ἔτε, ὅτι γεγραμ-
μένη ἐν ταῖς καρδίαις
ἡμῶν, γνωσκομένη καὶ ἀ-
ναγνωσκομένη ὑπὸ πάν-
των ἀνθρώπων.

3 Φανερόμενοι ὅτι ἔτε
ἐπιστολὴ Χριστοῦ δια-
κονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ὅτι
γεγραμμένη οὐ ἐ μέλα-
νι, ἀλλὰ Πνεύματος Θεοῦ
ζῶντος, οὐκ ἐν πλατὶ λε-
θραῖς, ἀλλ' ἐν ἰο πλατὶ
καρδίας ἢ σαρκίνας.

4 Πειποιθήσιν δὲ ται-
αὐτὴν ἔχομεν διὰ τοῦ
Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεόν.

5 Οὐχ ὅτι ἰκανοὶ ἔσο-
μεν ἂφ' ἑαυτῶν ἢ λο-
γίσασθαί τι, ὡς ἐξ ἑαυ-
τῶν, ἀλλ' ἡ ἰκανότης
ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ.

6 Ὅτι καὶ ἰκάνωσεν
ἡμᾶς διακόνους καινῆς
θεσθῆκης, οὐ ἡ γραμμα-
τος, ἀλλὰ πνεύματος·
τὸ γὰρ γράμμα ἀ-
ποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα
ζωοποιεῖ.

7 Εἰ δὲ ἡ διακονία
τοῦ θανάτου ἐν γραμ-
μασιν, ἐντετυπωμένη
ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν
δόξῃ, ὥστε μὴ δύνησθαι

A. D. 58.

- 1 ἀνεύχου,
Lu. 4. 20.
2 ἡ μὴ-
3 v. 11, 13, 14.
Ro. 3. 3.
4 Ro. 8. 1.
5 εἰμ.
6 ἔγγραφοι,
v. 3. (v. 9-11).
7 τῆ δακτυ-
8 2 Jno. 12.
9 a. χρομᾶτι.
10 οὐ-
11 a. πνεύματι.
12 ἀδελφῶν.
13 Ho. 9. 4.
14 Eka. 11. 14.
15 ch. 9. 14.
16 Ep. 1. 19.
17 καὶ,
ch. 1. 15.
18 Jno. 7. 4.
19 χρομᾶτι.
20 a. τῆ σαρκ.
21 a. παρακα-
λύπτου.
22 τῆσιν.
23 ver. 14. 16
24 Ex 24. 33. 36.
25 Col. 1. 12.
26 ch. 6. 4.
27 Mat. 20. 26.
28 πνεύματι,
Mag. 6. 52.
29 ch. 9. 11.
30 ἡ γραμματι,
ἀλλὰ πνεύ-
ματι-π.
31 ἀποκτείνει
a. ἀποκτείν-
ου-π.
32 σήμερον
ἡμῶν τὸ-π.
33 ver. 6, 9.
34 a. 4. 1; 5. 15.
35 Ro. 2. 29.
36 ἰσοκρίτως.
37 Job 12. 22.
38 Is. 3. 17.
39 ὅτι-α.
40 γίνεται.

1 ἀνεύχου τοὺς υἱοὺς Ἰσ-
ραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον
Μωσέως, διὰ τὴν δόξαν
τοῦ προσώπου αὐτοῦ,
τὴν καταργουμένην.

8 Πῶς οὐκ ἂν μᾶλλον ἡ
διακονία τοῦ πνεύματος
ἔσται ἐν δόξῃ;

9 Εἰ γὰρ ἡ διακονία
τῆς κατακρίσεως, δόξα,
πολλῶν μᾶλλον περισ-
σεύει ἡ διακονία τῆς δι-
καιοσύνης ἐν δόξῃ.

10 Καὶ γὰρ ἰσὸς δὲ
δοξάσθαι τὸ δεδοξασ-
μένον, ἐν τούτῳ τῷ μέ-
ρει, ἐνεκεν τῆς ὑπερ-
βαλλούσης δόξης.

11 Εἰ γὰρ τὸ καταρ-
γουμενον διὰ δόξης,
πολλῶν μᾶλλον τὸ μέ-
νοι, ἐν δόξῃ.

12 Ἐχοῦντες ἐν τῇ αὐτῇ
ἐλπίδι, πολλῶν παρ-
ρησιῶν χρομῆθα.

13 Καὶ οὐ καθάπερ
Μωσῆς ἐτίθει ἡμῶν
καλὸν ἐπὶ τὸ πρόσωπον
ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀ-
τενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσ-
ραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ
καταργουμένου.

14 Ἀλλ' ἐπαρώθη
τα νοήματα αὐτῶν
ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον
τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ
τῆς ἀναγνώσεως τῆς πα-
λαιᾶς διαθήκης μένει,
μὴ ἀνακαλυπτόμενον,
ἰδὲ, τι ἐν Χριστῷ κα-
ταργεῖται.

15 Ἄλλ' ἕως σήμερον, ἠνίκα ἀναγινώσκειται Μωσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται.

16 ἠνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, περιφραίνεται τὸ κάλυμμα.

17 Ὁ δὲ Κύριος τὸ πνεῦμά ἔστιν οὐδὲ τὸ πνεῦμα Κυρίου, ὅ κεῖ ἐλευθερία.

18 Ἡμεῖν δὲ πάντες ἰσχυροὶ καλυμμένοι προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπιζόμενοι, τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφώμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθέπερ ἀπὸ Κυρίου ὁ πνεύματος.

Κεφ. δ'.

ΔΙΑ τούτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν

2 Ἄλλ' ἀπειπάμεθα ἵα κρυπλὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατήτες ἐν πανουργίᾳ, μηδὲ δουλεῖτες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

3 Εἰ δὲ κεῖ ἔστι κεκαλυμμένοι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλομένοις ἔστι κεκαλυμμένοι

4 Ἐν οἷς ὁ Θεὸς τοῦ αἰῶνος τότε ἐτύφλωσε

A. D. 58.

• ἀναγινώσκεται-μ.

1 ch. 2. 11.

† καταπνέσσει τὸν, ἢ ἀναγ. τὸν-μ.

2 Tit. 2. 13.

3 ἐπιστρέψω.

4 Mat. 4. 3.

5 ἢ ἑαυτὸν ἢ ἀπορία.

6 Ac. 27. 20, 40

7 εἰδὶ.

† τὸ ἀποπνέω-μ.

8 ἀποπνέω-μ.

9 ἢ εἰς τὴν.

† ἢ εἰς τὴν.

10 ἀποπνέω.

11 αὐτὸν δὲ-δ.

12 ch. 4. 4.

13 e. 3. 7, 13, 19

14 Mat. 17. 2.

15 2Ti. 2. 20.

16 e. 4. 6, 15, 17

17 Ro. 7. 13.

18 v. 6, 8, 17.

19 πνεύματος-μ.

20 ἢ τὸν-μ.

21 ἐλευθ.

22 ἢ ἑσμεν, v. 8 τῆς.

23 1. c. 18. 1.

24 ch. 6. 12.

25 Job 6. 14.

26 Jno. 13. 22.

27 Lu. 14. 9.

28 ch. 1. 8.

29 ch. 11. 3.

30 Mat. 27. 46

31 Nu. 25. 18.

32 Ro. 4. 19.

33 1Co. 12. 7.

34 Mar. 6. 56.

35 σοφίᾳ ημῶν.

36 καλύπτω.

||| σοφ. ἡμῶν

37 ch. 3. 15.

38 τυφλω.

τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς τὸ μὴ φαῖσθαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ.

5 Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον ἑαυτοῦ δὲ, δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν.

6 Ὅτι ὁ Θεὸς ὁ κρύπτων ἐκ σκότους φῶς λαμβάνει, ὃς ἐλαμβάνεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

7 Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὑστροκίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἡ τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν

8 Ἐν παντὶ ὀλιβόμονοι, ἀλλ' ὀστενοχωροί, ἀλλ' ἀποροίμονοι, ἀλλ' ἐκ ἐξαποροίμονοι

9 Δικαίμονοι, ἀλλ' ἐκ ἐγκαταλειπόμονοι, καταβαλλόμενοι, ἀλλ' ἐκ ἀπολλύομονοι

10 Πάντοτε τὴν νεκρωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ.

11 Λεῖ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες, εἰς θάνατον

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘ. Β. V.

A. D. 68.

1 παραδίδόμεθα διὰ Ἰη-
σοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ
θνητῇ σαρκί ἡμῶν.

12 Ὡστε ὁ δὲ μὲν θάνα-
τος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται,
ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν.

13 Ἐχοντες δὲ τὸ αὐτὸ
πνεῦμα τῆς πίστεως,
κατὰ τὸ ἑγεγραμμένον·
9 Ἐπίστευσα, 11 διὸ 13 ἐ-
λάλησα· καὶ ἡμεῖς πι-
στεύομεν, διὸ καὶ λα-
λοῦμεν· 16

14 Εἰδότες ὅτι ὁ ἐγει-
ρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν,
καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἔ-
γερει, καὶ 19 παραστή-
σει σὺν ὑμῖν.

15 Τὰ γὰρ πάντα 21 δε-
ῦμας, ἵνα ἡ χάρις ἡμῶν
πλεονάσῃ, διὰ τῶν πλειό-
νων τῆν εὐχαριστίαν πε-
ρισσεύει εἰς τὴν δόξαν
τοῦ Θεοῦ.

16 Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν
ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἕξω
ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθεί-
ρεται, ἀλλ' ὁ ἕσθωθεν
23 ἀνακαινοῦται ἡμέρα
καὶ ἡμέρα.

17 Τὸ γὰρ παραυτίκα ἔ-
λαφρὸν τῆς θλίψεως
ἡμῶν, καθ' ὑπερβολὴν
εἰς ὑπερβολὴν, αἰώνιον
βάρος δόξης κατεργί-
ζεται ἡμῖν·

18 Μὴ σκοποῖντων
ἡμῶν τὰ βλεπόμενα,
ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμε-
να. Τὰ γὰρ βλεπόμενα,

2 πρόσκαιρα· 3 τὰ δὲ μὴ
βλεπόμενα, αἰώνια.

Κεφ. ε'.

6 Οἶδαμεν γὰρ, ὅτε
ἐὰν ἡ ἐπιγίγιος ἡμῶν
οἰκία τοῦ σκήνου ἐκα-
ταλυθῇ, οἰκοδομηθῇ ἐκ
Θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν 16 ἀ-
χειροποίητον, αἰώνιον ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.

2 Καὶ γὰρ 12 ἐν τούτῳ 14
στενάζομεν, 16 τὸ 17 οἰ-
κητήριον ἡμῶν τὸ 18 ἐξ
οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι
22 ἐπιποθοῦντες.

3 Ἐπεὶ καὶ ἡ ἐνδυσά-
μενοι, οὐ γυμνοὶ 24 εἰρε-
θησόμεθα.

4 Καὶ γὰρ οἱ 26 ὄντες
ἐν τῷ σκήνῳ στενάζομεν
27 βαροῦμενοι· 28 ἐπεὶ οὐ
ἠθέλομεν 28 ἐκδύσασθαι,
ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα
29 καταποθῇ τὸ 30 θνητὸν
ὑπὸ τῆς ζωῆς.

5 Ὁ δὲ 32 κατεργασά-
μενοι ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦ-
το, Θεός, ὁ 34 δὲ δὸς
ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τῆς
Πνεύματος.

6 Θαρρῶντες οὖν 37 πάν-
τοτε, καὶ εἰδότες ὅτι
ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώ-
ματι, ἐκδημοῦμεν ἀπὸ
τοῦ Κυρίου.

7 (Διὰ πίστεως γὰρ
περιπατοῦμεν, οὐ διὰ
εἰδους.)

8 Θαρρῶμεν ἄρα 11
καὶ εὐδοκοῦμεν μάλ-
λον ἐκδημησάμενοι ἐκ τοῦ

- 1 παραδίδόμε
- 2 Mat. 13. 51.
- 3 κ. μόνον.
- 4 Ionj. θ. μ. β.
- 4 ch. 1. 6.
- 5 εἶδω.
- 6 Jno. 3. 12.
- 7 γράφω.
- 8 Mat. 24. 2.
- 9 Pa. 116. 10.
- 10 Mar. 14. 58
- 11 πιστεύω.
- 12 κ. ἕσθω.
- 13 λαλῶ.
- 14 κ. ἀφ' ἑσθ.
- 15 κ. τούτου.
- 16 Mar. 7. 34.
- 17 Jude 6.
- 18 κ. ἐκδύμε-
νοι, Ἰησοῦ.
- † κ. σὺν Ἰη-
σοῦ.
- 19 παρίστημι.
- 20 ver. 4.
- 21 κ. πρόγμα-
τα Ἰησοῦ.
- 22 ch. 9. 14.
- † κ. ἕσθω.
- 23 ἐκδύσασθαι.
- 24 κ. ἕσθω.
- 25 κ. ἕσθω.
- 26 εἶμα.
- 27 ch. 1. 8.
- 28 κ. ἕσθω.
- 28 Mat 27. 28
- 29 καταποθῆναι.
- 30 ch. 4. 11.
- 31 ch. 7. 5.
- 32 ch. 4. 17.
- 33 Col. 3. 10.
- 34 εἶδω.
- † πρόσκαι-
ρα καὶ ἄ-
φθ.
- 37 κ. ἕσθω.
- † κ. ἕσθω.
- κ. γὰρ.

σώματος, και ἐνδημηῆσαι
πρὸς τὸν Κύριον.

9 Διὸ και ³ φιλοτιμού-
μεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες,
εἴτε ἐκδημοῦντες, ⁶ εὐά-
ρεστοι αὐτῷ ⁷ εἶναι.

10 Τούτῳ γάρ πάντας ἡ-
μᾶς ⁹ φανερωθῆναι δεῖ
ἔμπροσθεν τοῦ βήματος
τοῦ Χριστοῦ, ἵνα ¹¹ κομι-
σῆται ἕκαστος τὰ ¹² ἴδια
τοῦ σώματος, πρὸς ἃ
¹³ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν,
εἴτε ὄκακον.

11 Εἰδότες ἡοῦν τὸν
φόβον τοῦ Κυρίου, ἀν-
θρώπου πεῖθον, Θεῷ
δὲ ¹⁹ πεφανερῶμεθα ἔλ-
πίξω δὲ και ἐν ταῖς συ-
νειδήσεσιν ἡμῶν ¹⁹ πεφα-
νερισθῆσαι.

12 Οὐ ⁹ γάρ ⁹ πάλιν ἐ-
αυτοὺς συνιστῆνομεν ἡ-
μῖν, ἀλλὰ ²² ἀφορμὴν
²⁵ δίδοντες ἡμῖν κινή-
ματος ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα
ἔχητε ²⁷ πρὸς τοὺς ἐν
²⁵ προσώπῳ καυχωμένους,
και οὐ καρδία.

13 Εἴτε γάρ ²⁹ ἐξέστη-
μεν, ³¹ Θεῷ εἴτε ³³ σω-
φρονοῦμεν, ³¹ ἡμῖν.

14 Ἡ γάρ ἀγάπη τοῦ
³² Χριστοῦ ³² συνέχει ἡμᾶς

15 Κρίναντας τοῦτο, ὅτι
εἰ ¹ εἰς ὑπὲρ πάντων
¹ ἀπέθανεν, ἄρα ³⁷ οἱ
πάντες ¹ ἀπέθανον και
ὑπὲρ πάντων ¹ ἀπέθανεν,
ἵνα οἱ ³⁵ ζῶντες μηκέτι
ἑαυτοῖς ³⁵ ζῶσιν, ἀλλὰ

A. D. 56.

1 ἀποθνήσκου
2 ζῶσιν
3 κα. 15. 20.
4 α. πρῶτου.
5 κα. 12. 1.
6 εἰδῶ.
7 εἰμα.
8 ch. 1. 17.
9 c. 2. 14; 3. 3.
10 γινώσκω.
11 κερύσω.
12 α. ἴδι.
* Χριστῷ και-
νῷ κτίσει-σ.
13 α. καταργή-
μενα.
† ἴδιον.
14 ch. 3. 6.
15 ἀπόσω.
16 κα. 8. 19.
17 Mat. 5. 21.
18 παρέχο-
μαι.
19 φανερώ-
20 γινώσκω.
† α. τερσάρ.
5 φαύλων-ι.
|| αὐτῶν, τὸν φ.
τ. κριίου
ἀποθνήσκου-σ.
21 κατα-
λάσσω.
22 κα. 5. 10.
23 ch. 11. 12.
24 κα. 6. 23.
25 ἀδύνα-
26 ἴδιον-ἴδιον.
27 α. συν-
28 ch. 1. 11.
29 ἐξέστημι.
30 κα. 6. 28.
31 α. εἰς ἴνα
32 κα. 5. 8.
33 κα. 12. 3.
34 κα. 8. 3.
** ἑαυτῶν.
35 κα. 12. 50.
36 ποίω.
37 α. ζῶ.
38 ζῶ.
39 α. τῷ θεῷ.

τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ¹ ἀποθα-
νόντι και ² ἐγερέντι.

16 Ἴσατε ἡμεῖς ἀπὸ τῶ
νῦν οὐδένα ⁶ οἶδαμεν
⁸ κατὰ σάρκα· εἰ δὲ και
¹⁰ γινώσκωμεν κατὰ σάρκα
Χριστόν, ἀλλὰ ἡμῶν οὐκ
ἔτι γινώσκωμεν.

17 Ἴστε εἴτε ¹² ἐν * Χρι-
στῷ ¹² και ¹⁴ καινῇ ¹⁶ κτίσει
τὰ ¹⁷ ἀρχαία ¹⁵ παρῆλθεν,
ἰδοὺ ²⁰ γέγονε καινὰ ⁴ τὰ
πάντα.

18 Τα δὲ πάντα ἐκ τοῦ
Θεοῦ τοῦ ²¹ καταλλάξαν-
τος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ ⁹ Ἰη-
σοῦ ⁹ Χριστοῦ, και ²⁵ δόν-
τος ἡμῖν τὴν διακονίαν
τῆς ²⁵ καταλλαγῆς.

19 Ὡς ὅτι Θεὸς ⁷ ἦν ἐν
²⁴ Χριστῷ κόσμον ³¹ κα-
ταλλάσσων ἑαυτῷ, μη
λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ
καριπτήματα αὐτῶν,
και ²⁶ θέμενος ἐν ἡμῖν
τὸν λόγον τῆς κατα-
λλαγῆς.

20 Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν
³⁰ πρεσβεῖομεν, ὡς τοῦ
Θεοῦ παρακαλοῦντος δι-
ἡμῶν ³² διόμεθα ³² ὑπὲρ
Χριστοῦ, ²¹ καταλλάγητε
τῷ Θεῷ.

21 Τὸν γάρ ¹ μη ¹⁰ γινώ-
τα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν
³⁴ ἁμαρτίαν ³⁵ ἐποίησεν,
ἵνα ἡμεῖς ²⁰ γινώμεθα δι-
καιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Κεφ. ε'.
ΣΥΝΕΡΓΟΥΝΤΕΣ ³⁹ δε
και παρακαλοῦμεν μη

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘ. Β. VI.

εις ¹κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ²δέξασθαι ὑμᾶς.

³ Λέγει γάρ ³ Καίρῳ δεκτῷ ⁴ἐπηκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ⁷ἐβοήθησί σοι. Ἴδὲ νῦν καιρὸς ⁹εὐπρόσδεκτος, ἰδὲ νῦν ἡμέρα σωτηρίας.

³ Μηδεμίαν ἐν μηδενὶ ¹¹διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ ¹³μωμηθῆ ἡ διακονία.

⁴ Ἀλλ' ἐν παντὶ ¹⁵συνιστῶντες ¹⁹ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διακονοῦν ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνίγκαις, ἐν ²¹στενοχωρίαις.

⁵ Ἐν πληγαῖς, ἐν ²³φυλακαῖς, ἐν ²⁴ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ²⁶ἀγρυπνίαις, ἐν ²⁸νηθείαις.

⁶ Ἐν ἀγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν Πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ²¹ἀνυποκρίτῳ.

⁷ Ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὄπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν.

⁸ Διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας ὡς ³²πλάνοι, καὶ ἀληθεῖς.

⁹ Ὅς ἀγνοούμενοι, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι ὡς ἀποβηθήσονται, καὶ ἰδοὺ ²⁶ζῶμεν ὡς ³⁰παιδουόμενοι, καὶ μὴ θανατούμενοι.

A. D. 59/

1 1Co. 15.10.

2 δέχομαι.

3 Is. 49. 8.

4 ch. 9. 11.

5 ἐπακούω.

6 Mat. 21.38.

7 βοηθῶ.

8 ἀνοίγω.

9 ch. 8. 12.

10 πλάττω.

11 δίδωμι.

12 ch. 4. 8.

* Conj. στε-

νοχωρεῖ-

μεθα δέ.

13 μωμίζομαι

14 κ. κατά. Γτι

15 κ. πράγμα-

16 Ro. 1. 27.

17 κ. ἄντες.

18 κ. οὐτως.

19 συνίστημι.

20 γίνομαι.

21 ch. 12.10.

† δικαιοσύνης

κ' ἀδικίας

‡ ἢ τίς κοι-

νωσία-ἀ.

§ Βαβιλία-π.

α. Βαβιλία;

α. Βαβιλίαβ.

22 ch. 8. 4.

23 ch. 11. 23.

24 ch. 12. 12.

25 ch. 11. 27.

26 Mat. 17. 21

27 Ro. 12. 9.

28 Lu. 10. 42.

|| conj. ἀδύ-

λαίω.

29 εἰμ. (12.

30 Le. 26. 11.

31 Ro. 8. 11.

32 Mat. 27. 63

33 De. 23. 4.

34 Is. 52. 11.

35 ζῶω.

** κεναιό-

μετος-π.

26 ἀφ' ἑσώμα.

27 Mat. 25. 32

10 Ὅς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαίροντες ὡς πτωχοὶ, πολλοὺς δὲ ⁴πλουτιζόντες ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα ⁶κατέχοντες.

11 Τὸ στόμα ἡμῶν ⁸ἀνέγχετο πρὸς ὑμᾶς, Κορινθιοί, ἡ καρδία ἡμῶν ¹⁰πεπλάτνυται.

12 Ὁδὲ ¹²στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν. * στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν.

13 ¹⁴Τὴν δὲ αὐτὴν ¹⁶ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοισ λέγω ¹⁹πλατύνθητε καὶ ¹⁸ὑμεῖς.

14 Μὴ ²⁰γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις. Τίς γὰρ μετοχὴ ¹δικαιοσύνης καὶ ἀνομιᾶς; τίς δὲ ²²κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος;

15 Τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς ⁵Βελίαν; ἢ τίς ²⁸μερίς πίστῳ μετὰ ἀπίστου;

16 Τίς δὲ συγκατάθεσις κυρῶ Θεοῦ μετ' ^{||}εἰδωλῶν; ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ²⁹ἔστε ³⁵ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεός ³⁰Ὅτι ³¹ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ³³ἐμπεριπατήσω καὶ ²⁹ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ²⁹ἔσονται μοι λαός.

17 ³⁴Διὰ ³⁶ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ³⁷ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος καὶ ἁκαθάρτου μὴ

¹ ἄπτεσθε· κατ' ὄψιν ² εἰσδέξομαι ὑμᾶς·

¹⁸ Καὶ ³ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ³ ἔσεσθέ μοι εἰς υἱούς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος καὶ παντοκράτωρ.

Κεφ. ζ'.

ΤΑΥΤΑΣ οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, ⁷ καθαρῶς ἐμνηστεύομεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντός ⁹ μόλυσμου ἡ σαρκὸς καὶ πνεύματος ¹¹ ἐπιτελοῦντες ¹³ ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.

² ¹⁴ Χωρήσατε ἡμᾶς οὐδέν· ¹⁵ ἠδικήσαμεν, οὐδέν· ¹⁶ ἐφθείραμεν, οὐδέν· ¹⁷ ἐπλεονεκτήσαμεν.

³ Οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω· προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ³ ἔστε εἰς τὸ ¹⁸ συναποθανεῖν καὶ ¹⁹ συζῆν.

⁴ Πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ἐπὶ ὑμῶν· ²¹ πεπληρίσθηκα τῇ παρακλήσει, ²⁴ ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.

⁵ Καὶ γὰρ ²⁵ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν, οὐδεμίαν ²⁷ ἐσχῆκεν ἀνεσθῆναι ἢ σαρξὶ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντί ²⁹ θλιβόμενοι· ²⁰ ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι.

⁶ Ἄλλ' ὁ ³¹ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς, ³¹ παρε-

A. D. 58.

¹ ἄπτεσθε.

² εἰσδέξομαι.

³ εἰμί.

⁴ Ro. 1. 8; 1. 8.

⁵ ἢ παρακλήσει.

⁶ ver. 11.

⁷ Mat. 2. 18.

⁸ καθαρίσω.

⁹ γαίρω.

¹⁰ Je. 23. 16.

¹¹ λυσιτελέω.

¹² μεταμέλωμαι· εἰ δὲ μεταμέλωμαι, ὁ δὲ ἄλλος.

¹³ ἄσπιλον καὶ ἀκέραιον ἔστω.

¹⁴ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

¹⁵ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

¹⁶ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

¹⁷ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

¹⁸ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

¹⁹ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

²⁰ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

²¹ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

²² καὶ ἄσπιλον ἔστω.

²³ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

²⁴ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

²⁵ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

²⁶ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

²⁷ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

²⁸ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

²⁹ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

³⁰ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

³¹ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

³² καὶ ἄσπιλον ἔστω.

³³ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

³⁴ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

³⁵ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

³⁶ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

³⁷ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

³⁸ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

³⁹ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁴⁰ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁴¹ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁴² καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁴³ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁴⁴ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁴⁵ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁴⁶ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁴⁷ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁴⁸ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁴⁹ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁵⁰ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁵¹ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁵² καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁵³ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

⁵⁴ καὶ ἄσπιλον ἔστω.

κάλωσεν ἡμᾶς ὁ Θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου.

⁷ Οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ⁸ ἢ ³¹ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ⁵ ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ⁶ ὄνειδος, τὸν ὑμῶν ⁷ ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ ὥστε με μᾶλλον ⁸ χαρῆσαι.

⁸ Ὅτι εἰ καὶ ¹⁰ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ ¹² μεταμέλωμαι, εἰ καὶ ¹² μετεμελόμην. Βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, ἦε καὶ πρὸς ὥραν, ¹⁰ ἐλύπησεν ὑμᾶς.

⁹ Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ¹⁰ ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ¹⁰ ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ¹⁰ ἐλυπήθητε γὰρ ²⁰ κατὰ Θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν.

¹⁰ Ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη ²² μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ²³ ἀμεταμέλητον κτεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κτεργάζεται.

¹¹ Ἴδὲ γὰρ αὐτὸ τῆτο τὸ κατὰ Θεὸν ¹⁰ λυπηθῆναι ² ὑμᾶς, πόσην ²³ κατεργάσατο ἡμῖν σπουδὴν, ἀλλὰ ²⁶ ἀπολογία, ἀλλὰ ἀγανακτήσιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ἐκδίκησιν· ἐν παντί ²⁹ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ³⁰ ἀγνοῦς εἶναι ² ἐν τῷ πράγματι,

12 Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τῆ ἀδικησαντος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος· ἀλλ' εἵνεκεν τῆ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς, ἐκώπιον τοῦ Θεοῦ.

13 Διὰ τοῦτο ἕ παρακεκλήμεθα ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑμῶν· περισσοτέρως δὲ μᾶλλον ἔχρησθημεν ἐπὶ τῇ χαρῇ Τίτου, ὅτι ἠναπέπανται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν.

14 Ὅτι εἶ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν ἠκαύχημαι, οὐ κατησχύνθη· ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἔλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἢ ἐπὶ Τίτου, ἀλήθεια ἔγενήθη.

15 Καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἔστιν, ἀναμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν· ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν.

16 Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

Κεφ. η'.

26 ΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας·

2 Ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἢ περισσεῖα

A. D. 58.

- 1 γράψω.
 2 ἔγραψα-π.
 2 Ro. 11. 33.
 1 Co. 2. 10.
 3 Ro. 2. 9.
 4 περισσεύω-
 1 χρηστότη-
 2-π.
 5 ο. 1. 12, 9. 11.
 1 ἡμῶν τῆς
 1 ὑπὲρ ὑμῶν-α
 4 Vide App.
 5 παρακαλέω
 7 χάρις.
 8 τερ. 17.
 9 π. ἦσαν ἐ-
 1 ἰδύται.
 10 ἀναπαύω.
 11 καυχώ-
 1-μαι.
 12 ἐκαύσα.
 13 κατησχύν-
 1-θημαι.
 14 π. ἐπιπέ-
 1-σαν ἡμῶν,
 1 γ. ἐλάσασα.
 15 ἁλλῶ. (π
 11 πρὸς Τίτου-
 16 γίνωμαι.
 17 ch. 6. 12.
 18 πρὸς ὑμᾶς,
 1 γ. 10.
 19 εἰμί.
 20 ch. 7. 1.
 21 1 Co. 2. 3.
 22 εἰ χάρις.
 23 ο. ἂν, -5.
 24 Ro. 16. 26.
 25 Phi. 4. 3.
 26 Lu. 2. 15.
 27 ch. 13. 5.
 28 Lu. 12. 56.
 29 ο. 1. 12, 15.
 30 σπλάγχνα,
 1 Ps. 34. 10.
 31 εἰδῶμαι.
 32 Lu. 1. 53.
 1 Ro. 10. 12.
 33 ο. 2. 9, 9. 13.
 1 Ro. 5. 4.

τῆς^α χαρῆς αὐτῶν, καὶ ἢ κατὰ² βάθους³ πτωχεῖα αὐτῶν⁴ ἐπερίσσει-
 σεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς⁵ ἀκλότητος αὐτῶν.

3 Ὅτι κατὰ δύναμιν (μαρτυρῶ) καὶ ὑπὲρ δύ-
 νάμιν^δ ἀνθαιρετοί⁹.

4 Μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωσίαν τῆς διακονίας ἡμῶν εἰς τοὺς ἁγίους, ²² ἐδέξασθαι ἡμᾶς.¹

5 Καὶ οὐ καθὼς¹² ἠλπίσαμεν,¹⁴ ἀλλ' ἑαυτοὺς²⁰ ἔδωκαν πρώτων τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος Θεοῦ.

6 Εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς¹⁵ προενηργάτο, οὕτως²⁰ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς^ε τὴν χάριν ταύτην.

7 Ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πιστεῖ, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει, καὶ πίστῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χαρῇ περισσεύητε.

8 Ὁ κατ' ²³ ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρως σπουδῆς, καὶ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης²⁴ γνήσιον²⁶ δοκιμαίωσιν.

9 Γινώσχετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς²⁸ ἐπλήρωσεν, ³⁰ πλῆ-
 σιος¹⁹ ὢν· ἵνα ὑμεῖς τῇ

ἐκείνον πτωχεῖα πλου-
τήσητε.

10 Καὶ ἰγνώμην ἐν τοῦ-
τῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ
ὑμῖν συμφέζει, οἱ τινες ἢ
μόνον τὸ ποιῆσαι, ἀλλὰ
καὶ τὸ θέλειν προε-
νῆρξασθε ἀπὸ πέρουσι.

11 Νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆ-
σαι ἐπιτελέσατε ὅπως
καθάπερ ἡ προθυμία τῆ
θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπι-
τελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν.¹⁰

12 Εἰ γὰρ ἡ προθυμία
πρόκειται, καθὼς ἐὰν ἔχη
ἔτι, εὐπρόσδεκτος, οὐ
καθὼς οὐκ ἔχει.

13 Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις
ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλι-
ψις· ἀλλ' ἐξ ἰσότητος,
ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν
περίσσευμα εἰς τὸ ἐκεί-
νων ὑστέρημα.

14 Ἴνα καὶ τὸ ἐκείνων
περίσσευμα γένηται
εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα,
ὅπως γένηται ἰσότης.

15 Καθὼς γέγραπται·
25 Ὅ τὸ πολὺ, 26 οὐκ ἐ-
πλεόνασε· καὶ ὁ τὸ ὀλί-
γον, 26 ἄκ 29 ἠλαττόνησε.

16 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ
τῷ 38 || δίδόντι τὴν αὐτὴν
σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν
τῇ καρδίᾳ Τίτου.

17 Ὅτι τὴν μὲν πα-
ράκλησιν 31 32 ἐδέξατο
33 σπουδαιότερος δὲ ὑ-
πάρχων, 35 αὐθαίρετος
36 ἐξήλθε πρὸς ὑμᾶς.

18 37 Συνεπέμψαμεν δὲ

A. D. 53.

1 Ac. 20. 3.

2 Ac. 14. 23.

* ἐ-ι.

3 Ro. 7. 18.

4 Ac. 19. 29.

5 προσερχο-
μαι, ver. 6.

6 s. πρὸς.

7 ch. 9. 2.

8 2 Th. 3. 6.

9 ch. 9. 2.

† ἡμῶν.

10 s. ἐμῶν τὰ
ἔργματα.

11 s. ἴσως.

12 μωμήματα

13 s. βυβλο-
μας. Γρεν-ῆ.

† προσοῦ-

14 Ro. 12. 17.

15 γάρ-μ.

15 ch. 2. 13.

16 s. ἦ.

17 Mar. 12. 34

18 γίνομαι.

19 δοκιμάζω.

20 ch. 9. 12.

21 Col. 4. 1.

22 γράφω.

23 εἰμί. Γραι.

24 s. δοκιμάζε-

25 Ex. 16. 18.

26 s. σύλλεξας

27 πείθω.

28 πλεονάζω.

29 ἠλαττόνηω

30 s. ἐπαρτήσε-

τις, ἐκείνος

ἔτι, v. δεῖ

εἰπεῖν.

|| δόντι-Α. Γραν

31 s. ἡμέτε-

32 δέχομαι.

33 2 Th. 1. 17.

34 Ro. 3. 25.

35 ver. 3.

** ἡμῶν εἰς

αὐτοῦ-π.

36 ἐξέρχομαι

37 συμπάμπω

38 δίδωμι.

μετ' αὐτῶ τὸν ἀδελφόν,
οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐ-
αγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν
ἐκκλησιῶν.

19 (Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ
καὶ χειροτονηθεῖς ὑπὸ
τῶν ἐκκλησιῶν συνέκ-
δημος ἡμῶν, * σὺν τῇ
χάριτι ταύτῃ τῇ διακο-
νουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς
τὴν αὐτοῦ¹ τοῦ Κυρίου
δοξα, καὶ ὁ προθυμίας
† ὑμῶν.)

20 Ὑπελλόμενοι τοῦ-
το, μήτις ἡμᾶς μωμή-
σεται ἐν τῇ ἀδρότητι
ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ
ὑφ' ἡμῶν.

21 144 Προσόμενοι κα-
λὰ οὐ μόνον ἐνώπιον Κυ-
ρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον
ἀνθρώπων.

22 37 Συνεπέμψαμεν δὲ
αὐτοῖς τὸν ἀδελφόν ἡ-
μῶν, ὃν 19 ἐδοκιμάσαμεν
ἐν πολλοῖς πολλακίς
σπουδαῖον 23 ὄντα, νυνὶ
δὲ πολὺ σπουδαιότερον,²⁴
27 πεποιθήσει * πολλῇ¹
τῇ εἰς ὑμᾶς.

23 Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,
30 κοινῶς ἐμὸς καὶ εἰς
ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἡ-
δελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι
ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ.

24 Τὴν οὖν 34 ἐνδείξω
τῆς ἀγάπης ἡμῶν, καὶ
ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ
* ἡμῶν, εἰς αὐτοῖς ἐν-
δείξασθε, ὅτι εἰς πρόσ-
ωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

Κεφ. θ'.
ΠΕΡΙ μὲν γὰρ τῆς δια-
κονίας τῆς εἰς τοὺς ἄ-
γιους⁸ περισσόν μοι⁵ ἔ-
στι τὸ γράφειν ὑμῖν.

2 Ὅτι δὲ γὰρ τὴν προ-
θυμίαν ὑμῶν, ἣν⁹ ὑπὲρ
ὑμῶν κληθῶμαι Μακεδό-
σιν, ἵ¹¹ ὅτι Ἀχαΐα¹² παρ-
σκευάσται ἀπὸ κέρουσι
καὶ ὁ¹³ ἔξ¹⁴ ὑμῶν ζήλος¹⁵
ἠρέθασε τὸς πλείονας.

3 Ἐπεμψα δὲ τοὺς
ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύ-
χημα ἡμῶν ἰδὲ ὑπὲρ ὑμῶν
κενωθῆ ἐν ἡμῶν μερεὶ τῶν
ἵνα (καθὼς²¹ ἔλεγον) παρ-
σκευασμένοι⁵ ἦτε.

4 Μήπως εἶν²³ ἔλθωσι
σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες, καὶ
εὐρωσὶν ὑμᾶς ἀπαρ-
σκευάστους, κατασχ-
νθῶμεν ἡμεῖς, (ἵνα μὴ
λέγωμεν ὑμεῖς) ἐν τῇ
ὑποστάσει ταύτῃ⁸ τῆς
καυχήσεως.

5 Ἀναγκαῖον οὖν³¹ ἡ-
γησάμην παρακαλέσαι
τοὺς ἀδελφούς, ἵνα³³ προέλ-
θωσιν εἰς ὑμᾶς, κ' προκα-
ταρτίσωσι τὴν³⁵ προ-
κατηγγελμένην³⁷ εὐλο-
γίαν, ταύτην ἐταί-
μην⁵ εἶναι οὕτως ὡς εὐ-
λογίαν, καὶ μὴ⁸ ὡς
περ πλεονεξίαν.

6 Τοῦτο δὲ,³⁹ ὁ σπεί-
ρων φειδομένως, φειδο-
μένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ
σπείρων ἐπ' εὐλογίαις,
ἐπ' εὐλογίαις κ' θερίσει.

A. D. 58.

- προσθη-
ται-π.
1 Du. 7. 6. 7.
2 α. εἰδόντα.
3 ch. 16. 8.
4 Job 33. 26.
5 εἰμί.
6 Pr. 22. 8.
7 α. πλείον.
8 εἶδος.
9 α. διαλεγό-
μενος, v.
λαλῶν.
10 1 Ti. 6. 6.
11 α. λαλῶν.
12 γράφω [ω].
13 παρασκευά-
14 Ps. 112. 8.
15 ἰραδίξω.
16 σκορπίξω.
17 τίμνω.
18 δίδωμι.
19 κέρουσι.
20 Is. 65. 10.
21 λέγω.
22 Ga. 3. 5.
† σπείρων-π.
† Vide App.
23 ἔρχομαι.
24 πλεονεξίαν.
25 ἐβρίσσω.
26 Mat. 4. 26.
27 ἀδείξω.
28 Mat. 28. 29.
29 ch. 11. 17.
30 ch. 6. 10.
† εὐλογίαν-π.
31 ἠγάπησας.
32 ch. 3. 7. 9.
33 προέρχο-
μαι.
34 ch. 11. 9.
|| προκηγ-
γελμένη-α.
35 προκατα-
γέλλω.
36 ch. 8. 2.
37 1 Co. 10. 18.
** ἔξ-α.
38 Ga. 2. 8.
39 α. φημι.

7 Ἐκατος καθὼς⁸¹ προ-
αίρεται τῇ καρδίᾳ² μὴ
ἐκ λύπης,³ ἢ ἐξ ἀνάγκη⁴
ἰλιάρων γὰρ⁶ δό-
την ἀγαπᾷ ὁ Θεός.

8 Δυνατός δὲ ὁ Θεός
πᾶσαν χάριν περισσεύ-
σαι εἰς ὑμᾶς⁹ ἵνα ἐν
παντὶ πάντοτε πᾶσαν
αὐτάρκειαν ἔχοντες,
περισεύητε εἰς πᾶν ἔρ-
γον ἀγαθόν.

9 Καθὼς¹² γέγραπται¹³
Ἐσκόρπισεν,¹⁶ ἔδωκε
τοῖς¹⁹ κένησιν ἡ δικαιο-
σύνη αὐτοῦ μένει εἰς
τὸν αἰῶνα.

10 Ὁ²⁰ δὲ²² ἐπιχορη-
γῶν ἡ σπέρμα τῶν¹ σπεί-
ροντι, κ' ἄρτον εἰς βρώ-
σιν χορηγήσας, κ' ²⁴ πλη-
θύνει τὸν ²⁶ σπῶρον ὑ-
μῶν, καὶ ²⁷ αὐξήσει τὰ
²⁸ γεννήματα τῆς δικαιο-
σύνης ὑμῶν.

11 Ἐν παντὶ³⁰ πλουτε-
ζόμενοι εἰς πᾶσαν ἀπ-
λόγητα, ἥτις κατεργά-
ζεται δι' ἡμῶν εὐχαρι-
στίαν τῷ Θεῷ.

12 Ὅτι ἡ διακονία τῆς
λεϊτουργίας ταύτης οὐ
μόνον⁵ ἐστὶ ³¹ προσανα-
πληρῶσα τὰ ὑπερήματα
τῶν ἁγίων, ἀλλὰ κ' περ-
ρισσεύσας διὰ πολλῶν
εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ.

13 Διὰ τῆς³⁶ δοκιμῆς
τῆς διακονίας ταύτης δο-
ξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ
τῷ³⁹ ὑποταγῇ τῆς ὁμο-

λογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐ-
αγγέλιον τοῦ Χριστοῦ,
καὶ ἁπλότητι τῆς ³κοι-
νωρίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς
πάντας,

14 Καὶ αὐτῶν δείξει
ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθοῦν-
των ὑμᾶς διὰ τὴν ⁵ὑπερ-
βάλλουσαν χάριν τοῦ
Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν.

15 Χάρις ⁶δὲ τῷ Θεῷ
ἐπὶ τῇ ἀνεκδιτήτῃ αὐ-
τοῦ δωρεᾶ.

Κεφ. ι'.

Αὐτοὺς δὲ ἐγὼ Παῦλος
παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς
⁷πραότητος καὶ ⁹ἐπει-
κειας τοῦ Χριστοῦ, ὅς καλῶ
πρόσωπον μὲν ¹¹ταπει-
νός ἐν ὑμῖν, ¹³¹⁴ ὑμῶν δὲ
¹⁵θαυρῶ εἰς ὑμᾶς.

2 Δέομαι δὲ το μὴ
¹⁶παρῶν θαυρῆσαι τῇ
¹⁷κεποισθῆσαι ἢ λογιζο-
μαι ¹⁹τολμῆσαι ἐπὶ τι-
νας τοὺς λογιζομένους
ἡμᾶς ὡς ²⁰κατὰ σίρκα
περικατοῦντας.

3 Ἐν σαρκί γὰρ περι-
πατῆντες, οὐ κατὰ σίρ-
κα ²¹στρατευόμεθα

4 (τὰ γὰρ ὄπλα τῆς
²³στρατείας ἡμῶν οὐ
σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ
τῷ Θεῷ πρὸς ²⁵καθαίρε-
σιν ²⁷ὀχυρωμάτων)

5 Λογισμοὺς καθαιρέν-
τες, καὶ πᾶν ²⁸ἔνψωμα
²⁹ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς
γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ
³⁰αἰχμαλωτίζοντες πᾶν

A. D. 58.

1 ver. 11.

ch. 1. 12.

8. 2.

Ro. 12. 8.

2 ch. 2. 11.

3 ch. 6. 14.

8. 4.

Ac. 2. 42.

4 s. θαυρ.

5 ch. 3. 10.

6 Ro. 5. 19.

* δουλοφ.

7 1 Co. 4. 21.

8 s. ἔστι.

9 Ac. 24. 4.

10 s. ἔσμεν.

11 ch. 7. 6.

12 ἰδοὺμα.

13 s. εἶμα.

14 ἔπειμα.

15 ver. 2.

ch. 5. 6, 8.

He. 13. 6.

16 πάρεμα.

17 κείθω.

† δι-φ.

18 De. 28. 26.

Na. 2. 11.

Zep. 3. 13.

19 τολμῶν,

ver. 12.

ch. 11. 21.

1 Co. 6. 1.

20 Ro. 8. 1.

21 Lu. 3. 14.

22 1. n. 18. 9.

1 Co. 1. 28.

23 1 Ti. 1. 18.

24 εἶμα.

25 ver. 8.

ch. 13. 10.

26 s. ἰδοὺμα

27 2 Ki. 8. 12.

1. a. 2. 2. 5.

28 Ro. 8. 39.

29 ch. 11. 20.

Lu. 6. 20.

11. 27.

1 Ti. 2. 8.

30 Lu. 21. 24.

Ro. 7. 23.

2 νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν
τοῦ Χριστοῦ

6 Καὶ ἐν ἐτοιμίῳ ⁴ἐ-
χοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν
⁵παρακοήν, ὅταν πλη-
ρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.

7 Τὰ κατὰ πρόσωπον
βλέπετε; εἴ τις ¹⁷πέ-
ποιθεν ἐαυτῷ Χριστοῦ
⁸εἶναι, τῷτο λογιζέσθω
πάλιν ἐφ' ἑαυτῆ, ὅτι κα-
θὼς αὐτός ⁸Χριστοῦ, οὕτω
καὶ ἡμεῖς ¹⁰ἂ Χριστοῦ.

8 Ἐάν ⁷τε γὰρ ⁶καὶ
περισσότερον τι καυχῆ-
σωμαι περὶ τῆς ἔξου-
σίας ἡμῶν, ἢ ¹²ἔδωκεν
ὁ Κύριος ἡμῖν εἰς οἰκο-
δομίην, καὶ οὐκ εἰς κα-
θαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσ-
χυνθήσομαι

9 Ἴνα ¹μὴ δόξω ὡς ἂν
¹⁸ἐκφοβῆν ὑμᾶς διὰ τῶν
ἐπιστολῶν.

10 Ὅτι αἱ μὲν ἐπιστο-
λαί, φησί, βαρεῖαι καὶ
ἰσχυραὶ ἢ δὲ παρουσία
τοῦ σώματος ἀσθενῆς,
καὶ ὁ λόγος ²²ἐξουθενη-
μένος.

11 Τοῦτο λογιζέσθω ὁ
τοιούτος, ὅτι οἱσὶ ²⁴ἐσ-
μεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστο-
λῶν ¹⁴ἀπόντες, τοῖστοι
κ' ¹⁶παρόντες ²⁶τῷ ἔργῳ.

12 Οὐ γὰρ τολμῶμεν
ἐγκρίναι ἢ συγκρίναι ἑ-
αυτοὺς τισὶ τῶν ἑαυ-
τοῦσιν συκιστανόντων ἄλ-
λά αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖσιν ἑαυ-
τοὺς μετροῦντες, κ' συγ-

κρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς ὁὐ¹ συνιούσιν.

13 Ἡμεῖς δὲ¹ οὐχὶ εἰς τὰ² ἄμετρα³ καυχώμεθα, ἢ⁴ ἀλλὰ⁵ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὐ⁶ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ Θεὸς μέτρον, ἢ⁷ ἐφικέσθαι⁸ ἄχρι καὶ ὑμῶν.

14 Οὐ γὰρ ὡς μὴ⁹ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερκετεινόμεν ἑαυτοῖς¹⁰ ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν¹¹ ἐφθίσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ.

15 Οὐκ εἰς τὰ² ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν¹² μεγαλιθώμεθα κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περιουσίαν.

16 Εἰς τὰ²¹ ὑπερέκεινα ὑμῶν¹¹ εὐαγγελίσασθαι²² οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ²⁶ ἔτοιμα⁶ καυχήσασθαι.

17 Ὁ δὲ⁶ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ⁶ καυχασθῶ.

18 Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν²⁷ συνιστῶν, ἐκεῖνός²⁸ ἔστι³¹ δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν.

Κεφ. ια'

ΟΦΕΛΟΝ ἡ¹¹ μικρὸν τῆ¹ ἀφροσύνη¹ ἀλλὰ κ²⁶ ἀνεχασθῆ μου.

2 Ζηλωτῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζήλω²⁷ ἡρμოსίμη²⁸

A. D. 58.

- 1 συνίημι.
- 2 παρίημι.
- 3 οὐκ-μ.
- 4 ἢ μίση.
- 5 καυχώμεθα.
- 6 ἔξαπατάω.
- 7 ἢ καυχώμενοι.
- 8 κ. κατὰ μέτρον.
- 9 ἢ ch. 4. 2.
- 9 μαρίζω.
- 10 φθίω.
- 11 ἢ ἔως.
- 12 ch. 1. 12.
- 13 καὶ τῆς ἀγνότητος.
- 14 ἀφικνούμεθα.
- 15 κηρύττω.
- 15 φθάνω.
- 16 λαμβάνω.
- 17 ἐίζομαι.
- 18 ἀνεπίχριστος.
- 18 ἢ αὐτὸν.
- 19 L. u. 1. 48.
- 20 ch. 12. 11.
- 21 ἢ ἡμεῖς.
- 22 ἢ μὲν.
- 23 ἢ ἄρ. 4. 13.
- 24 ἢ Vide App.
- 25 ἢ ἔργα.
- 26 ἢ Mat. 18. 15.
- 27 συνιστάω.
- 27 συνίστημι.
- 28 ποιῶ.
- 29 εἰμί.
- 30 ch. 12. 21.
- 31 ch. 13. 7.
- 32 ἢ ἔργα.
- 33 ἢ οὐλάω.
- 34 ἢ ἡνεπίχριστος.
- 35 ἢ ἀπέχω.
- 36 ἢ μικρὸν τῆς ἀφροσύνης.
- 36 κατὰ κράτος.
- 37 ἢ ἀρμύζομαι.
- 38 ἢ ἔρχομαι.

γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἀγνήν² παραστήσαι, τῷ Χριστῷ

3 Φοβοῦμαι δὲ μήπως ὡς ὁ δοκίμος Ἐὐάν⁶ ἐξηπάτησεν ἐν τῇ⁸ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτως¹⁰ φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν, ἐκ τῆς¹² ἀπλότητος ἢ τῆς εἰς τὸν Χριστόν.

4 Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον ἰησὺν κηρύσσει ἢ ἐκ¹⁴ ἐκρηβόμενος, ἢ Πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὁ οὐκ¹⁶ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὁ οὐκ¹⁷ ἐδέξασθε, καλῶς¹⁸ ἠνώχισθε.

5 Λογίζομαι γὰρ μηδὲν²⁰ ὑστερηκέναί τῶν ὑπὲρ λίαν²⁰ ὑποστώτων.

6 Εἰ δὲ καὶ²⁴ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' ἢ τῇ γνώσει²⁴ ἀλλ' ἐν παντί ἢ φανερωθέντες²⁶ ἐν πάσιν εἰς ὑμᾶς.

7 Ἡ²⁶ ἀμαρτίαν²⁶ ἐποίησα, ἑμαυτὸν³⁰ ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς²² ὑψωθῆτε; ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισίμη ὑμῖν;

8 Ἄλλως ἐκκλησίας³⁴ ἐσύλησα, ἢ λαβὼν ὀψώνιον, πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν κ. παρῶν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεῖς, οὐ³⁶ κατενάρκησα οὐδενός.

9 Τὸ γὰρ ὑστερημά μου προσαεπληρώσαν οἱ ἀδελφοί³⁸ ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας³⁸ καὶ

σα, ἵνα ἴαποτῆ ἀπ' ἐμῆ.
 9 Καὶ εἰρηκὲ μοι Ἀρ-
 κεί σοι ἡ χάρις μου ἡ
 γὰρ δύναμις μου ἐν
 ἀσθενείᾳ τελειοῦται.
 10 Ἡδίστα οὖν μάλλον
 11 καυχῶσομαι ἐν ταῖς ἀσ-
 θενείαις μου, ἵνα ἐπισκη-
 νώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις
 τοῦ Χριστοῦ.

10 Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσ-
 θενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν
 ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν
 στενοχωρίαις ὑπὲρ Χρισ-
 τοῦ ὅταν γὰρ ἀσθενῶ,
 τότε δυνατός εἰμι.

11 13 Γέγονα ἄφρων
 12 καυχώμενος ἵ ἐμεῖς με
 14 ἠναγκάσατε. Ἐγὼ γὰρ
 15 ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συ-
 νίστασθαι ὁὐδὲν γὰρ
 βστέρησα τῶν ὑπὲρ λίαν
 ἀποστόλων, ἔει και οὐ-
 δὲν εἰμι.

12 Τὰ μὲν σημεία τοῦ
 ἀποστόλου κατειργάσθη
 ἐν ὑμῖν ἐν πίσῃ ὑπομο-
 νῃ, ἐν σημείοις και τέ-
 ρασι και δυνάμει.

13 Τί γὰρ 19 ἔστιν ὃ
 21 ἠτήθητε ὑπὲρ τὰς
 λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ
 ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατε-
 νάρκησα ὑμῶν; 25 χαρι-
 σασθέ μοι τὴν ἀδικίαν
 ταύτην.

14 Ἰδοῦ, τρίτον ἔτοι-
 μως ἔχω 24 ἐλθεῖν πρὸς
 ὑμᾶς, και οὐ καταναρ-
 κῶ ὑμῶν. ||| οὐ γὰρ
 ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ'

A. D. 58.

1 ἀφίστημι.
 2 ἄφρων.
 3 τελειοῦμαι.
 4 ch. 11. 19.
 5 Mat. 16. 25.
 6 καυχώσομαι
 7 κατενάρκη-
 8 σασθέ μοι
 9 καταβαρῶν
 10 ch. 5. 8.
 11 Pr. 13. 1.
 12 λαμβάνω.
 13 ἀποτίλλω.
 14 πλεονεκ-
 15 τῶν. Πλῆν.
 16 παρακα-
 17 λῶμαι.
 18 ἀναγκάζω.
 19 ὀφείλω.
 20 περιπα-
 21 τῶν.
 22 Ro. 4. 12.
 23 Lu. 12. 11.
 24 Vide App.
 25 Κατίαν-
 26 τι-ἀ.
 27 ἐν Χριστῷ,
 28 λαλοῦμεν
 29 τὰς-α.
 30 εἰμί.
 31 λαλίω.
 32 ἠσούθητε
 33 εἰλατῶ-
 34 θητε-α.
 35 2 Pe. 2. 19.
 36 ε. ποιῶμεν
 37 καταναρ-
 38 κῶν, v. 14.
 39 ε. ἔρχομαι.
 40 ε. χαρίζομαι
 41 ε. ἐρίσκω.
 42 ε. εἶς, εἴ-
 43 λος-α.
 44 Ro. 1. 29.
 45 ταῦτο-α.
 46 αἰ. ὁμῶς ἔτα
 47 ε. πρῶγμα-
 48 ε. ἔλθόντος
 49 μου, ταπει-
 50 νώσῃ με ὁ
 51 θεός-α.

ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ὀφείλει
 τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι
 θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γο-
 νεῖς τοῖς τέκνοις.

15 Ἐγὼ δὲ ἥδιστα θα-
 πανῆσω κ., ἐκδοπανθηθή-
 σομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν
 ὑμῶν εἰ και ἴ περισ-
 σοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν,
 ἦττον ἀγαπῶμαι.

16 19 Ἐστῶ δὲ, ἐγὼ οὐ
 20 κατεβάρησα ὑμᾶς
 ἀλλ' ὑπάρχων 21 παυοῦρ-
 γος, δόλω ὑμᾶς 22 ἔλαβον.

17 Μὴ τίνα ὦν 10 ἀπέ-
 ταλκα πρὸς ὑμᾶς, δε' αὐ-
 τῷ 11 ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς;

18 12 Παρεκάλεσα Τι-
 του, και συναπέστειλα
 τὸν ἀδελφόν μὴ τι 11 ἐ-
 πλεονέκτησεν ὑμᾶς Τι-
 τος; ἢ τῷ αὐτῷ πνεύματι

16 περιεπατήσαμεν; οὐ
 τοῖς αὐτοῖς 17 ἔχυσαι;

19 Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑ-
 μῖν 18 ἀπολογώμεθα; κα-
 τετιώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν
 20 Χριστῷ 20 λαλῶμεν τί
 δὲ 22 πᾶντα, ἀγαπητοί, ὑ-
 πὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.

20 Φοβοῦμαι γὰρ, μὴ
 πῶς 24 ἐλθῶν οὐχ οἶον
 θελω 26 εἶρω ὑμᾶς, καὶ
 26 εἰρεθῶ ὑμῖν οἶον οὐ
 θέλετε μῆπως 11 27 ἐ-
 ρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐρι-
 θείαι, καταλαλιαί, ψε-
 θηρισμοί, φυσιώσεις, ἀ-
 καταστασιαί

21 Μὴ πάλιν 24 ἐλθόν-
 τα με ταπεινώσῃ ὁ Θεός

μον πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενήσω πολλὰς τῶν προμαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοήσαντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἠσελγείᾳ ἣ ἔπραξαν.

Κεφ. ιγ'.

† ΤΡΙΤΟΝ τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς ἑπὶ τόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν ἵσταθήσεται πᾶν ῥήμα.

2 Ἐπειροίρηκα, ἡ 12 προλέγω, ὡς 14 παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ 15 ἀπὸν ἡνὺν ὁ γράφω τοῖς προμαρτηκόσι, κ' τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι εἰάν 16 ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ 17 φείσομαι.

3 Ἐπει 19 δοκιμῆν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλῶντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἄσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν.

4 Καὶ γὰρ εἰ 23 ἐσταυρώθη ἐξ ἄσθενείας, ἀλλὰ 25 ἤν ἐκ δυνάμεως Θεοῦ καὶ γὰρ * * ἡμεῖς ἄσθενούμεν ἢ ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ἡ 25 ἐχόμεθα συν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ εἰς ὑμᾶς.

5 Ἐαυτοὺς 21 περᾶζετε εἰ 23 ἐστέ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς 23 δοκιμάζετε ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς, ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν 23 ἐστίν, εἰ μὴ τι 24 ἀδόκιμοί 23 ἐστέ.

A. D. 58.

- 1 προμαρτάνω.
 2 γνώσκω.
 3 Ro. 1. 24.
 4 Ἐχόμεθα-α.
 4 Ro. 9. 3.
 5 Mar. 7. 23.
 6 ch. 10. 18.
 7 πρόσθεν.
 8 φαίνω.
 † Ἰδοὺ, τρίτον-η.
 † Ἰδοὺ-η.
 1 Ἰδοὺ-η.
 9 ε. 8τι.
 10 ch. 8. 23.
 11 Ἰστημι.
 12 ch. 7. 3.
 13 Ga. 5. 21.
 6 (ὡς παρῶν)-α.
 (ὡς-η.
 14 πέρι-η.
 15 ἀπὸ-η.
 ἡνὺν-η.
 16 ἔρχομαι.
 17 φείσομαι.
 18 Tit. 1. 13.
 19 c. 3.9; 8.2.
 Ro. 5. 4.
 20 ἔρχομαι.
 21 δοκιμάζω.
 22 ch. 10. 4, 8.
 23 σταυρῶ.
 * * και-δ.
 24 ε. κατὰ τὸ.
 25 ἴδω.
 26 Mat. 26. 45.
 27 Mat. 21. 16.
 28 Ro. 12. 16.
 29 Mar. 9. 50.
 † σύν-η.
 † ἴσομαι-η.
 30 ἀσπάζομαι.
 31 Mat. 4. 1, 3.
 32 εἰμί.
 33 ch. 8. 8, 23.
 Lu. 12. 26.
 34 Ro. 1. 23.
 † Vide App.

6 Ἐλπίζω δὲ ὅτι ἡ γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς ἐκ 22 ἐσμέν ἀδόκιμοι.

7 Ἐχόμεθα δὲ πρὸς τὸν Θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδὲν οἷχ ἵνα ἡμεῖς 6 ἀδόκιμοι 8 φανώμεν, ἀλλ' ἵνα ἡμεῖς τὸ 10 καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι 22 ὦμεν.

8 Οὐ γὰρ δυναμέθα τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

9 Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἄσθενώμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοί 22 ἢτε τοῦτο 6 δὲ! καὶ ἐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.

10 Διὰ τοῦτο ταῦτα 15 ἀπὸν γράφω, ἵνα 14 παρῶν μὴ 15 ἀπολομαι 20 χρῆσωμαι, κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν 21 ἔδωκε μοι ὁ Κύριος εἰς οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

11 24 Λοιπὸν, 26 ἀδελφοί, χαίρετε, 27 καταρτίξεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ 28 φρονεῖτε, 29 εἰρηνεύετε καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης 22 ἐσται μεθ' ὑμῶν.

12 30 Ἀσπάσασθε ἀληλοῦς ἐν ἀγίῳ φιληματι. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

13 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, κ' ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τῆς ἁγίας Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ὁ Ἀμήν. 144

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, ΙΙ.

A. D. 52.

ρίσσοτέρως ἰζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων.

15 Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεός ὁ ἄφορισας με ἐκ κοιλίας μητρὸς μου, καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ,

16 Ἀποκαλίψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανέβην¹³ 15 σαρκὶ καὶ αἵματι

17 Οὐδὲ ἠνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους· ἀλλ' ἠνῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ἠπέστρεψα εἰς Δαμασκόν.

18 Ἐπειτα μετὰ ἑτη τρία ἠνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἰσορῆσαι Πέτρον· καὶ 22 ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε.

19 Ἐτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰακώβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου.

20 Ἄ δὲ γράψω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι.

21 Ἐπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας.

22 Ἦμην δὲ ἄγνωστος τῶ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ.

23 Μόνον δὲ ἀκούσας

1 Ac. 21. 20.

2 εἰμί.

3 Eccl. 42. 10.

4 πορθεῖν.

5 Mat. 15. 2.

6 δοξάζω.

7 εὐδοκίᾳ.

8 ἀφορίζω.

9 ἀποκαλίπτω. (φραν.

10 s. cop. τασά-

11 s. διαλθόντων. (θημα.

12 προσανατί-

13 ἀναβαίνω

14 s. βουλάς.

15 συμπαρολαμβάνω.

16 Mat. 16. 17

17 ἀνατίθημι

† ἀπῆλθον-π

17 ἀνιέρχομαι

18 Mat. 14. 13

19 ἀπέρχομαι

20 τρέχω.

21 υποσφίρω

22 σπιμίνω.

23 ἀναγκάζω.

† cop. περι-

μηθήσεται διὰ

τοὺς παρε-

σάκτους.

24 περιτίμηται

4 Κορῖνθ., ε.

25 2Co. 11. 26

26 παρεσίρ-

χόμεαι.

27 s. θυσιαι.

28 Jos. 2. 2, 3.

|| μή-φ.

29 ἔρχομαι.

30 2Co. 11. 20

31 s. alii οἶον.

alii οὐδέ-ε.

31 εἶπω.

32 2Co. 9. 13.

33 διαμίνω.

34 s. οἱ.

35 ch. 4. 1.

†† τι εἶναι-φ.

37 s. οἱ λαοί.

27 ἦσαν, ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει.

24 Καὶ ἐδοξάζον ἐν ἐμοί τὸν Θεόν.

Κεφ. β'.

ΕΠΕΙΤΑ διὰ δεκαεσσάρων ἑτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβαν, συμπαρολαβὼν καὶ Τίτον.

2 Ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὁ κηρῖσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι· 18 κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκῶσι, μὴ πως εἰς κενὸν τρέχω, ἢ ἐδραμον.

3 Ἀλλ' ἐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλληνας ἠναγκάσθη ἱερατεῖσθαι.

4 Διὰ δὲ τῆς παρεισάκτους ψευδαδελφούς, οἱ ἴνες παρεισῆλθον κατασκοπήσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδελώνωνται·

5 Οἷς οὐδὲ πρός ὦραν εἶξασμεν τῆ ὑποταγῆ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ἡμᾶς.

6 Ἀπὸ δὲ τῶν δοκῶσιν εἶναι τι, ὅποιοι ποτε ἦσαν, οὐδὲν μοι διαφέρει· πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει· ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκῶντες, οὐδὲν προσανέθεντο.

7 Ἀλλὰ τοῦναντίον, ἰδόντες ὅτι ἠπιστάμεθα τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς,

Β (Ὁ γὰρ ἠνεργήσατο Πέτρον εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς, ἠνέργησε καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη).

9 Καὶ ἄγοντες τὴν χάριν τὴν ¹⁰δοθεῖσάν μοι Ἰῴκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκούντες στόλοι ¹¹εἶναι, δεξίαις ¹²ἔδωκαν ἡμῖν καὶ Βαρνάβαν κοινωνίας ἵνα ἡμεῖς ¹³εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομὴν.

10 Μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν ὁ καὶ ¹⁵ἐσπούδασα αὐτὸ ¹⁶ταῦτο ¹⁷ποιῆσαι.

11 Ὅτε δὲ ἦλθε Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ¹⁹ἠντέστιν, ὅτι ²¹κατεγινωσμένος ¹¹ἦν.

12 Πρὸ τοῦ γὰρ ¹⁸ἄλθεῖν τινὰς ἀπὸ Ἰακώβου, μετὰ τῶν ἐθνῶν ²³πρινήσθησαν ὅτε δὲ ¹¹ἦλθον, ²⁵ἠπέπελλε καὶ ὑφείριξεν ἑαυτὸν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς.

13 Καὶ ²⁶συνικρίθησαν αὐτῶν καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι ὥστε καὶ Βαρνάβας ²⁹συνικλήθη αὐτῶν. ³¹ἠποκρίσθη ¹⁴Ἄλλ' ὅτε εἶδον ὅτι

A. D. 52

- 1 εἶδον.
- 2 πιστάμεθα.
- 3 ε. κατὰ.
- * Καφᾶ-Α.
- 4 Ἰωάν.
- † πῶρον.
- 5 ε. κατεγινωσκόμενοι κατὰ τὸ εὐαγγέλιον.
- 6 εβ. 1. 13.
- 7 ἠνεργήσας.
- 8 Ro. 1. 26.
- 9 γινώσκω.
- 10 ἰδόμενοι.
- 11 Πέτρον καὶ Ἰακώβον.
- 12 εβ. m. εβ. 2.
- 11 εβ. εβ. 1.
- 12 ε. παρεύωμεν.
- 13 ε. ἵνα.
- 14 ε. ἵνα.
- 15 ἐσπούδασα.
- 16 ε. ἐσπούδασα.
- 17 ἠποιῆσεν.
- 18 ἠντέστιν.
- 11 Καφᾶ-Α.
- 19 ἀπὸ τῶν.
- 20 ἀπὸ τῶν.
- 21 κατεγινωσμένος.
- 22 Mat. 20. 26.
- 23 συνεστῆσαν.
- 11 ἦλθον, π.
- 24 γίνωμαι.
- 25 ἐπὶ πρὸς ἄλλο.
- 26 καταλύω.
- 27 ἀποκρίσθησαν.
- 11 con). συνεκλήθησαν... τῶν κλησίων.
- 28 συνικρίθησαν.
- 29 συνεστῆσαν.
- 30 συνεστῆσαν.
- 31 Mat. 23. 28.
- 32 ε. καθ'.
- 33 τοῦ Θεοῦ καὶ Χριστοῦ, π.

οὐκ ὑπεσφοδοῦσθε πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῶν Πέτρῳ ἐμπροσθεν πάντων· Εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ἔζησ' οὐκ Ἰουδαϊκῶς, ¹²τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαίσειν;

15 Ἡμεῖς φάσκει Ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ ἑθῶν ἀμαρτωλοί,

16 Εἰδότες ὅτι οὐ δεκνοῦνται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, εἴη μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν ἠπιστῶμεν ὅπως ἐπίστευσάμεν, ἵνα δικαιοθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου· ⁶διότι οὐ δεκαιοθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσι σάρξ.

17 Εἰ δὲ ζήτοῦντες δεκαιοθῆναι ἐν Χριστῷ, ²⁰εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἀμάρτωλοι, ἄρα Χριστὸς ἀμαρτία ²³διάκονος; Μὴ ²⁴γένωκετο.

18 Εἰ γὰρ ἂ ²⁶κατέλυσα, ταῦτα πάλιν οικοδομῶ, παραβίτην ἑμαυτὸν ἢ συνίστημι.

19 Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμον ²⁷ἠπέθανον, ἵνα Θεῷ ⁴ζήσω.

20 Χριστῷ ³⁰συνεστῆρωμαι· ⁴ζῶ δὲ, ἀλλ' ἐτι θῶν, ⁴ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ³⁰ὁ δὲ νῦν ⁴ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ⁴ζῶ τῷ ³¹τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,

τοῦ ἀγαπήσαντός με, καὶ
1 παραδόντος ἑαυτὸν ὑ-
πὲρ ἐμοῦ.

91 Οὐκ ἔθετό τὴν χά-
ριν τοῦ Θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ
νόμον δικαιοσύνη, ἄρα
Χριστὸς ἔδωκεν ὑπέ-
θανεν.

Κεφ. γ'.

92 Ω ΑΝΟΗΤΟΙ Γαλά-
ται, τίς ὑμᾶς 11 ἐβάσκανε
13 τῇ ἀληθείᾳ μὴ 16 πεί-
θεσθαι; οἷς κατ' ὀφθαλ-
μοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς
17 προεγράφη, ἔν ὑμῖν
19 ἑσταυρωμένος.

2 Τοῦτο μόνον θέλω
21 μαθεῖν ὑφ' ὑμῶν, ἐξ
ἔργων νόμου τὸ Πνεῦμα
23 ἐλάβετε, ἢ ἐξ 25 ἀκοῆς
πίστεως;

3 Οὕτως ἀνόητοί 12 ἐσε;
24 ἐναρξάμενοι πνεύματι,
ἢν σαρκὶ ἐπιτελείσθε;

4 Τοσαῦτα 27 29 ἐκάθετε
31 εἰκῆ; εἶτε καὶ εἰκῆ.

5 Ὁ οὖν 32 ἐπιχορηγῶν
ὑμῖν τὸ Πνεῦμα, καὶ
ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑ-
μῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ
ἀκοῆς πίστεως;

6 Καθὼς ὁ Ἀβραάμ 25 ἐ-
πίστευσε τῷ Θεῷ, καὶ
26 ἐλογίσθη 27 αὐτῷ εἰς
δικαιοσύνην.

7 Γινώσκετε ἄρα ὅτι
28 οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί
18 εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ.

8 40 Προϊδούσα δὲ ἡ
γραφή ὅτι ἐκ πίστεως δι-
καιοὶ τὰ ἔθνη ὁ Θεός,

A. D. 59.

1 παραδίδομαι

2 προεγράφη

3 ε. λέγουσα·

4 εὐλογηθή-
σοστας.

4 Ge. 12. 3.

5 ch. 3. 15.

6 Lu. 10. 16.

6 Mat. 10. 8.

7 ἀποθνήσκω

8 Jno. 20. 27.

9 Lu. 24. 25.

10 He. 6. 8.

11 βασκαίνω·

12 εἰμί.

13 ε. δοτε.

14 γράφω.

15 ch. 1. 10.

† Ὅτι·m.

16 De. 27. 26.

17 Ro. 15. 4.

18 ε. ἐνεκα.

19 σταυρώω.

20 ποιῶ.

21 μαθητεία.

22 Hab. 2. 4.

23 λαμβάνω.

24 εἶδω.

25 Ro. 10. 17.

26 ἐναρξάμενοι

27 ε. κατέ.

28 ἐξαγοράζω

29 πείθω

30 γίνωμαι.

† ὅτι γεγραμ-
ται·h.

31 1 Co. 15. 2.

32 De. 21. 23.

33 ἐπιχορηγῶ

34 Ac. 5. 30.

35 πιστεύω.

36 ἐπαρτάται·f

|| εὐλογίαν.

37 ε. πιστός·

38 λογιζομαι

39 Ro. 3. 30

40 1 Co. 15. 32.

41 προϊδω

42 κέρω.

43 ch. 2. 21.

2 προενηγγέλισται τῷ
Ἀβραάμ·3 Ὅτι·4 ἐνευ-
λογηθήσονται ἐν σοὶ
πάντα τὰ ἔθνη.

9 Ὡστε οἱ ἐκ πίστεως,
εὐλογούνται σὺν τῷ
8 πιστῷ Ἀβραάμ.

10 Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων
νόμου 12 εἰσιν, ὑπὸ 10 κατ'
ἀραν 12 εἰσι· 14 γεγραπται
γάρ· † 16 Ἐπικατάρατος
πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν
πᾶσι τοῖς 14 γεγραμμέ-
νοις ἐν τῷ βιβλίῳ τῶ νό-
μου, 18 τῷ 20 ποιῆσαι αὐτά.

11 Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐ-
δεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ
Θεῷ, ὁμολῶν· 22 ὅτι ὁ δι-
καιος ἐκ πίστεως 24 ζήσειαι.

12 Ὁ δὲ νόμος οὐκ
12 ἔστιν ἐκ πίστεως· ἀλλ'
ὁ ποιῆσας αὐτὰ ἔανθρω-
πος, 124 ζήσειαι ἐν αὐτοῖς.

13 Χριστὸς ἡμᾶς 28 ἐξη-
γόρασεν ἐκ τῆς κατάρτα-
τοῦ νόμου, 30 γενόμενος
ὑπὲρ ἡμῶν κἀρα· † 14 γέ-
γραπται γάρ· 32 Ἐπικα-
τάρατος πᾶς ὁ 34 κρεμά-
μενος ἐπὶ ξύλου.

14 Ἴνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ
εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ
30 γένηται ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ, ἵνα τὴν ἠεπαγγέλιαν
τοῦ Πνεύματος 23 λάβω-
μεν διὰ τῆς πίστεως.

15 Ἀδελφοί, 30 κατὰ ἄν-
θρωπον λέγω· ὁμοῦ ἀν-
θρώπου 41 κεκυρωμένην
διαθήκην οὐδεὶς 42 ἀθετεῖ
ἢ ἐπιδιατάσσεται.

16 Τῷ δὲ Ἀβραάμ ¹ ἐρ-
οήθησαν αἱ ἐπαγγελίαι,
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ.
Οὐ λέγει ² Καὶ ³ τοῖς
σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολ-
λῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἐνός.
Καὶ τῷ σπέρματι σου,
ὡς ⁵ ἔστι Χριστός.

17 Τοῦτο δὲ λέγω, δια-
θήκην ⁷ προκεκυρωμένην
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ⁸ εἰς Χρι-
στὸν, ¹ ὁ μετὰ ἔτη ⁹ τε-
τρακόσια καὶ τριάκοντα
²⁰ γεγενηὸς νόμος ἐκ ἄκυ-
ροῖ, εἰς τὸ ¹¹ κατηργῆσαι
τὴν ἐπαγγελίαν.

18 Εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ
κληρονομία, ¹² οὐκ ἔτι ἐξ
ἐπαγγελίας τῷ δὲ Ἀ-
βραάμ δι' ἐπαγγελίας
¹³ καυχίριται ὁ Θεός.

19 Τί οὖν ¹ ὁ νόμος;
Τῶν παραβάσεων χάριν
¹⁵ προσετέθη, ¹⁷ ἄχρις
¹⁹ οὗ ²¹ ἔλθῃ τὸ σπέρμα
ἧ ²² ἐπιγγελάται, δια-
ταγεῖς δὲ ²⁴ ἀγγέλων, ἐν
χειρὶ ²⁵ μεσίτου.

20 Ὁ δὲ μεσίτης, ἐνός
οὐκ ⁵ ἔστιν ὁ δὲ Θεός, εἰς
³ ἔστιν.

21 Ὁ οὖν νόμος κατὰ
τῶν ἐπαγγελιῶν τῷ Θεῷ;
Μὴ ²⁵ γένοιτο· εἰ γὰρ
²⁶ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμε-
νος ²⁷ ζωοποιῆσαι, ὄν-
τως ἂν ἐκ νόμου ⁶ ἦν ἡ
δικαιοσύνη.

22 Ἀλλὰ ²⁹ συνέκλεισεν
ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ
ἀμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγε-

A. D. 53.

- 1 λέγει.
2 α. 4 γραφή.
3 Ge. 12. 7.
4 φρουροῦ.
5 εἰμί. Γρω.
6 ἀποκαλύψ-
7 προκυρω.
8 I Co. 4. 16.
9 τριακοντα-
10 δικαιοσύνη.
11 ch. 5. 4.
12 α. δίδοται
γ. ἔστιν.
13 χαρίζομαι
14 Mat. 26. 19
† ὁ νόμος τῶν
πράξεων;
† ἰδέθη-α.
† ἰδέθη-α.
15 προτίθημι.
16 βαπτίζω.
17 α. ἔστι
δικαιοσύνη.
18 ἰδέθη.
19 α. τῷ χρόνῳ
20 Col. 3. 11.
21 ἔρχομαι.
5 β-α.
22 ἐπαγγέ-
λω. Ac. 7. 5.
|| ἔπειτα Χριστῷ
Ἰησοῦ-α. al.
β. ἔπειτα δὲ
Χριστῷ. I.
αα ἀγγέ-
λων-α.
† ἀποκαλύψ-
23 He. 8. 6. (π
|| εἰς (α. β-α)
|| ἔπειτα δὲ Χ.
I. ἀμαρ-
24 Mat. 11. 25
25 γίνομαι.
26 δίδωμι.
27 Jno. 6. 21.
28 Mat. 20. 8.
29 συγκλείω.
30 Lu. 12. 32.
31 α. ἔρας, γ.
ἀμαρτίας

λία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ
Χριστοῦ ²⁸ δοθῇ τοῖς πι-
στεύουσιν.

23 Πρὸ τοῦ δὲ ²¹ εἰσελθεῖν
τὴν πίστιν, ὑπὸ νόμον
⁴ ἐφρουροῦμεθα, ²⁹ συγ-
κεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλ-
λουσαν πίστιν ⁶ ἀποκα-
λυφθῆναι.

24 Ὅτε ὁ νόμος ⁸ παι-
δαγωγὸς ἡμῶν ²⁵ γέγονεν
εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πί-
στεως ¹⁸ δικαιοσύνωμεν

25 ²¹ Ἐλθούσης δὲ τῆς
πίστεως, οὐκ ἔτι ὑπὸ
παιδαγωγῶν ⁵ ἔσμεν.

26 Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ
⁵ ἔτε διὰ τῆς πίστεως ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ.

27 Ὅσοι γὰρ ¹⁴ εἰς
Χριστόν ¹⁶ ἐβαπτίσθητε,
Χριστόν ¹⁸ ἐνεδύσασθε.

28 Οὐκ ἐν Ἰουδαίῳ,
οὐδὲ Ἕλλην· οὐκ ἐν δού-
λῳ, ὑδὲ ἐλεύθερος ²⁸ ἐκ
ἐνὶ ἄρσεν καὶ θῆλυν πάν-
τες γὰρ ὑμεῖς || εἰς ⁵ ἔστε
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

29 Εἰ δὲ ὑμεῖς || Χριστῷ,
ἄρα τοῦ Ἀβραάμ σπέρ-
μα ⁶ ἔστέ, ⁴ καὶ κατ' ἐ-
παγγελίαν κληρονόμοι
Κε. φ. δ.

ΛΕΓΩ δὲ, ἐφ' ὅσον χρό-
νον ὁ κληρονόμος ²⁴ νηπι-
ός ⁵ ἔστιν, οὐδὲν διαφέρει
δύλω, κύριος πάντων ⁵ ὢν·

2 Ἀλλὰ ὑπὸ ²⁸ ἐπιτρό-
που ⁵ ἔστι καὶ ³⁰ οἰκονό-
μος ἄχρι τῆς ³¹ προθεσ-
μίας τοῦ πατρὸς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, ΙV.

A. D. 52.

3 Οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε
 1 ἡμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ
 3 στοιχεῖα τοῦ κόσμου
 1 ἡμεν⁵ δεδουλωμένοι·
 4 Ὅτε δὲ ἦλθε τὸ
 9 πλῆρωμα τοῦ χρόνου,
 11 ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς
 τὸν υἱὸν αὐτοῦ * 13 γε-
 11 ἠνόμενον ἐκ γυναικός, 13 γε-
 11 νόμενον ὑπὸ νόμον·
 5 ἵνα τὸς 15 ὑπὸ νόμον
 16 ἐξαγορεύσῃ, ἵνα ἴην 17 υἱ-
 16 οθεσίαν 18 ἀπολάβωμεν.
 6 Ὅτι δὲ ἔστε υἱοί,
 11 ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ
 Πνεῦμα τοῦ υἱῶ αὐτῆ εἰς
 τὰς καρδίας ὑμῶν, κρά-
 21 ζον, 21 Ἀββᾶ, ὁ πατήρ.
 7 Ὡστε οὐκ ἐστὶ 1 εἰ δῶ-
 7 λος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ
 υἱός, καὶ κληρονόμος
 6 Θεοῦ διὰ Χριστοῦ. 1
 8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ
 εἰδότες Θεόν, 23 δουλεύ-
 23 σατε τοῖς ** μὴ 25 φύ-
 25 σει 1 οἷσι θεοῖς·
 9 Νῦν δὲ, 27 γινώσκοντες Θεόν,
 μᾶλλον δὲ 27 γνωσθέν-
 27 τες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπι-
 στρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ
 ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοι-
 27 χεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν
 δουλεύειν θέλετε;
 10 Ἡμέρας παρατηρεῖ-
 10 σθε, καὶ μῆνας, καὶ και-
 10 ροὺς, καὶ ἐμῆμερτοὺς.
 11 Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μὴ
 11 πῶς εἰκῆ 29 κεκοπιᾶκα εἰς
 ὑμᾶς.
 12 13 Γίνεσθε ὡς ἐγώ, 30
 12 ὅτι κατὰ 30 ὡς ἡμεῖς·

1 εἰμί.
 2 ἀδελφοί.
 3 Col. 2,8,20.
 4 εἶδω.
 5 δουλωθῶ.
 6 εὐαγγελίζω.
 7 ἐργάζομαι.
 8 Mat. 6. 13.
 9 Ro. 11. 25.
 10 λατρεύω.
 11 ἐξαποστάλ-
 λω. (γον-π.
 * γεννώμε-
 12 ἔχωμαι.
 † πειρασμὸν
 τὸν ἐν-θ. α. l.
 πειρασμὸν
 ὑμῶν ἐν-ε.
 13 γινώσκω.
 14 Ro. 4. 6.
 † Ποῦ οὖν-π.
 15 α. ἔργω, ν.
 δεδουλωμένοι.
 16 εἶ.
 17 Ro. 8. 15.
 18 ἀπολαμ-
 βάω.
 19 ἡμῶν-ε.
 19 Mar. 2. 4.
 20 δίδωμι.
 21 Mar. 14. 36
 || Vide App.
 22 Ep. 4. 15.
 23 δουλεύω.
 24 1 Co. 12. 31
 ** φέρεται μὴ-ε.
 25 Ro. 1. 26.
 †† ἡμεῖς.
 26 θύω.
 †† ἐληθέσθε-π.
 27 ὑμᾶς, τεκ-
 νία-π.
 27 γενέσθε.
 28 α. τῷ χρόνῳ
 29 κοπιᾶω.
 30 α. γινώσκω
 || ὑμεῖς, ἀ-
 δελφοί· δέ-
 μοι ὑμῶν.
 30 εἶδω-π.
 *† Vide Ap.

ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν.
 Οὐδέν με 2 ἠδικήσατε.
 13 4 Οἴδατε δὲ ὅτι δὲ
 ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς
 6 εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ
 πρότερον·
 14 Καὶ τὸν +8 πειρασ-
 μόν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί
 μου οὐκ ἐξουθενήσατε,
 οὐδὲ 10 ἐσεπτύσατε, ἰδὲ
 ὡς ἄγγελον Θεοῦ 12 ἐδε-
 12 ξασθε με, ὡς Χριστὸν
 Ἰησοῦν.
 15 Ἰτίς οὖν 16 ἦν ὁ 14 μα-
 15 κρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ
 γὰρ ὑμῖν, ὅτι, εἰ δυνατὸν,
 τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν
 19 ἐξορύξαντες ἂν 20 ἐδώ-
 20 κατέ μοι.
 16 Ὡστε ἐχθρὸς ὑμῶν
 13 γέγονα, 22 ἀληθείου
 ὑμῶν;
 17 24 Ζηλοῦσιν †† ὑμᾶς
 εὐκαλῶς, ἀλλὰ ἐκκλει-
 17 σαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα
 αὐτοὺς ζηλοῦτε.
 18 Καλὸν δὲ ἵπὸ ζη-
 18 λῶσθαι ἐν καλῷ πάντοτε,
 καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ πα-
 18 ρεῖναι με πρὸς ὑμᾶς.
 19 Τεκνία μου, οὐκ πα-
 19 λιν ὠδίνω, ἄχρις 28 οὗ
 19 μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑ-
 19 μῶν·
 20 26 ἠθελον δὲ παρεῖ-
 20 ναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ
 ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου·
 ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.
 21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ
 νόμον θέλουτες γείνασθαι,
 τὸν νόμον οὐκ *† ἀκάετε;

22 Ἰ Γέγραπται γάρ, ὅτι Ἄβραάμ δύο υἱὸς ἔσχεν ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης, καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας.

23 Ἄλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης, κατὰ σάρκα γεγέννηται ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, διὰ τῆς ἐπαγγελίας.

24 Ἄ τινὰ ἔστιν ἀλληγοροῦμενα αὐταὶ γὰρ εἰσὶν αἱ δύο διαθηκαί μία μὲν ἀπὸ ὕρου Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννώσα, ἥτις ἔστιν Ἄγαρ.

25 Ἰ Τὸ γὰρ Ἄγαρ, Σινᾶ ὄρος ἔστιν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ, δουλεύει ἡ δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς.

26 Ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἐλευθέρα ἔστιν, ἥτις ἔστι μήτηρ πάντων ἡμῶν.

27 Ἰ Γέγραπται γάρ· 14 Εὐφράνθητι 15 στεῖρα ἡ ἡμῶν 16 τίκτωσα 17 ῥῆξον 18 καὶ 21 βόησον ἡ ἐκ ὠδίνουσα ὅτι πολλὰ ἰά τέκνα τῆς ἔρημου μάλλον ἢ τῆς ἐχοῦσης τὸν ἄνδρα.

28 Ἢ Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαάκ, ἐπαγγελίας τέκνα ἔσμεν.

29 Ἄλλ' ὡς περ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεγέννηθείς ἔδωκε τὸν κατα πνεῦμα οὕτω καὶ νῦν.

30 Ἄλλα τί λέγει ἡ γραφή; 30 Ἐκβαλε τὴν

A. D. 59.

- 1 γράφω.
2 Ἰ γὰρ.
3 Mat. 26.69.
I.u. 12. 45.
4 Jno. 8. 36.
5 γεννάω.
6 υἱοῦ μου, Ἰσαάκ.-π.
† αἱ. Ἡμεῖς δὲ, αἱ. Διὰ, αἱ. Ἄρα ἔν, α. Ἄρα δὲ,
6 εἰμί.
7 Mat. 1. 2.
Jno. 1. 13.
8 Vide App.
8 s. ἔν.
9 Ἐλευθέρου.
10 Ἰσραήλ.
11 Mat. 11.29
Ac. 15. 10.
12 ch. 4. 24.
Ro. 8. 15.
13 Mar. 6.19.
14 γὰρ-α.
14 Is. 54. 1.
15 εὐφρανθήτω.
Lu. 12. 19.
M βόησον.
17 s. φωνήν.
18 καταρξίω.
Ro. 3. 3.
19 ἐπίσταται.
20 Jno. 3. 6.
21 βοῶσα.
22 Ro. 8. 19.
23 εὐφρανθήτω.
24 e 2.8; 3.5.
Ep. 3. 20.
25 Ἰ γὰρ.
H Ἡμεῖς... ἰσ-
τί-α.
26 ἀνακόπτω-α
27 s. ὡστε.
28 πείθω.
†† μηδέτι
πείθεσθε.-f.
29 δίκω.
30 Ge. 21.10.
31 s. ἔστι.

παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τῆς υἱῆς τῆς ἐλευθέρας.

31 Ἄρα, ἀδελφοί, οὐκ ἔσμεν παιδίσκῃς τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

Κεφ. ε'.
8 Τῆ, ἐλευθερία οὖν ἡ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, 10 στήκετε, καὶ μὴ πάλιν 11 ζυγῶ 12 δουλείας 13 ἐνεχέσθε.

2 Ἰδὲ, ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι εἰάν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει.

3 Μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτετιμωμένῳ, ὅτι ὀφείλετῃς ἔσθιν ὄλον τὸν νόμον ποιῆσαι.

4 Κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε τῆς χάριτος ἔξεπέσατε.

5 Ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα.

6 Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυτία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.

7 Ἐτρέχετε καλῶς ἕως ἡμᾶς ἀνεκόψετῃ ἡ ἀληθεία μὴ πείθεσθαι.

8 Ἡ πείσμονή οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς.

9 Μικρά ζήτησις ὅλον τὸ φάρμακον ζυμοῖ.

10 Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετέ· ὁ δὲ Ἰακράσσων ὑμᾶς βασιτῆσει τὸ κρίμα, ὅστις ἔν 6 ἦ.

11 Ἐγὼ δὲ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, 7 τί ἔτι δικόμαι; ἄρα 8 κατήργηται τὸ σκάνδαλον τῆ σαυρῆ.

12 Ἦ ὄφελον καὶ 13 ἀποκόψονται 16 οἱ 17 ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

13 Ὑμεῖς γὰρ ἐκ' ἐλευθερίας 19 ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ 21 τὴν ἐλευθερίαν εἰς 22 ἀφορμὴν τῆ σαρκί, ἀλλὰ ἰδιὰ τῆς ἀγάπης 23 δουλεύετε ἀλλήλοις.

14 Ὁ γὰρ πᾶς νόμος γένεθ' ἐν λόγῳ πληρῶται, ἐν 14 ἡ ἀγαπήσει τὸν πλησίον σου ὡς 20 ἑαυτόν.

15 Εἰ δὲ ἀλλήλους δέκοντες κ' κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλλήλων 20 ἀναλωθῆτε.

16 Δέγω δὲ 31 Πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ ἴτελέσητε.

17 Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ Πνεύματος, τὸ δὲ Πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς ταῦτα 18 ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ 18 ἂν θέλητε, ταῦτα ποιῆτε.

A. D. 52

6 δολοῦ-σ.
1 κείθω.
9 Ro. 1. 24.
3 ch. 1. 7.
4 Mar. 7. 22.
5 αἰμί.
6 Re. 9. 21.
7 σ. πατά.
8 1 Co. 3. 3.
2 Co. 13. 20.
9 καταργεῖται.
10 Ro. 16. 17.
† τὸ Χριστῶ-φ.
11 2 Co. 11. 1.
12 Ac. 5. 17.
13 Mar. 9. 43.
14 Ro. 2. 13.
15 σ. ἀφ' ἑμῶν.
16 σ. καθ' ἑμῶν.
17 ἀνίστημι.
18 2 Co. 13. 2.
19 καλέω.
20 Ro. 2. 4.
21 σ. ἀφορμὴ.
22 Ro. 1. 17.
23 Ro. 7. 11.
24 Ac. 24. 25.
† τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν.
25 ch. 4. 25.
6 ἐν ἀγάπῃ αἰ. ἐν ἀγάπῃ ἐν ἀγάπῃ.
|| ἀγαπᾶν-φ.
26 ch. 3. 29.
27 σαρκαῖα.
28 σαρκαῖα-σ.
29 Ro. 7. 5.
30 ἀναλωθῶ.
31 σῶμα.
31 ver. 5. 25.
32 ch. 6. 16.
33 ἡσυχία (σ)
† κατέστη-σ.
11 ἀλλήλοις-σ.
34 Lu. 21. 15.
14 γὰρ-σ. (σ)
20 προληψθῶ

18 Εἰ δὲ Πνεύματι ἀσθεθε, οὐκ ἔτι ὑπὸ νόμον.

19 Φανερά δὲ ἔστι τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς· ἀτινά 5 ἔστι, 6 μοιχεία, 1 πορνεία, 2 ἀκαθαρσία, 4 ἀσέλγεια,

20 Εἰδωλολατρεία, 6 φαρμακεία, ἔχθραι, εἰρεῖν, 8 ἔηλοι, θυμοί, ἐριβείαι, 10 δεισιμασία, 12 αἰρέσεις,

21 φθόνος, 9 φόνοι 1 μέθαι, 14 κῶμοι, κ' τὰ ὅμοια τοῦτοις· 16 ἂ 15 προλέγω ὑμῖν, καθὼς κ' προείπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.

22 Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἔστιτος, ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, 20 μακροθυμία, 20 χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις,

23 Πραότης, 31 ἐγκράτεια· || κατὰ τῶν τοιοῦτων οὐκ ἔστι νόμος.

24 26 Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ, τῆν σάρκα 27 ἐταύρωσαν σὺν τοῖς 28 παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις.

25 Εἰ 20 ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ 20 στοιχῶμεν.

26 Μὴ 23 κινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλοῦμενοι, ἡ ἀλλήλους φθονοῦντες.

Κεφ. 7.

ΑΔΕΛΦΟΙ, ἐὰν καὶ 26 προληψθῆ ἄνθρωπος

ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος, οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδέ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Θεοῦ πατρὸς τοῦ ἑγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν,

2 Καὶ οἱ συν ἔμοι πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας·

3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ ἡμῶν πατρὸς, καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

4 Τοῦ ὄντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέλθῃται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστώτος αἰῶνος 13 πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν·

5 Ὡ, ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

6 Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως 15 μετατίθεσθε ἀπὸ τῆς καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι ἁ Χριστοῦ, ἥ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον·

7 Ὁ οὐκ ἔστιν ἄλλο· εἰ μὴ τινές 17 εἰσιν οἱ 19 ταρπίσσοντες ὑμᾶς, κηθελόντες 25 μελαστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

8 Ἀλλὰ κη εἰν ἡμεῖς ἡ

A. D. 52.

- 1 Lu. 3. 18.
- 2 εὐαγγελίζομαι.
- 3 Ro. 9. 2.
- 4 ἑγείρω.
- 5 προεῖρηκα μὲν, κ. προεῖρηκα, π.
- 6 παραλαμβάνω.
- 7 κ. ἀπ' ἑμαυτοῦ.
- † πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ-π.
- 7 Mt. 28. 14.
- 8 ἀρίσκω.
- 9 δίδωμι.
- † περί-α.
- 10 ἐξαιρέτω.
- 11 ἰνίστημι.
- 12 ch. 4. 4.
- 13 Mat. 6. 13.
- 6 γὰρ-ε.
- 14 ch. 3. 15.
- 15 μετατίθεμι, Ac. 7. 16.
- 16 δίδασκω.
- || αὐτῷ Θεοῦ.
- 17 εἰμί.
- 18 ἀκούω.
- 19 ch. 6. 10.
- Mat. 14. 26.
- 20 Ep. 4. 23.
- 21 ver. 14.
- 22 Ro. 7. 13.
- 23 δίδωκω.
- 24 ἐπολιμέσσω-π.
- 24 κερθίζω, ver. 23.
- 25 μελαστρέψω, Ac. 3. 20.
- 26 προκόπτω, Lu. 2. 52.

ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζεται ὑμῖν 1 παρ' ὃ 2 εὐαγγελισάμεθα ὑμῖν, 3 ἀνάθεμα 17 ἔστω.

9 Ὡς * προεῖρηκαμὲν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἰ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ 5 παρελάβετε, 6 ἀνάθεμα 17 ἔστω.

10 Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπων 7 πείθω ἢ τὸν Θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις 8 ἀρέσκων; εἰ 9 γὰρ 1 ἔτι ἀνθρώποις 8 ἠρέσκον, Χριστοῦ δούλος οὐκ ἂν 17 ἦμην.

11 Γνωρίζω ἡ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τοῦ 2 εὐαγγελισθέντος ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ 17 ἔστι 14 κατὰ ἀνθρώπον.

12 Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὶ ἀνθρώπου 5 παρέλαβον αὐτό, οὔτε 16 ἐδιδάχθην· ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.

13 18 Ἠκέστατε γὰρ τὴν ἐμὴν 20 ἀνατροφήν ποτε ἐν τῷ 21 Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' 22 ὑπερβολὴν 23 ἐδίδωκον ἡμῖν ἐκκλησίαν ἰς Θεοῦ, καὶ * 24 ἐπόρθαν αὐτήν·

14 Καὶ 26 προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, πε-

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, ΙΙ.

ρισσοτέρως ¹ ζηλωτῆς ὑ-
πάρχων τῶν ² πατρικῶν
μου ³ παραδόσεων.

¹⁵ Ὅτε δὲ ⁷ εὐδόκησεν
ὁ Θεός ¹ ὁ ⁸ ἀφορισας
με ἐκ κοιλίας μητρός
μου, καὶ καλέσας διὰ
τῆς χάριτος αὐτοῦ,

¹⁶ ⁹ Ἀποκαλύψαι τὸν
υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα
εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν
τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ
¹¹ προσανέβην ¹² ¹⁵ σαρκί
καὶ αἵματι

¹⁷ Οὐδὲ ¹⁷ ἀνῆλθον εἰς
Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς
πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους
ἀλλ' ¹⁹ ἀπῆλθον εἰς Ἀ-
ραβίαν, κ. πάλιν ²¹ ὑπέ-
στρεψα εἰς Δαμασκόν.

¹⁸ Ἐπειτα μετὰ ἑτη-
τρία ¹⁷ ἀνῆλθον εἰς Ἱε-
ροσόλυμα ἰσορῆσαι ¹⁹ Πέ-
τρον καὶ ²² ἐπέμεινα
πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δε-
καπέντε.

¹⁹ Ἔτερον δὲ τῶν ὑ-
ποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ
μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελ-
φὸν τοῦ Κυρίου.

²⁰ Ἄ δὲ γράψω ὑμῖν,
ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ²⁷
ὅτι οἱ ψεῖδομαι.

²¹ Ἐπειτα ²⁹ ἦλθον εἰς
τὰ κλίματα τῆς Συρίας
καὶ τῆς Κιλικίας.

²² ³ Ἦμην δὲ ἄγνωσ-
τος τῶ προσώπῳ ταῖς
ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας
ταῖς ἐν Χριστῶ

²³ Μόνον δὲ ³⁷ ἀκόντες

A. D. 52.

¹ Ac. 21. 20.

² idem.

³ Eccl. 42. 10.

⁴ πορθεῖν.

⁵ Mat. 15. 2.

⁶ εὐθέως.

⁷ εὐθέως.

⁸ ἀφορίζω.

⁹ ἀποκαλύπτω.

¹⁰ ἰσραηλ.

¹¹ προσανέβην.

¹² ἀναβαίνω.

¹³ κ. βουλόμαι.

¹⁴ συμπαραλαμβάνω.

¹⁵ Mat. 16. 17.

¹⁶ ἀνατίθηναι.

¹⁷ ἀνῆλθον.

¹⁸ ἀνέβην.

¹⁹ Mat. 14. 13.

²⁰ ὑπέστρεψα.

²¹ πρὸς.

²² ἐπιπέμεινα.

²³ ἐπέμεινα.

²⁴ ἰσραηλ.

²⁵ ἰσραηλ.

²⁶ ἰσραηλ.

²⁷ ἰσραηλ.

²⁸ ἰσραηλ.

²⁹ ἰσραηλ.

³⁰ ἰσραηλ.

³¹ ἰσραηλ.

³² ἰσραηλ.

³³ ἰσραηλ.

³⁴ ἰσραηλ.

³⁵ ἰσραηλ.

³⁶ ἰσραηλ.

³⁷ ἰσραηλ.

³⁸ ἰσραηλ.

³⁹ ἰσραηλ.

⁴⁰ ἰσραηλ.

⁴¹ ἰσραηλ.

⁴² ἰσραηλ.

⁴³ ἰσραηλ.

⁴⁴ ἰσραηλ.

⁴⁵ ἰσραηλ.

⁴⁶ ἰσραηλ.

⁴⁷ ἰσραηλ.

⁴⁸ ἰσραηλ.

⁴⁹ ἰσραηλ.

²⁷ ἦσαν, ὅτι ὁ διώκων ἡ-
μᾶς ποτε, νῦν εὐαγγελί-
ζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε
⁶ ἐπόρθει.

²⁴ Καὶ ⁶ ἐδόξαζον ἐν
ἔμοι τὸν Θεόν.

Κεφ. β'.

ἘΠΕΙΤΑ Διὶ ⁸ δεκατεσ-
σάρων ἐτῶν ¹⁰ πάλιν ¹² ἀ-
νέβην εἰς Ἱεροσόλυμα
μετὰ Βαρνάβαν, ¹⁴ συμ-
παραλαβὼν καὶ Τίτον.

² ¹² Ἀνέβην δὲ κατὰ ἀ-
ποκάλυψιν κ. ¹⁶ ἀνεθέ-
μην αὐτοῖς ¹⁰ εὐαγγέλιον
ὁ κηρύσσει ἐν τοῖς ἔθνε-
σι ¹⁸ κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς
δοκῶσι, μὴ πως εἰς κενὸν
τόκῳ, ἢ ²⁰ ἔδραμον.

³ Ἄλλ' ἐδὲ Τίτος ὁ σὺν
ἔμοι, Ἑλληνας, ²³ ἠγαγ-
κίσθη ²⁴ περιτμηθῆναι.

⁴ Διὶ δὲ τῶν παρειστάκ-
τως ²⁵ ψευδοἰδωλῶν, οἱ
ἴναι ²⁶ παρεισῆλθον ²⁸ κα-
τασκοπήσαι τὴν ἐλευθε-
ρίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν
Χριστῶ Ἰησοῦ, ἵνα ἡ
μᾶς ³⁰ καταδωλώσονται.

⁵ Οἱς οὐδὲ ⁹ πρὸς
ὤραν ³¹ εἶψαμεν τῇ ³² ὑπα-
ταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ
εὐαγγελίου ³³ διαμείνῃ
πρὸς ἡμᾶς.

⁶ ²⁴ Ἀπὸ δὲ τῶν δοκῶντων
² εἶναι τι, ὅποιοι ποτε
² ἦσαν, οὐδὲν μοι ³⁵ δια-
φέρει· πρόσωπον Θεοῦ
ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει·
ἔμοι γὰρ οἱ δοκοῦντες, ἢ
οὐδὲν ¹¹ προσανέβηντο.

16 Τῷ δὲ Ἀβραάμ¹ ἐρ-
ώθησαν αἱ ἐπαγγελίαι,
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ.
Οὐ λέγει²· Καὶ³ τοῖς
σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολ-
λῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός·
Καὶ τῷ σπέρματι σου,
ὅς⁵ ἔστι Χριστός.

17 Τοῦτο δὲ λέγω, δια-
θήκην⁷ προκεκυρωμένην
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ⁶ εἰς Χρι-
στόν, ὁ μετὰ ἔτη⁸ τε-
τρακόσια καὶ τριάκοντα⁹
γεγονώς νόμος ἐκ¹⁰ ἄκυ-
ροι, εἰς τὸ¹¹ καταργῆσαι
τὴν ἐπαγγελίαν.

18 Εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ
κληρονομία,¹² οὐκ ἔτι ἐξ
ἐπαγγελίας τῷ δὲ Ἀ-
βραάμ δι' ἐπαγγελίας¹³
καχίριστα ὁ Θεός.

19 Τί οὖν ὁ νόμος;
Τῶν παραβάσεων χάριν¹⁴
†¹⁵ προσετέθη, ¹⁷ ἄχρις
†¹⁹ οὗ²¹ ἔλθῃ τὸ σπέρμα
ἡ²² ἐπιγγελται, δια-
ταγεῖς δὲ¹⁶ ἀγγέλων, ἐν
χειρὶ ††²³ μεσίτου.

20 Ὁ δὲ μεσίτης, ἐνός
οὐκ⁵ ἔστιν ὁ δὲ Θεός, εἰς⁵
ἔστιν.

21 Ὁ οὖν νόμος κατὰ
τῶν ἐπαγγελιῶν τῷ Θεῷ;
Μὴ²⁵ γένοιτο· εἰ γὰρ
26 ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμε-
νος²⁷ ζωποιοῦσαι, ὄν-
τως ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ
δικαιοσύνη.

22 Ἀλλὰ²⁹ συνέκλεισεν
ἡ γραφή τὰ πάντα ὑπὸ
ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγε-

A. D. 52.

1 ἄνα.
2 α. φ. γραφή.
3 Ge. 12. 7.
4 φρουρούς.
5 εἰμί. Γνω.
6 ἀποκαλύπτ.
7 προκεκρω.
8 1 Co. 4. 15.
9 τριακόσια-
9 Mat. 15. 8 (π
10 δικαιώσω.
11 ch. 5. 4.
12 s. δίδοται
v. ἔστω.
13 ἀποκαλύπτ.
14 Mat. 23. 19
† ὁ νόμος τῶν
παράσεων;
21 ἐπὶ τῷ π.
15 ἀποκαλύπτ.
16 ἀποκαλύπτ.
17 s. ἔστω.
18 ἀποκαλύπτ.
19 s. ἔστω.
20 Col. 2. 11.
21 ἄχρις.
22 ἐπαγγε-
23 s. ἔστω.
24 Mat. 7. 8.
25 ἔστω Χρισ-
26 ἀποκαλύπτ.
27 s. ἔστω.
28 Χριστῷ.
29 ἀποκαλύπτ.
30 Mat. 12. 32.
31 s. ἔστω, v.
4 ἀποκαλύπτ.

λία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ
Χριστοῦ²⁸ δοθῇ τοῖς πι-
στεύουσιν.

23 Πρὸ τοῦ δὲ²¹ ἔλθειν
τὴν πίστιν, ὑπὸ νόμον
4 ἐφρουρούμεθα, ²⁹ συγ-
κεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλ-
λουσαν πίστιν⁶ ἀποκα-
λιφθῆναι.

24 Ὡστε ὁ νόμος⁸ παι-
δαγωγός ἡμῶν²⁵ γέγονεν
εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πί-
στεως¹⁰ δικαιωθῶμεν⁹

25 21 Ἐλθούσης δὲ τῆς
πίστεως, οὐκ ἔτι ὑπὸ
παιδαγωγόν⁵ ἔσμεν.

26 Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ⁶
ἔτε διὰ τῆς πίστεως ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ.

27 Ὅσοι γὰρ¹⁴ εἰς
Χριστόν¹⁶ ἐβαπτίσθητε,
Χριστόν¹⁸ ἐνεδύσασθε.

28 Οὐκ ἐν Ἰουδαίῳ,
οὐδὲ Ἕλληνι οὐκ ἐν δού-
λῳ, ὑδὲ ἐλεύθερο·²⁰ ἐκ
ἐν ἄρσεν καὶ θήλυ πάν-
τες γὰρ ὑμεῖς || εἰς⁵ ἔστε
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

29 Εἰ δὲ ὑμεῖς || Χριστῷ,
ἄρα τοῦ Ἀβραάμ σπέρ-
μα⁵ ἔστε, ⁴ καὶ κατ' ἐ-
παγγελίαν κληρονόμοι

Κεφ. δ'.

ΛΕΓΩ δὲ, ἐφ' ὅσον χρό-
νον ὁ κληρονόμος²⁴ ἠπικ-
τός⁵ ἔστιν, οὐδὲν διαφέρει
δούλος, κύριος πάντων⁵ ἂν²
2 Ἀλλὰ ὑπὸ²⁰ ἔπιστρό-
πους⁵ ἔστι καὶ³⁰ οἰκονό-
μος⁵ ἀχρη τῆς³¹ προθεσ-
μίας τοῦ πατρὸς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, IV.

3 Οὕτω και ἡμεῖς, ὅτε
1 ἤμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ
3 στοιχεῖα τοῦ κόσμου
1 ἤμεν ⁵ δεδουλωμένοι

4 Ὅτε δὲ ⁷ ἦλθε τὸ
9 πλῆρωμα τοῦ χρόνου,
11 ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς
τὸν υἱὸν αὐτοῦ ¹³ γε-
11 μιν ἐκ γυναικός, ¹³ γε-
νόμενον ὑπὸ νόμον

5 ἵνα τὰς ¹⁵ ὑπὸ νόμον
16 ἐξυγυρίσῃ, ἵνα τὴν ¹⁷ υἱ-
16 οθεσίαν ¹⁸ ἀπολάβωμεν.

6 Ὅτι δὲ ¹ ἔστε υἱοί,
11 ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ
Πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς
τὰς καρδίας ὑμῶν, κρά-
ζον, ²¹ Ἄββᾶ, ὁ πατήρ.

7 Ὡστε οὐκ ἔτι ¹ εἰ δῶ-
λος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ
υἱός, και κληρονόμος
9 Θεοῦ διὰ κληρονομίας

8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ
εἰδότες Θεόν, ²³ ἐδουλεύ-
σατε τοῖς ²⁴ μὴ ²⁵ φύ-
σει ¹ οὔσι θεοῖς

9 Νῦν δὲ, ²⁷ γινώσκοντες Θεόν,
μᾶλλον δὲ ²⁷ γνωσθέν-
τες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπι-
στρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ
ἀσθενῆ και πτωχὰ στοι-
χειᾶ, οἷς πάλιν ἄνωθεν
δουλεύειν θέλετε;

10 Ἡμέρας παρατηρεῖ-
σθε, και μῆνας, και και-
ροὺς, και ἐνιαυτοὺς.

11 Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μή
πως εἰκὴ ²⁹ κεκοπιᾶκα εἰς
ὑμᾶς.

12 ¹³ Γίνεσθε ὡς ἀγῶ, ³⁰
ὅτι καὶ γῶ ²⁹ ὡς ¹ ἡμεῖς

A. D. 53.

- 1 εἰ μὴ.
- 2 δουλωμένοι.
- 3 Col. 2, 8, 20.
- 4 εἶδον.
- 5 δουλωμένοι.
- 6 ἐξυγυρίσῃ.
- 7 ἐργασίας.
- 8 Mat. 6, 13.
- 9 Ro. 11, 25.
- 10 λατρίαν.
- 11 ἐξαποστεί-
λαι. γενο-σθ.
- 12 γενεῶν.
- 13 ἐξουθενήσατε.
- 14 πειρασμοῦ.
- 15 πειρασμοῦ.
- 16 πειρασμοῦ.
- 17 πειρασμοῦ.
- 18 πειρασμοῦ.
- 19 πειρασμοῦ.
- 20 πειρασμοῦ.
- 21 πειρασμοῦ.
- 22 πειρασμοῦ.
- 23 πειρασμοῦ.
- 24 πειρασμοῦ.
- 25 πειρασμοῦ.
- 26 πειρασμοῦ.
- 27 πειρασμοῦ.
- 28 πειρασμοῦ.
- 29 πειρασμοῦ.
- 30 πειρασμοῦ.

ἀδελφοί, δεόμεαι ὑμῶν.
Οὐδέν με ² ἠδικήσατε.

13 Ὅτι δὲ ὅτι δε-
ασθενεῖαι τῆς σαρκός
6 αἰτηροῦσά μιν ὑμῖν τὸ
πρότερον

14 Καὶ τὸν ⁸ πειρασ-
μόν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί
μου οὐκ ἐξουθενήσατε,
οὐδὲ ¹⁰ ἐξεπτύσατε, ἡλλ'
ὡς ἀγγελον Θεοῦ ¹² δε-
ξασθέ με, ὡς Χριστόν
† Ἰησοῦν.

15 Ἰτίς οὖν ¹⁰ ἦν ὁ ¹⁴ μα-
καρισμός ὑμῶν· μαρτυρῶ
γάρ ὑμῖν, ὅτι, εἰ δυνατὸν,
τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν
19 ἐξοριζαντες ἔμ ²⁰ ἐδῶ-
κατέ μοι.

16 Ὡστε ἐχθρὸς ὑμῶν
13 γέγονα, ²² ἀληθεύων
ὑμῖν·

17 ²⁴ Ζηλοῦσιν [†] ὑμᾶς
εὐκαλῶς, ἀλλὰ ἐκκλει-
σαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα
αὐτοὺς ζηλοῦτε.

18 Καλὸν δὲ [†] τὸ ζη-
λοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε,
και μὴ μόνον ἐν τῷ πα-
ρεῖναι με πρὸς ὑμᾶς.

19 Τεκνία μου, οὐκ πα-
λην ἀδίνω, ἀχρις ²⁰ οὐ
μορφωθῆ Χριστός ἐν ὑ-
μῖν

20 ²⁶ Ἦθελον δὲ παρεῖ-
ναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, και
ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου
ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.

21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ
νόμον θέλοντες ¹ εἶναι,
τὸν νόμον οὐκ [†] ἀκούετε;

22 Ἰ ἐγράφεται γάρ, ὅτι Ἰ Αβραάμ δύο υἱὸς Ἰ ἔσχεν ἓνα ἐκ τῆς Ἰ παιδίσκης, κ' ἓνα ἐκ τῆς Ἰ ἐλευθέρας.

23 Ἄλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης, κατὰ σάρκα Ἰ γενένηται· ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, διὰ τῆς ἐπαγγελίας.

24 Ἄ τινὰ Ἰ ἐστὶν ἀλληγορούμενα· αὐταὶ γάρ Ἰ εἰσὶν Ἰ αἱ δύο διαθήκαι· μία μὲν ἀπὸ ὕρου Σινᾶ, εἰς δουλείαν Ἰ γεννώσα, ἢ τις Ἰ ἐστὶν Ἰ Ἄγαρ.

25 Ἰ Τὸ γὰρ Ἰ Ἄγαρ, Σινᾶ ὄρος Ἰ ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, Ἰ σκετοικεῖ δὲ τῇ νῦν Ἰ Ἱερουσαλήμ, δουλεύει Ἰ δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς.

26 Ἡ δὲ Ἰ ἄνω Ἰ Ἱερουσαλήμ, ἐλευθέρα Ἰ ἐστὶν, ἢ τις Ἰ ἐστὶ Ἰ μήτηρ Ἰ πατρῶν Ἰ ἡμῶν.

27 Ἰ Ἰ ἐγράφεται γάρ· Ἰ Εὐφραίνθητι Ἰ στεῖρα ἢ Ἰ ἔκτιψα Ἰ ῥῆξον Ἰ και Ἰ βόησον ἢ Ἰ ἐκ Ἰ ὠδίνουσα Ἰ ὅτι πολλὰ Ἰ ἰά τέκνα τῆς Ἰ ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς Ἰ ἐχοῦσης τὸν Ἰ ἄνδρα.

28 ἢ Ἰ Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰ Ἰσαὰκ, ἐπαγγελίας τέκνα Ἰ ἔσμεν.

29 Ἄλλ' Ἰ ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα Ἰ γεννηθεὶς Ἰ ἔδωκε τὸν κατὰ πνεῦμα Ἰ οὕτω και νῦν.

30 Ἄλλα τί λέγει ἢ γραφή; Ἰ Ἐκβαλε τὴν

A. D. 52.

- 1 γράφω
2 ἴσοι
3 Mat. 23. 69.
Lu. 12. 45.
4 Jno. 8. 36.
5 γενέσθαι.
6 υἱοῦ μου.
7 Ἰσαακ. 11.
† αἱ. Ἰ Ἡμεῖς
22. αἱ. ἀπὸ
αἱ. Ἰ Ἄγαρ δὲ,
κ. Ἰ Ἄγαρ δὲ,
6 αἱμα.
7 Mat. 1. 2.
Jno. 1. 13.
† Vide App.
8 κ. ἐν.
9 Ἰ Ἱερουσαλήμ.
10 Ἰ Ἰερουσαλήμ.
11 Mat. 11. 20
Ab. 15. 10.
12 ob. 4. 24.
Ro. 9. 15.
13 Mar. 6. 19.
14 ἴσοι.
15 ἐκτιπόμενος.
Lu. 12. 19.
16 Ἰ Ἰερουσαλήμ.
17 κ. Ἰ Ἰερουσαλήμ.
18 πατρῶν.
Ro. 8. 3.
19 Ἰ Ἰερουσαλήμ.
20 Jno. 3. 6.
21 Ἰ Ἰερουσαλήμ.
22 Ro. 8. 19.
23 κ. Ἰ Ἰερουσαλήμ.
24 κ. 2. 5; 3. 5.
Eph. 2. 20.
25 γράφω.
† Ἰ Ἰερουσαλήμ.
26 ἀνακρίσει.
27 κ. Ἰ Ἰερουσαλήμ.
28 πατρῶν.
† Ἰ Ἰερουσαλήμ.
29 Ἰ Ἰερουσαλήμ.
30 Ge. 21. 10.
31 κ. Ἰ Ἰερουσαλήμ.

παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τῆς υἱᾶς τῆς ἐλευθέρας.

31 Ἰ Ἄρα, Ἰ Ἰ ἀδελφοί, οὐκ Ἰ ἔσμεν παιδίσκην τέκνα, ἀλλὰ τῆς Ἰ ἐλευθέρας.

Κεφ. ε'.
Ἰ Τῆ, ἐλευθερία οὖν ἢ Χριστὸς ἡμᾶς Ἰ ἠλευθέρωσε, Ἰ ὀσκήτε, και μὴ πάλιν Ἰ ζυγῶ Ἰ δουλείας Ἰ ἐνεχέσθε.

2 Ἰ Ἰ δὲ, ἐγὼ Παῦλος λέγω ἡμῖν ὅτι εἰς περιτεμνησθε, Χριστὸς ἡμᾶς οὐδὲν Ἰ ὠφελήσει.

3 Μαρτύρομαι δὲ Ἰ πάλιν Ἰ παντὶ Ἰ ἀνθρώπῳ περιτεμνημένῳ, ὅτι ὀφειλέτης Ἰ ἐστὶν ὄλον τὸν νόμον ποιῆσαι.

4 Ἰ Ἰ Κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ Ἰ Χριστοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε τῆς χάριτος Ἰ ἐξεκέσατε.

5 Ἡμεῖς γὰρ Ἰ πνευματικῶς ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης Ἰ ἀπεκδεχόμεθα.

6 Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε Ἰ κροβυτία, ἀλλὰ πίστις δι' Ἰ ἀγάπης Ἰ ἐνεργοῦμένη.

7 Ἰ Ἰ Ἐτρέχετε καλῶς Ἰ ἡμᾶς. Ἰ Ἰ ἀνεκόψε Ἰ ἡ ἀληθεία μὴ Ἰ κείθεσθαι Ἰ ἡμᾶς.

8 Ἡ πεισμονὴ Ἰ οὐκ Ἰ ἐκ τοῦ καλοῦντος ἡμᾶς.

9 Μικρὰ ζήτησιν ὅλον τὸ φέραμα * ζυμοί.

10 Ἐγὼ ἰπέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε ἢ δὲ ³⁷αἰματώσεων ὑμᾶς βασιάσει τὸ κρίμα, ὅστις ἂν ^δ ᾖ.

11 Ἐγὼ δὲ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ^ε ἐτι κηρύσσω, ⁷ τί ἐτι δαίκομαι; ἄρα ⁹κατήργηται τὸ σκάνδαλον τῆ ταυρῆ.

12 ¹¹ Ὁφελον καὶ ¹³ ἀποκόψονται ¹⁵ οἱ ¹⁷ ἀναστατούντες ὑμᾶς.

13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ¹⁹ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ ²¹ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ²³ ἀφορμὴν τῆ σαρκί, ἀλλὰ ἰδίᾳ τῆς ἀγάπης ²⁵ δουλεύετε ἀλλήλοις.

14 Ὁ γὰρ πᾶς νόμος ζέν ἐν λόγῳ πληρῆται, ^ε ἐν τῷ ¹ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ^{**} ἑαυτὸν.

15 Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε κ' κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ²⁹ ἀναλωθῆτε.

16 Λέγω δὲ ³¹ Πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ ἴτελέσητε.

17 Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεί κανὰ τοῦ Πνεύματος, τὸ δὲ Πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς ταῦτα ³³ δὲ ³⁴ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἂ ἂν θέλητε, ταῦτα ποιῆτε.

A. D. 52.

* δολοῖ-σ.

1 πειθω.

2 Ro. 1. 74.

3 ch. 1. 7.

4 Mar. 7. 22.

5 εἰμί.

6 Re. 9. 21.

7 σ. κατά.

8 1 Co. 3. 3.

2 Co. 12. 20.

9 καθαρίω.

10 Ro. 16. 17.

† τῷ Χριστῷ-σ.

11 2 Co. 11. 1.

12 Ac. 5. 17.

13 Mar. 9. 43.

14 Ro. 3. 13.

15 ε. ἀφ' ὁμοῦ

16 σ. καθ'.

17 ἀπίστη-σ.

18 2 Co. 13. 2.

19 καλῶ.

20 Ro. 2. 4.

21 σ. δίδοτε.

22 Ro. 1. 17.

23 Ro. 7. 11.

24 Ac. 24. 25.

† τῷ ἀγαπῶν

τοῦ πνεύ-

ματος δου-

λεύετε-σ.

25 ch. 4. 9. 25.

6 ἐν ἀλίγῳ κλ.

ὁμῶν κλ. ἐν

ὁμῶν ἐν ἐνὶ

λόγῳ-σ.

|| ἀγρία-σ.

26 ch. 3. 29.

27 σπαρῖσι.

** σπανίον-σ

28 Ro. 7. 5.

29 ἀναλό.

30 ὅμο.

31 ver. 5. 25.

32 ch. 6. 16.

33 γινώμασι [σ]

†† τελέσεται-σ

|| ἀλλήλων-σ

34 Lu. 21. 15.

εἰ γὰρ-σ. [σ]

35 προληψθῆ.

18 Εἰ δὲ Πνεύματι ^δ ἄεσθε, οὐκ ^ε ἐτέ ὑπὸ νόμον.

19 Φανερά δὲ ^δ ἔστι τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς· ἀτινά ^δ ἔστι, ^δ μοιχεία, ¹ πορνεία, ² ἀκαθαρσία, ⁴ ἀσέλγεια,

20 Εἰδωλολατρεία, ⁶ φαρμακία, ^ε ἔχθραι, ^ε εἶρεις, ⁹ ζηλοί, ^θ θυμοί, ^ε ἐριβείαι, ¹⁰ δεχουσίαι, ¹² αἰρέσεις,

21 Φθόνοι, ^ε φόνοι ¹ μέθαι, ¹⁴ κῶμοι, κ' τὰ ὅμοια τοιούτοις· ¹⁶ ἢ ¹⁸ προλέγω ὑμῖν, καθὼς κ' προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοιτες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.

22 Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ^δ ἔστιν, ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, ²⁰ μακροθυμία, ²² χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις,

23 Προφότης. ²¹ ἐγκράτεια· ^{||} κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ^δ ἔστι νόμος.

24 ²⁶ Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ, τὴν σάρκα ²⁷ ἐταύρωσαν σὺν τοῖς ²⁸ παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις.

25 Εἰ ³⁰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ ³² στοιχῶμεν.

26 Μὴ ³³ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλοῦμενοι, ^{||} ἀλλήλοις φθονοῦντες.

Κεφ. 7.

ΑΔΕΛΦΟΙ, ἐὰν καὶ ³⁵ προληψθῆ ἄνθρωπος

ἐν τιμῇ ¹ παραπτώματι, ἡμεῖς οἱ ² πνευματικοὶ ³ καθαρτιζέτε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πρωτότης ⁴ σκοπῶν σεαυτῶν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς.
² Ἄλλήλων τὰ ⁷ βάρη ⁸ βιστάζετε, καὶ οὕτως ⁹ ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ.
³ Εἰ γὰρ δοκεῖ τις ¹¹ εἰ-
 ναί τι, μηδὲν ¹¹ ἴων, ἐαυ-
 τὸν φρεναπατᾷ.
⁴ Τὸ δὲ ἔργον ἐαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἐαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ¹² ἔξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον.
⁵ Ἐκαστος γὰρ τὸ ἴδιον ¹⁵ φορτίον βαστάσει.
⁶ ¹⁷ Κοινωνεῖτω δὲ ὁ ¹⁹ καθηχούμενος τὸν λόγον τῆς καθήκοντι, ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.
⁷ Μὴ κλιναῖσθε⁸ Θεὸς οὐ ²¹ μυκτηρίζεται ὁ γὰρ εἰς σπειρῆ ἀνθρώπος, τοῦτο καὶ θερίσει.
⁸ Οἷον ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἐαυτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον.
⁹ Τὸ δὲ καλὸν ποιούντες μὴ ²⁷ ἐκκαθώμεν⁸ καιρῶ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ²⁹ ἐκλνόμενοι.
¹⁰ Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας,

A. D. 52.
 1 Mat. 6. 14, 15
 2 1 Co. 2. 15.
 3 Mat. 21. 16.
 1 Th. 2. 6.
 4 He. 7. 4.
 5 Zec. 2. 6.
 6 Ro. 16. 17.
 7 Mat. 20. 12.
 Ac. 15. 28.
 8 ver. 6, 17.
 ch. 5. 10.
 9 Δρακλήρω-
 στε-η.
 9 Mat. 13. 14.
 1 Co. 14. 18.
 10 s. ἐπί.
 11 εἰμί.
 11 περιτετη-
 μένοι-ι.
 12 κληροδο-
 13 ἔχω. Γμαα
 14 γίνομαι,
 Ro. 3. 4.
 15 Mat. 11. 28
 Lu. 11. 46.
 16 σταυρῶ.
 17 Ro. 13. 27.
 Phi. 4. 15.
 18 εἶδω.
 19 Lu. 1. 1.
 1 οὐκ γὰρ
 κληροδοτῶ-Α.
 6 ἰστέν-ι.
 20 2 Co. 5. 17.
 21 Job 22. 19.
 Pr. 1. 30.
 22 Ro. 8. 19.
 23 2 Co. 10. 13
 || εὐεχόμε-4
 24 ch. 5. 15.
 Ac. 21. 34.
 25 εἰς τὴν σὰρ-
 26 ἀπό τῆς
 27 Lu. 13. 1.
 28 Ca. 1. 11.
 29 Mat. 9. 38.
 Mar. 6. 3.
 30 Phi. 4. 23.
 Philo. 25.
 30 Vide Ap.

μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.
¹¹ ¹⁸ Ἴδετε ⁴ πηλικοὺς ἡμῖν γράμμασιν ⁸ ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ.
¹² Ὅσοι θέλουσιν ἐπιπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ ¹⁰ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διακώωνται.
¹³ Οὐδὲ γὰρ οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὺς νόμον φυλάσσουσιν ἄλλὰ θέλουσιν ἡμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ἡμετέρῃ σαρκὶ ¹² καυχῆσονται.
¹⁴ Ἐμοὶ δὲ μὴ ¹⁴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὃς οὐ ἐμοὶ κόσμος ¹⁶ ἐσταυρῶται, κἀγὼ τῷ ¹ κόσμῳ.
¹⁵ Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι δισχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ ²⁰ καινὴ ²³ κτίσις.
¹⁶ Καὶ ὅσοι τῷ ²¹ κανόνι τῶν ²¹ στοιχησῶσιν, εἰρήνην ²⁵ ἔκ' αὐτῶν καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ.
¹⁷ Τοῦ λοιποῦ, κόπετε μοι μηδεὶς παρεχέτω⁸ ἐγὼ γὰρ τὰ ²⁹ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω.
¹⁸ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ³⁰ μετὰ τοῦ πνεύματος ἡμῶν, ἀδελφοί. Ἀμήν. 30

ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α΄.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος
Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θε-
λήματος Θεοῦ, τοῖς ἁ-
γίοις τοῖς ἰούσιν ἐν
Ἐφέσῳ, καὶ πιστοῖς ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ.

2 Χάρις ἡμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν,
καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ.

3 Ἐὐλογητὸς ὁ Θεὸς
καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ
εὐλόγησας ἡμᾶς ἐν κρί-
σει 9 εὐλογίᾳ 10 πνευμα-
τικῇ ἐν τοῖς 11 12 ἐποικη-
νίοις Ἰησοῦ.

4 Καθὼς 15 ἐξελέξατο
ἡμᾶς 9 ἐν αὐτῷ πρὸ
17 καταβολῆς κόσμου,
19 εἶναι ἡμᾶς ἁγίους κ
21 ἀμώμους κατενώπιον
22 αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

5 23 Προορίσας ἡμᾶς εἰς
25 νιάθεσιαν διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ εἰς ἑαυτὸν, κα-
τὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θε-
λήματος αὐτοῦ,

6 Εἰς ἔπαινον δόξης
τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἧς ἐν
7 31 28 ἐχαρίτωσεν 29 ἡ-
μᾶς ἐν τῷ 30 ἀγαπημέ-
νῳ.

7 Ἐν τῷ ἔχομεν τὴν
ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ

A. D. 61.

1 εἰμ.

2 περισσεύω.

3 ἡμᾶς, ἐν τ.

4 σ. ἢ φρονή-

5 σαι γὰρ. 21.

6 2 Jno. 20. 27.

7 Lu. 1. 17.

8 ἡμεῖς οὖν.

9 Mat. 14. 61.

10 κ. ἰσχυρ.

11 Mat. 23. 34.

12 πρὸς Θεόν.

13 Ro. 15. 29.

14 Ro. 7. 14.

15 κ. τόνος.

16 κ. 2. 6. 3. 10

17 ch. 3. 2.

18 Ga. 4. 4.

19 ἰ. ἡ. α. αὐτῶν.

20 ἐπιλογίαι.

21 ἡμεῖς, ἐν

22 αὐτῷ. 23

24 Ro. 15. 9.

25 Mat. 25. 34

26 ἡμεῖς οὖν.

27 ἀληθῶς.

28 κ. εἰς τὸ.

29 ch. 3. 11.

30 ch. 5. 27.

31 αὐτοῦ. 22

32 ἀγάπῃ προ-

33 ορίσας. 23

34 1 Co. 12. 6.

35 προορίσας.

36 Ac. 2. 32.

37 Ro. 8. 15.

38 προελπίσας.

39 αὐτοῦ. 21

40 ἡμεῖς οὖν.

41 ἡμεῖς.

42 χάριτος.

43 κ. ἰσχυρ.

44 ἀγαπῶν.

45 ἡμᾶς οὖν.

46 κ. χάριτι.

αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἀφε-
σιν τῶν παραπτώματων,
κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς
χάριτος αὐτοῦ.

8 Ἦν 2 ἐπερίσσευσεν
εἰς ἡμᾶς ἐν κρίσει σο-
φίας καὶ 4 φρονήσει.

9 Ἰ γνωρίσας ἡμῖν τὸ
μυστήριον τοῦ θελήμα-
τος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐ-
δοκίαν αὐτοῦ, ἣν 5 προ-
έθετο ἐν αὐτῷ,

10 εἰς 13 οἰκονομίαν τοῦ
14 πληρώματος τῶν και-
ρῶν, 15 ἀνακεφαλαιώσα-
σθαι τὰ πάντα ἐν τῷ
Χριστῷ, τὰ 6 τε 1 ἐν τοῖς
οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς
γῆς, ἐν αὐτῷ.

11 Ἐν τῷ καὶ 18 ἐκλη-
ραίσθημεν, 23 προορισθέν-
τες κατὰ 20 πρόθεσιν τῆ
τὰ πάντα 22 ἐνεργούντας
κατὰ τὴν 24 βουλήν τοῦ
θελήματος αὐτοῦ.

12 εἰς τὸ 1 εἶναι ἡμᾶς
εἰς ἔπαινον 2 τῆς 1 δόξης
αὐτοῦ, τοῖς 26 προηλπικ-
ότατοι ἐν τῷ Χριστῷ.

13 Ἐν τῷ καὶ ἡμεῖς,
ἀκούσαντες τὸν λόγον
τῆς ἀληθείας, τὸ εὐ-
αγγέλιον τῆς σωτηρίας
ἡμῶν ἐν τῷ καὶ πιστ-
τεύσαντες ἐσφραγίσθη-
τε τῷ Πνεύματι τῆς

ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ·

14 Ὅτι ἔστιν ἄρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἡπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

15 Διὰ τοῦτο κατὰ ἀκούσας τῆν καθ' ἡμᾶς πίστιν ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,

16 Οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνησιαν ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου·

17 ἵνα ὁ Θεὸς τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, ὁ δὲ ἡμῶν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψῃ, ἐν ἡμετέρι πινύσει αὐτοῦ·

18 Ἐπεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἶδέναι ὑμᾶς τίς ἔστιν ἡ ἐλπίς τῆς κλησεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλάτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτῆ ἐν τοῖς ἁγίοις·

19 Καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυναμειως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεῖοντες κατὰ τὴν ἐργεσίαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,

20 Ἦν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ καθίσεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις,

A. D. 61.

1 εἰμί.
2 ch. 4. 10.
3 2 Co. 1. 23.
4 Col. 1. 18.
5 ch. 4. 30.
6 Ro. 12. 2.
7 1 Th. 5. 8.
8 ὁμοίως.
9 ε. τίθεσθαι.
10 Col. 1. 19.
11 τὰ μ.
11 1 Co. 12. 6.
12 ἰδού.
† ἀποκαλύψω· ἐν ἐπ. αὐτῷ κεφ. 2.
13 Ro. 8. 19.
14 ch. 4. 13.
15 φανέρω.
16 ch. 5. 14.
17 α. κατὰ.
18 ch. 1. 21.
† καρδίας α.
19 c. 2.3; 4.8.
20 εἰδέναι.
† ἄλλος τέτοιος, πνεύματος π.
21 c. 2.7; 3.19
22 ch. 5. 6.
23 2 Mac. 15. 24.
24 Ro. 11. 30.
|| ἡμᾶς π.
ε. πιστεῖοντες, κατὰ α.
25 c. 2.7; 4.18
Phi. 3. 21.
26 ἀναστρέφω
27 ch. 6. 18.
28 ch. 1.1; 5.9.
29 Mar. 12. 30
30 ch. 1. 18.
31 ἀναστρέφω.
32 cf. ver. 3.
33 ἐγείρω.
34 Ro. 1. 26.
35 καθίσω.
36 ε. κατὰ.
37 ε. τέτοιος.
38 ἀγαπῶ.
39 παρακάτω.

21 Ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυναμειως καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὑνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

22 Καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῆ ἐκκλησία,

23 Ἥτις ἔστι τὸ σῶμα αὐτῷ, τὸ πλήρωμα τοῦ πάντα ἐν κασι πληρουμένου.

Κεφ. β'.
ΚΑΙ ἡμᾶς ἴδοντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς ἀμαρτίαις·

2 Ἐν αἷς ποτε περιπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ αἰῶρος, τὸ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργῶντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας·

3 Ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστρέφθημεν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν δαιμονίων καὶ ἤμεν τέκνα φύσει ἄργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί.

4 Ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ἰδὼν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἦν ἡγαπήσεν ἡμᾶς,

A. D. 61.

5 Καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροῦς τοῖς παραπτώμασι, συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ ἰησοῦ ἵνα ἔσται ὁ σσεσωσμένος.

6 Καὶ ἠνιψήσατε, καὶ συνακάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

7 Ἴνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβίβλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν χρηστότητι ἕφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

8 Τῇ γὰρ ἡ χάριτι ἴετε ὁ σσεσωσμένοις διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἔξ ἡμῶν Θεοῦ τὸ δῶρον.

9 Οὐκ ἔξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχῆσθαι.

10 Αὐτῷ γὰρ ἴεσμεν ἵπποιμα, ἵκτισθέλιετ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεός ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι ἡμεῖς ποτε τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγαμένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου.

12 Ὅτι ἴητε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ, κ' ἔξνοι τῶν διαθηκῶν Ἰησοῦ ἵπαγγελίας,

1 αἰμί.

2 Ἡσ. 8. 24.

3 συζωοποιεῖν

4 ἐν-φ.

† 5 τῷ χριστῷ,

αἰ. χάριτι

γὰρ, 2 δὲ-π.

4 α. ἔσται.

5 οὐκ-ε.

6 συνεζωοί.

7 συνακάθισ.

8 α. τόποις.

9 ἵπποιμα.

10 α. ἵπποι, γ.

11 Ἡσ. 11. 38

12 α. οἶμα.

† 13 ἵπποι, τῶν

ἔθρων ἐν τῷ

σ. αὐτῶν-σ

13 ἵπποι.

14 Ἡσ. 2. 1.

15 α. ἔσται.

16 α. ἀκροβύ-

σους.

† αὐτῷ χάρι-

τι ἵπποιμα-π.

|| ἡμῶν-π.

† 17 καυχῆσθαι

18 Θεοῦ, δῶν

τοῦ ταυροῦ

ἀποκ.-π.

18 Ἡσ. 1. 20.

19 α. 3. 9; 4. 24

† αὐτῶν-π.

20 ἵπποιμα.

21 προητοίμα-

σας. ἵπποιμα.

22 αὐτοῦ γαλι-

23 α. ἵπποι.

† εἰσῆλθον

τοῖς-ἵ.

24 ἀπηλλο-

τριωμένοι.

† ἀλλ' ἵπποι

σας-α.

|| τῶν ἀπαγγε-

λιῶν τῆς

διαθήκης-π.

† ἀπαγγε-

λιῶν ἵπποιμα-π

2 ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἔξνοι ἐν τῷ κόσμῳ.

13 Νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἡμεῖς οἱ πατέ-

1 ὄντες μακρὰν, ἔγγυς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ.

14 Αὐτὸς γὰρ ἴεστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρω ἐν, 12 καὶ τὸ μεστόχορον τῷ ἵπποιμα-

15 μου ἵπποιμα.

15 Τὴν ἐχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐνταλῶν ἐν, 14 ὁσ-

15 μασι 15 καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο 16 κτίσῃ ἐν ἑαυ-

17 τῷ εἰς ἕνα καιρὸν ἀνθρωπων, ποιῶν εἰρήνην.

16 Καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σῶματι τῷ Θεῷ

17 διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀπεκτείνσας τὴν ἐχθραν ἐν

18 αὐτῷ.

17 Καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσαστο εἰρήνην ἡμῶν τοῖς μακρὰν, καὶ ἵπποιμα

18 ἔγγυς.

18 Ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγήν οἱ ἀμφοτέρω ἐν ἐνὶ Πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα.

19 Ἄρα οὖν οὐκέτι ἴεστέ ἔξνοι καὶ πείροικοι, ἡ ἀλλὰ συμπολιτεῖαι ἵπποιμα ἁγίων καὶ οικειοὶ τοῦ Θεοῦ.

20 Ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφη-

των, ¹ ὄντος ² ἀκρογωνιαίου ³ αὐτῷ Ἰησοῦ Χριστοῦ

21 Ἐν ᾧ πάντα ⁴ ἡ οἰκοδομὴ ⁵ συναρμοσμένη αἰεὶ εἰς ναὸν ἁγίον ἐν Κυρίῳ

22 Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς ⁶ συνοικοδομεῖσθε εἰς ⁷ κατωικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι.

Κεφ. 4.
ΤΟΥΤΟΥ χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ ¹¹ δέσμιος ¹² τῷ Χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν ὧν ἔθνων

2 Ἐγὼ ¹⁵ ἠκούισατε τὴν ¹⁷ οἰκονομίαν ¹⁸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς ¹⁹ δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς

3 Ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ²⁰ ἐγνώρισέ μοι τὸ μυστήριον, καθὼς ²³ προέγραψα ἐν ²⁵ ὑλίῳ

4 Πρὸς ὃ δὶνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ ²⁷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ

5 Ὁ ⁸ ἐν' ἐτέραις γενεαῖς οὐκ ²¹ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ²⁹ ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν ³¹ Πνεύματι

6 Ἔίναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα, καὶ ²³ συμμετοχα τῆς ἐπαγγελίας ᾧ ²⁴ αὐτῷ ἐν τῷ Χριστῷ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου

A. D. 61.

- 1 εἰμί.
- 2 γίνομαι.
- 3 κ. λίθου.
- 4 Ro 3. 24.
- 5 Is. 28. 16.
- 6 τῆς δοθείσης
- 6 c. 1. 19. (L.)
- 7 eb. 4. 16.
- 8 3 Redr. 5. 63.
- 9 Re. 18. 2.
- † alii ἀπότολων, alii ἀποθράκων.
- 10 Ro. 11. 23.
- 11 eb. 4. 1.
- 12 eb. 1. 7. 18.
- 13 κ. δ. δ.
- 14 eb. 1. 18.
- 15 ἀκούω.
- 16 οἰκονομία - α
- 16 Λο. 2. 42.
- 17 κροσθίω, κ. ἀνακάλυψιν.
- 17 eb. 1. 10.
- 18 Vide App.
- 18 ἀποκάλυψιν
- 19 εἰς τὸν ναόν
- 20 ἐγνώρισέ μοι
- 21 γνωρίσθη
- 22 eb. 1. 10.
- 23 προέγραψα
- 24 eb. 1. 2.
- 25 κ. ὑλίῳ, κ. ὑλίῳ
- 26 κ. τῶν ἁγίων
- 27 eb. 2. 2.
- 28 eb. 1. 11.
- 29 ἀπεκαλύφθη
- 30 κ. ἀποστόλοις
- 31 πνεύματι
- 32 πνεύματι
- † τῷ Χριστῷ
- ματι κ. συμμετοχῇ
- † ἡμεῖς - α.
- † al. τὸ θεῖον.
- 33 eb. 5. 7.

7 Ὁ ² γενομένην δακρυοκαταρρακτῶν κατὰ τὴν ⁴ δωρεάν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ⁵ τὴν ¹² δοθείσάν μοι κατὰ τὴν ⁶ ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

8 Ἐμοὶ τῷ ἑλαχιστοτέρῳ πάντων ⁸ τῶν ⁹ ἁγίων [†] ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ⁹ ἐν ᾗ τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ¹⁰ ἀνεξιχνίαστον ¹² πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ,

9 Καὶ ¹⁴ φωτίσαι ¹⁵ πάντα ¹⁶ τὰ ἔθνη ¹⁷ τῆς ἡμετέρας ¹⁸ κοινωσίας ¹⁹ τῷ μυστηρίῳ τοῦ ²⁰ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, τῷ τὰ πάντα ²⁰ κτίσαντι ²¹ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ

10 Ἴνα ²¹ γνωρίσθῃ ²² ἡ χάρις αὐτοῦ ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ²⁴ ἔθνεσιν, ²⁵ διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ πολυποικίλος σοφία τοῦ Θεοῦ

11 Κατὰ ²⁶ πρόθεσιν ²⁷ τῶν αἰώνων, ἣν ²⁸ ἐποίησεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν

12 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ¹³ ἠγάπην ¹⁴ τὴν ἡμετέραν ¹⁵ καὶ τὴν ἁγάπην ¹⁶ τὴν ἡμετέραν ¹⁷ ἡμετέραν ¹⁸ ἡμετέραν ¹⁹ ἡμετέραν ²⁰ ἡμετέραν ²¹ ἡμετέραν ²² ἡμετέραν ²³ ἡμετέραν ²⁴ ἡμετέραν ²⁵ ἡμετέραν ²⁶ ἡμετέραν ²⁷ ἡμετέραν ²⁸ ἡμετέραν ²⁹ ἡμετέραν ³⁰ ἡμετέραν ³¹ ἡμετέραν ³² ἡμετέραν ³³ ἡμετέραν ³⁴ ἡμετέραν ³⁵ ἡμετέραν ³⁶ ἡμετέραν ³⁷ ἡμετέραν ³⁸ ἡμετέραν

13 Διὸ αἰτούμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ¹ ἐστὶ δόξα ² ἡ ὑμῶν.

14 Τύτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα ³ τοῦ Κυ-

ρίων ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

15 Ἐξ οὗ πᾶσα ³ πατριαῖ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται·

16 Ἴνα ⁵ δόξῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ, εἰς τὸν ² ἔσω ἄνθρωπον·

17 ¹¹ Κατοικῆσαι ¹³ τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν·

18 Ἐν ἀγάπῃ ¹⁶ ἔρριζωμένοι καὶ ¹⁷ θεμελιωμένοι· ἵνα ¹⁷ ἔξιχύσθητε ¹⁸ καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, γέ το ¹⁹ πλάτος, καὶ μήκος, καὶ ²¹ βίαιος, καὶ ὕψος·

19 Ἰνα ²³ γνωαίτε τὴν ²⁴ υπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τῆ Χριστοῦ, ἵνα ¹¹ πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ ²⁶ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

20 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ²⁷ ὑπὲρ ἑκ περισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ²⁹ ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν·

21 Αὐτῷ ἡ δόξα ⁶ ἐν τῇ ἔκκλησίᾳ· ¹¹ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς ⁴ τοῦ αἰῶνος· τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κεφ. δ'.

ΠΑΡΑΚΑΛΩ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ, ἰξίως περιπατῆσαι τῆς

A. D. 61.

1 ch. 1. 18.
2 καλῶς.
3 Lu. 3. 4.
4 Ac. 20. 19.
5 δίδωμι.
6 Mat. 17. 17.
7 Lu. 1. 80.
8 Ga. 2. 10.
9 αὐτῷ εἰς τ.
2. ἄνθρωπον κατωκ.-π.
9 2 Co. 4. 16.
11 ε. ἴσως.
12 Col. 2. 19.
13 Col. 1. 19.
14 ε. ἴσως, γ.
15 βίαιος [ἔτι ἡμῶν-π.
16 θεμελιωμένοι, ἵνα-π.
16 θεμελιώ.
17 Ecolu. 7. 6.
18 καταλαμ-βίται.
19 Ro. 20. 9.
21 Ro. 8. 29.
23 γινώσκω.
24 ἡ ἀγάπη.
24 ch. 1. 19.
11 πληρωθῆτε πᾶσι-π.
26 ch. 1. 22.
27 Jac. 10. 10.
28 ἡ ἀποφύ-γξιν γὰρ φῆ.
29 ε. 1. 11, 20.
30 Pa. 75. 18.
31 ἡ ἀποφύ-γξιν γὰρ φῆ.
31 ἡ ἀποφύ-γξιν γὰρ φῆ.
32 ε. κατὰ.
33 ἡ ἀποφύ-γξιν γὰρ φῆ.
34 καταλαβέσθαι.
35 ε. εἰς τὸ εἶναι.

1 κλήσεως ἢ ² ἐκλήθητε, ² Μετὰ πάσης ⁴ ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ⁶ ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ·

3 ⁸ Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ ¹² συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης.

4 Ἐν σῶμα ¹⁴ καὶ ἐν Πνεύμα, καθὼς καὶ ² ἐκλήθητε ἐν μῶ ἐλπίδι τῆς κλήσεως τῶν ὑμῶν·

5 Εἰς Κύριος, μίᾳ πίστις, ἐν βίπτισμα·

6 Εἰς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῶν.

7 Ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ⁵ ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ.

8 Διὸ λέγει· ²⁰ Ἀναβάς ³⁰ εἰς ὕψος, ³¹ ἡξμαλώτευσεν αἰχμαλώσιαν, ⁶ καὶ ⁵ ἔδωκε δόματα ¹¹ τοῖς ἀνθρώποις.

9 ³² Τὸ δὲ, ³³ ἀνέβη. τί ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι καὶ ³⁴ κατέβη ⁶ πρῶτον· εἰς τὰ κατώτερα ⁶ μέρη τῆς γῆς·

10 Ὁ ³⁴ καταβάς, αὐτός ἐστι καὶ ὁ ³⁰ ἀναβάς ὑπερίνω πάντων τῶν ἡραίων, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.

11 Καὶ αὐτὸς ⁵ ἔδωκε, τῶν μὲν, ³⁵ ἀποστόλους·

τοῖς δέ, προφῆτας· τοῖς δέ, εὐαγγελισταῖς· τοῖς δέ, ²ποιμένας καὶ διδασκαλοῦς,

12 Πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἀγίων, εἰς ἔργον δικαιοσύνης, εἰς οἰκδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ·

13 Μέχρι ⁹ καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἀνοότητα τῆς πίστεως, καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς μέτρον ¹³ ἡλικίας τοῦ ¹⁵ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ·

14 ἵνα μηκέτι ¹⁷ ὄμιεν ἠνέπηιοι, ¹⁹ κλυδομιζόμενοι καὶ ²⁰ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβερνῶντων ἀνθρώπων, ἐν ²¹ πανουργίᾳ πρὸς τὴν ²³ μεθοδεῖαν τῆς ²⁵ πλάνης·

15 ²⁷ Ἀληθεύοντες ἡμεῖς ἐν ἀγάπῃ, ²⁹ αἰξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ¹⁷ ἐστὶν ἡ κεφαλὴ, ² ὁ Χριστός·

16 Ἐξ οὗ πᾶν τὸ ²² σώμα συμμολογούμενον καὶ συμβιβασζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, ⁶ κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου ἡμέρους τὴν αὔξησιν τῶν σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκοδομὴν ³¹ ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

17 Τοῦτο οὖν λέγω καὶ

A. D. 61.

- 1 Ga. 5. 8.
2 ch. 3. 2.
3 1 Pe. 2. 25.
4 Ro. 1. 21.
5 σκοτίαν.
6 c. 1. 18; 2. 3.
7 ἀπαλλοτριώσω, ch. 2. 12.
8 Mat. 3. 6.
9 καταστάσω.
10 ἀπληρώτως.
11 1 Co. 14. 20.
12 παραδίδωμι.
13 Mat. 6. 27.
14 Mat. 7. 22.
15 σώματος.
16 ch. 1. 23.
17 ch. 3. 2.
18 εἰπέ.
19 1 Co. 5. 1.
20 Is. 57. 20.
21 Ho. 13. 9.
22 Lu. 20. 23.
23 μαρθάνω.
24 ch. 6. 11.
25 ἀνοῦ.
26 Mat. 27. 64.
1 τοῦ διαβόλου.
27 διδάσκω.
28 Ἰησοῦ. Ἀποθέσθαι.
29 Ga. 4. 18.
30 ἡ δὲ, ἐν ἀγάπῃ αὐτῶν.
31 ἀποτίθημι.
32 αὐξάνω.
33 σῶμα, ἁγίασμα, ἡ ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν, ἡ ἀ.
34 Job 23. 24.
35 μέλουσθε.
36 c. τοῦ σώματος.

¹ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμῖς περιπατεῖτε, καθὼς καὶ τὰ ² λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖτε, ἐν ⁴ ματαιότητι τῶν νοῶν αὐτῶν.

18 ⁵ Ἐσκοτισμένοι τῆς ὁμοιοῦς, ¹⁷ ὄντες ⁷ ἀπληλωτισμένοι τῆς ζωῆς τῷ Θεῷ, διὰ τὴν ἀνομίαν ἡμῶν ¹⁷ ὄνσαν ἐν ἀνομίαις, διὰ τὴν ⁸ πτωχεσίαν τῆς καρδίας ἀντιᾶν·

19 Οἱ τινες ¹⁰ ἀπληγρότεροι ἑαυτοῦς ¹² παρέδοκον τῇ ¹⁴ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐρᾶσιαν ἁκαθαρσίας πάσης ἐν ¹⁴ πλεονεξίᾳ.

20 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ²² ἐμάθετε τὸν Χριστόν·

21 Ἐἶπε αὐτὸν ²⁴ ἀκούσατε, καὶ ἐν αὐτῷ ²⁶ ἐδιδίχθητε, καθὼς ¹⁷ ἐστὶν ἀλήθεια ἐν τῷ ⁹ Ἰησοῦ ²² Ἀποθέσθαι ὑμᾶς

κατὰ τὴν πρότεραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης·

23 ³⁰ Ἀνανεῖσθαι δὲ τῷ πνεύματι τῷ νοῶς ὑμῶν, ²⁴ καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, ἰσὺν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

25 Διὸ ²³ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀληθεῖαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτῷ· ὅτι ¹⁷ ἐσμέν ἀλλήλων μέλη.

26 Ἄοργίζεσθε, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέντω ἐπὶ τῷ³ παροργισμῷ ὑμῶν·

27 Μήτε⁵ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ.

28 Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μάλλον δὲ κοπιᾷτω, ἐργαζόμενος * τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχη¹¹ μεταδιδόναι τῷ χρεῖαν ἔχοντι.

29 Πᾶς λόγος¹³ σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν εἴτε ἐκπορευέσθω ἄλλ' εἴτε ἀγαθὸς πρὸς¹⁵ οἰκοδομὴν τῆς^{†17} χρεῖας, ἵνα⁵ δῶ χάριν τοῖς ἀκοίουσιν.

30 Καὶ μὴ¹⁹ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ²¹ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν²³ ἀπολυτρώσεως.

31 Πᾶσα²³ πικρία, καὶ θυμὸς, καὶ ὄργη, καὶ²⁵ κραυγὴ, καὶ βλασφημία²⁷ ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πίσσῃ κακίῃ.

32²⁸ Γίνεσθε δὲ εἰς ἀληλοὺς χρηστοί, ²⁹ εὐσπλαγχοί, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ³¹ ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ³³ ἔχαρισάτο ἡμῖν.

Κεφ. ε΄.

28 ΓΙΝΕΣΘΕ οὖν³⁵ μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά·

2 Καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστός³⁴ ἠγάπησεν ἡμᾶς,

A. D. 61.

1 Mat. 5. 22.

Lu. 14. 21.

2 παραδίδωμι, ver. 25.

3 1 Ki. 15. 20.

4 Ac. 21. 26.

Ro. 15. 16.

5 δίδωμι.

6 2 Co. 2. 14.

Ph. 4. 18.

7 2 Co. 2. 15.

8 ch. 4. 19.

Mar. 7. 22.

9 1 Co. 5. 1.

10 1 Ti. 2. 10.

* Vide App.

11 Lu. 3. 11.

12 Col. 3. 18.

13 Mat. 7. 17.

14 Ac. 24. 3.

15 Ro. 14. 19.

† πίσσῃ-ι.

‡ ἴσση-α.

16 εἰσι.

17 Ac. 2. 45.

18 1 Ti. 1. 10.

§ β-α.

19 Mat. 18. 31.

20 1 Co. 5. 10.

21 σφραγίζω

22 ch. 1. 14.

23 Ac. 8. 23.

24 1 Co. 15. 10.

25 Mat. 25. 6.

26 ch. 2. 2.

27 αἶψα.

28 γίνεσθαι.

29 1 Pe. 3. 8.

30 ch. 3. 6.

31 2 Co. 5. 19.

32 Mat. 6. 23.

33 χαρίζομαι

34 ἡ ἐστ.

|| ἴμω-ι.

35 1 Co. 4. 16.

** φωτός-α.

36 Lu. 12. 56.

37 Ro. 12. 1.

38 ἀγαπάω.

39 Ph. 4. 14.

40 Re. 18. 4.

καὶ² παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν⁴ προσφοράν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ, εἰς⁶ ὄσμην⁷ εὐδοκίας.

3 Πορνεία, δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ⁸ πλεονεξία μὴδὲ⁹ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς¹⁰ πρέπει ἁγίοις·

4 Καὶ αἰσχροτήσ, καὶ μωρολογία, ἢ εὐτραπέλεια, τὰ οὐκ¹² ἀνήκοντα, ἀλλὰ μάλλον¹⁴ εὐχαριστία.

5 Τοῦτο γάρ^{†16} ἔσε γινώσκουτε, ὅτι πᾶς¹⁸ πόρνος, ἢ ἀκάθαρτος, ἢ²⁰ πλεονεκτήσ, ὃ¹⁶ ἔστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ.

6 Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω²⁴ κενοῖς λόγοις²⁴ διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὄργη τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῖς²⁶ υἱοῖς τῆς ἀπειθείας.

7 Μὴ οὖν²⁸ γίνεσθε³⁰ συμμέτοχοι αὐτῶν.

8 Ἦτε γὰρ ποτε²² σκότος, ἡν δὲ²² φῶς ἐν Κυρίῳ²² ὡς τέκνα φωτός περιπατεῖτε·

9 (Ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ²⁸ Πνεύματος³⁴ ἐν πάσῃ ἀγαθῶσιν ἢ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ·)

10³⁶ Δοκιμάζοντες τί¹⁶ ἔστιν³⁷ εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ.

11 Καὶ μὴ³⁹ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς

11 ἀκάριοι τοῦ σκότους, μέλλον δὲ καὶ ἔλεγχετε.

12 Τὰ γὰρ κρυφῆ γινόμενα ἐκ' αὐτῶν, αἰσχρόν ἔστι καὶ λέγειν.

13 Τὰ δὲ πάντα ἔλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ φωτός φανεροῦνται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς ἔστι.

14 Διὸ λέγει ὁ ἄγγελος· Ἐγειραι ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός.

15 Βλέπετε ἵνα οὐκ ἄκριβως περιπατεῖτε· μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί.

16 Ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι.

17 Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

18 Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἔστιν ἀσωτία, ἀλλὰ πληρῶσθε ἐν Πνεύματι.

19 Δαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις, καὶ ψάλλοντες πνευματικαῖς· ἀδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν ᾧ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ.

20 Εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ.

A. D. 61.

1 ἀκαρίους
2 μέλλον δὲ καὶ ἔλεγχετε
3 Mat. 13. 35.
4 κα. 1. 25.
5 Mat. 13. 35.
6 ἔστι καὶ λέγειν.
7 κα. 1. 25.
8 κα. 1. 25.
9 κα. 1. 25.
10 κα. 1. 25.
11 ἀκαρίους
12 μέλλον δὲ καὶ ἔλεγχετε
13 Mat. 13. 35.
14 κα. 1. 25.
15 Mat. 13. 35.
16 ἔστι καὶ λέγειν.
17 κα. 1. 25.
18 κα. 1. 25.
19 κα. 1. 25.
20 κα. 1. 25.
21 κα. 1. 25.
22 κα. 1. 25.
23 κα. 1. 25.
24 κα. 1. 25.
25 κα. 1. 25.
26 κα. 1. 25.
27 κα. 1. 25.
28 κα. 1. 25.
29 κα. 1. 25.
30 κα. 1. 25.
31 κα. 1. 25.

21 ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ τοῦ Θεοῦ.
22 Αἱ γυναῖκες, τοὺς ἰδίους ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ.
23 Ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔστι κεφαλὴ τῆς γυναίκας, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας· καὶ αὐτός ἔστι σωτὴρ τοῦ σώματος.

24 Ἀλλ' ὡς περ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν κυριότητι.

25 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς.

26 Ἴνα αὐτὴν ἀγιάσῃ, καθάρισεν τῷ λότρῳ τοῦ ὕδατος ἐκ ῥήματος.

27 Ἴνα ἡ παρυστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἐνδοξοῦ, τὴν ἐκκλησίαν μὴ ἔχουσαν σπιλον, ἢ ρυτίδα, ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ἡ ἀγία καὶ ἀμωμος.

28 Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπᾶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτόν ἀγαπᾷ.

29 Οὐδεὶς γὰρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς

καὶ ὁ * Κύριος τὴν ἐκ-
κλησίαν

30 Ὅτι μέλη ³ ἔσμεν
τοῦ σώματος αὐτοῦ, ⁴ ἐκ
τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ
τῶν ὀστέων αὐτοῦ.

31 Ἐντὶ τούτου ⁷ κα-
ταλείψει ἄνθρωπος τὸν
πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν
μητέρα, καὶ ⁸ προσκολληθήσεται
πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ, ⁹ ἔσονται
οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

32 Τὸ ¹⁰ μυστήριον τού-
του μέγα ³ ἐστίν· ἐγὼ δὲ
λέγω εἰς Χριστὸν, καὶ
εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

33 Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ ¹²
καθ' ἓνα, ἕκαστος τὴν
ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως
ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν· ἡ
δὲ γυνὴ ¹³ ἵνα ¹⁴ φοβῆται
τὸν ἄνδρα.

Κεφ. ε΄.
ΤΑ ¹⁷ τέκνα ὑπακούετε
τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ⁴ ἐν
Κυρίῳ· ¹ τοῦτο γάρ ³ ἐστὶ
¹⁰ δίκαιον.

2 Τίμα τὸν πατέρα σου
καὶ τὴν μητέρα· (ἦτις
³ ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν
ἐπαγγελίᾳ)

3 Ἴνα εὖ σοι ²¹ γένηται,
καὶ ²² ἔσῃ ²³ μακροχρόνιος
ὅς ἐστι ἐπὶ τῆς γῆς.

4 Καὶ ¹⁷ οἱ πατέρες μὴ
²⁵ παροργίζετε τὰ τέκνα
ὑμῶν, ἀλλ' ²⁸ ἐκτρέφετε
αὐτὰ ἐν ³⁰ παιδείᾳ καὶ
³⁰ νοουθεσίᾳ Κυρίου.

5 ¹⁷ Οἱ δούλοι ὑπακούετε

A. D. 61.

9 Χριστός-α.

1 Col. 3. 22.

2 1 Co. 2. 3.

3 εἰμ.

4 Ro. 12. 3.

5 Co. 2. 24.

6 Col. 3. 22.

7 καταλείνω

1 Vide App.

1 ἐκκλησίας-α

8 1 Co. 7. 3.

9 ἔσ-α.

11 ἕκαστος ὁ ἑαυ-

τοῦ ποιῶν-α.

9* κοινω-
ταί-α.

9 Mat. 19. 5.

10 e. 1. 9; 3. 3.

Mat. 13. 11.

11 εἶδω.

12 α. πλάτος.

13 α. ἄρτο.

14 φασίαν,

Mat. 6. 30.

15 ἀκούει.

Ac. 16. 10.

16 Ac. 4. 17.

17 αὐτῶν καὶ

ἑαυτῶν ἑ-α.

17 num. pro

nom. At.

18 Ro. 2. 11.

Col. 3. 25.

19 Ro. 7. 12.

Col. 4. 1.

11 αὶ. μου-ε.

20 Ac. 9. 22.

Ro. 4. 20.

21 γέννηται.

22 ch. 1. 19.

23 Ex. 20. 12.

24 Lu. 11. 22.

25 ἐν αἰσῶν-α.

25 Ro. 10. 19.

26 ἴσθηται.

27 ch. 4. 14.

28 ch. 5. 19.

29 2Ti. 3. 16.

30 1Co. 10. 11

11 ἑαυτῶν-α.

31 α. μόνον.

τοῖς ¹ κυρίοις κατὰ σάρκα,
μετὰ ² φόβου καὶ τρόμου,
ἐν ⁴ ἀπλότητι τῆς καρδίας
ὑμῶν, ἐν τῷ Χριστῷ
Ὁ Μὴ κατ' ⁶ ὀφθαλμο-
δουλείαν ὡς ⁶ ἀνθρωπά-
ρεσκοι, ἀλλ' ὡς δούλοι
τοῦ Χριστοῦ, ποιῶντες
τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ
ψυχῆς,

7 Μετ' ¹ εὐνοίας δου-
λεύοντες ὁ τῷ Κυρίῳ, καὶ
οὐκ ἀνθρώποις·

8 ¹¹ Εἰδότες ὅτι ¹¹ ὁ ἐάν
τι ἕκαστος ποιῆσῃ ἀγα-
θόν, τοῦτο ^{**} κομιεῖται
παρὰ ⁶ τοῦ Κυρίου, εἴτε
δούλος, εἴτε ἐλεύθερος.

9 Καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ
ποιεῖτε πρὸς αὐτοὺς,
¹⁵ ἀνέντες τὴν ¹⁶ ἀπει-
λίαν· εἰδότες ὅτι καὶ ἡ ὑ-
μῶν αὐτῶν ὁ Κύριός
³ ἐστὶν ἐν οὐρανοῖς, καὶ
¹⁸ προσωποληψία οὐκ
³ ἐστὶ παρ' αὐτῷ.

10 Τὸ λοιπὸν, ⁴ ἀδελ-
φοί μου, ¹¹ ἐνδυναμώσθε
ἐν Κυρίῳ, ^ε ἐν τῷ ²² κρά-
τει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

11 Ἐνδύσασθε τὴν ²⁴ πα-
νοπλίαν τοῦ Θεοῦ, πρὸς
τὸ δύνασθαι ὑμᾶς ²⁶ στή-
ναι πρὸς τὰς ²⁷ μεθοδείας
τοῦ διαβόλου.

12 Ὅτι οὐκ ³ ἐστὶν ¹¹ ἡμῶν
ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ
σάρκα, ³¹ ἀλλὰ πρὸς τὰς
ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξου-
σίας, πρὸς τοὺς κοσμο-
κράτορας τοῦ σκότους

δ του ¹ αἰῶνος ¹ τούτου, πρὸς τὰ ² πνευματικά της πονηρίας ἐν τοῖς ³ ἔπουρανίοις. ⁵

13 Διὰ τοῦτο ⁷ ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα ⁹ δυνηθῆτε ¹¹ ἀντιστῆναι ¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα ¹² καταργασάμενοι ¹³ ἵνα νῆναί.

14 ¹³ Στῆτε ^ο οὖν ¹⁵ περιζωσάμενοι τὴν ¹⁷ ὄσφιν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν ¹⁹ θώρακα τῆς δικαιοσύνης,

15 Καὶ ²⁰ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης·

16 Ἐπι πᾶσιν ⁷ ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ ²² πονηροῦ τὰ ²³ πεκυρωμένα ²⁴ σβέσαι·

17 Καὶ τὴν ²⁵ περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου ²⁶ δέξασθε, ἢ καὶ τὴν μάχαιρον τοῦ Πνεύματος, ὃ ²⁸ ἔστι ῥῆμα Θεοῦ·

18 Διὰ πίσθης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ

A. D. 61.

- 1 Ro. 12. 2.
2 Co. 4. 4.
2 Mar. 13. 23.
1 a. 21. 36.
3 a. τῶν ματῶν
4 ch. 1. 3.
5 a. τῶν ματῶν.
6 ἁμαρτίας.
7 ἀπολαύσει.
8 1 a. 24. 19.
9 ἁμαρτίας.
10 ch. 3. 12.
11 Mar. 8. 32.
12 μὴ ἐν ταῖς
13 ἀποστολῶν.
14 Ro. 2. 9.
15 Γαλαθ. 1.
16 2 Co. 5. 20.
17 περιζωσάμενοι.
18 Ac. 28. 20.
19 Mat. 3. 4.
20 ἀποστολῶν.
21 1 Th. 5. 8.
22 ἐπιπόσει.
23 κίμα.
24 Mat. 13. 19.
25 πῶς.
26 σβέννυμι.
27 1 Th. 5. 8.
28 δέχομαι.
29 ἢ ἀποδοῦναι.
30 Ro. 3. 7.
31 εἰ μὴ.
32 γινώσκω.
33 Vide Ap.

τοῦτο ² ἀγρυπνοῦντες ἐν πίσθῃ προσκαρτερήσῃ καὶ δεήσῃ περὶ πάντων τῶν ἁγίων,

19 Καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι ⁶ δοθῆι ⁸ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου ἐν ¹⁰ παρήσει, γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου·

20 Ὑπὲρ οὗ ¹⁴ πρεσβεῶν ἐν ¹⁶ ἀλήθειᾳ, ἵνα ἐν αὐτῇ παρήσεισθῃμαι, ὡς δεῖ με λαθῆσαι.

21 Ἴνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ ¹⁸ κατ' ἐμὲ, τί πρῆσσω, πάντα ὑμῶν γνωρίσει Τυχικός ὁ ἀγαπητός ἀδελφός, καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ·

22 Οὖν ²¹ ἐπεμψάμενος πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα ²⁹ γινῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

24 Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ²⁷ ἀφθαρσίᾳ. Ὡς Ἀμήν. ●●

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἡ ΠΡΟΗ

ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α'.
ΠΑΥΛΟΣ και Τιμόθεος
δούλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πα-
σι τοῖς ἀγίοις ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, τοῖς ὁσίν ἐν
Φιλίπποις, ὁσὺν ἐπισκό-
ποις και διακόνοις.

2 Χάρις ὑμῖν και εἰρή-
νη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡ-
μῶν, και Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.

3 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ
μου ἐπι πάσῃ τῇ ἡμερίᾳ
ὑμῶν,

4 † Πάντοτε ἐν πάσῃ
δέησει μου ὑπὲρ πάν-
των ὑμῶν ἰμετά χαρᾶς
τὴν δέησιν ποιούμενος,

5 Ἐπὶ τῇ ἰκοινωνίᾳ
ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον,
ἀπο πρώτης ἡμέρας ἄχρι
τοῦ νῦν.

6 ἰΠεποιθῶς αὐτὸ τῷ-
το, ὅτι ὁ ἰἐναρξάμε-
νος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγα-
θόν, ἰἐπιτελέσει ἄχρις
ἰἡμέρας Ἰησοῦ Χρισ-
τοῦ.

7 Καθὼς ἰἐστὶ ἰδικαίον
ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑ-
πὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ
τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρ-
δίᾳ ὑμᾶς, ἐν τῷ τοῖς
δεσμοῖς μου, ὁσὺν και τῇ

A. D. 62.

1 Ac. 22. 1.

2 He. 6. 16.

3 εἰμ.

4 Ro. 11. 17.

5 συνεκισκό-
ποις-π.

6 Ro. 1. 9.

7 Fr. 1. 4, 22.

8 2, 20; 22. 13.

† (Πάντοτε...
ποιούμενος)

αἰεὶ (μετὰ
ἰτ. ἰ. τοῖ-
όμενος)-π.

7 Lu. 12. 56.

8 Ro. 2. 18.

† ποιούμενος
τὴν δέησιν
μετὰ χα-
ρᾶς ἐστὶ-π.

9 2 Co. 1. 12.

10 Ac. 24. 26.

11 ε. 2. 1; 3. 10

Ac. 2. 42.

12 πληροῦς

6 καρπῶν δικ.

τῶν δικ-α.

13 πείθειν

14 ἐπαρξάμενος

ε. α. 5.

|| μοι,-π.

15 2 Co. 7. 1.

16 1 Ti. 4. 15.

17 1 Co. 1. 8.

2 Co. 1. 14.

18 α. ὄντας.

19 Ep. 6. 1.

20 Mat. 27. 27

21 γίνομαι.

22 ἰἐν τῷ-Α.

23 α. τόποις.

23 ἔρχομαι.

1 ἀπολογία, και ἰβεβαι-
ώσεις τοῦ εὐαγγελίου,
4 συγκοινωνούς μου τῆς
χάριτος πάντας ὑμᾶς
5 ὄντας.

8 Μάρτυς γάρ με ἰἐστὶ
τὸ Θεός, ὡς ἐπιποθῶ
πάντα ὑμᾶς ἐν σπλάγγ-
νοις Ἰησοῦ Χριστοῦ.

9 Και τοῦτο προσεύ-
χομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑ-
μῶν ἐστὶ μᾶλλον και
μᾶλλον περισσεύῃ ἐν
ἐπιγνώσει κ. πάσῃ ἰαι-
σθησίᾳ.

10 Εἰς τὸ ἰδοκιμάζειν
ὑμᾶς τὰ ἰδιαφέροντα,
ἵνα ἰἴητε ἰεὶλικρινεῖς κ.
10 ἀπόδοκοι εἰς ἡμέ-
ραν Χριστοῦ.

11 ἰΠεπληρωμένοι
ἰκαρπῶν δικαιοσύνης ἰων
διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς δό-
ξαν και ἔπαινον || Θεοῦ.

12 Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς
βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι
τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς
16 προκοπὴν τοῦ εὐαγγε-
λίου ἰἐληλυθεν.

13 ἰὼστε τοὺς δεσμοὺς
μου φανεροῦς ἰἐν Χρι-
στῷ ἰγενέσθαι ἐν ὄλω
τῷ ἰπρωτοῦ, κ. τοῖς
λοιποῖς ἰπᾶσι.

14 Καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν Κυρίῳ, ¹ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ² ἀφόβως τὸν λόγον ¹ λαλεῖν.

15 Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν ¹ τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουν.

16 * Οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν ¹¹ καταθέλλουσιν οὐχ ἀγνώστους, ὁμινομενοὶ θλίψιν ἠέπιφέρουν τοῖς δεσμοῖς μου.

17 † Οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαὺν τοῦ εὐαγγελίου κείμεθα.

18 Τί γάρ, ¹⁵ πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε ¹⁶ προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται ^κ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρησσομαι.

19 ¹⁸ Οἶδα γὰρ ὅτι τῆτο μοι ¹⁹ ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως, καὶ ²¹ ἐπιχορηγίας τοῦ Πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

20 Κατὰ τὴν ††† ²³ ἀποκαταδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πίσῃ παρήσῃα, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνηθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς, εἴτε διὰ θανάτου.

21 Ἐμοὶ γὰρ τὸ ²⁸ ζῆν,

A. D. 62.

* ἤρηστον, -σ.

† κείθω, v. 6.

‡ ἀποβήσεται

Lu. 1. 74.

§ σ. μοὶ συμ-

5 σ. ἔται. [βῆ]

† τοῦ Θεοῦ, σ.

κείθω, -σ.

6 ch. 4. 6.

† δέ-α.

7 Lu. 12. 50.

8 Lu. 22. 15.

§ ἔχω· τὸ ἀ-

ναλλῆσαι ἔ-

σεν Χ. εἴ-

ναι-π.

9 Lu. 12. 36.

|| γὰρ μάλ-

λοσ-α.

10 1Co. 7. 9, 38

** Οἱ ἐξ εἰ

vs. 16, 17.

††† απαρ-α.

11 Ac. 4. 2.

12 σ. ἔστι.

†† ἐγείρω-α

†† Οἱ μέρ-α.

13 σ. κατὰ (ἀ)

παράμεινῶ-

14 Ps. 72. 5.

15 σ. διαφέρει

16 Mat. 23. 14

17 ch. 2. 16.

18 εἶδω.

19 ἀποβαίω.

20 Ep. 4. 1.

21 Ep. 4. 16.

22 Ac. 23. 1.

23 Ro. 8. 19.

||| παραδοκί-

αν-π.

24 ἔρχομαι.

*† ἀπὸν

ἀκούω-π.

25 ἀπειμι.

26 σ. πράγμα-

27 ἔσται. [τα

*† ἔστιν ἀ-

τοῖς ἐσθ-α

*† ὑμῶν-ε.

28 ζῶω.

* Χριστὸς· καὶ τὸ ³ ἀποθανεῖν, κέρδος.

22 Εἰ δὲ ⁴ τὸ ²⁸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτο μοι ⁵ καρπὸς ἔργου, καὶ τί αἰρήσομαι οὐ ⁶ γνωρίζω.

23 ⁷ Συνέχομαι [†] γὰρ ἐκ τῶν δύο, τὴν ⁸ ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ⁹ ἀναλῦσαι, καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· πολλῷ ¹ μᾶλλον ¹⁰ κρείσσομαι.

24 Τὸ δὲ ἐπιμένειν ^ε ἐν τῇ σαρκί, ἀναγκαϊότερον ¹² δι' ὑμᾶς.

25 Καὶ ¹³ τῆτο ¹ πεποιθὼς ¹⁸ οἶδα ὅτι μενῶ καὶ ἅ ¹⁴ συμπαραμεινῶ πᾶσιν ὑμῖν, εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως.

26 Ἴνα τὸ ¹⁷ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.

27 Μόνον ²⁰ ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ²² πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ²¹ ἔλθῶν κ' ¹⁸ ἰδῶν ὑμᾶς, εἴτε *† ²⁵ ἀπὸν, ἀκούσω τὰ ²⁶ περιῦμῶν, ὅτι ²⁷ σῆκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλεύετε τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου.

28 Καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων· ἦτις *† αὐτοῖς μὲν ἐστὶν ἐνδείξις ἀπωλείας, *† ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τῆτο ἀπὸ Θεοῦ.

29 Ὅτι ὑμῶν ἔχαρισθη * τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεῦσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν.

30 Τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον ἴδετε ἐν ἐμοί, ἵνα ἴναι ἀκούετε ἐν ἐμοί.

Κεφ. β'.

Εἰ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμυθίον ἀγάπης, εἴ τι κοινωνία Πνεύματος, εἴ τιτινα σπλαγχνὰ καὶ οἰκτιρμοί,

2 Πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονηῖτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, συμψυχῶν, τὸ ἐν φρονούντες.

3 Μηδὲν κατὰ ἐριθειαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλων ἡγησάμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν.

4 Μη τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος ἑσκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστος.

5 Τοῦτο γὰρ φρονεῖσθαι ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

6 Ὅς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, ἢ ἀρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ.

7 Ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιωματι ἀνθρώπων γενόμενος,

A. D. 62.

- 1 χαρίσματι.
- * ἀπὸ Χριστοῦ, κ.
- 2 1 Co. 7. 31.
- 3 χάρισμα.
- † ἐπιθυμία.
- 4 ταπεινός.
- 5 Ac. 7. 29.
- 7 ἴδετε κ.
- 7 εἶδω.
- † ἡ ἴναι κ.
- 8 ὑπερήβω.
- 9 ὁ ὄνομα κ.
- 9 La. 2. 25.
- || τις κ.
- 11 Wis. 3. 18.
- 12 α. ἴσθι.
- 13 ch. 1. 5.
- * τις κ.
- 14 Ro. 12. 1.
- 16 ἐπανόσω.
- 17 Ro. 12. 3, 16.
- † μὴ μ. φ. κ.
- † τρέμα, τὴν κ.
- 18 Ro. 2. 9.
- 19 ch. 1. 16.
- 20 Ac. 20. 19.
- 21 ἡγήσασθε.
- 22 c. 3. 8; 4. 7.
- 23 α. μόνον.
- || ἑαυτοῖς κ.
- 24 σκοπεῖτε κ.
- 24 εἰμί. [α.
- || ἑτέρων ἑαυτοῖς τὴν φρονεῖν κ.
- * † θεός κ.
- 25 ἐνεργεῖν.
- † κτὲρ τῆς εὐδοκίας πάντα κ.
- * ὁ ἀργῆ κ.
- 26 ἑαυτοῖς κ.
- al. c. al.
- transp.
- † ἰσομοιωθεῖ κ.
- † εἰς μορφήν κ.
- † λαβὼν ἐν κ. ἴσθ κ.
- † γενόμενος

8 Καὶ σχήματι ἐερεθίς ὡς τῶνθρώπος, ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν, γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.

9 Διὰ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερέβωσε, καὶ ἔχαρισάτο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὀνομάτων.

10 Ἴνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πάντων γόνων κἀπυρραίων ἐπουραίων κὲ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων.

11 Καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς.

12 Ὡς, ἀγαπητοὶ μου, καθὼς πάντοτε ὑπήκουσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῶ μάλλον ἐν τῇ ἀπυσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε.

13 Ὁ Θεὸς γὰρ ἐν ὑμῖν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν κὲ τὸ ἐνεργεῖν, ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.

14 Πάντα ποιεῖτε χωρὶς ἰσογυνησμῶν καὶ διαλογισμῶν.

15 Ἴνα γένησθε ἀμεμπτοὶ καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμωμητὰ ἐν μέσῳ γενεᾶς σκοτίας καὶ διεστραμμένης ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ,

16 Λόγον ζωῆς ἐπέ-

χοντες εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ² ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ³ ἐκοπίασα.

17 Ἀλλ' εἰ καὶ ⁶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συχαίρω πάνσιν ὑμῖν.

18 Τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε, καὶ συχαίρετέ μοι.

19 Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον ταχέως ¹³ πέμψαι ὑμῖν, ἵνα καγὼ δεύψυχῶ, ¹⁵ γνοῦς τὰ περὶ ὑμῶν.

20 Οὐδένα γὰρ ἔχω ¹⁶ ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει.

21 Οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητῶσιν, οὐ ^{**} τὰ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

22 Τὴν δὲ ¹⁹ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἐμοὶ ²¹ ἐδοῦλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον.

23 Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω ¹³ πέμψαι, ὡς ἂν ²³ ἀπίδω τὰ περὶ ἐμὲ, ²⁵ ἑξαυτῆς.

24 ²⁷ Πέποιθα δὲ ἐν Κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἢ ²⁵ ἐλεύσομαι.

25 Ἀναγκαῖον δὲ ²⁹ ἠγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ ²⁶ συστρατιώτην

A. D. 62.

1 2 Co. 8. 23.

2 γράψω.

3 συνίδω.

4 ch. 1. 8.

5 Ro. 1. 11.

6 εἰμί.

7 λέγω, γ. η. σ.

8 2 Ti. 4. 6.

9 Mat. 26. 27.

10 δέω.

11 ἀσθενία.

12 ἑαυτοῦ-ν.

13 ἴδω.

14 λέγω-α.

15 ἔγω.

16 ἐμψυχῶ-ν.

17 Lu. 7. 4.

18 Tit. 3. 13.

19 πέμψω.

20 εἶδω.

21 αὐτὸν, πάλιν χαρή-τα-ν.

22 γινώσκω.

23 Ps. 54. 14.

24 προσίδω-μαι.

25 τὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ-α.

26 Lu. 7. 2.

27 Ps. 2. 4, 6.

28 ἢ αὐτῶν, αὐτῶν, αὐτῶν.

29 Ro. 5. 4.

30 ἠγγίζω.

31 παραδο-λεύσομαι-ν.

32 δέω.

33 Ro. 5. 4.

34 ἠγγίζω.

35 παραδο-λεύσομαι-ν.

36 δέω.

37 Lu. 21. 4.

38 ἑαυτῆς.

39 Lu. 1. 23.

40 Mat. 6. 25.

41 Mat. 23. 26.

42 πείθω [α].

43 λέγουσιν-ν.

44 ἔρχομαι.

45 γὰρ.

46 ἠγγίζω-μαι.

47 Phil. 2.

μου, ὑμῶν δὲ ¹ ἀπόστολον, καὶ λειτουργῶν τῆς χρείας μου, ¹³ πέμψαι πρὸς ὑμᾶς.

20 Ἐπειδὴ ⁴ ἐπιποθῶν ⁵ ἦν πάντας ὑμᾶς, ⁶ καὶ ⁷ ἀδμονῶν, διότι ⁸ ἤκούσατε ὅτι ⁹ ἠσθένησε.

27 Καὶ γὰρ ⁹ ἠσθένησε παραπλησίον [†] θανάτῳ ἄλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸν ¹⁰ ἠλέησεν οὐκ αὐτὸν δέμονον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ Ἰακώβῃ ¹¹ σχῶ.

28 ¹³ Σπουδαιότερως ἂν ¹³ ἐπεμψα αὐτὸν, ἵνα ¹⁴ ἰδόντες ἄλλοι αὐτὸν πάλιν, χαρῆτε, καγὼ ἀλυπότερος ⁵ ᾶ.

29 ¹⁷ Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ¹⁸ ἐντίμους ἔχετε.

30 Ὅτι διὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ Χριστοῦ ^{††} μέχρι θανάτου ²⁹ ἠγγίσε ἡ παραβουλεύσας τὴν ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ²² ὑζέρημα τῆς πρὸς με ²⁴ λειτουργίας.

Κεφ. γ'.

Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν οὐκ ²⁸ ὀκνηρὸν, ὑμῖν δὲ ^{|||} ἀσφαλές.

2 Βλέπετε τοὺς κίνας, βλέπετε τοὺς κακὰς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ, ΙΙΙ.

3 Ἡμεῖς γάρ¹¹ ἔσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι² Θεῷ λατρεύοντες, καὶ¹ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ² πεποιθότες.

4 Καίπερ ἐγὼ³ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί. Εἴ τις δοκεῖ ἄλλος² πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον.

5 Ἡ Περιτομή ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραὴλ, φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος,

6 Κατὰ ζῆλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ⁹ γενόμενος ἄμεμπτος.

7 Ἄλλ'¹ ἄτινα¹¹ ἡν μοι κέρδη, ταῦτα ἤγημαι διὰ τὸν Χοιτὸν¹³ ζῆμίαν.

8 Ἄλλ'¹⁵ ἄλλα¹¹ μενοῦνγε καὶ ἠῆμαι πάντα ζῆμίαν¹¹ εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστῆ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μου, δι' ὃν²¹ τὰ πάντα²³ ἐξημιώθην, καὶ ἠγοῖμαι²⁸ σκύβαλα¹¹ εἶναι, ἵνα Χριστὸν²⁹ κερδήσω,

9 Καὶ³⁰ εὐσεβῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χριστῆ, τὴν ἐκ Θεοῦ ἧς δικαιοσύνην⁶ ἐπὶ τῇ πίστει¹.

10 Τῆ³⁴ γίνωμαι³⁵ αὐτὸν, καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν

A. D. 62.

* Θεοῦ-ί.

1 καινώματα

2 πείθω.

3 ε. εἰμι.

4 κατατάω.

† συμμορφι-

ζόμενος-θ.

5 λαμβάνω.

6 ε. βραβεῖα.

† ἡ ἥδη δεδι-

καίωμαι, f

7 τελείω.

8 περιτομή-α

9 καταλαμ-

βάνω.

|| Χριστοῦ.-σ.

9 γίνομαι.

** οὐπω-π.

10 ε. ποιῶ.

11 εἰμί.

†† κατασκο-

πῶν-π.

12 Job 16 12.

13 Ac. 27 10.

14 Ro. 12 13.

15 ch. 2 7.

16 1Co. 9 24.

17 Jno. 8 23.

18 Ro. 11 29.

19 Mat. 5 48.

20 ε. Ἰσμεν.

21 μὲν οὖν-α.

22 ε. κατὰ.

22 c. 1.7; 2.2.

23 ζημιόω.

24 ἀποκα-

λύπτω.

25 φθάσω.

26 ε. δεῖ.

27 Ac. 21 24.

28 Eccl. 27 4.

29 Mat. 16 26.

30 εὐρίσκω.

32 2Co. 10 13.

66 Vide App.

34 Jno. 20 25.

34 ε. ἔνεκα.

35 γινώσκω.

||| ἐνείκως, ε.

κατὰ τὴν

σάρκα.-f.

κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, † συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ.

11 Εἴ πως⁴ καταρτήσω εἰς τὴν ἐξανίστασιν τῶν νεκρῶν.

12 Οὐχ ὅτι ἤδη⁵ ἔλαβον,⁶ ἢ ἤδη⁷ τετελείωμαι⁶ διώκω δὲ εἰ καὶ⁸ καταλάβω, ἐφ'⁹ ᾧ καὶ⁸ κατελήφθην ὑπὸ¹¹ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

13 Ἀδελφοί, ἐγὼ ἔμαυτὸν^{**} οὐ λογιζομαι⁸ κατεληφέναι.

14 Ἐν δέ,¹⁰ τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκλεινόμενος,¹¹ καὶ¹² σκοπὸν¹⁴ διώκω ἐπὶ τὸ¹⁶ βραβεῖον τῆς¹⁷ ἄνω¹⁸ κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

15 Ὅσοι οὖν¹⁹ τέλειοι,²⁰ τὶτο φρονώμεν⁹ καὶ εἰ τι ἐτέρως²² φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν²⁴ ἀποκαλύψει.

16 Πλὴν εἰς ὃ²⁵ ἐφθάσαμεν,²⁶ τῷ αὐτῷ²⁷ σοιχεῖν^{32δ} κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν.¹⁹

17 Συμμιμηταί μου⁹ γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περπατήοντας, καθὼς ἔχετε³³ τύπον ἡμᾶς.

18 Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν,^{|||} οὓς πολλῆς ἐλεγον ὑμῖν, ἵν' οὐ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς

ἐχθρούς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ

19 Ὡν τὸ τέλος ἀπό-
λεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία,
καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύ-
νῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἑπίγεια
φρονοῦντες.

20 Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑ-
πάρχει, ἔξ οὗ καὶ σω-
τῆρα ἠπεκδεχόμεθα
Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν·

21 Ὅς μετασχηματί-
σει τὸ σῶμα τῆς σα-
πεινώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ
11 γενέσθαι αὐτὸ 13 σύμ-
μορφον τῷ σώματι τῆς
δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν
15 ἐνέργειαν τῆ δύνασθαι
αὐτὸν καὶ ὑποταξαι ἐαν-
τῷ τὰ πάντα.

Κεφ. δ'.

ΩΣΤΕ, ἀδελφοί μου ἀ-
γαπητοὶ καὶ ἐπικόθητοι,
χαρὰ καὶ στέφανός μου,
αὕτω 19 στήκετε ἐν Κυ-
ρίῳ, ἀγαπητοί.

2 Ἐὐδοίαν παρακαλῶ,
καὶ Συντύχην παρακα-
λῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν
Κυρίῳ.

3 Ἢ Καὶ ἐρωτῶ καὶ σε,
* * σύζυγε 25 γνήσιε, 27 συλ-
λαμβάνου αὐταῖς, αἰτι-
νες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
31 συνήθλησάν μοι, μετὰ
καὶ Κλήμεντος, καὶ τῶν
λοιπῶν συνεργῶν μου,
Ἦν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ
ζωῆς.

A. D. 62.

* κυρίῳ πάν-
τοτε πάλιν
1 ch. 2. 10. [π
2 1Τι. 3. 3.
3 2 Mac. 12. 7.
4 γνήσιον.
5 πρὸ 25 Ἦν
sc. οὐρανοῦν.
6 Mat. 6. 25.
7 Ro. 8. 19.
8 α. χρόνον,
γ. τόπον, γ.
πράγματα.
9 1 Co. 4. 6.
10 Lu. 1. 45.
11 γήσια.
12 c. 2. 3; 3. 8.
13 Ro. 8. 29.
† σώματα-π.
15 Ep. 1. 19.
16 2 Co. 2. 11.
17 εἰμί.
18 1Τι. 3. 8, 11
19 Ἰσχυρίαι.
20 2 Co. 7. 11.
21 Eccl. 20. 13
‡ ἐπιτήμησ-
22 ch. 3. 13.
23 μανθάνω.
§ Εὐδοίαν-α.
24 παραλαμ-
βράν-α (βάνω
* * γνήσιε
γερμάνε
σέζουγε, π.
25 2 Co. 8. 8.
26 ἀκούω.
27 Lu. 5. 7, 9.
28 Ro. 15. 33.
29 χαίρω.
30 ἀναβάλλω
31 συναθλέω.
32 κ. κατὰ γ.
εἰς. [θε-κ.
†† ὁσπεραιο-
33 φρονέω.
34 ἀκαιρείουσι
‡‡ εομ. Οὐ γ.
ὅτι (κ. ἀξ)
καθ' ἑτέρη-
σα λέγων

4 Χαίrete ἐν * Κυρίῳ
πάντοτε· πάλιν ἐρῶ,
χαίrete.

5 Τὸ 2 ἐπεικέες ἡμῶν
4 γνωσθήτω πᾶσιν ἀν-
θρώποις· ὁ Κύριος ἐγγύς.

6 Μὴδὲν 6 μεριμνᾶτε
ἀλλ' ἐν παντὶ 8 τῇ προ-
σευχῇ καὶ τῇ δεήσει με-
τὰ ευχαριστίας τὰ αἰτή-
ματα ἡμῶν γνωρίζεσθω
πρὸς τὸν Θεόν·

7 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ
Θεοῦ, ἡ 12 ὑπερέχουσα
πάντα νοῦν, 14 φρουρήσει
τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ
τὰ ἰ νοήματα ἡμῶν ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ.

8 Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί,
ὅσα 17 ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα
18 σεμνὰ, ὅσα δίκαια, ὅσα
20 ἀγνά, ὅσα 21 προσφι-
λῆ, ὅσα εὐφήμα, εἰ τις
ἀρετὴ καὶ εἰ τις ἔπαι-
νος, † ταῦτα 22 λογι-
ζεσθε·

9 Ἄ καὶ 23 ἐμάθετε,
καὶ 24 παρελάβετε, καὶ
26 ἠκούσατε, καὶ εἶδετε
ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσ-
σετε, καὶ ὁ 28 Θεὸς τῆς
εἰρήνης 17 ἔσται μεθ' ἡ-
μῶν.

10 29 Ἐχάρην δὲ ἐν Κυ-
ρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη
πότε 30 ἀνεβάλετε 32 τὸ
ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ'
ῶ καὶ 33 ἐφρονεῖτε, 11 24 η-
καιρεῖσθε δέ.

11 †† Οὐχ ὅτι καθ' ὑτέ-
ρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ, ΙV.

1 ἔμαθον, ἐν οἷς 2 εἰμι, αὐτάρκης 4 εἶναι.

12 5 Οἶδα 6 δὲ ταπεινοῦσθαι, 5 οἶδα καὶ περισσεύειν ἐν παντί 7 καὶ ἐν πᾶσι 3 μεμύημα 8 καὶ χορταῖσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι.

13 Πῖντα 13 ἰσχύω ἐν τῷ 14 ἐνδυναμοῦντί με 6 Χριστῷ.

14 Πλὴν καλῶς 15 ἐποίησατε, 16 συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει.

15 5 Οἶδατε δὲ κ' ὑμεῖς, Φιλιππησίοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε 17 ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησίαν 18 ἐκοινωνήσεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι.

16 Ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονικίῃ καὶ ὑπᾶς καὶ δις 9 εἰς 11 τὴν χρείαν μοι 19 ἐπέμψατε.

17 Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' 20 ἐπιζητῶ

A. D. 63.

- 1 μανθάνω.
2 Mat. 6. 2.
3 σ. πράγμασι.
4 εἰμί.
5 και-σ.
6 εἶδω.
7 πληρώω.
8 σ. χρόνῳ v. τύπῳ.
9 2 Co. 2. 14.
10 Ep. 5. 2.
11 2 Co. 6. 2.
12 Ro. 12. 1.
13 πληρώσαι-ι.
14 Lu. 6. 48.
15 Ac. 6. 10.
16 Ac. 9. 22.
17 Ro. 4. 20.
18 Ep. 6. 10.
19 Πι. 1. 12.
20 Τι. 2. 1.
21 He. 11. 34.
22 ποιῶ.
23 Ep. 5. 11.
24 ἐπιτρέχωμαι.
25 κοινοῦ.
26 πίμπω.
27 Mat. 6. 32.
28 Lu. 12. 30.
29 Vide App.

τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν.

18 2 Ἀπέχω δὲ πάντα, καὶ περισσεύω 6 πεπληρωμαί, δεξάμενος 7 παρὰ Ἐπαφροδίτου 1 τὰ παρ' ὑμῶν, 8 ὄσμην εὐωδίας, 10 θυσίαν 11 δεκτὴν, 12 εὐάρεστον τῷ Θεῷ.

19 Ὁ δὲ Θεὸς με 1 πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

20 Τῷ δὲ Θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἡμοῖς ἀδελφοί.

22 Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καισαρος οἰκίας.

23 Ἡ χάρις τῷ Κυρίῳ ὁ ἡμῶν 1 Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. 1 ↓

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἡ ΠΡΟΣ

ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός,

2 Τοῖς ἐν Κολοσσαῖς ἀγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὁ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Ἐυχάριστοῦμεν τῷ Θεῷ ὁ καὶ πατρὶ τῷ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι

4 Ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην ἣν ἔχετε εἰς πάντας τοὺς ἀγίους,

5 Διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἠποκεμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου,

6 Τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ καὶ ἔστι καρποφορούμενον καὶ καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς

A. D. 62.

- 1 ἀκούω.
- 2 ἐπιγαίνω.
- 3 μαρτυροῦμαι.
- 4 ἐπί. ἰ. ἄ.
- 5 ἰ. ἰ. ἄ.
- 6 ἰ. ἰ. ἄ.
- 7 ἰ. ἰ. ἄ.
- 8 ἰ. ἰ. ἄ.
- 9 ἰ. ἰ. ἄ.
- 10 ἰ. ἰ. ἄ.
- 11 ἰ. ἰ. ἄ.
- 12 ἰ. ἰ. ἄ.
- 13 ἰ. ἰ. ἄ.
- 14 ἰ. ἰ. ἄ.
- 15 ἰ. ἰ. ἄ.
- 16 ἰ. ἰ. ἄ.
- 17 ἰ. ἰ. ἄ.
- 18 ἰ. ἰ. ἄ.
- 19 ἰ. ἰ. ἄ.
- 20 ἰ. ἰ. ἄ.
- 21 ἰ. ἰ. ἄ.
- 22 ἰ. ἰ. ἄ.
- 23 ἰ. ἰ. ἄ.
- 24 ἰ. ἰ. ἄ.
- 25 ἰ. ἰ. ἄ.
- 26 ἰ. ἰ. ἄ.
- 27 ἰ. ἰ. ἄ.
- 28 ἰ. ἰ. ἄ.
- 29 ἰ. ἰ. ἄ.
- 30 ἰ. ἰ. ἄ.
- 31 ἰ. ἰ. ἄ.
- 32 ἰ. ἰ. ἄ.
- 33 ἰ. ἰ. ἄ.
- 34 ἰ. ἰ. ἄ.
- 35 ἰ. ἰ. ἄ.
- 36 ἰ. ἰ. ἄ.
- 37 ἰ. ἰ. ἄ.
- 38 ἰ. ἰ. ἄ.
- 39 ἰ. ἰ. ἄ.
- 40 ἰ. ἰ. ἄ.
- 41 ἰ. ἰ. ἄ.
- 42 ἰ. ἰ. ἄ.
- 43 ἰ. ἰ. ἄ.
- 44 ἰ. ἰ. ἄ.
- 45 ἰ. ἰ. ἄ.
- 46 ἰ. ἰ. ἄ.
- 47 ἰ. ἰ. ἄ.
- 48 ἰ. ἰ. ἄ.
- 49 ἰ. ἰ. ἄ.
- 50 ἰ. ἰ. ἄ.
- 51 ἰ. ἰ. ἄ.
- 52 ἰ. ἰ. ἄ.
- 53 ἰ. ἰ. ἄ.
- 54 ἰ. ἰ. ἄ.
- 55 ἰ. ἰ. ἄ.
- 56 ἰ. ἰ. ἄ.
- 57 ἰ. ἰ. ἄ.
- 58 ἰ. ἰ. ἄ.
- 59 ἰ. ἰ. ἄ.
- 60 ἰ. ἰ. ἄ.
- 61 ἰ. ἰ. ἄ.
- 62 ἰ. ἰ. ἄ.
- 63 ἰ. ἰ. ἄ.
- 64 ἰ. ἰ. ἄ.
- 65 ἰ. ἰ. ἄ.
- 66 ἰ. ἰ. ἄ.
- 67 ἰ. ἰ. ἄ.
- 68 ἰ. ἰ. ἄ.
- 69 ἰ. ἰ. ἄ.
- 70 ἰ. ἰ. ἄ.
- 71 ἰ. ἰ. ἄ.
- 72 ἰ. ἰ. ἄ.
- 73 ἰ. ἰ. ἄ.
- 74 ἰ. ἰ. ἄ.
- 75 ἰ. ἰ. ἄ.
- 76 ἰ. ἰ. ἄ.
- 77 ἰ. ἰ. ἄ.
- 78 ἰ. ἰ. ἄ.
- 79 ἰ. ἰ. ἄ.
- 80 ἰ. ἰ. ἄ.
- 81 ἰ. ἰ. ἄ.
- 82 ἰ. ἰ. ἄ.
- 83 ἰ. ἰ. ἄ.
- 84 ἰ. ἰ. ἄ.
- 85 ἰ. ἰ. ἄ.
- 86 ἰ. ἰ. ἄ.
- 87 ἰ. ἰ. ἄ.
- 88 ἰ. ἰ. ἄ.
- 89 ἰ. ἰ. ἄ.
- 90 ἰ. ἰ. ἄ.
- 91 ἰ. ἰ. ἄ.
- 92 ἰ. ἰ. ἄ.
- 93 ἰ. ἰ. ἄ.
- 94 ἰ. ἰ. ἄ.
- 95 ἰ. ἰ. ἄ.
- 96 ἰ. ἰ. ἄ.
- 97 ἰ. ἰ. ἄ.
- 98 ἰ. ἰ. ἄ.
- 99 ἰ. ἰ. ἄ.
- 100 ἰ. ἰ. ἄ.

ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ

7 καθὼς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ

8 Ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.

9 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ καυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ

10 Περιπατήσατε ὡς ἡμεῖς ἠξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκείαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ ἀξιοῦμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ,

11 Ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπομονήν

καὶ * μακροθυμίαν μετὰ
χαρᾶς·

12 Εὐχαριστοῦντες † τῷ
πατρὶ τῷ § ἵκανώσαντι
ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ
κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ
φωτὶ·

13 Ὃς ἑρρύσατο ἡμᾶς
ἐκ τῆς ἑξουσίας τοῦ
σκότους, καὶ ἠμετέστη-
σεν εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης
αὐτοῦ·

14 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν
ἀπολύτρωσιν ὁδὴ τοῦ
αἵματος αὐτοῦ, ἡ ἀ-
φεσιν τῶν ἁμαρτιῶν·

15 Ὃς ἔστιν ἡ εἰκὼν
τοῦ Θεοῦ τοῦ ἰδρα-
τον, ἡ πρωτότοκος πά-
σης κτίσεως·

16 Ὅτι ἐν αὐτῷ ἔκ-
τίσθη τὰ πάντα τὰ ἑν
τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ
τῆς γῆς, τὰ ὀρατὰ καὶ
τὰ ἄορατα, εἴτε θρόνοι,
εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρ-
χαί, εἴτε ἑξουσίαι· τὰ
πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς
αὐτὸν ἔκτισται·

17 Καὶ αὐτός ἔστι
πρὸ πάντων, καὶ τὰ
πάντα ἐν αὐτῷ συνέ-
στηκε.

18 Καὶ αὐτός ἔστιν ἡ
κεφαλὴ τοῦ σώματος
τῆς ἐκκλησίας, ὅς ἔστιν
ἡ ἀρχὴ, πρωτότοκος
ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γέ-
νηται ἐν πᾶσιν αὐτός
ἡ πρωτεύων·

A. D. 62.

* μακροθυ-
μίαν μετὰ
χαρᾶς εὐ-
χαριστ.-α.

† Mat. 3. 17.
‡ ch. 2. 9.

§ τῆς θεότη-
τος·

¶ Θεῷ τῷ ἁ-
θεῷ καὶ·

¶ ἡμετέστη-α

3 2 Co. 3. 6.
4 Ep. 3. 17.

|| αὐτόν,·ν·
5 Pr. 10. 10.

6 ὄνομα·
7 Lu. 22. 53.

8 μεσίτης·
9 εἰμί·

10 ἀπαλλο-
τριῶν·

** Vide App.
11 Mat. 22. 37.

12 ch. 3. 10.
13 Ro. 1. 20.

†† αὐτοῦ,·α·
14 α. εἰς τὸ·

15 παράστημα·
16 Mat. 1. 25.

17 1 Co. 1. 8.
|| αὐτοῦ,·α·

¶ αὐτὰ τε·
18 κτίσω·

19 2 Co. 5. 3.
20 θεμελιώσω·

21 1 Co. 7. 37.
22 De. 19. 14.

23 ἀκούω·
24 κηρύσσω·

25 Ro. 8. 19
26 συνίστημι·

27 γίνομαι·
28 Jno. 1. 1.

29 α. πρόγμα-
σι·ν·ἀνθρώ-
πους·

|| Ὃς ἔστιν ἡ
† ἡ ἀρχὴ, α.
ἀπαρτή,·α·
30 Lu. 21. 4.
31 Est. 5. 11.

19 Ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδό-
κησε πᾶν τὸ πληρωμα¹
κατοικῆσαι·

20 Καὶ δι' αὐτοῦ ἀπο-
καταλλάξαι τὰ πάντα
εἰς αὐτὸν εἰρηνοποιή-
σας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ
σταυροῦ αὐτοῦ, ἡ δι' αὐτοῦ,
εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε
τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

21 Καὶ ἡμᾶς ποτε ὄν-
ται ἡ ἀπληροτριωμένης,
καὶ ἐχθροὺς τῇ δια-
νοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς
πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκα-
τήλλαξεν,

22 Ἐν τῷ σώματι τῆς
σαρκὸς αὐτοῦ, διὰ τοῦ
θανάτου, παραστήσαι
ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἡμι-
μοὺς καὶ ἀνεγκλήτους
κατενώπιον αὐτοῦ·

23 Εἴ γε ἐπιμένετε
τῇ πίστει· ἡ τεθεμελιω-
μένοι καὶ ἡ ἰσχυροὶ, καὶ
μη μετακινούμενοι ἀ-
πὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐ-
αγγελίου οὗ· ἡκούσατε,
τοῦ κηρυχθέντος ἐν
πίσει ἡ τῇ κτίσει τῇ
ὑπὸ τὸν οὐρανόν· οὗ ἐ-
γενόμην ἐγὼ Παῦλος δι-
άκονος·

24 ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ
Νῦν χαίρω ἐν τοῖς
παθημασί μου ὑπὲρ
ἡμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ
τὰ ὑστερήματα τῶν
θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν
τῇ σαρκί μου, ὑπὲρ τοῦ
σώματος αὐτοῦ, ὅ ἔστιν
ἡ ἐκκλησία·

25 Ἦς ἡ γενόμεν ἔγω
 διάκονος κατὰ τὴν οἰ-
 κονομίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν
 δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς,
 πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ
 Θεοῦ.

26 Τὸ μυστήριον τὸ ἀ-
 ποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν
 αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν
 γενεῶν, ἄντι δὲ ἐφανε-
 ρώθη τοῖς ἁγίοις αὐ-
 τοῦ.

27 Ὡς ἠθέλησεν ὁ
 Θεός ἠγνωρίσαι τίς ὁ
 πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ
 μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς
 ἔθνεσιν, ὅς ἐστι Χρι-
 στός ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς
 τῆς δόξης.

28 Ὅν ἡμεῖς καταγγέ-
 λομεν, νηθετῦντες ἅπαν-
 τα ἄνθρωπον, καὶ διδά-
 σκοντες πάντα ἄνθρωπον
 ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα πα-
 ραστήσωμεν πάντα ἄν-
 θρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ
 ἡ Ἰησοῦ.

29 Εἰς ὃ καὶ κοπιῶ
 ἠγωνιζόμενος κατὰ
 τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ
 τὴν ἐνεργουμένην ἐν
 ἔμοι ἐν δυνάμει.

Κεφ. β'.

ΘΕΛΩ γὰρ ὑμᾶς εἰ-
 δέναι ἠλικον ἠγῶνα
 ἔχω περὶ ὑμῶν, καὶ τῶν
 ἐν λαοδικείᾳ, καὶ ὅσοι
 οὐχ ἠεράκασιν τὸ πρό-
 σωπόν μου ἐν σαρκί.

2 ἵνα παρακληθῶσιν
 αἰ καρδιαὶ αὐτῶν, ἠ συμ-

A. D. 62.

- 1 γίνομαι.
 2 1 Th. 1. 5.
 3 Lu. 16. 2.
 4 δίδωμι.
 5 ἀνωκρίπτω
 6 ch. 1. 9.
 7 Vide App.
 8 Ac. 15. 18.
 9 ὁ οὖν ἐφα-
 νερώθη α.
 10 ἄντι δὲ φα-
 νερώθη α.
 11 φανερώσ.
 12 ἀποστό-
 λους α.
 13 ὅλιω.
 14 Mar. 4. 22.
 15 γνωρίζω.
 16 Ja. 1. 22.
 17 αἰμί.
 18 ὁ α.
 19 Jno. 14. 20.
 20 παρίστημι.
 21 Lu. 1. 8.
 22 ch. 4. 12.
 23 Lu. 13. 24.
 24 ἠδότημα α.
 25 Ec. 43. 1.
 26 ch. 2. 12.
 27 Ep. 1. 19.
 28 παραλαμ-
 βάνω.
 29 Ro. 7. 5.
 30 1 Co. 12. 6.
 31 βιάζω.
 32 1 Co. 3. 10.
 33 διδάσκω.
 34 εἶδω.
 35 Ja. 3. 5.
 36 Ph. 1. 30.
 37 καὶ τῶν ἐν
 ἠερατό-
 λει, f.
 38 ἠράω.
 39 Ga. 4. 3.
 40 παρακα-
 λῶ.
 41 συμβιβα-
 θήντες α.
 42 συμβιβά-
 ζω, γ. 19.

βιβασθέντων ἐν ἠγάπῃ,
 καὶ εἰς πάντα πλοῦτον
 τῆς πληροφωρίας τῆς
 συνέσεως, εἰς ἐπίγνω-
 σιν τοῦ μυστηρίου τοῦ
 Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ
 τοῦ Χριστοῦ.

3 Ἐν ᾧ εἰσι πάντες
 οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας
 καὶ τῆς γνώσεως ἀπό-
 κρυφοί.

4 Τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα
 μὴ τις ὑμᾶς παραλο-
 γίζηται ἐν πιθανολο-
 γίᾳ.

5 Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ
 ἠπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύ-
 ματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαί-
 ρων καὶ βλέπων ὑμῶν
 τὴν τάξιν, καὶ τὸ ἠε-
 ρώμα τῆς εἰς Χριστὸν
 πίστεως ὑμῶν.

6 Ὡς οὖν παρελά-
 βετε τὸν Χριστὸν ἠησοῦ
 τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ πε-
 ρισατεῖτε.

7 Ἐρρίζωμενοι καὶ
 ἐποικοδομοῦμενοι ἐν αὐ-
 τῷ, καὶ βεβαιοῦμενοι
 ἐν τῇ πίστει, καθὼς ἐ-
 διδάχθητε, περισσεύον-
 τες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχα-
 ριστίᾳ.

8 Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς
 ἠἴσται ὁ συλαγωγῶν
 διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ
 κενῆς ἠπάτης, κατὰ τὴν
 παράδοσιν τῶν ἠνθρω-
 πων, κατὰ τὰ στοιχεῖα
 τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ
 Χριστὸν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΒΟΥ, ΙΙ.

9 Ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς.

10 Καὶ ἔστε ἐν αὐτῷ ἡ πεπληρωμένοι, ὡς ἔστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἁρχῆς καὶ ἐξουσίας.

11 Ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ χειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδόσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ.

12 Συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ τοῦ ἑγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν.

13 Καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησε σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα.

14 Ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἤρκεν ἐκ τῆ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ.

15 Ἀπεκδοσάμενοι τὰς ἁρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἡδεδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοῖς ἐν ἑαυτῷ.

A. D. 62.

- 1 2 Co. 3. 16.
- * ἡμέρω-π.
- 2 Ex. 40. 2.
- 3 εἰμ. (ἐν-)
- † κεκλησίας
- ‡ conj. με- νότων.
- 4 πληρωθ.
- 5 περιτέμνω.
- 6 ch. 3. 12.
- 7 Ro. 6. 6.
- ς al. οὐχ.
- 8 ἄρμα.
- || Vide App.
- 9 συνθάπτω.
- ** ζυμβατεύειν εἰς τὴν-*
- 10 1Co. 15. 2.
- 11 συναγέρω.
- 12 1Co. 4. 6.
- 13 ch. 1. 29.
- 14 Mar. 7. 3, 4.
- 15 ἡγείρω.
- 16 Jos. 19. 49.
- 17 Ep. 4. 16.
- 18 ch. 3. 14.
- 20 ἀξίωσω.
- 22 συνεζωοποι-
† ἡμῶν. (ἰω)
- 23 εξαλείψω.
- 24 ἀποθνήσκω.
- 25 (ἰω. (ἰω).
- 26 ἀποθνήσκω.
- 27 Job 5. 3.
- 28 He. 11. 28.
- 29 Lu. 2. 1.
- 30 Ro. 8. 21.
- 31 He. 10. 27.
- 32 Mat. 15. 9.
- 66 ἤρκεν-π.
- 33 αἴρω.
- 34 Ep. 4. 14.
- 35 ch. 3. 9.
- || τὴν σάρκα τὰς ἐξουσίας, -π (ἰω)
- 36 δευγματί-
- *† τὸ νόσος f.
- *† αὐτῷ. alii σταυρῷ. al. τῷ ἑαυτῷ-π

16 Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς, ἢ νουμηνίας, ἢ σαββάτων.

17 Ἄ ἔστι σκιά τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

18 Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβενέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἡμβατεῖον, εἰκὴ φυσιοῦμενος ὑπὸ τῆ νοῦς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ.

19 Καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχρηστούμενον καὶ συμβιβαζόμενον, αἰξίει τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ.

20 Εἰ δ' οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε;

21 Μὴ ἄψη, μηδὲ γείση, μηδὲ θύγη.

22 Ἄ ἔστι πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων.

23 Ἄινά ἔτι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, ἃ ἐν τιμῇ τιμῆς πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

Κεφ. γ'.

Εἰ οὖν ¹συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ²ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ³ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος.

2 Τὰ ἄνω ⁴φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς.

3 ⁵Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν ⁶κέκρυπται σὺν * τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ.

4 ⁸Ὅταν ὁ Χριστός ⁸φανερωθῇ, ἡ ζωὴ [†] ὑμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

5 ⁹Νεκρώσατε οὖν τὰ ¹¹μέλη ὑμῶν, τὰ ¹²ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, ¹³πίθος, ¹⁴ἐπιθυμίαν κακῆν, καὶ τὴν ¹⁶πλεονεξίαν, ἥτις ³ἔστιν εἰδωλολατρεία.

6 Δι' αὐτὴν ὄργη τῷ Θεῷ ἐπὶ τοὺς ¹⁷υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.

7 ¹⁹Ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς ¹⁹περιπατήσατέ ποτε, ὅτε ²¹ἔζητε ἐν * αὐτοῖς.

8 Νυνὶ δὲ ²³ὑπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὄργην, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, ²⁷αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν.

9 Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ²⁹ὑπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ.

10 Καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ³¹ἀνακαινού-

A. D. 62.

1 συνεγέρθη.

2 Jno. 8. 23.

Ga. 4. 26.

3 εἰμί.

4 Mat. 16. 23.

Ro. 12. 3.

5 ἀποθνήσκω

6 κρύπτω.

7 σ. ἔστι.

8 Θεῷ ἐν Χρισ-

τῷ.

9 φανερωθῶ.

† ὑμῶν, -α.

† οἰκτιρῶν, -α

νεκρῶν,

Ro. 4. 19.

10 Mat. 17. 17

11 Ro. 7. 23.

Ep. 4. 25.

12 Jno. 3. 31.

13 Ro. 1. 26.

14 Lu. 22. 15.

15 Mar. 7. 22.

6 μέμψιν αἰ.

ὄργην - η.

16 χαρίζομαι

17 Ep. 2. 2.

18 σ. ἐνδύσα-

σθε.

|| σ. ὅς - α.

19 περιπατήσω

20 ch. 2. 19.

21 ζῶν.

* ταῖς - α

† ἀνοήτως - η

22 He. 6. 1.

23 ἀποτίθημι

† Χριστοῦ - α.

24 καλίω.

25 σ. εἶμαι.

26 γίνομαι.

27 cf. Ep. 5. 4.

28 Ro. 8. 9.

29 ch. 2. 15.

30 Vide App.

30 ITi. 6. 17.

|| ψαλμοῖς

ὑμνοῖς ψ-

δαῖς πν. - η.

21 2Co. 4. 16.

22 ἀγαπίω.

μενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν.

11 Ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλληνη καὶ Ἰουδαῖος περιτομῆ καὶ ἀκροβυστία βάρβαρος, δούλος, δούλος, δούλος, ἀλλὰ ⁴τὰ ¹πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός.⁷

12 Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι κ³² ἠγαπημένοι, σπλάγχνα [†] οἰκτιρῶν, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραότητα, μακροθυμίαν.

13 ¹⁰Ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαρίζομενοι ἑαυτοῖς, ἐὰν τις πρὸς τινα ἔχη ἁμοιβήν[†] καθὼς καὶ ὁ Χριστός ¹⁶ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτως καὶ ὑμεῖς.

14 Ἐπὶ πᾶσι δὲ τοῦτοις ¹⁸τὴν ἀγάπην, ¹¹ἥτις ³ἐστὶν ²⁰συνδεσμος τῆς ἡ²²τελειότητος.

15 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ²⁴ἐκλήθητε ²⁵ἐν εἰ σώματι, καὶ εὐχάριστοι ²⁶γίνεσθε.

16 Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ²⁸ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν ³⁰πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νοουθετοῦντες ἑαυτοῖς ||| ψαλμοῖς, καὶ ὑμνοῖς, καὶ ψαλμοῖς πνευματικαῖς

ἐν χάριτι ἄδοντες ἐν
 τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ
 Κυρίῳ.

17 Καὶ πᾶν ὃ, τι ἂν
 ποιῆτε, ἐν λόγῳ, ἢ ἐν
 ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι
 Κυρίου Ἰησοῦ, εὐ-
 χαριστοῦντες τῷ Θεῷ

καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ.
 18 Αἱ γυναῖκες, ὑπο-
 τάσσεσθε τοῖς ἰδίοις ἄν-
 δράσιν, ὡς ἠῆκεν ἐν
 Κυρίῳ.

19 Οἱ ἄνδρες, ἀγα-
 πᾶτε τὰς γυναῖκας, καὶ
 μὴ πικραίνεσθε πρὸς
 αὐτάς.

20 Ἐὰν τὰ τέκνα, ὑπακούετε
 τοῖς γονεῦσι κατὰ πάν-
 τα τοῦτο γὰρ ἔστιν
 εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ.

21 Οἱ πατέρες, μὴ
 ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑ-
 μῶν, ἵνα μὴ ἠθυμῶσιν.

22 Οἱ δούλοι, ὑπακού-
 ετε κατὰ πάντα τοῖς
 κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ
 ἐν ᾧ ὕψαλμοδουλεί-
 ας ὡς ἀνθρωπάρεσκοι,
 ἀλλ' ἐν ἀπλότῃ καρ-
 διας, φοβούμενοι τὸν
 Θεόν.

23 Καὶ πᾶν ὃ, τι
 ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς
 ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ
 ἵκαὶ οὐκ ἀνθρώποις.

24 Εἰδότες ὅτι ἀπὸ Κυ-
 ρίου ἀπολήψεσθε τὴν
 ἀνταπόδοσιν τῆς κλη-
 ρονομίας τῷ γὰρ Κυ-
 ρίῳ Χριστῷ δουλεύετε.

A. D. 62.

- 1 ἀείδω.
 2 τὰς καρδί-
 ας-α.
 3 γὰρ-Α.
 4 ἀδικῆαι.
 5 θεῷ-η.
 6 εἰμί.
 7 Ερ. 6. 9.
 8 ποιῶν.
 9 α. ποιῶντες.
 10 nom. pro
 voc. ΑΙ.
 11 Ερ. 6. 1.
 12 κατὰ-η.
 13 ἀρεσκῶν,
 Ερ. 5. 4.
 14 2Co. 8. 14.
 15 Lu. 7. 4.
 16 Ac. 1. 14.
 17 ὁμῶν-ζ.
 18 πικραίνω.
 19 ἀνοίγω.
 20 Ro. 12. 1.
 21 1Co. 13. 9.
 22 ἐν κυρίῳ-
 23 λαλῶν. [α.
 24 διό, α. δι'
 25 ὁ-η.
 26 εἶπω.
 27 παραργί-
 ζετε-ε.
 28 2Co. 9. 2.
 29 1Sa. 15. 11.
 30 ὕψαλμο-
 δουλεία-ε.
 31 Ερ. 6. 6.
 32 α. ἴστω.
 33 Ερ. 6. 5.
 34 ἀρεσκῶν.
 35 κύριος-Ι.
 36 ὁ ἴαν-Α.
 37 δουλεύον-
 τες, α. ἀρεσκ-
 οντες-ζ.
 38 ἀπολαμ-
 βάνω.
 39 τίμω.
 40 γὰρ-ε.
 41 ἐν τῷ Κυρίῳ-ε.
 42 γινώσκω.
 43 Is. 59. 18.

25 Ὁ δὲ ἀδικῶν κο-
 μιῖται ὁ ἠδίκησεν καὶ
 οὐκ ἔστι προσωπολη-
 ψία.

Κεφ. δ'.

Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον
 ἔχει τὴν ἰσότητά τοις
 δούλοις παρέχεσθε, εἰ-
 δότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔ-
 χετε Κύριον ἐν οὐρανῷ.
 2 Τῇ προσευχῇ προσ-
 καρτερεῖτε, γρηγοροῦν-
 τες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχα-
 ριστίᾳ.

3 Προσευχόμενοι ἅμα
 καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ
 Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν ὀφθα-
 ραν τοῦ λόγου, λα-
 λῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ
 Χριστοῦ, ἃ δὲ ὁ καὶ
 ἔδεδεμαί.

4 ἵνα φανερώσω αὐτὸ,
 ὡς δεῖ με λαλῆσαι.
 5 Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε
 πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν και-
 ρὸν ἐξαγοραζόμενοι.
 6 Ὁ λόγος ὑμῶν πάν-
 τως ἐν χάριτι, ἅλατε
 ἡρτυμένοι, εἰδέναι πῶς
 δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀ-
 ποκρίνεσθαι.

7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα
 γνωρίσει ὑμῖν Τυχικός ὁ
 ἀγαπητὸς ἀδελφός, καὶ
 πιστὸς διάκονος, καὶ σύν-
 δουλός ἐν Κυρίῳ.

8 Ὅν ἐπέμψα πρὸς
 ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τέλος, ἵνα
 γνῶ τὰ περὶ ὑμῶν, καὶ
 παρακαλέσῃ τὰς καρ-
 διας ὑμῶν.

9 Σὺν Ὁνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὃς ἔστιν ἐξ ὑμῶν πάντα ὑμῖν ἔγνωσι τὰ ἴδια.

10 Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναϊχμαλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἔλάβετε ἐντολὰς· εἰάν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, ἔδεξασθε αὐτόν.

11 Καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰούστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς· οὗτοι μόνον συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἔγενήθησάν μοι ἰσχυροὶ.

12 Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν δούλος Χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στήτε τέλειοι καὶ πληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τῆς Θεῆς.

13 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ἕληνον πολὺν

A. D. 62.

- 1 αἰμα.
 2 γνωρίζω.
 3 pro tā
 πράγματα &
 συμβιβασί-
 4 Nu. 16. 11.
 5 λαμβάνω.
 6 ἔρχομαι.
 * αὐτῶν, ἢ
 αὐτῶν-α.
 7 ἔρχομαι.
 8 ἀγαπῶ.
 9 πιστῶ ἱσχυ-
 10 ἰσχυροί.
 11 α. ἰσχυρο-
 λῆν.
 † ἰσ-π.
 12 4Mac. 5. 12
 13 ch. 1. 29.
 Lu. 12. 24.
 14 παρελάβην.
 15 ἰσχυροί.
 16 1 Co. 2. 6.
 Phi. 3. 15.
 He. 5. 14.
 † πληρω-
 φησάμενοι-
 17 πληροί.
 5 πολὺν κέ-
 ρον-α. alii
 πολὺν κέ-
 ρον, ἢ κέ-
 ρον, ἢ ἀ-
 γῶνα.
 || Vidē App.

ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.

14 Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Λουκάς ὁ ἰατρός ὁ ἀγαπητός, καὶ Δημᾶς.

15 Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς, καὶ Νυμφᾶν, καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν.

16 Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέῳ ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ καὶ τὴν ἑκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνωστε.

17 Καὶ εἶπατε Ἀρχίπῳ· Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κιρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.

18 Ὁ ἀσπασμός τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου. Μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἡ ΠΡΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Κεφ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ και Σιλουανός και Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων, ³ ἐν Θεῷ πατρὶ, και Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, χάρις ὑμῖν και εἰρήνη ⁵ ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, και Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

² Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περι πάντων ὑμῶν, μνεΐαν ὑμῶν ⁸ ποιοῦμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν.

³ Ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ἡμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως, και τῷ ¹⁰ κόπου τῆς ἀγάπης, και τῆς ¹¹ ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος ¹² τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ και πατρὸς ἡμῶν.

⁴ Εἰδότες, ἀδελφοί ¹³ ἡγαπημένοι, ὑπὸ Θεοῦ τὴν ¹⁵ ἐκλογὴν ὑμῶν.

⁵ Ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ² ἐγενήθη ἕβεις ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ και ἐν δυνάμει, και ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, και ἐν ²¹ πληροφορίᾳ πολλῇ

A. D. 52.

- 1 εἶδω.
- 2 γίνομαι.
- 3 κ. αὐτοῦ.
- 4 ch. 2. 14.
- 5 κ. ἔστω.
- 6 ἐξομαί.
- 7 κ. εὐχόμενοι.
- 8 κ. εἰρήνη.
- 9 κ. εἰρήνη.
- 10 κ. εἰρήνη.
- 11 κ. εἰρήνη.
- 12 κ. εἰρήνη.
- 13 κ. εἰρήνη.
- 14 κ. εἰρήνη.
- 15 κ. εἰρήνη.
- 16 κ. εἰρήνη.
- 17 κ. εἰρήνη.
- 18 κ. εἰρήνη.
- 19 κ. εἰρήνη.
- 20 κ. εἰρήνη.
- 21 κ. εἰρήνη.
- 22 κ. εἰρήνη.

καθὼς ¹ οἶδατε οἱοι ² ἐγενήθημεν ³ ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς.

⁶ Και ὑμεῖς ⁴ μιμηταὶ ἡμῶν ² ἐγενήθητε και τῷ Κυρίῳ, ⁶ δεξιμένοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ, μετὰ χαρᾶς Πνεύματος ἁγίου.

⁷ Ὡστε ² γενέσθαι ὑμᾶς ⁷ τύπους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ και τῇ Ἀχαΐᾳ.

⁸ Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ⁹ ἐζητήται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ και τῇ Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ ¹⁰ και ἐν παντί τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρός τὸν Θεὸν ¹² ἐξεληλυθεν, ὥστε μὴ χρεΐαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι.

⁹ Αὐτοὶ γὰρ περι ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ¹⁴ ὁποῖαν ¹⁶ εἴσοδον ἡμεῖς ἔχομεν πρὸς ὑμᾶς, και πῶς ¹⁷ ἐπεστρέψατε ¹⁸ πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδῶτων, δαλεύειν Θεῷ ζῶντι και ἀληθινῷ.

¹⁰ Και ¹⁹ ἀναμένειν ²⁰ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ²² ἠγειρεν ἐκ

* νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν ὄν-
 ὄμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὕ-
 γης τῆς ἐρχομένης.

Κεφ. β'.

ΑΥΤΟΙ ΓΑΡ οἴδατε, ἀ-
 δελφοί, τὴν εἰσοδὸν ἡ-
 μῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι
 οὐ κενὴ ἔγενονε'

2 Ἀλλὰ ὁκαὶ ἑπρόκα-
 θόντες καὶ ὑβρισθέντες,
 καθὼς οἴδατε, ἐν Φι-
 λίπποις, ἠἐπαρρησια-
 σάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν
 λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ
 εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν
 πολλῷ ἄγωνι.

3 Ἡ γὰρ παράκλησις
 ἡμῶν οὐκ ἔκ πλάνης,
 οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔ-
 τε ἐν δόλῳ·

4 Ἀλλὰ καθὼς ἡδεδο-
 κισάμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ
 ἡπιστευθῆναι τὸ εὐαγ-
 γέλιον, οὕτω λαλοῦμεν,
 οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσ-
 κοντες, ἀλλὰ ἡ Θεῷ τῷ
 δοκιμάζοντι τὰς καρδίας
 ἡμῶν.

5 Οὔτε γὰρ ποτε ἐν λό-
 γῳ κολακείας ἔγενήθη-
 μεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε
 ἐν προφίσει πλεονεξίας·
 Θεὸς μάρτυς·

6 Οὔτε ζητοῦντες ἐξ
 ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε
 ἀφ' ἡμῶν, οὔτε ἀπ' ἄλ-
 λων· δυνάμενοι ἐν ἡβά-
 ρει ἡεἶναι, ὡς Χριστοῦ
 ἀπόστολοι·

7 Ἀλλ' ἔγενήθημεν
 ἡἡπιοι ἐν μέσῳ ἡμῶν,

A. D. 52.

* ἡἡπιοι.

1 Ge. 35. 8.

2 Κι. 11. 2.

3 Ep. 5. 29.

4 Mat. 6. 13.

Lu. 1. 74.

5 Ro. 7. 24.

6 2 Th. 3. 2.

7 2 Ti. 3. 11.

8 2 Pe. 2. 7, 9.

† ἡἡμειρόμε-
 νοι.

4 μεταδίδωμι

5 εἶδω. (A.)

† ἐγενήθητε.

6 γίνομαι.

7 προπάσχω.

8 2 Co. 11. 27.

2 Th. 3. 8.

9 ὁβρίζω,

Lu. 11. 45.

10 2 Co. 2. 5.

2 Th. 3. 8.

11 παδδοσιά-
 ζομαι,

Ac. 9. 27.

Ep. 6. 20.

12 Phi. 1. 30.

Col. 2. 1.

13 κηρύσσω.

14 δοκιμάζω,

ch. 5. 21.

2 Co. 13. 5.

15 Ro. 3. 2.

16 ch. 5. 14.

Jno. 11. 19.

17 Ep. 4. 1.

† καλέσαν-
 τορ.

18 Mat. 20. 12

Gal. 6. 2.

19 εἶμι.

20 παραλαμ-
 βάνω, c. 4. 1.

1 Co. 11. 23.

2 Th. 3. 6.

21 Ro. 10. 16,

17.

ἡἡπιοι.

22 2 Ti. 2. 24.

23 ἔλχομαι.

ὡς ἂν ἡτροφὸς ἡθάλη
 τὰ ἑαυτῆς τέκνα.

8 Οὕτως ἡἡμειρόμενοι
 ἡμῶν, εὐδοκοῦμεν ἡμε-
 ταδοῦναι ἡμῖν οὐ μόν-
 ον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
 Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἡε-
 αυτῶν ψυχὰς, διότι ἡε-
 γαπητοὶ ἡμῖν ἡἡγεγέ-
 νησθε.

9 Μνημονεύετε γὰρ, ἀ-
 δελφοί, τὸν ἡκόπον ἡη-
 μῶν καὶ τὸν μόχθον ἡη-
 νικτὸς ἡγὰρ καὶ ἡἡμέ-
 ρας ἐργαζόμενοι, πρὸς
 τὸ μὴ ἡἐπιβαρῆσαι τι-
 να ἡμῶν, ἡἐκηρύξαμεν
 εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον
 τοῦ Θεοῦ.

10 ἡΥμεῖς μάρτυρες καὶ
 ὁ Θεὸς, ὡς ὁσίως καὶ
 δικαίως καὶ ἡἡμέμπτως
 ἡμῖν τοῖς πιστεύουσιν
 ἡἐγενήθημεν.

11 Καθάπερ οἴδατε ὡς
 ἡἡνα ἡἡεαστον ἡμῶν, ὡς
 πατὴρ τέκνα ἡἡαυτῷ, πα-
 ρακαλοῦντες ἡμᾶς καὶ
 ἡἡπαραμυθούμενοι,

12 ἡΚαὶ μαρτυροῦμε-
 νοι, εἰς τὸ περιπατῆσαι
 ἡμᾶς ἡἡἡξίως τοῦ Θεοῦ
 τοῦ ἡκαλοῦντος ἡμᾶς εἰς
 τὴν ἡἡαυτοῦ βασιλείαν ἡε-
 δόξαν.

13 Διὰ τοῦτο καὶ ἡη-
 μεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ
 Θεῷ ἡἡἀδιαλείπτως, ὅτι
 ἡἡπαραλαβόντες ἡἡλαῖον
 ἡἡἀκοῆς παρ' ἡἡμῶν, τοῦ
 Θεοῦ, ἡἡἡδέξασθε ἡἡλόγον

ἀνθρώπων, ἀλλὰ (καθὼς ἔστιν ἀληθῶς) λόγον Θεοῦ, ὃς ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν.

14 Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τῷ Θεοῦ τῶν ἰουδαίων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ταῦτα ἐπέθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων.

15 Τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινόντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίους προφήτας, καὶ ὑμᾶς ἐκδιωξάντων, καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων.

16 Κωλύοντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἀμαρτίας πάντοτε. ἔφθασε δὲ ἐκ' αὐτοῖς ἡ ὄργη ἢ εἰς τέλος.

17 Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας, προσώψα, οὐ καρδία, περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ.

18 Διὸ ἐβλήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς (ἐγὼ μὲν Παῦλος) καὶ ἄποσ καιρὸς, καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς.

A. D. 52.

- 1 εἰμί.
 2 ἐγγαλλήσασθε-ν.
 3 Ἐρ. 1. 20. Ρθ. 2. 13.
 4 γίνονται.
 5 τὰ ὑποδ-α.
 6 πύσχυ.
 7 1 Co. 9. 12.
 8 Ματ. 3. 17. 17. 5.
 9 ἰδίων-ν.
 10 ἡμῶν-α.
 11 καταλείψω.
 12 ἀποκτείνω.
 13 1 Α. 11. 19. 1 Ch. 8. 13.
 14 πύσχυ.
 15 Vide App.
 16 ἀπορφανισθέντες.
 17 πάσης.
 18 ὄργη-ε.
 19 τῶν αὐτῶν.
 20 α. δεῖ.
 21 κομ. μῆ-δὲν δουλεύουσαι α. ἠδὲν σι-α. ἠδὲν σι-α. ἠδὲν σι-α.
 22 φθῶσιν.
 23 τοῦ Θεοῦ.
 24 α.
 25 κίμαι.
 26 Ματ. 3. 10. 1 Α. 2. 12. 34. Ρθ. 1. 7. 1 Τι. 1. 9.
 27 1 Ιου. 5. 16. Γα. 2. 5. Philo. 15.
 28 προσέγομεν.
 29 σπουδάζω.
 30 εἶδον.
 31 Ρα. 7. 7.
 32 γινώσκω.
 33 κωλύω.
 34 διὰ τῶν.
 35 ἔβλη.
 36 ἐρχομαι.
 37 ἐνέκοψεν.

19 Τίς γὰρ ἡμῶν ἐστι, ἢ χαρὰ, ἢ στέφανος καυχήσεως; ἢ οὐκ καὶ ὑμεῖς ἐμπροσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ;

20 Ὑμεῖν γὰρ ἔστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρὰ.

Κεφ. γ'.

ΔΙΟ μηκέτι στέγοντες, εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι.

2 Καὶ ἐπέμψαμεν Τιμοθέον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν.

3 Τῷ Τιμῷ Πιμῳδένῳ παύεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις· αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα.

4 Καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προσελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλιβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο, καὶ οἴδατε.

5 Διὰ τοῦτο καὶ γὰρ μηκέτι στέγων, ἐπέμψα εἰς τὸ γυνῶνα τὴν πιστὴν ὑμῶν μήπως κείρισεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν.

6 Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἄφ

ἡμῶν, καὶ εὐαγγελισαμέ-
 νου ἡμῶν τὴν πίστιν καὶ
 τὴν ἀγάπην ἡμῶν, καὶ
 ὅτι ἔχετε μείναν ἡμῶν
 ἀγαθὴν πάντοτε, ¹ ἐπι-
 ποθοῦντες ἡμᾶς ² ἰδεῖν,
 καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς.
 7 Διὰ τοῦτο ³ παρεκλή-
 θημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑ-
 μῶν, ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει
 καὶ ἀνάγκῃ ⁴ ἡμῶν, διὰ
 τῆς ὑμῶν πίστεως.
 8 Ὅτι ἰὼν ⁵ ζῶμεν, ἐάν
 ἡμεῖς ⁶ στήκητε ἐν Κυρίῳ.
 9 Τίνα γὰρ εὐχαριστίαν
 δυνάμεθα τῷ Θεῷ ¹¹ ἀν-
 ταποδοῦναι περὶ ὑμῶν,
 ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ἣ
 χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμ-
 προσθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
 10 Νυκτὸς καὶ ἡμέρας
¹³ ὑπὲρ ἑκπερισσοῦ δεόμε-
 νοι εἰς τὸ ² ἰδεῖν ὑμῶν
 τὸ πρόσωπον, καὶ ¹⁵ κα-
 ταρτίσαι τὰ ¹⁷ ὑστερή-
 ματα τῆς πίστεως ὑμῶν;
 11 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ
 πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ Κύ-
 ριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς
¹⁹ κατευθῆναι τὴν ὁδὸν
 ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς.
 12 Ὑμᾶς δὲ ² ὁ Κύριος
¹¹ πλεονάσαι καὶ περισ-
 σείσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς
 ἀλλήλους καὶ εἰς πάν-
 τας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς
 εἰς ὑμᾶς.
 13 Εἰς τὸ ²⁴ στηριξαι
 ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμ-
 πτοις ἐν ἀγιωσύνῃ, ἔμ-
 προσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ

A. D. 52.

- 1 Ro. 1. 11.
 2 εἶδω.
 3 παρακαλῶ.
 * Ἀμὴν. f.
 † Λοιπὸν
 οὖν α.
 12 καὶ καθὼς ε-
 6 ἡμῶν, n.
 4 2 Co. 13. 11.
 Ep. 6. 10; 4. 8.
 Ph. 3. 1.
 5 παραλαμ-
 βάνω.
 || καθὼς καὶ
 περιπατεῖ-
 τε, Ἰνα εἰ.
 6 s. οὕτως.
 7 ζῶω.
 8 Ac. 5. 28.
 16. 24.
 1 Ti. 1. 5.
 9 Ἰστημι.
 10 εἶδωμι.
 11 ἀνταποδο-
 δωμι.
 12 εἶμι.
 13 oh. 5. 13.
 Ep. 3. 10.
 14 ἀπίστω.
 15 καταρτίζω.
 Mat. 21. 16.
 16 Ac. 9. 15.
 17 1 Co. 16. 17.
 Ph. 2. 30.
 18 πλάσσω.
 19 Lu. 1. 79.
 2 Th. 3. 5.
 20 Ro. 1. 26.
 ** ἀγαπᾶμαι. n.
 †† αἰ. ὁ Θεὸς
 αἰ. ὁ κύριος
 Ἰησοῦς.
 21 Ro. 7. 7.
 22 2 Sa. 22. 30.
 Job 24. 2.
 23 2 Co. 2. 11.
 11 ἐν τῷ εἰ.
 24 στηρίζω.
 11 προσκο-
 μεν. l. Ἰρίω.
 25 διαμαρτυ-

πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ πα-
 ρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡ-
 μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 μετὰ πάντων τῶν ἁγίων
 αὐτοῦ.*

Κεφ. δ'.

† Το ⁴ λοιπὸν οὖν, ἀ-
 δελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς
 καὶ παρακαλοῦμεν ἐν
 Κυρίῳ Ἰησοῦ, † καθὼς
⁵ παρελάβετε παρ' ἡμῶν
 τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περι-
 πατεῖν καὶ ἀρέσκειν
 Θεῷ, ἥ ἵνα ⁶ περισσεύητε
 μᾶλλον.

2 ² Οἴδατε γὰρ τίνας
⁸ παραγγελίας ¹⁰ ἐδώκα-
 μεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου
 Ἰησοῦ.

3 Τοῦτο γὰρ ¹² ἐστὶ θέ-
 λημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀ-
 γιασμός ὑμῶν, ¹⁴ ἀπέ-
 χεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς
 πορνείας.

4 ² Εἰδέναι ἕκαστον ὑ-
 μῶν τὸ ἑαυτοῦ ¹⁶ σκευὸς
¹⁸ κτᾶσθαι ἐν ἀγιασμῷ
 καὶ τιμῇ.

5 Μὴ ἐν ²⁰ πάθει ** ²¹ ἐ-
 πιθυμίας, καθάπερ καὶ
 τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα
 τὸν Θεόν.

6 Το μὴ ²² ὑπερβαίνειν
 καὶ ²³ πλεονεκτεῖν ἢ ἐν
 τῷ πράγματι τὸν ἀδελ-
 φὸν αὐτοῦ· διότι ἕκδικος
 ὁ Κύριος περὶ πάντων
 τούτων, καθὼς καὶ ¹⁶ προ-
 εἶπαμεν ὑμῖν, καὶ ²⁵ διε-
 μαρτυραμεθα.

7 Οὐ γὰρ ¹ ἐκάλεσεν ἡ
μας ὁ Θεὸς ἐπὶ ³ ἁκαθαρ-
σία, ἀλλ' ἐν ⁵ ἁγιασμῷ.

8 Τοιγαροῦν ὁ ἄβητων,
οὐκ ἄνθρωπον ⁸ ἄβητει,
ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν καὶ
⁸ δόντα τὸ Πνεῦμα αὐτῷ
τὸ ἅγιον εἰς ¹ ἡμᾶς.

9 Περί δὲ τῆς ¹⁰ φιλα-
δελφίας οὐ χρεῖαν ἴε-
χετε γράφειν ὑμῖν· αὐ-
τοὶ γὰρ ὑμεῖς ¹¹ θεοδί-
δακτοὶ ¹³ ἐστε εἰς τὸ
ἀγαπᾶν ἀλλήλους.

10 Καὶ γὰρ ποιεῖτε
αὐτὸ εἰς παντὰς τοὺς
ἀδελφούς τοὺς ἐν ὅλῃ
τῇ Μακεδονίᾳ. Παρακα-
λοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελ-
φοί, περισσεύειν μάλ-
λον·

11 Καὶ ¹⁷ φιλοτιμεῖσ-
θαι ¹⁸ ἡσυχάζειν, καὶ
πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ
ἐργάζεσθαι ταῖς ¹⁹ ἰδίαις
χερσιν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν
¹⁹ παρηγγείλαμεν·

12 Ἴνα περιπαῖητε ²¹ ἐν-
σχημόνως πρὸς τοὺς
ἕξω, καὶ μηδενὸς χρεῖαν
ἔχητε.

13 Οὐ ἢ θέλω δὲ ὑμᾶς
ἄγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ
τῶν ἢ ²³ κεκοιμημένων,
ἵνα μὴ λυπήσθε, καθὼς
καὶ οἱ ²⁷ λοιποὶ οἱ μὴ
ἔχοντες ἐλπίδα.

14 Εἰ γὰρ πιστεύομεν
ὅτι Ἰησοῦς ²⁹ ἀπέθανε
καὶ ³¹ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ
Θεὸς τοὺς ἢ ²³ κοιμηθέν-

1 καλῶς.

2 1 Co. 15. 18.

* Ἰησοῦ, &

ξεν-σ.

3 ch. 2. 3.

4 Δγω.

5 Ro. 6. 19.

6 Mat. 7. 9.

7 ἴδω.

8 δίδωμι.

† ἡμῶν-θ.

9 φθάσω.

10 Ro. 12. 10.

† ἔχοντες-δ.

11 1s. 54. 13.

12 Jude 9.

13 εἰμί.

14 καταβαίνω

εἰ πρώτοι-σ.

|| αἱ. οἱ περι-

λασιζόμενοι-σ.

15 ἀρπάζω.

16 Mat. 25. 1, 6.

17 Ro. 15. 20.

18 Lu. 23. 56.

19 παρηγγί-
λω, Lu. 5. 14.

** πάντες-σ.

20 Ac. 1. 7.

21 Ro. 12. 13.

22 γράφω.

†† ἰδίαις-σ.

23 κοιμῶ.

|| κοιμηθέν-

εἶς-θ.

24 Ac. 18. 25.

25 εἶδω.

26 1 Co. 1. 8.

27 Lu. 18. 9.

28 αἱ. ἴδι.

29 α. ἴσθι.

29 ἀποθνήσ-

κω.

30 Lu. 21. 34.

31 ἀείσθημι.

32 ἐπίσθημι,

Lu. 2. 9, 38.

33 1 Co. 5. 5.

2 Th. 1. 9.

|| κοιμηθέν-

τας διὰ-σ.

τας ² διὰ τοῦ * Ἰησοῦ
⁴ ἄξει σὺν αὐτῷ.

15 Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέ-
γομεν ἐν λόγῳ Κυρίου,
ὅτι ἡμεῖς οἱ ⁷ ζῶντες οἱ
περιλειπόμενοι εἰς τὴν
παρουσίαν τοῦ Κυρίου,
οὐ μὴ ⁹ φθάσωμεν τοὺς
²³ κοιμηθέντας.

16 Ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος
ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ
¹² ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν
σαλπικῇ Θεοῦ ¹⁴ κατα-
βήσεται ἀπ' οὐρανοῦ,
καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ
³¹ ἀναστήσονται ὁ πρώ-
τος.

17 Ἐπειτα ἡμεῖς * οἱ
⁷ ζῶντες || οἱ περιλειπό-
μενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς
¹⁵ ἀρπαγησόμεθα ἐν νε-
φέλαις εἰς ¹⁶ ἀπάντησιν
τοῦ Κυρίου εἰς αἴρα, καὶ
οὕτω ** πάντοτε σὺν Κυ-
ρίῳ ¹³ ἔσόμεθα.

18 Ὅποτε παρακαλεῖτε
ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις
τούτοις.

Κεφ. ε'.

ΠΕΡΙ δὲ τῶν ²⁰ χρόνων
καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελ-
φοί, οὐ χρεῖαν ἔχετε
ὑμῖν ²² γράφεσθαι·

2 Αὐτοὶ γὰρ ²⁴ ἀκριβῶς
²⁵ οἴδατε ὅτι * ἡ ²⁶ ἡμέρα
Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν
νυκτὶ, οὕτως ἔρχεται.

3 Ὅταν ὁ γὰρ ³³ ὁ λέγω-
σιν, Εἰρήνη ²⁸ καὶ ἀσφάλ-
εια, τότε ³⁰ αἰφνίδιος
αὐτοῖς ³² ἐφίσηται ³³ ὁ λε-

θρος, ὡσπερ ἡ ὄδιν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ¹ καὶ οὐ μὴ ἐκφύγῃσιν.

4 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ² ἐστέ ἐν σκότει, ἵνα ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτῃς³ καταλάβῃ.

5 Πάντες⁴ ὑμεῖς υἱοὶ φωτός⁵ ἐστέ, καὶ υἱοὶ ἡμέρας⁶ οὐκ⁷ ἐσμέν νυκτός, οὐδὲ σκότους.

6 Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ⁸ νήφωμεν.

7 Οἱ γὰρ καθεύδοντες, νυκτὸς καθεύδουσι⁹ καὶ οἱ μεθυσκόμενοι, νυκτὸς μεθίουσιν.

8 Ἡμεῖς δὲ ἡμέρας¹⁰ ὄντες, ἡ νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης¹¹ καὶ περικεφαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας.

9 Ὅτι οὐκ¹² ἔθετο ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς ὀργὴν, ἀλλ' εἰς¹³ περιποιήσιν σωτηρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

10 Τοῦ¹⁴ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν, εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ¹⁵ ζήσωμεν.

11 Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους, καὶ οικοδομεῖτε εἰς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.

12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς

A. D. 52.

1 Ti. 4. 10.

5. 17.

2 Ti. 2. 6.

2 Ro. 12. 8.

3 εἰμί.

4 ἡγίωμα.

5 καταλαμ-

βάνω,

Jno. 1. 5.

6 γάρ-μ.

6 ch. 3. 10.

7 αὐτοῖς-Α.

7 cf. 2Th. 3.6,

7, 11.

8 ch. 2. 11.

9 Pr. 14. 29.

Is. 54. 6.

10 2 Ti. 4. 5.

1 Pe. 1. 13.

11 ἀπέχεσθ-μ

11 Mat. 6. 24.

Tit. 1. 9.

12 ἀποδίωμι

13 Ro. 12. 13.

9 υἱοῦ-φ.

14 νήφωμι,

Jno. 15. 16.

Ac. 13. 47.

20. 28.

15 2Th. 2. 14.

16 ἀποθνή-

σκω.

17 Ep. 6. 16.

18 Ro. 12. 6.

1 Co. 12. 10.

13. 2. 8.

1 Ti. 1. 15.

19 Lu. 18. 9.

[con]. κρη-

ματα.

6* δέ-μ.

20 ch. 2. 4.

Lu. 12. 56.

21 ζῶω.

22 2Th. 2. 6, 7.

He. 3. 6, 14.

10. 23.

Ro. 1. 18.

23 Ja. 1. 4.

Le. 23. 15.

De. 27. 6.

1 κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ² προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ, καὶ βουθετοῦντας ὑμᾶς.

13 Καὶ⁴ ἡγείσθαι αὐτοὺς⁶ ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ, διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. Εἰρηνεῖτε ἐν⁷ ἑαυτοῖς.

14 Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, βουθετεῖτε τοὺς⁷ ἀτάκτους,⁸ παραμυθεῖσθε τοὺς⁹ ὀλιγοψύχους, †¹¹ ἀπέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας.

15 Ὁρᾶτε μὴ τιτ κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινι¹² ἀποδώ¹³ ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν¹³ διώκετε¹⁴ καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.

16 Πάντοτε χαίrete.

17 Ἀδιαλείπτως προσέχεσθε.

18 Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε¹⁸ τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς.

19 Τὸ Πνεῦμα μὴ¹⁷ σβέννυτε.

20¹⁸ Προφητείας μὴ¹⁹ ἐξουθενεῖτε.

21 || Πάντα^{**} ²⁰ δοκιμάζετε²¹ τὸ καλὸν²² κατέχετε.

22 Ἀπὸ παντός εἶδους πονηροῦ ἀπέχεσθε.

23 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιασάτω ὑμᾶς ὁλοκληρεῖ²³ καὶ²³ ὁλό-

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛ. Β. Ι.

κληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα, καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ σῶμα, ἀμέμπτος ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθεῖν.

24 Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμῶν, ὃς καὶ ποιήσει.†

25 Ἀδελφοί, προσέχεσθε περὶ ἡμῶν.

A. D. 52.

- 1 ἀσπάζομαι.
2 1ο. 2. 19.
3 τηρία.
4 Ἐνορέϊ-
ζω-π.
5 σ. νη.
6 ἀναγιγνώσκω
† τὴν λατρίδα
ἡμῶν βα-
βαίαν-
‡ Vide App.

26 Ἰ' ἀσπάζασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιληματι ἀγίῳ.

27 Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Κύριον, ἀναψώσθηκα τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἀγίοις ἀδελφοῖς.

28 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ὁ Ἀμήν.†

ΠΑΥΔΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἡ ΠΡΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Κεφ. α'.

ΠΑΥΔΟΣ κ' Σιλωνανός καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων, ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν, καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ.

2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐχαριστοῦν ὑφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἐνὸς ἐκάστη πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους.

4 Ὅστε ἡμᾶς αὐτοῖς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῷ Θεῷ, ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν

A. D. 52.

- 1 ἀνίγω.
2 σ. β' Ἰσσι.
3 σ. οὐσρ.
4 ἐνδείγματι, σου εἰς ἐνδειγμα-σ.
5 Lu. 20. 25.
6 σ. Ἰσσι.
7 ἀνταποδί-
δομαι.
8 Mat. 2. 8.
9 Lu. 3. 8.
10 Ro. 8. 18.
11 Ac. 24. 22.
12 Co. 2. 13.
13 εἰμί.
14 1 Co. 1. 7.
15 2 Th. 1. 7.
16 1 Pe. 4. 13.
17 καυχᾶ-
μαι.
18 φλογὶ πυ-
ρός,-ι.
19 1. n. 16. 24.
20 13 δίδωμι.
21 14 Lu. 18. 7.

καὶ πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν, καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε.

5 Ἐνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε.

6 Ἐπεὶ δίκαιον παρὰ Θεοῦ ἀνταποδοῦναι τοῖς ὀλιβουσι ὑμᾶς θλίβειν.

7 Καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἀνεσι μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμει αὐτοῦ.

8 Ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεόν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ

εθαγγελίω τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ

9 Οἱ τινες ἰδίαν ἔτισυ-
σιν, *4 ὄλεθρον αἰώνιον,
ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυ-
ρίου, καὶ ὑπὸ τῆς δόξης
τῆς ἰσχύος αὐτοῦ

10 Ὅταν ἔλθῃ ἐνδο-
ξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις
αὐτοῦ, καὶ ἠθανμασθῆ-
ναι ἐν πᾶσι τοῖς ὁπισ-
τεύουσιν, (ὅτι ἢ 12 ἐπισ-
τεύθη τὸ μαρτύριον ἡ-
μῶν ἐφ' ἡμᾶς,) ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

11 Εἰς ὃ καὶ προσευχό-
μεθα πάντοτε περὶ ὑ-
μῶν, ἵνα ὑμᾶς 17 ἀξιώσῃ
τῆς 21 κλήσεως ὁ Θεὸς
ἡμῶν, καὶ 22 πληρώσῃ
πᾶσαν 23 εὐδοκίαν 24 ἀγα-
θωσύνης, καὶ ἔργον πίσ-
τεως ἐν δυνάμει

12 Ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ
ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ὑμῖν,
καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ
τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κεφ. β΄.

22 ΕΡΩΤΩΜΕΝ δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοί, 23 ὑπὲρ τῆς πα-
ρουσίας τοῦ Κυρίου ἡ-
μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ
ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ'
αὐτόν,

2 Εἰς τὸ μὴ ταχέως
σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ
τοῦ νοῦς, *† μῆτε θρυσί-
σθαι μῆτε διὰ πνεύματος,
μῆτε διὰ λόγου, μῆτε

A. D. 62.

1 Ac. 25. 15.

2 ἰδίαν

3 P. 20. 12.

* ὄλεθρον

4 Mat. 25. 46.

† προσώπου

5 Lu. 2. 19, 21.

6 ἀπὸ

7 ἠθανμα-

8 σθῆναι

9 Mat. 8. 19, 27

10 Ac. 21. 21.

11 ἀποκα-

12 ἰσχύος

13 πιστεύω

14 Lu. 21. 15.

15 2Co. 12. 7.

16 Ac. 17. 23.

17 ἀξίωσῃ

18 καθίξω

19 Ac. 2. 22.

20 εἰμί.

21 Ep. 4. 1. 4.

22 πληρῶω

23 Mat. 11. 26

24 Ro. 15. 14.

25 Ro. 1. 18.

26 εἶδω

27 1 Ti. 3. 16.

28 1 Th. 3. 13.

29 ἀπὸ

30 γίνομαι

31 ἐρωτάω

32 Jo. 6. 51.

33 Ac. 2. 23.

† Ἰησοῦ

34 ἀναλίξω

35 ἀναλίξω

|| ἡν ἐπιφέ-

36 ρωσῶ... αὐ-

37 τοῦ

38 ὁμῶν

39 ὁμῶν

40 ὁμῶν

41 ὁμῶν

42 ὁμῶν

43 ὁμῶν

44 ὁμῶν

45 ὁμῶν

46 ὁμῶν

47 ὁμῶν

48 ὁμῶν

49 ὁμῶν

50 ὁμῶν

δε' ἐπιστολῆς ὡς δε' ἡ-
μῶν, ὡς ὅτι 2 ἐπίστηκεν
ἡ ἡμέρα τοῦ Ἰησοῦ.

3 * Μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπα-
τήσῃ κατὰ μηδένα τρό-
πον ὅτι 8 εἰ μὴ 7 ἔλθῃ
ἡ 10 ἀποστασία πρῶτον,
καὶ 11 ἀποκαλιφθῇ ὁ ἄν-
θρωπος τῆς ἰαμαρτίας,
ὁ 12 υἱὸς τῆς ἀπωλείας,

4 * Ὁ 14 ἀντικείμενος
καὶ 15 ὑπεραιρούμενος ἐπὶ
καὶ 16 ἀποκαλιφθῆναι ὅσον
ἢ 16 σέβασμα ὡςτε αὐ-
τόν εἰς τὸν ναόν τοῦ
Θεοῦ ὡς Θεόν 18 καθί-
σαι, 19 ἀποδεικνύντα ἐ-
αυτὸν ὅτι 20 ἐστὶ Θεός.

5 Οὐ μνημονεύετε ὅτι
ἔτι 20 ὦν πρὸς ὑμᾶς ταῦ-
τα ἔλεγον ὑμῖν;

6 Καὶ νῦν τὸ 26 κατέχον
26 οἴδατε, εἰς τὸ 11 ἀποκα-
λιφθῆναι αὐτόν ἐν τῇ
ἐαυτοῦ καιρῷ.

7 Τὸ γὰρ 27 μυστήριον
ἤδη 23 ἐνεργεῖται τῆς ἀ-
νομίας, μόνον ὁ κατέ-
χων 30 ἄρτι ἕως ἐκ μέσος
31 γένηται

8 Καὶ τότε 11 ἀποκα-
λιφθήσεται ὁ 34 ἄνομος,
ὃν ὁ Κύριος 11 35 ἀνα-
λώσει τῷ πνεύματι τοῦ
στόματος αὐτοῦ, καὶ
καταργήσει 11 τῇ ἐπιφα-
νεῖα τῆς παρουσίας αὐ-
τοῦ

9 Οὐ 30 ἐστὶν ἡ παρον-
σία κατ' ἐνέργειαν τοῦ
Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνά-

μει, καὶ σημεῖοις, καὶ
τέρασι ³ ψεύδους.

10 Καὶ ἐν πάσῃ ^δ ἀπ᾿ αὐτῆς
⁴ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς
⁷ ἀπολλυμένοις ἀνθ' ὧν
τὴν ἀγάπην τῆς ἀλη-
θείας οὐκ ⁹ ἐδόξασαν εἰς
τὸ ¹⁰ σωθῆναι αὐτούς.

11 Καὶ διὰ τῆτο ¹¹ πέμ-
ψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐν-
έργειαν ¹³ πλάνης, εἰς
τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ
ψεύδει.

12 ἵνα ¹⁵ κριθῶσι πάν-
τες οἱ μὴ πιστεύσαντες
τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδο-
κῆσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ.

13 Ἡμεῖν δὲ ὀφείλομεν
εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάν-
τοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελ-
φοί ¹⁸ ἠγαπημένοι ὑπὸ
Κυρίου, ὅτι ¹⁹ εἴλετο
ὑμᾶς ὁ Θεὸς * * ²¹ ἀπ'
ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν
ἀγιασμῷ Πνεύματος, καὶ
πίστει ἀληθείας*

14 Εἰς ²⁵ ἐκάλεσεν
ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου
ἡμῶν, εἰς ²⁶ περιποίησιν
δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ.

15 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί,
²⁹ στήκετε, καὶ ³⁰ κρατεῖτε
τὰς ³¹ παραδόσεις ἅς
³² ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ
λόγου, εἴτε δι' ἐπιστο-
λῆς ἡμῶν.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος
ἡμῶν ἔσθ' Ἰησοῦς Χριστός,
καὶ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ
ἡμῶν ὁ ¹⁸ ἀγαπήσας ἡ-

A. D. 52.

1 Mat. 24. 24.

2 δίδωμι.

3 Jno. 8. 44.

4 Lu. 2. 25.

5 Mar. 4. 19.

6 ch. 3. 12.

7 1 Co. 1. 18.

8 σθηρίζω.

* Ἔργον καὶ

λόγον-δ.

9 ἀξιομαί.

10 σώζω.

† πέμψει-δ.

11 πέμπω.

13 Mat. 27. 64

14 ῥύμι.

15 κρίνω.

16 Lu. 23. 41.

17 εἰμί.

‡ Θεός, -σ.

§ τηρήσει-σ.

18 ἀγαπάω.

|| ἐλάτο-λ.

19 αἰρίω.

** ἀπαρ-

χήσῃ-σ.

21 Mat. 19. 4.

22 πείθω.

23 Lu. 1. 79.

†† τὴν-σ.

24 Lu. 8. 15.

25 καλέω.

26 Ep. 1. 14.

28 1 Th. 5. 14.

29 ἴστημι.

30 Mar. 7. 3. 4.

31 ch. 3. 6.

32 διδάσκω.

|| παραλάβω-

σαν-σ. alii

ἀλάβωσαν,

κ. παράλα-

βον, κ. πα-

ρελάβωσα.

33 παραλαμ-

βάνω.

§§ 1. X. καὶ

Θεὸς ὁ πα-

τήρ-ε. al. ὁ

Θεὸς 1. X.

καὶ πατήρ.

μᾶς, καὶ ²δοῖς ⁴παρά-
κλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπί-
δα ἀγαθὴν ἐν χάριτι,

17 ⁶ Παρακαλέσαι ὑ-
μῶν τὰς καρδίας, καὶ ⁸ση-
ρίζαι ^ε ὑμᾶς ἐν παντί
⁸ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.
Κεφ. γ'.

ΤΟ λοιπὸν προσείχεσθε,
ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν,
ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου
τρέχη, καὶ δοξάζεται
καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς.

2 Καὶ ἵνα ¹⁴ ῥυσθῶμεν
ἀπὸ τῶν ¹⁶ ἀτόπων καὶ
πονηρῶν ἀνθρώπων οὐ
γὰρ πάντων ἡ πίστις.

3 Πιστὸς δὲ ¹⁷ ἔστιν ὁ
† Κύριος, ὃς § ⁸ στηρίζει
ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ
τοῦ πονηροῦ.

4 ²² Πεποιθήσαμεν δὲ ἐν
Κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἂ
παραγγέλλομεν ὑμῖν, καὶ
ποιεῖτε καὶ ποιήσετε.

5 Ὁ δὲ Κύριος ²³ κατευ-
θῆναι ὑμῶν τὰς καρδίας
εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ,
καὶ εἰς ^{††} ²⁴ ὑπομονὴν τῷ
Χριστοῦ.

6 Παραγγέλλομεν δὲ
ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνό-
ματι τῷ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι
ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελ-
φοῦ ²⁸ ἀτάκτως περιπα-
τοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν
παράδοσιν ἣν ^{†††} ³³ παρέ-
λαβε παρ' ἡμῶν.

7 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε
πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς.

ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν

8 Οὐδὲ ὄψεσθε ἄρτον
ἢ ἐφάγομεν παρά τινος,
ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ,
νύκτα καὶ ἡμέραν
ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ
μὴ ἐπιβαρῆσαι τινα ὑμῶν.

9 Οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν
ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυ-
τὸς τύπον ὀδώμεν ὑμῖν
εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς.

10 Καὶ γὰρ ὅτε ἤμεν
πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο πα-
ραγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι
εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι,
μηδὲ ἐσθιέτω.

11 Ἀκούομεν γὰρ τινὰς
περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν
ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζο-
μένους, ἀλλὰ περιεργα-
ζομένους.

12 Τοῖς δὲ τοιοῦτοις
παραγγέλλομεν, καὶ πα-
ρακαλοῦμεν διὰ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ ἵνα μετὰ ἡσυχίας

A. D. 52.

- 1 ἀτακτικῶς,
1 Th. 5. 14.
2 Mat. 10. 8.
3 φάγω.
4 ἰ.ν. 19. 1.
5 2 Co. 11. 27.
6 ἰ.ν. 5. 4,
in Lxx.
Alex. MS.
7 2 Co. 2. 5.
1 Th. 2. 9.
8 ὑμῶν, alii
ὑμῶν, διὰ
(τῆς) ἐκστ.
σημειώθη-
θε·σ.
9 τὸ τοῦ λέγω
διδόμα.
10 1 Co. 5. 9, 11
He. 7. 8.
11 μεμῆσθαι,
γ. 7. He. 13. 7
12 ἀνεργῶς,
Mat. 21. 37.
13 ἡγῆσθαι.
14 εἰμί. (Lxx.)
15 παραγγέλ-
16 Ac. 20. 31.
17 σ. χρόνον.
† τῆσφ'·ι.
18 σ. ἵστασθαι.
ἰ.ν. ἐπιρῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ,·ι
§ Vide App.

ἐργαζόμενοι, τὸν ἑαυ-
τῶν ἄρτον ἐσθίωσιν.

13 Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί,
μὴ ἐκκακήσητε καλο-
ποιούντες.

14 Εἰ δὲ τις οὐχ ὑπα-
κοῖται τῷ λόγῳ ἡμῶν
διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦ-
τον σημειώσθε⁸ καὶ⁹
μὴ συναναμιῶσθε αὐ-
τῷ, ἵνα ἐντραπή¹⁰.

15 Καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν
ἡγεῖσθε, ἀλλὰ ὡς νο-
θετεῖτε ὡς ἀδελφόν.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος
τῆς εἰρήνης ὀδοῖ ὑμῖν
τὴν εἰρήνην διὰ παντός¹⁷
ἐν παντὶ τῷ τρόπῳ. Ὁ
Κύριος μετὰ πάντων
ὑμῶν.

17 Ὁ ἀσπασμὸς τῆ
ἐμῆ χειρὶ Παυλοῦ, ὃ ἐστὶ
σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπι-
στολῇ οὕτω γράφω.

18 Ἡ χάρις τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ μετὰ πάντων ὑ-
μῶν. Ἀμήν. §

ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Κεφ. α'.
ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατ' ἑπι-
 τιταγὴν Θεοῦ σωτῆρος
 ἡμῶν * καὶ † Κυρίου
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλ-
 πιδος ἡμῶν

2 Τιμοθέω 4 γνησίῳ
 τέκνῳ ἐν πίστει, χάρις,
 εὐλοία, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ
 πατρὸς ἡμῶν, † καὶ Χριστοῦ
 Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

3 * Καθὼς † παρεκάλε-
 σά σε 13 προσμεῖναι ἐν
 Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς
 Μακεδονίαν, ἵνα παραγ-
 γείλῃς τισὶ μὴ ἕτερο-
 δασκαλεῖν, 14

4 Μὴδὲ προσέχειν 16 μύ-
 θοις, 17 καὶ § 15 γενεαλο-
 γίαις ὑπεράνωτοις, αἵτινες
 21 ζητήσεις 22 παρέχουσι
 μᾶλλον ἢ † οἰκονομίαν
 Θεοῦ τὴν ἐν πίστει.

5 Τὸ δὲ 24 τέλος τῆς
 παραγγελίας 25 ἔστιν ἡ
 γάπη ἐκ καθαρᾶς καρδί-
 ας, καὶ συνειδήσεως ἀγα-
 θῆς, καὶ πίστεως ἀνυπο-
 κρίτου

6 Ἐν τινες ἄστοχίσαν-
 τες, 27 ἐξετρίπησαν 29 εἰς
 ματαιολογίαν

A. D. 65.

1 Ro. 16. 26.
 2 Lu. 5. 17.
 * al. transp.
 ante σωτήρος
 † Χριστοῦ Ἰη-
 σοῦ, τῆς α.
 3 Tit. 3. 8.
 4 2Co. 8. 8.
 5 εἰδῶν.
 6 2Ti. 2. 3.
 7 παρακαλέω
 8 Mat. 3. 10.
 9 Mar. 15. 28.
 10 Tit. 1. 6, 10
 11 2Ti. 3. 2.
 12 c. 4. 7; 6. 20
 † Vide App.
 13 προσμεῖναι.
 14 εἰς τὸ μὴ ἕτερον
 δασκαλεῖν.
 15 1Co. 6. 9.
 16 α. τὸν ἄνθ.
 17 ch. 4. 7.
 18 ch. 6. 3.
 § conj. γενε-
 λογίας.
 19 Tit. 3. 9.
 20 ch. 5. 14.
 21 ch. 6. 4.
 22 ch. 6. 17.
 24 Ro. 10. 4.
 25 εἰμῶ.
 ** τῆς.
 26 πιστεύω.
 27 ἐκτρίπτω.
 † εἰς. alii
 Θεοῦ.
 28 τίθημι [62]
 29 α. ἐν τῆς δ'
 11 τὸ-ί.

7 Θέλונτες εἶναι 2 νο-
 μοδιάσκαλοι, μὴ νοούν-
 τες μήτε ἂ λέγουσι,
 μήτε περὶ τίνων 3 διαβε-
 βαιοῦνται.

8 5 Οἶδαμεν δὲ ὅτι κα-
 λὸς ὁ νόμος, εἴν τις
 αὐτῷ 6 νομίμως χρῆται

9 Εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δι-
 καιῶ νόμος οὐ 8 κεῖται,
 9 ἀνόμοις δὲ καὶ 10 ἀνυ-
 ποτάκτοις, ἄσεβέσι καὶ
 ἁμαρτωλοῖς, 11 ἀνοσίοις
 καὶ 12 βεβήλοισι, † πατρα-
 λῆαις καὶ μητραλῆαις,
 ἀδρόφουσι,

10 Πόρνοις, 15 ἄρσενο-
 κοῖταις, ἀνδραποδιταῖς,
 ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ
 εἴ τι ἕτερον τῆ 18 ἰσχυρι-
 στήσεως διδασκαλίᾳ 20 ἀν-
 τικεῖται

11 * Κατὰ τὸ εὐαγγέ-
 λιον τῆς δόξης τοῦ μα-
 καρίου Θεοῦ, ὃ 26 ἐπιτεύ-
 θην ἐγώ.

12 † Καὶ † χάριν ἔχω
 τῷ ἐνδυναμώσαντί με
 † Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυ-
 ρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστὸν με
 ἠτήσατο, 28 θέμενος εἰς
 διακονίαν

13 † Τὸν πρότερον 25 ὄν-

τα ¹βλάσφημον κ' ²διώκ-
την και ³ύβριστήν· ἄλλ'
⁵ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν
⁶ἐποίησα ἐν ἀπιστία.

14 ⁷ὑπερεπλέονασε
δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
ἡμῶν μετὰ πίστεως και
ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ.

15 ⁹πιστός ¹⁰ὁ λόγος,
και ¹¹πάσης ἀποδοχῆς
ἀξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς
¹³ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον
ἁμαρτωλοὺς ¹⁵σωσαι, ὧν
¹⁶πρῶτος εἰμι ἐγώ.

16 Ἀλλὰ διὰ τοῦτο
⁵ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ
⁶πρῶτῳ [†] ¹⁹ἐνδείξηται
Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν
μακροθυμίαν, πρὸς ²⁰ὑ-
ποτίπῳσιν τῶν μελλον-
των πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ
εἰς ζωὴν αἰώνιον.

17 Τῷ δὲ ²¹βασιλεῖ
τῶν αἰώνων [†] ²³ἄφθάρτῳ,
²⁵ἀοράτῳ, ²⁶μόνῳ δ' ὀ-
φῶ [†] Θεῷ τιμὴ και δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. Ἀμήν.

18 Ταύτην τὴν παραγ-
γελίαν ²⁷παρατίθεμαι
σοι, τέκνον Τιμόθεε, κα-
τὰ τὰς προαγοῦσας ἐπὶ
σὲ προφητείας, ἵνα στρα-
τεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν
³¹στρατείαν,

19 Ἐχὼν πίστιν και
ἀγαθὴν συνείδησιν ἣν
τινες ³²ἀπωσάμενοι, πε-
ρὶ τὴν πίστιν ³³ἐνανά-
γησαν·

A. D. 65.

1 2Τι. 3. 2.

2 παραδόξοι μ.

3 Ro. 1. 30.

4 Lu. 23. 16.

5 δόξα.

6 ποιῶ.

7 ὑπερπλε-

νάω (Λει-κ

* Παραδό-

8 Ro. 8. 26.

9 ch. 3. 1; 4. 9.

10 α. Ἰου.

11 ch. 4. 9.

12 1Co. 2. 1.

13 Ἰρραμα.

14 1Ρε. 3. 4.

15 σῶσω.

16 Jno. 1. 15.

17 ch. 3. 4.

18 ch. 5. 4.

† αλ. πρώτον.

19 ἐνδείκνυμαι

20 2Τι. 1. 13.

21 1Co. 2. 7.

22 Mat. 9. 13.

† ἀθανάτω-κ

23 Ro. 1. 23.

24 Ga. 3. 19.

25 Ro. 1. 20.

26 Ro. 16. 27.

27 παρατίθη-

μι, Lu. 23. 46

28 δόξα.

† αὐτὸ μαρ-

τύριον και-

ροῖς ἰδίους

ἰδίῳ, εἰς-κ

|| 2 πιστευ-

θην ἐγὼ-κ

29 τίθημι,

Jno. 15. 16.

30 2Τι. 1. 11.

31 2Co. 10. 4.

32 ἀπωθο-

μαι.

** πνεύμα-

τι-κ

33 παραγί-κ

2Co. 11. 25.

34 e. 5. 14; 6. 9

35 εἰμί.

20 Ὡν ²⁵ἔστιν Ὑμέναιος
και Ἀλέξανδρος ἔς ²πα-
ρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα
⁴παιδευθῶσι μὴ βλασ-
φημεῖν.

Κεφ. β'.

* ΠΑΡΑΚΑΛΩ οὖν πρῶ-
τον πάντων ποιεῖσθαι
δεήσεις, προσευχάς, ⁸ἐν-
τεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ
πάντων ἀνθρώπων·

2 Ὑπὲρ βασιλέων, και
πάντων τῶν ἐν ¹²ὑπερο-
χῇ ³⁵ὄντων ἵνα ἤρεμον
και ¹⁴ἡσυχίον βίον διά-
γωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ
και ¹⁷σεμνότητι.

3 Τοῦτο γὰρ καλὸν και
¹⁸ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ
σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ·

4 Ὅς ²²πάντας ἀνθρώ-
πους θέλει ¹⁵σωθῆναι, και
εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας
¹³ἔλθειν.

5 Εἰς γὰρ ¹⁰Θεὸς, εἰς
και ²⁴μεσίτης Θεοῦ και
ἀνθρώπων, ἄνθρωπος
Χριστὸς Ἰησοῦς·

6 Ὁ ²⁸δοὺς ἑαυτὸν ἀν-
τίλυτρον ὑπὲρ πάντων,
ὅ το μαρτύριον καιροῦ
ἰδίους.

7 Εἰς || ^δ ²⁹ἐτέθη ἐγὼ
³⁰κῆρυξ και ἀπόστολος,
(ἀληθειαν λέγω ^δ ἐν Χρι-
στῷ, οὐ ψευδομαι,) δι-
δάσκαλος ἐθνῶν ἐν ^{**}πί-
στει και ἀληθείᾳ.

8 ³⁴Βάλομαι οὖν προσ-
εἰχσθαι τοὺς ἄνδρας

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ, Α. ΙΙΙ.

ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίρου-
τας ὁσίους χεῖρας χωρὶς
ὀργῆς καὶ †³ διαλογισ-
μοῦ.

9 Ὡσαύτως καὶ ⁵ τὰς
γυναῖκας ἐν ⁷ καταστολῇ
ἱκοσμῶ, μετὰ ⁹ αἰδοῦς
καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν
ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμα-
σιν, ἢ χρυσῶ, ἢ μαργα-
ρίταις, ἢ ἱματισμῶ πο-
λυτελεῖ.

10 ἌΛΛ' (ὁ ¹³ πρέπει
γυναίξιν ¹⁵ ¹⁷ ἐπαγγελ-
λομέναις θεοσέβειαν) δι'
ἔργων ἀγαθῶν.

11 Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μαν-
θανέτω ἐν πάσῃ ὑπο-
ταγῇ.

12 Γυναίκι δὲ διδάσκειν
οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐ-
θεντεῖν ἀνδρὸς, ἀλλ' ⁵ εἴ-
ναι ⁴² ἐν ἡσυχίᾳ.

13 Ἀδὰμ γάρ πρῶτος
²⁵ ἐπλασθη, εἶτα Ἔβα.

14 Καὶ Ἀδὰμ οὐκ ²⁶ ἡ-
πατήθη, ²⁷ ἡ δὲ γυνὴ ὑπα-
τηθεῖσα, ἐν παραβάσει
²⁹ γέγονε. ³¹

15 Σωθήσεται δὲ ³² διὰ
τῆς τεκνογονίας, ἐάν
|| ³³ μείνωσιν ³⁴ ἐν πίστει
καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῶ
μετὰ * σωφροσύνης.

Κεφ. γ'.

ΠΙΣΤΟΣ ὁ λόγος εἶ-
τις ³⁶ ἐπισκοπῆς ³⁸ ὀρέγε-
ται, ³⁹ καλοῦ ἔργου ⁴¹ ἐ-
πιθυμεῖ.

2 Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκο-
πον ἀεπιλήπιον ⁴² εἶναι

A. D. 65.

* Vide App.

1 Tit. 2. 2.

2 Tit. 1. 8; 2. 2

† διαλογισ-
μῶν-ε.

3 Mar. 7. 21.

4 1 Pe. 4. 9.

5 s. βάλοιαι

6 2 Ti. 2. 24.

7 Is. 61. 3.

8 Tit. 1. 7.

† κοσμίας, -η

9 He. 12. 28.

11 Tit. 3. 2.

12 He. 13. 5.

13 Mat. 3. 15.

14 προσηγμῆ

15 s. ποιεῖν.

16 ch. 2. 2.

17 Tit. 1. 2.

19 εἶλω.

20 Job 14. 9.

21 ch. 6. 4.

22 ἐμπίπτω.

23 ch. 6. 9.

24 Mat. 4. 1.

25 πλάσσω.

26 s. πρῶτος.

27 ἀπατάω.

28 Tit. 2. 2.

† ἐπικαλόμην-η

29 γίνωμαι.

30 s. 1. 4; 4. 1.

31 s. πρῶτος.

32 s. ἡ γυνή.

|| μέγρο-η.

33 μένω.

34 s. ἡ γυνή

ἢ ὁ ἀνὴρ.

35 ch. 1. 19.

36 Ac. 1. 20.

37 Lu. 12. 56.

38 ch. 6. 10.

39 ch. 5. 10.

40 1 Co. 1. 8.

41 Ro. 7. 7.

†† ἀλόγιος, -η

|| νηφαλίω-
σ. al. νηφει-
λαίωσ.

42 εἶμι.

μῆσ γυναικὸς ἀνδρα,
* νηφαλέον, ² σώφρονα,
κόσμιον, ⁴ φιλόξενον, ⁶ δι-
δακτικόν.

3 Μὴ ⁸ πάροινον, μὴ
⁸ πλήκτην, ^δ μὴ ⁸ αἰσχρο-
κερδῆ ¹ ἀλλ' ἐπιεικῆ, ¹¹ ἄ-
μαχον, ¹² ἀφιλάργυρον,
4 Τῷ ἰδίου οἴκου καλῶς
¹⁴ προϊστάμενον, τέκνα
ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ
πάσης ¹⁶ σεμνότητος.

5 (Εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου
οἴκου ¹⁴ προστῆναι οἶκ
¹⁹ οἶδε, πῶς ἐκκλησίαις
Θεοῦ ἐπιμελήσεται.)

6 Μὴ ²⁰ νεόφυτον ἵνα
μὴ ²¹ τυφωθεῖς εἰς κρίμα
²² ἐμπέση τοῦ διαβόλου.

7 Δεῖ δὲ αὐτὸν ¹ καὶ
μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν
ἀπὸ τῶν ἐξωθεν ἵνα
μὴ εἰς ὀνειδισμόν ²² ἐμ-
πέση καὶ ²³ παγίδα τοῦ
²⁴ διαβόλου.

8 Διακόνους ὡσαύτως
²⁸ σεμνοῖς, μὴ ὃ διλό-
γους, μὴ οἴνω πολλῶ
³⁰ προσέχοντας, μὴ αἰσ-
χροκερδεῖς.

9 Ἐχοντας ³⁵ τὸ μυστή-
ριον τῆς πίστεως ἐν κα-
θαρῶ συνειδήσει.

10 Καὶ οὗτοι δὲ ³⁷ δο-
κιμαζέσθωσαν πρῶτον,
εἶτα διακονεῖτωσαν, ⁴⁰ ἀ-
νέγκλητοι ⁴² ὄντες.

11 Γυναῖκας ὡσαύτως
σεμνάς, μὴ †† διαβό-
λους † νηφαλέους, πιστάς
ἐν πᾶσι.

12 Διάκονοι ἵεστωσαν
μαθε γυμνασίῳ ἀνδρες,
τέκνον καλῶν² προεστάν-
τες, καὶ τῶν ἰδίων οἴ-
κων.

13 Οἱ γὰρ καλῶν⁵ δια-
κονήσαντες, ⁶ βαθμὸν ἐ-
σονται καλῶν⁷ κερκευ-
σάντα, καὶ πολλὴν κερ-
ρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ.

14 Ταῦτά σοι γράφω,
ἐλπίζων⁹ εἰσεῖν πρός σε
τάχῳν¹⁰.

15 Ἐάν δέ βραδύται, ἵνα
¹⁶ εἶδῃς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ
Θεοῦ¹¹ ἀναστρέφεσθαι,
ἥτις ¹² ἐστὶν ἐκκλησία
Θεοῦ¹³ ἁγίου, στίλος
καὶ ἑδραίωμα τῆς ἁλθι-
θείας.

16 Καὶ ὁμολογουμένως
μὲγα ¹³ ἐστὶ τὸ τῆς
¹⁷ εὐσεβείας ἡμυστήριον¹⁸
¹⁹ Θεοῦ¹⁹ ἐφανερῶθη ἐν
σαρκί, ²¹ δίκαιώθη ἐν
πνεύματι, ²³ ᾤφθη ἰσχυ-
γέλοις, ²⁴ ἐκηρύχθη ἐν ἔθ-
νεσιν, ²⁵ ἐπιστεύθη ἐν κόσ-
μῳ, ²⁷ ἀνεληφθῆ ἐν δόξῳ.

Κεφ. δ'.

Το δὲ Πνεῦμα ρητῶς
λέγει, ὅτι ἐν²⁸ ὑστέροις
καιροῖς ²⁹ ἀποστήσονται
τινες τῆς πίστεως, προσέ-
χοντες πνεύμασι³¹ πλά-
νοις, ³ καὶ¹ διδασκαλίαις
³³ δαιμονίων,

2 Ἐν ὑποκρίσει ψευδο-
λόγων, ²⁴ κεκαυτηριασμέ-
νων ἡν ἰδίαν συνείδησιν,

Α. Β. Γ.

1 Ἰερ. 1. 2
2 α. αὐθιγῶν
3 Ἰερ. 1. 2
4 Ἰερ. 1. 2
5 Ἰερ. 1. 2
6 Ἰερ. 1. 2
7 Ἰερ. 1. 2
8 Ἰερ. 1. 2
9 Ἰερ. 1. 2
10 Ἰερ. 1. 2
11 Ἰερ. 1. 2
12 Ἰερ. 1. 2
13 Ἰερ. 1. 2
14 Ἰερ. 1. 2
15 Ἰερ. 1. 2
16 Ἰερ. 1. 2
17 Ἰερ. 1. 2
18 Ἰερ. 1. 2
19 Ἰερ. 1. 2
20 Ἰερ. 1. 2
21 Ἰερ. 1. 2
22 Ἰερ. 1. 2
23 Ἰερ. 1. 2
24 Ἰερ. 1. 2
25 Ἰερ. 1. 2
26 Ἰερ. 1. 2
27 Ἰερ. 1. 2
28 Ἰερ. 1. 2
29 Ἰερ. 1. 2
30 Ἰερ. 1. 2
31 Ἰερ. 1. 2
32 Ἰερ. 1. 2
33 Ἰερ. 1. 2

3 Καλοῦνται γὰρ αὐτοὶ,
²⁰ ἀπέχουσαι βραβείων
ἢ ὁ Θεὸς⁴ ἔκτισεν εἰς
μεταλλῆν μετὰ εὐχα-
ριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ
³ ἐπεργαζοῦσι τῶν ἀλη-
θειῶν.

4 Ὅτι οὖν ἐπίγραμμα Θεοῦ
καλῶν, καὶ οὐδὲν ἀπό-
βλητον, μετὰ εὐχαριστίας
λαμβάνομενον.

5 Ἀγιάζεται γὰρ διὰ
λόγον Θεοῦ καὶ ἐπιεί-
ξου.

6 Ταῦτα ¹² ὑποτιθέμε-
νος τοῖς ἀδελφοῖς, καλῶς
¹³ ἔσθ' διακόνος Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ἐντροφεύμενος
τοῖς λόγοις τῆς πίστεως,
ἐν τῇ καλῇ διδασκαλί-
ᾳ, ¹⁵ παρακαλύθηκας.

7 Τοῖς δὲ ¹⁶ βεβήλοισι
καὶ γραῖδεσι ¹⁵ μύθου
παρατοῦ²⁰ γύμναζε δέ
σεαυτὸν πρὸς εὐσεβείαν.

8 Ἡ γὰρ ²³ σαματικὴ
γυμνασία πρὸς ὀλίγον
¹³ ἐστὶν ὠφέλιμος ἢ δὲ
εὐσέβεια πρὸς πάντα
²⁶ ὠφέλιμος¹³ ἐστὶν, ἐ-
παγγελίαν ἔχουσα ζωῆς
τῆς νῦν καὶ τῆς μελλού-
σης.

9 Πιστὸς ²⁸ ὁ λόγος, καὶ
πάσης ἀποδοχῆς ἁγίου.

10 Εἰς τοῦτο γὰρ ⁴ καὶ¹
κοπιῶμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα
ἐπιδείξωμεθα, ὅτι ³³ ἠλπικαμεν
ἐπὶ Θεῷ¹⁴ ζῶντι, ὃς ¹⁴ ἐπι-
σωτῆρ πάντων ἀνθρώ-
πων, μάλιστα πιστῶν.

11 Παράγγελλε ταῦτα
καὶ δίδασθε.

12 Μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω, ἀλλὰ τύπος ὁ γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἠναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ὃ ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγαθείᾳ.

13 Ἔως ἔρχομαι πρόσθε 7 τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλησίᾳ, τῇ διδασκαλίᾳ.

14 Μὴ ἰμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ 10 ἐδόθη σοὶ διὰ προφητείας, μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ 13 πρεσβυτερίου.

15 Ταῦτα 15 μελέτα, ἐν τούτοις 17 ἴσθι ἵνα σοῦ ἡ 19 προκοπὴ φανερά 17 ἡ ὃ ἐν πᾶσιν.

16 21 Ἐπέχε σεαυτῷ, καὶ τῇ διδασκαλίᾳ 23 ἐπίμενε αὐτοῖς. Τοῦτο γὰρ ποιῶν, καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς 25 ἀκούοντάς σου.

Κεφ. ε΄.

27 ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩ, μὴ 29 ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς.

2 Ὡς πρεσβυτέρας, ὡς νεωτέρας, ὡς ἀδελφάς, ἐν πάσῃ 23 ἀγαθείᾳ.

3 24 Χήρας 26 τίμα τὰς 26 ὄντως χήρας,

4 Εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ 27 ἔκγονα ἔχει, μανθα-

A. D. 65.

1 Ac. 17. 23.

2 ἀποθνήσκω.

3 γίνωμαι.

4 2 Ti. 1. 3.

5 Mac. 8. 19.

6 ch. 5. 2.

7 μανθάνω.

8 ε. τὸν αὐτὸν.

9 ἀγαπῶ.

10 Ja. 5. 5.

11 δίδωμι.

12 ἴσθω.

13 ἐπιμένω.

14 Ac. 22. 5.

15 c. 3, 2; 6. 14

16 Mar. 13. 11

17 Ga. 6. 10.

18 εἰμι.

19 Ro. 12. 17.

20 Phi. 1. 12.

21 ἀποθνήσκω.

22 Phi. 2. 16.

23 1 Co. 8. 6.

24 Ro. 21. 8.

25 ἐπιμένω.

26 ἐξήκοντα γεγονυῖα, ἡλικία.

27 Ac. 6. 3.

28 Mat. 17. 5.

29 1 Jo. 5. 15.

30 τεκνοτροφία.

31 Lu. 15. 25.

32 Ac. 2. 17.

33 ἐνοδοχῶ.

34 ἐπιπλήξω.

35 εἰσπράξω.

36 ἡλικία,

37 v. 16. [ἡλικία]

38 ἡλικία.

39 ch. 4. 12.

40 Mar. 12. 40

41 Lu. 2. 37.

42 Mat. 15. 4.

43 1 Pe. 2. 17.

44 Lu. 24. 34.

45 De. 29. 19.

46 Is. 49. 15.

47 ch. 2. 6.

48 Mat. 23. 14.

νέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον ἑὺσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἑαποδίδουσι τοῖς 4 προγόνοις τούτου γὰρ 7 ἔστι 8 καλὸν καὶ ἀποδεκτὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

5 Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη 8 ἠλπίκεν ἐπὶ τὸν Θεόν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας.

6 Ἡ δὲ 9 σπαταλιῶσα, ἠζῶσα 12 τέθνηκε.

7 Καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα 14 ἀνεπίληπτοι 17 ᾖσιν.

8 Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν 16 οἰκείων οὐ 18 προκοπῇ, τὴν πίστιν 20 ἠρηνηταί, καὶ 17 ἔστιν 22 ἀπίστου χείρων.

9 Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν 10 ἐξηκοντα, 2 γεγονυῖα ἑὸς ἀνδρὸς γυνῆ.

10 Ἐν ἔργοις καλοῖς 24 μαρτυρουμένη, εἰ 26 ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ 28 ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας 30 ἐνίψεν, εἰ θλιβομένοις 31 ἐπήκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ 32 ἐπηκολούθησεν.

11 Νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ ὅταν γὰρ καταστρημάσῃ τοῦ Χριστοῦ, γαρμειν θέλουσιν.

12 Ἐχῆσαι 38 κρίμα, ὅτι

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ, Α. VI.

την πρώτην πίστιν ²ἠθέτησαν.

13 Ἄμα δὲ καὶ ἄργαί ⁵μανθάνουσι ⁶περιερχόμεναι τὰς οἰκίας· οὐ μόνον δὲ ⁷ἄργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ ⁹περιεργοί, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα.

14 Βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, ¹⁰τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν ¹¹δίδομαι τῶ ἀντικειμένῳ ¹²λοιδωρίας χίριν.

15 Ἦδη γάρ τινες ¹⁵ἐστράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ.

16 Εἴ τις ¹⁶πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ¹⁷ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ ¹⁹βαρεῖσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χηραῖς ἐπαρκέσῃ.

17 Οἱ καλιῶς ²¹πρεσβύτεροι· ²²διπλῆς ²⁴τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ ²⁵κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ.

18 Λέγει γὰρ ἡ γραφή· ³²Ἐν ἀλοῦντα εἰ τιμιώσεις. Καὶ ³³Ἄξιός ἐστι ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

19 Κατὰ πρεσβυτέρου ²⁸κατηγορίαν μὴ ²⁹παριδέχου, ³⁰ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.

30 Τοὺς ἁμαρτάνοντας,

A. D. 66.

- 1 Mat. 18. 15.
- 2 Lu. 18. 9.
- 3 ἄδότης, Mar. 7. 9.
- 4 Lu. 16. 28.
- 5 s. εἶναι.
- 6 Ac. 19. 13.
- 7 Mat. 12. 36.
- 8 φυλάσσω.
- 9 Ac. 19. 19.
- 10 πρόσκλησιν. pl. χάριν.-π.
- 11 cf. ver. 10. ch. 2. 15.
- 12 ἴδωμι.
- 12 Lu. 16. 6.
- 13 1 Pe. 3. 9.
- 14 s. μόνον.
- 15 ἐστράψω, ch. 1. 6.
- 16 Ac. 21. 26.
- 17 ver. 10.
- 18 He. 7. 14.
- 19 2 Mac. 14. 30.
- 19 2 Co. 1. 8.
- 20 εἶμι.
- 21 πρεσβυτέρου.
- 22 κληρῶν.
- 23 Mat. 23. 15.
- 24 Ro. 18. 6.
- 24 Ro. 12. 10.
- 25 1 Pe. 3. 7.
- 25 Ro. 16. 6.
- 1 Co. 15. 10.
- 26 Ga. 5. 1.
- 27 ἠγγέλομαι.
- † κληρῶν.
- 28 Lu. 6. 7.
- 28 Jno. 18. 29.
- Tit. 1. 6.
- 29 Mar. 4. 20.
- Ac. 16. 21.
- He. 12. 6.
- 30 1 Co. 14. 5.
- 31 s. αὐτῶν.
- 32 De. 25. 4.
- 33 Lu. 10. 7.

ἐνώπιον πάντων ¹ἔλεγχε, ἵνα καὶ ²οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι.

21 Ἐπιμαρτυροῦμαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα ⁸φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲ ποιῶν κατὰ ⁹πρόσκλησιν. 22 Χεῖρας ¹²ταχέως μηδὲν ἐπιτίθει, μηδὲ κοινῶναι ἁμαρτίας ἀλλοτρίαις. Σεαυτὸν ἀγνόν τηρεῖ.

23 Μηκέτι ὑδροπότοι, ¹⁴ἀλλ' οἶνον ὀλίγον χρῶν διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὴν ¹⁶πικρίαν σου ἀσθενείας.

24 Τινῶν ἀνθρώπων οἱ ἁμαρτίαι ¹⁸πρόδηλοι εἰσὶ, προάγουσαι εἰς κρίσιν· τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν.

25 Ἠσαΐας κ' εἶπε κατὰ ἔργα πρόδηλά ²⁸ἐστὶ καὶ τὰ ἄλλα ἔχοντα, ²⁹κρυβηναὶ οὐ δύναται.

Κεφ. 5.
ΟΣΟΙ ²⁰εἰσὶν ὑπὸ ²⁶ζυγὸν δούλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότης πάσης τιμῆς ἀξίως ²⁷ἠγγεῖσθωσαν ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδυσκαλία βλασφημηθῇται.

2 Οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότης, μὴ καταφρονεῖσθωσαν, ³¹ὅτι ἀδελφοὶ ²⁹εἰσὶν· ἀλλὰ μάλ-

λον δουλεύεωσαν, ¹ ὅτι πιστοὶ ² εἰσι καὶ ἀγαπητοί, οἱ τῆς ⁶ εὐεργεσίας ⁷ ἀνιλαμβανόμενοι. Ταῦτα δίδασκε, καὶ παρακάλει.

3 Ἐἴ τις ⁹ ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ ¹ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ,

4 || ¹³ Τετίφωται, μηδὲν ¹⁵ ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ ¹⁶ λογομαχίας· ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίας, ὑπόνοιαι πονηραί,

5 ἠ Παραδιατριβαὶ ¹⁷ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν, καὶ || ¹⁹ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πρῆξιμον ³ εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ^c ²⁵ Ἀφίστασο ὑπὸ τῶν τοιοῦτων.

6 ³ Ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἢ εὐσέβεια μετὰ αἰταρκείας.

7 Οὐδὲν γὰρ ²⁶ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, ἀδῆλον ὅτι οὐδὲ ²⁷ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα.

8 Ἐχόντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, ταῦτοις ἀρκεσθησόμεθα.

9 Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ πα-

A. D. 65.

1 α. αὐτοῖς.
* τοῦ διαβόλου, f.

† ἀνοήτως-η

2 Pr. 10. 26.

3 εἰμί.

4 Lu. 5. 7.

5 Ac. 4. 9.

6 1 Co. 5. 5.

7 Lu. 1. 54.

8 Jno. 17. 12.

9 ch. 1. 3.

† σου]. προσέρχεται, α. προσίχει.

10 cf. Lu. 16. 14

11 ch. 3. 1.

12 ἀποκλαμάω.

13 τυφώω.

4 περιέσπειραν-η.

14 περιεαίρω

|| τετίφλωται, -η.

15 ἐπίσταμαι.

16 cf. 2Ti 2. 14

** πρῆξιμον-α.

†† διατριβαί-α.

17 διαφθαίρω

18 Lu. 13. 24.

11 ἀπαιτῶμενον ἀπὸ τῆς-η.

19 ἀποτερνίσω

20 Ph. 1. 30.

21 ἐπιλαμβάνω, γ. 19.

22 α. τον τέφαρον.

23 καλέω.

24 ὁμολογέω.

25 ἀφίστημι.

24 ζωογονέω-το-ε.

26 εισφέρω.

27 ἐκφέρω.

28 1Pe. 1. 19.

29 δαίτημι.

γίδα, * καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς † ἀνοήτους καὶ ² βλαβεράς, αἰτίνας ⁴ βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ⁶ ὄλεθρον καὶ ⁸ ἀπίθειαν.

10 Ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ³ ἐστὶν ἡ ¹⁰ φιλαργυρία ἧς τιτες ¹¹ ὑρεγόμενοι ¹² ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς ¹⁴ περιέπειραν ὀδύνας πολλὰς.

11 Σὺ δὲ, ὡς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ταῦτα φεύγε· δώκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίσιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, * * * πρᾶξίματα.

12 ¹⁸ Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ²⁰ ἀγῶνα τῆς πίστεως, ²¹ ἐπιλαβοῦ ²² τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν ^{δκ} ¹ ²³ ἐκλήθης, καὶ ²⁴ ὁμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων.

13 Παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος πάντων, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν·

14 Τηρῆσαι σε τὴν ἐντολήν ²⁵ ἀσπίλον, ἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·

15 Ἦν καιροῖς ἰδίους ²⁹ δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βα-

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ, Β. Ι.

σιλεύς τῶν ¹ βασιλευ-
όντων, καὶ Κύριος τῶν
² κυριευόντων,
16 Ὁ μόνος ἔχων ³ ἀ-
θανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀ-
πρόσιτον, ὃν ⁴ εἶδεν οὐ-
δεὶς ἀνθρώπων, ἃ δὲ ⁵ ἰδεῖν
δύναται· ᾧ ⁶ τιμὴ καὶ
κράτος αἰωνίου. Ἀμήν.
17 Τοῖς πλουσίοις ⁷ ἐν
τῷ νῦν αἰῶνι παραγ-
γελλε μὴ ὑψηλοφρο-
νεῖν, μηδὲ ⁸ ἠλπιεῖν
ἐπι πλουτου ἀδηλότη-
τι, ἀλλ' ⁹ ἐν τῷ Θεῷ
¹⁰ αὐτῷ ¹¹ ζῶντι ¹² τῷ πα-
ρέχοντι ἡμῖν πλουσί-
ως πάντα εἰς ἀπόλαυ-
σιν·

A. D. 65.
1 Ro. 5. 14.
2 εἰμί.
3 Lu. 22. 25.
4 σοφ. κη-
μήλιου, σ.
5 ἴσως λ' αὐ.
6 1 Co. 15. 53.
7 ἐπιλαμβάν-
8 εἶδω. ἰσο.
9 α. τὸν τὸν πα-
10 εἶδω. ἰσο.
11 τῷ νῦν αἰῶ-
12 ντι. -π.
† τῷ νῦν αἰῶ-
13 ντι. -π.
14 παρμ.
15 ἴσως λ' αὐ.
16 ἀπρόσι-
17 τος. -π.
18 κρησφ.
19 α. τὸν τὸν πα-
20 εἶδω. ἰσο.
21 α. τὸν τὸν πα-
22 εἶδω. ἰσο.
†† Vide Ap.

18 Ἀγαθοεργεῖν, πλε-
τεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς,
εἰμεταδότῃς ¹⁹ εἶναι, κοι-
νωνικούς·
19 Ἀποθησαυρίζοντας
ἑαυτοῖς ²⁰ θεμέλιον κα-
λόν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα
²¹ ἐπιλάβωται ²² τῆς ται-
ωνίου ζωῆς.
20 Ὁ Τιμόθεε, τὴν
²³ παρακαταθήκην φυ-
λαξον, ἐκτροπόμενος
τῆς βεβήλησ ἢ κενοφω-
νίας, καὶ ἀντιθέσεις τῆς
ψευδωνύμου γνώσεως·
21 Ἦν ἴνες ἐπαγγελλο-
μενοι, περὶ τὴν πίστιν
²² ἠστοχῆσαν· ἢ χάρις
²³ μετὰ σοῦ. δ' Ἀμήν. ††

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἡ ΠΡΟΣ

ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Κεφ. α'.
ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος
Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θε-
ληματος Θεοῦ, κατ' ἐ-
παγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ,
2 Τιμοθέω ἀγαπητῷ
τέκνω, χάρις, ἔλεος, εἰ-
ρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς,
καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν.
3 Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ,
ᾧ λατρεύω ἀπὸ ⁴ προγό-
νων ⁵ ἐν καθαρᾷ ⁶ συνει-
δήσει, ὡς ἰδιαίλειπτον

A. D. 65.
* ἡμέρας ἐπι-
ποθῶν-α.
1 εἶδω. ἰσο.
2 μεμνημένος.
3 2 Pe. 1. 3.
† λαβῶν-εἰ.
4 1 Ti. 1. 5.
5 δικαιοσύνη.
6 1 Ti. 5. 4.
† σοφ. ἐν κα-
θαρᾷ συν-
ειδήσεως
ἀδιόλεστον
τοῦ Ἰησοῦ.
7 Ac. 23. 1.
8 κείθω.
9 α. ἀνέφερα.

ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνησίαν
ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκ-
τός καὶ ¹ ἡμέρας.
4 Ἐπιποθῶν σε ⁵ ἰδεῖν,
2 μεμνημένος σου τῶν
δακρύων, ἵνα χαρᾶς πλη-
ρωθῶ·
5 ⁶ Ὑπόμνησιν ⁷ λαμ-
βάνων τῆς ἐν σοὶ ⁸ ἀνυ-
ποκρίτου πίστεως, ἣτις
⁹ ἐνώκησε πρῶτον ἐν τῇ
μάμμῃ σου Δωδέκι καὶ
τῇ μητρὶ σου Εὐνείκῃ
¹⁰ πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν
σοὶ.⁹

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ, Β. ΙΙ.

6 Δι' ἣν αἰτίαν ¹ ἀναμνησκῶ σε ² ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τῷ Θεῷ, ὃ ³ ἔστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου.

7 Οὐ γὰρ ⁹ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα ¹⁰ δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγαπῆς καὶ σωφρονισμοῦ.

8 Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῆς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ· ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ.

9 Τῷ ¹² σώσαντος ἡμᾶς, καὶ καλέσαντος κλησεὶ ἀγία, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν ¹³ πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν ⁹ δοθείσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ¹⁶ πρὸ χρόνων αἰώνιων.

10 Φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ¹⁷ ἐπιφανείας τοῦ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁹ καταργήσαντος ²¹ μὲν τὸν θάνατον, ²² φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου.

11 Εἰς ὃ ²⁷ ἐτέθη ἐγὼ ²⁸ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν.

12 Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω· ἀλλ' οὐκ ἐπαισχυνομαι. ³¹ Οἶδα γὰρ ὅτι ³³ πεπίστευκα, καὶ ³⁴ πέπεισμαι ὅτι δυνατὸς ⁷ ἔστι τὴν ³⁵ παραθήκην

A. D. 65.

1 Mar. 11. 21.

2 1Ti. 1. 16.

3 Ge. 45. 27.

4 Jno. 14. 21.

5 Ro. 1. 11.

6 1Ti. 1. 10.

7 εἰμί.

8 ἀκούω.

9 δίδωμι.

10 Pa. 89. 41.

11 ἀποστρέφω, Ti. 1. 14.

12 σώζω.

13 Ro. 8. 28.

14 ἀναψύχω, Ek. 23. 12.

15 Ro. 16. 25.

9 ἐπαισχύνθη-ν.

16 ἐπαισχύνομαι.

17 1Ti. 6. 14.

18 γίνωμαι.

† σπουδαιώ-ν.

19 κ. ἐν σαρκί.

20 ζητέω.

21 Lu. 13. 7.

22 εὐρίσκω.

23 Lu. 11. 36.

24 ch. 4. 8.

25 κ. τοῖς ἀγίοις.

26 διακονέω.

† μοι, f.

27 τίθημι.

28 1Ti. 2. 7.

29 Ac. 9. 22.

30 1Ti. 6. 12.

6 Conj. διά τῶν πολλῶν μαρτύρων ταῦτα.

31 εἶδω, Γμα.

32 παρατίθημι, παρτέω.

34 πείθω, v. 5.

|| παρακαταθήκη-ν.

36 1Ti. 6. 20.

36 διδάσκω.

μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

13 ² ὑποτίπωσιν ⁴ ἔχει ⁶ ὑγιαίνοντων λόγων, ὧν παρ' ἐμοῦ ⁸ ἤκουσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

14 Τὴν καλὴν παρακαταθήκην φύλαξον διὰ Πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.

15 ³¹ Οἶδας τοῦτο, ὅτι ¹¹ ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ⁷ ἔστι Φίγελλος καὶ Ἐρμογένης.

16 ⁹ Δῶψ ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ· ὅτι πολλακίς με ¹⁴ ἀνέβουξε, καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ ¹⁶ ἐπηρεχίνθη.

17 Ἀλλὰ ¹⁸ γινόμενος ἐν Ῥώμῃ, [†] σπουδαιότερον ²⁰ ἐζητήσέ με, καὶ ²² εὔρε.

18 ⁹ Δῶψ αὐτῷ ὁ Κύριος ²² εὔρειν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ²⁴ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ ²⁵ ²⁶ δεικνόνσης, ἰ βέλτιον σὺ γινώσκεις.

Κεφ. β'.

Σὺ οὖν, τέκνον μου, ²⁹ ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

2 Καὶ ἃ ⁸ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ ³⁰ διὰ ⁹ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα ³² παραθήθης πιστοῖς ἰσθραήλοις, οἵτινες ἱκανοὶ ⁷ ἔσονται καὶ ἑτέρους ³⁶ διδάξαι.

3 * Σὺ οὖν ¹κακοπάθησον, ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Οὐδεὶς στρατευόμενος [†] ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσασθε ἀρέσῃ.

5 * Ἐάν δέ καὶ ⁸ ἄβλητις, οὐ στεφανοῦται, εἰ μὴ ⁹ νομίμως ⁸ ἄβλησῃ.

6 Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν.

7 Νόει ἂ λέγω ^{††} ἰδὲ γάρ σοι ὁ Κύριος συνέσιν ἐν πᾶσι.

8 Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ¹² ἐγγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου.

9 * Ἐν ^ψ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς ¹⁶ κακῆργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ ²¹ δέδεται.

10 Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ²² ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχῃσι τῆς ²³ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου.

11 Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ ²⁶ συνεπεθανομεν, καὶ ²⁸ στήξομεν.

12 Εἰ ²⁹ ὑπομένομεν, καὶ ³¹ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, καὶ κείνος ἀρνήσεται ἡμᾶς.

13 Εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκείνος πιστὸς μένει·

A. D. 65.

8 Συγκακοπάθησον-Α.

1 γ. β. α. 4. 5.

† ἀρνήσασθαι

γὰρ ἑαυτῶν-δ

† τῷ Θεῷ-ε

2 2 Ρα. 2. 30.

3 Θεοῦ-ε.

|| λογομαχεῖν-ε.

84 γὰρ ἄβλητ.

α. ἐν ἄβλητ-π

2 2 Ρα. 2. 6.

4 Γα. 2. 10.

5 παρίστημι.

6 Ρω. 14. 18.

7 Ρτ. 3. 6.

8 ἀβλήτ.

9 1 Τι. 1. 8.

10 παρίστημι.

11 1 Ιω. 10. 9.

†† ἀβλήτ-δ.

12 ἀβλήτ.

13 ἀβλήτ.

14 ἔγω.

15 ἐπιμα.

16 Λα. 23. 32.

17 ἀσπασίμ.

1 Τι. 1. 9.

18 γίνωμαι.

19 1 Τι. 1. 11.

20 Ηε. 5. 12, 14.

21 ἀβλήτ.

22 Λα. 18. 7.

Col. 3. 12.

1 Τι. 5. 21.

23 α. ἀβλήτ.

24 ἔγωμαι.

25 συνεκακοπάθησον.

Ματ. 14. 31.

26 γινώσκω.

27 ἀρνήσασθαι.

28 Ρω. 6. 8.

29 κερύω-ε.

20 Ηε. 10. 23.

21 Ια. 1. 12.

22 Ρω. 9. 20.

23 1 Κο. 4. 8.

24 2 Κο. 4. 7.

† ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται.

14 Ταῦτα ὑπομιμνήσκε, διαμαρτυρούμενος ἐμπροσθέν τοῦ Κυρίου μὴ ^{||} λογομαχεῖν, ^{**} εἰς οὐδὲν χρησίμων, ἐπὶ ² κατατροφῇ τῶν ἀκρόντων.

15 ⁴ Σπύδατον σεαυτὸν ⁶ δοκιμὸν ⁵ παρατήσασθε τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ⁷ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

16 Τίς δὲ βεβήλοις κενοφωσίας ¹⁰ περιστάσας ἐπὶ πλείον γὰρ προκόψουσι ἀσεβείας.

17 Καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γὰρ γραμνα ¹¹ νομίζω ^{††} ¹⁴ ἔξει· ἢν ¹⁵ ἔστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητὸς.

18 Οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ¹⁷ ἠστόχησαν, λέγοντες ¹⁸ τὴν ἀνάστασιν ἤδη ¹⁹ γεγονέναι· καὶ ¹⁹ ἀματρέπουσι τὴν τῶν πίστιν.

19 ¹⁹ Ὁ μέντοι ²⁰ στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ²¹ ἔσθηκεν, ἔχων τὴν σφραγίδα ταύτην· ²⁶ Ἐγὼ Κύριος τοὺς ¹⁵ ὄντας αὐτοῦ· καὶ ²⁷ ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομαζόμενος τὸ ὄνομα ἢ Χριστοῦ.

20 Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ¹⁵ ἔστι μόνον σκεῆ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ³⁰ ξύλινα καὶ ³² ὀστράκινα· καὶ ² ἂ μὲν εἰς τιμὴν ² ἀ δὲ εἰς ἀτιμίαν.

21 Ἐἶν οὖν τε ¹ ἔκκα-
θάρη ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων,
² ἔσται σκευὸς εἰς τιμὴν,
³ ἡγιασμένον, ⁴ καὶ ⁵ εὐ-
χρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς
πάν ἔργον ἀγαθόν ⁶ ἡτοι-
μασμένον.

22 Τὰς δὲ νεωτερικὰς
ἐπιθυμίας φεῦγε· διώκε
δὲ δικαιοσύνην, πίστιν,
ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ
τῶν ¹² ἐπικαλουμένων
τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς
καρδίας.

23 Τὰς δὲ μωρὰς καὶ
ἀπαιδεύτους ζητήσεις
¹⁵ παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι
¹⁷ γεννώσι ¹⁸ μάχας.

24 Δὲλον δὲ Κυρίῳ ἢ δεῖ
¹⁹ μάχεσθαι, ἀλλ' ²¹ ἤπιον
³ εἶναι πρὸς πάντας, ²² δι-
δακτικόν, ἀνεξικακόν,

25 Ἐν πραύτητι ²³ παι-
δεύουσα τὰς ²⁵ ἀνιδεαλι-
θεμένους· ²⁷ μήποτε ²⁹ ὄψῃ
αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν
εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας·

26 Καὶ ³⁰ ἀνανήψωσιν
ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου
παγίδος, ³¹ ἐξωγημένοι
ἰπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου
θέλημα.

Κεφ. γ'.

ΤΟΥΤΟ δὲ τὴν γίνωσκε,
ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις
³⁴ ἐνοστήσουσι καιροὶ
³⁵ χαλεποί.

2 Ἔσονται γὰρ οἱ ἄν-
θρωποι φίλαντοι, φι-
λάργυροι, ³⁵ ἀλαζόνες,
ὑπερήφανοι, βλασφη-

A. D. 65.

- 1 1 Co. 5. 7.
2 Lu. 6. 35.
* 5 χηρτοί, -α
3 εἰμί.
4 Ro. 1. 31.
5 ἀγάπην.
6 1 Ti. 3. 11.
7 ch. 4. 11.
8 Lu. 6. 16.
9 ἡτοιμάσω.
10 Ae. 19. 36.
11 τρυφῶ.
† πάντων.
12 Ae. 2. 21.
13 Ro. 2. 20.
14 ἀπειθεῖς.
15 ch. 1. 3.
16 Mat. 10. 13.
17 γεννάω.
18 Lu. 14. 18.
19 2 Co. 7. 5.
‡ ἀχμαλω-
τίζοντες - α.
20 σαρκεῶ.
21 Jno. 6. 52.
22 1 Ti. 3. 2.
23 1 Th. 2. 7.
§ ὁ ἴδιος.
24 ch. 2. 23.
|| ἀντικειμέ-
νω - α.
25 ἀντιδιατί-
θημι.
26 ἔρχομαι.
27 2 Co. 6. 9.
** Μαμ-
βρῆς - α.
28 ἀδύστημι.
29 δίδωμι.
30 ἀναθήνω.
31 ζῶργία.
32 καταφθεί-
ρω. [τε - α.
†† γινώσκω.
33 Ro. 1. 28.
34 ἐπίτημά.
35 Mat. 8. 28.
36 γίνομαι.
37 παρακο-
λήθω Lu. 1. 3.
‡S Ro. 1. 30.

μοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς,
² ἀχάριστοι, ἀνόσιοι,
³ ἄστοργοι, ⁴ ἄσπονδοι,
⁶ διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἄ-
νήμεροι, ἀφιλάγαθοι,
⁴ ⁸ Προδοταί, ¹⁰ προπε-
τεῖς, ¹¹ τετυφωμένοι, φι-
λήδονοι μᾶλλον ἢ φιλό-
θεοι·

5 Ἐχοντες ¹³ μόρφωσιν
εὐσεβείας, τὴν δὲ δύν-
αμιν αὐτῆς ¹⁴ ἠρηνημένοι.
Καὶ τούτους ἀποτρέπον.

6 Ἐκ τούτων γὰρ ³ εἰσιν οἱ
ἐνδόνοντες εἰς τὰς ¹⁶ οἰκίας,
καὶ ¹ ἀχμαλωτεῖοντες ὅτ' αἰ-
γυαλικαῖρα ²⁰ σεσωρευμέ-
να ἀμαρτίας, ἀγόμενα
ἐπιθυμίαις ποικίλαις· §

7 Πάντοτε μαθήνοντά,
καὶ μηδέποτε εἰς ²⁴ ἐπί-
γνωσιν ἀληθείας ²⁶ ἐλ-
θεῖν δυνάμενα.

8 Ὅν τρόπον δὲ Ἰανῆς
καὶ ** Ἰαμβρῆς ²⁸ ἀντέ-
στησαν Μωϋσεῖ, οὕτως
καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ
ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι ³² κά-
τεφθαρμένοι τὸν νῦν, ³³ ἀ-
δόκιμοι περὶ τὴν πίστιν.

9 Ἄλλ' οὐ προκόψωσιν
ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἀνοία
αὐτῶν ἔκδηλος ³ ἔσται
πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων
³⁶ ἐγένετο.

10 Σὺ δὲ ³⁷ παρηκολού-
θηκός μου τῇ διδασκα-
λίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προ-
θέσει, τῇ πίστει, τῇ μα-
κροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ
ὑπομονῇ

11 Τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ¹ ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις² οἷοις διωγμους³ ὑπένεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ⁵ ἐρρύσατο ὁ Κύριος.

12 Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ⁷ ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ⁹ διωχθήσονται.

13 Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χειρόν, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.

14 Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ¹³ ἔμαθες καὶ ¹⁴ ἐπιστάθης, εἰδώς παρὰ ἑτίνος ¹³ ἔμαθες.

15 Καὶ ὅτι ἀπὸ ¹⁵ βρέφους ² τὰ ἱερὰ γράμματα ¹⁷ οἶδας, τὰ δυνάμενά σε ¹⁹ σοφίσαι εἰς σωτηρίαν, διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

16 Πᾶσα γραφή, θεόπνευστος, καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ¹⁷ ἵνα ²⁰ ἄρτιος ²² ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν ²³ ἐξηρισμένος.

Κεφ. δ'.

26 ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΑΙ ὅσον ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ μέλ-

A. D. 65.

- 1 ἡλιουαι. καὶ-δ.
2 κρυόσση.
3 ἐκαθάρω.
4 ἰδιόσημα.
5 ῥύω.
6 Ματ. 14. 11.
7 ἴδω.
8 cf. Phi. 4. 10.
9 ῥύω.
10 ἐλέγχο.
† προθυμῶ-ν.
11 ἀρίτω.
† παρ' ἑτέρου ἐπισημίας-α.
12 cf. ch. 3. 6.
Ro. 12. 20.
5 τίτω-ν.
13 μαθητῶ.
14 πιστάθ.
15 Lu. 1. 41, 44.
Ac. 7. 19.
1 Pe. 2. 2.
16 ἐκτρέψω.
|| κῆφος, ἐν τῷ κωδ.-α.
17 ἴδω.
18 ver. 17.
Lu. 1. 1.
Ro. 4. 21.
19 σοφίζω.
Ps. 119. 8.
Ecc. 38. 24.
2 Pe. 1. 16.
20 Phi. 2. 17.
21 ἀγωνίζομαι.
Lu. 13. 24.
1 Co. 9. 25.
1 Ti. 6. 12.
Col. 1. 29.
•• ῥέλιος-α.
22 εἶμι.
23 ἑκαθάρω.
Ac. 21. 5.
24 ῥύω.
25 τηρέω.
26 Ac. 18. 5.
1 Ti. 5. 21.
27 ἀποδείξωμαι.

λοντος κρίνειν ⁷ ζῶνται καὶ νεκροῖς ⁸ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ ^κ τῆ βασιλείαν αὐτοῦ.

2 ² Κήρυξον τὸν λόγον, ⁴ ἐπίστηθι ⁶ εὐκαίρως, ἀκαιρως¹⁰ ἔλεγχον, ἐπιτίμησον, παρακάλεισον ἐν πάσῃ [†] μακροθυμίᾳ ^κ διδαχῇ.

3 ²² Ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαίνουσης διδασκαλίας ἐκ ¹¹ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ ² τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἐσονται ¹² ἐπισωρεύουσι διδασκάλους, κηθόμενοι τὴν ἀκοήν.

4 Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοῖς μύθοις ¹⁶ ἐκτραπήσονται.

5 Σὺ δὲ ^{||} κῆφος ἐν πάσι, κακοπάθησον, ἔριον ποιήσον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου ¹⁵ πληροφόρησον.

6 Ἐγὼ γὰρ ἦδη ²⁰ σπέδομαι, ^κ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ⁴ ἐφέστηκε.

7 Τοῦ ἀγῶνα τοῦ καλοῦ ²¹ ἠγωνίσαι, τὸν δρόμον ²⁴ τετέλεκα, τὴν πίστιν ²⁵ τηρήκα.

8 Λοιπὸν, ἀποκεῖται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης τέφανος, ὃν ²⁷ ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτῆς· οὐ μόνον δὲ ἔμοι, ἀλλὰ καὶ ^α πάσι τοῖς

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ, Β. ΙV.

¹ ἠγαπήκωσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

⁹ Σπούδασον ³ ἔλθειν πρὸς με ταχέως·

¹⁰ Δημᾶς γάρ με ² ἐγκατέλειπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ⁸ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονικίην· Κρήσκης εἰς Ἰταλίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν.

¹¹ Λουκᾶς ⁹ ἔστι μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτῶ· ⁹ ἔστι γάρ μοι εὐχρηστος εἰς διακονίαν.

¹² Τυχικὸν δὲ ¹¹ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον.

¹³ Τὸν ὕφαιλόνην δὲ ¹² ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρφω, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας.

¹⁴ Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ¹⁴ ἐνεδείξατο· †† ¹⁵ ἀποδῶν αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ·

¹⁵ Ὅν καὶ σὺ φυλάισσ· λίαν γάρ ¹⁶ ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις.

¹⁶ Ἐν τῇ πρώτῃ μου ¹⁷ ἀπολογία οὐδεὶς μοι ¹⁸ συμπαραγέμετο, ἀλλὰ

A. D. 65.

- ¹ ἀγαπάω.
² ἐγκαταλείπω, Mat. 27. 46.
³ ἔρχομαι.
⁴ λογιζομαι, Ro. 4. 3; 5. 3.
⁵ παρίστημι.
⁶ ἐπὶ τὴν ἀπόστολόν μου.
⁷ ἀκούσῃσι-εἰ.
⁸ ἴδω.
⁹ παρέομαι.
[†] Γαλλίαν, π.
⁹ εἰμί.
¹⁰ σώζω.
¹¹ ἀποπέμψω.
[†] Πρίσκου-λας-π.
[†] φαυλόνην-π.
^{||} Vide App.
¹² ἀπολείπω He. 4. 6, 9.
¹³ μένω.
¹⁴ * Μηλα-τῶ-π. alii conij. Μηλίτη.
¹⁴ ἐνδείκνυμαι.
^{††} ἀποδείκνυμαι-δ.
¹⁵ ἀποδείκνυμαι.
¹⁶ ἀνθίστημι Ac. 13. 8.
¹⁷ Ac. 22. 1.
¹⁸ συμπαραγίνομαι, Lu. 23. 45.
^{††} al. * ἔλθω-σο ἐν εἰρήνῃ.

πάντες με ² ἐγκατέλιπον μὴ αὐτοῖς ⁴ λογισθεῖν.

¹⁷ Ὁ δὲ Κύριος μοι ⁵ παρέστη, καὶ ⁶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῆ, καὶ ⁴ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ⁷ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος.

¹⁸ Καὶ ¹⁷ ῥύσεται με ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ ¹⁰ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτῆ τὴν ἐπουράνιον· ἣ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

¹⁹ Ἀσπασαι † Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, †† καὶ τὸν Ὀνησιφόρον οἶκον.

²⁰ Ἐραστός ¹³ ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ. Τρόφιμον δὲ ¹² ἀπέλιπον ἐν * * Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα.

²¹ Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ³ ἔλθειν. Ἀσπάζεταί σε Εὐβουλος, καὶ Ποῦδης, καὶ Λίνος, καὶ Κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.

²² * Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ⁴ Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. †† ⁵ Ἀμήν. ††

ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α'.
ΠΑΥΛΟΣ δούλος Θεῷ,
 ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, κατὰ πίστιν
 ἐκλεκτῶν Θεοῦ, κ' ἐπίγ-
 νωσιν ἀληθείας τῆς κατ'
 εὐσέβειαν.

2 Ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰ-
 ωνίου, ἣν ἔπηγγειλατο
 ὁ ἀψευδὴς Θεός ἄπρὸ
 χρόνων αἰώνων,

3 Ἐφάνέρωσε δὲ και-
 ροῖς ἰδιοῖς τὸν λόγον αὐ-
 τοῦ, ἐν κηρύγματι ὃ ἐ-
 πιστεύθη ἐγὼ κατ' ἐπι-
 ταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡ-
 μῶν Θεοῦ.

4 Τίτω γνησίῳ τέκνῳ
 κατὰ κοινὴν πίστιν, χά-
 ρις, ἡ εὐλογία, εἰρήνη ἀπὸ
 Θεοῦ πατρὸς, καὶ Κυ-
 ρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
 σωτῆρος ἡμῶν.

5 Τοῦτο χάριν || 10 κα-
 τέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ,
 ἵνα τὰ λείποντα ἐπι-
 διορθώσῃ, καὶ 11 κατασ-
 τήσῃ κατὰ πόλιν πρεσ-
 βυτέρους, ὡς ἐγὼ σοι
 12 διαταξάμην.

6 Εἴ τις ἔστιν ἀνέγ-
 κλητος, μιᾶς γυναίκος
 ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστά,
 μὴ ἐν κατηγορίᾳ 14 ἀσω-
 τίας, ἢ 15 ἀνυπότακτα.

7 Δεῖ γὰρ τὸν 16 ἐπίσ-

A. D. 65.

1 εἰμί.

2 διάκονον - n

2 2 Pe. 2. 10.

† αἰσχρολό-

γον, - n.

† φιλότι-

μον, - n.

3 ἐπαγγέλλω

4 Ro. 16. 25.

2 Ti. 1. 9.

5 φανερόν

6 ch. 2. 9.

Lu. 2. 34.

Ac. 13. 45.

28. 19, 23.

7 πιστεύω,

1 Ti. 1. 11.

8 cf. Ga. 6. 3.

9 κατ' - a.

9 ver. 7.

1 Ti. 2. 3, 8.

1 Pe. 5. 3.

|| ἀνάγκη - i.

10 καταλείνω

11 ἐπιδιορ-

θώσῃ, - n.

11 καθήκον μ.

12 διατάσσω.

13 2 Co. 13. 10

confes.

Ro. 11. 32.

14 Ep. 5. 18.

1 Pe. 4. 4.

15 ver. 10.

1 Ti. 1. 9.

He. 2. 8.

16 Ac. 20. 28.

Phl. 1. 1.

1 Ti. 3. 2.

1 Pe. 2. 25.

17 1 Ti. 1. 4.

4. 7.

2 Ti. 4. 4.

2 Pe. 1. 16.

Ecc. 20. 19.

κοπον ἀνέγκλητον ἵεῖ-
 ναι, ὡς Θεῷ οἰκονόμον,
 μὴ αὐθάδη, μὴ ὀρέϊλον,
 μὴ πάροιναν, μὴ πλήκ-
 τιν, μὴ τ' αἰσχροκερδῆ.

8 Ἀλλὰ ἱφιλόξενον,
 φιλάγαθον, σώφρονα, δί-
 καιον, ὄσιον, ἐγκρατῆ.

9 Ἀντεχόμενον τοῦ κα-
 τὰ τὴν διδασχὴν πιστοῦ
 λόγου, ἵνα δυνατὸς ἦ
 10 καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ
 διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνου-
 σῃ, καὶ τοὺς 6 ἀντιλέ-
 γοντας ἐλέγχειν.

10 Ἐἰσὶ γὰρ πολλοὶ
 10 καὶ ἀνυπότακτοι, μα-
 ταιολόγοι καὶ φρενα-
 παταί, μάλιστα οἱ ἐκ
 περιτομῆς.

11 Οὐς δεῖ ἐπιστομι-
 ζεῖν οἷτινες ὅλους οἴ-
 κους ἀνατρέψουσιν, διδάσ-
 κοντες ἂ μὴ δεῖ, 9 αἰσ-
 χροῦ κέρδους χάριν.

12 Εἰπέ τις ἐξ αὐτῶν
 ἴδιος αὐτῶν προφήτης.
 Κρήτες δεῖ ψεῦσαι, κακὰ
 θηρία, γαστέρες ἀργαί.

13 Ἡ μαρτυρία αὐτῆ
 13 ἔστιν ἀληθῆς· δεῖ ἢ
 αἰτίαν ἐλέγχε αὐτοὺς
 13 ἀποτόμως, ἵνα ὑγαι-
 νωσιν ἐν τῇ πίστει.

14 Μὴ προσέχοντες ἡ-
 δαίκοις 17 μύθοις, κ' ἐντο-

λαῖς ἀνθρώπων ἵαποσρεφομένων τὴν ἀλήθειαν.

15 Πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς τοῖς δὲ μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις ἕδεν καθαρὸν, ἀλλὰ μεμιάνται αὐτῶν καὶ οὖτος καὶ ἡ συνείδησις.

16 Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναί, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, ὀδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς, καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

Κεφ. β'.
ΣΥ δὲ λάλει ἅπρῃπεί τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ. 10 Πρεσβύτεας, σεμνῆς, σώφρονας, φιλάδοντορας, πῖστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ

3 Πρεσβυτέρους ὡσαύτως ἐν καταστάσει ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλησ, μὴ οἶνω πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους

4 ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας, φιλάδοντορας εἶναι, φιλοκτήτορας,

5 Σώφρονας, ἀγνῆς, οἰκτροῦς, ἀγαθῆς, ὑποτασσόμενας τοῖς ἰδίους ἀνδράσι, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ βλασφημηται.

6 Τὸς νεώτερος ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν

7 Περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τῶν καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἡ ἀδιαφθορί-

A. D. 65.

1 2 Ti. 1. 15.

2 Ro. 2. 7.

3 μισαίνω.

4 Jno. 18. 28.

4 α. μερίδος.

γ. γνώμη.

5 ἐντρέπω.

6 ἡμῶν-α.

6 εἶδω.

7 α. παρακα-

λεῖ.

† ὑποτασσέ-

σθαι ἐν πᾶ-

σιν-π.

8 Pr. 17. 15.

9 εἰμί.

10 Mat. 3. 15.

1 Co. 11. 13.

11 α. δεῖ.

12 Lu. 1. 15.

13 ch. 1. 9, 13.

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

† ἰηνητῷ σωτ-

αν, σεμνότητά, ἄφθορσίαν,

8 Λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωτον, ἵνα ὁ ἐξ ἐνυκίας ἐντραπῆ, μὴδὲν ἔχων περὶ ἡμῶν λέγειν φαῦλον.

9 Ἐδῆλως ἰδίους δεσπότης ἵποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστως εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας

10 Μὴ νοσφιζόμενος, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένης ἀγαθῆς ἵνα τὴν διδασκαλίαν τῆ τοῦ σωτῆρος ἐμῶν Θεοῦ κοσμοῦσιν ἐν πᾶσιν.

11 Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις

12 Παίδεῦσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρονῶς καὶ δικαίως εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι

13 Προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τῆ μεγάλης Θεῆ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ

14 Ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσθαι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθαρῶς ἑαυτῶν λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων.

15 Ταῦτα λάλει, καὶ παρακάλει, καὶ ἐλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς. Μηδεὶς σου περιφρονεῖτω.

Κεφ. γ'
ΥΠΟΜΙΜΝΗΣΚΕ αὐ-
 τοὺς ἄρχαίς ⁴ καὶ ἑξ-
 ουσίαις ὑποτάσσεσθαι,
³ πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν
 ἔργον ἀγαθὸν ἐτοιμοὺς
⁷ εἶναι.

² Μηδένα βλασφημεῖν,
⁶ ἀμάχουτ' εἶναι, ἐπικει-
 κείς, πᾶσαν ἐνδεικνυμέ-
 νους πράγματα πρὸς πᾶν-
 τας ἀνθρώπους.

³ Ἥμεν γάρ ποτε καὶ
 ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς,
 πλανώμενοι, δουλεύον-
 τες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδο-
 ναῖς ποικίλαις, ὅν κα-
 κία κ' φθόρον διάγοντες,
 † στυγητοί, μισῶντες ἀλ-
 λήλους.

⁴ Ὅτε δὲ ἡ ¹² χρηστό-
 της καὶ ἡ ¹³ φιλανθρω-
 πία ¹⁵ ἐπεφάνη τοῦ σω-
 τῆρος ἡμῶν Θεοῦ,

⁵ Οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ¹⁷
 ἐν δικαιοσύνῃ ἦν ¹⁹ ἐ-
 ποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ
 κατὰ τὸν αἰτῶ ἔλεον ²⁰ ἐ-
 σωσεν ἡμᾶς, διὰ ²¹ λου-
 τροῦ ²³ καλιγγενεσίας,
 καὶ || ²⁴ ἀνακαινώσεως
 Πνεύματος ἁγίου,

⁶ Οὐ ²⁵ ἐξέχεεν ἐφ' ἡ-
 μᾶς πλουσίως, διὰ Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆ-
 ρος ἡμῶν

⁷ Ἴνα δικαιωθέντες τῇ
 ἐκείνου χάριτι, κληρονό-
 μοι ²⁶ γενώμεθα κατ' ἐλ-
 πίδα ζωῆς αἰωνίου.

Β Πιστὸς ὁ λόγος· καὶ

A. D. 65.

- 1 Ro. 8. 28.
 1 Co. 15. 24.
 Ep. 1. 21.
 Col. 1. 18.
 Re. 3. 14.
 2 1 Ti. 1. 7.
 3 Ac. 5. 29, 32.
 4 προσηγορία,
 1 Ti. 3. 4, 5, 12
 5. 17.
 5 πιστέω.
 6 1 Ti. 3. 3.
 7 εἰμί.
 8 περιτήνηται,
 2 Ti. 2. 16.
 9 Ho. 7. 18.
 * al. transp.
 10 1 Ti. 4. 7.
 11 ἀουτρίφω.
 † μισητοί, -n.
 12 Ro. 2. 4.
 3. 12.
 11. 22.
 2 Co. 6. 8.
 Ga. 5. 22.
 Ep. 2. 7.
 Col. 3. 12.
 13 Ac. 28. 2.
 14 πέμπω.
 15 ἐπιφάνω,
 ch. V. 11.
 Lu. 1. 79.
 16 ἔρχομαι.
 † σοφ. Νεό-
 πολίτ'
 17 κ. δευτέρω.
 § 2-n.
 18 κρίνω.
 19 πλούω.
 20 πείρω.
 21 Ep. 5. 26.
 22 προσηγο-
 ρία, Ac. 15. 3.
 23 Mat. 19. 28.
 || διά-φ.
 24 Ro. 12. 3.
 cf. Col. 3. 10.
 25 ἐκείνου.
 26 γένωμαι.
 ** Vide Ap.

περὶ τούτων βούλομαι
 σε ² διαβεβαιουῦσθαι, ἵνα
 φροντίξωσι καλῶν ἔρ-
 γων ⁴ προϊστασθαι οἱ ⁵ πε-
 πιστεωκότεροι ⁴ τῶν Θεῶν.
 Ταῦτά ⁷ ἐστὶ τὰ καλὰ
 καὶ ἀφέλιμα τοῖς ἀν-
 θρώποις.

⁹ Μωρὰ δὲ ζητήσεις,
 καὶ γενεαλογίας, καὶ ἔ-
 ρειν, κ' μάχας νομικῶν
⁶ περιστασῶ ⁷ εἰσὶ γὰρ
⁹ ἀνωφελεῖς κ' μάταιοι.

¹⁰ Αἰρετικὸν ἀνθρώπον
 μετὰ μίαν ^{κ'} δευτέραν*
 νοουθεσίαν ¹⁵ παραίτου

¹¹ Εἰδὼς ὅτι ¹¹ ἐξέσ-
 τραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ
 ἀμαρτάνει, ⁷ ὡγ' αὐτοκα-
 τάκρητος.

¹² Ὅταν ¹⁴ πέμψω Ἀρ-
 τεμιᾶν πρὸς σε ἡ Τυχι-
 κόν, σπουδάσον ¹⁶ ἐλ-
 θεῖν πρὸς με εἰς ⁴ Νικό-
 πολιν· ἐκεῖ γὰρ ¹⁸ κέκρι-
 κα παραχευήσασθαι.

¹³ Ζηνᾶν τὸν νομικόν
 καὶ Ἀπολλῶν σπουδαίως
²² πρόπεμψον, ἵνα μη-
 δὲν αὐτοῖς λειπῇ.

¹⁴ Μανθανέτωσαν δὲ
 καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν
 ἔργων ⁴ προϊστασθαι εἰς
 τὰς ἀναγκαίας χρείας,
 ἵνα μὴ ⁷ ὡσιν ἄκαρποι.
 Ἀσπάζονται σε οἱ μετ'
 ἐμοῦ πάντες.

¹⁵ Ἀσπασαί τοὺς φι-
 λούντας ἡμᾶς ἐν πίστει.
 Ἡ χάρις μετὰ πάντων
 ὑμῶν. δ' Ἀμήν! **

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἡ ΠΡΟΣ

ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν,

2 Καὶ Ἀφφία τῇ ἁγαπητῇ, καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, ἐκ τῆς κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίας.

3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Ἐνχαριστῶ τῷ Θεῷ ἄμω, πάντοτε μνησίαν σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσειχῶν μου,

5 Ἀκούων σου τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους.

6 Ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργῆς γένηται ἐν ἐπιγνωσεὶ παντὸς ἀγαθοῦ τῷ ἐν ἡμῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν.

7 Ἐν χάριν γὰρ ἔχομεν πολλὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα

A. D. 62.

1 ἀναπαύω.
2 3νο. 7. 4.
3 Mar. 1. 27.
6. 27.

Ac. 23. 2.
4 Ep. 5. 4.
Col. 3. 18.

* ἀδελφῶν, -δ.
5 Pbi. 2. 25.
6 εἰμί.

† conj. κρησθεύτης.
7 κ. οδορ.
8 γεννώω.

Ἰμω πάντοτε, μνησίαν-π.
9 2 Ti. 2. 21.
4. 11.

6 ἐκπεμψά σοι-ί.
10 ἀναπίμπω Lu. 23. 7.
11, 15.

11 Lu. 1. 78.
12 προσλαμβάνω.
13 Ac. 2. 42.

14 βούλομαι.
15 γίνομαι.
16 Col. 1. 9.
2. 2.
3. 10.

2 Ti. 2. 25.
Tit. 1. 1.

** Ἰργου-φ.
†† ἡμῶν, -ί.
17 θέλω.
11. Χαρίων-ε.
16 Ἰσχω-ί.

τῶν ἁγίων ἀναπέπαιται διὰ σοῦ, ἀδελφέ.

8 Διὸ πολλὴν ἐν Χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσει σοι τὸ ἀνῆκον.

9 Διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιῶτος ὧν ὡς Παῦλος ἡρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

10 Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, Ὀνήσιμον.

11 Τὸν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δὲ σοι καὶ ἐμοὶ εὐχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα.

12 Σὺ δὲ αὐτὸν, τοῦτέστι, τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, προσλαβοῦ.

13 Ὅν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἑμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῆ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου.

14 Χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθὸν σαῖ, ἀλλὰ κατὰ ἐκούσιον.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

15 Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο
 ἔχωρισθὴ πρὸς ἑώραν, ἵνα
 αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς¹

16 Οὐκέτι ὡς δούλον,
 ἀλλ' ὑπὲρ δούλον, ἀδελ-
 φὸν ἀγαπητὸν, μάλιστα
 ἔμοι, πόσω δὲ μᾶλλον
 σοι καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν
 Κυρίῳ;

17 Εἰ οὖν ἔμε ἔχεις
 κοινωνόν, προσλαβῶ
 αὐτὸν ὡς ἐμέ.

18 Εἰ δέ τι ἠδίκησέ
 σε ἢ ὀφείλει, τῆτο ἔμοι
 ἔλλόγει.

19 Ἐγὼ Παῦλος ἔγρα-
 ψα τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἐγὼ
 ἀποτίσω ἵνα μὴ λέγω
 σοι ὅτι καὶ σεαυτὸν μοι
 προσοφείλεις.

20 Ναι, ἀδελφέ, ἐγὼ
 σου ὀναίμην ἐν Κυρίῳ²

A. D. 63.

1 χάρις, Ἄσ. 1. 4.
 1 Co. 7. 10,
 11, 15.

2 ἔμοι.
 3 σπλάγχνα.
 Ἐν Χ. πα-
 ποιθῶν-σ.

† Χριστῶ-σ.
 3 πείθω.
 4 Lu. 8. 10.

5 προσλαμ-
 βάνω.
 † με-σ.

6 χαρίζομαι.
 7 ἀδικῶ,
 Mat. 26. 13.
 Lu. 10. 19.

8 Ro. 6. 12.
 9 γράφω.
 9 Ἀσπάζο-
 ται-α.

10 Ro. 16. 7.
 Col. 4. 10.
 11 Ex. 21. 19.
 Lu. 24. 18.

|| Vide App.

ἀνάπαυσόν μου τὰ
 σπλάγχνα ἐν ἡ Κυρίῳ.

21 ³ Πειποιθῶς τῇ ὑπα-
 κοῇ σου ἐγραψά σοι, εἰ-
 δὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω
 ποιήσεις.

22 Ἄμα δὲ καὶ ἐτοι-
 μαζέ μοι ξενίαν ἐλπίζω
 γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευ-
 χῶν ὑμῶν ἠχαρισθήσο-
 μαι ὑμῖν.

23 Ἡ Ἀσπάζονται σε,
 Ἐπαφροῆς, (ὁ ¹⁰ συναγμά-
 λωτός μου ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ)

24 Μάρκος, Ἀρίταρχος,
 Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργ-
 γοι μου.

25 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ με-
 τὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν.
 Ἡ Ἀμήν. ||

ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α'.

ΠΟΛΥΜΕΡΩΣ καὶ ¹πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς ²λαλήσας τοῖς πατέρας ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ³ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τοῦτων ⁴ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ,

⁵ὃν ⁶ἔθηκε κληρονόμον πάντων, ἃ δ' οὐ καὶ τοὺς αἰῶνας ⁷ἐποίησεν.

⁸Ὅς ⁹ὦν ἀπαύγασμα τῆς δόξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς ¹⁰ὑποστάσεως αὐτοῦ, ¹¹φέρων τε τὰ πάντα τῆ ρήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ¹²δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ¹³ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ¹⁴ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς ¹⁵μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς ¹⁶

¹⁷ὡς ποσούτης κρείττων ¹⁸γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὡς διαφανώτερον παρ' αὐτοῖς ¹⁹κεκληρονόμηκεν ὄνομα,

²⁰Τίνι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων ²¹ὁ υἱὸς μου εἰ σὺ, ἐγὼ σήμερον ²²γενήνηκά σε; Καὶ πάλιν ²³Ἐγὼ ²⁴ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτός ²⁵ἔσται μοι εἰς υἱόν;

A. D. 63.

1 4 Mac. 2. 31.

2 ch. 11. 28.

3 λαλήω.

4 ἐσχάτου-α.

5 Ps. 97. 7.

6 τίθημι.

7 sup. ἔδωκε ἢ

8 Ps. 104. 4.

9 πνεύμα-α.

10 ch. 11. 3.

11 ποιῶ.

12 εἰμί.

13 α. λέγει.

14 ἠθέλος σου

15 ὁ Θεὸς εἰς-α.

16 φανερώσ-α.

17 Ps. 45. 6, 7.

18 ch. 3. 14.

19 ἢ ἡ. σ. ο. πῖσσω μακ ἢ

20 al. αὐτοῦ,

21 ἀγαπᾶω.

22 μεσίω.

23 καθίζω.

24 χρίω.

25 ch. 8. 1.

26 α. ὁ Θεός,

27 ὁ θ. σου ἔ-λασκω-α.

28 pro ὁ Θεός.

29 α. τόποις.

30 Lu. 1. 14, 44

31 γίνομαι.

32 ch. 3. 1, 14.

33 κληρονόμω. [27.]

34 Ps. 102. 25.

35 θεμελιώσω.

36 Ps. 2. 7.

37 γεννῶω. [28.]

38 διαμνηστέω-

39 2 Sa. 7. 14.

³⁰Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν ³¹πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει ³²Καὶ προσκυνήσάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ.

³³Καὶ πρὸς μὲν τοῖς ἀγγέλους λέγει. Ὁ ³⁴ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.

³⁵Πρὸς δὲ τὸν υἱόν ³⁶Ὁ ³⁷ἠθέλος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος ³⁸ῥάβδος εὐθύτητος ἢ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου

³⁹Ἡγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ⁴⁰ἐμίσησας ἀνομίαν διὰ τοῦτο ⁴¹ἐχρισέ ⁴²Ἦσε ⁴³ὁ Θεός, ὁ Θεός σου ἔλαιον ⁴⁴ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς ⁴⁵μετόχους σου.

⁴⁶Καὶ ⁴⁷Σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ⁴⁸ἐθεμελιώσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου ⁴⁹εἰσὶν οἱ οὐρανοί.

⁵⁰Ἴλιθοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ ἕξ διαμένεις καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται.

12 Καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον *1 ἐλίξεις αὐτοὺς,† καὶ 3 ἀλλαγῆσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς 5 εἶ, καὶ τὰ ἔτη σε οὐκ 7 ἐκλείψουσιν.

13 Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἰρηνικέ ποτε· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν 9 θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;

14 Οὐχὶ πάντες 5 εἰσὶ 11 λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς 15 διακονίαν ἀποσελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

Κεφ. β΄.

ΔΙΑ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν 17 τοὺς ἀκουσθεῖσι, μὴ ποτε 19 παραρῶμεν.

2 Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος 21 ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοή 23 ἔλαβεν ἔνδικον μισθολογίαν·

3 Πῶς ἡμεῖς 23 ἐκφενξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν 22 λαβοῦσα λαλεισθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς 25 ἐβεβαιώθη·

4 Συνέπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι, καὶ ποικίλαις δυνάμεσι, καὶ Πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

A. D. 63.

* ἀλλάξεις-π

1 ἄλλοι-π, Ps. 102. 27.

† ὡς ἰμάνων-π.

2 ὑποπόδιον-π.

3 ἀλλάσσω, Ro. 1. 23.

1 Co. 15. 51. Ps. 105. 21.

4 Lu. 2. 1.

Ac. 11. 28.

5 εἰμί.

6 διαμαρτυροῦμαι.

7 ἐκλείψω.

8 Ps. 8. 4..5.

† τίς-π.

9 τίθημι.

Ps. 110. 1.

10 ἑλαττώω, Jno. 3. 30.

11 Nu. 4. 12,

26.

12 Jno. 6. 7.

Ac. 5. 34.

13 κ. χρόνον, v. διάστημα.

14 τεφανόω.

2 Ti. 2. 5.

15 Ac. 1. 17, 25

6. 1.

2 Co. 9. 12.

16 καθίστημι.

17 κ. τὸν κύριον.

18 ἀφήμι.

19 Pr. 3. 21.

20 δοῦμαι.

21 γίνομαι.

22 λαμβάνω.

23 ἐκφείγω.

5 χωρίς-π.

24 πρόσω.

|| αὐτῷ δε΄

π-π.

25 βεβαιώσω.

26 ἔγωγε.

27 ch. 12. 2.

Ac. 3. 15.

5. 31.

28 τελειώσω.

5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις 3 ὑπέταξε τὴν 4 οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν.

6 6 Διεμαρτύρατο δὲ πού τις, λέγων· 8 1 Τι 5 ἔστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμήσκη αὐτοῦ· ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν;

7 10 Ἡλάττωσας αὐτὸν 12 βραχύ 13 τι παρ' ἀγγέλους· δόξῃ καὶ τιμῇ 14 ἐστεφάνωσας αὐτόν, 6 καὶ 16 κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σε. 1

8 Πάντα 2 ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν 18 ἀφῆκεν αὐτῷ ὑποτάκτον· ἢν δὲ οὐκ ὠρῶμεν αὐτῷ 19 ἅπαντα 2 ὑποτεταγμένα.

9 Τὸν δὲ βραχύ 13 τι παρ' ἀγγέλους 10 ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα τῷ θανάτου, δόξῃ καὶ τιμῇ 14 ἐσεφανωμένον, ὅπως ἡχάρητι Θεοῦ ὑπὲρ πάντων γεέσῃται θανάτου.

10 24 Ἐπρεπε γὰρ ἡ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλὰς υἱὸς εἰς δόξαν 26 ἀγαγόντα, τὸν 27 ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων 28 τελειώσαι.

11 Ὁ, τε γὰρ ἀγιαζῶν καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι,

ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν
αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται
ἀδελφοὺς αὐτὸς καλεῖν,

12 Λέγων· Ἰ' Απαγγελῶ
τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελ-
φοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκ-
κλησίας ὑμνήσω σε.

13 Καὶ πάλιν· Ὁ Ἐγὼ
ἴσομαι ἡ κεκοιθῆς ἐπ'
αὐτῶν. Καὶ πάλιν· Ἰ' Ἰ-
δοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία
ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός.

14 Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία
13 κεκοιθῆνκε ἡ σαρκὸς
καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς
παραπλησίως 16 μετέσχε
τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ
θανάτου καταργήσῃ τὸν
τὸ κρίτος ἔχοντα τοῦ
θανάτου, τουτέστι, τὸν
διάβολον·

15 Καὶ 16 ἀπαλλάξῃ
τούτους ὅσοι φόβῳ θανα-
τάτου διὰ παντὸς τοῦ
17 ζῆν ἔνοχοι ἦσαν ἰδου-
λείας.

16 Οὐ γὰρ δήπου ἀγ-
γέλων ἐπιλαμβάνεται,
ἀλλὰ σπέρματος Ἀβρα-
ὰμ ἐπιλαμβάνεται·

17 Ὅθεν 19 ὤφειλε κατὰ
πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁ-
μοιωθῆναι, ἵνα ἐληήμων
21 γένηται καὶ πιστὸς ἄρ-
χιερεὺς τὰ 22 πρὸς τὸν
Θεόν, εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι
τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ.

18 Ἐν ᾧ γὰρ 24 πέπον-
θεν αὐτὸς πειρασθεῖς,
δύναται τοῖς πειραζομέ-
νοις βοηθῆσαι.

A. D. 63.

1 Pz. 22, 22, 25

2 I Co. 1. 26.

Ep. 4. 1.

Ph. 2. 14.

2 Th. 1. 11.

3 Pz. 1. 10.

3 ch. 1. 9.

4 Jno. 13. 16.

2 Co. 8. 23.

Ph. 2. 25.

5 ch. 4. 14.

2 Co. 9. 13.

1 Ti. 6. 12,

13.

6 2 Sa. 22. 3.

7 εὐφ. Γρος.

8 ε. ἦν πίσ-

9 κείθω.

10 Is. 6. 18.

11 διδάμ.

12 ἀξίω.

13 κοιθῆ.

14 αἵματος ἡ

σαρκός, -δ.

14 ch. 9. 2, 6.

Mat. 11. 10.

Mar. 1. 2.

Lu. 1. 17.

1 Pz. 2. 20.

16 μετήχω.

† παθημά-

των, -f.

16 ἀπαλλάσ-

17 ἴσω. [ου-

1 σοσ]. δαι-

λίως.

† αὐτοῦ, -α.

17 ἴ-.

18 Ro. 4. 2.

1 Co. 8. 6.

19 ἐφέλω.

20 κατήχω.

21 γίνομαι.

22 Pz. 95. 7..

11.

23 i.e. κατὰ

τὰ ἀήκου-

ρα.

24 πέσχω.

25 ver. 15.

Pz. 95. 6.

Κεφ. γ'.

ΟΘΕΝ, ἀδελφοὶ ἄγιοι,
2 κλήσεως ἐπιφανίῃ 3 μέ-
τοχοι, κατανοήσατε τὸν
4 ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα
τῆς 5 ὁμολογίας ἡμῶν
6 Χριστὸν Ἰησοῦν·

2 Πιστὸν 7 ὄντα τῶ ποι-
ήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ
Μωσῆς 8 ἐν ὅλῳ τῶ οἴκῳ
αὐτοῦ.

3 Ἰλιείονος γὰρ δόξης
οὗτος παρὰ Μωσῆν 12 ἡ-
ξίωται, καθ' ὅσον πλείο-
να τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ
14 κατασκευάσας αὐτόν·

4 Πᾶς γὰρ οἶκος κατα-
σκευάζεται ὑπὸ τινος, ὁ
δὲ 4 τὰ ἵ πάντα κατα-
σκευάσας, Θεός.

5 Καὶ Μωσῆς μὲν πι-
στὸς ἐν ὅλῳ τῶ οἴκῳ
αὐτοῦ, ὡς θεράπων, εἰς
μαρτύριον τῶν λαληθη-
σομένων·

6 Χριστὸς δὲ, ὡς υἱὸς
ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ·
11 οὗ οἴκος ἴσομεν ἡμεῖς,
εἰςπερ τὴν παρρησίαν
καὶ τὸ 18 καίχημα τῆς
ἐλπίδος μέχρι τέλους
βεβαίαν 20 κατάσχωμεν.

7 Διὸ, καθὼς λέγει τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον 22 Σή-
μερον ἐάν τῆς φωνῆς
αὐτοῦ ἀκούσητε,

8 Μὴ σκληρύνετε τὰς
καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῶ
25 παραπικρασμῶ, κατὰ
τὴν ἡμέραν τοῦ πειρῆ-
μοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ·

9 Οὐδ' ἐπέφρασαν * με
οἱ πατέρες ὑμῶν, 3 ἐδο-
κίμασάν με, καὶ εἶδον
τὰ ἔργα † μου τεσσαρά-
κοντα ἔτη.

10 Διὸ 4 προσέχθισα
τῇ γενεᾷ ἰεκείνῃ, καὶ
εἶπον Ἄει 7 πλανῶνται
τῇ καρδίᾳ αὐτοὶ δὲ
οὐκ 8 ἐγνώσαν τὰς ὁδοὺς
μου.

11 Ὡς 11 ὤμοσα ἐν τῇ
ὀργῇ μου Ἐἰ 12 εἰσελευ-
σονταὶ εἰς τὴν καταπαυ-
σίν μου.

12 Βλέπετε, ἀδελφοί,
μήποτε 13 ἔσται ἐν τινὶ
ὑμῶν 15 καρδία πονηρὰ
ἀπιστίας, ἐν τῷ 17 ἀποσῆ-
ναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος.

13 Ἄλλα παρακαλεῖτε
ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡ-
μέραν, ἄχρις 19 οὐ τὸ ση-
μερον καλεῖται ἵνα μὴ
σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν
ἀπάτη τῆς ἁμαρτίας.

14 Μέτοχοι γὰρ 22 γε-
γόναμεν τοῦ Χριστοῦ,
εάν περ τὴν 11 ἀρχὴν τῆς
ᾧ ὑποστάσεως μέχρι τέ-
λους βεβαίαν 23 κατά-
σχωμεν.

15 Ἐν τῷ λέγεσθαι
Σήμερον εἰάν τῆς φωνῆς
αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ
*† σκληρύνητε τὰς καρ-
δίας ὑμῶν, ὥς ἐν τῷ πα-
ραπικρασμῷ.

16 *† Τινὲς γὰρ ἀκού-
σαντες *† 25 παρεπικρα-
ναν, ἀλλ' οὐ πάντες οἱ

A. D. G.

- 1 παράβα.
- 2 ἰδέτε ἀπρ.
- 3 ἀπιστίας.
- 4 κατὰ τὸν ἵ-
στορ.
- 5 ἐπὶ τὸν ἵ-
στορ.
- 6 ἐπὶ τὸν ἵ-
στορ.
- 7 Ματ. 24. 4.
- 8 εὐκ. 11. 31.
- 9 γινώσκου.
- 10 δόξα μου.
- 11 ὤμοσα.
- 12 εἰσερχο-
- 13 εἰμί. (Ματ.
- 14 φροῦδου.
- 15 Ματ. 12. 34.
- 16 ε. 3. 11, 12.
- 17 ἀπιστίας.
- 18 α. ἰ. ἡμῶν.
- 19 Ματ. 19. 20.
- 20 α. τοῦ χρέ-
του. (17.
- 21 εὐκ. 10. 16.
- 22 σκληρύνω-
σι.
- 23 γίνωμαι.
- 24 ἀρχὴν-α.
- 25 πίστους-α.
- 26 κατὰ.
- 27 εἰσερχο-
μεθα οὐκ-α.
- 28 εὐκ. 95. 11.
- 29 † σκληρύνω-
τε-α.
- 30 † Τινὲς-α.
- 31 παρεπι-
κρασαν
- 32 ἀλλ'-α.
- 33 παρεπι-
κρασαν.
- 34 ε. ἡμέρας.
- 35 εὐκ. 2. 1, 3.
- 36 εὐκ. 2. 1, 3.
- 37 εὐκ. 2. 1, 3.
- 38 εὐκ. 2. 1, 3.
- 39 καταπαύω.

2 ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου
διὰ Μωσῆως.

17 Τίσι δὲ 4 προσέχθισα
τεσσαράκοντα ἔτη; Οὐ-
χι τοῖς * 5 ἁμαρτήσασιν,
ὧν τὰ κῆλα 6 ἔπεσεν ἐν
τῇ 7 ἔρημῳ;

18 Τίσι δὲ 11 ὤμοσε μὴ
12 εἰσελευσθῆναι εἰς τὴν
καταπαύσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ
τοῖς 8 ἀπειθήσασιν;

19 Καὶ βλέπομεν ὅτι
οὐκ 10 ἠδυνήθησαν 12 εἰσ-
ελθεῖν δι' ἀπιστίας.

Κεφ. δ'.

14 ΦΟΒΗΘΩΜΕΝ οὖν μὴ
ποτε, καταλειπομένης
ἐπαγγελίας 12 εἰσελθεῖν
εἰς τὴν 16 καταπαύσιν αὐ-
τοῦ, δοκῇ τις * ἐξ ὑμῶν 14
15 ὑστερηθῆναι.

2 Καὶ γὰρ 12 ἔσμεν 22 εὐ-
ηγηλισμένοι, καθάπερ
καί ποτε οἱ ἄλλοι οὐκ ὠφε-
λησεν ὁ 23 λόγος τῆς ἀ-
κοῆς ἐκείνης, μὴ * 21 συγ-
κεραμῆνος τῇ πίστει
* τοῖς ἀκούσασιν.

3 11 Εἰσερχόμεθα γὰρ
εἰς τὴν καταπαύσιν οἱ
πιστεύσαντες, καθὼς εἴ-
ρηκεν 24 Ὡς 11 ὤμοσα ἐν
τῇ ὀργῇ μου, εἰ 12 εἰσ-
ελεύσονται εἰς τὴν κατα-
παύσιν μου καίτοι τῶν
ἔργων ἀπὸ καταβολῆς
κόσμου 22 γεννηθέντων.

4 Εἶρηκε γὰρ πῶς περὶ
τῆς ἐβδόμης 26 οὕτω
27 Καὶ 22 κατέκασεν ὁ
Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδό-

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, V.

μη ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.

5 Καὶ ἐν τούτῳ πάλιν Εἰς ⁴ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπανσιν μου.

6 Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται ⁴ τινας εἰσελθεῖν εἰς αὐτὴν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ ⁴ εἰσῆλθον δι' ἀπειθείαν.

7 Πάλιν τινὰ ὀρίζει ἡμέραν, σήμερον, ἐν ⁷ Δαβὶδ λέγων, μετὰ τοσούτου χρόνου καθὼς [†] ¹¹ εἰρηται. Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν.

8 Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς ¹³ κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ¹⁵ ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας.

9 Ἄρα ἀπολείπεται ¹⁷ σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ.

10 Ὁ ¹⁰ Ἰησοῦς εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπανσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ¹³ κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὡσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός.

11 ²¹ Σπουδάζωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπανσιν ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι ²⁸ πέσῃ ἡς ²³ ἀπειθείας.

12 ²⁵ Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργῆς, καὶ τομιώτερος ὑπὲρ πάντων μάχαιραν ²⁷ δίστο-

A. D. 63.

- 1 Ex. 26. 28.
2 ch. 2. 4.
3 Jos. 11. 23.
3 1Th. 5. 23.
4 εἰσερχομαι
5 σώματος.
† μελῶν.-π.
5 εἰμί.
6 τετραχλι-
7 τοςμα.
7 κ. τοῖς ψαλ-
8 μοις τοῦ.
8 κ. ἐστὶ.
9 ἀρχιερα-
10 Mar. 7. 3.
Ac. 3. 11.
2Th. 2. 15.
Re. 2. 14.
15. 25.
11 εἶπω.
† προεῖρη-
12 ται.-δ.
12 ch. 3. 1.
10. 23.
13 καταπαύω
14 ch. 10. 34.
Job 2. 11.
15 λαλῶ.
5 πεπερασμέ-
16 νων.-δ. alii
17 vsqj. πε-
18 λασμῶν.
16 περὶ αὐ-
17 Le. 23. 22.
et cf.
Ex. 16. 20.
10 lxx.
18 λαμβάνω.
19 εὐρίσκω.
20 2Ti. 4. 3.
21 Ep. 4. 3.
2 Pe. 1. 10.
22 καθέστημι.
23 ch. 3. 18.
24 i. e. κατὰ
25 τὰ πράγ-
26 ματα.
25 εἶπω.
26 ch. 3. 10.
27 Re. 1. 16.
28 πίετω.

μον, καὶ ¹ δίκνοόμενος ἄχρι ² μερισμοῦ ³ ψυχῆς τε ⁴ καὶ ⁴ πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ [†] μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐνομιῶν καρδίας.

13 Καὶ οὐκ ⁵ ἔστι κτίσις ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ πάντα δὲ γυμνά καὶ ⁶ τετραχλισημένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

14 Ἐχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, ⁹ διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ¹⁰ κρατῶμεν τῆς ¹² ὁμολογίας.

15 Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον ¹⁴ συμπαθεῖναι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, [§] ¹⁶ πεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας.

16 Προσερχόμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χριτοῦ, ἵνα ¹⁸ λάβωμεν ἔλεον, καὶ χάριν ¹⁹ εὐρωμεν εἰς ²⁰ εὐκαίρων βοήθειαν.

Κεφ. ε'.

ΠΑΣ γὰρ ἀρχιερεὶς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων ²² καθίσταται ²⁴ τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρον [†] τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν.

2 Μετροπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ ²⁶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ

αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν*

3 Καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἐαυτῆ προσφέρειν ^{2*} ὑπὲρ ἁμαρτιῶν.

4 Καὶ οὐχ ἑαυτῶ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ ^δ ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ ^δ ὁ Ἰακώβ.

5 Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς ἔχ ἑαυτὸν ^δ ἐδόξασε ^γ γεννηθῆναι ἀρχιερεῖα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτὸν ⁹ Υἱὸς μου ¹⁰ εἰ σὺ, ἐγὼ σήμερον ¹¹ γεγέννηκά σε.

6 Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει ¹³ Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

7 Ὅς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δῆσεις τε καὶ ¹⁷ ἰκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου, μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων ¹⁹ προσευχῆς, καὶ ^{**} εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς ²² εὐλαβείας,

8 Καίπερ ¹⁰ ὢν υἱὸς, ²³ ἔμαθεν ἀφ' ὧν ²⁴ ἔπαθε τὴν ὑπακοήν.

9 Καὶ ²⁶ τελειωθείς ⁷ ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου.

10 Προσαγορευθεὶς ὑπὸ τῆ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

A. D. 63.

1 Eecus.4.29

2 s. θυμα.

* περι-ε.

† διδασκασθαι-π. (π.

† ὁμᾶς τινα-

3 Ga. 4. 3, 9.

Col. 2.8,20.

4 s. μόνον.

5 δοξάζω.

6 s. Ἰακ.

7 ἱερομα.

8 I Co. 2. 6.

Ph. 3. 15.

9 Ps. 2. 7.

9 και-φ.

|| ἀκμή-φ.

10 εἰ.μ.

11 γεννάω.

12 Je. 4. 19.

13 Ps. 110.4.

14 γοναίζω,

ch. 12. 11.

15 s. ἔργατα.

16 Ro. 14. 1.

I Co. 12. 10.

17 2Mac.3.18

18 ἀρίσμα.

19 προσφέρειν.

20 c. 6.11,12.

21 Col. 3. 14.

** εἰσακουσθεὶς, ἀπὸ

τῆς εὐλαβείας (καὶ

δ. v.) Ἰμα-

θεν,-π.

22 ch. 12.28.

23 μαρτύριον.

24 πάσχω.

†† βαπτισ-

μῶν, διδα-

χῆς, alii

βαπτισμῶν

διαδοχῆς,-π

25 Mat.25.46

†† παραπε-

σόντας πά-

λιον,-π.

26 ch. 2. 10,

I. u. 13. 32.

11 Περί οὗ πολλοὶ ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ ¹ καθροὶ ⁷ γεγονάτε ταῖς ἀκοαῖς.

12 Καὶ γὰρ ὀφείλοντες ¹⁰ εἶναι διδασκαλοὶ διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ [†] διδάσκειν ἑαυτῶν, τίνα τὰ ³ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ καὶ ⁷ γεγονάτε χρεῖαν ἔχοντες γάλακτος, καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς.

13 Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος, ⁴ ἀπειροσ ⁶ λόγῳ ^δ δικαιοσύνης (νήπιος γὰρ ^{||} ¹⁰ ἐστὶ.)

14 ⁸ Τελείων δὲ ¹⁰ ἐστὶν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἔξιν τὰ ¹² αἰσθητήρια ¹⁴ γυμνασμένα ¹⁵ ἔχοντων πρὸς ¹⁶ διακρίσιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

Κεφ. ζ'.

ΔΙΟ ¹⁵ ἀφέντες τὸν τῆς ²⁰ ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν ²¹ τελειότητα φερώμεθα· μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν.

2 ^{††} Βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεως τε χειρῶν, ἀνατάσεως τε νεκρῶν, καὶ ²⁵ κρίματος αἰωνίου.

3 Καὶ τοῦτο ^{||} ποιήσομεν, ἐὰν περ ἐπιτρέπη ὁ Θεός.

4 Ἀδύνατον γὰρ τοῖς

ἅπαξ ¹ φωτισθέντας, γευσασμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ ² μετόχους ³ γεννηθέντας Πνεύματος ἁγίου,

5 Καὶ καλὸν γευσασμένους Θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε ⁷ μέλλοντος αἰῶνος,

6 Καὶ ⁹ παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυρῶντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ¹⁰ παραδειγματίζοντας.

7 Ἢ γὰρ ἡ πιῶσα τὸν ἔπ' αὐτῆς πολλύκις ἐρχόμενον ὑετὸν, καὶ τικτούσα ¹¹ βοτάνην εὐθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ

8 Ἐκφέρουσα δὲ ἀκύνθος καὶ τριβόλου, ἀδόκιμος, καὶ κατάρως ἐγγίης, ἧς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.

9 ¹⁴ Πεικείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείττονα καὶ ¹⁵ ἐχόμενα ¹⁷ σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν.

10 Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεός ¹⁹ ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ ⁶ τοῦ ²¹ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ²³ ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες.

11 Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἔκτιστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν

A. D. 63.

1 ch. 10. 32.

Lu. 11. 36.

Jno. 1. 9.

Ep. 1. 18.

2 Ti. 1. 10.

Ro. 18. 1.

21. 21. 23.

23. 5.

2 ch. 10. 22.

1 Th. 1. 5.

3 ch. 1. 9.

3. 1, 14.

4 γίνωμα.

5 ch. 5. 11.

6 1 Co. 11. 1.

Ep. 5. 1.

1 Th. 1. 6.

7 Mat. 12. 32.

Mar. 3. 29.

8 Ro. 2. 4.

Ep. 4. 2.

Ja. 5. 10.

9 παραπεσόντας πάλιν.

10 Mat. 1. 19.

Je. 13. 22.

Eze. 28. 7.

† Εἰ μὴ.

Ge. 22. 16, 17.

11 Ex. 9. 22.

12 Lu. 18. 7.

Ja. 5. 7.

13 α. ἔσται.

14 πείθω,

Ro. 15. 14.

2 Ti. 1. 5, 12.

15 ch. 12. 28.

1 Ti. 1. 19.

16 ἀδικία.

17 α. ἔσται.

18 ver. 18.

19 ἐπιλανθάνω.

20 μεμνησθῆναι.

21 1 Th. 1. 3.

22 ἐνεδείκνυμι.

23 ἔχω.

24 ἄμετρον.

25 ἐπιθυγχαίρω.

ἐνεδείκνυσθαι σπουδῆν πρὸς τὴν ² πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους

12 Ἴνα μὴ ⁵ ἄνωθοι ⁴ ἡγήνησθε, ⁶ μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ ⁸ μακροθυμίας κληρονομοῦντων τὰς ἐπαγγελίας.

13 Τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγελάμενος ὁ Θεός, ἔπει κατ' οὐδενός ²³ εἶχε μείζονος ὁμόσαι, ²⁴ ὡμοσε καθ' ἑαυτοῦ,

14 Λέγων· Ἢ μὴ εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε.

15 Καὶ οὕτω ¹² μακροθυμήσας ²⁵ ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας.

16 Ἀνθρώποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὁμιλοῦσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας ¹³ εἰς βεβαίωσιν ὁ ὄρκος.

17 Ἐν ᾧ περισσώτερον βουλόμενος ὁ Θεός ¹⁶ ἐπιδείξει τοῖς κληρονομοῖς τῆς ἐπαγγελίας τὸ ¹⁸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ²⁰ ἐμεσίτευσεν ὄρκω

18 Ἴνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρηῖσται τῆς προκειμένης ἐλπίδος

19 Ἦν ὡς ἀγκυρὰν ²³ ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ

τε και βασιλεία, ε. αὐτοκράτορα οὐκ ἐπὶ τῷ αὐτοκράτῳ
 τῷ αὐτοκράτῳ βασιλείᾳ
 3^ο Ὅταν προέβησαν
 ἰσχυροὶ ἄλλοι ἐπιβλήσαντες
 βασιλεία, αὐτὰ τοῦ ἑβραίου
 Μελαχισδέκ προέβησαν
 6 γενεαλογεῖται εἰς τὴν αἰ-
 ῶνα.

Κεφ. ζ.

ΟΥΤΟΣ τῶν ὁ Μελαχ-
 σδέκ, βασιλεὺς Σαλα-
 μόνος τοῦ Θεοῦ τοῦ ἱ-
 εραίου, ὁ συνστήσας
 Ἰβραὴμ ὁ συνστήσας
 ἄπο τῆς 6 κόπῃ τῶν βα-
 σιλέων, καὶ εὐλογήσας
 αὐτόν

2^ο Ὡ, καὶ 7 δεκάτην ἀπὸ
 πάντων 8 ἐβράισεν Ἰβ-
 ραὴμ πρῶτον μὲν ἐμ-
 πνεύσας βασιλεὺς
 δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ
 καὶ βασιλεὺς Σαλαμῶν ὁ
 11 ἐπι βασιλείᾳ εἰρήνης

3^ο Ἀπάτωρ, ἰμῆτωρ, ἀ-
 γενεαλόγητος μῆτε ἄρ-
 χην ἡμερῶν μῆτε ζωῆς
 τέλος ἔχων 12 ἀφρομο-
 σμένος δὲ τῶν υἱῶν τοῦ
 Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ
 15 διηνεκές.

4 Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος
 αὐτός, ψ καὶ δεκάτην
 Ἰβραὴμ 18 ἔδωκεν ἐκ
 τῶν ἰεροθυρίων ὁ 20 πα-
 τριαρχῆς.

5 Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν
 υἱῶν Λευὶ τὴν ἱερατείαν
 λαμβάνοντες, ἐντολὴν
 ἔχουσι 23 ὑποδεκατοῦν

A. B. C.

- 1 α. α. α.
- 2 α. α. α.
- 3 α. α. α.
- 4 α. α. α.
- 5 α. α. α.
- 6 α. α. α.
- 7 α. α. α.
- 8 α. α. α.
- 9 α. α. α.
- 10 α. α. α.
- 11 α. α. α.
- 12 α. α. α.
- 13 α. α. α.
- 14 α. α. α.
- 15 α. α. α.
- 16 α. α. α.
- 17 α. α. α.
- 18 α. α. α.
- 19 α. α. α.
- 20 α. α. α.
- 21 α. α. α.
- 22 α. α. α.
- 23 α. α. α.

τῶν λαῶν αὐτῶν τῶν ἱε-
 ραίων, καὶ οὕτως, καὶ οὕ-
 ῶς ἄλλοις ἰσχυροῦς, αὐτοκρά-
 2 ὁ ἐβραϊσθέντες ἐκ τῶν
 ἰσχυρῶν Ἰβραίων

6 Ὁ δὲ αὐτὸς ἐπιβλήσαν-
 τες ἐπὶ αὐτοῦ, 5 δεδου-
 κήσαντες τοῦ Ἰβραίου, ε.
 τοῦ ἔχοντος τὴν ἐπιταγῆ-
 λαι εὐλογήσας.

7 Ἰσχυρὸς δὲ καὶ ἐπιβ-
 λῶντας, τὸ ἔλαττον
 ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἐ-
 λογήσας.

8 Καὶ αὐτὸς μὲν δεκάτας
 ἀπεθνήσκοντες ἀφῆραν
 καὶ λαμβάνουσιν ἐκεί-
 9 δε, 9 μαρτυροῦμενος ὅτι
 10 ζῆ.

9 Καὶ, ὅτι ἔπος εἶπεν,
 διὰ Ἰβραὴμ καὶ Λευὶ ὁ
 δεκάτας λαμβάνουσιν 5 δε-
 δεκάτῳται

10 Ἐπι γὰρ ἐν τῇ ἁγ-
 γίᾳ τοῦ πατρὸς 11 ἦν,
 ὅτε 12 συνστήσας αὐτῶν
 ὁ Μελαχισδέκ.

11 Εἰ μὲν οὖν 14 τελει-
 ωσις διὰ τῆς Ἀσιατικῆς
 15 ἱερωσύνης 11 ἦν ὁ Λα-
 ὄς γὰρ ἐπὶ αὐτῇ 17 γενε-
 μοθέτητο ἵτις ἐπιχρῆσα,
 κατὰ τὴν τάξιν Μελαχ-
 σδέκ ἕτερον 18 ἀνίστασ-
 θαι ἱερεῖα, καὶ οὐ κατὰ
 τὴν τάξιν Ἰακώβ λέγεσ-
 θαι

12 21 Μελαχισθέντες γὰρ
 τῆς ἱερωσύνης, ἐξ ἀνάγκ-
 ης καὶ νόμου 23 μεταθε-
 σις γίνεται.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, VII.

13 Ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας ¹ μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς ² προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ.

14 Πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰουδα ³ ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν εἰς ἡν φυλῆν † οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωσῆς ἐλάλησε.

15 Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ⁴ ἔστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδέκ ⁵ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος,

16 Ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς † σαρκικῆς ⁶ γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκατάλυτον.

17 Ὁ Μαρτυρεῖ γάρ ⁷ ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

18 ⁸ Ἀθέτησις μὲν γὰρ ⁹ γίνεται ¹⁰ προαγούσης ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἄσθενές ¹¹ κὶ ¹² ἀνωφελές.

19 ¹³ Οὐδὲν γὰρ ¹⁴ ἔτελειωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγή δὲ κρειττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ.

20 Καὶ καθ' ὅσον ἡ χωρὶς ὀρκωμοσίας, οἱ μὲν γὰρ, χωρὶς ὀρκωμοσίας ¹⁵ εἰσὶν ἱερεῖς ¹⁶ γεγονότες.

21 Ὁ δὲ, μετὰ ¹⁷ ὀρκωμοσίας, διὰ τῷ λέγοντος πρὸς αὐτόν ¹⁸ ὁ Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται οὐ ἱερεὺς εἰς

A. D. 63.

- 1 μετέσχω.
 2 1 Co. 11. 25.
 3 προσέσχηκε-ἀλλή προσέσχηκε.
 4 προσέσχω.
 5 Eccl. 29. 15.
 6 ἀνατίλλω, Mat. 4. 16. Mar. 4. 6. Ja. 1. 11. 2 Pe. 1. 19.
 † περὶ ἱερωσύνης οὐδέν-ε.
 7 εἰμί.
 8 ἀνίσταται.
 9 Lu. 13. 11.
 10 σαρκίως-ε.
 11 ζῶμα.
 12 ζῶμα.
 13 μαρτυρεῖται-ε.
 14 ὁ ἱερεὺς-ε.
 15 πρῶτον, ch. 2. 10. Mat. 13. 15.
 16 χωρίζω.
 17 ch. 9. 26.
 18 προάγω.
 19 Tit. 3. 9.
 20 Ac. 2. 27. 1 Ti. 2. 8. Tit. 1. 8. Re. 15. 4.
 21 οὐδένα-ε.
 22 τελείωσιν.
 23 ε. ἐκάντην.
 24 ε. ἀμαρτίαν.
 25 ver. 28. Eccl. 17. 18. Esdr. 8. 93.
 26 ἀναφέρειν.
 27 ὀρκωμοσίας.
 28 ε. ὀρκωμοσίας.
 29 ε. καθίσταται.
 30 ch. 2. 10. 5. 9. Lu. 13. 32. Jno. 19. 28.

τὸν αἰῶνα ¹⁹ κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ²⁰.)

22 Κατὰ τοσούτον κρειττονος ²¹ διαθήκης ²² γεγονεν ²³ ἔγγυος Ἰησοῦς.

23 Καὶ οἱ μὲν, πλείονες ²⁴ εἰσὶν ²⁵ γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν.

24 Ὁ δὲ, διὰ τὸ μένειν αὐτόν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην.

25 Ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ ²⁶ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ²⁷ ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.

26 Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ²⁸ ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ²⁹ ὁσῖος, ἄκακος, ἀμίαντος, ³⁰ κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν ³¹ γενόμενος.

27 Ὃς ἄκ ἔχει καθ' ἡμέραν ³² ἀνάγκην, ὡσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, εἰτα τῶν ³³ τοῦ λαοῦ τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, εαυτόν ³⁴ ἀνενέκτας.

28 Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπου κατιστησὶν ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθενεῖαν ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας τῆς ³⁵ μετὰ τὸν νόμον, ³⁶ οἶόν εἰς τὸν αἰῶνα ³⁷ τετελειωμένον.

Κεφ. η'.
 1 **ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ** δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ² ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
 2 Τῶν ἁγίων λειτουργός, καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἁληθινῆς, ἣν ³ ἔπηξεν ὁ Κύριος, ⁴ καὶ οὐκ ἄνθρωπος.

3 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρα τε καὶ θυσίας ¹⁰ καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τουτον ὃ ¹¹ προσενέγκη.

4 Εἰ μὲν ¹³ γὰρ ¹³ ἦν ¹⁵ ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ¹³ ἦν ἱερεὺς, ¹³ ὅντων ὧν ἱερέων ¹ τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα·

5 Οἷτινες ¹⁷ ὑποδείγματα καὶ ¹⁹ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, ²⁰ καθὼς ²¹ κεχηρμάτιζαι Μωσῆς, μελλῶν ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν· ²² Ὅρα γὰρ, φησί, ²³ ποιήσης πάντα κατὰ τὸν ²⁴ τύπον τὸν ²⁵ δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει.

6 Νυνὶ δὲ ²⁷ διαφορωτέρας ²⁸ τέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ¹³ ἐστὶ διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις ³⁰ νενομοθέτηται.

7 Ἡ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ¹³ ἦν ἄμεμπτος, οὐκ

A. D. 63.

1 Ac. 22. 28.
 2 ἱπτάω.
 3 καθίζω.
 4 Ro. 9. 18.
 5 Jo. 31. 21. 24.
 6 πήγνονμι.
 7 ἐπιλαμβάνω.
 8 εἰς τὴν, v. 22.
 9 ἔδωκα.
 10 καθίστημι.
 11 προσφέρειν.
 12 ἁμείνω.
 13 οὐκ-α.
 14 εἰμί.
 15 μέλλω.
 16 v. ἱερέος.
 16 διατέθηκα.
 17 ch. 9. 23.
 18 Jo. 18. 15.
 2 Pe. 2. 6.
 18 δίδωμι.
 † con. δίδωμι-
 19 ch. 10. 1.
 Col. 2. 17.
 20 v. μερῶν.
 21 χρηματί-
 ζω, Ac. 11. 26.
 22 Ex. 25. 40.
 † ποιήσεις-π.
 23 v. ἴσα.
 24 Ac. 7. 44.
 25 δευτερεύω.
 6 κατέστη-α.
 26 γινώσκω.
 27 v. 1. 4.
 9. 10.
 Ro. 12. 6.
 † τέτυχε v. τετέθηκα-π.
 28 τοιχάζω, ch. 11. 35.
 Lu. 20. 35.
 Ac. 24. 3.
 26. 29.
 27. 3.
 2 Ti. 2. 10.
 29 εἶδω.
 30 νομοθεσίω, ch. 7. 11.

ἂν δευτέρας ² ἐζητεῖτο τόπος.

8 ⁴ Μεμφομένης γὰρ αὐτοῖς λέγει· ⁵ Ἴδοῦ, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰουδα διαθήκην καινὴν·

9 Οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ⁷ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ⁸ ἐξαγαγεῖν ⁹ αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ¹² ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ γὰρ ¹⁴ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύριος.

10 Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἦν ¹⁶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει Κύριος, ¹⁵ διδοὺν [†] νόμον μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίαις αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτοῖς· καὶ ¹³ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ ¹³ ἔσονται μοι εἰς λαόν.

11 Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν ὅπλησιον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· ²⁶ Γινῶθε τὸν Κύριον· ὅτι πάντες ²⁹ εἰδῶσυσί με, ἀπὸ μακροῦ ² αὐτῶν· ἕως μεγάλου αὐτῶν·

12 Ὅτι ἴλεως ¹³ ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν,

καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν
καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν
οὐ μὴ ¹ μνησθῶ ἔτι.

13 Ἐν τῷ λέγειν και-
νὴν, ² πεπαλαιώκε τὴν
πρώτην ³ τὸ δὲ παλαι-
οῦμενον καὶ γηράσκον,
ἐγγὺς ἀφαισμού.

Κεφ. θ'.

7 **Εἶχε** μὲν οὖν καὶ ἡ
πρώτη ⁸ σκηνή ¹ * ⁸ δίκαι-
ώματα λατρείας, τό, τε
ἅγιον κοσμικόν.

2 Σκηνή γὰρ ³ κατε-
σκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ᾗ
ἦ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζ-
α, καὶ ἡ πρόθεσις τῶν
ἄρτων, ὃ ἦτις λέγεται
** ἅγια.

3 Μετὰ δὲ τὸ δεῦτερον
καταπέτασμα σκηνή ἡ
λεγομένη ¹³ ἅγια ἁγίων.

4 Χρυσοῦν ¹ ἔχουσα
* θυμιατήριον, καὶ ¹ τὴν
κιβωδὸν τῆς διαθήκης ¹⁵ πε-
ρικεκαλυμμένην πάντο-
θεν χρυσῷ ἐν ᾗ ¹⁷ ἰάμι-
να μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος
Ἄαρων ἡ βλαστήσασα,
καὶ αἱ πλάκες τῆς δια-
θήκης.

5 Ὑπεράνω δὲ αὐτῆς
Χερουβὶμ δίξης, κατα-
σκιάζοντα τὸ ἱερόν ¹⁸
περὶ ὧν οὐκ ¹⁹ ἔστι νῦν
λέγειν κατὰ μέρος.

6 Ταύτων δὲ οὕτω ⁹ κα-
τεσκευασμένων, εἰς μὲν
τὴν πρώτην σκηνὴν, δια-
παντός ²³ εἰσίασιν ²⁴ οἱ

A. D. 63.

1 μιμησκού-
μας.

2 παλαιός.

3 κ. διαθήκη.

4 Ge. 43. 12.

5 φανερός.

6 ch. 11. 19.

Mat. 13. 24.

7 ἔχω.

* αἱ. δεξιήν

αἱ. διαθήκη.

8 Lu. 1. 6.

Ro. 1. 32.

Re. 15. 4.

9 κατασκευ-
άζω.

10 κ. λυχνία.

11 ἐπίσημοι.

† καθίστη-
κε. f.

1 ἦν-ε.

6 καὶ τὸ χρυ-
σοῦν θυμι-
ατήριον, f.

|| δονάμενα-π

** ἄγια-α.

12 ch. 6. 2.

Mat. 4. 8.

Ro. 12. 6.

13 cf Ex. 26. 33

2 Ch. 3. 8.

5. 7, &c.

†† δικαιοῦμα-
τα-α.

†† ἐπιτελεί-
ναι.-π.

14 παραγίνο-
μας.

15 περικα-
λύπτω.

16 κ. ἔστι.

17 κ. κιβώτου.

18 κ. ἐπίσημοι.

19 εἰμί. [μα]

20 εἰσέρχο-

21 Lu. 1. 68.

2. 38.

22 εἰρίστω.

23 κ. χρόνον.

24 εἰσοίμι.

Ac. 3. 3.

ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπι-
τελοῦντες.

7 Εἰς δὲ τὴν δευτέραν
ἅπαξ τοῦ ἑναυτοῦ μόνος
ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς
αἵματος, ὃ προσφέρει
ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ
λαοῦ ⁴ ἄγνωσμάτων.

8 Τοῦτο δηλοῦντος τοῦ
Πνεύματος τοῦ ἁγίου,
μήπω ⁵ πεφανερῶσθαι
τὴν τῶν ἁγίων ὁδόν, ἔτι
τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχού-
σης στάσιν.

9 Ἦτις ⁶ παραβολὴ ¹⁰ εἰς
τὸν καιρὸν τὸν ¹¹ ἐνεστη-
κότα, † καθ' ἴδον δωρὰ τε
καὶ θυσίαι προσφέρον-
ται, μὴ || δυνάμεναι κατὰ
συνειδήσιν ἠλεειῶσαι τὸν
λατρεύοντα.

10 Μόνον ἐπὶ βρώμασι,
καὶ πόμασι, καὶ διαφό-
ροις ¹² βαπτισμοῖς, ¹ καὶ ¹
†† δικαιοῦμασι σαρκὸς,
μέχρι καιρῷ διορθώσεως
†† ἐπικείμενα.

11 Χριστὸς δὲ ¹⁴ παραγε-
νόμενος ἀρχιερεὺς ¹⁶ τῶν
μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ
τῆς μείζονος καὶ τελειο-
τέρας σκηνῆς, οὐ χειρο-
ποιήτου, τουτέστιν, οὐ
ταύτης τῆς κτίσεως,

12 Οὐδὲ δι' αἵματος
τράγων καὶ μόσχων, διὰ
δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος
²⁰ εἰσηλθεν ἐφάπαξ εἰς
τὰ ἅγια, αἰωνίαν ²¹ λύ-
τρωσιν ²² ἐνράμενος.

13 Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύ-

ρων και τράγων, και στο-
δος διμάλως ραντίζου-
σα τους ²κεκοινωμένους,
ἀγιάζει πρὸς τὴν τῆς
σάρκος καθαρότητα

14 Πόσω μᾶλλον τὸ
αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς
¹διὰ Πνεύματος ἰαίω-
νίου ἑαυτὸν ²προσηνεγ-
κεν ἁμῶν τῷ Θεῷ,
καθαριεῖ τὴν συνείδησιν
ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔρ-
γων, εἰς τὸ λατρεῖν
Θεῷ ⁵ζῶντι;

15 Καὶ διὰ τοῦτο δια-
θήκης καινῆς μεσίτης
⁷ἔστιν, ὅπως θανάτου
⁸γενομένου, εἰς ⁶ἀπολύ-
τρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώ-
τῃ διαθήκῃ παραβάσεων,
τὴν ἐπαγγελίαν ⁹λάβω-
σιν οἱ ¹⁰κεκλημένοι τῆς
αἰωνίου κληρονομίας.

16 Ὅπου γὰρ διαθήκη,
θάνατον ἀνάγκη φέρεσ-
θαι τοῦ ¹³διαθεμένου.

17 Διαθήκη γὰρ ἐπὶ
νεκρῶν βεβαία· ἐκεῖ μῆ-
ποτε ἰσχύει ὅτε ⁵ζῆ ὁ
|| ¹³διαθέμενος.

18 Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη
χωρὶς αἵματος ¹⁷ἐγκε-
καινισται.

19 ¹⁸Παληθείσης γὰρ
πάσης ἐντολῆς κατὰ
²⁰νόμον ὑπὸ Μωϋσέως
παντὶ τῷ λαῷ, ⁹λαβίων
τὸ αἷμα τῶν μόσχων
καὶ τράγων μετὰ ὕδα-
τος καὶ ἔριου κοκκίνου
καὶ ὑσσίπου, αὐτό τε τὸ

A. D. 63.

* βιβλίον, ἢ
πάντα-π.
alii oonj.
βιβλίον,
πάντα.

1 ραντίζω.
2 κοινώω.
† δι' ἀγνεύ-
ματος-π.

† ἀγίου-π.
3 προσφέρω.

4 ἐντέλλω.
5 ἡμῶν-κ.

6 ζῶω.

6 eb. 11. 35.
Lu. 21. 28

1 Co. 1. 30.
Ep. 1. 7, 14.

Col. 1. 14.

7 αἰμί.

8 γίνομαι.

9 λαμβάνω.

10 καλέω.

11 εἰσέρχο-
μαι.

12 1 Pe. 3. 21.

|| διαθέμε-
τος-π.

13 διαθήμη

14 σ. ἀγίου.

15 σ. εἰς τὸ,
γ. δεσπ.

16 ἐμφανίζω,
eb. 11. 14.

Mat. 27. 53.

Jno. 14. 21.

Ac. 23. 15.

24. 1.

17 ἀγωνίζω
eb. 10. 20.

1 Ki. 8. 63.

2 Ch. 7. 5.

18 λαλέω.

20 τὸν-σ.

19 πάσχω.

20 Mat. 13. 39,

40.

24. 3.

28. 20.

†† ἁμαρτίας
διὰ-π.

* βιβλίον καὶ πάντα τὸν
λαὸν ἑρράντισε,
20 Λέγων· Τοῦτο τὸ
αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς
⁴ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς
ὁ Θεός.

21 Καὶ τὴν σκηνὴν δέ
καὶ πάντα τὰ σκευὴ τῆς
leitourgias τῷ αἵματι
ὁμοίως ἑρράντισε.

22 Καὶ σχεδὸν ἐν αἵ-
ματι πάντα καθαρίζεται
κατὰ τὸν νόμον, καὶ χω-
ρὶς αἰματεκχυσίας οὐ
⁸γίνεται ὄφεις.

23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν
ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς
οὐρανοῖς, τούτοις καθα-
ρίζεσθαι· αὐτὰ δὲ τὰ
ἐπουράνια κρείττοσι θυ-
σίαις παρὰ ταύτας.

24 Οὐ γὰρ εἰς χειρο-
ποίητα ἔργα ¹¹εἰσῆλ-
θεν ὁ Χριστός, ¹²ἀντί-
πα τῶν ἀληθινῶν, ¹⁴ἀλλ
εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν,
νῦν ¹⁵ἐμφανισθῆναι ¹⁶τῷ
προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ
ἡμῶν·

25 Οὐδ' ἵνα πολλάκις
προσφέρῃ ἑαυτὸν, ὡς
περ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρ-
χεται εἰς τὰ ἅγια κατ'
ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἁλ-
λοτριῶν·

26 (Ἐκεῖ ἔδει αὐτὸν
πολλάκις ¹⁹παθεῖν ἀπὸ
καταβολῆς κόσμου)· νῦν
δὲ ἅπαξ ἐπὶ ²⁰συντε-
λεῖν τῶν αἰῶνων, εἰς ἁ-
θέτησιν ^{††}ἁμαρτίας, διὰ

τῆς θυσίας ⁶ αὐτοῦ ¹ πε-
φανέρωται.

27 Καὶ καθ' ὅσον ἀπο-
κεῖται τοῖς ἀνθρώποις
ἅπαξ ⁶ ὑποθανεῖν, μετὰ
δὲ τοῦτο κρίσει·

28 Οὕτως ἰὸ Χριστὸς
⁶ ἅπαξ ⁷ προσενεχθεῖς ⁹ εἰς
τὸ πολλῶν ¹¹ ἀνευγκεῖν
ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου
χωρὶς ἡ ἁμαρτίας ¹² ὄφθη-
σεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδε-
χομένοις εἰς σωτηρίαν. ||

Κεφ. ι'.

14 ΣΚΙΑΝ γὰρ ἔχων ὁ
νόμος τῶν μελλόντων,
ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν
¹⁵ εἰκόνα τῶν πραγμά-
των, κατ' ἑνιαυτὸν ταῖς
αὐταῖς θυσίαις, ἃς προσ-
φέρουσιν εἰς τὸ διηκεκός,
οὐδέποτε ²⁰ δύναται τὴν
προσερχομένους ¹⁹ τελει-
ῶσαι.

2 Ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ³¹ ἐ-
παύσαντο προσφερόμε-
ναι· διὰ τὸ μηδεμίαν
ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁ-
μιρτιῶν τὴν λατρεύουσας,
ἅπαξ ²³ κεκαθαρμένους·

3 Ἀλλ' ἐν αὐταῖς ²⁵ ἀκί-
μησθε ἁμαρτιῶν κατ' ἑ-
νιαυτὸν.

4 Ἀδύνατον γὰρ αἷμα
ταύρων καὶ τράγων ἀφαι-
ρεῖν ἁμαρτίας.

5 Διὸ εἰσερχόμενος εἰς
τὸν κόσμον, λέγει· ²⁷ Θυ-
σίαν καὶ προσφορὰν οὐκ
²⁸ ἠθέλησας, ²⁹ ἰσῶμα δὲ
³¹ κατηρτίσω μοι.

A. D. 63.

6 αὐτοῦ, -π.

1 φανερώσει.

2 Mar. 12.33.

4 Mat. 3. 17.

† καθ' ἑ-π. α. l.

εοσij. καθὼς.

5 ἀποθνήσκω

† καί -π.

6 α. μόνον.

7 προσφέρει.

9 α. εἰς θυσίαν

10 γράφω.

11 ἀκαθάρ.

12 α. ἔτεκε.

† αἵματος -π.

13 ἔπιτομαι.

|| διὰ τίς

ταύρ -γ.

14 ch. 8. 5.

15 Ro. 1. 23.

16 εἶπω.

17 nom. pro

vos. At.

18 ἔτεκε. (π.

20 δύναται -

19 τελειῶσαι.

20 ἀγιάζω.

†† καθ' ἑκατό-

σαντο -π. α. l.

conj. ἑκατό-

σαντο ἄν.

31 παύω.

23 εἰμί. (π.

11 ἀρχιερεῶν -

16 κεκαθαρ-

μένους; -α.

23 καθαίρω.

24 περιαιρέω

25 α. θυσίαις

ἑστί.

||| οὐτος -δ.

6† θυσίαν εἰς

τὸ διηκε-

κός, -π.

27 P. 40. B. 3.

28 καθίζω.

29 θίλω.

31 ἁγία -π.

31 κατηρτίσω

6 ² Ὀλοκαυτώματα καὶ
περὶ ἁμαρτίας οὐκ ⁴ εὐ-
δόκησας.

7 Τότε εἶπον· Ἰδοὺ ἡ-
κω (ἐν κεφαλίδι βιβλίου
¹⁰ γέγραπται περὶ ἐμοῦ)
¹² τοῦ ποιῆσαι, ¹⁷ ὁ Θεός,
τὸ θέλημά σου.

8 Ἀνώτερον λέγων· Ὅ-
τι θυσίαν καὶ προσφορὰν
καὶ ὀλοκαυτώματα καὶ
περὶ ἁμαρτίας ἐκ ²⁰ ἠθέ-
λησας, οὐδὲ εὐδόκησας·
(αἵτινες κατὰ ^α τὸν ¹ νό-
μον προσφέρονται·)

9 Τότε ¹⁶ εἶρηκεν· Ἰδοὺ
ἤκω τοῦ ποιῆσαι, ¹⁷ ὁ
Θεός, ¹ τὸ θέλημά σου.
Ἄναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα
τὸ δεύτερον ¹⁶ στήσῃ.

10 Ἐν ᾧ θελήματι ²⁰ ἡ-
γιασμένοι ²² ἔσμεν οἱ διὰ
τῆς προσφορᾶς τοῦ ἰσῶ-
ματος ^δ τοῦ ¹ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ ἐφάπαξ.

11 Καὶ πᾶς μὲν ¹¹ ἱε-
ρεὺς ¹⁸ ἔστηκε καθ' ἡμέ-
ραν λειτουργῶν, καὶ ταῖς
αὐτὰς πολλάκις προσ-
φέρων θυσίας, αἵτινες
οὐδέποτε δύνανται ²⁴ πε-
ριελεῖν ἁμαρτίας

12 ||| Αὐτὸς δὲ μίαν ὑ-
πὲρ ἁμαρτιῶν ⁷ προσε-
νέγκας ^{6†} θυσίαν, εἰς τὸ
διηκεκός ²⁸ ἐκάθισεν ἐν
δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ·

13 Τὸ λοιπὸν ἐκδεχό-
μενος ἕως τεθῶσιν οἱ
ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποκόδιον
τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

14 * Μία γὰρ προσφορά
ἰτετελειώκεν εἰς τὸ διη-
νεκές τοὺς ἀγιαζομένους.

15 Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν
καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον
μετὰ γὰρ τὸ †²προειρη-
κέναι·

16 Αὕτη ἡ διαθήκη ἦν
ἡ διαθήσομαι πρὸς αὐ-
τοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας
ἐκεῖνας, λέγει Κύριος,
ἡ δίδους νόμους μου ἐπι-
καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπι-
τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπι-
γράψω αὐτοῖς·

17 Ὡ καὶ τῶν ἁμαρτιῶν
αὐτῶν καὶ τῶν ἄνομιῶν
αὐτῶν οὐ μὴ ἠμνησθῶ
ἐτι.

18 Ὅπου δὲ ἄφεσις τέ-
των, οὐκ ἐτι προσφορά
περὶ ἁμαρτίας.

19 Ἐχοντες οὖν, ἀδελ-
φοί, παρρησίαν εἰς τὴν
εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ
αἵματι Ἰησοῦ,

20 Ἦν¹² ἐνεκαίτισεν ἡ-
μῖν ὁδὸν¹³ πρόσφατον
καὶ¹⁵ ζῶσαν, διὰ τοῦ κα-
ταπετάσματος, τουτέστι
τῆς σαρκὸς αὐτοῦ·

21 Καὶ¹⁷ ἱερέα μέγαν
ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ·

22¹⁹ Προσερχώμεθα με-
τὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν
πληροφορίᾳ πίστεως,
21 ἐρραυλισμένοι τὰς καρ-
δίας ἀπὸ συνειδήσεως
πονηρᾶς·

23 Καὶ²³ λελουμένοι
τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ,

A. D. 63.

• Μία γὰρ
προσφορά - η.

1 τελειώσ.

2 ἀπαγγέλλω

3 προῶμαι.

† conj. κατα-

ειρημέναι· ἡ

4 Ac. 15. 30.

5 διατίθημι.

6 s. λαοῦτός.

7 δίδωμι.

8 ἔπειρα λέ-

γω· f.

8 μνησθήσο-

μαι.

9 λαμβάνω.

10 ver. 31.

ch. 12. 21.

Ps. 111. 9.

11 Mar. 7. 9.

Lu. 7. 30.

10. 16.

Jno. 12. 48.

12 ἀγκυραῖζω

ch. 9. 8.

13 Nu. 6. 3.

14 εἶδω.

15 ζῶω.

16 Mat. 5. 13.

7. 6.

17 s. ἔχοντες

ex. v. 19.

18 ἡγούμεμαι.

19 προσέρχο-

μαι.

20 ἀγιάζω.

21 βαπτίζω,

ch. 9. 13, 19.

21.

Le. 6. 20.

22 εἶδω.

23 λούω.

24 ἀνταποδί-

δομαι,

De. 32. 35,

36.

Lu. 14. 14.

Ro. 11. 19.

1 Th. 3. 9.

2 Th. 1. 6.

κατέχωμεν τὴν ὁμολο-
γίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινήν,
(πιστὸς γὰρ ὁ² ἐπαγγελ-
λάμενος.)

24 Καὶ † κατανοῶμεν
ἀλλήλους εἰς⁴ παροξυσ-
μὸν ἀγάπης καὶ καλῶν
ἔργων·

25 Μὴ ἐγκαταλείποι-
τες τὴν ἐπισυναγωγὴν
ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τι-
σίν, ἀλλὰ παρακαλοῦν-
τες⁶ καὶ τοσοῦτω μάλ-
λον ὅσω βλέπετε ἐγγί-
ζουσαν τὴν ἡμέραν.

26 Ἐκουσίως γὰρ ἁμαρ-
τανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ
ἡ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν
τῆς ἀληθείας, οὐκ ἐτι
περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολεί-
πεται θυσία·

27¹⁰ Φοβερὰ δὲ τις ἐκ-
δοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς
ζήλος, ἐσθίειν μέλλον-
τος τοὺς ὑπεναντίους.

28¹¹ Ἀθεήσας τις νόμον
Μωσέως, χωρὶς οἰκτιρ-
μῶν ἐπὶ θυσίν ἢ τρισὶ
μάρτυσιν ἀποθνήσκει·

29 Πόσω (δοκεῖτε) χει-
ρῶνος¹⁴ ἀξιωθήσεται τι-
μωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ
Θεοῦ¹⁶ καταπατήσας, καὶ
τὸ αἷμα τῆς διαθήκης
κοινὸν¹⁸ ἡγησάμενος, ἐν
τῷ²⁰ ἡγιάσθη, καὶ τὸ
Πνεῦμα τῆς χάριτος ἐν-
βρίσας;

30²² Οἶδαμεν γὰρ τὸν
εἰπόντα· Ἐμοὶ ἐκδίκη-
σις, ἐγὼ²⁴ ἀνταποδώσω,

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ΧΙ.

° λέγει Κύριος. Καί πάλιν Κύριος κρινεί τον λαόν αυτού.

31 Φοβερόν τό ἔμπεσειν εἰς χεῖρας Θεῦ ζῶντος.

32 Ἀναμνήσκεσθε δὲ τῆς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες, πολλήν ἄθλησιν ὑπέμεινατε παθημάτων.

33 Τοῦτο μὲν, ὄνειδισμοῖς τε κ' θλίψεσι θεατριζόμενοι τοῦτο δέ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφόμενων γενηθέντες.

34 Καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μὲν, συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἀπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ἡμῶν μετὰ χαρᾶς ἢ προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν δὲν ἑαυτοῖς κρείττονα ὑπαρξιν ἐν οὐρανοῖς, κ' μένουσαν.

35 Μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθοποδοσίαν μεγάλην.

36 Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρειαν ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσατε, κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν.

37 Ἐπι γὰρ μικρὸν ὄσον ὄσον, ὁ ἐρχόμενος ἤξει, καὶ οὐ χρονιεῖ.

38 Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται καὶ εἰς ὑποδείλματα, οὐκ

A. D. 63.

1 ἐμπέτω.

2 εἰμί.

3 σ. τέτρα.

4 φωτίσω.

5 ὑπομένω.

* ὑποστάσις

πραγμά-

των, -η.

6 c. 1. 3; 3. 14.

7 2 Τι. 3. 16.

8 γίνομαι.

† δεσμῶν

συν. -α.

9 συμπάθεια.

10 μαρτυρία,

Lu. 4. 22.

11 προσέχομαι.

12 καθαρτίζω

ch. 10. 5.

13 ch. 1. 2.

1 ἐκ μη-η.

2 τὸ βλέπέ-

μενον-ε.

|| αἱ λαυτοῦ.

14 προσφέρω.

** ἀπολύ-

ητε-η.

15 Ro. 2. 7.

16 ἀποθη-

σκω.

†† λαλεῖ-ε.

17 κομίζω.

18 μετατίθη-

μι, ch. 7. 12.

20 σ. ἕνεκα.

21 Mat. 11. 3.

Lu. 7. 19.

22 εἶδω.

23 ch. 7. 12.

24 εὐαρετήω,

ch. 13. 16.

11 μὴ ἐκ πί-

στεως, ἀλλ' ἐκ

πίστεως μη-η

25 ζῶω.

26 ch. 4. 16.

27 σ. τίς.

28 εἰ. v. 26.

ch. 2. 2.

29 ὑποδέλλω.

εὐδοκεῖ ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ.

39 Ἡμεῖς δὲ ἐκ ἔσμεν ὑποστολῆς εἰς ἀπόλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

Κεφ. ια.

ΕΣΤΙ δὲ πίστις, ἐλπίζομένων * ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος ἢ βλεπομένων.

2 Ἐν ταύτητι 10 ἑμαρτηρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι.

3 Πίστει νοοῦμεν 12 καθρητῖσθαι τοὺς 13 αἰῶνας ῥημάτων Θεοῦ, εἰς τὸ ἴμη ἐκ φαινομένων ἰτὰ βλεπόμενα ὁ γεγονέναι.

4 Πίστει πλείονα θυσίαν ἂβελ παρά Κάιν 14 προσήνεκε τῷ Θεῷ, δι' ἧς 10 ἑμαρτηρήθη 2 εἶναι δίκαιος, μαρτυρητός ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ δι' αὐτῆς 16 ἀποθανῶν ἐτι 11 λαλεῖται.

5 Πίστει Ἐνώχ 18 μετέτεθη 20 τῷ μὴ 22 ἰδεῖν θάνατον κ' οὐχ εὐρίσκετο, διότι 18 μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός· πρό γὰρ τῆς 23 μεταθέσεως αὐτοῦ 10 ἑμαρτηρήθη 24 εὐπρεστηκέναι τῷ Θεῷ.

Ὁ Χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον 24 εὐαρεστησάσθαι πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν 26 προσερχόμενον τῷ Θεῷ, ὅτι ἔστι, καὶ τοῦ ἐκζητοῦσιν αὐτὸν 28 μισθαποδοῦναι ὁ γίνεται.

7 Πίστει ¹ χροματισθεις ² ὡς περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, ³ ἐλάβηθεις ⁴ κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ δι' ἧς ⁵ κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ⁷ ἐγένετο κληρονόμος.

8 Πίστει ¹ καλούμενος Ἀβραάμ ⁹ ὑπήκουσεν ¹¹ ἐξελθεῖν ¹² εἰς τὸν τόπον ὃν ¹³ ἤμελλε λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν· ^κ ¹² ἐπῆλθε, μὴ ¹⁴ ἐπιστάμενος πού ἔρχεται.

9 Πίστει ¹⁷ παρήκνησεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὡς ἄλλοτριαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς.

10 ¹⁹ Ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς ²³ τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός.

11 Πίστει καὶ ^δ αὐτῇ Σάρρα ¹¹ δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ²⁵ ἔλαβε, ²⁶ καὶ παρὰ καιρὸν ¹¹ ἡλικίας ²⁶ ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ²⁷ ἠγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον.

12 Διὸ καὶ ἄφ' ἐνὸς ²⁰ ἐγεννήθησαν, ^κ ταῦτα ³¹ νεκρωμένοι, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ¹¹ ὥσει

A. D. 63.

1 ἡρωματισθεις
2 ὡς, περὶ τ.
3 μ. βλεπομένων
4 μέγαν εὐλαβήθεις, α.
5 ἀποδοξασθεις
6 εὐλαβήθεις
7 κατασκευασθεις
8 κατασκευασθεις
9 κατασκευασθεις
10 εὐλαβήθεις
11 γίνουσαι.
12 πείθει.
13 ε. f.
14 ἐπακούει.
15 εὐλαβήθεις.
16 εὐλαβήθεις.
17 παρήκνησεν.
18 1 Ti. 3. 1.
19 ἐξελθεῖν
20 ἐπιτάμει.
21 προσφέρει.
22 ch. 4. 15.
23 Ac. 19. 24.
24 35.
25 αὐτῇ Σάρρα.
26 ἡ τετρα, ε.
27 τετρα ἀναγ.
28 ἀναδέξασθαι.
29 λαμβάνει.
30 εἰς τὸ γενεῖν.
31 ἡλικίας.
32 ε. f.
33 ὡς ἡ ἀναμύσει.
34 ἀναμύσει.

ἄμμος ἢ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἢ ἀναρίθμητος.

13 Κατὰ πίστιν ² ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ ¹²⁵ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ⁶ ἰδόντες, ^δ καὶ ⁸ πεισθέντες, καὶ ἄσπασάμενοι, ¹ καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παροπίδημοι ¹⁰ εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

14 Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες, ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι.

15 Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ¹⁵ ἐμνημόνευον ἄφ' ἧς ¹² ἐπέβη, ¹⁶ εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι.

16 Νυνὶ δὲ κρείττονος ¹⁸ ὀρέγονται, τούτέστιν, ἐπουρανοῦ διὸ οὐκ ἐπισπύονται αὐτοὺς ὁ Θεός, Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν ²⁰ ἠτοίμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

17 Πίστει ³¹ προσενηνοχεν Ἀβραάμ τὸν Ἰσαὰκ ³² πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ ³¹ προσέφερον ὁ τὰς ἐπαγγελίας ²⁴ ἀναδεξάμενος.

18 Πρὸς ὃν ²⁸ ἐλαλήθη· Ὅτι ἐν Ἰσαὰκ ²⁹ κληθήσεται σοι σπέρμα.

19 Λογισάμενος ὅτι ^κ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατός ὁ Θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν ²³ παραβολῇ ²³ ἐκομίσατο.

20 Πίστει ¹πεποιήκει τὸ
 λόγῳ εὐλόγησεν Ἰσα-
 ἄκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν
 Ἰσαῦ.

21 Πίστει Ἰακώβ ἀπο-
 θνήσκων ἕκατον τῶν υἱῶν
 Ἰωσήφ εὐλόγησε² καὶ
 προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκ-
 ρον³ τῆς ράβδου αὐτοῦ.

22 Πίσει Ἰωσήφ τελευ-
 τῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν
 υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευ-
 σε, καὶ περὶ τῶν ὀστέων
 αὐτοῦ⁴ ἐνετείλατο.

23 Πίσει Μωσῆς⁵ γεν-
 νηθεὶς⁶ ἐκρύβη τριμη-
 νον ὑπὸ τῶν πατέρων
 αὐτοῦ, διότι εἶδον ἄσ-
 τεῖον τὸ παιδίον⁷ καὶ ἔκ
⁸ ἐφοβήθησαν τὸ διά-
 ταγμα τοῦ βασιλέως.

24 Πίσει Μωσῆς μέ-
 γας⁹ γενόμενος¹⁰ ἠρνή-
 σατο λέγεσθαι υἱὸς θυ-
 γατρὸς Φαραῶ¹¹.

25 Μᾶλλον¹² ἐλόμε-
 νος συγκακουχεῖσθαι τῷ
 λαῷ τοῦ Θεοῦ, ἢ¹³ πρόσ-
 καιρον ἔχειν ἁμαρτίας
 ἀπόλανσιν.

26 Μείζονα πλοῦτον¹⁴
¹⁵ ἠγησάμενος τῶν ἐν
 Αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν
 ὀνειδισμόν τοῦ Χριστοῦ
 ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν
 μισθαποδοσίαν.

27 Πίσει¹⁶ κατέλιπεν
 Αἴγυπτον, μὴ¹⁷ φοβη-
 θεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασι-
 λέως τὸν γὰρ ἄορατον
 ὡς ἑορῶν¹⁸ ἐκαρτέρησε.

A. D. 63.

1 ποιῶ.

2 κ. ἄγγελος.

3 κ. γενή-
 ματα.

4 διαβαίνω.

5 Ac. 7. 36.

6 κ. 15. 4.

7 κ. γῆς.

8 κ. μέρος.

9 λαμβάνω.

10 καταπίνω.

11 τίπτω.

12 ἐπιτίλλω.

13 συναπέλ-
 λυμι, Ec-
 cius. 8. 15.

14 γεννάω.

15 κρύπτω.

16 φοβέω.

17 ch. 3. 18.

18 Jo. 3. 36.

19 Ro. 11. 30.

20 1 Pt. 2. 7.

21 ἔρχομαι.

22 ἀπαλείψω.

23 Vide App.

24 γίνομαι.

25 ἀρνέομαι.

26 αἰρέω.

27 Mat. 13. 21

28 Mar. 4. 17.

29 2 Co. 4. 18.

30 ἠγάπησα.

† Αἰγύπτω-Ι.
 αἰὶ ἐν Αἰ-
 γύπτω.

31 καταγωνί-
 ζομαι.

32 ἐργάζομαι

33 ἐπιτογ-
 χάνω.

34 φράσσω.

35 σβέννυμι.

36 φεύγω.

† στόμα-σ.

37 καταλείπω

38 ἐνδοξαμῶν

39 κλίνω.

40 ἄρῶντα-σ.

41 καρτέρω.

Ecclus. 2. 2.

28 Πίσει¹ πεποιήκει τὸ
 πᾶσχα² καὶ τὴν πρόσχυσιν
 τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ
 ὀλοθρευθῶν³ τὰ πρωτό-
 τοκα⁴, θίγη αὐτῶν.

29 Πίσει⁵ διέβησαν
 τὴν ἑρυθρὰν θάλασσαν
 ὡς διὰ ξηρᾶς⁶ ἦε πεῖ-
 ραν⁷ λαβόντες οἱ Αἰ-
 γύπτιοι⁸ κατεπόθησαν.

30 Πίσει τὰ τεῖχη Ἱε-
 ριχώ⁹ ἔπεσε, κυκλωθέν-
 τα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας.

31 Πίσει¹⁰ Ραάβ ἡ πόρ-
 νη οὐ¹¹ συναπώλετο¹² τοῖς
¹³ ἀπειθήσασιν, ¹⁴ δεξαμέ-
 νη τὸς κατασκόπης μετ'
 εἰρήνης.

32 Καὶ τί ἐτι λέγω;
¹⁵ ἐπιλείψει γὰρ με διη-
 γοίμενον ὁ χρόνος περὶ
 Γεδεών, Βαράκ τε καὶ
 Σαμψών, καὶ Ἰεφθάε,
 Δαβὶδ τε καὶ Σαμουὴλ,
 καὶ τῶν προφητῶν.

33 Οἱ δὲ διὰ πίστεως
¹⁶ κατηγωνίσαντο βα-
 σιλείας, ¹⁷ εἰργάσαντο
 δικαιοσύνην, ¹⁸ ἐπέτυχον
 ἐπαγγελιῶν, ¹⁹ ἔφραξαν
 στόματα λεόντων.

34 ²⁰ Ἔσβεσαν δύναμιν
 πυρός, ²¹ ἔφυγον ἰστό-
 ματα μαχαίρας, ²² ἐνε-
 δυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθε-
 νείας, ²³ ἐγενήθησαν ἰσ-
 χυροὶ ἐν πολέμῳ, πα-
 ρεμβολᾶς²⁴ ἔκλιναν ἄλ-
 λοτριῶν.

35 ²⁵ Ἐλαβον θυναικῆς ἐξ
 ἀναστάσεως τῆς νεκρῆς

αὐτοῦ ἀλλὰ ἐν ἑσπε-
 ροποιήσασθαι. καὶ ἡμεῖς
 ἀκούσαμεν τὸν ἀγγέλου
 φωνῆσαι ἡμᾶς ὡς ἀπὸ
 κενῆ πόλεως ἵστασθαι

25 Ἐπειδὴ οὖν ἡμεῖς ἔλαβον
 αὐτὸν ἐκ ἀσπίδος τοῦ
 θεοῦ ἡμεῖς ἐλάμβανον ἕως οὗ
 ἀσπίδων ἐκ θεοῦ ἡμεῖς.

26 Ἐπιδοκίματον ἔ-
 κεισθησθε, ἀποδοκίμα-
 θήσθε. ἐν ᾧ οὐκ ἀποδο-
 κίματον ἐστὶν ἡμεῖς ἡμε-
 ρῶν ἐν ἀποδοκίματον, ἐν
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμε-
 ρῶν ἐν ἀποδοκίματον, ἀποδοκίματον

27 Ἰδοὺ οὖν ἐν ᾧ ἡμεῖς
 ὁ κόσμος ἐν ᾧ ἡμεῖς
 παροικεῖται ἐκ ἡμεῖς
 καὶ σκελετοῦ καὶ τῶν
 28 οὐκ αἰσίου τῆς γῆς.

29 Καὶ οὗτοι πάντες
 μαρτυροῦντες διὰ τῆς
 πίστεως, οὐκ ἐπιδο-
 κίματον τὴν ἐπιστολῶν

30 Τοῦ θεοῦ περὶ ἡ-
 μῶν κρεττόν τι προ-
 βλεψαμένον, ἵνα μὴ
 χυρὴ ἡμῶν 29 τελειω-
 θήσιν.

Κεφ. ιβ'.
ΤΟΙΓΑΡΟΥΝ καὶ ἡμεῖς,
 τοσούτων ἔχοντες περι-
 κείμενον ἡμῶν μέφος
 2 μαρτύριον, ὄγκον 2 ἀ-
 ποθέμενον πάντα, καὶ
 τὴν 2 ἐπιδοκίματον ἡ-
 μαρτίαν, δι' ἡπομονῆς
 τρέχωμεν τὸν προκεί-
 μενον ἡμῶν ἄθλον

1 α β γ
 2 α β γ
 3 α β γ
 4 α β γ
 5 α β γ
 6 α β γ
 7 α β γ
 8 α β γ
 9 α β γ
 10 α β γ
 11 α β γ
 12 α β γ
 13 α β γ
 14 α β γ
 15 α β γ
 16 α β γ
 17 α β γ
 18 α β γ
 19 α β γ
 20 α β γ
 21 α β γ
 22 α β γ
 23 α β γ
 24 α β γ
 25 α β γ
 26 α β γ
 27 α β γ

2 Ἐπειδὴ οὖν ἐν τῶν
 τῶν ἡμεῖς 2 ἀποδοκί-
 ματον ἐκ ἀποδοκίματον ἡμεῖς.
 καὶ ἡμεῖς ἡμεῖς ἀποδοκίματον
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς

3 Ἐπιδοκίματον ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς

4 Οὗτοι οὖν οὐκ αἰσίου
 2 ἀποδοκίματον ἐπὶ
 τῶν ἀποδοκίματον ἀποδοκίμα-
 θήσιν

5 Καὶ ἡμεῖς ἀποδοκίματον
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἀποδοκίματον ἡμεῖς ἡμεῖς

6 Ὅν γὰρ ἔχοντες Κό-
 ρινοι, παιδεύει μαθητοὶ
 δε πάντα μὴν ὄν παρα-
 δέχεται.

7 Ἐὰν παιδεύον ἡπομέ-
 νετε, ὅτι μὴ οὐκ ἡμεῖς προ-
 φέρεται ὁ θεός τῆς γῆς
 2 ἔστιν μὴ ὄν οὐκ παι-
 δεύει πατήρ;

8 Ἐὰν δὲ χυρὴς 2 ἔστε
 παιδεύον, ἡς μέτοχοι
 2 γεγονάσι πάντες, ἀρα
 νόθοι 2 ἔστε ἐ, οὐκ μὴ οὐκ.

9 Ἐὰν τοὺς μὴ τῆς

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ΧΙΙ.

A. D. 62.

σαρκὸς ἡμῶν πατέρας
 1 εἶχομεν παιδευτῆς, καὶ
 2 ἐνετρεπόμεθα· 3 οὐ πολ-
 λῶ μᾶλλον 4 ἵποταγη-
 σόμεθα τῷ πατρὶ τῶν
 πνευματίων, κ. 5 ζήσομεν.
 10 Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ἡ-
 λέγια ἡμέρας, κατὰ τὸ
 δοκοῦν αὐτοῖς, 7 ἐπαιδευ-
 ον· ὁ δὲ, ἐπὶ τὸ συμφέ-
 ρον, εἰς τὸ 8 μεταλαβεῖν
 τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ.

11 Πᾶσα δὲ παιδεία
 πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ
 δοκεῖ, 11 χαρᾶς 13 εἶναι,
 ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ
 καρπὸν εἰρηκὸν τοῖς δι-
 αύτης 14 γυμνασμένοις
 15 ἀποδίδωσι δικαιοσύνην.

12 17 Διὸ τὰς παρειμέ-
 νας χεῖρας καὶ τὰ 19 πα-
 ραλελυμένα γόνατα ἀ-
 νορθώσατε·

13 Καὶ τροχίως ὄρθως
 ποιήσατε τοὺς ποσὶν ἡ-
 μῶν, ἵνα μὴ τὸ 20 χωλὸν
 22 ἐκτραπῆ, 21 ἰσθῆ δὲ
 μᾶλλον.

14 Εἰρήνην 23 διακείτε
 μετὰ πάντων, καὶ τὸν
 ἁγιασμόν, οὐ χωρὶς οὐ-
 δεῖς 25 ὀφείλουσιν Κύριον·

15 27 Ἐπισκοπεῖτε μὴ-
 τις 29 ὕστερον ἀπὸ τῆς
 χάριτος τοῦ Θεοῦ· μὴ-
 τις ἰρίζη 30 πικρίας ἀνω-
 φύουσα ἢ 31 ἐνοχλῆ, καὶ
 διὰ ταύτης 33 μιλῶσι
 πολλοί.

16 Μὴ τις 32 πόρνος, 34
 ἢ 35 βέβηλος, ὡς Ἡσαῦ,

ὅς ἀντὶ βρώσεως μὲν
 15 ἀπέδοτο τὰ πρωτοτό-
 κια αὐτοῦ.

17 Ἴστε γὰρ ὅτι καὶ
 μετέπειτα θέλων κληρο-
 νομῆσαι τὴν εὐλογίαν,
 6 ἀπεδοκιμάσθη· μετα-
 νοίαι γὰρ τύπον οὐχ
 9 εὔρε, καὶ περὶ μετὰ δακ-
 ρύων ἐκζητήσας αὐτήν.

18 Οὐ γὰρ 10 προσελη-
 λύθατε ψηλαφωμένην
 11 ὄρει, καὶ 12 κεκαυμένην
 πυρὶ, καὶ γνόφος, καὶ
 13 σκότος, καὶ θυέλλη,

19 Καὶ σάλπιγγος ἤχη,
 καὶ φωνῆ ῥημάτων, ἧς
 οἱ ἀκούσαντες 16 παρη-
 τήσαντο μὴ 18 προστεθῆ-
 ναι αὐτοῖς λόγον.

20 (Οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ
 διατελλόμενον· Καν θη-
 ριον βιγῆ του ὄρους, λι-
 θβοληθήσεται, 21 ἢ βο-
 λιδι κατατοξευθήσεται.)

21 Καὶ, οὕτω φοβερὸν
 15 ἦν τὸ φανταζόμενον,
 Μωσῆς 24 εἶπεν· 26 Ἐκ-
 φοβὸς εἰμι κ. 28 ἐντρομος.)

22 Ἄλλα 10 προσελη-
 λύθατε Ἰωὴν ὄρει, καὶ
 πόλει Θεοῦ 5 ζῶντος, Ἰε-
 ρουσαλήμ ἐπουρανίῳ, κ.
 3 μυσίαισι ἀγγέλων,

23 Πανηγυρεῖ καὶ ἐκ-
 κλησιᾶ πρωτοτόκων ἐν
 οὐρανοῖς 32 ἀπογεγραμ-
 μένων, καὶ κριτῆ Θεοῦ
 πάντων, καὶ πνεύμασι
 δικαίων 30 τελεειωμένων,
 24 Καὶ διαθήκη νέας

- 1 ἔχω.
- 2 ἐντρέπω.
- 3 κ. αὐτοῦ.
- 4 ἵποταξασθαι.
- 5 ζῆλον.
- 6 ἀπεδοκιμάσθη.
- 7 παιδευθῆναι.
- 8 μεταλαβεῖν.
- 9 εὐρίσκω.
- 10 προσεληλύθατε.
- 11 ἰσθῆ. ἢ ἡ γ.
- 12 κ. πυρὸς.
- 13 σκότος.
- 14 ἐκπύου.
- 15 ἀποκρίνωμαι.
- 16 παραστήσωμαι.
- 17 ἰσ. 26. 2.
- 18 προτίθημι.
- 19 παραλίω.
- 20 κ. μίσος.
- 21 ἰσθῆ.
- 22 ἐκτρέπω.
- 23 ἰσ. 9. 30.
- 24 ἰσ. 19. 16.
- 25 ἰσθῆ.
- 26 Ματ. 9. 6.
- 27 ἰσ. 5. 2.
- 28 ἰσ. 7. 32.
- 29 ἰσ. 4. 1.
- 30 ἰσθῆ. πικρῶς.
- 31 ἰσ. 8. 22.
- 32 ἰσθῆ. ἢ ἡ γ.
- 33 ἰσθῆ. 2. 22.
- 34 μυσίαισι, ἀγγέλων πνευμάτων καὶ-σ.
- 35 ἀπογεγραμμένων.
- 36 μυσίαισι.
- 37 τῶντος ἢ βέβηλος, ἰσθῆ.
- 38 κ. γ.
- 39 ἰσθῆ. 1. 9.
- 40 τελεειώσω.

μεσίτη Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ράντισμοῦ * κρείττονα λαλοῦντι παρά † τὸν Ἄβελ.

25 Βλέπετε μὴ¹ παρατήσησθε τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ⁴ ἔφυγον, τὸν ἐπὶ^δ τῆς¹ γῆς¹ παρατησάμενοι χρηματίζοντα, πολλῶν μάλλον ἡμεῖς οἱ τὸν⁷ ἀπ' ἡρανῶν ἀποστροφόμενοι,
26 Οὐ ἡ φωνὴ τὴν γῆν¹³ ἐσάλειψε τότε· νῦν δέ³⁴ ἐπήγγειλαι, λέγων· Ἔτι¹⁴ ἀπαξ ἐγὼ ὁ σειῶ οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν.

27 Τὸ δέ, Ἔτι ἀπαξ, δηλοῖ τῶν¹³ σαλευομένων τὴν¹⁷ μετέθεσιν, ὡς¹⁹ πεποιημένων, ἵνα²⁸ μείνη τὰ μὴ σαλευόμενα.

28 Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες, ἐχῶμεν χάριν, δι' ἧς^{**} λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ ††²³ αἰδοῦς καὶ²⁵ εὐλαβείας.

29 Καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκων.

Κεφ. ιγ'.
Η 27 ΜΑΛΔΕΛΦΙΑ 28 μενέτω.

2 Τῆς²⁹ φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθίνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ³⁰ ἔλαθόν³¹ τινες³² ξενίσαντες ἀγγέλους.

3 Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμιῶν, ὡς³³ συνδεδεμένοι· τῶν κακουχουμένων,

A. D. 63.

- * κρείττον-α
- † τὸ-ε. alii
- conj. τὸ τῆ.
- 1 παρατίτω.
- 2 Ac. 5. 34.
- 3 ε. εἶ, τ. ἔτω
- 4 φεύγω.
- † γὰρ-ε.
- 5 1 Ti. 3. 3.
- 6 Mat. 25. 9.
- 7 ε. χρηματίζοντα.
- 8 ε. ἔστω.
- 9 παράγω.
- 10 ε. χρήμασι
- 11 εἶρω.
- 12 ἀείνω.
- 13 σαλεύω.
- 14 Hag. 2. 6.
- 5 οἰσω-ε.
- 15 φθάσω.
- 16 1 a. 12. 26
- 17 ch. 7. 12.
- 18 λαλέω.
- || conj. πεποιημένων,
- 19 ποιέω.
- 20 Ac. 17. 23.
- 21 1 Co. 10. 13
- 22 μιμνήσκω
- ** λατρεύομεν-ε.
- †† εὐλαβείας καὶ δόου ε.
- 23 1 Ti. 2. 9.
- || παραφέρεσθε-α.
- 24 Mar. 6. 55.
- 2 Co. 4. 10.
- 25 ch. 5. 7.
- 26 ἀφελίω.
- 27 Ro. 12. 10.
- 28 μένω.
- 29 Ro. 12. 13.
- 30 λαοθάω.
- 31 ε. λαυτοῦ.
- 32 ξενίζω.
- Ac. 10. 6.
- εἰ al. transp.
- 33 συνδέω (λω)
- 34 ἀναγγέλλω

ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι.

4² Τίμος ὁ³ γάμος ἐν πᾶσι, κ. ἡ κοίτη³ ἀμίαςτος· πόρνος ἰδὲ καὶ μοιχοῦς κρινεῖ ὁ Θεός.

5⁵ Αφιλάργυρος ὁ τροπος·⁶ ἀρκοῦμενοι⁸ τοῦ⁹ παροῦσιν.¹⁰ Αὐτὸς γὰρ¹¹ εἰρηκεν· Οὐ μὴ σε¹² ἀνώ, οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω.

6 Ὡστε θαρρῶντας ἡμᾶς λέγει· Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ¹⁵ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοὶ ἄνθρωπος.

7 Μνημονεύετε τῶν¹⁶ ἠγουμένων ὑμῶν, οἵτινες¹⁸ ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ὧν²⁰ ἀναθεωροῦντες τὴν²¹ ἐκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, ²² μιμνήσθε τὴν πίστιν.

8 Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

9 Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξεναῖς μὴ ††²⁴ περιφέρεισθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιουῆσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασι, ἐν οἷς οὐκ²⁵ ἀφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες.

10 Ἐχομεν θεσιαστῆριον, ἔξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἔξουσίαν· οἱ τῆ σκητῆ λατρεύοντες.

11 Ὡν γὰρ εἰσφέρεται ζῶων τὸ αἷμα * περὶ ἀμαρτίας¹ δὲ εἰς τὰ ἁγια

διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς ² παρεμβολῆς.

12 Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ³ ἀγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς ⁴ πύλης ⁵ ἔπαθε.

13 Τοῖνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες.

14 Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε ⁷ μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητήμεν.

15 Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνήσεως διαπαντός τῷ Θεῷ, τουτέστι, ⁹ καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

16 Τῆς δὲ εὐποιίας καὶ ¹⁰ κοινωνίας μὴ ἐπιλαθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ ¹¹ θυσίαις ¹² εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ¹⁵ ἀποδώσουτες, ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στεναζόντες· ἧ ἀλυσίτελές γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

18 Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν ἥ ¹⁸ πεποιθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδη-

A. D. 63.

1 ch. 10. 33.

1 Pe. 1. 17.

2 Pe. 2. 18.

2 Re. 20. 9.

Ja. 7. 9, 10.

3 ἀγιάσω.

4 ἀποκαθίστημι.

Mar. 3. 5.

8. 25.

5 πύλησιν.

6 πόλιος ἢ παρεμβολῆς.

7 ἀνάγω.

† γῆσιν.

7 μένω.

8 Mat. 21. 16.

9 Hos. 14. 2.

† αἰ. καὶ λόγου.

10 Ac. 2. 42.

11 Re. 12. 1.

Ph. 2. 17.

4. 18.

1 Pe. 2. 5.

† εὐαρεστεῖται.

12 ch. 11. 5, 6.

13 ἢ ἡμεῶν.

14 ἐπιτάλλω.

Ac. 15. 20.

21. 25.

15 ἀποδίδομαι.

|| ἡμῶν.

16 ἀπολύω.

••• πρὸς ὑμᾶς.

17 ver. 7, 17.

Lu. 22. 16.

† λυσίτελέσιν.

† πεποιθήμεθα.

18 πείθω.

19 ἔπιτομαι.

† Vide App.

σιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ¹ ἀναστρέφεσθαι.

19 Περισσότερως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ⁴ ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ⁶ ἀναγαγὼν ἐκ τεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνῆν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν,

21 ⁸ Καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντί ⁹ ἔργῳ ¹ Ἰαγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ· ποίων ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· τῶν αἰώνων. ¹ Ἀμήν.

22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ ¹³ βραχέων ¹⁴ ἐπέστειλα ὑμῖν.

23 Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν ἥ Τιμόθεον ¹⁶ ἀπολελυμένον· ^{•••} μεθ' οὗ (ἐὰν τάχιον ἔρχηται) ¹⁹ ὄψομαι ὑμᾶς.

24 Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ¹⁷ ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζεσθαι ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ⁴ Ἀμήν. ¹ ᾧ

ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

Κεφ. α΄.

ΙΑΚΩΒΟΣ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δούλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ³ ἐν τῇ ⁴ διασπορᾷ, ⁵ χαίρειν.

² Πᾶσαν χαρὰν ⁷ ἠγάσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν ⁸ πείρασμοῖς ⁹ περιπέσητε πικίλοις·

³ Γινώσκοντες ¹¹ ὅτι τὸ ¹³ δοκίμιον ὑμῶν ⁶ τῆς πίστεως ¹ καταργάζεται ὑπομονήν·

⁴ Ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἔχεται, ἵνα ¹⁵ ᾖτε τέλειοι καὶ ¹⁷ ὀλόκληροι, ἐν μεδενὶ λειπόμενοι.

⁵ Εἰ δὲ τις ὑμῶν ¹⁹ λειπεται σοφίας, αἰτεῖτω παρὰ τοῦ ²¹ δίδοντος Θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς, καὶ μὴ ᾄδειζαντος· καὶ ²¹ δοθήσεται αὐτῷ.

⁶ Αἰτεῖτω δὲ ἐν πίστει, ²³ μὴδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ ²⁶ διακρινόμενος ²⁷ ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ.

⁷ Μὴ γὰρ ²⁹ οἰεσθε ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι ²⁵ λήψεται τι παρὰ τοῦ Κυρίου.

A. D. 61.

- 1 ch. 4. 8.
- 2 Is. 54. 11.
- 3 s. οὐραγ.
- 4 Jno. 7. 35.
- 1 Pe. 1. 1.
- 5 s. εἴχεται, v. λέγει.
- 6 καυχάσθε καὶ, 5. 2.
- 7 ἡγίασμα.
- 8 Mat. 5. 18.
- 9 περιπίπτω
- 10 παρήχομαι.
- 11 s. τοῦτο.
- 12 ἀναμίλλω
- 13 1 Pe. 1. 7.
- 14 Mat. 20. 12
- 15 αἰμα.
- 16 ἔραυτοι.
- 17 1 Th. 5. 28.
- 18 ἀκρίτως.
- 19 4 A. 2. 15.
- 20 ἀπώλλω.
- * παρὶς-π. σαρξ-ἐπιτορῆσας.
- 21 εἶδω.
- 22 μαρτυρῶ.
- 23 s. κατά.
- † ἀποκρινόμενος
- 24 ἡγίασμα.
- 25 λαμβάνω.
- 26 Mat. 21. 21
- 27 εἶδος.
- 28 ἐκ-γγελλω.
- 29 οἶσμος.
- 30 Mat. 4. 1. 16. 1.

⁸ Ἄνθρωπος ¹ δύνυχτος, ² ἀκοτάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

⁹ ⁶ Καυχάσθε δὲ ὁ ἀδελφός ὁ ταπεινός ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ·

¹⁰ Ὁ δὲ πλοῖσιος, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ὅτι ὡς ἄνθος χορτοῦ ¹⁰ παρελεύσεται.

¹¹ ¹² Ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος ἐν τῇ ¹⁴ καύσει, καὶ ¹⁶ ἐξηράνε τὸν χορτόν, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ¹⁸ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ²⁰ ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ πλοῖσιος ἐν ταῖς ²³ μαρτυρίαις αὐτοῦ ²³ μαρτυρήσεται.

¹² Μακάριος ἄνθρωπος ὅς [†] ὑπομένει πείρασμόν, ὅτι δοκίμος ²⁴ γενόμενος ²⁵ λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ²⁶ ἐπηγγέλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

¹³ Μῆδεις ³⁰ πειραζόμενοι λεγέτω, ὅτι ἀπὸ ⁸ τοῦ Θεοῦ πειράζομαι ὁ γὰρ Θεὸς ἀπειραστός ¹⁵ ἐστὶ κακῶς, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΑΚΩΒΟΥ, ΙΙ.

14 Ἐσαυτος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐφελκόμενος καὶ ἰδεαζόμενος.

15 Εἴτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ὑποκίβει θανάτιον.

16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί.

17 Πᾶσα ἴδωσις ἀγαθῆ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθεν ἔστι, καταβαῖνον ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῶν ἰφώτων, παρ' ᾧ ἕκαστος παραλλαγή, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα.

18 Ἐβουληθεῖς ὑπεκύψεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν τινα τῶν αὐτῶν κτισμάτων.

19 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχύς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδύς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδύς εἰς ἔργον.

20 Ὁργὴ γὰρ ἀνδρός ἰδικαιοσύνην Θεοῦ οὐ κατεργάζεται.

21 Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσειάν κακίας, ἐν πραύτητι δέξασθε τὸν ἐμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

22 Γίνεσθε δὲ ποιηταί λόγου, καὶ μὴ

A. D. 61.

1 2 Pt. 2. 14, 15

2 Col. 2. 4.

3 συλλαμβάνω.

4 εἶμα. Γρω.

5 εἶμα. Γρω.

6 Mat. 1. 1.

6 καταβαίνω.

7 Phi. 4. 15.

8 ἀπὸ τῆς γῆς.

9 ἰσθ. καταβαίνω.

10 εἶμα.

10 ε. 3. 15, 17.

11 ἐπιλασθῆναι. Γρω.

12 παρακύνω.

13 παρακύνω.

† al. ὁφθαλμῶν.

† κοιν. πένω.

† ἄλλοι.

14 βλάσμα.

15 ἀποσκίασμα.

16 Eccl. 12. 17

† εἶμα. ἡ ἰ.

† ἰσθ. ἡ.

17 λαλίαν.

18 ε. ἰσθ.

19 Ro. 1. 17.

2 Co. 5. 21.

2 Pt. 1. 1.

20 ε. ἡμῶν.

21 Ro. 2. 9.

22 ἀπειθήματα.

23 cf. εἶμα. 2. 2.

24 Mat. 23. 26,

43.

Lu. 1. 63, 79.

25 Ro. 6. 17.

2 Co. 8. 2.

26 Ac. 8. 28.

Ro. 1. 29.

1 Co. 5. 8.

Ep. 4. 31.

Col. 2. 8.

27 Ac. 10. 34.

28 ἀφ᾽ ἑαυτοῦ.

29 ἡμῶν.

30 ἡμῶν.

31 Ro. 2. 13.

εἶμα. ἡ.

† al. transp.

μόνον ἀκροαταί, παραλογιζόμενοι ἑαυτοῦς.

23 Ὅτι εἴ τις ἀκροατῆς λόγου ἔστι καὶ οὐ ποιητῆς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ.

24 Κατενόησε γὰρ ἑαυτόν, καὶ ἀπεληλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάβετο ὁποῖος ἦν.

25 Ὁ δὲ παρακύνων εἰς νόμον τέλειον τῶν τῆς ἐλευθερίας, καὶ παραμείνας, οὗτος ἀκροατῆς ἐπιλησημοῦς γενόμενος, ἢ ἀλλὰ ποιητῆς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται.

26 Εἴ τις δοκεῖ θρησκός εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτῆ, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τοῦτον μάταιος ἢ θρησκεία.

27 Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτῆ ἔστιν, ἐπισκεπτεσθαι ὄρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἀσπύλον ἑαυτόν θηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

Κεφ. β'.

ἈΔΕΛΦΟΙ μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης. ἢ

2 Ἐὶν γὰρ 1 εἰσέλθῃ
εἰς τὴν 2 συναγωγὴν ἡ-
μῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύ-
λιος ἐν ἑσθῆτι λαμπρᾷ,
1 εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς
ἐν 2 ῥοπαρᾷ ἑσθῆτι,

3 Καὶ ἐπιβλέψῃτε ἐπὶ
τὸν φοροῦντα τὴν ἑσ-
θῆτα τὴν λαμπρὰν, καὶ
εἴπητε ὁ αὐτῷ 1 Σὺ κά-
θου ὡδὲ 1 καλῶς 1 καὶ
τῷ πτωχῷ εἴπητε Σὺ
2 στήθῃ ἐκεῖ, ἢ 1 κείνου
ὡδὲ ὡπὸ τὸ ὑποπόδιόν
μου 1

4 Καὶ 1 οὐ 1 8 δεκρί-
θητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ 9 ἐ-
γένεσθε κριταὶ διαλο-
γισμῶν 1 πονηρῶν;

5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί
μου ἀγαπητοί 1 οὐχ ὁ
θεὸς 10 ἐξελέξατο τοὺς
πτωχοὺς τῆ κόσμου ὁ τῶ-
του, 11 πλεισίους ἐν πισ-
τει, κ 1 κληρονόμους τῆς
βασιλείας 12 ἧς 13 ἐπηγ-
γείλατο τοῖς ἀγαπίωσιν
αὐτόν;

6 Ὑμεῖς δὲ 15 ἡτιμά-
σατε τὸν πτωχόν 1 οὐχ
οἱ πλουσιοὶ 17 καταδυ-
ναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ
αὐτοὶ ἔλκουσιν ὑμᾶς εἰς
κριτήρια;

7 Οὐκ αὐτοὶ βλασφη-
μῶσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ
19 ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς;

8 Εἰ μέντοι νόμον τε-
λεῖτε 21 βασιλικόν, κατὰ
τὴν γραφήν 23 Ἀγαπή-
σεις τὸν πλεισίον σου ὡς

A. D. 61.

1 εἰσερχο-
μαι.

2 Ro. 2.9; 13.9.

3 Ro. 22. 11.

Zec. 3. 3, 4.

4 Jno. 16. 8.

1 Ti. 5. 20.

Tit. 1. 13.

2. 15.

5 Ἰσραηλ.

6 Mat. 5. 21.

Mar. 3. 29.

He. 2. 15.

1 Co. 11. 37.

7 κάθημαι.

* ἐπί-η.

8 διακρίνω,

ch. 1. 6.

Jude 22.

9 γίνωμαι.

† ἀποστρέ-
ψης-η.

1 πονηρῶν.-η

10 ἐκλέγομαι

11 ε. γίνω-
μαι.

12 ἀγαπῶ-η.

13 αἰεὶ κατα-
καυχῶμαι τὸαἰεὶ κατα-
καυχῶμαι

ὡς

12 ch. 3. 14.

Ro. 11. 18.

13 ἐπαγγέλλομαι

14 ver. 16.

- 1 Co. 15. 33.

15 ἀτιμάζω.

16 ε. ἔστι.

17 Ac. 19. 38.

18 ὁρίζω.

19 ἡ-η.

19 ἐπικαλέω.

20 εἰμί.

†† ἀργάζω-
μαι-η.

21 Jno. 4. 46.

22 δίδωμι.

23 Le. 19. 18,

34.

σεαυτὸν, καλῶς ποιεῖτε.

9 Εἰ δὲ προσωποληπ-
τεῖτε, ἀμαρτίαν ἐργά-
ζεσθε, 4 ἐλεχόμενοι ὑπὸ
τοῦ νόμου ὡς παραβά-
ται.

10 Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν
νόμον τηρήσει, πταίσει
δὲ ἐν ἐνί, 9 γέγονε πάν-
των ὄνοχος.

11 Ὁ γὰρ εἰπὼν Μὴ
μοιχεύησῃς, εἶπε καὶ Μὴ
φονεύησῃς. Εἰ δὲ οὐ μοι-
χεύσεις, φονεύσεις δὲ,
9 γέγονας 1 παραβάτης
νόμου.

12 Οὕτω λαλεῖτε, καὶ
οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ
νόμου ἐλευθερίας μέλ-
λοντες κρίνεσθαι.

13 Ἡ γὰρ κρίσις 16 θάνι-
λωσ τῷ μὴ ποιήσαντι
ἔλεος 1 καὶ 12 κατα-
καυχᾶται ἔλεος κρίσεως.

14 Τί τὸ 14 ὄφελος, 16 ἀ-
δελφοί μου, ἐὰν πίστιν
λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ
μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ
πίστις 18 σῶσαι αὐτόν;

15 Ἐὶν 18 δὲ 1 ἀδελφός
ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρ-
χωσι, 19 καὶ λειπόμε-
νοι 20 ὡς τῆς ἐφημέρου
τροφῆς,

16 Εἶπῃ δὲ τις αὐτοῖς
ἐξ ὑμῶν Ὑπάγετε ἐν
εἰρήνῃ, 11 θερμαίνεσθε κ 1
χορταίεσθε 22 μὴ 23 ὄψτε
δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια
τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφε-
λος;

17 Οὕτω καὶ ἡ πίστις, εἶναι μὴ ἔργα ἔχη, νεκρά ³ ἔστι καθ' ἑαυτήν.

18 Ἀλλ' ἰβρεῖ τις¹ Σὺ πιστὶν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω² δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου³ ἐκ τῶν ἔργων σου⁴, κἀγὼ ² δεῖξω σοι [†] ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν⁵ μου.¹

19 Σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ² ἔστι³ καλῶς ποιεῖν καὶ τὰ δαιμόνια πισθεύουσι, κ. φρίσσει.

20 Θέλει δὲ ⁷ γυνῶναι, ὡς ἄνθρωπε κενὸν, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων ³ νεκρά ² ἔστιν;

21 Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἔκ ἐξ ἔργων ¹³ ἐδικαιώθη, ¹⁴ ἀνεπέτασεν Ἰσαάκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον;

22 Βλέπεις ὅτι ἡ πίστις ¹⁵ συνήρῃ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ¹⁶ ἐτελειώθη;

23 Καὶ ¹⁷ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα¹⁸ Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ ²⁰ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ ^{††} φίλος Θεοῦ ²¹ ἐκλήθη.

24 Ὅρατε ⁴ τοίνυν¹ ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦνται ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον;

25 Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαββὴ ἡ πόρνη ἔκ ἐξ ἔργων ¹³ ἐδικαιώθη, ²³ ὑποδέξαμένη τοὺς ²⁵ ἀγγέλους,

A. D. 61.

- 1 εἶρω.
2 χωρὶς-π.
3 δικαιοσύνη.
† τὰ ἔργα μου ἐκ τῆς πίστεως μου-π.
3 εἶρω.
1 conj. πολυ-λάλοι.
4 Λο. 13. 1. 1Co. 12. 29.
29.
Ep. 4. 11.
1 Ti. 2. 7.
2 Ti. 1. 11.
5 Mar. 7. 9.
6 γίνωμαι.
7 γυνώσκω.
8 1Co. 11. 29.
9 λαμβάνω.
10 π. κατά.
11 ch. 2. 10.
Ro. 11. 11.
12 ch. 1. 4.
5 ἀγγέλι-α.
†† Ἰδὲ, -α. αλ.
Et dicit.
13 δικαιοσύνη.
14 ἀπεπέτασεν.
15 συνεργῶ.
16 τελειώθη.
17 πληρώθη.
20 ἰδὲ-αυτοῦ-π.
18 Eze. 16. 50.
Eccl. 48. 18.
23 Mac. 15. 32.
19 πιστεύω.
20 λογιζομαι.
21 καλέω.
†† δοῦλος-π.
11 ἡλίκοι-π.
22 π. ἔστι.
23 ὑποδέχομαι.
25 κατασκόπος-π.
24 καθήχηται.
25 Jude. 23.
Wisd. 15. 6.

καὶ ἑτέρω ὁδῷ ἐκβαλοῦσα;

26 Ὡσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρὸν ³ ἔστιν, οὕτω καὶ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ³ ἔστι.

Κεφ. γ'.
ΜΗ [†] πολλοὶ ⁴ διδάσκαλοι ⁶ γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μείζον ⁸ κρίμα ⁹ ληψόμεθα.

2 ¹⁰ Πολλὰ γὰρ ¹¹ πταίομεν ἅπαντες. Εἴ τις ἐν λόγῳ αὐτοῦ πταίει, οὗτος ¹² τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλινωγῆσαι ^κ ὅλον τὸ σῶμα.

3 [†] Ἰδοῦ, τῶν ἵππων τοὺς χαλινούς εἰς τὰ τόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν.

4 Ἰδοῦ, καὶ τὰ πλοῖα τηλικαῦτα ³ ὄντα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστον πηδαλίου, ὅπου ἂν ἡ ὀρμὴ τῆς ²² εὐθύνοντος βούληται.

5 Οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέρος ³ ἔστι, καὶ ¹⁸ μεγαλαυχεῖ. Ἰδοῦ, ^{††} ὀλίγον πῦρ ἡλικὴν ὕλην ἀνάπτει.

6 Καὶ ἡ γλῶσσα ²² πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας³ οὕτως ἡ γλῶσσα ²⁴ καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ ²⁶ σπιλῆσα ὅλον

αὐτῶν ἄλλοι δὲ ¹ ἐτυμ-
πανίσθησαν, οὐ ² προσ-
δεξάμενοι τὴν ἀπολύ-
τρωσιν, ἵνα κρείττους
ἵναστασως τύχωσιν·

36 Ἐτεροὶ δὲ ³ ἐμπαυ-
μῶν καὶ μαστίγων πε-
ραν ⁴ ἔλαβον, ἔτι δὲ
θεσμῶν καὶ φυλακῆς.

37 Ἐλιθάσθησαν, ⁵ ἐ-
πρίσθησαν, ⁶ ἐπειράσ-
θησαν, ⁷ ἐν φόβῳ μαχαί-
ρας ⁸ ἐπέθανον, ⁹ περι-
ῆλθον ἐν ¹⁰ μηλωταῖς, ἐν
αἰγείοις δέρμασιν ὑστε-
ρούμενοι, ¹¹ θλιβόμενοι,
κακουχούμενοι·

38 Ὡν οὐκ ¹² ἦν ἄξιος
ὁ κόσμος ἐν ἐρημίαις
πλωόμενοι καὶ ὄρεσι
καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς
¹³ ὑπαῖς τῆς γῆς.

39 Καὶ οὗτοι πάντες
μαρτυρηθέντες διὰ τῆς
πίστεως, οὐκ ¹⁴ ἐκομί-
σαντο τὴν ἐπαγγελίαν·

40 Τοῦ Θεοῦ περὶ ἡ-
μῶν κρείττον ἢ τι προ-
βλεψαμένου, ἵνα μὴ
χωρὶς ἡμῶν ¹⁵ τελειω-
θῶσι.

Το κεφ. ιβ΄.

ΤΟΙΓΑΡΟΥΝ καὶ ἡμεῖς,
τοσοῦτον ἔχοντες περι-
κεῖμενοι ἡμῖν νέφος
¹⁶ μαρτύρων, ἡ ὄγκον ¹⁷ ἀ-
ποθέμενοι πάντα, καὶ
τὴν ¹⁸ εὐπερίστατον ἁ-
μαρτίαν, δι' ὑπομονῆς
τρέχωμεν τὸν προκει-
μενον ἡμῖν ἀγῶνα·

A. D. 63.

1 τυμπαρίζω.
2 ch. 2. 10.

3 προσέχομαι.
4 ὑπομένω.

5 Εξο. 22. 4.
6 λαμβάνω.

7 λιθάσκω.
8 κενάθικεν.-α.

9 καθίζω.
10 πρίσκω.

11 κειράσκω.
† conj. ἐκτε-
ράσθησαν,
s. ἐκτεράσθησαν, s. ἐ-
πρόσθησαν, s. ἐ-
πρόσθησαν, s. ἐπρόσθη-
σαν, &c.

12 ἀποθνήσκω
13 c. 6. 16; 7. 7
14 περιέρχομαι.
† κάμηται τῶν
ψ. ὑμῶν, -π.
15 κάμνω.
16 Ἰ. Κι. 19. 19
17 ἀντικαθίστημι,
Ἰω. 5. 7.
18 s. ἀπαρχόντων.
19 ἐκλανθάνομαι.
20 εἰμί.
21 Ἰ. Κι. 3. 11.
22 κομίζω,
ch. 10. 36.
23 c. 2. 10; 5. 9
24 εἰς-π.
25 Ac. 6. 13.
26 1 Th. 2. 10.
27 Re. 2. 13.
|| con. ἔκνον.
28 γίνωμαι.
29 ἀποτίθημι
30 confer.
c. 10. 28, 29.
31 εἰ δὲ-π.
32 Pr. 3. 11, 12

2 Ἀφορῶντες εἰς τὸν
τῆς πίστεως ³ ἀρχηγὸν
καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν,
ὅς ἀντὶ τῆς προκειμένης
αὐτῷ χαρᾶς, ⁴ ὑπέμενε
σταυρὸν, αἰσχύνῃς κατα-
φρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε
τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ
⁵ ἐκάθισεν.

3 Ἀναλογισασθε γὰρ
τὸν τοιαύτην ⁶ ὑπομεμε-
νηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρ-
τωλῶν εἰς αὐτὸν ⁷ ἀντι-
λογίαν, ἵνα μὴ ⁸ κά-
μητε, ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν
ἐκλυόμενοι.

4 Οὐπω μέχρις αἵματος
⁹ ἀντικατέστητε πρὸς
τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγων-
ζόμενοι·

5 Καὶ ¹⁰ ἐκλέλησθε τῆς
παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν
ὡς υἱοῖς διαλέξεται· ¹¹ Ὡς
ἐλέησεν μου, μὴ ὑλεγῶρεαι παι-
δείας Κυρίου, μηδὲ ἐκ-
λύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχό-
μενος.

6 Ὅν γὰρ ἀγαπᾷ Κύ-
ριος, παιδεύει· μαστιγοῖ
δὲ πάντα υἱὸν ὃν παρα-
δέχεται.

7 Ὅτι εἰ παιδείαν ὑπομέ-
νετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσ-
φέρεται ὁ Θεός· τίς γὰρ
⁸ ἐστὶν υἱὸς ὃν οὐ παι-
δεύει πατήρ;

8 Εἰ δὲ χωρὶς ⁹ ἐστε
παιδείας, ἢς μέτοχοι
¹⁰ γεγόνασιν πάντες, ἅρα
νόθοι ¹¹ ἐστέ κ' οὐχ υἱοί.

9 Εἶτα τοὺς μὲν τῆς

σαρκὸς ἡμῶν πατέρας
 1 εἶχομεν παιδευτῆς, καὶ
 2 ἐνετρεπόμεθα· 3 οὐ πολ-
 λῶ μᾶλλον 4 ὑποταγη-
 σόμεθα τῷ πατρὶ τῶν
 πνευμάτων, κτλ 5 ζήσομεν;

10 Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ἡ-
 λίγας ἡμέρας, κατὰ τὸ
 δοκοῦν αὐτοῖς, 7 ἐπαίδευ-
 ον ὁ δὲ, ἐπὶ τὸ συμφέ-
 ρον, εἰς τὸ 8 μεταλαβεῖν
 τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ.

11 Πᾶσα δὲ παιδεία
 πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ
 δοκεῖ. 11 χαρᾶς 13 εἶναι,
 ἀλλὰ λύπης ὕστερον δὲ
 καρπὸν εἰρηλικὸν τοῖς δι-
 αβτῆς 14 γυμνασμένοις
 15 ἀποδίδωσι δικαιοσύνης.

12 Διὸ τῆς παρειμέ-
 νας χεῖρας καὶ τὰ 19 πα-
 ραλελυμένα γόνατα ἀ-
 νορθώσατε·

13 Καὶ τροχιᾶς ὀρθᾶς
 ποιήσατε τρεῖς ποσὶν ἡ-
 μῶν, ἵνα μὴ τὸ 20 χῶλον
 22 ἐκτραπῆ, 21 ἰαθῆ δὲ
 μᾶλλον.

14 Εἰρήνην 23 διακέτε
 μετὰ πάντων, καὶ τὸν
 ἁγιασμόν, οὐ χωρὶς οὐ-
 δεῖς 25 ὑψέλαιον Κύριον·

15 27 Ἐπισκοπεῦντες μὴ
 τις 29 ὕστερον ἀπὸ τῆς
 χάριτος τοῦ Θεοῦ μὴ-
 τις ῥίζα 30 πικρίας ἀνω-
 φύουσα ἢ 31 ἐνοχλή, καὶ
 διὰ ταύτης 33 μαινώσιν
 πολλοί.

16 Μὴ τι ** πόρνος, 34
 ἢ 35 βέβηλος, ὡς Παρῦ,

A. D. 63.

1 ἴσθ.
 2 ἐντρέψω.
 3 α. αὐτοῖς.
 4 ὁμοίωσιν.
 5 ζῶν.
 6 ἀκαθάρ-
 τῶν.
 7 πα-θεῖν.
 8 μεταλαμ-
 βάνω.
 9 εὐρίσκει.
 10 προσέρχο-
 μαι [ὑψέ-
 λαιον]. μὴ α.
 11 α. πρᾶγμα
 12 καί.
 13 εὐφροσύνη.
 14 ἀκαθάρτου.
 15 παρακρίσις.
 17 ἁ. 25. 3.
 18 προτιθέτω.
 19 παραλύω.
 20 α. μέρος.
 21 ἰσομα.
 22 ἐκτρέψω.
 23 ἁ. 9. 30.
 24 ἁ. 13. 16.
 25 ὑψομα.
 26 Ματ. 9. 6.
 27 1 Ρω. 5. 2.
 28 ἁ. 7. 32.
 29 ἁ. 4. 1.
 30 ἁ. 2.
 31 ἁ. 2. 22.
 32 ἁ. 2. 22.
 33 ἁ. 2. 22.
 34 ἁ. 2.
 35 ἁ. 2. 1. 9.
 36 ἁ. 2. 1. 9.

ὅτι ἄντι βρώσεως μὲν
 15 ἀπέδοτο τὰ πρωτότι-
 οτα αὐτοῦ.

17 Ἴστε γὰρ ὅτι καὶ
 μετέπειτα θέλων κληρο-
 νομήσαι τὴν εὐλογίαν,
 6 ἀπεδοκίμασθη μετα-
 νῶντας γὰρ τόπον οὐχ
 9 εἶρε, καίπερ μετὰ δακ-
 ρύων ἐκζηήσας αὐτήν.

18 Οὐ γὰρ 10 προσελη-
 λυθατε ἢ ψηλαφωμένοι
 11 ὄρει, 12 κεκαυμένοι
 πυρὶ, καὶ γυφῶν, καὶ
 13 σκότῳ, καὶ θελλῆ.

19 Καὶ σάλπιγγος ἤχη,
 καὶ φωνῆ ῥημάτων, ἧς
 οἱ ἀκούσαντες 16 παρη-
 τήσαντο μὴ 15 προστεθῆ-
 ναι αὐτοῖς λόγον.

20 (Οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ
 διατελλόμενον· Κἂν θη-
 ριον θύγῃ τοῦ ὄρου, λι-
 θοβοληθήσεται, ἢ ῥο-
 λίδι κατατοξευθήσεται, 1
 21 καὶ οὕτω φοβερόν
 13 ἦν τὸ φανταζόμενον,
 Μωσῆ 24 εἶπεν· 26 Ἐκ-
 φοβός εἰμι κτλ. 28 ἐντρομος.)

22 Ἄλλῃ 18 προσελη-
 λυθατε Σιών ὄρει, καὶ
 πόλει Θεοῦ ἢ ζῶντος, Ἰε-
 ρουσαλήμ ἐπουρανίῳ, κτλ
 2 μωραῖσιν ἀγγέλων,

23 Πανήγυρις καὶ ἐκ-
 κλησιὰ πρωτοτόκων ἐν
 οὐρανοῖς 32 ἀπογεγραμ-
 μένων, καὶ κριτῆ Θεοῦ
 πάντων, καὶ πνεύμασι
 δικαίων 30 ἰελελειωμένων,
 24 Καὶ διαθήκην νέαν

μεσίτη Ἰησοῦ, καὶ αἵμα-
τι ραντισμοῦ * κρείττο-
να λαλοῦντι παρά † τὸν
* Ἄβελ.

25 Βλέπετε μὴ¹ παραι-
τήσηθε τὸν λαλοῦντα.
Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ² ἔφυ-
γον, τὸν ἐπὶ³ τῆς⁴ γῆς⁵
παραιτησάμενοι χρη-
ματίζοντα, πολλὰ μάλ-
λον ἡμεῖς οἱ τὸν⁷ ἀπ'
ἔραν ἄποτρεφόμενοι,
26 Οὐ⁸ ἡ φωνὴ τῆν γῆν
ἐσάλειψε τότε⁹ ἢν δὲ
ἐπήγγειλαι, λέγων¹⁰ Ἔ-
τι¹¹ ἀπαξ ἐγὼ ἕσειο οὐ
μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ
τὸν οὐρανόν.

27 Τὸ δὲ, Ἔτι ἀπαξ, δη-
λοῖ τῶν¹² σαλευομένων
τῆν¹³ μετέθεσιν, ὡς¹⁴ ἢ πε-
ποιημένων, ἵνα¹⁵ μείνη
τὰ μὴ σαλευόμενα.

28 Διὸ βασιλείαν ἀσά-
λευτον παραλαμβάνον-
τες, ἔχωμεν χάριν, δι'¹⁶ ἧς
λατρεύωμεν εὐαρέσ-
τως τῷ Θεῷ μετὰ¹⁷ τῶν¹⁸ αἰ-
δούσων καὶ¹⁹ εὐλαβείας.

29 Καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν
πῦρ καταναλίσκων.

Κεφ. ιγ'.

Η 27 ΠΙΛΑΔΕΛΦΙΑ 25 με-
νέτω.

2 Τῆς²⁰ φιλοφενίας μὴ
ἐπιλανθάνεσθε²¹ διὰ ταύ-
της γὰρ²² ἔλαθόν²³ τινας
ξενίσαντες ἀγγέλους.

3 Μιμνήσκεσθε τῶν δεσ-
μίων, ὡς²⁴ συνδεδεμέ-
νοι²⁵ τῶν κακουχημένων,

A. D. 53.

- * ἀβελ. 1
† τὸν. αὐτὸν. 2
* ἀβελ. 3
1 παρατιθέν- 4
2 Αc. 5. 31. 5
3 α. β. γ. δ. ε. 6
4 φεύγον. 7
5 ἢ τῆ. 2. 3.
6 Ματ. 23. 9.
7 α. χρηματι-
ζοντα. 8
9 α. εἶτα. 10
9 εὐαρέσει. 11
10 α. χρηματι- 12
11 εἶτα. 12
12 ἀείψαι. 13
13 σαλευθῶ. 14
14 Ηαγ. 2. 6.
15 πείσω. 16
15 φασίαι. 17
16 Λα. 12. 35. 18
17 εἰ. 7. 11. 19
18 λαλίαι. 20
|| συν. πει- 21
ποιημένων. 22
19 πείσω. 23
20 Αc. 17. 12. 24
21 1Co. 10. 13 25
22 μιμνήσκει 26
** λατρεύω- 27
μεν. 28
† εὐλαβείας 29
καὶ δόσε. 30
23 ἢ τῆ. 2. 9. 31
31 παραφέ- 32
ρεσθε. α. 33
24 Ηαγ. 6. 15. 34
2 Co. 4. 10. 35
25 εἰ. 5. 7. 36
26 ἀφελίαι. 37
27 Ηο. 12. 10. 38
28 μέτω. 39
29 Ηο. 12. 13. 40
30 λατρεύον- 41
31 α. λατρεύον- 42
32 ξενίσαν- 43
Ac. 10. 8. 44
44 αὐ. τραπ. 45
33 συνδεδεμέ- 46
34 ἀπαγγέλλ- 47

ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν
σώματι.

4² Τίμιος ὁ³ γάμος ἐν
κῶσι, ἢ ἡ κοίτη⁴ ἁμμιαν-
τος⁵ πόρνου⁶· δὲ καὶ
μοσχού κρινεῖ ὁ Θεός.

5⁷ Ἀφιλάργυρος ὁ τρό-
πος⁸ ἀρκοίμενοι⁹ τοῖς¹⁰
παροῦσιν.¹¹ Αὐτός γὰρ
11 εἶρηκεν. Οὐ¹² μὴ σε
12 ἀνῶ, οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγ-
καταλίπω.

6¹³ Ὡστε θαρρῶντας ἡ-
μᾶς λέγειν¹⁴ Κύριος ἐμοὶ
βοηθός, καὶ οὐ¹⁵ φοβη-
θήσομαι τί ποιήσει μοι
ἄνθρωπος.

7¹⁶ Μνημονεύετε τῶν
16 ἠγουμένων ὑμῶν, οἵτι-
νες¹⁷ ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ¹⁸ ἄν¹⁹
ναθεωροῦντες τὴν²⁰ ἐκ-
βασιν τῆς ἀναστροφῆς,
20 μιμείσθε τὴν πίστιν²¹.

8²² Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς
καὶ σήμερον ὁ αὐτός, καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας.

9²³ Διδαχαῖς ποικίλαις
καὶ ξέναις μὴ²⁴ περι-
φέρεσθε²⁵ καλὸν γὰρ χά-
ριτι βεβαιοῦσθαι τὴν
καρδίαν, οὐ βρώμασιν,
ἐν οἷς οὐκ²⁶ ὠφελήθησαν
οἱ περιπατήσαντες.

10²⁷ Ἐχομεν θουσιαστή-
ριον, ἐξ²⁸ οὗ φαγεῖν οὐκ
ἔχουσιν²⁹ ἔξουσιαν³⁰ οἱ τῆ
σκηνῆ λατρεύοντες.

11³¹ Ὡν γὰρ εἰσφέρεται
ζῶων τὸ αἷμα³² περὶ ἁ-
μαρτίας³³ ἢ εἰς τὰ ἅγια

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, XIII.

διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς ² παρεμβολῆς.

12 Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ³ ἁγιασθῇ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς ⁴ πύλης ⁵ ἔπαθε.

13 Τοίνυν ἐξερχόμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν οὐνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες.

14 Οὐ γὰρ ἔχομεν ὡδε ⁷ μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητῶμεν.

15 Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διακπαντὸς τῷ Θεῷ, τουτέστι, ⁹ καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

16 Τῆς δὲ εὐποιίας καὶ ¹⁰ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ ¹¹ θυσίαις ἡ ¹² εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ¹⁵ ἀποδώσοντες, ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στεναζόντες· ἡ ἀλυσιτελές γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

18 Προσείχεσθε περὶ ἡμῶν ἡ ¹⁸ πεποιθήμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδη-

A. D. 63.

1 Ph. 10. 23.

1 Pe. 1. 17.

2 Pe. 2. 18.

2 Re. 20. 9.

Ju. 7. 9, 10.

3 ἀγίασθ.

4 ἀποκαθίστημι.

Mar. 3. 5.

8. 25.

5 πάσχω.

6 πύλησιν.

7 παρεμβολῆς.

8 ἀνάγω.

† γῆς.

7 μένω.

8 Mat. 21. 16.

9 Hos. 14. 2.

† αἰ. καὶ λόθω.

10 Ac. 2. 42.

11 Ro. 12. 1.

Ph. 2. 17.

4. 18.

1 Pe. 2. 5.

9 εὐαρεστεῖται.

12 Ph. 11. 5, 6.

13 ἀλημάτων.

14 ἀπειθήσασθε.

Ac. 15. 20.

21. 25.

15 ἀποδώσει.

|| ἡμῶν.

16 ἀπολύω.

17 πρὸς ἑμᾶς.

17 ver. 7, 17.

Lu. 22. 16.

† λυσιτελέω.

† πεποιθήμεθα.

18 πείθω.

19 ἔπιτομαι.

66 Vide App.

σιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ¹ ἀναστρέφασθαι.

19 Περισσότερως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τὰχιον ⁴ ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ⁶ ἀναγαγὼν ἐκ τεκτρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκησιν αἰωνῶν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν,

21 ⁸ Καταρτίσει ὑμᾶς ἐν παντί ⁹ ἐργῶν ἰσχυρῶν, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ· ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ¹ Ἀμήν.

22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τὸν λόγον τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ ¹² βραχείων ¹⁴ ἐπέστελα ὑμῖν.

23 Γινώσχετε τὸν ἀδελφὸν ἡ Τιμόθεον ¹⁶ ἀπολυμένον ^{**} μεθ' οὗ (ἐὰν τὰχιον ἐρχῆται) ¹⁹ ὄψομαι ὑμᾶς.

24 Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ¹⁷ ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ⁴ Ἀμήν. 95

ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

Κεφ. α'.

ΙΑΚΩΒΟΣ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δούλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ³ ἐν τῇ ⁴ διασπορᾷ, ⁵ χαίρειν.

² Πᾶσαν χαρὰν ⁷ ἠγγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν ⁸ πειρασμοῖς ⁹ περιπέσητε ποικίλοις·

³ Γινώσκοντες ¹¹ ὅτι τὸ ¹³ δοκιμὸν ἡμῶν ⁶ τῆς πίστεως ¹ κατεργάζεται ὑπομονήν·

⁴ Ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἔχεται, ἵνα ¹⁵ ἦτε τέλειοι καὶ ¹⁷ ὀλόκληροι, ἐν μεδενὶ λειπόμενοι.

⁵ Εἰ δὲ τις ἡμῶν ¹⁹ λειπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ ²¹ δίδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος· καὶ ²¹ δοθήσεται αὐτῷ.

Ὁ αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, ²³ μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ ²⁶ διακρινόμενος ²⁷ ἕοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμίζομένῳ καὶ ριπιζομένῳ.

⁷ Μὴ γὰρ ²⁹ οἰεσθῶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι ²⁵ λήψεται τι παρὰ τοῦ Κυρίου.

A. D. 61.

- 1 ch. 4. 8.
- 2 Ia. 54. 11.
- 3 s. οὐραϊσ.
- 4 Jno. 7. 35.
- 1 Pe. 1. 1.
- 5 s. εἴχεται, v. λίγαι.
- 6 καθ' ἑαυτοῦ Ro. 5. 2.
- 7 ἠγγίζομαι.
- 8 Mat. 6. 13.
- 9 περιπίπτω
- 10 κατεργάζομαι.
- 11 s. τοῦτο.
- 12 ἀνατέλλω
- 13 1 Pe. 1. 7.
- 14 Mat. 20. 12
- 15 εἶμι.
- 16 ἔργον.
- 17 ITb. 5. 23.
- 18 λατρεύω.
- 19 v. 4 c. 2. 15.
- 20 ἀπολλύω.
- * περιεργάζομαι, ἀπορρίπτω.
- 21 δίδωμι.
- 22 μοραίνω.
- 23 s. κατά.
- † ὀνομαζέτω
- 24 γίνομαι.
- 25 λαμβάνω.
- 26 Mat. 21. 21
- 27 εἴτω.
- 28 ἐπαγγέλλω.
- 29 ὀνομαζ.
- 30 Mat. 4. 1. 16. 1.

⁸ Ἄνηρ ¹ δύνυχος, ² ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

⁹ ⁶ Καυχασθῶ δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ·

¹⁰ Ὁ δὲ πλούσιος, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ· ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου ¹⁰ παρελεύσεται.

¹¹ ¹² Ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος ἐν τῷ ¹⁴ καύσῳ, καὶ ¹⁶ ἐξηρανὲν τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ¹⁸ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ²⁰ ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς ^{*} πορείαις αὐτοῦ ²² μαρανθήσεται.

¹² Μακάριος ἄνηρ ὃς [†] ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δοκιμὸς ²⁴ γεγόμενος ²⁵ λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ²⁸ ἐπηγγέλατο ⁴ ὁ Κύριος· τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

¹³ Μηδεὶς ³⁰ πειραζόμενος λεγέτω, ὅτι ἀπὸ ^δ τοῦ Θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπειραστος ¹⁵ ἐστὶ κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα.

14 Ἐκαστος δὲ κειρίζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἄεθλόμενος καὶ ἰδελσαζόμενος.

15 Εἴτα ἡ ἐπιθυμία συναβουῶσα τίκτει ἁμαρτιαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ὑποκίβει θανάτιον.

16 Μὴ κλανᾶσθε, ἄδελφοί μου ἀγαπητοί.

17 Πᾶσα ᾧδότης ἀγαθῆ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἔστι, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν ἁγίων, παρ' ᾧ ἔκ ἐκ παραλλαγῆς, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα.

18 Ἐβουληθεῖς ἁποκύψου ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν τινα τῶν αὐτῶν κτισμάτων.

19 Ὡστε, ἄδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχύς εἰς τὸ ἀκούσαι, βραδύς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδύς εἰς ὄργην.

20 Ὅργη γὰρ ἀνδρός δικαιοσύνην Θεοῦ οὐ καταργάζεται.

21 Διὸ ἁποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσεύειν κακίας, ἐν πραύτητι δέξασθε τὸν ἐμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον σώσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

22 Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγον, καὶ μὴ

A. D. 61.

- 12 Pē. 2. 14, 15
2 Col. 2. 4.
3 συλλαβῶν
4 εἶπω. (ρω.
5 ch. 3. 6.
6 Mat. 1. 1.
7 κατανοῶ.
8 Phil. 3. 15.
9 ἀπὲρλομαι
10 ἔστ. καταβαῖνον-α.
11 εἰμί.
12 c. 3. 15, 17.
13 ἀπλανθῆ-νω. (ρω.
14 παρακίβει
15 παρακίβει
† alii ἄνωθεν.
† εἰσι. πνευματικῶν.
14 βέλους.
15 ἀπαρχῆς.
16 Eccl. 19. 17
17 εἶπω, ἀφ' ἡ.
18 ἔστ. ἡ.
17 λαλῆσαι.
18 κ. ἔστ.
19 Ro. 1. 17.
2 Co. 5. 21.
2 Pē. 1. 1.
20 κ. ἡμῶν.
21 Ro. 2. 9.
22 ἀποκίβει
23 cf. ch. 2. 2.
24 Mat. 25. 26, 43.
Lu. 1. 68, 79.
26 Ro. 5. 17.
2 Co. 8. 2.
28 Ac. 8. 28.
Ro. 1. 29.
1 Co. 5. 8.
Ep. 4. 31.
Col. 3. 8.
27 Ac. 10. 24.
28 ἀπὲρλομαι.
29 σῶσω.
30 γίνωμαι.
31 Ro. 2. 13.
32 ἔστ. ἡ.
† al. transp.

μόνον ἀκροαταί, παραλογιζόμενοι ἑαυτοῦν.

23 Ὅτι εἰ τις ἀκροῦνται λόγον ἔστι καὶ οὐ ποιῆ τῆς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσώπρω.

24 Κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν, καὶ ἁπεληλυθε, καὶ εὐθέως ἔπελαθετ ὁποῖος ἦν.

25 Ὁ δὲ παρακύψου εἰς κόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας, καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ ἀκροῦνται ἐπιλησημοῦνς γενόμενος, ἀλλὰ ποιῆ τῆς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιῆσει αὐτοῦ ἔσται.

26 Εἰ τις δοκεῖ θρησκός εἶναι ἐν ἡμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν γλώσσαν αὐτῆς, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τοῦτου μάταιος ἡ θρησκεία.

27 Θρησκεία καθάρη καὶ ἁμίαντος παρὰ τῆς Θεοῦ καὶ πατρὸς αὐτῆς ἔστι, ἐπισκέπτεσθαι ὄρφανους καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

Κεφ. β'.

ἈΔΕΛΦΟΙ μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἐχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης. ††

2 Ἐὶν γάρ ἰεῖσελθη εἰς τὴν συναγωγὴν ἡμῶν ἀνήρ χροσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, ἰεῖσελθη δὲ καὶ πτωχός ἐν ῥοπαρᾷ ἐσθῆτι,

3 Καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρᾶν, καὶ εἶπητε αὐτῷ ἰ σὺ κάθου ᾧδε! καλῶς καὶ τῷ πτωχῷ εἶπητε ἰ σὺ ἰστῆθε ἐκεῖ, ἢ ἰ κάθου ᾧδε ἰ ὑπὸ τὸ ἰποπόδιόν μου!

4 Καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν ἰκνησῶν;

5 Ἀκούσατε, ἀδελφοὶ μου ἰγαπητοὶ οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τῷ κόσμῳ ἰτότου, ἰπλησίους ἐν πίστει, κἰ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἰπ ἐπηγγείλατο τοῖς ἰγαπῶσιν αὐτόν;

6 Ὑμεῖς δὲ ἰητιμάσατε τὸν πτωχόν οὐχ οἱ πλοῦσιοι ἰκαταδυναστεύουσιν ἡμῶν, καὶ αὐτοὶ ἰλκουνσιν ἡμᾶς εἰς κριτήρια;

7 Οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἰἐκικληθὲν ἐφ᾽ ἡμᾶς;

8 Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε ἰβασιλικόν, κατὰ τὴν γραφὴν ἰΑγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς

A. D. 61.

- 1 εἰσερχομαι.
- 2 Hc. 2.9; 2.9.
- 3 Hc. 22. 11.
- 4 Zec. 3. 3, 4.
- 4 Jno. 16. 8.
- 1 ἰΓι. 6. 20.
- Tit. 1. 13.
- 2. 15.
- 5 ἰσσημι.
- 6 Mat. 5. 21.
- Mar. 3. 29.
- He. 2. 15.
- 1 Co. 11. 27.
- 7 κἄθημαι.
- 8 ἐπι-π.
- 8 διακρίνω, ch. 1. 8.
- Jude 22.
- 9 γίνομαι.
- † ἀνοστή-της-π.
- † κνησῶν.-π
- 10 ἐκλέγομαι.
- 11 π. γένεσθαι.
- 6 ἀ-ἐλασ-ε-ί.
- 11 ἰἰἰἰ κατακαύω τὴν ἰἰἰἰ κατακαύωσθε δὲ.
- 12 ch. 2. 14.
- Ro. 11. 18.
- 13 ἐπηγγείλω.
- 14 ver. 16.
- 1 Co. 15. 22.
- 15 ἰτιμάσω.
- 16 π. ἰστυ.
- 17 Ac. 10. 28.
- 18 ἰσῶσω.
- 19 ἰ-π.
- 19 ἰπεκαλέω.
- 20 εἰμί.
- †† ἀργάζεσθε-π.
- 21 Jno. 4. 46.
- 22 ἰδίδωμι.
- 23 Le. 19. 18.
- 34.

σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε. 9 Εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε, ἀμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἰελεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται.

10 Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσει, πταίσει δὲ ἐν ἐνί, ἰγένετο πάντων ἰἐνοχος.

11 ἰ) γὰρ εἶπὼν ἰΜη μοιχεύσητ, εἶπε καὶ ἰΜη φονεύσητ. Εἰ δὲ οὐ μοιχεύσητε, φονεύσητε δὲ, ἰγένεσθε ἰ παραβάται νόμου.

12 Οὕτω λαλεῖτε, καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμον ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι.

13 ἰΗ γὰρ κρίσις ἰζῆνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἰἐλεος ἰκαὶ ἰκατακαυῶσθε ἰἐλεος κρίσεως.

14 Τί τὸ ἰἄδελφοι μου, εἰ ἐὰν πίστιν λέγη τις ἰχειν, ἰεργα δὲ μὴ ἰεχη; ἰμη δύναται ἰπιστις ἰσῶσαι αὐτόν;

15 ἰΕἰν ἰδέ ἰἀδελφοί ἠ ἀδελφῇ γυμνοὶ ἰἐπαρχωσι, ἰκαὶ λειψόμενοι ἰἄσει τῆς ἰἐφημέρου τροφῆς;

16 Εἶπη δὲ τισ αὐτοῖς ἰἐξ ἡμῶν ἰἠπάγετε ἐν εἰρήνῃ, ἰθερμαίνεσθε κἰ χορταίξεσθε ἰμὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ἰὄφελος;

17 Οὕτω καὶ ἡ πίστις, εἰ μὴ ἔργα ἔχη, νεκρά ἐστὶ καθ' ἑαυτήν.

18 Ἄλλ' ἔρει τις· Σὺ πίστιν ἔχεις, καὶ γὰρ ἔργα ἔχω·² δείξόν μοι τὴν πίστιν σου·³ ἐκ τῶν ἔργων σου,¹ καὶ γὰρ² δείξω σοι ἑκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου.¹

19 Σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς εἰς² ἐστὶ⁵ καλῶς ποιεῖς¹ καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσιν, κ. φρίσσει.¹

20 Θέλεις δὲ¹ γνῶναι, ὅτι ἄνθρωπε κενὸν, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων ἡ νεκρά² ἐστίν;

21 Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐκ¹ ἐξ ἔργων¹³ ἐδικαιώθη, ¹⁴ ἀνεύγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον;

22 Βλέπετε ὅτι ἡ πίστις¹⁵ συνήρκει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις¹⁶ ἐτελειώθη;

23 Καὶ¹⁷ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἢ λέγουσα·¹⁸ Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ²⁰ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ¹¹ φίλος Θεοῦ²¹ ἐκλήθη.

24 Ὁρατε¹ τοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον;

25 Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαββὴ ἡ πόρνη ἐκ¹ ἐξ ἔργων¹² ἐδικαιώθη, ²³ ὑποδεξαμένη τοῖς¹⁹ ἀγγέλοις,

A. D. 61.

- 1 εἶρω.
2 χωρὶς-α.
3 δεικνύω.
† τὰ ἔργα μὴ ἐκ τῆς πίστεως μὴ-η.
3 εἶμι.
‡ conj. πολυλάλοι.
4 Λο. 13. 1.
1Co. 12. 28, 29.
Ep. 4. 11.
1 Τι. 2. 7.
2 Τι. 1. 11.
5 Mar. 7. 9.
6 γίνομαι.
7 γινώσκω.
8 1Co. 11. 29.
9 λαμβάνω.
10 ε. κατά.
11 ch. 2. 10.
Ko. 11. 11.
12 ch. 1. 4.
13 ἀργή-η.
14 Ἰδ., -α. al.
15 εἰ δέ-ι.
13 δικαιοῦται.
14 ἀναφέρει.
15 συνεργῶ.
16 τελειῶ.
17 πληρῶ.
** ἰθὺς-τος-η.
18 Eec. 16. 50.
Ecc. 48. 18.
2Mac. 15. 32.
19 πιστεύω.
20 λογίζομαι.
21 καλέω.
† εὐχολογ-η.
11 ἡλίκοι-η.
22 ε. ἴσθι.
23 ὑποδέχομαι.
66 κατασκόπος-η.
24 καθίστημι.
25 Jude. 23.
Wis. 15. 4.

καὶ ἑτέρα ὁδοῦ ἐκβαλοῦσα;

26 Ὡσπερ γὰρ¹ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρὸν² ἐστίν, οὕτω καὶ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά³ ἐστίν.

Κεφ. γ'.
ΜΗ¹ πολλοὶ⁴ διδάσκαλοι⁶ γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μείζον⁸ κρίμα⁹ ληψόμεθα.

2¹⁰ Πολλὰ γὰρ¹¹ πταίομεν ἅπαντες. Εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος¹² τέλειος ἄνθρωπος, δυνατὸς χαλιναγωγεῖσθαι κ. ὅλον τὸ σῶμα.

3¹¹ Ἴδου, τῶν ἵππων τοῖς χαλινοῦς εἰς τὰ τόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῶν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μεταίχομεν.

4 Ἴδου, καὶ τὰ πλοῖα τηλικαῦτα³ ὄντα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαινώμενα, μεταίχεται ὑπὸ ἑλαχίστου πηδαλίου, ὅπου ἂν ἡ ὀρμὴ τῆ^{**} εὐθύνοντος βούληται.

5 Οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος³ ἐστίν, καὶ¹⁸ μεγαλαυχεῖ. Ἰδὲ, ἡ ὀλίγον πῦρ ἠλίκην ὕλην ἀνάπτει.

6 Καὶ ἡ γλῶσσα²² πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἠδικίας⁵ οὕτως· ἡ γλῶσσα²⁴ καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἢ²⁵ σπιλῆσα ὅλον

τὸ σῶμα, κ' φλογίζουσα τὸν * τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεννητῆς.

7 Πᾶσα γὰρ ³ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἐρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ ⁵ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρώπινῃ.

8 Τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι, ἀκατάσχετον κακὸν· μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου·

9 Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν † Θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τὸς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ ⁹ γεγονότας.

10 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ¹¹ ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρτα. Οὐ χρῆ, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω ⁹ γίνεσθαι.

11 Μῆτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρῖει τὸ γλυκὸν καὶ τὸ πικρὸν; ¹³

12 Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ¹⁶ ποιῆσαι, ἢ ἀμπελος σῦκα; * οὕτως ἢ οὐδεμία πηγὴ ἀλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.

13 Τίς σοφὸς κ' ¹⁷ ἐπιστήμων ἐν ἡμῖν; ¹⁸ δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πρώτῃ σοφίας.

14 Εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν

A. D. 61.

- * τροχόν-δ.
- 1 ch. 1. 23.
- 2 ch. 2. 13.
- 3 Ro. 1. 26.
- 1 Co. 11. 14.
- Gal. 4. 8.
- 2 Pe. 1. 4.
- 4 αἰμί.
- 5 δαμάζω, ver. 8.
- Mar. 6. 4.
- 6 Jno. 3. 12.
- Phil. 2. 10.
- 7 Ac. 5. 17.
- Ro. 10. 2.
- 1 Co. 3. 3.
- 2 Co. 12. 20.
- 8 Lu. 21. 9.
- 1 Co. 14. 33.
- 2 Co. 6. 5.
- † κίριον-δ.
- 9 γίνομαι.
- 10 Ro. 12. 9.
- 2 Co. 6. 6.
- 1 Ti. 1. 5.
- 2 Ti. 1. 5.
- 1 Pe. 1. 22.
- 11 ἐξέρχομαι
- † καὶ πῶθεν μάχαι-ι.
- 12 2 Co. 7. 5.
- 2 Ti. 2. 23.
- Tit. 3. 9.
- 12 α. ἕδωρ.
- 14 α. μὴ ἐξέρχονται.
- 15 ver. 3.
- Lu. 8. 14.
- Tit. 3. 3.
- 2 Pe. 2. 13.
- 16 ποίω.
- β φθονεῖτε-π.
- || ἐκ ἀλυκόν γλυκῦ-α.
- 17 De. 1. 13.
- Ecc. 40. 31.
- ** ἢ ἔχετε, διὰ-α. alii ἢ οὐ ἔχετε, διὰ-ι.
- 18 δεικνύω.

ἔχετε καὶ ἐρίθειαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ ² κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας.

15 Οὐκ ⁴ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἀνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ⁶ ἐπιγαιος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης.

16 Ὅπου γὰρ ⁷ ζῆλος καὶ ἐρίθεια, ἐκεῖ ⁸ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα.

17 Ἡ δὲ ἀνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή ⁴ ἔστιν, ἔπειτα εἰρηνικὴ, ἐπιεικὴς, εὐπειθὴς, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκритος * καὶ ¹⁰ ἀνυπόκριτος.

18 Καρπὸς δὲ ^δ τῆς ¹ δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

Κεφ. δ'.

ΠΟΘΕΝ πόλεμοι; ¹ καὶ ¹² μάχαι ἐν ἡμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ¹⁴ ἐκ τῶν ¹⁵ ἠδονομένων ὑμῶν τῶν στρατενομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν;

2 Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· ἢ φονεῖτε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε, * οὐκ ἔχετε δὲ, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς.

3 Αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδογαῖς ὑμῶν δαπανησῆτε.

4 Μοιχοὶ καὶ μοιχαλί-
δες, οὐκ εἶδате ὅτι ἡ
φιλία τοῦ κόσμου ἐχ-
θρα τοῦ Θεοῦ ἐστίν; ὅς
ἐάν οὖν βουληθῆ φίλος
εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχ-
θρὰς τοῦ Θεοῦ καθι-
στάται.

5 Ἡ δοκεῖτε ὅτι κενὸς
ἡ γραφή λέγει· Πρὸς
φθόρον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦ-
μα ὃ κατήκησεν ἐν ἡ-
μῖν;

6 Μείζονα δὲ δίδωσι
χάριν διὸ λέγει· ὅς ὁ
Θεὸς ὑπερφάνοις ἀν-
τιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ
δίδωσι χάριν.

7 Ὑποτάγητε οὖν τῷ
Θεῷ, ἀντίστητε τῷ
διαβόλῳ, καὶ φεύξεται
ὑφ' ὑμῶν.

8 Ἐγγίσατε τῷ Θεῷ,
καὶ ἐγγίεσθε ὑμῖν καθαρι-
σατε χεῖρας, ἀμαρτω-
λοὶ, καὶ ἀγγίσατε καρ-
διάς, δίψηχοι.

9 Ταλαιπωρήσατε καὶ
πενθήσατε καὶ κλαύσατε·
ὁ γέλωσ ὑμῶν εἰς πέν-
θος μεταστραφήτω, καὶ
ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν.

10 Ταπεινώθητε ἐνώ-
πιον τοῦ Κυρίου, καὶ
ἐνώσσει ὑμᾶς.

11 Μὴ καταλαλεῖτε ἀλ-
λήλων, ἀδελφοί· ὁ κα-
ταλαλῶν ἀδελφοῦ, ὅς
κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ, καταλαλεῖ νόμον,
καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ

A. D. 61.

- 1 εἶδω.
2 ἐχθρὰ-μ.
† νόμον. Ἄλ-
λά κριτὴς
εἰς ἑαυτὸν-μ.
3 εἰαί.
4 βολομα.
† καὶ κρι-
τὴς-μ.
5 καθίσταμαι.
6 εὐαί.
7 εὐ-μ.
8 ὁ κρίνων
τὸν πλη-
σίον-μ.
9 Vide Ap.
7 κατακίω.
8 ἀναλλώω.
† ἡ.
† παρενό-
μηθα... ποιή-
σαμεν... ἡμα-
ρτωσάμεθα...
καρδή-
σαμεν-μ.
14 κήριος· f.
alii Σολο-
μών· f.
Pr. 3. 33.
9 εἶδωμαι.
10 ἐπίσταμαι.
11 ἐνωσάσθω.
12 pro τῷ δε-
βόλῳ τῷ αὐ-
τῶν· ἡμῶν.
13 ἑαυτῶν· εἰ. ἀλ-
λόγη.
12 α. χεῖρας.
14 n. καί, α.
δὲ καὶ.
14 ἀπέστηται.
15 ἐγγίτω.
16 εἶδω.
17 ἐνώσσει εἰ
πενθήσασθω-μ.
17 κενώσασθω-
μαί. ἑφω.
18 μεταστρά-
φητω.
19 εἶδω.
20 ἡ-μ.
20 γέλωσμαι.

νόμον κρίνει, ὅς εἰ ποι-
ῆται νόμον, ἀλλὰ κρι-
τὴν.

12 Εἰς ἐστὶν ὁ νομο-
θέτης ὁ δυναίμενος σω-
σαι καὶ ἀπολέσαι· οὐ
τίς εἰ ἢ ὅς κρίνει τὸν
ἕτερον;

13 Ἄγε νῦν οἱ λέγου-
τες ἡμέτερον ἢ κενῶν
ἢ πορευσάμεθα εἰς τή-
δε τὴν πόλιν, καὶ ποιή-
σωμεν ἐκεῖ ἐμιαυτὸν ἕνα,
καὶ ἐμπορευσάμεθα, καὶ
κερδήσωμεν.

14 Οἷτινες οὐκ ἐπίτα-
σθε τὸ ἡμεῶν αἴριον· ποία
γὰρ ἡ ζωὴ ἡμῶν; ἀμῖν
γὰρ ἢ ἐστὶν ἡ πρὸς ὀλί-
γον φαινόμενη, ἔπει-
τα δὲ ἡ ἀφανιζομένη.

15 Ἀντὶ τοῦ λέγειν ἡ-
μᾶς· Ἐάν ὁ Κύριος θε-
λήσῃ, καὶ ἡμεῖς ἔρη-
σώμεν, καὶ ποιήσωμεν τούτο ἡ
ἐκεῖνο.

16 Νῦν δὲ κευκόσθε
ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑ-
μῶν· πᾶσα κούρησι τοι-
αύτη, πουηρὰ ἐστὶν.

17 Εἰδότε οὖν καλὸν
ποιεῖν, καὶ μὴ ποιῶντι,
ἀμαρτία αὐτῶ ἐστὶν.

Κεφ. ε'.

Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι,
κλαύσατε ἀλολίζοντες
ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑ-
μῶν ταῖς ἐπερχομέναις.
Ὁ πλῆθος ὑμῶν σέ-
σηπε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν
σητόβρωτα γέγονεν.

3 Ὁ χυμὸς ἡμῶν οὐκ ὁ ἄγιος· ἰκαίωται, ἔ· ὁ μὲν αὐτῶν εἰς μαρτυρίαν ἡμῶν ἔσται, καὶ φάσκει τὰς σάρκας ἡμῶν ὡς πρὸ ἑθνηστροφισατε ἐν ἐσχάτοις ἡμέραις.

4 Ἰδού, ὁ μισθὸς τῶν ἔργων τῶν ἀμηνόων τῶν χωρὸς ἡμῶν, ὁ ὑπεστερημένος ὑφ' ἡμῶν, κοχλίζει καὶ αἰβοῖται τῶν θεμισάντων εἰς τὰ ὄψα Κυρίου σαβαὼθ εἰσεληθήσασιν.

5 Ἐστρέψατε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔσκαταλίψατε ἑδρέψατε τὰς ἡκαρδίας ἡμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς.

6 Κατεδικάσατε, ἐ· φονεύσατε τὸν δίκαιον οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. Ἰδού, ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμονα καρπῶν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἢ αὐτῶν, ἕως ἂν λάβῃ ὑετὸν· κρῖνον καὶ ὄψιμον.

8 Μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στήριξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε.

9 Μὴ στενάχετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ ἰκαίωται κατακρίθητε ἰ·

- A. B. C.
- 1 αὐτῶν
 - 2 ἔ·
 - 3 ἔσται
 - 4 αὐτῶν
 - 5 ἡμῶν
 - 6 ἡμῶν
 - 7 αὐτῶν
 - 8 αὐτῶν
 - 9 αὐτῶν
 - 10 αὐτῶν
 - 11 αὐτῶν
 - 12 αὐτῶν
 - 13 αὐτῶν
 - 14 αὐτῶν
 - 15 αὐτῶν
 - 16 αὐτῶν
 - 17 αὐτῶν
 - 18 αὐτῶν
 - 19 αὐτῶν
 - 20 αὐτῶν
 - 21 αὐτῶν
 - 22 αὐτῶν
 - 23 αὐτῶν
 - 24 αὐτῶν
 - 25 αὐτῶν
 - 26 αὐτῶν
 - 27 αὐτῶν

δικῶν, ἵκαίωται πρὸ τοῦ θεοῦ ἕως ἔσχατου.

10 Υποτάξατε ἑαυτοὺς τοῖς κυριόθετοις, ἀδελφοί μου, καὶ τῆς μακροθυμίας, τοῖς προφῆταις οἱ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι Κυρίου.

11 Ἰδού, ἡ μακροθυμία μου ὑπομένουσα ὑμᾶς ἕως ἔσχατου. Τὸ τέλος Κυρίου εἶδετε, ὅτι πολλοὶ λαοὶ ἔσταν ὁ Κύριος καὶ οἰκτιρῶν.

12 Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνῶτε τὸν οὐρανὸν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλον τινα ὄρκον ἢ ἢ τῶν ἡμῶν τὸ ναί, ναί, καὶ τὸ οὐκ, οὐκ ἵνα μὴ εἰς ἔσχατου πόκρισις πέσῃτε.

13 Κακοπαθεῖτε ἐν ἡμῖν; προσευξάσθε ἑαυτοῖς; ψαλλέτω.

14 Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, ἑ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτόν, ἡλείψωσιν αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου.

15 Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἔγειρει αὐτόν ὁ Κύριος· καὶ ἁμαρτίας ἡ ἀποποιήσῃται αὐτῶν.

16 Ἐξομολογήσθε ἀλ·

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ, Α. Γ.

λήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εἴχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε. Πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη.

17 Ἡλίας ἄνθρωπος ὤν ὁμοιοπαθῆς ἡμῖν, καὶ προσενχῆ⁸ προσηύξατο⁹ τοῦ μη βρέξαι· καὶ οὐκ ἠἴβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μηνῶς ἕξ.

18 Καὶ πάλιν⁸ προση-

A. D. 61.

- 1 δίδωμι.
- 2 βλαστάνω.
- 3 ἴσους.
- 4 πλανῶ.
- 5 τῆς ὁδοῦ-*f*.
- 6 1 Co. 12. 6, 11
- 6 εἰμί.
- 7 ἐπιστρέφω.
- 8 προσεύχομαι.
- 9 σ. ενεκα.
- 10 σάω.
- 11 βρέξω.
- † αὐτοῦ, σ. αὐτοῦ-*f*.
- ‡ Vide App.

ύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς βετὸν¹ ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ² ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς.

19 Ἀδελφοί, εἴαν τις ἐν ὑμῖν⁴ πλανηθῆ⁵ ἀπὸ⁶ τῆς ἀληθείας, ἐ⁷ ἐπιστρέψη τις αὐτόν,

20 Γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἀμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, 10 σώσει ψυχὴν† ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἀμαρτιῶν. §

ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ.

Κεφ. α'.

ΠΕΤΡΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς² παρῆδημοῖς³ διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας·

2 Κατὰ¹ πρόγνωσιν Θεοῦ πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ὄραντισμόν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.

3 Εὐλογητὸς⁹ ὁ Θεὸς ἐκ πατρὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος¹¹ ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς

A. D. 64.

- ζῶν-σ.
- 1 τῶν.
- 2 ch. 2. 11.
- 3 He. 11. 13.
- 4 1 Jo. 7. 35.
- 5 Ja. 1. 1.
- 6 ch. 3. 4.
- 7 1 Co. 9. 25.
- 8 Ja. 1. 27.
- 9 Wis. 6. 12.
- 10 τῆς.
- 11 1 Jo. 17. 11, 12
- † ὁμοῦ-σ.
- ‡ πρόθεσις-σ
- § βαπτισμῶ-σ
- 8 2 Co. 11. 32.
- 9 Ga. 3. 23.
- 9 σ. ἴσως.
- 10 εἰμί.
- 11 ver. 23.
- || κατετιμῶ-σ.

ἐλπίδα^{*} ἰζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν,

4 εἰς κληρονομίαν⁴ ἀφθαρτον καὶ⁵ ἀμάραντον, 7 τηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς[†] ἡμᾶς,

5 Τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ⁸ φρουρουμένους διὰ πίστεως, εἰς σωτηρίαν ἐτοιμῆν ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἔσχατῳ.

6 Ἐν^ψ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον (ἄρτι, εἰ δέον¹⁰ ἐστί,) λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς·

7 ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως || πολὺ

τιμιώτερον ¹ χρυσίον, τῷ ἀπολλυμένῳ διὰ πυρός δε ² δοκιμαζομένου, ³ εὐρεθῆναι εἰς ἔπανον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν, ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ.

8 Ὅν οὐκ ⁷ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὄρωντες, † πιστεύοντες δέ, ⁸ ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκκλήτῳ καὶ ⁹ δεδοξασμένῳ.

9 Κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν. ¹⁵

10 Περὶ ἧς σωτηρίας ¹⁶ ἐξεζήτησαν καὶ ¹⁷ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεῖσαντες.

11 Ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα ¹⁸ Χριστοῦ, ¹⁹ ὃ προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας.

12 Οἷς ²⁰ ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ἢ ἡμῖν δέ ²¹ δεικνόνον αὐτὰ, ἃ νῦν ²³ ἀνγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισμένων ὑμᾶς ²⁴ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ ²⁴ ἀποσαλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ²⁵ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι ²⁷ παρακύψαι.

13 Διό ²⁸ ἀναξωσάμενοι τὰς ὁσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, † ²⁹ νήφουτες, ³⁰ τελείως ³¹ ἐλπίζατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χά-

A. D. 64.

1 κ. τοῦ δουλείου.

2 Lu. 12. 56.

3 εὐρίσκω.

4 Ερ. 2. 2, 3.

5 Ro. 12. 2.

6 κ. γεγονη-

7 εἶδω. Παρ-

8 ἰδόντες-ν.

† πιστεύετε, f

8 Mat. 5. 12.

9 δοξάζω,

ch. 4. 11, 14.

10 γίνομαι.

11 He. 10. 36.

12 γράφω.

13 Ro. 6. 21, 22.

14 Le. 11. 44.

† ἰσοκασθε, -ι.

15 κ. ὑμῶν.

16 ἐξεζήτησιν.

17 ἐξηρεύσαν.

18 ἀνατρέψω,

Mat. 17. 22.

19 λυτρώω.

5 alii Θεοῦ.

20 ἀποκα-

λύπτω.

† ἡμῖν-ι.

21 διακονέω.

22 προηγου-

σσω. Γλω.

23 ἀναγγέλλω.

** ἐσχάτων-ι.

24 ἀποτέλλω.

25 Lu. 22. 15.

†† πιστεύετε-ν.

26 ἐγείρω.

27 Lu. 24. 12.

Jno. 20. 5.

28 ἀνατρέψω-νται.

†† εὐφροντες

τελείως, -α.

29 ε. 4. 7; 5. 8.

1 Th. 5. 6, 8.

2 Ti. 4. 5.

30 2 Mac. 7. 23.

31 ἐλπίζω.

32 ἰδοῦμαι.

33 εἶμαι.

ρην ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ.

14 Ὡς ⁴ τέκνα ὑπακοῆς, μὴ ⁵ συσχηματιζόμενοι ταῖν πρότερον ⁶ ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις.

15 Ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον, καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πίστει ἀναστροφῇ ¹⁰ γενήθητε.

16 Διότι ¹² γέγραπται ¹⁴ Ἅγιοι ¹¹ γένεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι.

17 Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἐκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ¹⁸ ἀνατρέψετε.

18 Εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ¹⁹ ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαράδοτον.

19 Ἀλλὰ τιμῶ αἷματι ὡς ἀμικτοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ.

20 ²² Προεγνωσμένοι μὲν πρό καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ²¹ ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς,

21 Τοῖς δι' αὐτὰ ἠπιστεύοντα εἰς Θεὸν τὸν ²⁶ ἐγειραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ ³² δόντα, ὡς τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα ³³ εἶναι εἰς Θεόν.

22 Τῆς ψυχᾶς ὑμῶν
 1 ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ
 τῆς ἀληθείας² διὰ Πνεύ-
 ματος¹, εἰς³ φιλαδελ-
 φίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ κα-
 θαρᾶς καρδίας ἀλλήλους
 ἀγαπήσατε⁴ ἑκτενοῖς⁵
 23 Ἀναγεγεννημένοι ἕκ
 ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλ-
 λά ἀφθάρτου, διὰ λόγου
 6 ζῶντος⁷ Θεοῦ⁸ || και μέ-
 νοντος⁹ εἰς τὸν αἰῶνα¹.

24 Διότι πᾶσα σὰρξ ὡς
 χόρτος, και πᾶσα δόξα
 ** ἀνθρώπου ὡς ἄνθος
 χόρτου. Ἐξηράνθη ὁ
 χόρτος, και τὸ ἄνθος
 αὐτοῦ¹ ἔξεπесе²

25 Τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου
 μένει εἰς τὸν αἰῶνα¹ τῆτο
 δέ¹⁰ ἔστι τὸ ῥῆμα τὸ
 εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

Κεφ. β΄.

12 ΑΠΟΘΕΜΕΝΟΙ ἔν πᾶ-
 σαν κακίαν και πάντα
 δόλον και ὑποκρίσεις και
 φθόνους και πᾶσας κα-
 ταλαλίαις,

2 Ὡς ἀρτιγέννητα βρέ-
 φη, τὸ¹³ λογικὸν ἄδολον
 γάλα¹⁵ ἐπιποθήσατε, ἵνα
 ἐν αὐτῷ¹⁷ αὐξηθῆτε¹ * †

3 Ἐἴπερ¹⁹ ἐγεύσασθε
 ὅτι χρηστός²¹ ὁ Κύριος.

4 Πρὸς ὃν προσερχύ-
 μενοι, 23 λίθον⁶ ζῶντα,
 ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν²⁴ ἀπο-
 δεχομασμένοι, παρὰ
 δὲ Θεοῦ ἐκλεκτὸν, ἐνίμω¹

5 Καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι
 8 ζῶντες¹ * οἰκοδομείσθε,

A. D. 61.

- 1 ἀγνίζω, Jno. 11. 55.
- * εἰς-φ.
- 2 ἀναφάρω.
- 3 He. 13. 1.
- 4 Jon. 3. 8.
- 5 ἀναγεννάω.
- † Διότι-α.
- † conj. περι-έστα.
- 6 ἡ γραφή-η Is. 28. 16.
- 6 ζῶω.
- || al. transp.
- ** αὐτῆς ζε-τ.
- 7 ἐξηράνω.
- 8 ἐπιπίπτω.
- 9 γίνομαι.
- 10 εἶμι.
- †† λίθος-α.
- ‡† ἴσοι-α. al. conj. οἷς alii β.
- ¶ προσκόπτουσι, τῷ λόγῳ-α.
- ||| ὃν και ἡθέτησαν-α.
- 11 τίθημι.
- 12 ἀποτίθημι Ro. 13. 12.
- 13 Ro. 12. 1.
- 14 ver. 5.
- 15 Ro. 1. 11.
- 16 Ep. 1. 14. Ex. 19. 5.
- 17 αὐξάνω.
- * † εἰς σωτηρίαν-α.
- 18 Ph. 4. 8.
- 19 Ro. 8. 9, 17.
- 20 γίνομαι.
- 21 α. ἴστι.
- 22 α. ἴσαν.
- 23 α. ὡς πρὸς
- 24 ἀποδοκιμάζω.
- 25 ζῶω.
- * † οἰκοδομείσθε, -α.

οἶκος πνευματικὸς, * ἱε-
 ράτευμα ἅγιον,² ἀνευέγ-
 και πνευματικῆς θυσίας,
 εὐπροσδέκτου τῷ Θεῷ
 διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

6 † Διὸ και † περιέχει
 ὃ ἐν τῇ γραφῇ¹ Ἰσοῦ
 τίθημι ἐν Σίων λίθον ἀκ-
 ρωγωνιαῖον, ἐκλεκτὸν, ἐν-
 τιμω¹ και ὁ πιστεύων
 ἐπ' αὐτῷ, οὐ μὴ καταισ-
 χυνθῆ.

7 Ὑμῖν οὖν ἡ τιμῆ
 τοῖς πιστεύουσιν¹ ἀπειθῆ-
 σι δέ, †† λίθον ὃν²⁴ ἀ-
 πεδοκίμασαν οἱ οἰκοδο-
 μούντες, οὗτος⁹ ἐγενή-
 θη εἰς κεφαλὴν γωνίας,
 και¹ λίθος προσκόμ-
 ματος, και πέτρα σκαν-
 δάλου¹

8 †† Οἱ ββ προσκόπτωσι
 τῷ λόγῳ, ἀπειθοῦντες,
 ||| εἰς ὃ και ἐτέθησαν.

9 Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκ-
 λεκτὸν, βασιλείου¹⁴ ἱε-
 ράτευμα, ἔθνος ἅγιον,
 λαὸς εἰς¹⁶ περιποίησιν¹
 ὡπως τὰς¹⁸ ἀρετὰς ἐξαγ-
 γεῖλητε τοῦ ἐκ σκότους
 ὑμᾶς καλέσαντος εἰς
 τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ
 φῶς.

10 Οἱ²³ ποτὲ οὐ λαὸς,
 νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ¹ οἱ
 οὐκ²⁵ ἠλεημένοι, νῦν δὲ
 25 ἔλεηθέντες.

11 Ἀγαπητοὶ, παρα-
 καλῶ ὡς παροίκους και
 παρεπιδήμους, ἀπέχεσ-
 θαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυ-

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ, Α. ΙΙ.

μιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς

12 Τὴν ² ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἴεχοντες καλὴν ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν ³ καλῶν ἔργων ⁵ ἐποπτεύσαντες, ⁶ δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

13 Ὑποτάγητε ² οὖν ¹ πάσῃ ἀνθρωπίνῃ ἡκτίσει, διὰ τὸν Κύριον εἴτε βασιλεῖ, ὡς ⁷ ὑπερέχοντι

14 Εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπόμενοι εἰς ἐκδίκησιν ⁶ μὲν ¹⁰ κακοποιῶν, ἐπαινὸν δὲ ἀγαθοποιῶν

15 Ὅτι οὕτως ¹¹ ἔστι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιούντας ¹⁴ φμιῶν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν

16 Ὡς ἐλεύθεροι, κ' μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δούλοι ¹¹ Θεοῦ.

17 Πάντας ¹⁷ τιμῆσατε. Τὴν ¹⁹ ἀδελφότητα ἀγαπάετε. Τὸν Θεὸν φοβείσθε. Τὸν βασιλεῖα τιμᾶτε.

18 Οἱ ²¹ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ²³ ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ κ' τοῖς ²⁵ σκολιοῖς.

A. D. 64.

1 Lu. 6. 32, 38.

* παρὰ τῷ Θεῷ, -f.

† ἀγαθῶν-π.

2 ch. 1. 15, 18.

Ga. 1. 13.

1 Ἐχούσας α.

ἔχουσιν-π.

3 s. ὑπερέχον.

4 Mat. 26. 67.

Mar. 14. 66.

5 ch. 3. 2.

6 δοξάσω.

† φῶσαι-π.

alii conj.

κρίσει.

7 Ro. 13. 1.

8 καλίω.

|| ἀπίθανον-π

** ὑμῶν, ὁ-

-μῶν-α. ἡ-

μῶν, ὁ-

μῶν-α.

9 πάσχω.

10 ch. 2. 13.

11 εἰμί.

12 ποιῶ.

13 ἐπίσχω.

14 Mar. 4. 39.

Lu. 4. 35.

15 παραδίδο-

μι.

16 s. λατύν.

†† ἀδίκως-π

11 Θεοῦ πό-

ταρ-π.

17 τιμᾶτε.

18 ἀναφέρω.

19 ch. 5. 9.

20 ἀπογίνω-

μαί.

21 Lu. 16. 13.

Ac. 10. 7.

22 ἴσω.

23 s. ἴσθι.

24 ἴσωμαί.

99 πλανώμε-

νοι-π.

25 Lu. 3. 5.

Ac. 2. 40.

26 ἐπιστρέφω.

19 Τοῦτο γὰρ ¹ χάρις, * εἰ διὰ συνείδησιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, ² πάσχω ἀδίκως.

20 Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἀμαρτάνοντες καὶ ⁴ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιούσιντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ Θεοῦ.

21 Εἰς τοῦτο γὰρ ⁸ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ¹¹ ἔπαθεν ὑπὲρ ^{**} ἡμῶν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολουθήσῃτε τοῖς ἵχνεσιν αὐτοῦ

22 Ὅς ἀμαρτίαν οὐκ ¹³ ἐποίησεν, οὐδὲ ¹³ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ

23 Ὅς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδορεῖ, πάσχων οὐκ ἠπείλει ¹⁵ παρεδίδου δὲ ¹⁶ τῷ κρίνοντι ^{††} δίκαιως.

24 Ὅς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ¹⁸ ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον ἵνα ταῖς ἀμαρτίας ²⁰ ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ²³ ζήσωμεν οὐ τῷ μῶλωπι ^α αὐτοῦ ²⁴ ἰάθητε.

25 ¹¹ Ἦτε γὰρ ὡς πρόβητι ⁹⁹ πλανώμενα ἀλλ' ²⁶ ἐπεστρίφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπισκοπὸν τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

Κεφ. γ'.

Α. Δ. 64.

ΟΜΟΙΩΣ αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι ¹ τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινας ἀπειθῶσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἁναστροφῆς ἀνευ λόγου ἢ κερδηθῶσινται.

² Ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνὴν ἀναστροφήν ὑμῶν.

³ Ὡν ἔστω οὐχ ὁ ἐξωθεν ἢ ἐμπλοκῆς τριχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσιῶν, ἢ ἐνδύσεως ἱματίων ἢ κόσμος.

⁴ Ἄλλ' ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἢ ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ ¹² τῷ πραέῳ καὶ ¹⁴ ἡσυχίῳ πνεύματος, ὃ ⁹ ἔστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελής.

⁵ Οὕτω γὰρ ποτε καὶ αἱ ἄγιαί γυναῖκες, αἱ ἐλπίζουσαι ⁶ ἐπὶ τὸν Θεόν, ¹² ἐκόσμουσαν ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν.

⁶ Ὡς Σάρρα ¹⁷ ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα ἢ ¹⁸ ἐγενήθητε τέκνα, ἀγαθοποιῶνται, καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν ¹⁹ πτόσην.

⁷ Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνουκῶντες κατὰ γυνῶσιν, ὡς ἄσθενες ἐρῶ ⁸ ἡ σκεύει τῷ γυναικεῖ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ ⁹ ἡ συγκληρονόμοι χάρι-

τος ⁹ ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ¹² ἐκκόπτεσθαι ἵνα προσευχᾶς ὑμῶν.

⁸ Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, ⁹ φιλαδέλφωι, ⁴ εὐσπλαγχοι, ¹ φιλόφρονες.

⁹ Μὴ ⁶ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας τοῦναντίον δὲ, εὐλογῶντες ⁸ εἰδότες ὅτι εἰς τῆτο ¹⁰ ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε.

¹⁰ Ὅ γὰρ θέλων ζωὴν ¹⁰ ἀγαπᾶν, καὶ ⁸ ἰδεῖν ἡμέρας ἀβάθυσ, παυσάτω τὴν γλώσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ, καὶ χεῖλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον.

¹¹ Ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω ἀγαθόν ¹¹ ζητησάτω εἰρήνην, καὶ ¹⁶ διωξάτω αὐτήν.

¹² Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ἅτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν ¹¹ πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιῶντας κακά.

¹³ Καὶ τίς ὁ ¹⁶ κακίωσαν ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ ἢ ἢ μμηται ¹⁶ γένησθε;

¹⁴ Ἄλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακίριοι τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ ²⁰ φοβηθῆτε, μηδὲ ²¹ ταραχθῆτε.

¹⁵ Κύριον δὲ ἴον ¹ Θεὸν ἀγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. Ἔτοιμοι

- * Ἰσοπρ-9.
 1 α. Ἰερα.
 1 Ἰσοπρ-9.
 2 Mat. 3. 10.
 Lu. 13. 7, 9.
 2 Co. 11. 12.
 3 2 Mac. 15. 14.
 4 Ep. 4. 32.
 1 ταπεινός-φρασερ-4.
 6 ἰσοπρ-9.
 11 κερδηθῶσινται, -εἰ.
 5 Mat. 16. 26.
 18. 15.
 8 ἀποδιδόμεναι
 7 ch. 2. 12.
 10 καὶ ἀγαπᾶν ἡμᾶς ἰσοπρ-9.
 8 εἶδω.
 9 εἶδω.
 11 ἐκ κλοκῆς-9.
 10 καλῶν, ch. 2. 31.
 11 α. πολυτελεῶν.
 12 κοσμίαι.
 11 σου) ἀσθενεῖς α. κόσμος.
 13 α. εὐσπλαγ.
 14 1 Ti. 2. 2.
 15 δόλον.
 16 κακίωσαν.
 16 εἰς Θεόν, -εἰ.
 17 ὀφθαλμοῖς.
 11 ἰσοπρ-9.
 18 ἰσοπρ-9.
 19 Pr. 3. 25.
 1 Mac. 3. 25.
 20 φοβῆσθαι.
 21 ταράσσειν.
 21 μμηται-9.
 21 Χριστὸν-εἰ.
 21 συγκληρονόμοις.

δὲ αἰεὶ πρὸς ἀπολογίαὶν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, * μετὰ πρῆ-
 τητος καὶ φόβου.

16 Συνκείδησιν ἔχοντες ἀγαθὴν ἵνα ἐν ᾧ κατα-
 λαλώσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, καταισχυνθῶ-
 σιν οἱ ἐκηραύζοντες ὑ-
 μῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χρι-
 στῷ ἀναστροφῆν.

17 Κρεῖττον γὰρ ἀγα-
 θοποιούντας, εἰ ἴθελει
 τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πάσ-
 χειν. ἢ κακοποιούντας.

18 Ὅτι καὶ Χριστὸς ἁ-
 παξ ὁ περὶ ἀμαρτιῶν
 ἠᾶπαθε, δίκαιος ὑπὲρ
 ἀδίκων ἵνα ἡμᾶς προσ-
 αγάγῃ τῷ Θεῷ, θανα-
 τωθείς μὲν σαρκί, ζωο-
 ποιηθεὶς δὲ τῷ πνεύ-
 ματι.

19 Ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν
 φυλακῇ πνεύμασι
 πορευθεὶς ἐκήρυξεν,

20 Ἀπειθήσασι ποτε,
 ὅτε ἠᾶπαξ ἐξεδέ-
 χετο ἡ τῷ Θεῷ μακροθυ-
 μία ἐν ἡμέραις Νώε, κα-
 τασκευαζομένης κιβω-
 τοῦ, εἰς ἣν ὑλίγαι, του-
 τέτιν ὕκτω, ψυχαὶ δι-
 εσπύθησαν δι' ὕδατος.

21 Ὡ, καὶ ἡμᾶς ἀν-
 τίτυπον νῦν σώζει βάπ-
 τισμα, (οὐ σαρκὸς ἀπό-
 θεσις ῥύπου, ἀλλὰ συν-
 ειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώ-
 τημα εἰς Θεόν) δι' ἀνά-

A. D. 64.

- 1 αἰα.
- 2 ἀλλὰ-φ.
- † καταλαλ-
 σιν-φ.
- 2 ἐκλιζω.
- † θίλοι-α.
- 3 πάσχα.
- 4 παύω.
- † ἐπὶ ἡμῶν-
 π. αἰ. περὶ
 ἀμαρτιῶν
 ἐπὶ ἡμῶν.
- † ἀπίθανοι-
 ι.
- 5 προσάγω.
- 6 αἰ. ὕδατο.
- 6 παύω-
 μα.
- † βάλω-
 μα-π.
- † πεπορευ-
 μένοισ-π.
- 66 conj. Νδε
 καὶ ε. ἐν ᾧ
 καὶ ε. ἐν ᾧ
 ἐπὶ χ.
- † καταλαλο-
 μένοισ-φ.
- † πνεύματι.
 αἰ. πνεύμα-
 τι ἀγίῳ-π.
- 7 κηρύσσω.
- 8 πορευόμεαι.
- 9 De. 21. 20.
- 10 Ac. 10. 28.
- † εἰ-π.
- † ἀπεξεδέ-
 χετο-α. αἰ.
 ἀπαξ ἰδι-
 χετο.
- 11 ἐπέχρημα.
- 12 ver. 12.
- Ac. 17. 20.
- 13 διασώζω.
- 14 ἀποδίωκα.
- 15 ἴσω. ἴσω.
- 16 εὐαγγελί-
 ον.
- † ο-π. conj.
- 17 κρῖνω.
- † ἀσθμα-
 ποίω-π.

στάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 22 Ὅς ἔστιν ἐν δεξιᾷ
 τοῦ Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς
 οὐρανὸν, ὑποταγέντων
 αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξου-
 σιῶν καὶ δυνάμεων.

Κεφ. δ'.
 ΧΡΙΣΤΟΥ οὖν παθόν-
 τος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί,
 καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἐν-
 υμῶν ὀκλίσασθε, ὅτι ὁ
 παθὼν ἐν σαρκί, πέ-
 πανται ἀμαρτίας.

2 Εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώ-
 πων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ
 θελήματι Θεοῦ, τὸν ἐπί-
 λοιπον ἐν σαρκί βιω-
 σαί χρόνον.

3 Ἀρκτοὶ γὰρ ἡμῖν
 ὁ παρεληλυθὼς χρό-
 νος τοῦ βίου, τὸ θέ-
 λημα τῶν ἐθνῶν κατερ-
 γάσασθαι, ἡ πεπορευ-
 μένοισ ἐν ἰσελγείαις, ἐ-
 πιθυμίαις, οἰνοφλυγί-
 αῖς, κόμοις, πότοις, καὶ
 ἀθεμίτοις εἰδωλαλα-
 τρείαις.

4 Ἐν ᾧ ζενίζονται,
 μὴ συντρεχόντων ὑμῶν
 εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἰσω-
 τίας ἀνάχυσιν, βλασφη-
 μώντες.

5 Οἱ ἀποδώσουσι λό-
 γον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι
 κρῖναι ζῶντας κ. νεκροῦς.
 6 Εἰς τὸτο γὰρ καὶ νεκ-
 ροὺς εὐηγγελίσθη, ἵνα
 κριθῶσι μὲν κατὰ ἴαν-
 θράκη σαρκί, ζῶσι δὲ
 κατὰ Θεὸν πνεύματι.

7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἠγγικε. ³Σωφρονίσατε οὖν καὶ ⁴νήψατε εἰς τὰς προσευχάς.

8 Πρὸ πάντων δὲ τῆν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ⁵ἐκτενῆ ἔχοντες ὅτι ὁ ἠ' ἀγάπη ⁶καλύψει πλῆθος ἀμαρτιῶν.

9 ⁷Φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους, ἕνεκεν τῆς γογγυσμῶν.

10 Ἐκαστος καθὼς ⁸ἐλάβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ⁹ποικίλης χάριτος Θεοῦ.

11 Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ ἢ τις διακομνῆ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἢ ¹⁰χορηγῆ ὁ Θεός ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζεται ὁ Θεός διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃ ¹¹ἔστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

12 Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν ¹³πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένη, ὡς ξένον ὑμῖν συμβαίνοντος.

13 Ἀλλὰ ^{**}καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ ¹⁴χαρῆτε ἀγαλλιωμένοι.

14 Εἰ ὀνειδίσετε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι ὅτι τὸ τῆς ¹⁵δόξης καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ [†]Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀνα-

A. D. 64.

- 1 ἠγγικε.
- 2 Mat. 11. 28. Lu. 12. 19. 1 Co. 16. 18.
- 3 Mar. 5. 15. Lu. 8. 35. Ro. 12. 3.
- 2 Co. 5. 13. Tit. 2. 6.
- 4 c. 1. 13; 5. 9.
- 5 Lu. 22. 44. Ac. 12. 5.
- * καλύπτει-Α.
- 6 ἀρξασθαι.
- 7 1 Ti. 3. 2. Tit. 1. 8.
- † γογγύσμου-Α.
- ‡ ὀνόματι-Α.
- 8 λαμβάνω.
- 9 ch. 1. 6. 2 Ti. 3. 6.
- 10 χορηγῶ.
- 2 Co. 9. 10. Eccles. 1. 10, 25. 18. 31.
- 1 Mac. 14. 10. 2 Mac. 4. 49.
- 11 εἰμί.
- 12 παρατίθημι.
- 13 Re. 18. 9. † αὐτῶν-ε.
- || ἀγαθοποιήεις-η.
- ** καθὼς.
- †† ὡς-η.
- ||| αὐ. τοῦ κυρίου-η.
- 14 Mat. 5. 12. Ac. 16. 34.
- 15 δόξης καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ-ε.
- 15 He. 12. 15.
- ||| κατὰ Θεοῦ-φ.
- *† ὄνομα-η. all ὄνομα καὶ πνεῦμα

παύεται ^εκατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται.

15 Μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιός, ἢ ὡς ἀλλοτριοπισκοπος.

16 Εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξάζετω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ [†]μέρει τούτῳ.

17 Ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ^εἀρξασθαι τοῦ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ. Εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ Θεῷ εὐαγγελίῳ;

18 Καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἀμαρτωλὸς πῶς φανείται;

19 Ὡστε καὶ οἱ πᾶσχοιτες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὡς ^επιστῶ κτιστῇ ¹²παρατίθουσιν τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν ἁγαθοποιῶν.

Κεφ. ε.

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ^{††}ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθῆμάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός,

2 Ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποιμνιον ^ετῆς ¹²Πατρὸς, ¹⁵ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἐκουσίως ¹¹μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως

3 Μὴδ' ὡς κατακρι-
νόντες τῶν ἁλίσκων, ἀλ-
λά τύποι γινόμενοι τοῦ
καινίου.

4 Καὶ φανερωθέντος τῷ
ἀρχιεπισκόπῳ, κομμείσθε
τὸν ἀμαρτάνιον τῆς δό-
ξης στέφανου.

5 Ὅμοιος ἑσώτεροι ὑ-
ποτάγητε πρὸς βιαιότερον.
Πάντες δὲ ἀλλήλους ὑ-
ποτασσόμενοι, τὴν τα-
πειοφροσύνην ἡ ἐγκοι-
μώσαθε ὅτι ὁ Θεὸς
ὑπερηφάνους ἀντιτάσσει-
ται, ταπεινοῦ δὲ ἰδι-
δοῦσι χάριν.

6 Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ
τὴν κραταίαν χεῖρα τοῦ
Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ἰσχύσῃ
ἐν καιρῷ ἥ

7 Πᾶσαν τὴν μέριμναν
ὑμῶν ἐπιρρίψαντες
ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέ-
λει περὶ ὑμῶν.

8 Νηψάτε, γρηγορή-
σατε ὅτι ὁ ἀντιδι-
κος ὑμῶν διάβολος, ὡς
λέων ὑρόμενος, ἵππε-
ρικατεῖ, ζητῶν ἥ ἢ τίνα
καταπίῃ.

9 Ὡ, ἀντίστητε νεκροί

A. D. 64.

1 Mat. 20. 25.

2 1 Tim. 2. 9.

3 1 Tim. 2. 9.

4 1 Tim. 2. 9.

5 1 Tim. 2. 9.

6 1 Tim. 2. 9.

7 1 Tim. 2. 9.

8 1 Tim. 2. 9.

9 1 Tim. 2. 9.

10 1 Tim. 2. 9.

11 1 Tim. 2. 9.

12 1 Tim. 2. 9.

13 1 Tim. 2. 9.

14 1 Tim. 2. 9.

15 1 Tim. 2. 9.

16 1 Tim. 2. 9.

17 1 Tim. 2. 9.

18 1 Tim. 2. 9.

19 1 Tim. 2. 9.

20 1 Tim. 2. 9.

21 1 Tim. 2. 9.

22 1 Tim. 2. 9.

23 1 Tim. 2. 9.

24 1 Tim. 2. 9.

25 1 Tim. 2. 9.

26 1 Tim. 2. 9.

27 1 Tim. 2. 9.

28 1 Tim. 2. 9.

29 1 Tim. 2. 9.

30 1 Tim. 2. 9.

31 1 Tim. 2. 9.

32 1 Tim. 2. 9.

33 1 Tim. 2. 9.

34 1 Tim. 2. 9.

35 1 Tim. 2. 9.

36 1 Tim. 2. 9.

37 1 Tim. 2. 9.

38 1 Tim. 2. 9.

39 1 Tim. 2. 9.

40 1 Tim. 2. 9.

41 1 Tim. 2. 9.

42 1 Tim. 2. 9.

43 1 Tim. 2. 9.

44 1 Tim. 2. 9.

45 1 Tim. 2. 9.

46 1 Tim. 2. 9.

47 1 Tim. 2. 9.

48 1 Tim. 2. 9.

49 1 Tim. 2. 9.

50 1 Tim. 2. 9.

51 1 Tim. 2. 9.

52 1 Tim. 2. 9.

53 1 Tim. 2. 9.

54 1 Tim. 2. 9.

τῆ πίστει, εἰδότες τὰ
αὐτὰ τῶν παθημάτων
τῆ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελ-
φότητι ἐκτελεῖσθαι.

10 Ὁ δὲ Θεὸς πάσης
χάρως, ὁ καλέσαι ἡ-
μῶν εἰς τὴν αἰώνιον αἰ-
τοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ, ὀλίγων παθούσας,
αὐτὸς καταρτίσαι ἡ-
μᾶς, ἵστησθαι, σθε-
μῆσαι, θεμελιώσαι.

11 Αὐτῷ ἡ δόξα, ἡ τὸ
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

12 Διὰ Σιλουανοῦ ἡμῖν
τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὅς
11 λογιζομαι, ὁ ὀλίγων
12 ἔγραψα, 14 παρακαλῶν
καὶ 15 ἐπιμαρτυρῶν ταύ-
της 16 εἶναι ἀληθῆ χάριν
τοῦ Θεοῦ, εἰς ἣν 17 ἐσ-
τίκατε.

13 Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἡ
ἐν Βαβυλῶνι συνεκ-
λεκτῇ, καὶ Μάρκος ὁ υἱὸς
μου.

14 Ἀσπάσασθε ἀλλή-
λους ἐκ φιλήματι ἀγα-
πῆς. Εἰρήνη ἡμῖν πᾶσι
τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
Ἀμήν. ἥ

|| Vide App.

ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Κεφ. α.

1 **ΣΥΜΕΩΝ** ^α Πέτρος, δούλος ^α και ἀπόστολος ¹ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς ἰσοτιμον ἡμῖν ³ λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ ^α Θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθεῖη ἐν ἐπινώσει ^α τοῦ Θεοῦ, καὶ ¹ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

3 Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς ⁵ θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ ⁷ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν ^{||} ^{||} δεδωρημένης, δια τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς ^{**} διὰ δόξης καὶ ¹¹ ἀρετῆς.

4 Δι' ^{||} ἡμῶν τὰ μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια ἐπαγγελήματα ^δ δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων ¹³ γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἰποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ ^{||} ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς.

5 ^{*}† Καὶ ^{*}† αὐτὸ ¹⁵ τετὸ δὲ σπουδῆν πᾶσαν ¹⁷ παρεισπένεγκαντες, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνώσιν,

A. D. 65.

1 Ac. 15. 14.

2 Ac. 24. 25.

3 λαχοῦσι.

^{*} κυρίου-α.

4 Πε. 13. 1.

† σωτήρος.

1 ἀπράκτου-α.

5 ἡμῶν-α.

6 Ac. 17. 29.

6 καθίσταται.

7 α. ἐπινοῦντα.

|| δεδωρημένη, αὐτὴ δεδωρημένη-α.

8 δόξης.

9 πίστεως.

10 αὐτῆς.

** ἰδίᾳ δέξῃ.

† ἀρετῆ-α.

11 Ph. 4. 8.

12 λαμβάνω.

†† ἀμαρτημάτων-α.

11 ὁ-α.

13 γίνονται.

14 ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων βασιλευσθε.

15 α. διὰ τῶν εἰς.

|| ἐπιθυμίας αὐτῶν ἐπιθυμίας καὶ-α.

*† εὐσπ. κατ'.

*† Videt Ar.

16 πταίω.

17 παρεισπένεγκαντες.

18 αὐτῶν.

*† μελλήσω.

6 Ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ² ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατεῖᾳ τὴν ὑπομονὴν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν,

7 Ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν ⁴ φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην.

8 Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπαρχόντα, καὶ πλεονάζοντα, οὐκ ἄργον οὐδὲ ^{||} ἀκάρπου ^δ καθίστασθαι εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιγνώσιν.

9 Ὡ, γὰρ μὴ ⁹ πύρεσθε ταῦτα, τυφλὸς ¹⁰ ἔστι, μωπαῖζων, λήθην ¹² λαβῶν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτῆ ^{||} ἁμαρτιῶν.

10 Διὸ μάλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε ¹⁶ βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλήσιν καὶ ἐκλογὴν ποιῆσθαι ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ ¹⁶ πταισθῆτε ποτε.

11 Οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἰσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

12 Διὸ ἐκ ^{*} ὧν ἀμελήσω

ὑμᾶς αἰεὶ ὑπομνήσκειν
περὶ τούτων, καὶ περ εἰ-
δότας, κ¹ ἔστηριγμένους
ἐν τῇ² παράσῃ ἀληθείᾳ.

13 Δίκαιον δὲ ἡγήμαι,
ἐφ' ὅσον εἰμι ἐν τούτῳ
τῷ⁵ σκηνώματι, διεγει-
ρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει.

14 Εἰδὼς ὅτι⁶ ταχινή⁷
ἔστιν ἡ ἀπόθεσις του
† σκηνώματος μου, κα-
θὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν
Ἰησοῦς Χριστὸς⁹ ἐδήλω-
σέ μου.

15 || Σπουδάσω δὲ καὶ
ἐκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς με-
τὰ τὴν ἐμὴν ἐξοδον, τὴν
τούτων μνήμην ποιέει-
σθαι.

16 Οὐ γὰρ¹¹ πεσοφισ-
μένοις μύθοις ἐξακολου-
θήσαντες¹² ἐγνωρίσαμεν
ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡ-
μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύ-
ναμιν καὶ παρουσίαν,
ἀλλ' ¹⁵ ἐπόπται¹⁶ γενη-
θέντες τῆς ἐκείνου με-
γαλειότητος.

17¹⁷ Λαβῶν¹⁹ γὰρ πα-
ρὰ Θεοῦ πατρὸς τιμὴν
καὶ δόξαν, φωτὴς ἐνεχ-
θείσης²¹ αὐτῷ τοιαῦδε
ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεπὸς
δόξης· Οὗτός⁷ ἔστιν ὁ
υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, εἰς
ὃν ἐγὼ εὐδόκησα.

18 Καὶ ταύτην τὴν φω-
νὴν ἡμεῖς²⁰ ἠκούσαμεν
ἐξ οὐρανό²¹ ἐνεχθεῖσαν,
σὺν αὐτῷ⁷ ὄντες ἐν τῷ
δρεὶ τῷ¹¹ ἀγίῳ.

A. D. 65.

1 σθηρίζω.
Lu. 16. 26.
1 Pe. 5. 10.

* ἀχμηρῶ-ν.
2 α. τῷ χρόνῳ.

3 πάρεμι.

† ἐωσφόρο-ν
4 ἀνατίλλω.

5 Ac. 7. 46.
6 ch. 2. 1.

1 Pe. 3. 21.
7 εἰμί.

† σώματος-ν.

† γραφῆ προ-
φητείας, -ν.

8 α. ἔργον.

9 δηλώ. (π.
|| Σπουδάσατα-

10 λαλέω.

11 σοφίζω.

12 γνωρίζω.

13 Mat. 7. 15.
Mar. 13. 22.

Lu. 6. 26.
Ac. 13. 6.

1 Jno. 4. 1.
Re. 16. 13.

19. 20.
14 παρεισάγω
cf. Ga. 2. 4.

15 confer.
1 Pe. 2. 12.

3. 1.
16 γίνομαι.

17 λαμβάνω.

18 αγοράζω,
Lu. 14. 19.

1 Co. 6. 20.
7. 23.

Re. 5. 9.
14. 4.

19 α. ἦν.

* ἀσελγεί-
α, -α.

20 ἀκούω.

†† con. eisf.

21 φέρω.

†† ἀγίῳ, ἡ-α.
22 Mat. 25. 5.
Ps. 121. 3.
Eccl. 22. 8.

19 Καὶ ἔχομεν βεβαι-
ότερον τὸν προφητικὸν
λόγον, ᾧ⁷ καλῶς ποιεῖτε
προσέχοντες, ὡς λίχνῳ
φαίνονται ἐν^{*} αὐχμηρῶ
τόπῳ, ἕως² οὗ² ἡμέρα
διαγιάσῃ, καὶ † φωσφό-
ρος⁴ ἀνατείλῃ ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν.

20 Τῆτο πρῶτον γινώσ-
κοντες, ὅτι πᾶσα ἡ προ-
φητεία γραφῆς, ἡ⁸ ἰδίαις
ἐπιλύσεως οὐ γίνεται.

21 Οὐ γὰρ θελήματα
ἀνθρώπου²¹ ἠνέχθη ποτέ
προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ
Πνεύματος ἁγίου φερό-
μενοι¹⁰ ἐλάλησαν^δ οἱ¹³
ἅγιοι¹ Θεοῦ ἄνθρωποι.

Κεφ. β'.

16 ΕΓΓΕΝΟΝΤΟ δὲ καὶ
ἡ¹² ψευδοπροφηταὶ ἐν τῷ
λαῷ, ὡς κ^ε ἐν ὑμῖν⁷ ἔσον-
ται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵ-
τινες¹⁴ παρεισάξουσιν
αἵρέσεις ἀπωλείας, καὶ
τὸν¹⁸ ἀγοράσαντα αὐ-
τοὺς δεσπότην ἀναρῶμε-
νοι, ἐπάγοντες ἐαυτοῖς
ταχινὴν ἀπώλειαν.

2 Καὶ πολλοὶ ἐξακο-
λουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς
** ἀπωλείαις, δι' οὓς ἡ
ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασ-
φημηθήσεται.

3 Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ
πλαστοῖς λόγοις^{††} ὑμᾶς
ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ
κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀρ-
γεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐ-
τῶν οὐ²² ἰσχύεται.

A. D. 65.

4 Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγγέλων¹ ἁμαρτησάντων ἔκ² ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖν⁴ ἔσφου ταρταρώσας,⁵ παρέδωκεν εἰς κρίσιν⁷ τετηρημένους.

5 Καὶ ἀρχαῖον κόσμον οὐκ³ ἐφείσατο, ἀλλ' ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα⁵ ἐφύλαξε, κατακλισμὸν κόσμου ἄσεβων⁹ ἐπάξας.

6 Καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας¹¹ τεφρώσας⁷ καταστροφή¹² κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόντων ἄσεβεῖν¹³ τεθεικώς.

7 Καὶ δίκαιον Λώτ,¹⁴ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν¹⁵ ἄσελγείᾳ ἀναστροφῆς,¹⁷ ἐρρύσατο.

8 (Βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμις ἔργοις¹⁹ ἐβασάνιζεν.)

9²⁰ Οἶδε Κύριος εἰσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν.

10 Μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μασμῆ πορευομένους, καὶ²⁵ κυριότητος καταφρονῶντας²⁷ τολμηταί, ²⁷ ἀνθάδεις, δόξας καὶ³¹ τρέμναι βλασφημοῦντες.

1 ἁμαρτάνω.
2 εἰμί.
3 φείδομαι, Ro. 8. 32.
4 Jude 6, 13.
5 παραδίδομαι * τηρημένους-α.
† λαντῶν-η.
‡ γεγεννημένα φυσικά,-η.
6 γεννάω.
7 τέρνω.
8 φυλάσσω.
9 ἐπάξω.
10 1 Pe. 1. 9.
11 τεφρώω, cf. Job 8. 2.
12 κατακρίνω
13 τίθημι.
‡ τροφήν,-η.
14 Ac. 7. 24.
|| ἀγάπαις-ί.
15 Ro. 13. 13.
16 ch. 3. 16.
17 ῥύω. (α-π
** μοιχαλί-
†† ἀκαταπαύστου-ί.
‡‡ γεγεμισμένον-η.
18 γυνάσκω.
19 βασανίζω, Mat. 8. 6.
‡‡ πλεονεξίας-ί.
20 εἶδω.
21 καταλείπω
22 πλανῶ.
23 α. τὸ εἶδ.
|| Βεῶν-η.
24 ἀγαπάω.
25 Ep. 1. 21.
26 ἴχω.
27 Tit. 1. 7.
28 α. ζῶον.
29 φθέγγομαι
30 κωλύω.
31 Mat. 5. 33.
*† καὶ δμί-
χλαι ὀπί-α.

11 Ὅπου ἄγγελοι, ἰσχυροὶ καὶ δυνάμεις μείζονες² ὄντες, οὐ φέρουσι κατὰ αὐτῶν⁴ παρὰ Κυρίου¹ βλάσφημον κρίσιν.

12 Οὗτοι δὲ, ὡς ἄλογα ζῶα¹ φυσικά,¹ ⁶ γεγεννημένα εἰς ἄλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καταφθαρῆσονται.

13¹⁰ Κοιμούμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἠδονὴν ἠγάθησαν τὴν ἐν ἡμέρᾳ ἔστρουφῆν, σπῖλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς || ἀπάταις αὐτῶν, συνευωχούμενοι ὑμῖν,

14 Ὁφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς^{**} μοιχαλίδος, καὶ †† ἀκαταπάστους ἀμαρτίας[†] δελεάζοντες ψυχὰς¹⁶ ἀσηκρίτους, καρδίαν ††¹⁸ γεγυμνασμένην †† πλεονεξίαις ἔχοντες, κατάρας τέκνα.

15²¹ Καλαλίποντες[†] τὴν εὐθείαν ὁδόν,²² ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τῆ Βαλαύμ²³ τοῦ || Βοσὸρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας²⁴ ἠγάπησεν.

16 Ἐλεγεῖν δὲ²⁶ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας[†] ὑποζύγιον²⁸ ἄφωνον, ἐν ἀνθρώπου φωνῇ²⁹ φθεγγόμενον,³¹ ἐκώλυσε τὴν τῷ προφήτου παραφρονίαν.

17 Οὗτοι² εἰσι πηγαὶ ἀνδρός,[†] * τρεφέλαι ὑπὸ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ, Β. ΙΙΙ.

λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ¹ζόφος τοῦ σκότους ²εἰς αἰῶνα ³τετήρηται.

18 ⁴Υπέρογκα γὰρ ματαιότητος φβεγγόμενοι δαλαιῶσιν ἐν ἐπιθυμίαις ⁵σαρκός, ἀσελγείαις, τοῖς ⁶ὄντων ἁποφυγόντας τοὺς ἐν πλάσῃ ἀναστρεφόμενους.

19 Ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δούλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς ⁷ψὲ γὰρ τις ⁸ἠτήτηται, τοῦτω καὶ ⁹δεδουλωται.

20 ¹⁰†† Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τῆ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τῆ Κυρίου καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ ¹¹πάλιν ¹²ἐμπλακέντες ¹³ἠτήτωνται, ¹⁴γένονεν αὐτοῖς τὰ ἐσχάτα χειρόνα τῶν πρώτων.

21 Κρεῖττον γὰρ ¹⁵ἦν αὐτοῖς μὴ ¹⁶ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ¹⁷ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς ¹⁸παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς.

22 ¹⁹Συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παρομιίας. ²⁰Κόων ²¹ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα καὶ ²²Υε λουσαμένη, εἰς κλίσμα βορβόρου.

Κεφ. γ'.
ΤΑΥΤΗΝ ἤδη, ἀγαπητοί,

A. D. 65.

1 Jude 6, 13.

2 s. ἀμφοτέρω

3 τῆσιν. [ραϊς

4 Phi. 1. 10.

5 Jude 16.

6 μνησκόμα.

7 Mar. 11. 32.

8 προφῆσιν.

9 σαρκός, ἐν

ἀσελγείαις,

κλ. σαρκός ἀσελγείας, 4.

† sanj. διὰ τῶν.

† ἀλίγως-α.

9 ἑμῶν-π.

|| ἀποφεύγοντας-4.

9 ἔρχομαι.

9 ἐν ἐμπλαγμορ-π.

10 Jude 18.

11 ἠτήται.

12 s. ἔρας.

13 δουλός.

14 Oī et mox ἡ γέγονεν-π

14 ἐμπλακέναι.

15 γίνομαι.

16 κοιμάω.

17 εἰμί.

18 s. ἄρ. ἕκω.

19 ἐπιγνώσων.

20 πτω δε τοῦ πάλαι ἔστος χρόνου.

21 συνίσταμι.

22 ἀπετρέψω.

11 πρ. s. ἑ-π.

23 παραλίθωμαι.

24 ἀπολλέω.

25 συμβαίνω

26 πρὸ αὐτῆ-α.

κλ. τῶ αὐτῆ-π

26 θησαυρίζω

|| εἰσὶ ἐπι, -π

27 Pr. 26. 11.

†† Ἐν δε τῶ τῶ-π.

δευτέραν ὑμῶν γράψω ἐπιστολὴν, ἐν αἷς ¹διεγειρω ὑμῶν ἐν ὑπομονῆσει τὴν ²εὐλκρινῆ δίκαιοιαν.

2 ³Μνησθῆναι τῶν ⁴προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἀγίων προφητῶν, καὶ τῆς ⁵† τῶν ἀποστόλων ἡμῶν ἐντολῆς, τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος.

3 Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ⁶ἔλειπονται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ⁷10 ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι.

4 Καὶ λέγοντες. Πῶς ⁸ἔστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς ⁹12 γὰρ οἱ πατέρες ¹⁰ἔκοιμηθησαν, πάντα οὕτω διαμένει ¹¹18 ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως.

5 Λαθάνει γὰρ αὐτοῖς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ¹²ἦσαν ἑκκαλαί, ¹³καὶ γῆ ¹⁴ἐξ ὕδατος καὶ ¹⁵δεῖ ὕδατος ¹⁶21 συνεστῶσα, τῆ τοῦ Θεοῦ λόγῳ.

6 Δεῖ ¹⁷ἡμῶν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεῖς ¹⁸24 ἀπώλετο.

7 Οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ ¹⁹ἔσονται ²⁰λόγῳ ²¹26 τεθησαυρισμένοι ²²|| εἰσι, ²³17 περὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπολείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.

8 ²⁴* 1" Ἐν δὲ τούτῳ μὴ λαθανέτω ὑμῖς, ἀγαπη-

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ, Β. ΙΙΙ.

τοί, ἵνα μία ἡμέρα πα-
ρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη,
καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα
μί.

9 Οὐ βραδύνει ὁ Κύριος
τῆς ἐπαγγελίας, (ὡς τι-
νες βραδυτῆτα ἡγοῦν-
ται) ἀλλὰ μακροθυμεῖ
† εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμε-
νος ἵτινας ἀπολέσθαι,
ἀλλὰ πάντας εἰς μετά-
νοιαν ὁμιλοῦναι.

10 Ἦξει δὲ ἡ ἡμέρα
Κυρίου ὡς κλέπτῃ ἐν
νυκτί, ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ
ροιζήδον παρελεύσου-
ται, στοιχεῖα δὲ καυ-
σόμενα ἁλυθῆσονται, ἡ
γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα
ἑκατακαίσεταί.

11 Τούτων οὖν πάντων
λυομένων, ποταμοὺς δεῖ
ἑπάρχειν ὡς ἡμᾶς ἐν ἀ-
γίασιν ἀναστροφαῖς καὶ
εὐσεβείαις.

12 Προσδοκῶντας καὶ
σπεύδοντας τὴν παρου-
σίαν τῆς τοῦ ἡ Θεοῦ ἡ-
μέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ
πυρούμενοι ἁλυθῆσου-
νται, καὶ στοιχεῖα κω-
σούμενα ἡκείνηται.

13 Καινοὺς δὲ οὐρανὸς
καὶ γῆν καινὴν ἡ κατὰ
τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ

A. D. 65.

- 1 P. 90. 4.
2 ἀμαρτωλοῦ.
3 ἡμεῖς.
4 ch. 1. 13.
5 2. 13.
6 Co. 9. 5.
7 ἐπίστα.
8 δι' ἡμᾶς. ἡ.
9 αἱ εἰς ἡ-
μᾶς.
10 τῶν.
11 ἀπολλύει.
12 γῆν.
13 ἡ.
14 παρορθε-
μα.
15 διδομα.
16 αἱ.
17 γράφει.
18 ἀφαιρέθη-
σονται. αἱ.
19 ἐκείνηται.
20 κατακαίει.
21 αἱ.
22 ch. 2. 14.
23 3Mac. 4. 14
24 ἡμᾶς.
25 ἡ.
26 κυρίου. ἡ.
27 ἡ.
28 ταχέει-
ται. ἡ.
29 ἡ.
30 συνατάγῃ.
31 Ro. 12. 16.
32 Ga. 2. 13.
33 ἐκείνηται.
34 καὶ τὰ
35 ἐπάγγε-
λμα. ἡ.
36 αἱ.
37 Vide App.

προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δι-
καιοσύνη κατοικεῖ.

14 Διὸ, ἀγαπητοί, ταῦ-
τα προσδοκῶντες, σπυ-
δάσατε ἄσπιλοι καὶ ἁ-
μώμητοι αὐτῷ εὐρεθῆ-
ναι ἐν εἰρήνῃ.

15 Καὶ τὴν τοῦ Κυρίου
ἡμῶν μακροθυμίαν, σω-
τηρίαν ἡγιασθε καθὼς
καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν
ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ
τὴν αὐτῷ δοθείσαν σο-
φίαν ἔγραψεν ὑμῖν.

16 Ὡς καὶ ἐν πάσαις
ἡ ταῖς ἐπιστολαῖς, λαλῶν
ἐν αὐταῖς περὶ τούτων,
ἐν οἷς ἔστι διανοητὰ
τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ
ἄστηρικτοὶ σβεβλή-
σιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς
γραφάς, πρὸς τὴν ἰδίαν
αὐτῶν ἀπίθειαν.

17 Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπη-
τοί, προηινόσκουτες, φυ-
λάσσεσθε ἵνα μὴ τῆ τῶν
ἀθέσμων πλάνῃ συνα-
παχθέντες ἐκπέσητε
τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ.

18 Αὐξάνετε δὲ ἐν χά-
ριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος
Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτῷ ἡ
δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡ-
μέραν αἰῶνος. Ἀμήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ.

Κεφ. α'
Ο Ἰ̄ΗΝ ἀπ' ἀρχῆς, ὃ
 2 ἀκηκόαμεν, ὃ 3 ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ 4 ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν 5 ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς·
 2 (Καὶ ἡ ζωὴ 6 ἐφαιερῶθη καὶ 3 ἐωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἣτις ἴ̄ην πρὸς τὸν πατέρα, καὶ 6 ἐφαιερῶθη ἰ̄ ἡμῖν)
 3 Ὁ 3 ἐωράκαμεν καὶ 2 ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν 7 ἔχητε μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ 8 κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
 4 Καὶ ταῦτα γράφομεν ἡμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ 9 ἡμῶν ἴ̄ 12 πεπληρωμένη.
 5 Καὶ αὕτη ἴ̄ ἐστὶν ἡ 11 12 ἐπαγγελία ἣν 2 ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἴ̄ ἐστι, καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἴ̄ ἐστιν οὐδεμία.
 6 Ἐάν εἴπωμεν ὅτι κοι-

A. D. 68.

1 αἰ.μ.
 2 ἀνοῶ.
 3 ὄραω.
 4 θεάομαι.
 5 ψηλάφω, Lu. 24. 39.
 6 Ac. 17. 27.
 7 He. 12. 18.
 8 αὐτοῦ, α.
 9 φανερόν.
 10 καθαριζέ-σ
 11 ἐν-φ.
 12 ἴ̄χοι.
 13 ἀφίγημα.
 14 καὶ-φ.
 15 Phi. 1. 5.
 16 καθαριζέ-σ.
 17 ἀμαρτίαν
 18 ἡμεῖς-ε.
 19 θμῶν-α.
 20 πληρόν,
 21 Jno. 3. 29.
 22 15. 11.
 23 16. 24.
 24 17. 13.
 25 Phi. 2. 2.
 26 2 Jno. 12.
 27 11 ἀγγελία-ι
 28 13 Ac. 2. 39.
 29 23. 31.
 30 2 Co. 7. 1.
 31 He. 4. 1.
 32 14 ver. 12, 28.
 33 ch. 3. 7, 18.
 34 4. 4.
 35 5. 21.
 36 Jno. 13. 33.
 37 Ga. 4. 19.
 38 16 Jno. 14. 16,
 39 26.
 40 16. 7.

νωίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατοῦμεν, ψευδόμεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν.

7 Ἐάν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατοῦμεν, ὡς αὐτὸς ἴ̄ ἐστὶν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' 10 ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ 1 καθαρίζει. ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας.

8 Ἐάν εἴπωμεν ὅτι ἀμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἐαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἴ̄ ἐστὶν ἐν ἡμῖν.

9 Ἐάν ὁμολογῶμεν τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, πιστὸς ἴ̄ ἐστε καὶ δίκαιος, ἵνα 8 ἀφῆ ἡμῖν τὰς ἀμαρτίας, καὶ 10 καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας.

10 Ἐάν εἴπωμεν ὅτι οὐχ 11 ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν, καὶ ὁ λόγος αὐτῷ οὐκ ἴ̄ ἐστὶν ἐν ἡμῖν.

Κεφ. β'.

14 **Τ**ΕΚΝΙΑ μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ 11 ἀμαρτήσῃτε· καὶ εἴν τις 12 ἀμαρτή, 15 παράκλητον

ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον.

2 Καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἔστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

3 Καὶ ἐν ταύτῃ γινώσκουμεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτὸν, εἴη τις ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν.

4 Ὁ λέγων, ἐγνώκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἔστι, καὶ ἐν ταύτῃ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν.

5 Ὡς δ' ἂν τηρῇ αὐτὸν τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν ταύτῃ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τετελειώται. Ἐν ταύτῃ γινώσκουμεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἔσμεν.

6 Ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν, ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος ἠεὶ περιπάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν.

7 Ὁ ἀδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἶχετε ἀπ' ἀρχῆς. Ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιὰ ἔστιν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς.

8 Πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἔστιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν ὑμῖν ὅτι ἡ σκοτία ἠεὶ παρίηται, καὶ τὸ

A. D. 88.

- 1 ch. 4. 10.
- 2 Nu. 5. 9.
- 3 Mat. 16. 29.
- 4 γινώσκω.
- 5 ἔδω.
- 6 τοφλάω.
- 7 τελειώω, ch. 4. 17.
- 8 Lu. 12. 32.
- 9 He. 2. 10.
- 10 5. 9.
- 11 Ja. 2. 22.
- 12 ἀφίημα.
- 13 παιδία-α.
- 14 σου, αὐτῶν.
- 15 al. τό.
- 16 ver. 10. 28.
- 17 ch. 3. 15.
- 18 4. 12, 15.
- 19 Iou. 6. 28.
- 20 14. 16.
- 21 15. 4. 7.
- 22 Iou. 2.
- 23 περιπατεῖν.
- 24 εἶδω.
- 25 Ἐγραψα-ι.
- 26 Ἀγαπή-α.
- 27 ver. 18.
- 28 Mat. 18. 2.
- 29 Iou. 21. 4.
- 30 ἀκούω.
- 31 γράφω.
- 32 ch. 5. 13.
- 33 5. 19.
- 34 Mat. 6. 13.
- 35 ἢ ἔστιν ἡ ἰσχυρία-α.
- 36 ἢ ἔστιν-α.
- 37 παραγίεται-α.
- 38 παρῶν, ver. 17.
- 39 Mat. 22. 37.
- 40 20. 30.
- 41 Mat. 2. 14.
- 42 I Co. 7. 31.
- 43 17. 8. πραγμάτα.

φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει.

9 Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἔστιν ἕως ἄρτι.

10 Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.

11 Ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἔστι, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

12 Γράφω ὑμῖν, τέκνια, ὅτι ἀφένονται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

13 Γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. Γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικηκατε τὸν πονηρὸν. † Γράφω ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα.

14 Ἐγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. Ἐγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἔστε, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ νενικηκατε τὸν πονηρὸν.

15 Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ· ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν

ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ.

16 Ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκός, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἁλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἔστι.

17 Καὶ ὁ κόσμος παρτάγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

18 Παιδιά, ἐσχάτη ὥρα ἔστι· καθὼς ἤκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἐρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκωμεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἔστιν.

19 Ἐξ ἡμῶν ἐξηλθον, ἀλλ' ἐκ ἡμῶν ἐξ ἡμῶν εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, ἠμεμενήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν.

20 Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντα.

21 Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι ἐκ οἴδατε τὴν ἀληθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστι.

22 Τίς ἔστιν ὁ ψεύτης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χρι-

A. D. 68.

- Θεοῦ-π.
- 1 Jn. 4. 16.
- 2 ch. 3. 17.
- Mar. 12. 44.
- Lu. 8. 14.
- 15. 13, 30.
- 21. 4.
- 1 Ti. 2. 2.
- 2 Ti. 2. 4.
- 1 Pt. 4. 3.
- 3 αἰμα.
- † ἀπολογῶν τῶν υἱῶν τῶν πατέρων ἔχει-μ.
- 4 αὐτοῦ.
- 5 παρὰ τὸν, ver. 5.
- 1 Co. 7. 31.
- 6 ver. 22.
- ch. 4. 3.
- 2 Jn. 7.
- 7 γίνονται.
- 8 ἐπαγγέλλομαι.
- 9 ἐξέρχονται.
- 1 γάρισμα αἰ. πνεύματος-π.
- 10 λαμβάνω-μ.
- 11 μένω, ver. 8, 28.
- ch. 3. 15.
- Jno. 14. 16.
- 15. 1, 7.
- 12 φανερώω.
- 6 ἡμῶν ἀλλ' ἡμῶν-μ.
- 11 αὐτοῦ-ι.
- 13 ver. 27.
- Ex. 29. 7.
- 20. 25.
- 14 ἀπέσταλται.
- 15 Mar. 1. 24.
- Ac. 2. 14.
- Ro. 3. 7.
- 16 αἰμα.
- ψεῦδος, καὶ-μ.
- 17 γράφω.
- †† μένει-μ.
- 64 ἴδιον-μ.
- 11 ἴδιον-μ.

στός, οὐτός ἔστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν.

23 Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱόν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει.

24 Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω· εἴαν ἐν ὑμῖν ἡμεῖς ἠκούσαμε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ νῦν καὶ ἐν τῷ πατρὶ μένετε.

25 Καὶ αὕτη ἔστιν ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐτοὶ ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

26 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανησάντων ὑμᾶς.

27 Καὶ ὑμεῖς τὸ ἴχρισμα ὃ ἔλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν μένει, καὶ οὐ χρειαν ἔχετε ἵνα τις διδίσκη ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ ἅπλο χρίσμα διδίσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἔστι, καὶ ἐκ ἔστι ψεῦδος· καὶ καθὼς ἐδίδαξαν ὑμᾶς, ἠμενεῖτε ἐν αὐτῷ.

28 Καὶ νῦν, τέκνια, μένετε ἐν αὐτῷ ἵνα ἴδωσαν φανερωθῆ, ἔχωμεν παρρησίαν, καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.

29 Εἴαν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἔστι, γινώσκειτε ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν

δικαιοσύνην, ἐξ αὐτοῦ
1 γεγέννηται.

Κεφ. γ'.

2 **ΙΔΕΤΕ** 4 ποταπὴν ἀγά-
πην 5 δέδωκεν ἡμῖν ὁ πα-
τήρ, ἵνα 7 τέκνα Θεῶν 8 κλη-
θῶμεν. * Διὰ τὸτο ὁ κόσ-
μος οὐ γινώσκει ἡμᾶς,
ὅτι οὐκ 9 ἐγνώ αὐτόν.

2 Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα
Θεοῦ 11 ἐσμεν, καὶ οὐκ ὄν-
12 ἔφανερωθη τι 11 ἐσόμε-
θα· 3 οἶδαμεν 4 δὲ ὅτι εἰάν
12 φανερωθῆ, ὁμοιοὶ αὐτῷ
11 ἐσόμεθα ὅτι 13 ὄψομε-
θα αὐτόν καθὼς 11 ἐστι.

3 Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν
ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ,
ἀγρίζει 4 εαυτοῦ, καθὼς
ἐκεῖνος ἀγνός 11 ἐστι.

4 Πᾶς ὁ 15 ποιῶν τὴν
ἀμαρτίαν, κ' τὴν ἀνομίαν
ποιεῖ καὶ ἡ ἀμαρτία
11 ἐστὶν ἡ 17 ἀνομία.

5 Καὶ 2 οἶδατε ὅτι ἐκεῖ-
νος 12 ἐφανερώθη, ἵνα τὰς
ἀμαρτίας 3 ἡμῶν 18 ἄρῃ· κ'
ἀμαρτία ἐν αὐτῷ ἔκ 11 ἐστι.

6 Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων,
ἐκ ἀμαρτάνει· πᾶς ὁ ἀ-
μαρτίνων, οὐχ 19 εἴρακεν
αὐτόν, οὐδ' 20 εἰνώκεν αὐτόν.

7 † Τεκνία, μηδεὶς πλα-
νάτω ὑμᾶς· ὁ 21 ποιῶν
τὴν δικαιοσύνην, δίκαιός
11 ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος δι-
καιός 11 ἐστιν.

8 Ὁ ποιῶν τὴν ἀμαρ-
τίαν, ἐκ τοῦ διαβόλου
11 ἐστίν· ἢτι ἀπ' ἀρχῆς
ὁ διάβολος ἀμαρτάνει.

A. D. 08.

1 γεννάς,
ε. 3.9; 4.7.
5. 1, 4, 8.

2 Jno. 1. 13.
Lu. 13. 16.

Ac. 2. 24.

3 εἶδος.

4 Mat. 8. 27.
Mar. 13. 1.

Lu. 1. 29.
2 Pe. 3. 11.

5 εἶδωμι.

6 1 Pe. 1. 22.

7 Jno. 1. 12.

Ro. 8. 16, 17.
Ep. 5. 1.

8 καλῶς.

9 ἢ ἴσμεν-σ.
9 γινώσκω.

10 Mat. 6. 5.
Ac. 4. 10.

2 Ti. 2. 13.

11 εἶμι.

12 φανερώω,
2 Co. 5. 10.

13 ἴπτομαι.

† ἀγγελία,
14 ἀέθω. [-n

15 ver 7. 9.
e. 1. 6; 2. 29.

Jno. 3. 21.
8. 34.

16 σφάζω.

17 Mat. 7. 23.
13. 41.

Ro. 4. 7.
6. 19.

2 Co. 6. 14.
2 Th. 2. 7.

Tit. 2. 14.
He. 1. 9.

8. 12.

18 αἴρω,
Jno. 1. 29.

19 ὄραω.

20 μεταβαίνω
Jno. 5. 74.

21 ver. 10.
ch. 2. 29.

22 Jno. 8. 44.

† Παύδα-ν.

Εἰς τοῦτο 12 ἐφανερώθη ὁ
υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα 2 λύσῃ
τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου.

9 Πᾶς ὁ 1 γεγεννημένος
ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἀμαρτίαν οὐ
ποιεῖ, ὅτι 6 σπέρμα αὐτοῦ
ἐν αὐτῷ μένει· κ' οὐ 10 δύ-
ναται ἀμαρτάνειν, ὅτι ἐκ
τοῦ Θεοῦ 1 γεγέννηται.

10 Ἐν τούτῳ φανερά
11 ἐστὶ τὰ τέκνα τῆ Θεοῦ
καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβό-
λου. Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δι-
καιοσύνην, οὐκ 11 ἐστὶν ἐκ
τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγα-
πῶν τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ·

11 Ὅτι αὕτη 11 ἐστὶν ἡ
† ἀγγελία ἣν 14 ἠκούσατε
ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶ-
μεν ἀλλήλους.

12 Οὐ καθὼς Καὶν ἐκ
τοῦ πονηροῦ 11 ἦν, καὶ
16 ἔσφαξε τὸν ἀδελφόν
αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος
16 ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ
ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ 11 ἦν,
τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐ-
τοῦ, δίκαια.

13 Μὴ θαυμάζετε, ἀ-
δελφοί 2 μου, 1 εἰ μισεῖ
ὑμᾶς ὁ κόσμος.

14 Ἡμεῖς 3 οἶδαμεν ὅτι
20 μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ
θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι
ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς·
ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελ-
φόν, μένει ἐν τῷ θανάτῳ.

15 Πᾶς ὁ μισῶν τὸν
ἀδελφόν αὐτοῦ, 22 ἀν-
θρωποκτόνος 11 ἐστὶ καὶ
2 οἶδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκ-

τονος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰ-
 ώνιον ἐν αὐτῷ μένησαν.
 16 Ἐν τούτῳ ἔγνωκα-
 μεν τὴν ἀγάπην, * ὅτι
 ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν
 ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· κ
 ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ
 τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς
 2 τιθέναι.
 17 Ὅς δ' ἂν ἔχη τὸν
 4 βίον τοῦ κόσμου, καὶ
 θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐ-
 τοῦ χρεῖαν ἔχοντα, καὶ
 5 κλεισθῇ τὰ σπλάγχνα
 αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ
 ἀγάπη τοῦ Θεοῦ † μένει
 ἐν αὐτῷ;
 18 Τεκνία ° μου, μὴ
 ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ
 § γλώσσει, ἀλλ' || ἔργῳ
 καὶ ἀληθείᾳ.
 19 Καὶ ἐν τούτῳ **γι-
 νώσκουμεν ὅτι ἐκ τῆς ἀ-
 ληθείας ° ἔσμην, καὶ ἔμ-
 προσθεν αὐτῷ 9 πείσομεν
 τὰς καρδίας ἡμῶν.
 20 Ὅτι εἰάν 12 καταγι-
 νώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδιά,
 ° ὅτι † † μείζων ° ἔστιν ὁ
 Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν,
 καὶ γινώσκει πάντα.
 21 Ἀγαπητοί, εἰάν ἡ
 καρδιά ἡμῶν μὴ καταγι-
 νώσκῃ ἡμῶν, παρρησίαν
 ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν.
 22 Καὶ ὁ εἰάν αἰτῶμεν,
 λαμβάνομεν παρ' αὐ-
 τοῦ, ὅτι τὰς ἐντολάς αὐ-
 τοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ
 ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ
 ποιοῦμεν.

A. D. 68.

- 1 γινώσκου-
 * τοῦ Θεοῦ, s.
 αὐτοῦ, -f.
 † πιστεύου-
 μεν-ί.
 2 τίθημι.
 3 δίδωμι.
 4 ch. 2. 16.
 Lu. 21. 4.
 5 αλείω.
 † μείνει-ν.
 § τῷ-ν.
 6 ver. 3, 6.
 1 Co. 14. 32.
 || ἐν-ν.
 7 2 Co. 13. 5.
 Ga. 6. 4.
 1 Th. 5. 21.
 ** γνωσόμε-
 θα, -ί.
 8 εἰμί.
 9 πείθω,
 Ro. 8. 38.
 15. 14.
 2 Ti. 1. 5, 12.
 He. 11. 13.
 10 Mat. 7. 15.
 24. 11, 24.
 Mar. 13. 22.
 Lu. 8. 26.
 Ac. 13. 6.
 Re. 16. 13.
 19. 20.
 11 ἐξέρχομαι
 †† γινώσκει-
 ται-ί.
 12 Ga. 2. 11.
 †† alii conj.
 ἔτι.
 13 ἔρχομαι.
 14 Jno. 19. 12.
 66 conj. ἔν.
 15 ἀκούω.
 16 πιάω,
 ch. 2. 13, 14.
 5. 4, 5.
 Re. 2. 7, 11,
 17, 26.
 3. 5, 12, 21.
 6. 2.
 11. 7.

23 Καὶ αὕτη ° ἔστιν ἡ
 ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα † πισ-
 τεύσωμεν τῷ ὀνόματι
 τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν
 ἀλλήλους, καθὼς 3 ἔδω-
 κεν ἐντολὴν ° ἡμῖν.

24 Καὶ ὁ τηρῶν τὰς
 ἐντολάς αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ
 μένει, κ' αὐτὸς ἐν αὐτῷ
 καὶ ἐν τούτῳ γινώσκο-
 μεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ
 τοῦ Πνεύματος οὐ ἡμῖν
 3 ἔδωκεν.

Κεφ. δ'.

ΑΓΑΠΗΤΟΙ, μὴ παντὶ
 6 πνεύματι πιστεύετε, ἀλ-
 λά 7 δοκιμάζετε τὰ πνεύ-
 ματα, εἰ ἐκ τῆ Θεῆ ° ἔσ-
 τιν' ὅτι πολλοὶ 10 ψευδο-
 προφῆται 11 ἐξεληλύθα-
 σιν εἰς τὸν κόσμον.

2 Ἐν τούτῳ †† γινώσ-
 κετε τὸ Πνεῦμα τῆ Θεῆ
 πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ
 Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκί
 13 ἐληλυθότα, ἐκ τῆ Θεῆ
 8 ἔστι.

3 Καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ
 ὁμολογεῖ ὁ τὸν 1 Ἰησοῦν
 ὃ Χριστὸν ἐν σαρκί 12 ἐλη-
 λυθότα, 1 ἐκ τοῦ Θεῆ οὐκ
 8 ἔστι· κ' τῆτο 8 ἔστι τὸ τῷ
 14 ἀνηχρίστου, ° ὃ 15 ἀκηκό-
 ατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν
 ἐν τῷ κόσμῳ 8 ἔστιν ἦδη.

4 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ
 8 ἔστε, τεκνία, καὶ 16 νενι-
 κήκατε αὐτοὺς ὅτι μεί-
 ζων 8 ἔστιν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ
 ὁ ἐν τῷ κόσμῳ.

5 Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου
1 εἰσὶ διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ
κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ
κόσμος αὐτῶν ἀκούει.

6 Ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ
1 ἔσμεν ὁ γινώσκων τὸν
Θεόν, ἀκούει ἡμῶν ὅς
οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ,
οὐκ ἀκούει ἡμῶν. Ἐκ τού-
του γινώσκουμεν τὸ πνεῦ-
μα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ
πνεῦμα τῆς πλάνης.

7 Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν
ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη
ἐκ τοῦ Θεοῦ ἔστι καὶ
πᾶς ὁ ἀγαπῶν, ὃς ἐκ τοῦ
Θεοῦ ἔγεννηται, καὶ γι-
νώσκει τὸν Θεόν.

8 Ὁ μὴ ἀγαπῶν, οὐκ
7 ἔγνω τὸν Θεόν ὅτι ὁ
Θεὸς ἀγάπη ἔστιν.

9 Ἐν τῆτις ἔφανερώθη
ἡ ἀγάπη τῆς Θεῶ ἐν ἡμῖν,
ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν
9 μονογενῆ 10 ἀπέσταλκεν
ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον,
ἵνα 11 ζήσωμεν δι' αὐτῆς.

10 Ἐν τούτῳ ἔστιν ἡ
ἀγάπη, ἧχ ὅτι ἡμεῖς 12 ἠγα-
πήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ'
ὅτι αὐτὸς 12 ἠγάπησεν ἡ-
μᾶς, καὶ 10 ἀπέστειλε τὸν
υἱὸν αὐτοῦ 14 ἰλασμόν
περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν.

11 Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως
ὁ Θεὸς 12 ἠγάπησεν ἡμᾶς,
καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλ-
λήλους ἀγαπᾶν.

12 Θεὸν ἴδετε πῶποτε
16 τεθεάται. Ἐάν ἀγα-
πῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς

A. D. 69.

- 1 εἰμί.
2 τελειῶω,
ver. 17, 18.
ch. 2. 5.
He. 7. 28.
Ja. 2. 22.
3 δίδωμι.
4 Lu. 2. 11.
Jno. 4. 42.
Ac. 5. 31.
Ep. 5. 23.
Phi. 3. 20.
2 Ti. 1. 10.
* τὸν Θεόν, f
5 γεννῶω.
† πιστεύο-
μεν-η.
6 πιστεύω.
7 γινώσκω.
8 φανερώω.
9 Jno. 1. 14,
18.
3. 16, 18.
Ps. 22. 21.
35. 17.
10 ἀποστέλ-
λω.
11 ζῶω.
12 ἀγαπάω.
μῖνει-φ.
13 Ro. 13. 5.
2 Co. 5. 11.
1 Pe. 3. 14.
14 e. 2. 2. cf.
Lu. 18. 13.
Ro. 3. 25.
He. 2. 17.
9. 5.
15 Mat. 25. 46
cf. Ac. 4. 21.
2 Pe. 2. 19.
§ αὐτῆ-φ.
|| αὐτῶν τὸν
Θεόν.
16 θεόδομαι,
ch. 1. 1.
Jno. 1. 14, 32.
6. 5; 8. 10.
Ac. 1. 11.
8. 18.
22. 9.

ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγά-
πη αὐτῆ 2 τετελειωμένη
1 ἔστιν ἐν ἡμῖν.

13 Ἐν τούτῳ γινώσκο-
μεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν,
καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ
τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ
3 δέδωκεν ἡμῖν.

14 Καὶ ἡμεῖς 16 τεθεά-
μεθα, κ. μαρτυρῶμεν ὅτι
ὁ πατὴρ 10 ἀπέσταλκε τὸν
υἱὸν 4 σωτῆρα τῆ κόσμου.

15 Ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι
Ἰησοῦς ἔστιν ὁ υἱὸς τοῦ
Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μέ-
νει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ.

16 Καὶ ἡμεῖς 7 ἐγνωκα-
μεν καὶ 6 πεπιστεύκα-
μεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει
ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ Θεὸς
ἀγάπη ἔστι κ. ὁ μένων ἐν
τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μέ-
νει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ. 1

17 Ἐν τούτῳ 2 τετελειω-
ται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν,
ἵνα παρρησίαν ἔχωμεν
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως
ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἔστι,
καὶ ἡμεῖς ἔσμεν ἐν τῷ
κόσμῳ τούτῳ.

18 13 φόβος οὐκ ἔστιν
ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τε-
λειᾶ ἀγάπη ἐξω βάλλει
τὸν φόβον ὅτι ὁ φόβος
15 κόλασιν ἔχει ὁ δὲ φο-
βούμενος οὐ 2 τετελειώ-
ται ἐν τῇ ἀγάπῃ.

19 Ἡμεῖς ἠγάπῶμεν
αὐτόν, 1 || ὅτι αὐτὸς πρῶ-
τος 12 ἠγάπησεν ἡμᾶς.

20 Ἐάν τις εἴπῃ ὅτι

ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, κὶ τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶ,
ψεύστης ἔστιν· ὁ γὰρ
μὴ ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ ὃν ἑώρακε, τὸν
Θεόν, ὃν οὐχ ἑώρακε,
πῶς δύναται ἀγαπᾶν;

21 Καὶ ταύτην τὴν ἐν-
τολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ,
ἵνα ὁ ἀγαπᾷ τὸν Θεόν,
ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ.

Κεφ. ε΄.

ΠΑΣ ὁ πιστεύων ὅτι
Ἰησοῦς ἔστιν ὁ Χριστός, ἐκ
τῆ Θεῆ ἑγενήθηται· καὶ
πᾶς ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑγε-
νήσαντα, ἀγαπᾷ καὶ τὸν
ἑγεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ.

2 Ἐν τῷ γινώσκωμεν
ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα
τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεόν
ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐν-
τολάς αὐτοῦ τηρῶμεν.

3 Αὕτη γὰρ ἔστιν ἡ
ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς
ἐντολάς αὐτῆς τηρῶμεν·
καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτῶν
βαρεῖαι οὐκ ἔσιν.

4 Ὅτι πᾶν τὸ ἑγεγεν-
νημένον ἐκ τῆ Θεῆ, κικῶ
τὸν κόσμον· καὶ αὕτη
ἔστιν ἡ νίκη ἢ νικήσασα
τὸν κόσμον, ἡ πίστις
ἡμῶν.

5 Τίς ἔστιν ὁ νικῶν
τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ
πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἔσ-
τιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ;

6 Οὗτός ἔστιν ὁ Πέ-
θων δι' ὕδατος καὶ πνεύμα-

A. D. 69.

- 1 εἰσὶ.
2 ἵνατι ὁ ἐν
τῷ πνεύμα-
τι· αἰὶ αἰ-
ματι καὶ ἐν
τ. πν.-π.
3 Ἰησοῦς-π.
4 ἵνατι.
5 Jo. 14. 6.
6 18. 37, 38.
7 γεννῶν,
ch. 2. 29.
8 3. 9.
9 4. 7.

- 10 ὁσπ. τὸν
θεόν, ὅταν
τὰ τέκνα τ.
11 ἀγαπῶ-
μεν, αἰὶ
trans. ὅταν
εἰ ὅτι.
12 Jo. 4.
13 μαρτυρί-
14 κωμέν-1
15 Mat. 23. 4, 23
16 Jo. 20. 29.
17 2Co. 10. 10.
18 ὁ τὸ θεῶ ἐν
αὐτῷ-π.
19 ἵνατι-1.
20 ch. 1. 10.
21 2. 4.
22 Ro. 3. 4.
23 Tit. 1. 12.

- 24 8 ποίω.
25 9 πιστεύω.
26 11 ὁσπ.-π.
27 10 ver. 9, 10.
28 Jo. 1. 7, 19.
29 3. 11.
30 Jo. 32, 34, 36.
31 Tit. 3. 13.
32 Ro. 12. 11.
33 19. 10.

- 34 11 ἵνατι.
35 12 ἵνατι.
36 πνεύμα-
τος, αἰὶ αἰ-
ματος καὶ
πνεύματος
(ἀγίου),-π.

ματος, Ἰησοῦς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι
μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕ-
δατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ
τὸ Πνεῦμα ἔστι τὸ μαρ-
τυροῦν, ὅτι τὸ Πνεῦμα
ἔστιν ἡ ἀλήθεια.

7 Ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ
μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ, ὁ Πατήρ, ὁ Λόγος,
καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα·
καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἐν
εἰσι.

8 Καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ
μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῆ,
τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὕδωρ,
καὶ τὸ αἷμα· κὶ οἱ τρεῖς
εἰς τὸ ἐν εἰσιν.

9 Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν
ἀνθρώπων λαμβάνομεν,
ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ
μειζων ἔστιν· ὅτι αὕτη
ἔστιν ἡ μαρτυρία τοῦ
Θεοῦ, ἣ ἦν μεμαρτύ-
ρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ.

10 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν
υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἔχει τὴν
μαρτυρίαν ἐν ἑαυτῷ·
ὁ μὴ πιστεύων τῷ Θεῷ,
7 ψεύστην πεποιθήκεν
αὐτόν, ὅτι οὐκ ἐπίσ-
τευκεν εἰς τὴν μαρτυ-
ρίαν ἣν μεμαρτύρηκε
ὁ Θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ.

11 Καὶ αὕτη ἔστιν ἡ
10 μαρτυρία, ὅτι ζῶν αἰ-
ώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ
Θεός· καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν
τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἔστιν.

12 Ὁ ἔχων τὸν υἱόν, ἔχει τὴν ζωὴν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.

13 Ταῦτα ¹ἔγραψα ὑμῖν, ²τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· ¹ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, [†]καὶ ἵνα πιστεῦτε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

14 Καὶ αὕτη ⁵ἐστὶν ἡ ⁶παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι εἴαν τις ⁷αἰτώμεθα κατὰ τὸ ἰθέλημα αὐτοῦ, ⁹ἀκούει ἡμῶν.

15 Καὶ εἴαν ¹⁰οἶδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὁ ἂν ⁷αἰτώμεθαι, ¹⁰οἶδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ⁷ἠτήκαμεν παρ' αὐτοῦ.

16 Ἐάν τις ¹⁰ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα, ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσεται, ⁸καὶ ¹²δώσει· ^{††}αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον. ⁵Ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον·

A. D. 68.

- * τῆς.
 1 γράφω.
 2 γεννάω.
 3 ver. 19.
 ch. 3. 12.
 Mat. 6. 13.
 4 Ἰστομαί.
 5 εἰμί.
 † οἱ πιστεύοντες εἰς-α.
 6 Jno. 7. 4.
 7 αἰτέω.
 † ὄνομα-α.
 8 Mat. 5. 14.
 Lu. 2. 12, 34.
 Ph. 1. 17.
 1 Ti. 1. 9.
 9 Mat. 17. 5.
 Jno. 9. 31.
 5 οἶδαμεν,
 8 τι-α.
 10 εἶδω.
 † τὸ ἀληθινόν· αἰτί-
 τὸν ἀληθινὸν θεόν· α.
 11 Re. 3. 7, 14.
 12 δίδωμι.
 ** ζωῆ-τ. α.
 † ζωὴ ἢ.
 †† αἰ. καὶ δο-
 θήσεται.
 13 φυλάσσω.
 †† αὐτὰ-π.
 66 Vide App.

οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ⁸ἔρωτήσῃ.

17 Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ⁵ἐστὶν· καὶ ⁵ἐστὶν ἁμαρτία ⁶οὐ' πρὸς θάνατον.

18 ¹⁰Οἶδαμεν ὅτι πᾶς ὁ ²γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἔχ' ἁμαρτάνει· ἀλλ' ὁ ⁵γεννηθεὶς ἐκ τῆς Θεοῦ τηρεῖ ἑαυτὸν, καὶ ³ὁ πονηρὸς οὐχ' ἄπτεται αὐτοῦ.

19 ¹⁰Οἶδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ⁵ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ ⁸κεῖται.

20 ³Οἶδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦκει, καὶ ¹²δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γινώσκωμεν ἢ τὸν ἀληθινόν· καὶ ⁵ἐσμεν ἐν τῷ ¹¹ἀληθινῷ, ⁸ἐν τῷ ¹νιῷ αὐτοῦ ⁴Ἰησοῦ Χριστῷ. ¹Οὗτός ⁵ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς Θεός, καὶ ⁸ἡ ζωὴ αἰώνιος.

21 Τεκνία, ¹³φυλάξατε ^{††}ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ⁵Ἄμην. ¹⁶⁶

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΔΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ *εκ-
λεκτῆ ἱ κυρία, καὶ τοῖς
τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ
ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ
οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ κ
πάντες οἱ ἰ ἐγνωκότες
τὴν ἀλήθειαν

2 Διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν
μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ
μεθ' ἡμῶν 3 ἔσται εἰς
τὸν αἰῶνα.

3 4 Ἔσται μεθ' ** ἡμῶν
χάρις, εὐλοία, εἰρήνη πα-
ρὰ Θεῦ πατρὸς, κ παρὰ
Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν
ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

4 Ἐχάρην λίαν ὅτι 7 εὖ-
ρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου
|| περιπατοῦντας ἐν ἀ-
ληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν
8 ἐλάβομεν παρὰ τοῦ
πατρὸς.

5 Καὶ νῦν 9 ἐρωτῶ σε,
κυρία, ἕως ἐντολὴν ἱρά-
φω σοὶ καινὴν, ἀλλὰ ἦν
εἶχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα
ἀγαπῶμεν ἀλλήλους.

6 Καὶ αὕτη 3 ἔστιν ἡ
ἀγάπη, ἵνα περιπατῶ-
μεν κατὰ τὰς ἐντολάς
αὐτοῦ. Αὕτη 3 ἔστιν ἡ
ἐντολή, καθὼς 13 ἠκού-
σατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν
αὐτῇ περιπατῆτε

7 Ὅτι πολλοὶ πλάνοι
* † 15 εἰσῆλθον εἰς τὸν

A. D. 69.

- * τῆ ἐκλεκτῆ
- al. Ἐκλε-
- τῆ τῆ-α.
- † conj. ἐν κυ-
- ρίῳ.
- 1 γενήσασθε.
- 2 Mat. 27. 63.
- 2 Co. 6. 8.
- 2 εἰμί.
- 3 αὐτοῦς-α.
- 4 ἡμῖν, καὶ
- μεθ' ἡμῶν-α
- || ἀπολίθητε
- 8 ἐργάσα-
θε... ἀπολά-
βητε.-ε.
- 4 ἀπολλῶ.
- 5 ἐργάζομαι.
- 6 ἀπολαμ-
βάνω.
- ** ἡμῶν-α.
- †† προάγων,-
- 7 εὐρίσκω. [α]
- || περιπα-
τοῦντα-α.
- 8 λαμβάνω.
- 9 Mat. 15. 23.
- Lu. 6. 3.
- Jno. 14. 16.
- 10 βούλομαι.
- 11 α. γράφειν
- 14 ἐλπίζω
- γάρ-ε.
- || γενέσθαι-α
- 12 α. στρεφό-
μενον κατὰ.
- 13 ἀκούω.
- *† ἡμῶν-α.
- 14 πληρῶ.
- *† εἰσῆλθον-α
- 15 εἰσερχο-
μαι.
- *5 al. τῆς ἐκ-
κλησίας. al.
Εὐδίατης.
- *|| Vide App.

κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογῶν-
τες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμε-
νον ἐν σαρκί· οὗτός 3 ἔστιν
ὁ 2 πλάνος κ ὁ ὑψίχριστος.

8 Βλέπετε ἑαυτοὺς,
ἵνα μὴ || 4 ἀπολέσωμεν
ἀ 5 ἐργασάμεθα, ἀλλὰ
μισθὸν πλήρη 6 ἀπολά-
βωμεν.

9 Πᾶς ὁ ἠ παραβαίνων,
καὶ μὴ μένων ἐν τῇ δι-
δαχῇ τοῦ Χριστοῦ, Θεὸν
οὐκ ἔχει ὁ μένων ἐν τῇ
διδασχῇ 4 τοῦ Χριστοῦ,
οὗτος καὶ τὸν πατέρα
καὶ τὸν υἱὸν ἔχει.

10 Ἐἴ τις ἔρχεται πρὸς
ἡμᾶς, καὶ ταύτην τὴν δι-
δαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμ-
βάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν,
καὶ χαιρεῖν αὐτῷ μὴ λέ-
γετε

11 Ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ
χαιρεῖν, κοινωνεῖ τοῖς
ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονη-
ροῖς.

12 Πολλὰ ἔχων ὑμῖν
γράφειν, ἐκ 10 ἠβελήθην
διὰ χάριτος κ μέλανος· 11
ὅς ἄλλα ἐλπίζω || ἐλ-
θεῖν πρὸς ὑμᾶς, κ 12 στό-
μα πρὸς στόμα λαλή-
σαι, ἵνα ἡ χυρὰ *† ἡμῶν
3 † 14 πεπληρωμένη.

13 Ἀσπάζεται σε τὰ
τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου
τῆς ἐκκλησίας. 1 Ἀμὴν. 101

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΤΡΙΤΗ.

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ Γαίῳ τῷ ἀγαπητῷ, ἵν' ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

2 Ἀγαπητέ, ³περὶ πάντων ⁴εὐχομαί σε εὐδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς ⁷εὐοδοῦται σου ἡ ψυχή.

3 ⁹Ἐχάρην γὰρ λίαν ἔρχομένων ἀδελφῶν, καὶ ¹⁰μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς.

4 Μειζοτέρα ^{*}τούτων οὐκ ἔχω χαρὰν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.

5 Ἀγαπητέ, πισὸν ποιεῖς ὃ ἐάν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ † εἰς τοὺς ξένους.

6 Οἱ ¹⁰ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας οὐς καλῶς ποιήσεις ¹⁵προπέμψας ¹⁶ἀξίως τοῦ Θεοῦ.

7 Ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ¹⁸ἔξηλθον, μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἑθνῶν.

8 Ἡμεῖς οὖν ὑφείλομεν ^{**}ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα ²¹συνεργοὶ ²³γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.

9 ²⁴Ἐγραψά τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρω-

A. D. 69.

- 1 κ. χαίρειν εὐχεται.
- 2 ἔρχομαι.
- 3 Jan. 6. 41.
- 4 ὑπομνήσσομαι.
- 5 Ac. 26. 29.
- 6 Ro. 9. 3.
- 6 1 Ti. 5. 13.
- 7 Ro. 1. 10.
- 1 Co. 16. 2.
- 8 κ. ἐπιδέχασθαι αὐτοῦ.
- 9 χαίρειν.
- 10 μαρτυρία, He. 11. 2, 4, 5.
- 11 Mar. 3. 4.
- 12 αἰμί.
- * ταύτην-η.
- 13 ἄνω-† καὶ τοῦτο ξένους.-†.
- † οἰδαί,-†. αἰ. οἰδαίμεν,
- 14 οἶδον.
- 15 προπέμψας
- 16 Ro. 16. 2.
- Ep. 4. 1.
- 17 ἔχω-† αὐτοῦ-δ.
- 18 ἔρχομαι
- 19 κ. ταύτην-η.
- || οἰδαίμεν-†.
- 20 λαλεῖν.
- ** ὑπολαμβάνειν-†.
- 21 Ro. 16. 3, 9.
- 22 κ. ἔσο. ἴσθ.
- †† ἀδελφοί-†.
- 23 γίνωμαι.
- 24 γράψω.
- || Vide App.

τεύων αὐτῶν Διοτροφῆς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς.

10 Διὰ τοῦτο, ἐάν ²ἔλθω, ⁴ὑπομνήσω αὐτῷ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς ⁶φλυαρῶν ἡμᾶς καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ ταῦτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τοὺς βουλομένους ⁸κωλύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει.

11 Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦν τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. Ὁ ¹¹ἀγαθοποιῶν, ἐκ τοῦ Θεοῦ ¹²ἔστιν ὃ ¹δὲ ¹κακοποιῶν, οὐχ ¹³ἑώρακε τὸν Θεόν.

12 Δημητρίῳ ¹⁰μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυρούμεν, καὶ [†]¹⁴οἶδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθῆς ¹²ἔστι.

13 Πολλὰ ¹⁷εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλίμου σοὶ ²⁴γράψαι.

14 Ἐλπίζω δὲ εὐθέως ¹⁴ἰδεῖν σε, καὶ ¹⁹στόμα ²⁰πρὸς τόμα ²⁰λαλήσομεν.

15 Εἰρήνη ²²σοι. Ἀσπάζονται σε οἱ ^{††} φίλοι, Ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα. ^{††}

ΙΟΥΔΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΔΙΚΗ.

ΙΟΥΔΑΣ Ἰησοῦ Χριστοῦ
δούλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰα-
κώβου, τοῖς ἐν Θεῷ πα-
τρὶ *³ ἡγιασμένοις, καὶ
Ἰησοῦ Ἰησοῦ⁴ τετη-
ρημένοις κλητοῖς·

² Ἐλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη
καὶ ἀγάπη πληθυνθεῖη.

³ Ἀγαπητοί, πᾶσαν
σπυδὴν ποιούμενος ὁ γρά-
φειν ὑμῖν περὶ τῆς κοι-
νῆς ἡ σωτηρίας, ἀνάγκην
¹⁰ ἔσχον ὁ γράψαι ὑμῖν,
παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσ-
θαι τῇ ¹¹ ἀπαξ ¹² παραδο-
θεισῇ τοῖς ἁγίοις πιστεῖ.

⁴ Παρεισέδυσαν γάρ
τινες ἄνθρωποι οἱ πάσαι
¹⁵ προγεγραμμένοι εἰς
τοῦτο τὸ ¹³ κρίμα, ἄσε-
βεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν
χάριν ¹⁷ μετατιθέντες εἰς
ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μό-
νον δεσπότην ὁ Θεὸν ¹⁸
καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
Χριστὸν ἠρνούμενοι.

⁵ ²¹ Ὑπομνήσαι δὲ ὑμᾶς
βούλομαι, ἢ εἰδότες ὑ-
μᾶς ἀπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ
Κύριος, λαὸν ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου σώσας, ²³ τὸ δεύ-
τερον τοὺς μὴ πιστεύ-
σαντας ²⁴ ἀπόλεσεν.

⁶ Ἀγγέλους τε τοὺς μὴ
τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν

A. D. 65.

- 1 Ἰου. 8. 44.
- 2 ἀπολείπει.
- 3 ἡγιασμέ-
τους· i.
- 3 ἀγάπῃ.
- 4 Vide App.
1 Χριστοῦ· n.
- 4 τηρή-
4
- 5 ἡ δὲ δεικνύ-
7 ἀπὸ τῆς ἰσχυ-
6 εἰς τὴν περὶ
τ. κ. σωτη-
ρίας ἀναγ-
4 ἡμῶν· f.
- 10 e. e. e. i. i.
- 11 τοῖς πρί-
11 κειται.
- 11 δειγμα-
11 περὶ· n.
- 9 γράφω.
- 10 E. g. 128.
- 11 He. 9. 26.
- 12 παραδίδο-
12 μι.
- 13 Mat. 23. 14
- 11 δόξα· n.
- 14 ἀλλήλοισιν
- 15 προγράφω.
- 16 πάλαι.
- 17 μετατιθέμαι
- 18 ἐπιφέρω.
- 19 αἱ τραπε-
- 20 κ. τῶ δια-
βόλου.
- 21 ἀπομνήσ-
21 κται.
- 22 εἶδω.
- 11 εἰδότες, ἡ-
22 παξ ἡ δὲ κρι-
22 σιας 18. Ἰη-
22 σὺν Ἰησοῦ· h.
- 23 κ. κ. κ.
- 24 ἀπολλύει.

¹ ἀρχὴν, ἀλλὰ ² ἀπολι-
πόντας τὸ ἴδιον οἰκητη-
ριον, εἰς κρίσιν μεγάλης
ἡμέρας, δεσμοῖς ¹ αἰδίοις
⁶ ὑπὸ ζῶφον ⁴ τετήρηκεν.

⁷ Ὡς Σόδομα καὶ Γό-
μορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς
πόλεις τὸν ὅμοιον τέτοις
τρόπον ἐκπορεύεσθαι,
καὶ ⁷ ἀπελθεῖσαι ὑπίσω
σαρκὸς *⁸ ἑτέρας, πρό-
κεινται ¹¹ δειγμα, πρὸς
αἰωνίου δικῆν ἰπέχεσθαι.

⁸ Ὅμοιωσ μέντοι κ. οὐ-
λοὶ ἐνιπνιαζόμενοι, σάρκα
μὲν μαινίσσιν, κυριότητα
δὲ ἀθετοῦσι, ἢ δόξας δὲ
βλασφημοῦσιν.

⁹ Ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχ.
ἄγγελος, ὅτε ἰσὺ διαβόλη
διακρινόμενος ¹⁴ διελέ-
γετο περὶ τοῦ Μωσέως
σῆματος, οὐκ ¹⁶ ἐτόλμη-
σε κρίσιν ¹⁸ ἐπενεγκῆν ²⁰
βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν·
Ἐπιτιμῆσαι σοὶ Κύριος.

¹⁰ Οὗτοι δὲ ὅσα μετ' αὐ-
²² οἶδασιν, βλασφημῶσιν·
ὅσα δὲ φυσικῶς, ὡς τὰ
ἄλογα ζῷα, ἐπίστανται,
ἐν τούτοις φθεῖρονται.

¹¹ Οὗτοι αὐτοῖς ὅτι τῇ
ὁδῷ τοῦ Κάιν ἐπορεύ-
θησαν, καὶ τῇ κλι-
νῇ τοῦ Βαλαάμ μωθοῦ

1 ἔξεχύθησαν, καὶ τῇ ὑπεριλογίᾳ τοῦ Κορέ ὑπώλοντο.

12 Οὗτοι 4 εἰσιν * ἐν ταῖς ἀγάπαις ἡμῶν σπιλάδες, ** συννευχόμενοι, ἀφόβως ἡεαυτὸς ποιμαίνοντες' νεφέλαι ἄνδρῶν, ὑπὸ ἀνέμων ἡ περιφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινὰ, ἀκαρπα, δις ὑποθωνόντα, 7 ἐκριζωθέντα

13 Κύματα ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα ἐν ἑαυτῶν αἰσχύναις' ὑστέρως πλανῆται, οἷς ὁ ζῶφος τῷ σκότους εἰς δὲ τὸν αἰῶνα ἡ τετήρηται.

14 12 Προεφήτευσεν δὲ καὶ τῷ τοῖς ἔβδομος ὑπὸ Ἀδάμ Ἐνώχ, λέγων Ἰδὲ, 13 ἦλθε Κύριος ἐν * τῷ μυριάσιν ἀγίαις αὐτοῦ,

15 Ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ * ἔξελεῖν ἕξει πάντας τοὺς ἄσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἄσεβείας' αὐτῶν ὧν 14 ἡσέβησαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν * ὧν 17 ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἄσεβεῖς.

16 Οὗτοι 4 εἰσι γογγυσταί, μεμφίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι' καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, 19 θαναμίζοντες πρόσωπα, ὠφελείας χάριν.

17 Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπήλοι,

A. D. 65.

1 ἀκρῶ.
2 μιγαθήσκομαι.
3 προβλέω.
4 εἰμί.
5 οἱ ἐν-ε.
† ἀπάταις-π.
‡ αὐτῶν-π.
§ λέγω.
6 ἐν ἐσχάτῳ (τοῦ) χρόνῳ, α. τῶν χρόνων-Α. Γ-ε.
|| βλαύονται.
¶ ἑαυτῶν-α.σ.
** συννευχόμενοι ἀφόβως, α. αὐτῶν-ε.
†† οὐκ-ε.
6 2 Pe. 3. 3.
‡‡ παραφερόμενοι-α.
7 ἐκριζώω.
8 1 Co. 2. 14.
§§ ἡμῶν-π.
9 Αc. 20. 32.
10 Ep. 4. 32.
11 τερῶν.
||| ἀγίῳ-π.
12 προφητέω.
13 ἔρχομαι.
* 1 ἀγίαις μωριάσιν-α.
α. μωριάσιν ἀγίαις καὶ μωριάσιν ἀγίαις ἀγγέλων.
* 2 ἐλέγξει-Α.
* 6 Vide Ap.
14 ἀσεβῶν.
16 σπλάξ.
* 1 λέγων, -ε.
17 λαλέω.
†† 1 θμῶν-α.
18 ἵστημι.
†† 1 διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ κυρίου ἡμῶν-π.
19 De. 10. 17.
†||| πρὸ παντὸς τῶν αἰώνων, -ε.

2 μνησθήτε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τῇ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ

18 * Ὅτι 5 ἔλεγον ἡμῖν, ὅτι ὁ ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ || 4 ἔσονται ἐμπακταί, κατὰ τὰς ἑαυτῶν 6 ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἄσεβῶν.

19 Οὗτοι 4 εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες 7 8 ψυχικῶν, πνεῦμα μὴ ἔχοντες.

20 Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπήτοι, τῇ ἀγιωτάτῃ 9 ἡμῶν πίστει 9 ἐποικοδομοῦντες 10 ἑαυτὸς, ἐν Πνεύματι

||| ἀγίῳ προσευχόμενοι,

21 ἑαυτοῖς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τῇ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ζωὴν αἰώνιον.

22 * 9 Καὶ οὐκ μὲν ἐλεεῖτε διακρινόμενοι

23 Οὐκ δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ τοῦ πυρὸς ἀρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς 16 ἐσπιλωμένον χιτῶνα.

24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι 11 αὐτοὺς ἀπαιστώντας, καὶ 18 στήσαι κατενωπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει,

25 Μόνῃ 6 σοφῷ 1 Θεῷ σωτηρίᾳ ἡμῶν ἡ δόξα * καὶ μεγαλωσίῃ, κράτος κ' ἐξουσία, † κ' ἡν κ' εἰς πάντας τὸς αἰῶνας. Ἀμήν. * 9

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

Κεφ. α'.

1 ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ἣν 2 ἔδωκεν αὐ-
τῷ ὁ Θεός, 3 δεῖξαι τοῖς
δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ 5 γε-
νέσθαι ἐν τάχει· καὶ 6 ἐ-
σήμανεν ἀποστείλας διὰ
τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ
δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ·

2 Ὃς 7 ἐμαρτύρησε τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν
μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ὅσα 8 τε¹ εἶδε.

3 Μακάριος ὁ ἀναγινώ-
σκων, καὶ οἱ ἀκούοντες
τοὺς λόγους τῆς προφη-
τείας, καὶ τηροῦντες τὰ
ἐν αὐτῇ 11 γεγραμμένα· ὁ
γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

4 Ἰωάννης τοῖς ἐπτά
ἐκκλησίαις ταῖς 12 ἐν τῇ
Ἀσίᾳ· χάρις 13 ὑμῖν καὶ
εἰρήνη ἀπὸ 8 τοῦ ἰησοῦ
καὶ ὁ 16 ἦν καὶ ὁ ἐρχόμε-
νος· καὶ ἀπὸ τῶν ἐπτά
πνευμάτων, ἃ 16 ἔστιν
ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ·

5 Καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, ὁ 17 μάρτυς ὁ πιστός,
ὁ πρωτότοκος 8 ἐκ¹ τῶν
νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν
βασιλέων τῆς γῆς· τῷ
11 ἀγαπήσαντι ἡμᾶς,
καὶ 19 19 λούσαντι ἡμᾶς

A. D. 96.

- 1 Ro. 2. 5.
2 δίδωμι.
3 δεικνύω.
* ἰσ-α.
4 ποιῶ.
† ἡμῶν-η.
‡ βασιλείαν,
ἰσραὴλ-α. αλ.
βασιλεῖον
ἰσραὴλ-ε. μα.
5 γίνομαι.
6 σημαίνω,
ἰσο. 12. 33.
7 μαρτυρέω.
8 ἔπιτομαι.
9 ἀκωντέω.
10 κόπτος,
ch. 18. 9.
11 γράφω.
12 κ. οὐραϊσ.
13 κ. ἔστω.
14 κ. ἰσραὴλ.
15 κ. ἰσραὴλ.
16 κ. ἰσραὴλ.
17 κ. ἰσραὴλ.
* κ. ἰσραὴλ-ε.
18 Ro. 11. 17.
† ἐν Χριστῷ,
κ. ἐν ἰη-
σοῦ, -Α. αλῖι
ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, -ἰ. αλ.
Ἰησοῦ,
11 ἀγαπῶν-
τι-α.
16 λούσαντι-η
19 ἰσο. 13. 10.
20 1Co. 11. 20

* ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν * ἡ-
μῶν¹ ἐν τῷ αἵματι αὐ-
τοῦ·

6 Καὶ 4 ἐποίησεν ἡμᾶς
ἰ βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς τῷ
Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ
αὐτῷ ἡ δοξα καὶ τὸ κρῖ-
τος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰῶνων. Ἀμήν.

7 Ἰδοὺ, ἔρχεται μετὰ
τῶν νεφελῶν, καὶ 8 ὄψε-
ται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς,
καὶ οἴτινες αὐτὸν 9 ἔξε-
κέντησαν· κ. 10 κόψονται
ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ
τῆς γῆς. Ναί, ἀμήν.

8 Ἐγὼ εἶμι τὸ Α καὶ τὸ
Ω, 8 ἀρχὴ καὶ τέλος, 1 λέ-
γει ὁ Κύριος, ὁ 16 ἦν
καὶ ὁ 15 ἦν καὶ ὁ ἐρχόμε-
νος, ὁ 14 παντοκράτωρ.

9 Ἐγὼ Ἰωάννης ὁ 8 καὶ
ἀδελφὸς ὑμῶν, καὶ
* 18 συγκοινωνὸς ἐν τῇ
θλίψει καὶ 8 ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ κ. ὑπομονῇ 11 Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, 5 ἐγενόμην
ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλου-
μένῃ Πάτμῳ, διὰ τὸν
λόγον τῆς Θεῆς, καὶ 8 διὰ
τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ
Χριστοῦ.¹

10 5 Ἐγενόμην ἐν Πνευ-
ματι ἐν τῇ 20 κυριακῇ

ἡμέρα· καὶ ¹ ἤκουσα ὅπισ-
σω μου φωνὴν μεγάλην
ὡς σάλπιγγος,

11 Λεγούσης· ὁ Ἐγὼ εἰ-
με τὸ ² Α καὶ τὸ Ω, ὁ
πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος·
καὶ ὁ βλέπει, ¹² γράψον
εἰς βιβλίον, καὶ ὁ πέμ-
ψον ταῖς ἐκκλησίαις
³ ταῖς ἐν Ἀσίᾳ, ⁴ εἰς Ἐφε-
σον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ
εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυ-
άτειρα, καὶ εἰς Σάρδειας,
καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν,
καὶ εἰς Λαοδικεῖαν.

12 Καὶ ⁵ ἐπέστρεψα
βλέπειν τὴν φωνὴν ἧτις
11 || ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ
καὶ ἐπιστρέψας ¹³ εἶδον
ἑπτὰ λυχνίας χρυσαῖς·

13 Καὶ ἐν μέσῳ τῶν
⁶ ἑπτὰ λυχνιῶν ἴσμοιον
ἡνὶ ἄνθρωπος, ¹⁵ ἐνδεδυ-
μένον ¹⁶ ποδήρη, καὶ ¹⁷ πε-
ριεζωσμένον πρὸς τοῖς
⁷ ἄστροις ζώνην χρυσοῦν.

14 Ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ
καὶ αἱ ²³ τρίχες λευκαὶ ὡς
χιτῶν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐ-
τοῦ ὡς φλόξ πυρός·

15 Καὶ οἱ ²⁴ πόδες αὐτοῦ
ὅμοιοι ὡς ¹⁸ χαλκολιβά-
νη, ὡς ἐν καμίνῳ ἡ ¹⁹ πε-
πυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ
αὐτοῦ ὡς φωνὴ ²⁵ ὑδάτων
πολλῶν·

16 Καὶ ²⁰ ἔχων ἐν τῇ
δεξιᾷ αὐτοῦ χεירὶ ἄστé-
ρας ἑπτὰ καὶ ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ ῥομφαία

A. D. 96.

- 1 ἀκούω.
2 νεκ. 8.
eb. 21. 6.
22. 13.
3 πίπτω.
4 ἰθρκα-α.
5 ἀπειθήμα.
6 πίπτω.
7 ἔστα-μ.
8 φοβέω.
9 ζῶω.
10 γίνομαι.
11 ἐκεί-ς.
12 ἀντρέφω.
13 κλειδας-π.
14 Lu. 16. 23.
|| ἐλάλει-δ.
αί. λαλεῖ.
11 λαλεῖ.
12 γράφω.
13 αὐτ-μ.
13 δ. ἑμαυτὸν
14 σ. γράφω.
15 ἴσμοιον-π.
16 νιόν-π.
17 ἐνδύω.
18 σ. ἰσθῆτι.
19 περιζώνω-
νομι.
20 μαλαίς-π.
21 ταῦτα εἰ-
σίν-ς.
*† ὡς-α.
*† αἱ λυχνί-
αι αἱ ἐπτά, ἑπτὰ-α
*6 σοῦ. χαλ-
κολιβάνη
18 ch. 2. 18.
*|| τῆ-ί.
† ἐν Ἐφε-
σῳ-α.
16 περιρω-
μένοι-π.
19 κερῶω.
20 σ. ἦν.
21 εἶδω.
22 εἶμι.
23 θρῆξ.
24 ποῖος.
25 ἕδωρ.

στόματος ὡς ἔξα ἐκπορευ-
ομένη· καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ
ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ
δυνάμει αὐτοῦ.

17 Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν,
³ ἔπεσα πρὸς τοὺς ²⁴ πό-
δας αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ
⁴ ἐπέθηκε τὴν δεξιάν
αὐτοῦ ἐν χεῖρα ἑπ' ἐμέ,
λέγων μοι· Μὴ ⁶ φο-
βου· ἐγὼ εἰμι ὁ πρῶτος
καὶ ὁ ἔσχατος·

18 Καὶ ὁ ⁷ ζῶν, καὶ ὁ ἐ-
γεγόνων νεκρός, καὶ ἰδὼν
⁸ ζῶν εἰμι εἰς τὰς αἰῶνας
τῶν αἰῶνων· ὁ ἀμὴν· καὶ
ἔχω τὰς ⁹ κλείς τῆς ¹⁰ πό-
ρῆς καὶ τοῦ θανάτου.

19 ¹² Γράψον· ὅτι εἶδες,
καὶ ἃ εἶσι, καὶ ἃ μέλλει
⁸ γίνεσθαι μετὰ ταῦτα.

20 Τὸ μυστήριον ¹⁴ τῶν
ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες
ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ
τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς
χρυσᾶς. || Οἱ ἑπτὰ ἀστέ-
ρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ
ἐκκλησιῶν ²² εἰσι· καὶ ²¹ αἱ
ἑπτὰ λυχνίαὶ ὡς εἶδες,
ἑπτὰ ἐκκλησίαι ²² εἰσι.

Κεφ. β'.
Τ Ω, ἀγγέλω· || τῆς
† Ἐφεσίνης ἐκκλησίας
¹² γράψον· Ταῦτα λέγει ὁ
κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέ-
ρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ
τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν
χρυσῶν·

2 ²¹ Οἶδα τὰ ἔργα σου,
καὶ τὸν κόπον σου,

καὶ τὴν ἔκδοσίν σου, καὶ ὅτι οὐ ¹δύνη ²βαστάσαι κακοὺς· καὶ ³ἐπειράσω τὸς φάσκοντας ⁴εἶναι ἀποστόλους, καὶ οὐκ ⁵εἰσὶ· καὶ ⁶εἶρες αὐτοὺς ψευδεῖς·

3 Καὶ ἰεβρίσταςας, ⁴καὶ ἔκδοσίν σου ἔχεις, καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου ⁷κεκοπίσθαι, καὶ οὐ ⁸κέκμηκας.

4 Ἀλλ' ἔχω ⁹κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ¹¹ἀφῆκας.

5 Μνημόνευε οὖν κόθεν ¹²ἐκπέπτωκας, καὶ μετανόησον, καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποιήσον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ¹³ταχύ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἕαν μὴ μετανόησῃς.

6 Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαιτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ.

7 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Τῷ νικῶντι ¹⁵δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ὕλου τῆς ζωῆς, ὃ ¹⁶ἔστιν ἐν ¹⁷μέσῳ τοῦ παραδείσου τῷ Θεοῦ. ||

8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ¹¹ἐκκλησίας Σμυρναίων ¹³γράφον· Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ¹⁹ἐγένετο νεκρὸς, καὶ ²⁰ἔζησεν·

9 ¹⁴Οἶδά σου ¹⁵τὰ ἔργα καὶ τὴν θλίψιν καὶ τὴν

A. D. 94.

- ΔΑΔ εὐδ-
μαρ εὐδ-
1 θηραμα.
- 2 θηραμα.
- 3 Ματ. 3. 11.
Eu. 7. 14.
Jno. 10. 12.
Ac. 15. 10.
- † ἐπειράσω
τοῦ λέγει
της ἀπο-
στόλους·
τα, α.
- 3 θηραμα.
- 4 εὐδ.
- 5 ἀκούστω.
- † Vide App.
- 6 ἰεβρίσ-
τας· α. α.
καὶ αὐτῶν·
7 Μι·4.
- 8 α. ταχύ.
- 7 κινήσω.
- 8 αὐτῆς.
- 9 α. τὴν.
- 10 ἔγω.
- † θηραμα· α.
- 11 ἀφῆκας.
- † πέπτω-
κας, α.
- 12 ἐκπέπτω-
κας.
- 13 γράφον.
- 14 αὐτῷ.
- 15 δώσω.
- 16 ἀνείησεν.
- 17 τῷ Θεοῦ.
- 17 Lu. 23. 43.
2 Co. 12. 4.
- || σου· α.
- † ἐκκλησίας.
- † α. ἐκ αὐτῶν.
- † ἀνεκταίνθη παρ' ἡμῶν.
- 18 ἀνεκταίνθη παρ' ἡμῶν.
- 19 ἔζησεν.
- 20 ἔγω.

πτωχείαν, (¹⁰πλούσιος δὲ ¹¹εἶ) καὶ τὴν βλάβη-
μίαν τῶν λεγόντων Ἰου-
δαῖους ¹²εἶναι ἑαυτοῦς,
καὶ οὐκ ¹³εἰσὶν, ἀλλὰ συ-
κατωγῆ τοῦ Σατανᾶ.

10 || Μὴδὲν φοβοῦ ¹¹ἃ μέλλεις πάσχειν· ἰδὲ, ¹²ἃ μέλλει βαλεῖν ¹³ἐξ ἐ-
μῶν ὁ διάβολος εἰς φυ-
λακίον, ἵνα ¹⁴πειρασθῆτε·
καὶ ¹⁵ἔξετε θλίψιν ¹⁶ἡ-
μερῶν δέκα· γίνου πιστὸς
ἀκριθῶς θανάτου, καὶ ¹⁷δώ-
σω σοι τὸν στέφανον τῆς
ζωῆς.

11 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκου-
σάτω τί τὸ Πνεῦμα λέ-
γει ταῖς ἐκκλησίαις· Ὁ
νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῆ ἔκ
τοῦ θανάτου τοῦ δευ-
τέρου.

12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ἐκκλησίας ἐκκλησίας
¹³γράφον· Τάδε λέγει ὁ
ἔχων τὴν ρομφαίαν τὴν
δυστονον τὴν ὀφείαν·

13 ¹⁴Οἶδα ¹⁵τὰ ἔργα
σου, καὶ ¹⁶ποῦ κατοικεῖς,
ὅπου ὁ θρόνος τοῦ Σα-
τανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ
ὄνομά μου, καὶ οὐκ ¹⁷ἠρ-
νήσω τὴν πίστιν μου,
¹⁸καὶ ¹⁹ἐν ²⁰ταῖς ἡμέ-
ραις ἐν αἷς ²¹Ἀντίοχος
ὁ μάρτυς μου ὁ πιστὸς,
²²ὃς ²³ἀπεκταίνθη παρ'
ἡμῶν, ὅπου κατοικεῖ ὁ
Σατανᾶς.

14 Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ
ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκπ

κρατῆντας τὴν διδαχὴν
Βαλδὰμ, ὃς * ἐδίδασκεν
† ἐν τῷ Βαλὰκ βαλεῖν
σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν
νιῶν Ἰσραὴλ, φαγεῖν εἰ-
δωλόβυτα, & πορνεῦσαι.
15 Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ
κρατοῦντας τὴν διδαχὴν
τῶν Νικολαίτων ὧ ὁ
μισῶ.

16 Μετανόησον * † εἰ δὲ
μὴ, ἔρχομαί σοι ταχύ,
καὶ πολεμήσω μετ' αὐ-
τῶν ἐν τῇ ρομφαίᾳ τοῦ
στόματός μου.

17 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκου-
σάτω τί το Πνεῦμα λέγει
ταῖς ἐκκλησίαις· τῷ νι-
κῶντι ὁδώσω αὐτῷ ὁ φα-
γεῖν ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ
κεκριμμένου, καὶ ὁδώσω
αὐτῷ ὁ ψῆφον λευκὴν,
καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνο-
μα καινὸν ὁ γεγραμμένον,
ὃ οὐδεὶς † † ἔγνω εἰ μὴ
ὁ λαμβάνων.

18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ἐν † † θνατείροις ἐκκλη-
σίας ὁ γράψων· Τάδε λέ-
γει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ
ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός,
καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι
χαλκολιβάνῳ.

19 Ὁ οἰδὶ σου ὁ τὰ ἔρ-
γα, καὶ ἡντινάπην, καὶ
τὴν διακονίαν, καὶ τὴν
πίστιν, καὶ τὴν ὑπομο-
νήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου,
καὶ τὰ ἔσχατα ὁ πλει-
ονα τῶν πρώτων.

A. D. 96.

1 ch. 3. 11.
Mar. 7. 3.
* διδασκω.
† αλλι πολλῶ,
† τῷ-α. αλλι
τον.
‡ ἀφείρ-α. αλ.
ἀφίρησ. ἀφῆ-
|| σου-μ. (καρ)
** Ἰσζάβελ-α
†† ἡ λέγου-
σα-α. αλ.
‡ ἡ λέγει.
|| ἡ διδάσκει.
‡ πλανῶ-α.
ἡ ὁμοίως-α.
αλ. ὁμοίως,
‡ μισῶ. αλ.
ἡ ὁμοίως
μετανόη-
σον, εἰ.
3 δίδωμι.
|| καὶ οὐ θί-
λαι μετα-
νοήσαι δε
τῆς παρ. ἀ-
τή-α.
†† οὐ-μ.
‡ αὐτῆς, -I.
4 κρύπτω.
5 Ac. 26. 10.
6 γράφω.
†|| οἰδῶ-α.
7 γινώσκω.
‡ αὐτοῦ-α.
‡ θνατείρας
α. θνατεί-
ρη-α.
‡ τοῖς λοι-
ποῖς-α.
* καὶ-δ.
† βαθία-α.
8 Ro. 8. 29.
|| βάλλω-α.
9 εἶδω.
‡ ἀνοίξω-α.
10 ἦκω.
‡ κρείττονα
αλλι χειρο-
να-α.

20 Ἄλλ' ἔχω κατὰ σοῦ
ὁλίγια, † ὅτι ἔφεσ τὴν
γυναῖκα || ** Ἰεζαβὴλ,
†† τὴν λέγουσαν ἐαυτὴν
προφήτην, † διδάσκειν
καὶ πλανᾶσθαι ἐμὸς δού-
λους, πορνεῦσαι καὶ εἰ-
δωλόβυτα φαγεῖν.

21 Καὶ ὁ ἔδωκα αὐτῇ
χρόνον ἵνα μετανοήσῃ
|| ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς,
καὶ οὐ μετενόησεν.

22 Ἴδου, ὁ ἐγὼ βάλλω
αὐτὴν εἰς κλίην, καὶ
τοὺς μοιχεύοντας μετ'
αὐτῆς, εἰς θλίψιν μεγά-
λην, ἐὰν μὴ μετανοήσω-
σιν ἐκ τῶν ἔργων ἡ αὐ-
τῶν.

23 Καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς
ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ,
καὶ ἡ γινώσκονται πᾶσαι
αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγὼ
εἰμι ὁ ἔρηνων νεφροῦς
καὶ καρδίας· καὶ ὁδώσω
ὑμῖν ἐκάστῳ κατὰ τὰ
ἔργα ἡ ὑμῶν.

24 Ὑμῖν δὲ λέγω, † καὶ
λοιποῖς τοῖς ἐν θνατεί-
ροις, † ὅσοι οὐκ ἔχουσι
τὴν διδαχὴν ταύτην, καὶ
οἰτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ
|| ὁ βάθη τοῦ Σατανᾶ,
ὡς λέγουσιν· Οὐ † βα-
λῶ ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βί-
βρος.

25 Πλὴν ὁ ἔχετε, κρα-
τήσατε ἄχρι οὗ || ὁ ἄν
10 ἦξω.

26 Καὶ ὁ νικῶν, καὶ ὁ
τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ

ἔργα μου, ¹ δώσω αὐτῷ

ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν.

27 Καὶ ² ποιμανεῖ αὐ-

τοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ

ὡς τὰ σκευὴ τὰ κεραμικὰ

¹ συντριβεται, ὡς κάρῳ

² εἴληφα παρὰ τοῦ πα-

τρὸς μου.

28 Καὶ ¹ δώσω αὐτῷ τὸν

ἰστέρα τὸν ⁴ πρῶτον.

29 Ὁ ἔχων οὖν, ἀκου-

σατω τί τὸ Πνεῦμα λέ-

γει ταῖς ἐκκλησίαις.

Κεφ. γ΄.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν

Σάρδεσιν ἐκκλησίας γρα-

ψον· Ταῦδε λέγει ὁ ἔχων

τὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ,

καὶ τοὺς ἑπτὰ ἰστέρας·

6 Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι

δ τοῖ ὄνομα ἔχεις [¶] ὅτι

7 ζῆς, καὶ νεκρὸς ⁸ εἶ.

2⁹ Γίνου γρηγορῶν, καὶ

†† στήριξον τὰ λοιπὰ ἅ

†† μέλλει ^{††} ἀποθάνειν·

οὐ γὰρ ¹³ εὐρηα σου τὰ

ἔργα ¹⁵ πεπληρωμένα ἐ-

νώπιον τοῦ Θεοῦ. ¹¹

3 Μνημόνευε οὖν πῶς

3 εἴληφας ^c καὶ ¹⁶ ἤκουσας,

καὶ τήρει, ¹ καὶ μετανό-

ησον· Ἐάν οὖν μὴ γρη-

γορήσῃς, ¹⁷ ἤξω ^d ἐπὶ σέ·

ὡς κλέπτῃς, καὶ οὐ μὴ

†† 21 γνῶς ¹⁹ ποίαν ἴδραν

†† 17 ἤξω ἐπὶ σέ.

4 †† Ἐχεις ὀλίγα ὀνό-

ματα ^δ καὶ ¹ ἐν Σάρδεσιν,

ἅ οὐκ ²⁰ ἐμόλυναν τὰ

ἴματιά αὐτῶν, καὶ περι-

πατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν

A. D. 96.

1 δίδωμι.

2 ch. 19. 15.

3 οὐτως-α.

† συντριβή-

σται, -i.

3 λαμβάνω.

4 Ge. 49. 27.

† ἐμολογή-

σω-α.

5 εἶδα.

6 κλείν-σ.

6 α. τῷ οὐκ.

6 β. ἴδον-π.

¶ κλείσει

αὐτὸν, κί

μὴ ὁ ἀνοί-

γων, (al. ὁ

κλειών, f.)

ὁ οὐδεὶς ἀ-

νοίσει· n.

¶ και-π.

7 εἶω.

8 εἶμι.

9 γίνομαι.

10 ἀνοίγω.

†† τήρισον-α

al. τήρισον.

†† ἐμολογή-σ

al. μέλλει

al. ἐμολογῶ

ἀποβάλλ-

σει·

¶ ἦν-α. ἴκω.

11 ἀποθνήσ-

||| μω-π.

†† οὐ-φ.

12 τήρει.

13 εὐρήσῃς.

14 ἀνοίξωμαι.

15 κληρώ.

16 ἀκούω.

17 ἤξω.

18 α. τινάς.

†† γνώσκω-π.

19 α. κατά.

†† ἄλλ'-π.

20 μάθω.

16 ἤξουσι-α.

†† προσκνηθή-

σουσι-τ.

21 γινώσκω.

λευκοὶς· ὅτι ἄξιοι ^δ εἶσιν.

5 Ὁ νεκρὸς, οὗτος πε-

ριβαλεῖται ἐν ἱματίοις

λευκοῖς· καὶ οὐ μὴ ἐξ-

λείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ

ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς,

καὶ ¹ ἐξομολογήσομαι

τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώ-

πιον τοῦ πατρὸς μου,

καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγε-

λων αὐτοῦ.

6 Ὁ ἔχων οὖν, ἀκουσα-

τω τί τὸ Πνεῦμα λέγει

ταῖς ἐκκλησίαις.

7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς

ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλη-

σίας γραψον· Ταῦδε λέ-

γει ὁ ἄγιος, ὁ ἀληθινός,

ὁ ἔχων τὴν ῥαβδίδα ⁶ τοῦ

|| Δαβὶδ· ὁ ἀνοίγων, καὶ

οὐδεὶς ^{**} κλείσει· καὶ

κλείσει, καὶ οὐδεὶς ἀνοί-

γει·

8 Ὁ οἶδά σου τὰ ἔργα·

ἴδου, ¹ δέδωκα ἐνώπιόν

σου θύραν ¹⁰ ἀνεψομένην

ἧ καὶ οὐδεὶς δύναται

ῥῆ καὶ οὐδεὶς δύναται

ῥῆ καὶ οὐδεὶς δύναται, καὶ

12 ἐτήρησάς μου τὸν λό-

γον, καὶ οὐκ ¹⁴ ἠρνήσω τὸ

ὄνομά μου.

9 Ἴδου, δίδωμι ¹⁸ ἐκ τῆς

συναγωγῆς τοῦ Σατανᾶ

τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς

Ἰουδαίους ⁸ εἶναι, καὶ

οὐκ ⁸ εἶσιν, ἀλλὰ ψεύ-

δονται· ἴδου, ποιήσω αὐ-

τοῦς ἵνα ¹⁵ ἠῤῥώσῃ ¹⁷ καὶ

†† προσκνηθῶσιν ἐνώ-

πιον τῶν ποδῶν σου,

καὶ ἡ γνῶσιν ὅτι ἔγωγ
ἠγάπησά σε

10 Ὅτι ἔτήρησας τὸν
λόγον τῆς ὑπομονῆς μου,
καὶ γὰρ σε ἠτήρησά ἐκ τῆς
ῥάβδου τοῦ πειρασμοῦ τῆς
μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ
τῆς οἰκωμένης ὅλης, πει-
ράσαι τοὺς κατοικοῦντας
ἐπὶ τῆς γῆς.

11 Ἰδοὺ, ἔρχομαι τα-
χὺ κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα
μῆδεὶς λάβῃ τὸν στέ-
φανόν σου.

12 Ὁ νικῶν, ποιήσω
αὐτὸν σῦλον ἐν τῷ θναῶν
τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω
οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι· καὶ
γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄ-
νομα τοῦ Θεοῦ μου, καὶ
τὸ ὄνομα τῆς πόλεως
τῆ Θεοῦ μου τῆς καινῆς
Ἱερουσαλὴμ, ἢ κατα-
βαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ
ὄνομά μου τὸ καινόν.

13 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκου-
σάτω τί τὸ Πνεῦμα λέ-
γει ταῖς ἐκκλησίαις.

14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ῥῆκεκλησίας Λαοδικέων
γράψον· Τάδε λέγει ὁ
13 Ἄμην, ὁ μάρτυς ὁ
πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ
15 ἄρχη τῆς κτίσεως τοῦ
Θεοῦ

15 Ὅτι οἶδά σε τὰ ἔργα,
ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ,
οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυ-
χρὸς ἢ εἶς, ἢ ζε-
στός.

A. D. 98.

ἡ γνῶσιν, π.
1 γινώσκω.
2 εἰμί.
3 ἀγαπήσα.
4 ἔμεινα.
5 τηρῶ.
6 πλουτίω.
† οὐδέν-ι.
† ὄνομα.
7 λαμβάνω.
8 λαφύ.
9 κωρώ.
cb. 1. 16.
Ep. 6. 16.
2 Ps. 3. 12.
He. 12. 7.
9 ἔρχομαι.
11 ἢ καταβαί-
νει.
12 κολλού-
ριον, π.
† ἀγγέλω.
a. αἰετὶ ἵνα
ἀγγέλω.
10 ἀγγέλω.
Jo. 4. 8.
11 ζῆλωσ-
α.
12 ἵστημι.
13 ἐν Λαοδι-
κέω-α.
12 ἀνοίγω.
13 Mat. 6. 6.
Jno. 3. 3.
2 Co. 1. 20.
11 εἰσελε-
ύσομαι-ι.
14 εἰσερχο-
μαι.
15 Col. 1. 18.
16 δίδωμι.
17 εἶπω.
18 πιάω.
cb. 2. 7, 11,
17, 26.
11. 7.
12. 11.
13. 7.
19 Mat. 10. 42
20 καθίζω.
† ἡ-α.
† ὄνομα.

16 Οὕτως ὅτι χλιαρὸς
εἶ, καὶ οὔτε ψυχρὸς
οὔτε ζεστός· μέλλω σε
ἔμψαι ἐκ τοῦ στόμα-
τός μου

17 Ὅτι λέγεις· Ἄ Ὅτι
πλουσίος εἰμι καὶ πε-
πλούτηκα, καὶ οὐδενὸς
χρεῖαν ἔχω· καὶ ἐκ οὐ-
δὲν ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαί-
πωρος, καὶ ἰδέσεινός, καὶ
πτωχός, καὶ τυφλός, καὶ
γυμνός.

18 Συμβουλεύω σοι ἀ-
γοράσαι παρ' ἐμοῦ χρυ-
σίον πεπωρωμένον ἐκ
πυρός, ἵνα πλουτήσῃς·
καὶ ἱμάτια λευκά, ἵνα
περιβάλῃ, καὶ μὴ φα-
νερωθῇ ἡ αἰσχρὴ τῆς
γυμνότητός σου· καὶ
κολλούριον ἢ ἔγ-
χρισον τοὺς ὀφθαλμούς
σου, ἵνα βλέπῃς.

19 Ἐγὼ ὄσους ἐὰν φι-
λῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω·
ἢ ζῆλωσον οὖν, καὶ με-
τανόησον.

20 Ἰδοὺ, ἔστηκα ἐπὶ
τὴν θύραν, καὶ κρούω·
ἐὰν τις ἀκούσῃ τῆς φω-
νῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ
τὴν θύραν, ἢ εἰσελευ-
σομαι πρὸς αὐτόν, καὶ
δειπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ
αὐτὸς μετ' ἐμοῦ.

21 Ὁ νικῶν, δώσω
αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ
ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς καὶ
γὰρ ἐνίκησα, καὶ ἐκά-
θισα μετὰ τοῦ πατρὸς

μον ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ.
22 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκου-
σάτω τί τὸ Πνεῦμα λέ-
γει ταῖς ἐκκλησίαις.

Κεφ. δ'.

ΜΕΤΑ ταῦτα εἶδον, καὶ
ἰδοῦ θύρα ἡνεωγμένη ἐν
τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ
ἡ πρώτη ἦν ἡκούσα ὡς
σάλπιγγος λαλήσης μετ'
ἐμοῦ, † λέγουσα ὁ ἄνα-
βα ὠδε, καὶ ὁ δεῖξω σοὶ
ἃ δεῖ γενέσθαι † μετὰ
ταῦτα.

2 Καὶ εὐθέως ἔγενό-
μην ἐν πνεύματι καὶ
ἰδοῦ, θρόνος ἔκειτο ἐν
τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τοῦ
θρόνου καθήμενος.

3 Καὶ ὁ καθήμενος ἦν ὁμοιος ὄρασει λί-
θου ἰσπίδι, καὶ ἰσάρ-
δινῃ καὶ ἰρις κυκλόθεν
τοῦ θρόνου ὁμοιος τῷ ὄ-
ρασει σμαραδίνῃ.

4 Καὶ κυκλόθεν τοῦ
θρόνου θρόνοι εἴκοσι καὶ
τέσσαρες καὶ ἐπὶ τοὺς
ἑβθρόνους δεῖδον τοὺς εἴ-
κοσι καὶ τέσσαρας πρεσ-
βυτέρους καθημένους, ἡπε-
ριβεβλημένους ἐν ἱματί-
οις λευκοῖς καὶ ἔσχον ἑπὶ
τὰς κεφαλὰς αὐτῶν
στεφάνους χρυσοῦς.

5 Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκ-
πορεύονται ἄστραπαι καὶ
βρονταὶ καὶ φωναί καὶ
ἐπτά λαμπάδες πυρὸς
καίόμεναι ἐνώπιον τοῦ
θρόνου αἱ εἰσι τὰ

A. D. 96.

1 ὡς-μ.
2 ch. 15, 2.
3 ἀκούω.
4 ἀκούω.
5 λέγων -α.
6 ἀναβαίνω.
7 δεικνύω.
8 γίνομαι.
9 Μετὰ ταῦτα εὐθέως-η
10 ἀναβαίνω, -α
11 ἢ ὡς ἀναβαίνω, -ε.
12 κείμαι.
13 πετάω.
14 εἶμι.
15 τα-μ. [19.
16 α. 21, 11, 18.
17 σαρδίνω, -α
18 cf. α. 21, 20
19 καθ' ἑαυτῶν ἔχον-α.
20 ἢ καθ' ἑαυτῶν ἔχον, κ. ἔχων-ε.
21 ἢ ἰσπίδων καὶ ἰσάρδινων.
22 γέμισον-α.
23 λέγοντες-α
24 ὁμοίως-ε.
25 ἢ ὁμοία.
26 ὄρασις σμαραδίνων.-α.
27 ὁ ἅγιος νοτί- es teretitur.
28 κτ. θρόνους πρεσβυτέρων.-α. [α.
29 ὁ ὢν κ. ὁ ἦν-
30 ὄρασι, κ. δίδωσι-ε.
31 δίδωμι.
32 περιβάλλω.
33 ἔχω. [λα.
34 σπῆται. [-ε.
35 ἢ θρόνον αὐτῶν.
36 προσκυνήσομαι.-α.
37 ἢ τὰ-η. ἢ τὰ-δ.

ἐπτά πνεύματα τῷ Θεῷ.
6 Καὶ ἐνώπιον τοῦ θρό-
νου ἡ θάλασσα ἡβαλίνη,
ὁμοία κροστάλλῳ καὶ
ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ
κύκλῳ τοῦ θρόνου ἡ τέσ-
σαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ
ὄπισθεν.

7 Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶ-
τον ὁμοιον λέοντι, καὶ
τὸ δεύτερον ζῶον ὁμοιον
μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον
ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον
ὄρασι ἀνθρώπου, καὶ τὸ
τέταρτον ζῶον ὁμοιον
ἀετῷ πετωμένῳ.

8 Καὶ ἡ τέσσαρα ζῶα,
ἐν καθ' ἑαυτὸ εἶχαν
ἀνά πτέρυγας ἕξ κυκλό-
θεν, καὶ ἔσωθεν ἔβλε-
ποντα ὀφθαλμῶν καὶ
ἀνάπασιν οὐκ ἔχουσι
ἡμέρας καὶ νυκτός, λέ-
γοντα ἅγιοι, ἅγιοι,
ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ
παντοκράτωρ ὁ ὢν καὶ ὁ
ἐρχόμενος.

9 Καὶ ὅταν δώσου-
σι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τι-
μὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ
καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρό-
νου, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰῶνων,

10 Πέσονται οἱ εἴ-
κοσι καὶ τέσσαρες πρεσ-
βύτεροι ἐνώπιον τῷ κα-
θημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνου,
καὶ προσκυνήσουσι τῷ
ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν

αἰώνων, καὶ * βάλλουσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες·

11 Ἄξιός ἐστι, † Κύριε, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θελημα σου ἔεισι, καὶ ἐκτίσθησαν.

Κεφ. ε΄.

ΚΑΙ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιάν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον ἑνεγραμμένον ἔσθωθεν καὶ ὄπισθεν, κατεσφραγισμένον σφραγίσιν ἑπτὰ.

2 Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἰὶ φωνῇ μεγάλῃ· τίς ἔστι ἄξιός ἡμῶν λαβεῖν τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ;

3 Καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοίξαι τὸ βιβλίον, οὐδὲ βλέπειν αὐτό.

4 Καὶ ἐγὼ ἔκλαιον * ἵ πολλὰ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιός ἐστι εὐρέθῃ ἀνοίξαι καὶ ἀναγνῶναι τὸ βιβλίον, οὔτε βλέπειν αὐτό.

5 Καὶ εἰς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· Μὴ κλαῖς· ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἰσχυρὸς ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ρίζα Δαβὶδ, ἀνοίξαι τὸ βιβ-

A. D. 96.

* βαλοῦσι-α.

† ὁ κύριος ἢ ὁ

θεὸς ἡμῶν,-

π. alii pte-

testea ὁ ἄγι-

ος. f.

1 λαμβάνει.

2 Ἰσχυρῶς.

† ἐσφραγισ-

μένος,-π.

3 Ἰσο. 6. 38.

4 σφάζω. [40]

5 ἦσαν,-α.

6 κτίσω.

7 ἢ-ί.

* ἀποσταλ-

όμενα-δ.

6 ἀποτίλλω.

7 γράφω.

† Ἰσθωθεν, ἢ

ὄπισθεν-π.

aliii Ἰσθωθεν

ἢ ἔσθωθεν-ί.

8 ἔρχομαι.

9 κατασφρα-

γίζω.

10 Mat. 3. 1.

11 ἐν-π.

11 εἰμί.

12 ἀνοίγω.

13 δύναμαι.

14 κινήσω,-π

15 οὐρανῷ

ἀνοίξαι.

14 eb. 15. 7.

15 δάδω.

16 κλαίω.

17 κήρῃσκω.

18 ἀγοράζω,

1 Co. 6. 20.

* ἵ πολλῶν-δ.

19 ἀναγιγνώ-

σκω.

20 νικάω.

21 ποιῶ.

* ἵ αὐτοῦ-α.

* ὁ ἀνοί-

γων-δ.

* ἢ βασιλεί-

αν-ί.

22 πύτω.

λίον, καὶ λῦσαι τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ.

6 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἄρνιον ἑστῆκός ὡς ἔσφαγμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ· οἱ εἰσι τὰ ἑπτὰ τοῦ Θεοῦ πνεύματα * τὰ ἀπεσταλμένα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

7 Καὶ ἦλθε, καὶ ἔειπεν τὸ βιβλίον ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου.

8 Καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ἄρνιου, ἔχοντες ἕκαστος ἑξήκοντα καὶ τέσσαρες φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἱ εἰσιν αἱ προσευχαί των ἁγίων.

9 Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν, λέγοντες· Ἄξιός ἐστι λαβεῖν τὸ βιβλίον, καὶ ἀνοίξαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ· ὅτι ἔσφαγῆς τὴν γῆν, καὶ ἠγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματι σου, ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους.

10 Καὶ ἐποίησας ἡμᾶς τῷ Θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς· καὶ

1 ἑστῶτες ἐπὶ τῆς πό-
σεως γῆρας τῆς γῆς,
κρατούντες τοὺς τέσσα-
ρες ἀνέμους τῆς γῆς,
ὡς μὴ 2 πρὸς ἀνέμους ἐπὶ
τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς
θάλασσης, μήτε ἐπὶ τῶν
δένδρων.

2 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγ-
γελον 3 ἀναβάντα ἀπὸ
ἀπατολῆς ἡλίου, ἔχοντα
σφραγίδα Θεοῦ 4 ζῶτος
καὶ 5 ἔκραξε φωνῇ μεγα-
λῇ τοῖς τέσσαρα ἄγγε-
λοι, οἵς 6 ἐδόθη αὐτοῖς
ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν
θάλασσαν,

3 Λέγων· Μὴ ἀδικήση-
τε τὴν γῆν, μήτε τὴν
θάλασσαν, μήτε τὰ δέν-
δρα, ἄχρις οὗ 7 σφραγι-
ζώμεν τοὺς δούλους τοῦ
Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν με-
τέπων αὐτῶν.

4 Καὶ 8 ἤκουσα τὸν ἁ-
ρτημὸν ἰῶν 9 ἐσφραγισμέ-
νων ῥυθ' χιλιάδες 10 ἐσ-
φραγισμένοι ἐκ πάσης
φυλῆς ἰσραὴλ.

5 Ἐκ φυλῆς Ἰούδα, ἰβ'
χιλιάδες 11 ἐσφραγισ-
μένοι ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν,
ιβ' χιλιάδες 12 ἐσφρα-
γισμένοι 1 ἐκ φυλῆς
13 Γὰδ, ἰβ' χιλιάδες 14 ἐσ-
φραγισμένοι 1

6 Ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ, ἰβ'
χιλιάδες 15 ἐσφραγισμέ-
νοι 1 ἐκ φυλῆς Νεφθα-
λαίμ, ἰβ' χιλιάδες 16 ἐσ-
φραγισμένοι 1 ἐκ φυλῆς

A. B. C.

- 1 Ἰσραήλ
- 2 πρὸς
- 3 ἀναβάντα
- 4 ζῶτος
- 5 ἔκραξε
- 6 ἄλλος
- 7 σφραγί-
δα
- 8 ἤκουσα
- 9 ἁρτημὸν
- 10 ῥυθ'
- 11 ἐκ
- 12 ἐκ
- 13 Γὰδ
- 14 ἐκ
- 15 ἐκ
- 16 ἐκ

Μαμασθῶν, ἰβ' χιλιάδες
17 ἐσφραγισμένοι 1
7 Ἐκ φυλῆς Ἰακώβ,
ιβ' χιλιάδες 18 ἐσφρα-
γισμένοι 1 ἐκ φυλῆς Ἰου-
δα, ἰβ' χιλιάδες 19 ἐσφραγι-
σμένοι 1 ἐκ φυλῆς Ἰσα-
χαρ, ἰβ' χιλιάδες 20 ἐσ-
φραγισμένοι 1
8 Ἐκ φυλῆς Ζαβουλὸν,
ιβ' χιλιάδες, 21 ἐσφραγι-
σμένοι 1 ἐκ φυλῆς Ἰου-
σὴφ, ἰβ' χιλιάδες 22 ἐσ-
φραγισμένοι 1 ἐκ φυλῆς
Βενιαμὴν, ἰβ' χιλιάδες
23 ἐσφραγισμένοι.
9 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ
ἰδοὺ ὄχλος πολλὸς, οὗ
ἀριθμῆσαι 24 αὐτὸν 1 οὐ-
δεὶς 25 ἠδύνατο, ἐκ παν-
τὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ
λαῶν καὶ γλωσσῶν, 26 ἵε-
στῶτες ἐνώπιον τοῦ θρό-
νου καὶ ἐν πικρῶν τοῦ ἁρ-
νίου, 27 περιβεβλημένοι
τολαὶ λευκαί· καὶ 28 φοί-
νικες ἐν ταῖς χερσίν αὐ-
τῶν
10 Καὶ 29 κρᾶζοντες φωνῇ
μεγάλῃ, λέγοντες· Ἡ
σωτηρία 30 ἡμῶν ἐπὶ τῷ
καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ τοῦ
Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τῷ ἁρνίῳ.
11 Καὶ πάντες οἱ ἄγγε-
λοι 1 ἐσήκασαν κύκλῳ τῷ
θρόνου καὶ τῶν πρεσβυ-
τέρων καὶ τῶν τεσσαρῶν
ζώων, καὶ 2 ἔπεσον ἐνώ-
πιον τοῦ θρόνου ἐπὶ 3 πρό-
σωπον αὐτῶν, καὶ 4 προσ-
εκύνησαν τῷ Θεῷ,

A. D. 96.

12 Δέγοντες Ὁ Ἀμήν ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχύς τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ὁ Ἀμήν.

13 Καὶ ὑπεκρίθη εἰς ἕκ τῶν πρεσβυτέρων, λέγων μοι Ὅυτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς, τίνας εἰσὶ, καὶ πόθεν ἦλθον;

14 Καὶ εἶρηκα αὐτῷ Κύριε, τὸ σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέ μοι Ὅυτοι εἰσὶν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης· καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλείκαναν τὰς στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁγίου.

15 Διὰ τοῦτο εἰσὶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτοὺς.

16 Οὐ κεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ πέση ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐδέ πῦρ καῦμα.

17 Ὅτι τὸ ἄρνιον τὸ ἀναμέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτούς, καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ τὰς ζωσας πηγὰς ὑδάτων· καὶ ἐφαλεῖσει ὁ Θεός

- 0 α-λ.
- 1 s. τὸ ἄρνιον
- 2 ἀνοίγει.
- 3 ch. 4. 9; 5. 12. 10. 16. 11. 15. 14. 11. 15. 7.
- 4 γίνομαι.
- 5 ἀποκρίνομαι.
- 6 ἵσταμαι.
- 7 περιβάλλω
- 8 ἀνοίγει.
- 9 α-λ.
- 10 ἔρχομαι.
- † μοι.
- 11 εἶδω.
- 12 τῆς β. of. Mat. 2. 11.
- † τοῦ θουσιαστηρίου, -α.
- 13 πλύνω.
- 14 ἀλείφω.
- 5 ἀνοίγει.
- 11 τὰς προσευχὰς.
- 15 ἀνοίγει.
- 00 τῶν προσευχῶν-α.
- 16 κ. οὐκ.
- 17 Mat. 4. 10. Lu. 1. 74. Ro. 1. 9.
- 18 λαμβάνω.
- †† τὸν... αὐτὸν-α.
- 19 πίπτω.
- 20 βάλλω.
- 21 ch. 16. 9.
- 22 s. αὐτὸν.
- 23 Jno. 16. 13.
- †† οἱ-π.
- 24 ἐτοιμάζω.
- 66 ποιμαίνω... ὁδηγεῖ-ι.
- 25 εἶω.
- †† ζωσας-α.
- 26 σαλπίζω.
- 27 ἵσταμαι.

πᾶν δάκρυον ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

Κεφ. η'.

ΚΑΙ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἑβδόμη, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ ὑρανῷ ὡς ἡμῶριον.

2 Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἄγγελους, οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἑστήκασιν· καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες.

3 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε, καὶ ἑστάθε ἐπὶ τὸ θουσιαστήριον, ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ, ἵνα δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων, ἐπὶ τὸ θουσιαστήριον τοῦ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου.

4 Καὶ ἠνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ὡς ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων, ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

5 Καὶ εἶληφεν ὁ ἄγγελος τὸ λιβανωτὸν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸ ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θουσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ὕστρα καὶ σεισμός.

6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, ἤτοιμασαν ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσι.

7 Καὶ ὁ πρῶτος ἄγ-

ζελος ¹ ἐσάλπισε, και ² ἐγένετο χάλαζα κ' τῦρ ⁴ μεμιγμένα ¹ αἵματι, και ⁵ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν ³ και τὸ τρίτον ⁶ τῶν δένδρων ⁹ κατεκάρη, και πᾶς χόρτος χλωρός ⁹ κατεκάρη.

⁸ Και ὁ δεῦτερος ἄγγελος ¹ ἐσάλπισε, και ὡς ἄρος μέγα ⁶ πυρὶ ¹ κοιόμενον ² ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν ⁴ και ³ ἐγένετο τὸ τρίτον ⁶ τῆς θαλάσσης, αἷμα.

⁹ Και ¹¹ ἀπέθανε τὸ τρίτον ⁶ τῶν κλισμάτων ⁶ τῶν ¹ ἐν ¹ τῇ θαλάσσει, ¹ τὰ ἔχοντα ψυχάς ¹ και τὸ τρίτον ⁶ τῶν πλοίων ¹² διεφθάρη.

¹⁰ Και ὁ τρίτος ἄγγελος ¹ ἐσάλπισε, κ' ¹⁷ ἐπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, κ' ¹⁷ ἐπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον ⁶ τῶν ποταμῶν, και ἐπὶ τὰς πηγὰς ¹¹ ὑδάτων.

¹¹ Και τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ὁ Ἄψινθος ¹ και ¹¹¹¹ ³ γίνεται τὸ τρίτον ⁶ εἰς ⁴ ἄψινθον, κ' πολλοὶ ἀνθρώπων ¹¹ ἀπέθινον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ¹⁹ ἐπικράνησαν.

¹² Και ὁ τέταρτος ἄγγελος ¹ ἐσάλπισε, και ²¹ ἐπλήρη τὸ τρίτον ⁶ τῆ ἡλίου, και τὸ τρίτον ⁶ τῆς σελήνης, και τὸ τρίτον ⁶ τῶν ὑτέρων ¹ ἵνα

A. D. 26.

- 1 εὐαγγέλιον.
- 2 σκοπιότητα.
- 3 τὸ τρίτον αὐτῆς.
- 4 αὐτῶν μὴ φανῆναι ἢ ἡμέρα φ. δ.
- 5 γίνονται.
- 6 γίνονται.
- 7 ὁμοίως.
- 8 ἄλλοι.
- 9 και τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάρη.
- 10 α. μέγας.
- 11 ἀστέρος.
- 12 κατὰ μέρος.
- 13 κατὰ μέρος.
- 14 ch. 14. 6.
- 15 1 Ch. 21. 16.
- 16 τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτοῖς.
- 17 ἀποφθάρη.
- 18 ch. 11. 7.
- 19 Lu. 8. 31.
- 20 Ge. 1. 2.
- 21 διαφθάρησαν.
- 22 διαφθαίρου.
- 23 δίδωμι.
- 24 ἀνοίγω.
- 25 ἀναβαίνω.
- 26 πίπτω.
- 27 καιόμενης.
- 28 τῶν π. μ.
- 29 δ. μ.
- 30 γίνεται.
- 31 ἄψινθον.
- 32 ἐξέρομαι.
- 33 πικραίνω.
- 34 c. 10. 9, 10.
- 35 Col. 3. 19.
- 36 ῥίον.
- 37 πλήρωσω.
- 38 Mat. 12. 4.
- 39 Iu. 4. 26, 27.
- 40 Iuo. 17. 12.

³ σκοπισθῆναι τὸ τρίτον ⁶ αὐτῶν, και ⁶ ἡ ἡμέρα μὴ φαίνη τὸ τρίτον ⁶ αὐτῆς, και ἡ νύξ ὁμοίως.

¹³ Και εἶδον, και ⁷ ἤκουσα ἐνός ⁸ ἀγγέλου ⁸ πετρωμένου ἐν ¹⁰ μεσουρανήματι, λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ ¹ Οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ ¹ τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

Κεφ. θ'.

Και ὁ πέμπτος ἄγγελος ¹ ἐσάλπισε, κ' εἶδον ἄστρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ¹⁷ πεπρωτά εἰς τὴν γῆν, και ¹⁴ ἐδόθη αὐτῶν ¹ ἡ κλεῖς ¹² τῆς ἀβύσσου.

² Και ¹⁵ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου ¹ και ¹⁶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου ¹¹ μεγάλης ¹ και ² ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος και ὁ αἶρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος.

³ Και ἐκ τοῦ καπνοῦ ¹⁸ ἐξηλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, και ¹⁴ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία, ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς.

⁴ Και ²⁰ ἐρρήθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς, οὐδὲ πᾶν χλωρὸν, οὐδὲ πᾶν δένδρον ²² εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους ¹ ὁμοίως ¹ οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγίδα

4 τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.¹

5 Καὶ ἔδωθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτὰς, ἀλλ' ἵνα ἡ βασιανισθῶσι μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασιανισμὸς αὐτῶν ὡς βασιανισμὸς σκορπίου, ὅταν ἡπαίση ἄνθρωπον.

6 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ οὐχ εὐρήσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἵνα ἀποθάνωσιν, καὶ οὐ φεῦξεται ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν.

7 Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἠτοιμασμένοις εἰς πόλεμον· καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ἢ ὅμοιοι χρυσοῦ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων.

8 Καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὕδοντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν.

9 Καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς· καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερίγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἰσχυρῶν ἵππων· πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον.

10 Καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ ὅταν κέντρα ἢ ἦν ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τὰς

A. D. 20.

- Ἰουδαίαι.
- 1 δίδωμι.
- † βασιανισθῶσι-ν.
- 2 βασιανισθῶσι.
- el. 11. 10.
- 12. 2.
- 14. 10.
- Mat. 5. 6, 29.
- Mar. 5. 7.
- Lu. 8. 28.
- 2 Ro. 2. 8.
- 1 Jo. 2. 4.
- 3o. 18. 7, 10, 15
- 4 ἀποκτείνωμαι.
- 5 πλάσσειν.
- || Ἰσχυρῶν.
- 6o καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ὁ. π.
- 5 εὐρήσονται.
- 6 σαρκεῖν.
- 7 ἀποθάνωσιν.
- 8 ἀκρίδων.
- 9 φωνῶν.
- †† λέγοντες.
- α. λέγονται.
- †† ὁ Ἰουδαίαι.
- 10 ἠτοιμασμένοι.
- 11 δίδωμι.
- 66 Ἰσχυρῶν.
- 12 ἵππων.
- 13 φωνῶν.
- 14 κέντρα.
- 15 Ep. 6. 14.
- 1 Th. 5. 8.
- 1 Sa. 17. 5, 38.
- Job 41. 17.
- || τῶν.
- † Ἰσχυρῶν.
- † κέντρα.
- 66 κέντρα ἢ ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἢ ἐξουσία αὐτῶν τοῦ ἀδικῆσαι.
- 16 Ac. 9. 5.
- 26. 11.
- 1 Co. 15. 55, 56
- 17 α. κέντρα.

ἀνθρώπους μῆνας πέντε.
11 ὁ Καὶ ἔχουσιν ἐφ' αὐτῶν βασιανισθῶσι τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου· ὄνομα αὐτῷ Ἐβραϊστὶ Ἀβαδδὼν, ἰκαὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλίων.

12 Ἡ αἰὶ ἡ μία ἄπῃληθεν, ἰδοὺ ἔρχονται ἐτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.

13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἔσαλπισε, καὶ ἔβηκον φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τῆ θυσιαστηρίου τῷ χρυσοῦ τῷ ἐνώπιον τῷ Θεοῦ.

14 Ἐλέγουν τῷ ἄγγέλῳ, ἢ ὅς εἶπε ἴην σάλπιγγα Ἀῦσον ἵνα τέσσαρες ἄγγελοι τὰς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ.

15 Καὶ ἐλίθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἠτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἑνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσιν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων.

16 Καὶ ὁ ἀριθμὸς ἑξατετρατεματων τοῦ ἵππου, ὁ δὲ ἰσχυρῶν κέντρα ἢ ἦν ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν.

17 Καὶ οὕτως εἶδον τὰς ἵππους ἐν τῇ ὁρίσει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνου καὶ

σαν κ' τὰ ἐν αὐτῇ Ὅτι χρόνος * οὐκ ἔσται ἐτι 7 Ἀλλὰ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἐβδόμου ἄγγελου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ ἔτελεσθῆ τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ, ὡς 3 εὐηγγέλισε ἢ τοῖς ἐαυτοῦ δούλοις τοῖς προφήταις.

8 Καὶ ἡ φωνὴ ἦν ὅ ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν λαλοῦσα μετ' ἐμοῦ, κ' λέγουσα Ὑπαγε, 6 Λάβε τὸ βιβλαρίδιον τὸ 7 ἠνεωγμένον ἐν τῇ χειρὶ ἢ ἄγγελου τῆ 9 ἐστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

9 Καὶ 11 ὑπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ * 8 Δός μοι τὸ βιβλαρίδιον. Καὶ λέγει μοι 6 Λάβε 13 καὶ κατέφαγε αὐτό καὶ 15 πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου 1 ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι.

10 Καὶ 6 ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἄγγελου, καὶ 17 κατέφυγον αὐτό καὶ 1 ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι, γλυκὺ καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, 19 ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου.

11 Καὶ 1 λέγει μοι Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνεσι καὶ γλώσσαις κ' βασιλεῦσι πολλοῖς.

A. D. 96.

- οὐκ ἐτι.
- ἔσται. α.
- 1 εἰ μὴ.
- † καὶ ὁ ἄγγελος εἶπεν, αλ. ἡ εἰρήνη.
- δ ἄγγελος. β.
- 2 ἄγγελος.
- 1 μίσησον. α.
- † ἐτελέσθη. α.
- 3 εὐηγγέλιον.
- || τὸν ἐαυτοῦ δούλου τῶν προφητῶν. α.
- • ἔτελεσθ. α.
- 4 ἐλάβε. α.
- 5 ἀκούω.
- † κερταίνω. α.
- 6 λαλοῦσα.
- 7 ἀκούω.
- 8 δ. δοῦμαι.
- 9 τὸ. α.
- 9 ἵστημι.
- 10 α. ἐξῆλθον.
- 11 δ. πρὸς.
- 12 ὑπῆλθον.
- • δοῦναί μοι. α.
- 13 α. ἔλαβε.
- 14 α. κατέφαγε.
- || αλ. α.
- 15 ε. β. 11. Col. 3. 19. Job 27. 2.
- † κερταίνω. α.
- † ἐπικράνθη. α.
- † ἔλαβε. α. bis.
- 16 ἀπικράνθη.
- 17 κατέφυγον.
- || τὰς ἡμέρας. α.
- 18 πατάσσω.
- 19 κερταίνω, ver. 9.
- † λέγονσί μοι. α.
- † εἰ. α.
- 20 θίλω.

Κεφ. ια'.
ΚΑΙ 8 ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, † λέγων 2 Ἐγειραι, κ' ἡμέτησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, κ' τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ. 2 Καὶ τὴν αὐλὴν τὴν * ἐσωθεν τῆ ναοῦ 4 ἐκβαλε ἔξω, κ' μὴ αὐτὴν ἡμετρήσῃς, ὅτι 8 ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσῃς μὴνας τεσσαράκοντα δύο.

3 Καὶ 8 δώσω 10 τοῖς δυσὶ μίσησί μου, κ' προφητεῦσαι ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα, 12 περιβεβλημένοι 14 σάκκους.

4 οὗτοί 1 εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι, κ' 111 δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ * Θεοῦ τῆς γῆς * 19 ἐστῶσαι.

5 Καὶ εἴ τις αὐτοὺς * ὅ θέλῃ ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, κ' κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν καὶ εἴ τις αὐτοὺς * ὅ θέλῃ ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν 16 ἀποκτανθῆναι.

6 Οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν κλείσαι τὸν ἔρῳον, ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετός * ἢ ἐν ἡμέραις αὐτῆς τῆς προφητείας καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ 19 πατάσαι τὴν γῆν 19 πῖση πληγῆ, ὅσκιαι εἶν 20 θελίτῳσι.

7 Καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον * τὸ ἀναβαίνον ἐκ τῆς ὑβίσσου ποιήσει πόλεμον μετ' αὐτῶν, καὶ νικήσει αὐτούς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς.

8 Καὶ ἰτὰ πτώματα αὐτῶν ἐκ τῆς πλατείας πόλεως τῆς μεγάλης, ἣτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν ὁ σταυρώθη.

9 Καὶ ** βλέψουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν ἰτὰ πτώματα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἡμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἰσχύουσιν ἰσχύσειν εἰς ἡμέρας τρεῖς καὶ ἡμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἰσχύουσιν ἰσχύσειν εἰς ἡμέρας τρεῖς καὶ ἡμισυ.

10 Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς ἰσχύουσιν εὐφρανθῆσονται, καὶ δῶρα δώσουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφήται 18 ἐβασίλευσαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

11 Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ, πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσηλθεν ἰσχύειν αὐτοὺς καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτοὺς.

12 Καὶ ἠκούσαν φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν αὐτοῖς

A. D. 98.

- 1 ἀναβαίνο- τὸ τέταρτον
- 2 θεωρίαι. [-f
- 3 ἡμέρα-α.
- 3 γίνονται.
- 4 α. μέρος.
- 5 πτώματα.
- 1 τὸ πτώμα-α
- 5 ἰσχύει-φ.
- 6 ἀποκτείνου-σιν.
- 7 α. κείονται.
- || αὐτῶν-α.
- 8 ἰσχύει.
- 9 σταυρώθη.
- 10 εὐφρανθῶσι.
- ** βλέψουσιν-α.
- †† ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη, ἰδοὺ ἔρχεται-α.
- 13 ἀφήνη.
- 14 ἰσχύει.
- 11 μοῖραι-α.
- 12 λέγοντες.
- ἔγινον ἡ βασιλεύου-σιν.
- 13 χαίρουσιν.
- 15 χαίρουσιν.
- †† ἰσοῦ Χριστοῦ, ἡ βασιλεύου-σιν.
- 16 α. αὐτοὺς.
- * ἰσχύουσιν.
- 17 εὐφρανθῶσι.
- ** δώσουσιν-α.
- 18 βασιλεύου-σιν.
- || τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, οὗ εἰσέλθου-σιν.
- 19 εὐφρανθῶσι.
- †† αὐτοῖς-α.
- 20 ἰσχύει.
- 22 εἰμί. (A.
- 15 ἐπέκεινται-σιν.
- 23 ἀκούω.
- 24 λαμβάνου.

Ἐνάντησθε ὧδε. Καὶ ἠνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἔθετοσαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν.

13 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἔγενετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτὰ, καὶ οἱ λοιποὶ ἐμβοβοὶ ἔγενοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ τῷ οὐρανοῦ.

14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἠπήλθεν, ἡ τρίτη ἔρχεται ταχέως.

15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἀγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔγενοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαι· Ἐγένοντο αὐτοὶ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου, τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύουσι εἰς τοὺς αἰῶνας πάντων αἰώνων.

16 Καὶ οἱ εἰκοσιεπτέσαστες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ,

17 λέγοντες· Εὐχαριστῶμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος· ὅτι εἰληφάς τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας.

18 Καὶ τὰ ἔθνη ἠὲ ὀργίσθησαν, καὶ ἠλθην ἡ ὀργὴ σου· καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν, ἵκρῆθαι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις, καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβημένοις τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις· καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθειρόντας τὴν γῆν.

19 Καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἠώθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης· αὐτὴ ἔν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ἔγένοντο ἄστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμοὶ· καὶ χάλαζα μεγάλη.

Κεφ. ιβʹ.

ΚΑΙ σημεῖον μέγα ἠώθη ἐν τῷ οὐρανῷ· γυνὴ ἰβʹ περιβεβλημένη ἰτὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἄστέρων δώδεκα·

2 Καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα, κρᾶζει ὠδίνουσα, καὶ βασιανίζομένη ἵκεῖν.

3 Καὶ ἠώθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων μέγας ἰτὸν πυρρὸς, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα· καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ διαδήματα ἑπτὰ.

4 Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἄστέρων

A. D. 96.

- 1 ὀργίζω.
 2 βάλλω.
 3 ἔρχομαι.
 4 ἵστημι.
 5 κρίνω.
 6 δίδωμι.
 7 φοβέω.
 8 ἀρπάζω.
 9 ἀνοίγω.
 10 τὴ κυρία-α. al. τῷ Θεοῦ.
 11 πρὸς-π.
 12 φάσμα.
 13 ἵπτομαι.
 14 σ. γῶραν.
 15 γίνομαι.
 16 ἐτοιμάζω.
 17 ἵκεῖ-τ.
 18 πολεμέω, ch. 2. 16. 13. 4. 17. 14.
 19 Ja. 4. 2.
 20 κί. 14. 15.
 21 τὴν πολεμῆσαι μετὰ τῷ δράκ.-α.
 22 περιβάλλω
 23 σ. αὐτῆ.
 24 ἰσχυροῦν-α.
 25 κρᾶζειν.
 26 σ. ἐμβρυόν.
 27 ἑραξεν-α. ἑραξεν-ε.
 28 αὐτῶ-δ.
 29 ch. 9. 5. 14. 10. 20. 10.
 30 Mat. 8. 29.
 31 2 Pe. 2. 1.
 32 τίετω.
 33 ch. 20. 2.
 34 2 Co. 11. 3.
 35 v. 4, 7, 9, 13, 16, 17.
 36 c. 13, 2, 4, 11.
 37 σ. γῆν.
 38 πρὸς-α.
 39 ch. 6. 4.
 40 ἀκούω.
 41 σ. μέρος.

τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν· καὶ ὁ δράκων ἔστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναίκος τῆς μελλούσης ἵκεῖν, ἵνα ὅταν ἵκεῖ, τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγῃ.

5 Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρενα, ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἤρπασθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ.

6 Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ἵτόπον ἠτοιμασμένον ἀπὸ τῆς Θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα.

7 Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἔπολέμησαν κατὰ τῆς δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἔπολέμησε, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ·

8 Καὶ οὐκ ἰσχυροῦν, οὔτε λόπος· εὐρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ.

9 Καὶ ἔβληθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος, καὶ ὁ Σατανᾶς ὁ πλανῶν τὴν οἰκημένην ὄλην, ἔβληθη εἰς τὴν γῆν· καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἔβλήθησαν.

10 Καὶ ἤκισα φωνὴν μεγάλην λέγουσαν ἐν τῷ οὐρανῷ· Ἄρτι ἐγένετο

ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τῆ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτῆ· ὅτι †¹ κατεβλήθη ὁ 1³ κατηγοροῦς τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον τῆ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός.

11 Καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἁρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν· καὶ οὐκ ἠγρίπῃσαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἕχρι θανάτου.

12 Διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες. Οὐαὶ *² τοῖς κατοικοῖσι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι ¹¹ κατέβη ὁ Διάβολος πρὸς ἡμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλιγον καιρὸν ἔχει.

13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ ¹² δράκων ὅτι ¹³ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ¹⁵ ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἣτις ¹⁶ ἔτεκε τὸν ἄρρην.

14 Καὶ ¹⁷ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες τῆς αετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα ¹⁹ πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ἵνα ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς, καὶ ἡμῖν καιρῶν, ἀπὸ προσώπου τοῦ δράκοντος.

15 Καὶ ¹³ ἔβαλεν ὁ δράκων ὀπίσω τῆς γυναίκος ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς ποταμὸν, ἵνα

A. D. 96.

- ἀπὸ τῆς - α.
- † ἐβλήθη - Α.
- 1 καταβάλλω.
- 2 Co. 4. 9.
- He. 6. 1.
- 2 βοήθειω.
- 1 κατηγορῶ - α.
- 3 Jac. 8. 10.
- Ac. 23. 30.
- 35.
- 34. 8.
- 26. 16.
- 18.
- 2 Mac. 4. 5.
- 4 ἀνοίγω.
- 5 κατακίνω, Mat. 23. 34.
- 1 Co. 15. 54.
- 2 Co. 5. 4.
- 2. 7.
- He. 11. 29.
- 1 Pe. 5. 8.
- 6 ὀργίζω.
- 7 νικάω.
- 8 διὰ τὴν μαρτυρίαν - α.
- 9 ἀπέρχομαι.
- 11 Ἰησοῦ - α.
- 9 ἀγαπάω.
- τῇ γῇ καὶ τῇ θάλασσῃ - α.
- †† ἐστάθη - ι.
- 10 Ἰουδαίω.
- 11 καταβάλλω.
- 12 νεκρ. β.
- 13 βάλλω.
- 14 ἔχω.
- 15 διώκω.
- 16 τρέφω.
- 11 ἀνέμενα - ι.
- 17 διώκω.
- 18 εἶμι.
- 19 πτερόω.
- 20 α. οὐ πτερός.
- 16 ἀνακω - α.
- III ἵνα τὴν φησὶν - ι.
- † ἐκ - α.
- 21 σφάζω.

• ταύτην ποταμοφόρητον ποιήσῃ.

16 Καὶ ² ἐβοήθησεν ἠγῆ τῇ γυναικί, καὶ ⁴ ἤνοιξεν ἠγῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ ⁵ κατέκτενε τὸν ποταμὸν ὃν ¹³ ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

17 Καὶ ⁶ ὀργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ ⁸ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔχοντων τὴν μαρτυρίαν ¹ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

18 Καὶ ^{††} ¹⁰ ἐστάθη ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης.

Κεφ. ιγ'.
ΚΑΙ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ¹⁴ ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα· καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ^{††} ὄνομα βλασφημίας.

2 Καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ¹⁸ ἦν ὅμοιον παρδαλεῖ, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ²⁰ ἄρκτου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος. Καὶ ¹⁷ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἐξουσίαν μεγάλην.

3 Καὶ ^δ εἶδον ¹ μίαν ^{•†} τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ²¹ ἐσφαιμένην εἰς θάνατον.

Και ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἔθεραπεύθη, και ἔθανμάσθη ἐν ὄλῃ τῇ γῆ ὅπισθε τῷ θηρίῳ.

4 Και προσεκίνησαν τὸν δράκοντα ὅτι ἔδωκεν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, και προσεκίνησαν τὸ θηρίον, λέγοντες· Τιν ὅμοιος τῷ θηρίῳ; ἢ τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ;

5 Και ἐδόθη αὐτῷ τόμα λαλοῦν μεγάλα και βλασφημίαν, κ' ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἵτι ποιῆσαι μῆνας ἑσσεράκοντα δύο.

6 Και ἠγόηξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτῷ, και τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, και τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνούντας.

7 Και ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων, και νικῆσαι αὐτὸς κ' ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ γλῶσσαν κ' ἔθνος.

8 Και προσκυνήσονται αὐτῷ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἁγίου ἢ ἔσφαγμένα, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

9 Εἰ τις ἔχει ἄν ἰκκασαίω.

10 Ἔτι τις αἰχμαλω-

A. D. 96.

- 1 θεραπεύθη.
- 2 θανάτου.
- 3 εἰ τις ἐν μαχαίρῃ, δὲ αὐτὸν δυνατὸν θῆσαι-α.
- 3 α. παρεκκίνησεν.
- 4 θανατοῦ.
- † τῷ δράκοντι, ὅτι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν-α.
- 5 προσκυνῆσαι.
- 6 εἰσ.
- 7 λαλοῦν.
- † τῷ θηρίῳ-α
- 9 καί-α.
- || δυνατὸς-δ.
- 8 εἰσ.
- 9 εἰσ.
- 10 βλασφημίαν-δ. α. βλασφημία.
- 10 ἀνάγω. ἰ.
- 11 πάλαιον-δ
- 11 ἢ τῷ οὐρανῷ καὶ τοῖς οὐρανῶν καταβῆσιν-α.
- 12 εἰσ.
- 96 τῶν ἁγίων-δ.
- || ἢ λαλοῦν-α.
- 97 αὐτῶν-α.
- 13 γράψω.
- 98 τὸ ὄνομα ἐν τῇ βίβλῳ-α.
- 99 εἰσ. ε.
- 100 τοῦ-α.
- † καὶ ἐξουσίαν ἀπὸ τοῦ μαχαίρας-α
- 10 ἐσφαγμένα-α.
- 14 σφάξω.
- 15 εἰσ.
- 10 Vide Ap.
- 10 εἰσ.
- 10 εἰσ.
- 10 εἰσ.

σίαν συνάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάξει· εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι· ἡ δὲ ἔστιν ἡ ἵπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

11 Και εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, και εἶχε κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ και ἔλάλει ὡς δράκον.

12 Και τὴν ἐξουσίαν τῷ πρώτῳ θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ, και ποιεῖ τὴν γῆν και τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ ἵνα προσκυνήσῃσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἔθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

13 Και ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, ἵτινα και πῖρ ποιῇ καταβῆναι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.

14 Και πλανῶσιν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἔδωθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου· λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ἧ ἔχει τὴν πληγὴν ἡ τῆς μαχαίρας, και ἐξῆσε.

15 Και ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα και λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τῷ θηρίῳ, και ποιήσῃ, ἰδὸσοι ἂν μὴ προσκυνήσῃσι τὴν

εἰκόνα τοῦ θηρίου, ὅτι ἵνα ἁποκτανθῶσι.

16 Καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα δώσῃ αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

17 Καὶ ἵνα μὴ τις δένηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

18 Ὡς ἡ σοφία ἔστιν ὁ ἔχων τὸν ὄνομα, ἡ ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἔστι, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ ἥξς'.

Κεφ. ιδ'.

ΚΑΙ εἶδον, κ' εἶδον ἰδὸν ἄρ-
 ριον ὅτι ἔσθηκος ἐπὶ τὸ
 ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐ-
 τοῦ ἑκατὸν τεσσαρα-
 κοντατέσσαρες χιλιᾶδες,
 ἔχουσαι τὸ ὄνομα τοῦ
 πατρὸς αὐτοῦ γεγραμ-
 μένον ἐπὶ τῶν μετώπων
 αὐτῶν.

2 Καὶ ἤκουσα φωνὴν
 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς φωνὴν
 ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς
 φωνὴν βροχῆς μεγάλης·
 ἡ φωνὴν ἤκουσα
 καθαροῶν κιθαριστῶν
 ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν.

A. D. 96.

- 1 ἀποκτείνω.
- 2 δίδωμι.
- 3 δίδωμι.
- 4 δύναμαι.
- 5 μαθάνω.
- 6 δώσω-α.α.
- 7 δώσουσι-ι.
- † χαράγμα-
τα-ι.
- 8 ἀγοράζω.
- † τὸ μέτωπον.
- 7 εἰμί. [-α.
- 8 μολύνω,
ch. 3. 4.
- 1 Co. 8. 7.
- Ecl. 21. 18.
- 9 τοῦ ὀνόμα-
τος-α.
- || ὅτι ἰσχυρ-
*
- 10 Δε' ἀρ-
χῆ-α.
- †† τὸ ὄνομα-α
- 9 εὐρίσκω.
- 11 εἶπ' -α.
- 12 ψηφισάτω-α.
- 13 τὸ-α.
- *† δὲ τὸ-α.
- 10 τὸ-α.
- *† περὶ-
α-α.
- 11 περὶ-α.
- 12 ἀριθμὸς-
α.
- † αὐτοῦ ἢ τὸ
ὄνομα-α.
- 13 καθημέ-
ροις-α.
- 12 γράφω.
- 13 ἀκούω.
- † ἐπι-α.
- 13 λέγω-α.
- 14 φθέγγω.
- 11 κύριον-Α.
- 15 ἔρχομαι.
- || ἡ ἢ φωνὴ
ἢ ἡκουσα,
ὡς κιθαρ-α
- 11 τὴν-α.
- 16 ψηφίζω,
1. u. 14. 28.

3 Καὶ ἄδουσιν ὡς ἡ
 ψῆφον καινὴν ἐνώπιον τοῦ
 θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν
 τεσσαίρων ζώων, καὶ τῶν
 πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς
 4 ἠδύνατο μαθεῖν τὴν
 ψῆφον, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσ-
 σαρακοντατέσσαρες χι-
 λιᾶδες, οἱ ἠγορασμένοι
 ἀπὸ τῆς γῆς.

4 Οὗτοι ἔειπεν· εἰ
 μετὰ γυναικῶν οὐκ ἔδωκεν
 λύθησαν παρθένοι γὰρ
 7 εἰσιν. Οὗτοι ἔειπεν οἱ
 ἀκολουθῆντες τῷ ἄρ-
 ριον ἵνα ἐπιγῆ. Οὗτοι
 16 ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν
 ἀνθρώπων, ἡ ἀπαρχὴ τῆ
 Θεοῦ καὶ τῶ ἄρ-
 ριον.

5 Καὶ ἐν τῷ στόματι
 αὐτῶν οὐκ εὐρέθη λό-
 γος· ἄνωμοι γὰρ ἔει-
 σιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου
 τοῦ Θεοῦ.

6 Καὶ εἶδον ἄλλον
 ἄγγελον ἡ πετώμενον
 ἐν μεσουρανήματι, ἔχον-
 τα εὐαγγέλιον αἰώνιον,
 εὐαγγελίσαι τοὺς ἐκα-
 τοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς,
 καὶ ἡ πᾶν ἔθνος καὶ φυ-
 λην κ' γλῶσσαν κ' λαόν·

7 ἡ λέγοντα ἐν φωνῇ
 μεγάλῃ· Φοβήθητε τὸν
 11 Θεόν, καὶ δότε αὐτῷ
 δόξαν, ὅτι ἡ ἦλθεν ἡ ἡρα
 τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ
 πρυσκυνήσατε τῷ ποιῆ-
 σαντι τὸν οὐρανὸν καὶ
 τὴν γῆν καὶ ἡ θλίψαν
 καὶ πηγὰς ὑδάτων.

8 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἠκολούθησε, λέγων· Ἐπεσε ἐπὶ Βαβυλῶν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου αὐτοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς ἴκετό τινα πάντα ἔθνη.

9 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἠκολούθησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Εἶ τις τὸ θηρίον προσκυνεῖ καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ·

10 Καὶ αὐτὸς πίνεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ κεκερασμένου ἁκρίτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὕργης αὐτοῦ· καὶ βασανισθῆσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἁγγέλων, καὶ ἐνώπιον τοῦ ὀρνίου.

11 Καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν ἀναβαίνει εἰς αἰῶνας αἰῶνων· καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνῶντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἰ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

12 Ὡδε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἔστιν· ὡδὲ οἱ ἔπιτροῦντες τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ.

13 Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης ἡμαῖ· Γρίψον· Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἠποθνήσκοντες ἀπίρτι. Ναι, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· ὅτι τὰ ἔργα αὐτῶν ἀκολούθει μετ' αὐτῶν.

A. D. 98.

ἁ δούτερος· f. 1 ἀναλυθῆτι.

2 γράψον.

† ἀποθνήσκοντες ἀπίρτι λέγει ναι τὸ· ν.

3 πύπτω.

† ἡς· ὁ· καί· f. 4 παύσει.

6 τὸ γὰρ· i.

|| ἄλλος· a.

†† καθήμενος ὁμοιωσάμενος αὐτοῦ.

†† ἔχοντα αἰ. Γλῶσσαι· a.

5 πύπτω.

6 ἔξῃ· ἡμαῖ· αἰ. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,

7 κρασανθῶ, ch. 18. 6.

8 πέμπω.

9 βασανισθῆσεται ch. 9. 5.

Mat. 5. 6, 29.

10 ἔπιτροῦμαι.

11 ἔπιτροῦμαι.

12 θερίσω, Mat. 6. 26.

25. 24, 26.

I. a. 12. 24.

19. 21, 22.

Jno. 4. 26. 28.

1 Co. 9. 11.

2 Co. 9. 6.

Gal. 6. 7. 9.

94 ἡ· f.

13 ch. 11. 7.

13. 1.

Mat. 1. 13.

Ac. 10. 12.

11. 6.

28. 4, 5.

Tit. 1. 12.

14 εἰμί.

15 τῆρι·

16 ἀκούω.

17 φωνάω.

18 βάλλω.

19 α. ἔπιτρο·

νῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης ἡμαῖ· Γρίψον· Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἠποθνήσκοντες ἀπίρτι. Ναι, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· ὅτι τὰ ἔργα αὐτῶν ἀκολούθει μετ' αὐτῶν.

14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενος ὁμοιωσάμενος ἀνθρώπου, ἠέχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὄψυ.

15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἔξῃ ἦλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἠκράζων ἐν μεγάλῃ φωνῇ τῷ καθήμενῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης· Πέμπσον τὸ δρέπανον σου, καὶ θερίσον· ὅτι ἠλθέ ἡ ὥρα τοῦ θερίσθαι· ὅτι ἔξῃ ἠρῆθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς.

16 Καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἔθερίσθη ἡ γῆ.

17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἔξῃ ἦλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὄψυ.

18 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἔξῃ ἦλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχων ἔξουσίαν ἐπὶ τὴν πυρὸς· καὶ ἐφώνησε κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον·

τον τὸ ¹ ὄψν, λέγων·
² Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὄψν, καὶ ³ τρέγγησον τοὺς βότρυας τῆς γῆς, ὅτι ⁴ ἤγκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς.

19 Καὶ ² ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ³ ἐτρέγγησε τὴν ἀμπέλον τῆς γῆς, καὶ ⁵ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θεοῦ ⁶ τὴν μεγάλην.

20 Καὶ ² ἐπατήθη ἡ ληνὸς Ἰεζω τῆς πόλεως, καὶ ¹² ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνῆς ἄχρι τῶν χαλιῶν τῶν ἵππων, ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

Κεφ. ιε'.

ΚΑΙ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυματόν, ἀγγέλους ἑπτὰ, ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἑσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ¹⁵ ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ.

2 Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν βαλίνην ¹⁷ μεμιγμένην πυρὶ καὶ τοὺς ¹⁰ μικροτάτους ⁹ ἕκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ καὶ ³ ἐκ τοῦ χαριζήματος αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ²¹ ἐστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν βαλίνην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ Θεοῦ.

3 Καὶ ²³ ᾄδουσι τὴν ψῆδὴν Μωσέως ἡ δούλου

A. D. 96

1 ch. 1. 16
 Ps. 146. 6.

2 τίρτω.
 3 τρέγγω.
 Lu. 6. 44.

* ἤγκμασαν ἡ σταφυλαί-δ.

4 ἀρπάζω.
 4 τρεῖς γὰρ-ι.
 1 ἀνῶθεν-α.

5 αἰὶ ἀλόκω-ι.
 5 βάλλω.
 6 φθίνω.

7 ἀφείλω.
 6 τὴν-α.

8 ἄγχιος εἰ-δ.
 * τὸν μέγα-α.

† πάντες ἕξουσι-δ.

8 ἕκω.
 9 πατήω.

11 ἔξωθεν-α.
 10 φαυλός.

11 ἀσπίς.
 12 ἐξέρχεται.

13 αἰ-α.
 14 αἰ-α.

15 αἰ-α.
 16 αἰ-α.

17 αἰ-α.
 18 αἰ-α.

19 αἰ-α.
 * ἡ τῆς αἰ-α.

20 αἰ-α.
 21 αἰ-α.

22 αἰ-α.
 23 αἰ-α.

24 αἰ-α.
 * αἰ-α.

25 αἰ-α.
 * αἰ-α.

26 αἰ-α.
 * αἰ-α.

27 αἰ-α.
 * αἰ-α.

28 αἰ-α.
 * αἰ-α.

29 αἰ-α.
 * αἰ-α.

30 αἰ-α.
 * αἰ-α.

τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ψῆδὴν τοῦ ἁγίου, λέγοντες· Μεγάλα καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαια καὶ ἀληθινὰ αἱ ὁδοὶ σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἱεγίων.

4 Τί οὐ μὴ ⁵ φοβηθῆσθε, ² Κύριε, καὶ ³ δοξασθῆ τὸ ὄνομα σου; ὅτι μόνοι ἔσθε ὅτι ^{††} πάντα τὰ ἔθνη ⁸ ἤξουνσι, καὶ προσκυνήσουσι ἐνώπιόν σου· ὅτι τὰ δικαιώματά σου ¹⁰ ἐφανερώθησαν.

5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ⁶ ἶδον· ¹¹ ἤνοιγθη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ.

6 Καὶ ¹² ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ¹⁶ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς, ἐκ τοῦ ναοῦ, ἵνα ¹³ ἐνδεδομένους ^{*†} ἵλινον καθαροὺς ⁸ καὶ ¹ λαμπροὺς, καὶ ¹⁴ περιεζωσμένους περὶ τὰς θύθνας ζωῆς χριστοῦ.

7 Καὶ ἐν ἑκ τῶν τεσσάρων ζώων ¹⁶ ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἄγγελοις ἑπτὰ φιάλας χρυσοῦς ¹⁸ γεμιστάς τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

8 Καὶ ¹⁵ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς ^{*} καπνῷ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ ὡς δειξ ²² ἠδύνατο ²³ εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν, ἄχρι ¹⁸ τοῦ

λεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

ΚΑΙ ⁴ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ⁵ ἐκ τῆ ναοῦ, ⁶ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις Ὑπάγετε, ⁷ καὶ ⁸ ἐκχέετε τὰς ἑφιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν.

2 Καὶ ³ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος, ⁴ καὶ ⁵ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ⁶ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ⁷ ἐγένετο ἔλκος κακὸν καὶ ⁸ πονηρὸν ⁹ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ ¹⁰ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς τῆ εἰκὸν αὐτοῦ προσκυνούντας.

3 Καὶ ὁ δεύτερος ⁴ ἀγγελος ⁵ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ⁶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ καὶ ⁷ πᾶσα ψυχὴ ⁸ ἠχθῆσα ⁹ ἐπέθανεν ἐν τῇ θαλάσῃ.

4 Καὶ ὁ τρίτος ⁴ ἀγγελος ⁵ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ ⁶ ἐγένετο αἷμα.

5 Καὶ ⁴ ἤκουσα τῆ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων, λέγοντος Δίκαιος, ⁵ Κύριε, ⁶ εἰ, ὁ ⁷ ὢν, καὶ ὁ ⁸ ἦν, ⁹ καὶ ¹⁰ ὁ ὄσσις, ὅτι ταῦτα ¹¹ ἔκρινας

6 Ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ⁷ ἐξέχεαν, καὶ

A. D. 98.

- 1 δίδωμι.
- 2 πίσω.
- 3 εἰμί.
- 4 ἀκούω.
- 5 alii ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
- † alii φωνὴν ἐκ-π.
- 6 ἐκ χέω.
- 7 ἑπτὰ-π.
- 8 ἀπέρχομαι
- 9 ἀγγελος-φ.
- 10 εἰς-κ.
- 11 γίνομαι.
- 8 καυματίσω, Mat. 13. 6. Mar. 4. 6.
- 9 ch. 7. 16.
- ** ἐπὶ-εἰ.
- 10 βλασφημῶν, Mat. 9. 3. 26. 65. Mar. 3. 28, 29 Lu. 12. 10. Jno. 10. 36. Ro. 2. 24.
- †† οἱ ἀνθρώποι τὸ-εἰ.
- 11 ο. 13. 16, 17. 14. 9, 11. 15. 2. 19. 20. 20. 4. Ac. 17. 29.
- 12 μετανοέω.
- 13 ἴδω.
- 14 σκοτάω, Eccl. 25. 17.
- †† ζωῆς-α.
- 15 ἀποθνήσκω
- 96 ἀμασῶν-το-π.
- 16 μασσόμα. [π.
- †† ἐγένοντο
- † alii καὶ ὁ δολόμενος, 8π-π.
- 17 κρίνω.
- 18 ἔγραψα.

αἷμα αὐτοῦ ¹ ἐδούκα ² πικρῶν ³ ἀξίους ⁴ γάρ ⁵ εἰσι.

7 Καὶ ⁴ ἤκουσα ⁵ ἄλλου ἐκ ⁶ τοῦ θυσιαστηρίου, λέγοντος Ναὶ Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἱ κρίσεις σου.

8 Καὶ ὁ τέταρτος ⁴ ἀγγελος ⁵ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον καὶ ⁶ ἐδόθη αὐτῷ ⁷ κεννατίσαι τὸς ἀνθρώπους ἐν πυρὶ.

9 Καὶ ⁴ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἀνθρώποι ⁵ καὶ ⁶ μαίμεγα, καὶ ⁷ ἐβλασφήμησαν ⁸ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τῷ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας καὶ οὐ ⁹ μετενόησαν ¹⁰ ὄναι αὐτῷ δόξαν.

10 Καὶ ὁ πέμπτος ⁴ ἀγγελος ⁵ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτῆ ἐπὶ τὸν θρόνον τῆ θηρίου καὶ ⁶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ⁷ ἐσκοτωμένη καὶ ⁸ ἐμασῶντο τὰς γλῶσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου

11 Καὶ ⁴ ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἐλκῶν αὐτῶν καὶ οὐ ⁵ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν.

12 Καὶ ὁ ἕκτος ⁴ ἀγγελος ⁵ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτῆ ἐπὶ τὸν ποταμόν Ἰνδόν μέγαν ⁶ τὸν Εὐφράτην καὶ ⁷ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ

αὐτοῦ, ἵνα ἕτοιμασθῇ ἡ
ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν
ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου.

13 Καὶ εἶδον ἐκ τῆ στό-
ματος τῶ δράκοντος, καὶ
ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θη-
ρίου, καὶ ἐκ τοῦ στόματος
τῆ ψευδοπροφήτη, πνεύ-
ματα τρία ἀκάθαρτα ὁμο-
μοια βατράχοις †

14 Ἐἰσὶ γὰρ πνεύμα-
τα ἡ δαιμόνων ποιοῦντα
σημεῖα || ἄκπορεύεσθαι
ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡ τῆς
γῆς καὶ τῆς οἰκουμένης
ἅλης, συναγαγεῖν αὐ-
τοὺς εἰς πόλεμον τῆς
ἡμέρας ἡ ἐκείνης τῆς
μεγάλῃς τοῦ Θεοῦ τοῦ
παντοκράτορος.

15 †† Ἰδοὺ, ἔρχομαι ὡς
κλέπτης. Μακάριος ὁ
γρηγορῶν, καὶ τηρῶν τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ
γυμνὸς περιπατῇ, καὶ
βλέπωσι τὴν ἄσχημο-
σύνην αὐτοῦ.

16 Καὶ συναίγαγεν αὐ-
τοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν
καλούμενον Ἑβραϊστί
ἢ Ἑρμαγεδδῶν.

17 Καὶ ὁ ἑβδομος ἡ ἀγ-
γελος ἡ ἐξέχεε τὴν φι-
άλην αὐτοῦ || εἰς τὸν
ἕρα καὶ ἡ ἐξῆλθε φω-
νὴ ἡ μεγάλη * † ἀπὸ τῆ
ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ
τοῦ θρόνου, λέγουσα
ἡ Γέγονε.

18 Καὶ ἐγένοντο φω-
ναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἄσ-

A. D. 98.

- 1 ἰστορίω.
- 2 γίνομαι.
- 3 ἀνατολῆς-κ
- 3 2 Co. 1. 10.
- He. 2. 3.
- Ja. 3. 4.
- 4 γίνω.
- † ὡς βάτρα-
χοι-α.
- 5 Pa. 78. 45.
- ‡ ἀκπορευ-
θῆντα.-f.
- 6 εἰμί. [α.
- 6 ὁμομοίω-
- 7 μιμήσκο-
μαι.
- 8 δίδωμι.
- || 2 ἀκπορευ-
σθαι-α.
- 9 συναγω.
- 10 φεύγω.
- 99 τὸν-μ.
- 11 v. 7. c. 1. 8.
- 2 Co. 6. 18.
- †† Ὅπως γὰρ
ἔλαυν δ αὐ-
ριος.-f. all†
Ἰδοὺ ἔρχο-
μαι.-π. [μείω
- 12 βλασφη-
ῖα αὐτοῦ.-π.
- 13 ἔρχομαι.
- 99 Ἑρμαγε-
δῶν.-α. all†
Μαγεδῶν.-εἰ.
- 14 ἀχίω.
- 15 δεικνύω.
- || ἡπι-λ.
- 16 ἐξέρχομαι
- * † διὰ δόξα-
ται-π. [μείω
λῶν.-εἰ.
- * † ἡ-εἰ.
- 17 πορεύω,
ch. 18. 3, 9.
Je. 3. 1.
Eze. 16. 17.
- 18 μεθύσκω,
Lu. 12. 45.
Ep. 3. 18.
- 19 εὐρίσκω.

τραπαί καὶ σεισμοὶ ἡ ἐ-
γένετο μέγας, οἷος οὐκ
ἐγένετο ἀφ' οὗ οἱ ἄν-
θρωποι ἐγένοντο ἐπὶ
τῆς γῆς, ἡ τηλικούτος
σεισμοὶ οὕτω μέγας.

19 Καὶ ἐγένετο ἡ πό-
λις ἡ μεγάλη εἰς τρία
μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν
ἐθνῶν ἔπεσον καὶ Βα-
βυλῶν ἡ μεγάλη ἡ ἐμ-
νήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,
δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτή-
ριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμῆ
τῆς ὀργῆς αὐτοῦ.

20 Καὶ πᾶσα νῆσος
ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐκ
εὐρέθησαν.

21 Καὶ χάλαζα μεσίλη
ὡς ταλαντιαία καταβαί-
νει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ
τοὺς ἄνθρώπους, καὶ ἡ ἐ-
βλασφήμησαν οἱ ἄνθρω-
ποι τὸν Θεόν, ἐκ τῆς
πληγῆς τῆς χαλαζῆς,
ὅτι μεγάλη ἡ ἐστὶν ἡ
πληγὴ ἡ αὐτῆς σφοδρά.

Κεφ. ιζ'.

ΚΑΙ ἡ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν
ἐπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχ-
όντων τὰς ἐπτὰ φιάλας,
καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ,
λέγων ἡ μοι ἡ Δεῖρο,
15 δεῖξω σοὶ τὸ κρίμα τῆς
πόρνῆς τῆς μεγάλης, τῆς
καθημένης * † ἐπὶ τῶν
ὕδατων τῶν πολλῶν.

2 Μεθ' ἧς ἡ ἐπόρνευ-
σαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
καὶ ἡ ἐμεθύσθησαν ἐκ τοῦ
οἴνου τῆς πορνείας αὐ-

τῆς οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν.

3 Καὶ ἀπὴνεγκέ με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι· καὶ εἶδον γυναῖκα καθήμενν ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμον ὀνομάτων βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα.

4 Καὶ ἡ γυνὴ ἣ ἦ περιβεβλημένη πορφύρῃ, καὶ κοκκίνῳ, καὶ κεχρυσωμένη ἥ χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα χρυσὸν ποτήριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων καὶ ἀκαθάρτητος πορνείας ἥ αὐτῆς·

5 Καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα ἡ γεγραμμένον· Μυστήριον· Βαβυλῶν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς.

6 Καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύσαν ἐκ τοῦ αἵματος, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ καὶ ἑθαύμασα, ἰδῶν αὐτήν, θαῦμα μέγα.

7 Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· Διὰ τί ἑθαύμασας; ἐγὼ σοὶ ἐρῶ τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς, καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτήν, τῷ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα.

8 Ὁ θηρίον ὃ εἶδες, ἦν,

A. D. 96.

- 1 εἰμί.
- 2 ἀποφέρει.
- 3 ὀνόματα. n
- † βλεπόντων. a.
- † καὶ πάρεσται. a. alii
- 4 πάρεστιν.
- 5 ἦν περιβεβλημένη πορφύρου καὶ κόκκινου. a.
- 6 περιβάλλω
- 7 χρυσῶ, ch. 18. 16. Ex. 26. 32. 2 Ch. 3. 7.
- 8 χρυσίῳ. a.
- 9 τὰ δέκα
- 10 θέρτα τῆς πορνείας. a.
- 11 τῆς γῆς. a
- 12 εἶπτε.
- 13 ἔρχομαι.
- 14 γεγραμμένον μυστήριον. n.
- 15 γράφω.
- 16 μέγα.
- 17 θαυμάζω
- 18 οὐκ. n.
- 19 λαμβάνω.
- 20 εἶδω. [n.
- 21 τὸ θηρίον.
- 22 ver. 18.
- 23 Ac. 20. 3. 1 Co. 1. 10. 7. 25. 40. 2 Co. 8. 10. Philem. 14.
- 24 αὐτῶν. a.
- 25 διδάσκω. a.
- 26 Lu. 11. 22. 18. 22. Jo. 6. 11. Ac. 4. 35.
- 27 εἶρω.
- 28 τὸ. n.

καὶ οὐκ ἔστι· καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει· καὶ θανατοῦνται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, (ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου) βλέποντες τὸ θηρίον, ὃ, τὸ ἦν καὶ οὐκ ἔστι, ἡκαίπερ ἔστιν.

9 Ὡδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλαι, ὄρη εἰσὶν ἑπτὰ, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν.

10 Καὶ βασιλεῖς ἑπτὰ εἰσὶν· οἱ πέντε ἔπεσαν, καὶ ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὐκ ἔλαθε· καὶ ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μέναι.

11 Καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἔστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ ἔστι, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει.

12 Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσὶν, οἵτινες βασιλείαν ὄν οὐκ ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θηρίου.

13 Οὗτοι μίαν γνῶμην ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν ἐαυτῶν τῷ θηρίῳ· ἃ δὲ αὐτῶν τῷ θηρίῳ ἀποδώσουσιν.

14 Οὗτοι μετὰ τῷ ἄρνήθ

πολεμήσουσι, και το
 άρνιον νικήσει αυτούς,
 ότι Κύριος κυρίων 3 έσ-
 τι και Βασιλεύς βασι-
 λέων και οι μετ' αυτού,
 κλητοί και εκλεκτοί και
 πιστοί.

15 Και λέγει μοι Τα
 ύδατα α είδες, ου η πόρ-
 νη κάθηται, λαοί κ' όχ-
 λοι 3 εισι, και έθνη και
 γλώσσαι.

16 Και τα δέκα κέρατα
 α είδες 11 επί το θηρίον,
 ούτοι 5 μισησουσι την
 πόρνην, και 7 ηρημωμέ-
 νην ποιήσουσιν αυτήν
 * και γυμνήν, 13 και τας
 σάρκας αυτής φάγονται,
 και αυτήν κατακαύσου-
 σιν εν πυρί.

17 Ο γαρ Θεός 10 έδω-
 κεν εις τας καρδίας αυ-
 τών ποιησαι την γνώ-
 μην αυτού, και ποιησαι
 μίαν γνώμην, κ' 10 δύναι
 την βασιλείαν αυτών τω
 θηρίω, άχρι * 1 τελεσθή
 * τα ρήματα του Θεού.

18 Και η γυνή ην είδες,
 3 έστιν η πόλις η μεγά-
 λη, η έχουσα βασιλείαν
 επί των βασιλέων της
 γης.

Κεφ. ιη'.

ΚΑΙ μετὰ ταυτα είδον
 13 άγγελον καταβαινον-
 τα εκ του ούρανου, έχον-
 τα εξουσίαν μεγάλην
 και η γη 18 έφωτίσθη εκ
 της δόξης αυτού.

A. D. 98.

1 κεφ. α.

• εν ισχυρ.

φωτ. α. αλ.

το ιστ. β. α.

16 θεός έτα. α.

2 πύτω.

3 ειμί.

4 γίνωμαι.

5 δαιμονίε. f.

6 ή μεμισή-
 μένου. f.

|| θηρία. α. αλ.

utrumque

essungunt.

5 μισώ.

* αλλί του

θμοσ.

11 και το. α.

11 πεπότιας,

αλλί πέτω-

κα. α. πε-

τάκασι. π.

6 πορνείω.

7 ηρημώ.

15 αλ. ή γυμ-

νή ποιήσε-

τιν αυτής.

8 πλοίτιω.

9 άκούω.

10 είδαμι.

11 | έξελεθε. ε. ι.

* 1 βλαβή-

τα. π.

13 λαμβάνω.

* 1 τελεσθή-

σονται. α.

αλ. τελεσ-

θώσιν. β.

* 6 οι λόγοι. α

* 11 άπολή-

θησαρ. α.

14 άκολουθώ.

15 μαρτυρούω

11 αυτής. f.

16 άποδίδομι

15 άλλου. α.

11 αλ. τα.

15 αυτής. f.

17 κερανώω.

18 φωτίζω.

19 δοξάζω.

2 Και 1 έκραζεν εν ισ-
 χυι, φωνή μεγάλη, λέ-
 γων 2 Έκτεσεν 2 έκτεσε

Βαβυλιν η μεγάλη, και
 4 εγένετο κατοικητηριον
 δαιμόνων, και φυλακή
 παντός πνεύματος 1 ακα-
 θάρτου, 3 κ' φυλακή παν-
 τός 11 ορνέου ακαθάρτου
 και 5 μεμισμένου

3 "Οτι εκ * του οίνου 1
 * * τς θυμής * της πορνείας 1
 αυτής 11 2 πέτωκε πάν-
 τα τα έθνη 1 και οι βα-
 σιλείς της γης μετ' αυ-
 τής 6 επόρνευσαν, και οι
 έμπαροι της γης εκ της
 ουνάμεως του στρήνουσ
 αυτής 8 επλοίτησαν.

4 Και 9 ηκουσα άλλην
 φωνήν εκ του ούρανου,
 λέγουσαν 11 Έξελεθετε
 έξ αυτής ο λαός μου, ίνα
 μη συκοινωνήσητε ταις
 άμαρτίαις αυτής, κ' ίνα
 μη * 13 λάβητε εκ των
 πληγών αυτής

5 "Οτι * 11 14 ηκολούθη-
 σαν αυτής αι άμαρτίαι
 άχρι του ούρανου, και
 15 έμνημόνευσεν 11 ο Θεός
 τα άδικήματα αυτής.

6 16 Αποδόσε αυτή ως κ'
 αυτή 16 απέδωκεν 11 θυμίν,
 και διαπλώσατε * αυτή 1
 + 11 διπλά κατά τα έργα
 αυτής 1 εν τω ποτηρίω
 15 17 έκέρασε, 17 κερα-
 σατε αυτή διπλου.

7 "Οσα 19 1 έδοξασεν ε-
 αυτήν, και έστρηνιάσε,

τοσούτων ἵ ὄστε αὐτῇ βα-
σανισμὸν κ' πένθος ὅτι
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέ-
γει ἑκάθημαι βασιλις-
σα, καὶ χηρα οὐκ εἰμι,
καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω.

8 Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡ-
μέρᾳ ἤξῃσιν αἱ πληγαὶ
αὐτῆν, θάνατος καὶ πέν-
θος καὶ λιμὸς κ' ἐν πυρὶ
κατακαίνθησεται, ὅτι ἰσ-
χυρὸς Κύριος ὁ Θεὸς ὁ
κρίνων αὐτήν.

9 Καὶ ἡ κλαύσονται
αὐτήν, καὶ κόψονται
ἐπ' αὐτῇ οἱ βασιλεῖς τῆς
γῆς, οἱ μετ' αὐτῆς πορ-
νεύσαντες καὶ στρηνιά-
σαντες, ὅταν βλέπωσι
τὸν καπνὸν τῆς πυρώ-
σεως αὐτῆς.

10 Ἀπὸ μακρόθεν ἰεσ-
τηκότες, διὰ τὸν φόβον
τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς,
λέγοντες Ὁαὶ, οὐαὶ ἡ
πόλις ἡ μεγάλη Βαβυ-
λῶν, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρὰ,
ὅτι ἐν' ἡμῖν ἴσρα ἦλ-
θεν ἡ κρίσις σου.

11 Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς
γῆς κλαίουσιν κ' πεν-
θοῦσιν ὅτι ἐπ' αὐτῇ, ὅτι
τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς
ἀγοράζει οὐκ ἔτι.

12 Γόμον χρυσοῦ, καὶ
ἄργυρου, καὶ λίθου τι-
μίου, καὶ μαργαρίτου,
καὶ βύσσου, κ' πορ-
φύρας, καὶ σπικίου, καὶ
κόκκινου καὶ πάντων ζυ-
λων θύϊνον, κ' πάντων σκευ-

A. D. 96.

- 1 δίδωμι.
- * λίθου-π.
- † Ὅτι ἐκάθη-
μαι αἱ. Ὅτι
καθὼς αἱ
Καθὼς ἐκά-
θημαι-π.
- † μαργάρη-π
- 2 εἶδω.
- 9 καὶ λιμῶ-
μον-π.
- 3 ἦκω.
- 4 σ. γόμον.
- 5 κατακαίω.
- || κρίνας-α.
- αἱ. κρινῶν-π
- * ραιδῶν-π
- † κλαύσου-
σι-α.
- 6 κλαίω.
- 7 κόπτω. [α.
- 11 ἀπέλωτο-
- 8 ἀπέχρημα.
- 9 εἰρίσκω.
- 10 ἴστημι.
- 11 ἔρχομαι.
- 12 περιβάλλω.
- || κλαύσουσι
καὶ πενθή-
σουσιν-α.
- 13 χρυσός,
ε. 17. 4.
- * ἴ φ' εὐ-
τουός, αἱ. ἐπ'
αὐτοῦς,-π.
- * ἴ χρυσοῦ-α
- * ἀγοράζει-
οὐκίτι γό-
μου-π.
- 14 ἔρημις.
- * || ὁ ἐπὶ τῶ
πορφέων,
καὶ-α. αἱ
ὁ ἐπὶ τῶν
πλείων
- πλείων, ἡ-π
- † βύσσου-α
- † πορφύρα,-ἰ
- † σκευῶν-α.

ος ἐλεφάντινον, καὶ πάντων
σκευῶν ἐκ ἑξουλο τιμη-
ωτάτου, κ' χαλκοῦ, καὶ
σιδήρου, κ' μαρμάρου,

13 Καὶ κινάμωμον, κ' ἄ-
θυμιάματα, κ' μόρον, κ'
λίβανον, καὶ οἶνον, καὶ
ἔλαιον, κ' σεμιδάλην, κ'
σίτον, καὶ κτήνη, καὶ
πρόβατα κ' ἱππῶν, κ'
ῥεδῶν, καὶ σωματίων,
καὶ ψυχῶν ἀνθρώπων.

14 Καὶ ἡ ὄψωρα τῆν
ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σῆ
ἠπῆλθεν ἀπὸ σου, καὶ
πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ
τὰ λαμπρὰ ἠπῆλθεν
ἀπὸ σῆ, καὶ οὐκ ἔτι οὐ
μὴ εὐρήσῃς αὐτά.

15 Οἱ ἔμποροι τούτων
οἱ πλητῆσαντες ἀπ' αὐ-
τῆν, ἀπὸ μακρόθεν ἰεσ-
τῶνται, διὰ τὸν φόβον
τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς,
κλαίοντες κ' πενθοῦντες.

16 Καὶ λέγοντες Ὁαὶ,
οὐαὶ, οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ
μεγάλη, ἡ περιβεβλη-
μένη βύσσινον καὶ πορ-
φύρην κ' κόκκινον, κ' κε-
χρωσμένη ἐν χρυ-
σῷ καὶ λίθῳ τιμῷ καὶ
μαργαρίταις ὅτι ἡμῶν
ἴσρα ἠρημώθη ὁ τοσού-
τος πλοῦτος.

17 Καὶ πᾶς κυβερνή-
της, καὶ πᾶς ἐπὶ τῶν
πλοίων ὁ ὄμιλος, καὶ ναῦται,
καὶ ὅσοι τὴν
θάλασσαν ἐργάζονται,
ἀπὸ μακρόθεν ἰεσῶνται,

18 Καὶ ἔκραζον, ὁ ὕψωνος τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες· Τίς ὅμοια τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ;

19 Καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, ἔλεγοντες, Οὐαὶ, οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ἣ ἔπληθησαν πάντες οἱ ἔχοντες ὄψλοια ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι μὴ ὦρα ἠρημώθη.

20 Εὐφραίνου ἐπ' αὐτήν, οὐρανέ, καὶ οἱ ἄγιοι ἠ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.

21 Καὶ ἤρην εἰς ἀγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων· Οὕτως ὀρμήματι βληθήσεται Βαβυλῶν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ ἔτι.

22 Καὶ φωνῇ ἑκαθάρωδων καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπαστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ πῶς τεχνίτης πάσης τέχνης ἢ μὴ εὐρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ φωνῇ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι·

23 Καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ

A. D. 98.

- 1 κρήνη.
- 2 βλέποντες.
- 3 ὄψλοια. [α.]
- 3 αἰμί.
- 4 βάλλω.
- 5 πλάσσω.
- † καὶ λέγοντες· ἴ.
- † αἵματα· α.
- 6 σφάζω.
- 7 πλοῦντα.
- 8 τὰ πλοῖα· ἡ.
- 8 ἁκούω.
- 9 ἠρημώω.
- || αὐτῶν· α.
- † ὡς φωνή· α.
- 99 λεγόντων· α.
- †† καὶ οἱ· π.
- 10 κρίνω.
- 11 ver. 2, 4, 6. συνέστ.
- Ps. 104. 35.
- 11 δύναμις ἢ ἡ δόξα· ἡ.
- 12 αἶψα.
- 94 τοῦ θεοῦ ἡμῶν· α. αἰ. τῷ θεῷ· η.
- 13 α. ἐσθίτω.
- 14 διέφθερα.
- 14 φθαίρω [α.]
- 15 ἐβρίσσω.
- 16 ἁδαιάω, ch. 6. 10. Lu. 18. 35. Ro. 12. 19. 2 Co. 10. 6. 2 Ki. 9. 7. Je. 50. 18.
- 9† εἰρημώω.
- 17 ch. 14. 2.
- 18 I Mo. 9. 39, 41.
- 19 Mat. 9. 23.
- 20 κίττω.
- 21 προκτενάω.
- 22 φαίνω.
- 91 τῷ θρόνῳ· ἴ.

φωνῇ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροι σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἔπληθησαν πάντα τὰ ἔθνη.

24 Καὶ ἐν αὐτῇ ἰαίμα προφητῶν καὶ ἁγίων ἐβρέθη, καὶ πάντων τῶν ἔσφαγμένων ἐπὶ τῇ γῆτι.

Κεφ. ιθ'.

ΚΑΙ μετὰ ταῦτα ἠκουσα φωνὴν ὄχλου πολλοῦ μεγάλης ἐν τῷ ὕραυν, λέγουσας· Ἄλληλοῦα· ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν·

2 Καὶ ἀληθινὰ καὶ δικαιοῦσιν αὐτοῦ ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἣτις ἐξέφθερε τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς.

3 Καὶ δεύτερον ἔειρηκαν Ἄλληλοῦα. Καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

4 Καὶ ἔπεσον οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες, καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ τῷ καθήμενῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου,

λέγοντες· Ἀμήν· Ἀλληλουῖα.

5 Καὶ φωνὴ * ἐκ τοῦ θρόνου ² ἐξῆλθε, λέγουσα· Ἰσθεὶτε τὸν Θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δούλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ ³ φοβήμενοι αὐτόν ⁴ καὶ οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.

6 Καὶ ⁵ ἤκουσα * ὡς ¹ φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν ἰλέγοντας· Ἀλληλουῖα· ὅτι ⁶ ἐβασίλευσε Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ.

7 Χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώμεθα, καὶ ⁸ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ· ὅτι ⁹ ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἄρνιου, καὶ ἡ γυνὴ * αὐτοῦ ¹³ ἠγομάσεν ἑαυτήν.

8 Καὶ ⁸ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα ¹⁰ περιβαλῆται βύσσινον ¹⁴ καθαρὸν καὶ λαμπρὸν· τὸ γὰρ βύσσινον, τὰ ¹⁶ δικαιοῦματά ¹⁷ ἐστί τῶν ἁγίων.

9 Καὶ λέγει μοι· ¹⁹ Γράψον· Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τῆ γάμου τῷ ἄρνιου ²¹ κεκλημένοι. Καὶ λέγει μοι· Οὐλοὶ οἱ λόγοι ἀληθινοὶ ¹⁷ εἰσι τῷ Θεῷ.

10 Καὶ ²² ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ· καὶ λέγει μοι· Ἱσθ' Ὅρα μὴ ²³ σύνδουλός σου εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν

A. D. 96.

- 1 ch. 6. 9.
12. 17.
* ἀπὸ-Α.
2 ἐξέρχεται.
† τῷ Θεῷ-Α.
3 φωνῆ.
4 ἀκούει.
5 ἀκούει.
† λέγοντες· α.
αὐτῶν-α.
6 βασιλεύει.
7 ἡμῶν-α.
|| ἰσχυρὰ γογγυσίνα καὶ φ.
7 οἶδος.
8 δίδωμι.
9 ἰσχυροί.
10 περιβαλλ-
λων.
ch. 3. 5; 4. 4.
7. 9; 13.
10. 1.
11. 3.
12. 1.
11 κ. κατά.
12 βύσσινον.
13 ἀγομάσθαι.
* κέκληται-Α.
14 κ. βύσσινον.
15 ἀκαταπόνητος.
16 Lu. 1. 6.
Ro. 1. 16, 18.
5. 4.
17 εἶδος.
18 κ. ἡμῶν.
19 γράψον.
20 οἶδος.
21 καλλίον.
† δίδωμι.
ἀξίον, Α.
11 περιβαλλ-α.
22 οἶδος.
23 κ. κληθῆσθαι.
* Ὅρα, μὴ προσκυνῆσαι· οὐκ ἐθέλωσιν αὐτῷ Ὅρα, μὴ σύνδουλος-α.

ἐχόντων τὴν ¹ μαρτυρίαν τῆ Ἰησοῦ· τῷ Θεῷ προσκύνησον· ἢ γὰρ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ ¹⁷ ἐστὶ τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.

11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ⁴ ἀνεωγμένον, κ' ἰδοὺ ἵππος λευκός, κ' ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτόν, * καλυμμένος ¹ πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσυνῇ κρίνει καὶ πολεμεῖ.

12 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ * ὡς ¹ φλόξ πυρός, κ' ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλὰ· ἔχων ¹⁹ ὄνομα ¹⁹ γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς ⁷ οἶδεν εἰ μὴ αὐτός·

13 Καὶ ¹⁹ περιβεβλημένος ¹¹ ἱμάτιον ¹² βεβαμμένον αἵματι· καὶ * καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ· Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ.

14 Καὶ τὰ στρατεύματα ἐν τῷ οὐρανῷ ¹⁵ ἠκολούθησαν αὐτῷ ¹⁶ ἐφ' ἵπποις λευκοῖς, ²⁰ ἐνδεδυμένοι βύσσινον ¹⁴ λευκὸν ⁸ καὶ ¹ καθαρὸν.

15 Καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ρομφαία ¹¹ ὀξεία, ἵνα ἐν αὐτῇ ¹¹ πατάσῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ¹ ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ ⁸ καὶ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.

16 Καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ τὸ ὄνομα γεγραμμένον· Βασιλεὺς βασιλέων καὶ Κύριος κυρίων.

17 Καὶ εἶδον ἓνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετωμένοις ἐν μεσουρανήματι· Δεῦτε ἰκανὸς συνάγεσθε εἰς τὸ δείπνον τοῦ μεγάλου Θεοῦ·

18 Ἴνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρκας χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἱππῶν καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων, ἐλευθέρων καὶ δούλων, καὶ μικρῶν, καὶ μεγάλων.

19 Καὶ εἶδον τὸ θηρίον, καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματός αὐτοῦ.

20 Καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον, καὶ μετὰ τούτου ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτῆς, ἐν οἷς ἐπλάνησε ἕως λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνούντας τῇ εἰκόνι αὐτῆς ζῶντες

A. D. 96.

- 1 βάλλω.
- 2 γράφω.
- 3 ἀποκτείνω.
- * αἰὶ ἀλλοι.
- 4 ἴσχυρα.
- † ἐκλεθούσων.
- 5 ἐρίσω.
- 6 στρατός.
- 7 πετάω.
- † ἀνάχθηται.
- 8 συνάγω.
- 9 τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ.
- || αἰετῶν.
- 9 κρατῶ.
- ** ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὁ λυγρὸς.
- †† καὶ-ἰ.
- 10 ἔσω.
- 10 αἰετῶν.
- 11 ver. 14.
- ch. 9. 16.
- Mat. 22. 7.
- Lu. 23. 11.
- Ac. 23. 10.
- 12 σφραγίζω.
- 13 ποίω.
- §§ πλανῶ-α.
- ||| τὸν πόλεμον.
- 14 πιάζω.
- *† ὁ μετ' αὐτοῦ.
- 15 καθίζω.
- 16 δίδομι.
- 17 πλανῶ.
- 18 πειθεύω.
- 19 λαμβάνω.
- 20 ἔσω.
- 21 προσκυνῶ.
- *† τὸ θηρίον.
- 22 εἰμί.

1 ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λιμνὴν τῆς πυρὸς τὴν καιομένην ἐν τῷ θείῳ·
21 Καὶ οἱ λοιποὶ ἀεκοταίνθησαν ἐν τῇ ρομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ τέκτορονομῆν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὄντα ἐχορτιάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

Κεφ. κ'.

ΚΑΙ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖδα τῆς ἀβύσσου, καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ.

2 Καὶ ἐκράτησεν τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὃς ἐστὶ Διάβολος καὶ Σατανᾶς καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη.

3 Καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀβύσσον, καὶ ἔκλεισεν αὐτὸν, καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτῆς, ἵνα μὴ ἴδῃ τὰ ἔθνη ἔτι, ἄχρι τελεσθῆναι τὰ χίλια ἔτη· καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον.

4 Καὶ εἶδον θρόνον καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ, οὔτε

A. D. 96.

* τῆ εἰκόνι αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χίραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον· αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν, καὶ ἔβασίλευσαν μετὰ Χριστοῦ χίλια ἔτη.

5 * Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέζησαν ἕως τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη. ** Αὕτη ἡ ἀναστάσις ἡ πρώτη.

6 Μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῆ πρώτης· ἐπὶ τούτων ὁ θάνατος ὁ δεύτερος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τῷ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι || μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη.

7 Καὶ * ὅταν τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ Σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ·

8 Καὶ ἔξελεύσεται ἵνα πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γῶγ καὶ τὸν Μαγῶγ, ἵνα συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὅσος ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης.

9 Καὶ ἠνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ ἱρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς·

* τὴν εἰκόνα-δ.
 1 λαμβάνου.
 2 βάλλου.
 † και-μ.
 3 ζῶν.
 † τὰ-α. η. δ.
 4 βασιλεύου.
 5 βασιλεύου.
 6 ἐσθίου.
 † κα. 14. 9.
 7 ἔσονται-α.
 † ἕως-α.
 * ἔτι αὐτῶν
 † αὐτῶν-α.
 7 φεύγει.
 8 ἐρίσκει.
 9 αἰαί.
 10 τῶν-α.
 † θρόνου-α.
 11 ἐν-α. θη-μακ'-α.
 11 ἀνάγει.
 † μετὰ ταῦτα-δ.
 12 κρίνει.
 13 γράφει.
 * μετὰ τὰ-δ.
 14 ἐξέρχεται.
 15 πλανᾷ.
 ch. 12. 9.
 16 ἀνάγει.
 17 συναγαγεῖν.
 * τὸν πύλομον-δ.
 18 ἀναβαίνει.
 * ὁ θάνατος ὁ δεύτερος ἐστὶν-α. ἀλλ' ὅσοι ἡ ἀμμος τοῦ ἁεροῦ-δ.
 19 ἐκύκλωσαν-α.
 19 ἐκύκλωσαν.
 20 ἀγαπήσει.
 21 τὴν βιβλίον-δ.
 21 καταβαίνει.
 22 καταφάγει.

10 Καὶ ὁ Διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τῆ πυρός· καὶ θείου, ὅπου ἴτο θηρίου καὶ ὁ ψευδοπροφήτης· καὶ βασιανισθησονται ἡμέρας κ' νυκτός εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων·

11 Καὶ εἶδον θρόνον λευκὸν μέγαν, καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός· καὶ τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς·

12 Καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ βιβλία ἠνεψίχθησαν· καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνεψίχθη, ὅ ἐστι τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

13 Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοῖς ἐν αὐτῇ νεκρούς, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκρούς· καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

14 Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός οὗτος ὅ ἐστι ὁ δεύτερος θάνατος.

15 Καὶ εἶτις ἕχ εὐρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς ἢ γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τῆ πυρός.

Κεφ. κα'.
ΚΑΙ εἶδον οὐρανὸν και-
 νὸν καὶ γῆν καινὴν· ὁ
 γὰρ πρῶτος οὐρανόσ καὶ
 ἡ πρώτη γῆ * 1 παρῆλθε·
 καὶ ἡ θάλασσα οὐκ 3 ἔσ-
 τιν ἔτι.

2 || Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης
 εἶδον τὴν πόλιν τὴν ἁ-
 γίαν, ἱερουσαλήμ και-
 νήν, καταβαίνουσαν ἀπὸ
 τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
 5 ἠτοιμασμένην ὡς νύμ-
 φην 7 κεκοσμημένην τῷ
 ἀνδρὶ αὐτῆς.

3 Καὶ 8 ἤκουσα φωνῆς
 μεγάλης ἐκ τοῦ ὄρου
 νοῦ, λεγούσης· Ἴδου ἡ
 σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ
 τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκη-
 νώσεται μετ' αὐτῶν, καὶ
 αὐτοὶ * 4 λαοὶ αὐτῶν 3 ἔ-
 σονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς
 3 ἔσται μετ' αὐτῶν, 6 Θεὸς
 αὐτῶν 1

4 Καὶ 11 ἐξαλείψει 6 ὁ
 Θεὸς * 5 ἅπαν δάκρυον ἀπὸ
 τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν,
 κ' ὁ θάνατος οὐκ 3 ἔσται
 ἔτι· οὔτε πένθος, οὔτε
 κρραυγὴ, οὔτε πόνοσ οὐκ
 3 ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα
 13 ἀπῆλθον.

5 Καὶ εἶπεν ὁ καθημε-
 νος ἐπὶ τῷ θρόνον·
 Ἴδου, καὶ νῦν πάντα ποιῶ.
 Καὶ λέγει 6 μοι· 15 Γρά-
 ψον· ὅτι οὗτοσ οἱ λόγοι
 ἀληθινοὶ καὶ πιστοὶ 7
 3 εἰσὶ.

6 Καὶ εἶπέ μοι· 17 Γέ-

A. D. 96.

• ἀπῆλθον-α
 αὐτῶν ἀπῆλθε.

1 παρέρχο-
 μαί.

2 εἶδομαι.

† αὐτῶν δε-ί.

3 εἰμί. (τῶ-ί.

† εἶδον αὐ-

ταῦτα, -α.

|| Vide App.

4 Ματ. 8. 26.

•• Τοῖς δὲ

δειλοῖς-α.

†† ἀπίστοις

ἢ ἀμαρτω-

λοῖς καὶ-ί.

6 ἠτοιμάζω.

6 βεβαίωσο-

μαί.

7 κοσμέω.

11 φαρμα-

κοῖς-α.

8 ἀκούω.

9 θρόνον, -ν.

11 ὁ θάνατοσ ὁ

δευτέρου-α.

9 ἔρχομαι.

* ἐκ τῶν-ί.

* 4 λαὸσ, -ί.

10 λαλεῖω.

11 ἐξαλείφω.

12 εὐκταίνω.

6 ἀπ' αὐ-

τῶν-ί.

•• τὴν γυναι-

κα τοῦ ἀρρί-

ου-ἡ. αὐ. τὴν

νύμφην, τὴν

γυναῖκα τοῦ

ἀρρίου-ί.

13 ἀπέρχομαι.

14 ἀποφίρω.

† τῶν θρόνων-α

15 γράφω.

† τῷ Θεῷ-ί.

16 Φι. 2. 15.

†† γέγονα.

Ἐγὼ το-ἡ.

αὐτῶν γέγονα

το-ί.

17 γίνομαι.

γανε. Ἐγὼ εἰμι τὸ Α
 καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ
 τὸ τέλος. Ἐγὼ τῷ δεψ-
 ῶντι 2 δώσω † ἐκ τῆς πη-
 γῆσ τοῦ ὕδατοσ τῆσ ζωῆσ
 δωρεάν.

7 Ὁ νικῶν 1 κληρονο-
 μῆσει 5 πάντα, καὶ 3 ἔσο-
 μαί αὐτῷ Θεὸσ, κ' αὐτὸσ
 3 ἔσται μοι 6 ὁ 1 υἱὸσ.

8 * 4 Δειλοῖσ δὲ καὶ
 †† ἀπίστοισ κ' 6 βδελυγ-
 μένοισ κ' φονεῦσι κ' πόρ-
 νοισ κ' 11 φαρμακεῦσι καὶ
 εἰδωλολάτραισ, κ' πᾶσι
 τοῖσ ψευδέσι, τὸ μέρος
 αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ
 καιομένῃ πυρὶ κ' θείῳ, ὁ
 3 εἶμι 111 δεῦτεροσ θάνατοσ.

9 Καὶ 9 ἦλθε 6 πρὸσ με 1
 εἰσ * 1 τῶν ἐπτά ἀγγέλων
 τῶν ἔχοντων τὰσ ἐπτά
 φιάλασ τὰσ γεμούσασ
 4 τῶν 1 ἐπτά πληγῶν τῶν
 ἐσχιτῶν καὶ 10 ἐλάλησε
 μετ' ἐμῶ, λέγων· Δεῦρο,
 12 δεῖξω σοι * 11 τὴν νύμ-
 φην τῷ ἀρρίῳ ἢ τῇ γυναικῇ.

10 Καὶ 14 ἀπήνεγκέ με
 ἐν πνεύματι ἐπ' ὄροσ
 μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ
 12 ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν
 6 τὴν μεγάλην, 1 τὴν ἁγί-
 αν ἱερουσαλήμ, κατα-
 βαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

11 Ἐχουσαν τὴν δόξαν
 τῷ Θεῷ· 6 καὶ 1 ὁ 16 φωστῆρ
 αὐτῆσ ὁμοιοσ λίθω τιμι-
 ωτάτῳ, ὡσ λίθω ἰάσπιδι
 κρυσταλλίζοντι.

12 * Ἐχουσαν τε τείχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσαν πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλου δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἑπιγεγραμμένα, ἃ ἔστι ὅτων δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

13 Ἄπ' ἀνατολῆς, πυλῶνες τρεῖς ἄπὸ βορρᾶ, πυλῶνες ἑρεῖς ἄπὸ νότου, πυλῶνες τρεῖς ἄπὸ ὄσμων, πυλῶνες τρεῖς.

14 Καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ἔν αὐτοῖς ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἁγίου.

15 Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχε κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς, καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς.

16 Καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὡς πλάτος ἔστιν ὅσον καὶ τὸ πλάτος καὶ ἔμετρησε τὴν πόλιν τῷ καλίμῳ ἐπὶ ἑξήκοντα χιλιάδων τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἔστι.

17 Καὶ ἔμετρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν ἑσσαράκοντα ἑσσάρων πηχῶν, ἃ μῆτρον ἀνθρώπου, ὃ ἔστιν ἀγγέλου.

A. D. 96.

* ἔχουσα τείχος-α.

† ἔχουσα-α.

‡ ὄμωσον-Α.

§ ἐπιγράφω,

Mar. 15. 26.

Ac. 17. 23.

He. 8. 10.

2 εἰμί.

3 ὀνόματα-φ.

3 κοσμίω.

|| Ἄπὸ ἀνατολῶν-α.

** καρρηδῶν-ι.

†† καὶ ἀπὸ-ι.

ter.

†† σάροδιον-Α

§ δὲ αὐτῶν

δώδεκα-α.

4 ἔχω.

|| μῆτρον-μ.

5 μετρώ-ι.α.

*† διαγράφω-

*† ταδίου-α

*§ δώδεκα-φ.

*|| αὐτῆ γὰρ ἡ

δόξα-ι.

†† αἱ σταδίον-σ.

6 φωνίζω,

ch. 18. 1.

22. 5.

Lu. 11. 36.

Is. 60. 19.

7 Kr. 3. 18.

Ge. 6. 15.

Je. 52. 19.

8 Hab. 1. 6.

2 Mac. 12. 16.

9 ver. 18.

Job 28. 17.

10 ch. 1. 8.

4. 8.

11. 17.

15. 3.

16. 7, 14.

19. 6, 15.

2 Co. 6. 18.

2 Sa. 5. 10.

Job 5. 17.

18 Καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς, ἰασπις καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν, ὅμοια ὑάλῳ καθαρῷ.

19 Καὶ οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμῷ κεκοσμημένοι ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος, ἰασπις ὁ δεύτερος, σάπφειρος ὁ τρίτος, χαλκηδῶν ὁ τέταρτος, σμάραγδος.

20 Ὁ πέμπτος, σαρδόνιξ ὁ ἕκτος, ἰσάροδιος ὁ ἕβδομος, χρυσόλιθος ὁ ὄγδοος, βήρυλλος ὁ ἕνατος, τοπάζιον ὁ δέκατος, χρυσόπρασος ὁ ἑνδέκατος, ὑάκινθος ὁ δωδέκατος, ἀμέθυστος.

21 Καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες, δώδεκα μαργαρίται, ἀνά εἰς ἕκαστον τῶν πυλῶνων ἦν ἕξ ἐνὸς μαργαρίτου καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως, χρυσίον καθαρὸν, ὡς ὕαλος ἡ διαφανής.

22 Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ναὸς αὐτῆς ἔστι, καὶ τὸ ἅγιον.

23 Καὶ ἡ πόλις οὐ χρειαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν ἐν αὐτῇ ἡ γὰρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἅγιον.

24 Καὶ ὁ κύριος ἔειπεν αὐτοῖς· ἴδου ἐγὼ ἀποστέλλω ἐν ὑμῶν ἀποστόλους ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου, καὶ ἐξουσίαν ἔχει ἡμεῖς ὑμῶν ὡς ὅτι τὸ πνεῦμα κυρίου ἐστὶν ἐν ὑμῖν.

25 Καὶ οἱ κύριοι ἀπέστειλαν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν ἐξουσίαν ὡς ἔστιν ἐν τῷ πνεύματι.

26 Καὶ ἔδωκεν τὸν δόξαν καὶ τὸν τιμὴν τῶν ἐθνῶν ἐκ αὐτοῦ.

27 Καὶ ὁ κύριος εἶπεν ἅπασιν· ἐξέλθωτε ἐκ τῆς πόλεως καὶ πόλεως, καὶ πόλεως βλάστησατε, καὶ φείσθητε εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου.

ΚΑΙ ἔδωκεν μοι καθαρὸν ποταμὸν ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν ὡς κρυστάλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ ἀρνίου.

2 Ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς, καὶ τοῦ ποταμοῦ, ἔντευθεν ἑστῆσαν καὶ ἐντευθεν, ἕξ ὧν ζωῆς, ποιῶν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα ἓνα· ἕκαστον ἀποδίδουν τὸν καρπὸν αὐτοῦ· καὶ τὰ φύλλα τοῦ ἕξου ἑστῆσαν ῥαφείαν τῶν ἐθνῶν.

3 Καὶ πᾶν κατακλίθημα οὐκ ἔστι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

28 καὶ οἱ ἀγγελοὶ αὐτοῦ ἑστηκόσιν ἐν τῷ ποταμῷ· καὶ τὸ πνεῦμα κυρίου ἐστὶν ἐν τῷ ποταμῷ.

3 Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων καὶ ἰδὼν οὐκ ἔρχεται· ὁ ἀκούων καὶ οὐκ ἰδὼν, ὁ ἰδὼν καὶ οὐκ ἀκούων, ὁ ἀκούων καὶ ἰδὼν οὐκ ἔρχεται· ὁ ἀκούων καὶ ἰδὼν οὐκ ἔρχεται.

Ὁ κύριος εἶπέν μοι· Ὁρα οἱ λόγοι γεγραμμένοι καὶ κίριος ὁ Θεὸς τῶν ἀγγέλων προφητῶν· ἀπέστειλε τὸν ἀγγελὸν αὐτοῦ δεῖξαι τοὺς δούλους αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τῇ χειρὶ.

7 Ἰδοὺ, ἔρχομαι ταχὺ· μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τῆ βιβλίου τούτου.

8 Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ βλέπων ταῦτα καὶ ἀκούων· καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἐμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεακνούντος μοι ταῦτα.

9 Καὶ λέγει μοι· Ὁρα μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς βιβλίου τούτου· ὁ Θεὸς προσκύνῃται.

10 Καὶ λέγει μοι· Μὴ¹ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τῆ βιβλίου τούτου· ἵνα ὁ καιρὸς ἔγγυς² ἔστιν.

11 Ὁ ἀδικῶν, ἀδικησάτω ἔτι· καὶ ὁ ῥυπαρῶν, ρυπαρσάτω ἔτι· καὶ ὁ δίκαιος, *δικαιωθήτω ἔτι· καὶ ὁ ἅγιος, ἁγιασθήτω ἔτι.

12 ^δΚαὶ ἰδὼν, ἔρχομαι ταχύ· καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ, ^εἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ· ^ζἔσται. ἥ

13 Ἐγὼ ^δεἶμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, * ἄρχῃ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος.

14 Μακάριοι οἱ * ποιουντες τὰς ἐντολὰς αὐτῆ, ἵνα ^εἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν.

15 Ἐξω ^δδὲ οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς ὁ ὀφιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.

16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ^εἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ἡ ταῖς ἐκκλησίαις. Ἐγὼ εἶμι ἡ ρίζα καὶ

A. D. 16.

1 σφραγίζω.
* ὁ πρῶτος-α
† ὁ καιρὸς-α.
al. ὁ καιρὸς γὰρ-ι.

1 ἔρχομαι-α, bis
2 ἔρχομαι.

3 εἶμι.

δ ῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω-α.

|| ἐρχόσθω, -α
** δικαιωσθήτω ποιησάτω ἔτι'-α.

†† λαβίτω ὕδωρ-α.

|| Μαρτυρῶ ἐγὼ παρτί τῷ-α.

δ ἀποδοῦμαι.
εε al. ἔστιν.

|| ἐπιθῶ ἐπ' αὐτὰ, -α.

θ ἐπιθήσωμαι.
7 γράψω.

*† ὁ πρῶτος ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ τέλος-α.

*† τῷ-α, bis.
*ε κλύουσιν τὰς ἐντολὰς αὐτῶν, -ι.

*|| ἀφείλω-α.
†† τῷ βιβλίῳ-α

δ εἰσέρχομαι τῆ ἀφαιρέσει-α.

†|| τὸ ξύλον-α.
†ε ταχύ. Ἄμην, ἔρχομαι

δ πέμψω.

|| al. τῷ κυρίῳ ἡμῶν' I. X. -ε

|| al. ἐν.
|| * Vide Ap.

τὸ γένος^δ τοῦ¹ Δαβὶδ, ὁ ἀστήρ ὁ λαμπρὸς^ε καὶ ὀρθνός.

17 Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νόμφη λέγουσιν· † Ἐλθέ· καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω· † Ἐλθέ· καὶ ὁ διψῶν † ἔλθέτω, ^δ καὶ ὁ θέλων † λαμβανέτω τὸ ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.

18 †† Συμμεαρτυρῆμαι γὰρ παντὶ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ἔάν τις || ^ε ἐπιθῶ πρὸς ταῦτα, ^ε ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν^ε τῷ βιβλίῳ τούτῳ·

19 Καὶ ἔάν τις * || ἀφαιρῆ ἀπὸ τῶν λόγων † τῷ βιβλίῳ τῆς προφητείας ταύτης, ^ε ἀφαιρήσει ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, ^δ καὶ τῶν ^ε γεγραμμένων ἐν^ε τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· καὶ ἔρχομαι ἔξ ταχύ· ἀμην. Ναὶ ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ.

21 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ^δ ἡμῶν· †† Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων^ε ἡμῶν. Ἀμήν.

Τὸ
τῆς ΚΑΙΝῆς ΔΙΑΘῆΚΗΣ
ΤΈΛΟΣ.

Δόξα μόνο τῷ Θεῷ.

APPENDIX.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ.

- c. 6. 5. φιλοῖσι στήναι ἐν ταῖς συναγωγαῖς κ' ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλουτέων, ὅπως-π.
- 13. αἰὶ ὅτι σου ἐστὶν ἡ βασιλεία εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. αἰὶ ὅτι σου ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.
8. 13. Καὶ ὑποστρέψας ὁ ἑκατόνταρχος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, εὗρε τὸν παῖδα ὑγιαίνοντα.-f.
15. 31. τὸν ὄχλον θαυμάσαι βλέποντα.-π. αἰ. τοὺς ὄχλους θαυμάσαι τυφλοὺς βλέποντας.
- — κωφοὺς ἀκούοντας, ἀλάλους λαλοῦντας.-π.
16. 11. εἶπον ὑμῖν· Προσέχετε.-π. αἰὶ εἶπον ὑμῖν; Προσέχετε δὲ s. εἶπον ὑμῖν προσέχειν· Προσέχετε δὲ
20. 28. Ὑμεῖς δὲ ζητεῖτε ἐκ μικροῦ αὐξῆσαι, καὶ ἐκ μείζονος ἔλαττον εἶναι. Εἰσερχόμενοι δὲ, καὶ παρακληθέντες δειπνῆσαι, μὴ ἀνακλίνεσθαι εἰς τοὺς

- ἔξέχοντας τόπους, μήποτε ἐνδοξότερός σου ἐπέλθῃ, καὶ προσελθὼν ὁ δειπνοκλήτωρ εἶπῃ σοι· Ἐπι κάτω χώρει· κ' κατασχυνθήσῃ. Ἐὰν δὲ ἀναπέσης εἰς τὸν ἥττονα τόπον, καὶ ἐπέλθῃ σου ἥττων, ἔρει σοι ὁ δειπνοκλήτωρ· Συναγε ἔτι ἄνω· κ' ἔσται σοι τοῦτο χρήσιμον.-f
22. 13. Δῆσαντες αὐτῆ πόδας καὶ χεῖρας, ἐκβάλετε εἰς.-h. αἰὶ Ἄρατε αὐτὸν ποδῶν καὶ χειρῶν, καὶ βάλετε αὐτὸν εἰς.
25. 29. *Hiς, vel w. 30 post ὑδόντων· Ταῦτα λέγων ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὅτα ἀκούειν, ἀκουέτω.-f.*
26. 60. Καὶ οὐχ εὗρον, πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων. Ὑστερον.-α.
27. 28. ἐνδύσαντες αὐτὸν, s. ἐνδύσαντες αὐτὸν ἱμάτιον πορφυροῦν.-π.

ΜΑΡΚΟΣ.

2. 21. αἶρει ἀπ' αὐτῆ τὸ πλήρωμα (s. τὸ πλήρωμα ἀπ' αὐτοῦ) τὸ κακὸν τοῦ παλαιοῦ· αἰὶ, αἶρει τὸ πλήρωμα τὸ

APPENDIX.

- καινον̄ απο̄ τοῡ πα-
λαιοῡ-ν.
3. 10. ἄψονται. Καὶ ὅσοι εἶ-
χον μάστιγας κ̄ τὰ-ν.
- 11. ἐθεώρου, προσέπιπ-
τον αὐτῷ καὶ ἔκρα-
ζον, λέγοντες-ν.
6. 33. αἰὶ ἐκεῖ, καὶ προῆλθον
s. προσῆλθον αὐτούς.
αἰὶ ἐκεῖ, καὶ συνῆλ-
θον πρὸς αὐτόν.
- 43. κλασμάτων δώδεκα κο-
φίνων πληρώματα, s.
κλάσματα δώδεκα κο-
φίνες πληρώματα-ν.
7. 30. τὸ παιδίον βεβλημέ-
νον ἐπὶ (ὑπὸ) τὴν κλί-
νην, καὶ τὸ δαιμόνιον
ἔξεληλυθός-ν.
8. 2. ἡμέραι τρεῖς, προσμέ-
νουσι μοι, καὶ οὐκ-α.
αἰὶ ἡμέραι τρεῖς εἰ-
σιν, ἀπὸ πότε ἰδέ
εἰσι, καὶ οὐκ.
11. 1. Ἰερουσαλήμ κ̄ εἰς Βη-
θανίαν, προσ-ι. αἰὶ
Ἰερουσαλήμ, εἰς Βηθ-
φαγή καὶ Βηθανίαν
πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἔ-
λαιῶν ἀποστέλλει.
- 13. οὐπω γάρ ἦν αἰῶν ἦν
γάρ conj. οὐ γάρ ἦν.
- 32. Ἄλλ' εἰπώμεν' Ἐξ ἀν-
θρώπων, ἐφοβήντο-κ.
αἰὶ Ἄλλ' εἰπώ-
μεν' Ἐξ ἀνθρώπων
φοβοῦμεθα.
12. 21. καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως·
καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆ-
καν-ν. αἰὶ καὶ ὡσαύ-
τως ἔλαβον αὐτὴν οἱ
- ἑπτὰ, καὶ οὐκ ἀφῆ-
καν, conject. κ̄ ὡσαύ-
τως καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ
ἀφῆκαν.
- 22 Ἐσχατον πάντων καὶ
ἡ γυνὴ ἀπέθανεν-ι. αἰὶ
Καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.
13. 25. οἱ ἰστέρες ἔσονται ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ἐκπίπ-
ταρες s. πίπτοντες-ν.
16. 9. Ἀναστὰς ἡμετερὰ β-
ημετ̄ ἰδρι-ς. αἰὶ: Πάν-
τα δὲ τὰ παρηγγελ-
μένα τοῖς περὶ τὸν
Πέτρον συντόμως ἐξ-
ηγγειλαν. Μετὰ δὲ
ταῦτα, καὶ αὐτὸς ὁ
Ἰησοῦς ἀπὸ ἀνατο-
λῆς καὶ ἄχρι δύσεως
ἐξαπέστειλε δι' αὐ-
τῶν τὸ ἱερόν καὶ ἀφ-
θαρτον κηρυγμα τῆς
αιωνίου σωτηρίας.

ΛΟΥΚΑΣ

1. 29. Ἡ δὲ διαταράχθη,
καὶ-κ. αἰὶ Ἡ δὲ ἰδοῦ-
σα διαταράχθη, καὶ-ι.
Ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ
διαταράχθη, καὶ-α.
- 50. εἰς γενεάν κ̄ γενεάν-κ.
αἰὶ εἰς γενεάς καὶ γε-
νεάς.
- 55. ἡμῶν τῷ Ἀβραάμ καὶ
τῷ σπέρματι αὐτοῦ,
ἕως-ν.
2. 14. Θέψ' καὶ ἐπὶ γῆς εἰ-
ρήνη, ἐν s. Θέψ' κ̄ ἐπὶ
γῆς' εἰρήνη ἐν-ν.
- 43. ἔγνωσαν οἱ γονεῖς αὐ-

- τοῦ. Κοη. οὐκ ἔγνωσαν. Νομίσαντες.
3. 23. ἀρχόμενος ὡσεὶ ἑτῶν τριάκοντα ὧν υἱός, ὡς ἐνομιζέτο, Ἰωσήφ. ἢ ἀρχόμενος εἶναι ὡς ἑτῶν τριάκοντα, ὡς ἐνομιζέτο υἱός Ἰωσήφ, ἢ ὡς ἑτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὡς ἐνομιζέτο εἶναι υἱός Ἰωσήφ, ἢ ὡσεὶ ἑτῶν τριάκοντα, καὶ ἐνομιζέτο υἱός Ἰωσήφ-η.
- — ἀρχόμενος ὧν, ὡς ἐνομιζέτο υἱός Ἰωσήφ, τοῦ ἢ ἀρχόμενος ὧν ὡς ἐνομιζέτο υἱός Ἰωσήφ, τῆ ἢ ἀρχόμενος ὧν, ὡς ἐνομιζέτο υἱός Ἰωσήφ, τοῦ-η.
6. 5. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεασάμενος τινα ἐργαζόμενον τῷ σαββάτῳ, εἶπεν αὐτῷ Ἄνθρωπε, εἰ μὲν οἶδας τί ποιεῖς, μακάριος εἶ· εἰ δὲ μὴ οἶδας, ἐπικατάρατος καὶ παραβάτης εἶ τῷ νόμῳ-ς.
7. 40. Ὁ δὲ φησὶ Διδάσκαλε; Εἶπε Δύο· αἰῖ· Ὁ δὲ Διδάσκαλε εἶπέ. Φησὶ Δύο· αἰῖ· Ὁ δὲ φησὶ Διδάσκαλε εἶπέ. Ὁ δὲ εἶπε Δύο-η.
9. 10. εἰς τόπον ἔρημον Βηθσαϊδά-η. αἰῖ εἰς πόλιν κάλυμμένην Βηθσαϊδά-ι. αἰῖ εἰς κώ-
- μην λεγομένην Βηθσαϊδά. αἰῖ εἰς τόπον ἔρημον.
11. 53. ἀποσομίζειν αὐτόν. αἰῖ συμβάλλειν αὐτῷ-η.
- — περὶ πλείονων ἐνδρεύοντες αὐτόν θηρεῦσαι τι-η.
- 54. ἀφορμὴν τινα λαβεῖν αὐτοῦ, ἵνα φοβῆται ζητούντες· θηρεῦσαι τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ-ε.
- — αἰῖ ἵνα εὐρωσι κατηγορησαί αὐτοῦ.
12. 1. Πολλῶν δὲ ὄχλων συμπεριεχόντων κύκλῳ. αἰῖ Περιεστηκότων δὲ τῶν μυριάδων τῷ ὄχλου-η.
17. 36. Δύο ἔσονται ἐν τῷ ἄρῳ· ὁ εἰς παραληθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται-β.
- 20.30,31 Καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα, -ι. αἰῖ Καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν τέκνον.
23. 54. Καὶ θέντος αὐτοῦ, ἐπέθηκε τῷ μνημείῳ λίθον, ὃν μόγις εἰκοσι ἑκάστιον. Ἦν δὲ ἡ ἡμέρα πρὸ σαββάτου. Κατηκολούθησαν δὲ-ς.
24. 10. Ἰακώβου· καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς ἔλε-

APPENDIX.

- γον πρὸς τοὺς ἀποστολοὺς ταῦτά-π.
- 24 43. Καὶ (λαβὼν) τὰ ἐπιλοιπα (περισσεύματα) ἔδωκεν αὐτοῖς-*f*.
- ΙΩΑΝΝΗΣ.
1. 1. *Cosj*. ἦν καὶ ὁ λόγος. Οὗτος ἦν. αἰῖ ἦν. Ὁ λόγος οὗτος ἦν ἐν.
- 9. κόσμον, ἐν τῷ κόσμῳ ἦν καὶ-π.
- 13. ὅς ἐκ... ἐγενήθη-π.
- 14. πλήρη-π.
- 26,27 οἴδατε, Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὐ ἐγὼ ἐκ.
3. 6. ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματός ἐστι-*f*. αἰῖ ὅτι Θεὸς πνεῦμά ἐστι. αἰῖ ὅτι Θεὸς πνεῦμά ἐστι, κ' ἐκ Θεοῦ ἐγενήθη-*f*.
5. 2. Ἱεροσολύμοις κολυμβήθρα, αἰῖ Ἱεροσολύμοις προβυτική κολυμβήθρα, αἰῖ Ἱεροσ., ἐπὶ τῇ προβυτικῇ κολυμβήθρῳ, αἰῖ Ἱεροσ. ἐν τῇ προβυκολ.
- 3. αἰῖ ἐκδεχ. αἰῖ κινήσιν.-ε. αἰῖ Ἄγγελος αἰῖ νοσήματι-ε. αἰῖ Ἄγγελος αἰῖ ὕδωρ.-ε. αἰῖ ὁ οὖν πρῶτος αἰῖ νοσήματι-ε. αἰῖ μετὰ αἰῖ ὕδατος.-ε. αἰῖ ὡς δήποτε αἰῖ νοσήματι-ε.
7. 37,38 πινέτω ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή. Ποταμοὶ αἰῖ πινέτω ὁ πιστ. εἰς ἐμέ. Καθὼς ε. ἡ γραφή Ποταμοί-π.
8. 4. πειράζοντες-*f*. αἰῖ ἐκπειράζοντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς, ἵνα ἔχῃσι κατηγορίαν αὐτοῦ-*f*.
- — ταύτην εὑρομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένην-π.
- 5. Μωσῆς δὲ ἐν τῷ νόμῳ ἐκέλευσε-π.
- — λιθάζειν ε. λιθάζεσθαι-π.
- — σὺ δὲ νῦν τί λέγεις περὶ αὐτῆς-π.
- 6. εἶπον ἐκπειράζοντες-π.
- — κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ-π.
- — κατέγραφεν ε. καταγέγραφεν-π.
- — προσκοιούμενος.-*f*. ε. μὴ προσκοιούμενος.-*f*.
- 7. ἐπερωτῶντες, ἀναβλέψας (ε. ἀνέκνυε καὶ) λέγει αὐτοῖς-π.
- — πρῶτον λίθον ἐπ' αὐτὴν βαλλέτω-π.
- 8. κατακίψας, τῷ δακτύλῳ κατέγραφεν-π.
- — ἐνὸς ἐκάστον αὐτῶν τὰς ἀμυρτίας.-*f*.
- 9. αἰῖ Ἐκαστος δὲ τῶν Ἰουδαίων.
- — εἰς καθ' εἰς (ε. εἰς ἕκαστος αὐτῶν) ἀνεχώρησαν-π.
- — αἰῖ ὥστε πάντας ἐξελεθῆν
- — αἰῖ μόνος-ε. αἰῖ ὁ Ἰησοῦς-ε.
- 10. Ἀναβλέψας οὖν ὁ Ἰη-

8. 10. αὐτὴ εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶ-
πεν-ν. αὐτὴ πλὴν τῆς
γυναικὸς-ε.
— — αὐτὴ ἐκεῖνοι αὐτὸν σου;-ε.
αὐτὴ ἐκεῖνοι-ε.
— 11. Κακεῖνη εἶπεν αὐτῷ-ν.
— — Ὁ δὲ εἶπεν Ὁὐ δὲ-ν
— 25. Τὴν ἀρχὴν, ὅτι καὶ λα-
λῶ ὑμῖν, πολλὰ ἔχω
... κρινεῖν. Ἄλλ-ν.
αὐτὴ τὴν ἀρχὴν ὅτι κ
λαλῶ ὑμῖν;
— 58. αὐτὴ καὶ διελθὼν διὰ
μέσων αὐτῶν, ἐπορεύε-
το, καὶ παρήγγειλε ἕως.
12. 7. ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ
ἐνταφ. μου τηρήσῃ
αὐτό-ν.
13. 2. ἵνα παραδῶ αὐτὸν Ἰού-
δας Σίμωνος Ἰσκαρι-
ώτης-λ.
— 10. αὐτὴ εἰ μὴ τοὺς πόδας
αὐτὴ τὴν κεφαλὴν νί-
ψασθαι, εἰ μὴ τοὺς
πόδας μόνον ἔτι γὰρ
καθαρός.
— 24. καὶ λέγει αὐτῷ Ἐἶπέ,
τίς ἐστὶ περὶ οὗ-ν.
17. 6. ἀνθρώποις οὐκ δέδω-
κας μοι ἐκ τοῦ κόσ-
μου, σοὶ ἦσαν, αὐτὴ
ἀνθρώποις οὐκ δέδω-
κας μοι, ἐκ τοῦ κόσ-
μου ἦσαν-ν.
18. 13. Ἀπέστειλεν οὖν αὐ-
τὸν ὁ ἄγγελος δεδεμέ-
νον πρὸς Καϊάφαν Ἴον
ἀρχιερέα-φ.
19. 28. τετέλεσται ἵνα-α. αὐτὴ
τετελείωται, ἵνα αὐτὴ

- τετέλεσται τὰ περὶ
αὐτοῦ, ἵνα.
19. 29. conj. ὑσσωπον περιθέν-
τες. αὐτὴ conj. ὑσσωπῶ,
ε. ὑσσωδιῶ περιθ. αὐτὴ
conj. ὑσσωπῶ, ε. ξυστῶ
προπεριθ.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

1. 2. ἀποστόλοις, διὰ πνεύ-
ματος ἁγίου οὐκ ἐξε-
λέξατο, -α.
— 4. ἠκούσατε, φησὶν, διὰ
τοῦ στόματός μου-ν.
— 5. ἡμέρας, ἕως τῆς πεν-
τηκοστῆς. Οἱ-ν.
2. 36. ὅτι καὶ κύριον αὐτὸν
καὶ Χριστὸν ὁ Θεός-α.
4. 25 Ὁ διὰ πνεύματος ἁγίου,
διὰ στόματος τῆ παι-
ρὸς ἡμῶν Δαυὶδ, παι-
δός σου, αὐτὴ Ὁ τοῦ
πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύ-
ματος ἁγίου στόματος
Δαυὶδ, παιδός σου-ν.
5. 15. καὶ ῥυσθῶσιν ἀπὸ πά-
σης ἀσθενείας, ἧς εἶ-
χον-φ. αὐτὴ ἀπηλλάξ-
σοντο γὰρ ἀπὸ πάσης
ἀσθενείας, ὡς εἶχον
ἕκαστος αὐτῶν-φ.
— 36. προσεκλήθη-λ. αὐτὸν προσ-
εκλήθη, αὐτὸν προσεβλήθη.
— 38. μὴ μίαναντες (ε. μο-
λύνοντες) τὰς χεῖρας
ὑμῶν-φ.
8. 37. αὐτὴ εἶπε δὲ αὐτῷ Ἐὰν
πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς
καρδίας σου, σωθήσῃ.
Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε
Πιστεύω εἰς τὸν Χρισ-

APPENDIX.

10. 6. τὸν τὸν υἱὸν τῷ Θεοῦ.
αἰῖ ὅτ λαλήσει ῥήματα
πρὸς σε, ἐν οἷς σωθή-
θῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶ-
κός σου.
- 25. Προσεγγίζοντες δὲ τῷ
Πέτρῳ εἰς τὴν Καισάρειαν,
προδραμῶν εἰς
τῶν δούλων διεσάφη-
σεν, παραγεγονέναι
αὐτόν. Ὁ δὲ Κορνή-
λιος ἐκπηδήσας καὶ
συνανήσας αὐτῷ, πε-
σῶν πρὸς τοὺς πόδας
προσεκύνησεν αὐ-
τόν.·π.
11. 2. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος διὰ
ἱκανοῦ χρόνου ἠθέλη-
σε πορευθῆναι εἰς Ἱε-
ροσόλυμα καὶ προσ-
φωνήσας τοὺς ἀδελ-
φούς, καὶ ἐπιτηρίξας
αὐτοῖς, πολὺν λόγον
ποιούμενος, διὰ τῶν
χωρῶν διδάσκων αὐ-
τούς· ὅτ καὶ κατήντη-
σεν αὐτοῖς, καὶ ἀπήγ-
γειλεν αὐτοῖς τὴν χά-
ριν τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ
περιτομῆτ ἀδελφοὶ
διεκρίνοντο πρὸς αὐ-
τὸν λέγοντες··π.
- 28. Ἦν δὲ πολλὴ ἡγαλ-
λίαςας. Συνεστραμ-
μένων δὲ ἡμῶν, ἔφη
εἰς ἔξ·π.
12. 25. εἰς Ἱερουσαλήμ·π. αἰῖ
ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. αἰῖ
ἔξ Ἱερουσαλήμ εἰς
Ἀντιόχειαν.
13. 6. Βαρισηῶν, σ. Βαρισηοῦ,
σ. Βαρισηῶν, σ. Βαρ-
σηῶμα, αἰῖ ὃ μεθερ-
μηνεύεται Ἐλύμας σ.
ἔτοιμος·f.
13. 19. αὐτῶν, ὡς ἔτεσι τετρα-
κοσίοις καὶ πενήκον-
τα. Καὶ μετὰ ταῦτα
ἔδωκε·ι. αἰῖ αὐτῶν καὶ
ἕως ἔτεσι τετρακ. καὶ
πεντηκ. ἔδωκε.
- 23. σωτηρίαν, προκηρη-
ξαντος. αἰῖ σωτηρίαν
Ἰησοῦν, προκηρίξ·π.
- 41. ὅτι ὁ Θεὸς σταυρῆται
καὶ ἀποθνήσκει·f.
- 44. Ἐγένετο δὲ καθ' ὅλην
τὴν πόλεως (σ. κατὰ
πᾶσαν πόλιν) διελ-
θεῖν (σ. φημισθῆναι)
τὸν λόγον (σ. λ. τοῦ
Θεοῦ)·f.
14. 10. Σοὶ λέγω ἐν τῷ ὀνό-
ματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ·f.
- — ἦλατο,·π. αἰῖ ἦλλατο,
αἰῖ παραχρῆμα ἐξήλ-
λατο, αἰῖ εὐθέως πα-
ραχρῆμα ἀνήλατο.
- 19. καὶ διαλεγόμενων αὐ-
τῶν παρρησία, ἔπει-
σαν τοὺς ὄχλους ἀπο-
στῆναι αὐτῶν, λέγον-
τες· ὅτι οὐδὲν ὑληθῆς
λέγουσιν, ἀλλὰ πάν-
τα ψεύδονται·f.
15. 2. ἔλεγεν γὰρ ὁ Παῦλος,
μένειν οὕτως καθὼς
ἐπίστευσαν, διίσχυ-
ριζόμενος. Οἱ δὲ ἔλη-
λυθότες ἀπὸ Ἱερου-

σαλήμ παρήγγειλαν αὐτοῖς, τῷ Παύλῳ καὶ τὰ Βαρνάβη καὶ τισὶν ἄλλοις, ἀναβαίνειν πρὸς τοὺς ἀποστ. καὶ πρεσβυτ. εἰς Ἱερουσ. ὅπως κριθῶσιν ἐπ' αὐτοὺς περι.π.

15. 12. Συγκατατεθεμένων δὲ τῶν πρεσβυτέρων τοῖς ὑπὸ τοῦ Πέτρου εἰρημένοις, ἐσίγησεν ἄπαν.π.

— 17, 18. ταῦτα Γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος. Διό. α. αἰ. λαῦτα. Γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος ἐστὶ τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διό. αἰῖ ταῦτα. Γνωστὸν ἀπ' αἰ. τῷ κυρίῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ. Διό. αἰῖ ταῦτα πάντα, ἃ ἐστὶ γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος αὐτῷ. Διό.

— 20. καὶ ὅσα μὴ θέλωσιν ἑαυτοῖς γίνεσθαι, ἐτέροις μὴ ποιεῖν.φ.

16. 10. Διεγερθεὶς οὖν διηγήσατο τὸ ὄραμα ἡμῖν, καὶ ἐνόησαμεν, ὅτι προσκέκληται.π.

— 35. συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ ἀναμνησθέντες τὸν σεισμὸν τὸν γεγονότα, ἐφοβήθησαν καὶ ἀπέτειλαν τοὺς.π.

— 38. τὰ ῥηθέντα πρὸς τοὺς στρατηγοὺς. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὅτι Ῥω-

μαῖοι εἰσιν, ἐφοβήθησαν· καὶ παραγενομένοι μετὰ φίλων πολλῶν εἰς τὴν φυλακὴν, παρεκάλεσαν αὐτοὺς ἐξελεθεῖν, εἰπόντες· Ἠγνοήσαμεν τὰ καθ' ὑμᾶς, ὅτι ἔστε ἄνδρες δίκαιοι. Καὶ ἐξαγαγόντες παρεκάλεσαν αὐτοὺς λέγοντες· ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξέλθατε, μήποτε πάλιν συντραφῶσιν ἡμῖν ἐπικράζοντες καθ' ὑμῶν. Ἐξελθόντες δέ.π.

17. 5. Προσληβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τῶν.α. αἰῖ τραπ. ἀπειθοῦντες. αἰῖ habent ἀπειθήσαντες ε. συστρέψαντες

— 15. παρῆλθε δὲ τὴν Θεσσαλίαν· ἐκωλύθη γὰρ εἰς αὐτὸς κηρύξαι τὸν λόγον.φ.

— 31. Ἰησοῦ φ ἔωρισε πίστιν παρασχεῖν ε. παρέσχειν.π.

18. 21. ἀποταξάμενος καὶ εἰπὼν· Πάλιν ἀνακίμψω πρὸς ὑμᾶς, τῷ Θεῷ θέλοντος· ἀνήχθη.ι.

— 27 Ἐν δὲ τῇ Ἐφέσῳ ἐπιδημοῦντές τινες Κορίνθιοι καὶ ἀκούσαντες αὐτῷ, παρεκάλεθ' διελθεῖν σὺν αὐτοῖς εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν. Συγκατανεύσαντος δὲ αὐτοῦ, οἱ Ἐφέσιοι ἔγραψαν τοῖς ἐν Κορίνθῳ

APPENDIX.

- μαθηταῖς, ὅπως ἀποδέξωνται τὸν ἄνδρα ὃς ἐκιδημήσας εἰς τὴν Ἀχαίαν, πολὺ συνέβαλλετο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Εὐτόμως·π.
19. 1. Θέλοντος δὲ τῷ Παύλῳ κατὰ τὴν ἰδίαν βουλὴν πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, ὑποστρέφειν εἰς τὴν Ἀσίαν. Διελθὼν δὲ τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἔρχεται εἰς Ἐφεσον·π.
- 27. λογισθήσεται, μέλλει ἴε καὶ κυβαιρεῖσθαι·π. αἰῖ λογισθῆναι μέλλει, καθωρ. τε.
20. 24. οὐδένα λόγον ποιῶμαι τῆς ψυχῆς μου, ὥς·π. αἰῖ οὐδένος λόγῳ ποιῶμαι τὴν ψυχὴν τιμῆν ἑμαυτῷ, ὥς.
- 28. κυρίου·Ι. αἰῖ κυρίου καὶ Θεοῦ, ἰ. Θεοῦ καὶ κυρίου, ἰ. κυρίου Θεοῦ, αἰῖ Χριστοῦ, ἰ. σωτήρος.
21. 6. ἠσπασάμεθα (ἰ. ἀπῆσπασάμεθα ἰ. ἀπῆσπασάμεθα) ἀλλήλων καὶ ἀνέβημεν·π. Κοη. ἀπεσπασάμεθα ἀλλήλων καὶ ἐπέβημεν.
- 16. ἡμᾶς πρὸς οὓς ξενισθῶμεν· καὶ παραγεγόμενοι εἴ τινα κώμην, ἐγεγόμεθα παρὰ Νάσωνι·π.
20. 22. Πάντως ἀκούονται ὅτι ἐλήλυθας·Ι.
20. 25. οὐδὲν ἔχουσι λέγειν πρὸς σε, ἡμεῖς γὰρ ἔπεστ·π.
23. 9. τινες τῶν γραμματέων τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων,·Ι. αἰῖ τινες τῶν Φαρισαίων, αἰῖ γραμματεῖς του μ. τ. Φαρισαίων.
- 30. ἐκβουλής, ἐξαυτῆς ἐπεψα αἰῖ ἐπιβ. ἐσεσθαι, ἐξαυτῆς ἐπεψα αἰῖ εἰς τὸν ἄνδρα ἔσεσθαι (ἰ. μέλλειν ἔσεσθαι) ἐξ αὐτῶν ἐπεψα·π.
24. 7. Βία πολλῇ ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀφείλοκ· πρὸς σε ἀπέστειλε·π.
26. 14. φωνὴν λαλοῦσαν πρὸς με τῇ Ἑβραϊδι·Ι. αἰῖ φωνὴν λέγουσαν πρὸς με τῇ Ἑβρ.
- 26. οὐ κείθομαι· οὐδὲ γὰρ, αἰῖ κείθομαι οὐδὲν· οὐ γὰρ·π.

ΠΡΟΣ ῬΩΜΑΙΟΥΣ.

1. 29. αἰῖ πορνεία, πλ. αἰῖ τραπε. αἰῖ ἀκαθαρσία, πορνεία, πονηρία, πλ.
3. 2. Πρῶτοι μὲν γὰρ ἐπισείθησαν·π. αἰῖ Πρῶτον γὰρ ἐπιστ. αἰῖ Πρῶτον μὲν, ὅτι ἐπιστ·Ι.
- 9. Τί οὖν προεχόμεθα ; Οὐ παν. προηγ. αἰῖ Τί οὖν προκαλέχομεν περὶ σόν ; ἡτσιασάμεθα·π.

APPENDIX.

4. 1. εὐρηκέναι Ἀβραάμ τὸν πατέρα (προπάτορα-ἡ.) ἡμῶν κατὰ-ἡ.
5. 6. ἰσθενῶν ἔτι κατὰ καιρὸν ὑπερ-π. αἰῖ ἰσθενῶν (ἔτι) κατὰ καιρὸν, ὑπερ.
6. 12. ὑπακούειν αὐτῇ μηδὲ αἰῖ ὑπακύνειν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ μηδὲ αἰῖ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῆ (s. αὐτῆς) μηδὲ-π.
8. 23. ἡμεῖς αὐτοὶ τὴν ἄπ. τῆ πν. ἔχοντες, αὐτοὶ (s. καὶ αὐτοὶ, s. ἡμεῖς αὐτοὶ)-π. αἰῖ ἡμεῖς, οἱ τὴν ἄπ. τοῦ πν. ἔχοντες, αὐτοὶ αἰῖ ἡμεῖς (s. ἡμεῖς αὐτοὶ) τὴν ἄπ. τ. πν. ἔχοντες, ἡμεῖς αὐτοὶ αἰῖ αὐτοὶ τὴν ἄπ. τ. πν. ἔχοντες, καὶ αὐτοὶ (s. καὶ ἡμεῖς) αἰῖ αὐτοὶ τὴν ἄπ. τ. πν. ἔχοντες ἡμεῖς, καὶ αὐτοὶ αἰῖ αὐτοὶ, τὴν ἄπ. τ. πν. ἔχοντες.
9. 5. κατὰ σάρκα. Ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς ε. τ. αἰ.-π. αἰ. κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς ε. τ. αἰ. αἰῖ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς ε. τ. αἰ. αἰ. κατὰ σάρκα. Ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς ε. τ. αἰ.
10. 5. ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου ὁ ποιή-

- σας ἄνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτῇ.
11. 6. αἰῖ εἰ δὲ ἐξ... χάρις-ε. αἰῖ ἐπεὶ τ. ε. οὐ. ε. ἔργων. αἰῖ εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι χίρις ἐπεὶ τ. ε. οὐ. ἐστὶ χάρις.
16. 21. καὶ αἱ ἐκκλησῖαι πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ.-f.
- 27. Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης, τῆς διακόνου τῆς ἐν Κεγχρέαις ἐκκλησίας.-f.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α.

1. 4. ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλ' -α. αἰῖ ἐν πειθοῖ σοφίας, ἀλλ' -ἡ. αἰῖ σοφ. ἐν πειθοῖ καὶ s. ἐν πειστοῖς s. ἐν πειθανοῖς (ἄνθρωπίνης) σοφίας λόγοις, ἀλλ'.
7. 29. συνεσταλμένος τὸ λοιπὸν ἐστὶν ἴνα-α. αἰῖ συνεσταλμένος ἐστὶ τὸ λοιπὸν, ἴνα (s. τὸ λοιπὸν ἐστὶν ἴνα)-π.
- 33, 34. τῇ γυναικί. Καὶ μεμέρισται καὶ ἡ γυνή. Ἡ ἄγαμος (s. Ἡ παρθένος s. Καὶ ἡ παρθένος ἢ ἄγαμος) μεριμνᾷ-ἡ αἰῖ τῇ γυναικί, καὶ μεμέρισται. Καὶ ἡ γυνή ἢ ἄγαμος μεριμνᾷ-ἰ.
8. 6. καὶ ἐν πνεῦμα ἄγιον, ἐν ᾧ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς ἐν αὐτῷ.-f.

9. 1. Οὐκ ἔστιν ἰσχυρότερος ἢ ἡμᾶς ἐλευθέρων·
- 10. *αυτ.* ἐν ἐλευθερίᾳ, ὁ ἀποκριθεὶς εἰς τὸ ἀλοῦσα, ἐν ἐλευθερίᾳ τῶν μετῆχων.
12. 12. ἐν πνεύματι ἐπινοούμεν ἢ αἰὶν τῶν αἰετῶν ἐν νόμῳ ἐπινοούμενος. αἰετῶν ἐν πνεύματι ἐπινοούμενος. αἰὶν ἐν νόμῳ ἔσμεν.
- 17. ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ α. ἢ μόνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ f.
13. 1. Πάντας ἐξουσίας ὑπερχήσας ὑποτάσσεται. α.
15. 51. Πάντες μὲν (σ. μὲν ἂν) κοιμηθησόμεθα· οὐ πάντες δὲ ἢ αἰὶν Πάντες (σ. Οἱ πάντες) μὲν κοιμ., πάντες (σ. οἱ πάντες) δὲ αἰ. Οἱ πάντες μ. ἢ κοιμ., ἢ πάντες δὲ αἰὶν Πάντες μὲν ἀνασησόμεθα, ἢ πάντες δὲ.
16. 24. In Millii editione, Πρὸς Κορινθίους πρώτη ἐπιγραφή ἀπὸ Φιλίππων διὰ Στεφάνου καὶ Φιρτουίνου, καὶ Ἀχαικοῦ, καὶ Τιμοθέου.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β.

1. 6. εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως, τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ ἡμῶν παθημάτων, ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν·

- τε ἢ ἄλλως ἡμῶν βέλους ὑπὲρ ἡμῶν λαοῦ ἐν ὑμῶν. ἐν ὑμῶν τ. αὐτοῦ παθημάτων καὶ ἡμῶν πάσχομεν· αἰετῶν ἢ ἄλλως ἡμῶν βέλους ὑπὲρ ἡμῶν· οἰτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τ. ἢ παρακλ. καὶ οἰτε μὲν αἰετῶν αἰ.
7. 15. παρακαλεσθε· ἐπιτε τῆ παρακλήσεως ἡμῶν παρακαλεσθε μᾶλλον ἐχαίρατε. α.
9. 10. σταθεροὶ εἰς ἄρτους εἰς βρώσιν, χαρηγῆται εἰ πληθύνει τὸς στόμα ἡμῶν, καὶ αἰετῶν τὰ γούματα. α.
11. 6. φατερίζοντες ε. φατερίζοντες ἑαυτοῖς αἰ. φατερίζοντες. α.
13. 13. In Millii editione, Πρὸς Κορινθίους δευτέρα ἐπιγραφή ἀπὸ Φιλίππων τῆς Μακεδονίας, διὰ Τίτου καὶ Λουκᾶ.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ.

4. 7. αἰ. Θεῦ. αἰ. διὰ Θεῦ. ε. διὰ Θεόν. αἰ. διὰ Χριστοῦ. αἰ. μὲν Θεῦ, ἐπικληρονομοὶ δὲ Χριστοῦ.
- 21. ἀναγιγνώσκετε; α.
- 25. τὸ γὰρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν αἰ. τὸ δὲ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν αἰ. *αυτ.* τῆ δὲ Ἄγαρ στοιχεῖ ἡν Ἰερουσαλήμ.
- 31. ἐλευθέρων, τῆ ἐλευθερίᾳ, ἡμᾶς Χριστὸς ἢ

APPENDIX.

λευθέρωσε. Στήκετε
 ἄνκ-κ. αἰὶ ἐλευθέρως.
 Η, ἐλευθερία ἡμᾶς
 Χριστὸς ἠλευθέρωσε,
 στήκετε, κ-ι. ἐλευθέ-
 ρας. Τῇ ἐλευθερίᾳ, ἢ
 ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέ-
 ρωσε, στήκετε, και-α.

6. 18. *In editione Milliana*, Πρὸς
 Γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ
 Ῥώμης.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

3. 2. τοῦ Θεοῦ τῆς χάριτος
 τῆς αἰὶ τῆς χάριτος
 αὐτοῦ τῆς αἰὶ τῆς χά-
 ριτος τῆς-α.
 — 12. προσαγωγὴν εἰς τὴν
 παρρησίαν ἐν πεποι-
 θήσει, αἰ. προσαγ. και
 τὴν παρρησ. ἐν τῷ
 ἐλευθερωθῆναι, -α.
 4. 28. ταῖς χερσὶ (ε. ἰδίαις
 χερσὶ ε. χερσὶν αὐτῶ),
 τὸ ἀγαθὸν ἵνα-α. αἰὶ
 ταῖς χερσὶ-ε. αἰ. conj. τὸν
 ἄρτον ταῖς χερσὶν ἵνα.
 6. 6. Θεοῦ ἐκ ψυχῆς μετ'
 εὐνοίας δουλεύοντες,
 αἰ. Θεοῦ ἐκ ψυχῆς μετ'
 εὐνοίας δουλουίτες-α.
 24. *In Millii editione*, Πρὸς
 Ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ
 Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ.

3. 9. δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ
 πίστει τοῦ-α.
 — 16. αἰ. κανόν, -ε. αἰ. τὸ αὐ-
 τὸ φρονεῖν-ε. vel transp.

4. 23. *In editione Milliana*, Πρὸς
 Φιλιππησίους ἐγράφη
 ἀπὸ Ῥώμης δι' Ἐπα-
 φροδίτου.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ.

1. 21. τῆς διανοίας ὑμῶν ε.
 τῆς διανοίας αὐτοῦ-α.
 2. 2. αἰ. ἐν Χριστῷ ε. ὅ ἐστι
 Χριστὸς ε. πατρὸς τῷ
 Χριστῷ αἰὶ αἰτετ.
 2. 13. συνεζωοποίησεν ὑμᾶς
 (ε. ἡμᾶς) σὺν-ι.
 — 18. ἐωράκαμεν ἐμβατεύ-
 ειν, -α. αἰὶ conj. ἑώρα
 κεκεμβατεύειν,
 3. 16. πλυσίως ἐν πάσῃ σο-
 φίᾳ διδάσκοντες, και
 νουθετ.-α.
 4. 18. *In Millii editione*, Πρὸς
 Κολοσσαεῖς ἐγράφη
 ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχι-
 κοῦ και Ὀνησίμου.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α.

3. 2. και συνεργὸν τοῦ Θεοῦ
 ἐν-α. αἰὶ και διάκονον
 τοῦ Θεοῦ ἐν.
 5. 28. *In Millii editione*, Πρὸς
 Θεσσαλονικεῖς πρώτη
 ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β.

3. 18. *In editione Milliana*, Πρὸς
 Θεσσαλονικεῖς δευτέ-
 ρα ἐγράφη ἀπὸ Ἀθη-
 νῶν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α.

1. 4. οἰκοδομὴν-α. αἰὶ οἰκο-
 δομίαν.

1. 9. πατρολαίαις κ' μητρολαίαις, αλ. πατραλοίαις κ' μητραλοίαις, -π.
 2. 15. σωφροσύνης· πιστός ὁ λόγος.-π.
 3. 2. νηφάλιον, -α. αλίη νηφάλιον.
 — 15. ζῶντος (τέλος... μυστήριον) ὃς ἔφαν.-π. ζῶντος. Στύλος καὶ ἔδρ. τῆς ἀληθείας καὶ ὁμολ.-α.
 6. 21. In Millii editione, Πρὸς Τιμόθεον πρῶτη ἐγράφη ἀπὸ Λαοδικείας, ἣτις ἐστὶ μητρόπολις Φρυγίας τῆς Πακατιανῆς.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β.

4. 3. σοφ. ἀντέχεσθαι αλίη ἀπεχόντων.
 — 19. Λέκτραν τὴν γυναῖκα αὐτῆ, καὶ Σεμαίαν καὶ Ζήνωνα τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, f.
 — 22. In Millii editione, Πρὸς Τιμόθεον δευτέρα τῆς Ἐφεσίων ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης, ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη Παῦλος τῷ Καίσαρι Νέρωνι.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ.

3. 15. In Millii editione, Πρὸς Τίτον τῆς Κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέν-

τα, ἐγράφη ἀπὸ Νικόπολεως τῆς Μακεδονίας.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

25. In editione Milliana, Πρὸς Φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνησίμου οἰκέτου.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ.

3. 9. οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ, καὶ-ι.
 — 17. ἀμαρτήσασιν; -α. αλ. ἀπειθήσιν; -π.
 4. 2. συγκεκρασμένους s. συγκεκραμένους.-π.
 — — τῶν ἀκουσάντων. αλίη τοῖς ἀκουσθεῖσι.-π.
 11. 24. Πίστει μέγας γενόμενος Μωϋσῆς, ἀνείλεν τὸν Αἰγυπτίον, κατανοῶν τὴν ταπεινώσει τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.-f.
 13. 25. In Millii editione, Πρὸς Ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διὰ Τιμοθέου.

ΕΠΙΣΤ. ΙΑΚΩΒΟΥ.

4. 5. λέγει; Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ.-α. αλίη λέγει πρὸς φθόνον; (s. φθόνον) Ἐπιποθεῖ s. Ἐπιποθεῖ δέ s. ὅτι ἐπιποθεῖ.
 5. 3. ὑμῶν ὡς πῦρ ἐθησαυρίσατε.-π. αλ. ὑμῶν ὡς πῦρ, ὃ ἐθησ. αλ. ὑμῶν ὁ ἰός ὡς πῦρ ἐθησ.
 5. 20. In editione Milliana, Ἰα-

APPENDIX.

κώβου ἐπιστολὴ ἐγράφη ἐν στίχοις σμβ'.

ΕΠΙΣΤ. ΠΕΤΡΟΥ Α.

5. 14. In Millii editione, Πέτρον ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη ἐγράφη ἐν στίχοις σλς.

ΕΠΙΣΤ. ΠΕΤΡΟΥ Β.

1. 5. αὐτοὶ δὲ-π. αἰ. αὐτοὶ δὲ τούτω-η.
3. 18. In Millii editione, Πέτρον ἐπιστολὴ καθολικὴ δευτέρα στίχων ρε'.

ΕΠΙΣΤ. ΙΩΑΝΝΟΥ Α.

5. 21. In editione Milliana, Ἰωάννην ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη ἐγράφη ἐν στίχοις σογ.

ΕΠΙΣΤ. ΙΩΑΝΝΟΥ Β.

13. In Millii editione, Ἰωάννου ἐπιστολὴ δευτέρα ἐγράφη ἐν στίχοις λ'.

ΕΠΙΣΤ. ΙΩΑΝΝΟΥ Γ.

15. In Millii editione, Ἰωάννου ἐπιστολὴ καθολικὴ τρίτη στίχων λβ'.

ΕΠΙΣΤ. ΙΟΥΔΑ.

6. ἀλύτοις ὑπὸ ζόφον ἀγ-

ρίων ἀγγέλων τετήρηκεν-π.

- 22,23. Καὶ οὓς μὲν ἐλέγγετε διακρινομένους· οὓς δὲ σώζετε ἐκ πυρός ἀρπαζόντες· οὓς δὲ ἐλεεῖτε ἐν φόβῳ, μισούντες-η. αἰ. Καὶ οὓς μὲν ἐκ πυρός ἀρπαζετε, διακρινομένους δὲ, ἐλεεῖτε, μισούντες-ι.
25. In editione Milliana, Ἐπιστολὴ Ἰούδα καθολικὴ στίχων σα'.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ.

2. 3 ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας διὰ τὸ θνομά μου, καὶ οὐκ ἐκοπίσας. (4) ἄλλ'-α.
13. 10. Εἴ τις (εἰς) αἰχμαλωσίαν ὑπάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει-ι. αἰ. Εἴ τις ἔχει αἰχμαλωσίαν, ὑπάγει.
21. 2. Καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, Ἱερουσαλὴμ καινὴν εἶδον καταβαίνουσιν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἡτοιμασμένην-α.
22. 2. ἀποδίδους ἕκαστος τ. ἕκαστον-η. αἰ. ἐκιδίδους ἕκαστω-ι.
— 21. τῶν ἁγίων-α. αἰ. ὑμῶν τ. τῶν ἁγίων-α.

ΤΕΛΟΣ.

Excudebant Bagster et Thomas, Bartholomew Close.

POLYMICRIAN EDITIONS.

THE several Volumes will be all uniform in size and style to the foregoing Work. Some are printed, and others are in progress.

GREEK AND ENGLISH LEXICON TO THE NEW TESTAMENT, 3s.

Comprehending every word in the New Testament, as well as those in the Various Readings of Griesbach;—the various diffuse definitions of larger works being abridged with the greatest care, and rendered as clear, simple, and precise as possible.

CONCORDANCE TO THE GREEK TESTAMENT, 6s

Containing all the principal words in the Greek Testament,—in the manner and on the basis of the celebrated work of SCHMID,—affording the same facilities of reference to the Greek Testament as *Cruden* does to the English Testament.

ENGLISH NEW TESTAMENT, 6s.

Having likewise a centre column, in which are inserted the *Various Readings*, and a *New and very copious Selection of really Parallel Passages*. The texts in the centre column of the Greek Testament being confined to the elucidation of Greek words and phrases; the texts in the centre column

POLYMICRIAN EDITIONS.

of this English Testament will take a wider range, and embrace the very subject matter of the sacred volume; so that the combined illustrations of the two works unite, in this department, the chief that is required by both Scholar and Divine. To these have been added a few brief *Notes*, explanatory of the sense of obscure passages, &c.

THE CONCORDANCE TO THE ENGLISH TESTAMENT, 3s.

is founded on the very extensive and celebrated work of CRUDEN,—and exhibits all the words in so full and large a manner, that their various senses may be clearly traced, and any passage readily found.

NEW TESTAMENT in FRENCH, 4s.

NEW TESTAMENT in ITALIAN, 4s.

NEW TESTAMENT in SPANISH, 4s.

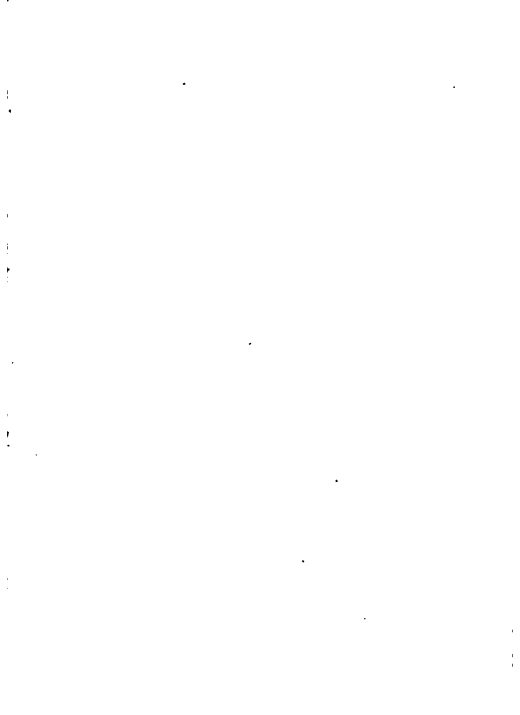
The Portuguese, Latin, German, Arabic, and other Languages are intended to follow.

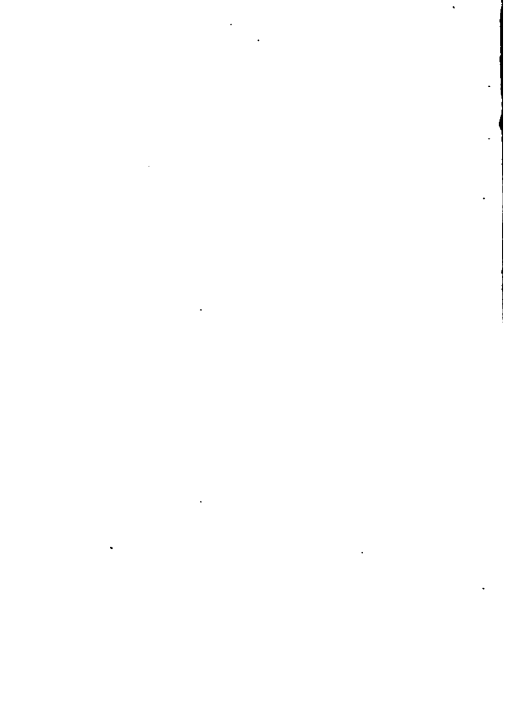
ΠΟΛΛΑΙ ΜΕΝ ΘΥΗΤΟΙΣ ΓΛΩΤΤΑΙ, ΜΙΑ Δ' ΑΘΑΝΑΤΟΙΣΙΝ.

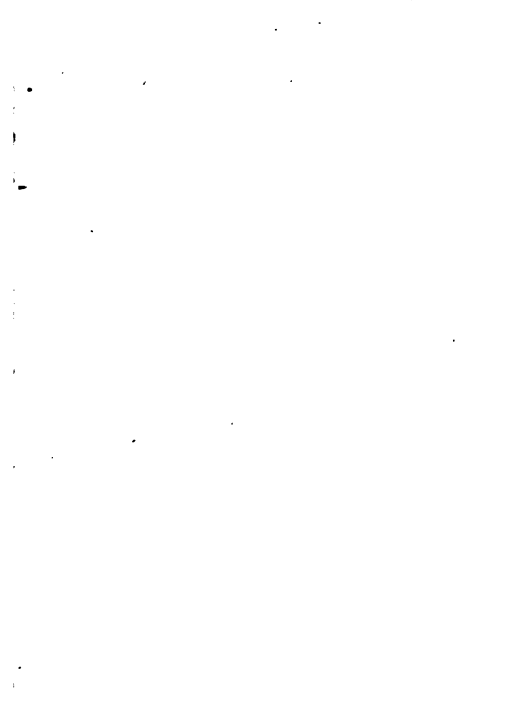
Multæ terricolis linguæ, cœlestibus una.

LONDON:

Printed for SAMUEL BAGSTER, No. 15, Paternoster Row;
At the Warehouse for Bibles, New Testaments, Prayer Books & Psalters
in Ancient and Modern Languages.

~~5/10/92~~

